

KOVÁCS ANDREA

CANTUS LAETITIAE

ALLELUIÁK

A KÖZÉPKORI MAGYARORSZÁGI KÉZIRATOKBAN
ÉS NYOMTATVÁNYOKBAN

MUSICA SACRA HUNGARICA 6.

Kovács Andrea
CANTUS LAETITIAE
Alleluiák a középkori magyarországi kéziratokban
és nyomtatványokban

Musica Sacra Hungarica 6.

Sorozatszerkesztő
Kovács Andrea

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem

Musica Sacra Hungarica 6.

Kovács Andrea

CANTUS LAETITIAE

Alleluiák a középkori magyarországi kéziratokban
és nyomtatványokban

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem

Budapest
2024

A kiadvány megjelenését az Innovációs és Technológiai Minisztérium Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával a Mecenatúra 2021 pályázati program finanszírozásában megvalósuló MEC_K 141370 számú projekt tette lehetővé.

Az alleluia szövegét fordította

VARGA BENJÁMIN

ISSN 2498-9185
ISBN 978-963-7181-80-1

© Kovács Andrea, 2024

TARTALOM

ELŐSZÓ	7
A FELHASZNÁLT FORRÁSOK JEGYZÉKE	9
Kéziratok a középkori Magyarországról	9
Magyarországi töredékek	12
Külföldi kéziratok	12
Németország, Ausztria, Svájc	12
Cseh- és Lengyelország	13
Itália	14
Franciaország	14
Írország, Skandinávia, Lettország	14
Szerzetesrendek	15
Magyar nyomtatványok	16
Külföldi szekuláris és szerzetesrendi nyomtatványok	16
Németország, Ausztria, Svájc	16
Cseh- és Lengyelország	17
Franciaország, Anglia, Belgium, Dánia, Norvégia, Finnország	17
Spanyolország, Portugália, Itália	17
Szerzetesrendek	17
BIBLIOGRÁFIA	19
BEVEZETÉS	29
Metodikai és terminológiai kérdések	29
Az alleluiák magyarországi forrásai	33
Hangjelzett kéziratok, töredékek	34
Esztergom	34
Felvidék	34
Zágráb	35
Erdély	35
Kalocsai érsekség	36
Szerzetesrendek	36
Hangjelzés nélküli kéziratok	37
Esztergom	37
Felvidék	38
Zágráb	39
Erdély	39
Szerzetesrendek	40
Nyomtatványok	40
A TÉTELKÉSZLET ÉS HAGYOMÁNYOK SZERINTI MEGOSZLÁSA	42
HANGJELZÉS NÉLKÜLI ALLELUIÁK	55
LITURGIKUS ALKALMAZÁS	76
Temporále	76
Alleluia-szériák	76
Húsvét hete	76
Húsvét utáni vasárnapok	80
Pünkösdi hete	84
Évközi idő	89
Ádventi és karácsonyi idő	96
Szanktorále	99
A szentek közös tételei	106
Mária-alleluiák	110
Votívmisék	117

AZ ALLELUIÁK SZÖVEGEI	126
AZ ALLELUIÁK DALLAMAI	142
Régi stílusú tételek	142
Kontrafaktumok	143
1. tónus	143
2. tónus	172
3. tónus	185
4. tónus	190
5. tónus	198
6. tónus	205
7. tónus	211
8. tónus	220
Tónusváltó tételek	230
Önálló dallamok	243
Új stílusú tételek	267
Kontrafaktumok	267
Protus	267
Deuterus	271
Tritus	280
Tetrardus	296
Tónusváltó tételek	298
Önálló dallamok	300
Protus	300
Deuterus	303
Tritus	309
Tetrardus	333
Egy szöveg – több dallam	336
ALLELUIÁK A KÖZÉPKORI MAGYARORSZÁGON	341
Az alleluiarepertoár magyar eredetű tételei	341
FÜGGELÉK	349
Az alleluiák latin szövegeinek kritikai kiadása és magyar fordítása	349
Dallamtár	441
Régi stílusú tételek	441
Új stílusú tételek	547
A dallamtár forrásai	637
Régi stílusú tételek	637
Új stílusú tételek	643
A magyarországi források alleluiáinak betűrendes jegyzéke	648
MUTATÓK	727
Verzusok mutatója	727
Tropusok mutatója	737
Szentek mutatója	738
Az alleluiák ünnepek szerinti mutatója	743
A dallamtár alleluiáinak mutatója	753

ELŐSZÓ

„...sequitur alleluia, qui est cantus laetitiae
ascendens et descendens secundum regulas tonorum.

Dico autem cantus laetitiae.”

Iohannes de Grocheio: De musica

A Futaki-graduále kiadásának az előkészítése közben, legnagyobb meglepetésemre, szembesülnöm kellett a középkori magyarországi források alleluiainak, a műfaj hazai repertoárjának a feldolgozatlanságával. A kódex elemzése során egymás után kerültek elém a szebbnél szebb, érdekesebbnél érdekesebb tételek, ám gyakran hiába kerestem párhuzamokat, eligazításokat, fogódzókat, a hazai – és többször a külföldi – szakirodalomban jónéhány esetben szinte semmit sem találtam. Ez módfelett megdöbbentett, maga az anyag pedig rendkívül kíváncsivá tett.

A középkori magyarországi kéziratok és nyomtatványok aprólékos és szisztematikus feldolgozása közben a kíváncsiságom egyre inkább ámulatba csapott át. Amit láttam, az minden várakozásomat felülmúlta. A tételek mennyisége, a szövegek változatossága és változékonyága, a dallamok képlékenysége és variabilitása, a liturgikus funkciók, a textusok, a melodikus anyagok átjárhatósága, szövevényes és bonyolult kapcsolatai egy évszázadokon keresztül állandó, mégis folyamatosan változó, formálódó, bővülő, élő repertoárt tártak a szemem elé.

Az összegyűjtött és zeneileg rendszerezett készlet rendkívül impozánsnak tűnt, a variánsok, az egyéni megoldások és részletek gazdagsága pedig napról napra elmélyültebb kutatásra, rejtett összefüggések felderítésére ösztönzött. Az elemzések egyik legfőbb célja annak a kérdésnek a megválaszolása volt, hogy a magyarországi források alleluia-repertoárjában feltűnnek-e a középkori hazai költői és zenei alkotótevékenységre, alakításra utaló adatok, nyomok. Az európai forrásokkal való összehasonlítás során az eltérő időpontokban, különböző régiókból, intézményekből érkező átvételek mellett kirajzolódott egy olyan tételcsoport, melynek darabjait külföldön hiába kerestem, nem találtam meg. Bár néhány alleluia magyar eredete kézenfekvő és ismert volt (magyar szentek), de hogy ezek száma a háromszázat közelítse, arról nem volt tudomásunk, és számomra elképzelhetetlennek tűnt.

Ennek a lenyűgöző műfajnak, az „örvendezés énekének” (*cantus laetitiae*) a magyarországi repertoárját mutatja be ez a kötet, melynek létrejöttét és megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap és az Innovációs és Technológiai Minisztérium Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapjának a támogatása tette lehetővé. Köszönettel tartozom Ábrahám Mártának és Czeiner Lászlónak a folyamatos és kitartó érdeklődésükért és biztatásukért, valamint Dr. Hegedűs Andrásnak, az esztergomi Primási Levéltár igazgatójának az Apponyi-kódex felvételeinek a rendelkezésemre bocsátásáért.

A FELHASZNÁLT FORRÁSOK JEGYZÉKE¹

Kéziratok a középkori Magyarországról

könyvtári jelzet	rövid meghatározás	RP	SzJ	BiblHung	Holl
1. A-GÖ 107	pálos misszale 14. század	—	M 46	I/1309.	M3
2. A-GÖ 234	pálos misszale (Budaszentlőrinc) 14–15. század	—	M 22	I/1311.	M05
3. A-GÜ 1/29	németújvári ferences misszale 15. század	—	M 61	II/2255.	—
4. A-GÜ 1/43	zágrábi egyházmegyes missale notatum 13/1. század	No. 6	C 47	II/2257.	M02
5. A-Su M.III.23	zágrábi misszale 15. század	—	—	II/2588.	M24
6. H-Bn 91	magyarországi bencés misszale („Golso”) 1363	No. 23	—	I/835.	M11
7. H-Bn 92	magyarországi misszale (Szepesség) 14. század	No. 9	M 1	I/836.	M7
8. H-Bn 94	pozsonyi misszale „H” 14. század	No. 14	M 3	I/838.	M8
9. H-Bn 95	esztergomi/pozsonyi misszale 14. század	No. 7	—	I/839.	M2
10. H-Bn 172a	kassai graduale (Szent Erzsébet templom) 16/in század	No. 173	C 25	I/952.	M33
11. H-Bn 172b	kassai graduale (Szent Erzsébet templom) 16/in század	No. 173	C 26	I/854.	M33
12. H-Bn 214	pozsonyi misszale „A” 14. század közepe	No. 11	—	I/859.	M04
13. H-Bn 215	pozsonyi misszale „B” 14. század	No. 12	—	I/860.	M6
14. H-Bn 216	pozsonyi misszale „D” 15. század	No. 27	M 4	I/861.	M15
15. H-Bn 218	pozsonyi misszale „E” 15. század	No. 28	—	I/862.	M16
16. H-Bn 219	pozsonyi misszale „G” („Rosentalerin”) 1488	No. 46	M 5	I/863.	M26
17. H-Bn 220	pozsonyi misszale „C” 14. század közepe	No. 13	—	I/864.	M5
18. H-Bn 222	pozsonyi misszale „F” 15. század	No. 45	—	I/865.	M09
19. H-Bn 317	veszprémi pontifikale 14. század	No. 143	C 29	I/878.	—
20. H-Bn 318	magyarországi domonkos misszale 14/1. század	No. 26	M 23	I/879.	—
21. H-Bn 334	spalatói úti misszale domonkos használatban 14. század	No. 22	M 27	I/885.	—
22. H-Bn 359	esztergomi misszale („Pálóczi”) 15/in század	No. 41	M 6	I/893.	M19
23. H-Bn 377	az ötvöscéh miséi és officiumai (Vác? „Eligius-kódex”) 1423	No. 40	C 32	I/903.	—
24. H-Bn 395	misszale (Kelet-Magyarország?) 14. század	No. 10	M 7	I/911.	M14
25. H-Bn 435	magyarországi úti misszale 14. század	No. 15	M 47	I/944.	M9
26. H-Bn Fol. lat. 3522	patai graduale (Gyöngyöspata) 16. század közepe	—	C 102	—	M36

¹ Az első oszlopban a RISM-rendszer szerinti könyvtári jelzetet, vagy annak hiányában a kézirat azonosítására szolgáló rövidítést tüntetjük fel. A második oszlopban a források rövid meghatározása szerepel (a pozsonyi misszálék Jávor E. 1942 betűivel jelölve). RP = Radó P. 1973, SzJ = Szendrei J. 1981, BiblHung = BiblHung I–III, Holl = Körmendy K. 2012 katalógus-, illetve forrásszámai.

könyvtári jelzet	rövid meghatározás	RP	SzJ	BibHung	Holl
27. H-Bn Fol. lat. 3815	erdélyi graduále 1534	–	C 37	–	–
28. H-Bn MNy 1	magyarországi bencés szakramentárium (Boldva, „Pray-kódex”) 1192–1195	No. 2	C 19	I/797.	M01
29. H-Bn MNy 17	Batthyány Boldizsár misekönyve 1489	No. 47	–	I/812.	–
30. H-Bn Ms. Mus 7240	kivonatos pálos graduále 17. század közepe	–	C 124	–	–
31. H-Bu A 114	Gyöngyösi Szántó András graduáléja 1618–1623	–	C 123	–	–
32. H-Bu A 115 ²	kivonatos pálos graduále (Újhely) 1623	–	C 105	–	–
33. H-Bu Cod. lat. 73	szepesi ordinárius 1469 előtt	–	–	I/395.	–
34. H-Bu Cod. lat. 106	magyarországi ferences úti misszále 15. század	No. 31	M 29	I/414.	–
35. H-Bu Cod. lat. 123	ferences graduále 14/1. század	No. 164	C 68	I/424.	–
36. H-Bu Cod. lat. 124	ferences kolligátum (Ozora) 15–16. század	No. 194	C 67	I/425.	M1
37. H-Efkö I. 1a–b ³	esztergomi graduále („Bakócz”) 15/16. század	No. 171	C 15	I/1185.	M31
38. H-Efkö I. 3a ⁴	Ulászló-graduále 16/in század	No. 172	C 5	I/1186.	M32
39. H-Efkö I. 20 ⁵	esztergomi-augsburgi misszále (pozsonyi „I”) 15. század	No. 29	–	I/1190.	M17
40. H-Efkö II. 395 ⁶	Szalkai László sárospataki jegyzetei („Szalkai-kódex”) 1489–1490	–	C 11	I/1201.	–
41. H-EG U ₂ VI. 5	Miskolci László misszáléja 1394	No. 25	–	I/1163.	M13
42. H-Es 2-36-4/7875 ⁷	domonkos apácák kancionáléja („Apponyi-kódex”) 15. század	No. 191	C 6	I/1285.	–
43. H-Kf Ms. 302	zágrábi egyházmegyei rituále („Medvedics-rituále”) 1647–1650	–	C 122	–	–
44. H-Sa Nr. 313 (Inc. 80.)	pálos úti misszále 15/2. század	No. 30	M 21	II/2628.	–
45. H-SYfk 6264	premontrei apácák kancionáléja („Szegedi kódex”) 1516	No. 198	C 18	II/3203. II/3364.	–
46. HR-Za 158	zágrábi processzionále 18. század	–	–	–	–
47. HR-Za II.a.25	zágrábi processzionále 1734	–	–	–	–
48. HR-Za II.a.31	zágrábi processzionále 1750	–	–	–	–
49. HR-Za III.d.23	zágrábi misszále 14. század	–	–	II/2811.	M35
50. HR-Za III.d.175	zágrábi processzionále 1735	–	–	–	–
51. HR-Za III.d.182	zágrábi graduále 14. század	–	–	II/2813.	M08
52. HR-Za III.d.204	zágrábi kantuále 18. század	–	–	–	–
53. HR-Za IV.c.59	kivonatos zágrábi misszále 14. század	–	–	II/2814.	–
54. HR-Za VII. 104	zágrábi processzionále 1697	–	–	–	–

² Kiadva: MusDan 24.

³ Kiadva: MusDan 12 *-**.; Madas E. 2021, 47–53.

⁴ Madas E. 2021, 53–59.

⁵ Madas E. 2021, 71–75.

⁶ Kiadva: Sarbak G. 2019; Madas E. 2021, 148–154.

⁷ Madas E. 2021, 233–236.

könyvtári jelzet	rövid meghatározás	RP	SzJ	BibHung	Holl
55. HR-Zk 355	Kálmáncsehi Domonkos misszáléja 15/ex század	—	—	II/2958.	M27
56. HR-Zu MR 6	zágrábi graduále 1719	—	—	—	—
57. HR-Zu MR 13	zágrábi misszále 14. század	—	—	II/2823.	—
58. HR-Zu MR 25	zágrábi pontifikále 12–13. század	—	—	II/2835.	—
59. HR-Zu MR 26	zágrábi misszále 15. század	—	—	II/2836.	M25
60. HR-Zu MR 46	zágrábi breviárium és kivonatos misszále 15. század	—	—	II/2854.	B14
61. HR-Zu MR 52	zágrábi kyriale-sequentionale 18. század	—	C 85	—	—
62. HR-Zu MR 62	zágrábi misszále 15. század	—	—	II/2868.	—
63. HR-Zu MR 70	karintiai missale notatum zágrábi használatban 13. század	—	—	II/2875.	—
64. HR-Zu MR 73	zágrábi misszále 14. század	—	—	II/2878.	—
65. HR-Zu MR 108	zágrábi processzionále 1698	—	—	—	—
66. HR-Zu MR 133	zágrábi misszále 14/1. század	—	M 9	II/2924.	M4
67. HR-Zu MR 165	Hartvik-pontifikále 11–12. század	—	C 64	II/2947.	—
68. HR-Zu MR 168	zágrábi csonka misszále 14. század	—	—	II/2950.	—
69. HR-Zu MR 170	zágrábi misszále (György, topuszkói apát misekönyve) 1495	—	—	II/2952.	M28
70. HR-Zu MR 191	zágrábi processzionále 1742	—	—	—	—
71. HR-Zu R 4175	pálos kantuále 18. század	—	—	—	—
72. PL-CZ III-3 ⁸	pálos misszále (Częstochowa) c. 1506	—	—	—	—
73. PL-GNd 150	magyarországi ágostonos kanonokok misszáléja 1394–1399	—	—	—	—
74. RO-AJ R. I. 1	kolozsvári graduále 16. század	—	C 51	I/1594.	M41
75. RO-AJ R. I. 2	magyarországi ferences graduále 15. század	—	C 50	I/1595.	—
76. RO-AJ R. I. 23	kassai misszále 15. század	—	M 30	I/1599.	M18
77. RO-AJ R. I. 24	magyarországi misszále 14/ex század	—	—	I/1600.	M06
78. RO-AJ R. I. 25	magyarországi domonkos misszále 1479	—	M 25	I/1601.	M22
79. RO-AJ R. I. 50	magyarországi domonkos misszále 15. század	—	M 24	I/1609.	M23
80. RO-AJ R. I. 96	felvidéki graduále 14. század	—	C 49	I/1630.	M40
81. RO-AJ R. II. 134	pozsonyi misszále („Csukárdi”) 1377	—	M 8	I/1686.	M12
82. RO-AJ R. IX. 57	gyergyói graduále 16/1. század	—	—	—	—
83. RO-BRbn I. F. 67	brassói graduále 14/1. század	—	C 81	I/310.	—
84. RO-Mbe s. sign.	medgyesi szekvencionále c. 1450	—	C 127	II/1982.	—

⁸ Kiadva: MCS 2.

könyvtári jelzet	rövid meghatározás	RP	SzJ	BiblHung	Holl
85. RO-Sb 595	nagyszebeni misszálé („Halbgebachsen“) 1430	—	—	II/2035a.	—
86. RO-Sb 665	Liber specialis missarum (Nagyszeben) 1394	—	—	II/2049a.	—
87. RO-Sb 759	brassói graduále 16/in század	—	C 38	II/2059g.	M39
88. SK-BRm EC Lad. 3, EL 18 ⁹	esztergomi missale notatum 14/1. század	—	C 17 C 98	II/2387.	M10
89. SK-BRm EL 11	pozsonyi misszálé 15. század	—	—	II/2395.	M20
90. SK-BRm EL 13	esztergomi-augsburgi misszálé pozsonyi használatban 15. század	—	—	II/2396.	M21
91. SK-BRsa 67	kivonatos nyitrai graduále (Szent Jakab templom) 16. század eleje	—	C 79	II/2411.	M34
92. SK-Sk Mus 1 ¹⁰	szepesi graduále 1426	—	C 84	II/2691.	M29
93. TR-Itks 49	isztambuli missale notatum 14/2. század	—	—	—	—
94. TR-Itks 60	isztambuli missale notatum 14/in század	—	—	—	—
95. TR-Itks 68 ¹¹	Futaki Ferenc graduáléja 1463	—	C 45	II/1873.	M30
96. US-NYpm MS G.7	Kálmáncsehi Domonkos breviáriuma és misszáléja 15. század	—	—	II/2314.	—
97. CantCsik	csíksomlyói kancionále 16. század	—	—	—	—
98. GradCsik	csíksomlyói ferences graduále 1524	No. 176	—	II/3146.	—
99. MissGyer	gyergyói misszálé 1428	—	—	I/1331a.	—
100. MissHel	heltauai misszálé 14. század	—	—	—	—

Magyarországi töredékek

könyvtári jelzet	rövid meghatározás	SzJ
101. H-Ba Lat. Cod. 4 ^o 28	graduále, 15. század	—
102. H-Ba T 292	magyarországi pálos graduále, 15. század	F 21
103. H-Ba T 1028	esztergomi graduále, 14. század	—
104. H-Bn A 4	magyarországi graduále, 15. század	F 180
105. H-Bn A 11	bizonytalan eredetű graduále, 15. század	F 181
106. H-DRt R 508/b1, 4	magyarországi ferences graduále, 16. század	F 243
107. H-DRt R 508/b2	magyarországi ferences graduále, 15. század vége	F 241

Külföldi kéziratok

könyvtári jelzet	rövid meghatározás
<i>Németország, Ausztria, Svájc</i>	
1. A-VOR 254	salzburgi graduále, 15. század
2. A-Wn Cod. 4812	passauai misszálé, 14. század
3. A-Wn Cod. 14208	salzburgi/passauai graduále, 13. század
4. A-Wn Cod. ser.n. 1925	salzburgi egyházmegyei graduále, 13–14. század
5. A-Wn Cod. ser.n. 2700	salzburgi graduále-antifonále, c. 1160
6. CH-Sk Ms. 19	sioni (Sitten) misszálé, 1439
7. D-Aab 1011	augsburgi graduále, 1490
8. D-Au Cod. I, 2, 4 ^o , 13	maiheringi graduále, 13. század

⁹ Kiadva: MusDan 1.¹⁰ Kiadva: GradScep.¹¹ Kiadva: MSH 4/1–2.

könyvtári jelzet	rövid meghatározás
9. D-B Mus. ms. 40078	quedlinburgi graduále, 12–13. század
10. D-BAs Lit. Hs. 22	bambergi graduále-antifonále, 12/in század
11. D-BAs Msc. Lit. 119	hallei liber ordinarius, 1532
12. D-Kl Theol. Quarto 5	hesseni graduále, tropárium, szekvencionále, kyriale, 13/2. század
13. D-Mbs 3919	augsburgi graduále, 13. század
14. D-Mbs 10086	délnémet graduále, 12–13. század
15. D-Mbs 11004	salzburgi graduále, 12. század
16. D-Mbs 15730	salzburgi (?) graduále, 12. század
17. D-Mu 2 ^o Cod. ms. 156 ¹²	moosburgi graduále, c. 1360
18. D-SWGa Abt. 400.6	lübecki misszále töredéke, 1514
19. D-TRs 2554/2119	trieri graduále, 13. század
20. GB-Ob Ms. Can. Lit. 366	brixeni graduále és breviarium notatum, 11–12. század
21. H-Bn 221 ¹³	németországi misszále töredéke, 15. század
22. H-Bn 259 ¹⁴	kölni/bonni graduále, 15. század
23. H-Efkö II. 515 ¹⁵	németországi graduále („Sujánszky”), 15. század
24. H-SY Cod. 2 ¹⁶	salzburgi misszále, 15. század
25. HR-Zu MR 177	salzburgi graduále zágrábi használatban, 15. század
26. PL-PE Rks. L. 2	augsburgi (?) graduále, 15. század
27. PL-PŁsem s. sign.	augsburgi graduále, 14–15. század
<i>Cseh- és Lengyelország</i>	
28. CZ-Bam 6/11	brünni missale notatum, 13/2. század
29. CZ-Bam II.	brünni graduále, 1493–94
30. CZ-HK m 40 (II A 2)	csehországi graduále, c. 1470
31. CZ-OLu M III 6	olmützi misszále, 15. század
32. CZ-OLu M III 7	olmützi misszále, 1472–1477
33. CZ-OLu M III 8	olmützi misszále, 15. század
34. CZ-OP CO 195	olmützi graduále, 1452
35. CZ-Pak P 7	prágai graduále („Arnestus-kódex”), 1364
36. CZ-Pn I A 46	prágai misszále, 1450
37. CZ-Pn I B 10	prágai misszále, 13. század
38. CZ-Pn XIII B 8	prágai misszále, 1378
39. CZ-Pn XIII B 17	prágai missale notatum, 13/1. század
40. CZ-Pn XIV D 9	prágai liber ordinarius, 14/in. század
41. CZ-Pn XIV D 12	prágai missale notatum, 12. század
42. CZ-Pu XII A 21	csehországi graduále, 15–16. század
43. CZ-Pu XIII A 5c	prágai graduále, 15/2. század
44. CZ-Pu XIV A 1	csehországi graduále, 1470
45. H-Bn 93 ¹⁷	prágai misszále, 14. század
46. PL-GNd 195	gnieznói graduále (<i>De sanctis</i>), 1536
47. PL-GNd 196	gnieznói graduále (<i>De tempore</i>), 1536
48. PL-Kj 1267	krakkói graduále, 15. század
49. PL-Kk 1	krakkói misszále, 15. század
50. PL-Kk 3	krakkói missale notatum, 15. század
51. PL-Kk 6	krakkói misszále, 1490
52. PL-Kk 8	krakkói misszále, 14. század
53. PL-Kk 42	graduále Jana Olbrachta (<i>De beata</i>), 1506
54. PL-Kk 43	graduále Jana Olbrachta (<i>De sanctis</i>), c. 1501
55. PL-Kk 44	graduále Jana Olbrachta (<i>De tempore</i>), 1501
56. PL-Kk 45	krakkói graduále, 15. század
57. PL-Kk 46	krakkói graduále, 1543
58. PL-Kl RL 1	wislicai graduále, c. 1300
59. PL-ŁZa s. sign.	lengyelországi graduále (<i>De sanctis</i>), 1520
60. PL-WRk 56	wrocławai graduále, 15. század
61. PL-WRu 7566	wrocławai graduále, c. 1416
62. PL-WRu B 1714	wrocławai graduále, 14–15. század

¹² Kiadva: Hiley, D. 1996.

¹³ Radó P. 1973, 190, No. 37.

¹⁴ Radó P. 1973, 508, No. 170.

¹⁵ Radó P. 1973, 507, No. 168., Madas E. 2021, 156–158.

¹⁶ Radó P. 1973, 179, No. 34.

¹⁷ Radó P. 1973, 87, No. 8.

könyvtári jelzet	rövid meghatározás
63. PL-WRu I. F. 386	wrocławwi graduále, 14–15. század
64. PL-WRu M 1194	wrocławwi graduále, 1429
<i>Itália</i>	
65. E-Mn Vitrina 20–4	palermói graduále, 1130–1138
66. F-Pn nouv. acq. lat. 1669	gubbiói graduále, 12/13. század
67. GB-Ob Ms. Can. Lit. 342	ragusai missale notatum, 13. század
68. H-Bn 424 ¹⁸	kuriális rítusú graduále („Mátyás”), 15/2. század
69. I-BV VI 33 ¹⁹	beneventán (?) missale notatum, 11. század
70. I-BV VI 34 ²⁰	beneventán graduále, 12/1. század
71. I-IV LX (91)	paviai/ivrei graduále, 11. század
72. I-MEs 19	umbriai/laziói graduále, 11–12. század
73. I-MOD O I 7	forlimpopoli-i/ravennai graduále, 11–12. század
74. I-MOD O I 13	bolognai graduále, 11–12. század
75. I-Pc A.47	ravennai graduále, 12. század
76. I-PS C 120	pistoiai graduále, 12/in. század
77. I-Ra 123 ²¹	bolognai graduále és tropárium, 11. század
78. I-Rvat Lat. 7018	reggio emiliei breviarium notatum és missale notatum, 11/2. század
79. I-Rvat Lat. 10673 ²²	beneventán graduále, 11. század
80. I-Rvat Mss. Rossi 76	aquileiai graduále, 13. század
81. I-Rvat Mss. Rossi 231	velencei graduále, 12. század
82. I-VCd 56	ivrei missale notatum, 13. század
83. I-VCd 161	vercelli-i graduále, 11/ex. század
84. I-VCd 162	vercelli-i graduále, 12. század
85. I-VCd 186	balernai graduále, 11–12. század
<i>Franciaország</i>	
86. F-CHRM 47 ²³	chartresi graduále, 10. század
87. F-CHRM 520 ²⁴	chartresi misszále, 13/1. század
88. F-LA 239 ²⁵	laoni graduále, c. 930
89. F-MOf 159 ²⁶	antiphonarium tonale missarum, 11. század
90. F-Pa 197	párizsi (Saint Victor) graduále, 1270–1297
91. F-Pn lat. 780	narbonne-i graduále, 11–12. század
92. F-Pn lat. 830	párizsi (Saint Germain l’Auxerrois) missale notatum, 13/2. század
93. F-Pn lat. 864	sensi misszále (pars hiemalis), 15. század
94. F-Pn lat. 865A	troyesi misszále, 15. század
95. F-Pn lat. 1112	párizsi missale notatum, 13. század
96. F-Pn lat. 1132	limogesi graduále, 11–12. század
97. F-Pn lat. 9434	toursi (Saint Martin) graduale-sacramentarium, 11. század
98. F-Pn lat. 14452	párizsi (St Victor) graduále, 13/1. század
99. F-Pn nouv. acq. lat. 1235	neversi graduále, 12. század
100. F-Pn nouv. acq. lat. 2661	aix en provence-i misszále, 1466
101. F-Pn nouv. acq. lat. 3164	arlesi graduále, 1225–1275
<i>Írország, Skandinávia, Lettország</i>	
102. GB-En MS. 18.5.19 ²⁷	ír misszále („Rosslyn”), 13. század
103. GB-Occc MS. 282 ²⁸	ír misszále, 12. század
104. LV-Ra Ms. 1 (R 2665) ²⁹	rigai misszále, c. 1450
105. SK-BRI ZV 387	svéd (Lund?) missale notatum, 13. század

¹⁸ Radó P. 1973, 506, No. 167.

¹⁹ Kiadva: PalMus XX.

²⁰ Kiadva: PalMus XV.

²¹ Kiadva: PalMus XVIII.

²² Kiadva: PalMus XIV.

²³ Kiadva: PalMus XI.

²⁴ Kiadva: MMAe IV.

²⁵ Kiadva: PalMus X.

²⁶ Kiadva: PalMus VIII.

²⁷ Kiadva: Lawlor, H. J. 1899.

²⁸ Kiadva: Warren, F. E. 1879.

²⁹ Kiadva: Bruiningk, H. v. 1903.

könyvtári jelzet	rövid meghatározás
<i>Szerzetesrendek</i>	
106. A-Gu 17	seckauai ágostonos graduále, 15/1. század
107. A-Gu 479	seckauai ágostonos graduále, 1173 előtt
108. A-Gu 761	st. lambrechtli bencés missale notatum, 1200–1225
109. A-Gu 807 ³⁰	klosterneuburgi ágostonos graduále, 12. század
110. A-KN CCI 73	klosterneuburgi ágostonos missale notatum, 1200–1500
111. A-KN CCI 588	klosterneuburgi ágostonos graduále, 14. század
112. A-Ssp A. IV. 14	salzburgi (St. Peter) bencés graduále, 14/15. század
113. A-Ssp A. VII. 20	salzburgi (St. Peter) bencés graduále, 13/14. század
114. A-Wn Cod. 1821	st. pölteni (?) ágostonos graduále, 12. század
115. A-Wn Cod. 1845	seeoni bencés graduále, 1040–1061
116. A-Wn Cod. 1909	admonti bencés graduále, 12. század
117. A-Wn Cod. 13314	klosterneuburgi ágostonos graduále, 12. század
118. A-Wn Cod. ser.n. 2837	neumarkt-sankt veiti bencés graduále, 12. század
119. B-Br II/3823	clunyi bencés graduále, 12. század
120. CH-E 121 ³¹	einsiedelni bencés graduále, 960–970
121. CH-Fco Ms. 9	freiburgi ferences graduále, c. 1300
122. CH-SGs 338	st. galleni bencés breviárium, graduále, szakramentárium, 1050–1060
123. CH-SGs 339 ³²	st. galleni bencés graduále, szakramentárium, 980–1000
124. CH-SGs 340	st. galleni bencés graduále, szakramentárium, 11/2. század
125. CH-SGs 342	st. galleni bencés lektionárium, graduále, szakramentárium, 10–11. század
126. CH-SGs 359 ³³	st. galleni bencés kantatórium, 922–925
127. CH-SGs 361	st. galleni bencés kantatórium, 12. század
128. CH-SGs 374	st. galleni bencés graduále, lektionárium, 11. század
129. CH-SGs 375	st. galleni bencés graduále, 1135
130. CH-SGs 376	st. galleni bencés tropárium, graduále, szekvencionále, 11. század
131. CH-SGv 295	st. galleni bencés graduále, szakramentárium, 11. század
132. CZ-OLu M III 44	német lovagrendi misszále, 1330
133. D-BAs Lit. 6	regensburgi (St. Emmeram) bencés graduále, c. 1000
134. D-DS Ms 868	premontrei graduále, 13/1. század
135. D-Mbs 9921	ottobeureni bencés graduále, 11. század
136. D-Mbs 14013	regensburgi (St. Emmeram) bencés graduále, 1426
137. D-Mbs 14083	regensburgi (St. Emmeram) bencés kantatórium, 1031–1037
138. D-Mbs 14322	regensburgi (St. Emmeram) bencés kantatórium, 1024–1028
139. D-Mbs 14623	regensburgi (St. Emmeram) bencés misszále, 12. és 15. század
140. D-Mbs 27130	ottobeureni bencés graduále, 12. század
141. D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst.	st. galleni-einsiedelni bencés graduále, 1024–1027
142. D-WB Ms. 1	német lovagrendi missale notatum, 1290
143. F-CO 317	domonkos graduále, 14/1. század
144. F-CO Ms. 445	ciszterci graduále, c. 1175
145. F-G Cod. lat. 84	kartauzi graduále, 12/ex század
146. F-Pn lat. 903 ³⁴	saint-yrieix-i bencés graduále, 11. század
147. F-Pn lat. 9435	mailliezais-i bencés missale notatum, 11. század
148. GB-Ccc 270 ³⁵	canterbury-i (St Augustine) bencés misszále, 1094–1095
149. GB-Lbl Add. 23935	domonkos normálkönyv (Correctorium), 1250–1275
150. I-Amt Ms. 607	ferences misszále, 13. század
151. I-Rss XIV L1	domonkos normálkönyv (Correctorium), 1245–1256
152. I-Tn F. IV. 18	bobbíói bencés graduále, 12. század
153. I-Tn G. V. 20	bobbíói bencés graduále, 11. század
154. PL-GNd 149 ³⁶	niederaltaichi (St. Mauritius) bencés missale notatum, 11/2. század
155. PL-Wn Rps BOZ 151	ferences (Bernardinus) graduále, 1464
156. PL-WRu I. F. 416	ciszterci graduále, 1381–1384
157. SI-Lf 6773	ferences graduále, 16. század

³⁰ Kiadva: PalMus XIX.

³¹ Kiadva: PalMus IV.

³² Kiadva: PalMus I.

³³ Kiadva: PalMus II.

³⁴ Kiadva: PalMus XIII.

³⁵ Kiadva: Rule, M. 1896.

³⁶ Kiadva: AMP XI–XII.

Magyar nyomtatványok

rövidítés	cím	RMK	Holl
1. MissPaul 1514	Missale Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Pauli primi Eremitae, Venezia, 1514	RMK III. 196	MPaul 1514
2. MissQuin 1487	Missale Quinqueecclesiense Basel, 1487	RMK III. 7310	—
3. MissQuin 1499 ³⁷	Missale Quinqueecclesiense Venezia, 1499	RMK III. 52	MQueed 1499
4. MissStrig 1484 ³⁸	Missale Strigoniense Nürnberg, 1484	RMK III. 7	MStrig 1484
5. MissStrig 1498	Missale Strigoniense („Perényi”) Venezia, 1498	RMK III. 46	MStrig 1498/1
6. MissStrig 1500	Missale Strigoniense Venezia, 1500	RMK III. 5044	MStrig 1500
7. MissStrig 1511	Missale Strigoniense Venezia, 1511	RMK III. 175	MStrig 1511/1
8. MissStrig 1513	Missale Strigoniense Venezia, 1513	RMK III. 185	MStrig 1513
9. MissStrig 1514	Missale Strigoniense Wien, 1514	RMK III. 189	MStrig 1514
10. MissUlt 1480	Missale ad usum dominorum Ultramontanorum Verona, 1480	RMK III. 2	MStrig 1480
11. MissZag 1511	Missale Zagrabiense Venezia, 1511	RMK III. 176	MZagr 1511
12. OrdAgr ³⁹	Ordinarius sive rubricella ad veram notulam almae Agriensis ecclesiae, Krakkó, 1509	RMK III. 157	—
13. OrdStrig ⁴⁰	Ordinarius Strigoniensis Venezia, 1520	RMK III. 5031	—

Külföldi szekuláris és szerzetesrendi nyomtatványok

rövidítés	cím
<i>Németország, Ausztria, Svájc</i>	
1. GradPass 1511 ⁴¹	Graduale Pataviense [Passau], Wien, 1511
2. MissAugs 1510	Missale Augustense [Augsburg], Venezia, 1510
3. MissBam 1507	Missale Babenbergense [Bamberg], Bamberg, 1507
4. MissBas 1479	Missale Basiliense [Bázel], Basel, 1479 előtt
5. MissBas 1488	Missale Basiliense [Bázel], Basel, 1488
6. MissBrand 1494	Missale Brandenburgense [Brandenburg], Nürnberg, 1494
7. MissChur 1497	Missale Curiense [Chur], Augsburg, 1497
8. MissFreis 1502	Missale Frisingense [Freising], Augsburg, 1502
9. MissGenf 1508	Missale secundum usum Gebennensem [Genf], Genève, 1508
10. MissHalb 1511	Missale Halberstatense [Halberstadt], Speyer, 1511
11. MissHavel 1489	Missale Havelbergense [Havelberg], Leipzig, 1489
12. MissHil 1511	Missale Hildensemense [Hildesheim], Nürnberg, 1511
13. MissKöln 1494	Missale Coloniense [Köln], Köln, 1494
14. MissMagd 1503	Missale Magdeburgense [Magdeburg], Nürnberg, 1503
15. MissMainz 1482	Missale Moguntinum [Mainz], Würzburg, 1482
16. MissNaum 1501	Missale Numburgense [Naumburg], Nürnberg, 1501
17. MissPass 1514	Missale Pataviense [Passau], Nürnberg, 1514
18. MissReg 1485	Missale Ratisbonense [Regensburg], Regensburg, 1485
19. MissSalz 1498	Missale Salisburgense [Salzburg], Nürnberg, 1498
20. MissSchwerin 1480	Missale Sverinense [Schwerin], Rostock, 1480
21. MissSpey 1501	Missale Spirensis [Speyer], Speyer, 1501
22. MissStrass 1486	Missale Argentinense [Strassburg], Basel, 1486/1490

³⁷ Kiadva: MissQuin.³⁸ Kiadva: MRH 1.³⁹ Kiadva: MusDanSub 1.⁴⁰ Kiadva: MRH 2.⁴¹ Kiadva: GradPat.

rövidítés	cím
23. MissTrier 1547	Missale Trevirense [Trier], Coblenz, 1547
24. MissTrier 1608	Missale Trevirense [Trier], Trier, 1608
25. MissWorms 1490	Missale Wormatiense [Worms], Basel, 1490
26. MissWürz 1495	Missale Herbipolense [Würzburg], Würzburg, 1495
<i>Cseh- és Lengyelország</i>	
27. MissGniez 1492	Missale Gneznense et Cracoviense [Gniezno, Krakkó], Mainz, 1492
28. MissKrak 1484	Missale Cracoviense [Krakkó], Mainz, 1484
29. MissKrak 1493	Missale Cracoviense [Krakkó], Nürnberg, 1493 után
30. MissOl 1488	Missale Olomucense [Olomouc], Bamberg, 1488
31. MissOl 1499	Missale Olomucense [Olomouc], Nürnberg, 1499
32. MissPlock 1520	Missale Plocense [Plock], Krakkó, 1520
33. MissPoznań 1524	Missale Posnaniense [Poznań], Krakkó, 1524
34. MissPrag 1498	Missale Pragense [Prága], Leipzig, 1498
35. MissWro 1483	Missale Vratislaviense [Wrocław], Mainz, 1483
36. MissWro 1499	Missale Vratislaviense [Wrocław], Mainz, 1499
37. PL-CZ s. sign.	Graduale Cracoviense [Krakkó], Krakkó, 1651
<i>Franciaország, Anglia, Belgium, Dánia, Norvégia, Finnország</i>	
38. MissAmiens 1487	Missale Ambianense [Amiens], Paris, 1487
39. MissAngers 1489	Missale Andegavense [Angers], Paris, 1489
40. MissÉvreux 1497	Missale Ebroicense [Évreux], Rouen, 1497
41. MissHer 1502	Missale Herfordense [Hereford], Rouen, 1502
42. MissLüt 1502	Missale Leodiensis ecclesiae [Lüttich/Liège], Speyer, 1502
43. MissLyon 1688	Missale Lugdunensis [Lyon], Lyon, 1688
44. MissNevers 1490	Missale Nivernense [Nevers], Paris, 1490
45. MissNid 1519	Missale Nidrosiense [Nidaros], København, 1519
46. MissPárizs 1481	Missale Parisiense [Párizs], Paris, 1481
47. MissPoitiers 1482	Missale Pictavense [Poitiers], Paris, 1482
48. MissPoitiers 1498	Missale Pictavense [Poitiers], Paris, 1498
49. MissRip 1504	Missale Ripense [Ribe], Ribe, 1504
50. MissRouen 1495	Missale Rothomagense [Rouen], Rouen, 1495
51. MissSarum 1521	Missale Sarum, Paris, 1521
52. MissSééz 1500	Missale Sagiense [Sééz], Rouen, 1500
53. MissToul 1490	Missale Tolosanum [Toulouse], Toulouse, 1490
54. MissTournai 1498	Missale Tornacense [Tournai], Paris, 1498
55. MissTroyes 1489	Missale Trecense [Troyes], Paris [?], 1489
56. MissTurku 1488	Missale Aboense [Turku], Lübeck, 1488
57. MissVerdun 1491	Missale Virdunense [Verdun], Paris, 1491
<i>Spanyolország, Portugália, Itália</i>	
58. MissAvila 1510	Missale Abulense [Avila], Salamanca, 1510
59. MissBraga 1538	Missale Bracarense [Braga], Lisboa, 1538
60. MissÉvora 1509	Missale Elboreense [Évora], Lisboa, 1509
61. MissMed 1474 ⁴²	Missale Romanum Mediolani [Milano], Milano, 1474
62. MissOrense 1494	Missale Auriense [Orense], Monterrey, 1494
63. MissPal 1567	Missale Pallantinum [Palencia], Palencia, 1567
64. MissRom 1542	Missale ad sacrosanctae Romanae ecclesiae... Paris, 1542.
65. MissSal 1533	Missale Salmanticense [Salamanca], Salamanca, 1533
66. MissSeg 1500	Missale Segobiense [Segovia], Venezia, 1500
67. MissTar 1500	Missale Tirasonense [Tarazona], Pamplona, 1500
68. MissVal 1492	Missale Valentinum [Valencia], Venezia, 1492
69. MissZar 1498	Missale Caesaraugustanum [Zaragosa], Zaragosa, 1498
<i>Szerzetesrendek</i>	
70. MissOCarm 1490	Missale Carmelitanum, Brescia, 1490
71. MissOCart 1496	Missale Carthusiense, Speyer, 1496
72. MissOCist 1486	Missale Cisterciense, Strassburg, 1486
73. MissOCist 1606	Missale ad usum sacri Ordinis Cisterciensis, Paris, 1606
74. MissODT 1499	Missale dominorum Teutonicorum, Nürnberg, 1499

⁴² Kiadva: Lippe, R. 1899.

rövidítés	cím
75. MissOFESA 1491	Missale Ordinis Fratrum Eremitarum sancti Augustini, Nürnberg, 1491
76. MissOP 1482	Missale secundum Ordinem fratrum Praedicatorum, Venezia, 1482
77. MissOP 1484	Missale Ordinis Praedicatorum, Venezia, 1484
78. MissOP 1494	Missale secundum Ordinem fratrum Praedicatorum Ordinis sancti Dominici, Venezia, 1494
79. MissOP 1497	Missale secundum morem et consuetudinem fratrum Praedicatorum Ordinis s. Dominici, Venezia, 1497
80. MissOP 1500	Missale secundum Ordinem sancti Dominici, Venezia, 1500
81. MissOPraem 1510	Missale Praemonstratense, Strassburg, 1510
82. MissOPraem 1530	Missale candidissimi Ordinis Praemonstratensis, Paris, 1530
83. MissOSB 1481	Missale Benedictinum, Bamberg, 1481
84. MissOSB 1498	Missale Benedictinum Bursfeldense [Bursfeld], Speyer, 1498
85. MissOSB 1499	Missale Mellicense [Melk], Nürnberg, 1499

BIBLIOGRÁFIA

- Adamko, Rastislav 2016 *Graduale Nitriense (s. XVI.). Liturgicko-muzikologická štúdiá.* Ružomberok.
- Adamko, Rastislav–Veselovská, Eva 2016 *Graduale Cassoviense (s. XVI in.). Liturgicko-muzikologická štúdiá.* Ružomberok.
- AH Guido Maria Dreves–Clemens Blume–Henry Marriott Bannister (Hrsg.): *Analecta Hymnica Medii Aevi I–LV.* Leipzig, 1886–1922.
- AH 5 Guido Maria Dreves (Hrsg.): *Historiae rhythmicae. Liturgische Reimofficien des Mittelalters. Erste Folge.* Leipzig, 1889. (Analecta Hymnica Medii Aevi V.)
- AH 18 Guido Maria Dreves (Hrsg.): *Historiae rhythmicae. Liturgische Reimofficien des Mittelalters. Dritte Folge.* Leipzig, 1894. (Analecta Hymnica Medii Aevi XVIII.)
- AH 20 Guido Maria Dreves (Hrsg.): *Cantiones et meteti. Lieder und Motetten des Mittelalters.* Leipzig, 1895. (Analecta Hymnica Medii Aevi XX.)
- AH 21 Guido Maria Dreves (Hrsg.): *Cantiones et meteti. Lieder und Motetten des Mittelalters.* Leipzig, 1895. (Analecta Hymnica Medii Aevi XXI.)
- AH 26 Guido Maria Dreves (Hrsg.): *Historiae rhythmicae. Liturgische Reimofficien des Mittelalters. Sechste Folge.* Leipzig, 1897. (Analecta Hymnica Medii Aevi XXVI.)
- AH 28 Guido Maria Dreves (Hrsg.): *Historiae rhythmicae. Liturgische Reimofficien des Mittelalters. Siebente Folge.* Leipzig, 1898. (Analecta Hymnica Medii Aevi XXVIII.)
- AH 33 Clemens Blume (Hrsg.): *Pia dictamina. Reimgebete und Leselieder des Mittelalters. Sechste Folge.* Leipzig, 1899. (Analecta Hymnica Medii Aevi XXXIII.)
- AH 37 Clemens Blume (Hrsg.): *Sequentiae ineditae. Liturgische Prosen des Mittelalters. Fünfte Folge.* Leipzig, 1901. (Analecta Hymnica Medii Aevi XXXVII.)
- AH 48 Clemens Blume–Guido Maria Dreves (Hrsg.): *Hymnographi Latini. Lateinische Hymnendichter des Mittelalters. Erste Folge.* Leipzig, 1905. (Analecta Hymnica Medii Aevi XLVIII.)
- AH 49 Clemens Blume (Hrsg.): *Tropi graduales. Tropen des Missale im Mittelalter. II. Tropen zum Proprium Missarum.* Leipzig, 1906. (Analecta Hymnica Medii Aevi XLIX.)
- AH 50 Guido Maria Dreves (Hrsg.): *Hymnographi Latini. Lateinische Hymnendichter des Mittelalters. Zweite Folge.* Leipzig, 1907. (Analecta Hymnica Medii Aevi L.)
- AH 54 Clemens Blume–Henry Marriott Bannister (Hrsg.): *Thesauri hymnologici prosarium. Partis alterius Volumen I. Liturgische Prosen des Übergangsstiles und der zweiten Epoche.* Leipzig, 1915. (Analecta Hymnica Medii Aevi LIV.)
- AH 55 Clemens Blume (Hrsg.): *Thesauri hymnologici prosarium. Partis alterius Volumen II. Liturgische Prosen zweiter Epoche auf Feste der Heiligen.* Leipzig, 1922. (Analecta Hymnica Medii Aevi LV.)
- AMP XI–XII. Krzysztof Biegański–Jerzy Woronczak (ed.): *Missale plenarium Bibl. Capit. Gnesnensis Ms 149. Musicological and philological analyses. Facsimile.* Graz, Warszawa, 1972. (Antiquitates Musicae in Polonia XI–XII.)
- AMS René-Jean Hesbert: *Antiphonale Missarum Sextuplex.* Rome, 1985.
- ApeI, Willi 1958 *Gregorian Chant.* Bloomington & Indianapolis.
- Baroffio, Giacomo 2003 „Tropi e sequenze in Italia: nuove testimonianze.” *Musica e storia* XI/3, 445–464.
- Bartoniak Emma 1940 *Codices manu Scripti Latini. Vol. I. Codices Latini Medii Aevi.* Budapestini.
- Bell, Nicolas 2006 „The Hirsch Missal” in: László Dobszay (ed.): *Papers Read at the 12th Meeting of the IMS Study Group CANTUS PLANUS Lillafüred/Hungary, 2004. Aug. 23–28.* Budapest, 393–411.
- Berkovits Ilona 1941 „Az esztergomi Ulászló-graduále.” *Magyar Könyvszemle* 65/4, 343–353.
- Berkovits Ilona 1965 *Magyar kódexek a XI–XVI. században.* Budapest.
- BibIHung I. Csapodi Csaba–Csapodiné Gárdonyi Klára: *Bibliotheca Hungarica. Kódexek és nyomtatott könyvek Magyarországon 1526 előtt I. Fönnmaradt kötetek: 1. A–J.* Budapest, 1988. (A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei 23 [98])
- BibIHung II. Csapodi Csaba–Csapodiné Gárdonyi Klára: *Bibliotheca Hungarica. Kódexek és nyomtatott könyvek Magyarországon 1526 előtt II. Fönnmaradt kötetek: 2. K–Z. Lappangó kötetek.* Budapest, 1993. (A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei 31 [106])
- BibIHung III. Csapodi Csaba–Csapodiné Gárdonyi Klára: *Bibliotheca Hungarica. Kódexek és nyomtatott könyvek Magyarországon 1526 előtt III. Adatok elveszett kötetekről.* Budapest, 1994. (A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei 33 [108])
- Björkvall, Gunilla 2015 *Liturgical Sequences in Medieval Manuscript Fragments in the Swedish National Archives. Reperitorial Investigation, Inventory, and Reconstruction of the Sources.* Stockholm. (Handlingar Historiska serien 31.)
- Bonaventura 1868 S. R. E. Cardinalis S. Bonaventuræ ex Ordine Minorum Episcopi Albanensi, Doctoris Ecclesiæ Seraphici Opera Omnia Sixti V. Pontificis Maximi iussu diligentissime emendata [...] cura et studio A. C. Peltier Canonici Ecclesiæ Remensis. Tomus decimus quartus. Parisiis.
- Bonniwell, William 1945 *A history of the Dominican liturgy 1215–1945.* New York.
- Borsa Gedeon 1991 „A legrégebben nyomtatott pécsi misekönyv.” *Magyar Könyvszemle* 107/3, 258–261.
- Bothwell, Malcolm–Pères, Marcel 2004 *Codex Calixtinus. Missa in vigilia sancti Iacobi. Missa sancti Iacobi. Farsa officii misse sancti Iacobi.* Moissac.

- Bower, Calvin M. 2003 „From Alleluia to Sequence: Some Definitions of Relations.” in: Sean Gallagher–James Haar–John Nadas–Timothy Striplin (ed.): *Western Plainchant in the First Millennium. Studies in the Medieval Liturgy and its Music in Honor of James McKimmon*. Aldershot, England, 351–398.
- Boyce, James John 1989 „The Office of the Three Marys in the Carmelite Liturgy: After the manuscripts Mainz, Dom- und Diözesanmuseum, Codex E and Florence, Carmine, Ms. O.” *Journal of the Plain-song & Mediaeval Music Society* 12, 1–38.
- Breko, Hana 1998 „Das Missale MR 70 der Zagreber Metropolitanbibliothek – Untersuchungen zum Entstehungskontext.” in: Jurij Snoj (ed.): *Medieval Music in Slovenia and its European Connections. Proceedings from the International Symposium, Ljubjana, June 19th and 20th 1997*. Ljubjana, 133–144.
- Breko, Hana 2000 „North Italian Influences in the Hungarian Plainchant Sources.” in: Stanislav Tuksar (ed.): *Medieval Music Cultures on the Eastern and Western Shores of the Adriatic until the Beginning of the 15th Century. Proceedings of the International Musicological Symposium held in Split, Croatia, on May 21–24, 1997*. Zagreb, 215–239.
- Breko, Hana 2001 „Zur Frage der Entstehungs- und Verwendungskontextes von Kodex MR 70 der Zagreber Metropolitanbibliothek.” in: László Dobszay (ed.): *International Musicological Society Study Group CANTUS PLANUS. Papers Read at the 9th Meeting Esztergom & Visegrád, 1998*. Budapest, 29–43.
- Brink, Danette 2014 *Historiae Trevirenses: The Medieval Office Chants for the Saints of Trier. Volume I*. Doktori értekezés. Regensburg, Universität Regensburg.
- Bruiningk, Hermann von 1903 *Messe und kanonisches Stundengebet nach dem Brauche der Rigaschen Kirche im späteren Mittelalter*. Riga. (Mitteilungen aus der livländischen Geschichte. Neunzehnten Bandes erstes Heft.)
- Cantus Index
CAO III
CAO IV
CAO-ECE V/A
CAO-ECE V/B
CAO-ECE VI/A
CAO-ECE VI/B
CAO-ECE VII/A
CAO-ECE VII/B
- Cantus Index: Catalogue of Chant Texts and Melodies. On-line: <http://cantusindex.org>
René-Jean Hesbert: *Corpus Antiphonarium Officii III. Invitatoria et antiphonae*. Roma, 1968. (Rerum ecclesiasticarum documenta. Series maior. Fontes IX.)
René-Jean Hesbert: *Corpus Antiphonarium Officii IV. Responsoria, versus, hymni et varia*. Roma, 1970. (Rerum ecclesiasticarum documenta. Series maior. Fontes X.)
Dobszay László–Kovács Andrea: *Corpus Antiphonarium Officii–Ecclesiarum Centralis Europae V/A Esztergom/Strigonium (Temporale)*. Budapest, 2004.
Kovács Andrea: *Corpus Antiphonarium Officii–Ecclesiarum Centralis Europae V/B Esztergom/Strigonium (Sanctorale)*. Budapest, 2006.
Kovács Andrea: *Corpus Antiphonarium Officii–Ecclesiarum Centralis Europae VI/A Kalocsa–Zagreb (Temporale)*. Budapest, 2008.
Kovács Andrea: *Corpus Antiphonarium Officii–Ecclesiarum Centralis Europae VI/B Kalocsa–Zagreb (Sanctorale)*. Budapest, 2008.
Kovács Andrea: *Corpus Antiphonarium Officii–Ecclesiarum Centralis Europae VII/A Transylvania–Várad (Temporale)*. Budapest, 2010.
Kovács Andrea: *Corpus Antiphonarium Officii–Ecclesiarum Centralis Europae VII/B Transylvania–Várad (Sanctorale)*. Budapest, 2010.
- Chevalier, Ulysse 1892–1920 *Repertorium hymnologicum. Catalogue des chants, hymnes, proses, séquences, tropes en usage dans l'église latine depuis les origines jusqu'à nos jours. I–VI*. Louvain, Brussels.
- CT I
CT II
CT III
CT IX
CT X
- Ritva Jonsson (ed.): *Tropes du propre de la messe 1. Cycle de Noël*. Stockholm, 1975. (Corpus Troporum I.)
Olof Marcusson (ed.): *Prosules de la messe 1. Tropes de l'alleluia*. Stockholm, 1976. (Corpus Troporum II.)
Gunilla Björkvall–Gunilla Iversen–Ritva Jonsson (ed.): *Tropes du propre de la messe 2. Cycle de Pâques*. Stockholm, 1982. (Corpus Troporum III.)
Ann-Katrin Andrews Johansson (ed.): *Tropes for the Proper of the Mass 4. The Feasts of the Blessed Virgin Mary*. Stockholm, 1998. (Corpus Troporum IX.)
Ritva Maria Jacobsson (ed.): *Tropes du propre de la messe 5. Fêtes des Saints et de la Croix et de la Transfiguration*. Stockholm, 2011. (Corpus Troporum X.)
- Csapodi Csaba 1973 *The Corvinian Library. History and Stock*. Budapest. (Studia Humanitatis 1.)
- Csorba György 2005/2006 „Adalék a Futaki-graduále történetéhez.” *Magyar Egyházzene* XIII/1–2, 21–24.
- Czagány Zsuzsa 1992 „Magyar-normann zenei kapcsolatok a középkorban?” in: Felföldi László–Lázár Katalin (szerk.): *Zenetudományi Dolgozatok 1990–1991*. Budapest, 9–21.
- Czagány Zsuzsa 1996 „Egy 13. századi graduále két töredéke.” *Magyar Könyvszemle* 112/2, 145–160.
- Czagány Zsuzsa 2011 „Magyar-normann zenei kapcsolatok a középkorban II.” in: Kiss Gábor (szerk.): *Zenetudományi Dolgozatok 2010*. Budapest, 11–22.
- Czagány Zsuzsa 2021a „15. századi graduále töredéke Kőszegen.”
<https://doi.org/10.23714/rzt.fragmenta.publ.1007>
- Czagány Zsuzsa 2021b „A szombathelyi Berzsényi Dániel Városi Könyvtár 13. századi cseh kódextöredéke.”
<https://doi.org/10.23714/rzt.fragmenta.publ.1008>

- Czagány Zsuzsa 2021/2022 „Cseh notációs töredécsaládok a Központi Papnevelő Intézet Pálos Könyvtárában.” *Magyar Egyházzene XXV/1*, 77–104.
- Dankó Josephus 1893 *Vetus hymnarium ecclesiasticum Hungariae*. Budapest.
- Deissmann, Adolf 1933 *Forschungen und Funde im Serail. Mit einem Verzeichnis der nichtislamischen Handschriften im Topkapu Serai zu Istanbul*. Berlin, Leipzig.
- Déri Balázs 2003/2004 „Magyar Egyházzene I–X. Tartalomjegyzék.” *Magyar Egyházzene XI/2*, 143–191.
- Déri Balázs 2010/2011 „Színeváltás ünnepe az 1484-es, nyomtatott *Missale Strigoniense*-ben.” *Magyar Egyházzene XVIII/3*, 301–308.
- Déri Balázs 2012/2013 „*Sprevit thorum coniugalem*. A Szent Imre-Alleluja egy intertextusa.” *Magyar Egyházzene XX/3*, 289–290.
- Dobszay László 1984 „Árpád-kori kottás misekönyvünk provenienciája.” in: Berlász Melinda–Domokos Mária (szerk.): *Zenatudományi Dolgozatok 1984*. Budapest, 7–12.
- Dobszay László 1993/1994 „Áttekintő bibliográfia az utóbbi évek gregorián vonatkozású irodalmából.” *Magyar Egyházzene II/4*, 493–498.
- Dobszay László 1985 „The System of the Hungarian Plainsong Sources.” *Studia Musicologica* 27, 37–65.
- Dobszay László 1988 „A középkori magyar liturgia István-kori elemei?” in: Glatz Ferenc–Kardos József (szerk.): *Szent István és kora*. Budapest, 151–155.
- Dobszay László 1990 „Plainchant in the Medieval Hungary.” *Journal of the Plainsong and Medieval Music Society* 13, 49–78.
- Dobszay László 1993 *A gregorián ének kézikönyve*. Budapest.
- Dobszay László 1999/2000 „A középkori magyar liturgikus zene kutatása.” *Magyar Egyházzene VII/2*, 131–150.
- Dobszay László 2000 „Az ország patrónusainak liturgikus tisztelete a középkori zsolozsmában.” in: Cséfalvy Pál–Kontsek Ildikó (szerk.): *Magyar szentek tisztelete és ereklyéi. Kiállítás a Keresztény Múzeumban 2000. június 17–október 1*. Esztergom, 96–106.
- Dobszay László 2003a *Az esztergomi rítus*. Budapest.
- Dobszay László 2003b *Corpus antiphonarum. Európai örökség és hazai alakítás*. Budapest.
- ES *España Sagrada. Tomo XLIII. Tratado LXXXI. De la Santa Iglesia de Gerona en su estado antiguo*. Madrid, 1819.
- Fejérpataky László 1883 „A német-újvári Sz. ferencrendi zárda könyvtára.” *Magyar Könyvszemle* 8/1–4, 100–137.
- Forbes, Alexander Penrose 1864 *Liber Ecclesiae Beati Terrenani de Arbutnott. Missale secundum usum ecclesiae Sancti Andreae in Scotia*. Burntisland.
- Franz, Adolph 1902 *Die Messe im deutschen Mittelalter. Beiträge zur Geschichte der Liturgie und des religiösen Volkslebens*. Freiburg im Breisgau.
- F. Romhányi Beatrix 2000 *Kolostorok és társaskáptalanok a középkori Magyarországon*. h.n.
- Gilányi Gabriella 2018 „Használatitól a műremekig: a 15. századi hangjelzett esztergom-budai kódexek.” in: Gilányi Gabriella–Kiss Gábor (szerk.): *Zenatudományi Dolgozatok 2015–2016. In memoriam Kiss Gábor*. Budapest, 24–36.
- Gjerløw, Lilli 1968 *Ordo Nidrosiensis Ecclesiae (Orðubók)*. Oslo. (Libri liturgici Provinciae Nidrosiensis medii aevi 2.)
- Gjerløw, Lilli 1986a „The *Missale Nidrosiense* 1519: An Appendix.” in: Hans Bekker-Nielsen–Marianne Børch-Bengt Algto Sørensen (ed.): *From Script to Book: A Symposium*. Odense, 50–77.
- Gjerløw, Lilli 1986b „The *Breviarium* and the *Missale Nidrosiense* (1519).” in: Hans Bekker-Nielsen–Marianne Børch-Bengt Algto Sørensen (ed.): *From Script to Book: A Symposium*. Odense, 168–169.
- Gozzi, Marco 2003 „Il canto liturgico nella diocesi di Trento in relazione al repertorio del Nord-Est europeo.” *Musica e storia* XI/3, 575–642.
- GradPat Christian Väterlein (ed.): *Graduale Pataviense (Wien 1511): Facsimile*. Kassel, 1982. (Das Erbe deutscher Musik 87.)
- GradScep Amantius Akimjak–Rastislav Adamko–Janka Bednáriková (ed.): *Graduale Scepusiense Gregorii de Kesmark anni 1426. Spisšky graduál Juraja Kežmarku z roku 1426*. Ružomberok, 2006.
- Graduale Synopticum Die Offiziumsantiphonen und das Messproprium des Gregorianischen Chorals. On-line: <http://gregorianik.uni-regensburg.de>
- Graham, Barry Frederic Hunter 1999 *The Litoměřice Gradual of 1517 (Lovosice, Státní okresní archiv Litoměřice, IV C 1)*. Prague. (Monumenta Liturgica Bohemica I.)
- GrTr *Graduale Triplex seu Graduale Romanum Pauli PP. VI...* Solesmes, 1979.
- GW *Gesamtkatalog der Wiegendrucke*. Herausgegeben von der Kommission für den Gesamtkatalog der Wiegendrucke. Leipzig, 1932.
- Györfy György 1983 *István király és műve*. Budapest.
- Hagg, Barbara 1998 „Sources for Plainchant and Ritual in London and Ghent: A Survey and Comparison.” in: László Dobszay (ed.): *International Musicological Society Study Group CANTUS PLANUS. Papers Read at the 7th Meeting Sopron, Hungary, 1995*. Budapest, 241–271.
- Hand, John Oliver 1992 „*Salve sancta facies*: Some Thoughts on the Iconography of the *Head of Christ* by Petrus Christus.” *Metropolitan Museum Journal* 27, 7–18.

- Hangartner, Bernhard 1995 *Missalia Einsidlensia. Studien zu drei neuumierten Handschriften des 11./12. Jahrhunderts.* (Studien und Mitteilungen zur Geschichte des Benediktiner-Ordens und seiner Zweige / Ergänzungsband 36.) St. Ottilien.
- Hänggi, Anton 1957 *Der Rheinauer Liber Ordinarius* (Zürich Rh 80, Anfang 12. Jh.). Freiburg, Schweiz. (Spicilegium Friburgense 1.)
- Hänggi, Anton–Ladner, Pascal 1994 *Missale Basileense saec. XI (Codex Gressly).* Faksimileband. Mit einem Beitrag von Max Lütolf Die Gesänge im Codex Gressly. Freiburg, Schweiz. (Spicilegium Friburgense 35B.)
- Harsányi András 1999 *A domonkos rend Magyarországon a reformáció előtt.* Budapest.
- Henderson, William George 1874 *Missale ad usum insignis ecclesiae Eboracensis. Volumes 1–2.* Edinburgh.
- Hiley, David 1981 *The liturgical music of Norman Sicily: a study centred on manuscripts 288, 289, 19421 and vitrina 20-4 of the Biblioteca Nacional, Madrid.* PhD értekezés. London, University of London King's College.
- Hiley, David 1993a „Post-Pentecost Alleluias in Medieval British Liturgies.” in: Susan Rankin–David Hiley (ed.): *Music in the Medieval English Liturgy. Plainsong & Mediaeval Music Society Centennial Essays.* Oxford, 145–174.
- Hiley, David 1993b *Western Plainchant. A Handbook.* Oxford.
- Hiley, David 1996 *Moosburger Graduale. München, Universitätsbibliothek, 2° Cod. ms. 156.* Veröffentlichungen der Gesellschaft für Bayerische Musikgeschichte. Tutzing.
- Hilg, Haro 2014 *Lateinische mittelalterliche Handschriften in Octavo der Universitätsbibliothek Augsburg. Die Signaturengruppen Cod. I. 2. 8° und Cod. II. 1. 8°.* Wiesbaden.
- Hoffmann Edith 1927 „A Nemzeti Múzeum Széchényi Könyvtárának Magyarországon illuminált kéziratái.” *Magyar Könyvszemle* 51/1–2, 1–43.
- Hoffmann Edith 1929 *Régi magyar bibliofilek.* Budapest. Hasonmás kiadás és újabb adatok: 1992.
- Holl Béla 1991 „Spiritualitas dominorum ultramontanorum. A magyarországi liturgikus költészet Árpád-kori kezdeteiről.” in: Somorjai Ádám–Zombori István (szerk.): *A katolikus egyház Magyarországon.* Budapest, 93–106. (Ecclesia Sancta 1.)
- Holl Béla 2000 „A Szt. Imre tiszteletére szerzett Alleluia-vers szöveghagyományja.” in: Monok István–Zvara Edina (szerk.): *Laus librorum. Válogatott tanulmányok.* Budapest, 42–44.
- Hubay Ilona 1938 *Missalia Hungarica. Régi magyar misekönyvek.* Budapest. (Az Országos Széchényi Könyvtár kiadványai 5.)
- Huglo, Michel 1993 „Remarks on the Alleluia and Responsory Series in the Winchester Troper.” in: Susan Rankin–David Hiley (ed.): *Music in the Medieval English Liturgy. Plainsong & Mediaeval Music Society Centennial Essays.* Oxford, 47–58.
- Husmann, Heinrich 1964 *Tropen- und Sequenzenhandschriften. München–Duisburg. (Répertoire International des Sources Musicales V1.)*
- Izbicki, Bartosz 2006 *Graduał Tyniecki ms. b. s. I w świetle tradycji europejskiej i polskiej. Studium źródłoznawcze.* Doktori értekezés. Warszawa, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.
- Jávor Egon 1942 *Hét kéziratposzsonyi missale a Nemzeti Múzeumban.* Budapest.
- Karp, Theodore 1998 *Aspects of Orality and Formularity in Gregorian Chant.* Evanston, Illinois.
- Karp, Theodore 2005 *An Introduction to the Post-Tridentine Mass Proper Part 1: Text.* (Musicological Studies and Documents 54–1.) Middleton, Wisconsin.
- KatSchlag *Karl-Heinz Schlager: Thematischer Katalog der ältesten Alleluia-Melodien aus Handschriften des 10. und 11. Jahrhunderts, ausgenommen das ambrosianische, alt-römische und alt-spanische Repertoire.* (Erlanger Arbeiten zur Musikwissenschaft Band 2.) München, 1965.
- Kelly, Thomas Forrest 1989 *The Beneventan Chant.* Cambridge, etc.
- Kiss Gábor 2012/2013 „Az Ulászló-graduále utóélete az újabb kutatások fényében.” *Magyar Egyházzene* XX/4, 315–322.
- Kiss Gábor 2016 „Quem celestis armonia... – Újabb adalékok egy Szt. István-alleluiához.” in: Kiss Gábor (szerk.): *Zenetudományi Dolgozatok 2013–2014. Jubileumi kötet a Zenetudományi Intézet 40 éves fennállása alkalmából.* Budapest, 35–45.
- Klöckener, Martin–Schouwink, Wilfried 2001/2002 „Ein Graduale des 13. Jahrhunderts in der Stiftskirche St. Cornelius und Cyprianus in Metelen/Westfalen.” *Archiv für Liturgiewissenschaft* 43/44, 313–361.
- Klugseder, Robert 2012/2013 „Mittelalterliche musik-liturgische Quellen aus dem Augustinerchorherrenkloster St. Florian.” *Musicologica Austriaca* 31, 13–82.
- KMTL *Kristó Gyula–Engel Pál–Makk Ferenc (szerk.): Korai Magyar Történeti Lexikon (9–14. század).* Budapest, 1994.
- Knauz Nándor 1868 *Codices manuscripti Capituli Posoniensis. A poszsonyi káptalannak kéziratjai.* Esztergom. (Magyar Sion IV–VII.)
- Kniewald [D.] Károly 1940 „Zagrebački liturgijski kodeksi XI–XV. stoljeća. Codices liturgici manuscripti Zagradienses a saeculo XI. usque ad finem saeculi XV.” *Croatia Sacra br. 19, god. 10,* 1–128.
- Kniewald [D.] Károly 1944 *Illuminacija i notacija zagrebačkih liturgijskih rukopisa.* Zagreb.
- Kosztá László 1994 „Egy francia származású főpap Magyarországon.” *Aetas* 9/1, 64–88.

- Kosztai László 2013 *A kalocsai érseki tartomány kialakulása*. Pécs. (Thesaurus Historiae Ecclesiasticae in Universitate Quinqueecclesiensi 2.)
- Kovács Andrea 2006/2007 „Szent Erzsébet középkori liturgikus énekei Magyarországon.” *Magyar Egyházzene* XIV/4, 393–410.
- Kovács Andrea 2007 „Szent Imre alakja a magyar zenetörténetben.” in: Kerny Terézia (szerk.): *Szent Imre 1000 éve. Tanulmányok Szent Imre tiszteletére, születésének ezredik évfordulója alkalmából*. Székesfehérvár, 50–65.
- Kovács Andrea 2007/2008 „Illés próféta kultusza a középkori Magyarországon.” *Magyar Egyházzene* XV/4, 403–420.
- Kovács Andrea 2008a „Szent Márton liturgikus énekei a középkori Magyarországon.” in: Zsámbéky Monika (szerk.): *A Szent Márton-kutatás legújabb eredményei*. Szombathely, 30–63.
- Kovács Andrea 2008b „Szent László tisztelete a középkori magyar zenetörténetben.” in: Medgyesy-Schmikli Norbert–Székely Zoltán (szerk.): *Arrabona Múzeumi Közlemények* 46/1. Győr, 169–192.
- Kovács Andrea 2008/2009 „Középkori hangjelzett töredékek Zágrábban.” *Magyar Egyházzene* XVI/2, 271–276.
- Kovács Andrea 2011 „Szent Ágota zsolozsmája és miséje.” in: Medgyesy S. Norbert (szerk.): *Ecclesia Agatha. A 250 esztendő perenyei templom tanulmánykötete és népének-hanglemezei*. Budapest, 41–126.
- Kovács Andrea 2012 „... secundum chorum almae ecclesiae Quinqueecclesiensis.” in: Kovács Andrea (szerk.): *Hagyomány és megújulás a liturgiában és zenéjében. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszéke újraindításának 20. évfordulóján tartott szimpózium előadásai*. Budapest, 267–302.
- Kovács Andrea–Medgyesy S. Norbert 2012 *Énekek Szent László király tiszteletére. Cantiones de Sancto Ladislao rege*. Budapest.
- Kovács Andrea 2012/2013 „Gaudefelix Hungaria? Szent Ilona/Heléna magyarországi kultuszáról.” *Magyar Egyházzene* XX/3, 267–288.
- Kovács Andrea 2013 „A Csíksomlyói Cantionale.” in: Medgyesy S. Norbert–Ötvös István–Óze Sándor (szerk.): *Nyolcszáz esztendő a ferences rend. Tanulmányok a rend lelkiségéről, történeti hivatásáról és kulturális-művészeti szerepéről*. Budapest, 547–574. (Művelődéstörténeti műhely. Rendtörténeti konferenciák 8/1–2.)
- Kovács Andrea 2014 „A középkori magyarországi Szent Anna-kultusz.” in: Kiss Gábor (szerk.): *Zenetudományi Dolgozatok 1978–2012. 35 éves jubileumi kötet*. Budapest, 33–44.
- Kovács Andrea–Medgyesy S. Norbert 2014 *Énekek Szent István király tiszteletére. Cantiones de Sancto Stephano rege*. Budapest.
- Kovács Andrea 2015 „Pozsonyi-e az 'I kódex?’” *Magyar Könyvszemle* 131/3, 330–336.
- Kovács Andrea 2017 „Graduale Strigoniense? Rítusidegen elemek a Bakócz-graduáléban.” *Magyar Zene* 55/2, 121–139.
- Kovács Andrea–Medgyesy S. Norbert–Rétfalvi Balázs 2017 *Énekek Szent Márton püspök tiszteletére. Cantiones de Sancto Martino episcopo*. Budapest–Szombathely.
- Kovács Andrea 2018 „A középkori magyar liturgia Géza kori elemei?” *Magyar Zene* 56/1, 25–46.
- Kovács Andrea 2020a „Missale notatum Strigoniense – Szintézis vagy reform?” in: Balogh Péter Piusz O.Praem–Réger Ádám (szerk.): *Insigni die sollempnitatis. Írások Ullmann Péter Ágoston O.Praem. 80. születésnapjára*. Gödöllő, 79–92.
- Kovács Andrea 2020b „Az esztergomi missale notatum és a pozsonyi misekönyvek.” in: Hende Fanni–Kisdi Klára–Korondi Ágnes (szerk.): *„Mestereknek gyengyének.” Ünnepi kötet Madas Edit hetvenedik születésnapjára*. Budapest, 403–414.
- Kódexek 1985 *Kódexek a középkori Magyarországon. Kiállítás az Országos Széchényi Könyvtárban, Budapest, Budavári Palota, 1985. november 12.–1986. február 28.* Budapest.
- Körmeny Kinga 1974 „Egy XV. századi magyarországi graduále.” *Magyar Könyvszemle* 90/1–2, 111–115.
- Körmeny Kinga 1979 *A Knauz hagyaték kódextöredékei és az esztergomi egyház középkori könyvtárának sorsa*. Budapest. (A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei, Új sorozat 7.)
- Körmeny Kinga 1983 „Az esztergomi Collegium Christi és könyvtára a XIV–XVI. században.” *Magyar Könyvszemle* 99/1, 1–20.
- Körmeny Kinga 1991 „Az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, a ferences rendház és a Babits Mihály Városi Könyvtár állományának történeti áttekintése.” *Magyar Könyvszemle* 107/1–2, 20–40.
- Körmeny Kinga–Holl Béla–Szendrei Janka 1997 „Szent Imre tisztelete a 14. században. Az Akadémiai Könyvtár T 1028 graduale töredékének kodikológiai, szövegkritikai és zenei elemzése.” *Magyar Könyvszemle* 113/2, 125–148.
- Körmeny Kinga 2009 „A Bakócz-graduále lehetséges megrendelője és possessora.” *Magyar Könyvszemle* 125/2, 212–219.
- Körmeny Kinga 2012 *Holl Béla: Repertorium Hymnologicum Medii Aevi Hungariae. Initia Hymnorum, Officiorum Rhythmicorum, Sequentiarum, Troporum, Versuum Alleluaticorum Cantionumque*. Budapest.
- Körmeny Kinga 2013 „Ulászló graduále: kérdések és lehetséges válaszok.” *Ars Hungarica* 39/1, 114–123.
- Kristó Gyula 2001 *Szent István király*. Budapest. (Tudomány – Egyetem. Történeti Életrajzok.)
- Kubinyi András 1999 *Főpapok, egyházi intézmények és vallásosság a középkori Magyarországon*. Budapest. (METEM Könyvek 22.)

- Lauf Judit 2009 „Bécs és Sopron középkori liturgikus gyakorlatának összefüggései a soproni kódextörédek alapján. Kísérlet a 15. századi Bécs környéki misszálé néhány specifikus vonásának meghatározására.” *Magyar Könyvszemle* 125/3, 273–304.
- Lauf Judit 2013 „A Sopronban őrzött liturgikus kódextörédek és a Schottenstift.” *Ars Hungarica* 39/1, 124–135.
- Lauf Judit 2022 „Kálmáncsehi Domonkos New York-i breviáriumának és misekönyvének írása, bejegyzései, liturgiája.” in: Zsupán Edina (szerk.): *Kálmáncsehi Domonkos breviáriuma és misekönyve (Kálmáncsehi-Liechtenstein-kódex, New York, The Morgan Library & Museum, MS G 7): Tanulmányok a facsimile-válogatáshoz*. Budapest, 23–40.
- Lawlor, Hugh Jackson 1899 *The Rosslyn missal. An Irish manuscript in the Advocates' Library Edinburgh*. London. (Henry Bradshaw Society Vol. XV.)
- Leisibach, Josef 1976 *Die liturgischen Handschriften der Kantons- und Universitätsbibliothek Freiburg*. Freiburg, Schweiz. (Spicilegii Friburgensis Subsidia 15. Iter Helveticum I.)
- Leisibach, Josef 1977 *Die liturgischen Handschriften des Kantons Freiburg (Ohne Kantonsbibliothek)*. Freiburg, Schweiz. (Spicilegii Friburgensis Subsidia 16. Iter Helveticum II.)
- Leisibach, Josef 1979 *Die liturgischen Handschriften des Kapitelsarchivs in Sitten*. Freiburg, Schweiz. (Spicilegii Friburgensis Subsidia 17. Iter Helveticum III.)
- Leisibach, Josef–Huot, François 1984 *Die liturgischen Handschriften des Kantons Wallis (ohne Kapitelsarchiv Sitten)*. Freiburg, Schweiz. (Spicilegii Friburgensis Subsidia 18. Iter Helveticum IV.)
- Huot, François O.S.B. 1990 *Les manuscrits liturgiques du canton de Genève*. Fribourg, Suisse. (Spicilegii Friburgensis Subsidia 19. Iter Helveticum V.)
- LexMA *Lexikon des Mittelalters. CD-ROM-Ausgabe*. Wiesbaden, 2000.
- Lippe, Robert 1899 *Missale Romanum Mediolani, 1474. Vol. I. Text*. London. (Henry Bradshaw Society Vol. XVII.)
- Lippe, Robert 1907 *Missale Romanum Mediolani, 1474. Vol. II. A collation with other editions printed before 1570*. London. (Henry Bradshaw Society Vol. XXXIII.)
- Lombardi, Remo 2017 „I manoscritti liturgico-musicali domenicani presso la Biblioteca Queriniana di Brescia.” in: Maria Teresa Rosa Barezzi–Mariella Sala (a cura di): *Cultura musicale bresciana. Reperti e testimonianze di una civiltà*. Brescia, 63–144.
- Lütolf, Max 1978 *Analecta Hymnica Medii Aevi. Register*. Bern, München.
- Lütolf, Max 1994 *Missale Basiliense saec. XI*. Freiburg, Schweiz. (Spicilegium Friburgense 35B.)
- Madas Edit 2006 *Mittelalterliche lateinische Handschriftenfragmente in Sopron*. Hrsg. von Edit Madas in Verbindung mit Judit Lauf Nobilis, Gábor Sarbak, András Vizkelety unter Mitwirkung von Katalin Fülep, Veronika Szalai, Janka Szendrei, Tünde Wehli. Budapest. (Fragmenta et codices in bibliothecis Hungariae V.)
- Madas Edit 2013 „A magyar »szent királyok« középeurópai kultusza liturgikus és hagiográfiai források tükrében.” *Ars Hungarica* 39/2, 145–152.
- Madas Edit 2021 Körmendy Kinga–Lauf Judit–Madas Edit (szerk.)–Sarbak Gábor: *Az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, az Érseki Simor Könyvtár és a Városi Könyvtár kódexei*. Esztergom–Budapest. (Fragmenta et codices in bibliothecis Hungariae VII-A.)
- Magistretti, Marcus 1904 *Manuale Ambrosianum ex codice saec. XI olim in usum canonicae Vallis Travaliae*. Milano. (Monumenta Veteris Liturgiae Ambrosianae III.)
- Markov, Antun 1945 *Katalog metropolitanskih riedkosti. Posebni otisak iz Zbornika Zagrebačke biskupije 1094–1944*. Zagreb.
- MartRom *Martyrologium Romanum Gregorii papae XIII jussu editum Urbani VIII et Clementis X auctoritate recognitum ac deinde anno MDCCXLIX Benedicti XIV opera ac studio emendatum et auctum*. Taurini, MCMXXXII.
- Mátyus Norbert 2013 „A Missale Minorum Ultramontanorum keletkezéstörténetéhez.” *Magyar Könyvszemle* 129/3, 357–361.
- McKinnon, James 2000 *The Advent Project. The Later-Seventh-Century Creation of the Roman Mass Proper*. Berkeley–Los Angeles–London.
- MCS 2 Remigiusz Pośpiech (ed.): *Mszal Jagiellonów z Jasnej Góry. Missal of the Jagiellons of Jasna Góra*. Opole–Częstochowa, 2013. (Musica Claromontana – Studia 2.)
- Merczel György 1999/2000 „A Gyergyói Graduále.” *Magyar Egyházzene* VII/2, 187–196.
- Merlin, David 2011 „Gaudet ergo terra Austriae: Due alleluia ed un tropo in onore di san Leopoldo III Babenberg.” in: Czernin, Martin–Pischlöger, Maria (ed.): *Theorie und Geschichte der Monodie*. Band 3. Festschrift für Bozhidar Karastoyanov anlässlich seines 70. Geburtstags. Wien, 215–230.
- Meyer, Christian 2006 *Collections d'Alsace, de Franche-Comté et de Lorraine. I. Colmar, Bibliothèque municipale*. Turnhout. (Catalogue des manuscrits notés du Moyen Age conservés dans les Bibliothèques publiques de France.)
- Meyer, Christian 2008 *Collections d'Alsace, de Franche-Comté et de Lorraine. II. Besançon, Épinal, Metz, Mulhouse, Nancy, Rambervillers, Saint-Dié, Saint-Mihiel, Salins-les-Bains, Sélestat, Strasbourg, Verdun, Vesoul*. Turnhout. (Catalogue des manuscrits notés du Moyen Age conservés dans les Bibliothèques publiques de France.)

- Meyer, Christian 2010 *Collections de Champagne-Ardenne. Châlons-en-Champagne, Charleville-Mézières, Chaumont, Langres, Reims, Troyes, Vitry-le-François.* Turnhout. (Catalogue des manuscrits notés du Moyen Age conservés dans les Bibliothèques publiques de France.)
- Mezey László 1961 *Codices Latini Medii Aevi Bibliothecae Universitatis Budapestinensis.* Budapest.
- Mezey László 1962 *Paleográfia. A latin írás története. Könyv- és oklevélpaleográfiai áttekintés.* (Kézirat gyanánt.) Budapest.
- Mezey László 1966 „A latin írás magyarországi történetéből I–III.” *Magyar Könyvszemle* 82/1, 3, 4, 1–9, 205–216, 285–304.
- Mezey László 1978 *Deákság és Európa. Irodalmi műveltségünk alapvetésének vázlata.* Budapest.
- Mezey László 1980 *Athleta patriae. Tanulmányok Szent László történetéhez.* Budapest.
- Mezey László 1983 *Fragmenta Latina Codicum in Bibliotheca Universitatis Budapestinensis.* Budapest. (Fragmenta Codicum in Bibliothecis Hungariae I/1.)
- Mezey László 1988 *Fragmenta Latina Codicum in Bibliotheca Seminarii Cleri Hungariae Centralis.* Budapest. (Fragmenta Codicum in Bibliothecis Hungariae I/2.)
- Mező András 2003 *Patrocíniumok a középkori Magyarországon.* Budapest.
- MissQuin *Missale secundum morem alme ecclesiae Quinqueecclesiensis. Venezia, 1499.* Facsimile kiadás. Szekszárd, 2009. Fedeles Tamás, Török József és Pohánka Éva tanulmányával.
- MKSz *Magyar Könyvszemle*
- MMMAe II Bruno Stäblein–Margareta Landwehr-Melnicki (Hrsg.): *Die Gesänge des altrömischen Graduale Vat. lat. 5319.* Kassel, Basel, etc. 1970. (Monumenta Monodica Medii Aevi Band II.)
- MMMAe IV David Hiley (Hrsg.): *Missale Carnotense (Chartres Codex 520).* Kassel, Basel, etc. 1992. (Monumenta Monodica Medii Aevi Band IV/1–2.)
- MMMAe V László Dobszay–Janka Szendrei (Hrsg.): *Antiphonen.* Kassel, Basel, etc. 1999. (Monumenta Monodica Medii Aevi Band V/1–3.)
- MMMAe VII Karlheinz Schlager (Hrsg.): *Alleluia-Melodien I bis 1100.* Kassel, Basel, etc. 1968. (Monumenta Monodica Medii Aevi Band VII.)
- MMMAe VIII Karlheinz Schlager (Hrsg.): *Alleluia-Melodien II ab 1100.* Kassel, Basel, etc. 1987. (Monumenta Monodica Medii Aevi Band VIII.)
- MMMAeSub I Andreas Haug (Hrsg.): *Troparia tardiva. Repertorium später Tropenquellen aus dem deutschsprachigen Raum.* Kassel, Basel, etc. 1995. (Monumenta Monodica Medii Aevi Subsidia Band I.)
- MMMAeSub II Raffaella Camilot-Oswald (Hrsg.): *Die liturgischen Musikhandschriften aus dem mittelalterlichen Patriarchat Aquileia Teilband 1.* Kassel, Basel, etc. 1997. (Monumenta Monodica Medii Aevi Subsidia Band II.)
- MMMO Medieval Music Manuscripts Online Database. On-line: <http://musmed.eu>
- Mone, Franz Joseph 1854 *Lateinische Hymnen des Mittelalters. Zweiter Band. Marienlieder.* Freiburg im Breisgau.
- Morawska, Katarzyna 1998 *Średniowiecze część 2: 1320–1500.* Warsaw. (Historia Muzyki Polskiej tom I.)
- MRH 1 Déri Balázs (ed.): *Missale Strigoniense, id est Missale secundum almae ecclesiae Strigoniensis, impressum Nurenbergae apud Anthonium Koburger, anno Domini MCCCCLXXXIII (RMK III 7).* Budapest, 2009. (Monumenta Ritualia Hungarica I. Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum XVI.)
- MRH 2 Földváry Miklós István (ed.): *Ordinarius Strigoniensis.* Budapest, 2009. (Monumenta Ritualia Hungarica II. Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum XVII.)
- MSH 1 Kovács Andrea: *A középkori liturgikus költészet magyarországi emlékei. Szekvenciák – Kritikai dallamkiadás.* Budapest, 2017. (Musica Sacra Hungarica 1.)
- MSH 2 Kovács Andrea: *Szekvenciák a középkori Magyarországon. Repertoár, tradíciók, dallamok.* Budapest, 2017. (Musica Sacra Hungarica 2.)
- MSH 4/1–2 Kovács Andrea: *Graduale Francisci de Futhak 1463. 1. Monográfia. 2. Átírás/Transcription.* Ístanbul–Budapest, 2019. (Musica Sacra Hungarica 4/1–2.)
- MSH 5 Kovács Andrea: *A középkori liturgikus költészet magyarországi emlékei. Alleluiák – Kritikai dallamkiadás.* Budapest, 2022. (Musica Sacra Hungarica 5.)
- MSIL 10 Giacomo Baroffio–Manlio Sodi (a cura di): *Graduale de Tempore Iuxta ritum Sacrosanctae Romanae Ecclesiae. Editio Princeps (1614).* Città del Vaticano, 2001.
- MSIL 11 Giacomo Baroffio–Eun Ju Kim (a cura di): *Graduale de Sanctis Iuxta ritum Sacrosanctae Romanae Ecclesiae. Editio Princeps (1614–1615).* Città del Vaticano, 2001.
- Muckenhaupt Erzsébet 1999 *A csíksomlyói ferences könyvtár kincsei. Könyvleletek 1980–1985.* Budapest–Kolozsvár.
- MusDan 1 Janka Szendrei–Richard Rybář (ed.): *Missale Notatum Strigoniense ante 1341 in Posonio.* Budapest, 1982. (Musicalia Danubiana 1.)
- MusDan 12 *–** Janka Szendrei (ed.): *Graduale Strigoniense (s. XV/XVI).* Budapest, 1990 és 1993. (Musicalia Danubiana 12 *–**.)
- MusDan 24 Janka Szendrei (ed.): *Graduale Romanum ad usum monasterii Paulinorum de Újhely (1623).* Budapest, 2010. (Musicalia Danubiana 24.)
- MusDanSub 1 Dobszay László (ed.): *Liber Ordinarius Agriensis (1509).* Budapest, 2000. (Musicalia Danubiana Subsidia 1.)
- MZt I. Rajeczky Benjamin (szerk.): *Magyarország Zenetörténete I. Középkor.* Budapest, 1988.

- Nardini, Luisa 2018 „In the Quest of Gallican Remnants in Gregorian Manuscripts: Archaisms in the Masses for the Holy Cross in Aquitanian Chant Books.” in: Patricia Hall (ed.): *The Oxford Handbook of Music Censorship*. Oxford, 7–37.
- NG Stanley Sadie (ed.): *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. London, 1980.
- NG² Stanley Sadie (ed.): *The New Grove Dictionary of Music and Musicians. Second Edition*. London, etc., 2001.
- OrdAgr Kandra Kabos: *Ordinariarius secundum veram notulam sive rubricam almae ecclesiae Agriensis*. Eger, 1905. (Adatok az egri egyházmegye történelméhez III.)
- PalMus I. *Le codex 339 de la bibliothèque de Saint-Gall*. Solesmes, 1992. (Paléographie Musicale I.)
- PalMus II. *Cantatorium IXe siècle N° 359 de la bibliothèque de Saint-Gall*. Tournay, 1924. (Paléographie Musicale II.)
- PalMus IV. *Le Codex 121 de la bibliothèque d'Einsiedeln. Antiphonale missarum sancti Gregorii (X^e–XIe siècle)*. Berne, 1974. (Paléographie Musicale IV.)
- PalMus VIII. *Antiphonarium tonale missarum. XIe siècle. Codex H. 159 de la bibliothèque de L'École de Médecine de Montpellier. Prototypies*. Berne, 1972. (Paléographie Musicale VIII.)
- PalMus X. *Le Codex 239 de la bibliothèque de Laon*. Solesmes, 1992. (Paléographie Musicale X.)
- PalMus XI. *Antiphonale Missarum Sancti Gregorii. Xe siècle. Codex 47 de la bibliothèque de Chartres*. Berne, 1972. (Paléographie Musicale XI.)
- PalMus XIII. *Le Codex 903 de la bibliothèque nationale de Paris. Graduel de Saint-Yrieix (XIe S.)*. Solesmes, 1992. (Paléographie Musicale XIII.)
- PalMus XIV. *Le Codex 10673 de la bibliothèque Vaticane Fonds Latin (XIe siècle). Graduel Bénéventain*. Tournay, 1931. (Paléographie Musicale XIV.)
- PalMus XV. *Le Codex VI 34 de la bibliothèque Capitulaire de Bénévent. Graduel avec Prosaire & Tropaire (XIe–XIIe S.)*. Solesmes, 1992. (Paléographie Musicale XV.)
- PalMus XVIII. *Le codex 123 de la bibliothèque Angelica de Rome (XIe siècle). Graduel et tropaire de Bologne*. Berne, 1969. (Paléographie Musicale XVIII.)
- PalMus XIX. *Le manuscrit 807 Universitätsbibliothek Graz (XIIe siècle). Graduel de Klosterneuburg*. Berne, 1974. (Paléographie Musicale XIX.)
- PalMus XX. *Le manuscrit VI-33 Archivio Arcivescovile Benevento. Missel de Bénévent (Début du XIe siècle)*. Berne, 1983. (Paléographie Musicale XX.)
- Pannonia Regia 1994 Mikó Árpád–Takács Imre (szerk.): *Pannonia Regia. Művészet a Dunántúlon 1000–1541*. Magyar Nemzeti Galéria, 1994. október–1995. február. Budapest. (A Magyar Nemzeti Galéria kiadványai 1994/3.)
- Papp Ágnes 2013 „Retrospektív liturgikus-zenei forrásunk új megvilágításban: a 17. századi Medvedics-rituále.” *Magyar Zene* 51/4, 384–399.
- Pfisterer, Andreas 2002 *Cantilena Romana. Untersuchungen zur Überlieferung des gregorianischen Chorals*. Paderborn–München–Wien–Zürich. (Beiträge zur Geschichte der Kirchenmusik 11.)
- Pikulik, Jerzy 1984 *Śpiewy Alleluia o Najświętszej Maryi Pannie w polskich gradualach przedtrydenckich*. Warszawa. (Muzyka religijna w Polsce. Materiały i studia. Tom VI)
- Pokorný, František 1974 „De missalibus libris Moraviae saeculo XV. ad Hungariam vergentibus.” *Studie o rukopisech XIII*, 141–167.
- Radó Polikárp 1941a „Batthyány Boldizsár misekönyvének hitelessége.” *Magyar Könyvszemle* 65, 132–149.
- Radó Polikárp 1941b „A magyar középkor kótás kéziratái. Latin egyházi kéziratok jegyzéke.” *Magyar Zenei Szemle I*, 93–101.
- Radó Polikárp 1943 „Nyomtatott liturgikus könyveink kézírásos bejegyzései.” in: Dr. Kocsis Lénárd (szerk.): *A pannonhalmi főapátsági Szent Gellért főiskola évkönyve az 1942/43-i tanévre*. Pannonhalma, 313–429.
- Radó Polikárp 1947 *Libri liturgici manuscripti bibliothecarum Hungariae. I. Libri liturgici manuscripti ad missam pertinentes*. Budapest.
- Radó Polikárp 1957 „A magyar liturgia eredete a XI. században.” *Vigilia* 23, 391–399.
- Radó Polikárp 1973 *Libri liturgici manuscripti bibliothecarum Hungariae et limitropharum regionum*. Budapest.
- Rajeczky Benjamin 1956 *Melodiarium Hungariae Medii Aevi I. Hymnuszok és sequentiák*. Budapest.
- Rajeczky Benjamin 1976 *Melodiarium Hungariae Medii Aevi I. Hymni et Sequentiae*. Budapest.
- Rajeczky Benjamin 1982 *Melodiarium Hungariae Medii Aevi I. Hymni et Sequentiae. Pótkötet–Supplementband*. Budapest.
- Reinerth, Karl 1963 *Das Heltauer Missale (Cod. Heltensis Nr. 8/13/m saec. XIV). Eine Brücke zum Lande der Herkunft der Siebenbürger Sachsen*. Köln–Graz. (Siebenbürgisches Archiv Band 3.)
- Reinerth, Karl 1972 *Missale Cibiniense. Gestalt, Ursprung und Entwicklung des Meßritus der siebenbürgisch-sächsischen Kirche im Mittelalter*. Köln–Wien. (Siebenbürgisches Archiv Band 9.)
- Rey Olleros, Manuel 2010 *Reminiscencias del culto al apóstol Santiago, a partir del códice Calixtino, en los libros litúrgicos de los siglos XII al XV en al antigua provincia eclesiástica del Santiago*. Santiago de Compostela.
- RISM *Répertoire International des Sources Musicales*. Publié par la Société Internationale de Musicologie et l'Association Internationale des Bibliothèques Musicales.
- RMK Szabó Károly: *Régi Magyar Könyvtár I–III*. Budapest, 1879–1898.
- Rule, Martin 1896 *The Missal of St Augustine's Abbey Canterbury*. Cambridge.

- Sarbak Gábor 2019
Solymosi László 1998
- Sarbak Gábor (ed.): *Szalkai-kódex. Szalkai László esztergomi érsek iskoláskönyve*. Esztergom.
„Az esztergomi egyházmegye legrégebbi ünneplajstroma: Szent Adalbert, Szórád-András és Benedek tisztelete az erdélyi szászoknál.” in: Tusor Péter–Rihmer Zoltán–Thoroczkay Gábor (szerk.): *R. Várkonyi Ágnes Emlékkönyv születésének 70. évfordulója ünnepére*. Budapest, 88–95.
- Solymosi László 2013
Stingl, Anton 2018
Redd, Jane A. 2003
- „Magyar főpapok angliai zarándoklata 1220-ban.” *Történelmi Szemle* 55/4, 527–540.
Alleluia, dulce carmen: Aspekte des gregorianischen Alleluia. Sankt Ottilien.
„The antiquarian alleluia: understanding of tradition in Aquitanian alleluia.” in: László Dobszay (ed.): *The past in the present. Papers Read at the IMS Intercongressional Symposium and the 10th Meeting of the CANTUS PLANUS*. Budapest & Visegrád, 2000. Volume 2. Budapest, 151–178.
- Romhányi Beatrix 2000
Schenk, Waclaw 1979
- Kolostorok és társaskáptalanok a középkori Magyarországon*. [Budapest.]
„Liturgiczny kult św. Stanisława biskupa w Polsce.” *Analecta Cracoviensia Tom XI* (1979), 587–601.
- Sopko, Július 1981
- Stredoveké latinské kódexy v slovenských knižniciach. Codices Latini Medii Aevi Bibliothecarum Slovaciae*. Martin. (Stredoveké kódexy slovenskej proveniencie I. Codices Medii Aevi, qui in Bibliothecis Slovaciae asservantur ac olim asservabantur I.)
- Snoj, Jurij 2004
- „Il »ritus patriarchinus« nel settore orientale del patriarcato di Aquileia.” in: Lucio Cristante (a cura di): *Antiqua habita consuetudine. Contributi per una storia della musica liturgica del Patriarcato di Aquileia. Atti del colloquio internazionale (Portogruaro 20 ottobre 2001)*. Trieste, 75–87.
- Snoj, Jurij 2013
- „The Franciscans in Carniola and their Chant.” in: Barbara Haggh-Huglo–Debra Lacoste (ed.): *Papers Read at the 15th Meeting of the IMS Study Group CANTUS PLANUS Dobogókő/Hungary, 2009. Aug. 23–29. Lions Bay, BC.*, 597–617.
- Szaszovszky Ágnes 2013
- A veszprémi pontifikále templomszentelési ordója*. Budapest, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, DLA értekezés.
- Szendrei Janka 1979
- „Az esztergomi Missale Notatum hangjelzése.” in: Dobszay László–Sz. Farkas Márta (szerk.): *Zenetudományi Dolgozatok 1979*. Budapest, 47–69.
- Szendrei Janka 1981
- A magyar középkor hangjegyes forrásai*. Budapest. (Műhelytanulmányok a Magyar Zenetörténethez 1.)
- Szendrei Janka 1983
- Középkori hangjegyírások Magyarországon*. Budapest. (Műhelytanulmányok a Magyar Zene-történethez 4.)
- Szendrei Janka 1989
- „A Szent István alleluják dallamai.” in: Felföldi László–Lázár Katalin (szerk.): *Zenetudományi Dolgozatok 1989*. Budapest, 7–35.
- Szendrei Janka 1990
- „Tropenbestand der ungarischen Handschriften.” in: László Dobszay–Péter Halász–János Mezei–Gábor Prószéky (ed.): *International Musicological Society Study Group CANTUS PLANUS. Papers read at the Third Meeting Tihany, Hungary, 19–24 September 1988*. Budapest, 297–325.
- Szendrei Janka 1996
- „A Veszprémi Pontificale mint zenetörténeti forrás.” in: V. dr. Fodor Zsuzsa (szerk.): *Tudomány és művészet Veszprémben a 13–15. században. Felolvasóülések Veszprém történetéből 3. Veszprém, 29–41. (Veszprémi múzeumi konferenciák 6.)*
- Szendrei Janka 1999/2000
Szendrei Janka 2001
- „Középkori magyar kóruskönyvek Isztambulban.” *Magyar Egyházzene* VII/2, 171–186.
„Mittelalterliche Choralhandschriften in Istanbul.” in: László Dobszay (ed.): *International Musicological Society Study Group CANTUS PLANUS. Papers Read at the 9th Meeting Esztergom & Visegrád, 1998*. Budapest, 71–95.
- Szendrei Janka 2001/2002
- „'Laetabitur deserta'. Itáliai repertoárdarabok a közép-európai gregoriánumban.” *Magyar Egyházzene* IX/2, 193–204.
- Szendrei Janka 2002/2003
Szendrei Janka 2003/2004
- „O pater pie Paule! Alleluja Remete Szent Pálhoz.” *Magyar Egyházzene* XI/4, 433–444.
„Magyarországi ágostonos kanonokok misszáléja: Gniezno, Biblioteka Katedralna Ms. 150.” *Magyar Egyházzene* XII/2–3, 267–278.
- Szendrei Janka 2004
- „Il canto gregoriano tra Italia e Ungheria. Un primo sondaggio.” in: Lucio Cristante (ed.): *Antiqua habita consuetudine. Contributi per una storia della musica liturgica del Patriarcato di Aquileia. Atti del colloquio internazionale (Portogruaro 20 ottobre 2001)*. Trieste, 113–126.
- Szendrei Janka 2005a
Szendrei Janka 2005b
- A „mos patriae” kialakulása 1341 előtti hangjegyes forrásaink tükrében*. Budapest.
„Egy középkor-végi dallamstílus jelentkezése az alleluia-műfajban.” in: Sz. Farkas Márta (szerk.): *Zenetudományi Dolgozatok 2004–2005*. Budapest, 107–146.
- Szendrei Janka 2006
- „Cruce[m] sanctam. Ein ungarisches (?) Proprium für die Heilig-Kreuz-Messe.” in: László Dobszay (ed.): *Papers read at the 12th Meeting of the IMS Study Group CANTUS PLANUS Lil-lafüred/Hungary, 2004. Aug. 23–28*. Budapest, 607–620.
- Szendrei Janka 2008
- „A Medgyesi Prosarium.” in: Kiss Gábor (szerk.): *Zenetudományi Dolgozatok 2008. Falvy Zoltán 80. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 13–37.
- Szentiványi Róbert 1958
Szigeti Kilián 1963a
- Catalogus concinnus librorum manuscriptorum Bibliothecae Batthyányanae*. Szeged.
„Középkori hangjegyes kódextörédek a Soproni Állami Levéltárban.” *Soproni Szemle* 17, 29–40.

- Szigeti Kilián 1963b „Denkmäler des Gregorianischen Chorals aus dem ungarischen Mittelalter.” *Studia Musicologica* 4, 129–172.
- Szigeti Kilián 1963c „A Mátyás-graduále eredetének kérdése.” *Magyar Könyvszemle* 79/4, 327–332.
- Szigeti Kilián 1964 „Egy XIV. századbeli énekeskönyvünk továbbélése.” *Magyar Könyvszemle* 80/2, 125–134.
- Szigeti Kilián 1969 „Mátyás király liturgikus kódexei.” *Magyar Könyvszemle* 85/3, 268–273.
- Szigeti Kilián 1970 „Két középkori erdélyi graduále eredetének kérdése.” *Magyar Könyvszemle* 86/3, 165–172.
- Szijártó Nándor 1936 „Egy középkori misekönyvünk. (A pécsi missale).” *Theologia I–III.* 3, 56–59, 162–169, 353–365.
- Tallini, Gennaro 2020 „*Non scripsi melius melius quia nescij. Primi sondaggi su Vincenzo Pontano e sui libri corali di Gaeta (1520–1614).*” *Rivista di Terra di Lavoro. Bollettino on-line dell'Archivio di Stato di Caserta* 15/2, 83–111.
- Thoroczkay Gábor 2009 *Írások az Árpád-korról. Történeti és historiográfiai tanulmányok.* Budapest. (TDI Könyvek 9.)
- Timár György 2001 „A szentisztelet Pécsen, a középkorban (patrocinium, titulus ecclesiae).” in: Font Márta (szerk.): *Pécs szerepe a Mohács előtti Magyarországon.* Pécs, 69–101. (Tanulmányok Pécs történetéből 9.)
- Tóth Péter 2001 „Egy bizánci szent Magyarországon, egy magyar szent Bizáncban. Szent Demeter magyarországi kultuszáról.” *Magyar Könyvszemle* 117/1, 3–19.
- Tóth Péter 2007 *Szent Demeter Magyarország elfeledett védőszentje.* Budapest.
- Török József 1977 *A magyar pálosrend liturgiájának forrásai, kialakulása és főbb sajátosságai (1225–1600).* Budapest.
- Török József 1980 „Szent László liturgikus tisztelete.” in: Mezey László (szerk.): *Athleta patriae. Tanulmányok Szent László történetéhez.* Budapest, 137–159.
- Török József 1986 „Szentté avatás és liturgikus tisztelet.” in: Fügedi Erik (szerk.): *Művelődéstörténeti tanulmányok a magyar középkorról.* Budapest, 33–47.
- Török József 1988 „Szent István tisztelete a középkori magyarországi liturgiában.” in: Glatz Ferenc–Kardos József (szerk.): *Szent István és kora.* Budapest, 197–219.
- Török József 1989 „11–12. századi liturgikus kódexeink tipológiája.” in: Szelestei N. László (szerk.): *Tanulmányok a középkori magyarországi könyvkultúráról.* Budapest, 63–76.
- Török József 2001 „Szent István tisztelete a liturgiában.” in: Kristó Gyula (szerk.): *Államalapítás, társadalom, művelődés.* Budapest, 107–117.
- Usuarium *Usuarium: A Digital Library and Database for the Study of Latin Liturgical History in the Middle Ages and Early Modern Period.* On-line: <http://usuarium.elte.hu>
- Veselovská, Eva 2002 *Mittelalterliche liturgische Kodizes mit Notation in den Archivbeständen von Bratislava.* Bratislava.
- Veselovská, Eva 2006 *Mittelalterliche liturgische Kodizes mit Notation in den Archivbeständen von Bratislava II.* Bratislava.
- Veselovská, Eva 2008 *Catalogus fragmentorum cum notis musicis medii aevi e civitatibus Modra et Sanctus Georgius Tomus I.* Bratislava.
- Veselovská, Eva 2009 „Choralnotationen der mittelalterlichen liturgischen Kodizes des 14. und 15. Jahrhunderts in Slowakischen Archivbeständen.” *De musica disserenda* V/1, 85–106.
- Veselovská, Eva 2011 *Catalogus fragmentorum cum notis musicis medii aevi e civitate Schemnitzensi Tomus II.* Bratislava.
- Veselovská, Eva 2014 *Catalogus fragmentorum cum notis musicis medii aevi – Archivum Nationale Slovacum Tomus III.* Bratislava.
- Veszprémy László 1989 „Szentkultusz korai liturgikus kódexeinkben.” *Ars Hungarica* 17/1, 15–22.
- Veszprémy László 1998 „Szent Adalbert és Magyarország. Historiográfiai áttekintés.” *Ars Hungarica* 26/3, 321–338.
- Vilmar, August Friedrich Christian 1857 *Spicilegium hymnologicum continens I. Hymnos veteres ineditos et editorum lectionis varietatem.* Marburg.
- Vlhová-Wörner, Hana 2004 *Tropi propriae missae.* Praha. (Repertorium Troporum Bohemiae Medii Aevi Pars I.)
- Wagner, Peter 1921 *Einführung in die gregorianischen Melodien. Bd. III. Gregorianische Formenlehre.* Leipzig.
- Wagner, Peter 1930 *Das Graduale der St. Thomaskirche zu Leipzig (14. Jahrhundert) I–II.* Leipzig, 1930 és 1932.
- Warren, Frederick Edward 1879 *The manuscript Irish Missal, belonging to the president and fellows of Corpus Christi College Oxford.* London.
- Wehli Tünde 1992 „A zágrábi püspökség Szent László-kori kódexei.” in: Magyar Kálmán (szerk.): *Szent László és Somogyvár. Tanulmányok a 900 éves somogyvári bencés apátság emlékezetére.* Kaposvár, 83–97.
- Wright, Craig 1989 *Music and Ceremony at Notre Dame of Paris 500–1550.* Cambridge, etc.
- Zühlke, Hanna 2013 „Codex 14208 of the Austrian National Library in Vienna: A Witness to the Medieval Liturgical Practice of the Teutonic Order?” in: Barbara Hagg-Huglo-Debra Lacoste (ed.): *Papers Read at the 15th Meeting of the IMS Study Group CANTUS PLANUS Dobogókő/Hungary, 2009. Aug. 23–29.* Lions Bay, BC., 243–260.

BEVEZETÉS

Metodikai és terminológiai kérdések

Munkánk a mise kevésbé kötött, az alkotó kreativitásnak nagyobb teret engedő műfajának, az alleluának a középkori magyarországi repertoárját mutatja be. A készlet összeállításától, a válogatás és a liturgikus alkalmazás vizsgálatától, a szövegek és a dallamok elemzésétől, a variánsok csoportosításától a hazai hagyományok elkülönülését, liturgiai és zenei jellegzetességeik feltárulkozását, eddig ismeretlen megoldások felbukkanását remélhetjük. Áttekintésünkben az alleluiakészlet összetételén, eredetén, valamint a hazai alkotások, alakítások számbavételén kívül a liturgikus praxisnak, az asszignációnak, a tételválasztásnak, a zenei változatoknak az egyes régiókhoz, intézményekhez való kapcsolata után is érdeklődünk. Azokra a kérdésekre keresünk választ, hogy léteznek-e, definiálhatók-e egy adott úzust, egyházi központot vagy használói kört jellemző összeállítások, szövegi és dallami variánsok, és ha igen, azok felhasználhatók-e, hozzásegítenek-e a források provenienciájának a meghatározásához.

A magyarországi források ismeretében bizonyos, hogy a középkori jelzõt nem a kéziratok keletkezési, másolási idejére, hanem a tartalmukra, a bennük megõrzött hagyományra kell vonatkoztatnunk. Vagyis nem az a döntõ, hogy *mikor* írták az adott kódexet, hanem az, hogy *mit* írtak. Ez a megközelítés esetünkben elsõsorban két kéziratcsoport miatt fontos. Tudjuk, hogy a zágrábi püspökség egészen a 18. század második feléig mereven elzárkózott a tridenti rítus átvételétõl, és saját középkori liturgikus szokásrendjéhez kitartóan ragaszkodott. Bár a Pázmány Péter által kezdeményezett 1630-as nagyszombati nemzeti zsinat megszavazta a Missale és a Breviarium Romanum átvételét, majd VIII. Orbán pápa 1635. évi brevije eltörölte a zágrábi egyházmegye külön liturgiáját és a római rítust tette kötelezõvé, ennek ellenére a székesegyházban egészen 1788-ig a Tridentinum elõtti, középkori zágrábi úzus szerint végezték a liturgiát, és másolták az ehhez szükséges szerkönyveket. Ezek a késõi, 17–18. századi kéziratok mindeneke-lõtt azért fontosak, mert a déli püspökség középkori kottás miseforrásai közül ma mindössze kettõ – egy 13. századi notált misekönyv és egy 14. századi graduále – ismeretes, melyek egyike igen hiányos.

A zágrábihoz hasonló a pálos forráshelyzet is. Néhány kéziratoss misszale és egy nyomtatvány alapján ugyan képet alkothatunk a remeterend középkori miseliturgiájáról, ám a dallamokról a fennmaradt pár fóliónyi kottás töredék alig tudósít. Ezt a hiányt pótolja – igaz, csak részben és közvetve – két különleges, 17. századi, római rítusú pálos graduále. A paradoxonnak tûnõ *római rítusú pálos* megjelölés magyarázata az, hogy a remeterend Zágrábnál rugalmasabban, kompromisszumokkal kezelte a 17. századi rítusváltást. A pálosok ugyanis a tridenti gyakorlatot úgy vették át, hogy közben saját középkori dallamaikat igyekeztek megõrizni, mégpedig az eredeti liturgikus funkcióikban, eredeti helyükön. Vagyis a római misszale adott pontján akkor is a saját dallamaikat szólaltatták meg, ha Róma a középkori pálos hagyománytól eltérõ szöveget írt elõ. A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy megpróbálták az új szövegekre illeszteni a saját dallamaikat még abban az esetben is, ha az illetõ tétel más liturgikus ponton náluk is ismert volt.⁴³ Ezt a feladatot az 1623-ban másolt újhelyi pálos graduále szerkesztõjénél jóval ügyesebben, a középkori esztergomi dallamokat gyakran egészen meglepõ pontossággal követve oldotta meg egy néhány évvel késõbbi pálos énekeskönyv összeállítója. A késõi zágrábi szerkönyvek tehát retrospektív karakterük, a 17. századi pálos graduálék pedig dallamaik átmentése miatt szerepelhetnek a középkori források között.

A magyar eredet vagy proveniencia kifejezés értelmezése sokban hasonlít a középkori jelzõéhez. Mivel ez a meghatározás a kéziratok komplex jellege miatt több összetevõre is érvényes lehet (megrendelõ személye, mintapéldány, leírás/használat/õrzés helye), ezért fontos tisztázni, hogy a magyar, magyarországi megjelölés mindig a könyv tartalmára, a benne feljegyzett anyag eredetére, nem pedig a készítési, használati vagy õrzési helyére vonatkozik. Vagyis ismét a *mit* írtak, és nem a *hol* írták vagy *hol* õrzik a meghatározó. Ezért magyarországi könyvtárak külföldi úzusú anyagai nem, külföldi könyvtárak bizonyosan magyar eredetû forrásai viszont ebbe a csoportba tartoznak. Lényeges és alapvetõ elv az is, hogy egy liturgikus szerkönyv esetében a magyar jelzõ semmiképpen sem földrajzi vagy nemzetiségi terminus,

⁴³ MusDan 24, 12–18.

hanem kizárólag a középkori magyar egyházhierarchia beosztására utal. A fentebb említett zágrábi liturgikus források éppen azért kerülhetnek a magyarországiak közé, mert a zágrábi püspökség a politikailag a magyar királysághoz tartozó Szlavónia területén feküdt, egyházszervezetileg pedig a kalocsai érsekséghez tartozott. Ugyanez a helyzet az esztergomi provincia részét képező Pozsonnyal, Szepessel vagy Felvidékkel is.

Természetesen az eredet megállapítása során is felmerülhetnek eldöntendő kérdések. Tudunk például két olyan misekönyvről, melyeket a korábbi kutatás pozsonyiakként tartott számon, vagyis tartalmuk alapján esztergomi rítusúaknak, tehát magyar eredetűeknek tekintett. A közelmúltban kiderült, hogy bár mindkét misszálét pozsonyi megrendelésre készítették, de augsburgi úzusú mintapéldányból másolták, ezért német tartalmukat a magyar igényeknek megfelelően minimálisan módosították.⁴⁴ Vagy egy 13. századi karintiai notált misekönyv röviddel elkészülte után Zágrábba került, ahol tartósan használatba vették, és a lapszéleken – elsősorban a szanktoráléban – ellátták a szükséges kiegészítésekkel.⁴⁵ Milyen eredetűeknek tartjuk ezeket a kódexeket? Ezekben a kivételes esetekben, egyéni kutatói megfontolás alapján, jobb híján a kézirat rendeltetése lehet a döntő. Így míg a két pozsonyi rendeltetésű, de bizonyosan külföldi mintapéldány alapján másolt kézirat valamennyi tételét számításba vettük, addig a karintiai provenienciájú és rendeltetésű, utóbb zágrábi igények szerint kiegészített kódexnek csak a marginális bejegyzéseit.

Bevonhatók-e a vizsgálatba a Magyarországon működő szerzetesrendek fennmaradt kéziratai, a benecés, ferences, domonkos, ágostonos, premontrai források? E rendek némelyike (ferences, domonkos) elvben egységes, központosított liturgiára törekedett, vagyis földrajzi régiótól függetlenül, Európa egész területén azonos szertartásrendet követett. Más rendek viszont szinte kolostoronként, apátságoként eltérő liturgikus gyakorlatot alakítottak ki. Ám mind a központosított, mind a decentralizált rendekben közös volt az, hogy szerkönyveiket a helyi szekuláris igényekhez, szokásokhoz alkalmazkodva – elsősorban az adott régióban kiemelt tiszteletnek örvendő szentek ünnepeivel – kiegészíthették. Ez a rendi és a helyi világi gyakorlat közötti – jegyezzük meg: kétirányú – átjárhatóság a szerzetesi források integrálása mellett szólhat azzal, hogy a bennük foglalt anyag nem módosítja, hanem színezi, árnyalja a hazai összképet.

Tartalmuk alapján milyen könyvtípusok használhatók fel a középkori magyar *alleluiarepertoár* összeállításához? A műfaj hazai jellegzetességeinek alapos megismeréséhez a teljes készlet számbavétele, és a tételek három alkotóelemének – liturgikus funkció, szöveg, dallam – összehasonlítása és analízise szükséges. Az egész egyházi évet lefedve, mindhárom összetevőről csak két könyvtípus tájékoztat: a hangjelzett misekönyv és a graduále. A tételek elhelyezéséről és szövegéről a kotta nélküli, kéziratos és nyomtatott misszálékban találhatunk információkat. Bár az alleluia szövegkezdetével, incipitjeivel kizárólag a liturgikus funkció kijelölésére szorítkoznak, mégsem hagyhatók figyelmen kívül az ordináriuskönyvek és a zsolozsmaforrások tanúságai sem. Utóbbiak azért szerepelhetnek az alleluia forrásai között, mert húsvét nyolcada alatt a zsolozsma rendkívüli szerkezetű nappali imaóráiban elmaradt a himnusz, a kapitulum, a responsorium breve vagy prolixum és a verzikus, és azok helyén/helyett a napi mise graduáléját és alleluiaját szólaltatták meg. A zsolozsmaforrások adatai két szempontból is fontosak. Egyrészt befolyásolhatják egy adott hagyomány kérdéses, bizonytalan elemeinek a megítélését, illetve alátámaszthatják, megerősíthetik az esetleg kis számú miseforrás elrendezését. Másrészt fontos, hiánypótló információval szolgálhatnak azoknak az úzusoknak a szokásrendjéről, melyeknek jelenleg nem rendelkezünk misszáléjával vagy graduáléjával. A forrásokban található tételek mennyiségét nagyban meghatározza az adott szerkönyv összeállítása (teljes vagy kivonatos) és rendeltetése (székesegyházi, plébániai, úti, magán, reprezentációs, stb.).

A felsorolt könyvtípusok alkotják az alleluia elsődleges forráscsoportját. Mivel azonban a műfaj darabjai lényegében bármilyen liturgikus könyvben feltűnhetnek, ezért második csoportként más funkciójú forrásokat (szakramentárium, pontifikále, rituále, processzionále, kancionále, stb.) is be kell vonni az elemzésbe. És ezzel lényegében meg is határoztuk a feldolgozandó források körét. De hogy alleluia nem csak liturgikus szerkönyvekben szerepelhetnek, arra a legjobb példa egy olyan, mindeddig kizárólag a

⁴⁴ Kovács A. 2015.

⁴⁵ Breko, H. 2001.

Bakócz-graduáléból dokumentált transfigurációs tétel, melynek ma ismert egyetlen párhuzamát Szalkai László esztergomi érsek sárospataki iskoláskönyvében találtuk meg.

A források feldolgozása a három fentebb említett alkotóelem – *liturgikus funkció, szöveg, dallam* – alapján történhet. Ez a gyakorlatban minden egyes szerkönyv *liturgikus funkcióval* ellátott incipitjegyzékének az elkészítését jelenti, amit a listák összehasonlítása és kiértékelése követ, az anyag mérete és könnyebb kezelhetősége miatt temporále, szanktorále, kommúne, votívmisék csoportosításban. Ennek az áttekintésnek – a teljes repertoár összeállításán túl – a célja kettős. Egyrészt képet kaphatunk egy adott tétel hazai elterjedtségéről, ismertségéről, liturgikus használatának stabilitásáról vagy éppen változékonyságáról, másrészt a temporále négy, a helyi szokásoknak nagyobb teret engedő alleluia-sorozata – húsvét hete, húsvéti vasárnapok, pünkösöd hete, évközi idő – segítségével közelebb juthatunk egy-egy forrás szűkebb provenienciájának a meghatározásához. Vagyis egy alleluia forrásainak a száma és asszignációi alapján eldönthető, hogy a tétel milyen körben (országosan, regionálisan, szórtan, véletlenszerűen), és alapvetően milyen funkcióban volt ismert, a szerkönyvek rítusa pedig a magyar hagyományokban (esztergomi, felvidéki, zágrábi, erdélyi) való elterjedtségéről, azokhoz való kötődéséről tudósít.

A „tételleltár” elkészítését elvben a *szövegek* vizsgálata követné. Az incipitjegyzékek összeállítása és analízise azonban egyértelművé és nyilvánvalóvá tette, hogy a tételek összegyűjtését és a szövegek összehasonlítását párhuzamosan kell elvégezni, különben téves adatokhoz juthatunk. Miről is van szó? Számos esetben előfordul, hogy két, azonosan kezdődő tétel eltérően folytatódik. Tehát csak a teljes szöveg elolvasása után derül ki, hogy valójában melyik alleluia-t jegyezte fel a kézirat másolója. Ez tágabb aspektusban azt is jelenti, hogy minden, liturgikus forrásokat feldolgozó adatbázisnak – amennyiben nem teljes szövegeket közöl – a pontos beazonosíthatóság miatt mindig az első eltérő szóig kellene kiírnia a szövegkezdeteket, máskülönben információi csak komoly fenntartásokkal vagy alig használhatók.

De ennél komplikáltabb, alaposabb mérlegelést kívánó szövegváltozatok is szerepelnek a magyarországi szerkönyvekben. Néhány alleluianál olyan jelentős, hosszabb szakaszokra kiterjedő eltérések tűnnek fel, melyek egymással rokon, de quasi önálló tételeket eredményeznek. Léteznek olyan verzusok is, melyek – tudatosan vagy tévedésből – két különböző szöveg társításából születtek. Szélsőséges esetben ugyanahhoz a szövegkezdethez öt, tartalmában hasonló, de megfogalmazásában eltérő folytatás kapcsolódhat. A változatok egy másik csoportjában a szöveg terjedelme módosul. Ennek a legegyszerűbb formája a kétverses alleluia második verzusának elhagyása. Ám az egyverses darabok között is akadnak eltérő hosszúságúak, melyek úgy jönnek létre, hogy az adott – leggyakrabban bibliai – szöveg különböző tagolópontján érnek véget.

A műfaj analízisének harmadik szempontja a *dallam*. A melodikus anyagok áttekintéséhez, a változatok regisztrálásához és kiértékeléséhez elengedhetetlen valamennyi hangjelzett tétel átírása minden olyan szerkönyvből, amelyben szerepel. Mivel az alleluia-kottás feljegyzéseinek a száma igen szélsőséges keretek, egy és huszonhat között mozog, ezért célszerűnek tűnik egy olyan etalonforrás kiválasztása, melynek lejegyzése megbízható, és amely közli az alleluia-k jubilusát is. Ez a mértékadó kézirat – a tételek mennyisége, és reprezentatív, összefoglaló jellege miatt – az esztergomi missale notatum lett. Ezt – hiányzó darabok esetén – a Bakócz-graduáléval vagy a legkorábbi, jubilust is kiíró kódexszel váltottuk ki.

Bár elvben a középkori lejegyzés mai kottaképre történő egyszerű átültetését jelentené, ám a dallamok átírása mégsem történhet mechanikusan. Egyrészt csak azt írhatom le, amit látok, és nem az általános ismert alakot, másrészt azt, amit látok, állandó kontroll alatt kell tartanom. Gyakoriak ugyanis a rossz kulcsrakásból, a hangok elcsúszásából eredő hibák. Ezek némelyike könnyen korrigálható, teljesen nyilvánvaló a tévesztés. De előfordul olyan lejegyzés is, amikor a látszólagos hiba zeneileg értelmes dallamalakot eredményez. Ilyenkor döntenünk kell az elírás vagy a variáns kérdésében. Szerencsés esetben a kérdéses változatot megtaláljuk más forrásban is, tehát nagy valószínűséggel létező megoldással számolhatunk. Párhuzamos adat nélkül viszont csak egyéni megfontolás alapján nyilatkozhatunk a feltételezett formáról. Rendkívül ritkán megesik, hogy a korrekciós kísérlet eredménytelen, a lejegyzett dallam nem vagy igen nehezen értelmezhető, megerősítő forrás nem ismert, ezért az eredeti alak létjogosultsága függőben marad.

Ha egy alleluia több forrásban szerepel, az átírás és az összehasonlítás során három szempontot mindenképpen figyelembe kell vennünk. Az eltérő korú és úzusú kéziratok notátorai ugyanazt a dallamot különbözőképpen, eltérő neumákkal jegyezték le. A változatok megítélésében nem a neumaválasztás, a hangok csoportosítása, kettőzése, száma, hanem kizárólag a hangok dönthetnek. Igen gyakori, hogy egy adott tételt eltérő lejegyzésben, transzponált alakban közölnek az egyes szerkönyvek. A variánsok összehasonlításának a megkönnyítése érdekében célszerű a lejegyzéseket egységesíteni, és az etalonforráshoz igazítani. Ám előfordul, hogy a transzpozíció tonalitása problematikus. Mi okozhat bizonytalanságot? Az első tónusú dallamokat leggyakrabban *d*-re, vagy kvinttel feljebb, *a*-ra írták. De mi történik akkor, ha az *a* transzpozícióhoz *b* előjegyzés vagy módosítójel társul? Ugyanaz a dallam első helyett negyedik tónusú lesz. Vagy egy harmadik tónusú dallamot *e* helyett *a*-ra is notálhattak. Ám ha elmarad a *b*, harmadikról elsőre változik a tonalitás. Máskor nem a lejegyzést, hanem a záróhangot változtatták meg, a *d* finálisból *e*-t vagy *c*-t, az *f*-ből pedig *g*-t kreálva. Az sem volt ritka, hogy a jubilus zárlatát alakították ki úgy, hogy elvben variánsnak vagy a jubilus rövidítésének is tekinthetnénk, ám a módosult finális tónusváltást is eredményezett. Hogy ezekben a – nem egyszeri – esetekben a *b* nagyvonalú, következtelen kezelésével, a jubilus végének elnagyolt lejegyzésével, befejezetlenségével vagy létező tonális variánssal számolhatunk-e, annak eldöntésében az azonos megoldással élő kéziratok nyújthatnak támpontot.

A variánsok kigyűjtése, rendszerezése, majd a teljes anyag zenei szempontú (stílus, tonalitás, dallami rokonságok) rendezése után, a liturgiai és a szövegi elemzések tanulságainak bevonásával felvázolhatók a magyarországi tradíciók jellegzetességei, időbeli változásai, egymás közötti viszonyai. Az alleluiai eredetéről, párhuzamairól, a sajátos tétel-, szöveg- és dallamválasztásokról, a feltételezett magyar alkotásokról csak akkor alkothatunk képet, ha vizsgálódásunkba minél több külföldi forrást bevonunk. Kiválasztásuk földrajzi elhelyezkedés, történelmi, egyházi, kulturális, művelődéstörténeti kapcsolatok, valamint praktikus szempontok (hozzáférhetőség) alapján történt. Az európai hagyományok közül elsősorban a szomszédos régiók (cseh, morva, lengyel, délnémet) kéziratossá és nyomtatott szerkönyveinek az adataira fókuszáltunk, de igyekeztünk elemzéseinket a távolabbi szekuláris úzusok, valamint a szerzetesrendek minél bővebb forrásanyagára is kiterjeszteni.

Az alleluiák magyarországi forrásai

A források rövid leírását három csoportban – hangjelzett, illetve hangjelzés nélküli kéziratok és töredékek, nyomtatványok – adjuk. A kéziratok besorolását értelemszerűen a könyvműfaj határozza meg. A kottás csoport elsődleges forrásai a graduálék és a missale notatumok, amit másodlagos elemként más típusú, több-kevesebb alleluiát tartalmazó kéziratok – processzionálék, kancionálék, rituálék, stb. – egészítenek ki. A misszálék mellett, melyek a hangjelzés nélküli csoport fő forrásai, feltűnnek más szerkönyvek (pontifikále, szakramentárium, stb.) is. A nyomtatványok között mise- és ordináriuskönyvek kapnak helyet. E hármassal való osztályozást lényegileg nem befolyásolja, hogy hangjelzett kéziratok kotta nélkül, notálatlan kódexek és nyomtatványok viszont dallammal közölnek néhány alleluiát.

A hangjelzett és a kotta nélküli kéziratokat rítusok – Esztergom, Felvidék, Zágráb, Erdély, Kalocsa, szerzetesrendek – szerint csoportosítjuk. A források hagyományhoz rendelése néhány esetben problematikus. Ennek egyik oka a szerkönyvek típusában rejlik. Olykor nehezen meghatározható, kevéssé egyértelmű például egy redukált tartalmú úti misekönyv, vagy egy uralkodó, főpap, esetleg magánszemély megrendelésére, használatára összeállított szerkönyv úzusa. A másik ok a magyar hagyományok rendkívül egyenlőtlen forrásadataiban keresendő. Míg egyes püspökségekből elégséges számban maradtak fenn az összehasonlítást, rítusmeghatározást lehetővé tevő kéziratok, addig másokból alig vagy egyáltalán nem rendelkezünk biztos kontrollforrással. Kérdéses azoknak a szerkönyveknek a rítusba sorolása is, melyeket magyarországi megrendelésre, de bizonyosan külföldi mintapéldányból másoltak, vagy azoké a külföldi provenienciájú és rendeltetésű forrásoké, melyeket utóbb, magyar igények szerint kiegészítve, hazánkban használatba vettek. Mindezeket a bizonytalanságokat és esetlegességeket számításba véve a források hagyományok szerinti rendezését a legfrissebb katalógusok és/vagy az adott szerkönyv tartalmának részletes vizsgálata alapján végeztük el.

Az egyes úzusokon belül a forrásleírások a RISM-rendszer szerinti könyvtári jelzet betűrendjében követik egymást. Ha a kódex őrzőhelye nem szerepel a nemzetközi rendszerben, akkor a könyvtípusra és a lelőhelyre utaló rövidítést alkalmazunk. A leírásban első helyen az őrző könyvtár helye, neve, a könyvtári jelzet, majd a kéziratot tárgyaló legfontosabb katalógusok, összefoglalások adatai találhatóak.⁴⁶ Ezután a szerkönyv szűkebb provenienciája vagy közismert neve, műfaja, keletkezési ideje és a kottás szerkönyvek notációjának megnevezése következik.⁴⁷

A bekezdések végén az alleluiák számát kétféleképpen határozzuk meg. A hangjelzés nélküli szerkönyvek esetében csak a teljes terjedelmükben – vagyis nem csak incipittel – közölt, eltérő szövegű tételeket regisztráljuk, azaz ugyanannak a verzusnak többszöri feljegyzéseit figyelmen kívül hagyjuk. Az incipitek mellőzésének oka egyrészt az, hogy gyakran nem elegendő hosszúságúak az azonosan kezdődő, de eltérően folytatódó tételek beazonosításához (*Beatus vir qui timet Dominum/suffert tentationem, Ego sum pastor bonus et cognosco/qui pasco, Haec est virgo sapiens et una de numero/quam Dominus, stb.*), másrészt nem szolgálnak információval egy adott szöveg eltérő terjedelmű változatairól (*Diligam te Domine virtus mea, In te Domine speravi, stb.*). Külön adatoljuk a hangjelzés nélküli forrásokban esetenként előforduló kottás tételek számát.

Notált szerkönyveinkben viszonylag gyakori jelenség, hogy ugyanaz a szöveg több eltérő dallamot kap (*Pascha nostrum immolatus est, Levita Laurentius bonum opus operatus est, Nativitas gloriosae Virginis Mariae, stb.*). Ezekben az esetekben az azonos szövegű, de különböző melodikus anyagú tételeket önállóaknak tekintjük, ezért külön megadjuk a forrásban szereplő verzusszövegek számát is, így könnyen kikövetkeztethető a többször, de más dallammal előforduló versek mennyisége. Amennyiben előfordulnak, úgy a kotta nélkül, csak szöveggel közölt tételek számát is regisztráljuk.

⁴⁶ A magyar források áttekintését, és az azokról szóló korábbi irodalmat lásd: MZt I, 216–245.

⁴⁷ Az alapvetően kotta nélküli szerkönyvek (misszálék) egyes szakaszaiban (passió, Exsultet, prefáció, stb.) szereplő hangjelzéseket itt nem említjük. Ezekről lásd: Szendrei J. 1981.

Hangjelzett kéziratok, töredékek

Esztergom

H-Ba T 1028: Budapest, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár, Kézirattár, T 1028.⁴⁸ **Esztergomi graduále töredéke**, 14. század. Esztergomi (magyar) notáció. **1 alleluia**.

H-Bn 377: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 377. Rajeczky B. 1956, No. 143; Radó P. 1973, No. 40; Szendrei J. 1981, C 32; BiblHung I. No. 903. **A váci (?) ötvöscéh miséinek és officiumainak anyaga (Eligius-kódex)**, 1423. Metzsigót notáció. **1 hangjelzett és 5 hangjelzés nélküli alleluia**.

H-Bn Fol. lat. 3522: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Fol. lat. 3522. Szendrei J. 1981, C 102; Körmendy K. 2012, M36. **Patai (Gyöngyöspata) graduále**, 16. század közepe. Magyar notáció. **103 alleluia 99 szövegre**.

H-Bu A 114: Budapest, Egyetemi Könyvtár, A 114. Szendrei J. 1981, C 123. **Kivonatos gyöngyösi graduále (Gyöngyösi Szántó András graduáléja)**, 1618–1623. Metzsigót-magyar keverék notáció kurzív változata. **86 alleluia 85 szövegre**.

H-Efkö I. 1a–b: Esztergom, Főszékesegyházi Könyvtár, I. 1a–b. Rajeczky B. 1956, No. 7; Radó P. 1973, No. 171; Szendrei J. 1981, C 15; BiblHung I. No. 1185; Körmendy K. 2012, M31; Madas E. 2021, 47–53.⁴⁹ **Esztergomi graduále (Bakócz-graduále, 2 kötet)**, 15/16. század. Metzsigót-magyar keverék notáció. **153 alleluia 143 szövegre**.

SK-BRm EC Lad. 3 és EL 18: Bratislava/Pozsony/Pressburg (Szlovákia), Archív mesta, EC Lad. 3 és EL 18. Sopko, J. 1981, No. 5; Szendrei J. 1981, C 17, C 98; BiblHung II. No. 2387; Veselovská, E. 2002, No. 23, 50; Szendrei J. 2005, 282–323; Körmendy K. 2012, M10.⁵⁰ **Esztergomi missale notatum**, 14/1. század. Esztergomi (magyar) notáció. **139 alleluia 136 szövegre, 2 hangjelzés nélkül**.

Felvidék

H-Bn 172a: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 172a. Rajeczky B. 1956, No. 83–84; Radó P. 1973, No. 173; Szendrei J. 1981, C 25; BiblHung I. No. 952; Körmendy K. 2012, M33.⁵¹ **A kassai Szent Erzsébet templom graduáléja**, téli-tavaszi graduale-kyriale-sequentionale, 16/in. század. Metzsigót notáció. **70 alleluia**.

H-Bn 172b: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 172b. Rajeczky B. 1956, No. 83–84; Radó P. 1973, No. 173; Szendrei J. 1981, C 26; BiblHung I. No. 854; Körmendy K. 2012, M33.⁵² **A kassai Szent Erzsébet templom graduáléja**, nyári-őszi graduale-kyriale-sequentionale, 16/in. század. Metzsigót notáció. **99 alleluia 96 szövegre**.

H-Efkö I. 3a: Esztergom, Főszékesegyházi Könyvtár, I. 3a. Rajeczky B. 1956, No. 6; Radó P. 1973, No. 172; Szendrei J. 1981, C 5; BiblHung I. No. 1186; Körmendy K. 2012, M32; Madas E. 2021, 53–59.⁵³ **Ulász-ló-graduále**, 16/in. század. Cseh notáció. **126 alleluia 122 szövegre**.

RO-AJ R. I. 96: Alba Iulia/Gyulafehérvár (Románia), Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum/Batthyány Könyvtár, R. I. 96. Szendrei J. 1981, C 49; BiblHung I. No. 1630; Körmendy K. 2012, M40.⁵⁴ **Felvidéki graduále**, 14. század. Metzsigót notáció. **125 alleluia 123 szövegre**.

SK-BRsa 67: Bratislava/Pozsony/Pressburg (Szlovákia), Slovenský narodný archív, 67. Szendrei J. 1981, C 79; BiblHung II. No. 2411; Körmendy K. 2012, M34.⁵⁵ **Kivonatos nyitrai (Szent Jakab templom) graduále**, 16. század eleje. Magyar notáció. **84 alleluia 83 szövegre**.

SK-Sk Mus 1: Spišska Kapitula/Szepeshely (Szlovákia), Dóm sv. Martina, Knížnica Spišskej Kapituly, Mus 1. Sopko, J. 1981, No. 198; Szendrei J. 1981, C 84; BiblHung II. No. 2691; Körmendy K. 2012, M29.⁵⁶ **Szepesi graduále**, 1426. Metzsigót notáció. **92 alleluia 86 szövegre**.

⁴⁸ Körmendy K.–Holl B.–Szendrei J. 1997.

⁴⁹ MusDan 12 *–**, Pannonia Regia 1994, 428–432, IX-13, Körmendy K. 2009, Kovács A. 2017, Gilányi G. 2018.

⁵⁰ Szendrei J. 1979, MusDan 1, Kovács A. 2020a, Kovács A. 2020b.

⁵¹ Adamko, R.–Veselovská, E. 2016.

⁵² Adamko, R.–Veselovská, E. 2016.

⁵³ Berkovits I. 1941, Kiss G. 2012/2013, Körmendy K. 2013.

⁵⁴ Szigeti K. 1964.

⁵⁵ Adamko, R. 2016.

Zágráb

A-GÜ 1/43: Güssing/Németújvár (Ausztria), Franziskaner-Kloster, Bibliothek/Ferences Kolostor, Könyvtár, 1/43. Rajeczky B. 1956, No. 144; Radó P. 1973, No. 6; Szendrei J. 1981, C 47; BiblHung II. No. 2257; Szendrei J. 2005, 210–248; Körmendy K. 2012, M02.⁵⁷ **Zágrábi egyházmegyés missale notatum**, 13/1. század. Esztergomi (magyar) notáció. **72 hangjelzett és 21 hangjelzés nélküli alleluia.**

H-Kf Ms. 302: Kalocsa, Főszékesegyházi Könyvtár, Ms. 302. Szendrei J. 1981, C 122.⁵⁸ **Zágrábi egyházmegyés rituále (Medvedics Balázs rituáléja)**, 1647–1650. Metzigit-magyar keverék notáció kurzív változata. **12 alleluia.**

HR-Za 158: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica, 158. **Zágrábi processzionále**, 18. század. Metzigit-magyar keverék notáció. **1 alleluia.**

HR-Za II.a.25: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica, II.a.25. **Zágrábi processzionále**, 1734. Metzigit-magyar keverék notáció. **1 alleluia.**

HR-Za II.a.31: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica, II.a.31. **Zágrábi processzionále**, 1750. Metzigit-magyar keverék notáció. **1 alleluia.**

HR-Za III.d.175: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica, III.d.175. **Zágrábi processzionále**, 1735. Metzigit-magyar keverék notáció. **1 alleluia.**

HR-Za III.d.182: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica, III.d.182. BiblHung II. No. 2813; Körmendy K. 2012, M08. **Zágrábi graduále**, 14. század. Kvadrát notáció. **93 alleluia 91 szövegre.**

HR-Za III.d.204: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica, III.d.204. **Zágrábi kantuále**, 18. század. Metzigit-magyar keverék notáció. **16 alleluia.**

HR-Za VII. 104: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica, VII. 104. **Zágrábi processzionále**, 1697. Metzigit-magyar keverék notáció. **1 alleluia.**

HR-Zu MR 6: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 6. Kniewald K. 1944, No. 53. **Zágrábi graduále**, 1719. Kvadrát notáció. **171 alleluia 165 szövegre.**

HR-Zu MR 52: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 52. Kniewald K. 1944, No. 45; Szendrei J. 1981, C 85. **Zágrábi kyriale-sequentionale**, 18. század. Metzigit notáció. **3 alleluia.**

HR-Zu MR 108: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 108. Kniewald K. 1944, No. 50. **Zágrábi processzionále**, 1698. Metzigit-magyar keverék notáció. **1 alleluia.**

HR-Zu MR 191: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 191. **Zágrábi processzionále**, 1742. Metzigit-magyar keverék notáció. **1 alleluia.**

Erdély

H-Bn A 4: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, A 4. Szendrei J. 1981, F 180; BiblHung I. No. 961. **Magyarországi graduále töredéke**, 15. század. Magyar notáció. **2 alleluia.**

H-Bn Fol. lat. 3815: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Fol. lat. 3815. Szendrei J. 1981, C 37. **Erdélyi graduále**, 1534. Magyar notáció. **128 alleluia 125 szövegre.**

RO-AJ R. I. 1: Alba Iulia/Gyulafehérvár (Románia), Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum/Batthyány Könyvtár, R. I. 1. Szendrei J. 1981, C 51; BiblHung I. No. 1594; Körmendy K. 2012, M41.⁵⁹ **Kolozsvári graduále**, 16. század. Lengyel típusú metzigit notáció. **93 alleluia 91 szövegre.**

RO-AJ R. IX. 57: Alba Iulia/Gyulafehérvár (Románia), Biblioteca Națională a României, Filiala Battyaneum/Batthyány Könyvtár, R. IX. 57.⁶⁰ **Gyergyói graduále**, 16/1. század. Magyar félkurzív notáció. **76 alleluia.**

RO-BRbn I. F. 67: Brașov/Brassó/Kronstadt (Románia), Biserica Neagra/Fekete templom archívuma, I. F. 67. Szendrei J. 1981, C 81; BiblHung I. No. 310. **Brassói graduále**, 14/1. század. Metzigit notáció. **104 alleluia 102 szövegre.**

⁵⁶ GradScep.

⁵⁷ Dobszay L. 1984.

⁵⁸ Papp Á. 2013.

⁵⁹ Szigeti K. 1970.

⁶⁰ Merczel Gy. 1999/2000.

RO-Mbe s. sign.: Mediaș/Medgyes/Mediasch (Románia), Parohia Evanghelică C.A. /Evangélikus Parókia, s. sign. Szendrei J. 1981, C 127; BiblHung II. No. 1982.⁶¹ **Medgyesi sequentiarium**, 1450 körül. Metzsigót notáció. **5 alleluia**.

RO-Sb 759: Sibiu/Nagyszeben/Hermannstadt (Románia), Biblioteca Muzeului Bruckenthal/Bruckenthal Könyvtár, 759. Szendrei J. 1981, C 38; BiblHung II. No. 2059g; Körmendy K. 2012, M39. **Brassói graduále**, 16/in. század. Német típusú metzigót notáció. **119 alleluia 118 szövegre**.

CantCsik: Șumuleu Ciuc/Csíksomlyó (Románia), Ferences Kolostor Könyvtára, 5252.⁶² **Csíksomlyói kancionále**, 16. század. Magyar notáció. **127 alleluia 117 szövegre**.

Kalocsai érsekség

TR-Itks 49: İstanbul/Isztambul (Törökország), Topkapı Sarayı Müzesi, Yazma Eserler Kütüphanesi, No. 49. Deissmann, A. 1933, No. 49.⁶³ **Isztambuli missale notatum**, 14/2. század. Esztergomi (magyar) notáció. **83 hangjelzett alleluia 82 szövegre, és 15 hangjelzés nélkül**.

TR-Itks 60: İstanbul/Isztambul (Törökország), Topkapı Sarayı Müzesi, Yazma Eserler Kütüphanesi, No. 60. Deissmann, A. 1933, No. 60; Szendrei J. 2005, 324–349.⁶⁴ **Isztambuli missale notatum**, 14/in. század. Esztergomi (magyar) notáció. **99 hangjelzett és 2 hangjelzés nélküli alleluia**.

TR-Itks 68: İstanbul/Isztambul (Törökország), Topkapı Sarayı Müzesi, Yazma Eserler Kütüphanesi, No. 68. Deissmann, A. 1933, No. 68; Szendrei J. 1981, C 45; BiblHung II. No. 1873; Körmendy K. 2012, M30.⁶⁵ **Futaki Ferenc graduáléja**, 1463. Metzsigót-magyar keverék notáció. **178 alleluia 169 szövegre**.

Szerzetesrendek

H-Ba T 292: Budapest, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár, Kézirattár, T 292 (K 484). Szendrei J. 1981, F 21; BiblHung I. No. 709. **Magyarországi pálos graduále töredéke**, 15. század. Magyar notáció. **7 alleluia**.

H-Bn Ms. Mus 7240: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Ms. Mus 7240. Szendrei J. 1981, C 124. **Kivonatos pálos graduále**, 17. század közepe. Magyar notáció. **95 alleluia**.

H-Bu A 115: Budapest, Egyetemi Könyvtár, A 115. Szendrei J. 1981, C 105.⁶⁶ **Kivonatos pálos graduále (Újhely)**, 1623. Magyar notáció. **93 hangjelzett alleluia 92 szövegre, és 1 hangjelzés nélkül**.

H-Bu Cod. lat. 123: Budapest, Egyetemi Könyvtár, Cod. lat. 123. Mezey L. 1961, No. 123; Radó P. 1973, No. 164; Szendrei J. 1981, C 68; BiblHung I. No. 424. **Ferences graduále**, 14/1. század. Kvadrát notáció. **74 alleluia 73 szövegre**.

H-Bu Cod. lat. 124: Budapest, Egyetemi Könyvtár, Cod. lat. 124. Mezey L. 1961, No. 124; Rajeczky B. 1956, No. 119; Radó P. 1973, No. 194; Szendrei J. 1981, C 67; BiblHung I. No. 425; Körmendy K. 2012, M1. **Ozori kolligátum**, 15–16. század. Többféle kvadrát notáció. **3 alleluia**.

H-DRt R 508: Debrecen, Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára, R 508/b1, 4. Szendrei J. 1981, F 243. **Magyarországi ferences graduále töredéke**, 16. század. Kvadrát notáció. R 508/b2. Szendrei J. 1981, F 241; BiblHung I. No. 1141. **Magyarországi ferences graduále töredéke**, 15. század vége. Kvadrát notáció. **6 alleluia**.

H-Es 2-36-4/7875: Esztergom, Érseki Simor Könyvtár, 2-36-4/7875. Rajeczky B. 1956, No. 4; Radó P. 1973, No. 191; Szendrei J. 1981, C 6; BiblHung I. No. 1285; Madas E. 2021, 233–236. **Domonkos apácák kancionáléja (Apponyi-kancionále)**, 15. század. Kvadrát notáció. **22 alleluia**.

H-SYfk 6264: Szombathely, Ferences Kolostor Könyvtára, 6264. Rajeczky B. 1956, No. 72; Radó P. 1973, No. 198; Szendrei J. 1981, C 18; BiblHung II. No. 3364. **Premontrei apácák kancionáléja (Szegedi kódex)**, 1516. Metzsigót-magyar keverék notáció. **4 alleluia**.

HR-Zu R 4175: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, R 4175. Kniewald K. 1944, No. 74. **Pálos kantuále**, 18. század. Metzsigót-magyar keverék notáció. **1 alleluia**.

⁶¹ Szendrei J. 2008.

⁶² Muckenhaupt E. 1999, 101–102, Kovács A. 2013.

⁶³ Szendrei J. 1999/2000, Szendrei J. 2001.

⁶⁴ Szendrei J. 1999/2000, Szendrei J. 2001.

⁶⁵ Csorba Gy. 2005/2006, Gilányi G. 2018, MSH 4/1–2.

⁶⁶ MusDan 24.

RO-AJ R. I. 2: Alba Iulia/Gyulafehérvár (Románia), Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum/Batthyány Könyvtár, R. I. 2. Szendrei J. 1981, C 50; BiblHung I. No. 1595. **Magyarországi ferences graduále**, 15. század. Kvadrát notáció. **11 alleluia**.

GradCsik: Șumuleu Ciuc/Csíksomlyó (Románia), Ferences Kolostor Könyvtára, Cod. lat. 3. Rajeczky B. 1956, No. 25; Radó P. 1973, No. 176; BiblHung II. No. 3146.⁶⁷ **Csíksomlyói ferences graduále**, 1524. Kvadrát notáció. **63 alleluia 62 szövegre**.

Hangjelzés nélküli kéziratok

Esztergom

H-Bn 94: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 94. Rajeczky B. 1956, No. 10; Radó P. 1973, No. 14; Szendrei J. 1981, M 3; BiblHung I. No. 838; Körmendy K. 2012, M8.⁶⁸ **Pozsonyi misszále „H”**, 14. század. **137 alleluia**.

H-Bn 95: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 95. Rajeczky B. 1956, No. 13; Radó P. 1973, No. 7; BiblHung I. No. 839; Körmendy K. 2012, M2.⁶⁹ **Esztergomi/Pozsonyi misszále**, 14. század. **92 alleluia**.

H-Bn 214: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 214. Rajeczky B. 1956, No. 23; Radó P. 1973, No. 11; BiblHung I. No. 859; Körmendy K. 2012, M04.⁷⁰ **Pozsonyi misszále „A”**, 14. század közepe. **124 alleluia**.

H-Bn 215: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 215. Rajeczky B. 1956, No. 23; Radó P. 1973, No. 12; BiblHung I. No. 860; Körmendy K. 2012, M6.⁷¹ **Pozsonyi misszále „B”**, 14. század. **130 alleluia**.

H-Bn 216: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 216. Rajeczky B. 1956, No. 23; Radó P. 1973, No. 27; Szendrei J. 1981, M 4; BiblHung I. No. 861; Körmendy K. 2012, M15.⁷² **Pozsonyi misszále „D”**, 15. század. **136 alleluia**.

H-Bn 218: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 218. Rajeczky B. 1956, No. 23; Radó P. 1973, No. 28; BiblHung I. No. 862; Körmendy K. 2012, M16.⁷³ **Pozsonyi misszále „E”**, 15. század. **120 alleluia**.

H-Bn 219: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 219. Rajeczky B. 1956, No. 23; Radó P. 1973, No. 46; Szendrei J. 1981, M 5; BiblHung I. No. 863; Körmendy K. 2012, M26.⁷⁴ **Pozsonyi („Rosentalerin”) misszále „G”**, 1488. **120 alleluia**.

H-Bn 220: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 220. Rajeczky B. 1956, No. 23; Radó P. 1973, No. 13; BiblHung I. No. 864; Körmendy K. 2012, M5.⁷⁵ **Pozsonyi misszále „C”**, 14. század közepe. **111 alleluia**.

H-Bn 222: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 222. Rajeczky B. 1956, No. 23; Radó P. 1973, No. 45; BiblHung I. No. 865; Körmendy K. 2012, M09.⁷⁶ **Pozsonyi misszále „F”**, 15. század. **139 alleluia**.

H-Bn 317: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 317. Rajeczky B. 1956, No. 145; Radó P. 1973, No. 143; Szendrei J. 1981, C 29; BiblHung I. No. 878.⁷⁷ **Veszprémi pontifikále**, 14. század. Magyar notáció és kvadrát függelék. **1 hangjelzett és 1 hangjelzés nélküli alleluia**.

⁶⁷ Muckenhaupt E. 1999, 95–97.

⁶⁸ Kovács A. 2020b, 403–406.

⁶⁹ Kovács A. 2020b, 411.

⁷⁰ Kovács A. 2020b, 406–407.

⁷¹ Kovács A. 2020b, 407–408.

⁷² Kovács A. 2020b, 407, 409.

⁷³ Kovács A. 2020b, 409–410.

⁷⁴ Kovács A. 2020b, 409–410.

⁷⁵ Kovács A. 2020b, 407.

⁷⁶ Kovács A. 2020b, 409–410.

⁷⁷ Szendrei J. 1996, Szaszovszky Á. 2013.

H-Bn 359: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 359. Rajeczky B. 1956, No. 16; Radó P. 1973, No. 41; Szendrei J. 1981, M 6; BiblHung I. No. 893; Körmendy K. 2012, M19.⁷⁸ **Esztergomi („Pálóczi”) misszále**, 15/in. század. **115 alleluia.**

H-Bn 435: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 435. Rajeczky B. 1956, No. 15; Radó P. 1973, No. 15; Szendrei J. 1981, M 47; BiblHung I. No. 944; Körmendy 2012, M9. **Magyarországi úti misszále**, 14. század. **46 alleluia.**

H-Bn MNy 17: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, MNy 17. Radó P. 1973, No. 47; BiblHung I. No. 812. **Batthyány Boldizsár misekönyve**, 1489. **30 alleluia.**

H-Efkö I. 20: Esztergom, Főszékesegyházi Könyvtár, I. 20. Rajeczky B. 1956, No. 12; Radó P. 1973, No. 29; BiblHung I. No. 1190; Körmendy K. 2012, M17; Madas E. 2021, 71–75.⁷⁹ **Esztergomi-augsburgi misszále pozsonyi használatban „I”**, 15. század. **116 alleluia.**

H-Efkö II. 395: Esztergom, Főszékesegyházi Könyvtár, II. 395. Szendrei J. 1981, C 11; BiblHung I. No. 1201; Madas E. 2021, 148–154.⁸⁰ **Szalkai László sárospataki iskolás jegyzetei (Szalkai-kódex)**, 1489–1490. Magyar kurzív notáció. **1 alleluia.**

HR-Zu MR 165: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 165. Kniewald K. 1944, No. 5; Szendrei J. 1981, C 64; BiblHung II. No. 2947; Szendrei J. 2005, 66–103. **Hartvik-pontifikále**, 11–12. század. **5 alleluia.**

RO-AJ R. II. 134: Alba Iulia/Gyulafehérvár (Románia), Biblioteca Națională a României, Filiala Battyaneum/Batthyány Könyvtár, R. II. 134. Szendrei J. 1981, M 8; BiblHung I. No. 1686; Körmendy K. 2012, M12.⁸¹ **Pozsonyi („Csukárdi”) misszále**, 1377. **120 alleluia.**

SK-BRm EL 11: Bratislava/Pozsony/Pressburg (Szlovákia), Archív mesta, EL 11. Sopko, J. 1981, No. 17; BiblHung II. No. 2395; Körmendy K. 2012, M20. **Pozsonyi misszále**, 15. század. **118 alleluia.**

SK-BRm EL 13: Bratislava/Pozsony/Pressburg (Szlovákia), Archív mesta, EL 13. Sopko, J. 1981, No. 19; BiblHung II. No. 2396; Körmendy K. 2012, M21. **Esztergomi-augsburgi misszále pozsonyi használatban**, 15. század. **110 alleluia.**

US-NYpm MS G.7: New York (Egyesült Államok), Pierpont Morgan Library, MS G.7. BiblHung II. No. 2314.⁸² **Kálmáncsehi Domonkos breviáriuma és misszáléja**, 15. század. **162 alleluia.**

Felvidék

H-Bn 92: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 92. Rajeczky B. 1956, No. 5; Radó P. 1973, No. 9; Szendrei J. 1981, M 1; BiblHung I. No. 836; Körmendy K. 2012, M7. **Magyarországi (Szepesség) misszále**, 14. század. Metzigtót notáció. **114 alleluia, 1 hangjelzett.**

H-Bn 395: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 395. Rajeczky B. 1956, No. 14; Radó P. 1973, No. 10; Szendrei J. 1981, M 7; BiblHung I. No. 911; Körmendy K. 2012, M14. **Misszále (Kelet-Magyarország?)**, 14. század. **147 alleluia.**

H-Bu Cod. lat. 73: Budapest, Egyetemi Könyvtár, Cod. lat. 73. BiblHung I. No. 395. **Szepesi ordinarius**, 1469 előtt. **2 alleluia.**

RO-AJ R. I. 23: Alba Iulia/Gyulafehérvár (Románia), Biblioteca Națională a României, Filiala Battyaneum/Batthyány Könyvtár, R. I. 23. Szendrei J. 1981, M 30; BiblHung I. No. 1599; Körmendy K. 2012, M18. **Kassai misszále**, 15. század. **118 alleluia.**

RO-AJ R. I. 24: Alba Iulia/Gyulafehérvár (Románia), Biblioteca Națională a României, Filiala Battyaneum/Batthyány Könyvtár, R. I. 24. BiblHung I. No. 1600; Körmendy K. 2012, M06. **Magyarországi (Kassa?) misszále**, 14/ex. század. **95 alleluia.**

⁷⁸ Hoffmann E. 1992, 15–16, Gilányi G. 2018.

⁷⁹ Kovács A. 2015.

⁸⁰ Sarbak G. 2019.

⁸¹ Kovács A. 2020b, 410–411.

⁸² Hoffmann E. 1992, 48–49, Lauf J. 2022.

Zágráb

A-Su M.III.23: Salzburg (Ausztria), Universitätsbibliothek, M.III.23. BiblHung II. No. 2588; Körmendy K. 2012, M24. **Zágrábi misszále**, 15. század. **126 alleluia**.

HR-Za III.d.23: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica, III.d.23. Kniewald K. 1944, No. 17; BiblHung II. No. 2811; Körmendy K. 2012, M35. **Zágrábi misszále**, 14. század. **129 alleluia**.

HR-Za IV.c.59: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Knjižnica, IV.c.59. Kniewald K. 1944, No. 20; BiblHung II. No. 2814. **Kivonatos zágrábi misszále**, 14. század. **30 alleluia**.

HR-Zk 355: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Glazbeni arhiv katedrale, 355. Kniewald K. 1944, No. 40; BiblHung II. No. 2958; Körmendy K. 2012, M27.⁸³ **Kálmáncsehi Domonkos misszáléja**, 15/ex. század. **141 alleluia**.

HR-Zu MR 13: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 13. Kniewald K. 1944, No. 18; BiblHung II. No. 2823. **Zágrábi misszále**, 14. század. **128 alleluia**.

HR-Zu MR 25: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 25. Kniewald K. 1944, No. 14; BiblHung II. No. 2835. **Zágrábi pontifikále**, 12–13. század. **3 alleluia**.

HR-Zu MR 26: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 26. Kniewald K. 1944, No. 33; BiblHung II. No. 2836; Körmendy K. 2012, M25. **Zágrábi misszále**, 15. század. **127 alleluia**.

HR-Zu MR 46: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 46. BiblHung II. No. 2854; Körmendy K. 2012, B14. **Zágrábi breviárium és kivonatos misszále**, 15. század. **38 alleluia**.

HR-Zu MR 62: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 62. Kniewald K. 1944, No. 38; BiblHung II. No. 2868. **Zágrábi misszále**, 15. század. **105 alleluia**.

HR-Zu MR 70: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 70. Kniewald K. 1944, No. 8; BiblHung II. No. 2875.⁸⁴ **Karintiai missale notatum**, 13. század, **a 13. századtól zágrábi használatban**. **7 alleluia szövege a lapszéleken**.

HR-Zu MR 73: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 73. Kniewald K. 1944, No. 19; BiblHung II. No. 2878. **Zágrábi misszále**, 14. század. **115 alleluia**.

HR-Zu MR 133: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 133. Kniewald K. 1944, No. 11; Szendrei J. 1981, M 9; BiblHung II. No. 2924; Körmendy K. 2012, M4. **Zágrábi misszále**, 14/1. század. **135 alleluia**.

HR-Zu MR 168: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 168. Kniewald K. 1944, No. 21; BiblHung II. No. 2950. **Zágrábi csonka misszále**, 14. század. **101 alleluia**.

HR-Zu MR 170: Zagreb/Zágráb (Horvátország), Metropolitanska Knjižnica, MR 170. Kniewald K. 1944, No. 42; BiblHung II. No. 2952; Körmendy K. 2012, M28.⁸⁵ **Zágrábi (György, topuszkói apát) misszále**, 1495. **110 alleluia**.

Erdély

RO-Sb 595: Sibiu/Nagyszeben/Hermannstadt (Románia), Biblioteca Muzeului Bruckenthal/Bruckenthal Könyvtár, 595. Szendrei J. 1981, M 32; BiblHung II. No. 2035a. **Nagyszebeni („Halbgebachsen”) misszále**, 1430. **134 alleluia**.

RO-Sb 665: Sibiu/Nagyszeben/Hermannstadt (Románia), Biblioteca Muzeului Bruckenthal/Bruckenthal Könyvtár, 665. BiblHung II. No. 2049a.⁸⁶ **Nagyszebeni Liber specialis missarum**, 1394. Metzigtót notáció. **85 alleluia, 3 hangjelzett**.

MissGyer: Gheorgheni/Gyergyószentmiklós (Románia), Parohia Romano-Catolica/Római katolikus plébánia, 845. **Gyergyói misszále**, 1428. **147 alleluia**.

MissHel: Cislădie/Nagydisznód/Heltau (Románia), Parohia Evanghelică/Evangélikus plébánia, s. sign.⁸⁷ **Heltaui misszále**, 14. század. **112 alleluia**.

⁸³ Hoffmann E. 1992, 49.

⁸⁴ Breko, H. 1998, Breko, H. 2001.

⁸⁵ Hoffmann E. 1992, 62–69.

⁸⁶ Reinert, K. 1972.

Szerzetesrendek

A-GÖ 107: Göttweig (Ausztria), Benediktinerstift, 107. Szendrei J. 1981, M 46; BiblHung I. No. 1309; Körmendy K. 2012, M3. **Pálos misszálé**, 14. század. **134 alleluia**.

A-GÖ 234: Göttweig (Ausztria), Benediktinerstift, 234. Szendrei J. 1981, M 22; BiblHung I. No. 1311; Körmendy K. 2012, M05. **Pálos (Budaszentlőrinc) misszálé**, 14–15. század. **134 alleluia**.

A-GÜ 1/29: Güssing/Németújvár (Ausztria), Franziskaner-Kloster, Bibliothek/Ferences Kolostor Könyvtára, 1/29. Szendrei J. 1981, M 61; BiblHung II. No. 2255. **Ferences misszálé**, 15. század. **148 alleluia**.

H-Bn 91: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 91. Rajeczky B. 1956, No. 88; Radó P. 1973, No. 23; BiblHung I. No. 835; Körmendy K. 2012, M11.⁸⁸ **Magyarországi bencés („Golso”) misszálé**, 1363. **122 alleluia**.

H-Bn 318: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 318. Radó P. 1973, No. 26; Szendrei J. 1981, M 23; BiblHung I. No. 879. **Magyarországi domonkos misszálé**, 14/1. század. **129 alleluia**.

H-Bn 334: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 334. Radó P. 1973, No. 22; Szendrei J. 1981, M 27; BiblHung I. No. 885. **Spalatói úti misszálé, domonkos használatra átalakítva**, 14. század. **60 alleluia**.

H-Bn MNy 1: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, MNy 1. Rajeczky B. 1956, No. 142; Radó P. 1973, No. 2; Szendrei J. 1981, C 19; BiblHung I. No. 797; Szendrei J. 2005, 144–209; Körmendy K. 2012, M01. **Magyarországi (Boldva) bencés sacramentarium (Pray-kódex)**, 1192–1195. Diasztematikus neumaírás és magyar notáció. **19 alleluia, 2 hangjelzett**.

H-Bu Cod. lat. 106: Budapest, Egyetemi Könyvtár, Cod. lat. 106. Rajeczky B. 1956, No. 17; Mezey L. 1961, No. 106; Radó P. 1973, No. 31; Szendrei J. 1981, M 29; BiblHung I. No. 414. **Magyarországi ferences úti misszálé**, 15. század. **47 alleluia**.

H-EG U₂ VI. 5: Eger, Érseki Könyvtár, U₂ VI. 5. Rajeczky B. 1956, No. 38; Radó P. 1973, No. 25; BiblHung I. No. 1163; Körmendy K. 2012, M13. **Garamszentbenedeki („Miskolci László”) bencés misszálé**, 1394. **116 alleluia**.

H-Sa Nr. 313: Sopron, Állami Levéltár, Nr. 313 (Inc. 80.). **Pálos úti misszálé**, 15/2. század. Radó P. 1973, No. 30; Szendrei J. 1981, M 21; BiblHung I. No. 2628. **52 alleluia**.

PL-CZ III-3: Jasna Góra (Lengyelország), Archiwum, III-3 (olim R. 589).⁸⁹ **Częstochowai pálos misszálé**, c. 1506. **145 alleluia**.

PL-GNd 150: Gniezno (Lengyelország), Archiwum Archidiecezjalne, 150.⁹⁰ **Magyarországi ágostonos kanonokok misszáléja**, 1394–1399. **166 alleluia**.

RO-AJ R. I. 25: Alba Iulia/Gyulafehérvár (Románia), Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum/Batthyány Könyvtár, R. I. 25. Szendrei J. 1981, M 25; BiblHung I. No. 1601; Körmendy K. 2012, M22. **Domonkos misszálé**, 1479. **109 alleluia**.

RO-AJ R. I. 50: Alba Iulia/Gyulafehérvár (Románia), Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum/Batthyány Könyvtár, R. I. 50. Szendrei J. 1981, M 24; BiblHung I. No. 1609; Körmendy K. 2012, M23. **Domonkos misszálé**, 15. század. **128 alleluia**.

Nyomtatványok

MissPaul 1514: Missale Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Pauli primi Eremitae, Venezia, 1514. RMK III. 196; Szendrei 1981: M 60; Csapodi 1988: No. 549, 1103, 1268; Holl 2012: MPaul 1514. **153 alleluia**.

MissQuin 1487: Missale Quinqueecclesiense, Basel, 1487. RMK III. 7310.⁹¹ **145 alleluia**.

⁸⁷ Reinerth, K. 1963.

⁸⁸ Lauf J. 2009.

⁸⁹ MCS 2.

⁹⁰ Szendrei J. 2003/2004.

⁹¹ Borsa G. 1991.

MissQuin 1499: Missale Quinqueecclesiense, Venezia, 1499. RMK III. 52; Szendrei 1981: M 16, M 43; Csapodi 1988: No. 1069, 1070; Csapodi 1993: No. 2353, 2381; Holl 2012: MQueeel 1499.⁹² **145 alleluia.**

MissStrig 1484: Missale Strigoniense, Nürnberg, 1484. RMK III. 7; Szendrei 1981: M 42, M 55, M 57, M 65; Csapodi 1988: No. 10, 1022, 1221, 1324, 1346, 1583; Holl 2012: MStrig 1484.⁹³ **165 alleluia.**

MissStrig 1498: Missale Strigoniense, Venezia, 1498 („Perényi“). RMK III. 46; Csapodi 1988: No. 1592; Holl 2012: MStrig 1498/1.⁹⁴ **161 alleluia.**

MissStrig 1500: Missale Strigoniense, Venezia, 1500. RMK III. 5044; Szendrei 1981: M 54; Holl 2012: MStrig 1500. **163 alleluia.**

MissStrig 1511: Missale Strigoniense, Venezia, 1511. RMK III. 175; Szendrei 1981: M 34, M 49, M 56; Csapodi 1988: No. 751, 1096, 1096a, 1270, 1591; Holl 2012: MStrig 1511/1. **166 alleluia.**

MissStrig 1513: Missale Strigoniense, Venezia, 1513. RMK III. 185; Szendrei 1981: M 10, M 18, M 19; Csapodi 1988: No. 611, 752, 1100–1102, 1260; Csapodi 1993: No. 2327, 2354; Holl 2012: MStrig 1513. **172 alleluia.**

MissStrig 1514: Missale Strigoniense, Wien, 1514. RMK III. 189; Szendrei 1981: M 63; Csapodi 1988: No. 759, 1821; Csapodi 1993: No. 2307; Holl 2012: MStrig 1514. **174 alleluia.**

MissUlt 1480: Missale ad usum dominorum Ultramontanorum, Verona, 1480. RMK III. 2; Csapodi 1988: No. 18, 495, 1019, 1020; Csapodi 1993: No. 2325, 2666; Holl 2012: MStrig 1480.⁹⁵ **131 alleluia.**

MissZag 1511: Missale Zagrabiense, Venezia, 1511. RMK III. 176; Szendrei 1981: M 58; Csapodi 1988: No. 758, 1097, 1258, 1259; Holl 2012: MZagr 1511. **153 alleluia, 1 hangjelzett.**

OrdAgr: Ordinarius sive rubricella ad veram notulam almae Agriensis ecclesiae, Krakko, 1509. RMK III. 157.⁹⁶ **35 alleluia.**

OrdStrig: Ordinarius Strigoniensis, Nürnberg, 1493. RMK III. 5031.⁹⁷ **78 alleluia.**

⁹² Szijártó N. 1936, MissQuin, Kovács A. 2012.

⁹³ MRH 1.

⁹⁴ Hoffmann E. 1992, 85–86.

⁹⁵ Mátyus N. 2013.

⁹⁶ OrdAgr, MusDanSub 1.

⁹⁷ MRH 2.

A TÉTELKÉSZLET ÉS HAGYOMÁNYOK SZERINTI MEGOSZLÁSA

A rendelkezésünkre álló magyar eredetű vagy magyarországi használatra készült kéziratokban, töredékeken és nyomtatványokban 544 alleluia szerepel. Száznegyvenhatnak csak a szövegét ismerjük, a házában énekelt dallamát nem. Közülük harminc középkori előzmények nélküli, hiszen kéziratok forrásból nem, kizárólag nyomtatványokból – a legtöbb (tíz) az ultramontán misszáléból – adatolható.⁹⁸ Ez azt jelenti, hogy a szerkönyveinkben lejegyzett 602 dallam 398 szöveghez kapcsolódott.

A verzusok magyar tradíciók szerinti, meglehetősen problematikus rendezésére két fő szempont – az adott alleluia forrásainak a provenienciája és mennyisége – egyidejű figyelembe vételével tettünk kísérletet. Mivel a tételeknek csak egy részére érvényes, hogy forrásainak a provenienciája homogén, és egy (vagy több) úzus kellő mennyiségű szerkönyvében szerepel (többségüknél az eredet heterogén, a mennyiség pedig ingadozó), ezért a csoportosítás során gyakran kompromisszumokra kényszerültünk. Az alig néhány forrásból, vagy összességében elégséges számú, de túlságosan vegyes rítusú lejegyzésekből ismert tételek hagyományhoz rendelésére csak részben volt lehetőség.

Széleskörű elterjedtsége, a négy magyarországi rítus (Esztergom, Felvidék, Zágráb, Erdély) mindegyikében való ismertsége alapján kilencvenhét tétel sorolható a középkori magyar alleluia-repertoár törzsanyagának első rétegébe. Ez a készlet lefedi a teljes temporálét, amihez kommúnis és Mária-tételek, valamint a szanktorále néhány proprium-alleluiája (András, Aprószentek, István, János, Lőrinc, Mihály, Miklós, Szent Kereszt) társul.

⁹⁸ *: csak nyomtatványban, !: csak az ultramontán misekönyvben. *Angelus Michael descendit de caelo, Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis, Antoni compar inclite, Apparuerunt apostolis dispertitae linguae!, Ascendens Christus in altum (minor), Attendite popule meus legem meam inclinate (maior), Augustine flos praesulum, Ave gemma virtuosa Dorothea, Ave Maria gratia plena... et benedictus (maior), Ave plena gratia benedicta Maria, Ave thronus Trinitatis*, Beatus es Simon Bar Iona, Bernardine Deum placa, Cantate Domino canticum novum cantate, Catherina flos rosarum, Catherina virginum praelata fulges laurea, Christo confixus sum cruci, Clamaverunt iusti et Dominus exaudivit eos!, Concipe dum recolis, Confessor pretiose N. precibus tuis, Confitebor tibi Domine, Constitues eos principes, Contumelias terrores passus sum, Corona aurea super caput eius (minor), Crucifixorum crucifixe tuos, Cum autem venerit ille, Cum essent discipuli in unum congregati!, De vultu tuo iudicium meum, Dei Genitrix sancta Maria*, Deus Deus meus in te speravi exaudi, Diadema spineum veneremur quo coronavit eum, Dilectus meus candidus*, Dilexisti iustitiam, Diligam te Domine virtus mea... et liberator meus (maior1), Diligam te Domine virtus mea... Deus meus (maior2), Domine quinque talenta tradidisti mihi, Dulce cordi nomen Iesu*, Ecce sacerdos magnus qui quasi sol, Eduxit Dominus populum suum, Ego sum panis vivus qui de caelo descendi, Egregie Dei martyr Sigismunde, Elegit eam Deus et praelegit eam, Exaudi me Domine quoniam benigna est*, Exiit per clausam portam, Exultabunt sancti in gloria, Factus est repente (minor), Factus est repente... ubi erant (maior), Fasciculus mirre filius meus, Felix Anna quaedam matrona!, Felix et beata es Anna, Feneratur Domino qui miseretur pauperis, Fulgebunt iusti et tamquam scintillae... iudicabunt (maior), Gaude Maria virgo mater*, Gaude virgo virginum, Gaudeat ergo terra Austriae*, Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie, Haec est virgo sapiens quam Dominus, Hic est sacerdos magnus qui in diebus, Hic est sacerdos quem coronavit, Hic Nicolaus Augustini patris, Hodie Iesus Christus facie, Hodie miraculis refulget, Hodie virginum chorus trucidatus est, Imperatrix egregia Trop. Regina caeli inclita*, In conspectu angelorum, In te Domine speravi (minor1), Inter natos mulierum... qui viam Domino (maior), Intravit Dominus in quoddam castellum, Iste est sanctus qui ante Deum, Iste sanctus pro lege Dei, Isti sunt amici Dei qui viventes in carne (minor), Iubente rege adducti sunt viri illi*, Iuravit Dominus et non paenitebit eum (minor), Iustorum animae in manu Dei sunt, Iustus non commovebitur in aeternum, Laeta mente Stanislai recolamus festa, Lauda Ierusalem Dominum, Laudate Dominum in sanctis eius, Laus tua Deus Herodes iratus, Magnificat anima mea Dominum, Maria pia Genitrix Iesu Christi*, Martha cuius virtutibus, Memento Domine David, Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus, Miserere mei Domine quoniam infirmus sum, Modicum et non videbitis me... quia vado (maior), Ne timeas Zacharia, Nicolaus hic accensus fuit sacro Pneumate, Non turbetur cor vestrum, O athleta Margareta, O beate confessor Roche*, O beate Leonarde elegit te Dominus, O castitate phalerata, O consolatrix miserorum, O flos paradisi, O Ludovice tu gemmula cara, O Maria rubens rosa Trop. Maria candens lilium*, O oliva pietatis, O quam pulchra es casta generatio, O sancte praesul et martyr Dei Erasme*, O sancte Stanislave vir Dei praclare, O sidus Poloniae, Ora pro nobis beate Onuphrii, Orietur stella ex Iacob, Ornavit sanctus Stephanus tempora sua!, Pie pastor Hermolae cum grege militiae, Propitius esto Domine peccatis nostris, Protege pastor bone sancte Erasme, Pulchra es et decora filia Ierusalem, Qui dat nivem sicut lanam nebulam!, Qui facit angelos suos spiritus, Quodcumque ligaveris super terram, Repleti sumus mane misericordia tua*, Respondens angelus*, Rigans montes de supernis, Rosa vernans caritatis, Sacerdotes tui Domine induant iustitia, Salve sancta Maria mundi domina, Salve sidus nitens morum*, Salve virga florens Aaron salve, Sancta Dei famula prece (minor), Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni, Sancta Elisabeth tu dulcedo pauperum, Sancte Adalberte succurre nobis, Sancte Augustine tu dulcedo pauperum, Sancte Benedicte tu dulcedo pauperum*, Sancte Erasme martyr Christi gloriose, Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium (minor), Sancti tui Domine nos ubique adiuvant, Sidus caeli fulgidum devotae, Sidus caeli praefulgidum laudis, Spes datur omni populo, Spiritus est Deus et eos qui adorant eum!, Spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei!, Spiritus Paraclitus ille vos docebit omnia!, Spiritus Sanctus perveniet in te Maria, Stabunt iusti in magna constantia... et qui abstulerunt (maior), Tradiderunt corpora sua propter Deum, Tres mirandae propagines*, Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et, Ut facta est vox salutationis tuae!, Vado ad eum qui misit me sed quia, Veni in adiutorium sancte Elia*, Vincenti dabo manna, Vos estis qui permansistis mecum... ego autem, Vox turturis audita est*.*

incipit	asszignáció
<i>Adducentur regi virgines post eam</i>	szüzek
<i>Amavit hunc sanctum Dominus</i>	hitvalló
<i>Angelus Domini descendit de caelo</i>	húsvét utáni hétfő
<i>Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior)</i>	mennybemenetel
<i>Ascendit Deus in iubilatione</i>	mennybemenetel
<i>Assumpta est Maria in caelum (minor)</i>	Mária
<i>Attendite popule meus in legem meam (minor)</i>	évközi 10. vasárnap
<i>Ave rex tu solus nostros miseratus errores</i>	az Úr öt sebééről
<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	vértanú
<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	pünkösd utáni szombat, Szentháromság
<i>Caro mea vere est cibus</i>	Úrnapja
<i>Christus resurgens ex mortuis</i>	húsvét utáni szerda
<i>Concussum est mare et contremuit terra</i>	Mihály
<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>	nagyszombat, rogációs mise
<i>De profundis clamavi ad te</i>	évközi 22. vasárnap
<i>Deus iudex iustus fortis</i>	évközi 3. vasárnap
<i>Dextera Dei fecit virtutem</i>	évközi 20. vasárnap
<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>	karácsony
<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	szűz
<i>Dilexi quoniam exaudivit</i>	évközi 19. vasárnap
<i>Dilexit Andream Dominus</i>	András
<i>Diligam te Domine virtus mea</i>	évközi 4. vasárnap
<i>Domine Deus meus in te speravi</i>	évközi 2. vasárnap
<i>Domine Deus salutis meae</i>	évközi 12. vasárnap
<i>Domine exaudi orationem meam</i>	évközi 16. vasárnap
<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	évközi 5. vasárnap
<i>Domine refugium factus es nobis</i>	évközi 13. vasárnap
<i>Dominus dixit ad me</i>	karácsony
<i>Dominus in Sina in sancto</i>	mennybemenetel
<i>Dominus regnavit decorem induit</i>	karácsony
<i>Dominus regnavit exsultet terra</i>	vízkereszt utáni 3. vasárnap
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	evangélisták
<i>Dulce lignum dulces clausos</i>	Szent Kereszt
<i>Dum complerentur dies Pentecostes</i>	pünkösd utáni szombat
<i>Egregia sponsa Christi</i>	szűz
<i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i>	hitvalló
<i>Emitte Spiritum tuum</i>	pünkösd
<i>Eripe me de inimicis meis</i>	évközi 8. vasárnap
<i>Excita Domine potentiam tuam</i>	ádvent 3. vasárnapja
<i>Exsultate Deo adiutori nostro</i>	évközi 11. vasárnap
<i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae</i>	vértanú
<i>Haec dies quam fecit Dominus</i>	húsvét utáni szombat
<i>Haec est vera fraternitas quae vicit</i>	vértanúk
<i>Hic est discipulus ille</i>	János apostol
<i>In die resurrectionis meae</i>	húsvét utáni csütörtök
<i>In exitu Israel de Aegypto</i>	évközi 18. vasárnap
<i>In te Domine speravi</i>	évközi 6. vasárnap
<i>Inveni David servum meum</i>	hitvalló
<i>Iubilare Deo omnis terra</i>	vízkereszt utáni 1. vasárnap
<i>Iudicabunt sancti nationes</i>	vértanúk
<i>Iuravit Dominus et non paenitebit eum</i>	hitvalló
<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	vértanúk
<i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	vértanú
<i>Iustus ut palma florebit</i>	vértanú
<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	vértanú
<i>Lauda anima mea Dominum</i>	évközi 23. vasárnap, házasulandókért
<i>Laudate Deum omnes angeli eius</i>	vízkereszt utáni 2. vasárnap
<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	pünkösd utáni szombat
<i>Laudate pueri Dominum</i>	húsvét utáni szombat
<i>Laus tibi Christe Te martyrum candidatus</i>	Aprószentek
<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est</i>	Lőrinc
<i>Maria haec est illa cui dimissa sunt</i>	Mária Magdolna
<i>Modicum et non videbitis me (minor)</i>	húsvét utáni 3. vasárnap

incipit	asszignáció
<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	Mária
<i>Non vos me elegistis</i>	apostolok
<i>Nomme cor nostrum ardens erat</i>	húsvét utáni hétfő
<i>O consolatrix pauperum Maria</i>	Mária
<i>Omnes gentes plaudite manibus</i>	mennybemenetel vigíliája, évközi 7. vasárnap
<i>Ostende nobis Domine</i>	ádvent 1. vasárnapja
<i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i>	pünkösd utáni kedd
<i>Paratum cor meum Deus</i>	évközi 17. vasárnap
<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	húsvét
<i>Post partum virgo</i>	Mária
<i>Primus ad Sion dicet</i>	evangélista
<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	Mária
<i>Qui confidunt in Domino</i>	évközi 21. vasárnap
<i>Quoniam Deus magnus Dominus</i>	évközi 15. vasárnap
<i>Rex noster adveniet Christus</i>	ádvent 2. vasárnapja
<i>Sancte Nicolae tu dulcedo pauperum</i>	Miklós
<i>Specie tua et pulchritudine tua</i>	szűz
<i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i>	pünkösd utáni hétfő
<i>Surgens Iesus Dominus noster</i>	húsvét utáni kedd
<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i>	húsvét utáni 3. vasárnap
<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam... et pro suo (maior)</i>	húsvét utáni 2. vasárnap
<i>Te decet hymnus Deus in Sion</i>	évközi 9. vasárnap
<i>Te martyrurum candidatus</i>	vértanúk
<i>Usquemodo non petistis</i>	húsvét utáni 5. vasárnap
<i>Vado ad eum qui me misit et nemo</i>	húsvét utáni 4. vasárnap
<i>Veni Domine et noli tardare</i>	ádvent 4. vasárnapja
<i>Veni electa mea et ponam in te</i>	szűz
<i>Veni Sancte Spiritus</i>	pünkösd
<i>Venite exsultemus Domino</i>	évközi 14. vasárnap
<i>Verba mea auribus percipe</i>	évközi 1. vasárnap
<i>Video caelos apertos</i>	István első vértanú
<i>Vidimus stellam eius in oriente</i>	vízkereszt
<i>Virga lesse floruit</i>	Mária
<i>Vox exsultationis et salutis</i>	templomszentelés

A középkori magyar alleluia-repertoár törzsanyaga

A törzsanyag második rétegébe olyan verzusok tartoznak, melyeket bár egy-egy úzus következetesen mellőzött, ám a többi folyamatosan és általánosan használt. Néhány temporális tétel mellett főként közös és elvétve saját szövegeket negligáltak, illetve cseréltek le egyes hagyományok, a legkevesebbet Esztergom (kettő), a legtöbbet Zágráb (tizenhat).

incipit	asszignáció
<i>Misso Herodes spiculatore</i>	Keresztelő János
<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	húsvét utáni péntek

Az esztergomi rítusban nem szereplő alleluíák

incipit	asszignáció
<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	templomszentelés
<i>Inter natos mulierum</i>	Keresztelő János
<i>Iste sanctus digne in memoriam</i>	hitvalló
<i>Post dies octo ianuis clausis</i>	húsvét utáni 1. vasárnap
<i>Sancti et iusti in Domino gaudete</i>	vértanúk
<i>Sancti tui Domine flore bunt</i>	vértanúk
<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	Péter apostol
<i>Surrexit Christus et illuxit populo suo</i>	húsvét utáni 4. vasárnap

Felvidéken és Erdélyben nem szereplő alleluíák

incipit	asszignáció
<i>Ave stillans melle alvearium</i>	Mária
<i>Beatus vir sanctus Martinus</i>	Márton
<i>Gaudete iusti in Domino</i>	vértanúk
<i>Honor virtus et imperium</i>	Szentháromság
<i>Iam non estis hospites et advenae</i>	apostolok
<i>In omnem terram exiit sonus eorum</i>	apostolok
<i>Laetamini in Domino et exultate</i>	vértanúk
<i>Loquebantur variis linguis apostoli</i>	püstkösd utáni péntek
<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	vértanúk
<i>Per manus autem apostolorum</i>	apostolok
<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	vértanú
<i>Qui sanat contritos corde</i>	évközi 24. vasárnap
<i>Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium... ad Deum (maior)</i>	Pál apostol
<i>Sancti tui Domine benedicent te</i>	vértanúk
<i>Stabunt iusti in magna constantia (minor)</i>	Fülöp és Jakab apostolok
<i>Tu es Petrus et super hanc petram</i>	Péter és Pál apostolok

A zágrábi rítusban nem szereplő alleluiák

Vizsgálataink egyik legfőbb kérdése, hogy a teljes repertoáron belül kimutathatók-e az egyes hagyományokat jellemző tételválasztások. Ennek megválaszolására a fentebb említett két fő szempont alapján teszünk kísérletet a következő megjegyzésekkel. Minden szekuláris és szerzetesi úzusból ismerünk olyan darabokat, melyeket kizárólag az adott tradíció szerkönyvei tartalmaznak. Ám a verzusnak az illető hagyományhoz való kötődését, stabilitását igen kérdésessé és bizonytalaná teheti az, ha csak egy-két kéziratból vagy nyomtatványból adatolható. Máskor a források mennyisége meggyőző, ám a domináns úzus adatai között néhány eltérő rítusú is feltűnik. Ezeket a dilemmákat úgy oldottuk fel, hogy az egy-két szerkönyvben közölt tételeket – forrásjelöléssel – a fejezet végén külön is összesítettük, a nem teljesen homogén dokumentációjú incipitek után pedig csillagot tettünk. Nyilvánvaló, hogy a törzsanyaghoz képest még a legtöbb forrásból ismert rítusfüggő tétel adatainak a száma is nagyságrendekkel kevesebb, valamint hogy ezeknek a verzusoknak a túlnyomó többségét Mária-misékre és a szanktorále ünnepeire szánták. Az elmondottak alapján az esztergomi hagyomány sajátjának, quasi kizárólagos tételének harmincegy verzust tekinthetünk. A válogatásban kiemelt helyet kap a főegyházmege védőszentje, Adalbert, valamint István király.

incipit	asszignáció
<i>Beatus rex Stephanus qui fulget*</i>	István király
<i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget*</i>	László király
<i>Confessor pretiose N. precibus tuis</i>	hitvalló
<i>Crucifixus surrexit a mortuis*</i>	húsvét utáni péntek
<i>Dilectus meus candidus*</i>	Mária
<i>Domine quinque talenta tradidisti mihi*</i>	hitvalló
<i>Dulce cordi nomen Iesu*</i>	Jézus nevééről
<i>Ecce sacerdos magnus qui quasi sol</i>	hitvalló
<i>Elegit eam Deus et praelegit eam</i>	szűz
<i>Factus est repente... ubi erant (maior)*</i>	püstkösd utáni péntek
<i>Gaudeat ergo terra Austriae*</i>	Lipót
<i>Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie*</i>	Afra
<i>Gloria et honore... et constituisti (maior)*</i>	vértanú
<i>Hic est sacerdos magnus qui in diebus</i>	hitvalló püspök
<i>Iesu Christe auctor vitae*</i>	Katalin
<i>Memento Domine David*</i>	hitvalló
<i>Miserere mei Domine quoniam infirmus sum*</i>	betegéért
<i>Pastores loquebantur ad invicem</i>	Mária
<i>Pie pastor Hermolae cum grege militiae</i>	Tízezer katona vértanú
<i>Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae</i>	Adalbert
<i>Recole virgo Maria virginem parituram</i>	Mária
<i>Respondens angelus</i>	Mária Jakab anyja és Mária Szalóme
<i>Salve crux sancta salve mundi gloria*</i>	Szent Kereszt

incipit	asszignáció
<i>Sancta Elisabeth tu dulcedo pauperum</i>	Erzsébet
<i>Sancte Adalberte Christi martyr pretiose</i>	Adalbert
<i>Sancte Adalberte succurre nobis*</i>	Adalbert
<i>Sancte rex Stephane succurre nobis*</i>	István király
<i>Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum*</i>	György
<i>Spiritus Sanctus superveniet in te Maria</i>	Mária
<i>Tres mirandae propagines</i>	Mária Jakab anyja és Mária Szalóme
<i>Vox turturis audita est*</i>	Mária

Az esztergomi rítus alleluiái

A legtöbb (nyolcvanhét) tradícióhoz kötött alleluiát a felvidéki-erdélyi szerkönyvek tartalmazzák. E kiugróan magas érték oka kettős. Egyrészt ebben a két úzusban szerepelnek legnagyobb számban azok a tételek, melyeket ma csak egy-két forrásból adatolhatunk. Másrészt a szélesebb körben ismert verzusokat itt gyakran olyan tropusokkal egészítették ki, melyek jelenleg párhuzam nélkül állnak. Az ünnepelt szentek közül kitűnik Anna és Margit a négy-négy propriumával, Mária a tételek meglepően magas számával (huszonnégy), valamint a régióban kiemelten tisztelt Egyed, Szervác és Zsófia a saját anyagaival. A felvidéki-erdélyi források további jellegzetessége a votívmisék properizálása a temporális szakaszból való kölcsönzés helyett.

incipit	asszignáció
<i>Alter Mariae filius</i>	János apostol
<i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum</i>	zarándokokért
<i>Anna mater Genitricis Dei</i>	Anna
<i>Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis</i>	Anna
<i>Apprehende arma et scutum*</i>	pogányok ellen
<i>Assumpta est Maria in caelum gaudent angeli laudantes (maior)*</i>	Mária
<i>Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa</i>	Anna
<i>Ave sancta Maria caeli regina*</i>	Mária
<i>Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem</i>	Mária
<i>Ave verbum incarnatum Trop. Iesu salutis hostia</i>	Úrnapja
<i>Benedicamus Patrem et Filium</i>	Szentháromságáról
<i>Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli</i>	Pálforduló
<i>Concussum est mare Trop. Concussum percussum est mare</i>	angyalokról vagy Mihályról
<i>Confitebor tibi Domine</i>	évközi 21. vasárnap
<i>Constitues eos principes</i>	apostolok
<i>Conversus Iesus ad Mariam</i>	Mária Magdolna
<i>Corona aurea super caput eius... gloriae (maior)</i>	vértanú
<i>Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis</i>	mennybemenetel utáni vasárnap
<i>Deus Deus meus in te speravi exaudi</i>	szükségekről
<i>Dicite in gentibus*</i>	húsvét utáni péntek
<i>Ego sum panis vivus qui de caelo descendi</i>	Krisztus Testéről
<i>Egregie confessor Christi Aegidi</i>	Egyed
<i>Erat Iohannes praedicans in deserto</i>	Keresztelő János
<i>Fundata est domus Domini... et venient (maior)</i>	templomszentelés
<i>Gaude virgo mater pia</i>	Mária
<i>Glorificamus te sancta Dei Genitrix</i>	Mária
<i>Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit</i>	Mária
<i>Hodie Christus natus est</i>	karácsony
<i>Hodie scietis quia veniet Dominus</i>	karácsony vigíliája
<i>Hodie virginum chorus trucidatus est</i>	Orsolya
<i>In te Domine speravi... et eripe me (minor2)</i>	évközi 6. vasárnap
<i>Induit me Dominus vestimento salutis</i>	Ágnes
<i>Inter natos mulierum... qui viam Domino (maior)</i>	Keresztelő János
<i>Intraivit Dominus in quoddam castellum</i>	Márta
<i>Iste est sanctus qui ante Deum</i>	hitvalló
<i>Iustus non commovebitur in aeternum</i>	vértanú
<i>Lauda Ierusalem Dominum</i>	évközi 22. vasárnap
<i>Margareta quae decreta praefecti damnas aspera</i>	Margit
<i>Maria Dei Genitrix et virgo perennis*</i>	Mária

incipit	asszignáció
<i>Maria intacta virgo Deum nobis genuit</i>	Mária
<i>Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis</i>	Mária
<i>Martinus episcopus migravit*</i>	Márton
<i>Mirabilis Deus amabilis novit</i>	Tízezer katona vértanú
<i>Mons Gargane noli timere</i>	Mihály
<i>Non turbetur cor vestrum</i>	Fülöp és Jakab apostolok
<i>O athleta Margareta</i>	Margit
<i>O beate Dei athleta Iacobe*</i>	Jakab
<i>O dux et apostole Stephane</i>	István király
<i>O felix Colonia</i>	Orsolya
<i>O flos paradisi</i>	Mária
<i>O ingens gregis praemium</i>	Szervác
<i>O Maria mater Christi virgo pia Trop. Ave domina deitatis cellula</i>	Mária
<i>O Maria rubens rosa Trop. Madens Gedeonis</i>	Mária
<i>O Maria rubens rosa Trop. Pandens Gedeonis</i>	Mária
<i>O Maria rubens rosa Trop. Summum caeli gaudium</i>	Mária
<i>O Maria virgo dia ora tuum Filium</i>	Mária
<i>O Maria virgo praelecta</i>	Mária
<i>O pia regum filia*</i>	Erzsébet
<i>O quam digne veneranda est beata Helena</i>	Heléna
<i>O quam suavis est Domine Spiritus tuus</i>	Krisztus Testéről
<i>O sidus summi regis... flos</i>	Margit
<i>O sidus summi regis... nos</i>	Margit
<i>O Verbi ales Christo cara Maria Trop. Exaudi vocem flebilem</i>	Mária
<i>Os iusti meditabitur sapientiam... lex Dei (maior)</i>	hitvallók
<i>Rutilantes rosas rosa</i>	Dorottya
<i>Salvabo populum meum Israel</i>	kórság ellen
<i>Salve nobilis virga Iesse Trop. O Maria florens rosa</i>	Mária
<i>Salve regina caelorum Trop. Dulcedo medicinae</i>	Mária
<i>Salve virga florens Aaron salve</i>	Anna
<i>Salve virga Iesse Maria</i>	Mária
<i>Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria intercede*</i>	Mária
<i>Sancte Bartholomae Indorum apostole</i>	Bertalan apostol
<i>Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus</i>	Adalbert
<i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i>	Mária
<i>Sidus caeli praeifulgidum laudis</i>	Barbara
<i>Sophia mater sancta intercede pro nobis</i>	Zsófia
<i>Stirps Iesse virgam produxit*</i>	Mária
<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	az Úr feltámasáról
<i>Trop. Ad cenam hodie invitati surgite</i>	
<i>Suscipe verbum virgo Maria</i>	Mária
<i>Tribus miraculis ornatum diem</i>	vízkereszt
<i>Tu es pastor ovium princeps apostolorum</i>	Péter apostol
<i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum*</i>	Miklós
<i>Ut rosa prae spina praeifulget</i>	Katalin
<i>Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem</i>	a Szentlélekről
<i>Veni sapientia rex et regalis pietas</i>	a szent bölcsességről
<i>Virgo Iohannes a Domino est</i>	János apostol
<i>Vox exultationis et salutis Trop. In taberna caelorum curia</i>	templomszentelés

A felvidéki és az erdélyi rítus alleluiái

A zágrábi rítus sajátos tételválasztásainak (negyvenkettő) a háttérben alapvetően két ok állhat: a notált és a hangjelzés nélküli szerkönyvek diszkrpanciája, valamint a püspökségben a 14. század elején végrehajtott domonkos liturgikus reform. Előbbi olyan kiemelt szentek alleluiáinak az eltérései jelzik, mint Keresztelő János, vagy a misekönyvekben csak kommúnis tételekkel felszerelt ünnepek propriumai (Demeter, Gallus, Imre herceg, Jeromos, Kelemen, László király, Vencel). A legszembetűnőbb ellentmondás Veronai Péter miséjében tűnik fel, ahol a misszálék a domonkos tételt veszik át, a graduálék viszont egy máshol ismeretlen új kompozíciót közölnek. Kilenc, szinte kizárólag csak zágrábi és koldulórendi forrásból adatolható alleluia nagy valószínűséggel a domonkos liturgikus reform lenyomata.

incipit	asszignáció
<i>Amo Christum... cui angeli serviunt (minor)</i>	Ágnes
<i>Ave gemma virtuosa Dorothea</i>	Dorottya
<i>Beatus Gallus zelo pietatis armatus</i>	Gallus
<i>Beatus qui lingua sua</i>	Nepomuki János
<i>Consolator miserorum</i>	Vencel
<i>Crucifixorum crucifixe tuos</i>	Tízezer katona vértanú
<i>Dedisti Domine habitaculum</i>	Kelemen
<i>Dilexisti iustitiam</i>	Erzsébet
<i>Dilexit Dominus sanctam Annam</i>	Anna
<i>Ecce Maria quaerit medicum</i>	Mária Magdolna
<i>Exaudi me Domine quoniam benigna est</i>	szidalmazók és gyalázkodók ellen
<i>Exiit per clausam portam</i>	karácsonyról, Máriáról
<i>Hodie Iesus Christus facie</i>	Urunk színeváltozása
<i>Imperatrix egregia Trop. Regina caeli inclita</i>	Mária
<i>In Deo laudabitur et in caelo coronabitur</i>	Tízezer katona vértanú
<i>Lauda dulci harmonia Trop. Corde gaude mente plaude</i>	Jeromos
<i>Maria haec est illa cui dimisisti multum*</i>	Mária Magdolna
<i>Maria pia Genitrix Iesu Christi</i>	Mária
<i>Martyr Petre sidus vespertinum</i>	Veronai Péter
<i>Nobilis et pulchra prudens Catherina</i>	Katalin
<i>O Baptista Christi testis</i>	Keresztelő János
<i>O beate Leonarde elegit te Dominus</i>	Lénárd
<i>O castitate phalerata</i>	Dorottya
<i>O Catherina virgo Christi speciosa</i>	Katalin
<i>O decus Hispaniae sanctissime Iacobe</i>	Jakab
<i>O floreola sine spina</i>	Orsolya
<i>O gemma pudicitiae</i>	Imre
<i>O Maria mater pauperum</i>	Mária
<i>O Maria rubens rosa Trop. Maria candens lilium</i>	Mária
<i>O oliva pietatis*</i>	Anna
<i>O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere</i>	Tamás apostol
<i>Ornavit hic sanctus tempora sua*</i>	hitvalló
<i>Pulchra es et decora filia Ierusalem</i>	Zsófia
<i>Sacerdotes tui Domine induant iustitia</i>	Félix
<i>Salve sancte Ladislave germen dulce</i>	László király
<i>Sancta Maria regina caelorum</i>	Mária
<i>Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens</i>	Demeter
<i>Stella novae claritatis</i>	vízkereszt
<i>Tanto tempore vobiscum sum*</i>	Fülöp és Jakab apostolok
<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et</i>	Pálforduló
<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in</i>	Pálforduló
<i>Viri Galilaei (minor)</i>	mennybemenetel

A zágrábi rítus alleluái

incipit	asszignáció
<i>Beatus es Simon Bar Iona</i>	Péter és Pál apostolok
<i>Crastina die delebitur*</i>	karácsony vigíliája
<i>Felix ex fructu triplici</i>	Veronai Péter
<i>Hii sunt qui cum mulieribus</i>	Aprószentek
<i>In conspectu angelorum</i>	angyalokról, Mihály
<i>Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione</i>	vértanúk
<i>Magnus sanctus Paulus (minor)*</i>	Pálforduló
<i>Pie pater Dominice tuorum memor operum*</i>	Domonkos
<i>Propitius esto Domine peccatis nostris*</i>	minden szükségben

A zágrábi és a domonkos rítus közös alleluái

A szerzetesrendek magyarországi szerkönyveiben is találunk olyan tételeket, melyek csak az adott közösségre jellemzőek, s melyek közül néhány, rendkívül ritkán, szekuláris forrásokban is megjelenik. A pálosok készletében, mely érthető módon szinte teljesen azonos az esztergomival, tizenhat ilyen alleluia szerepel. A viszonylag magas szám elsősorban egy częstochowai pálos misekönyv regionális ünnepeinek, illetve egy romanizált graduále tételeinek tudható be.

incipit	asszignáció
<i>Augustine flos praesulum*</i>	Ágoston
<i>Ave thronus Trinitatis</i>	Mária
<i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i>	őrzőangyalok
<i>Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior)</i>	évközi 4. vasárnap
<i>Feneratur Domino qui miseretur pauperis</i>	Alamizsnás János
<i>Iste sanctus pro lege Dei</i>	hitvalló
<i>Laeta mente Stanislai recolamus festa</i>	Szaniszló
<i>Martha cuius virtutibus</i>	Márta
<i>Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus</i>	vértanúk
<i>O pater pie Paule</i>	Remete Pál
<i>O sancte praesul et martyr Dei Erasme</i>	Erasmus
<i>O sancte Stanislai vir Dei praeclare</i>	Szaniszló
<i>O sidus Poloniae</i>	Szaniszló
<i>Protege pastor bone sancte Erasme</i>	Erasmus
<i>Rogavi pro te Petre</i>	Péter és Pál nyolcadában
<i>Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis</i>	Péter és Pál nyolcada

Pálos források alleluái

A domonkos források egyéni verzusai (tizenkettő) mindenekelőtt Humbertus normálkönyvének a követéséről, elvétve egyedi megoldásokról tanúskodnak.

incipit	asszignáció
<i>Diligam te Domine virtus mea... et liberator meus (maior1)*</i>	évközi 3. vasárnap
<i>Factus est repente (minor)</i>	pünkösdi utáni szerda és szombat
<i>Hodie Maria virgo caelos ascendit</i>	Mária
<i>Laus tua Deus Herodes iratus</i>	Aprószentek
<i>Vado ad eum qui misit me sed quia</i>	húsvét utáni 4. vasárnap
<i>Magnificat anima mea Dominum</i>	Mária
<i>Modicum et non videbitis me... quia vado (maior)*</i>	húsvét utáni 3. vasárnap
<i>O consolatrix miserorum</i>	Zsófia
<i>Ora pro nobis beate Onuphrii</i>	Onufrius
<i>Posui adiutorium super potentem*</i>	hitvalló
<i>Rigans montes de supernis</i>	Aquinói Tamás
<i>Vincenti dabo manna</i>	Ferreri Vince

Domonkos források alleluái

A ferencesek kilenc saját tételének zöme rendi szentek (Assisi Ferenc, Sienai Bernardin, Toulouse-i Lajos) tiszteletére készült.

incipit	asszignáció
<i>Bernardine Deum placa</i>	Sienai Bernardin
<i>Christo confixus sum cruci</i>	Assisi Ferenc
<i>Concipe dum recolis</i>	Lajos püspök
<i>Deus qui sedes super thronum (minor)</i>	évközi 4. vasárnap
<i>O Ludovice tu gemmula cara</i>	Lajos püspök
<i>Redemptionem misit Dominus</i>	húsvét utáni 3. vasárnap
<i>Rosa vernans caritatis</i>	Lajos püspök
<i>Spiritus Sanctus docebit vos*</i>	pünkösdi utáni kedd
<i>Surrexit pastor bonus qui pro suo grege</i>	húsvét utáni 5. vasárnap

Ferences források alleluái

A ma ismert, egyetlen magyarországi ágostonos forrásunk, egy Wrocławban másolt misekönyv hét unikális tétele közül három a kódex toldaléklapjain szerepel.

incipit	asszignáció
<i>Ave plena gratia benedicta Maria</i>	Mária
<i>Cum autem venerit ille</i>	húsvét utáni 4. vasárnap
<i>Fasciculus mirre filius meus</i>	Mária
<i>Felix et beata es Anna</i>	Anna
<i>Gaude virgo virginum</i>	Mária
<i>Sancte Augustine tu dulcedo pauperum</i>	Ágoston
<i>Sancte Erasme martyr Christi gloriose</i>	Erasmus

Az ágostonos misekönyv alleluiái

Huszonkét alleluia-verset jellemzően szerzetesi források közölnek. Mindegyik több rend szerkönyvében szerepel, de hogy éppen melyikében, az meglehetősen képlékeny. Ebből, a zömmel temporális tételből álló készletből tűnik fel a legtöbb a szekuláris szerkönyvekben.

incipit	asszignáció
<i>Ave Maria gratia plena (minor)</i>	Mária
<i>Ave Maria gratia plena... et benedictus (maior)</i>	Mária
<i>Bene fundata est domus Domini</i>	templomszentelés
<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	évközi 16. vasárnap
<i>Cognoverunt discipuli Dominum</i>	húsvét utáni 2. vasárnap
<i>Confitebuntur caeli mirabilia tua*</i>	vértanú
<i>Confitemini Domino et invocate nomen eius*</i>	évközi 19. vasárnap
<i>Ego sum pastor bonus et cognosco*</i>	húsvét utáni 2. vasárnap
<i>Exivi a Patre et veni in mundum</i>	húsvét utáni 5. vasárnap
<i>Laetatus sum in his*</i>	ádvent 2. vasárnapja
<i>Oportebat pati Christum*</i>	húsvét utáni 3. vasárnap
<i>Quinque prudentes virgines acceperunt oleum*</i>	szüzek
<i>Regnavit Dominus super omnes gentes*</i>	mennybemenetel utáni vasárnap
<i>Sancte Michael archangele defende nos*</i>	Mihály
<i>Senex puerum portabat (minor)*</i>	Mária
<i>Spiritus eius ornavit caelos*</i>	pünkösöd utáni szombat
<i>Spiritus est qui vivificat*</i>	pünkösöd utáni szombat
<i>Spiritus Sanctus procedens a throno*</i>	pünkösöd utáni kedd
<i>Surrexit Christus qui creavit omnia</i>	húsvét utáni 5. vasárnap
<i>Timebunt gentes nomen tuum*</i>	évközi 18. vasárnap
<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis</i>	Pálforduló
<i>Venite ad me omnes qui laboratis</i>	Mindenszentek

Szerzetesrendi források alleluiái

Igen magas azoknak az alleluiáknak a száma (száznegyvenhárom), melyek jelenleg csak egyetlen forrásból ismertek. Van közöttük késői, 16–18. századi kéziratban, kódexek – gyakran eltérő úzusú – függelékes anyagában vagy nyomtatványban közölt verzus, későn szentté avatott személy tiszteletére készült, lapszélre lejegyzett tétel, és olyan, amelyet csak terjedelme vagy tropusa választ el az azonos szövegű társától. A legtöbb ilyen alleluiát a sajátos összeállítású csíksomlyói kancionále (huszonegy) és az egyelőre meghatározatlan rítusú ultramontán misekönyv (tíz) tartalmazza. Az unikális verzusok túlnyomó része Mária és a szentek ünnepeire készült, de nem ritkák a temporális, kommúnis vagy éppen votív darabok sem.

forrás	incipit	asszignáció
CantCsik	<i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum</i>	zarándokokért
CantCsik	<i>Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem</i>	Mária
CantCsik	<i>Benedicamus Patrem et Filium</i>	Szentháromságról
CantCsik	<i>Concussum est mare Trop. Concussum percussum est mare</i>	angyalokról vagy Mihályról
CantCsik	<i>Gaude virgo mater pia</i>	Mária
CantCsik	<i>Glorificamus te sancta Dei Genitrix</i>	Mária
CantCsik	<i>Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit</i>	Mária
CantCsik	<i>Hodie Christus natus est</i>	karácsony
CantCsik	<i>Maria intacta virgo Deum nobis genuit</i>	Mária
CantCsik	<i>Mons Gargane noli timere</i>	Mihály
CantCsik	<i>O Maria mater Christi virgo pia Trop. Ave domina deitatis cellula</i>	Mária
CantCsik	<i>O Maria rubens rosa Trop. Pandens Gedeonis</i>	Mária
CantCsik	<i>O quam suavis est Domine Spiritus tuus</i>	Krisztus Testéről
CantCsik	<i>Salvabo populum meum Israel</i>	kórság ellen
CantCsik	<i>Salve nobilis virga Iesse Trop. O Maria florens rosa</i>	Mária
CantCsik	<i>Salve regina caelorum Trop. Dulcedo medicinae</i>	Mária
CantCsik	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	az Úr feltámadásáról
CantCsik	<i>Trop. Ad cenam hodie invitati surgite</i>	
CantCsik	<i>Suscipe verbum virgo Maria</i>	Mária
CantCsik	<i>Tribus miraculis ornatum diem</i>	vízkereszt
CantCsik	<i>Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem</i>	a Szentlélekről
CantCsik	<i>Veni sapientia rex et regalis pietas</i>	a szent bölcsességről
MissUlt 1480	<i>Apparuerunt apostolis dispertitae linguae</i>	pünkösöd utáni szombat
MissUlt 1480	<i>Clamaverunt iusti et Dominus exaudivit eos</i>	vértanúk
MissUlt 1480	<i>Cum essent discipuli in unum congregati</i>	pünkösöd utáni kedd
MissUlt 1480	<i>Felix Anna quaedam matrona</i>	Anna
MissUlt 1480	<i>Ornavit sanctus Stephanus tempora sua</i>	István király
MissUlt 1480	<i>Qui dat nivem sicut lanam nebulam</i>	Mária
MissUlt 1480	<i>Spiritus est Deus et eos qui adorant eum</i>	pünkösöd utáni szombat
MissUlt 1480	<i>Spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei</i>	pünkösöd utáni szombat
MissUlt 1480	<i>Spiritus Paraclitus ille vos docebit omnia</i>	pünkösöd utáni szombat
MissUlt 1480	<i>Ut facta est vox salutationis tuae</i>	Mária
H-Bn 92	<i>Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis</i>	Anna
H-Bn 92	<i>Constitues eos principes</i>	apostolok
H-Bn 92	<i>Hodie virginum chorus trucidatus est</i>	Orsolya
H-Bn 92	<i>Inter natos mulierum... qui viam Domino (maior)</i>	Keresztelő János
H-Bn 92	<i>Intravit Dominus in quoddam castellum</i>	Márta
H-Bn 92	<i>Iste est sanctus qui ante Deum</i>	hitvalló
H-Bn 92	<i>Iustus non commovebitur in aeternum</i>	vértanú
H-Bn 92	<i>Non turbetur cor vestrum</i>	Fülöp és Jakab apostolok
H-Efkö I. 3a	<i>Ave flos nobilium</i>	Imre
H-Efkö I. 3a	<i>Ave virgo sacra Barbara Trop. O beata sponso grata</i>	Barbara
H-Efkö I. 3a	<i>Dimissa sunt ei peccata multa</i>	Mária Magdolna
H-Efkö I. 3a	<i>Fax praecelse deitatis</i>	Mária
H-Efkö I. 3a	<i>Mediatrix vitae datrix</i>	Mária
H-Efkö I. 3a	<i>Quem caelestis harmonia</i>	István király
H-Efkö I. 3a	<i>Salve virgo flos regalis</i>	Mária
PL-CZ III-3	<i>Feneratur Domino qui miseretur pauperis</i>	Alamizsnás János
PL-CZ III-3	<i>Iste sanctus pro lege Dei</i>	hitvalló
PL-CZ III-3	<i>Laeta mente Stanislai recolamus festa</i>	Szaniszló
PL-CZ III-3	<i>Martha cuius virtutibus</i>	Márta
PL-CZ III-3	<i>O sancte Stanislai vir Dei praeclare</i>	Szaniszló
PL-CZ III-3	<i>O sidus Poloniae</i>	Szaniszló
PL-CZ III-3	<i>Protege pastor bone sancte Erasme</i>	Erasmus
PL-GNd 150	<i>Ave plena gratia benedicta Maria</i>	Mária
PL-GNd 150	<i>Cum autem venerit ille</i>	húsvét utáni 4. vasárnap
PL-GNd 150	<i>Fasciculus mirre filius meus</i>	Mária
PL-GNd 150	<i>Felix et beata es Anna</i>	Anna
PL-GNd 150	<i>Gaude virgo virginum</i>	Mária
PL-GNd 150	<i>Sancte Augustine tu dulcedo pauperum</i>	Ágoston
PL-GNd 150	<i>Sancte Erasme martyr Christi gloriose</i>	Erasmus
HR Zu MR 6	<i>Beatus qui lingua sua</i>	Nepomuki János
HR Zu MR 6	<i>Dilexit Dominus sanctam Annam</i>	Anna

forrás	incipit	asszignáció
HR Zu MR 6	<i>Ecce Maria quaerit medicum</i>	Mária Magdolna
HR Zu MR 6	<i>O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere</i>	Tamás apostol
HR Zu MR 6	<i>Stella novae claritatis</i>	vízkereszt
H-Efkö I. 1b	<i>Levita hic sanctus Vincentius</i>	Vince
H-Efkö I. 1b	<i>O oliva caritatis</i>	Anna
H-Efkö I. 1b	<i>Sancte Adalberte Christi martyr pretiose</i>	Adalbert
H-Efkö I. 1b	<i>Tu es vas electionis beate Paule intercede</i>	Pálforduló
TR-Itks 68	<i>Dico vobis gaudium est angelis Dei</i>	bűnösökért
TR-Itks 68	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam (minor)</i>	húsvét utáni 2. vasárnap
TR-Itks 68	<i>Vir Domini Benedictus</i>	Benedek
TR-Itks 68	<i>Virgo Dei Catherina precibus venerandis</i>	Katalin
A-GÜ 1/29	<i>Bernardine Deum placa</i>	Sienai Bernardin
A-GÜ 1/29	<i>Christo confixus sum cruci</i>	Assisi Ferenc
A-GÜ 1/29	<i>Concipe dum recolis</i>	Lajos püspök
A-GÜ 1/29	<i>Rosa vernans caritatis</i>	Lajos püspök
MissZag 1511	<i>Exaudi me Domine quoniam benigna est</i>	szidalmozók és gyalázkodók ellen
MissZag 1511	<i>Imperatrix egregia Trop. Regina caeli inclita</i>	Mária
MissZag 1511	<i>Maria pia Genitrix Iesu Christi</i>	Mária
MissZag 1511	<i>O Maria rubens rosa Trop. Maria candens lilium</i>	Mária
H-Bn MNy 17	<i>Catherina flos rosarum</i>	Katalin
H-Bn MNy 17	<i>Hic Nicolaus Augustini patris</i>	Tolentinói Miklós
H-Bn MNy 17	<i>Hodie miraculis refulget</i>	Tolentinói Miklós
H-Bn MNy 17	<i>Nicolaus hic accensus fuit sacro Pneumate</i>	Tolentinói Miklós
H-Bn Fol. lat. 3815	<i>Fundata est domus Domini... et venient (maior)</i>	templomszentelés
H-Bn Fol. lat. 3815	<i>In te Domine speravi... et eripe me (minor2)</i>	évközi 6. vasárnap
H-Bn Fol. lat. 3815	<i>O Maria virgo praelecta</i>	Mária
RO-Sb 759	<i>Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa</i>	Anna
RO-Sb 759	<i>O sidus summi regis... nos</i>	Margit
RO-Sb 759	<i>Vox exultationis et salutis Trop. In taberna caelorum curia</i>	templomszentelés
H-Bn Ms. Mus 7240	<i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i>	őrzőangyalokról
H-Bn Ms. Mus 7240	<i>Rogavi pro te Petre</i>	Péter és Pál nyolcadában
H-Bn Ms. Mus 7240	<i>Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis</i>	Péter és Pál nyolcada
H-Bn 95	<i>Ecce sacerdos magnus qui quasi sol</i>	hitvalló
H-Bn 95	<i>Elegit eam Deus et praelegit eam</i>	szűz
RO-AJ R. I. 96	<i>O Maria rubens rosa Trop. Madens Gedeonis</i>	Mária
RO-AJ R. I. 96	<i>O Verbi ales Christo cara Maria Trop. Exaudi vocem flebilem</i>	Mária
H-Bn 172	<i>Anna mater Genitricis Dei</i>	Anna
H-Bn 172	<i>Sophia mater sancta intercede pro nobis</i>	Zsófia
RO-AJ R. I. 23	<i>O athleta Margareta</i>	Margit
RO-AJ R. I. 23	<i>Salve virga florens Aaron salve</i>	Anna
RO-AJ R. IX. 57	<i>Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis</i>	mennybemenetel utáni vasárnap
RO-AJ R. IX. 57	<i>Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus</i>	Adalbert
RO-Mbe s. sign.	<i>Mirabilis Deus amabilis novit</i>	Tízezer katona vértanú
RO-Mbe s. sign.	<i>O quam digne veneranda est beata Helena</i>	Heléna
RO-Sb 595	<i>Confitebor tibi Domine</i>	évközi 21. vasárnap
RO-Sb 595	<i>Sidus caeli praeefulgidum laudis</i>	Barbara
A-GÜ 1/43	<i>Sacerdotes tui Domine induant iustitia</i>	Félix
A-GÜ 1/43	<i>Viri Galilaei (minor)</i>	mennybemenetel
A-Su M.III.23	<i>Hodie Iesus Christus facie</i>	Urunk színeváltozása
A-Su M.III.23	<i>O castitate phalerata</i>	Dorottya
HR-Zk 355	<i>De vultu tuo iudicium meum</i>	évközi 10. vasárnap
HR-Zk 355	<i>Diligam te Domine virtus mea... Deus meus (maior2)</i>	évközi 4. vasárnap
H-SYfk 6264	<i>Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo</i>	Orsolya
H-SYfk 6264	<i>O Iacobe omnium corde</i>	Jakab apostol
MissPaul 1514	<i>Ave thronus Trinitatis</i>	Mária
MissPaul 1514	<i>O sancte praesul et martyr Dei Erasme</i>	Erasmus
MissStrig 1514	<i>Respondens angelus</i>	Mária Jakab anyja és Mária Szalóme
MissStrig 1514	<i>Tres mirandae propagines</i>	Mária Jakab anyja és Mária Szalóme
H-Bn 214	<i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne (minor)</i>	vértanúk
H-Bn 215	<i>Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie</i>	Afra
H-Bn 216	<i>Hic est sacerdos magnus qui in diebus</i>	hitvalló püspök
H-Bn 219	<i>Sancta Elisabeth tu dulcedo pauperum</i>	Erzsébet
H-Bn 222	<i>Spiritus Sanctus superveniet in te Maria</i>	Mária

forrás	incipit	asszignáció
H-Bn 318	<i>Rigans montes de supernis</i>	Aquinói Tamás
H-Bn 334	<i>Ora pro nobis beate Onuphrii</i>	Onufrius
H-Bn 377	<i>Laudemus Dominum qui antistitem egregium</i>	Eligius
H-Bn 395	<i>Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni</i>	Mária
H-Bn Fol. lat. 3522	<i>Pastores loquebantur ad invicem</i>	Mária
H-Bu Cod. lat. 106	<i>O Ludovice tu gemmula cara</i>	Lajos püspök
H-Bu Cod. lat. 123	<i>Surrexit pastor bonus qui pro suo grege</i>	húsvét utáni 5. vasárnap
HR-Zu MR 46	<i>Crucifixorum crucifixe tuos</i>	Tízezer katona vértanú
HR-Zu MR 70	<i>O beate Leonarde elegit te Dominus</i>	Lénárd
HR-Zu MR 133	<i>Ave gemma virtuosa Dorothea</i>	Dorottya
MissGyer	<i>Ego sum panis vivus qui de caelo descendi</i>	Krisztus Testéről
MissHel	<i>Lauda Ierusalem Dominum</i>	évközi 22. vasárnap
RO-AJ I. F. 67	<i>Salve virga lesse Maria</i>	Mária
RO-AJ R. I. 24	<i>Deus Deus meus in te speravi exaudi</i>	szükségekről
RO-Sb 665	<i>O flos paradisi</i>	Mária
SK-BRm EL 13	<i>Factus est repente... ubi erant (maior)</i>	pünkösd utáni péntek
SK-Sk Mus 1	<i>Ave verbum incarnatum Trop. Iesu salutis hostia</i>	Úrnapja
TR-Itks 49	<i>Os iusti meditabitur sapientiam... lex Dei (maior)</i>	hitvallók

Egyetlen forrásban szereplő alleluia

Negyvennyolc, többségében szanktorále-alleluia csak két-két forrásban tűnik fel. Sokatmondó lehet, hogy ezeknek a rendkívül ritka tételeknek az esetében mely szerkönyvek alkotnak egy párt. Igen következetes az együttállás a fentebb már említett, a püspökség misekönyveitől határozottan és egyértelműen elkülönülő, tíz egyedi verzust közlő 14. és 18. századi zágrábi graduále között. Nem meglepő a pécsi nyomtatvány egymást követő kiadásainak, két késői zágrábi énekeskönyvnek, valamint az augsburgi mintapéldányból másolt misszáléknak az egyezése sem. Két esztergomi kódex ma máshonnan nem ismert Mária-tétele – több más darabbal együtt – a kéziratok igen szoros kapcsolatát sejteti.

forrás	incipit	asszignáció
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>Amo Christum... cui angeli serviunt (minor)</i>	Ágnes
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>Beatus Gallus zelo pietatis armatus</i>	Gallus
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>Consolator miserorum</i>	Vencel
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>Dedisti Domine habitaculum</i>	Kelemen
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>Martyr Petre sidus vespertinum</i>	Veronai Péter
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>Nobilis et pulchra prudens Catherina</i>	Katalin
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>O Baptista Christi testis</i>	Keresztelő János
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>O Catherina virgo Christi speciosa</i>	Katalin
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>Salve sancte Ladislave germen dulce</i>	László király
HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6	<i>Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens</i>	Demeter
MissQuin 1487, MissQuin 1499	<i>Corona aurea super caput eius (minor)</i>	vértanú
MissQuin 1487, MissQuin 1499	<i>Dei Genitrix sancta Maria</i>	Mária
MissQuin 1487, MissQuin 1499	<i>Iubente rege adducti sunt viri illi</i>	Dániel próféta
MissQuin 1487, MissQuin 1499	<i>Repleti sumus mane misericordia tua</i>	Sándor és társai
MissQuin 1487, MissQuin 1499	<i>Salve sidus nitens morum</i>	Imre
MissQuin 1487, MissQuin 1499	<i>Sancte Benedicte tu dulcedo pauperum</i>	Benedek
MissQuin 1487, MissQuin 1499	<i>Veni in adiutorium sancte Elia</i>	Illés próféta
HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6	<i>In Deo laudabitur et in caelo coronabitur</i>	Tízezer katona vértanú
HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6	<i>Lauda dulci harmonia Trop. Corde gaude mente plaude</i>	Jeromos
HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6	<i>O decus Hispaniae sanctissime Iacobe</i>	Jakab
HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6	<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in</i>	Pálforduló
H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13	<i>Catherina virginum praecelsa fulges laurea</i>	Katalin
H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13	<i>Sancta Dei famula prece (minor)</i>	Erzsébet
CantCsik, HR-Zu MR 6	<i>Regina caeli laetare quia quem meruisti</i>	Mária
CantCsik, RO-AJ R. IX. 57	<i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i>	Mária
CantCsik, RO-Sb 665	<i>Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis</i>	Mária
CantCsik, TR-Itks 68	<i>Imperatrix egregia Trop. Ave Maria plena gratia</i>	Mária
CantCsik, US-NYpm MS G.7	<i>Viri Galilaei... sic veniet (maior)</i>	mennybemenetel
H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115	<i>Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior)</i>	évközi 4. vasárnap
H-Bn Ms. Mus 7240, HR-Za III.d.204	<i>Franciscus pauper et humilis</i>	Assisi Ferenc

forrás	incipit	asszignáció
H-Bn Ms. Mus 7240, TR-Itks 68	<i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)</i>	Pálforduló
H-Bn 172a, H-Bn 172b	<i>O Maria rubens rosa Trop. Summum caeli gaudium</i>	Mária
H-Bn 172a, H-Bn 395	<i>Virgo Iohannes a Domino est</i>	János apostol
H-Efkö I. 3a, MissHel	<i>Conversus Iesus ad Mariam</i>	Mária Magdolna
H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 23	<i>Hodie scietis quia veniet Dominus</i>	karácsony vigíliája
RO-Sb 665, H-Bn 219	<i>Sidus caeli fulgidum devotae</i>	Barbara
RO-Sb 665, RO-Sb 759	<i>O Maria virgo dia ora tuum Filium</i>	Mária
H-Bn MNy 17, H-Bn 334	<i>Qui facit angelos suos spiritus</i>	Mihály
H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20	<i>Contumelias terrores passus sum</i>	a lándzsáról és szegekről
H-Bn 216, HR-Zu MR 46	<i>Iuravit Dominus et non paenitebit eum (minor)</i>	hitvalló
H-Bn 222, SK-BRm EL 13	<i>Quodcumque ligaveris super terram</i>	Péter apostol
H-Bn 94, SK-BRm EC Lad. 3	<i>Recole virgo Maria virginem parituram</i>	Mária
H-Bu Cod. lat. 106, H-Sa Nr. 313	<i>Ave Maria gratia plena... et benedictus (maior)</i>	Mária
HR-Za III.d.23, MissZag 1511	<i>Pulchra es et decora filia Ierusalem</i>	Zsófia
HR-Zu MR 168, MissUlt 1480	<i>Attendite popule meus legem meam inclinate (maior)</i>	évközi 10. vasárnap
HR-Zu MR 62, RO-AJ R. II. 134	<i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae... iudicabunt (maior)</i>	vértanúk
PL-CZ III-3, RO-Sb 595	<i>Egregie Dei martyr Sigismunde</i>	Zsigmond
RO-AJ R. IX. 57, TR-Itks 60	<i>O dux et apostole Stephane</i>	István király

Két forrásban szereplő alleluiák

HANGJELZÉS NÉLKÜLI ALLELUIÁK

A ma ismert hazai alleluiakészlet 146 olyan tételt tartalmaz, melyek hangjelzés nélkül maradtak fenn, vagyis a Magyarországon e szövegekhez kapcsolódó dallamokról jelenleg szinte semmit sem tudunk. Ezeknek a verzusoknak a túlnyomó többsége rendkívül ritka szerkönyveinkben. Egy részük a magyar liturgikus gyakorlatban stabilan jelen lévő szöveg eltérő terjedelmű változata, más részük önálló verzusnak tekinthető szövegvariáns, míg mások – elsősorban a quasi kommúnis tételek – liturgikus alkalmazásuk, asszignációjuk miatt önállósultak. Mindezek mellett igen jelentős az egyedi, más szövegekhez nem kapcsolható versek száma is.

Egy adott verzus eltérő hosszúságú változatainál a rövidebb forma létjogosultságának megítélése problematikus lehet. Vajon csak a hosszabb textus félbehagyásaként, befejezetlenségeként értelmezendők ezek a lejegyzések – különösen abban az esetben, ha egy forrásban mind a hosszabb (maior), mind a rövidebb (minor) alak szerepel –, vagy ismert és használt, valóban létező variánsként? Utóbbi mellett két megfontolás szólhat. Egyrészt a rövidített formák tartalmilag és nyelvtanilag minden esetben értelmes és helytálló egésznek alkotnak, másrészt túlnyomó többségük külföldi szerkönyvekből is adatható. Harmadik érvként megemlíthető, hogy terjedelmük miatt ezek a szövegek aligha tekinthetők a hosszabb változatra való visszautalásoknak, incipiteknek, melyek mellett ráadásul – ezekkel ellentétben – a szkriptor rendszerint megadta a végig kiírt textus fóliószámát is. Bizonytalanság abból adódhat, ha azonos tradíció azonos liturgikus funkcióra kijelölt verzusa eltérő terjedelemben szerepel az adott hagyomány egyes forrásaiban. Ez a helyzet az *Ascendens Christus in altum* esetében is.

A mennybemeneteli szöveget a zágrábi és a domonkos szerkönyvek számos alkalomra asszignálják, és azokon teljes terjedelmében ki is írják. Feltűnik az ascenziós időszakra (*Tempus Ascensionis*) eső szentek ünnepein (egy és több vértanúról, a Szent Kereszt megtalálása, Szent Mihály megjelenése, stb.), valamint az ekkor mondandó/éneklendő votívmisékben is (a Szentháromságról, Szűz Máriáról, templomszentelésről). Egy zágrábi és egy domonkos kézirat, valamint a Csukárdi-misekönyv elhagyja a szöveg befejező, *dedit dona hominibus* szakaszát.⁹⁹ Míg utóbbiban csak egyetlen egyszer, Mennybemenetel ünnepén szerepel a tétel, addig a másik kettő kizárólag az időszak dedikációs miséjében közli a minor formát, a többiben mindig a maiort. Ám a zágrábi és a domonkos úzus többi szerkönyve minden alkalomra – a templomszentelésre is – a hosszabb formát jegyzi. Nem tudjuk, mi állhat e kettősség hátterében: tényleges rövidítés, vagy az ismert textus automatikus kiegészítése emlékezetből? Ám hogy valóban létező formáról lehet szó, azt egy strassburgi nyomtatvány bizonyítja, mely csak egyszer, a töviskoronáról szóló votívmisében közli a szöveget, annak rövid alakjában.¹⁰⁰

A szerkönyveinkben vértanúk ünnepére jegyzett *Corona aurea super caput eius* hosszú formáját csak két graduálénk (erdélyi, szepesi) és egy misszálénk (ultramontán) jegyzi, míg rövid, *gloriae et honoris* zárószavak nélküli alakja a pécsi nyomtatvány két kiadásában szerepel. A külföldi források a tétel minor változatát kétféleképpen közlik. A pécsi textust elsősorban lengyel és délnémet szerkönyvekben találjuk,¹⁰¹ míg Keresztelő János fővételének ünnepére alkalmazott formáját (... *super caput Iohannis*...) délnémet szerzetesi (ágostonos, bencés) és szekuláris (Salzburg) forrásokban,¹⁰² néha – Aprószentek napjához hasonlóan – *Laus tibi Christe* intonációval az *Alleluia* helyett.¹⁰³

⁹⁹ HR-Zu MR 46, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. II. 134.

¹⁰⁰ MissStrass 1486 f. 214^v. Még két, 11. század eleji regensburgi (St. Emmeram) kódexben bukkantunk a rövid forma nyomára. A D-Mbs 14083 f. 68^r és a D-Mbs 14322 f. 89^r szórendcserével (*duxit captivam a captivam duxit* helyett) tartalmazza a tételt. A két adat azonban problematikus. A verzus előtt egyik kéziratban sem szerepel alleluia intonáció. A lejegyzésekből úgy tűnik, mintha az *Ascendens Christus in altum* az azt megelőző *Psallite Domino qui ascendit* második verse lenne. Csakhogy ilyen kétverses megoldásról nem tud sem a műfaj katalógusa (KatSchlag 108 és 346), sem a Cantus Index (g03394, g02338), és az általunk vizsgált forrásokban sem akadunk nyomára. Viszont Schlager jegyzékében az *Ascendens Christus in altum* forrásaként nem szerepel a két regensburgi kézirat (KatSchlag 77 és 97).

¹⁰¹ D-Mbs 14623 f. 247^v, PL-Kk 6 f. 288^r, PL-Kk 8, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissPłock 1520 f. 222^r, MissReg 1485, MissWro 1483, MissWro 1499.

¹⁰² A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Wn Cod. ser.n. 2700, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 14623 f. 103^v, HR-Zu MR 70, MissReg 1485. Cantus Index: g01632.1.

¹⁰³ D-Mbs 14623, MissReg 1485.

A miseforrásainkban leggyakrabban a Szentháromság utáni hatodik vasárnapra előírt *In te Domine speravi* legrövidebb, *libera me* szavakkal végződő változatát egy zágrábi és három pozsonyi misszáléban találjuk.¹⁰⁴ A zágrábi a tengeren járókért bemutatott votívmise részeként, a pozsonyiak évközi tételként közlik. De míg utóbbiakban kizárólag ebben a funkcióban szerepel a teljes (minor) szöveg, addig a zágrábi a Szentháromság után, valamint a betegekért celebrált misében a Magyarországon és Európában széles körben használt maior változatot (... *libera me et eripe me—ut eripias me!*) is kiírja. A déli püspökség többi szerkönyve ugyanakkor a *Pro navigantibus* ciklusban is a hosszú textust jegyzi. Külföldön egy német lovagrendi kódex egyetlen egyszer, a *Pro infirmis* misében írja ki a szöveget, mégpedig annak rövid formáját.¹⁰⁵ Prágai és krakkói kéziratokban és nyomtatványokban mind a maior (évközi idő és votívmisék), mind a minor (votívmisék)¹⁰⁶ változat helyet kap.

Egy pozsonyi és egy zágrábi misekönyvben elmarad a *secundum ordinem Melchisedech* zárószövegrész a *Iuravit Dominus et non paenitebit eum* verzusnak a kódexekben szereplő egyetlen teljes feljegyzéséből.¹⁰⁷ Ugyanerre a megoldásra eddig csak egy 14. századi prágai kéziratban és egy kármelita nyomtatványban bukkantunk.¹⁰⁸

A Pál apostol ünnepeire (*Conversio, Commemoratio*) készült alleluiák szövegei nemcsak a magyar, de az európai forrásokban is rendkívül variábilisak mind terjedelmükben, mind textusukban. A hazánkban általában a júniusi ünnepre asszignált *Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium* négy, egyes úzusú misszálékban *intercede pro nobis* szavakkal ér véget (minor),¹⁰⁹ míg a többi kézirat és nyomtatott szerkönyvünk ehhez hozzáfűzi az *ad Deum qui te elegit* szavakat (maior). Az alleluikatalógus három dallammal adatolja a szöveget. Közülük a beneventán források a rövid formának csak az első és az utolsó sorát idézik.¹¹⁰ Két francia és hét itáliai kódex a minor változatot adja,¹¹¹ melyeket további kéziratokkal és nyomtatványokkal egészíthetünk ki.¹¹²

Forrásaink tanúsága szerint az alleluiaversek nemcsak rövidülhetnek, de hosszabbodhatnak is. A nálunk leggyakrabban az évközi tizedik vasárnapra kijelölt, egész Európában ismert *Attendite* verzus rendkívül rövid: *Attendite popule meus (in) legem meam*.¹¹³ Egy 14. századi zágrábi misekönyv és az ultramontán nyomtatvány egyetlen egyszer írja ki a szöveget megtoldva azt a zsoltárvers folytatásával (*incline aurem vestram...*).¹¹⁴ A külföldi szerkönyvekben a maior formát kétféleképpen találjuk. Vagy – mint a két magyar misszáléban – a Szentháromság utáni vasárnapok egyikén írják ki,¹¹⁵ vagy az évközi időben a rövid, valamelyik votívmisében pedig a hosszú változatot adják.¹¹⁶ A második megoldás azt a benyomást kelti, mintha a liturgikus funkció befolyásolná a szöveg terjedelmét, a minor és a maior verzus közötti választást.

A széles körben ismert *Ave Maria gratia plena alleluia vers et benedictus fructus ventris tui* zárómondattal már a régi stílusú tételek között is szerepel, és később új melodikus anyagokkal is ellátták.¹¹⁷ Szövege nálunk csak két 15. századi úti – egy ferences és egy pálos – misekönyvben maradt fenn.¹¹⁸ A szöveg rövidítésével, a befejező mondat elhagyásával létrejött változat, mely csak új stílusú dallamokkal is-

¹⁰⁴ A-Su M.III.23, H-Bn 216, H-Bn 220, RO-AJ R. II. 134.

¹⁰⁵ CZ-OLu M III 44.

¹⁰⁶ CZ-Pn XIII B 8 f. S7^v (*Pro salute vivorum*), S11^r (*Pro sterilibus mulieribus*), MissKrak 1484 f. 235^r (*Pro amico*), MissKrak 1493 f. 315^r (*Pro amico*), MissPrag 1498 f. 2/161^v (*Pro amico*).

¹⁰⁷ H-Bn 216, HR-Zu MR 46.

¹⁰⁸ CZ-Pn XIII B 8, MissOCarm 1490.

¹⁰⁹ H-Bn 91, H-Bn 334, HR-Zk 355, PL-GNd 150.

¹¹⁰ KatSchlag 281: öt beneventán kódex (*Sancte Paule apostole intercede pro nobis*).

¹¹¹ KatSchlag 77 és 237.

¹¹² CH-Fco Ms. 9, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Vat. lat. 7018, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567.

¹¹³ KatSchlag 224, MMMAe VII 24, 626.

¹¹⁴ HR-Zu MR 168, MissUlt 1480.

¹¹⁵ MissAngers 1489 (20D), MissGenf 1508 (10D), MissPoitiers 1498 (6D), MissReg 1485 (9D), MissVal 1492 (10D), MissZar 1498 (10D).

¹¹⁶ MissBas 1479 (*De caritate*), MissBas 1488 (*De caritate*), MissChur 1497 (*De caritate*), MissToul 1490 (*Pro pluvia*), MissWorms 1490 (*De caritate*).

¹¹⁷ KatSchlag 26, 68, 77, 169, 271, MMMAe VII 27, 575, MMMAe VIII 58, 59, 61, 593.

¹¹⁸ H-Bu Cod. lat. 106, H-Sa Nr. 313.

mert,¹¹⁹ két késői romanizált pálos graduálénkban és három – két ferences és egy domonkos használatú úti – misszálénkban szerepel.¹²⁰

A Szentháromság ünnepét követő harmadik vagy negyedik vasárnap *Diligam te Domine virtus mea* verzusa a legkorábbi miseforrásokban – és a legtöbb magyarországi szerkönyvben – a *refugium meum* szavakkal ér véget.¹²¹ A régi stílusú tételt ugyanígy, vagy az *et liberator meus* szövegrésszel kiegészítve tartalmazzák az 1100 előtti hangjelzett források.¹²² A hosszabb változat szövege, mely Európa szinte valamennyi szerzetesi és szekuláris úzusából dokumentálható,¹²³ nálunk csak három domonkos misekönyvben és az ultramontán nyomtatványban tűnik fel.¹²⁴ A Kálmáncsehi Domonkos misszáléjában szereplő, a hosszabb formát még a *Deus meus adiutor meus* szavakkal megtoldó változatot azonban ma más forrásból nem adathatjuk.¹²⁵

A pünkösdi *Factus est repente* alleluiának a Magyarországon énekelt dallamát jelenleg nem ismerjük. A vers rövid alakját (... *spiritus vehementis*), mely főként francia és itáliai forrásokból dokumentálható,¹²⁶ három domonkos misekönyvünk közli.¹²⁷ Hosszabb változatára (... *vehementis ubi erant sedentes*) csak egy augsburgi-esztergomi kéziratban és egy augsburgi nyomtatványban bukkantunk.¹²⁸

A vértanúk ünnepére asszignált kommúnis *Fulgebunt iusti et tamquam scintilliae* mind hazánkban, mind Európa hagyományaiban általánosan ismert volt.¹²⁹ Egy zágrábi kódexben és a Csukárdi-misszálékban egy olyan kibővített szövegváltozata szerepel (... *discurrent iudicabunt nationes et regnabit Dominus illorum in perpetuum*),¹³⁰ melynek párhuzamát eddig csak Krakóban és Prágában találtuk meg.¹³¹

Az előbbihez hasonlóan rendkívül ritka a számos hazai és külföldi szerkönyvből adatható *Inter natos mulierum* Keresztelő János-alleluia¹³² maior változata, melyben a *qui viam Domino in eremo praeparavit* mondattal egészül ki a verzus. Forrásaink közül csak egy szepességi misekönyv tartalmazza,¹³³ külföldön pedig egy verduni nyomtatvány, melyben mindkét ünnepen (június 24, augusztus 29) feltűnik a hosszabb forma teljes szövege.¹³⁴

Schlager katalógusában és összkiadásában a húsvéti időszak *Modicum et non videbitis me* verzusának csak a *quia vado* szavakkal folytatódó maior változatát találjuk.¹³⁵ Ez a széles körben elterjedt forma¹³⁶

¹¹⁹ MMAe VIII 60, 593.

¹²⁰ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, A-GÜ 1/29, H-Bn 334, H-Bu Cod. lat. 106.

¹²¹ AMS 174, 199a.

¹²² KatSchlag 228, MMAe VII 124, 628.

¹²³ A-Ssp A. VII. 20, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIV D 12, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-TRs 2554/2119, F-CO Ms. 445, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 259, I-MOD O I 7, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, PL-Kk 1, PL-Kk 6 f. 168^v, PL-Kk 8 f. 175^r, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu I. F. 416, SK-BRI ZV 387, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHer 1502, MissKrak 1484 f. 117^v, MissKrak 1493 f. 132^v, MissNevers 1409, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 219.

¹²⁴ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, MissUlt 1480.

¹²⁵ HR-Zk 355.

¹²⁶ KatSchlag 4 (Schlager kontrafaktumként jegyzi, de betűjele a források között nem szerepel), 38, 383, A-Ssp A. VII. 20, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-MOf 159, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, I-MOD O I 7, I-VCd 56, PL-WRu I. F. 416, MissAngers 1489, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPárizs 1481, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissVerdun 1491. Forbes, A. P. 1864, 205, 209.

¹²⁷ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50.

¹²⁸ SK-BRm EL 13, MissAugs 1510.

¹²⁹ KatSchlag 41, MMAe VII 185, 568.

¹³⁰ HR-Zu MR 62, RO-AJ R. II. 134.

¹³¹ PL-Kk 6, MissKrak 1493 f. 288^v, MissPrag 1498.

¹³² KatSchlag 77, 165, 284, 397, MMAe VIII 241, 672.

¹³³ H-Bn 92.

¹³⁴ MissVerdun 1491.

¹³⁵ KatSchlag 38, 246, MMAe VII 316, 633.

¹³⁶ A-Ssp A. VII. 20, CZ-OLu M III 44, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Lbl Add. 23935, I-BV VI 34, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, PL-WRu I. F. 416, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissNid 1519, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPoitiers 1498,

csak három domonkos és egy pozsonyi misszálénkban kap helyet¹³⁷ a Közép-Európában (dél-német, cseh, morva, lengyel, magyar) és Észak-Itáliában szinte kizárólagos minor alak helyett.

Úgy tűnik, hogy a *Stabant iusti in magna constantia* kommunis tétel rövid és hosszú változata már a korai időktől kezdve egymás mellett élt. A minor formát elsősorban a francia, a német és a közép-európai (cseh, morva, lengyel, magyar) úzusok preferálták,¹³⁸ az *et qui abstulerunt labores eorum* szöveggel kiegészülő maiort pedig az itáliaiak.¹³⁹ Azonban arra is akad példa, hogy egy és ugyanazon szerkönyv mindkét változatot tartalmazza.¹⁴⁰ Ez forrásaink közül csak egy pozsonyi kódexben fordul elő,¹⁴¹ míg a maior formát közlő további öt, vegyes rítusú (ferences, bencés, ágostonos, pozsonyi, kassai) misszálénk csak egyszer írja ki a szöveget.¹⁴²

Néhány verzus nem elsősorban terjedelmében, hanem szövegében tér el olyan mértékben egymástól, hogy bár kétségtelenül rokon tételeknek tekinthetők, mégis indokolt önálló alleluiaéknak való kezelésük. A kilencsoros *O oliva pietatis*, melynek csak első három sora azonos a Bakócz-graduále hatsoros *O oliva caritatis* kezdetű versével, Magyarországon kizárólag a zágrábi és a pécsi úzusban volt jelen.¹⁴³ Ennek a textusnak ma csak két külföldi – német – forrásáról tudunk.¹⁴⁴

Csak egy pozsonyi kódex és a nagyszombati Liber specialis missarum tartalmazza a *Sidus caeli fulgidum devotae* kezdetű Barbara-tétel szövegét,¹⁴⁵ melynek csak első sora cseng össze egy szebeni misszálé textusával (*Sidus caeli praeifulgidum laudis*). A műfaj összkiadása az alleluia két német forrásból citálja,¹⁴⁶ amit egy salzburgi kézirattal és két wrocławai, valamint egy aquileiai nyomtatvánnyal egészíthetünk ki.¹⁴⁷ A Cantus Index egyetlen göttingeni kódexből regisztrálja a tételt, melyben a szöveget névbehelyettesítéssel Margit ünnepére alkalmazták.¹⁴⁸

Igen nehéz helyzetben vagyunk, amikor a *Tu es vas electionis* kezdetű Pál-alleluia szövegváltozatait és külföldi párhuzamait megpróbáljuk számba venni. Csak a magyarországi szerkönyvekben öt variánsat különíthetünk el: *Tu es vas electionis beate Paule intercede*, *Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor*, *Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis*, *Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in*, *Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et*. A legutolsó változat szövegét csak zágrábi kézirat és nyomtatott misszálék tartalmazzák az apostol júniusi ünnepén.¹⁴⁹ A textus pontos

MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 184, Henderson, W. G. 1874, 141. Cantus Index: g02601.

¹³⁷ H-Bn 222, H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50.

¹³⁸ KatSchlag 103, 397, MMAe VII 474, 587, A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, B-Br II 3823, CH-Sk Ms. 19, CZ-Bam II., CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, F-MOF 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, BG-Ccc 270, H-SY Cod. 2, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 44 f. 205^v, PL-Kk 45 f. 201^r, 249^r, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, GradPass 1511, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissBraga 1538, MissÉvora 1509 f. 180^r, 214^v, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissNevers 1490, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOl 1488, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520 f. 165^r, 237^v, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSéze 1500, MissSeg 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 300, Henderson, W. G. 1874, 145.

¹³⁹ KatSchlag 103, MMAe VII 475, 587, I-Amt Ms. 607, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Vat. lat. 7018, PL-Kk 44 f. 207^r, PL-Kk 45 f. 2^v, PL-Wn Rps BOZ 151, SK-BR1 ZV 387, MissAvila 1510, MissÉvora 1509 f. 232^r, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPlock 1520 f. 237^v, MissPoitiers 1498, MissSpey 1501, MissWorms 1490.

¹⁴⁰ PL-Kk 44, PL-Kk 45, MissÉvora 1509, MissPlock 1520.

¹⁴¹ H-Bn 216 f. 295^r, 295^v.

¹⁴² A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 215, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 23.

¹⁴³ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissZag 1511.

¹⁴⁴ MMAe VIII 360, 703 (D-Mbs 9508), 734 (A-VOR 287), Cantus Index: 507025.

¹⁴⁵ H-Bn 219, RO-Sb 665.

¹⁴⁶ MMAe VIII 822.

¹⁴⁷ H-SY Cod. 2, MissWro 1483, MissWro 1499. Usuarium: Aquileia.

¹⁴⁸ Cantus Index: g03108 D-Gsta AB III 9.

¹⁴⁹ HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, MissZag 1511.

megfelelőjére külföldi forrásban eddig nem bukkantunk. Hozzá legközelebb olyan délnémet, cseh és morva variánsok állnak, melyek elhagyják a zágrábi változat harmadik sorát.¹⁵⁰

Zágráb	délnémet, cseh, morva források
<i>Tu es vas electionis,</i> <i>sancte Paule apostole,</i> <i>praedicator veritatis,</i> <i>et gentium doctor,</i> <i>ora pro nobis ad Deum,</i> <i>qui te elegit!</i>	<i>Tu es vas electionis,</i> <i>sancte Paule apostole,</i> <i>gentium doctor,</i> <i>ora pro nobis ad Deum,</i> <i>qui te elegit!</i>

Nálunk kevésbé, de külföldön az előzőhöz hasonlóan változékony a *Vado ad eum qui misit me* kezdetű, húsvéti időre asszignált szöveg. A magyar források, valamint Schlager katalógusa és dallamkiadása a verzus két variánsát ismeri. Szerkönyveink szinte kivétel nélkül mindig az *et nemo ex vobis* szavakkal folytatódó verset közlik, melyet leggyakrabban közép-európai és észak-itáliai források adnak.¹⁵¹ Csak három domonkos misszálénk jegyzi a Nyugat-Európából bőségesen dokumentálható *sed quia haec* folytatású változatot.¹⁵²

Az apostolok *Vos estis qui permansistis mecum... ego autem* alleluiája három szerzetesi kéziratunkban, Kálmáncsehi Domonkos két kódexében és az esztergomi nyomtatott misekönyvekben kapott helyett.¹⁵³ A külföldön sem túl gyakori verzus főként francia és itáliai szerkönyvekben tűnik fel.¹⁵⁴ Az *... et ego vobis dispono* szavakkal folytatódó változat, mely a középkorban külföldön is rendkívül ritka,¹⁵⁵ s melyet a tridenti zsinat után megjelent misekönyv és Medicea kiadás kodifikált,¹⁵⁶ nálunk csak egy romanizált pálos graduáléból adatható.¹⁵⁷

Jónéhány verzus egyetlen szöveggel, lényegi variánsok nélkül maradt fenn misekönyveinkben. Míg a lándzsáról és a szegekről szóló proprium nálunk – egy kivétellel – mindig a votívmisék között szerepel, addig külföldön feltűnhet a *Quasimodo* vasárnapot követő pénteken is.¹⁵⁸ A mise és annak *Angelus Michael*

¹⁵⁰ A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. 1821 (*veritatis et gentium doctor* nincs), A-Wn Cod. 4812, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 14623 f. 27^r, MissOl 1488, MissSpey 1501, MissStrass 1486 (*ad Dominum*), MissWorms 1490 f. 131^r.

¹⁵¹ KatSchlag 38, 271, MMMAe VIII 546, 817, A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, H-Bn 93, I-IV LX (91), I-MO d O I 7, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, I-VCd 186, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 43, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, MissChur 1497, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissWro 1483, MissWro 1499. Cantus Index: g02086.

¹⁵² H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50. KatSchlag 147, MMMAe VII 513, 600, A-Ssp A. VII. 20, CZ-OLu M III 44, E-Mn Vitr. 20–4, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-WRu I. F. 416, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPárizs 1481, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 186. Cantus Index: g02174.1. Külföldről tudunk olyan változatról is, melyben az *et nemo ex vobis* és a *sed quia haec* variánsok egy verzussá olvadnak össze (MissBraga 1538, MissGenf 1508, MissSéez 1500. Henderson, W. G. 1874, 143. Cantus Index: g02174), és az eddigiektől teljesen eltérő folytatásról is (HR-Zu MR 70: *Vado ad eum qui me misit et iterum veniam ad vos*. MissPoitiers 1498: *Vado ad eum qui misit me et mittam vobis spiritum veritatis et docebit vos omnem veritatem et quae ventura sunt annuntiabit vobis*).

¹⁵³ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, HR-Zk 355, PL-GNd 150, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

¹⁵⁴ KatSchlag 328, MMMAe VII 549, 653, F-Pn lat. 780, I-Amt Ms. 607, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-VCd 56, PL-Kk 44, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520. Cantus Index: g02342 D-KNd Ms 1001b, E-Mh Cód. 18, E-Mh Cód. 51, E-SAu Ms 2637, F-Pn lat. 1135, GB-Lbl Harley 4951, P-BRs Ms. 34, P-Gmas LC 11, US-Baw W.0011.

¹⁵⁵ PL-CZ s. sign., PL-PE Rks. L. 2. Cantus Index: g00289 PL-Wn 12722 V.

¹⁵⁶ MSIL 11 222.

¹⁵⁷ H-Bn Ms. Mus 7240.

¹⁵⁸ A-VOR 254, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, H-Bn 93, H-Bn 259, H-SY Cod. 2, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissKöln 1494,

descendit de caelo alleluiája öt vegyes rítusú (zágrábi, pozsonyi, szebeni) misszálénkból és a pécsi nyomtatványokból dokumentálható.¹⁵⁹ Külföldön az „*arma Christi*” mise – akár a húsvéti időben, akár votív szerként – főként a német és a közép-európai (cseh, morva, lengyel) hagyományokban volt népszerű.¹⁶⁰

Páduai Antal *Antoni compar inclite* tétele két ferences és egy bencés kódexünk mellett csak a pécsi misszálékban kapott helyet.¹⁶¹ A műfaj összkiadása szinte kizárólag ferences kódexekből idézi az alleluiaát,¹⁶² melyet a koldulórendi kéziratok mellett¹⁶³ alig néhány egyházmegye (és szerzetesi) nyomtatvány emelt be készletébe.¹⁶⁴

Csak egy pozsonyi és két pálos (egy kézíratos és egy nyomtatott) misekönyv jegyez proprium alleluiaát Ágoston ünnepére *Augustine flos praesulum* kezdettel.¹⁶⁵ Schlager egy prágai és egy premontrei (Schlägl) kódexből adatozza a tételt,¹⁶⁶ amit néhány morva és prágai kézirattal, valamint szekuláris és ágostonos nyomtatványokkal egészíthetünk ki, mindegyikben *Flos Augustine praesulum* incipittel.¹⁶⁷

Kizárólag zágrábi és domonkos misszáléink adják Péter és Pál apostolok napjára a *Beatus es Simon Bar Iona* alleluiaaverset,¹⁶⁸ mely nem más, mint a *Tu es Petrus et super hanc petram* tétel önállósult, és szövegkezdetében némileg módosult második verzusa (*Beatus es Simon Petre*). A tételnek, mely külföldön elsősorban a francia és az itáliai hagyományokban volt ismert,¹⁶⁹ a német és a közép-európai úzusokban semmi nyoma.

Európában rendkívül szűk területen, de annál intenzívebben és stabilabban vették használatba a *Cantate Domino canticum novum cantate* alleluiaát. Liturgikus alkalmazásának központja és feltehetően kiindulópontja Sankt Gallen monostora és környezete lehetett, melynek kódexei mindig fényeshét csüttörtökére asszignálják a tételt. Innen vehették át más délnémet monostorok (Regensburg, Seeon, stb.), és a régió alig néhány szekuláris egyháza. Utóbbiakról kéziratok alig, inkább nyomtatványok tanúskodnak.¹⁷⁰ Nálunk két forráskörben tűnik fel a tétel. Pécs a sankt galleni mintát követve húsvét hetére jegyzi

MissLüt 1502, MissNaum 1501, MissOl 1488, MissPrag 1498, MissSalz 1498, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissWorms 1490.

¹⁵⁹ A-Su M.III.23, H-Bn 216, H-Bn 222 (*Quasimodo* vasárnap után), PL-GNd 150, RO-Sb 595, MissQuin 1487, MissQuin 1499. A zágrábi nyomtatott misekönyv az *Angelus Michael descendit de caelo* textust graduáléként jegyzi a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* alleluia előtt (MissZag 1511 f. II/226^v). A műfajmegjelölés nagy valószínűséggel hibás. Egyrészt ilyen graduále sem a magyar, sem a külföldi forrásokban nem ismert. Másrészt ugyanez a két alleluiaavers szerepel a zágrábi, az egyik pozsonyi, a szebeni és a pécsi misekönyvekben is, mintegy a húsvéti időben való alkalmazás lehetőségére számítva. Amikor valóban graduálét írnak elő a hazai és a külföldi források, akkor leggyakrabban az *Insurrexerunt in me viri iniqui* tételt adják *Ego autem aestimabam me* verzussal (lásd: H-Bn 216, MissGniez 1492, MissKrak 1493, MissODT 1499, MissPlock 1520, MissPrag 1498).

¹⁶⁰ A-Gu 17, CZ-OLu M III 44, D-Mbs 11004, PL-Kk 1, MissAugs 1510, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissHalb 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMainz 1482, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOPraem 1510, MissOSB 1499, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissVerdun 1491, MissWürz 1495. Cantus Index: 507008 A-Wda C-10, D-AAm G 20, D-Gsta AB III 9, GB-Lbl Additional 18032. Usuarium: Bréma, Eichstätt, Gniezno, Hamburg, Konstanz, Meißen, Merseburg, Metz, Münster, Palma de Mallorca, Pamplona, Soissons, Toul. Graham, B. F. H. 1999, 62, Meyer, Ch. 2008, 155, Meyer, Ch. 2010, 219.

¹⁶¹ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bu Cod. lat. 106, MissQuin 1487, MissQuin 1499.

¹⁶² MMAe VIII 37, 586.

¹⁶³ CH-Fco Ms. 9, PL-Wn Rps BOZ 151. Leisibach, J. 1977, 94, Leisibach, J.–Huot, F. 1984, 45, 61, 112.

¹⁶⁴ MissMainz 1482, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissPoitiers 1498, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490. Usuarium: Arles, Autun, Barcelona, Mâcon, Pamplona, Tarentaise, Uzès, Vic, Vienne.

¹⁶⁵ H-Bn 219, PL-CZ III-3, MissPaul 1514.

¹⁶⁶ MMAe VIII 698.

¹⁶⁷ CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissTar 1500. Usuarium: Pamplona. Vilmar, A. F. Ch. 1857, 20, Leisibach, J. 1976, 175.

¹⁶⁸ A-Su M.III.23, H-Bn 318, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 50, MissZag 1511.

¹⁶⁹ KatSchlag 27, 46, 90, 228, 302, MMAe VII 38, 583, B-Br II 3823, F-CHRm 47, F-CO Ms. 445, F-LA 239, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-Rss XIV L1, I-VCd 161, I-VCd 162, PL-WRu I. F. 416, MissBraga 1538, MissNevers 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOSB 1498, MissPal 1567, MissTournai 1498, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 322. Cantus Index: g02235.1.

¹⁷⁰ KatSchlag 123, A-Wn Cod. 1821, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-Mbs 9921, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 27130, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., MissAugs 1510 (*Cantate* vasárnap), MissFreis 1502, MissReg 1485, MissStrass 1486 (húsvéti szombatok). Cantus Index: g02718 CZ-R R 418, D-BAA Msc. Lit. 008, V-CVbav Archivio di San Pietro F.22, V-CVbav Vat. lat. 05319.

az alleluiát, míg két augsburgi-esztergomi kódex Augsburg liturgikus gyakorlatának megfelelően húsvét negyedik, *Cantate* vasárnapjára.¹⁷¹

A Katalin ünnepén elhangzó *Catherina virginum praeclsa fulges laurea* alleluiát Schlager két 14. századi cividalei kódexből idézi.¹⁷² Ezt az adatot egyelőre csak két augsburgi-esztergomi kódex feljegyzésével¹⁷³ és három nyomtatvány közlésével egészíthetjük ki,¹⁷⁴ a külföldi szerkönyvekben mindig *O Catherina* incipittel.

Rendkívül ritka a Kálmáncsehi Domonkos misekönyvében és az esztergomi nyomtatványokban hitvallók ünnepére rendelt kommúnis *Confessor pretiose N. precibus tuis* tétel is.¹⁷⁵ Az *Analecta Hymnica Meinulphus* október 5-i ünnepére alkalmazott szöveggel (*Confessor pretiose Meinulph...*) egy kölni forrásból idézi,¹⁷⁶ a *Cantus Index* pedig csak egy göttingeni kódex Miklós-adatát regisztrálja (*Confessor pretiose Nicolae...*).¹⁷⁷

A Szűz Mária hét fájdalmáról megemlékező votívmise *Dilectus meus candidus* alleluiájának legkorábbi feljegyzései ma két 15. századi szerzetesi – egy bencés (Mondsee?) és egy premontrei (Olmütz) – kódexből ismertek.¹⁷⁸ A tétel, mely hazánkban a 16. században pálos és esztergomi nyomtatványokban kapott helyet,¹⁷⁹ csak néhány külföldi nyomtatott misekönyvben tűnik fel.¹⁸⁰

Szerkönyveink közül kizárólag kéziratos zágrábi misekönyvek tartalmazzák a kommúnis *Dilexisti iustitiam* tételt, amint mindig és csak Erzsébet napjára asszignálnak.¹⁸¹ Az alleluia Európából szórványosan dokumentálható, feljegyzéseit néhány francia, itáliai és délnémet bencés kódexben találjuk.¹⁸²

A hitvallók ünnepeire szánt *Domine quinque talenta tradidisti mihi* leggyakrabban itáliai szerkönyvekben bukkan fel, megjelenése más régiók forrásaiban teljesen esetleges.¹⁸³ A verzus szövegét három kéziratos misszálénk mellett az esztergomi nyomtatványok egymást követő kiadásai közlik.¹⁸⁴

Csak nyomtatványok tartalmazzák a Jézus nevéről szóló votívmisét, és benne a *Dulce cordi nomen Iesu* alleluiát, melynek szövegkezdeté, első sora az európai hagyományokban rendkívül variábilis.¹⁸⁵ *A De nomine Iesu* proprium nálunk 16. századi pálos és esztergomi nyomtatott misekönyvek sajátja.¹⁸⁶

Az Európa-szerte elterjedt, és a húsvéti időszak különböző napjaira kijelölt *Eduxit Dominus populum suum* a közép-európai (cseh, morva, lengyel) tradíciókban teljesen ismeretlen volt.¹⁸⁷ Szerkönyveink kö-

¹⁷¹ H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13, MissQuin 1487, MissQuin 1499.

¹⁷² MMMAe VIII 709.

¹⁷³ H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13.

¹⁷⁴ MissRom 1542. Usuarium: Aquileia, Mâcon.

¹⁷⁵ US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

¹⁷⁶ AH 28:311.

¹⁷⁷ Cantus Index: g03107.

¹⁷⁸ MMMAe VIII 144, 625.

¹⁷⁹ MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

¹⁸⁰ MissAugs 1510, MissPass 1514. Usuarium: Tarentaise.

¹⁸¹ HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 170.

¹⁸² KatSchlag 2, 288, 307, MMMAe VII 123, 557, MMMAe VIII 145, 625, A-Gu 761, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, F-CHRm 520, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, MissLüt 1502, MissSééz 1500. Cantus Index: g03183 F-NAR Ms 164, GB-Lbl Harley 4951, GB-Ob Ms Canon. Liturg. 0342, I-Bc Q 09. Usuarium: Albaneta, Chartres, Dubrovnik, Kotor.

¹⁸³ KatSchlag 302, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, I-Amt Ms. 607, I-MOD O I 13, I-Ra 123, I-Tn G. V. 20, PL-Wn Rps BOZ 151, MissÉvora 1509, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPlock 1520. Cantus Index: g03048 D-KNd Ms 1001b, GB-Lbl Harley 4951, I-Bc Q 03, I-Bc Q 09, P-Gmas LC 011, P-Ln L.C. 243, US-Baw W.0011, V-CVbav Vat. Lat 04770. Usuarium: Arles, Burgos, Capua, Jaén, Nantes, Róma.

¹⁸⁴ A-GÜ 1/29, PL-GNd 150, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

¹⁸⁵ *Dulce nomen Iesu, Dulce nomen Domini nostri Iesu, Dulce nomen Domini nostri Iesu Christi, Dulce nomen nostri Iesu*, stb. MissAugs 1510, MissLyon 1688, MissOCist 1606, MissHer 1502, MissOPraem 1530, MissOSB 1499, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissToul 1490. Forbes, A. P. 1864, xcvi, Henderson, W. G. 1874, 217. Usuarium: Arles, Passau.

¹⁸⁶ MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

¹⁸⁷ KatSchlag 123, MMMAe VII 152, 593, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1909, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-Mbs 9921, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 27130, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-CHRm 47, F-MOF 159, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-MOD O I 7, I-VCd 161, I-VCd 162, MissAugs 1510, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissLyon 1688, MissNevers 1490, MissPal 1567, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTroyes 1489. Cantus Index: g02611. Usuarium: Agen, Aosta, Auch, Autun, Auxerre, Badajoz, Bayonne, Bazas, Béziers, Bordeaux, Burgos, Calahorra, Carcassone, Cluny, Córdoba,

zül csak egy ágostonos, két augsburgi-esztergomi és a pécsi misszále tartalmazza.¹⁸⁸ Míg utóbbi a délnémet bencés szerkönyvekhez hasonlóan fényeshét péntekére írja elő, addig az esztergomiak a másolásukhoz használt mintapéldánynak megfelelően, Augsburg szokásrendjét követve húsvét ötödik, *Vocem iucunditatis* vasárnapjára.

Az *Egredie Dei/Christi martyr Sigismunde* Zsigmond-alleluiát ma alig néhány forrásból adatolhatjuk. Schlager egyetlen sankt galleni kéziratból ismeri,¹⁸⁹ amit négy lengyel, egy-egy prágai és német lovagrendi nyomtatvánnyal egészíthetünk ki.¹⁹⁰ Szerkönyveink közül csak a nagyszebeni Halbgebachsen és egy csestochowai pálos misekönyv közli,¹⁹¹ utóbbi feltehetően másolási és használati helyének liturgikus gyakorlatához, szokásrendjéhez alkalmazkodva.

Az Európa valamennyi hagyományából bőségesen dokumentálható *Exsultabunt sancti in gloria* vértanútétel a cseh, a morva és a lengyel úzusokban lényegében ismeretlen.¹⁹² Eddig csak egy plocki és két wrocławwi nyomtatványban találtuk meg az alleluia szövegét,¹⁹³ közép-európai szekuláris kéziratok forrásokban nem. Kivétel ez alól Magyarország, ahol főként esztergomi kódexekben és kizárólag a központi rítus nyomtatott misekönyveiben szerepel a tétel.¹⁹⁴

A pálos és a pécsi nyomtatványok *Gaude Maria virgo mater* Mária-tételére¹⁹⁵ külföldön eddig csak nyomtatott – szinte kizárólag ibériai – misekönyvekben bukkantunk.¹⁹⁶

Az 1485-ben szentté avatott Lipót (1075, Melk–1136, Bécs mellett) késő-középkori liturgikus tisztelete Európában rendkívül szűk körre, lényegében csak Melkre és Passaura korlátozódott.¹⁹⁷ Miséjét, benne a *Gaudeat ergo terra Austriae* alleluiaival, e két központon kívül csak magyarországi – egy pálos és három esztergomi – nyomtatványok tartalmazzák, de nem a szanktorále megfelelő helyén, november 15-én, hanem minden esetben a votívmisék között, ad libitum használatra.¹⁹⁸

Haec est virgo sapiens szövegkezdettel két alleluia szerepel a magyar és a külföldi forrásokban. A *textus et una de numero prudentum* szavakkal folytatódik öt kéziratban – közülük egy notált – szerkönyvünkben és az esztergomi nyomtatványokban,¹⁹⁹ *quam Dominus vigilantem invenit* befejezést kap egy zágrábi, egy pozsonyi és két domonkos misszálénkban.²⁰⁰ Míg előbbi egy régi stílusú önálló dallammal szinte kizáró-

Girona, Konstanz, Le Puy-en-Velay, Lleida, Mâcon, Mende, Orléans, Pamplona, Saintes, Sens, Sevilla, Sigüenza, Soissons, Tours, Valladolid, Vallombrosa, Viviers, Würzburg.

¹⁸⁸ H-Efkö I. 20, PL-GNd 150, SK-BRm EL 13, MissQuin 1487, MissQuin 1499.

¹⁸⁹ MMMAe VIII 822.

¹⁹⁰ MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissODT 1499, MissPlock 1520, MissPrag 1498.

¹⁹¹ PL-CZ III-3, RO-Sb 595.

¹⁹² KatSchlag 362, MMMAe VII 179, 665, MMMAe VIII 165, 634, A-Ssp A. VII. 20, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CZ-OLu M III 44, D-Aab 1011, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 14083, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-G Cod. lat. 84, F-LA 239, F-MOf 159, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 9435, I-Amt Ms. 607, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Ra 123, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu I. F. 416, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissZar 1498. Henderson, W. G. 1874, 383. Cantus Index: g02294. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Albaneta, Angoulême, Arles, Astorga, Auch, Auxerre, Barcelona, Bayonne, Calahorra, Dol-de-Bretagne, Jaén, La Seu D'Urgell, Le Mans, Lidzbark Warمیński, Limoges, Lleida, Mâcon, Marseille, Mende, Nantes, Rennes, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Sens, Sigüenza, Sion, Tours, Valladolid, Vienne, Viviers.

¹⁹³ MissPlock 1520, MissWro 1483, MissWro 1499.

¹⁹⁴ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 359, H-Bn 395, HR-Zk 355, PL-GNd 150, SK-BRm EL 11, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

¹⁹⁵ MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499.

¹⁹⁶ MissAvila 1510, MissZar 1498. Usuarium: Badajoz, Barcelona, Châlons-en-Champagne, Cuenca, Elne, Lleida, Plasencia, Vic.

¹⁹⁷ MMMAe VIII 186, 646, MissPass 1514. Lipót liturgikus kultuszáról lásd: Merlin, D. 2011.

¹⁹⁸ MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514. A magyar nyomtatványok kalendáriumában nem szerepel Lipót ünnepe, legfeljebb csak utólagos kézírásos bejegyzésként.

¹⁹⁹ A-GÜ 1/29, H-Bn 359, H-Bu A 115, PL-GNd 150, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

²⁰⁰ A-GÜ 1/43, H-Bn 222, H-Bn 318, RO-AJ R. I. 50.

lag itáliai kódexekből ismert,²⁰¹ addig utóbbi a *Mirabilis Dominus noster in sanctis suis* kontrafaktumaként, vagy új stílusú melodikus anyaggal főként francia kéziratok sajátja.²⁰²

Míg az előző alleluiáknak a szövegkezdeté, incipitje azonos, addig a következőknek a második, *quem coronavit Dominus* szakasza. Nyolc, teljesen heterogén provenienciájú misekönyvünkben *Hic est sacerdos* szavak előzik meg a közös folytatást.²⁰³ Ugyanezzel az indítással Schlager három itáliai és egy német kódexből idézi a tételt,²⁰⁴ amit néhány újabb adattal egészíthetünk ki.²⁰⁵ Másik lehetőség a vértanúkra alkalmazott *Hic est vere martyr* kezdés, mely bár nálunk nem, de külföldön több forrásban is feltűnik.²⁰⁶ Elvértve előfordul a szövegnek egy konkrét ünnepre való aktualizálása is.²⁰⁷

Az *In conspectu angelorum* verzust, mely a közép-európai (cseh, morva, lengyel) tradíciókban lényegében ismeretlen, Európa többi hagyománya Mihály májusi és/vagy szeptemberi ünnepére, ritkábban az angyalokról szóló votívmisére jegyzi.²⁰⁸ A szöveg Magyarországon csak zágrábi és domonkos misekönyvekben szerepel, mindig a *De angelis* misébe illesztve.²⁰⁹

Európai elterjedtség szempontjából az előzőhöz sokban hasonlít a *Iustorum animae in manu Dei sunt* vértanú-alleluia. A főként francia és itáliai területen népszerű tétel a német régiókban ritkább, a cseh, a morva és a lengyel forrásokból pedig teljesen hiányzik.²¹⁰ Szerkönyveink közül egy vegyes úzusú – pozsonyi, ferences, ágostonos – kéziratcsoport és az esztergomi nyomtatványok tartalmazzák.²¹¹

²⁰¹ KatSchlag 177, MMMAe VII 203, 609. Cantus Index: g01376.

²⁰² KatSchlag 128, MMMAe VIII 202, 654. Lásd még: A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 13314, B-Br II 3823, CZ-OLu M III 44, D-WB Ms. 1, F-CHRm 520, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 9435, H-Bn 221, I-MO d O I 13 f. 152^r kotta nélkül, I-Ra 123 f. 183^v, PL-PE Rks. L. 2, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissNid 1519, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPárizs 1481, MissSarum 1521, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489. Forbes, A. P. 1864, 429. Cantus Index: g02906. Usuarium: Chartres, Embrun, Orléans. Schlager a katalógusában (KatSchlag) és a régi stílusú dallamok összkiadásában (MMMAe VII) nem különbözteti meg a két eltérő szövegű alleluiát.

²⁰³ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 216, H-Bn 334, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 106, HR-Zk 355, PL-GNd 150.

²⁰⁴ KatSchlag 27: I-PS C 120, I-Tn G. V. 20, KatSchlag 347: I-MO d O I 7, MMMAe VIII 205, 656.

²⁰⁵ CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, I-Amt Ms. 607, I-Ra 123, I-Tn F. IV. 18, PL-PE Rks. L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAvila 1510, MissÉvora 1509 (*vere sacerdos*), MissLyon 1688, MissMed 1474, MissOSB 1499, MissPlock 1520 (*quem ornavit*), MissSeg 1500, MissTar 1500, MissTrier 1547 f. 228^v (*vere sacerdos*), MissTrier 1608, MissZar 1498. MSIL 11, 382, 395. Cantus Index: g01284 D-KNd Ms 1001b, E-Bbc M 785, E-Mh Cód. 18, E-Mh Cód. 45, E-Mn Mss/1361, I-BGc MA 150 (Psi III.8), NL-Uu Hs. 0415, P-Gmas LC 011, P-Ln L.C. 243, P-VV A.M. D-005, PL-Wn rps 12722 V. Usuarium: Aosta, Pamplona, Tarazona, Tarentaise.

²⁰⁶ KatSchlag 27, F-Pn 780 (*est martyr*), F-Pn lat. 903, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissOrense 1494, MissTrier 1547 f. 245^r. Cantus Index: g02345 E-Bbc M 1147, E-Mm Mss/1361, F-Pn lat. 1135, P-BRs Ms. 034. Usuarium: Agen (*est martyr*), Santiago de Compostela (*est martyr*).

²⁰⁷ MissWorms 1490 (*Hic est Nicolaus*).

²⁰⁸ KatSchlag 119, 151, 165, 397, MMMAe VII 218, 605, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1821, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 342, CH-SGs 361, CH-SGs 376, CH-Sk Ms. 19, D-DS Ms 868, D-WB Ms. 1, F-CHRm 47, F-CHRm 520, F-CO Ms. 445, F-LA 239, F-MO f 159, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132, GB-Ccc 270, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Ra 123, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, PL-WRu I. F. 416, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissVerdun 1491. Forbes, A. P. 1864, 374, Henderson, W. G. 1874, 108, 166, Lawlor, H. J. 1899, 69, Warren, F. E. 1879, 171. Cantus Index: g01429.

²⁰⁹ A-Su M.III.23, H-Bn 318, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 50, MissZag 1511.

²¹⁰ KatSchlag 117, 133, 151, 196, MMMAe VII 267, 270, 591, 616, MMMAe VIII 245, 674, A-Gu 761, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 359, D-Aab 1011, D-Mbs 14083, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-CHRm 47, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, I-MO d O I 7, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, PL-PE Rks. L. 2, MissÉvora 1509, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissZar 1498. MSIL 11, 261. Cantus Index: g00303. Usuarium: Agen, Albaneta, Angoulême, Aquileia, Arles, Astorga, Auch, Autun, Avranches, Bayonne, Bazas, Bordeaux, Capua, Carcassone, Chartres, Eichstätt, Girona, Granada, Jaén, La Seu D'Urgell, Limoges, Marseille, Nantes, Narbonne, Róma, Sevilla, Soissons, Tours, Valladolid, Vallombrosa, Vic.

²¹¹ A-GÜ 1/29, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bu Cod. lat. 106, HR-Zk 355, PL-GNd 150, SK-BRm EL 11, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

Az európai ismertségről szóló fenti megállapításunk érvényes a *Laudate Dominum in sanctis eius* mártír-tételre is azzal a különbséggel, hogy ma ennek az alleluiának jóval kevesebb külföldi adatáról tudunk.²¹² A szöveg magyarországi forrásai lényegében azonosak az előzőével.²¹³

A domonkos források emblematiszós tétel az Aprószentek ünnepére asszignált, az *Alleluia* intonációt *Laus tua Deus*-szal helyettesítő *Herodes iratus*, mely egyházmegyes szerkönyvekben rendkívül ritkán tűnik fel.²¹⁴ A hazai misszálék közül is csak a koldulórendiek tartalmazzák.²¹⁵

Szűz Mária látogatásának ünnepén a domonkos miseforrások – köztük a magyarországiak is²¹⁶ – mindig a *Magnificat anima mea Dominum* alleluiaverzust írják elő. A hazai szekuláris egyházak nem, a külföldiek közül is csak alig néhány emelte be a tételt készletébe.²¹⁷

A közép-európai (cseh, morva, lengyel) régió kivül mindenütt ismert, leggyakrabban hitvallók napjára kijelölt *Memento Domine David*²¹⁸ Kálmáncsehi Domonkos kódexe mellett csak egy ferences, egy bencés és egy ágostonos misekönyvünkből, valamint az esztergomi nyomtatványokból adatolható.²¹⁹

Rendkívül ritka a csak a legszűkebb esztergomi forráscsoportban, a Missale Notatum Strigonienséhez legközelebb álló kéziratokban feltűnő, betegekért mondandó votívumise *Miserere mei Domine quoniam infirmus sum* alleluiája.²²⁰ Külföldről jelenleg csak két 11. századi bencés feljegyzéséről tudunk: az egyik niederaltaichi, a másik seeoni.²²¹

A *Ne timeas Zacharia* Keresztelő János-tétel kétféle terjedelemben volt használatban Európában. Úgy tűnik, hogy a rövidebb, *oratio tua* szavakkal végződő változatot elsősorban a szerzetesrendek preferálták.²²² Így találjuk két ferences és egy domonkos használatban lévő spalatói misekönyvünkben is.²²³ Az *et nascetur tibi filius et vocabitur nomen eius Iohannes* szakasszal kibővített formát főként itáliai és francia források tartalmazzák.²²⁴ A német és a közép-európai hagyományok nem fogadták be sem a rövid, sem a hosszú változatot.

²¹² KatSchlag 59, 205, MMMAe VIII 251, 678, A-Ssp A. IV. 14, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-Mbs 14083, F-Pn lat. 903, I-Amt Ms. 607, I-MOd O I 13, I-Ra 123, PL-GNd 149, MissÉvora 1509, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissTroyes 1489. Cantus Index: g03046 B-Br Ms 10127-44, D-KNd Ms 1001b, D-Sl Cod.Bibl.fol.065, E-Mn Mss/1361, F-CA Ms 0078 (79), NL-Uu Hs. 0062, P-Gmas LC 011, P-Ln L.C. 234. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Aquileia, Arles, Capua, Cuenca, Eichstätt, Granada, Jaén, Messina, Nantes, Sigüenza, Toledo.

²¹³ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, HR-Zk 355, PL-GNd 150, SK-BRm EL 11, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

²¹⁴ KatSchlag 77, CZ-OLu M III 44, D-WB Ms. 1, F-Pn lat. 830, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPárizs 1481. Meyer, Ch. 2010, 13. Cantus Index: g03227a (*Laus tua Deus*) F-Pnm 1112, US-PRu Ms. 245, g03227.1 (*Laus tua Christe*) P-Ln Iluminado 84. Usuarium: Astorga, Auxerre, Bourges, Dol-de-Bretagne, Dublin, Linköping, Meaux, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Senlis, Sens.

²¹⁵ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50.

²¹⁶ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25.

²¹⁷ MMMAe VIII 262, 641, 683, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissTurku 1488. Meyer, Ch. 2006, 29, 35, Meyer, Ch. 2010, 13, Pikulik, J. 1984, 185–187. Cantus Index: g00350 CDN-Mlr Ms Medieval 0081 (15. századi itáliai töredék), US-NYcub Western MS 097. Usuarium: Barcelona, Girona.

²¹⁸ KatSchlag 225, 312, 335, MMMAe VII 309, 310, 627, 650, 655, A-Gu 761, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 374, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-Aab 1011, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 14083, D-Mbs 14623, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-CHRm 47, F-LA 239, F-Pn lat. 903, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-Amt Ms. 607, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Ra 123, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, PL-PE Rks. L. 2, MissKöln 1494, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOSB 1499, MissPlock 1520, MissReg 1485, MissVal 1492, MissZar 1498. Cantus Index: g02592. MSIL 11, 152. Usuarium: Agen, Albaneta, Angoulême, Aquileia, Arles, Astorga, Auxerre, Uzès, Vallombrosa, Vienne, Viviers.

²¹⁹ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, PL-GNd 150, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

²²⁰ H-Bn 94, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 218, H-Bn 220, H-EG U₂ VI. 5, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3.

²²¹ PL-GNd 149. Cantus Index: g02780 D-BAs Msc. Lit. 7.

²²² CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, I-VCd 56, PL-Wn Rps BOZ 151, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499. Cantus Index: g02667.1.

²²³ A-GÜ 1/29, H-Bn 334, H-Bu Cod. lat. 106.

²²⁴ KatSchlag 395, MMMAe VII 328, 677, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-PS C 120, MissAmiens 1487, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissNevers 1490, MissPal 1567, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissZar 1498. Cantus Index: g02667. Usuarium: Aix-en-Provence, Albaneta, Arles, Auxerre, Badajoz, Barcelona, Bazas, Bordeaux, Bourges, Cambrai, Capua, Clermont-Ferrand, Cosenza, El Burgo de Osmá, Elne, Embrun, Girona, Granada, La Seu D'Urgell, Mâcon, Marseille, Mende, Messina, Narbonne, Palma de Mallorca, Róma, Sens, Tarragona, Toledo, Vic.

Ferences kéziratok és két késői, 16–17. századi énekeskönyv kivételével a pestis ellen, Rókus tiszteletére bemutatott votívmise és annak *O beate confessor Roche* alleluiája nyomtatványokban kapott helyet.²²⁵ Bár kultusza egész Európában elterjedt, legintenzívebb szülőföldjén, francia területen lehetett. A *De sancto Rocho* mise nyomtatványaink közül csak a pécsiben és az ultramontánban nem szerepel.²²⁶

A szüzek kommúnis *O quam pulchra es casta generatio* tételét Schlager huszonegy itáliai és egy-egy német, illetve ciszterci kéziratból adatolja.²²⁷ Az újabb forrásadatok alapján úgy tűnik, hogy Itálián kívül Európa többi régiójában csak elvétve vették használatba a cseh, a morva és a lengyel tradíciókban teljesen ismeretlen alleluiát.²²⁸ A magyarországi szerkönyvek közül három szerzetesi – egy-egy ferences, benedécs és ágostonos –, valamint két főpapi – Pálóczi és Kálmáncsehi – misszálé tartalmazza az esztergomi nyomtatványok elmaradhatatlan tételét.²²⁹

Vízkereszt vigíliáján háromféle megoldással találkozunk a magyarországi miseforrásokban. Vagy karácsony második, *Lux fulgebit* introitussal kezdődő propriumát, vagy pedig a nyolcadba eső vasárnap *Dum medium silentium* ciklusát jelölik ki erre a napra. A zágrábi püspökségben úgy kerülük ki a két mise közötti választást, hogy a *Lux fulgebit* helyett a *Dum medium silentium*-ot énekeltek akkor, ha az ünnep vasárnapra esne. Bármelyik sorozat mellett döntenek is, annak alleluiáját – amennyiben előírják a misére –, néhány kivételtől eltekintve nem változtatják meg. Három kéziratunk és három nyomtatványunk azonban egy meglehetősen ritka verzust, az *Orietur stella ex Iacob* kezdetűt jegyzi erre a napra.²³⁰ A tétel viszonylag kevés külföldi forrása főként francia és németalföldi.²³¹

A Tízezer katona vértanú (*Decem milia militum*) június 22-i miséje, mely valamennyi magyar hagyomány része volt, kommúnis tételekkel szerepel szerkönyveink többségében. Kálmáncsehi Domonkos kódexén kívül kizárólag esztergomi nyomtatványokban tűnik fel a *Pie pastor Hermolae cum grege militiae proprium* alleluia,²³² mely Európában csak cseh, morva, lengyel és néhány német kéziratban és nyomtatott misszáléban kap helyet.²³³

A *Propitius esto Domine peccatis nostris* alleluiát, mely a *Pro quacumque necessitate* votívmise része, csak zágrábi és domonkos misekönyveink tartalmazzák.²³⁴ A főként francia és itáliai, valamint szerzetesi (domonkos, ciszterci, premontrei, német lovagrendi) szerkönyvekben szereplő tétel a német és a közép-európai rítusokban ismeretlen.²³⁵

²²⁵ MMAe VIII 305, 306, 701, MissAugs 1510, MissBraga 1538, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissKrak 1484, MissLyon 1688, MissODT 1499, MissOPraem 1530, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissSal 1533, MissWürz 1495. Usuarium: Aix-en-Provence, Angoulême, Aquileia, Auxerre, Avranches, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Beauvais, Bordeaux, Calahorra, Cambrai, Châlons-en-Champagne, Cosenza, Coutances, Cuenca, Elne, Embrun, Girona, Grenoble, Le Puy-en-Velay, Limoges, Lisieux, Marseille, Metz, Noyon, Orléans, Saintes, Sigüenza, Tarentaise, Tarragona, Viviers.

²²⁶ MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511.

²²⁷ KatSchlag 176, 409, MMAe VII 361, 608, MMAe VIII 368, 737.

²²⁸ CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-Mbs 14083, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOo O I 7, I-MOo O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissChur 1497, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPlock 1520. MSIL 11, 483, 497. Cantus Index: g01377. Usuarium: Albaneta, Aquileia, Bordeaux, Capua, Cosenza, Cuenca, Eichstätt, Granada, Jaén, Messina, Metz, Nantes, Pamplona, Passau, Plasencia, Róma, Vallombrosa.

²²⁹ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 359, PL-GNd 150, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

²³⁰ HR-Zk 355, US-NYpm MS G.7, MissGyer, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484.

²³¹ KatSchlag 242, F-CHRM 520, I-VCd 56, MissÉvora 1509, MissLüt 1502, MissVerdun 1491. Cantus Index: g02221 nyolc francia, három németalföldi, egy-egy bragai és tynieci forrás. Usuarium: Arras, Besançon, Cambrai, Chartres, Cluny, Dol-de-Bretagne, Messina, Metz, Münster, Rennes, Toul, Utrecht.

²³² US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

²³³ MMAe VIII 364, 365, 398, 724, 736, 750, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-OP CO 195, CZ-Pn I A 46, H-Bn 93, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-Kk 1, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498. Cantus Index: g04316 D-LEu Ms Thomas 391. Usuarium: Lidzbark Warمیński, Meißen, Merseburg, Minden.

²³⁴ A-Su M.III.23, H-Bn 318, H-Efkö I. 20, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, MissZag 1511.

²³⁵ KatSchlag 54, MMAe VII 396, 571, CZ-OLu M III 44, D-DS Ms 868, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pn lat. 903, I-PS C 120, I-Tn G. V. 20, PL-WRu I. F. 416, MissAvila 1510, MissBas 1488, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissNid 1519, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissSal 1533, MissSéez 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVerdun 1491. Meyer, Ch. 2010, 15. Cantus Index: g01554. Usuarium: Agen, Astorga, Auch, Barcelona, Bayonne, Beauvais, Calahorra, Cambrai,

Forrásaink közül csak Batthyány Boldizsár miscskönyvében és egy domonkos használatra átalakított spalatói úti misszáléban olvasható Mihály arkangyal *Qui facit angelos suos spiritus* alleluiájának szövege,²³⁶ melynek kevés külföldi párhuzamát túlnyomórészt itáliai, főként beneventán forrásban találjuk.²³⁷

A vértanúk ünnepére jegyzett *Sancti tui Domine nos ubique adiuvent* csak egy – talán kelet-magyarországi – kódexünkben és a pécsi nyomtatványokban tűnik fel.²³⁸ A rendkívül ritka alleluiát eddig csupán két 11. századi bencés – egy regensburgi és egy niederaltaichi – kéziratban találtuk meg.²³⁹

Alleluiák szempontjából talán az egyik legváltozatosabb, leggazdagabb Mária látogatásának ünnepe, melynek miséjéhez nyolc különböző alleluiaverset rendelnek szerkönyveink, rendkívül eltérő gyakorisággal és előfordulással.²⁴⁰ A hangjelzés nélküli tételek közül a *Spes datur omni populo* hat, heterogén úzusú kéziratoss misszálékban szerepel.²⁴¹ A verzus külföldi, túlnyomórészt nyomtatott adatai tradíciójukat tekintve szintén igen sokszínűek és szórta.²⁴²

Úgy tűnik, hogy a vértanúk közös *Tradiderunt corpora sua propter Deum* tétele, mely külföldön főként itáliai és ferences szerkönyvekben bukkan fel,²⁴³ hazánkban épült be legstabilabban a repertoárba, hiszen kilenc kódexünk (pozsonyi, ferences, bencés, ágostonos) mellett az esztergomi nyomtatott misszálék különböző kiadásában is helyet kapott.²⁴⁴

A domonkos Ferreri Szent Vince *Vincenti dabo manna* alleluiáját ma két magyar²⁴⁵ és két német koldulórendi kódexből,²⁴⁶ valamint három francia szekuláris nyomtatványból adathozhatjuk.²⁴⁷ A nyomtatott domonkos misszálékban más verzust (*Gloriose pater Vincenti*) írtak elő a szent miséjében.

Magyarországon és külföldön is rendkívül ritka a Szűz Mária hét fájdmáról szóló votívmise *Vox turturis audita est* tétele. Az alleluia ma ismert egyetlen kéziratoss feljegyzését egy 15. századi, talán mondseei kódex tartalmazza.²⁴⁸ Nálunk pálos és esztergomi,²⁴⁹ külföldön néhány egyházmegyes és szerzetesi nyomtatvány közli.²⁵⁰

Jónéhány olyan, külföldön ismert alleluia szerepel a magyarországi repertoárban, mely csak egyetlen szerkönyvünkben jelenik meg. A legtöbb ilyen tételt az ultramontán (kilenc), egy pálos (hét) és egy ágostonos (hat) misszáléban találjuk.

A Missale Ultramontanorum hazai párhuzam nélküli verzusai közül négy a pünkösdt követő kántorböjti szombaton tűnik fel. Szembeszökő, hogy közülük három túlnyomórészt francia forrásokból ada-

Châlon-en-Champagne, Clermont-Ferrand, Elne, Grenoble, La Seu D'Urgell, Le Puy-en-Velay, Lidzbark Warمیński, Linköping, Metz, Nantes, Palma de Mallorca, Sigüenza, Strängnäs, Tarragona, Uppsala, Valence, Vic, Vienne.

²³⁶ H-Bn MNy 17, H-Bn 334.

²³⁷ KatSchlag 175, MMAe VII 412, 608, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MOd O I 13, I-Ra 123, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567. Cantus Index: g00125 D-KNd Ms 1001b. Usuarium: Albaneta, Arles, Bordeaux, Capua, Granada, Palencia, Róma, Segovia, Vallombrosa.

²³⁸ H-Bn 395, MissQuin 1487, MissQuin 1499.

²³⁹ KatSchlag 169, D-Mbs 14083, PL-GNd 149.

²⁴⁰ *Ave stillans melle alvearium, In Maria benignitas, Magnificat anima mea Dominum, Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis, O Maria mater Christi montana quae adisti et cognatam, O praeclara stella maris, Spes datur omni populo, Ut facta est vox salutationis tuae.*

²⁴¹ A-GÖ 107, H-Bn 395, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 13, RO-AJ R. I. 24, TR-Itks 49.

²⁴² MMAe VIII 488, 489, 490, 491, 633, 663, 792, D-Mbs 14623, F-CO Ms. 445, MissAugs 1510, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHer 1502, MissNaum 1501, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissReg 1485, MissSpey 1501, MissStrass 1486. Henderson, W. G. 1874, 231, Meyer, Ch. 2006, 99, Meyer, Ch. 2008, 95, Pikulik, J. 1984, 318–319. Usuarium: Bayonne, Bordeaux, Clermont-Ferrand, Konstanz, Koppenhága, Laon, Lidzbark Warمیński, Mende, Osnabrück, Pamplona, Róma, Utrecht, Vallombrosa, Viborg.

²⁴³ KatSchlag 122, 157, MMAe VII 504, 505, 593, 603, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, I-Amt Ms. 607, I-MOd I O 13, MissÉvora 1509, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPlock 1520, Henderson, W. G. 1874, 145. Cantus Index: g03047 D-KNd Ms 1001b, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, I-BGc MA 150 (Psi III.8). Usuarium: Aquileia, Arles, Capua, Cosenza, Eichstätt, Granada, Jaén, Messina, Nantes, Róma.

²⁴⁴ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, HR-Zk 355, PL-GNd 150, SK-BRm EL 11, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

²⁴⁵ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 50.

²⁴⁶ MMAe VIII 554, 820.

²⁴⁷ MissToul 1490. Usuarium: Clermont-Ferrand, Mende.

²⁴⁸ MMAe VIII 574, 834.

²⁴⁹ MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

²⁵⁰ MissAugs 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1499, MissPass 1514. Cantus Index: g00093. Usuarium: Tarentaise.

tolható. Ilyen az *Apparuerunt apostolis dispertitae linguae*, mely elvétve itáliai, német bencés, illetve ágostonos, cseh és morva kéziratokban is megjelenik.²⁵¹ Úgy tűnik, azonos területre, kizárólag a mediterráneumra, főleg a délfraancia, részben az itáliai és az ibériai régiókra korlátozódott a *Spiritus est Deus et eos qui adorant eum*²⁵² és a *Spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei* verzus használata.²⁵³ A *Spiritus Paraclitus ille vos docebit omnia* tételt viszont elsősorban a beneventán hagyomány preferálta.²⁵⁴ Ezen a régióon kívül az alleluiának csak egy bresciai, egy gubbioi, néhány francia és cseh adatára bukkantunk.²⁵⁵

Valódi kuriózumnak számít az ultramontán misekönyvben a pünkösdi utáni keddre asszignált *Cum essent discipuli in unum congregati* verzus, melyet jelenleg egyetlen, 1080 körüli kéziratból és négy nyomtatványból adathatunk.²⁵⁶

Meglehetősen kevés és szórt a vértanúk ünnepére rendelt *Clamaverunt iusti et Dominus exaudivit eos* verzus adata. Schlager öt francia és egy német forrásból idézi.²⁵⁷ Dokumentumainak száma újabban egy-két angol, skandináv és premontrei kézirattal gyarapodott.²⁵⁸ Közvetlen környezetünkben a szövegnek ma csak két morva feljegyzéséről tudunk.²⁵⁹

Az Anna ünnepére jegyzett *Felix Anna quaedam matrona* alleluiát az ultramontán misekönyvön kívül jelenleg csak három ibériai,²⁶⁰ a Havas Boldogasszony napjára rendelt *Qui dat nivem sicut lanam nebulam* tételt pedig szintén csak három délnyugat-európai és egy bencés nyomtatványból ismerjük.²⁶¹

Két reimsi kódex után²⁶² főként francia és ibériai nyomtatott misszálék integrálták készletükbe Sárlos Boldogasszony miséjének nálunk kizárólag a Missale Ultramontanorumban szereplő *Ut facta est vox salutationis tuae* alleluiáját.²⁶³

A czerstochowai pálos misszále egyedi verzusainak egy része kétségtelenül másolási és használati helyének köszönheti jelenlétét a kódexben. Ilyenek a régióban kiemelt tiszteletnek örvendő krakkói püspök, Szaniszló tételei (*O sidus Poloniae*,²⁶⁴ *Laeta mente Stanislai recolamus festa*,²⁶⁵ *O sancte Stanislai vir Dei praeclare*²⁶⁶), melyek a lengyel tradíciók határait nem lépték át, és főként nyomtatványokban maradtak fenn. Ide sorolható Alamizsnás János *Feneratur Domino qui miseretur pauperis* tétele is, melyet a pálos kéziratban kívül ma csak két lengyel nyomtatott misekönyvből ismerünk.²⁶⁷

²⁵¹ KatSchlag 15, 249, 271, 274, MMMAe VII 13, 14, 561, 634, A-Wn Cod. 1821, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, D-Mbs 14083, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, I-MOD O I 7, PL-GNd 149. Cantus Index: g02990. Usuarium: Arras.

²⁵² KatSchlag 271, F-Pn lat. 903, I-VCd 162, MissPal 1567, MissTar 1500, MissTroyes 1489, MissZar 1498. Cantus Index: g03211 GB-Lbl Harley 4951, I-BGc MA 150 (Psi III.8), I-BGc MA 239 (Gamma III.18), I-Rvat Vat. lat. 4770. Usuarium: Bayonne, Bazas, Burgos, Calahorra, Córdoba, Santiago de Compostela, Sevilla, Valladolid.

²⁵³ KatSchlag 38, 126, 264, 313, 358, MMMAe VII 464, 465, 466, 594, 637, 650, 664, F-Pn lat. 903, I-VCd 162, MissBraga 1538, MissPal 1567, MissTroyes 1489. Cantus Index: g03212 F-Pn lat. 1135, GB-Lbl Harley 4951, I-BGc MA 150 (Psi III.8), I-BGc MA 239 (Gamma III.18). Usuarium: Bazas, Bordeaux, Calahorra.

²⁵⁴ KatSchlag 47, MMMAe VII 466, 570.

²⁵⁵ CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XIII A 5c, F-MOf 159, I-BV VI 33, I-BV VI 34, MissPrag 1498. Cantus Index: g02105.1 F-Pn nouv. acq. lat. 1669, I-BGc MA 239 (Gamma III.18).

²⁵⁶ MissNid 1519. Cantus Index: g04324 GB-Dru Cosin V.V.6. Usuarium: Cosenza, Messina, Palermo.

²⁵⁷ KatSchlag 187, MMMAe VII 72, 612.

²⁵⁸ D-DS Ms 868, F-CHRm 520, MissKöln 1494, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissWürz 1495. Cantus Index: g02887. Usuarium: Arras, Cambrai, Chartres, Cosenza, Dol-de-Bretagne, Koppenhága, Le Puy-en-Velay, Lund, Messina, Soissons, Utrecht.

²⁵⁹ CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8.

²⁶⁰ Usuarium: La Seu D'Urgell, Valladolid, Zamora.

²⁶¹ MissOSB 1499, MissZar 1498. Usuarium: Palma de Mallorca, Tarazona. Lásd még: Pikulik, J. 1984, 278–279, egy 15. századi zagañi ágostonos graduáléban.

²⁶² MMMAe VIII 544, 816.

²⁶³ MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissÉvora 1509, MissLyon 1688, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissSéze 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissZar 1498. Meyer, Ch. 2010, 121, 128, Pikulik, J. 1984, 323–324. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Arles, Astorga, Auch, Avanches, Badajoz, Bayeux, Besançon, Calahorra, Córdoba, Coutances, Cuenca, Die, Elne, Embrun, Grenoble, La Seu D'Urgell, Langres, Le Puy-en-Velay, Lleida, Mâcon, Marseille, Narbonne, Orléans, Reims, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Sens, Sevilla, Strängnäs, Tarragona, Tours, Uzès, Valence, Vannes, Vic, Viviers, Zamora.

²⁶⁴ MMMAe VIII 372, 739, PL-Kk 6, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissPlock 1520.

²⁶⁵ MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissPlock 1520.

²⁶⁶ Szaniszló liturgikus tiszteletéről lásd: Schenk, W. 1979, alleluiáról 593–594.

²⁶⁷ MissPlock 1520. Usuarium: Gniezno.

Dél-Franciaország (Provence), illetve a szomszédos észak-itáliai és észak-ibériai régió mellett a 14. század első évtizedeitől kezdve Márta liturgikus kultuszának egyik legkiemelkedőbb központja Prága lett. A *hospita Christi* visszafogott tisztelete innen szivároghatott át a környező – morva, lengyel, német – tradíciókba. Ennek a kisugárzásnak egyik legárulkodóbb jele a *Martha cuius virtutibus* alleluia elterjedtsége. A verzust Schlager nyolc prágai forrásból adatolja,²⁶⁸ amit további cseh kódexek, a csestochowai pálos és egy göttingeni kézirat, valamint morva, lengyel, német és francia nyomtatványok közléseivel egészíthetünk ki.²⁶⁹

Egy quasi kommúnis alleluiát ma csak a csestochowai misekönyvből és lengyel nyomtatványokból ismerünk Erasmusra alkalmazott szöveggel (*Protege pastor bone sancte Erasme*).²⁷⁰ A tétel további kéziratforrásai közül az egyik Benedek, a másik pedig Ferenc ünnepére adaptálja a szöveget (*sancte Benedicte/Francisce*).²⁷¹ Nyomtatott misszálékban eddig Wolfgang és Ágoston napján találtuk meg a tételt (*sancte Wolfgange/Augustine*).²⁷²

Egyelőre kideríthetetlen, milyen forrásból kerülhetett a pálos misszáléba az Európában rendkívül ritka *Iste sanctus pro lege Dei* verzus, melyet a kódex *confessor et doctor* ünnepére jegyez. A műfaj összkiadása öt francia kéziratból regisztrálja a tételt *Iste est sanctus* incipittel, *usque ad mortem* szövegváltozattal az *ad finem* helyett, és hosszabb textussal (... *ad mortem et pervenit ad caelestia regna*).²⁷³ Az alleluia forrásai újabban néhány francián kívül csak egy-két ibériai (bencés) szerkönyvvel gyarapodtak.²⁷⁴

Egy, a zágrábi püspökség területén fekvő ágostonos kanonoki kolostor számára magyarországi megrendelésre Wrocławban másolt misszálé több igen ritka verzust tartalmaz. A forrásunkban húsvét negyedik, *Cantate* vasárnapjára jegyzett *Cum autem venerit ille* verzust Schlager csak két, 11. századi bolgarnai kódexből ismeri.²⁷⁵ Ezt az adatot ma csupán egy aquileiai nyomtatvánnyal egészíthetjük ki.²⁷⁶

A mise elejének hiánya miatt a fennmaradt proprium szövegei és összeállítása alapján csak feltételezhetjük, hogy a kézirat szkriptora a húsvéti időben Szűz Máriáról mondandó votívmisére szánta a *Gaude virgo virginum* alleluiát. A tétel külföldön ma csak három kódexből ismert. Az egyik egy 12. század első feléből származó bencés graduále a karintiai Lavanthal Szent Pál monostorából,²⁷⁷ a másik a münsteri püspökség területén fekvő Metelen 13. századi kézírata,²⁷⁸ a harmadik pedig egy 1531 körül másolt wrocławai graduále.²⁷⁹

A *Sancte Erasme martyr Christi gloriose* verset misszálékon kívül jelenleg egyetlen wrocławai premontrai graduáléból adathatjuk.²⁸⁰

A misekönyv három egyedi alleluiája (két Mária- és egy Anna-) a kolofont követő 16. századi toldalékos szakaszban szerepel. A ma ismert forrásadatokról úgy tűnik, hogy az *Ave plena gratia benedicta Maria* a cseh és a lengyel szekuláris és ágostonos úzusokon kívül szinte sehol sem volt használatban.²⁸¹

Kódexünk *Compassio Mariae* votívmiséjének *Fasciculus mirre filius meus* verzusát csak nyomtatványokban, túlnyomórészt német misszálékban találtuk meg.²⁸²

²⁶⁸ MMAe VIII 271, 687.

²⁶⁹ CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, MissGniez 1492, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissToul 1490, MissWorms 1490. Cantus Index: g02545 D-Gsta AB III 9. Usuarium: Arles, Auch, Chalon-sur-Saône, Orleans. Graham, B. F. H. 1999, 147.

²⁷⁰ MissGniez 1492, MissKrak 1493, MissPlock 1520, MissWro 1483.

²⁷¹ Benedek: Huot O.S.B., F. 1990, 472, Ferenc: I-Amt Ms. 607.

²⁷² Wolfgang: MissNaum 1501, MissOl 1488, MissPrag 1498. Usuarium: Meißen, Würzburg. Ágoston: Usuarium: Bressanone, Hildesheim, Minden.

²⁷³ KatSchlag 82, MMAe VII 238, 582.

²⁷⁴ Cantus Index: g02659 E-Bbc M 1147 (Lleida OSB), E-Mh Cód. 51 (San Millán de la Cogolla OSB), E-SAu Ms 2637 (Astorga?), F-LG Ms 0002 (17) (Limoges), GB-Lbl Harley 4915 (Toulouse). Usuarium: Angers, Aquileia, Calahorra, Chartres, Poitiers, Tours.

²⁷⁵ KatSchlag 32 MMAe VII 96, 565.

²⁷⁶ Usuarium: Missale Aquileiensis, Venezia, 1517.

²⁷⁷ D-Sl 20, Mone, F. J. 1854, 203.

²⁷⁸ Klöckener, M.–Schouwink, W. 2001/2002, 337.

²⁷⁹ Pikulik, J. 1984, 166–167.

²⁸⁰ PL-WRu I. F. 422 f. 130^v, lásd: Morawska, K. 1998, 345.

²⁸¹ MMAe VIII 67, 597, CZ-Pu XIII A 5c, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 207, Pikulik, J. 1984, 130–131. Cantus Index: g04192 D-LEu Ms Thomas 391.

²⁸² MissAugs 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTrier 1608. Usuarium: Bressanone, Kamień Pomorski, Konstanz, Lebus, Lidzbark Warmiński.

Egy Mária-tétel (*Felix es sacra virgo Maria*) Annára alkalmazott változatát (*Felix et beata es Anna*) Schlager egy 14. századi prágai énekeskönyvből dokumentálja.²⁸³ Ezt az adatot egy ugyanebből a százból származó krakkói misszáléval és három olyan, wrocławai és lebusi nyomtatvánnyal gyarapíthatjuk, melyekben az alleluia incipitje *Felix es beata Anna*.²⁸⁴

Egy 14. századi szepességi misekönyv az egyetlen hazai forrása négy alleluiaaversnek,²⁸⁵ melyek közül csak kettő szerepel a műfaj összkiadásában. Az apostolok *Constitues eos principes* tételének használata kizárólag Délnyugat-Európára, a délfancia és az ibériai régiókra korlátozódott.²⁸⁶ Bár ugyanez a terület volt a Márta-kultusz legfontosabb központja is, a *hospita Christi Intravit Dominus in quoddam castellum* verzusa távolabbi, német és lengyel úzusokban is megjelent.²⁸⁷

Utólagosan, későbbi kezektől származó kiegészítésként szinte minden sankt galleni kódexbe feljegyezték Orsolya nálunk csak a szepességi misekönyvben szereplő *Hodie virginum chorus trucidatus est* kezdetű alleluiaját. A tétel további, kisszámú cseh, morva, német és francia szekuláris adatai mellett feltűnő a ciszterci közlések kiemelkedő száma.²⁸⁸

A szepességi misszálé *Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis* Anna-verzusának párhuzamait ma a kassai graduáléból, külföldről pedig három kéziratból (Riga, Krakkó), egy töredékről (Lund?) és két nyomtatványból (Koppenhága, Lund) dokumentálhatjuk.²⁸⁹ Míg valamennyi külföldi szerkönyv azonos szöveget közöl, addig a felvidéki források textusa mind azoktól, mind egymástól meglehetősen élesen elválnak.

Riga, Krakkó, Koppenhága, Lund Szepesség	Kassa
<i>Anna, mater Genitricis Dei,</i>	<i>Anna, mater sancta,</i>
	<i>genitrix Dei Genitricis,</i>
<i>ad te clamamus omnes rei,</i>	<i>ad te clamant omnes rei,</i>
<i>ora pro nobis filiam,</i>	<i>ora pro nobis filiam tuam,</i>
<i>matrem Dei, Mariam.</i>	<i>ora pro nobis filiam matrem Dei, Mariam. clara ex stirpe David.</i>

Batthyány Boldizsár misekönyve szintén négy olyan alleluiaaverset tartalmaz – egyet Katalin, hármad Tolentinói Miklós miséjében –, mely más magyar szerkönyvben nem szerepel.²⁹⁰ A *Catherina flos rosarum* Katalin-tételt Schlager két forrásból, egy 14. századi itáliai – talán domonkos – graduáléból, és egy 15–16. századi, vegyes tartalmú salzburgi kancionáléből jegyzi.²⁹¹ A verzusnak még két kéziratot adataról tudunk, mindkettőt a bresciai Szent Katalin domonkos apácakolostor 15. századi processzionáléi őrizték meg.²⁹² Ezekon kívül csak néhány – jellemzően itáliai és ibériai – nyomtatványban találtuk meg az alleluia szövegét.²⁹³

A misszálé kolofonja után a kézirat szkriptora, Fáncsi Antal utólag lejegyezte a hiányzó Mária-miséket, melyeket újabb, nyolc különböző kéztől származó kiegészítések követnek. Ezek közül a legutolsó

²⁸³ MMAe VIII 639.

²⁸⁴ PL-Kk 8, MissWro 1483, MissWro 1499. Usuarium: Lebus.

²⁸⁵ H-Bn 92.

²⁸⁶ KatSchlag 9, 71, 172, 354, MMAe VII 85, 86, 87, 559, 607, 663, F-Pn lat. 903, MissÉvora 1509, MissZar 1498. Cantus Index: g01268 E-Bbc M 648, E-Bbc M 785, E-E I.II.10, E-Mh Cód. 18, E-Mh Cód. 51, E-SAu Ms 2637, GB-Lbl Harley 4951. Usuarium: Agen, Bordeaux, Calahorra, Carcassone, Girona, Palma de Mallorca, Tarragona, Vic.

²⁸⁷ MMAe VIII 616, MissHalb 1511, MissLyon 1688, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissPoitiers 1498, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissToul 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissZar 1498. Usuarium: Auch, Avranches, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Bazas, Bordeaux, Coutances, Girona, Grenoble, Le Puy-en-Velay, Lebus, Meaux, Meißen, Mende, Merseburg, Saint-Malo, Saintes, Tarragona, Tours.

²⁸⁸ CH-SGs 338, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 376, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn I B 10, D-Mbs 14623, F-CO Ms. 445, PL-WRu I. F. 416, MissAugs 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissOCist 1486, MissOCist 1606. Cantus Index: 507035 CH-SGs 378, CH-SGs 380, CH-SGs 391, D-HEu Cod.Sal.X,007, F-Pn lat. 15182, F-Pn NAL 1412, SK-KO H III/2 mac 50b, PL-Wn Rps 12496 IV, PL-Wn Rps 12497 IV, PL-WRu I. F. 413. Meyer, Ch. 2006, 60, 99, Meyer, Ch. 2010, 45. Usuarium: Embrun, Konstanz, Lebus, Mâcon, Sion, Tarentaise.

²⁸⁹ LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-Kk 44, PL-Kk 45. Usuarium: Koppenhága, Lund, Björkwall, G. 2015, 242 (Lund?/OP?).

²⁹⁰ H-Bn MNy 17.

²⁹¹ MMAe VIII 750.

²⁹² Lásd: Lombardi, R. 2017, 98, 106.

²⁹³ MissAvila 1510, MissMed 1474, MissOCarm 1490, MissRom 1542. Usuarium: Cosenza, Messina, Róma, Tarragona.

Tolentinói Miklós miséje három alleluiával. A *Missa sancti Nicolai de Tolentino glorioso ordinis heremitarum sancti Augustini* feliratú összeállítás jelenléte a kódexben arra utal, hogy a szerkönyv a Batthyány-családtól egy ágostonos kolostorba kerülhetett.²⁹⁴ Az első, *Hic Nicolaus Augustini patris* alleluia külföldön a regensburgi püspökség területén fekvő seemannshauseni ágostonos kolostor 1586-ban másolt graduáléjában és egy 1491-es rendi nyomtatványban szerepel.²⁹⁵ Az azt követő *Hodie miraculis refulget* és *Nicolaus hic accensus fuit sacro Pneumate* verseket – az elsővel együtt – csak a római misekönyv 1505 és 1561 között megjelent kiadásai tartalmazzák.²⁹⁶

Egy 15. századi ferences misszálékné négy egyedi alleluiája rendi ünnepekre készült.²⁹⁷ Közülük háromról tud a műfaj összkiadása. Szent Ferenc stigmatizációjának szeptember 17-i miséjében kap helyet a *Christo confixus sum cruci* verzus, melyet Schlager egy ferences, egy ciszterci és egy trieri kéziratból dokumentál.²⁹⁸ Az alleluia újabb adatai szinte kivétel nélkül szerzetesrendiek: ferences, ágostonos, bencés, ciszterci feljegyzések. Ám a monasztikus (és a tridentinai) szerkönyvek nem Ferenc, hanem Ignác napjára (február 1.) asszignálják a tételt.²⁹⁹

V. István magyar király unokája, a koldulórendi toulouse-i püspök, Lajos *Concipe dum recolis*³⁰⁰ és *Rosa vernans caritatis*³⁰¹ tétele – érthető módon – főként ferences és francia szerkönyvekben tűnik fel.

Az 1450-ben szentté avatott franciskánus Sienai Bernardin *Bernardine Deum placat* alleluiaaversének eddig csak egyetlen, 1520 körül másolt koldulórendi kódexben bukkantunk a nyomára.³⁰²

Egy, a legszűkebb esztergomi forráscsoporthoz tartozó, 14. századi misekönyv az egyedüli hazai forrása két kommúnis tételnek.³⁰³ A hitvallók *Ecce sacerdos magnus qui quasi sol* versét Schlager főként szerzetesi (ágostonos, kartauzi, ciszterci) kéziratokból citálja.³⁰⁴ A tétel újabb adatai német, észak- és közép-európai (dán, svéd, norvég, cseh, morva) ismertségről tanúskodnak.³⁰⁵

Rendkívül ritka a szüzek *Elegit eam Deus et praelegit eam* tétele, melynek forrásaként Schlager egyetlen, 11–12. századi narbonne-i graduálét tüntet fel.³⁰⁶ Ezt az adatot csak a kódex legközvetlenebb földrajzi környezetéből származó alig néhány kézirat és nyomtatvány közlésével egészíthetjük ki.³⁰⁷

Urunk színeváltozásának napján jellemzően nem az egyes tételek, hanem a miseproprium egésze variálódott. Az általános európai gyakorlatnak megfelelően kéziratunk egy része erre az alkalomra nem új saját, hanem zömében a karácsonyi időszakból kölcsönzött tételeket írt elő *Lux fulgebit* kezdettel és *Dies sanctificatus illuxit nobis* alleluiával.³⁰⁸ Másik alternatíva volt a *Benedicta sit Sancta Trinitas* szentháromsági mise megismétlése, mellyel nálunk csak a nyomtatott pécsi misekönyv élt. Sokkal inkább időbeli tényezőnek, mintsem speciális választás eredményének tulajdonítható, hogy a központi rítus nyomtatványai – a periferikus és/vagy késői kéziratunkra jellemző, *Viderunt ingressus tuos* introitussal kezdődő új proprium került be *Candor est lucis aeternae* alleluiaaverssel.³⁰⁹

²⁹⁴ Lásd: Radó P. 1941a, 148–149.

²⁹⁵ MMAe VIII 206, 657, MissOFESA 1491.

²⁹⁶ Lippe, R. 1907, 233.

²⁹⁷ A-GÜ 1/29.

²⁹⁸ MMAe VIII 113, 114, 612, 703.

²⁹⁹ PL-Wn Rps BOZ 151, MissOFESA 1491. Cantus Index: g00064 PL-WaN 12722 V, PL-WaN Rps 12496 IV. Leisibach, J.–Huot, F. 1984, 113, Meyer, Ch. 2008, 96. Usuarium: Palma de Mallorca. MSIL 11, 82.

³⁰⁰ MMAe VIII 118, 614, CH-Sk Ms. 19. Usuarium: Mâcon.

³⁰¹ MMAe VIII 433, 766, CH-Sk Ms. 19, PL-Wn Rps BOZ 151, MissMed 1474, MissSeg 1500. Leisibach, J. 1976, 175, Leisibach, J. 1979, 126, Leisibach, J.–Huot, F. 1984, 122, Meyer, Ch. 2008, 95. Usuarium: Arles, Mâcon, Marseille, Róma, Valladolid.

³⁰² Meyer, Ch. 2008, 95.

³⁰³ H-Bn 95. Lásd: Kovács A. 2020b.

³⁰⁴ MMAe VIII 153, 629.

³⁰⁵ A-Ssp A. IV. 14, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), MissFreis 1502, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNid 1519, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissSalz 1498. Cantus Index: g02755 D-Gsta AB III 9, SK-BRI Rkp. 387, PL-SAK 40, PL-KI RL 1, D-LEu Ms Thomas 391. Usuarium: Koppenhága, Lund. Graham, B. F. H. 1999, 200.

³⁰⁶ KatSchlag 296, MMAe VII 163, 647.

³⁰⁷ MissPal 1567. Cantus Index: g03188 E-Bbc M 785 (La Seu D'Urgell). Usuarium: Carcassone, Elne, Girona.

³⁰⁸ Introitus: *Lux fulgebit*, graduále: *Speciosus forma*, alleluia: *Dies sanctificatus illuxit nobis*, offertórium: *Intonuit de caelo*, kommúnió: *In splendoribus sanctorum*.

³⁰⁹ Introitus: *Viderunt ingressus tuos* Ps. *Illuxerunt coruscationes*, graduále: *Cantate Domino*, alleluia: *Candor est lucis aeternae*, offertórium: *Gloria et divitiae*, kommúnió: *Viderunt omnes fines terrae*.

A zágrábi szerkönyvek közül csak egy 15. századi misszálé, a püspökség nyomtatott misekönyve és egy 18. századi retrospektív graduále tartalmazza *Transfiguratio* összeállítását.³¹⁰ Míg a nyomtatvány és az énekeskönyv az új sorozatot adja, addig a misekönyv egy olyan, évközi és karácsonyi tételekből válogatott énekrendet közöl, melynek sem *Hodie Iesus Christus facie* alleluája, sem teljes propriuma más magyar szerkönyvből nem ismert.³¹¹ Ismert viszont néhány salzburgi és regensburgi, kéziratos és nyomtatott forrásból, melyekben kódexünkkel teljesen megegyező proprium szerepel.³¹² Az alleluának még három további feljegyzéséről tudunk, melyek közül a legkorábbi a 11. század végétől származik.³¹³

Ugyanebben a zágrábi misekönyvben tűnik fel az a Dorottya-alleluia is (*O castitate phalerata*), mely a szent zsolozsmájából kölcsönzi szövegét, s melynek külföldi párhuzamát eddig egyetlen 14. századi passzauai misekönyvben találtuk meg.³¹⁴

Egy 15. századi kassai misszálé az egyedüli hazai forrása egy Anna- és egy Margit-tételnek.³¹⁵ Míg a *Salve virga florens Aaron salve* verzus viszonylag sok délnémet és cseh szerkönyvből adatolható,³¹⁶ addig az *O athleta Margareta* feljegyzését csak egy, a 15. század második felében a zágráni ágostonos kanonokok számára másolt graduáléban láttuk viszont.³¹⁷

Az esztergomi nyomtatott misekönyvek egymást követő kiadásai közül csak az 1514-es bécsi tartalmazza a Szűz Mária nővéreiről megemlékező misét, melyet Orbán pápa napjára, május 25-re asszignál: *Officium de sancta Maria Iacobi et Maria Solome* (sic!), *sororibus Dei matris Mariae. Quod festum celebratur in maio ipsa die sancti Urbani*. Az összeállításban, a húsvéti időre eső ünnep miatt, két alleluia szerepel: *Tres mirandae propagines, Respondens angelus*. Teljesen azonos, szekvenciával is felszerelt propriumot csak három délnémet és egy észak-itáliai nyomtatványban találtunk.³¹⁸ A második, *Respondens angelus* tétel nem más, mint az *Angelus Domini descendit de caelo* önállósult második verzusa, melyet külföldön is viszonylag ritkán, és a húsvéti idő legkülönbözőbb napjain használtak.³¹⁹

Az ugyanebben az évben, 1514-ben Velencében megjelent pálos misekönyv votív Erasmus-miséje és annak *O sancte praesul et martyr Dei Erasme* alleluiaverzusa alig néhány morva, cseh és német szerkönyvben tűnik fel.³²⁰ A remeterendi nyomtatvány két votív-misében, a Szűz Mária égi örömeiről, illetve öt öröméről összeállított propriumban közli az *Ave thronus Trinitatis* kezdetű verset. A szöveget csak három külföldi nyomtatványban találtuk meg, mindháromban *Ante thronum Trinitatis* incipittel, a halberstadtiban és az olmütziben *Nunc caeli Elii gloria* kezdetű második verzussal.³²¹

Néhány, csak egy-egy forrásunkban szereplő alleluia Közép-Európa (cseh, morva, lengyel úzusok) kivételével külföldön általánosan ismert. Ilyen az évközi idő *Confitebor tibi Domine* verzusa a nagyszebeni Halbgebachsen,³²² és *Lauda Ierusalem Dominum* tétele a heltauai misekönyvben.³²³

³¹⁰ A-Su M.III.23, MissZag 1511, HR-Zu MR 6.

³¹¹ Introitus: *In excelso throno*, graduále: *Benedictus qui venit*, alleluia: *Hodie Iesus Christus facie*, offertórium: *Deus enim firmavit*, kom-múnió: *In splendoribus sanctorum*.

³¹² D-Mbs 9508, D-Mbs 14623, H-SY Cod. 2, MissReg 1485, MissSalz 1498.

³¹³ KatSchlag 308, MMMAe VII 213, 650, MMMAe VIII 212, 659, A-Gu 17, D-Mbs 19267, I-BV VI 39.

³¹⁴ A-Wn Cod. 4812.

³¹⁵ RO-AJ R. I. 23.

³¹⁶ MMMAe VIII 466, 780, A-KN CCI 588, A-Wn Cod. 14208, CH-SGs 338, CH-SGs 359, CH-SGs 375, PL-Kl RL 1, MissPłock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498. Cantus Index: g03052 D-Dsta AB III 9, D-LEu Ms Thomas 391. Usuarium: Aquileia, Schleswig, Viborg.

³¹⁷ PL-WRu I. F. 387 f. 189^r, lásd: Morawska, K. 1998, 346.

³¹⁸ MissAugs 1510, MissBas 1488, MissPass 1514. Usuarium: Aquileia.

³¹⁹ MissTrier 1547 (húsvéti csütörtökök), MissTrier 1608 (húsvéti csütörtökök). Cantus Index: 507028 B-AVna IV.413 (húsvét, sexta), B-Gu Hs BKT.006 (húsvét, sexta), PL-Wn 12722 (rogációs mise).

³²⁰ CZ-OLu M III 8, CZ-Pn XIII B 8, MissNaum 1501, MissOl 1488, MissPrag 1498.

³²¹ MissHalb 1511, MissOl 1488, MissPłock 1520. Lásd még: Pikulik, J. 1984, 106–107, egy 1526-os tarnóvi graduáléban.

³²² KatSchlag 353, MMMAe VII 76, 662, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 14083, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-CHRM 47, F-CHRM 520, F-MOf 159, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MOD O 17, I-Ra 123, I-Rvat Vat. lat. 7018, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissÉvora 1509, MissGenf 1508, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissKöln 1494, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissOCart 1496, MissSarum 1521, MissStrass 1486, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608. Forbes, A. P. 1864, 262. Cantus Index: 02196.

³²³ KatSchlag 205, MMMAe VII 281, 620, A-Gu 761, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGv 295, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 14083, D-W Cod. Guelf. 1008

Szűkebb körben, csak a francia, az itáliai és az ibériai hagyományokban volt jelen a zágrábi missale notatumban Felix hitvalló miséjében kotta nélkül közölt *Sacerdotes tui Domine induant iustitia* verzus.³²⁴

Zavarba ejtően sokféle szövegváltozattal élt – részben liturgikus alkalmazása miatt – az előző alleluiával lényegében azonos tradíciókból, de kevesebb forrásból dokumentálható, a pozsonyi „D” misekönyvben *Hic est sacerdos magnus qui in diebus* incipittel kezdődő hitvalló püspök-tétel. Schlager *Ecce sacerdos* kezdettel idézi, de találunk *Sacerdos magnus N./Marcellus/Martinus, Ecce sacerdos magnus N.*, stb. indításokat is.³²⁵

Csak a 14. századi pozsonyi „B” misszále tartalmazza *Afra Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie proprium alleluiáját*, melyet külföldön kizárólag délnémet – köztük feltűnően sok sankt galleni – szerkönyvek közölnek.³²⁶

A periferiális forrásainkra jellemző *Imperatrix egregia* Mária-tétel szerkönyveink közül kizárólag a zágrábi nyomtatványban egészül ki *Regina caeli inclita* kezdetű tropussal. A feltehetően cseh eredetű tétel – tropussal³²⁷ vagy tropus nélkül³²⁸ – elsősorban a cseh, a morva, a lengyel, kisebb mértékben a délnémet tradíciókban volt népszerű.

Toulouse-i Lajos *O Ludovice tu gemmula cara* verzusa csak egy 15. századi ferences úti misszálénkban szerepel. Rendkívül ritka külföldi adatai koldulórendiek és franciák.³²⁹

A Szűz Máriáról az adventi időben mondandó/éneklendő mise *Spiritus Sanctus superveniet in te Maria* alleluiája nálunk csak a 15. századi pozsonyi „F” misekönyvben szerepel. A tétel általunk ismert hat külföldi forrása közül négy német lovagrendi.³³⁰

A gyergyói misszále Krisztus Testéről szóló votívmiséjének *Ego sum panis vivus qui de caelo descendit* tételét két szerkönyvben – egy angersi nyomtatványban és egy göttingeni kéziratban – találtuk meg.³³¹

A hangjelzés nélküli verzusszövegek közül harminchetet ma kizárólag magyar szerkönyvekből adathatunk, külföldi párhuzamaikról jelenleg nincs tudomásunk. Megjelenésük teljesen esetleges forrásaikban, többségük csak egy-két misszáléban tűnik fel. A legtöbb ilyen textust a pécsi (hat) és a zágrábi (öt) nyomtatványok tartalmazzák. A szövegek közel egyharmada (tíz) votív alkalmazásra, főként Mária-misékre íródott, a fennmaradók pedig – egy kivétellel – a szanktorále és a kommúne anyagához tartoznak. Vannak közöttük unikális tropusok, illetve olyan quasi kommúnis tételek, melyeket liturgikus alkalmazásuk okán tarthatunk külföldön ismeretlennek.

Ilyen az európai hagyományokban rendkívül ritka, azokból ma csak Eligiusra és Mórra alkalmazott szöveggel dokumentálható,³³² a magyar tradíciókba Miklós ünnepén stabilan beépült *Sancte Nicolae tu*

Helmst., F-CHRM 47, F-G Cod. lat. 84, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 161, I-VCd 162, MissAmiens 1487, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissKöln 1494, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissODT 1499, MissPal 1567, MissPoitiers 1498, MissSéez 1500, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissWorms 1490. Cantus Index: g01531.

³²⁴ KatSchlag 210, MMMAe VII 436, 622, F-CHRM 520, F-LA 239, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, I-BV VI 34, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Vat. Lat. 7018, MissAvila 1510, MissÉvora 1509, MissPal 1567, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissVal 1492, MissZar 1498. Cantus Index: g03091. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Auch, Auxerre, Burgos, El Burgo de Osma, Girona, La Seu D’Urgell, Limoges, Marseille, Valladolid.

³²⁵ KatSchlag 99, 363, MMMAe VII 149, 150, 586, 665, F-Pn lat. 830 (*Sacerdos magnus Marcellus qui*), F-Pn lat. 903 (*Ecce sacerdos*), MissNid 1591 (*Sacerdos magnus N. qui*), MissAugs 1510 (*Ecce sacerdos [...] iustus pius Conradus*), MissPárizs 1481 (*Ecce sacerdos magnus N. qui*). Cantus Index: g02754 *Ecce sacerdos*: E-Bbc M 785, F-Pn lat. 1121, g03190 *Sacerdos magnus Martinus*: F-Pn lat. 12584. Usuarium: *Sacerdos magnus*: Saint-Pol-de-Léon, Senlis, Uppsala.

³²⁶ MMMAe VIII 191, 649, 822, A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. 4812, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGs 376, D-Mbs 14623, MissAugs 1510, MissPass 1514. Leisibach, J. 1977, 95. Cantus Index: g03424.

³²⁷ MMMAe VIII 220, 663.

³²⁸ A-Gu 17, A-KN CCI 73, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-Kk 42, PL-Kk 45, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498. Cantus Index: g02575 PL-SAk 40, PL-WaN 12722 V.

³²⁹ MMMAe VIII 337, 720, CH-Sk Ms. 19. Hilg, H. 2014, 352, Leisibach, J. 1979, 126, Leisibach, J.–Huot, F. 1984, 112, Morawska, K. 1998, 344. Usuarium: Mâcon.

³³⁰ A-Ssp A. VII. 20, CZ-OLu M III 44, D-WB Ms. 1, PL-PE Rks. L. 2, MissODT 1499. Usuarium: Lidzbark Warmiński. Lásd még: Pikulik, J. 1984, 320–322.

³³¹ MissAngers 1489. Cantus Index: g03092 D-Gsta AB III 9.

³³² KatSchlag 199: F-LA 239 (Eligius), F-Pn 12584 (Mór), MMMAe VII 438, 617.

dulcedo pauperum aktualizált szövege Erzsébet napján egy pozsonyi (*Sancta Elisabeth tu...*), Benedek transláció miséjében a pécsi (*Sancte Benedicte tu...*), Ágoston ünnepén pedig egy zágrábi egyházmegyes ágostonos misszáleban (*Sancte Augustine tu...*).

A külföldön teljesen ismeretlen, névbehelyettesítéssel (*Sancte rex Stephane/Ladislai succurre nobis*) István és László király napjára is jegyzett verzus Adalbertre adaptált változata (*Sancte Adalberte succurre nobis*) viszonylag gyakori az esztergomi kéziratban, de még inkább a nyomtatott misekönyvekben a vértanú püspök áprilisi és/vagy novemberi ünnepén, valamint a róla megemlékező votívmisében.

Az Európában rendkívül ritka, alig néhány délnémet szerkönyvből kimutatható *Ornavit hic sanctus tempora sua* hitvalló-tétel³³³ a zágrábi püspökség készletének szerves része volt. Az országalapító ünnepére rendelt szövegváltozatát (*Ornavit sanctus Stephanus tempora sua*) viszont kizárólag az ultramontán misszále tartalmazza.

Egy 13. századi karintiai missale notatum röviddel másolása után zágrábi használatba került, s ott a helyi igények szerint lapszéli kiegészítésekkel látták el. A szanktorále megfelelő helyén, november elején marginális bejegyzésként szerepel Lénárd teljes miséje, benne az *O beate Leonarde elegit te Dominus alleluia* textusával, mely az *Elegit te Dominus sibi in sacerdotem magnum* kommúnis tétel egyetlen ma ismert ilyen aktualizálása és alkalmazása.³³⁴

Az elsősorban a keleti egyházakban tisztelt Onufrius, egyiptomi remete³³⁵ miséje a zsolozsmából kölcsönzött és a szentire alkalmazott, quasi kommúnis szövegű *Ora pro nobis beate Onuphrii* alleluiaival a domonkos használatra átalakított spalatói úti misszáleban szerepel. Külföldön az igen ritka tételt, mely csak egy-két itáliai és francia forrásban tűnik fel, névbehelyettesítéssel Kelemen, vagy ritkábban Mária valamelyik ünnepén jegyzik.³³⁶ Az alleluiait kizárólag kódexünk adja Onufrius napjára.

Első pillantásra úgy tűnik, mintha egy 14. századi szepességi misekönyv hitvallók ünnepére rendelt tétele egy általánosan ismert verzus (*Iste est qui ante Deum magnas virtutes*)³³⁷ szövegvariánsa lenne. Az eltérések azonban olyan jelentősek, hogy talán joggal tarthatjuk egy ma más forrásból nem adatolható, önálló megoldásnak a textust.

<i>Iste est sanctus, qui ante Deum magnas operatus virtutes, cuius doctrina plena est omnis ecclesia sanctorum. et omnis terra doctrina eius repleta est.</i>	<i>Iste est, qui ante Deum magnas virtutes operatus est,</i>
---	--

Schlager katalógusában és dallamkiadásában hiába keressük az *Isti sunt amici Dei qui viventes in carne* verzust. A Cantus Index is csak három külföldi kéziratból adatolja – mindegyikből csupán incipittel³³⁸ – a nálunk viszonylag gyakori, elsősorban esztergomi (pozsonyi) és zágrábi szerkönyvekben szereplő tételt. Az egyik pozsonyi misekönyv rendkívül szűkös, kategóriánként alig egy-két alleluiait közlő kommúnis anyagát a lapszálon bőségesen kiegészítették. A pótlások között megtaláljuk a verzus szövegét is, ám – forrásaink közül egyedülként – annak második, *quorum doctrina* kezdetű szakasza nélkül. A külföldi szerkönyvek jelzésszerű adatai miatt jelenleg megállapíthatatlan, hogy a rövidített szöveg valóban létező változat e.

Hasonló a helyzet két olyan textussal, melyet minden jel szerint két önálló verzus – szándékos vagy véletlen – összeolvasztása eredményezett, s melyek csak egy-egy misszálemban tűnnek fel. A *Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria* a *Felix es sacra virgo Maria* második részével (*et omni laude dignissima*) folytatódik egy talán kelet-magyarországi kéziratban, egy másik forrásunkban pedig két évközi tétel (*Domine*

³³³ MMMAe VIII 676, A-Gu 761, A-Wn Cod. 13314, D-Mbs 14013, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, SK-BRI ZV 387, MissFreis 1502, MissReg 1485. Cantus Index: g02910. Usuarium: Eichstätt, Koppenhága.

³³⁴ Azt egyelőre nem tudjuk, hogy a kézirat kiegészítője az alleluia után miért jegyezte le a *Desiderium animae eius* traktus teljes szövegét is. Ez az eljárás votív használatra utalhatna, ám ennek ellentmondani látszik a mise szanktoráléban való elhelyezése.

³³⁵ Kultusza nyugaton elsősorban a délnémet és az ibériai hagyományokból ismert. Lásd Usuarium: Augsburg, Badajoz, Basel, Cuenca, Freising, Girona, Jaén, Kamień Pomorski, Konstanz, Lleida, Magdeburg, Sigüenza, Tarragona, Tortosa, Valencia, Worms. Ünnepnapja: június 12.

³³⁶ KatSchlag 27, 46, 73, MissPlock 1520 (*Ora pro nobis sancta Dei Genitrix et virgo semper Maria ut...*). Cantus Index: g03221 I-BGc MA 239 (Gamma III.18).

³³⁷ KatSchlag 13, 247, MMMAe VII 235, 634.

³³⁸ Cantus Index: g02714 E-Mn Mss. 1361, F-Pn lat. 197, F-Pnm lat. 1112.

Deus meus in te speravi, Domine exaudi orationem meam) fúziójaként jön létre a kérdéses-talányos *Deus Deus meus in te speravi exaudi* forma.

Vannak olyan, ma máshonnan nem ismert verzusok, melyek meghatározott rítusokat jellemeznek. Az egyik ilyen a pálosok *Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus* tétéle. A textus első része – gyakran *Mirabilis Dominus noster in sanctis suis* szövegváltozattal – ebben a rövid formájában alleluiaként Európa valamennyi hagyományából bőségesen adatolható.³³⁹ A remeterend hosszabb változata, melynek szövege nagy valószínűséggel eredetileg zsolozsma-verzikulusként funkcionált *et gloriosus* kezdetű responzummal,³⁴⁰ viszont nem.

A forrásainkban kétféle terjedelemben, négy- és hatsoros változatban is közölt *Sancta Dei famula* Erzsébet-alleluiát külföldről jelenleg nem adatolhatjuk. Ez azért meglepő, mert a rövidebb forma két, augsburgi mintapéldányból pozsonyi használatra másolt misszálénkban maradt fenn, így joggal reménykedhettünk augsburgi adatának feltűnésében. Ugyanez a két, augsburgi-esztergomi úzusú kódex, valamint Batthyány Boldizsár misekönyve – és csak ez a három – tartalmazza a töviskorona votívmiséjére asszignált *Diadema spineum veneremur quo coronavit eum* verzust is.

Az *O consolatrix miserorum* kezdetű Zsófia-tétel kizárólag két domonkos kódexben szerepel, az Aquinói Tamás ünnepére íródott *Rigans montes de supernis* pedig egy harmadik koldulórendi misszálékban. Úgy tűnik, hogy ez utóbbi szövegének összeállítója-megalkotója viszonylag jól ismerte a domonkos egyháztanító írásait.³⁴¹

Igen ritkán, de előfordul olyan eset is, amikor az alleluiaverzus azért válik párhuzam nélkülivé, unikummá, mert az a liturgikus alkalom, ünnep, amelyre készült, maga is kuriózum. Ilyen a pécsi nyomtatványok Illés (*Veni in adiutorium sancte Elia*) és Dániel (*Iubente rege adducti sunt viri illi*) miséje. Míg előbbi tisztelete a zágrábi püspökség – és a kármeliták – mise- és zsolozsmaforrásaiból is kimutatható,³⁴² addig utóbbi kultuszáról más hagyományból jelenleg nincs adatunk.³⁴³

incipit	liturgikus funkció	forrás
<i>Dei Genitrix sancta Maria</i>	Máriáról a húsvéti időben	MissQuin 1487, MissQuin 1499
<i>Salve sidus nitens morum</i>	Imre	MissQuin 1487, MissQuin 1499
<i>Repleti sumus mane misericordia tua</i>	Sándor és társai	MissQuin 1487, MissQuin 1499
<i>Sancte Benedicte tu dulcedo pauperum</i>	Benedek	MissQuin 1487, MissQuin 1499
<i>Veni in adiutorium sancte Elia</i>	Illés próféta	MissQuin 1487, MissQuin 1499
<i>Iubente rege adducti sunt viri illi</i>	Dániel próféta	MissQuin 1487, MissQuin 1499
<i>Exiit per clausam portam</i>	az Úr születéséről vagy Máriáról	MissZag 1511
<i>Maria pia Genitrix Iesu Christi</i>	Máriáról	MissZag 1511
<i>O Maria rubens rosa</i>	Máriáról	MissZag 1511
<i>Trop. Maria candens liliium</i>		
<i>Exaudi me Domine quoniam benigna est</i>	a szidalmazók és gyalázkodók ellen	MissZag 1511
<i>Pulchra es et decora filia Ierusalem</i>	Zsófia	HR-Za III.d.23, MissZag 1511
<i>Non turbetur cor vestrum</i>	Fülöp és Jakab apostolok	H-Bn 92
<i>Iustus non commovebitur in aeternum</i>	vértanúk	H-Bn 92
<i>Iste est sanctus qui ante Deum</i>	hitvallók	H-Bn 92
<i>Sancta Dei famula prece (minor)</i>	Erzsébet	H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13
<i>Diadema spineum veneremur quo coronavit eum</i>	a töviskoronáról	H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13
<i>Contumelias terrores passus sum</i>	a lándzsáról és a szegekről	H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20
<i>Quodcumque ligaveris super terram</i>	Péter apostol székfoglalása	H-Bn 222, SK-BRm EL 13
<i>Sancte Adalberte succurre nobis</i>	Adalbert	A-GÖ 107, H-Bn 219, H-Bn 359, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514
<i>Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus</i>	vértanúk	A-GÖ 107, A-GÖ 234, PL-CZ III-3, MissPaul 1514

³³⁹ KatSchlag 128, MMMAe VII 312, 595. Cantus Index: g00040.

³⁴⁰ Lásd: Breviarium Zagrabiense, Venezia, 1484, p. III/47, III/49.

³⁴¹ Lásd: Thomas de Aquino: Principium Rigans montes. Prooemium. ... *de supernis divinae sapientiae rigantur mentes doctorum, qui per montes significantur, quorum ministerio lumen divinae sapientiae usque ad mentes audientium derivatur.*
<https://www.corpusthomisticum.org/otd.html>

³⁴² Lásd: Kovács A. 2007/2008.

³⁴³ Lásd: Kovács A. 2012, 278.

incipit	liturgikus funkció	forrás
<i>Salve sancta Maria mundi domina</i>	Mária mennybevételenek vigíliája	H-Bn 219, H-Bn 359, HR-Zk 355
<i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne (minor)</i>	vértanúk	H-Bn 214
<i>Sancta Elisabeth tu dulcedo pauperum</i>	Erzsébet	H-Bn 219
<i>Ave gemma virtuosa Dorothea</i>	Dorottya	HR-Zu MR 133
<i>Crucifixorum crucifixe tuos</i>	Tízezer katona	HR-Zu MR 46
<i>O beate Leonarde elegit te Dominus</i>	Lénárd	HR-Zu MR 70
<i>Diligam te Domine virtus mea... Deus meus (maior2)</i>	Szentháromság utáni 4. vasárnap	HR-Zk 355
<i>De vultu tuo iudicium meum</i>	Szentháromság utáni 10. vasárnap	HR-Zk 355
<i>Sidus caeli praefulgidum laudis</i>	Barbara	RO-Sb 595
<i>O flos paradisi</i>	Máriáról	RO-Sb 665
<i>Sancte Augustine tu dulcedo pauperum</i>	Ágoston	PL-GNd 150
<i>O consolatrix miserorum</i>	Zsófia	RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50
<i>Rigans montes de supernis</i>	Aquinói Tamás	H-Bn 318
<i>Ora pro nobis beate Onuphrii</i>	Onufrius	H-Bn 334
<i>Ornavit sanctus Stephanus tempora sua</i>	István király	MissUlt 1480
<i>Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni</i>	Máriáról a húsvéti időben	H-Bn 395
<i>Deus Deus meus in te speravi exaudi</i>	a szükségéről	RO-AJ R. I. 24

Csak magyar forrásokból ismert verzusszövegek

LITURGIKUS ALKALMAZÁS

Temporále

Alleluia-szériák

A középkori liturgia európai szintű homogenitása elsősorban a misében nyilvánult meg. A nagyfokú egységesség következtében a különféle tradíciók jellegzetességei, és azok alapján egy-egy miseforrás provenienciája rendszerint a temporále négy, a regionális szokásoknak nagyobb teret engedő alleluia-szériája – húsvét hete, húsvét utáni vasárnapok, pünkösd hete, évközi idő – segítségével határozhatók meg. A ciklusok elemzésekor nem a tételek eredete, nem a komponálás helye a döntő, hiszen előfordulhat, hogy minden egyes darab más és más régióból származik. A tételek válogatása, összeállítása, funkciójának kijelölése a különböző consuetudókat követő miseforrásokban több-kevesebb ponton eltérhet egymástól, egy adott tradíción belül viszont olyan jellegzetes, felbonthatatlan és tartós egységet képezhet, mely más hagyományban ritka vagy teljességgel ismeretlen. Ugyanakkor a szűkebb helyi szokásokat tükröző sorozatok összeállításában is előfordulhatnak időbeli vagy intézményi tényezőkkel magyarázható esetlegességek, változékonyságok azonos régió, úzuson belül is, ezért vizsgálatuktól teljesen pontos eredmények, általános érvényű, egzakt szisztémák nem várhatók.

Húsvét hete

Míg a húsvét nyolcadára összeállított ciklus hétfői és pénteki tételválasztása alapján három magyarországi gyakorlat – Esztergom-pálosok, Zágráb, Felvidék-erdélyi szászok – határozottan elválik egymástól, addig a hét többi napjának kijelölése többé-kevésbé egységes.

A húsvétvasárnapi *Pascha nostrum immolatus est* és a szombati *Laudate pueri Dominum* kizárólagosak forrásainkban, legfeljebb a szombati alleluia második versének (*Sit nomen Domini*) használatában vagy mellőzésében jelentkezhetnek eltérések. Néhány rendkívül ritka kivételtől eltekintve³⁴⁴ csütörtök állandó tétele az *In die resurrectionis meae*.

Kissé variábilisabb a keddi és a szerdai asszignáció. Ezen a két napon a legjellemzőbb választás a *Surgens Iesus Dominus noster* és a *Christus resurgens ex mortuis* volt. Esztergomban egyértelműen ez az elrendezés dominált, hiszen csak két kézirat és a nyomtatott misekönyvek cserélték fel e két nap tétéleinek a sorrendjét.³⁴⁵ Két bizonytalan eredetű forrás rendhagyó előírásán kívül³⁴⁶ az esztergomi kódexek rendje szerepelt Zágrábban is. Jóval szórtaabb a kép a felvidéki-erdélyi szász hagyományban, melyben – bár néhány kódex az esztergomi-zágrábi beosztást követi³⁴⁷ – a két fő alleluia mellett feltűnik az *Angelus Domini descendit de caelo* is, és a források ezt a három tételt közlik a legkülönbözőbb párosításban és sorrendben.³⁴⁸

A hétfői versválasztás rítusonként teljesen pontosan definiálható, és két nagy csoportra osztható. Húsvét második napján Esztergomban mindig az *Angelus Domini descendit de caelo* hangzott el.³⁴⁹ Csak egy, a legszűkebb értelemben vett esztergomi tradíciót, annak fővonalát követő kódexcsoportban tűnik fel a *Nonne cor nostrum ardens erat* tartalék tételként.³⁵⁰ A többi magyar úzus – Felvidék, erdélyi szász, Zágráb – forrásaiban ennek éppen az ellenkezője szerepel, vagyis a *Nonne cor nostrum ardens erat* helyett (vagy mellett) az *Angelus Domini descendit de caelo* rendkívül ritka.³⁵¹

³⁴⁴ *Christus resurgens ex mortuis*: MissGyer, *Surgens Iesus Dominus noster*: RO-AJ R. I. 24, MissHel, *Surrexit Altissimus de sepulchro*: H-Bn 395.

³⁴⁵ H-Bn 215, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514. A MissStrig 1500 – talán tévedésből – mindkét napra a *Surgens Iesus Dominus nostert* jegyzi.

³⁴⁶ kedd: *In die resurrectionis meae*: RO-AJ R. I. 24, szerda: *Obtulerunt discipuli Domino*: H-Bn 395.

³⁴⁷ H-Bn 92, H-Efkő I. 3a, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23.

³⁴⁸ *Angelus Domini descendit de caelo* – *Christus resurgens ex mortuis*: RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, SK-Sk Mus 1. *Angelus Domini descendit de caelo* – *Surgens Iesus Dominus noster*: MissGyer. *Christus resurgens ex mortuis* – *Angelus Domini descendit de caelo*: H-Bn 172a, MissHel.

³⁴⁹ Ugyanezt a verzust írja elő az erdélyi és a gyergyói graduále is.

³⁵⁰ H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 220, H-Bn 359, H-Efkő I. 1a (első helyen), RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3.

³⁵¹ H-Bn 92, H-Bn 395, H-Efkő I. 3a (tartalék tétel), RO-AJ R. I. 24.

Hasonlóan egzakt, de hagyományonként még differenciáltabb a pénteki alleluia-vers kijelölése. Esztergom – négy misszálé kivételével³⁵² – a *Crucifixus surrexit a mortuis*, Zágráb szinte mindig a *Surrexit Altissimus de sepulchro*,³⁵³ a felvidéki és az erdélyi szász kéziratok – a kolozsvári graduálén kívül³⁵⁴ – pedig a *Dicite in gentibus* adják.

	Esztergom, pálosok	Zágráb	Felvidék, erdélyi szászok
vasárnap	<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	=	=
hétfő	<i>Angelus Domini descendit de caelo</i> (+ <i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>)	<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>	<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>
kedd	<i>Surgens Iesus Dominus noster</i>	=	= / <i>Angelus Domini descendit de caelo</i> / <i>Christus resurgens ex mortuis</i>
szerda	<i>Christus resurgens ex mortuis</i>	=	= / <i>Angelus Domini descendit de caelo</i>
csütörtök	<i>In die resurrectionis meae</i>	=	=
péntek	<i>Crucifixus surrexit a mortuis</i>	<i>Surrexit Altissimus de sepulchro</i>	<i>Dicite in gentibus</i>
szombat	<i>Laudate pueri Dominum</i>	=	=

A magyarországi hagyományok húsvét heti alleluia-szériái

Az esztergomi sorozat nem önálló alkotás, hiszen pontosan ugyanezt a ciklust írta elő Passau és Aquileia is.³⁵⁵ A magyarországi krisztianizáció története ugyanakkor azt valószínűsíti, hogy ez az elrendezés a német püspökségből, és nem Észak-Itáliából érkezhetett hazánkba.³⁵⁶

A zágrábi alleluia-széria *Surrexit Altissimus de sepulchro* tételének pénteki elhelyezése külföldön rendkívül ritka: erre a napra csak négy délnémet bencés kézirat, a monzai és a brixeni graduále, valamint a churi, a roueni és az évreux-i püspökség nyomtatott misekönyve jegyzi.³⁵⁷ A hétfőre a *Nonne cor nostrum ardens erat*ot asszignáló két normann nyomtatvány közül a roueni más darabot jelöl ki csütörtökre (*Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*), az évreux-i misekönyv szériája viszont tételről tételre meg egyezik a zágrábi forrásokéval. Aligha tarthatjuk véletlen egybeesésnek a két, egymástól távol eső hagyomány, az évreux-i és a zágrábi sorozatának teljes azonosságát. Hogy a normandiai alleluia-széria mikor és milyen úton jutott el Zágrábba, egyelőre rejtély. De hogy a normann és a magyarországi rítusok között valamiféle kapcsolat lehetett, azt a zsolozsma repertoárja nagymértékben valószínűsíti.³⁵⁸

A felvidéki-erdélyi szász források jellegzetes pénteki *Dicite in gentibus* tételét széles körben – elsősorban a német szekuláris és szerzetesi hagyományokban – használták azonos liturgikus pozícióban,³⁵⁹ ám a legtipikusabb felvidéki-erdélyi szász széria – kedd: *Angelus Domini descendit de caelo*, szerda: *Christus resurgens ex mortuis* – pontos megfelelője a közép-európai – cseh és lengyel – tradíciókból mutatható ki.³⁶⁰

Hat kézirat – Codex Albensis, két kalocsai és egy zágrábi breviárium, zágrábi egyházmegyes missale notatum, Futaki-graduále – és két nyomtatvány – pécsi és ultramontán misekönyv – húsvét heti ciklusa

³⁵² *Nonne cor nostrum ardens erat*: H-Bn 218, H-Bn 222, SK-BRm EL 11. *Christus resurgens ex mortuis*: H-Bn 219.

³⁵³ *Christus resurgens ex mortuis*: H-Bn 395.

³⁵⁴ *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*: RO-AJ R. I. 1.

³⁵⁵ A-Wn Cod. 4812, D-Mbs 15730, I-Rvat Mss. Rossi 76, GradPass 1511, MissPass 1514, MMMAeSub II, LXXVI.

³⁵⁶ Lásd: Györfly Gy. 1983, 67–81, Kristó Gy. 2001, 88–95, Thoroczkay G. 2009, 33–50.

³⁵⁷ CH-E 121, D-Mbs 9921, D-Mbs 27130, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, PL-GNd 149, MissChur 1497, MissÉvreux 1497, MissRouen 1495, AMS 104.

³⁵⁸ Lásd: Czagány Zs. 1992, Uó. 2011.

³⁵⁹ A-Gu 17, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, D-BAs Lit. 6, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 11004, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., H-Bn 259, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, HR-Zu MR 177, I-Amt Ms. 607, I-IV LX (91), I-VCd 56, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-WRK 56, PL-WRu I. F. 386, SI-Lf 6773, MissBam 1507, MissBrand 1494, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissOFESA 1491, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissTournai 1498, MissVerdun 1491.

³⁶⁰ CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIV A 1, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-WRu M 1194, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493. Igen közel áll ehhez egy másik lengyel sorozat: kedd: *Surgens Iesus Dominus noster*, szerda: *Christus resurgens ex mortuis*. Lásd: PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu 7566, MissWro 1483. Ezt a morva források annyiban módosítják, hogy hétfőre az *Angelus Domini descendit de caelo*t adják: CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46.

nem illeszthető be e három rendszer (és tradíció) egyikébe sem.³⁶¹ A húsvétvasárnapi és a szombati internacionális tételeken kívül ezekben a forrásokban csak a keddi *Obtulerunt discipuli Domino* állandó. Ez az alleluia rendkívül ritka szerkönyveinkben. Ezen a nyolc forráson kívül csak öt erdélyi-váradai breviáriumunk és graduálénk, valamint egy ma még közelebbről nem meghatározott provenienciájú misekönyvünk tartalmazza, utóbbi fényeshét szerdáján.³⁶² Bár a forrásadatok rendkívül szűkösek, úzus tekintetében szórtak (Kalocsa, Zágráb, Pécs, Erdély, Várad), és néha bizonytalan eredetűek, mégis nagyon valószínű, hogy mivel az *Obtulerunt discipuli Domino* az esztergomi érsekség egyetlen rész hagyománya sem emelte be liturgiájába, ezért ez a versváltás kizárólag a kalocsai provinciának a püspökségeit, intézményeit jellemezte.³⁶³

Hasonló a helyzet az ebben a forráscsoportban változatosabb elhelyezésű és szövegű *Surrexit Altissimus de sepulchro* tétellel is. Zágráb mintegy szűkebb provenienciájelző pénteki alleluiaja – amit a pécsi misszále nem, a Futaki-graduále pedig húsvét negyedik vasárnapján illeszt be a repertoárjába – ezekben a szerkönyvekben szerdán és csütörtökön is szerepelhet. Péntekre adja a zágrábi breviárium és az ultramontán misekönyv, szerdára a Codex Albensis, csütörtökre a zágrábi misszále és a kalocsai breviáriumok. Utóbbiak és a Futaki-graduále olyan szövegváltozatot közölnek (*Surrexit Dominus de sepulchro*), melyet Kalocsán kívül – egy szepesi kódex kivételével – csak ferences kéziratokban találunk, de azokban húsvét keddjén.³⁶⁴ A gyakoribb *Surrexit Altissimus de sepulchro* szövegvariáns jelenleg még három, bizonyosan nem esztergomi rítusú kéziratból dokumentálható.³⁶⁵

	kalocsai breviárium	Cerovabrida-breviárium	zágrábi missale notatum
vasárnap	<i>Pascha nostrum immolatus est</i>		
hétfő	<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>	<i>Angelus Domini descendit de caelo</i>	
kedd	<i>Obtulerunt discipuli Domino</i>		
szerda	<i>Christus resurgens ex mortuis</i>		
csütörtök	<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	<i>Surrexit Altissimus de sepulchro</i>	
péntek	<i>Eduxit Dominus populum suum</i>	<i>Dicite in gentibus</i>	
szombat	<i>Laudate pueri Dominum</i>		

	pécsi misekönyv	Codex Albensis
vasárnap	<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	
hétfő	<i>Angelus Domini descendit de caelo</i>	
kedd	<i>Obtulerunt discipuli Domino</i>	
szerda	<i>Surrexit Dominus vere</i>	<i>Surrexit Altissimus de sepulchro</i>
csütörtök	<i>Cantate Domino canticum novum cantate</i>	
péntek	<i>Eduxit Dominus populum suum</i>	
szombat	<i>Laudate pueri Dominum</i>	

	Futaki-graduále	zágrábi breviárium	ultramontán misekönyv
vasárnap	<i>Pascha nostrum immolatus est</i>		
hétfő	<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>		
kedd	<i>Obtulerunt discipuli Domino</i>		
szerda	<i>Christus resurgens ex mortuis</i>		<i>Surrexit Christus et illuxit populo suo</i>
csütörtök	<i>Surgens Iesus Dominus noster</i>	<i>In die resurrectionis meae</i>	
péntek	<i>In die resurrectionis meae</i>	<i>Surrexit Altissimus de sepulchro</i>	
szombat	<i>Laudate pueri Dominum</i>		

Rendhagyó húsvét heti alleluia-szériák

³⁶¹ A-Gu 211, H-Bn 33, HR-Zu MR 43, HR-Za I.c.42, A-GÜ 1/43, TR-Itks 68, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissUlt 1480.

³⁶² A-GÜ 1/34, H-Bn 395 (szerda), H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu Cod. lat. 104, I-Rvat 8247, RO-AJ R. IX. 57.

³⁶³ Az egyházszervezetileg az esztergomi érsekséghez tartozó pécsi püspökség nyomtatott misekönyvét ebből a szempontból rendhagyó kivételnek tekinthetjük, hiszen abban – a magyarországi térítés és a püspökség történetéből, kapcsolataiból, személyi összetételéből, valamint földrajzi helyzetéből adódóan – az esztergomi rítus mellett a déli területek erős liturgikus befolyása is kimutatható. Lásd: Kovács A. 2012.

³⁶⁴ kedd: A-GÜ 1/29, H-Bu Cod. lat. 106, H-Bu Cod. lat. 123, RO-AJ R. I. 2, GradCsik, csütörtök: H-Bnm 63.84.C.

³⁶⁵ szerda: RO-AJ R. IX. 57, csütörtök: H-Bn 395, péntek: RO-AJ R. I. 24.

A *Surrexit Altissimus/Dominus de sepulchro*, de mindenekelőtt az *Obtulerunt discipuli Domino*, e két, az esztergomi úzusban teljességgel ismeretlen tétel szerepeltetése a sorozatban minden jel szerint a kalocsai érsekség karakterisztikus, egyéni megoldásaként értelmezendő. Míg előbbi – bár ingadozó asszignációval – a déli provincia egész területén ismert lehetett, annak közös anyagához tartozhatott, utóbbit két forrás kivételével Zágráb nem integrálta repertoárjába. Vagy – és ez tűnik valószínűbbnek – lehetséges az is, hogy a 13. századi zágrábi egyházmegyes missale notatum még egy általános, széles körben elterjedt gyakorlatot rögzít. Ezért szerepelhetnek benne azok az egész érsekségre jellemző specifikus elemek, melyek majd a 14. század elején végrehajtott domonkos reform eredményeként tűnhetnek el a zágrábi szerkönyvekből (*Obtulerunt discipuli Domino*), vagy nyerhettek stabil elhelyezést és szöveget (*Surrexit Altissimus de sepulchro*). Talán ezt a régi és az új *consuetudo* közötti átmeneti állapotot rögzíti a zágrábi breviárium, melynek szériája már tartalmazza csütörtök és péntek véglegessé váló verzusát, de még helyén marad az *Obtulerunt discipuli Domino*.

Míg a keddi alleluia vers összekapcsolja, és egyúttal a többi magyar hagyománytól élesen elválasztja ezeket a szerkönyveket, addig a csütörtöki és a pénteki tételek révén a források párokba rendeződnek. A két kalocsai breviárium egyezése (*Surrexit Dominus de sepulchro*, *Eduxit Dominus populum suum*) az azonos rítus miatt érthető, legfeljebb a hétfői nap eltérő választása (*Angelus Domini descendit de caelo – Nonne cor nostrum ardens erat*) lehet kissé meglepő. Ehhez a két kéziratához sorolható a zágrábi egyházmegyes missale notatum is, mely csak a pénteki versben (*Dicite in gentibus*) különbözik a Cerovabrida-breviárium sorozatától.

Egybehangzó hétfői alleluia verse a Codex Albensisben és a pécsi misszáléban, melyekben – Kalocsához hasonlóan – pénteken szintén az *Eduxit Dominus populum suum* szerepel, ám ahhoz csütörtökön a *Cantate Domino canticum novum cantate* társul. A pénteki vers csak két, augsburgi mintapéldányból pozsonyi megrendelésre másolt misekönyvből és egy ágostonos kódexből ismert,³⁶⁶ a *Cantate Domino canticum novum cantate* pedig szintén a két pozsonyi misszáléból adatolható, húsvét negyedik vasárnapján. Vajon ebben a négy forrásban a különleges pénteki tétel (*Eduxit Dominus populum suum*) azonossága és a csütörtöki szétválása (*Surrexit Dominus de sepulchro – Cantate Domino canticum novum cantate*) mögött a közös (kalocsai) úzus két elágazása (püspöksége, intézménye) sejthető? Más szóval: a csak egyetlen versben (*Surrexit Altissimus de sepulchro – Surrexit Dominus vere*) különböző Codex Albensis és a pécsi misekönyv egymáshoz közel álló egyházi intézmény szokásrendjének a tanúja? Ugyanez a jelenség – egyetlen eltérés (*Christus resurgens ex mortuis – Surrexit Christus et illuxit populo suo*) –, és a rokon *consuetudo* kérdése ismétlődik a csütörtökre és péntekre az *In die resurrectionis meae – Surrexit Altissimus de sepulchro* verseket előíró zágrábi breviárium és az ultramontán misekönyv esetében is. Vagy a nagyfokú hasonlóság oka nem szűkebb egyházszerkezeti rokonságra, hanem távolabbi időre visszanyúló, nagyobb földrajzi területet érintő hatásra, befolyásra vezethető vissza?

Hogy a rendhagyó húsvét heti alleluia-sorozat hazai összeállítás vagy külföldi átvétel-e, annak eldöntéséhez az *Obtulerunt discipuli Domino* szolgálhat kiindulópontul. Ez az alleluia külföldön négy úzusnak, illetve régióknak – beneventán, észak-itáliai, ibériai, délnémet bencés – volt stabil és állandó eleme,³⁶⁷ melyek azt – néhány ritka kivételtől eltekintve³⁶⁸ – szintén fényeshét keddjére asszignálták. Ugyanakkor az Európa-szerte elterjedt *Surrexit Altissimus/Dominus de sepulchro*³⁶⁹ csak három pontosan behatárolható forráscsoportban jelenik meg az *Obtulerunt discipuli Domino*val együtt húsvét hetének alleluia-szériájában. Közülük az ibériai és a beneventán szerkönyvek – Kalocsához hasonlóan – csütörtökre jegyzik, ám előbbieken mindig a Magyarországon ismeretlen *Data est mihi omnis potestast*,³⁷⁰ utóbbiak szerdán

³⁶⁶ H-Efkő I. 20, SK-BRm EL 13 (mindkettőben húsvét 5. vasárnapján és a rogációs misében), PL-GNd 150 (húsvét utáni csütörtök).

³⁶⁷ KatSchlag 27, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, I-VCd 56, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissOrense 1494, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500. A tétel további elszórt forrásai: CZ-Pn XIV D 12 (csütörtök), F-Pn nouv. acq. lat. 2661, MissBas 1479, MissBas 1488, MissToul 1490. Néhány délnémet szekuláris és ágostonos szerkönyv az alleluia *Quasimodo* vasárnaptól mennybemenetelig a húsvéti idő hétköznapjaira írja elő: kedd: A-VOR 254, MissFreis 1502, szerda: A-Gu 17, A-Wn Cod. 4812, MissStrass 1486. Egy 12. századi salzburgi graduáléban (D-Mbs 11004) a húsvét ötödik vasárnapja után, pontos asszignáció nélkül egy csoportban feljegyzett tételek között szerepel, egy augsburgi kéziratban (D-Mbs 3919) pedig húsvét harmadik vasárnapján.

³⁶⁸ szerda: I-VCd 186, csütörtök: I-MEs 19, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20.

³⁶⁹ KatSchlag 74.

³⁷⁰ MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissOrense 1494, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500.

a *Surrexit Dominus veret*, pénteken pedig az *In die resurrectionis meaet* írják elő.³⁷¹ Egy tradíció összeállítása viszont feltűnő egyezést mutat a Codex Albensis és a pécsi misekönyv ciklusával. A 10–12. századi sankt galleni bencés kéziratok,³⁷² melyeknek alleluia-sorozatából hiányzik az *Angelus Domini descendit de caelo*, a Codex Albensistől csak a hétfői, Pécstől ezen felül még a szerdai tételkijelölésben térnek el. Lényegében a sankt galleni széria kibővített, tartalék tételekkel felszerelt változatát tartalmazza a regensburgi Sankt Emmeram monostor két kódexe,³⁷³ melyekben a Codex Albensis és a pécsi misekönyv valamennyi alleluiaja megtalálható. Hogy a két bencés monostor, Sankt Gallen és Regensburg sorozatainak ilyen mértékű hasonlósága mögött mi állhat, egyelőre kérdéses, ám a kéziratok kora alapján talán joggal feltételezhető, hogy a sankt galleni ciklus lehetett az elsődleges, ami talán még az államalapítás előtt, Géza nagyfejedelem idején, a Sankt Gallenből meginduló keresztény térítés során kerülhetett Magyarországra.³⁷⁴

	pécsi misekönyv	Codex Albensis	Sankt Gallen	Sankt Emmeram
vasárnap		<i>Pascha nostrum immolatus est</i>		
hétfő	<i>Angelus Domini descendit de caelo</i>	–	–	<i>Angelus Domini descendit de caelo</i> <i>Surrexit Dominus vere</i>
kedd	–	–	–	<i>Oportebat pati Christum</i>
szerda	<i>Surrexit Dominus vere</i>	<i>Obtulerunt discipuli Domino</i> <i>Surrexit Altissimus de sepulchro</i>		
csütörtök		<i>Cantate Domino canticum novum cantate</i>		
péntek		<i>Eduxit Dominus populum suum</i>		
szombat		<i>Laudate pueri Dominum</i>		

Pécs, a Codex Albensis, Sankt Gallen és Regensburg húsvét heti alleluia-szériái

Húsvét utáni vasárnapok

Az ünnep nyolcadához képest a húsvéti idő vasárnapjainak alleluia-rendje jóval variábilisabb nemcsak Magyarországon, hanem Európa-szerte. Ennek oka az lehet, hogy ez a készlet épült be legkésőbb a miseliturgiába, ugyanis a legtöbb középkori egyház ezeken a napokon a húsvéti *Resurrexi*-misét ismételte, és az adott vasárnap saját anyagát hétfőre imponálta.

A tételeket forrásaink három szisztéma szerint rendezik el, ám mindháromban közös a 3–5. vasárnapra előírt *Modicum et non videbitis me – Vado ad eum qui me misit – Usquemodo non petistis* sorozat, melynek szövege a János-evangéliumból való.

Az esztergomi és a pálos hagyomány jellemzője, hogy minden vasárnapra két eltérő alleluia-verset ír elő.³⁷⁵ *Quasimodo* vasárnap első, Esztergomban lényegében kizárólagos *Angelus Domini descendit de caelo* tétele helyett a pálos források az *In die resurrectionis meaet* asszignálják.³⁷⁶ A második alleluia (*Post dies octo ianuis clausis*) szinte minden szerkönyvben azonos.³⁷⁷ Egy misszálé kivételével ezekben az úzusokban mindig az *Ego sum pastor bonus qui pasco* a második vasárnap második tétele.³⁷⁸ Az első *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus* és a harmadik vasárnap azonos pozícióban szereplő *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* tételét csak azok a források tartalmazzák ebben a sorrendben, melyek húsvéthétfőn a tartalék *Nonne cor nostrum ardens erat*ot is közlik.³⁷⁹ A többi szerkönyvben a két alleluia felcserélődik

³⁷¹ I-BV VI 33, I-BV VI 34.

³⁷² CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295.

³⁷³ D-Mbs 14083, D-Mbs 14322. A monostor harmadik kódexe (D-BAs Lit. 6) közelebb áll Salzburg, mint Regensburg hagyományához: kedd: *Angelus Domini descendit de caelo*, szerda: *Christus resurgens ex mortuis* (tartalék tétel), csütörtök: *In die resurrectionis meae*, péntek: *Dicite in gentibus*.

³⁷⁴ Lásd: Kovács A. 2018.

³⁷⁵ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 219, H-Bn 220, H-Bn 359, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 1a, H-EG U₂ VI. 5, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3, US-NYpm MS G.7, MissPaul 1514, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, OrdStrig.

³⁷⁶ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-EG U₂ VI. 5, MissPaul 1514.

³⁷⁷ H-Bn 219: 1. *Pascha nostrum immolatus est* 2. *In resurrectione tua Christe*.

³⁷⁸ US-NYpm MS G.7: 2D 1. *Ego sum pastor bonus qui pasco* 2. *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* 3D 1. *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*.

³⁷⁹ H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 220, H-Bn 359, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3.

(2D 1. *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*, 3D 1. *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*).³⁸⁰ Csak egy-két szerkönyv módosítja a tételek sorrendjét vagy ad más, az általános gyakorlattól eltérő verset a negyedik (*Surrexit Christus et illuxit populo suo*),³⁸¹ az ötödik (*In die resurrectionis meae*)³⁸² és a mennybemenetel oktávjába eső vasárnapon (1. *Ascendit Deus in iubilatione*, 2. *Dominus in Sina in sancto*).³⁸³ A tételválasztás minimális variálódása alapján úgy tűnik, hogy az esztergomi és a pálos tradíció egy legkésőbb a 14. század első felére már stabilizálódott, lényegében egységes, évszázadokon át változatlan alleluia-repertoárral látta el az egyházi évek ezt az időszakát.

Ugyanez a megállapítás érvényes a zágrábi rítusra is, mely azonos elv – vasárnaponként két különböző tétel – szerint állítja össze teljesen homogén alleluia-készletét.³⁸⁴ Az esztergomi és a zágrábi úzus repertoárja egyetlen vers kivételével – *Pascha nostrum immolatus est* a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* helyett – azonos, az alleluia elhelyezése, beosztása azonban teljesen eltérő.

A második szisztéma szerint az egész időszakban, minden vasárnap ugyanaz az alleluia hangzott el az első helyen, a másodikon pedig egy hetente változó tétel. Ezt az elsősorban német egyházmegyék által kedvelt elrendezést hat, többségében felvidéki provenienciájú kódexünk tartalmazza.³⁸⁵ A hétről hétre ismétlődő alleluia öt kéziratban a *Pascha nostrum immolatus est*, a nyitrai graduáléban viszont az *Angelus Domini descendit de caelo*. A rendszertől csak a második, illetve a harmadik vasárnapon tér el két szerkönyv a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* asszignációjával.³⁸⁶ Ebben a forráscsoportban az első vasárnap második alleluiaja a legcsekélyebb mértékben sem rögzült, szinte kódexenként más és más,³⁸⁷ ezzel szemben a másodiké csak két kéziratban tér el az esztergomi-zágrábi választástól.³⁸⁸

	Esztergom, pálosok	Zágráb	Felvidék
1D	<i>Angelus Domini descendit de caelo / In die resurrectionis meae</i> <i>Post dies octo ianuis clausis</i>	<i>Post dies octo ianuis clausis</i>	<i>Pascha nostrum immolatus est</i>
2D	<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus / Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i> <i>Ego sum pastor bonus qui pasco</i>	<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i> <i>Pascha nostrum immolatus est</i> =	// <i>Pascha nostrum immolatus est</i> =
3D	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam / Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i> <i>Modicum et non videbitis me</i>	<i>Surrexit Christus et illuxit populo suo</i> =	<i>Pascha nostrum immolatus est</i> =
4D	<i>Surrexit Christus et illuxit populo suo</i> <i>Vado ad eum qui me misit</i>	<i>In die resurrectionis meae</i> =	<i>Pascha nostrum immolatus est</i> =
5D	<i>In die resurrectionis meae</i> <i>Usquomodo non petistis</i>	<i>Angelus Domini descendit de caelo</i> =	<i>Pascha nostrum immolatus est</i> =
6D	<i>Ascendit Deus in iubilatione</i> <i>Dominus in Sina in sancto</i>	= =	= =

A húsvét utáni vasárnapok alleluia-szériái a magyarországi hagyományokban

Az alleluia elrendezésének harmadik elve, melynek tényleges gyakorlati megvalósulása kérdéseket vet fel, több változatban is megjelenik. Legtisztabb formájában minden vasárnaphoz egyetlen darabot

³⁸⁰ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 219, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 1a, H-EG U2 VI. 5, MissPaul 1514, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, OrdStrig.

³⁸¹ H-Bn Fol. lat. 3815: 1. *Vado ad eum qui me misit* 2. *Surrexit Christus et illuxit populo suo*.

³⁸² H-Bn 219: *Pascha nostrum immolatus est*.

³⁸³ H-Bn 219: 1. *Dominus in Sina in sancto* 2. *Ascendo ad Patrem meum*. US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484: 2. *Ascendens Christus in altum*. US-NYpm MS G.7: 3. *Dominus in Sina in sancto*.

³⁸⁴ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, MissZag 1511.

³⁸⁵ H-Bn 92, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, SK-BRsa 67.

³⁸⁶ 2D: RO-AJ R. I. 24, 3D: SK-BRsa 67. Egy harmadik kódexben (H-Bn 92) – talán tévedésből – a második vasárnapon a *Pascha nostrum immolatus est* a második helyen szerepel.

³⁸⁷ H-Bn 92: *Surgens Iesus Dominus noster*. RO-AJ R. I. 23: *Angelus Domini descendit de caelo*. RO-AJ R. I. 24: *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*. RO-AJ R. I. 96: *Christus resurgens ex mortuis*. RO-BRbn I. F. 67, SK-BRsa 67: *In die resurrectionis meae*.

³⁸⁸ H-Bn 92: *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*. SK-BRsa 67: *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*.

rendelnek.³⁸⁹ Három kézirat kivételével a 3–5. vasárnapok egyedüli tételeként megmarad a *Modicum – Vado – Usquemodo* sorozat,³⁹⁰ a másodikon pedig leggyakrabban a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* szerepel.³⁹¹ A mennybemenetelt követő vasárnapon vagy mindkét alleluia – *Ascendit Deus in iubilatione, Dominus in Sina in sancto* – megjelenik,³⁹² vagy csak a második,³⁹³ vagy a források egy ezektől eltérő harmadik tételt közölnek.³⁹⁴ Itt is *Quasimodo* vasárnap beosztása a legképlékenyebb, melyre ritkán két,³⁹⁵ gyakrabban csak egy alleluia adnak ennek a forráscsoportnak a szerkönyvei. Az azonban rendkívül variábilis, hogy melyik tételt asszignálják egyedülként,³⁹⁶ sőt az is előfordul, hogy – talán másolói tévedésből – egyetlen alleluia sem találunk ezen a ponton.³⁹⁷

Lényegében ugyanezt a rendszert tartalmazza öt további kódexünk³⁹⁸ azzal a különbséggel, hogy az első vasárnap mindig két igen változatos párosítású tétellel felszerelt,³⁹⁹ és hogy a 2–4. vasárnap bármelyikén szerepelhet alleluia pár.⁴⁰⁰

1D //
2D <i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>
3D <i>Modicum et non videbitis me</i>
4D <i>Vado ad eum qui me misit</i>
5D <i>Usquemodo non petistis</i>
6D <i>Ascendit Deus in iubilatione</i>
<i>Dominus in Sina in sancto</i>

A húsvét utáni vasárnapok rendhagyó alleluia-szériája

A legfontosabb kérdés ezzel a szisztémával kapcsolatban az, hogy azokban a hagyományokban, intézményekben, amelyeknek ezek a források a képviselői, valóban csak egy alleluia hangzott el a húsvét utáni vasárnapokon? Vagy első helyen egy állandóan ismétlődő darabbal kell számolnunk, melynek incipitjét – talán tévedésből, talán az általánosan ismert gyakorlat és tételválasztás miatt – nem adták meg a szkriptorok?⁴⁰¹ Ebben az esetben vajon elképzelhető-e az, hogy időben – a 14.-től a 17. századig – és térben – Kassa, Gyöngyös, Gyergyó, Brassó, stb. – egymástól távol eső úzusokban ugyanazt a hibát vétették volna a másolók? Ha elfogadjuk ennek a lehetőségét, akkor viszont az állandó alleluia megállapítása ütközik nehézségbe.

Az elsősorban a német egyházakban preferált rendszerben általában *Quasimodo* vasárnap első tételét ismételték meg minden vasárnap első helyen,⁴⁰² amire vagy egy hosszabb, a vasárnapok végzésének

³⁸⁹ H-Bn 172a, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759 (1D és 6D lakúna), TR-Itks 49, TR-Itks 60, MissGyer, MissHel.

³⁹⁰ H-Bu A 114: 3D *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*. H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115: 3D–5D *Oportebat pati Christum, Christus resurgens ex mortuis, Surrexit Christus et illuxit populo suo*.

³⁹¹ H-Bn Ms. Mus 7240: *Ego sum pastor bonus qui pasco*. H-Bu A 115: *Cognoverunt discipuli Dominum*.

³⁹² H-Bn 172a, TR-Itks 49, TR-Itks 60, MissGyer, MissHel.

³⁹³ H-Bu A 114, H-Efkö I. 3a.

³⁹⁴ H-Bn Ms. Mus 7240: *Non vos relinquam orphanos*. H-Bu A 115: *Regnavit Dominus super omnes gentes*. RO-AJ R. IX. 57: *Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis*.

³⁹⁵ H-Efkö I. 3a, MissGyer (fordított sorrendben): *In die resurrectionis meae, Pascha nostrum immolatus est*.

³⁹⁶ H-Bn 172a: *Surgens Iesus Dominus noster*. H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115: *Post dies octo ianuis clausis*. RO-AJ R. IX. 57, TR-Itks 49, TR-Itks 60: *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*. MissHel: *In die resurrectionis meae*.

³⁹⁷ H-Bu A 114.

³⁹⁸ A-GÜ 1/43, H-Bn 222, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 595, SK-Sk Mus 1.

³⁹⁹ A-GÜ 1/43, RO-Sb 595 (fordított sorrendben): *In die resurrectionis meae, Pascha nostrum immolatus est*. H-Bn 222: *Pascha nostrum immolatus est, Surgens Iesus Dominus noster*. RO-AJ R. I. 1: *In die resurrectionis meae, Dicite in gentibus*. SK-Sk Mus 1: *Surgens Iesus Dominus noster, Angelus Domini descendit de caelo*.

⁴⁰⁰ H-Bn 222, RO-AJ R. I. 1, SK-Sk Mus 1 (fordított sorrendben): 2D *Ego sum pastor bonus qui pasco, Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*. A-GÜ 1/43: 3D *Surrexit Christus et illuxit populo suo, Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*. H-Bn 222: 3D *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus, Modicum et non videbitis me*. RO-Sb 595: 4D *Pascha nostrum immolatus est, Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*.

⁴⁰¹ Szendrei Janka csak ezt a lehetőséget tartotta elképzelhetőnek. Lásd: Szendrei J. 2005a, 292, 332.

⁴⁰² A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, H-SY Cod. 2, MissSalz 1498: *In resurrectione tua Christe*. D-B Mus. ms. 40078, MissHil 1511, MissTrier 1547, MissWorms 1490: *Haec dies quam fecit Dominus*. D-Mu 2o Cod. ms. 156, MissFreis 1502: *In die resurrectionis meae*. MissLüt 1502: *Pascha nostrum immolatus est*. MissOSB 1481, MissOSB 1498: *Christus resurgens ex mortuis*. Elvéve előfordult,

rendjét összefoglaló rubrikában, vagy a mise megfelelő helyén incipittel utaltak. Szükséges esetben az is előfordulhatott, hogy az első kivételével minden vasárnap ugyanaz a két tétel hangzott el.⁴⁰³ Kérdéses, hogy automatikusan alkalmazható-e az állandó alleluia szisztémája a bármiféle eligazítást, rubrikát vagy incipitet nélkülöző, az első vasárnapra meglehetősen heterogén tételpárokat előíró magyar forrásokban? Óvatosságra int az is, hogy több, egészen eltérő tradíciót reprezentáló külföldi szerkönyv szintén egyetlen alleluia asszignál ezekre a napokra.⁴⁰⁴ Közülük néhány teljesen egyértelművé teszi, hogy ezekben a misékben valóban egy alleluianak kell elhangoznia. Ennek az eljárásnak az oka minden bizonnyal a liturgikus alkalom megítélése, rangjának besorolása lehet.

A középkori egyházak egy része azzal, hogy a vasárnapi miséket hétfőre helyezte át, majd a hét többi napjain – gyakran az alleluia naponkénti megváltoztatásával – megismételte, azokat nem ünnepi, hanem hétköznapi szertartásként kezelte, melyekben elegendő volt egy alleluia megszólaltatni. Erre a rubrikák szóhasználata (*feria secunda, solum unum alleluia*) mellett abból is következtethetünk, hogy több szerkönyv külön hangsúlyozza, hogy a hétköznapi miatt (*quia feria*) elmarad a Gloria, a Credo, és elvétve a szekvencia is. A hét napjaira szánt változó alleluiaikat vagy egy terjedelmesebb rubrika részeként közölték,⁴⁰⁵ vagy a hétfőre áthelyezett vasárnapi mise kivételével azonosak voltak fényeshét tételeivel.⁴⁰⁶ Az első megoldás azt eredményezte, hogy az imponált vasárnapi misében mindig ugyanaz a tétel hangzott el. Hogy közvetlen környezetünkben is ismert volt ez az eljárás, azt a prágai liber ordinarius mellett morva és cseh misekönyvek is bizonyítják, melyek a húsvét utáni vasárnapok miséinek alleluiaikat szinte mindig a *hoc solum* megjegyzéssel látják el.⁴⁰⁷ Fehérvasárnap kivételével egyetlen alleluia írt elő Aquileia is.⁴⁰⁸

Lehetséges, hogy a rendhagyó alleluia-szériákat közlő magyar hagyományok valóban egy regisztrálatlan és jelenleg meghatározhatatlan állandó, és egy hétről hétre változó tételt szántak ezekre a vasárnapokra. Ám a *solum unum*-rendszer külföldi analógiái egy viszonylag széles körben alkalmazott megoldás létezéséről tudósítanak, ezért nem zárható ki a hazai adatok helyessége, szándékossága sem. Különösen akkor nem, ha a szisztéma mellett a tételválogatás szinte teljesen azonos morva és cseh párhuzamait is figyelembe vesszük.⁴⁰⁹

A húsvét utáni vasárnapok négy magyar alleluia-szériája lehetséges külföldi előzményeinek a körét a *Modicum – Vado – Usquemodo*-trio szűkítheti le. A tételek egymástól még független, önálló feljegyzései a 11–12. században itáliai kódexekben tűnnek fel.⁴¹⁰ A három alleluia együtt – egyelőre még képlékeny elrendezésben – egy 12. századi ravennai graduáléban szerepel.⁴¹¹ A teljes sorozat a magyar forrásokkal azonos liturgikus pozícióban először egy ugyanebből a korból származó, igen bőséges készletet (minden

hogy a második alleluia volt állandó. HR-Zu MR 177: *In resurrectione tua Christe*. PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 45: *Pascha nostrum immolatus est*.

⁴⁰³ MissBas 1479, MissBas 1488: *Benedictus es Dei Filius qui resurrexisti, Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*. MissHalb 1511: *Haec dies quam fecit Dominus, Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*.

⁴⁰⁴ A-Wn Cod. 4812, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 9, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, D-TRs 2554/2119, H-Bn 93, PL-GNd 196, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, GradPass 1511, MissHavel 1489, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissPass 1514, MissPrag 1498, MissSchwerin 1480. 1D két tétel: A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-Kk 6, PL-Kk 8, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissWro 1483. 2D két tétel: HR-Zu MR 70. 5D két tétel: MissReg 1485, MissSpey 1501. 5D három tétel: D-Mbs 15730. 1D és 5D két tétel: MissBrand 1494.

⁴⁰⁵ A-Gu 17, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, MissFreis 1502, MissMainz 1482, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissWorms 1490.

⁴⁰⁶ D-BAs Msc. Lit. 119, MissMagd 1503.

⁴⁰⁷ CZ-Pn XIV D 9: *Ad missam Quasimodo [...] Alleluia Surgens Iesus. Hoc solum etiam sint prosa. [...] Ad missam Misericordia Domini [...] Alleluia Surrexit pastor bonus hoc solum. [...] Ad missam Iubilare Deo [...] Alleluia Modicum et non hoc solum. [...] Ad missam Cantate Domino [...] Alleluia Vado ad eum hoc solum. [...] Ad missam Vocem iucunditatis [...] Alleluia Usquemodo hoc solum*. Lásd még: CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn XIII B 8, H-Bn 93.

⁴⁰⁸ I-Rvat Mss. Rossi 76, MMAeSub II, LXXVI.

⁴⁰⁹ CZ-Bam II, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, MissPrag 1498.

⁴¹⁰ KatSchlag 38, továbbá *Vado ad eum qui me misit*: I-IV LX (91), *Modicum et non videbitis me*: I-PS C 120.

⁴¹¹ I-Pc A.47: 3D *Modicum et non videbitis me, Surrexit Dominus vere, 4D Memento Domine David, Surrexit Dominus qui creavit omnia, 5D Confitemini Domino et invocate nomen eius, Vado ad eum qui me misit, Usquemodo non petistis*.

vasárnapra három alleluia) közlő forlimpopoli-i vagy ravennai kéziratban tűnik fel,⁴¹² majd a 13–14. században beépül két észak-itáliai (Aquileia, Cividale) tradícióba.⁴¹³

Ugyanakkor egy franciaországi bencés misekönyv már a 11. század legelején, 1030 körül közli a *Modicum – Usquemodo* tételpárt,⁴¹⁴ vele egyidőben a saint-yrieix-i, valamivel később pedig a limoges-i és a narbonne-i graduále viszont mindhárom alleluját.⁴¹⁵ A tételek a későbbiekben önállóan⁴¹⁶ és párokba rendeződve⁴¹⁷ is rögzülhettek mind az itáliai, mind a francia régiókban. A teljes trió e két hagyománykőrön kívül elsősorban a szerzetesrendek (ciszterciek, domonkosok) és az ibériai félsziget liturgikus gyakorlatának vált szerves részévé. Előbbiek az adott vasárnapi mise első, utóbbiak – a magyar praxissal megegyezően – második alleluájaként írták elő az egyes tételeket.

A ciklus itáliai és francia feltűnésével szinte egyidőben, a 12. században ezek az alleluák megjelentek Közép-Európában, cseh területen is. Egy prágai missale notatum még csak a két szélső darabot közölte,⁴¹⁸ ám ettől kezdve az alleluia-trió évszázadokon keresztül stabil és elhagyhatatlan eleme volt a cseh mellett a morva és a lengyel tradícióknak is.⁴¹⁹ Ezeken az úzusokon kívül az egyes darabok, tételpárok vagy a teljes hármassal szinte teljesen ismeretlen volt, az alleluák német területre csak elvéve szivárogtak át.⁴²⁰ Hogy a sorozat az itáliai vagy a francia consuetudókból érkezett-e Magyarországra, azt két verzusának a szövegváltozatai dönthetik el. Ugyanis utóbbiak – az európai szekuláris és rendi hagyományok többségéhez hasonlóan – a *Modicum et non videbitis me* versnek a *quia vado*, a *Vado ad eum qui me misit*nek pedig a *sed quia haec* szavakkal folytatódó változatát használták az itáliai és a közép-európai alak (*quia vado* szakasz nélküli rövid forma, *et nemo ex vobis* folytatás) helyett. A trió tehát minden jel szerint közvetlenül Itáliából – esetleg cseh-morva-lengyel közvetítéssel – kerülhetett hazánkba,⁴²¹ majd azt a különböző részhagyományok eltérő módon egészítették ki, töltötték fel.

A központi rítus és Zágráb húsvéti időre rendelt szériájának pontos vagy közel azonos külföldi megfelelőjét ma nem ismerjük, így elképzelhető, hogy mindkettő jellegzetes hazai összeállítás. A felvidéki sorozat legközelebbi párhuzamát – egyetlen tétel eltéréssel – egy 1300 körül másolt wislicai graduále tartalmazza.⁴²² A *solum unum*-rendszer a fehérvasárnapi tételválasztás (*Surgens Iesus Dominus noster*) alapján közelebb áll a közép-európai,⁴²³ mint az aquileiai (*Post dies octo ianuis clausis, Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*) szokásrendhez.

Pünkösöd hete

Míg a magyar hagyományok fényeshétre és húsvéti időre rendelt sorozatai világosan és egyértelműen szétválaszthatók és meghatározhatók, addig a pünkösöd nyolcadára előírt szériák azoktól több szempontból is különböznek. A szinte teljesen azonos repertoár mellett a tételek elrendezése, asszignációja

⁴¹² I-MoD O I 7: 3D *Surrexit Dominus vere, Modicum et non videbitis me, Dextera Dei fecit virtutem*, 4D *Surrexit Dominus qui creavit omnia, Vado ad eum qui me misit, Memento Domine David*, 5D *In resurrectione tua Christe, Usquemodo non petistis, Exivi a Patre et veni in mundum*.

⁴¹³ I-Rvat Mss. Rossi 76, MMAeSub II, LXXVI.

⁴¹⁴ F-Pn lat. 9435.

⁴¹⁵ F-Pn lat. 780, F-Pn lat. lat. 903, F-Pn lat. lat. 1132.

⁴¹⁶ *Modicum et non videbitis me*: F-Pn lat. 865A, MissTroyes 1489. *Vado ad eum qui me misit*: B-Br II/3823, I-VCd 56. *Usquemodo non petistis*: E-Mn Vit. 20–4, F-Pa 197, MissSéez 1500.

⁴¹⁷ *Vado ad eum qui me misit – Usquemodo non petistis*: F-Pn nouv. acq. lat. 1235.

⁴¹⁸ CZ-Pn XIV D 12. A *Modicum et non videbitis me* a misében az evangélium előtt szerepel, az *Usquemodo non petistis* – ugyanattól a kéztől – kiegészítésképpen a lapszélén. Lehetséges, hogy a *Vado ad eum qui me misit* is tévedésből maradt ki a főszövegből, amit a szkriptor elfelejtett utólag a margón pótolni.

⁴¹⁹ CZ-Bam II, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, H-Bn 93, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 43, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 63.

⁴²⁰ *Modicum et non videbitis me*: A-Wn Cod. 14208, MissChur 1497, *Vado ad eum qui me misit*: A-Ssp A. IV. 14, MissChur 1497, *Usquemodo non petistis*: A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, mindhárom: A-Wn Cod. ser.n. 1925.

⁴²¹ Mivel a ma ismert legkorábbi misszálénk a 13. század első feléből származik (A-GÜ 1/43), ezért a fordított irányú – Magyarországról a cseh-morva-lengyel hagyományok felé – közvetítés lehetősége forrásadatokkal jelenleg nem igazolható.

⁴²² PL-Kl RL 1: 1D *Surgens Iesus Dominus noster*.

⁴²³ CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 9, CZ-Pu XIII A 5c, H-Bn 93, PL-WRu M 1194. *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*: CZ-Pu XII A 21.

egy úzuson belül is képlékenyebb, a variánsok száma jóval nagyobb. Azonos provenienciájú szerkönyvek eltérő megoldásokat követhetnek és fordítva, ezért az egyes tradíciók és forrásaik közötti kapcsolat fellazul, a hagyományok átjárhatóvá válnak, átrendeződnek. A változékonyságban, instabilitásban szerepet játszhatott az is, hogy az évnék ez a szakasza kántorböjti hét volt.

A magyarországi szerkönyvek a pünkösdi heti alleluákat azonos elv szerint rendezik el, melynek lényege, hogy minden napra egy állandó és egy változó tételt adnak.⁴²⁴ Az állandó alleluia kijelölése és elhelyezése alapján két fő csoport különíthető el.

A legszorosabb értelemben vett, és a legegységesebb sorozatot közlő esztergomi források keddi kivételével minden nap második helyen a *Veni Sancte Spiritus* írják elő.⁴²⁵ Egy változatosabb összetételű, erdélyi, kassai és szász szerkönyveket is magába foglaló, variábilisabb szériákat adó kézirat- és nyomtatványcsoport a repertoárban nem, csak néhány változó tétel elhelyezésében tér el az előzőtől, az alapvetően pedig annyiban, hogy kedden jegyzi, pénteken viszont leggyakrabban elhagyja a *Veni Sancte Spiritus*.⁴²⁶

A két esztergomi forráskörben a szombati tételeken kívül⁴²⁷ csak hétfő (*Dum complerentur dies Pentecostes – Spiritus Domini replevit orbem terrarum*⁴²⁸) és szerda (*Spiritus Domini replevit orbem terrarum – Emitte Spiritum tuum*⁴²⁹) asszignációja különböző. A szerdai variáns a második csoport sorozatában a következőket eredményezi. Egyrészt a vasárnapi mise – amit csütörtökön megismételtek – alleluái egy harmadik napon, szerdán is elhangzottak. Másrészt míg az első csoportban a tételek az azonos számú asszignáció miatt egyenrangúak voltak, addig a másodikban az *Emitte Spiritum tuum* a vasárnapi, a szerdai, a csütörtöki és a szombati kijelölés miatt hangsúlyos szerephez jutott, és háttérbe szorította a *Dum complerentur dies Pentecostes* és a *Loquebantur variis linguis apostolit*. Pedig éppen ez utóbbi, pénteki (és szombati) alleluia volt az esztergomi széria legjellegzetesebb eleme.⁴³⁰

	Esztergom1	Esztergom2
vasárnap	<i>Emitte Spiritum tuum</i> Veni Sancte Spiritus	= =
hétfő	<i>Dum complerentur dies Pentecostes</i> Veni Sancte Spiritus	<i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i> =
kedd	<i>Paracletus Spiritus Sanctus</i> –	= Veni Sancte Spiritus
szerda	<i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i> Veni Sancte Spiritus	<i>Emitte Spiritum tuum</i> =
csütörtök (= vasárnap)	<i>Emitte Spiritum tuum</i> Veni Sancte Spiritus	= =

⁴²⁴ Ettől csak öt graduále tér el, melyek naponta csak egy alleluját jegyeznek: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. IX. 57, SK-Sk Mus 1.

⁴²⁵ A táblázatban Esztergom1. H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 220, H-Bn 359, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3. Az állandó tételt egy kódex (H-Bn 220) szerdán nem jelzi. Ezek azok a misszálék, melyekben húsvéthétfőn a *Nonne cor nostrum ardens erat* tartalék tételként szerepel, és húsvét második és harmadik vasárnapjának első alleluái felcserélődnek. További kutatást igényel, hogy miért tér el ezektől három pozsonyiként számon tartott, tehát elvben ehhez a szűk forráskörhöz tartozó kézirat: H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 222.

⁴²⁶ A táblázatban Esztergom2. H-Bn 222, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkő I. 1a, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 759, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, OrdStrig. A *Veni Sancte Spiritus* egy misszále (H-Bn 222) kedden nem, öt szerkönyv (H-Efkő I. 1a, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, RO-BRbn I. F. 67, OrdStrig) pénteken viszont rubrikázza. A két esztergomi forráscsoport adatainak nagyfokú egyezése alapján feltételezhető, hogy sokkal inkább szándékosság, mintsem tévedés miatt maradt el bizonyos napokon a *Veni Sancte Spiritus*.

⁴²⁷ Szombaton Esztergom1 hétfőtől kezdve megismétli a változó tételeket. Variánsok: RO-AJ R. I. 1: 1. *Verbo Domini caeli firmati sunt*. H-Bn 222: 2. *Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet* 4. *Verbo Domini caeli firmati sunt*. RO-AJ R. I. 23: 2. *Paracletus Spiritus Sanctus* 3. *Verbo Domini caeli firmati sunt* 4. *Veni Sancte Spiritus*. US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484: 2+ *Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet* 4+ *Verbo Domini caeli firmati sunt*. RO-BRbn I. F. 67: 3. *Paracletus Spiritus Sanctus* 4. *Verbo Domini caeli firmati sunt*. H-Bn 222, RO-AJ R. I. 23, RO-BRbn I. F. 67: 5. *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*.

⁴²⁸ Variánsok: RO-AJ R. I. 1: hétfő *Paracletus Spiritus Sanctus*, kedd *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*.

⁴²⁹ Variánsok: H-Efkő I. 1a, RO-AJ R. I. 1: szerda *Dum complerentur dies Pentecostes*. RO-AJ R. I. 23: szerda 1. –. RO-BRbn I. F. 67: szerda *Loquebantur variis linguis apostoli*, csütörtök *Verbo Domini caeli firmati sunt*, péntek *Dum complerentur dies Pentecostes*. RO-Sb 759: szerda és szombat lakúna, csütörtök *Dum complerentur dies Pentecostes*.

⁴³⁰ Lásd: Szendrei J. 2005a, 294–295.

	Esztergom1	Esztergom2
péntek	<i>Loquebantur variis linguis apostoli</i> Veni Sancte Spiritus	= –
szombat	<i>Dum complerentur dies Pentecostes</i> <i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i> <i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i> <i>Loquebantur variis linguis apostoli</i> – <i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	<i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i> <i>Dum complerentur dies Pentecostes</i> <i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i> – =

A pünkösdi alleluia-széria Esztergomban

Az azonos szisztéma – *Veni Sancte Spiritus* ismétlődése a második helyen – miatt ehhez az esztergomi csoporthoz tartozik, de a változó tételek nagyfokú variabilitása következtében ahhoz lazábban kapcsolódik további tizenegy kódex. Közülük hétben szerepel a *Loquebantur variis linguis apostoli*, de nem pénteken, mint Esztergomban, hanem hétfőn.⁴³¹ A fennmaradó négy kéziratot csak az állandó alleluia kiválasztása és elhelyezése köti ehhez a forráscsoporthoz.⁴³² E függelékszerű, vegyes rítusú forráskör sajátossága, hogy – három kézirat kivételével⁴³³ – az Esztergomban szinte teljesen ismeretlen *Verbo Domini caeli firmati sunt* alleluiaát keddre vagy szerdára asszignálja.⁴³⁴

A külföldi források adataiból arra következtethetünk, hogy ez az elrendezés viszonylag későn válhatott a liturgikus gyakorlat részévé. Lehetséges, hogy előzményeinek azok a 11–12. század fordulóján másolt francia kódexek tekinthetők, melyekben az ismétlődő *Veni Sancte Spiritus* még az első helyen szerepel.⁴³⁵ Ez a megoldás elsősorban német területen – még a 15–16. században is tovább élt.⁴³⁶ Az esztergomi szisztéma ma ismert legkorábbi dokumentumai a 13. század első feléből származnak, melyeket számos eltérő úzusú – főként szerzetesi, német, cseh, morva, lengyel –, 14–17. századi forrás követ.⁴³⁷ A folyamat utolsó állomását vagy elágazását rögzíthetik azok a szerkönyvek, melyekben a nyolcad minden napján a vasárnapi rend, az *Emitte Spiritum tuum* – *Veni Sancte Spiritus* alleluiapár szerepel.⁴³⁸ Hogy Esztergom mikor és honnan ismerhette meg ezt az elrendezést, arra források hiányában jelenleg nem tudunk válaszolni. De hogy feltehetően egy ismeretlen időpontban végrehajtott liturgikus reform eredményeként emelheték be a központi rítusba, azt a pálos szerkönyvek szériája valószínűsíti, melynek tételei más elv szerint rendeződnek.⁴³⁹

A változó alleluia Európa-szerte tapasztalható nagyfokú variabilitása, illetve egy esetleges hazai alakítás lehetősége miatt az esztergomi sorozat pontos külföldi megfelelőjének azonosítására aligha lehet esély. Repertoárjának lehetséges párhuzamai karakterisztikus tételének, a *Loquebantur variis linguis apostolinak* a külföldi előfordulásai alapján térképezhetők fel a legbiztosabban. A korábban szinte kizárólag francia és itáliai forrásokból dokumentált alleluia⁴⁴⁰ ma már több rendi, ibériai, valamint néhány német és lengyel szerkönyvből is adatolható *Loquebantur variis linguis apostoli magnalia Dei* szöveggel. A magyar források ...*prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis* szakasszal kibővített változata viszont csak négy délné-

⁴³¹ A-GÜ 1/29, H-Bn 218, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 106, H-Bu Cod. lat. 123, SK-BRm EL 11, GradCsik.

⁴³² H-Bn 219, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Efkő I. 3a, RO-Sb 595.

⁴³³ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 106.

⁴³⁴ kedd: H-Bn 219, H-Efkő I. 3a, szerda: A-GÜ 1/29, H-Bn 218, H-Bu Cod. lat. 123, RO-Sb 595, SK-BRm EL 11, GradCsik. A tétel további forrásai: szerda: SK-Sk Mus 1, szombat: H-Bn 222, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484 (a két utolsóban tartalék tétel), csütörtök és szombat: RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67.

⁴³⁵ B-Br II/3823, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235.

⁴³⁶ H-Efkő I. 20, PL-PLsem s. sign., SK-BRm EL 13, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBrand 1494, MissHavel 1489, MissMagd 1503.

⁴³⁷ CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 9, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, F-Pn nouv. acq. lat. 2661, H-Bn 93, I-Amt Ms. 607, PL-CZ s. sign., PL-Kk 3, PL-WRu B 1714, SI-Lf 6773, MissAmiens 1487, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissOCart 1496, MissOFESA 1491, MissOPraem 1510, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPrag 1498, MissSal 1533, MissSchwerin 1480, MissSeg 1500, MissZar 1498.

⁴³⁸ H-Bn 259, MissHil 1511, MissPal 1567, MissTar 1500, MissToul 1490, MissVal 1492.

⁴³⁹ Lásd: Szendrei J. 2005a, 294, Kovács A. 2020a.

⁴⁴⁰ KatSchlag 149, 268.

met kódexben tűnik fel. Közülük három valamennyi esztergomi tételt tartalmazza, a készletet csak egy-két olyan darabbal bővítve, mely elvétele magyar szerkönyvekben is feltűnik.⁴⁴¹ A 11. század második feléből származó niederaltaichi bencés, a 12. századi sankt pölteni ágostonos és salzburgi kézirat adata azért is figyelemre méltó, mert a *Loquebantur variis linguis apostolit* mindhárom a *Laetabitur iustus in Domino* kontrafaktumaként közli, ugyanazon a dallamon, mely forrásainkban kizárólagos, s melynek mindegyike csak egyetlen 1031–1037 között lejegyzett regensburgi bencés párhuzamáról volt tudomásunk.⁴⁴² Mindez azt is jelenti, hogy a korábbi feltételezésekkel ellentétben⁴⁴³ a későbbi esztergomi alleluia-készlet és a speciális dallamalkalmazás egy szűk délnémet területen hosszabb ideig használatban lehetett, ezért a központi rítusba – a régióval való szoros, folyamatos és szerteágazó kapcsolatok révén – a 11–12. században bármikor és bármelyik úzusból (Regensburg, Salzburg, ágostonosok) érkezhettek. Mindenesetre a két fő komponens, az ismétlődő alleluia kijelölése és elhelyezése, valamint a repertoár és annak asszignációja alapján ez a széria külföldi – talán délnémet – minták felhasználásával készült helyi, esztergomi összeállítás benyomását kelti.

A 13. századi missale notatum eltérésein kívül – melynek repertoárjában nem, csak a változó alleluaiák elrendezésében jelentkeznek variánsok⁴⁴⁴ – teljesen egységes zágrábi források sorozatában állandó tételként az *Emitte Spiritum tuum* szerepel az első helyen.⁴⁴⁵ Ez a széria a szisztémán kívül az esztergomitől csak két, de annál jellegzetesebb tételválasztásban különbözik.

A központi rítus különleges pénteki *Loquebantur variis linguis apostoli* alleluiaja Zágrábban teljességgel ismeretlen és viszont, a déli püspökség azonos napra előírt *Non vos relinquam orphanos* tételéről nem tud Esztergom.⁴⁴⁶ A központi rítus és a pálosok szombatán a prófécia után nem alleluia, hanem – a többi kántorbőjti szombathoz hasonlóan – a három ifjú énekét (*Hymnus puerorum*) énekeltették.⁴⁴⁷ Ezzel szemben a zágrábi, valamint túlnyomórészt peremterületi és koldulórendi szerkönyvek⁴⁴⁸ ezen a ponton a *Benedictus es Domine Deus*-kantikum első versét alleluiaiként jegyzik. Bár Zágráb jellegzetes pénteki tételét nem tartalmazza, az állandó darab kiválasztása és elrendezése, valamint a próféciát követő alleluia révén ehhez a forráscsoporthoz sorolható az attól több ponton eltérő kassai graduále, és a számos unikális tétel közlő ultramontán misekönyv is.⁴⁴⁹

Esztergom és Zágráb megoldása között helyezkedik el a pálosok – és még néhány vegyes provenienciájú kézirat – változata, mely a déli püspökséghez az ismétlődő *Emitte Spiritum tuum*, a központi rítushoz pedig a pénteki *Loquebantur variis linguis apostoli* és a szombati kantikum révén kapcsolódik.⁴⁵⁰ Talán egy esztergomi liturgikus reform következménye lehet, hogy a pálos tradíció szériája a zágrábiéval mu-

⁴⁴¹ A-Wn Cod. 1821 (*Apparuerunt apostolis dispertitae linguae*), D-Mbs 15730 (*Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet*), PL-GNd 149 (*Apparuerunt apostolis dispertitae linguae, Verbo Domini caeli firmati sunt*).

⁴⁴² D-Mbs 14083. Ez a kódex is tartalmazza az esztergomi repertoárt, de azt kiegészíti négy darabbal: *Non vos relinquam orphanos, Repleti sunt omnes, Verbo Domini caeli firmati sunt, Apparuerunt apostolis dispertitae linguae*.

⁴⁴³ Szendrei J. 2005a, 294–295, 333.

⁴⁴⁴ A-GÜ 1/43: hétfő *Paraclitus Spiritus Sanctus*, kedd *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*, szerda *Dum complerentur dies Pentecostes*, szombat 2. *Veni Sancte Spiritus* 4. *Dum complerentur dies Pentecostes*.

⁴⁴⁵ A-GÜ 1/43, A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, MissZag 1511.

⁴⁴⁶ A tétel egyetlen, rendkívül szokatlan sorozatot közlő pozsonyi misekönyvben (H-Bn 219) szerepel szerdán (hétfő *Emitte Spiritum tuum, Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet*, kedd *Verbo Domini caeli firmati sunt, Veni Sancte Spiritus*, szerda *Non vos relinquam orphanos, Spiritus Domini replevit orbem terrarum, Veni Sancte Spiritus*, péntek *Paraclitus Spiritus Sanctus, Veni Sancte Spiritus*). Két domonkos misszale (RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50) a rendi úzusnak megfelelően kedden közli. A tételt Zágrábbal azonos liturgikus pozícióban csak a pécsi misekönyv tartalmazza.

⁴⁴⁷ Négy további forrás ugyanígy jár el: H-Bn Fol. lat. 3522, H-EG U2 VI. 5, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 24.

⁴⁴⁸ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 92, H-Bn 172a, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 222, H-Bn 395, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, SK-BRm EL 11, TR-Itks 49, TR-Itks 60, GradCsik, MissHel, MissGyer, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissUlt 1480.

⁴⁴⁹ H-Bn 172a: hétfő *Veni Sancte Spiritus!*, *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*, kedd *Paraclitus Spiritus Sanctus*, szerda *Verbo Domini caeli firmati sunt*, péntek *Spiritus Sanctus procedens a throno*, szombat *Emitte Spiritum tuum, Paraclitus Spiritus Sanctus, Verbo Domini caeli firmati sunt, Veni Sancte Spiritus*. MissUlt 1480: hétfő *Paraclitus Spiritus Sanctus*, kedd *Cum essent discipuli in unum congregati*, szerda *Verbo Domini caeli firmati sunt*, csütörtök! *Dum complerentur dies Pentecostes*, péntek *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*, szombat *Apparuerunt apostolis dispertitae linguae, Spiritus Paraclitus ille vos docebit omnia, Spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei, Spiritus est Deus et eos qui adorant eum*.

⁴⁵⁰ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 395, H-EG U2 VI. 5, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 24, MissHel, MissGyer, MissPaul 1514. Három misekönyv szombaton nem kantikumot, hanem alleluia író: H-Bn 395, MissHel, MissGyer.

tat nagyfokú hasonlóságot,⁴⁵¹ amit alig módosít kedd és szerda tételeinek (*Dum complerentur dies Pentecostes – Paraclitus Spiritus Sanctus*) felcserélése.⁴⁵² Ennél jelentősebb eltérés, hogy szerdán a remeterend forrásaiban – de csak azokban – megszakad az *Emitte Spiritum tuum* sorozata, és az esztergomi elrendezés jut érvényre *Veni Sancte Spiritusszal* a második helyen.

	Zágráb	pálosok
vasárnap	<i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Veni Sancte Spiritus</i>	=
hétfő	<i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i>	=
kedd	<i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Dum complerentur dies Pentecostes</i>	= <i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i>
szerda	<i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i>	<i>Dum complerentur dies Pentecostes</i> <i>Veni Sancte Spiritus</i>
csütörtök (= vasárnap)	<i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Veni Sancte Spiritus</i>	=
péntek	<i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Non vos relinquam orphanos</i>	= <i>Loquebantur variis linguis apostoli</i>
szombat	<i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i> <i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i> <i>Veni Sancte Spiritus</i> <i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i> <i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	= = = = = = =

A pünkösdi alleluia-széria Zágrábban és a pálosoknál

A pálos szisztéma változatának tekinthető további hat kódex sorozata. Ezekben a kiemelt, első helyen ismétlődő tétel szintén az *Emitte Spiritum tuum*, mindegyikben szerepel a *Loquebantur variis linguis apostoli* – de egyikben sem pénteken –, a szombati prófeciát viszont alleluia követi.⁴⁵³ Sajátos, zágrábi-pálos ötvözetet ad a pécsi misszálé, mely péntekre a *Non vos relinquam orphanos*, keddre pedig a *Loquebantur variis linguis apostolit* írja elő. Az *Emitte*-rendszer követő másodlagos források között is elkülöníthető egy olyan csoport, melynek repertoárjában kedden, szerdán és/vagy szombaton feltűnik a *Verbo Domini caeli firmati sunt*.⁴⁵⁴

Mai ismereteink szerint ez az elrendezés először délnémet és francia területen tűnt fel a 11. század első felében, majd igen rövid időn belül általánosan ismertté vált, és évszázadokon keresztül használatban maradt Európa-szerte.⁴⁵⁵ A zágrábi széria jellegzetes *Non vos relinquam orphanos* tétele külföldön már a 10.

⁴⁵¹ A pálossal fő vonalaiban megegyező, vegyes provenienciájú szerkönyvekben szombaton a napra általában jellemző nagyfokú variabilitás tapasztalható. H-EG U₂ VI. 5: 1. *Dum complerentur dies Pentecostes* 2. *Paraclitus Spiritus Sanctus* 3. *Spiritus Domini replevit orbem terrarum* 4. *Loquebantur variis linguis apostoli*. MissHel: 1. *Verbo Domini caeli firmati sunt* 6. *Veni Sancte Spiritus!*. H-Bn 395: 2. *Veni Sancte Spiritus* 3. *Dum complerentur dies Pentecostes* 4. *Paraclitus Spiritus Sanctus*. RO-AJ R. I. 24: 2. *Dum complerentur dies Pentecostes* 3. *Paraclitus Spiritus Sanctus* 4. *Loquebantur variis linguis apostoli*. MissGyer: 2. *Veni Sancte Spiritus* 3. *Spiritus Domini replevit orbem terrarum* 4. *Paraclitus Spiritus Sanctus*. MissPaul 1514: 4. *Dum complerentur dies Pentecostes*. H-Bn 395, MissHel, MissGyer: 5. *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*.

⁴⁵² További variánsok: H-EG U₂ VI. 5: hétfő *Dum complerentur dies Pentecostes*. H-Bn 395: kedd *Verbo Domini caeli firmati sunt*. HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 24: kedd *Dum complerentur dies Pentecostes*. H-Bn 395, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 24, MissGyer, MissHel: szerda 1. *Emitte Spiritum tuum*. H-Bn 395, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 24: szerda 2. *Paraclitus Spiritus Sanctus*. H-EG U₂ VI. 5: szerda 2. *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*. MissGyer: szerda 2. *Dum complerentur dies Pentecostes*. H-Bn 395: csütörtök! *Loquebantur variis linguis apostoli*. HR-Zu MR 170: péntek 1. *Loquebantur variis linguis apostoli* 2. *Veni Sancte Spiritus*.

⁴⁵³ A kéziratok a *Loquebantur variis linguis apostoli* elhelyezése szerint: kedd: H-Bn 92, SK-BRsa 67, szerda: HR-Zk 355, TR-Itks 49, TR-Itks 60, szombat: H-Bn 91.

⁴⁵⁴ kedd: H-Bn 395, szerda: MissUlt 1480, szombat: H-Bn 92, MissHel, kedd és szombat: MissQuin 1487, MissQuin 1499, szerda és szombat: H-Bn 172a.

⁴⁵⁵ A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-SGs 338, CZ-Bam 6/11, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 9921, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, F-CHRM 520, E-Mn Vitr. 20-4, F-Pn lat. 9434, H-SY Cod. 2, PL-Kk 44, PL-Kl RL 1, PL-WRu I. F. 386, GradPass 1511, MissAngers 1489, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissHer

századtól kimutatható. Legnagyobb népszerűsége a francia és az itáliai világi egyházakban tett szert, míg nagyszámú délnémet forrása szinte kivétel nélkül monasztikus eredetű. Az alleluia a külföldi szerkönyvek leggyakrabban keddre vagy szerdára adják, péntekre – két nyomtatvány kivételével – csak sankt galleni kódexek jegyzik.⁴⁵⁶ A zágrábi repertoár pontos külföldi megfelelőjét is délnémet bencés kézirat tartalmazza,⁴⁵⁷ ezért feltételezhető, hogy mind a szisztéma, mind az énekkészlet e régió valamelyik monostorából érkezhettek hazánk déli területeire nagy valószínűséggel még a magyarországi kereszténység kezdeti szakaszában.⁴⁵⁸

Bár a pálos variáns jellegzetességei – első helyen ismétlődő *Emitte Spiritum tuum* és *Loquebantur variis linguis apostoli* – együtt szinte kizárólag francia szerkönyvekben szerepelnek,⁴⁵⁹ a változó tételek különbségei, és a pénteki alleluia csak délnémet forrásokból ismert szövegváltozata és dallamalkalmazása⁴⁶⁰ a széria elemeinek a zágrábiéval (és az esztergomiéval) azonos származási helyét valószínűsíti.

Mindezeket figyelembe véve a pünkösdi heti alleluia-sorozat magyarországi variánsainak kialakulásával kapcsolatban a következő hipotézist fogalmazhatjuk meg. Feltehetően keletkezése után nem sokkal, talán még a magyarországi egyházszerzés idején, délnémet bencés monostorokból érkezhettek hazánkba az *Emitte*-szisztéma és egy olyan tételkészlet, melyben szerepelhetett mind a *Loquebantur variis linguis apostoli* – mint a *Laetabitur iustus in Domino* kontrafaktuma –, mind pedig a *Non vos relinquam orphanos*.⁴⁶¹ Az *Emitte*-elrendezés mindenütt azonos lehetett, az egyes régiók csak a lényegében egységes repertoár asszignációjában és a pénteki tételválasztásban különböztek egymástól. Egy ismeretlen időpontban és kezdeményezésre Esztergomban végrehajtott liturgikus reform eredményeként a központi rítusban és még néhány tőle függő hagyományban (Felvidék, Erdély, szászok) a repertoár módosítása nélkül áttérhettek a *Veni Sancte Spiritus*-rendszerre, míg a kalocsai érsekség püspökségei – de Zágráb bizonyosan – és a pálosok megőrizhették a régít.

Évközi idő

A magyar hagyományok Szentháromság utáni vasárnapokra rendelt sorozatait öt alleluia különbözteti meg részben a környező régióktól, részben egymástól. Általános magyarországi ismertsége és következetes használata révén a széria *Verba mea auribus percipe* kezdőtétele a *Domine Deus meus in te speravival*

1502, MissLüt 1502, MissNevers 1490, MissOCarm 1490, MissPass 1514, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSalz 1498, MissSééz 1500, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWro 1483.

⁴⁵⁶ kedd: A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1845, CH-SGs 342, F-Pn nouv. acq. lat. 3164, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-WRu I. F. 416, MissBraga 1538, MissGenf 1508, MissOCist 1486, MissODT 1499, MissOP 1484, MissOP 1497.

szerda: A-Wn Cod. 1909, B-Br II/3823, CH-SGv 295, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, D-Mbs 9921, D-Mbs 27130, I-MEs 19.

péntek: MissAvila 1510, MissReg 1485.

szombat: F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 2661, MissÉvora 1509, MissVal 1492.

kedd és péntek: CH-SGs 339, CH-SGs 374, CH-SGs 376, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst.

szerda és szombat: A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-SGs 361.

⁴⁵⁷ A-Wn Cod. 1845 (zárójelben a zágrábi elhelyezés): hétfő *Spiritus Domini replevit orbem terrarum* (=), kedd *Non vos relinquam orphanos* (péntek), szerda *Dum complerentur dies Pentecostes* (kedd), csütörtök *Paraclitus Spiritus Sanctus* (szerda), péntek *Spiritus Domini replevit orbem terrarum* (hétfő), szombat 1. *Emitte Spiritum tuum* (=), 2. *Spiritus Domini replevit orbem terrarum* (=), 3. *Veni Sancte Spiritus* (4.), 4. *Paraclitus Spiritus Sanctus* (3.).

⁴⁵⁸ Ebben az esetben nem számolhatunk a domonkosok zágrábi hatásával. A koldulórendi források szériájának egyetlen Zágrábbal közös eleme a *Non vos relinquam orphanos*, ám mind a szisztéma, mind a repertoár teljesen eltérő.

⁴⁵⁹ Zárójelben a *Loquebantur variis linguis apostoli* asszignációja: D-Mbs 15730 (szerda), F-CHRM 520 (kedd, péntek, szombat), MissAngers 1489 (szerda, szombat), MissÉvreux 1497 (szombat), MissNevers 1490 (szombat), MissOCarm 1490 (kedd), MissPal 1567 (péntek), MissPoitiers 1498 (kedd, szombat), MissRouen 1496 (péntek), MissSééz 1500 (kedd), MissStrass 1486 (szombat), MissToul 1490 (szombat).

⁴⁶⁰ Hangjelzett források hiányában csak feltételezhetjük, hogy a pálosok az esztergomival megegyező dallamon szólaltatták meg a tételt.

⁴⁶¹ Létezik egy olyan regensburgi bencés kézirat, mely a magyarországi repertoár valamennyi alaptételét tartalmazza. A D-Mbs 14083 jelzetű kódexben a törzskészlet három alleluiaival egészül ki: *Repleti sunt omnes, Verbo Domini caeli firmati sunt, Apparuerunt apostolis dispersitae linguae*. Közülük csak a *Repleti sunt omnes*nek nem tudunk hazai feljegyzéséről.

indító szomszédos német, cseh, morva, lengyel tradícióktól,⁴⁶² és néhány periferikus kéziratunktól⁴⁶³ választja el a magyar úzusokat.⁴⁶⁴

A hetedik vasárnap asszignációja differenciáltabb. A teljesen egységes, variánsoktól mentes zágrábi források az *Omnes gentes plaudite manibus* alleluíát jegyzik ezen a helyen. E tételválasztás okán még három, változatosabb sorozatot közlő kódex, a patai és a kolozsvári graduále, valamint a topuszkói misszálé tartozik ehhez a forráskörhöz.⁴⁶⁵ A periferikus szerkönyvekben ugyanez az alleluia – a sorozat-indító *Verba mea auribus percipe* elmaradása miatt – eggyel előrébb, a hatodik vasárnapra kerül.

Az esztergomi és a pálos kéziratok, valamint néhány peremvidéki forrás határozottan elválí a zágrábi gyakorlattól azzal, hogy erre a napra a *Magnus Dominus et laudabilis* tételt írja elő.⁴⁶⁶ A zágrábi és az esztergomi-pálos megoldást ötvözi egy variábilisabb, késői, tág értelemben vett esztergomi kéziratcsoport, a központi rítus nyomtatványai és a ferences kódexek. Ezek megtartják az *Omnes gentes plaudite manibus* alleluíát, ám a nyolcadik vasárnapra beillesztik a *Magnus Dominus et laudabilis*-t.⁴⁶⁷ Ennek a szintézisnek a legszembevetőbb következménye az, hogy a kilencedik vasárnaptól kezdődően az első esztergomi sorozat tételei egy héttel később kerülnek sorra. A párhuzamosság csak a huszonegyedik vasárnaptól, a *Dextera Dei fecit virtutem* tétel kihagyásával áll helyre.⁴⁶⁸

A negyedik alleluia Zágráb jellegzetes választásának, mintegy szűkebb provenienciájelző darabjának tekinthető. A huszadik vasárnap *Laudate Dominum omnes gentes* tétele a déli püspökségen kívül csak a

⁴⁶² német: A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, HR-Zu MR 177, PL-PLsem s. sign., GradPat 1511, MissAugs 1510, MissBrand 1494, MissFreis 1502, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissPass 1514, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissTrier 1547, MissWorms 1490.

cseh, morva, lengyel: CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 9, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, H-Bn 93, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissPrag 1498, MissWro 1483.

szerzetesi: A-Gu 17, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 2837, D-BAs Lit. 6, D-DS Ms 868, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, MissODT 1499, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOPraem 1510.

⁴⁶³ Periféria: A-GÜ 1/43, H-Bn 91 (7D–11D lakúna), H-Bn 172b (1D lakúna), H-Bn 218, H-Bn 219 (10D–13D lakúna), H-Bn 222, H-Bn 395, H-Efkö I. 3a, H-Efkö I. 20 (1D–5D lakúna), PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 23, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13 (10D–17D lakúna), SK-Sk Mus 1 (1D, 3D, 4D, 22D–24D lakúna).

⁴⁶⁴ A források a táblázat oszlopai szerint:

Esztergom1, pálosok: A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 94, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 220, H-Bn 359, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1a (3D, 22D–24D lakúna), H-EG U₂ VI. 5, HR-Zk 355, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, MissPaul 1514, MissUlt 1480.

Esztergom2: H-Bn 92, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, US-NYpm MS G.7, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

Zágráb: A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Za III.d.182 (1D–3D, 21D lakúna), HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, MissZag 1511.

A *Verba mea auribus percipe* további magyar forrásai: A-GÜ 1/29, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bu Cod. lat. 123, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. IX. 57, RO-BRbn I. F. 67, SK-BRm EL 11, GradCsik, MissGyer. A következő kódexekben az első vasárnap lakúnas: H-Bn 172b, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Efkö I. 20, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 170, RO-Sb 759, SK-Sk Mus 1.

⁴⁶⁵ H-Bn Fol. lat. 3522 (1D, 2D, 13D–15D lakúna): 3D *Diligam te Domine virtus mea* 4D *Domine in virtute tua laetabitur rex*. HR-Zu MR 170 (1D, 16D–24D lakúna): kimarad a 8D *Eripe me de inimicis meis*, ezért minden tétel egy héttel korábbra kerül (8D–14D = 9D–15D). H-Bn Fol. lat. 3522, RO-AJ R. I. 1: 20D–23D *Dextera Domini fecit virtutem, Qui confidunt in Domino, De profundis clamavi, Qui sanat contritos corde*.

⁴⁶⁶ Variánsok: H-EG U₂ VI. 5: 2D, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1a: 4D *Deus iudex iustus fortis*. HR-Zk 355: 10D *De vultu tuo iudicium meum*. SK-BRsa 67: 11D–12D felcserélve. H-Bn 359: 18D *Timebunt gentes nomen tuum*. H-Bn 216: 18D *Laudate Dominum omnes gentes* 22D *Lauda anima mea Dominum* 23D, 24D *Qui posuit fines tuos pacem*.

⁴⁶⁷ Variánsok: H-Bn 92, US-NYpm MS G.7, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484: 3D–4D felcserélve. H-Bu A 115: 9D–10D felcserélve. H-Bn 92: 14D, 16D *Venite exsultemus Domino*, 11D–15D, 19D = Esztergom1, 20D *In exitu Israel de Aegypto*. A-GÜ 1/29, H-Bn 92, MissQuin 1487, MissQuin 1499: 24D *De profundis clamavi*. H-Bn 92, MissQuin 1487, MissQuin 1499: 25D *Lauda anima mea Dominum*.

⁴⁶⁸ A ferencesek – részben eltérő alleluákat asszignáló – sorozatából az *Attendite popule meus* marad el, ezért abban már a tizennyedik vasárnaptól visszatér a magyar rítusok általános elrendezése.

periferikus forrásegyüttesben jelenik meg, de ott – a *Verba mea auribus percipe* és a *Domine exaudi orationem meam* mellőzése miatt – leggyakrabban a tizennyolcadik vasárnapon.⁴⁶⁹

Még szűkebb kör használta a széria utolsó darabjai között szereplő *Lauda anima mea Dominum* tételt, melynek elszórt feljegyzései szintén csak erősen lokális – felvidéki, erdélyi szász, stb. – úzusú szerkönyveinkben tűnnek fel.⁴⁷⁰

Ezen a négy, belső tradíciókhoz köthető alleluian – *Omnes gentes plaudite manibus, Magnus Dominus et laudabilis, Laudate Dominum omnes gentes, Lauda anima mea Dominum* – kívül az évközi idő magyarországi repertoárja alapvetően egységes volt. Csak két összetevő árnyalhatta, finomíthatta az összképet: bizonyos tételeknek a mellőzése, vagy második verseknek az elhagyása. Míg az esztergomi-pálos hagyományban a teljes évközi készlet ismert volt, addig Zágráb a *Qui sanat contritos corde*, a késői esztergomi kéziratok és nyomtatványok a *Dextera Dei fecit virtutem*, a periferikus források pedig a *Domine exaudi orationem meam* használatától zárkóztak el.

A hazai évközi szériában négy kétverses alleluia szerepelt: *Te decet hymnus Deus in Sion* V2) *Replebimur in bonis*, *Exsultate Deo adiutori nostro* V2) *Sumite psalmum*, *Venite exsultemus Domino* V2) *Praeoccupemus faciem* és *In exitu Israel de Aegypto* V2) *Facta est Iudaea*. A második versek mellőzését vagy eltűnését minden jel szerint intézményi, illetve időbeli tényezők okozhatták, hiszen az egyverses formák főként szerzetesrendi és/vagy késői szerkönyvekben tűnnek fel.⁴⁷¹

Esztergom1, pálosok	Esztergom2	Zágráb	periféria
1D <i>Verba mea auribus percipe</i>	=	=	–
2D <i>Domine Deus meus in te speravi</i>	=	=	1D
3D <i>Deus iudex iustus fortis</i>	4D	=	2D
4D <i>Diligam te Domine virtus mea</i>	3D	=	3D
5D <i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	=	=	4D
6D <i>In te Domine speravi</i>	=	=	5D
7D <i>Magnus Dominus et laudabilis</i>	7D <i>Omnes gentes plaudite</i>	7D <i>Omnes gentes plaudite</i>	6D <i>Omnes gentes plaudite</i>
8D <i>Eripe me de inimicis meis</i>	8D	–	–
9D <i>Te decet hymnus Deus in Sion</i>	9D	=	7D
10D <i>Attendite popule meus</i>	10D	=	8D
11D <i>Exsultate Deo adiutori nostro</i>	11D	=	9D
12D <i>Domine Deus salutis meae</i>	12D	=	10D
13D <i>Domine refugium factus es nobis</i>	13D	=	11D
14D <i>Venite exsultemus Domino</i>	14D	=	12D
15D <i>Quoniam Deus magnus Dominus</i>	15D	=	13D
16D <i>Domine exaudi orationem meam</i>	16D	=	14D
17D <i>Paratum cor meum Deus</i>	17D	=	–
18D <i>In exitu Israel de Aegypto</i>	18D	=	15D
19D <i>Dilexi quoniam exaudivit</i>	19D	=	16D
	20D	=	17D
		20D <i>Laudate Dominum omnes</i>	18D <i>Laudate Dominum omnes</i>
20D <i>Dextera Dei fecit virtutem</i>	–	21D	19D
21D <i>Qui confidunt in Domino</i>	=	22D	20D
22D <i>De profundis clamavi ad te</i>	=	23D	21D
23D <i>De profundis clamavi ad te</i>	=	24D	22D <i>Lauda anima mea Dominum</i>
24D <i>Qui sanat contritos corde</i>	=	–	=

Az évközi idő alleluia-szériái a magyarországi hagyományokban

⁴⁶⁹ A-GÜ 1/43 (21D), H-Bn 91 (18D), H-Bn 172b (19D), H-Bn 216 (18D), H-Bn 218 (18D), H-Bn 222 (18D), H-Bn 395 (18D), H-Efkö I. 20 (20D), RO-AJ R. I. 23 (19D), RO-AJ R. I. 96 (17D), RO-Sb 759 (7D), SK-BRm EL 11 (18D), SK-BRm EL 13 (20D), SK-Sk Mus 1 (20D), MissGyer (7D).

⁴⁷⁰ H-Bn 92 (25D), H-Bn 216 (22D), RO-AJ R. I. 24 (12D, 23D, 25D), RO-AJ R. I. 96 (21D), RO-AJ R. IX. 57 (23D), RO-BRbn I. F. 67 (23D), RO-Sb 595 (18D), RO-Sb 759 (23D), MissGyer (23D–25D), MissHel (20D), MissQuin 1487 (25D), MissQuin 1499 (25D).

⁴⁷¹ Mind a négy alleluia egyverses: H-Bn Ms. Mus 7240, RO-AJ R. IX. 57.

Az *Exsultate Deo adiutori nostro* kivételével egyverses: A-GÜ 1/29, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, SK-BRsa 67, GradCsik.

Te decet hymnus Deus in Sion, Venite exsultemus Domino: H-Bn Fol. lat. 3815, HR-Zk 355, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50. *Te decet hymnus Deus in Sion, In exitu Israel de Aegypto*: H-Bu A 114.

Te decet hymnus Deus in Sion: H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Efkö I. 1a, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

Exsultate Deo adiutori nostro: RO-Sb 595, MissQuin 1487, MissQuin 1499.

A magyar sorozatok külföldi előzményei, mintái, esetleges párhuzamai mindenekeelőtt a hazai rítusokra jellemző tételeket azonos pozícióban előíró consuetudókban sejthetők.⁴⁷² A magyar tradíciókban a hetedik vasárnapra jegyzett, Európa-szerte elterjedt *Omnes gentes plaudite manibus* a francia, az itáliai és az ibériai régiókban igen változatos asszignációkkal,⁴⁷³ a német, a közép-európai és a szerzetesi forrásokban viszonylag egységes elhelyezésben, leggyakrabban a hatodik vasárnapon szerepel.⁴⁷⁴ A pozíció változékonyságának magyarázata a sorozatok indításában, első tételeinek válogatásában, egyes alleluiai elhagyásában rejlik. Az *Omnes gentes plaudite manibus* a német és a közép-európai úzusokkal azonos vasárnapon – és azonos szériakezdő alleluiaikkal – nálunk csak a *Domine Deus meus in te speravi*val indító szerkönyvek jegyzik.

Hasonló a helyzet a Zágrábban a huszadik, a periferikus forrásokban pedig a tizenhétedik vasárnapon szereplő *Laudate Dominum omnes gentes* tétellel: európai ismertsége általános, elhelyezése meglehetősen variábilis. A két magyar asszignáció közül a mellék hagyományokat képviselő forráscsoporté a külföldi úzusokban – elsősorban a németekben – jóval gyakoribb, mint a zágrábié, melynek párhuzamait főként cseh és morva kéziratokban találjuk.⁴⁷⁵

⁴⁷² A külföldi alleluia-sorozatokra lásd: Hangartner, B. 1995, 100–111, Hänggi, A.–Ladner, P. 1994, 43–44, Hiley, D. 1993a, Huglo, M. 1993, 50–51, KatSchlag 25–29, AMP XI, 51, AMS LXXIX, MMMAeSub II, LXXVIII.

⁴⁷³ francia (zárójelben a vasárnap száma): F-CHRM 47 (22), F-CHRM 520 (6), F-Pn lat. 780 (6), F-Pn lat. 965A (7), F-Pn lat. 1132 (5), F-Pn lat. 9434 (7), F-Pn nouv. acq. lat. 1235 (4), F-Pn nouv. acq. lat. 3164 (4), MissAmiens 1487 (5), MissAngers 1489 (7), MissÉvreux 1497 (18), MissHer 1502 (6), MissLüt 1502 (5), MissNevers 1490 (4), MissPoitiers 1498 (3), MissRouen 1495 (6), MissSéez 1500 (6), MissToul 1490 (7), MissTournai 1498 (5), MissTroyes 1489 (7), MissVerdun 1491 (4).

itáliai: E-Mn Vitr. 20–4 (6), I-IV LX (91) (7), I-MEs 19 (6, 7), I-MO d O I 7 (13), I-MO d O I 13 (18), I-Pc A.47 (18), I-PS C 120 (11), I-Rvat Lat. 7018 (11), I-Rvat Mss. Rossi 76 (8), I-VCd 56 (7), I-VCd 186 (9).

ibériai: MissAvila 1510 (7), MissBraga 1538 (4), MissÉvora 1509 (5), MissOrense 1494 (5), MissPal 1567 (6), MissSal 1533 (5), MissSeg 1500 (5, 6), MissVal 1492 (5), MissZar 1498 (5).

⁴⁷⁴ német: 6D: A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, HR-Zu MR 177, PL-PLsem s. sign., GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBrand 1494, MissFreis 1502, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissMagd 1503, MissNaum 1501, MissPass 1514, MissReg 1486, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTrier 1547. 7D: MissBas 1479, MissBas 1488, MissGenf 1508. 14D: A-Wn Cod. ser.n. 1925.

közép-európai: 6D: CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 9, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, H-Bn 93, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissPrag 1498, MissWro 1483. 7D: PL-CZ s. sign.

szerzetesi: 6D: A-Gu 17, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-DS Ms 868, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, MissOPraem 1510, MissOSB 1481, MissOSB 1498. 7D: A-Wn Cod. 1845, MissOSB 1499, CH-E 121, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., I-Amt Ms. 607, SI-Lf 6773, MissOFESA 1491. 5D: B-Br II/3823, D-BAs Lit. 6, F-Pn lat. 903, PL-GNd 149, MissOCart 1496. 9D: I-Tn G. V. 20.

⁴⁷⁵ francia: 18D: F-LA 239, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1112, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498. 16D: F-Pn lat. 9434, MissAngers 1489. 17D: F-Pn lat. 1132, MissAmiens 1487, MissHer 1502, MissVerdun 1491. 19D: F-CHRM 520, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 3164, MissNevers 1490. 20D: F-Pn nouv. acq. lat. 2661, MissSéez 1500. 2D: MissÉvreux 1497. 6D: F-CHRM 47.

itáliai: E-Mn Vitr. 20–4 (19), F-Pn nouv. acq. lat. 1669 (17), I-IV LX (91) (21), I-MO d O I 7 (23), I-MO d O I 13 (1), I-Rvat Mss. Rossi 76 (19).

ibériai: MissBraga 1538 (19), MissÉvora 1509 (17), MissOrense 1494 (22), MissPal 1567 (21), MissSeg 1500 (20), MissTar 1500 (21, 23), MissVal 1492 (21), MissZar 1498 (21).

német: 18D: A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 14208, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mu 2° Cod. ms. 156, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 177, GradPass 1511, MissBam 1507, MissFreis 1502, MissHil 1511, MissNaum 1501, MissPass 1514, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480. 19D: A-Wn Cod. ser.n. 2700, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 15730, MissChur 1497, MissStrass 1486, MissWorms 1490. 20D: PL-PLsem s. sign., MissAugs 1510, MissReg 1485. 15D: H-Bn 259, MissKöln 1494. 17D: MissSpey 1501.

közép-európai: 20D: CZ-Bam II., CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 9, CZ-Pu XII A 21, H-Bn 93, PL-WRu B 1714, MissPrag 1498. 19D: CZ-Bam 6/11, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu 7566, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissWro 1483. 23D: CZ-Pn XIV D 12.

szerzetesi: 18D: A-Gu 17, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 13314, D-BAs Lit. 6. 17D: B-Br II/3823, F-Pn lat. 9435. 19D: A-Wn Cod. 1909, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, PL-GNd 149, MissOCarm 1490. 20D: A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1845. 21D: D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-Pn lat. 903. 22D: I-Tn G. V. 20. 25D: CH-E 121, MissODT 1499.

A harmadik alleluia, a külföldön széles körből, Magyarországon csak szórványosan dokumentálható *Lauda anima mea Dominum* az európai hagyományokban – forrásainkhoz hasonlóan – leggyakrabban a sorozatok végén, a huszonkettedik-huszonharmadik vasárnapon szerepel.⁴⁷⁶

E sok külföldi forrás között vajon felbukkan-e olyan, melyben a három jellegzetes alleluia – *Omnes gentes plaudite manibus* (hatodik vagy hetedik vasárnap), *Laudate Dominum omnes gentes* (tizennyolcadik vagy huszadik vasárnap), *Lauda anima mea Dominum* (huszonkettedik–huszonnegyedik vasárnap) – valamelyik sorozatunkkal megegyező pozícióban szerepel? Egy délnémet – salzburgi, passauai, ágostonos – forráscsoport olyan ciklust tartalmaz, melynek nemcsak ez a három tétele, de a széria egésze – annak összeállítása és asszignációja is – maradéktalanul egybevág periferikus szerkönyveink *Domine Deus meus*-sorozatával.⁴⁷⁷ Hogy ez, a délnémet szekuláris és szerzetesi hagyományokban legkésőbb a 12. századra rögzült összeállítás nagyobb területen lehetett használatban, azt augsburgi, bambergi, quedlinburgi, stb. kéziratok és nyomtatványok sora jelzi, melyekben csak a széria legutolsó tétele (*Qui posuit fines tuos pacem*) különbözik.⁴⁷⁸ A magyarországi krisztianizáció korai története alapján elképzelhető, hogy a *Domine Deus meus*-ciklus a salzburgi-passauai régióból talán már az államalapítást megelőző évtizedekben megérkezhetett hazánkba, szórványos fennmaradását pedig a későbbi századokban időről időre ismétlődő német hatás biztosíthatta.

Jóval összetettebbek és bonyolultabbak a *Verba mea auribus percipe* – *Magnus Dominus et laudabilis* tétel pár külföldi kapcsolatai.⁴⁷⁹ A *Verba mea auribus percipe* az itáliai és az ibériai források jellemző sorozatindító alleluiája, mely más hagyományokban ritkábban kap helyet.⁴⁸⁰ A tétel a német szekuláris úzusokban szinte teljesen ismeretlen, ám egy szűk, de annál jelentősebb einsiedelni, sankt galleni – és talán azoknak a hatására álló délnémet – monasztikus forráscsoport szériáiban állandó és stabil elem.⁴⁸¹

⁴⁷⁶ francia: 21D: F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1112, MissAmiens 1487, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495. 20D: F-Pn lat. 1132, MissTournai 1498, MissVerdun 1491. 22D: F-Pn lat. 780, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 3164, MissHer 1502, MissNevers 1490. 23D: F-LA 239. 4D: F-CHRm 47, MissÉvreux 1497.

itáliai: I-IV LX (91) (23), I-MEs 19 (20), I-Rvat Lat. 7018 (23), I-Rvat Mss. Rossi 76 (22).

ibériai: MissBraga 1538 (22), MissÉvora 1509 (20), MissPal 1567 (23), MissZar 1498 (23).

német: 22D: A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 177, GradPass 1511, MissBam 1507, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissHil 1511, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissPass 1514, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissTrier 1547. 20D: H-Bn 259, MissBrand 1494, MissHavel 1489, MissKöln 1494, MissMagd 1503. 21D: MissHalb 1511, MissSpey 1501. 23D: A-Wn Cod. ser.n. 2700, D-Kl Theol. Quarto 5, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, HR-Zu MR 70, MissGenf 1508, MissWorms 1490.

közép-európai: 23D: CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XIV A 1, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu 7566, PL-WRu M 1194, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissWro 1483. 20D: PL-Kk 8. 21D: CZ-Bam 6/11. 22D: CZ-Pu XIII A 5c, PL-WRk 56, PL-WRu I. F. 386. 24D: CZ-Pn XIII B 17, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissWro 1483.

szerzetesi: 23D: A-Wn Cod. 1909, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-DS Ms 868, I-Tn G. V. 18, PL-GNd 149, MissOPraem 1510. 22D: A-Gu 17, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 13314, MissOCarm 1490. 20D: B-Br II/3823, MissOCart 1496. 21D: A-Wn Cod. ser.n. 2837, F-Pn lat. 903. 22D–24D: MissOSB 1481, MissOSB 1498. 24D: A-Wn Cod. 1845, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, D-BAs Lit. 6, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst. 26D: CH-E 121, D-Mbs 14083.

⁴⁷⁷ A-Gu 17, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, D-Mbs 11004, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 177, GradPass 1511, MissPass 1514, MissSalz 1498.

⁴⁷⁸ D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mu 2° Cod. ms. 156, MissBam 1507, MissFreis 1502, MissHil 1511, MissNaum 1501, MissSchwerin 1480.

⁴⁷⁹ A kérdéskörrel lásd: Szendrei J. 2005a, 295–297.

⁴⁸⁰ francia: F-Pn lat. 780, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 2661, F-Pn nouv. acq. lat. 3164, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissRouen 1495, MissSéze 1500, MissToul 1490.

itáliai: E-Mn Vit. 20–4, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MOD O I 7, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Lat. 7018, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, I-VCd 186.

ibériai: MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissVal 1492, MissZar 1498.

közép-európai: CZ-Pn I B 10, PL-CZ s. sign., PL-WRu I. F. 386.

szerzetesi: F-Pn lat. 903, GB-Lbl Add. 23935, I-Amt Ms. 607, I-Rss XIV L1, I-Tn G. V. 18, I-Tn G. V. 20, PL-WRu I. F. 416, SI-Lf 6773, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissOCist 1486, MissOFESA 1491, MissOP 1484, MissOP 1497, MissOSB 1499.

⁴⁸¹ A-Wn Cod. 1845, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, PL-GNd 149, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissGenf 1508. Hangartner, B. 1995, 100–103.

Lényegében ugyanezekből az úzusokból ismert a *Magnus Dominus et laudabilis* is két fontos különbséggel. Egyrészt a bencés források közül csak a délnémet eredetűek tartalmazzák, az einsiedelniek és a sankt galleniek egy kivételével nem.⁴⁸² Másrészt míg Európában az alleluia szövege *Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate Dei nostri in monte sancto eius* (maior), addig forrásaink egy része – jellemzően az esztergomi és a pálos kéziratok – megáll az *in civitate* szavak után, és elhagyja a *Dei nostri* kezdetű szakaszt (minor).⁴⁸³ Ugyanezzel a szövegváltozattal csak délnémet bencés, és – a szekuláris úzusok közül egyedülként – augsburgi szerkönyvekben találkozhatunk.⁴⁸⁴ A tétel- és szövegpárhuzamokat tartalmazó források alapján tehát elképzelhető, hogy mind a *Magnus Dominus et laudabilis*, mind a *Verba mea auribus percipe* délnémet bencés körből kerülhetett hazánkba.

Hogy közelebbről honnan, annak eldöntéséhez a két alleluia együttes jelenléte nyújthat segítséget. A 10. század utolsó évtizedeiből, Sankt Gallenből dokumentálható az első olyan sorozat, melynek kezdőtétele a *Verba mea auribus percipe*. A széria tartalmazza az *Omnes gentes plaudite manibus – Laudate Dominum omnes gentes – Lauda anima mea Dominum* hármast is, ám nem szerepel benne a közös magyar repertoár négy darabja, és emiatt eltérő az alleluiaiak elhelyezése is.⁴⁸⁵ Ugyanebben az időben a szomszédos Einsiedeln egyik graduáléjában egy olyan, tartalék tételekkel felszerelt sorozat tűnik fel, mely tartalmazza mind a négy hiányzó alleluiaiát.⁴⁸⁶ Mind a sankt galleni, mind az einsiedelni ciklus – ingadozó számú kiegészítő alleluiaiával – ettől kezdve lényegében változatlan formában hagyományozódott tovább a két monostor forrásaiban.

Pár évtizeddel később, az 1020-as, '30-as években a regensburgi Sankt Emmeram monostor képléknyebb, kevésbé rögzült sorozatában az *Omnes gentes plaudite manibus* után megjelenik a rövid *Magnus Dominus et laudabilis*, ám a kezdőtétel itt a *Domine Deus meus in te speravi*.⁴⁸⁷ Ezzel egyidőben, egy 1024–1027 között másolt sankt galleni-einsiedelni kódexben mintha összeolvadna az einsiedelni és a regensburgi sorozat: *Verba mea auribus percipe* indítás, *Omnes gentes plaudite manibus* és *Magnus Dominus et laudabilis* (minor) egymás után, vagyis együtt van a teljes hazai készlet valamennyi jellegzetes tétele. Pár év múlva ugyanezt az összeállítást – melynek repertoárja és asszignációi igen közel állnak a késői esztergomi kéziratok és nyomtatványok sorozatához – közli egy seeoni kézirat is.⁴⁸⁸ A különleges alleluiai jelenléte ellenére mégsem tartjuk valószínűnek, hogy ennek a szériának a módosításából, átalakításából származna a többi magyar ciklus.

Az esztergomi, a pálos és a zágrábi szerkönyvek sorozatai lényegében csak az *Omnes gentes plaudite manibus – Magnus Dominus et laudabilis* közötti választásban, és két tétel – *Laudate Dominum omnes gentes, Lauda anima mea Dominum* – használatában vagy mellőzésében térnek el egymástól. Maga a repertoár és az elrendezés olyan mértékben egységes, ami felveti annak a lehetőségét, hogy ezek a szériák nem egymástól független összeállítások, hanem egymás variánsai, egy közös előzmény elágazásai. Ebben az esetben Zágráb csak minimális változtatást hajtott végre a feltételezett mintán azzal, hogy a sorozat

⁴⁸² francia: F-CHRM 520 (7), F-Pn lat. 780 (7), F-Pn lat. 865A (8), F-Pn nouv. acq. lat. 2661 (7), MissToul 1490 (8), MissTroyes 1489 (8). itáliai: E-Mn Vitr. 20–4 (7), I-IV LX (91) (8), I-MO d O I 7 (14), I-PS C 120 (12), I-Rvat Lat. 7018 (12), I-VCd 56 (8).

ibériai: MissAvila 1510 (8), MissBraga 1538 (7), MissÉvora 1509 (6), MissOrense 1494 (6), MissPal 1567 (7), MissSal 1533 (6), MissSeg 1500 (6, 7), MissTar 1500 (8), MissVal 1492 (6), MissZar 1498 (6).

német: GB-Ob Ms. Can. Lit. 366 (6), PL-PLsem s. sign. (7), MissAugs 1510 (7), MissBas 1479 (8), MissBas 1488 (8).

közép-európai: PL-CZ s. sign. (8), PL-WRu I. F. 386 (7).

szerzetesi: A-Wn Cod. 1845 (8), CH-Fco Ms. 9 (8), D-Mbs 14083 (7), D-Mbs 14322 (7), D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst. (8), F-Pn lat. 903 (5), F-Pn lat. 9435 (4), I-Amt Ms. 607 (8), PL-GNd 149 (6), SI-Lf 6773 (8), MissOCarm 1490 (7), MissOFESA 1491 (8), MissOSB 1499 (8).

⁴⁸³ minor: A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 94, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 220, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1a, H-Efkö I. 20, HR-Zk 355, PL-CZ III-3, PL-GNd 150, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRm EL 13, SK-BRsa 67, US-NYpm MS G.7, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484. ...in civitate Dei nostri: MissUlt 1480. *Magnus Dominus et laudabilis valde*: H-EG U₂ VI. 5. maior: A-GÜ 1/29, H-Bn 92, H-Bn 359, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, TR-Itks 49, GradCsik, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁴⁸⁴ A-Gu 761, A-Wn Cod. 1845, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., PL-GNd 149, MissAugs 1510.

⁴⁸⁵ CH-SGs 339: *Domine in virtute tua laetabitur rex, Domine exaudi orationem meam* (helyette *Confitemini Domino et invocate nomen eius*), *In exitu Israel de Aegypto* (helyette *Qui timent Dominum sperent in eum*), *Qui confidunt in Domino* (helyette *Confitebor tibi Domine*).

⁴⁸⁶ CH-E 121.

⁴⁸⁷ D-Mbs 14083, D-Mbs 14322.

⁴⁸⁸ A seeoni kódexből Esztergom2 tételei közül csak kettő hiányzik: *Domine exaudi orationem meam, Qui sanat contritos corde*.

egyébként is képlékenyebb végéről elhagyta a *Lauda anima mea Dominum*ot és a *Qui sanat contritos cordet*. Esztergom viszont kizárólag a *Verba mea auribus percipet* őrizte meg, a kezdetben talán általa is használt *Omnes gentes plaudite manibus* pedig lecserélte a *Magnus Dominus et laudabilisra*. Hogy valóban csere történhetett, az abból valószínűsíthető, hogy míg az *Omnes gentes plaudite manibus* megjelenhetett a *Magnus Dominus et laudabilis* nélkül, addig utóbbi mindig csak az előbbivel együtt, önállóan, mint Esztergomban, szinte soha.⁴⁸⁹ Vagyis, a forrásadatok szerint feltehetően később keletkezett *Magnus Dominus et laudabilis* szinte kivétel nélkül mindig a régi tétel megtartásával igyekeztek integrálni. Hogy Zágráb és Esztergom mikor alakíthatta ki a saját változatát, nem tudjuk. Mindenesetre az bizonyosra vehető, hogy a központi rítus sorozata legkésőbb a 13. századra elkészült, hiszen a pálosok már azt emelték be liturgiájukba.

Esztergom2	Einsiedeln	Sankt Emmeram	Seeon
1D <i>Verba mea auribus percipe</i>	=	—	=
2D <i>Domine Deus meus in te speravi</i>	=	1D	=
3D <i>Diligam te Domine virtus mea</i>	4D	3D	4D
4D <i>Deus iudex iustus fortis</i>	3D	2D	3D
5D <i>Domine in virtute tua</i>	=	4D	=
6D <i>In te Domine speravi</i>	=	=	=
7D <i>Omnes gentes plaudite</i>	=	=	=
8D <i>Magnus Dominus et laudabilis</i>	—	=	=
9D <i>Eripe me de inimicis meis</i>	8D	=	=
10D <i>Te decet hymnus Deus in Sion</i>	9D	=	=
11D <i>Attendite popule meus</i>	10D	=	=
12D <i>Exsultate Deo adiutori nostro</i>	11D	=	=
13D <i>Domine Deus salutis meae</i>	12D	=	=
14D <i>Domine refugium factus es nobis</i>	13D	=	=
	<i>Dominus regnavit decorem</i>		
15D <i>Venite exsultemus Domino</i>	14D	=	=
16D <i>Quoniam Deus magnus Dominus</i>	15D	=	=
	<i>Dominus regnavit exsultet Iubilare Deo omnis terra</i>		
17D <i>Domine exaudi orationem meam</i>	16D	—	—
	<i>Confitemini Domino et invocate</i>	<i>Confitemini Domino et invocate</i>	
18D <i>Paratum cor meum Deus</i>	17D	=	17D
	<i>Redemptionem misit Dominus Laudate pueri Dominum</i>		
19D <i>In exitu Israel de Aegypto</i>	18D	=	18D
	<i>Qui timent Dominum</i>	20D <i>Qui timent Dominum</i>	
20D <i>Dilexi quoniam exaudivit</i>	19D	21D	19D
	20D <i>Laudate Dominum omnes 21D <i>Dextera Dei fecit virtutem Laetatus sum in his</i></i>	22D <i>Laudate Dominum omnes</i>	20D <i>Laudate Dominum omnes 21D <i>Dextera Dei fecit virtutem</i></i>
21D <i>Qui confidunt in Domino</i>	22D	23D	22D
22D <i>De profundis clamavi ad te</i>	—	—	—
23D <i>De profundis clamavi ad te</i>	=	24D	=
	<i>Memento Domine David Confitebor tibi Domine Adorabo ad templum Lauda anima mea Dominum</i>		<i>Lauda anima mea Dominum</i>
24D <i>Qui sanat contritos corde</i>	=	—	—
25D —	—	—	<i>Qui posuit fines tuos pacem</i>
	<i>Lauda Ierusalem Dominum Qui posuit fines tuos pacem Cantate Domino... quia</i>	<i>Dextera Dei fecit virtutem Verba mea auribus percipe Domine exaudi orationem meam Redemptionem misit Dominus Lauda anima mea Dominum Qui sanat contritos corde Lauda Ierusalem Dominum Qui posuit fines tuos pacem Domine non est exaltatum</i>	

⁴⁸⁹ Kivételek: F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 2661, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, PL-WRu I. F. 386, MissOCarm 1490, MissTar 1500.

Esztergom2	Einsiedeln	Sankt Emmeram	Seeon
		<i>Confiteantur Domino misericordiae</i>	
		<i>Cantate Domino... quia</i>	
		<i>Venite benedicti Patris mei</i>	

A magyar hagyományok évközi alleluia-szériájának külföldi párhuzamai

Ádventi és karácsonyi idő

A magyarországi forrásokban az ádventi vasárnapok közül csak a második alleluiaválasztása ingadozó. Szerkönyveink erre a liturgikus funkcióra leggyakrabban a *Rex noster adveniet Christust* jelölték ki az Európa-szerte általános, gyakran kétverses *Laetatus sum in his* helyett. Utóbbi szinte kizárólag szerzetesi (ferences, domonkos, ágostonos, romanizált pálos) kéziratainkban tűnik fel.⁴⁹⁰ Három pozsonyi és egy bencés misszálé mindkét alleluiaát közli. Kettő kiegészítésként a lapszálon,⁴⁹¹ kettő pedig a főszövegben.⁴⁹²

Miseforrásaink rubrikái szerint karácsony vigíliáján csak akkor hangzott el alleluia, ha az vasárnapra esett. Ekkor vagy ádvent negyedik vasárnapjának *Veni Domine et noli tardare* tételét írták elő,⁴⁹³ vagy új verzust jelölték ki. Zágrábi, koldulórendi és 17. századi pálos szerkönyveink az utóbbi megoldást adják a *Crastina die delebitur* asszignációjával.⁴⁹⁴ Csak az Ulászló-graduále és egy kassai misszálé jegyzi erre az alkalomra a *Hodie scietis quia veniet Dominus*.⁴⁹⁵

A három karácsonyi mise állandó és stabil alleluiai mellett néhány hazai szerkönyvben – egyedüli vagy alternatív tételként – feltűnik az itáliai eredetű *Natus est nobis Salvator* is. A patai és a Szántó-graduále az első mise önálló darabjaként közli az alleluiaát.⁴⁹⁶ Ugyanebben a liturgikus pozícióban szerepelteti három, korban és tartalomban egymáshoz igen közel álló esztergomi misszálé is, de a *Dominus dixit ad me* után.⁴⁹⁷ A Futaki-kódex a *Lux fulgebit*-mise *Dominus regnavit decorem induit* tételével együtt első helyen adja, az 1719-es zágrábi graduále viszont egyedülként.⁴⁹⁸ A nyomtatott pécsi misekönyv a nagymisébe utalja, és a *Dies sanctificatus illuxit nobis* előtt közli tételt.⁴⁹⁹ Elhelyezése alapján elképzelhető, hogy a csíksomlyói kancionále szerkesztője az első karácsonyi misébe szánta a *Hodie Christus natus est* alleluiaát. A rubrika nélkül közölt tétel ugyanis nem valamelyik misében, hanem a prosariumban, a nálunk az éjfél szertartásra jegyzett *Grates nunc omnes reddamus* szekvencia előtt kapott helyet.

Január elsején általában két miseproprrium szerepel szerkönyveinkben: a *Vultum tuum deprecabuntur* és a *Puer natus est nobis* introitusokkal kezdődők. Az első felirata háromféle lehet: *In circumcissione Domini*⁵⁰⁰ – gyakran *prima missa* kiegészítéssel⁵⁰¹ –, *In octava Nativitatis Domini*⁵⁰² és *De beata virgine*.⁵⁰³ A második *In circumcissione Domini*⁵⁰⁴ (*summa missa*⁵⁰⁵) vagy *In octava Nativitatis Domini*⁵⁰⁶ megjelölést kaphat.

⁴⁹⁰ A-GÜ 1/29, H-Bn 222, H-Bn 318, H-Bn 334, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 106, H-Bu Cod. lat. 123, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 50.

⁴⁹¹ H-Bn 91, H-Bn 215.

⁴⁹² H-Bn 218, SK-BRm EL 11.

⁴⁹³ Ha karácsony vigíliája vasárnapra esik, az egyben ádvent negyedik vasárnapja is.

⁴⁹⁴ A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 318, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zk 355, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, GradCsik, MissZag 1511.

⁴⁹⁵ H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 23.

⁴⁹⁶ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114.

⁴⁹⁷ H-Bn 94, H-Bn 214, SK-BRm EC Lad. 3.

⁴⁹⁸ HR-Zu MR 6, TR-Itks 68.

⁴⁹⁹ MissQuin 1487, MissQuin 1499.

⁵⁰⁰ H-Bn 91, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 220, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3.

⁵⁰¹ A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, MissPaul 1514, MissZag 1511.

⁵⁰² MissGyer.

⁵⁰³ H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 222, H-Bn 359, H-EG U₂ VI. 5, HR-Za IV.c.59, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 23, SK-BRm EL 11, TR-Itks 49, TR-Itks 60, US-NYpm MS G.7, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissUlt 1480.

⁵⁰⁴ H-Bn 92, H-Bn 215, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 318, H-Bu Cod. lat. 106, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-Sb 665, SK-BRm EL 11, TR-Itks 49, US-NYpm MS G.7, MissHel, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

A sokféle elnevezés a *Circumcisiotól Purificatioig* mondandó votív Mária-, valamint a karácsonyi nagymiséét takarja. Míg a Mária-sorozat alleluiaja valamennyi szerkönyvünkben a *Post partum virgo*, addig a karácsonyi *Dies sanctificatus illuxit nobis* helyett – főként zágrábi és koldulórendi forrásainkban – a *Multifarie olim Deus* tűnik fel.⁵⁰⁷

Vízkereszt vigíliáján forrásaink két mise közül választottak. Elsősorban perifériális kéziratunk erre a napra karácsony második, *Lux fulgebit*-propriumát jelölték ki.⁵⁰⁸ A nyolcadba eső vasárnap *Dum medium silentium* ciklusának az előírása főként esztergomi és pálos szerkönyvekre volt jellemző.⁵⁰⁹ A zágrábi püspökségben úgy kerülték ki a két mise közötti választást, hogy a *Lux fulgebit* helyett a *Dum medium silentium*ot énekeltették akkor, ha az ünnep vasárnapra esett.⁵¹⁰ Bármelyik sorozat hangzott is el, az alleluia – három forrás kivételével – mindkettőben a *Dominus regnavit decorem induit* volt. A Szántógraduále, Miskolci László misekönyve és az ultramontán nyomtatvány meglehetősen szokatlan módon a *Dum medium silentium* misében az azonosan kezdődő, mindig vízkereszt után jegyzett *Dominus regnavit exsultet terrat* asszignálja.⁵¹¹ A 13. századi zágrábi egyházmegyes missale notatum az egyetlen, mely erre a napra – a három könyörgés kivételével – a karácsonyi nagymiséét – benne a *Dies sanctificatus illuxit nobis* alleluiaival – rubrikálja. Csak három kézirat és ugyanannyi nyomtatott misekönyv vezet be egy új tételt, az *Orietur stella ex Iacob* kezdetűt.⁵¹²

A forrásainkban kizárólagos vízkereszti *Vidimus stellam eius in orientem* kívül két másik alleluia is feltűnik egy-egy kéziratban. A 18. századi retrospektív zágrábi graduáléban a nap miséjében első helyen a ma máshonnan nem ismert *Stella novae claritatis* szerepel, aliudként, második helyen pedig a széles körben használt tétel.⁵¹³ A *Tribus miraculis ornatum diem* alleluia a csíksomlyói kancionáléban a *Festa Christi omnis* szekvenciát vezeti be.⁵¹⁴

A magyarországi szerkönyvek, illetve hagyományok viszonylag pontosan elkülöníthetők aszerint, hogy a vízkereszt nyolcadát követő *Omnis terra-* és *Adorate Deum*-vasárnapokra melyik alleluia írták elő. Míg valamennyi nyomtatott missalénk és zágrábi kéziratunk a *Dominus regnavit exsultet terrat* asszignálja a második évközi vasárnapra,⁵¹⁵ addig a többi szekuláris és szerzetesrendi forrásunk a *Laudate Deum omnes angeli eius* jegyzi ugyanezen a helyen.⁵¹⁶ Szerkönyveinkben a következő vasárnapon az alleluia-pár még nem használt tétele kerül sorra. Ez alól kivételt jelent a 16. századi brassói graduále és az ultramontán misszálé, melyek mindkét misében a *Dominus regnavit exsultet terrat* adják,⁵¹⁷ valamint a felvidéki graduále, melyben a *Laudate Deum omnes angeli eius* szerepel kétszer.⁵¹⁸ Hogy a tételek ismétlése nagy

⁵⁰⁵ A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, MissPaul 1514, MissZag 1511.

⁵⁰⁶ A-GÜ 1/29, A-GÜ 1/43, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 216, H-Bn 220, H-Bn 222, H-Bn 359, H-Bn 395, PL-GNd 150, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3, TR-Itks 60, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissUlt 1480.

⁵⁰⁷ A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 318, H-Bu Cod. lat. 106, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik, GradCsik, MissZag 1511.

⁵⁰⁸ H-Bn 215, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 595, RO-Sb 759, SK-BRm EL 11, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, MissGyer, MissHel.

⁵⁰⁹ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 220, H-Bn 222, H-Bn 359, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zk 355, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissUlt 1480.

⁵¹⁰ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, MissZag 1511: *In vigilia Epiphaniae Lux fulgebit. Sed si in dominica eaverit introitus Dum medium per totum.*

⁵¹¹ H-Bu A 114 f. I/2^v, H-EG U₂ VI. 5 f. 17^r, MissUlt 1480 f. 26^r.

⁵¹² HR-Zk 355, US-NYpm MS G.7, MissGyer, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484.

⁵¹³ HR-Zu MR 6 p. 29.

⁵¹⁴ CantCsik f. 57^v.

⁵¹⁵ A-Su M.III.23, H-Bn 95, H-Bn 220, H-Efkö I. 1a, H-EG U₂ VI. 5, HR-Za III.d.23, HR-Zk 355, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-CZ III-3, US-NYpm MS G.7, MissHel, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511.

⁵¹⁶ A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-GÜ 1/29, A-GÜ 1/43, H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 172a, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 222, H-Bn 318, H-Bn 359, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 3a, HR-Zu MR 6, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. II. 134, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRm EL 11, SK-BRsa 67, TR-Itks 60, TR-Itks 68, GradCsik, MissGyer.

⁵¹⁷ RO-Sb 759, MissUlt 1480.

⁵¹⁸ RO-AJ R. I. 96.

valószínűséggel nem tévesztés következménye, azt két különböző korú délnémet bencés graduále bizonyíthatja, melyek mindkét vasárnapra a *Dominus regnavit exsultet terrat* írák elő.⁵¹⁹ A legrégebb kódexekben kizárólag a *Laudate Deum–Dominus regnavit* elrendezést találjuk.⁵²⁰

ünnep	incipit
ádvent 1. vasárnapja	<i>Ostende nobis Domine</i>
ádvent 2. vasárnapja	<i>Rex noster adveniet Christus</i> <i>Laetatus sum in his V2) Stantes erant pedes nostri</i>
ádvent 3. vasárnapja	<i>Excita Domine potentiam tuam</i>
ádvent 4. vasárnapja	<i>Veni Domine et noli tardare</i>
karácsony vigíliája	<i>Veni Domine et noli tardare</i> <i>Crastina die delebitur</i> <i>Hodie scietis quia veniet Dominus</i>
karácsony 1. mise	<i>Dominus dixit ad me</i> <i>Natus est nobis hodie Salvator</i> <i>Hodie Christus natus est</i>
karácsony 2. mise	<i>Dominus regnavit decorem induit</i> <i>Natus est nobis hodie Salvator</i>
karácsony 3. mise	<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i> <i>Natus est nobis hodie Salvator</i>
vasárnap karácsony nyolcadában	<i>Dominus regnavit decorem induit</i> <i>Dominus regnavit exsultet terra</i>
karácsony nyolcada	<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i> <i>Multifarie olim Deus</i>
vízkereszt vigíliája	<i>Dominus regnavit decorem induit</i> <i>Dominus regnavit exsultet terra</i> <i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i> <i>Orietur stella ex Iacob</i>
vízkereszt	<i>Vidimus stellam eius in oriente</i> <i>Stella novae claritatis</i> <i>Tribus miraculis ornatum diem</i>
vízkereszt utáni 1. vasárnap	<i>Iubilate Deo omnis terra</i>
vízkereszt utáni 2. vasárnap	<i>Laudate Deum omnes angeli eius</i> <i>Dominus regnavit exsultet terra</i>
vízkereszt utáni 3. vasárnap	<i>Dominus regnavit exsultet terra</i> <i>Laudate Deum omnes angeli eius</i>

Az ádventi és a karácsonyi idő alleluiai

⁵¹⁹ A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. ser.n. 2837.

⁵²⁰ AMS 26–27, 34–35.

Szanktorále

A szentek saját tételei három hierarchikus csoportra oszthatók. A legelső szintet azok a kommúnis alleluaiák képviselik, melyek kizárólagos asszignációik, a szanktorále azonos ünnepein való folyamatos és általános használatuk – elvértve unikális adataik vagy aktualizálásuk – révén nálunk quasi propriumokká, saját tételekké váltak. A középső csoport alleluaiáinak egyénítéstől mentes, általánosságokat megfogalmazó proprium szövegei – a nevek cseréjével – lehetőséget adtak arra, hogy – quasi kommúnisként – különböző szentek miséiben szerepeljenek. Forrásaink öt ilyen tételt tartalmaznak kettő, három, illetve négy szentre alkalmazott szöveggel. További hat verzus nálunk csak egy-egy ünnepen tűnik fel, de a magyarországitól eltérő liturgikus használatukra külföldön ismerünk példát.⁵²¹ Bár a fennmaradó, szintén négy alleluaiát más asszignációkkal sem hazai, sem külföldi forrásokban nem találtuk meg, ám szövegük annyira quasi kommúnis jellegű, hogy nem zárható ki más ünnepre való adaptálásuk.

incipit	ünnep
<i>Amo Christum... cuius mihi organum (maior)</i>	Ágnes
<i>Beatus qui lingua sua</i>	Nepomuki János
<i>Dilexisti iustitiam</i>	Erzsébet
<i>Isti sunt duae olivae</i>	János és Pál
<i>Laudate pueri Dominum</i>	Hét testvér
<i>Laus tibi Christe Te martyrum candidatus</i>	Aprószentek
<i>O beate Leonarde elegit te Dominus</i>	Lénárd
<i>Ornavit sanctus Stephanus tempora sua</i>	István király
<i>Repleti sumus mane misericordia tua</i>	Sándor és társai
<i>Sacerdotes tui Domine induant iustitia</i>	Félix hitvalló
<i>Sancti tui Domine nos ubique adiuvant</i>	Bazil és társai
<i>Stabunt iusti in magna constantia (minor)</i>	Fülöp és Jakab apostolok
<i>Venite ad me omnes qui laboratis</i>	Mindenszentek
<i>Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis</i>	Péter és Pál apostolok nyolcada
<i>Vox exultationis et salutis</i>	Mindenszentek

Quasi proprium alleluaiák

incipit	ünnep
<i>Beatus (vir sanctus) rex N. qui fulget</i>	István király/László király
<i>Consolator miserorum*</i>	Vencel
<i>Egregie confessor Christi Aegidi</i>	Egyed
<i>Egregie Dei martyr Sigismunde</i>	Zsigmond
<i>Georgi martyr Christi sanctissime*</i>	György
<i>Hic N. pauper et modicus</i>	Assisi Ferenc/Márton
<i>Ora pro nobis beate Onuphrii*</i>	Onufrius
<i>Protege pastor bone sancte Erasme*</i>	Erasmus
<i>Quem caelestis harmonia*</i>	István király
<i>Sancte Adalberte Christi martyr pretiose</i>	Adalbert
<i>Sancte Erasme martyr Christi gloriose</i>	Erasmus
<i>Sancte (rex) N. succurre nobis</i>	Adalbert/István király/László király
<i>Sancte/Sancta N. tu dulcedo pauperum</i>	Ágoston/Benedek/Erzsébet/Miklós
<i>Sponsa veri Zachariae Elisabeth*</i>	Erzsébet
<i>Virga lesse floruit</i>	Mária/Anna

Quasi kommúnis alleluaiák

A legfelső szinthez tartozó, valóban saját szövegű alleluaiák kizárólag egyetlen szenthez, szentpárhoz vagy csoporthoz kapcsolódtak. Liturgikus használatukat két tényező befolyásolhatta: az ünnepnapok száma (főünnep, transláció, esetleg nyolcad tartása, stb.),⁵²² és – részben ezzel összefüggésben – a tételek

⁵²¹ A táblázatban csillaggal (*) jelölve.

⁵²² A quasi kommúnis alleluaiák között is találunk erre példát. A szinte kizárólag esztergomi szerkönyvekben közölt, Adalbertre alkalmazott *Sancte (rex) N. succurre nobis* a szent áprilisi fő- és/vagy a novemberi translációs ünnepén szerepel.

mennyisége. A magyarországi szerkönyvekben huszonkilenc szent egyetlen proprium alleluíát kap – két kivétellel – mindig azonos ünnepnapon. Hazai domonkos források és egy szekuláris misszálé Domonkos augusztusi főünnepén kívül a májusi translációk misében (is) közli a szent *Pie pater Dominice tuorum memor operum* tételét.⁵²³ A kassai graduále mellett szintén két koldulórendi kódex írja ki István első vértanú *Video caelos apertos* alleluíáját augusztus 3-án is.⁵²⁴

ünnep	incipit
Afra	<i>Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie</i>
Alamizsnás János	<i>Feneratur Domino qui miseretur pauperis</i>
András apostol	<i>Dilexit Andream Dominus</i>
Aquinói Tamás	<i>Rigans montes de supernis</i>
Benedek translációja	<i>Vir Domini Benedictus</i>
Dániel próféta	<i>Iubente rege adducti sunt viri illi</i>
Demeter	<i>Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens</i>
Domonkos	<i>Pie pater Dominice tuorum memor operum</i>
Eligius	<i>Laudemus Dominum qui antistitem egregium</i>
Erasmus	<i>O sancte praesul et martyr Dei Erasme</i>
Ferreri Vince	<i>Vincenti dabo manna</i>
Gallus	<i>Beatus Gallus zelo pietatis armatus</i>
György	<i>Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum</i>
Hedvig	<i>O felix Hedvigis</i>
Heléna	<i>O quam digne veneranda est beata Helena</i>
Illés próféta	<i>Veni in adiutorium sancte Elia</i>
István első vértanú	<i>Video caelos apertos</i>
Jeromos	<i>Lauda dulci harmonia Trop. Corde gaude mente plaude</i>
Kelemen	<i>Dedisti Domine habitaculum</i>
Lipót	<i>Gaudeat ergo terra Austriae</i>
Miklós	<i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i>
Míndenszentek	<i>O quam gloriosum est regnum</i>
Páduai Antal	<i>Antoni compar inclite</i>
Remete Pál	<i>O pater pie Paule</i>
Rókus	<i>O beate confessor Roche</i>
Sienai Bernardin	<i>Bernardine Deum placa</i>
Szervác	<i>O ingens gregis praemium</i>
Tamás apostol	<i>O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere</i>
Vince	<i>Levita hic sanctus Vincentius</i>

Egy szent – egy proprium alleluia

Tizennégy szentnek két proprium alleluíája is van.⁵²⁵ Ebből a huszonnyolc tételből négy verzus liturgikus funkciója kettős. A novemberi főünnep mellett Márton mindkét tétele szerepelhet a júliusi ereklé-átviteli misében is.⁵²⁶ Hasonló a helyzet a Lőrinc-alleluia két eltérő terjedelmű változatával is, melyeket augusztus 10-re és az ünnep nyolcadára⁵²⁷ is jegyezhetnek a források. Elképzelhető, hogy a minor és a maior forma háttérben a két asszignáció megkülönböztetésének a szándéka áll. A Futaki-graduále és a pozsonyi misszálé adatai – mindkét változat és liturgikus funkció – mindenesetre erre utalnak. Talán ugyanezzel magyarázható, hogy négy graduáléban a hosszabb forma egymás után kétszer, de eltérő dallamokkal szerepel.⁵²⁸ Assisi Ferenc és László király két-két alleluíája viszont különböző liturgikus alkalmakra íródott. A *Christo confixus sum cruci* Ferenc stigmatizációs, a *Salve sancte Ladislave germen dulcet* pedig László király depozíciós miséjére jelölték ki.

⁵²³ H-Bn 318, H-Bn 395, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50.

⁵²⁴ H-Bn 172b, H-Bn 318, RO-AJ R. I. 50.

⁵²⁵ Külön tételként tüntettük fel a Lőrinc-alleluia minor és maior formáját, Assisi Ferencnek a csak az incipitben variálódó *Hic N. pauper et modicus/Franciscus pauper et humilis* verzusait viszont egynek vettük.

⁵²⁶ *Beatus vir sanctus Martinus*: A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 219, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 68. *Martinus episcopus migravit*: MissGyer.

⁵²⁷ minor: TR-Itks 68, maior: H-Bn 215, HR-Zu MR 133, MissZag 1511.

⁵²⁸ H-Bn Fol. lat. 3522, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, SK-Sk Mus 1.

ünnep	incipit
Adalbert	<i>Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus</i>
Ágnes	<i>Anno Christum... cui angeli serviunt (minor) Induit me Dominus vestimento salutis</i>
Ágoston	<i>Augustine flos praesulum O sanctitatis speculum</i>
Aprószentek	<i>Hii sunt qui cum mulieribus Laus tua Deus Herodes iratus</i>
Assisi Ferenc	<i>Christo confixus sum cruci O patriarcha pauperum Francisce</i>
Bertalan apostol	<i>Sancte Bartholomae Indorum apostole Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>
Fülöp és Jakab apostolok	<i>Non turbetur cor vestrum Tanto tempore vobiscum sum</i>
László király	<i>Salve rex benigne Ladislai laude digne Trop. Ante thronum Trinitatis Salve sancte Ladislai germen dulce</i>
Lőrinc	<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est (minor) Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>
Mária Jakab anyja és Mária Szalóme	<i>Respondens angelus Tres mirandae propagines</i>
Márta	<i>Intravit Dominus in quoddam castellum Martha cuius virtutibus</i>
Márton	<i>Beatus vir sanctus Martinus Martinus episcopus migravit</i>
Urunk színeváltozása	<i>Candor est lucis aeternae Hodie Iesus Christus facie</i>
Veronai Péter	<i>Felix ex fructu triplici Martyr Petre sidus vespertinum</i>

Egy szent – két proprium alleluia

A három saját alleluiaival szereplő szentek közül hétnek a tételei mindig azonos liturgikus funkcióban hangzottak el. Öt esetben vagy a szent ünnepeinek a száma, vagy a nyolcad miatt változtak meg a tételek és/vagy módosultak az asszignációk. János apostol december 27-i *Hic est discipulus ille* verzusát szerkesztőink többsége a májusi *Iohannes ante portam Latinam* misére is kijelöli, és gyakran újra ki is írja.⁵²⁹ Kifejezetten erre az alkalomra alig néhány kódexünk ad új tételt: négy az *Alter Mariae filium*, kettő pedig a *Virgo Iohannes a Domino est* kezdetűt.

Péter apostol augusztusi ünnepének szertartásában – és egy kivétellel csakis abban – leggyakrabban a *Solve iubente Deo terrarum* szerepelt. Ezt a verzust kizárólag a Bakócz-graduále közli a június 29-i ünnepen is, választható tételként. Augusztus 1-én csak öt periferiális kéziratunk tér el az általános gyakorlatról a *Tu es pastor ovium princeps apostolorum* kijelölésével. Két misszálé Péter apostol székfoglalásának a napjára a *Quodcumque ligaveris super terram* alleluiaát írja elő.⁵³⁰ Az adatok azért meglepőek – és lényegében indokolhatatlanok –, mert ez a Péter-ünnep (február 22.) mindig böjtelőre vagy a nagyböjti időre esett, amikor az alleluiaikat traktusokkal váltották fel.

Péter és Pál apostolok három proprium tétele közül egyet (*Rogavi pro te Petre*) az ünnep nyolcadára asszignál egy romanizált pálos graduále. Hasonló a helyzet Szaniszló *Laeta mente Stanislai recolamus festa* verzusával, mely a szent három saját tételét tartalmazó czerstochowai pálos misekönyvben az október 6-i translációs misében kap helyet.

A három Szent Kereszt-alleluia közül a *Nos autem gloriari* csak három kódexünkben szerepel, mindháromban *Inventio Crucis* miséjében. A másik két vers, melyek közül a *Dulce lignum dulces clavos* jóval gya-

⁵²⁹ A-Su M.III.23, H-Bn 94, H-Bn 318, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511, OrdStrig.

⁵³⁰ H-Bn 222, SK-BRm EL 13.

koribb, mint a *Salve crux sancta salve mundi gloria*, mind a májusi,⁵³¹ mind a szeptemberi⁵³² ünnepnapon, olykor mindkettőn⁵³³ feltűnik. Sőt, mivel *Inventio Crucis* mindig a húsvéti időbe esett (május 3.), s ennek megfelelően a graduále helyén is alleluia hangzott el, előfordult, hogy az első, leggyakrabban húsvéti verzus helyett is Szent Kereszt-tételt írtak elő, vagyis mindkét darab szerepelt a misében.⁵³⁴

ünnep	incipit
Barbara	<i>Ave virgo sacra Barbara Trop. O beata sponso grata Sidus caeli fulgidum devotae Sidus caeli prae-fulgidum laudis</i>
Erzsébet	<i>O pia regum filia Sancta Dei famula prece (minor) Sancta Dei famula Elisabeth (maior)</i>
István király	<i>O dux et apostole Stephane O rex et apostole Stephane Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole</i>
Jakab apostol	<i>O beate Dei athleta Iacobe O decus Hispaniae sanctissime Iacobe O Iacobe omnium corde</i>
János apostol	<i>Alter Mariae filius Hic est discipulus ille Virgo Iohannes a Domino est</i>
Lajos püspök	<i>Concipe dum recolis O Ludovice tu gemmula cara Rosa vernans caritatis</i>
Péter apostol	<i>Quodcumque ligaveris super terram Solve iubente Deo terrarum Tu es pastor ovium princeps apostolorum</i>
Péter és Pál apostolok	<i>Beatus es Simon Bar Iona Rogavi pro te Petre Tu es Petrus et super hanc petram</i>
Szaniszló	<i>Laeta mente Stanislai recolamus festa O sancte Stanislai vir Dei praeclare O sidus Poloniae</i>
Szent Kereszt	<i>Dulce lignum dulces clavos Nos autem gloriari Salve crux sancta salve mundi gloria</i>
Tolentinói Miklós	<i>Hic Nicolaus Augustini patris Hodie miraculis refulget Nicolaus hic accensus fuit sacro Pneumate</i>

⁵³¹ *Dulce lignum dulces clavos*: A-GÜ 1/29, A-GÜ 1/43, A-Su M.III.23, H-Bn 91, H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 172a, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 220, H-Bn 222, H-Bn 318, H-Bn 334, H-Bn 359, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1b, H-Efkö I. 3a, H-Efkö I. 20, H-EG U₂ VI. 5, H-Kf Ms. 302, HR-Za III.d.23, HR-Za III.d.182, HR-Zk 355, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-CZ III-3, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. II. 134, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 759, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRm EL 11, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, MissGyer, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissUlt 1480, MissZag 1511, OrdAgr, OrdStrig. *Salve crux sancta salve mundi gloria*: A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 219, H-Bn 220, H-Bn 222, H-Bn 359, H-Bn Fol. lat. 3522, HR-Zk 355, PL-CZ III-3, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, MissPaul 1514, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, OrdAgr, OrdStrig.

⁵³² *Dulce lignum dulces clavos*: A-GÜ 1/29, H-Bn 172b, H-Bn 219, H-Bn 318, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. IX. 57, SK-Sk Mus 1, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511, OrdAgr, OrdStrig. *Salve crux sancta salve mundi gloria*: H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁵³³ *Dulce lignum dulces clavos*: A-GÜ 1/29, H-Bn 172b, H-Bn 318, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, RO-AJ R. I. 50, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511, OrdAgr, OrdStrig. *Salve crux sancta salve mundi gloria*: MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁵³⁴ H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 220, H-Bn 222, H-Bn 359, HR-Zk 355, PL-CZ III-3, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, MissPaul 1514, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, OrdAgr, OrdStrig.

ünnep	incipit
Zsófia	<i>O consolatrix miserorum</i> <i>Pulchra es et decora filia Ierusalem</i> <i>Sophia mater sancta intercede pro nobis</i>

Egy szent – három proprium alleluia

Három szent ünnepére négy-négy saját alleluiát találunk a magyarországi forrásokban. A tételek túlnyomó többsége igen ritka, és a szentek közül csak Imre hercegről emlékeznek meg két napon: szeptember 2-án a temetéséről, november 5-én pedig a translációjáról. A pécsi nyomtatványok a gyakoribb, novemberi ünnepen közlik a *Salve sidus nitens morum* verzust. A csak zágrábi notált kéziratokból ismert *O gemma pudicitiae* is ugyanezen a napon szerepel: két 18. századi énekeskönyvben a szanktoráléban, a 14. századi graduáléban pedig a prosarium megfelelő helyén, Mindenszentek szekvenciái után. A szekvencionáléba utalja az unikális *Ave flos nobilium* az Ulászló-graduále is, csakhogy István király és Kisboldogasszony tételei közé, szeptemberre. Imre herceg legismertebb, *Sprevit torum coniugalem* alleluiája gyakoribb a temetés,⁵³⁵ mint az ereklyéátvitel⁵³⁶ ünnepén. A Bakócz-graduále mindkét misében közli, a pécsi nyomtatványok pedig szeptemberben ezt, novemberben pedig a párhuzam nélküli verzusukat írják elő.

ünnep	incipit
Dorottya	<i>Ave gemma virtuosa Dorothea</i> <i>O castitate phalerata</i> <i>Rutilantes rosas rosa</i> <i>Tu virtutum tumba sine felle columba</i>
Imre	<i>Ave flos nobilium</i> <i>O gemma pudicitiae</i> <i>Salve sidus nitens morum</i> <i>Sprevit torum coniugalem</i>
Tízezer katona vértanú	<i>Crucifixorum crucifixe tuos</i> <i>In Deo laudabitur et in caelo coronabitur</i> <i>Mirabilis Deus amabilis novit</i> <i>Pie pastor Hermolae cum grege militiae</i>

Egy szent – négy proprium alleluia

Az előző csoporthoz sokban hasonlít a következő, melyben mind a négy szent öt proprium alleluiát kap. Közülük csak Mihály arkangyal *Concussus est mare et contremuit terra* verzusának elhelyezése változó. A szeptemberi főünnepen kívül a tétel szerepelhet *Apparitio Michaelis* napján is – jellemzően Zágrábban⁵³⁷ –, vagy csak azon.⁵³⁸

ünnep	incipit
Margit	<i>Margareta quae decreta praefecti damnas aspera</i> <i>O athleta Margareta</i> <i>O laudanda Christi clementia</i> <i>O sidus summi regis... flos</i> <i>O sidus summi regis... nos</i>
Mária Magdolna	<i>Conversus Iesus ad Mariam</i> <i>Dimissa sunt ei peccata multa</i> <i>Ecce Maria quaerit medicum</i> <i>Maria haec est illa cui dimissa sunt</i> <i>Maria haec est illa cui dimisisti multum</i>

⁵³⁵ H-Efkö I. 1b, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁵³⁶ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1b, OrdStrig.

⁵³⁷ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, MissZag 1511.

⁵³⁸ H-Bn Ms. Mus 7240, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170.

ünnepe	incipit
Mihály	<i>Concussum est mare et contremuit terra Culminis angelici sublime fastigium Mons Gargane noli timere Qui facit angelos suos spiritus Sancte Michael archangele defende nos</i>
Orsolya	<i>Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo Hodie virginum chorus trucidatus est O felix Colonia O floreola sine spina Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium</i>

Egy szent – öt proprium alleluia

Katalin és Anna egy-egy ünnepnappal szerepel a magyarországi szerkönyvekben, így nyolc, illetve kilenc saját verzusuk liturgikus asszignációja homogén. A *Missio Herodes spiculatore* Keresztelő János két ünnepe közül kizárólag az augusztusi miséjében kaphatott helyet, másik hat alleluiaja pedig június 24-én. A felvidéki-erdélyi szerkönyvek jellegzetes *Erat Iohannes praedicans in deserto* verzusát csak egy kassai misszále jelöli ki az ünnep vigíliájára.

Jóval összetettebbek Pál apostol alleluiai, akinek két ünnepén lényegében csak négy tételt használtak, de azok közül csak egynek a szövege volt stabil. Háromé olyan variábilis, aminek az eredménye több, quasi önálló darab, így a Pál-verzusok száma tízre duzzad. A *Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli* kezdetű alleluia szövege miatt nyilvánvalóan kizárólag Pálforduló miséjében szólaltathatták meg. Kilenc eltérő szövegű és/vagy terjedelmű verzus közül hatot forrásaink csak egy ünnepen közölnek. Négy tétel csak *Conversio (Magnus sanctus Paulus... qui et meruit [maior], Tu es vas electionis beate Paule intercede, Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis, Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in)*, kettő pedig csak *Commemoratio Pauli* napján tűnik fel (*Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium [minor], Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et*). Három verzus vagy a januári,⁵³⁹ vagy a június,⁵⁴⁰ elvétele mindkét⁵⁴¹ misében szerepel. Ha eltekintünk a szövegváltozatoktól, akkor viszonylag pontosan felvázolhatjuk a preferenciákat és az asszignációkat. Esztergom és a pálosok nem ismerik a *Magnus sanctus Paulus*, Zágráb pedig a *Sancte Paule apostole praedicator veritatis*. Januárban a központi rítus és a remeterend forrásaiban mindkét alleluia feltűnik (*Sancte Paule apostole praedicator veritatis, Tu es vas electionis*), a déli püspökségben csak a *Magnus sanctus Paulus*. Júniusban Esztergomban egyeduralgó a *Sancte Paule apostole praedicator veritatis*, Zágrábban és néhány mellék hagyományban pedig a *Tu es vas electionis*.

⁵³⁹ *Magnus sanctus Paulus* (minor): A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, MissZag 1511. *Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium... ad Deum* (maior): A-GÜ 1/43, H-Bn 92, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-EG U₂ VI. 5, RO-AJ R. I. 24, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissUlt 1480. *Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor*: A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 222, H-Efkö I. 3a, H-Efkö I. 20, HR-Zk 355, HR-Zu MR 6, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13, MissHel, MissPaul 1514.

⁵⁴⁰ *Magnus sanctus Paulus* (minor): H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Bn 318, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 50. *Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium... ad Deum* (maior): A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-GÜ 1/29, A-GÜ 1/43, H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 220, H-Bn 222, H-Bn 359, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1b, H-Efkö I. 20, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. II. 134, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, MissPaul 1514, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514. *Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor*: RO-AJ R. I. 23, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 665, RO-Sb 759, SK-Sk Mus 1, MissGyer.

⁵⁴¹ *Magnus sanctus Paulus* (minor): RO-AJ R. I. 50. *Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium... ad Deum* (maior): A-GÜ 1/43, H-Bn 92, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

ünnep	incipit
Keresztelő János	<i>Erat Iohannes praedicans in deserto</i> <i>Inter natos mulierum (minor)</i> <i>Inter natos mulierum... qui viam Domino (maior)</i> <i>Misso Herodes spiculatore</i> <i>Ne timeas Zacharia</i> <i>O Baptista Christi testis</i> <i>Tu puer propheta Altissimi vocaberis</i>
Katalin	<i>Catherina flos rosarum</i> <i>Catherina virginum praeclsa fulges laurea</i> <i>Iesu Christe auctor vitae</i> <i>Nobilis et pulchra prudens Catherina</i> <i>O Catherina virgo Christi speciosa</i> <i>Qui creavit omnia caelum</i> <i>Ut rosa prae spina praeifulget</i> <i>Virgo Dei Catherina precibus venerandis</i>
Anna	<i>Anna mater Genitricis Dei</i> <i>Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis</i> <i>Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa</i> <i>Dilexit Dominus sanctam Annam</i> <i>Felix Anna quaedam matrona</i> <i>Felix et beata es Anna</i> <i>O oliva caritatis</i> <i>O oliva pietatis</i> <i>Salve virga florens Aaron salve</i>
Pál apostol	<i>Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli</i> <i>Magnus sanctus Paulus (minor)</i> <i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)</i> <i>Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium (minor)</i> <i>Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium... ad Deum (maior)</i> <i>Tu es vas electionis beate Paule intercede</i> <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor</i> <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis</i> <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et</i> <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in</i>

Egy szent – hét–tíz proprium alleluia

A szanktorále alleluiakezletének e három fő rétege közül (quasi proprium, quasi kommúnis, proprium) kettőnek vagy háromnak a tételei is feltűnhetnek ugyanannak a szentnek a darabjai között.⁵⁴²

⁵⁴² Quasi proprium és proprium: Aprószentek, Ágnes, Fülöp és Jakab apostolok, Mindenszentek, Péter és Pál apostolok. Quasi kommúnis és proprium: Adalbert, Anna, Ágoston, Benedek, Erasmus, Assisi Ferenc, György, László király, Márton, Miklós. Mindhárom: Erzsébet, István király.

A szentek közös tételei

A kommúnis alleluiák liturgikus használatának az áttekintése előtt néhány megjegyzést kell tennünk. Az összehasonlításban és rendszerezésben csak azokat az asszignációkat vettük figyelembe, ahol a verzus teljes terjedelmében szerepel, az incipitekkel jelletteket nem. Ennek oka egyrészt az, hogy a szövegkezelések gyakran nem elégségesek a verzus pontos beazonosításához, másrészt pedig az, hogy ezt a készletet annyira szabadon kezelték, és alkalmazták a különféle szenttípusokra, hogy a variánsok nagy száma rendkívüli módon megnehezítette volna a fő funkciók felvázolását.

Ha egy alleluia a kommúnis szakaszon kívül egy adott ünnep miséjében is megjelent, akkor magától értetődően nem propriumként, hanem az illető szent (és nem a tétel) kategóriájának megfelelő csoportban regisztráltuk. Vagyis nem a verzus *besorolása*, hanem *alkalmazása* volt a döntő. Ugyanígy jártunk el akkor is, ha egy nyilvánvalóan kommúnis szöveg a közös anyagban nem, csak a szanktoráléban tűnt fel. Mivel nemcsak a szenttípusok, de néha a kommúne és a szanktorále között is volt átjárás, ezért külön jeleztük, ha egy közös szöveg a kizárólagos használat (vagy forrás) miatt quasi propriummá vált. A tételek beosztásánál csak a fő kategóriákhoz (apostolok, evangélisták, egy vértanú, több vértanú, hitvallók, szüzek) igazodtunk, a forrásonként meglehetősen változékony alcsoportok (főpap, doktor, apát, özvegy, stb.) eltéréseitől eltekintettünk. A kommúnis alleluiák votívmisékben történő használatát külön fejezetben tárgyaljuk.⁵⁴³

A magyarországi miseforrások mind a hat fő szenttípushoz adnak olyan közös alleluiákat, melyeket kizárólag az adott kategória tételei között, és/vagy az abba a csoportba tartozó szentek ünnepein közölnek. Unikális előfordulásuk miatt ide sorolható a zágrábi missale notatumban Félix napjára jegyzett *Sacerdotes tui Domine induant iustitia* hitvalló-, a 18. századi zágrábi graduáléban Nepomuki János ünnepén közölt *Beatus qui lingua sua* vértanú-, egy késői pálos énekeskönyvben Péter és Pál napjára asszignált *Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis*, és a pécsi nyomtatványokban Sándor és társai ünnepén feltűnő *Repleti sumus mane misericordia tua* tétel is. A pécsi nyomtatványok Keresztelő János augusztusi ünnepén, a Bakócz-kódex Adalbert translációján, a Futaki-graduále pedig Özséb presbiter napján közli a *Vitam petiit a te* vértanú-alleluiát. Csak kéziratos zágrábi misekönyvek utalják quasi propriumként Erzsébet ünnepére – és csakis arra – a szüzek kommúnis *Dilexisti iustitiam* tételét.

kategória	incipit
apostolok	<i>Caeli enarrant gloriam Dei</i> <i>Constitues eos principes</i> <i>Iam non estis hospites et advenae</i> <i>In omnem terram exiit sonus eorum</i> <i>Nimis honorati sunt amici tui</i> <i>Non vos me elegistis</i> <i>Per manus autem apostolorum</i> <i>Te gloriosus apostolorum chorus</i> <i>Vos estis qui permansistis mecum... ego autem</i>
evangélisták	<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>
egy vértanú	<i>Corona aurea super caput eius (minor)</i> <i>Corona aurea super caput eius... gloriae (maior)</i> <i>Gloria et honore (minor)</i> <i>Gloria et honore... et constituisti (maior)</i> <i>Iustus non commovebitur in aeternum</i> <i>Qui sequitur me non ambulat in tenebris</i>
több vértanú	<i>Clamaverunt iusti et Dominus exaudivit eos</i> <i>Exsultabunt sancti in gloria</i> <i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i> <i>Haec est vera fraternitas quae numquam potuit</i> <i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne (minor)</i> <i>Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione</i> <i>Iudicabunt sancti nationes</i> <i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>

⁵⁴³ A votívmisékben is szereplő tételeket a táblázatokban csillaggal (*) jelöljük.

kategória	incipit
(több vértanú)	<i>Iustorum animae in manu Dei sunt</i> <i>Laudate Dominum in sanctis eius</i> <i>Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus</i> <i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i> <i>Sancti tui Domine nos ubique adiuvent</i> <i>Tradiderunt corpora sua propter Deum</i> <i>Vox exultationis et salutis</i>
hitvallók	<i>Confessor pretiose N. precibus tuis</i> <i>Domine quinque talenta tradidisti mihi</i> <i>Ecce sacerdos magnus qui quasi sol</i> <i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i> <i>Hic est sacerdos magnus qui in diebus</i> <i>Inveni David servum meum</i> <i>Iste est sanctus homo qui placuit Domino</i> <i>Iste est sanctus qui ante Deum</i> <i>Iste sanctus pro lege Dei</i> <i>Iuravit Dominus et non paenitebit eum (minor)</i> <i>Iustum deduxit Dominus</i> <i>Ornavit hic sanctus tempora sua</i> <i>Os iusti meditabitur sapientiam (minor)</i> <i>Os iusti meditabitur sapientiam... lex Dei (maior)</i> <i>Serve bone et fidelis (minor)</i> <i>Serve bone et fidelis... intra in gaudium (maior)</i>
szüzek	<i>Adducentur regi virgines post eam</i> <i>Aemulor enim vos</i> <i>Amo Christum... cuius mihi organum (maior)</i> <i>Audi filia et vide</i> <i>Diffusa est gratia in labiis tuis*</i> <i>Egregia sponsa Christi</i> <i>Elegit eam Dominus et praelegit eam</i> <i>Haec est virgo sapiens et una de numero</i> <i>Haec est virgo sapiens quam Dominus</i> <i>Inventa una pretiosa margarita abiit</i> <i>Inventa una pretiosa margarita dedit</i> <i>Loquebar de testimoniis tuis</i> <i>O quam pulchra es casta generatio</i> <i>Omnis gloria eius filiae regis</i> <i>Quinque prudentes virgines acceperunt oleum</i> <i>Specie tua et pulchritudine tua</i> <i>Veni electa mea et ponam in te</i>

Egyetlen kategória közös tételei

Viszonylag gyakori, hogy az általános, többségi megoldás helyett néhány forrás más csoportban (is) szerepeltet egy adott tételt. Ezek az esetek egyediéknél tekinthetők, és többnyire abból adódnak, hogy a kommúnis szakaszban feljegyzett alleluiai a szanktoráléban eltérő kategóriába tartozó szentek ünnepein tűnnek fel. A források többségében együtt találjuk mind az általános, mind a rendhagyó asszignációt. Az utóbbi az előbbi nélkül meglehetősen ritka.⁵⁴⁴ Így válik az apostolok verzusaiból néha több vértanú, az egy mártíréból gyakran hitvalló és viszont, a hitvallókéból mártír, a vértanúkéból pedig *confessor* tétel. Az azonban több mint szokatlan, hogy szüzek ünnepein – mint az egri ordinárius és egy-egy domonkos misekönyv – mártírok verzusait írják elő. Az egri – igaz, választhatóként – a *Laetamini in Domino et exultatet* Orsolya, a koldulórendiek a *Gaudete iusti in Domino*, illetve a *Te martyrurum candidatust* Zsófia napjára jelölik ki. A *Primus ad Sion dicit* evangélista-tétel látszólagos funkcióváltásának oka nagy valószínűséggel

⁵⁴⁴ *Ego vos elegi de mundo, Isti sunt amici Dei qui viventes in carne... quorum doctrina (maior), Primus ad Sion dicit, Hic est sacerdos quem coronavit, Iustus non conturbabitur quia Dominus, Corpora sanctorum in pace sepulta sunt, Stabunt iusti in magna constantia... et qui abstulerunt (maior), Pretiosa in conspectu Domini, Fulgebunt iusti et tamquam scintillae (minor), Sancti et iusti in Domino gaudete, Gaudete iusti in Domino, Amavit eum Dominus et ornavit eum, Amavit hunc sanctum Dominus, Iste sanctus digne in memoriam, Iuravit Dominus et non paenitebit eum... secundum ordinem (maior), Memento Domine David, Disposui testamentum electis meis, Stabunt iusti in magna constantia (minor).*

a kéziratok szerkesztésmódjában rejlik. Előfordul ugyanis, hogy egyes graduálék és misszálék nem adnak külön összeállítást erre a szenttípusra, hanem annak tételeit, pontos eligazítást nyújtó, megkülönböztető rubrika nélkül, az apostolok műfajcsoportjainak a végéhez illesztik. Ezt a vélekedést alátámaszthatja az is, hogy ezekben az esetekben a *Commune apostolorum*ot mindig a *Commune unius martyris* követi.⁵⁴⁵

Néhány asszignációcsere több azonos úzusú forrást jellemez. Csak négy, tartalmilag egymáshoz igen közel álló esztergomi kódex jegyzi apostolok helyett több vértanú ünnepére az *Isti sunt amici Dei qui viventes in carne* hosszabb formáját.⁵⁴⁶ A központi rítusú nyomtatványok talán a szöveg tartalma miatt jelölik ki Péter és Pál apostolok nyolcadára a mártírok *Haec est vera fraternitas quae vicit* alleluiáját. A zág-rábi források a hitvallók darabjai közé sorolják a máshol a vértanúk tételcsoportjához tartozó *Fulgebunt iusti et tamquam scintillae* minor változatát. Ugyanezekben a szerkönyvekben a *Beatus vir qui timet Dominum* kizárólag Illés próféta miséjében szerepel. János és Pál propriumként kezelt *Isti sunt duae olivae* alleluiáját szintén a déli püspökség szerkönyvei jelölik ki – a domonkos forrásokhoz hasonlóan – az apostolfejedelmek nyolcadára is. A *Stabunt iusti in magna constantia* rövid alakja, mely nálunk Fülöp és Jakab apostolok quasi propriuma, a pálos szerkönyvekben mindig feltűnik a mártírok kommúnis tételei között is.

kategória	incipit	variáns
apostolok	<i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i> (maior)	több vértanú
	<i>Ego vos elegi de mundo</i>	több vértanú (Marcellinus et Petrus)
evangélisták	<i>Primus ad Sion dicet</i>	apostolok
egy vértanú	<i>Hic est sacerdos quem coronavit</i>	hitvallók
	<i>Laetabitur iustus in Domino*</i>	hitvallók
	<i>Iustus non conturbabitur quia Dominus</i>	hitvallók (Eusebius)
	<i>Beatus vir qui timet Dominum*</i>	hitvallók, apostolok (Illés próféta, Máté vigiliája)
	<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	hitvallók, evangélisták (István király, Márk)
	<i>Confitebuntur caeli mirabilia tua</i>	több vértanú (Primus és Felicianus)
több vértanú	<i>Corpora sanctorum in pace sepulta sunt</i>	apostolok (Péter és Pál nyolcada)
	<i>Haec est vera fraternitas quae vicit</i>	apostolok (Péter és Pál nyolcada)
	<i>Stabunt iusti in magna constantia</i> (maior)	apostolok, evangélisták (Fülöp és Jakab, Márk)
	<i>Gaudete iusti in Domino</i>	apostolok, egy vértanú, szüzek! (Tamás apostol, Orsolya)
	<i>Iusti epulentur et exsultent*</i>	hitvallók
	<i>Pretiosa in conspectu Domini</i>	hitvallók
	<i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae</i> (minor)	hitvallók, egy vértanú
	<i>Sancti et iusti in Domino gaudete*</i>	hitvallók, egy vértanú (Ambrus, Adalbert, Bonifác)
	<i>Sancti tui Domine benedicent te</i>	hitvallók, egy vértanú (Ambrus, Vitalis, Szaniszló, Gereon)
	<i>Sancti tui Domine floreant</i>	hitvallók, egy vértanú (Vitalis)
	<i>Laetamini in Domino et exsultate*</i>	szüzek! (Orsolya)
	<i>Te martyrum candidatus</i>	szüzek! (Zsófia)
hitvallók	<i>Iste est qui ante Deum magnas virtutes</i>	egy vértanú
	<i>Posui adiutorium super potentem</i>	egy vértanú (Marcell pápa)
	<i>Amavit hunc sanctum Dominus</i>	egy vértanú (Orbán pápa)
	<i>Memento Domine David</i>	egy vértanú (Orbán pápa)
	<i>Iste sanctus digne in memoriam</i>	egy vértanú (Apollinaris, Theodorus)
	<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	egy vértanú (Calixtus, Orbán, István pápa)
	<i>Iuravit Dominus et non paenitebit eum</i> (maior)	egy vértanú (Apollinaris, Damasus, Marcell, István pápa)
	<i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	egy vértanú (Kelemen, Marcell, István pápa, Illés próféta)
	<i>Disposui testamentum electis meis</i>	egy és több vértanú (István pápa, Félix és társai)

Rendhagyó asszignációk

Kétségtől több liturgikus funkcióra szánhatták azokat a tételeket, melyeket a kommúnis szakasz több kategóriájában is közöltek, vagy a szanktorálban két szenttípus ünnepén közel azonos gyakorisággal használtak. Ilyen az egy vértanú vagy hitvalló napjára asszignált *Beatus vir qui suffert tentationem*, *Iustus germinabit sicut lilium* és *Iustus ut palma florebit*. Néhány verzus olyan kevés szerkönyvben, és olyan

⁵⁴⁵ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn 222, RO-AJ R. I. 24, MissUlt 1480.

⁵⁴⁶ H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 220, SK-BRm EL 18.

sokféle besorolásban szerepel, hogy a domináns magyarországi alkalmazást lehetetlen meghatározni. Az *Ego sum vitis vera et vos palmites* két-két forrásban apostol-, illetve Márk-tétel, egyben pedig Adalbert-napi alleluia. A *Fulgebunt iusti et tamquam scintillae* hosszabb formáját a Csukárdi-misszále vértanúk, egy zág-rábi pedig hitvallók miséjére jegyzi.

Mária-alleluiák

A magyarországi alleluia-repertoár tekintélyes része Mária-misékre íródott. A szerkönyveinkben szereplő nyolcvanhét tétel liturgikus használatát három csoportban tekintjük át. Először a szanktorále Mária-ünnepeinek az asszignációit tárgyaljuk – kiegészítve öt votívmisével –, majd az egyházi év egyes időszakaikra jegyzett tételek következnek, végül pedig a liturgikus funkciómegjelölést nélkülöző, pusztán *De beata virgine* felirattal szereplő alleluiaikat sorjazzuk. A három csoport darabjai nem válnak el élesen egymástól, közöttük átjárás lehetséges, egy verzus többször, több funkcióban is feltűnhet.⁵⁴⁷ Ezeket a tételt, a forrásainkban előforduló valamennyi asszignációjukkal együtt a fejezet végén táblázatban összesítjük.

Mária tisztulásának napján öt alleluia-t találunk a hazai szerkönyvekben, melyek közül három igen ritka, és más funkcióban lényegében ismeretlen. A két leggyakrabban jegyzett verzus használata viszonylag pontosan körülírható. Esztergom és a pálosok a templomszentelési misére is sokszor jegyzett *Adorabo ad templum sanctum tuumot*,⁵⁴⁸ Zágráb és a mellék hagyományok pedig az univerzális, szinte minden Mária-szertartáson feltűnő *Post partum virgot* írták elő.⁵⁴⁹

Mária hírvételének napjára – amennyiben nem a nagybőjti időbe esett – négy alleluia-t asszignálnak forrásaink. Az *Ave Maria gratia plena* rövidebb, illetve hosszabb formáját három szerzetesrendi,⁵⁵⁰ a jellemzően ádventben használatos *Prophetæ sancti prædicaverunt* kezdetűt pedig egy pálos misszále és az egri ordinárius jegyzi erre az alkalomra.⁵⁵¹ A legáltalánosabb választás, mely szinte kizárólag zágrábi és domonkos szerkönyvek sajátja, a szintén többfunkciós *Virga Iesse floruit*.⁵⁵²

Csak Kálmáncsehi Domonkos kódexe és négy nyomtatvány írja ki, illetve jelzi incipittel Mária látogatásának vigíliáján a *Prophetæ sancti prædicaverunt* tételt.⁵⁵³ Maga az ünnep alleluiaikkal bőségesen felszerelt. A tíz verzusból csak kettő szerepel más misében is, vizitációra mindkettőt egy-egy kézirat adja.⁵⁵⁴ A többi nyolc tétel asszignációja stabil és kizárólagos, legfeljebb abból adódnak eltérések, hogy mivel egy-egy forrás az ünnep készletéből több verzust is be akar emelni, ezért néhány a nyolcadra kerül.⁵⁵⁵

Havas Boldogasszony mindhárom proprium alleluiaja rendkívül ritka. A leggyakrabban jegyzett *Virga Iesse floruit*-ot elsősorban nyomtatványaink preferálják.⁵⁵⁶

Az a hat tétel, melyet Mária mennybevételének vigíliájára utalnak a kódexek, más funkcióban igen, ám ebben alig ismert.⁵⁵⁷ Augusztus 15. szinte kizárólagos verzusa mellett hármat csak néhány kéziratból adathozhatunk. Az *Assumptæ est Maria in caelum* hosszabb formája az Apponyi-kódexben és két erdélyi misszáléban, a *Hodie Maria virgo caelos ascendit* domonkos kódexekben, a *Transit ad aethera virgo puerpera* pedig csak késői énekeskönyvekben szerepel.

⁵⁴⁷ A táblázatokban csillaggal (*) jelölve.

⁵⁴⁸ A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-GÜ 1/43, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 219, H-Bn 220, H-Bn 318, H-Bn 359, H-Bn 435, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1b, H-Sa Nr. 313, HR-Za IV.c.59, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, MissPaul 1514, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511.

⁵⁴⁹ A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 92, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 222, H-Bn 334, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn MNy 17, H-Bu Cod. lat. 106, H-Efkö I. 3a, H-Efkö I. 20, H-EG U₂ VI. 5, HR-Za III.d.23, HR-Za III.d.182, HR-Za IV.c.59, HR-Zk 355, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 665, RO-Sb 759, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13, SK-BRsa 67, SK-Sk Mus 1, MissGyer, MissUlt 1480, MissZag 1511.

⁵⁵⁰ minor: A-GÜ 1/29, H-Bn 334, maior: H-Sa Nr. 313.

⁵⁵¹ A-GÖ 234, OrdAgr.

⁵⁵² A-GÖ 234, A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 318, H-Bn 334, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, US-NYpm MS G.7, MissZag 1511.

⁵⁵³ HR-Zk 355, MissStrig 1513, MissStrig 1514, OrdAgr, OrdStrig.

⁵⁵⁴ *Ave Maria gratia plena... et benedictus* (maior): H-Bu Cod. lat. 106. *Virga Iesse floruit*: CantCsik.

⁵⁵⁵ *Maria mater Christi quæ montana adisti nobis assis*: RO-Sb 665. *O Maria mater Christi montana quæ adiisti et cognatam*: H-Bn 359, RO-Sb 759.

⁵⁵⁶ H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 1b, US-NYpm MS G.7, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511, OrdStrig.

⁵⁵⁷ *Ave sancta Maria caeli regina*: SK-Sk Mus 1. *Dulcis mater dulci nato*: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114. *O consolatrix pauperum Maria*: TR-Itks 68. *Post partum virgo*: A-GÜ 1/43, RO-AJ R. IX. 57. *Salve sancta Maria mundi domina*: H-Bn 359, HR-Zk 355. *Virga Iesse floruit*: H-Bn 318, RO-AJ R. I. 50.

Mária születésének ünnepe egy saját és három kommúnis alleluiát kapott. Utóbbiak mindegyike csak egy-két szerzetesi kéziratból dokumentálható,⁵⁵⁸ rendhagyó megoldásnak tekinthető.

Egyetlen proprium alleluiát találunk Mária bemutatásának a nyugati egyházban későn bevezetett ünnepnapján.

A legáltalánosabb gyakorlat szerint Szeplőtelen Fogantatás miséjében szeptember 8. tételeit ismételték meg a szövegek minimális átalakításával (*nativitas* helyett *conceptio*). Néhány késői forrás egy új propriumsorozattal látja el az ünnepet, benne az igen ritka *Veni regina nostra veni domina* kezdetű tétellel.

Kizárólag esztergomi és pálos nyomtatványokban szerepel öt, Máriáról szóló votívmise. A Boldogságos Szűz égi örömeiről és öt örömről felirattal ellátott miséket csak a remeterendi misszále tartalmazza, és azokhoz az *Ave thronus Trinitatis* kezdetű tételt rendeli. Ugyanebben és a 16. századi esztergomiakban⁵⁵⁹ tűnik fel a Mária hét örömről és hét fájdalmáról megemlékező összeállítás, bennük a kommúnis *Dulcis mater dulci nato* és *O Maria rubens rosa* versekkel, valamint az Énekek énekét idéző *Dilectus meus candidus* és *Vox turturis audita est proprium* darabokkal.

A nálunk ritka *Compassio Mariae*-mise négy alleluiája közül kettő saját, kettő pedig kölcsönzött. Egyetlen, a zágrábi egyházmegye területén fekvő ágostonos kolostor számára másolt kódex a *Fasciculus mirre filius meust*, a pálos és a pécsi nyomtatványok pedig a *Gaude Maria virgo matert* jelölik ki erre az alkalomra. A remeterendi nyomtatott misszále *alia* sorozatában, valamint két kéziratban kommúnis verzusok szerepelnek.⁵⁶⁰

ünnep	incipit
Szűz Mária tisztulása	<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i> <i>Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit</i> <i>Post partum virgo*</i> <i>Senex puerum portabat (minor)</i> <i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i>
Szűz Mária hírvétele	<i>Ave Maria gratia plena (minor)*</i> <i>Ave Maria gratia plena... et benedictus (maior)*</i> <i>Prophetae sancti praedicaverunt*</i> <i>Virga lesse floruit*</i>
Szűz Mária látogatásának vigíliája	<i>Prophetae sancti praedicaverunt*</i>
Szűz Mária látogatása	<i>Ave Maria gratia plena... et benedictus (maior)*</i> <i>Ave stillans melle alvearium</i> <i>In Maria benignitas</i> <i>Magnificat anima mea Dominum</i> <i>Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis</i> <i>O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam</i> <i>O praeclara stella maris</i> <i>Spes datur omni populo</i> <i>Ut facta est vox salutationis tuae</i> <i>Virga lesse floruit*</i>
Havas Boldogasszony	<i>Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem</i> <i>Omnipotentis Deo immensas gratias</i> <i>Qui dat nivem sicut lanam nebulam</i> <i>Virga lesse floruit*</i>
Szűz Mária mennybevételének vigíliája	<i>Ave sancta Maria caeli regina*</i> <i>Dulcis mater dulci nato*</i> <i>O consolatrix pauperum Maria*</i> <i>Post partum virgo*</i> <i>Salve sancta Maria mundi domina*</i> <i>Virga lesse floruit*</i>
Szűz Mária mennybevétele	<i>Assumpta est Maria in caelum (minor)</i> <i>Assumpta est Maria in caelum gaudent angeli laudantes (maior)</i> <i>Hodie Maria virgo caelos ascendit</i> <i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>

⁵⁵⁸ *Felix es sacra virgo Maria*: A-GÜ 1/29, H-Bn 334, H-Bn Ms. Mus 7240. *Post partum virgo*: H-Bn 334. *Virga lesse floruit*: H-Bu Cod. lat. 106.

⁵⁵⁹ MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁵⁶⁰ *Dulcis mater dulci nato*: H-Bn 214, CantCsik. *O consolatrix pauperum Maria*: MissPaul 1514.

ünnepe	incipit
Szűz Mária születése	<i>Felix es sacra virgo Maria*</i> <i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i> <i>Post partum virgo*</i> <i>Virga lesse floruit*</i>
Szűz Mária bemutatása	<i>Felix virgo quae nondum edita</i>
Szűz Mária fogantatása	<i>Conceptio gloriosae Virginis Mariae</i> <i>Veni regina nostra veni domina</i>
Szűz Mária égi örömeiről/öt örömről	<i>Ave thronus Trinitatis</i>
Szűz Mária hét örömről	<i>Dulcis mater dulci nato*</i> <i>O Maria rubens rosa*</i>
Szűz Mária hét fájdalomról	<i>Dilectus meus candidus</i> <i>Vox turturis audita est</i>
Szűz Mária együtt szenvedése	<i>Dulcis mater dulci nato*</i> <i>Fasciculus mirre filius meus</i> <i>Gaude Maria virgo mater</i> <i>O consolatrix pauperum Maria*</i>

A Mária-ünnepek és a votívmisék alleluiai

Az adventi időre jegyzett kilenc tétel közül kettő – *Spiritus Sanctus superveniet in te Maria, Suscipe verbum virgo Maria* – unikális. A legáltalánosabb *Prophetiae sancti praedicaverunt* használatát három kódex a kántorböjti szerda miséjére is kiterjeszti.⁵⁶¹ Két másik, több forrásunkból adatolható alleluia, a tropizált *Ab arce siderum* és a *Prophetiae praedixerunt patriarchae conscripserunt* csak 15–18. századi énekeskönyvekben szerepel. A kommúnis verzusok közül kettőt szerzetesrendi kódexek,⁵⁶² két másikat pedig csak egy-egy hangjelzett forrás jelöli ki erre az időszakra.⁵⁶³

A karácsonyt követő periódus négy proprium tétele rendkívül ritka. Hármat – *Glorificamus te sancta Dei Genitrix, Maria intacta virgo Deum nobis genuit, Pastores loquebantur ad invicem* – csak egy-egy kéziratból ismerünk, egyet pedig három zágrábi misekönyvből. A *Virga lesse floruit*ot három domonkos misszále jegyzi erre az időre,⁵⁶⁴ melynek szignifikáns tétele egyértelműen a *Post partum virgo*.⁵⁶⁵

A Mária tisztulásától a böjtelőig tartó hosszabb-rövidebb időszak tételválasztásairól kevés forrásunk tájékoztat. A legtöbb adattal a zágrábi szerkönyvek szolgálnak, melyek a hétköznapi Mária-misékre a *Virga lesse floruit*ot jelölik ki.⁵⁶⁶ A déli püspökség nyomtatványában választhatóként szereplő *Post partum virgot* egy pálos úti misszále is ugyanerre az időre jegyzi.⁵⁶⁷ Egyetlen pozsonyi misekönyv utal az *O consolatrix pauperum Maria* használatára ebben a rövid évközi szakaszban.⁵⁶⁸

A magyarországi szerkönyvekben a húsvéti időszakra hat saját, más liturgikus funkcióra nem asszignált Mária-alleluiát találunk, melyek közül négy csak egy-két forrásban szerepel.⁵⁶⁹ A többször előírt tételek egyike, az *O Maria mater pauperum* Zágráb jellegzetességének, egyéni megoldásának tűnik,⁵⁷⁰

⁵⁶¹ HR-Zu MR 26, TR-Itks 68, MissGyer.

⁵⁶² *Ave Maria gratia plena* (minor): A-GÜ 1/29, H-Bn 334, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu Cod. lat. 106. *Virga lesse floruit*: H-Bn 318, RO-AJ R. I. 50.

⁵⁶³ *Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via*: HR-Zu MR 52. *Post partum virgo*: H-Bn Fol. lat. 3815.

⁵⁶⁴ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50.

⁵⁶⁵ A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 222, H-Bn 334, H-Bn 359, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Efkö I. 1b, H-Efkö I. 3a, H-Kf Ms. 302, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zk 355, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 168, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 595, RO-Sb 665, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissGyer, MissHel, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissUlt 1480, MissZag 1511, OrdStrig.

⁵⁶⁶ *De benedicta virgine Maria in quotidianis missis a festo Purificationis eiusdem virginis usque diem Cena Domini exclusive*: A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 334, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zk 355, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, MissZag 1511.

⁵⁶⁷ H-Sa Nr. 313.

⁵⁶⁸ H-Bn 222. A mise előtt szereplő rubrika kissé megtévesztő – *A Purificatione usque ad Pascha de beata virgine* –, mivel magában a misében semmi sem utal a Hetvenedvasárnapról az alleluia helyett éneklendő traktusra.

⁵⁶⁹ *Dei Genitrix sancta Maria*: MissQuin 1487, MissQuin 1499. *Gaude virgo virginum*: PL-GNd 150. *Regina caeli laetare quia quem meruisti*: HR-Zu MR 6, CantCsik. *Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni*: H-Bn 395.

⁵⁷⁰ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, MissZag 1511.

a *Subveni mater pia ora Dominum* viszont általánosabban használt, szélesebb körben ismert tételnek.⁵⁷¹ A kommúnis verzusok közül kettőt – *Post partum virgo*, *Virga Iesse floruit* – gyakran,⁵⁷² ötöt csak elvéve jegyeznék erre a periódusra forrásaink.⁵⁷³

A Mária-alleluiák évközi időben való használatáról négy szerkönyvben találunk pontos információkat. A legrészletesebb eligazítást és a legbőségebb anyagot a nyomtatott zágrábi misszálé adja, mely a hét minden napjára, az ünnep rangja szerint megkülönböztetve (*sollemnis, simplex*), két tételt rendel: az ünnepi misékre egy naponta változót, a simplexekekre és a köznapokra pedig egy állandót (*Virga Iesse floruit, Post partum virgo*). A misekönyv sorozatának végén egy vasár- és ünnepnapokra szánt *ad libitum* összeállítás kap helyet.⁵⁷⁴ György, topuszkói apát kódexében ez az elrendezés annyiban módosul, hogy hiányoznak a függelékes tételek, és csütörtökön, valamint szombaton más verzus jelenik meg (*Salve decus angelorum salus orbis, Sancta Maria regina caelorum*). A Futaki- és a brassói graduále az állandó darabokat elhagyva, minden napra egy változó alleluiát asszignál, amit az előbbi megtold egy kiegészítő tétellel.

	Zágrábi misszálé	Futaki-graduále	Brassói graduále
vasárnap	<i>O Maria rubens rosa</i>	<i>Imperatrix egregia</i> Trop.	<i>O gloriosa mater Christi</i>
hétfő	<i>Salve dulcis o Maria</i> <i>Virga Iesse floruit</i>	<i>Salve decus angelorum</i>	lakúna
kedd	<i>O consolatrix pauperum</i> <i>Virga Iesse floruit</i>	<i>O Maria rubens rosa</i>	<i>O consolatrix pauperum</i>
szerda	<i>Post partum virgo</i> <i>Virga Iesse floruit</i>	<i>Salve virga florens Aaron Maria</i> Trop.	<i>Virga Iesse floruit</i>
csütörtök	<i>O gloriosa mater Christi</i> <i>Virga Iesse floruit</i>	<i>O gloriosa mater Christi</i>	<i>O Maria virgo dia ora tuum</i>
péntek	<i>Dulcis mater dulci nato</i> <i>Virga Iesse floruit</i>	<i>Salve dulcis o Maria</i>	<i>Dulcis mater dulci nato</i>
szombat	<i>Virga Iesse floruit</i> <i>O Maria virgo pia orphanorum</i>	<i>Ave benedicta Maria</i> Trop.	<i>Ave benedicta Maria</i> Trop.
vasár- és ünnepnap	<i>Imperatrix egregia</i> Trop. <i>Imperatrix egregia</i> <i>Sancta Maria regina caelorum</i> <i>O gloriosa mater Christi</i> Trop. <i>Maria pia Genitrix Iesu Christi</i> <i>O Maria rubens rosa</i> Trop. <i>Subveni mater pia</i>	<i>Salve virga florens Aaron Maria</i>	

Az évközi Mária-alleluiák heti sorozatai

A szerkönyvek túlnyomó többsége – leggyakrabban a *Post partum virgo*⁵⁷⁵ és a *Virga Iesse floruit*⁵⁷⁶ tételekhez – csak annyi utasítást ad, hogy ádventig (*usque adventum Domini*) vagy nyáron (*in aestate*) mely tétel éneklendő. Néhány konkrét asszignáció csak egy-két zágrábi misekönyvben tűnik fel.⁵⁷⁷

⁵⁷¹ H-Bn 359, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, H-Efkő I. 1b, H-Efkő I. 3a, H-Kf Ms. 302, HR-Zk 355, HR-Zu MR 6, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. IX. 57, TR-Itks 60, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511, OrdAgr, OrdStrig.

⁵⁷² *Post partum virgo*: H-Bn 216, H-Bn 218, H-Sa Nr. 313, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EL 11, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511. *Virga Iesse floruit*: A-GÖ 234, H-Bn 216, H-Sa Nr. 313, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 170, PL-CZ III-3, RO-Sb 665, TR-Itks 68, MissPaul 1514, MissZag 1511.

⁵⁷³ *Ave benedicta Maria Iesu Christi mater* Trop. *O Maria caeli via*: H-Kf Ms. 302. *Ave Maria gratia plena* (minor): H-Bn 334, H-Bu A 115. *Ave sancta Maria caeli regina*: PL-GNd 150. *O consolatrix pauperum Maria*: H-Kf Ms. 302. *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina*: H-Bn 222.

⁵⁷⁴ Hasonló sorozat szerepelhetett egy 14. századi kivonatos zágrábi misszáléban is (HR-Za IV.c.59), ám a kódex csütörtöknél megszakad.

⁵⁷⁵ A-GÜ 1/29, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, HR-Zu MR 6, SK-BRsa 67, H-Bn MNy 17, H-Sa Nr. 313, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499.

⁵⁷⁶ A-Su M.III.23, H-Bn 395, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168.

⁵⁷⁷ *O consolatrix pauperum Maria*: HR-Za IV.c.59 (kedd), HR-Zu MR 46 (hétköznapokon). *O Maria rubens rosa*: vasárnapokon: HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 46. *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina*: HR-Za IV.c.59 (hétfőn).

időszak	incipit
ádventi idő	<i>Ab arce siderum Trop. Ait illa sum ancilla</i> <i>Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via*</i> <i>Ave Maria gratia plena (minor)*</i> <i>Post partum virgo*</i> <i>Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt</i> <i>Prophetae sancti praedicaverunt*</i> <i>Spiritus Sanctus superveniet in te Maria</i> <i>Suscipe verbum virgo Maria</i> <i>Virga Iesse floruit*</i>
karácsonyi idő	<i>Exiit per clausam portam</i> <i>Glorificamus te sancta Dei Genitrix</i> <i>Maria intacta virgo Deum nobis genuit</i> <i>Pastores loquebantur ad invicem</i> <i>Post partum virgo*</i> <i>Virga Iesse floruit*</i>
február 2. után	<i>O consolatrix pauperum Maria*</i> <i>Post partum virgo*</i> <i>Virga Iesse floruit*</i>
húsvéti idő	<i>Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via*</i> <i>Ave Maria gratia plena (minor)*</i> <i>Ave sancta Maria caeli regina*</i> <i>Dei Genitrix sancta Maria</i> <i>Gaude virgo virginum</i> <i>O consolatrix pauperum Maria*</i> <i>O Maria mater pauperum</i> <i>Post partum virgo*</i> <i>Regina caeli laetare quia quem meruisti</i> <i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina*</i> <i>Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni</i> <i>Subveni mater pia ora Dominum</i> <i>Virga Iesse floruit*</i>
évközi idő	<i>Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via*</i> <i>Dulcis mater dulci nato*</i> <i>O consolatrix pauperum Maria*</i> <i>O gloriosa mater Christi Maria Trop. Maria candens lilium*</i> <i>O Maria rubens rosa*</i> <i>O Maria virgo dia ora tuum Filium*</i> <i>Post partum virgo*</i> <i>Salve decus angelorum salus orbis*</i> <i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina*</i> <i>Salve virga florens Aaron Maria Trop. Ante thronum Trinitatis*</i> <i>Sancta Maria regina caelorum*</i> <i>Virga Iesse floruit*</i>

Időszaki Mária-alleluiák

Huszonhét Mária-alleluia liturgikus használatáról semmiféle információval sem rendelkezünk, mivel ezeket a tételeket valamennyi forrásunk mindössze a lakonikus *De beata virgine* rubrikával látja el.

incipit

Ave plena gratia benedicta Maria
Fax praecelse deitatis
Gaude virgo mater pia
Imperatrix egregia
Imperatrix egregia Trop. Ave Maria plena gratia
Imperatrix egregia Trop. Regina caeli inclita
Maria Dei Genitrix et virgo perennis
Maria pia Genitrix Iesu Christi
Mediatrix vitae datrix
O flos paradisi
O gloriosa mater Christi Maria

incipit

O Maria mater Christi virgo pia Trop. Ave domina deitatis cellula
O Maria rubens rosa Trop. Madens Gedeonis
O Maria rubens rosa Trop. Maria candens lilium
O Maria rubens rosa Trop. Pandens Gedeonis
O Maria rubens rosa Trop. Summum caeli gaudium
O Maria virgo pia orphanorum consolatrix
O Maria virgo praelecta
O Verbi ales Christo cara Maria Trop. Exaudi vocem flebilem
Recole virgo Maria virginem parituram
Salve Maria decus pietatis mater
Salve nobilis virga Iesse Trop. O Maria florens rosa
Salve regina caelorum Trop. Dulcedo medicinae
Salve virga Iesse Maria
Salve virgo flos regalis
Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria intercede
Stirps Iesse virgam produxit

De beata virgine-alleluiák

incipit	ünnepe
<i>Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via</i>	ádventi idő húsvéti idő évközi idő kommúnis
<i>Ave Maria gratia plena (minor)</i>	Szűz Mária hírvétele ádventi idő húsvéti idő
<i>Ave Maria gratia plena... et benedictus (maior)</i>	Szűz Mária hírvétele Szűz Mária látogatása
<i>Ave sancta Maria caeli regina</i>	Szűz Mária mennybevételenek vigíliája húsvéti idő kommúnis
<i>Dulcis mater dulci nato</i>	Szűz Mária mennybevételenek vigíliája Szűz Mária öt örömről Szűz Mária együtt szenvedése évközi idő kommúnis
<i>Felix es sacra virgo Maria</i>	Szűz Mária születése kommúnis
<i>O consolatrix pauperum Maria</i>	Szűz Mária mennybevételenek vigíliája Szűz Mária együtt szenvedése február 2. után húsvéti idő évközi idő kommúnis
<i>O gloriosa mater Christi Maria Trop. Maria candens lilium</i>	évközi idő kommúnis
<i>O Maria rubens rosa</i>	Szűz Mária öt örömről évközi idő kommúnis
<i>O Maria virgo dia ora tuum Filium</i>	évközi idő kommúnis
<i>Post partum virgo</i>	Szűz Mária tisztulása Szűz Mária mennybevételenek vigíliája Szűz Mária születése ádventi idő karácsonyi idő február 2. után húsvéti idő évközi idő kommúnis

incipit	ünnep
<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	Szűz Mária hírvétele Szűz Mária látogatásának vigíliája ádventi idő
<i>Salve decus angelorum salus orbis</i>	évközi idő kommúnis
<i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i>	húsvéti idő évközi idő kommúnis
<i>Salve sancta Maria mundi domina</i>	Szűz Mária mennybevételek vigíliája kommúnis
<i>Salve virga florens Aaron Maria Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	évközi idő kommúnis
<i>Sancta Maria regina caelorum</i>	évközi idő kommúnis
<i>Virga Iesse floruit</i>	Szűz Mária hírvétele Szűz Mária látogatása Havas Boldogasszony Szűz Mária mennybevételek vigíliája Szűz Mária születése ádventi idő karácsonyi idő február 2. után húsvéti idő évközi idő kommúnis

Több liturgikus funkcióban szereplő Mária-alleluiák

Votívmisék

A kalendáriumtól független, az egyházi év bármelyik időszakában celebrálható, a forrásokban önálló egységként közölt, elvétele *missae votivae* felirattal ellátott misék két fő típusát tartalmazzák szerkönyveink. Mennyiségét tekintve igen jelentős, tematikailag pedig rendkívül változatos a különféle szándékokra felajánlott votívmisék csoportja. Jóval kevesebb azoknak a kommemorációs szertartásoknak a száma, melyek az adott közösség vagy régió patrónusáról, illetve egy vagy több szentről emlékeznek meg.

A votívmisék alleluiai szövegeik alapján négyfélék lehetnek: propriumok, illetve a temporáléból, a szanktoráléból vagy a kommúnéból kölcsönzött textusok. Saját tételeknek tekintjük azokat, melyek a magyarországi szerkönyvekben kizárólag votívmisékben szerepelnek függetlenül attól, hogy külföldön esetleg más funkcióban, a temporále vagy a szanktorále anyagában is megjelennek.⁵⁷⁸ Forrásaink huszonkét propriuma között kiemelt szerepet kap az *arma Christi* (Az Úr öt sebéről, A lándzsáról és a szegekről, A töviskoronáról), valamint a lakosság széles rétegét érintő háború és járvány tematikája (A pogányok ellen, Járvány, dögvész, kórság ellen). A saját alleluiaiak közül tízet csak egy-egy forrás tartalmaz, a legtöbbet (hatot) a csiksomlyói kancionále.⁵⁷⁹ Néhány tétel használata hagyományokhoz köthető. 16. századi pálos és esztergomi nyomtatványok közlik a Jézus nevééről megemlékező, illetve a házasulandókért bemutatandó misék alleluiait (*Dulce cordi nomen Iesu, Mittat vobis Dominus auxilium*). Csak a legszorosabb értelemben vett központi rítusú kódexek jegyzik a betegekért felajánlott szertartásban a *Miserere mei Domine quoniam infirmus sum*,⁵⁸⁰ jellemzően zágrábi és domonkos szerkönyvek pedig a *Pro quacumque necessitate* misében a *Propitius esto Domine peccatis nostris*.⁵⁸¹ Forrásaink leggyakoribb proprium tétele, az *Ave rex tu solus nostros miseratus errores* (az Úr öt sebéről vagy szenvedéséről) és a *Diadema spineum veneremur* (a töviskoronáról) – szövegében rendkívül variábilis. Hasonlóan instabil a több szerkönyvünkben adatolható, járvány vagy dögvész elleni *Congregabo populum in medio Ierusalem–Salvabo populum meum Israel* tételpár textusa is.

incipit	mise
<i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum</i>	A zarándokokért
<i>Angelus Michael descendit de caelo</i>	A lándzsáról és a szegekről
<i>Apprehende arma et scutum</i>	A pogányok ellen
<i>Ave rex tu solus nostros miseratus errores</i>	Az Úr öt sebéről, Az Úr szenvedéséről
<i>Benedicamus Patrem et Filium</i>	A Szentháromságról
<i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i>	Órzóangyalok
<i>Congregabo populum in medio Ierusalem</i>	Járvány avagy dögvész ellen
<i>Contumelias terrores passus sum</i>	A lándzsáról és a szegekről
<i>Diadema spineum veneremur hodie cuius per aculeum (minor)</i>	A töviskoronáról
<i>Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	A töviskoronáról
<i>Diadema spineum veneremur quo coronavit eum</i>	A töviskoronáról
<i>Dico vobis gaudium est angelis Dei</i>	A bűnökért
<i>Dulce cordi nomen Iesu</i>	Jézus nevééről
<i>Ego sum panis vivus qui de caelo descendi</i>	Krisztus Testéről
<i>Exaudi me Domine quoniam benigna est</i>	A szidalmazók és gyalázkodók ellen
<i>Miserere mei Domine quoniam infirmus sum</i>	A betegekért
<i>Mittat vobis Dominus auxilium</i>	A házasulandókért
<i>O quam suavis est Domine Spiritus tuus</i>	Krisztus Testéről
<i>Salvabo populum meum Israel</i>	Kórság ellen
<i>Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem</i>	A Szentlélekről
<i>Veni sapientia rex et regalis pietas</i>	A szent bölcsességről
<i>Propitius esto Domine peccatis nostris</i>	Minden szükségben

A votívmisék proprium alleluiai

⁵⁷⁸ Az egyetlen kivétel a *Propitius esto Domine peccatis nostris*, amit három domonkos misszálé az évközi kilencedik vasárnapra is asszignál.

⁵⁷⁹ *Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum, Benedicamus Patrem et Filium, O quam suavis est Domine Spiritus tuus, Salvabo populum meum Israel, Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem, Veni sapientia rex et regalis pietas.*

⁵⁸⁰ H-Bn 94, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 218, H-Bn 220, H-EG U2 VI. 5, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3.

⁵⁸¹ A-Su M.III.23, H-Bn 318, H-Efkö I. 20, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, MissZag 1511.

A votívmisék között vannak olyanok, melyek elhagyhatatlan részei misszáléinknak. Ilyen a Szentháromságról, a Szentlélekről és a Krisztus Testéről megemlékező sorozat. Mivel ezek az ünnepek szerepelnek a temporáléban, kézenfekvő volt az anyag áttemelése és megismétlése, az egyházi év egyes időszakainak megfelelő módosítással, nagyjábólben traktus, a húsvéti időben pedig két alleluia kijelölésével. Szerkönyveink többsége ezt a megoldást követte, az ettől való eltérés ritkaságnak számított. Az oltáriszentségi *Caro mea vere est cibum* csak két erdélyi kézirat,⁵⁸² a *Veni Sancte Spiritum* pedig alig néhány szerkönyv cserélte le, vagy jegyezte választhatóként.⁵⁸³ Igazi kuriózumnak számít a gyergyói misekönyv asszignációja, a szorosan az ünnephez kötött pünkösdi *Paraclitus Spiritus Sanctus*nak a *De caritate* misére való kijelölése. A forrásainkban *Trinitas* ünnepére szánt *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum* és *Honor virtus et imperium* közül az első jóval gyakrabban írták elő mind a szentháromsági votív-, mind a nászmissében,⁵⁸⁴ mint a másodikat.⁵⁸⁵ Csak a csíksomlyói kancionále jegyzi a *Benedicamus Patrem et Filium* verzust is erre az alkalomra.

Húsvéti tételt, az erre az időszakra alkalmazott, két – egy proprium vagy kommúnis és egy húsvéti – alleluival felszerelt összeállításokon kívül nálunk rendkívül ritkán integráltak votívmisébe. A csíksomlyói énekeskönyv a tropizált *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*ot és az *In die resurrectionis* meae látja el *De resurrectione Domini* rubrikával. Valószínűleg a verzus szövege miatt választotta egy ferences misszale szerkesztője a *Dicite in gentibus* a Szent Keresztről szóló misébe.⁵⁸⁶ Kissé problematikusabb két, a szenvedés eszközeiről megemlékező szertartás tételválasztása. Négy erdélyi kódex a *De spinea corona* misében a *Diadema spineum veneremur* proprium alleluia után a *Surrexit Dominus de sepulchro*t írja elő anélkül azonban, hogy a sorozatnak a húsvéti időben történő használatára rubrikában utalna, vagy egy, az évközi időnek megfelelő változatot is közölné.⁵⁸⁷ A többi szerkönyvünk kizárólag *per annum* gyakorlatra szánt tételrendjében a saját alleluia-t a *Christus factus est pro nobis* graduále előzi meg. Lehetséges, hogy a négy erdélyi kézirat egy Európában gyakori megoldás sajátos hazai adaptációját rögzíti. Külföldön ugyanis a töviskorona-ciklus beépült a szanktoráléba, május 4-i dátuma pedig indokoltá tette a két alleluia előírását. Elképzelhető, hogy kéziratunk is ezt a gyakorlatot követték vagy tekintették mintának, csak éppen elmaradt az utolsó, könyvszerkesztési fázis, a votív szakaszból a szanktoráléba történő áthelyezés.

Hasonló a helyzet a lándzsáról és a szegekről szóló, öt szerkönyvünkben két alleluival szereplő misével is. Egy zágrábi kódex az *Angelus Michael descendit de caelo* proprium tétel után a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*ot írja elő.⁵⁸⁸ Ugyanígy tesz a déli püspökség nyomtatványa is, csakhogy az egyébként rendkívül akkurátus kiadvány a saját verzust *Alleluia* intonáció nélkül, graduáleként jegyzi.⁵⁸⁹ A pécsi misszale mindkét kiadása két lehetőséggel számol. A húsvéti időre a két alleluia zágrábi formát adja, az évközire pedig az *Insurrexerunt in me* graduálét, ám nem a saját, hanem a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* alleluival.⁵⁹⁰ Egy 15. századi pozsonyi misekönyv viszont – forrásaink közül egyedülként – nem a magyar, hanem a külföldi gyakorlatot követi, amikor a teljes ciklust, benne a két alleluiaival, beemeli a temporáléba, a Fehérvásárnapot követő péntekre.⁵⁹¹

A nagyszombat, a rogációs misében és a pünkösdi vigíliáján elhangzó *Confitemini Domino quoniam bonum* kizárólag zágrábi misszálék asszignálják a minden egyházi rendért bemutatandó szertartásra is.⁵⁹²

⁵⁸² *Ego sum panis vivus qui de caelo descendi*: MissGyer, *O quam suavis est Domine Spiritus tuus*: CantCsik.

⁵⁸³ *Emitte Spiritum tuum*: A-GÜ 1/29, H-Bn MNy 17, CantCsik, *Loquebantur variis linguis apostoli... prout (maior)*: CantCsik, *Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem*: CantCsik.

⁵⁸⁴ A Szentháromságról: A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 318, H-Bn 334, H-Bn MNy 1, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, CantCsik, MissZag 1511. Nász-mise: H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13, MissQuin 1487, MissQuin 1499.

⁵⁸⁵ A Szentháromságról: H-Bn 222, CantCsik. Nász-mise: H-Bn MNy 1.

⁵⁸⁶ A-GÜ 1/29.

⁵⁸⁷ RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 665, MissGyer.

⁵⁸⁸ A-Su M.III.23 f. 281^r.

⁵⁸⁹ MissZag 1511 f. 226^v.

⁵⁹⁰ MissQuin 1487 f. 239^v, MissQuin 1499 f. 224^v.

⁵⁹¹ H-Bn 222 f. 79^r.

⁵⁹² A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, MissZag 1511.

A legtöbb votívmisében az évközi időszak tételei közül jelöltek ki alleluját. A tételválasztások némelyike egy-egy hagyományhoz – leggyakrabban a zágrábihoz – köthető. Bár elvétve eltérő funkcióban más úzusú forrásban is feltűnik, hat alleluia használata a déli püspökség jellegzetességének tekinthető: *In te Domine speravi* (a betegekért, a tengeren járókért), *Qui timent Dominum sperent in eum* (a békéért),⁵⁹³ *Lauda anima mea Dominum* (a házasulandókért),⁵⁹⁴ *De profundis clamavi ad te* (a barátért, a pap önmagáért⁵⁹⁵). A *Verba mea auribus percipet* valamennyi zágrábi misszálé az esőért, a pálosok viszont a lázas betegekért mondandó misére asszignálják.⁵⁹⁶ A déli püspökség szerkönyveiben a *Pro papa*, 16. századi pálos és esztergomi nyomtatványokban a Jóbról szóló összeállítás kapja a *Domine Deus salutis meaet*.⁵⁹⁷ A pogányok elleni misére jellemzően pálos és esztergomi nyomtatványok jegyzik a *Quoniam Deus magnus Dominus* verset.⁵⁹⁸

Négy, több forrásból és rítusból ismert alleluia asszignációját stabilnak tarthatjuk még akkor is, ha némelyik mise elvétve rokon értelmű, de kissé eltérő elnevezést kap: *Deus iudex iustus fortis* (a bűnökért),⁵⁹⁹ *Domine in virtute tua laetabitur rex* (a királyért),⁶⁰⁰ *Laudate Deum omnes angeli eius* (az angyalokról),⁶⁰¹ *Qui sanat contritos corde* (a betegekért).⁶⁰²

A votív szertartásokban leggyakrabban jegyzett évközi tételek közül kettő feltűnően sok funkcióban szerepel. A *Domine refugium factus es nobis* főként pálos és esztergomi szerkönyvekben az utazókért,⁶⁰³ kizárólag zágrábi misszálékban pedig az egyetértésért celebrált misében kap helyet.⁶⁰⁴ A legkülönbözőbb és a legtöbb misére előírt alleluia az *Ostende nobis Domine*. Zágráb az élők üdvéért, a derús időért, az utazókért felajánlott sorozatban használta, de feltűnik az egyház ellenségei ellen,⁶⁰⁵ a Háromkirályokról,⁶⁰⁶ a megpróbáltatásokban,⁶⁰⁷ a békéért,⁶⁰⁸ a bűnökért,⁶⁰⁹ a szerzetesekért,⁶¹⁰ az esőért,⁶¹¹ a keresztény népért,⁶¹² a közösségért⁶¹³ és az istenfélőkért⁶¹⁴ összeállított ciklusokban is.

⁵⁹³ A rokonokért: H-Bn 91.

⁵⁹⁴ H-Bn 94, SK-BRm EC Lad. 3. A haldokló betegekért: H-Bn MNy 1. A szent bölcsességről: MissGyer.

⁵⁹⁵ MissQuin 1487, MissQuin 1499. A betegekért: MissGyer. A bűnökért: A-GÜ 1/29. A tolvajról: PL-GNd 150. Megpróbáltatásokban: H-Bn 435.

⁵⁹⁶ A-GÖ 107, PL-CZ III-3, MissPaul 1514. A betegekért: H-Bn MNy 1.

⁵⁹⁷ MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514. A szív töredelméről: H-Bn MNy 1. Gonosz gondolatok ellen: PL-GNd 150.

⁵⁹⁸ CantCsik, MissPaul 1514, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁵⁹⁹ A-GÖ 107, A-GÜ 1/43, A-Su M.III.23, H-Bn 219, H-Bn 334, H-Bn 359, H-Bn 395, H-Bn 435, H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20, H-Sa Nr. 313, HR-Za III.d.23, HR-Zk 355, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-CZ III-3, PL-GNd 150, RO-Sb 665, SK-BRm EL 13, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissGyer, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511.

⁶⁰⁰ A-Su M.III.23, H-Bn 359, H-Bn MNy 1, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissPaul 1514, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511.

⁶⁰¹ A-GÖ 107, H-Bn 219, H-Bn 359, H-Bn 395, H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20, H-EG U2 VI. 5, H-Sa Nr. 313, HR-Za III.d.23, RO-Sb 665, SK-BRm EL 13, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁶⁰² A-GÖ 107, H-Bn 91, H-Bn 359, H-Efkö I. 20, PL-CZ III-3, SK-BRm EL 13, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissPaul 1514, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514. Zsigmondról a lázas betegekért: H-Efkö I. 20. Megpróbáltatásokban: MissGyer.

⁶⁰³ A-GÖ 107, H-Bn 359, H-Bn MNy 1, H-Efkö I. 20, H-EG U2 VI. 5, PL-CZ III-3, SK-BRm EL 13, US-NYpm MS G.7, MissPaul 1514, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁶⁰⁴ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, MissZag 1511. A közösségért: H-Bn MNy 1. A zarándokokért: CantCsik. Derús időért: PL-GNd 150.

⁶⁰⁵ H-Bu Cod. lat. 106.

⁶⁰⁶ H-Bn 359, H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20, H-EG U2 VI. 5, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, US-NYpm MS G.7, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511.

⁶⁰⁷ PL-GNd 150.

⁶⁰⁸ A-GÖ 107, H-Bn 219, H-Bn 359, H-Efkö I. 20, H-Sa Nr. 313, PL-CZ III-3, SK-BRm EL 13, CantCsik, MissPaul 1514, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁶⁰⁹ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 92, H-Bn 216, H-Bn MNy 1, HR-Zu MR 70, PL-GNd 150, MissUlt 1480.

⁶¹⁰ MissPaul 1514.

⁶¹¹ A-GÖ 107, H-Bn MNy 1, PL-CZ III-3, MissPaul 1514, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁶¹² A-GÖ 107, PL-CZ III-3, MissPaul 1514.

⁶¹³ H-Bn 91.

incipit	mise
<i>Caro mea vere est cibus</i>	Krisztus Testéről
<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>	Minden egyházi rendért
<i>Deus Deus meus in te speravi exaudi</i>	A szükségéről
<i>Deus iudex iustus fortis</i>	A bűnökért
<i>Dicite in gentibus</i>	A Szent Keresztről
<i>Domine Deus meus in te speravi</i>	A pap önmagáért
<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	A királyért
<i>Emitte Spiritum tuum</i>	A Szentlélekről
<i>In die resurrectionis meae</i>	Az Úr feltámadásáról
<i>Laetatus sum in his</i>	Az utazókért
<i>Laudate Deum omnes angeli eius</i>	Az angyalokról
<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	Az angyalokról
<i>Loquebantur variis linguis apostoli... prout (maior)</i>	A Szentlélekről
<i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i>	A szeretetről
<i>Quoniam Deus magnus Dominus</i>	A pogányok ellen
<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	A töviskoronáról
<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam Trop. Ad cenam hodie invitati surgite</i>	Az Úr feltámadásáról
<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam... et pro suo (maior)</i>	A lándzsáról és a szegekről
<i>Veni Domine et noli tardare</i>	A bűnökért
<i>Veni Sancte Spiritus</i>	A Szentlélekről
<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	A Szentháromságról
	A házasulandókért
<i>Diligam te Domine virtus mea (minor)</i>	A házasulandókért
	A szeretetről
<i>Honor virtus et imperium</i>	A Szentháromságról
	A Szentháromságról nászmisében
<i>In te Domine speravi (minor1, maior)</i>	A tengeren járókért
<i>In te Domine speravi... inclina (maior)</i>	A betegekért
<i>Qui posuit fines tuos pacem</i>	A békéért
	A szeretetről
<i>Qui sanat contritos corde</i>	A betegekért
	Megpróbáltatásokban
<i>Qui timent Dominum sperent in eum</i>	A békéért
	A rokonokért
<i>Domine Deus salutis meae</i>	A pápáért
	A szív töredelméről
<i>Domine exaudi orationem meam</i>	Gonosz gondolatok ellen
	A barátért
	A pap önmagáért
<i>Lauda anima mea Dominum</i>	Tolvajlás ellen
	A haldokló betegekért
	A házasulandókért
	A szent bölcsességről
<i>Verba mea auribus percipe</i>	A betegekért
	A lázas betegekért
<i>Domine refugium factus es nobis</i>	Esőért
	A közösségért
	A zarándokokért
	Az utazókért
	Derús időért
<i>De profundis clamavi ad te</i>	Egyetértésért
	A barátért
	A betegekért
	A bűnökért
	A pap önmagáért
	A tolvajról
<i>Eripe me de inimicis meis</i>	Megpróbáltatásokban
	A békéért
	A megszállottért
	A pap önmagáért
	A rablók ellen

614 H-Bn MNy 1.

incipit	mise
(<i>Eripe me de inimicis meis</i>)	Az ellenség ellen Megpróbáltatásokban
<i>Ostende nobis Domine</i>	A békéért A bűnökért A keresztény népért A közösségért Az egyház ellenségei ellen A szerzetesekért Az élők üdvéért Az istenfélőkért Az utazókért Derús időért Esőért Megpróbáltatásokban

A votívmisék temporáléból kölcsönzött alleluiái

A votívmisék a szanktoráléból csak két tematikához használtak fel alleluiákat: az elmaradhatatlan Szent Kereszt-, és az angyalokról szóló miséhez. Az előbbinek a *Dulce lignum dulces clavos* volt a kizárólagos tétéle,⁶¹⁵ ami még két igen ritka sorozatban (az Úr arcáról,⁶¹⁶ az Úr képmása⁶¹⁷) tűnt fel. A *De angelis* misékbe néha Mihály-tételeket integráltak. Az ünnepnapon nálunk leggyakoribb *Concussum est mare et contremuit terrat* csak négy kézirat jegyzi votív funkcióban.⁶¹⁸ A talán magyar eredetű *Culminis angelici sublime fastigium* két zágrábi graduáléban szeptember 28-án, két esztergomi misszáléban pedig a votív ciklusban szerepel.⁶¹⁹ Hat hazai forrása közül csak egy ferences úti misekönyv közli a *De angelis* misében a *Sancte Michael archangele defende nos*.⁶²⁰ Kissé rendhagyó az *In conspectu angelorum* helyzete. Az Európában széles körben és általánosan ismert Mihály-napi tételt csak két domonkos misszálénkban találjuk ebben a pozícióban. Zágráb, feltehetően azért, hogy a *Concussum est mare et contremuit terra* alleluiát megőrizze, a nagy valószínűséggel a 14. századi liturgikus reform idején megismert koldulórendi tételt a votívmisébe utalta.⁶²¹

incipit	mise
<i>Concussum est mare et contremuit terra</i>	Az angyalokról
<i>Culminis angelici sublime fastigium</i>	Az angyalokról
<i>In conspectu angelorum</i>	Az angyalokról
<i>Sancte Michael archangele defende nos</i>	Az angyalokról
<i>Dulce lignum dulces clavos</i>	Az Úr arcáról, A Szent Keresztről, Az Úr képmása

A votívmisék szanktoráléból kölcsönzött alleluiái

⁶¹⁵ A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 91, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 218, H-Bn 318, H-Bn 334, H-Bn 359, H-Bn 395, H-Bn 435, H-Bn MNy 1, H-Efkö I. 20, H-Sa Nr. 313, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zk 355, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 70, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-Sb 665, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissGyer, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511.

⁶¹⁶ MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁶¹⁷ PL-GNd 150.

⁶¹⁸ H-Bn MNy 1, H-Bu Cod. lat. 106, CantCsik (*De angelis sive de sancto Michael*), MissGyer.

⁶¹⁹ H-Bn 94, SK-BRm EC Lad. 3.

⁶²⁰ H-Bu Cod. lat. 106.

⁶²¹ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, MissZag 1511.

A magyarországi szerkönyvek ritkán jelöltek ki kommúnis alleluákat votívmisékre. Csak zágrábi forrásokból ismerjük a bűnös asszonyért (*Pro peccatrice*) mondandó szertartást, melynek alleluája a *Diffusa est gratia in labiis tuis*.⁶²² A *Beatus vir qui timet Dominum* a Pray-kódexben a pápáért, illetve a barátért, négy pálos és két pozsonyi misekönyvben pedig az alamizsnálkodókért felajánlott mise része.⁶²³ Szentekről szükségben és megpróbáltatásban rubrikával szerepel a *Sancti et iusti in Domino gaudete* a zágrábi nyomtatványban, hidegtelelés ellen a *Laetabitur iustus in Domino* ugyanitt, amit két pálos forrás kórság ellen jegeyz.⁶²⁴

incipit	mise
<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	A bűnös asszonyért
<i>Sancti et iusti in Domino gaudete</i>	A szentekről szükségben és megpróbáltatásban
<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	Hidegtelelés ellen Kórság ellen
<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	A barátért A pápáért Az alamizsnálkodókért

A votívmisék kommúnéból kölcsönzött alleluái

mise	incipit
A bűnös asszonyért	<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>
A haldokló betegekért	<i>Lauda anima mea Dominum</i>
A keresztény népért	<i>Ostende nobis Domine</i>
A királyért	<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>
A lázas betegekért	<i>Verba mea auribus percipe</i>
A megszállottért	<i>Eripe me de inimicis meis</i>
A rablók ellen	<i>Eripe me de inimicis meis</i>
A rokonokért	<i>Qui timent Dominum sperent in eum</i>
A szentekről szükségben és megpróbáltatásban	<i>Sancti et iusti in Domino gaudete</i>
A Szentháromságról nászmisében	<i>Honor virtus et imperium</i>
A szidalmazók és gyalázkodók ellen	<i>Exaudi me Domine quoniam benigna est</i>
A szív töredelméről	<i>Domine Deus salutis meae</i>
A szükségéről	<i>Deus Deus meus in te speravi exaudi</i>
A tengeren járókért	<i>In te Domine speravi (minor1, maior)</i>
A tolvajról	<i>De profundis clamavi ad te</i>
Az alamizsnálkodókért	<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>
Az egyház ellenségei ellen	<i>Ostende nobis Domine</i>
A szerzetesekért	<i>Ostende nobis Domine</i>
Az élők üdvéért	<i>Ostende nobis Domine</i>
Az istenfélőkért	<i>Ostende nobis Domine</i>
Az Úr arcáról	<i>Dulce lignum dulces clavos</i>
Az Úr képmása	<i>Dulce lignum dulces clavos</i>
Az Úr öt sebéről, Az Úr szenvedéséről	<i>Ave rex tu solus nostros miseratus errores</i>
Egyetértésért	<i>Domine refugium factus es nobis</i>
Ellenség ellen	<i>Eripe me de inimicis meis</i>
Gonosz gondolatok ellen	<i>Domine Deus salutis meae</i>
Járvány avagy dögvész ellen	<i>Congregabo populum in medio Ierusalem</i>
Hidegtelelés ellen	<i>Laetabitur iustus in Domino</i>
Jézus nevről	<i>Dulce cordi nomen Iesu</i>
Minden egyházi rendért	<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>
Minden szükségben	<i>Propitius esto Domine peccatis nostris</i>
Őrzőangyalok	<i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i>
Tolvajlás ellen	<i>Domine exaudi orationem meam</i>
A közösségért	<i>Domine refugium factus es nobis</i>
	<i>Ostende nobis Domine</i>
A pápáért	<i>Beatus vir qui timet Dominum</i> <i>Domine Deus salutis meae</i>

⁶²² HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, MissZag 1511.

⁶²³ A-GÖ 107, H-Efkö I. 20, H-Sa Nr. 313, PL-CZ III-3, SK-BRm EL 13, MissPaul 1514.

⁶²⁴ PL-CZ III-3, MissPaul 1514.

mise	incipit
A pogányok ellen	<i>Apprehende arma et scutum Quoniam Deus magnus Dominus</i>
A szent bölcsességről	<i>Lauda anima mea Dominum Veni sapientia rex et regalis pietas</i>
A Szent Keresztről	<i>Dicite in gentibus Dulce lignum dulces clavos</i>
A zarándokokért	<i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum Domine refugium factus es nobis</i>
Az Úr feltámadásáról	<i>In die resurrectionis meae Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam Trop. Ad cenam hodie</i>
Derús időért	<i>Domine refugium factus es nobis</i>
Esőért	<i>Ostende nobis Domine</i>
Kórság ellen	<i>Verba mea auribus percipe Laetabitur iustus in Domino</i>
A barátért	<i>Salvabo populum meum Israel Beatus vir qui timet Dominum</i>
A lándzsáról és a szegekről	<i>De profundis clamavi ad te Domine exaudi orationem meam Angelus Michael descendit de caelo Contumelias terrores passus sum Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam... et pro suo (maior)</i>
A Szentháromságról	<i>Benedicamus Patrem et Filium Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum Honor virtus et imperium</i>
A szeretetről	<i>Diligam te Domine virtus mea (minor) Paraclitus Spiritus Sanctus</i>
Az utazókért	<i>Qui posuit fines tuos pacem Domine refugium factus es nobis Laetatus sum in his Ostende nobis Domine</i>
Krisztus Testéről	<i>Caro mea vere est cibus Ego sum panis vivus qui de caelo descendi O quam suavis est Domine Spiritus tuus</i>
A békéért	<i>Eripe me de inimicis meis Ostende nobis Domine Qui posuit fines tuos pacem Qui timent Dominum sperent in eum</i>
A házasulandókért, Nászmise	<i>Mittat vobis Dominus auxilium Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum Diligam te Domine virtus mea (minor) Lauda anima mea Dominum</i>
A pap önmagáért	<i>De profundis clamavi ad te Domine Deus meus in te speravi Domine exaudi orationem meam Eripe me de inimicis meis</i>
A Szentlélekről	<i>Veni Sancte Spiritus Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem Emitte Spiritum tuum</i>
A töviskoronáról	<i>Loquebantur variis linguis apostoli... prout (maior) Diadema spineum veneremur hodie cuius per aculeum (minor) Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior) Diadema spineum veneremur quo coronavit eum Surrexit Dominus de sepulchro</i>
Megpróbáltatásokban	<i>De profundis clamavi ad te Eripe me de inimicis meis Ostende nobis Domine Qui sanat contritos corde</i>
A betegekért	<i>De profundis clamavi ad te In te Domine speravi... inclina (maior) Miserere mei Domine quoniam infirmus sum Qui sanat contritos corde Verba mea auribus percipe</i>

mise	incipit
A bűnökért	<i>De profundis clamavi ad te Deus iudex iustus fortis Dico vobis gaudium est angelis Dei Ostende nobis Domine Veni Domine et noli tardare</i>
Az angyalokról	<i>Concussum est mare et contremuit terra Culminis angelici sublimis fastigium In conspectu angelorum Laudate Deum omnes angeli eius Laudate Dominum omnes gentes Sancte Michael archangele defende nos</i>

A votívmisék és alleluáiak

A patrónusról és a szentekről megemlékező kommemorációs misék az alleluiai kijelölések néha a legkézenfekvőbbnek tűnő megoldást választották: ha a szanktoráléban szerepelt, akkor onnan kölcsönözték az illető szent tételét. Így emelték át a zágrábi misszálék Keresztelő János *Inter natos mulierum* verzusát a szentek ünnepei közül az emlékmisébe.⁶²⁵ Négy, a legszorosabb értelemben vett esztergomi rítusú kódex viszont kizárólag a kommemorációs anyagban közli a valamennyi magyarországi hagyományban általánosan ismert *Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor* Pál-alleluiát.⁶²⁶ Egy kéziratos és egy nyomtatott misekönyv tételválasztásának a háttérében minden bizonnyal az ünnep tartalma, evangéliuma állhat. A miatt válhatott Mária tisztulásának *Senex puerum portabat* alleluiaja a Simeonról megemlékező mise részévé.⁶²⁷ A quasi kommúnis *Sancte Adalberte succurre nobis* Adalbert-tételt szinte kizárólag esztergomi úzusú szerkönyvek közlik, eleinte csak a translációs, majd a kommemorációs,⁶²⁸ végül a főünnepel együtt mindhárom misében. Az István királyról szóló sorozatban egyetlen 14. századi zágrábi misszálé jegyzi a talán magyar eredetű *Amavit hunc sanctum Dominum*.⁶²⁹ Egy kézirat és két 16. századi esztergomi nyomtatvány asszignálja Zsófia kommemorációs miséjére a *Diffusa est gratia in labiis tuist*.⁶³⁰

Előfordul, hogy egy-egy votívmise tematikáját egy-két forrás leszűkíti, és szentekhez köti. Így a Batthyány Boldizsár misekönyvében is szereplő *De angelis* mise *Laudate Deum omnes angeli eius* tétele ugyanebben a kéziratban a Rafaélról megemlékező sorozat részévé is válik. Vagy egy pozsonyi misszálé a betegekért bemutatandó mise mellett a Zsigmondról a lázas betegekért mondandó ciklusban is felhasználja a *Qui sanat contritos cordet*.⁶³¹ Más a helyzet a vérbaj ellen Jób közbenjárását kérő misével. Itt nem a votívmise témája (dögvész, kórság ellen) lehetett a kiindulópont, hanem a verzus szövegének a tartalma. Ezért eshetett a választás a *Domine Deus salutis meae* tételre.⁶³²

Három kommemorációs misét a későközépkor végén integráltak szerkönyveink. A Háromkirályokról szóló összeállítás, benne az *Ostende nobis Domine* alleluiaival, néhány kézirat után a nyomtatványok állandó részévé válik.⁶³³ A tizennégy segítőszentéről, illetve a huszonnégy öregről megemlékező sorozatok két-két kommúnis tétele csak néhány szerkönyvünkből adatolható ezekben a funkciókban.⁶³⁴

⁶²⁵ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, MissZag 1511.

⁶²⁶ H-Bn 94, H-Bn 220, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3.

⁶²⁷ H-Bn 334, MissZag 1511.

⁶²⁸ H-Bn 359, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁶²⁹ HR-Za IV.c.59.

⁶³⁰ H-Bn MNy 17, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁶³¹ H-Efkö I. 20.

⁶³² MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

⁶³³ H-Bn 359, H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20, H-EG U₂ VI. 5, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, US-NYpm MS G.7, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511.

⁶³⁴ A tizennégy segítőszentéről: *Sancti et iusti in Domino gaudente*: HR-Zu MR 13, RO-AJ R. I. 25, *Laetamini in Domino et exsultate*: CantCsik, MissPaul 1514. A huszonnégy öregről: *Iusti epulentur et exsultent*: H-Bn 215, H-Bn MNy 17, PL-GNd 150, MissZag 1511, *Laetamini in Domino et exsultate*: H-Bn 91.

mise	incipit
A Háromkirályokról	<i>Ostende nobis Domine</i>
Adalbertről	<i>Sancte Adalberte succurre nobis</i>
István királyról	<i>Amavit hunc sanctum Dominus</i>
Jóbról vérbaj ellen	<i>Domine Deus salutis meae</i>
Keresztelő Jánosról	<i>Inter natos mulierum (minor)</i>
Pálról	<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor</i>
Rafaélról	<i>Laudate Deum omnes angeli eius</i>
Simeonról	<i>Senex puerum portabat (minor)</i>
Zsigmondról a lázas betegekért	<i>Qui sanat contritos corde</i>
Zsófiáról	<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>
A huszonnégy öregről	<i>Iusti epulentur et exsultent</i>
	<i>Laetamini in Domino et exsultate</i>
A tizennégy segítőszentről	<i>Laetamini in Domino et exsultate</i>
	<i>Sancti et iusti in Domino gaudete</i>

A kommemorációs misék alleluái

AZ ALLELUIÁK SZÖVEGEI

A magyarországi kéziratos és nyomtatott források alleluiáinak verzusszövegei rendkívül variábilisak. Igen jelentős az apró, egy-két szóra kiterjedő változatok, betoldások, kihagyások, szórendcserék száma. A kisebb, rövidebb szakaszokban jelentkező eltérések mellett lényegesebb módosítások is megjelennek, melyek alapján a szövegváltozatok két fő csoportba sorolhatók.

A hibás olvasatok, elírások, illetve a néhány vagy több szót érintő helytálló variánsok, szórendcserék mellett feltűnnek olyan jelentős, hosszabb egységekben megmutatkozó eltérések is, melyek egymással rokon, de quasi önálló tételeket eredményeznek.⁶³⁵ Léteznek olyan verzusok is, melyek – tudatosan vagy tévedésből – két különböző szöveg társításából születtek.⁶³⁶ Szélsőséges esetben ugyanahhoz a szövegkezdethez öt, tartalmában hasonló, de megfogalmazásában eltérő folytatás kapcsolódhat.⁶³⁷

A változatok másik csoportjában a szöveg terjedelme módosul. Ennek legegyszerűbb formája a két-verses alleluiák második verzusának elhagyása, mely forrásaink valamennyi azonos szerkezetű tételénél előfordul.⁶³⁸ Ám az egyverses darabok között is akadnak eltérő hosszúságú verzusok. Ezek a terjedelmi variánsok úgy jönnek létre, hogy az adott – leggyakrabban bibliai – szöveg különböző tagolópontján ér véget a verzus. Legáltalánosabb a rövidebb (minor) és hosszabb (maior) forma,⁶³⁹ de két tétel (*Diligam te Domine virtus mea, In te Domine speravi*) háromféle terjedelemben is ismert szerkönyveinkben.

Mind a szövegi, mind a terjedelmi változatok feltűnése teljesen esetleges forrásainkban. Míg többségük csak egy-két, vagy több, de eltérő rítusú szerkönyvben jelenik meg, addig néhányat hagyományhoz köthetünk. A *Maria haec est illa cui dimisisti multum* és az *O oliva pietatis* zágrábi, a *Corona aurea super caput eius* (minor) pécsi, a *Deus qui sedes super thronum* (maior) késői pálos, utóbbi minor formája ferences szerkönyveink jellemzője. Szinte kizárólag domonkos kéziratokban jelenik meg három variáns: *Factus est repente* (minor), *Modicum et non videbitis me* (maior), *Vado ad eum qui misit me sed quia*.

A verzusok szövegforrásai között viszonylag sok a Szentírásból vett idézet. Igen jelentős a zsolnárrészletek száma (101), melyek elsősorban két szakaszban, a Szentháromság ünnepét követő vasárnapokon és a kommúnis részben tűnnek fel, előbbiben növekvő számsorrendben.⁶⁴⁰ Míg a temporále más ünnepein és a szanktoráléban ritka a pszalmikus textus, addig a votívmisékben előszeretettel alkalmazták vagy úgy, hogy a temporális anyagból kölcsönözték a megfelelő tételt, vagy úgy, hogy bizonyos szándékokra új, más liturgikus funkcióban nem használt szövegeket jelöltek ki.

⁶³⁵ *Anna mater Genitricis Dei–Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis, Haec est vera fraternitas quae numquam potuit–Haec est vera fraternitas quae vicit, Inventa una pretiosa margarita abiit–Inventa una pretiosa margarita dedit, Iste est qui ante Deum magnas virtutes operatus est–Iste est sanctus qui ante Deum magnas operatus virtutes, Maria haec est illa cui dimissa sunt–Maria haec est illa cui dimisisti multum, O oliva caritatis–O oliva pietatis, O sidus summi regis... flos–O sidus summi regis... nos, Salve virga florens Aaron Maria–Salve virga florens Aaron salve, Sidus caeli fulgidum devotae–Sidus caeli praeifulgidum laudis, Vado ad eum qui me misit et nemo–Vado ad eum qui misit me sed quia, Vos estis qui permansistis mecum... ego autem–Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis.*

⁶³⁶ *Domine Deus meus in te speravi+Domine exaudi orationem meam=Deus Deus meus in te speravi exaudi orationem meam, Felix es sacra virgo Maria et omni+Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria=Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni.*

⁶³⁷ *Tu es vas electionis beate Paule intercede, Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor, Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis, Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in, Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et.*

⁶³⁸ *Angelus Domini descendit de caelo V2) Respondens autem angelus, Exsultate Deo adiutori nostro V2) Sumite psalmum, In exitu Israel de Aegypto V2) Facta est Iudaea, Laetatus sum in his V2) Stantes erant pedes nostri, Laudate pueri Dominum V2) Sit nomen Domini, Pascha nostrum immolatus est V2) Epulemur in azymis, Te decet hymnus Deus in Sion V2) Replebimur in bonis, Tu es Petrus et super hanc petram V2) Beatus es Simon Petre, Tu puer propheta Altissimi vocaberis V2) Ipse praebit ante illum, Venite exsultemus Domino V2) Praeoccupemus faciem.*

⁶³⁹ *Amo Christum, Ascendens Christus in altum, Assumpta est Maria in caelum, Attendite popule meus in legem meam, Ave Maria gratia plena, Corona aurea super caput eius, Deus qui sedes super thronum, Diadema spineum veneremur hodie, Factus est repente, Fulgebunt iusti et tamquam scintillae, Fundata est domus Domini, Gloria et honore, Inter natos mulierum, Isti sunt amici Dei qui viventes in carne, Iuravit Dominus et non paenitebit eum, Levita Laurentius bonum opus operatus est, Loquebantur variis linguis apostoli, Magnus Dominus et laudabilis valde, Magnus sanctus Paulus, Modicum et non videbitis me, Os iusti meditabitur sapientiam, Sancta Dei famula, Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium, Senex puerum portabat, Serve bone et fidelis, Stabunt iusti in magna constantia, Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam, Veni Sancte Spiritus, Viri Galilaei.*

⁶⁴⁰ Ha valamelyik ünnepen vagy napon több tétel szerepel, akkor a táblázatokban első helyen az általános magyarországi gyakorlatnak megfelelő verzust adjuk, majd a ritkább, egyedi szövegkezdeteket. A liturgikus funkciók meghatározásánál a hazánkban leggyakoribb asszignációkat vettük figyelembe.

incipit	bibliai hely	liturgikus funkció
<i>Ostende nobis Domine</i>	Zsolt 84,8	ádvent 1. vasárnapja
<i>Laetatus sum in his V2) Stantes erant</i>	Zsolt 121,1–2	ádvent 2. vasárnapja
<i>Excita Domine potentiam tuam</i>	Zsolt 79,3	ádvent 3. vasárnapja
<i>Dominus dixit ad me</i>	Zsolt 2,7	karácsony
<i>Dominus regnavit decorem induit</i>	Zsolt 92,1	karácsony
<i>Iubilare Deo omnis terra</i>	Zsolt 99,2	vízkereszt utáni 1. vasárnap
<i>Laudate Deum omnes angeli eius</i>	Zsolt 148,2	vízkereszt utáni 2. vasárnap
<i>Dominus regnavit exsultet terra</i>	Zsolt 96,1	vízkereszt utáni 3. vasárnap
<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>	Zsolt 105,1	nagyszombat
<i>Haec dies quam fecit Dominus</i>	Zsolt 117,24	húsvét utáni szombat
<i>Laudate pueri Dominum V2) Sit nomen Domini</i>	Zsolt 112,1–2	húsvét utáni szombat
<i>Cantate Domino canticum novum cantate</i>	Zsolt 95,1	húsvét utáni csütörtök/4. vasárnap
<i>Dicite in gentibus</i>	Zsolt 95,10	húsvét utáni péntek
<i>Redemptionem misit Dominus</i>	Zsolt 110,9	húsvét utáni 3. vasárnap
<i>Eduxit Dominus populum suum</i>	Zsolt 104,43	húsvéti idő
<i>Omnes gentes plaudite manibus</i>	Zsolt 46,2	mennybemenetel vigíliája, Szentháromság utáni 7. vasárnap
<i>Ascendit Deus in iubilatione</i>	Zsolt 46,6	mennybemenetel
<i>Dominus in Sina in sancto</i>	Zsolt 67,18–19	mennybemenetel
<i>Regnavit Dominus super omnes gentes</i>	Zsolt 46,9	mennybemenetel utáni vasárnap
<i>Emitte Spiritum tuum</i>	Zsolt 103,30	pünkösd
<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	Zsolt 32,6	pünkösd utáni szerda
<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	Zsolt 116,1	pünkösd utáni szombat
<i>Verba mea auribus percipe</i>	Zsolt 5,2	Szentháromság utáni 1. vasárnap
<i>Domine Deus meus in te speravi</i>	Zsolt 7,2	Szentháromság utáni 2. vasárnap
<i>Deus iudex iustus fortis</i>	Zsolt 7,12	Szentháromság utáni 3. vasárnap
<i>Diligam te Domine (minor, maior1–2)</i>	Zsolt 17,2–3	Szentháromság utáni 3/4. vasárnap
<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	Zsolt 20,2	Szentháromság utáni 5. vasárnap
<i>In te Domine speravi (minor1–2, maior)</i>	Zsolt 30,2–3	Szentháromság utáni 6. vasárnap
<i>Magnus Dominus et laudabilis (minor, maior)</i>	Zsolt 47,2	Szentháromság utáni 7/8. vasárnap
<i>Eripe me de inimicis meis</i>	Zsolt 58,2	Szentháromság utáni 8. vasárnap
<i>Te decet hymnus Deus in Sion V2) Replebimur</i>	Zsolt 64,2.5–6	Szentháromság utáni 9. vasárnap
<i>Attendite popule meus (minor, maior)</i>	Zsolt 77,1	Szentháromság utáni 10. vasárnap
<i>De vultu tuo iudicium meum</i>	Zsolt 16,2	Szentháromság utáni 10. vasárnap
<i>Exsultate Deo adiutori nostro V2) Sumite psalmum</i>	Zsolt 80,2–3	Szentháromság utáni 11. vasárnap
<i>Domine Deus salutis meae</i>	Zsolt 87,2	Szentháromság utáni 12. vasárnap
<i>Domine refugium factus es nobis</i>	Zsolt 89,1	Szentháromság utáni 13. vasárnap
<i>Venite exsultemus Domino V2) Praeoccupemus</i>	Zsolt 94,1–2	Szentháromság utáni 14. vasárnap
<i>Quoniam Deus magnus Dominus</i>	Zsolt 94,3	Szentháromság utáni 15. vasárnap
<i>Domine exaudi orationem meam</i>	Zsolt 101,2	Szentháromság utáni 16. vasárnap
<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	Zsolt 97,1	Szentháromság utáni 16. vasárnap
<i>Paratum cor meum Deus</i>	Zsolt 107,2	Szentháromság utáni 17. vasárnap
<i>In exitu Israel de Aegypto V2) Facta est Iudaea</i>	Zsolt 113,1–2	Szentháromság utáni 18. vasárnap
<i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	Zsolt 101,16	Szentháromság utáni 18. vasárnap
<i>Dilexi quoniam exaudivit</i>	Zsolt 114,1	Szentháromság utáni 19. vasárnap
<i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>	Zsolt 104,1	Szentháromság utáni 19. vasárnap
<i>Dextera Dei fecit virtutem</i>	Zsolt 117,16	Szentháromság utáni 20. vasárnap
<i>Qui confidunt in Domino</i>	Zsolt 124,1	Szentháromság utáni 21. vasárnap
<i>Confitebor tibi Domine</i>	Zsolt 137,1	Szentháromság utáni 21. vasárnap
<i>De profundis clamavi</i>	Zsolt 129,1–2	Szentháromság utáni 22. vasárnap
<i>Qui timent Dominum sperent in eum</i>	Zsolt 113,19	Szentháromság utáni 22. vasárnap
<i>Lauda Ierusalem Dominum</i>	Zsolt 147,1	Szentháromság utáni 22. vasárnap
<i>Lauda anima mea Dominum</i>	Zsolt 145,2	Szentháromság utáni 23. vasárnap
<i>Qui posuit fines tuos pacem</i>	Zsolt 147,3	Szentháromság utáni 23. vasárnap
<i>Qui sanat contritos corde</i>	Zsolt 146,3	Szentháromság utáni 24. vasárnap, A betegekért
<i>Vox exsultationis et salutis</i>	Zsolt 117,15	templomszentelés
<i>Caeli enarrant gloriam Dei</i>	Zsolt 18,2	apostolok
<i>Constitues eos principes</i>	Zsolt 44,17–18	apostolok
<i>In omnem terram exivit sonus eorum</i>	Zsolt 18,5	apostolok
<i>Nimis honorati sunt amici tui</i>	Zsolt 138,17	apostolok
<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	Zsolt 111,1	vértanú
<i>Confitebuntur caeli mirabilia tua</i>	Zsolt 88,6	vértanú
<i>Gloria et honore (minor, maior)</i>	Zsolt 8,6–7	vértanú
<i>Iustus ut palma florebit</i>	Zsolt 91,13	vértanú

incipit	bibliai hely	liturgikus funkció
<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	Zsolt 63,11	vértanú
<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	Zsolt 20,4	vértanú
<i>Clamaverunt iusti et Dominus exaudivit eos</i>	Zsolt 33,18	vértanúk
<i>Exsultabunt sancti in gloria</i>	Zsolt 149,5	vértanúk
<i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i>	Zsolt 67,4	vértanúk
<i>Gaudete iusti in Domino</i>	Zsolt 32,1	vértanúk
<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	Zsolt 67,4	vértanúk
<i>Laetamini in Domino et exsultate</i>	Zsolt 31,11	vértanúk
<i>Laudate Dominum in sanctis eius</i>	Zsolt 150,1	vértanúk
<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	Zsolt 67,36	vértanúk
<i>Pretiosa in conspectu Domini</i>	Zsolt 115,6	vértanúk
<i>Sancti tui Domine benedicent te</i>	Zsolt 144,10.11	vértanúk
<i>Vitam petiit a te</i>	Zsolt 20,5	vértanúk
<i>Iuravit Dominus et non paenitebit eum (minor, maior)</i>	Zsolt 109,4	hitvalló
<i>Disposui testamentum electis meis</i>	Zsolt 88,4	hitvallók
<i>Inveni David servum meum</i>	Zsolt 88,21	hitvallók
<i>Memento Domine David</i>	Zsolt 131,1	hitvallók
<i>Os iusti meditabitur sapientiam (minor, maior)</i>	Zsolt 36,30–31	hitvallók
<i>Posui adiutorium super potentem</i>	Zsolt 88,20	hitvallók
<i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	Zsolt 109,4	hitvallók
<i>Adducentur regi virgines post eam</i>	Zsolt 44,15.16	szüzek
<i>Audi filia et vide</i>	Zsolt 44,11.12	szüzek
<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	Zsolt 44,3	szüzek
<i>Loquebar de testimoniis tuis</i>	Zsolt 118,46	szüzek
<i>Omnis gloria eius filiae regis</i>	Zsolt 44,14	szüzek
<i>Specie tua et pulchritudine tua</i>	Zsolt 44,5	szüzek
<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	Zsolt 137,2	Szűz Mária tisztulása, templomszentelés
<i>Qui dat nivem sicut lanam</i>	Zsolt 147,5	Havas Boldogasszony
<i>Repleti sumus mane misericordia tua</i>	Zsolt 89,14	Sándor és társai
<i>Sacerdotes tui Domine induant iustitiam</i>	Zsolt 131,9	Félix hitvalló
<i>Dilexisti iustitiam</i>	Zsolt 44,8	Erzsébet
<i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i>	Zsolt 102,21	Órzóangyalok
<i>In conspectu angelorum</i>	Zsolt 137,1	Az angyalokról
<i>Apprehende arma et scutum</i>	Zsolt 34,2 2Mak 2,28	A pogányok ellen
<i>Exaudi me Domine quoniam benigna est</i>	Zsolt 68,17.19	A szidalmazók és gyalázkodók ellen
<i>Miserere mei Domine quoniam infirmus sum</i>	Zsolt 6,3	A betegekért
<i>Mittat vobis Dominus auxilium</i>	Zsolt 19,3	A házasulandókért
<i>Propitius esto Domine peccatis nostris</i>	Zsolt 78,9–10	Minden szükségben

Harmincöt verzus szövegeinek más ószövetségi könyvek a forrásai. A szövegválogatásnál leggyakrabban a Bölcsesség, majd Jézus, Sirák fia, Dániel és Izajás próféta könyveit vették alapul. Ebben a csoportban olyan kommúnis alleluiák dominálnak, melyeknek többsége általánosan ismert volt hazánkban. A fennmaradó, zömében votívmisékre és a középkor legvégén vagy még később bevezetett ünnepekre szánt tételek többsége csak rendkívül gyéren, szórványosan adatolható szerkönyveinkből.

incipit	bibliai hely	liturgikus funkció
<i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae (minor, maior)</i>	Bölcs 3,7–8	vértanúk
<i>Iudicabunt sancti nationes</i>	Bölcs 3,8	vértanúk
<i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>	Bölcs 5,16	vértanúk
<i>Iustorum animae in manu Dei sunt</i>	Bölcs 3,1	vértanúk
<i>Iustum deduxit Dominus</i>	Bölcs 10,10	hitvallók
<i>O quam pulchra es casta generatio</i>	Bölcs 4,1	szüzek
<i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i>	Bölcs 1,7	pünkösöd utáni hétfő
<i>O quam bonus et suavis est</i>	Bölcs 12,1	pünkösöd utáni péntek
<i>Stabunt iusti in magna constantia (minor, maior)</i>	Bölcs 5,1	Fülöp és Jakab apostolok
<i>Dilexit Dominus sanctam Annam</i>	Bölcs 8,2	Anna
<i>Candor est lucis aeternae</i>	Bölcs 7,26	Urunk színeváltozása
<i>Corona aurea super caput eius (minor, maior)</i>	Sir 45,14	vértanú
<i>Corpora sanctorum in pace sepulta sunt</i>	Sir 44,14	vértanúk
<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	Sir 45,9	hitvallók
<i>Ecce sacerdos magnus qui quasi sol</i>	Sir 50,1.7	hitvallók
<i>Beatus qui lingua sua</i>	Sir 25,11	Nepomuki János

incipit	bibliai hely	liturgikus funkció
<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	Dán 3,52	pünkösdi utáni szombat, Szentháromság
<i>Benedicamus Patrem et Filium</i>	Dán 3,57	A Szentháromságról
<i>Iubente rege adducti sunt viri illi</i>	Dán 6,24	Dániel próféta
<i>Fundata est domus Domini (minor, maior)</i>	Iz 2,2	templomszentelés
<i>Primus ad Sion dicit</i>	Iz 41,27	evangélisták
<i>Induit me Dominus vestimento salutis</i>	Iz 61,10	Ágnes
<i>Diadema spineum veneremur quo coronavit eum</i>	Én 3,11	A töviskoronáról
<i>Dilectus meus candidus</i>	Én 5,10	Szűz Mária hét fájdmáról
<i>Vox turturis audita est</i>	Én 2,12.13	Szűz Mária hét fájdmáról
<i>Congregabo populum in medio Ierusalem</i>	Zak 8,8	Járvány avagy dögvész ellen
<i>Salvabo populum meum Israel</i>	Zak 8,7–8	Kórság ellen
<i>Hodie scietis quia veniet Dominus</i>	Kiv 16,6–7	karácsony vigíliája
<i>Orietur stella ex Iacob</i>	Szám 24,17	vízkereszt vigíliája
<i>Spiritus eius ornavit caelos</i>	Jób 26,13	pünkösdi utáni szombat
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	Ez 1,13.18	evangélisták
<i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	Óz 14,6	vértanúk
<i>Feneratur Domino qui miseretur pauperis</i>	Péld 19,17	Alamizsnás János
<i>Contumelias terrores passus sum</i>	Jer 20,10–11	A lándzsáról és a szegekről
<i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum</i>	Tób 10,11	A zarándokokért

Az Újszövetség könyvei közül János evangéliumából idéz a legtöbb alleluia-aversus (27), melyek meghatározó, szinte kizárólagos szerepet töltenek be a teljes húsvéti időszakban. Míg a húsz, Lukács-szövegre alkalmazott tétel két kivételtől eltekintve (*Nonne cor nostrum ardens erat, Maria haec est illa cui dimissa sunt*) hazánkban igen ritka, addig a Máté evangéliumának szövegét felhasználó tizenhét vers közül a négy temporális, valamint a Keresztelő János- és a Péter-Pál-tétel valamennyi magyarországi hagyomány szerves része. A három Márk-idézet közül kettő Keresztelő János két ünnepére készült, egy pedig egy rendkívül gyéren dokumentálható Mária Magdolna-alleluia.

Huszonkét alleluia-aversusnak nem-evangéliumi újszövetségi textus a forrása (Apostolok cselekedetei, Jelenések könyve, Levelek). Közöttük olyan alaptételek találhatók, mint a húsvéti *Pascha nostrum immolatus est, Christus resurgens ex mortuis*, a mennybemeneteli *Ascendens Christus in altum*, a pünkösdi *Dum complerentur dies Pentecostes, Loquebantur variis linguis apostoli*, István első vértanú *Video caelos aperta*, valamint az apostolok *Per manus autem apostolorum* és *Iam non estis hospites et advenae* tétele.

incipit	bibliai hely	liturgikus funkció
<i>Surgens Iesus Dominus noster</i>	Jn 20,19	húsvét utáni kedd
<i>Post dies octo ianuis clausis</i>	Jn 20,26	húsvét utáni 1. vasárnap
<i>Ego sum pastor bonus et cognosco</i>	Jn 10,14	húsvét utáni 2. vasárnap
<i>Modicum et non videbitis me (minor, maior)</i>	Jn 16,17	húsvét utáni 3. vasárnap
<i>Vado ad eum qui misit et nemo</i>	Jn 16,5	húsvét utáni 4. vasárnap
<i>Vado ad eum qui misit me sed quia</i>	Jn 16,5.6	húsvét utáni 4. vasárnap
<i>Cum autem venerit ille</i>	Jn 16,13	húsvét utáni 4. vasárnap
<i>Usquemodo non petistis</i>	Jn 16,24	húsvét utáni 5. vasárnap
<i>Exivi a Patre et veni in mundum</i>	Jn 16,28	húsvét utáni 5. vasárnap
<i>Ascendo ad Patrem meum</i>	Jn 20,17	mennybemenetel
<i>Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis</i>	Jn 15,26	mennybemenetel utáni vasárnap
<i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i>	Jn 14,26	pünkösdi utáni kedd
<i>Spiritus Sanctus docebit vos</i>	Jn 14,26	pünkösdi utáni kedd
<i>Cum essent discipuli in unum congregati</i>	Jn 20,19 ApCsel 2,1–3	pünkösdi utáni kedd
<i>Non vos relinquam orphanos</i>	Jn 14,18	pünkösdi utáni péntek
<i>Spiritus Paraclitus ille vos docebit omnia</i>	Jn 14,26	pünkösdi utáni szombat
<i>Spiritus est Deus et eos qui adorant eum</i>	Jn 4,24	pünkösdi utáni szombat
<i>Spiritus est qui vivificat</i>	Jn 6,64	pünkösdi utáni szombat
<i>Caro mea vere est cibus</i>	Jn 6,56–57	Úrnapja
<i>Tanto tempore vobiscum sum</i>	Jn 14,9	Fülöp és Jakab apostolok
<i>Non turbetur cor vestrum</i>	Jn 14,27.1–2	Fülöp és Jakab apostolok
<i>Hic est discipulus ille</i>	Jn 21,24	János apostol
<i>Ego vos elegi de mundo</i>	Jn 15,16	apostolok
<i>Non vos me elegistis</i>	Jn 15,16	apostolok
<i>Ego sum vitis vera et vos palmites</i>	Jn 15,5	apostolok
<i>Qui sequitur me non ambulat in tenebris</i>	Jn 8,12	vértanú

incipit	bibliai hely	liturgikus funkció
<i>Ego sum panis vivus qui de caelo descendi</i>	Jn 6,51–52	Az Oltáriszentségről
<i>Natus est nobis hodie Salvator</i>	Lk 2,11	karácsony
<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>	Lk 24,32	húsvét utáni hétfő
<i>Obtulerunt discipuli Domino</i>	Lk 24,42	húsvét utáni kedd
<i>Surrexit Dominus vere</i>	Lk 24,34	húsvét utáni szerda
<i>Cognoverunt discipuli Dominum</i>	Lk 24,35	húsvét utáni 2. vasárnap
<i>Oportebat pati Christum</i>	Lk 24,46	húsvét utáni 3. vasárnap
<i>Tu puer propheta Altissimi vocaberis V2) Ipse praecibit</i>	Lk 1,76.17	Keresztelő János
<i>Ne timeas Zacharia</i>	Lk 1,13	Keresztelő János
<i>Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis</i>	Lk 22,28–29	Péter és Pál apostolok nyolcada
<i>Rogavi pro te Petre</i>	Lk 22,32	Péter és Pál apostolok nyolcadában
<i>Ut facta est vox salutationis tuae</i>	Lk 1,44	Szűz Mária látogatása
<i>Magnificat anima mea Dominum</i>	Lk 1,46–47	Szűz Mária látogatása
<i>Maria haec est illa cui dimissa sunt</i>	Lk 7,47	Mária Magdolna
<i>Dimissa sunt ei peccata multa</i>	Lk 7,47	Mária Magdolna
<i>Intravit Dominus in quoddam castellum</i>	Lk 10,38	Márta
<i>Ave Maria gratia plena (minor, maior)</i>	Lk 1,28.42	Szűz Máriáról
<i>Spiritus Sanctus superveniet in te Maria</i>	Lk 1,35	Szűz Máriáról ádventben
<i>Pastores loquebantur ad invicem</i>	Lk 2,15	Szűz Máriáról karácsony nyolcada után
<i>Vos estis qui permansistis mecum... ego autem</i>	Lk 22,28.27	apostolok
<i>Dico vobis gaudium est angelis Dei</i>	Lk 15,7	A bűnökért
<i>Vidimus stellam eius in oriente</i>	Mt 2,2	vízkereszt
<i>Angelus Domini descendit V2) Respondens autem angelus</i>	Mt 28,2.5	húsvét utáni hétfő
<i>In die resurrectionis meae</i>	Mt 26,32	húsvét utáni csütörtök
<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i>	Mt 28,9	húsvét utáni 3. vasárnap
<i>Laus tua Deus Herodes iratus</i>	Mt 2,16	Aprószentek
<i>Inter natos mulierum (minor, maior)</i>	Mt 11,11.10	Keresztelő János
<i>Tu es Petrus et super hanc petram V2) Beatus es Simon Petre</i>	Mt 16,18.17	Péter és Pál apostolok
<i>Beatus es Simon Bar Iona</i>	Mt 16,17	Péter és Pál apostolok
<i>Quodcumque ligaveris super terram</i>	Mt 16,19	Péter apostol székfoglalása
<i>Tu es pastor ovium princeps apostolorum</i>	Mt 16,19	Péter apostol bilincsei
<i>Venite ad me omnes qui laboratis</i>	Mt 11,28	Mindenszentek
<i>Domine quinque talenta tradidisti mihi</i>	Mt 25,20	hitvallók
<i>Serve bone et fidelis (minor, maior)</i>	Mt 25,21	hitvallók
<i>Quinque prudentes virgines acceperunt oleum</i>	Mt 25,4.6	szüzek
<i>Inventa una pretiosa margarita abiit</i>	Mt 13,46	szüzek
<i>Inventa una pretiosa margarita dedit</i>	Mt 13,46	szüzek
<i>Respondens angelus</i>	Mt 28,5	Mária Jakab anyja és Mária Szalóme
<i>Erat Iohannes praedicans in deserto</i>	Mk 1,4	Keresztelő János
<i>Misso Herodes spiculatore</i>	Mk 6,27	Keresztelő János fővétele
<i>Conversus Iesus ad Mariam</i>	Mk 5,34 Lk 7,50 8,48	Mária Magdolna
<i>Viri Galilaei (minor, maior)</i>	ApCsel 1,11	mennybemenetel
<i>Loquebantur variis linguis apostoli (minor, maior)</i>	ApCsel 2,4	pünkösd utáni hétfő/péntek
<i>Factus est repente (minor, maior)</i>	ApCsel 2,2	pünkösd utáni szerda/péntek és szombat
<i>Dum complerentur dies Pentecostes</i>	ApCsel 2,1	pünkösd utáni szombat
<i>Apparuerunt apostolis dispertitae linguae</i>	ApCsel 2,3	pünkösd utáni szombat
<i>Video caelos apertos</i>	ApCsel 7,55	István első vértanú
<i>Per manus autem apostolorum</i>	ApCsel 5,12	apostolok
<i>Hii sunt qui cum mulieribus</i>	Jel 14,4	Aprószentek
<i>Isti sunt duae olivae</i>	Jel 11,4.6	János és Pál
<i>Vincenti dabo manna</i>	Jel 2,17	Ferreri Vince
<i>Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione</i>	Jel 7,14	vértanúk
<i>Pascha nostrum immolatus est V2) Epulemur in azymis</i>	1Kor 5,7–8	húsvét
<i>Spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei</i>	1Kor 2,10	pünkösd utáni szombat
<i>Aemulor enim vos</i>	2Kor 11,2	szüzek
<i>Nos autem gloriari</i>	Gal 6,14	A Szent Kereszt megtalálása
<i>Christo confixus sum cruci</i>	Gal 2,19–20	Assisi Ferenc stigmatizációja
<i>Ascendens Christus in altum (minor, maior)</i>	Ef 4,8 Zsolt 67,19	mennybemenetel
<i>Iam non estis hospites et advenae</i>	Ef 2,19	apostolok
<i>Multifarie olim Deus</i>	Zsid 1,1–2	Urunk körülmetélése
<i>Qui facit angelos suos spiritus</i>	Zsid 1,7 Zsolt 103,4	Mihály
<i>Christus resurgens ex mortuis</i>	Róm 6,9	húsvét utáni szerda
<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	Jak 1,12	vértanú/hitvallók

A szentírási szövegű tételek közül harmincöt, szinte kivétel nélkül pszalmikus alleluia már a legkorábbi miseforrásokban is szerepel.⁶⁴¹ Ezek mellett negyvenhárom olyan ó- és újszövetségi szöveget találunk, mely a legrégebbi liturgikus kéziratok tanúsága szerint mind a misében (alleluia), mind a zsolozsmában (antifóna, responzórium főrésze vagy verzusa) elhangozhatott.⁶⁴² Igen tekintélyes azoknak a szentírási textusoknak a száma (86), melyek a korai misekönyvekből nem, csak az egykorú zsolozsmakéziratokból adatolhatók, s melyek később, de még a 12. század előtt beépültek a misébe.⁶⁴³ Nyolc korai bibliai officiumszöveg viszont csak 1100 után tűnik fel alleluiaként.⁶⁴⁴ Huszonkét szentírási idézetnek csak antifóna- vagy responzóriumadata ismert, a korai misekönyvek, illetve az alleluiák összkiadása nem tud róluk.⁶⁴⁵

A nem-bibliai szövegek közül kettőt tartalmaznak a legkorábbi miseforrások – melyek közül az egyik Te Deum-idézet⁶⁴⁶ –, öt pedig a mise és a zsolozsma közös textusa.⁶⁴⁷ Viszonylag magas azoknak a szöve-

⁶⁴¹ *Attendite popule meus in legem meam (minor), Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum, Caeli enarrant gloriam Dei, Cantate Domino canticum novum quia, Confitebuntur caeli mirabilia tua, Confitemini Domino et invocate nomen eius, Confitemini Domino quoniam bonus, Disposui testamentum electis meis, Domine in virtute tua laetabitur rex, Dominus in Sina in sancto, Dominus regnavit decorem induit, Dominus regnavit exsultet terra, Eduxit Dominus populum suum, Excita Domine potentiam tuam, Exsultate Deo adiutori nostro, Fulgebunt iusti et tamquam scintillae (minor), Gloria et honore (minor), In exitu Israel de Aegypto, In te Domine speravi... inclina (maior), Iubilare Deo omnis terra, Laetatus sum in his, Lauda anima mea Dominum, Lauda Ierusalem Dominum, Laudate Dominum in sanctis eius, Laudate Dominum omnes gentes, Laudate pueri Dominum, Memento Domine David, Mirabilis Dominus noster in sanctis suis, Mittat vobis Dominus auxilium, Omnes gentes plaudite manibus, Qui confidit in Domino, Qui posuit fines tuos pacem, Qui sanat contritos corde, Qui timent Dominum sperent in eum, Regnavit Dominus super omnes gentes.*

⁶⁴² *Adducentur regi virgines post eam, Adorabo ad templum sanctum tuum, Ascendit Deus in iubilatione, Beatus es Simon Bar Iona, Beatus vir qui timet Dominum, Confitebor tibi Domine, De profundis clamavi ad te, Deus iudex iustus fortis, Dextera Dei fecit virtutem, Diffusa est gratia in labiis tuis, Diligam te Domine virtus mea (minor), Domine Deus meus in te speravi, Domine Deus salutis meae, Domine refugium factus es nobis, Dominus dixit ad me, Emitte Spiritum tuum, Exsultabunt sancti in gloria, Gaudete iusti in Domino, Haec dies quam fecit Dominus, Hic est discipulus ille, In omnem terram exiit sonus eorum, Inveni David servum meum, Iusti autem in perpetuum vivent, Iusti epulentur et exsultent, Iustus ut palma florebit, Laudate Deum omnes angeli eius, Nimis honorati sunt amici tui, Ostende nobis Domine, Paratum cor meum Deus, Pascha nostrum immolatus est, Posui adiutorium super potentem, Quoniam Deus magnus Dominus, Redemptionem misit Dominus, Sancti tui Domine benedicent te, Specie tua et pulchritudine tua, Spiritus Domini replevit orbem terrarum, Surrexit Dominus vere, Te decet hymnus Deus in Sion, Tu es Petrus et super hanc petram, Tu puer propheta Altissimi vocaberis, Venite exsultemus Domino, Video caelos apertos, Vidimus stellam eius in oriente.*

⁶⁴³ *Amavit eum Dominus, Angelus Domini descendit, Apparuerunt apostolis, Ascendens Christus in altum (maior), Ascendo ad Patrem meum, Audi filia et vide, Ave Maria gratia plena (maior), Beatus vir qui suffert tentationem, Benedicamus Patrem et Filium, Christus resurgens ex mortuis, Clamaverunt iusti, Cognoverunt discipuli Dominum, Constitues eos principes, Corona aurea super caput eius (minor, maior), Corpora sanctorum in pace sepulta sunt, Cum autem venerit ille, Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis, Dilexi quoniam exaudivit, Dilexisti iustitiam, Diligam te Domine (maior), Domine exaudi orationem meam, Domine quinque talenta tradidisti mihi, Dum complerentur dies Pentecostes, Ego sum vitis vera, Ego vos elegi de mundo, Erat Iohannes praedicans in deserto, Eripe me de inimicis meis, Exivi a Patre et veni in mundum, Exsultent iusti in conspectu Dei, Factus est repente (minor, maior), Fundata est domus Domini (minor), Gloria et honore (maior), Hodie scietis quia venit Dominus, In conspectu angelorum, Inter natos mulierum (minor, maior), Isti sunt duae olivae, Isti sunt qui venerunt, Iuravit Dominus (maior), Iustorum animae, Iustum deduxit Dominus, Iustus germinabit sicut liliolum, Laetabitur iustus in Domino, Laetamini in Domino, Laus tua Deus Herodes iratus, Loquebantur variis linguis apostoli (minor), Magnus Dominus et laudabilis (maior), Misso Herodes spiculatore, Modicum et non videbitis me (maior), Natus est nobis hodie Salvator, Ne timeas Zacharia, Non vos me elegistis, Non vos relinquam orphanos, Nonne cor nostrum ardens erat, Nos autem gloriari, O quam pulchra es, Obtulerunt discipuli Domino, Oportebat pati Christum, Orietur stella ex Iacob, Paraclitus Spiritus Sanctus, Post dies octo, Posuisti Domine super caput eius, Pretiosa in conspectu Domini, Propitius esto Domine, Qui facit angelos suos spiritus, Qui sequitur me, Quinque prudentes virgines acceperunt oleum, Sacerdotes tui Domine induant iustitia, Serve bone et fidelis (minor), Spiritus omnia scrutatur, Spiritus Paraclitus ille vos docebit omnia, Spiritus Sanctus docebit vos, Stabant iusti in magna constantia (maior), Surgens Iesus Dominus noster, Tanto tempore vobiscum sum, Tu es pastor ovium, Usquomodo non petistis, Vado ad eum qui me misit et nemo, Vado ad eum qui misit me sed quia, Venite ad me omnes qui laboratis, Verbo Domini caeli firmati sunt, Viri Galilaei (maior), Vos estis qui permanistis mecum... ego autem, Vox exsultationis et salutis.*

⁶⁴⁴ *Ave Maria gratia plena (minor), Dilectus meus candidus, Intravit Dominus in quoddam castellum, Inventa una pretiosa margarita abiit, Inventa una pretiosa margarita dedit, Ut facta est vox salutationis tuae, Vitam petiit a te, Vox turturis audita est.*

⁶⁴⁵ *Ascendens Christus in altum (minor), Attendite popule meus legem meam inclinate (maior), Benedicite Domino omnes virtutes eius, Cantate Domino canticum novum cantate, Contumelias terrores passus sum, Cum essent discipuli in unum congregati, Dico vobis gaudium est angelis Dei, Dimissa sunt ei peccata multa, Ego sum panis vivus qui de caelo descendi, Exaudi me Domine quoniam benigna est, Fulgebunt iusti et tamquam scintillae (maior), Fundata est domus Domini (maior), Hii sunt qui cum mulieribus, Induit me Dominus vestimento salutis, Iuravit Dominus (minor), Loquebantur variis linguis apostoli (maior), Magnus Dominus et laudabilis (minor), Non turbetur cor vestrum, Pastores loquebantur ad invicem, Quodcumque ligaveris super terram, Rogavi pro te Petre, Serve bone et fidelis (maior), Spiritus Sanctus superveniet in te Maria.*

⁶⁴⁶ *Elegit te Dominus sibi in sacerdotem, Te martyrum candidatus.*

geknek a száma (39), melyek a korai officiumadatok után még 1100 előtt alleluiaként is használatba kerültek.⁶⁴⁸ 1100 után már csak három ilyen tételről tudunk.⁶⁴⁹ A magyarországi alleluiakészletben feltűnik huszonhárom olyan textus, melyeket csak a legrégebbi zsolozsmaforrások tartalmaznak, a műfaj összkiadása nem.⁶⁵⁰ A fentebb bemutatott csoportokhoz sorolhatók azok a rövid (minor) tételek is, melyek – bár a legrégebbi szerkönyvekben így nem szerepelnek – a hosszabb változatok rövidüléseinek tekinthetők,⁶⁵¹ valamint a *Tu es vas electionis* három szövegvariánsa, újrafogalmazása.⁶⁵²

Tágabb értelemben ide tartozik az a három alleluiavers is, melyeknek szövege feltűnő rokonságot mutat három régi responzórium főrészének szövegével. A hitvallók *Amavit hunc sanctum Dominus* és Mária Magdolna *Ecce Maria quaerit medicum* tétele a teljes főrészt, míg János apostol *Virgo Iohannes a Domino est* alleluiája csak a responzórium elejét idézi.⁶⁵³

alleluia	responzórium
Amavit hunc sanctum Dominus, gemmis honoris et ornavit: induit eum Dominus stola immortali, et ad portas paradisi coronavit.	Amavit eum Dominus, et ornavit eum, stolam gloriae induit eum, et ad portas paradisi coronavit eum.
Ecce, Maria quaerit medicum, venerat aegra, sanata est. Ecce Dominus Iesus eam, quam sanaverat per pietatis suae, gratiam confirmat, dicens: Fides tua te salvam fecit, vade in pace!	Caelestis medicus aegram, quam sanaverat per pietatis suae, sententiam confirmat: Fides tua, inquiens, te salvam fecit, vade in pace!
Virgo Iohannes a Domino est praelectus, et inter ceteros magis dilectus.	Virgo est electus a Domino atque inter ceteros magis dilectus.

A fennmaradó verzusok egy része olyan verses zsolozsmákból és kanciókból kölcsönzi szövegét, vagy veszi mintáját, melyeket az *Analecta Hymnica* kötetei is tartalmaznak. Az előképek között vannak antifónák (*Ave flos nobilium*,⁶⁵⁴ *Ave gemma virtuosa Dorothea*,⁶⁵⁵ *O castitate phalerata*,⁶⁵⁶ *O gemma pudicitiae*,⁶⁵⁷

⁶⁴⁷ *Crastina die delebitur, Dies sanctificatus illuxit nobis, Iustus non conturbabitur, Surrexit Dominus de sepulchro, Veni Domine et noli tardare.*

⁶⁴⁸ *Bene fundata est, Concussum est mare, Crucifixus surrexit a mortuis, Dilexit Andream Dominus, Dulce lignum dulces clavos, Felix es sacra virgo Maria, Haec est vera fraternitas quae vicit, Haec est virgo sapiens et una, Hic est sacerdos magnus qui in diebus, Hodie Christus natus est, Hodie Iesus Christus facie, Hodie Maria virgo caelos ascendit, In resurrectione tua, Iste est qui ante Deum, Iste sanctus digne in memoriam, Iste sanctus pro lege Dei, Levita Laurentius (minor, maior), Magnus sanctus Paulus (maior), Martinus episcopus migravit, Nativitas gloriosae Virginis Mariae, O quam gloriosum est regnum, Ora pro nobis beate Onuphrii, Post partum virgo, Prophetiae sancti praedicaerunt, Rex noster adveniet, Sancta Dei Genitrix... intercede, Sancte Michael archangele, Sancti et iusti in Domino, Sancti tui Domine florebunt, Solve iubente Deo, Spiritus Sanctus procedens a throno, Surrexit Christus et illuxit, Surrexit pastor bonus qui posuit (maior), Te gloriosus apostolorum chorus, Tradiderunt corpora sua, Tu es vas electionis... veritatis in, Veni electa mea, Vir Domini Benedictus.*

⁶⁴⁹ *Deus qui sedes (maior), Haec est virgo sapiens quam Dominus, Salve nobilis virga lesse.*

⁶⁵⁰ *Amo Christum (maior), Assumpta est Maria (maior), Beatus Gallus zelo pietatis armatus, Benedic Domine domum istam, Celebremus conversionem sancti Pauli, Dedisti Domine habitaculum, Ego sum pastor bonus qui pasco, Exivit per clausam portam, Glorificamus te sancta Dei Genitrix, Haec est vera fraternitas quae numquam potuit, Hodie beata virgo Maria puerum, Magnus sanctus Paulus (minor), Maria intacta virgo Deum nobis genuit, Mons Gargane, O Thoma Didyme, Regina caeli laetare, Sancte Paule apostole (maior), Senex puerum portabat (maior), Stirps lesse virgam produxit, Suscipe verbum virgo Maria, Tribus miraculis ornatum diem, Tu es vas electionis beate Paule intercede, Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem.*

⁶⁵¹ *Amo Christum... cui angeli serviunt, Assumpta est Maria, Deus qui sedes super thronum, Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium, Senex puerum portabat, Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam, Veni Sancte Spiritus.*

⁶⁵² *Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor, Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis, Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et.*

⁶⁵³ CAO IV Nr. 6081, 6296, 7901. Az *Amavit eum Dominus et ornavit eum* szöveg antifónaként is használatban volt. Lásd: CAO III Nr. 1360.

⁶⁵⁴ AH 5:166: Imre, 1. vesperás, Magnificat-antifóna.

⁶⁵⁵ AH 5:163: Dorottyá, 1. vesperás, 1. zoltárantifóna.

⁶⁵⁶ AH 5:163: Dorottyá, 1. vesperás, Magnificat-antifóna.

⁶⁵⁷ AH 5:168: Imre, 2. vesperás, Magnificat-antifóna.

*O laudanda Christi clementia*⁶⁵⁸), responzóriumok (*Nobilis et pulchra prudens Catherina*,⁶⁵⁹ *O Catherina virgo Christi speciosa*,⁶⁶⁰ *O praeclara stella maris*,⁶⁶¹ *Tres mirandae propagines*,⁶⁶²), kegyes énekek, kanciók (*Ab arce siderum*,⁶⁶³ *Ave verbum incarnatum*,⁶⁶⁴ *Salve regina caelorum*,⁶⁶⁵ *Transit ad aethera virgo puerpera*,⁶⁶⁶ *Tu virtutum tumba sine felle columba*,⁶⁶⁷ *Veni sapientia rex et regalis pietas*⁶⁶⁸), sőt verses zsoltárok is. Utóbbi Magyarországon az Ulászló-graduále *Salve virgo flos regalis* alleluiája képviseli, melynek szövege nem más, mint a Bonaventurának tulajdonított, *Ave virgo vitae lignum* kezdetű Mária-pszaltérium 11. és 13. versszak. A *Salve crux sancta salve mundi gloria* verzus Rothenburgi Heribertus Szent Kereszt-himnuszának első sorát idézi.⁶⁷⁰

alleluia	antifóna
<p>Ave, flos nobilium, rubens mundi rosula, salve, spes humilium, sidus sine macula, vale, candens lilium, lucerna fidelium,</p> <p>solamen flebilium, exaudi nos, miseros, ac prece nobis sedula fer, Henrice, praemium, repelle pericula!</p> <p>Ave, gemma virtuosa, Dorothea, vernans rosa,</p> <p>sis pro nobis speciosa, interventrix gratiosa!</p> <p>O, castitate phalerata, humilitate decorata, patientia ornata, virtutum floribus fulcita, temperantia polita, o, pretiosa margarita, sancta virgo Dorothea, statum nostrae paupertatis clementer considera.</p> <p>O, gemma pudicitiae, flos virginitatis,</p>	<p>Ave, flos nobilium, sacrae stirpis virgula, salve, spes humilium, sidus sine macula, lucerna fidelium, rubens mundi rosula, vale, candens lilium, pigmentorum cellula, solamen flebilium,</p> <p>prece nobis sedula fer, Henrice, praemium, repelle pericula!</p> <p>Ave, gemma virtuosa, Dorothea, vernans rosa, mundae vitae patens glosa, sis pro nobis speciosa, interventrix gratiosa!</p> <p>O, castitate phalerata, humilitate coronata, patientia ornata, virtutum floribus fulcita, temperantia polita, o, pretiosa margarita, sancta virgo Dorothea, cor in nobis mundum crea.</p> <p>O norma iustitiae, limes aequitatis, decor innocentiae, luna puritatis, gemma pudicitiae, flos virginitatis, castrum castimoniae,</p>

⁶⁵⁸ AH 28:23: Margit, 2. vesperás, Magnificat-antifóna.

⁶⁵⁹ AH 26:197: Katalin, matutínium, 1. nokturnus 1. responzórium.

⁶⁶⁰ AH 26:198: Katalin, matutínium, 1. nokturnus 3. responzórium.

⁶⁶¹ AH 48:428: Visitatio, matutínium, 2. nokturnus 3. responzórium.

⁶⁶² AH 5:84: Szűz Mária nővérei, matutínium, 2. nokturnus 2. responzórium.

⁶⁶³ AH 20:166.

⁶⁶⁴ AH 37:40, 54:257: Krisztus Testéről.

⁶⁶⁵ AH 20:186: Szűz Máriáról.

⁶⁶⁶ AH 15:86: Szűz Mária mennybevételeéről, 17. versszak, az alleluia első hat sora. Egy grammatikai és poétikai traktátusban a daktilus tanverse: AH 18:7.

⁶⁶⁷ AH 33:72: Dorottyról.

⁶⁶⁸ AH 21:12: A Szentháromságról, 13. versszak 2. fele.

⁶⁶⁹ AH 35:172.

⁶⁷⁰ AH 50:291.

alleluia	antifóna
<p>dux Emrice gloriae, cernens regem poli,</p> <p>nobis prece sedula</p> <p>opem fer, ingratis!</p> <p>O, laudanda Christi clementia, cuius veneranda in beata Margarita resplendent opera, quia vere fidei constantia nulla tormentorum expavit saevitia, ipsa nos prece sanctissima in caelesti collocet patria!</p>	<p>campus caritatis, Regem cernens gloriae regno claritatis, in loco miseriae nobis collocatis affer donum gratiae gratis et ingratis.</p> <p>O, laudanda Christi clementia, cuius admiranda in beata Margareta resplendent opera, quae verae fidei constantia nulla tormentorum mota est saevitia, ipsa nos prece sanctissima in caelesti collocet gloria!</p>
alleluia	responzórium
<p>Nobilis et pulchra, prudens Catherina puella, flagratur amore Dei, sprevit vana gaudia mundi.</p> <p>O, Catherina, virgo Christi speciosa, quae quinquagenos oratores superatos dirigit ad caelum aurum velut igne probatos.</p> <p>Tres mirandae propagines ex una vite generantur,</p> <p>de quibus sex homines et Dei Filius procreantur: hae sunt sanctae Annae tres puellae, omnes dignae maris stellae.</p>	<p>Nobilis et pulchra, prudens Catherina puella, flagrat amore Dei, spernit vaga gaudia mundi.</p> <p>Haec quinquagenos oratores superatos dirigit ad caelos aurum velut igne probatos.</p> <p>Mirandae propagines, Tres ex una vite Generantur palmites, Ex quibus sex homines Et creator vitae. V) Six ex Anna tres puellae, Omnes dictae maris stellae.</p>
alleluia	kanció
<p>Ave, verbum incarnatum ex Maria virgine, Vere passum, immolatum in cruce pro homine, Esto nobis degustatum mortis in examine, ut regnemus cum beatis in caelesti lumine!</p> <p>Salve, regina caelorum,</p> <p>sanctorum laetitia, vita beatorum, <i>dulcedo medicinae,</i> <i>decus angelorum,</i> <i>reparatrix gratiae,</i> <i>spes desperatorum.</i> <i>Ad te clamant filii</i> <i>matris Evae flentes,</i> <i>mater veri luminis,</i> <i>respice gementes,</i></p>	<p>1. Ave, verum corpus, natum ex Maria virgine, 2. Vere passum, immolatum in cruce pro homine, 4. Esto nobis praegustatum mortis in examine, 5. iunge tuis me beatum in caelesti culmine!</p> <p>1. Salve, mundi domina regina caelorum, sanctorum laetitia, vita beatorum. 2. Dulcedo munditiae, decus angelorum, reparatrix gratiae, spes desperatorum. 3. Ad te clamant filii matris Evae flentes, mater veri lili, respice gementes.</p>

alleluia	kanció
suspirans, Genitrix, ad te, Salvatoris, nobis ut sis adiutrix in valle miseriae! <i>Pietatis oculos super nos inclina, peccatorum vinculos solvere festina, nostrumque praemium, fructum ventris tui, benedictum Filium, quo possimus frui cum aeterno Domino!</i> O, clemens, o, pia absque ullo termino, o, dulcis Maria!	4. Suspiramus Genitrix, ad te, Salvatoris, nobis ut sis adiutrix in valle laboris! 5. Pietatis oculos super nos inclina, peccatorum loculos solvere festina. 6. Nobis monstra praemium, fructum ventris tui, benedictum Filium, ut possimus frui 7. Cum aeterno Domino, o, clemens, o, pia absque ullo termino, o, dulcis Maria!
Tu virtutum tumba, sine felle columba, generosa Dorothea, nos tuere, ne rumphaea daemonis succidant, nec tartara collidat!	Ave, tu virtutum tumba, sine felle es columba, generosa Dorothea, nos tuere, ne romphaea daemonis deiciat.
Veni, sapientia, rex et regalis pietas, tu, semper vicens unitas, novitas nos nova replens gratia!	Tu, vera sapientia, rex et regalis pietas, tu, semper vicens novitas, nova me reple gratia!

A magyarországi alleluiaékszlet még hat olyan verzust tartalmaz, melyeknek szövegei gyűjteményes szövegkiadásokban nem közölt zsolozsmaantifónákkal mutatnak egyezést vagy rokonságot. Mind az úrnapi (*O quam suavis est Domine Spiritus tuus*⁶⁷¹), az Anna- (*Felix Anna quaedam matrona*⁶⁷²) és a Heléna- (*O quam digne veneranda est beata Helena*⁶⁷³), mind a három Jakab-alleluia (*O beate Dei athleta Iacobe*⁶⁷⁴ *O decus Hispaniae sanctissime Iacobe*⁶⁷⁵ *O Iacobe omnium corde*⁶⁷⁶) szövegpárhuzama kimutatható a külföldi és a hazai zsolozsmaforrásokban. Míg az úrnapi, az Anna- és a Heléna-tétel textusa szó szerint megegyezik a kantikuantifónáéval, addig a Jakab-alleluiákban kisebb-nagyobb változtatások tűnnek fel.

alleluia	antifóna
O, beate Dei athleta, Iacobe, o, praeclarum decus apostolicae turmae, qui primus suavissima factus hostia Christi ad regnum, protomartyr inclite, pervenisti, tu pro nobis, quaesumus, sacris praevienias precibus maiestatem Dei!	O, beate Dei athleta, Iacobe, o, praeclarum decus apostolicae turmae, forma suavissima factus hostia Christi ad regnum, protomartyr, praevenisti, tu pro nobis, quaesumus, sacris precibus praevienias maiestatem Dei!
O, decus Hispaniae, sanctissime Iacobe, qui inter apostolos primus martyrio laureatus, qui et meruisti videre Dominum Redemptorem adhuc mortalem	O, lux et decus Hispaniae, sanctissime Iacobe, qui inter apostolos primatus tenes primus eorum martyrio laureatus, o, singulare praesidium, qui meruisti videre Redemptorem nostrum adhuc mortalem

⁶⁷¹ Cantus Index 203554, CAO-ECE V/A 40760, CAO-ECE VI/A *40760, CAO-ECE VII/A 40760.

⁶⁷² Cantus Index 201801, CAO-ECE V/B 5.0726.0640, CAO-ECE VI/B *5.0726.0100, CAO-ECE VII/B 5.0726.0640.

⁶⁷³ Cantus Index 206712, CAO-ECE V/B 5.0208.0500, CAO-ECE VII/B 5.0522.0500.

⁶⁷⁴ Cantus Index 203373, CAO-ECE V/B 5.0725.0640.

⁶⁷⁵ Cantus Index a00193, CAO-ECE V/B 5.0725.0100, CAO-ECE VI/B 5.0725.0100.

⁶⁷⁶ I-Rss XIV L1, GB-Lbl Add. 23935, CAO-ECE VI/B 5.0725.0010.

transfiguratum, exaudi, exaudi, exaudi preces servorum tuorum!	in deitate transformatum, exaudi preces servorum tuorum et intercede pro nostra salute omniumque populorum!
O, Iacobe, omnium corde, ore laudande, o, patrone singularis et amabilis, intercede pro nobis ad Dominum!	O, beate Iacobe, omnium corde, ore laudande, o, patrone singularis amabilis, intercede pro nobis ad Dominum!

A külföldi és a magyar zsolozsmaforrásokban is *responsorium breve* vagy verzikulus funkcióban szereplő *Elegit eam Deus et praelegit eam* lehetett a kiindulópontja a szüzek közös miséjére asszignált alleluianak.⁶⁷⁷

alleluia	responsorium breve
Elegit eam Deus, et praelegit eam, in tabernaculo suo habitare facit eam.	Elegit eam Deus, et praelegit eam, et in tabernaculo suo eam habitare facit.
	verzikulus
	Elegit eam Deus, et praelegit eam, et habitare eam facit in tabernaculo suo.

A *Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus* tétel szövege nagy valószínűséggel eredetileg zsolozsma-verzikulusként funkcionált *et gloriosus in maiestate sua* responzummal.⁶⁷⁸ A textus első része – gyakran *Mirabilis Dominus noster in sanctis suis* szövegváltozattal – ebben a rövid formájában verzikulusként és alleluiaként Európa valamennyi hagyományából bőségesen adatolható.⁶⁷⁹

Minden jel szerint a napi Mária-officium hazánkban általánosan elterjedt *O decus* kezdetű rezponzórium-sorozatának⁶⁸⁰ egyik tétele, a jelenleg kizárólag magyar szerkönyvekből adatolható *Lampas superno lumine* volt a mintája a *Sancta Maria regina caelorum* alleluianak, melynek második szakasza (*Ora pro nobis Filium*) azonos a rezponzórium verzusával.

Úgy tűnik, hogy nemcsak a zsolozsma és a mise, de az utóbbi műfajai között is volt átjárás. Az *O felix Colonia* Orsolya-alleluia az ugyanerre az ünnepre jegyzett *Virginalis turma sexus* szekvencia⁶⁸¹ kilencedik strófapárját emeli ki, és látja el új dallammal. A június 22-re asszignált *Mirabilis Deus amabilis novit*-tétel utolsó szakasza az azt követő, ma egyetlen magyar kéziratból ismert *Concinnantes Christo regi* szekvencia első verspárjának textusát anticipálja.⁶⁸² Bár rövidebb terjedelemben, de mégis erős az áthallás két alleluia, egy rezponzórium és egy szekvencia szövege között. A fentebb tárgyalt *Tres mirandae propagines-Mirandae propagines* alleluia-rezponzórium páros textusának részlete mintegy vándormotívumként tűnik fel az *Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa* alleluiaiban és a *Hymnus Deo laudis detur* szekvenciában.⁶⁸³ A *Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet*-tétel szövege szóról szóra idézi a pünkösdi vigíliamise áldozás utáni könyörgését.

alleluia	alleluia	rezponzórium	szekvencia
Ave, Anna, gratiosa, salve, arbor tu frondosa, tu virtutum speculum, ex qua surgunt tres puellae omnes dictae maris stellae, quae illustrant saeculum!	Tres mirandae propagines... hae sunt sanctae Annae tres puellae, omnes dignae maris stellae.	Mirandae propagines... V) Six ex Anna tres puellae, Omnes dictae maris stellae.	Hymnus Deo laudis detur... 9a) Sic ex Anna tres puellae... Omnes dictae maris stellae...

⁶⁷⁷ Cantus Index 600764, 008046, CAO-ECE V/B 5.0202.0541, 5.1401.0541, 5.1402.0541, 5.0202.0350, stb. CAO-ECE VI/B 5.1403.0541, 5.1403.0532, stb. CAO-ECE VII/B 5.1402.0490, stb.

⁶⁷⁸ Lásd: Breviarium Zagrabiense, Venezia, 1484, p. III/47, III/49. Cantus Index: 008083 *Gloriosus Deus in sanctis suis* R) *Mirabilis in maiestate sua*.

⁶⁷⁹ CAO IV 8141, KatSchlag 128, MMAe VII 312, 595, Cantus Index: g00040.

⁶⁸⁰ Dobszay L. 2000.

⁶⁸¹ AH 55:369, MSH 1, 289*, 315, 351.

⁶⁸² MSH 1, 138*, 209.

⁶⁸³ MSH 1, 179*, 376, lásd: MSH 2, 170–173.

A többi alleluia szövegeinek hasonló párhuzamaira eddig még nem bukkantunk, legfeljebb egymás közötti rokonságokra, részletmegfeleléseikre. Lényegében azonosnak tekinthetők azok a kommúnis vagy quasi kommúnis tételek, melyek az adott textust névbelyettesítéssel, névcserével alkalmazzák az éppen aktuális ünnepre.⁶⁸⁴ Hasonló a helyzet a Szűz Mária születésének ünnepére rendelt tétellel is, melynek kezdőszavát kicserélve Szeplőtelen Fogantatás napján is elhangozhatott (*Nativitas/Conceptio gloriosae Virginis Mariae*). Ide tartozik az a két alleluia is, melyeket bár forrásaink csak egy-egy szent napjára asszignálnak (György: *Georgi martyr Christi sanctissime sedule*, Vencel: *Consolator miserorum... Venceslae martyr pie*), de külföldön más alkalmazásukra is akad példa.⁶⁸⁵

Annak ellenére, hogy néhány esetben jelentősebb mértékben módosulnak a szövegek, a közöttük lévő kapcsolat mégis tetten érhető. Három tétel a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* húsvéti szövegből vesz át szakaszokat. Az egyik (*Surrexit pastor bonus qui pro suo grege*) csak megrövidíti a textust, a két Orsolya-alleluia (*Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo*, *Hodie virginum chorus trucidatus est*) viszont az első sor aktualizálása után minimális változtatással, illetve a nélkül folytatja a húsvéti verzust.

Surrexit pastor bonus, qui posuit animam suam pro ovibus suis, et pro suo grege mori dignatus est.	Surrexit pastor bonus, qui pro suo grege mori dignatus est.	Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo, quae posuit animam suam pro ipso, et cum suo grege coronata est.	Hodie virginum chorus trucidatus est pro Christo, rege suo, qui posuit animam suam pro ovibus suis, et pro suo grege mori dignatus est.
--	---	--	--

Kétség sem fér ahhoz, hogy az *Ave plena gratia benedicta Maria* az *Ave Maria gratia plena* verses megfogalmazása, mint ahogy ahhoz sem, hogy egy Anna-verzus (*Felix et beata es Anna*) a *Felix es sacra virgo Maria* adaptációja. Két Szent Kereszt-szöveg (*Dulce lignum dulces clavos*, *Salve crux sancta salve mundi gloria*) Mária-tétellel alakul át (*Dulcis mater dulci nato*, *Salve sancta Maria mundi domina*). Közülük az első – megfelelő szövegmódosítással – több funkcióban (Szűz Mária hét öröme vagy fájdalma) szerepel szerkönyveinkben. Míg egy Zsófia- (*O consolatrix miserorum*) és egy Orsolya-alleluiának (*O floreola sine spina*) a teljes második szakasza egybe cseng, addig egy György- (*Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum*) és egy Benedek-tételnek (*Vir Domini Benedictus*) csak az eleje.

Ave, plena gratia, benedicta Maria, Dominus tecum.	Ave, Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus!
Felix et beata es Anna, et omni laude digna, quia ex te orta est mater Christi, Maria.	Felix es, sacra virgo, Maria, et omni laude dignissima, quia ex te ortus est sol iustitiae.
Dulcis mater, dulci nato, dulcia praebens ubera, quae sola fuisti digna generare regem caelorum et Dominum.	Dulce lignum, dulces clavos, dulcia ferens pondera, quae sola fuisti digna sustinere regem caelorum et Dominum.
Salve, sancta Maria, mundi domina, redemptio populi, decus paradisi!	Salve, crux sancta, salve, mundi gloria, redemptio populi, decus paradisi!

⁶⁸⁴ *Elegit te Dominus sibi in sacerdotem/O beate Leonarde elegit te Dominus... Ornavit hic sanctus/Ornavit sanctus Stephanus tempora sua, Beatus rex Stephanus/Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget, Hic Franciscus/Martinus pauper et modicus, Sancta/Sancte Elisabeth/Augustine/Benedicte/Nicolae tu dulcedo pauperum, Sancte Adalberte/rex Ladislai/rex Stephane succurre nobis.*

⁶⁸⁵ *Sanctissime apostole Iacobe sedule:* Rey Ollerros, M. 2010, 306, *Stanislae martyr Christi sanctissime sedule:* Schenk, W. 1979, 593, *Consolator miserorum... sancte Galle/Othmare pater pie:* CH-SGs 546 f. 186^v.

O, consolatrix miserorum,
 sublevatrix oppressorum,
 mater pupillorum,
 spes orphanorum,
 Sophia praeclara,
 nobili ex prosapia
 genita cum Fide,
 Spe et Caritate
 pro deviis orate
 vos praelectae gemmae,
 ut per nos deleta mora
 salvemur mortis in hora!

**Sanctus martyr Georgius
 spiritu operum
 iustorum** plenus fuit,
 quia gratiam
 singulis sanctorum
 divinitus collatam
 solus obtinebat.

O, floreola sine spina,
 virens roseola, Ursula,

 nobili prosapia
 progenita,
 martyrum aurora,
 pro deviis ora,
 virgo decora,
 ut per te deleta mora
 salvemur mortis in hora!

Vir Domini, Benedictus,
 spiritu omnium
 iustorum plenus fuit.

A verses alleluiák terjedelme, szerkezete és rímképlete rendkívül változatos. A legrövidebb tételek háromsorosak, a leghosszabb huszonegy soros. A teljesen homogén – leggyakrabban nyolcas, ritkábban hetes vagy kilences – szótagszámú sorokból építkező verzusok, és a szabályosan váltakozó szótagszámúak (4 + 6, 8 + 7, 4 + 4 + 8, 8 + 8 + 6, 8 + 8 + 7, stb.) mellett igen nagy számban találunk különböző hosszúságú sorokból szabadon összeállított tételeket is. Néhány verzus (*Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa*, *O ingens gregis praemium*, *Rosa vernans caritatis*, stb.) felépítése és rímkezelése megegyezik a szekvenciákéval. A rímfajták közül szinte valamennyi megjelenik a tételek között.⁶⁸⁶ Ugyanakkor a szabályos rímképletű (vagy rím nélküli) versek viszonylag ritkák, jóval gyakoribb a rímtelen, a rímes és az asszonáncos⁶⁸⁷ verssorok váltakozása.

incipit	szerkezet, szótagszám	rímképlet
háromsoros		
<i>Ave plena gratia benedicta Maria</i>	7 + 7 + 5	a a x
<i>Confessor pretiose N. precibus tuis</i>	7 + 11 + 12	x a a
<i>Salve virga Iesse Maria</i>	9 + 9 + 9	a a a
<i>Salve virga florens Aaron Maria</i>	11 + 11 + 8	a a a
<i>Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	Trop. 8 × 6	Trop. 8 × a b a b a x
<i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i>	8 + 8 + 5	—
négysoros		
<i>Ave gemma virtuosa Dorothea</i>	4 × 8	a a a a
<i>Alter Mariae filius</i>	4 × 8	a a a a
<i>Salve sancte Ladislave germen dulce</i>	4 × 8	a a b b
<i>Consolator miserorum</i>	4 × 8	a b a b
<i>Felix ex fructu triplici</i>	4 × 8	a b a b
<i>Martha cuius virtutibus</i>	4 × 8	a b a b
<i>Pater pater Dominice tuorum memor operum</i>	4 × 8	a b a b
<i>In Maria benignitas</i>	4 × 8	x a x a
<i>Spes datur omni populo</i>	4 × 8	x a x a
<i>Qui creavit omnia caelum</i>	7 + 8 + 8 + 8	a a a a
<i>Sponsa veri Zachariae Elisabeth</i>	8 + 8 + 8 + 7	a a a x
<i>Virga Iesse floruit</i>	7 + 11 + 7 + 11	a a a x
<i>Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole</i>	8 + 8 + 12 + 13	a a a x

⁶⁸⁶ Páros rím: *Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie, Sidus caeli praefulgidum laudis, Ut rosa prae spina praefulget*, stb. Keresztrím: *Consolator miserorum, Felix ex fructu triplici, Martha cuius virtutibus*, stb. Ölelkező rím: *Antoni compar inclite, Margareta quae decreta praefecti damnas aspera, Veni sapientia rex et regalis pietas*, stb. Bokorrím: *Alter Mariae filius, Ave gemma virtuosa Dorothea, Salve virga florens Aaron Maria*, stb. Halmazrím: *Ave benedicta Maria Iesu Christi mater, O floreola sine spina, Rigans montes de supernis*, stb. Félrím: *In Maria benignitas, O Ludovice tu gemmula cara, Virgo Dei Catherina*, stb.

⁶⁸⁷ A táblázatban dőlt betűvel.

incipit	szerkezet, szótagszám	rímképlet
<i>O sidus summi regis... nos</i>	7+8+7+6	a a x a
<i>Veni regina nostra veni domina</i>	7+5+6+9	a a x a
<i>O Maria virgo dia ora tuum Filium</i>	8+7+7+7	x a a a
<i>Dulce cordi nomen Iesu</i>	8+8+7+8	a a b b
<i>Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie</i>	8+8+6+7	a a b b
<i>Sidus caeli praeifulgidum laudis</i>	8+8+7+7	a a b b
<i>Ut rosa prae spina praeifulget</i>	6+8+6+8	a a b b
<i>Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis</i>	7+7+8+8	a a b b
<i>Sancta Maria regina caelorum</i>	11+11+8+8	a a b b
<i>Egregie Dei martyr Sigismunde</i>	12+11+10+9	a a b b
<i>In Deo laudabitur et in caelo coronabitur</i>	7+9+8+8	a a b b
<i>Salve virga florens Aaron salve</i>	8+9+5+8	a a b b
<i>Sancte Bartholomaei Indorum apostole</i>	7+7+7+10	a a b b
<i>Salve crux sancta salve mundi gloria</i>	5+7+7+6	a a b b
<i>Salve sancta Maria mundi domina</i>	7+5+7+6	a a b b
<i>Nobilis et pulchra prudens Catherina</i>	6+9+8+9	a a b b
<i>Sancta Dei famula prece (minor)</i>	7+7+7+4	a a x x
<i>Sidus caeli fulgidum devotae</i>	7+11+10+9	a a x x
<i>Gaude Maria virgo mater</i>	9+8+10+9	a a x x
<i>Anna mater Genitricis Dei</i>	10+8+8+7	a a x x
<i>Culminis angelici sublime fastigium</i>	7+7+7+7	a b a b
<i>Diadema spineum veneremur hodie cuius per aculeum (minor)</i>	7+7+7+7	a b a b
<i>Laudemus Dominum qui antistitem egregium</i>	6+9+8+7	a b a b
<i>Nicolaus hic accensus fuit sacro Pneumate</i>	8+8+6+8	a b a b
<i>Hodie miraculis refulget</i>	10+9+7+6	a b a b
<i>O Ludovice tu gemmula cara</i>	5+9+7+9	x a x a
<i>Virgo Dei Catherina precibus venerandis</i>	8+7+6+9	x a x a
<i>Veni sapientia rex et regalis pietas</i>	7+8+8+11	a b b a
<i>Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>	8+8+6+5	a x x a
<i>Sancti tui Domine nos ubique adiuvent</i>	7+7+8+9	—
<i>Laeta mente Stanislai recolamus festa</i>	8+6+6+6	—
<i>Dulcis mater dulci nato</i>	8+8+12+9	—
ötsoros		
<i>Ave thronus Trinitatis</i>	8+8+8+8+7	a a a a x
<i>O sidus summi regis... flos</i>	7+8+5+6+6	a a a a x
<i>Pie pastor Hermolae cum grege militiae</i>	8+7+10+8+7	a a a x a
<i>Ave sancta Maria caeli regina</i>	7+5+6+6+8	a a a b b
<i>O flos paradisi</i>	9+9+7+7+5	a a b b b
<i>Iesu Christe auctor vitae</i>	8+8+10+6+7	a a b x b
<i>O felix Hedvigis</i>	6+5+6+7+4	a a b a b
<i>Catherina flos rosarum</i>	8+8+8+8+7	a a b b x
<i>Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus</i>	8+8+8+8+7	a a b b x
<i>Mediatrix vitae datrix</i>	8+7+8+8+7	x a b b a
<i>Ave stillans melle alvearium</i>	11+11+11+11+3	a b a b x
<i>Gaude virgo virginum</i>	7+4+7+6+7	a x a x a
<i>Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium</i>	9+8+7+7+7	a b b a a
<i>Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis</i>	6+9+8+10+7	x x x a a
hatsoros		
<i>O oliva caritatis</i>	8+8+8+8+8+8	a a a x a a
<i>O Maria virgo praelecta</i>	4+6+6+6+7+5	a a a b b a
<i>Gaude virgo mater pia</i>	8+8+8+8+9+8	a a a b b b
<i>Quem caelestis harmonia</i>	8+8+8+9+11+11	a a a b b b
<i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i>	8+8+8+10+8+8	a a a b b b
<i>O Maria mater Christi montana quae adisti et cognatam</i>	8+8+8+8+8+8	a a b b c c
<i>Tu virtutum tumba sine felle columba</i>	6+7+8+8+6+7	a a b b c c
<i>Concipe dum recolis</i>	7+8+5+8+6+8	a a b b c c
<i>O sancte Stanislai vir Dei praeclare</i>	7+6+7+8+8+9	a a b b c c
<i>O Maria mater pauperum</i>	9+9+10+9+8+8	a a b b c c
<i>O Catherina virgo Christi speciosa</i>	5+8+5+8+6+9	a a b b x b
<i>Martyr Petre sidus vespertinum</i>	10+10+10+10+9+11	a a b b x x
<i>Sancte Adalberte Christi martyr pretiose</i>	6+8+9+11+8+8	a a b b x x
<i>Recole virgo Maria virginem parituram</i>	8+7+8+12+8+8	x x a a b b
<i>Pulchra es et decora filia Ierusalem</i>	7+7+6+6+7+4	a x x a b b

incipit	szerkezet, szótagszám	rímképlet
<i>Sancta Dei famula Elisabeth (maior)</i>	7+4+7+7+7+4	a x a a x x
<i>Stella novae claritatis</i>	8+7+8+7+8+7	a b a b a b
<i>Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	7+7+7+6+7+7	a b a b a b
<i>O gemma pudicitiae</i>	8+6+7+6+7+6	a b a x x b
<i>Salve sidus nitens morum</i>	8+5+5+11+8+7	a x x b a b
<i>Tres mirandae propagines</i>	8+9+7+10+10+8	a b a b c c
<i>Margareta quae decreta praefecti damnas aspera</i>	4+4+8+4+4+8	a a b a a b
<i>Rosa vernans caritatis</i>	8+8+6+8+8+6	a a b a a b
<i>Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae</i>	6+9+7+8+6+6	a a b x x b
<i>Antoni compar inclite</i>	8+8+8+8+8+8	a b b a a b
<i>Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa</i>	8+8+7+8+8+7	a a b c c b
<i>O ingens gregis praemium</i>	8+8+7+8+8+7	a a b c c b
<i>O felix Colonia</i>	7+7+7+7+7+7	a a b c c b
<i>Fax praecelse deitatis</i>	8+8+7+6+8+8	a b c a b c
<i>Protege pastor bone sancte Erasme</i>	7+5+5+5+6+6	a a x x x x
<i>Salve rex benigne Ladislai laude digne</i>	6+8+8+9+6+6	a a x x x x
<i>Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	Trop. 8+8+9+8+8+8	Trop. a b b b a x
<i>Sophia mater sancta intercede pro nobis</i>	7+7+8+8+8+3	—
<i>Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens</i>	8+7+7+5+8+8	—
<i>O sancte praesul et martyr Dei Erasme</i>	10+7+9+7+11+5	—
hétsoros		
<i>O consolatrix pauperum Maria</i>	8+8+8+7+8+8+7	a b a c b a c
<i>O pia regum filia</i>	8+8+8+7+8+8+7	a b a c b b c
<i>O sanctitatis speculum</i>	8+8+8+7+8+8+7	a b a c b x c
<i>O patriarcha pauperum Francisce</i>	8+8+8+7+8+8+7	a b a c b x c
<i>Catherina virginum praecelsa fulges laurea</i>	7+8+8+7+8+7+7	a b a c b a c
<i>Augustine flos praesulum</i>	8+8+8+7+7+8+7	a b a b b x b
<i>Rutilantes rosas rosa</i>	8+8+8+9+8+8+4	a a b b c c c
<i>Lauda dulci harmonia</i>	8+8+8+8+8+8+8	a a a a a a a
<i>Trop. Corde gaude mente plaude</i>	Trop. 8+7+8+7+8+7+8+8	Trop. a a a b a x x b
<i>Fasciculus mirre filius meus</i>	6+7+5+8+8+7+6	x x a x x a a
nyolcsoros		
<i>Salve virgo flos regalis</i>	8+8+8+8+8+8+8+8	a a b b c c d d
<i>Sprevit torum coniugalem</i>	8+8+9+8+8+8+8+12	a a b b c c d d
<i>O athleta Margareta</i>	8+8+8+8+7+8+8+7	x x x a a b b
<i>Salve Maria decus pietatis mater</i>	11+8+8+8+8+8+8+6	a b a b a b a b
<i>Ave verbum incarnatum</i>	8+7+8+7+8+7+8+7	a b a b a b x b
<i>Trop. Iesu salutis hostia</i>	Trop. 8+8+8+7+7+8/8+8+8+8	Trop. a b b c c b / d d a
<i>Felix virgo quae nondum edita</i>	8+8+7/8+7+8+8+8+8	e e c / a x f f f a
<i>Rigans montes de supernis</i>	4+6+4+6+4+6+4+6	a b a c a b x c
<i>O quam digne veneranda est beata Helena</i>	8+7+8+7+8+7+8+7	a b a b b b b b
<i>Salve decus angelorum salus orbis</i>	8+7+5+8+6+9+7+4	a a a b b b b b
<i>O sidus Poloniae</i>	8+8+8+7+8+8+8+7	a a a b c c c b
<i>Imperatrix egregia</i>	7+6+7+6+7+6+7+6	x a b a x b x b
<i>Imperatrix egregia</i>	8+8+7+7+4+7+7+5	a a a a a a a a
<i>Imperatrix egregia</i>	8+8+7+7+4+7+7+5	a a a a a a a a
<i>Trop. Ave Maria plena gratia</i>	Trop. 5+5+5+7+5+5/5+7+6+6+5+5/7×7/+2×5	Trop. a a a a a a / a a a a a a / b c c c a a b / b b
<i>Imperatrix egregia</i>	8+8+7+7+4+7+7+5	a a a a a a a a
<i>Trop. Regina caeli inclita</i>	Trop. 8×8+8+7	Trop. a a b / a a b / a a b / a a b / c c b / a x b / d d b / a a b
<i>Dei Genitrix sancta Maria</i>	5+5+6+4+8+5+6+5	—
kilencsoros		
<i>O praeclara stella maris</i>	8+8+8+8+7+8+8+8+8	a a b b c d d x c
<i>O oliva pietatis</i>	8+8+8+8+8+7+8+8+9	a a a a b b b b b
<i>O floreola sine spina</i>	9+9+7+4+6+6+5+8+8	a a a a b b b b b
<i>O castitate phalerata</i>	9+9+8+9+8+9+8+8+7	a a a b b b c x c
<i>O Baptista Christi testis</i>	8+8+7+7+7+7+7+7+6	a a b c c c b b b
<i>Ave benedicta Maria Iesu Christi mater</i>	9+10+4+4+4+5+6+4+7	a a b b b b b a a
<i>Trop. O Maria caeli via</i>	Trop. 4×4+4+7	Trop. a a b / c c b / d d b / e e b
<i>Ave virgo sacra Barbara</i>	9+10+4+4+4+5+6+4+7	a a b b b c c x x
<i>Trop. O beata sponso grata</i>	Trop. 4×4+4+7	Trop. a a b / c c b / d d e / f f e
<i>O rex et apostole Stephane</i>	7+7+7+8+7+5+6+6+6	—

incipit	szerkezet, szótagszám	rímképlet
tíz soros		
<i>O gloriosa mater Christi Maria</i>	5+7+6+6+5+7+7+8+7+7	ab a a b c c b d d
<i>Trop. Maria candens lilium</i>	Trop. 6 × 8 + 7	Trop. a b / a b / a c / a c / d b / d b
<i>O Maria rubens rosa</i>	8+7+8+7+8+7+7+8+8+7	ab a b x a x c b c
<i>O Maria rubens rosa</i>	8+7+8+7+8+7+7+8+8+7	ab a b x a x c b c
<i>Trop. Madens Gedeonis ros</i>	Trop. 6 × 7 / 6 × 7 / 2 × 8 + 7 + 7 / 6 × 7	Trop. a a b a a b / c c d e e d / f f g / f f g / h h d i i d
<i>O Maria rubens rosa</i>	8+7+8+7+8+7+7+8+8+7	ab a b x a x c b c
<i>Trop. Maria candens lilium</i>	Trop. 5 × 8 + 8 + 7	Trop. a a x / b b c / d d c / e e x / f f x
<i>O Maria rubens rosa</i>	8+7+8+7+8+8+7+8+8+7	ab a b x a x c b c
<i>Trop. Pandens Gedeonis ros</i>	Trop. 7+7+7+8+8+6 / 8+7+7+7+7+7 / 6 × 7	Trop. a a b b b b / c c d e e d / a a b f f b / c c d g g b
<i>O Maria rubens rosa</i>	8+7+8+7+8+7+7+8+8+7	ab a b x a x c b c
<i>Trop. Summum caeli gaudium</i>	Trop. 7+8+7+8+8+7 / 8+8+6+8+8+7 / 2 × 8 + 8 + 7 / 2 × 8 + 8 + 7 / 7+8+7+8+8+7 / 2 × 8 + 8 + 7	Trop. a a b b b b / c c c d d x / e e f / b b b / d d x / b b b / e e f b b b / g g b / h h b
<i>O Maria mater Christi virgo pia</i>	4+8+7+6+8+8+7+9+7+4	a a b b b b b b x a
<i>Trop. Ave domina deitatis cellula</i>	Trop. 5+7+11+12+7+5+5+7+12+8+7+7+5+5+6+6+11+12	Trop. a a a a b b b b b b x a x x a a a a a
<i>Salve regina caelorum</i>	8+7+6+6+6+7+7+6+7+6	ab a c x c x b x b
<i>Trop. Dulcedo medicinae</i>	Trop. 4 × 7 + 6 / 7 + 6 + 7 + 6 + 6 + 6 + 7 + 6 + 7	Trop. a b / a b / x c / x c / d e d e f g f g x
<i>O decus Hispaniae sanctissime Iacobe</i>	7+7+7+10+9+7+5+5+9+8	—
tizenegy soros		
<i>Ave flos nobilium</i>	7+7+7+7+7+7+7+8+7+7	ab a b a a a x b a b
<i>O laudanda Christi clementia</i>	4+6+6+8+6+7+4+6+7+9+10	a a a a a x a x a a a
<i>Mirabilis Deus amabilis novit</i>	6+6+8+5+5+7+9+4×8	x x a a a b b c d c d
<i>O Verbi ales Christo cara Maria</i>	9+9+8+8+8+4+7+4+7+8+4	a a x x a b b b b a b
<i>Trop. Exaudi vocem flebilem</i>	Trop. 8+8+8+8+8+7+9+8+8+8 / 10 × 8	Trop. a a a a x x b b b b x / c c c c c c c c c c
tizenkét soros		
<i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>	2 × 6 + 6 + 5 / + 6 × 5	a a b / c c b / d d e f f e
<i>O Maria virgo pia orphanorum consolatrix</i>	11 × 8 / + 4	ab b c c d d a e e e a
<i>O consolatrix miserorum</i>	9+8+6+5+6+8+6+6+7+7+8+8	a a a a b b c c c c b b
<i>Ab arce siderum</i>	6+7+8+7+8+7+8+7+8+8+8+7	x a x a b b b c c c b
<i>Trop. Ait illa sum ancilla</i>	Trop. 8 × 4 + 4 + 7	Trop. a a a / b b c / d d c / e e a / c c f / g g f / h h x / i i c
tizenhárom soros		
<i>O pater pie Paule</i>	8+6+7+7+9+8+6+6+5+6+6+6+4	x a a b b x x c d c d c c
huszonegy soros		
<i>Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt</i>	7+8+8 / + 7 + 8 + 7 + 6 / + 7 + 8 + 7 + 8 / + 8 + 8 + 7 + 5 / + 7 + 7 + 7 + 6 + 7 + 7	a a x / b b b b b / c c c c / d d e e / f f f g g g

AZ ALLELUIÁK DALLAMAI

A magyarországi alleluiaészlet dallamainak az áttekintése a melodikus anyag nagy száma (561)⁶⁸⁸ és szövevényes kapcsolatai miatt csak előre meghatározott szempontok, csoportok szerint lehetséges. A rendezés elveinek kidolgozását, a kategóriák felállítását azonban rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy – bármilyen szisztémát kövessünk is – a dallamok tekintélyes részének a besorolása többféle lehet. Vannak olyan darabok, melyek kontrafaktumok (egy ismert alleluia újraszövegezései), egyben tónusváltó tételek, vagy egy általánosan elterjedt szöveg dallamát más melodikus anyagra cserélők, esetleg korábban ismeretlen zenei megoldással élők. További nehézséget jelent a két kassai graduále azon tételeinek az elhelyezése, melyeknek jelenleg sem magyar, sem külföldi párhuzamáról nem tudunk, s melyek késői, 16. század eleji lejegyzésük ellenére igen gyakran archaikus, elvétve műfajidegen, antifónaszerű vonásokkal bírnak. Számolva a rendszerezés képlékenységeivel és esetlegességével, a dallamokat a következő csoportosításban tekintjük át.

A két fő egységben belül – régi és új stílusú tételek – először a kontrafaktumokat vesszük számba, tónusonként a legtöbb szöveget hordozó dallamoktól a legkevesebb eltérő textussal szereplőkig haladva. Külön tárgyaljuk – de a könnyebb áttekinthetőség kedvéért a két másik kategória összefoglaló táblázataiban csillaggal (*) jelölve feltüntetjük – az egy adott szöveg melodikus anyagának tonalitását átértelmező tónusváltó tételeket függetlenül attól, hogy kontrafaktumok vagy önálló dallamok-e. A két nagy szakasz (rég és új stílusú tételek) végén a zenei mintáktól, előzményektől független, kontrafaktumok nélküli alleluia szerepelnek. Külön fejezetben vesszük számba azokat a szövegeket, melyekhez énekeskönyveinkben több eltérő dallam kapcsolódik.

Elemzéseinkben az egyes alleluia külföldi és hazai elterjedtségének számbavétele mellett elsősorban a dallamválasztásra, a tonalitásra, a lejegyzésre (transzpozíció), a melizmák kezelésére (rövidítés), a jellegzetes zenei megoldásokra (verzus indítása, belső záratok kialakítása, stb.), kontrafaktumok esetében a mintadallam adaptációjának módjára vonatkozó megfigyeléseink szerepelnek,⁶⁸⁹ melyeket külföldi források adataival is összevetünk, ütköztetünk kísérlet téve a karakterisztikus, más tradícióban ismeretlen, hazai megoldások felderítésére. Az összehasonlításához általunk felhasznált külföldi szerkönyvek mellett elsősorban két internetes oldal (Cantus Index, Usuarium) adatait vettük figyelembe, melyeket csak abban az esetben tüntetünk fel, ha egy adott alleluia további előfordulásait regisztrálják, illetve ha a szövegkezdet (incipit) alapján pontosan beazonosítható a tárgyalt tétel.

Régi stílusú tételek

A hangjelzett alleluia 354 régi stílusú tétele közül 101 önálló dallam, 203 pedig kontrafaktum. Utóbbiak 50 minta- vagy alapidallam felhasználásával készült újraszövegezések. A tételek tonális megoszlása rendkívül egyenlőtlen. Az 5–6. tónusú *f* darabokhoz képest (40) feltűnő a *d* alaphangú (1–2. tónus) alleluia kiugró száma (155), és a *g* dallamok (7–8. tónus) dominanciája (97).

tónus	alapidallam	kontrafaktum	önálló dallam	összesen	
1.	13	62	26	101	155
2.	7	32	15	55	
3.	4	8	7	19	62
4.	3	26	14	43	
5.	4	16	1	21	40
6.	2	12	5	19	
7.	4	19	16	39	97
8.	13	28	17	58	
összesen	50	203	101	354	

⁶⁸⁸ Ez a szám az azonos, de egyes forrásokban jelentős különbségekkel, vagy eltérő tropusokkal lejegyzett, a kritikai dallamkiadásban (MSH 5) *a*, *b*, stb. betűkkel jelölt dallamokkal együtt 602.

⁶⁸⁹ Az alleluiaknak az egyes forrásokban szereplő pontos asszignációjáról és a szövegváltozatokról „A magyarországi források alleluiainak betűrendes jegyzéke”, illetve „Az alleluia latin szövegeinek kritikai kiadása és magyar fordítása” című fejezetek adnak tájékoztatást.

Kontrafaktumok

1. tónus

alapedallam	kontrafaktum
<i>Iustus ut palma florebit</i>	<i>Modicum et non videbitis me Vado ad eum qui me misit et nemo Usquemodo non petistis Dum complerentur dies Pentecostes Dilexit Andream Dominus Tu es vas electionis beate Paule intercede Erat Iohannes praedicans in deserto Misso Herodes spiculatore Martinus episcopus migravit Surrexit Dominus de sepulchro O quam bonus et suavis est Oportebat pati Christum Venite ad me omnes qui laboratis Crastina die delebitur Senex puerum portabat (minor) Christus resurgens ex mortuis</i>
<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	<i>Dominus in Sina in sancto Paraclitus Spiritus Sanctus Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis Virgo Iohannes a Domino est Tu puer propheta Altissimi vocaberis Magnus sanctus Paulus (minor) Martinus episcopus migravit Egregia sponsa Christi Veni electa mea et ponam in te Regnavit Dominus super omnes gentes Haec est virgo sapiens et una de numero Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)</i>
<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i>	<i>Ascendens Christus in altum Ave rex tu solus nostros miseratus errores (minor, maior) Virgo Dei Catherina precibus venerandis Veni electa mea et ponam te in Oportebat pati Christum</i>
<i>Qui confidunt in Domino</i>	<i>Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior) Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis Qui timent Dominum sperent in eum Mittat vobis Dominus auxilium Candor est lucis aeternae* Fundata est domus Domini Rex noster adveniet Christus Hic Franciscus pauper et modicus Hic Martinus pauper et modicus Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi</i>
<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	<i>Iudicabunt sancti nationes Corona aurea super caput eius Beatus vir qui suffert tentationem</i>
<i>Ascendens Christus in altum</i>	<i>Vir Domini Benedictus Vox sancti Bartholomaei quasi tuba Corpora sanctorum in pace sepulchri sunt</i>
<i>Iustus germinabit sicut liliam</i>	<i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior) Non vos relinquam orphanos Ego vos elegi de mundo</i>
<i>Non vos me elegistis</i>	<i>Ego sum pastor bonus qui pasco Ego sum pastor bonus et cognosco Gaudete iusti in Domino</i>
<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	<i>Veni Domine et noli tardare* Paratum cor meum Deus* Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium</i>
<i>Adducentur regi virgines post eam*</i>	<i>In omnem terram exiit sonus eorum</i>
<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	

alpdallam	kontrafaktum
<i>Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate (minor)*</i>	<i>Omnes gentes plaudite iubilate</i>
<i>Qui timent Dominum sperent in eum</i>	<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>

A külföldön és hazánkban egyaránt általánosan ismert *Iustus ut palma florebit* tétel,⁶⁹⁰ melyet valamennyi hangjelzett forrásunk *d* lejegyzésben és – késői és/vagy perifériális énekeskönyveink kivételével⁶⁹¹ – a nagy melizmák lényeges rövidítése, elhagyása nélkül közöl, tizenhat különböző szöveggel szerepel szerkönyveinkben. Schlager a húsvét harmadik vasárnapjára asszignált *Modicum et non videbitis me* verzusnak két dallamát adatolja,⁶⁹² ám nem utal arra, hogy a két melodikus anyag két különböző szöveget hordozott. A *Modicum, et non videbitis me, iterum modicum, et videbitis me* minor változat kapta a *Iustus ut palma florebit* dallamát, a *quia vado* szavakkal folytatódó maior forma pedig egy önálló nyolcadik tónusú zenei anyagot. Míg utóbbi Európában széles körben elterjedt,⁶⁹³ addig a rövidebb szövegű kontrafaktumot csak a közép-európai (cseh, morva, lengyel, magyar) és az észak-itáliai tradíciók preferálták.⁶⁹⁴ A tétel dallama transzpozíció nélkül, viszonylag egységes formában, a középkorvégi kéziratokban jubilus nélkül, de a verzus nagy belső melizmáját legtöbbször megtartva⁶⁹⁵ hagyományozódott hazánkban.

Hasonló a helyzet húsvét negyedik vasárnapjának *Vado ad eum qui me misit* kezdetű verzusával is. A műfaj katalógusa és dallamkiadása három régi stílusú melodikus anyagról tud, melyek közül kettő kontrafaktum,⁶⁹⁶ a szövegek különbözőségeire azonban ebben az esetben sem találunk utalást. Nálunk három domonkos misszále kivételével⁶⁹⁷ mindig az *et nemo ex vobis* szavakkal folytatódó vers szerepel, notált kéziratokban a *Iustus ut palma florebit* dallamával, *d* lejegyzésben, a fentebb említett késői forráscsoportban a jubilus jelentős rövidítésével vagy elhagyásával.⁶⁹⁸ Ezt a szövegválasztást és dallamalkalmazást ugyanazok az európai hagyományok követik, melyek a *Modicum et non videbitis me* minor alakját is jegyzik,⁶⁹⁹ míg a *sed quia haec* folytatású változatot, egy önálló első tónusú melodikus anyaggal, a nyugat-európai úzusok.⁷⁰⁰

⁶⁹⁰ KatSchlag 38, MMMAe VII 276, 567, Cantus Index: g01362.

⁶⁹¹ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik. Lásd: MSH 5 I/1. Dallamtár 1.

⁶⁹² KatSchlag 38, 246, MMMAe VII 316, 633.

⁶⁹³ A-Ssp A. VII. 20, CZ-OLu M III 44, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Llb Add. 23935, I-BV VI 34, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, PL-WRu I. F. 416, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissNid 1519, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 184, Henderson, W. G. 1874, 141. Cantus Index: g02601.

⁶⁹⁴ A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, H-Bn 93, HR-Zu MR 70, I-MEs 19, I-MOđ O I 7, I-MOđ O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 43, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, MissChur 1497, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissTroyes 1489, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 63. Cantus Index: g02083.

⁶⁹⁵ H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68. Lásd: MSH 5 I/1.1. Dallamtár 1.1.

⁶⁹⁶ KatSchlag 38, 147, 271, MMMAe VII 513, 600. Schlager a *Dominus dixit ad me* kontrafaktumaként két beneventán forrást jelöl meg (KatSchlag 271). Közülük csak az egyik kézirat állt rendelkezésünkre (I-BV VI 34, lásd: PalMus XV.), ám az nem tartalmazza a tételt.

⁶⁹⁷ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50.

⁶⁹⁸ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60. A verzus nagy belső melizmája csak négy kéziratban rövidül jelentős mértékben: H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759. Lásd: MSH 5 I/1.2. Dallamtár 1.2.

⁶⁹⁹ A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, H-Bn 93, I-IV LX (91), I-MOđ O I 7, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Vcd 56, I-Vcd 186, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 43, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, MissChur 1497, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 64. Cantus Index: g02086.

⁷⁰⁰ A-Ssp A. VII. 20, CZ-OLu M III 44, E-Mn Vitr. 20–4, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, GB-Ccc 270, GB-Llb Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-WRu I. F. 416, MissAngers 1489, MissAvila 1510,

A húsvéti sorozat ötödik vasárnapra asszignált *Usquemodo non petistis* alleluiájának a szövege nem, de dallama annál változékonyabb. Az összkiadás négy melodikus anyaga közül három csak egy-egy forrásból dokumentált. A közreadás szerint a textus egy beneventán kódexben egy önálló 8g melodikus anyaggal,⁷⁰¹ ugyanebben a tonalitásban az *Adorabo ad templum sanctum tuum* kontrafaktumaként egy francia kéziratban,⁷⁰² a *Iustus ut palma florebit* újraszövegezéseként pedig egy 11–12. századi itáliai graduáléban szerepel.⁷⁰³ A negyedik megoldás, melynek mintája a *Post partum virgo* alleluia egy negyedik tónusú formája, több, főként francia szerkönyvben tűnik fel.⁷⁰⁴ A magyar hangjelzett forrásokban általános és kizárólagos, egységes *d* lejegyzésű, csak a késői kéziratokban egyszerűsített és rövidített melizmatikájú⁷⁰⁵ *Iustus*-kontrafaktum külföldi párhuzamai elsősorban cseh, morva és lengyel adatokkal egészíthetők ki.⁷⁰⁶ A magyar és a közép-európai régiók emblematisz húsvétii *Modicum–Vado–Usquemodo* hármasának keletkezési helye a szövegválasztás és a dallamalkalmazás párhuzamos adatai alapján nagy valószínűséggel Észak-Itália lehetett.

Az Európában széles körben ismert pünkösdi *Dum complerentur dies Pentecostes*⁷⁰⁷ *d* lejegyzései a melék hagyományok egyszerűsítéseitől eltekintve,⁷⁰⁸ feltűnően egységesek egyházmegyés forrásainkban. Ezekből élesen elválnak az egymáshoz képest azonos zenei, és részben azonos szövegváltozatokkal (*pariter discipulí*⁷⁰⁹ helyett *pariter dicentes*⁷¹⁰ vagy *sedentes*⁷¹¹) élő ferences énekeskönyveink.

Szerkönyveink elhagyhatatlan *Dilexit Andream Dominus* András-tételének – mely valamennyi külföldi úzus számos forrásából adatható⁷¹² – alapvetően egységes *d* dallamában, melynek teljes jubilusát csak öt énekeskönyvünk írja ki,⁷¹³ a felvidéki és az erdélyi szász források apró, de annál jellegzetesebb megoldásai tűnnek fel a verzus elején (*da ag* helyett *f fag*), és nagy belső melizmájában.⁷¹⁴

Pál apostol *Tu es vas electionis* kezdetű alleluiája négy különböző szöveggel, és ugyanannyi dallammal szerepel notált forrásainkban. Az egyik legrövidebb, *Tu es vas electionis, beate Paule, intercede pro nobis Deum!* alak nálunk kizárólag a Bakócz-graduáléban kap helyet, a mintadallamot pontosan követő *Iustus ut palma florebit* kontrafaktumként.⁷¹⁵ Külföldi párhuzamai szinte kivétel nélkül csak francia szerkönyvekből adathatók,⁷¹⁶ de mindig szövegvariánssal (*Paule, ora pro,*⁷¹⁷ *sancte Paule, ora pro,*⁷¹⁸ *Paule, praedicator veritatis!*⁷¹⁹).

MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPárizs 1481, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 186. Cantus Index: g02174.1.

⁷⁰¹ KatSchlag 250, MMMAe VII 512, 634.

⁷⁰² KatSchlag 382.

⁷⁰³ KatSchlag 38.

⁷⁰⁴ KatSchlag 164, A-Ssp A. VII. 20, F-CO Ms. 445, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, I-MEs 19, I-Rss XIV L1.

⁷⁰⁵ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60. verzus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759. Lásd: MSH 5 I/1.3. Dallamtár 1.3.

⁷⁰⁶ A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-GNd 196, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194. Graham, B. F. H. 1999, 64.

⁷⁰⁷ KatSchlag 38, 323, MMMAe VII 141, 653.

⁷⁰⁸ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68. verzus: H-Bn Fol. lat. 3522, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759. Lásd: MSH 5 I/1.4. Dallamtár 1.4.

⁷⁰⁹ Cantus Index: g01112.2.

⁷¹⁰ Cantus Index: g01112.1.

⁷¹¹ Cantus Index: g01112.

⁷¹² KatSchlag 38, 74, Cantus Index: g00008.

⁷¹³ H-Bn 172a, H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, SK-BRm EC Lad. 3.

⁷¹⁴ H-Bn 172a, H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 759. Lásd: MSH 5 I/1.5. Dallamtár 1.5.

⁷¹⁵ Dallamtár 1.6.

⁷¹⁶ KatSchlag 38.

⁷¹⁷ E-Mn Vitr. 20–4, F-CHRm 520, F-Pn lat. 1137, F-Pn lat. 12053, F-Pn lat. 13252, MissAngers 1489, MissÉvreux 1497, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495. Cantus Index: g02883.1.

⁷¹⁸ F-Pn lat. 1134, F-Pn lat. 1136. Cantus Index: g02542.2.

⁷¹⁹ F-Pn nouv. acq. lat. 1235, SK-BRl ZV 387. Cantus Index: g02883.

Keresztelő János *Erat Iohannes praedicans in deserto* tételének ma ismert legkorábbi forrása egy 11. századi salzburgi kódex.⁷²⁰ Feltehetően ebből a délnémet régióból vették át a környező cseh, morva, lengyel⁷²¹ és magyar hagyományok. Ezen a körön kívül az alleluia lényegében ismeretlen. Hazai rítusaink közül csak a felvidéki és az erdélyi integrálta, melyeknek hangjelzett forrásai transzpozíció nélkül, alapvetően egységes melodikus anyaggal, a peremvidéki kéziratok *Iustus*-dallamára és annak valamennyi, ezekben az énekeskönyvekben szereplő kontrafaktumára jellemző, emblemikus *fag* versindítással közlik a tételt.⁷²²

Az augusztusi Keresztelő János-ünnepre jegyzett *Misso Herodes spiculatore* alleluját Schlager csak a *Iustus ut palma florebit* kontrafaktumaként ismeri, és három francia kódexből idézi. A közép-európai (cseh, morva, lengyel, magyar) tradíciók mellett ugyanezzel a dallammal találjuk néhány további francia, délnémet, itáliai, ciszterci kéziratban és nyomtatványban, valamint a domonkos normálkönyvben.⁷²³ Két, 1470 körül másolt csehországi graduále viszont a hatodik tónusú *Domine in virtute tua laetabitur rex* dallamára illeszti a textust.⁷²⁴ A verzus dallam nélküli adatai néhány kéziratoss feljegyzés után a nyomtatványokban ugrásszerűen gyarapodnak, és újabb hagyományokkal bővülnek.⁷²⁵ A hangjelzés nélküli források közül kiválnak a morva kéziratoss és nyomtatott szerkönyvek, valamint egy 1450 körüli prágai miszszále, melyekben az *Alleluia* intonációt – Aprószentek napjához hasonlóan – *Laus tibi Christe* szavak váltják fel. Ugyanezt a megoldást adják az utraquista graduálék is.⁷²⁶ A magyarországi úzusok közül az esztergomi nem fogadta be (vagy elhagyta) a tételt, a pálosok repertoárja viszont tartalmazza. A kontrafaktum zenei megvalósításában világosan elkülönül az észak- (kassai, szepesi, felvidéki, Ulászló-graduále) és a dél-magyarországi (Zágráb) források csoportja.⁷²⁷ Míg előbbi mind dallami (verzus *fag* indítása, stb.), mind szövegi (*caput Iohannis Baptistae*⁷²⁸ a *caput Iohannis in carcere*⁷²⁹ helyett) szempontból a délnémet-cseh megoldásokhoz csatlakozik, addig utóbbi szinte hangról hangra követi a minden jel szerint mintájával szolgáló koldulórendi Correctorium dallamát.

Al-le - lu - ia. V) Mis- so He- ro - des spi-

⁷²⁰ KatSchlag 38 (I-Vnm lat. 3/124).

⁷²¹ A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, H-Bn 93, H-Efkő II. 515, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-ŁZa s. sign., PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissBam 1507, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHil 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissNaum 1501, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 134. Cantus Index: g02543.

⁷²² Lásd: MSH 5 I/1.7. Dallamtár 1.7.

⁷²³ A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 14208, CZ-Bam II., CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, E-Mn Vit. 20–4, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 9435, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-ŁZa s. sign., PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511.

⁷²⁴ CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XIV A 1.

⁷²⁵ A-Wn Cod. 4812, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIII B 8, H-Bn 93, PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 8, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissSarum 1521, MissTroyes 1489, MissWro 1483, MissWro 1499. Forbes, A. P. 1864, 360, Henderson, W. G. 1874, 93, Lawlor, H. J. 1899, 65, Warren, F. E. 1879, 167.

⁷²⁶ CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, MissOl 1488. Graham, B. F. H. 1999, 159–160.

⁷²⁷ Lásd: MSH 5 I/1.8. Dallamtár 1.8.

⁷²⁸ Cantus Index: g02547.

⁷²⁹ Cantus Index: g02547.1.

cu - la - to - re prae - ce - pit am - pu - ta - ri ca -
put Io - han - nis in car - ce - re.

Domonkos normálkönyv – Zágráb

Csak hat, felvidéki és erdélyi provenienciájú graduálénk társítja a *Martinus episcopus migravit* szöveghez a *Iustus ut palma florebit* dallamát.⁷³⁰ A műfaj katalógusa csak két kódexből, egy paviai és egy murba-chi kéziratból hivatkozik a kontrafaktumra.⁷³¹ A tétel ma ismert külföldi adatai közül hat bencés,⁷³² egy ágostonos, egy pedig teuton lovagrendi.⁷³³ Énekeskönyveink alapvetően egységes *d* dallamát csak a kolozsvári és a brassói graduále egyszerűsíti a jubilus és a verzus melizmáinak radikális rövidítésével.⁷³⁴

A *Surrexit Altissimus/Dominus de sepulchro* verzus használata Magyarországon szinte kizárólag a kalocsai érsekség területére korlátozódott. Az egyházmegyes források mellett ferences és domonkos szerkönyveink is tartalmazzák a tételt, mely a déli provinciában leggyakrabban a húsvétot követő pénteken hangzott el. A zágrábi és a domonkos misekönyvek *Inventio Crucis* miséjében is kiírják a textust, előbbieket a liturgikus alkalomhoz igazítva a szöveget, vagyis húsvét hetében *Surrexit Altissimus*, a Szent Kereszt-ünnepen pedig *Surrexit Dominus* szavakkal indítva a tételt. Szerkönyveink közül csak négy dél-erdélyi asszignálja a töviskoronáról megemlékező votívmisére az alleluiát.⁷³⁵ Közülük az egyetlen hangjelzett problémamentesen, mintáját hűségesen követve társítja a textust a *Iustus ut palma florebit* dallamával.⁷³⁶ Erre az adaptációra ma sem hazai, sem külföldi példát nem ismerünk.

Schlager egyetlen 11–12. századi nonantolai kódexből jegyzi – az *Amavit eum Dominus et ornavit eum* kontrafaktumaként – az *O quam bonus et suavis est* verzust.⁷³⁷ A rendkívül ritka tétel kéziratossá és nyomtatott dokumentumai szórtak és szeparáltak, csak ferences szerkönyvekben tűnik fel több alkalommal, noha a hazai és a külföldi forrásadatok egyaránt azt sugallják, hogy az alleluia a koldulórend repertoárjába sem épült be stabilan.⁷³⁸ Elképzelhető, hogy két pozsonyi misszálénkba a franciskánusok közvetítésével került be a verzus szövege. Egyetlen notált feljegyzésünk ferences lévén, a *Iustus*-dallam diatón változtatásával párosítja a szöveget.⁷³⁹ A kontrafaktum külföldi párhuzamait három ferences, illetve kuriális kéziratban, valamint egy romanizált nyomtatványban találtuk meg.⁷⁴⁰

Csak tíz kéziratunkban – két szekuláris és nyolc szerzetesi – szerepel a húsvéti időre – a domonkosoknál Ferreri Vince ünnepére – asszignált *Oportebat pati Christum*. A francia, itáliai, angol és német ha-

⁷³⁰ H-Bn 172b, H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 759, SK-Sk Mus 1.

⁷³¹ KatSchlag 38. A paviai forrás (I-IV LX [91]) dallamára csak az *Alleluia* szó fölött lévő neumák alapján lehet következtetni. A kódex notátora sem a jubilus, sem a verzus dallamát nem írja ki.

⁷³² A-Ssp A. VII. 20 (Salzburg), A-Wn Cod. ser.n. 2837 (Neumarkt-Sankt Veit), CH-SGs 376 (Sankt Gallen), F-CO 444 (Murbach), PL-SAK 40 (Sandomierz), PL-Wn rps 12722 V (Tyniec).

⁷³³ D-LEu Ms Thomas 391 (OSA), D-WB Ms. 1 (ODT). Lásd Cantus Index: g02549.

⁷³⁴ Lásd: MSH 5 I/1.9. Dallamtár 1.9.

⁷³⁵ RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 665, MissGyer.

⁷³⁶ Dallamtár 1.10.

⁷³⁷ KatSchlag 174.

⁷³⁸ CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-CZ s. sign., SI-Lf 6773, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissTroyes 1489. MSIL 10, 396. Cantus Index: g01107 D-KNd Ms 1001b (Köln, OFM), I-Nn VI.g.38, P-Cuc, P-G C 1508 (Coimbra, OSH), P-VV A.M. D-010, PL-Wn rps 12722 V (Tyniec OSB). Usuarium: Cassino, Rodez, Róma.

⁷³⁹ Dallamtár 1.11.

⁷⁴⁰ CH-Fco Ms. 9, H-Bn 424, PL-CZ s. sign., SI-Lf 6773.

gyományokban, valamint a szerzetesrendekben használatos tétel a közép-európai úzusokban szinte teljesen ismeretlen.⁷⁴¹ A műfaj összkiadása egy önálló *e* dallammal, és a nyolcadik tónusú *Laetamini in Domino et exultate* kontrafaktumaként adatozta a tételt, utóbbit egyetlen beneventán forrásból.⁷⁴² A romanizált újhelyi pálos graduále nagy valószínűséggel azért párosítja a szöveget – hazai és külföldi párhuzam nélkül álló módon – a *Iustus ut palma florebit* erősen redukált és egyszerűsített dallamával,⁷⁴³ mert a középkorban az ezen a liturgikus ponton, húsvét harmadik vasárnapján elhangzó *Modicum et non videbitis me* is ezen a melodikus anyagon szólalt meg.

Énekeskönyveink közül csak egy másik 17. századi pálos graduále tartalmaz három olyan *Iustus*-kontrafaktumot, melyek közül kettő ma kizárólag ebből a kéziratból adatozható. A leggyakrabban Mindenszentek vagy apostolok napjára jegyzett, és főként francia és itáliai területen elterjedt *Venite ad me omnes qui laboratis* verzus szinte kivétel nélkül mindig egy önálló nyolcadik tónusú dallamot kapott.⁷⁴⁴ Rendkívül ritkán ismert zenei anyagra adaptálták a szöveget. Egy regensburgi kódexben a *Domine Deus meus in te speravi* első,⁷⁴⁵ egy krakkói graduáléban pedig a *Laetabitur iustus in Domino* hetedik tónusú dallamával társították a textust.⁷⁴⁶ *Iustus ut palma florebit* kontrafaktumként azonban ma csak a késői pálos énekeskönyvből ismert.⁷⁴⁷

A magyarországi úzusok többsége a karácsonyi vigíliamisében nem írt elő proprium alleluíát. Elvértve rubrikában megjegyezték, hogy ha a vigília vasárnapra esne, akkor a *Veni Domine et noli tardare* verzus ismétlendő. Kivételt képeztek Zágráb és a koldulórendek, melyek a *Crastina die delebitur* tételt jegyezték erre az alkalomra. Lehetséges, hogy a déli püspökség a 14. század elején végrehajtott liturgikus reform hatására, a domonkosok szokását követve illesztette be a verzust, hiszen a 13. század első feléből származó zágrábi egyházmegyes missale notatum még alleluia nélkül közli a misét. A késői pálos graduálék a Tridentinum után megjelent római misszálé előírásai miatt vették használatba a szöveget. Schlager egy önálló dallammal és hat kontrafaktummal ismeri a tételt,⁷⁴⁸ de utóbbiak között nem szerepel a *Iustus ut palma florebit*. A *Crastina die delebitur* textusának adaptációja során a kéziratban szereplő *Iustus*-dallamból elhagyták a verzus középső (*sicut cedrus Libani*) melodikus szakaszát.⁷⁴⁹

⁷⁴¹ A-KN CCI 73, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, D-BAs Lit. 6, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 27130, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-CHRM 47, F-Pn lat. 780, GB-Ccc 270, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 93, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-IV LX (91), I-PS C 120, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-GNd 149, PL-Kk 6, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissBam 1507, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissÉvora 1509, MissGenf 1508, MissHavel 1489, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissMagd 1503, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPrag 1498, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissToul 1490, MissTurku 1488, MissWorms 1490, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 181. MSIL 10, 355. Cantus Index: 507026. Usuarium: Aquileia, Auxerre, Avranches, Bazas, Béziers, Bordeaux, Bremen, Cambrai, Cassino, Cluny, Die, Granada, Hamburg, Jaén, Kamień Pomorski, Lausanne, Le Puy-en-Velay, Lidzbark Warmiński, Lleida, Mâcon, Meaux, Mende, Merseburg, Minden, Münster, Nantes, Narbonne, Norwich, Noyon, Pamplona, Ratzeburg, Rodez, Róma, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Sion, Théroutanne, Toledo, Utrecht, Valence.

⁷⁴² KatSchlag 189, KatSchlag 284 (cf. *Laetamini in Domino et exultate*), MMMAE VII 353, 613, A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-VOR 254, B-Br II 3823, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, D-Au Cod. I, 2, 4e, 13, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 9921, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vit. 20-4, F-Mof 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, I-BV VI 34, I-MEs 19, I-MO O I 7, I-MO O I 13, I-Pc A.47, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu B 1714, Sl-Lf 6773. Wagner, P. 1930, 128.

⁷⁴³ Dallamtár 1.12.

⁷⁴⁴ KatSchlag 357, MMMAE VII 525, 663, D-Aab 1011, F-G Cod. lat. 84, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, I-MO O I 7, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, PL-CZ s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151. Cantus Index: g00480. Misszálék: MissAngers 1489, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOCart 1496, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissSéez 1500, MissVal 1492. MSIL 11, 366. Usuarium: Aix-en-Provence, Arras, Barcelona, Girona, Le Puy-en-Velay, Mende, Valencia, Vic, Vienne.

⁷⁴⁵ KatSchlag 132.

⁷⁴⁶ PL-Kk 44.

⁷⁴⁷ Dallamtár 1.13.

⁷⁴⁸ KatSchlag 48, KatSchlag 184 (cf. *Dextera Dei fecit virtutem*), KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*), KatSchlag 302 (cf. *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*), KatSchlag 383 (cf. *Domine refugium factus es nobis*), KatSchlag 386 (cf. *Ascendo ad Patrem meum*), KatSchlag 395 (cf. *Ne timeas Zacharias*), MMMAE VII 93, 570.

⁷⁴⁹ Dallamtár 1.14.

A leggyakrabban Gyertyaszentelő Boldogasszony napjára asszignált *Senex puerum portabat* alleluia sem hazánkban, sem Európában nem volt elterjedt. Nálunk kizárólag néhány szerzetesi (pálos, ferences, domonkos, ágostonos) szerkönyv tartalmazza. A zágrábi püspökség nyomtatványának közlése rendhagyónak tekinthető, mivel a tétel nem *Purificatio* miséjében, hanem a Simeonról szóló votív szertartásban szerepel. Két késői erdélyi énekeskönyvünk a szöveg hosszabb, antifónaként használatos változatát zenésíti meg. Az alleluia külföldön főként itáliai kéziratokból adatolható, felbukkanása más hagyományokban teljesen esetleges és ritka.⁷⁵⁰ Az új szöveg terjedelme miatt, az előző tételhez hasonlóan, ebből is kimaradt a mintadallam középső részének zenei anyaga.⁷⁵¹

Az újhelyi pálos graduále *Christus resurgens ex mortuis* tételének zenei megoldása csak igen távoli rokona a *Iustus ut palma florebit* dallamának. A kézirat összeállítójának, szerkesztőjének a szándéka minden jel szerint az volt, hogy a romanizálás előtt a magyarországi hagyományokban a húsvét negyedik vasárnapjára jegyzett *Vado ad eum qui me misit* allelujának legalább a dallamát megőrizze. Ez igen kevésbé sikerült, hiszen a mintadallamból csak az *Alleluia* intonáció azonosítható be. A verzus, melyben teljesen új melodikus anyagot kap a szöveg, sokkal inkább egy transzponált negyedik tónusú antifóna, mintsem egy alleluia zenei világát idézi.⁷⁵²

A második legnépszerűbb első tónusú alapidallamunk, a *Iusti epulentur et exsultent* forrásainkban tizenegy szöveget kapott. Az Európában általánosan ismert tételt⁷⁵³ valamennyi énekeskönyvünkben *d* lejegyzésben találjuk, 16–17. századi kéziratainkban jubilus és a verzus belső nagy melizmája nélkül,⁷⁵⁴ többször *et delectentur* szövegváltozattal.⁷⁵⁵

A mennybemeneteli *Dominus in Sina in sancto* a középkorban két dallammal volt használatban. A tétel valamennyi nyugat-európai úzusból dokumentálható a nyolcadik tónusú *Dominus dixit ad me* kontrafaktumaként.⁷⁵⁶ Egy jól behatárolható földrajzi területen, a délnémet, a cseh, a morva, a lengyel és a magyar hagyományokban a *Iusti epulentur et exsultent* dallama társult a szöveghez.⁷⁵⁷ Elsősorban délnémet bencés és ágostonos kéziratokban fordul elő az a szekuláris énekeskönyvekben rendkívül ritka megoldás, hogy – mint a Futaki- és a kolozsvári graduáléban, valamint a csíksomlyói kancionáléban – egy és ugyanazon forrásban mindkét kontrafaktum helyet kap.⁷⁵⁸ Ennek oka talán mindkét, feltehetően azonos időben, a 10. században keletkezett változat megőrzésének az igénye, a választás lehetőségének a biztosítása lehetett, vagy még inkább a liturgikus asszignációk zenei megkülönböztetése, vagyis a dallamok ismétlésének az elkerülése *Ascensio* napján és az azt követő vasárnapon. Énekeskönyveink transzpozíció nélküli lejegyzéseiben a jubilus elhagyása jóval gyakoribb, mint a verzus hosszú melizmájának jelentős lerövidítése vagy

⁷⁵⁰ KatSchlag 38, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MEs 19, I-MoD O I 7, I-PS C 120, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAvila 1510, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissTurku 1488, MissVal 1492. MSIL 11, 89, Pikulik, J. 1984, 313–316. Cantus Index: g00075. Usuarium: Albaneta, Arles, Capua, Dalmacija, Kotor, Saint-Malo, Tarragona.

⁷⁵¹ Dallamtár 1.15.

⁷⁵² Dallamtár 1.16.

⁷⁵³ KatSchlag 77, MMAe VII 266, 580, Cantus Index: g01322.

⁷⁵⁴ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, CantCsik. verzus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759. Lásd: MSH 5 I/2. Dallamtár 2.

⁷⁵⁵ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 115, RO-AJ R. IX. 57, CantCsik.

⁷⁵⁶ KatSchlag 271, Cantus Index: g01081.

⁷⁵⁷ KatSchlag 77, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. 6, D-BAs Lit. Hs. 22, D-DS Ms 868, D-KI Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14013, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Efkö II. 515, PL-GNd 149, PL-GNd 195, PL-GNd 196, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-WRK 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511. Graham, B. F. H. 1999, 67, Wagner, P. 1930, 145.

⁷⁵⁸ A-Gu 17, A-Gu 761, A-KN CCI 73, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 9921, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-GNd 149.

mellőzése.⁷⁵⁹ A vers szövege egyetlen ponton ingadozik, ami notált forrásaink dallamkezelését is befolyásolja: *in Sina in sancto/in Sinai in sancto/in Sinai sancto*.

Az Európában és Magyarországon is általánosan ismert pünkösdi *Paraclitus Spiritus Sanctus*⁷⁶⁰ hazai d lejegyzéseiben ugyanaz a forráskör alkalmaz egyszerűsítéseket, rövidítéseket, mint a fentebb említett tételeknél, a jubilusban ismét jóval gyakrabban, mint a verzusban.⁷⁶¹ A mellékanyagokat képviselő kéziratokban feltűnőek az azonos zenei megoldások: a tercigrások gyakori kitöltése, a diaton fordulatok előnyben részesítése a pentatonok helyett (például *San[ctus]: fabaga* az *facgfa* helyett), verzus második szakaszának *d* indítása *c* helyett (*quem*), a szöveg elosztásának eltérései (*in nomi[ne]: f fga agfed* az *fga agfed* helyett), stb.

Forrásaink közül kizárólag a gyergyói graduále írja elő a mennybemenetelt követő vasárnapra a *Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis* alleluiát. A rendkívül ritka tételt Schlager a *Dilexisti iustitiam* kontrafaktumaként négy francia, egy önálló nyolcadik tónusú dallammal pedig ugyanannyi itáliai kódexből regisztrálja. A két régió és a két melodikus anyag mögött két, azonosan kezdődő, de eltérően folytatódó szöveg bújik meg, melyek közül az itáliai áll közelebb énekeskönyvünk változatához.⁷⁶² Graduálénk tételével teljesen azonos textust nem a mise-, hanem a zsolozsmaforrásokban találunk: az ünnep officiumának Európa- és Magyarország-szerte ismert nyolcadik tónusú kantikumantifónája kapta ugyanezt a szöveget.⁷⁶³ A gyergyói énekeskönyv meglehetősen problematikus zenei megoldását viszont jelenleg más honnan nem adatolhatjuk. A verzus dallamának mintája nyilvánvalóan a *Iusti epulentur et exsultent* volt, melyből a szöveg adaptálója csak a *delectentur* szó zenei anyagát, nagy melizmáját hagyta el. Ezért a kommúnis tételnél jóval terjedelmesebb ascenziós szöveg *veritatis qui a Patre procedit ille testimonium perhibet* szakasza a stílushoz és a tónushoz jól illeszkedő, a zenei előkép egyes elemeit felhasználó (*veritatis-cum venerit*) új dallamot kapott. A verssel éles ellentétben áll a rövid *Alleluia*-intonáció lendületes, *f* ka-denciás, ismeretlen eredetű melodikus anyaga.⁷⁶⁴

The image shows two staves of musical notation in G-clef (treble clef) with a key signature of one sharp (F#). The first staff contains the melody for the text: "Iu - sti e - pu - len - tur et ex - sul - tent in con - spe - ctu". The second staff contains the melody for the text: "Cum ve - ne - rit Pa - ra - cli - tus, quem e - go mit - tam vo - bis". The notation includes various note values (quarter, eighth, sixteenth notes) and rests, with some notes beamed together.

⁷⁵⁹ jubilus: H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 68, CantCsik. verzus: H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, CantCsik. Lásd: MSH 5 I/2.1. Dallamtár 2.1.

⁷⁶⁰ KatSchlag 77, Cantus Index: g02105.

⁷⁶¹ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68. verzus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759. Lásd: MSH 5 I/2.2. Dallamtár 2.2.

⁷⁶² KatSchlag 2 (cf. *Dilexisti iustitiam*: négy francia), MissBraga 1538, MissToul 1490. Cantus Index: g02582, g03267, g04361: *Cum/Dum venerit Paraclitus, Spiritus veritatis, ille arguet mundum de peccato, et de iustitia, et de iudicio*: hét francia, illetve ibériai. KatSchlag 283 (négy itáliai), I-MO O I 13, I-Ra 123, I-PS C 120 (üres szisztéma), I-Rvat Mss. Rossi 231, MMMAe VII 142, 643. Cantus Index: g03405: *Cum venerit Paraclitus, Spiritus veritatis, qui a Patre procedit, ille testimonium perhibebit de me*: egy francia. Lásd még: MissPal 1567 (*Cum venerit Paraclitus, Spiritus veritatis, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnem veritatem*), MissVal 1492 (*Cum venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis a Patre, Spiritum veritatis, qui a Patre procedit*). Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Arles, Auch, Barcelona, Bayonne, Bazas, Burgos, Calahorra, Carcassonne, Córdoba, Girona, Huesca, La Seu D'Urgell, Lleida, Maguelone, Marseille, Palma de Mallorca, Pamplona, Sigüenza, Tarragona, Toulon, Uzès, Vallombrosa, Vic.

⁷⁶³ Cantus Index: 002043, CAO-ECE V/A 192, CAO-ECE VI/A 104, CAO-ECE VII/A 182, MMMAe V/3 1230, Nr. 8400.

⁷⁶⁴ Dallamtár 2.3.

De - i, [...] in lae - ti - ti - a.

Spi - ri - tum [...] de me.

Missale Notatum Strigoniense: *Iusti epulentur et exsultent*
 Gyergyói graduále: *Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis*

Jelenleg alig néhány szerkönyvből adatolható az általában János apostol májusi, ritkábban decemberi ünnepére jegyzett *Virgo Iohannes a Domino est* alleluia. Kéziratos adatainak többsége cseh, egy-kettő lengyel, német és skandináv. Jórészt ugyanezekből a hagyománykörökből dokumentálhatók nyomtatott közlései is.⁷⁶⁵ Nálunk csak egy 14. századi, talán kelet-magyarországi misszale tartalmazza a tétel szövegét. A külföldi hangjelzett források a *Christus resurgens ex mortuis* általánosan ismert első tónusú önálló dallamával társítják a szöveget. A kassai graduále *Iusti epulentur et exsultent* kontrafaktuma ma kizárólag ebből a kódexből ismert. Az új szöveg adaptációja nem igényelte a mintadallam jelentős átalakítását.⁷⁶⁶

Keresztelő János *Tu puer propheta Altissimi vocaberis* alleluíája viszonylag kevés kéziratunkban kapott helyet, nyomtatványaink közül pedig egyik sem vette fel repertoárjába. A tétel hazai adatainak magját a legszorosabb értelemben vett, a missale notatum köréhez tartozó esztergomi kódexek alkotják, melyek azt mindig az ünnep első miséjére asszignálják.⁷⁶⁷ A következő forráscsoportban szerzetesrendi (ferences, bencés, pálos, ágostonos) szerkönyvek szerepelnek,⁷⁶⁸ amit néhány 15–16. századi plébániai vagy uralkodói-főpapi kézirat egészít ki.⁷⁶⁹ Míg forrásaink többségében egyverses változat szerepel, addig három kódex – az esztergomi missale notatum, a Futaki- és a Bakócz-graduále – kétverzesos formát közöl *Ipsae praeibit ante illum* kezdetű második verssel, a misszáléban kotta nélkül, üres szisztémák alatt. A tétel külföldi adatai szerint a két vers egymástól függetlenül, különböző dallamokkal jelent meg, összekapcsolásuk későbbi, másodlagos fejlemény lehet. Az ünnep legrégebbi saját verzusa az *Ipsae praeibit ante illum* volt, ami csak két, pontosan behatárolható régióban – beneventán, délnémet bencés – vált stabil elemmé egy olyan *d* dallammal, mely elvétele egy másik Keresztelő János-tétel (*Iohannes est nomen eius*) szövegét is hordozta.⁷⁷⁰ A *Tu puer propheta Altissimi vocaberis* a *Dies sanctificatus illuxit nobis* kontrafaktumaként főként francia, itáliai és közép-európai (cseh, morva, lengyel) területen volt ismert, a német hagyományokba rendkívül ritkán szivárgott át.⁷⁷¹ Ma hét olyan korai, 10–12. századi kéziratról tudunk, melyekben, bár

⁷⁶⁵ CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, D-Mu 2° Cod. ms. 156 (kotta nélkül), H-Bn 93, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-Kk 6, PL-WRu B 1714, SK-BRI ZV 387, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608. Cantus Index: g02551 CZ-Bm A 7115, CZ-Pn XIII B 2 (cseh), D-KWsr Drachenfels-Missale (Heisterbach). Usuarium: Hamburg, Koppenhága, Lübeck, Lund, Meißen, Münster, Schleswig, Strängnäs, Utrecht, Viborg. Graham, B. F. H. 1999, 126, Klöckener, M.–Schouwink, W. 2001/2002, 331.

⁷⁶⁶ Dallamtár 2.4.

⁷⁶⁷ H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 215, SK-BRm EC Lad. 3.

⁷⁶⁸ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 334, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu Cod. lat. 106, PL-GNd 150.

⁷⁶⁹ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Efkő I. 1b, H-Efkő I. 3a, RO-AJ R. I. 23, SK-BRsa 67, TR-Itks 68.

⁷⁷⁰ KatSchlag 30, MMAAe VII 234, 565, A-Gu 761, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-Mbs 14083, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-BV VI 33, I-MO d O I 7. Cantus Index: g02720.

⁷⁷¹ KatSchlag 27, A-Gu 761, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, E-Mn Vitr. 20–4, F-G Cod. lat. 84, F-MOf 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, H-Bn 93, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MEs 19, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu B 1714, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGniez 1492, MissHer 1502, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOCart 1496, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTrier 1608, MissTroyes

saját dallamukkal, de mindkét tétel szerepel. Közülük öt beneventán, egy ravennai, egy pedig egy regensburgi bencés kantatórium.⁷⁷² Egyetlen 12. század eleji pistoiái graduále közli egymás után mindkét alleluiát a karácsonyi tétel kontrafaktumaként.⁷⁷³ Innen már csak egy lépés volt a két, eredetileg önálló darab összekapcsolása, és ezzel az eltűnőfélben lévő régi, immár melodikusan átalakult *Ipse praeibit ante illum* látens és szórványos továbbélésének biztosítása lassú és fokozatos visszaszorulásáig. Bár a romanzált pálos graduále nem tartalmazza sem a mintául szolgáló *Iusti epulentur et exsultent* alleluiát, sem annak forrásainban szereplő valamelyik kontrafaktumát, az újrászövegezés során a kézirat összeállítója – egészen meglepő módon – szinte hangról hangra követte az esztergomi notált misekönyv dallamváltozatát. A *Tu puer propheta Altissimi vocaberis* textus jelenleg párhuzam nélküli adaptációja során a verzus nagy belső melizmája szöveget kapott, és ezzel mintegy feloldódott a tételben, szignifikáns szerepe elenyészett.⁷⁷⁴

A két kassai graduále kivételével kizárólag zágrábi és domonkos forrásaink tartalmazzák Pál apostol *Magnus sanctus Paulus* tételének rövidebb formáját, mely nálunk gyakoribb a szent januári, mint júniusi ünnepén. Az itáliai és a német hagyományokban szinte teljesen ismeretlen verzus a francia, az angol és a közép-európai (cseh, morva, lengyel) úzusokban, valamint a szerzetesrendek (domonkosok, ciszterciek, premonstreiek, német lovagrend) liturgiájában vert gyökeret.⁷⁷⁵ A szöveg leggyakrabban a *Iusti epulentur et exsultent* melodikus anyagához kapcsolódott, a másik három ma ismert dallamalkalmazás alig néhány kéziratban tűnik fel.⁷⁷⁶ A zágrábi és a kassai graduálék a kontrafaktum zenei megoldásaiban teljesen eltérő utat követnek. A domonkos normálkönyv tanúbizonysága szerint a déli püspökség egyértelműen a koldulórendi változatot integrálja, a kassai kódexek viszont a mintadallam esztergomi alakjának felvidéki variánsát. Ez mind a dallamfordulatokban, mind a melizmák kezelésében, mind pedig a szöveg elosztásában tetten érhető.⁷⁷⁷

Al - le - lu - ia. V) Ma - gnus san-ctus Pau -

1489, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 316, Graham, B. F. H. 1999, 135, Henderson, W. G. 1874, 54. Cantus Index: g00242. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Albaneta, Angoulême, Aquileia, Arles, Astorga, Auch, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Bazas, Béziers, Bordeaux, Burgos, Calahorra, Capua, Carcassonne, Cluny, Coutances, Die, El Burgo de Osma, Elne, Embrun, Girona, Granada, Grenoble, Jaén, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Langres, Lausanne, Le Puy-en-Velay, Limoges, Lleida, Mâcon, Maguelone, Marseille, Nantes, Narbonne, Nîmes, Palma de Mallorca, Pamplona, Rodez, Róma, Saintes, Sevilla, Sion, Tarentaise, Tarragona, Toledo, Utrecht, Uzès, Valence, Valladolid, Vallombrosa, Vic.

⁷⁷² I-BV VI 33, I-BV VI 35, I-BV VI 38, I-BV VI 39, I-BV VI 40, I-MOd O I 7, D-Mbs 14083. Még egy olyan, 13. század eleji sankt lambrechtli bencés missale notaturnról tudunk, melyben mindkét tétel a saját dallamával szerepel *Ipse praeibit ante illum*–*Tu puer propheta Altissimi vocaberis* sorrendben (A-Gu 761).

⁷⁷³ I-PS C 120 f. 110^r.

⁷⁷⁴ Dallamtár 2.5.

⁷⁷⁵ KatSchlag 77, A-Ssp A. VII. 20, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CO Ms. 445, F-LA 239, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 9435, GB-Lbl Add. 23935, I-IV LX (91), I-Rss XIV L1, I-VCd 56, PL-GNd 195, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-WRu 7566, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, MissAmiens 1487, MissÉvreux 1497, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissPárizs 1481, MissPoznań 1524, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissTroyes 1489, MissVerdun 1491, MissWro 1483, MissWro 1499. Forbes, A. P. 1864, 282, Henderson, W. G. 1874, 14, Lawlor, H. J. 1899, 61. Cantus Index: g00048.1.

⁷⁷⁶ KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*: egy itáliai), KatSchlag 47, MMMAe VII 300, 570 (cf. *Spiritus Paraclitus docebit vos omnia*: négy beneventán), KatSchlag 79 (cf. *Non vos me elegistis*: két francia).

⁷⁷⁷ Dallamtár 2.6a–b.

lus, vas e - le - cti - o - nis, ve - re

e - le - cti - o - nis, ve -

di - gne est glo - ri - fi - can - dus.

- re di - gne est

Domonkos normálkönyv – Zágráb – Kassa

A *Martinus episcopus migravit* Márton-alleluia forrásadatai a meglehetősen kisszámú kéziratos feljegyzések után a nyomtatványokban – elsősorban a német, a cseh, a morva és a lengyel kiadványokban – urgásszerűen gyarapodnak.⁷⁷⁸ Hazai szerkönyveink közül szinte kizárólag periferiális kódexeink közlik. A verzus zenei hagyománya meglehetősen szerteágazó. A műfaj összkiadása a szöveg három dallamalkalmazásáról tud. Az évközi idő *Deus iudex iustus fortis* tételének melodikus anyagára illeszkedik a textus három itáliai kódexben.⁷⁷⁹ A *Iustus ut palma florebit* a zenei mintája a magyarországi énekeskönyvek többségének, melyeknek párhuzamai külföldön rendkívül gyéren, főként szerzetesi forrásokban tűnnek fel.⁷⁸⁰ A szöveget a *Iusti epulentur et exsultent* dallamán, annak lényeges módosítása nélkül, hazai notált kódexeink közül csak a Futaki-graduáléban találjuk.⁷⁸¹ Ennek a kontrafaktumnak ma ismert legkorábbi feljegyzéseit két, a 11. század első évtizedeiben a regensburgi Sankt Emmeram bencés monostor számára másolt kódex tartalmazza, melyeket két, 11–12. századi francia (Toulouse, Cluny), és néhány, zömmel 15. századi kézirat (három cseh, egy-egy lengyel, ágostonos és bencés) követ.⁷⁸²

A francia, az angol, az itáliai és az ibériai hagyományokban teljesen ismeretlen, a német és a közép-európai (cseh, morva, lengyel) úzusokban viszont folyamatosan jelen lévő *Egregia sponsa Christi* alleluia⁷⁸³ szinte valamennyi kottás és hangjelzés nélküli kéziratunk közli. A tétel olyan szilárdan beépült a

⁷⁷⁸ CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CH-Sk Ms. 19, D-Mbs 14623, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), MissAmiens 1487, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508 (Miklósrá alkalmazott szöveggel is: *Nicolaus episcopus migravit*), MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissNid 1519, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495. Graham, B. F. H. 1999, 180. Cantus Index: g02549. Usuarium: Aosta, Auxerre, Bordeaux, Braga, Bremen, Bressanone, Eichstätt, Hamburg, Jaén, Kamień Pomorski, Köln, Konstanz, Koppenhága, Lausanne, Lebus, Lidzbark Warminski, Lübeck, Lund, Mâcon, Meißen, Mende, Merseburg, Münster, Paderborn, Ratzeburg, Saintes, Schleswig, Sion, Strängnäs, Tarentaise, Théroouanne, Toledo, Utrecht, Valladolid, Viborg.

⁷⁷⁹ KatSchlag 288.

⁷⁸⁰ Lásd a 147. oldalt.

⁷⁸¹ Dallamtár 2.7.

⁷⁸² KatSchlag 77, A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, PL-KI RL 1.

⁷⁸³ KatSchlag 77, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314 (*martyr*), A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342,

magyarországi rítusok miseanyagába, hogy a kódexek után az esztergomi, a pálos és a zágrábi nyomtatványok is felvették repertoárjukba. A szöveget, mely *sponsa* vagy *martyr Christi*, esetleg properizálva *hospita Christi* vagy *sponsa Christi Elisabeth/Dorothea/Catherina* változatban is élt, valamennyi európai és hazai hagyomány a *Iusti epulentur et exsultent* dallamával társította. A késői magyarországi lejegyzésekben elmarad, illetve lerövidül a jubilus, valamint a verzus nagy belső melizmája, a szövegben pedig olyan betoldások (*Christi Dorothea, nobis semper ad*), illetve elhagyások (*nobis ad Dominum*) tűnnek fel, melyek a melodikus anyag kezelésére is hatással vannak.⁷⁸⁴

A *Veni electa mea* kezdetű textus, mely a szüzek zsolozsmájában több funkcióban (antifóna, rezponzórium) is feltűnik, misealleluiaként a kéziratokban meglehetősen ritka, a nyomtatványokban viszont jóval gyakoribb. A verzus európai elterjedtsége éppen ellenkezője az *Egregia sponsa Christi* tételének, hiszen szinte kizárólag a francia, az angol és a mediterrán régiókból adatolható.⁷⁸⁵ A szöveget tartalmazó magyarországi kéziratok misszálék többsége zágrábi és domonkos, ám a nyomtatványok közül az esztergomi egymást követő kiadásai (és a zágrábi) is közlik. Az alleluiát a műfaj katalógusa két formában, önálló dallammal és a *Laetabitur iustus in Domino* kontrafaktumaként adja.⁷⁸⁶ Előbbi a francia és az itáliai tradíciókban viszonylag stabil elem volt, utóbbi viszont jelenleg csak egyetlen beneventán kéziratból adatolható. A hazai notált forrásokban négy különböző melodikus anyaggal szerepel a szöveg, melyek közül az egyik a francia-itáliai önálló dallam, három pedig ma más hagyományból nem ismert kontrafaktum. A Futaki-, az erdélyi és a felvidéki graduále a *Iusti epulentur et exsultent* zenei anyagát választja a textushoz. Azon kívül, hogy jubilust csak a felvidéki graduále ad, az erdélyi énekeskönyv pedig a belső nagy melizmát is jelentősen lerövidíti, figyelemre méltó a *quia concupivit* szakasz indítása a Futaki- és a felvidéki graduáléban, mely a mintadallam *epulentur* – és a kontrafaktum *electa* – szavának jellegzetes kvintugrását visszhangozza.⁷⁸⁷

CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295 (*martyr*), CH-Sk Ms. 19 (*hospita*), CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 9921, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., D-WB Ms. 1, H-Bn 93, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, PL-GNd 149, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBas 1479 (*sponsa/martyr*), MissBas 1488 (*sponsa/martyr*), MissBrand 1494, MissChur 1497 (*sponsa, martyr*), MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNid 1519 (*sponsa, martyr*), MissODT 1499, MissOl 1488, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissStrass 1486 (*sponsa, martyr*), MissTrier 1547 (*Christi Elisabeth*), MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 203. Cantus Index: g02570. Usuarium: *Egregia sponsa Christi*: Aosta, Aquileia, Besançon, Bremen, Bressanone, Hamburg, Kamień Pomorski, Konstanz, Koppenhága, Lausanne, Lebus, Lidzbark Warمیński, Lübeck, Lund, Meißen, Marseburg, Minden, Münster, Ratzeburg, Schleswig, Strängnäs, Tarentaise, Utrecht, Viborg. *Egregia martyr Christi*: Konstanz, Odense.

⁷⁸⁴ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 1b, H-Bu A 114, HR-Za III.d.204, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 68, CantCsik. verzus: H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, HR-Za III.d.204, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67. Lásd: MSH 5 I/2.7. Dallamtár 2.8. A betoldott *semper* szó a *Iusti epulentur et exsultent* alleluia *Dei* szavának hangjait használja fel, vagyis azok a – többségi – lejegyzések, melyekben nem szerepel ez a kiegészítés, a mintadallamnak ezt a rövid szakaszát (belső zárlatát) is elhagyják.

⁷⁸⁵ A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CZ-Bam 6/11, CZ-OLu M III 44, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, I-MO O I 13, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-PE Rks. L. 2, PL-Kk 1, SK-BRI ZV 387, MissAngers 1489, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 429, 442, Henderson, W. G. 1874, 155. Cantus Index: g02265. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Arles, Astorga, Auch, Autun, Auxerre, Badajoz, Barcelona, Bayonne, Bazas, Beauvais, Bordeaux, Calahorra, Cambrai, Chartres, Cluny, Cosenza, Cuenca, Dol-de-Bretagne, Eichstätt, Embrun, Girona, Grenoble, Jaén, Konstanz, Koppenhága, Langres, Laon, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Lidzbark Warمیński, Limoges, Lleida, Lund, Mâcon, Marseille, Meaux, Mende, Messina, Nantes, Narbonne, Nîmes, Noyon, Orléans, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Reims, Rennes, Roskilde, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Schleswig, Senlis, Sevilla, Sigüenza, Soissons, Tarragona, Toledo, Tours, Uppsala, Uzès, Valence, Valladolid, Vannes, Vic, Viviers, Zamora.

⁷⁸⁶ KatSchlag 75, 274, MMMAe VII 517, 579.

⁷⁸⁷ Lásd: MSH 5 I/2.8. Dallamtár 2.9.

A *Regnavit Dominus super omnes gentes* alleluiát jellemzően itáliai és francia kéziratok közölték, feltűnése más hagyományok kódexeiben és nyomtatványaiban teljesen esetleges.⁷⁸⁸ Miskönyveink közül csak egy ferences misszálé és Kálmáncsehi Domonkos zágrábi szerkönyve tartalmazza a tételt. A szöveg külföldön – szinte kizárólag Itáliában – egy önálló *d* dallammal, néhány francia kéziratban pedig az *In die resurrectionis meae* kontrafaktumaként volt használatban.⁷⁸⁹ Az itáliai melodikus anyagot találjuk a magyarországi ferences énekeskönyvekben is. Az újhelyi pálos graduáléban bizonyára azért alkalmazták a textust a *Iusti epulentur et exsultent* jelentősen redukált melodikus anyagára, mert ez hordozta a közép-korban ebben a liturgikus funkcióban szereplő *Dominus in Sina in sancto* szöveget is.⁷⁹⁰

A *Haec est virgo sapiens et una de numero* tétel külföldön nagyon ritka. Az alleluiakatalógus csak itáliai kódexekből adatozza egy negyedik tónusú önálló dallammal, amit néhány más úzrust (ferences, ágostonos, bencés, német, lengyel, hispán) képviselő kézirattal és nyomtatvánnyal egészíthetünk ki.⁷⁹¹ Bár a verzust csak négy kéziratot misszálénk közli, az esztergomi nyomtatott miskönyvek egymást követő kiadásai – de csak azok – tartalmazzák. Az újhelyi pálos graduále összeállítója az új szöveghez – egyedül álló módon – a *Iusti epulentur et exsultent* dallamát választja, ám abból még azt előző tételnél is nagyobb szakaszokat hagy el, csak néhány jellegzetes fordulatot őrizve meg.⁷⁹²

Al-le - lu - ia.

Al-le - lu - ia.

V) Iu - sti e - pu - len - tur et ex - sul - tent in con-

V) Re-gna - vit Do - mi - nus su - per o - mnes

V) Haec est vir - go sa - pi - ens et

⁷⁸⁸ CH-Fco Ms. 9, F-MOf 159, F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, H-Bn 424, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MEs 19, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, SI-Lf 6773, MissAmiens 1487, MissBraga 1538, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissSarum 1521, MissVerdun 1491. Forbes, A. P. 1864, 194. MSIL 10, 373. Cantus Index: g01085. Usuarium: Albaneta, Capua, Girona, Kotor, Rodez, Róma.

⁷⁸⁹ KatSchlag 114 (egy francia, tíz itáliai), KatSchlag 351 (cf. *In die resurrectionis meae*: négy francia), MMAE VII 430, 590.

⁷⁹⁰ Dallamtár 2.10.

⁷⁹¹ KatSchlag 177, MMAE VII 203, 609, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-TRs 2554/2119, I-Amt Ms. 607, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 161, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAvila 1510, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPlock 1520. MSIL 11, 481, 483, 494, 496. Cantus Index: g01376.

⁷⁹² Dallamtár 2.11.

spe - ctu De - i: de - le - cten - tur
 gen - tes, De - us se - det su - per se-dem san-ctam
 u - na de
 in lae - ti - ti - a.
 su - am.
 nu- me- ro pru-den - tum.

Missale Notatum Strigoniense: *Iusti epulentur et exsultent*
 Újhelyi pálos graduále: *Regnavit Dominus super omnes gentes*
 Újhelyi pálos graduále: *Haec est virgo sapiens et una de numero*

Háromféle szövegváltozattal és dallammal hagyományozódott Magyarországon a töviskorona tiszteletére összeállított votívmise alleluiája. A hosszabb textust (*Diadema spineum veneremur hodie ut per eum*) felhasználó erdélyi graduále zenei mintája a *Iusti epulentur et exsultent* volt, míg egy rövidebb szöveget (*Diadema spineum veneremur hodie cuius per aculeum*) adaptáló szász kéziraté a *Dulce lignum dulces clavos*. Szintén a hosszabb szöveget adja a csíksomlyói kancionále, ám ahhoz egy új stílusú dallamot társít. Bár a maior szöveg csak három kéziratot misekönyvünkben szerepel, az esztergomi és a zágrábi nyomtatványok is ezt közölték. A rövidebb változat, melyet több kódexünk tartalmaz, bekerült a pálos, a pécsi és az ultramontán nyomtatványokba. A harmadik szövegváltozat (*Diadema spineum veneremur quo coronavit eum*), melynek dallamát nem ismerjük, Batthyány Boldizsár misszáléjában és két, augsburgi mintapéldányból magyarországi használatra másolt misekönyvben maradt fenn. Külföldi forrásokban eddig csak a minor szövegváltozatnak akadtunk a nyomára, a maiornak nem. Az új textus adaptációja során az erdélyi graduále viszonylag szabadon, de felismerhetően és beazonosíthatóan kezeli a *Iusti epulentur et exsultent* mintadallamot. Az intonációból elhagyja a jubilust, a *Iusti epulentur* melodikus anyagára illeszti a *Diadema spineum veneremur* szavakat, majd a *hodie* szóhoz a minta *Dei* záróformuláját. Mellőzi az *et exsultent* dallamszakaszt, helyette egy szabadon kialakított formarészt illeszt be a félzárattal (*ut per eum mundemur a culpa noxie*), amit az *in conspectu Dei* melodikus anyaga követ *cuius per aculeum* szöveggel. Az új textus utolsó sora (*sertum datur gloriae*) a *delectentur in laetitia* dallamát kapja a nagy melizma radikális rövidítésével.⁷⁹³

A Magyarország valamennyi úzusából bőségesen dokumentálható *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus* húsvéti alleluia külföldön elsősorban a francia és a szerzetesrendi (domonkos, ciszterci, premontrai, teuton lovagrendi) hagyományokban volt népszerű, az itáliai, a német, az angol, a cseh és a lengyel

⁷⁹³ Dallamtár 2.12.

forrásokban jóval ritkábban tűnik fel.⁷⁹⁴ Hangjelzett kézirataink közül csak az esztergomi misszále és az Apponyi-kancionále írja ki teljes terjedelmében a jubilust, utóbbi érthető módon a domonkos dallamváltozatot. Az apró zenei variánsok, fordulatok és kisebb-nagyobb rövidítések nem meghatározott hazai hagyományokat, hanem egyes forrásokat jellemeznek, az azonos zenei megoldások meglehetősen ritkák.⁷⁹⁵

A magyarországi úzusokban – Felvidék és Erdély kivételével – általánosan ismert, mennybemenetel napjára vagy az azt követő vasárnapra előírt *Ascendens Christus in altum*, mely nálunk három különböző melodikus anyaggal volt használatban, olyan önálló dallammal szerepel forrásaink többségében, melyet a műfaj katalógusa több francia és néhány itáliai, valamint angol kódexből adatol. Bár a tétel elvétele délnémet és krakkói forrásokban is feltűnik, a közép-európai régiók – hazánk kivételével – mellőzték a használatát.⁷⁹⁶ Unikális megoldásként az ascensiós szöveg kölcsönnyagon is felbukkanhatott. Ma csak egyetlen sankt galleni-einsiedelni bencés graduáléről tudunk, mely a textust a *Iusti epulentur et exsultent* dallamával társítja.⁷⁹⁷ A Futaki-graduále az egyedüli forrása a *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus* kontrafaktumaként megjelenő *Ascendens Christus in altum* tételnek, mely a talán francia eredetű önálló dallammal együtt tűnik fel a kéziratban. A kontrafaktum két kivétellel pontosan követi mintáját. A szövegek terjedelmének minimális eltérése miatt az ascensiós tételből kimarad a húsvéti két utolsó szavának (*pedes eius*) zenei anyaga. A Futaki-graduále jubilusának három utolsó neumacsoportja talán hibás lejegyzés, nem pedig szándékos alakítás miatt kerül kvinttel, illetve terccel feljebb, és zár *d* helyett *f*-en. Ha a lejegyzést korrigáljuk, akkor a mintadallamhoz közel álló variáns kapunk (*fgaf fcfdc fed*).⁷⁹⁸

A 14. századtól dokumentálható, *Humiliavit* introitussal kezdődő, Jézus szenvedéséről vagy öt sebérről megemlékező, egységes és stabil összeállítású votívmise *Ave rex tu solus nostros miseratus errores alleluia*-jának szövege és melodikus anyaga rendkívül variábilis. Az új stílusú dallamok összkiadása a textus tizenegy különböző zenei megoldásáról tud, melyek közül három régi stílusú tételek (*Dominus regnavit*

⁷⁹⁴ KatSchlag 10, MMAe VII 488, 559, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, CZ-Pu XII A 21, D-DS Ms 868, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-WB Ms. 1, E-Mn Vitr. 20–4, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nov. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-MEs 19, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHer 1502, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPłock 1520, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissWro 1483, MissWro 1499. Forbes, A. P. 1864, 171, Henderson, W. G. 1874, 143, 2/27, 2/162. Cantus Index: 507004. Usuarium: Aix-en-Provence, Angoulême, Aosta, Arles, Arras, Astorga, Auch, Auxerre, Barcelona, Bayeux, Beauvais, Besançon, Bordeaux, Bourges, Burgos, Cambrai, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Chartres, Clermont-Ferrand, Cluny, Córdoba, Cosenza, Coutances, Die, Dol-de-Bretagne, Dublin, Elne, Embrun, Girona, Grenoble, Hamburg, Koppenhága, Langres, Laon, Lausanne, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Lebus, Limoges, Linköping, Lleida, Lund, Mâcon, Maguelone, Marseille, Meaux, Mende, Messina, Nantes, Narbonne, Norwich, Noyon, Orléans, Palermo, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Reims, Rennes, Roskilde, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Salisbury, Schleswig, Senlis, Sens, Soissons, Tarentaise, Tarragona, Thérouanne, Toul, Toulon, Uppsala, Utrecht, Uzès, Valence, Valladolid, Vannes, Viborg, Vic, Viviers.

⁷⁹⁵ Lásd: MSH 5 I/3.

⁷⁹⁶ KatSchlag 77, 97, MMAe VII 17, 585, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CH-SGs 342 (kotta nélkül), CH-Sk Ms. 19, D-DS Ms 868, D-WB Ms. 1, E-Mn Vitr. 20–4, F-CO Ms. 445, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132, F-Pn nov. acq. lat. 1235, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, PL-Kk 1, PL-Kk 42, PL-Kk 43, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-WRu I. F. 416, SK-BRI ZV 387, MissAmiens 1487, MissAugs 1510, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissStrass 1486, MissTournai 1498, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVerdun 1491. Forbes, A. P. 1864, 192, Henderson, W. G. 1874, 147. Cantus Index: 507005, g02096, g02834. Usuarium: Aosta, Arras, Autun, Auxerre, Avranches, Barcelona, Bayeux, Beauvais, Bordeaux, Bourges, Burgos, Cambrai, Carcassonne, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Cluny, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, Embrun, Langres, Laon, Le Puy-en-Velay, Lidzbark Warmiński, Linköping, Lisieux, Mâcon, Marseille, Meaux, Messina, Metz, Nantes, Norwich, Noyon, Palermo, Perugia, Plasencia, Reims, Rennes, Saint-Malo, Salisbury, Schleswig, Senlis, Sens, Sevilla, Soissons, Thérouanne, Toul, Uppsala. Két adat problematikus: D-Mbs 14083, D-Mbs 14322. Lásd a 100. lábjegyzetet.

⁷⁹⁷ D-W Cod. Guefl. 1008 Helmst.

⁷⁹⁸ Dallamtár 3.1.

decorem induit, In te Domine speravi, Dulce lignum dulces clavos) dallamára készült kontrafaktum.⁷⁹⁹ A magyar kéziratokban is szövegalkalmazás szerepel, ám az alapdallam nálunk a *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*. Erre a szöveg- és dallampárosításra ma máshonnan nem ismerünk példát. Bár forrásaink dallamválasztása egységes, maguk a tételek – a külföldi adatokhoz hasonlóan – igen variábilisak és instabilak. A Futaki- és a gyergyói graduáléban egy nagymértékben lerövidített szöveg szerepel, ami a mintadallam jelentős átalakítását, bizonyos szakaszainak elhagyását tette szükségessé. A kontrafaktum dallama a *ductus es* szavakig lényegében hűségesen követi a húsvéti tétel *avete* szóval végződő első részének melodikus anyagát. Az új szöveg adaptálója a *tunc accesserunt* szakaszt kihagyva, az *et tenuerunt pedes eius* dallamelemeit felhasználva, azt új melodikus anyaggal kiegészítve (*tibi gloria hosanna*) állítja össze a kontrafaktum második, befejező részét.⁸⁰⁰ A többi hangjelzett kézirat olyan terjedelmesebb, ám szövegváltozatokban bővelkedő textust tartalmaz, melynek alkalmazása a *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus* dallamának rövidítésével nem, csak kiegészítésével járt (*mulieribus* szó zenei anyagának kibővítése *miseratus sustinuisti errores* szöveggel, *tenuerunt* melizmájának megszóvegezése, a melodikusan új *tibi gloria hosanna* szakasz betoldása).⁸⁰¹ A tétel, melynek külföldi adatai néhány kéziratot követően a nyomtatványokban jelentősen gyarapodnak, Közép-Európában csak hazánkban vált az alleluiaészlet szerves részévé, a szomszédos (cseh, morva, lengyel) úzusokban szinte teljesen ismeretlen maradt.⁸⁰² Feljegyzései a 14. századtól valamennyi magyar hagyomány kézíratos és nyomtatott szerkönyvéből bőségesen dokumentálhatók.

Szinte hangról hangra követi zenei mintáját, a *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus* a Katalin tiszteletére készült *Virgo Dei Catherina precibus venerandis* alleluia. A kontrafaktum keletkezési helyéről és idejéről – melynek egyetlen ma ismert dokumentuma az 1463-ban másolt Futaki-graduále – jelenleg semmit sem tudunk.⁸⁰³

Hasonló a helyzet a Bakócz-graduále *Veni electa mea et ponam te in* (sic!) adatával is. A műfaj összkia-
dása a szöveget a *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus* kontrafaktumaként nem ismeri,⁸⁰⁴ és a vizsgált külföldi és magyar forrásokban mi sem akadunk a nyomára. Az újraszóvegezés során a szüzek közös tételéből elmaradt a *tunc accesserunt* szavak melodikus anyaga, helyét pedig egy tipikus zárlati formula foglalta el a *meum* szó fölött.⁸⁰⁵

Forrásainkban háromféle dallammal szerepel a húsvéti *Oportebat pati Christum*, közülük kettő jelenleg hazai és külföldi párhuzam nélkül álló kontrafaktum.⁸⁰⁶ Az újhelyi pálos graduále a *Iustus ut palma florebit* melodikus anyagát társítja a szöveghez, egy másik, szintén késői pálos forrás pedig a *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus*. Utóbbi egyfelől meglepő módon ragaszkodik a mintadallam apró részletei-

⁷⁹⁹ MMAe VIII 69–76, 598–599.

⁸⁰⁰ Lásd: MSH 5 I/3.2a. Dallamtár 3.2a.

⁸⁰¹ Lásd: MSH 5 I/3.2b. Dallamtár 3.2b.

⁸⁰² A-Gu 17, CH-Sk Ms. 19, D-Mbs 14623, HR-Zu MR 70, PL-CZ s. sign., PL-Kk 6, PL-Kk 42, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissHil 1511 (a lapszélén kottával, cf. *Dominus regnavit decorem induit*), MissKöln 1494, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNevers 1490, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWürz 1495, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, ci, Henderson, W. G. 1874, 254. MSIL 11, 565, 567. Cantus Index: g01472, g02438. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Aosta, Arles, Arras, Astorga, Auch, Autun, Auxerre, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Bazas, Beauvais, Besançon, Bordeaux, Bourges, Bremen, Bressanone, Burgos, Calahorra, Châlons-en-Champagne, Chartres, Cluny, Córdoba, Cosenza, Coutances, Cuenca, Die, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osmá, Elne, Embrun, Girona, Gniezno, Granada, Grenoble, Jaén, Konstanz, Koppenhága, La Chaise-Dieu, Laon, Lausanne, Le Puy-en-Velay, Lidzbark Warmiński, Lisieux, Lleida, Lübeck, Lund, Marseille, Mende, Merseburg, Messina, Metz, Minden, Münster, Nîmes, Noyon, Orléans, Palma de Mallorca, Pamplona, Plascencia, Poznań, Reims, Rodez, Roskilde, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Schleswig, Sigüenza, Soissons, Strängnäs, Tarentaise, Tarragona, Toledo, Tours, Uzès, Valence, Valladolid, Vic, Vienne, Viviers, Zamora.

⁸⁰³ Dallamtár 3.3.

⁸⁰⁴ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 154. oldalt.

⁸⁰⁵ Dallamtár 3.4.

⁸⁰⁶ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 147. oldalt.

hez, másfelől viszont igen jelentős formai, strukturális változtatásokat hajt végre. Kisebb jelentőségű az *Alleluia* intonáció szótagjainak az átrendezése és a jubilus elhagyása. Sokkal lényegesebb a terjedelme sebb, vagy a rövidebb szakaszoknak a negligálása (*ait avete tunc accesserunt, pedes eius*), illetve a verzus nagy belső melizmájának a lerövidítése és megszővegezése. A kézirat szerkesztőjének-notátorának minden bizonnyal azért esett erre a dallamra a választása, mert a középkori pálos misszálék tanúbizonysága szerint ezen a napon, húsvét harmadik vasárnapján a mise egyik alleluiája a *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus* volt.⁸⁰⁷

Az évközi időre jegyzett *Qui confidunt in Domino* tételt valamennyi magyar hagyomány kéziratossá és nyomtatott szerkönyve tartalmazza. Az alleluiát Európában elsősorban a francia, az itáliai, a német, a cseh, a morva és a lengyel úzusok ismerték. Legelterjedtebb, hazánkban kizárólagos dallama mellett még két, igen ritka önálló melodikus anyaggal, illetve a *Qui sanat contritos corde* kontrafaktumaként élt.⁸⁰⁸ Míg az alleluia szövege forrásainkban teljesen egységes, addig dallama meglehetősen variábilis. A tételben két nagy melizma van: egy – a műfaj felépítésének megfelelően – az *Alleluia* intonáció végén (jubilus), egy pedig – a leggyakrabban a vers belsejében szereplőtől eltérően – a verzus végén. A jubilust kevesebb énekeskönyvünk mellőzi vagy rövidíti le, mint a vers végén lévőt,⁸⁰⁹ ugyanakkor három kódex (zágrábi missale notatum, kassai és Ulászló-graduále) az *Alleluia* visszatérése előtt – az általános gyakorlattal ellentétben – nem rövidebb, hanem hosszabb melizmát notál. Viszonylag kevés azoknak a helyeknek a száma, ahol több forrás – főként felvidéki és erdélyi kéziratok – azonos variánst közöl (*com[movebitur]*, [*ha]bitat*), az egyéni dallami megoldások jóval gyakoribbak.⁸¹⁰

A *Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium* Pál-alleluia rövidebb, *ad Deum qui te elegit* befejező szakasz nélküli változata csak négy – három szerzetesi és egy főpapi – misekönyvünkben szerepel. Az esztergomi és a pálos rítusban stabil hosszabb formát a zágrábi szerkönyvek egyáltalán nem ismerik, a felvidéki és az erdélyi misszálékban pedig meglehetősen ritka. Az alleluiát a műfaj katalógusa és összkiadása más dallamokkal – két kontrafaktummal és egy önálló melodikus anyaggal – és erős szövegvariánsokkal tartalmazza, és csak néhány francia és itáliai kódexből adatozja.⁸¹¹ A tételnek újabban más úzusokból (dél-német bencés, cseh, morva, lengyel, stb.) is előkerültek kéziratossá és nyomtatott forrásai.⁸¹² A közép-európai rítusok közül csak hazánkban meggyökeresedett textus összekapcsolása a *Qui confidunt in Domino* dallamával magyar jellegzetesség, és legkorábbi forrásainktól, a 13. század első felétől kezdve évszázadokon át változatlan. Erre a szöveg-dallam párosításra ma csak két külföldi példát ismerünk: egy 14–15. századi wrocławwi, és egy 15–16. századi csehországi graduáléból.⁸¹³ A jubilus és a verzust záró melizma kezelése (rövidítése, illetve kiterjesztése), valamint a zenei variánsok feltűnése ([*no]bis ad*) a mintadallamhoz hasonló⁸¹⁴ azzal a különbséggel, hogy az *Alleluia*-visszatérés előtti melizmát most a Futaki- és a Bakócz-graduále bővíti ki. Az új szöveg adaptációja a mintadallam módosítását nem igényelte.

Egy másik Pál-szöveg három dallammal – mindhárom kontrafaktum – szerepel énekeskönyveinkben. A kassai és a zágrábi graduálék a *Iusti epulentur et exsultent* zenei anyagát illesztik a *Magnus sanctus*

⁸⁰⁷ Dallamtár 3.5.

⁸⁰⁸ KatSchlag 159, KatSchlag 202 (egy itáliai), KatSchlag 226 (négy német), KatSchlag 243 (három beneventán), MMMAe VII 405, 408, 603, 627, 632, Cantus Index: g02201.

⁸⁰⁹ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60. verzus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. IX. 57, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

⁸¹⁰ Lásd: MSH 5 I/4. Dallamtár 4.

⁸¹¹ KatSchlag 77 (cf. *Iusti epulentur et exsultent*: két francia), KatSchlag 237 (hét itáliai), KatSchlag 281 (cf. *Surrexit Dominus vere*: öt beneventán), MMMAe VII 443, 630.

⁸¹² CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 359, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, D-Aab 1011, H-Bn 93, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Vat. lat. 7018, PL-CZ s. sign., PL-Kk 1, PL-Kl RL 1, PL-WRu B 1714, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPrag 1498. Graham, B. F. H. 1999, 137. Cantus Index: g00263, g00263.1, g02542.1. Usuarium: Arras, El Burgo de Osmá, Théroouanne.

⁸¹³ CZ-Pu XII A 21, PL-WRu B 1714.

⁸¹⁴ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60. verzus: A-GÜ 1/43, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60. Lásd: MSH 5 I/4.1. Dallamtár 4.1.

Paulus textus rövidebb formájához.⁸¹⁵ A *qui et meruit* szöveggel folytatódó hosszabb alak a *Non vos me elegistis* dallamát kapja a Futaki-graduáléban, a *Qui confidunt in Domino*é pedig egy romanizált pálos kéziratban. Utóbbi késői, 17. századi lejegyzése ellenére alig változtat zenei mintáján, lényegében csak neumacsoportokat bont szét vagy von össze, szótagokat helyez át, illetve a verzus nagy melizmájához szöveget rendel.⁸¹⁶ Ez a megoldás ma hazai és külföldi párhuzam nélkül áll.

Szintén egy késői pálos graduále adja, ugyancsak *Conversio Pauli* napjára, ismét a *Qui confidunt in Domino* kontrafaktumaként a *Tu es vas electionis* kezdetű *vers sancte Paule apostole ora pro nobis* szavakkal folytatódó egyik legrövidebb változatát.⁸¹⁷ Noha a kéziratot elvben a Tridentinum liturgikus előírásai szerint állították össze, ebben az esetben mégis eltér azoktól negligálva az erre az ünnepre rendelt *Mag-nus sanctus Paulus maior* formáját. Kézenfekvő magyarázat lenne – mint ahogyan azt Szendrei Janka is feltételezte⁸¹⁸ –, hogy az újhelyi pálos graduále szerkesztője ezen a ponton megőrizte rendje – és a magyarországi hagyományok, köztük Esztergom – több évszázadra visszanyúló középkori szokását a *Tu es vas electionis* kijelölésével. Csakhogy, bár a szövegkezdet azonos, a 16. századi római reform előtti kéziratunk és maga a pálos nyomtatott misekönyv is teljesen eltérő folytatást közöl (*sancte Paule apostole, gentium doctor, pro omnibus nobis ora ad Deum, qui te elegit!*). A romanizált pálos énekeskönyv szövegváltozata, mely külföldön igen ritka és variábilis, és főként középkori kuriális-ferences forrásokra jellemző,⁸¹⁹ szerkönyveink közül csak egy franciskánus misekönyvben és egy domonkos használatra átalakított spalatói úti misszáléban szerepel. A dallam újraszövegezése során kimaradt a *sicut mons Sion* és az *in aeternum* melodikus anyaga (*Tu es vas electionis sancte = Qui confidunt in Domino, Paule apostole = non commovebitur, ora pro nobis = qui habitat in Ieru[salem]*).⁸²⁰

A *Qui timent Dominum sperent in eum* verzus egy kivétellel kizárólag zágrábi és szerzetesrendi (ferences, domonkos, ágostonos, bencés) misszáléinkban kapott helyet. Egy nagyszebeni misekönyv mellett csak a koldulórendiek asszignálják az évközi időre, a zágrábiak és egy ágostonos a békéért, egy bencés pedig a családért összeállított votívmisére rendeli. Négy énekeskönyvünk, melyek mindegyike *per annum* időre jegyzi a tételt, három különböző dallamot – két kontrafaktumot és egy önállót – társít a szöveghez, melyek közül csak az utóbbit ismerték az európai hagyományok.⁸²¹ A közép-európai úzusok (cseh, morva, lengyel) igen mértéktartóan integrálták az alleluiát, hiszen néhány kéziratot feljegyzés után csak a prágai nyomtatvány közölte.⁸²² A romanizált pálos graduále párhuzam nélküli *Qui confidunt in Domino* kontrafaktumának megalkotója a jubilus és a verszáró melizma elhagyásán kívül csak a szótagok elosztását módosította, az esztergomi dallamon szinte semmit sem változtatott.⁸²³

A szerkönyveinkben nászmisére asszignált *Mittat vobis Dominus auxilium* alleluiát, mely külföldön két szövegváltozattal élt,⁸²⁴ kisszámú európai forrása hol főpap ünnepére vagy szentelésére, hol pedig nászmisére jegyzi. A szöveget, mely már a legkorábbi miseforrásokban is feltűnik, a *Iustus germinabit sicut lili-um* kontrafaktumaként egy itáliai, a *Dominus dixit ad me* újraszövegezéseként hét francia, kilenc itáliai és két német kódexből jegyzi a műfaj katalógusa.⁸²⁵ A tétel adatai újabban csak néhány nyomtatott misszáléval gyarapodtak, és azt sejtetik, hogy az alleluia a francia-itáliai régióon kívül a későbbiekben sem vált általánosan ismertté.⁸²⁶ Ugyanakkor hazánkban 1511-től az esztergomi nyomtatványok (misszálék,

⁸¹⁵ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 152. oldalt.

⁸¹⁶ Dallamtár 4.2.

⁸¹⁷ A másik rövid változatról (*Tu es vas electionis beate Paule intercede pro nobis Deum*) és külföldi párhuzamairól lásd a 145. oldalt.

⁸¹⁸ MusDan 24, 29.

⁸¹⁹ CH-Fco Ms. 9, D-Mbs 14623 (apostole *gentium doctor* ora), I-Amt Ms. 607, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAngers 1489 (*beate Paule, pro nobis Deum*), MissGenf 1508, MissMed 1474, MissOFESA 1491 (Paule ~~apostole~~ ora), MissOSB 1499 (Paule ~~apostole~~ ora), MissPal 1567 (apostole *praedicator veritatis* ora), MissSéez 1500. Cantus Index: g02542.2.

⁸²⁰ Dallamtár 4.3.

⁸²¹ KatSchlag 121, MMAe VII 420, 593, Cantus Index: 507044.

⁸²² CZ-Bam II, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, H-Bn 93, PL-CZ s. sign., PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, MissPrag 1498. Graham, B. F. H. 1999, 91.

⁸²³ Dallamtár 4.4.

⁸²⁴ Cantus Index: g01504 *Mittat vobis Dominus auxilium de sancto et de Sion tueatur vos*, g03194: *Mittat tibi auxilium de sancto et de Sion tueatur te*.

⁸²⁵ KatSchlag 119, 271.

⁸²⁶ D-W Cod. Guef. 1008 Helmst., F-CHrm 47, F-LA 239, F-Pn lat. 903, I-IV LX (91), I-MOo O I 7, I-MOo O I 13, I-Pc A.47, I-Ra 123, PL-CZ s. sign., MissAvila 1510, MissChur 1497, MissOCarm 1490, MissPass 1514, MissSalz 1498, MissTrier 1608. Usuarium:

obsequialék) egymást követő kiadásai, valamint a pálos nyomtatott misekönyv is közölte a tétel szövegét, melynek egyetlen hangjelzett magyar forrása a csíksomlyói kancionále. Az énekeskönyv, példa nélkül álló módon, a *Qui confidunt in Domino* dallamának első, *in aeternum* szavakig tartó, végletekig leegyszerűsített és átszerkesztett szakaszát társítja a textushoz.⁸²⁷

A dedikációs *Fundata est domus Domini* alleluia mind Európában, mind Magyarországon rendkívül ritka. Schlager egy első tónusú önálló dallammal hat, a *Confitebor tibi Domine* kontrafaktumaként pedig két francia kódexből idézi. Mi ezt az adatot alig néhány szerkönyvvel egészíthetjük ki.⁸²⁸ A magyarországi források közül csak négy, 16–17. századi hangjelzett kézirat közli a tételt. A verzus általánosan ismert szövege (*Fundata est domus Domini super verticem montium, et exaltata est super omnes colles*) helyett egy 13. századi ferences misszálé egy rövidített szövegváltozatot közöl (*Fundata est domus Domini supra firmam petram*).⁸²⁹ Az erdélyi graduále, mely az alleluiát igen töredékesen és hiányosan tartalmazza, az előzővel ellentétben kibővíti a szöveget a *Fundata est domus Domini* rezponzórium folytatásával (*et venient ad eam omnes gentes*).⁸³⁰ Erre a hosszabb formára ma nem ismerünk más példát. A kódex dallamtöredékének *Alleluia*-intonációja azonos a *Qui confidunt in Domino* kezdetével, fennmaradt utolsó sora pedig egy melodikusan független, tipikus, *a*-ról *d*-re ereszkedő dallamsor.⁸³¹

A *Posuisti Domine super caput eius* alleluia, mely három önálló dallammal és a *Surrexit Dominus de sepulchro* kontrafaktumaként volt ismert, Európa valamennyi hagyományából (francia, itáliai, német, angol, cseh, morva, lengyel) dokumentálható.⁸³² Kéziratos és nyomtatott szerkönyveink tanúsága szerint Magyarországon – Zágráb és az erdélyi szászok kivételével – minden tradíció felvette készletébe. Nálunk a tétel viszonylag kisszámú, zömében késői hangjelzett feljegyzése az Európában legerjedtebb dallamot adja transzpozíció nélkül, a gyergyói és a két romanizált pálos graduáléban a melizmák rövidítésével vagy elhagyásával.⁸³³

Európában advent második vasárnapján leggyakrabban a *Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi* alleluia hangzott el. Ebben a liturgikus funkcióban legtöbbször francia, cseh és lengyel forrásokban tűnik fel egyedüli vagy választható tételként a magyar hagyományokban – néhány ritka kivételtől eltekintve – kizárólagos *Rex noster adveniet Christus*. Más rítusok (itáliai, német, angol) kéziratos adatai jóval ritkábbak, a nyomtatványok azonban tágabb ismertségről tanúskodnak.⁸³⁴ Az alleluia, mely a *Posuisti Domine super caput eius* kontrafaktuma, csak nyolc, úzus (Esztergom, Zágráb, Felvidék, erdélyi szász) és kor (13–18. század) szempontjából rendkívül vegyes összetételű hangjelzett kéziratunkban szerepel. A dallamot, mely pontosan követi mintáját, csak a patai graduáléban találjuk *a* transzpozícióban.⁸³⁵

Aix-en-Provence, Aquileia, Arezzo, Arles, Capua, Die, El Burgo de Osma, Embrun, Le Puy-en-Velay, Lleida, Marseille, Mende, Montearagón, Plasencia, Róma, Valence.

⁸²⁷ Dallamtár 4.5.

⁸²⁸ KatSchlag 131 (hat francia), KatSchlag 353 (cf. *Confitebor tibi Domine*: két francia), MMMAe VII 188, 596, F-Pn lat. 9435, I-Amt Ms. 607. Forbes, A. P. 1864, 263. MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissPoitiers 1498, MissSéez 1500, MissSeg 1500. Cantus Index: g03170. Usuarium: Bordeaux, Carcassonne, Coutances, Huesca, Jaén, Palermo, Salisbury, Segovia, Vannes.

⁸²⁹ I-Amt Ms. 607 67^v.

⁸³⁰ CAO IV Nr. 6756.

⁸³¹ Dallamtár 4.7.

⁸³² KatSchlag 21 (egy német), KatSchlag 46, KatSchlag 74 (három német), KatSchlag 252 (öt francia), MMMAe VII 388, 389, 391, 562, 569, 635, Cantus Index: g01302, g01302.1.

⁸³³ Lásd: MSH 5 I/5. Dallamtár 5.

⁸³⁴ KatSchlag 46, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pak P 7, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 14083, D-WB Ms. 1, F-Pn lat. 780, GB-Ccc 270, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, I-VCd 161, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 8, PL-Kk 43, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissÉvora 1509, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOrense 1494, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissSchwerin 1480, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissVal 1492, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissZar 1498. MSIL 10, 12. Cantus Index: g02145. Usuarium: Arles, Astorga, Auch, Barcelona, Bayonne, Bazas, Bremen, Cambrai, Carcassonne, Córdoba, Cuenca, El Burgo de Osma, Girona, Hamburg, Kamień Pomorski, Lebus, Lidzbark Warmiński, Lleida, Lübeck, Marseille, Merseburg, Minden, Nîmes, Paderborn, Palma de Mallorca, Pamplona, Plasencia, Saintes, Santiago de Compostela, Sevilla, Théroouanne, Toledo, Utrecht, Zamora.

⁸³⁵ Lásd: MSH 5 I/5.1. Dallamtár 5.1.

Az Európában ritka *Hic Franciscus pauper et modicus* (elvétve *Franciscus pauper et humilis*) Ferenc-alleluia⁸³⁶ egy koldulórendi misszálénk mellett zágrábi kéziratok és nyomtatott szerkönyvekben, valamint az esztergomi nyomtatványok egymást követő kiadásában szerepel. A quasi kommúnis szöveg névbehegyesítéssel jóval gyakoribb Márton miséjében. Angol nyomtatványok Edmund,⁸³⁷ egy francia utólagos kézírásos bejegyzése pedig Mandetus apát ünnepére alkalmazza.⁸³⁸ Az alleluiát csak három zágrábi – egy 14. és két 18. századi – énekeskönyv közli, a *Posuisti Domine super caput eius* kontrafaktumaként. Az újrászövegezés során a mintadallam csak minimális mértékben módosult. A 18. századi kantuále, mely többször eltér a szinte hangról hangra azonos két másik forrástól, a *Franciscus pauper et humilis* incipitét jegyzi.⁸³⁹

A *Hic Martinus pauper et modicus* Márton-tétel szinte kizárólag francia és szerzetesrendi (bencés, ciszterci, domonkos) forrásokban kapott helyet a *Posuisti Domine super caput eius* dallamával.⁸⁴⁰ Schlager a textus rövidebb változatát három francia kódexből adatolja *Martinus hic pauper* szövegkezdettel, *Iustus ut palma florebit* kontrafaktumként.⁸⁴¹ Magyarországon a hosszabb tétel négy hangjelzett kéziratból (két zágrábi, egy premontrei és a Futaki-graduále), valamint két domonkos misszáléból dokumentálható. A hazai párhuzamos források és a koldulórendi normálkönyv adata alapján valószínűsíthető, hogy a zágrábi énekeskönyvek a domonkos úzusból vehették át az alleluiát. Ugyanakkor a két graduále és a déli püspökség misekönyvei között ezen a ponton diszkrepancia tapasztalható, hiszen utóbbiakban az ünnep proprium nélkül, csak *de communi* rubrikával jelzett. Három énekeskönyvünk dallama lényegében megegyezik a Correctoriumban notálttal. Az egyetlen jelentősebb eltérés a [pau]per et modicus szakasz szövegelosztásában tűnik fel. Míg a premontrei kancionále a külföldön kizárólagos szótagelhelyezést követi ([fga] af agbagfdedc cdfg edfd d), addig a két zágrábi graduále unikális megoldást ad ([fga] afagbagfdedc cdfg edfded cd d). Utóbbihoz közel állót találunk Futaki Ferenc kéziratában is, csak hogy egyrészt annak teljes melodikus anyaga nem a kontrafaktum domonkos, hanem a mintadallam esztergomi formájával rokonítható, másrészt a *hymnis caelestibus honoratur* szöveg szótagjait teljesen egyéni módon illeszti az alapdallamra.⁸⁴²

Alig néhány, zömében szerzetesi (ferences, domonkos, ágostonos, bencés, pálos) kéziratunk adja advent második vasárnapjára a cseh, a morva, a lengyel és a magyar úzusok kivételével az európai hagyományokban általános *Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi* alleluiát. A tétel egy önálló *d* (*a*) vagy *e* (*a*) kadicenciás első vagy negyedik tónusú dallammal volt ismert a külföldi úzusokban.⁸⁴³ Ezt, negyedik tónusú *e*

⁸³⁶ CH-Fco Ms. 9, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissGenf 1508, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissTar 1500. Forbes, A. P. 1864, 377. MSIL 11, 343 *Franciscus pauper et humilis*. Cantus Index: g02364 D-KNd Ms 1001b (Köln, OFM), NL-Uu Hs. 0415 (Maastricht), P-BRs Ms. 034 (Braga), g00387 *Franciscus pauper et humilis* PL-WaN 12722 V (Tyniec). Usuarium: Calahorra, Cosenza, Embrun, Girona, Granada, Laon, Mâcon, Mende, Pamplona, Rodez, Róma, Valladolid, Viborg.

⁸³⁷ MissSarum 1521, Forbes, A. P. 1864, 309, 396.

⁸³⁸ MissSéez 1500.

⁸³⁹ Lásd: MSH 5 I/5.2. Dallamtár 5.2.

⁸⁴⁰ KatSchlag 46, B-Br II 3823, CZ-Pn I B 10, E-Mn Vit. 20–4, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-WRu I. F. 416, MissAngers 1489, MissBraga 1538, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissTournai 1498, MissTroyes 1489, MissTurku 1488. Forbes, A. P. 1864, 393, Henderson, W. G. 1874, 2/125. Cantus Index: g02218. Usuarium: Agen, Autun, Auxerre, Avranches, Bayeux, Beauvais, Besançon, Bourges, Burgos, Chalons-sur-Saône, Clermont-Ferrand, Cluny, Cosenza, Coutances, Dol-de-Bretagne, Dublin, Embrun, Grenoble, Langres, Laon, Le Mans, Limoges, Lisieux, Meaux, Mende, Messina, Nantes, Noyon, Orléans, Palermo, Perugia, Rennes, Rodez, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Salisbury, Senlis, Sens, Strängnäs, Tours, Uppsala, Valence, Valladolid, Vannes, Viviers.

⁸⁴¹ KatSchlag 38, Cantus Index: g03298 *Martinus hic pauper et modicus caelum dives ingreditur*.

⁸⁴² Lásd: MSH 5 I/5.3. Dallamtár 5.3.

⁸⁴³ KatSchlag 113, MMMAe VII 280, 590, Cantus Index: g00498, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIV D 12, PL-Kk 6, MissPlock 1520, MissPoznań 1524.

1d: A-VOR 254, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-BV VI 34, I-Rss XIV L1, PL-WRu I. F. 386.

1a: A-Gu 17, A-Gu 807, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mu 2° Cod. ms. 156, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, H-Bn 259, PL-WRu I. F. 416, GradPass 1511.

4e: A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, D-B Mus. ms. 40078, D-Kl Theol. Quarto 5, E-Mn Vit. 20–4, F-C Cod. lat. 84, F-MOF 159, F-Pn lat. 9435, I-MOod O I 13, I-Pc A.47, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-Kk 43, PL-Wn Rps BOZ 151, Sl-Lf 6773.

zárlattal, csak egy ferences graduálénk közli. Két késői romanizált pálos énekeskönyvünk rendhagyó és egyedül álló módon a *Posuisti Domine super caput eius* dallamára illeszti a textust valószínűleg azért, mert ugyanez a melodikus anyag hordozta a középkorban Magyarországon erre a napra asszignált *Rex noster adveniet Christus* szövegét is. A két, közel egykorú, 17. századi remeterendi kézirat szerkesztője-összeállítója azonban teljesen eltérő módon végzi el az adaptációt. Míg az újhelyi graduále elhagyja a mintadallam második szakaszának jelentős részét (*coronam de lapide*), addig a másik énekeskönyv, mely nagyon pontosan követi a középkori esztergomi melodikus anyagot, a *Posuisti Domine super caput eius*nak csak a legutolsó, *pretioso* szavát.⁸⁴⁴

Énekeskönyveink és misszáléink tanúsága szerint a mennybemeneteli *Ascendens Christus in altum* alleluiát a felvidéki és az erdélyi hagyomány, valamint a pécsi püspökség nem integrálta készletébe. A hazánkban három különböző melodikus anyaggal (egy kontrafaktum, egy-egy régi és új stílusú tétel) szereplő verzus olyan önálló dallamot kap forrásaink többségében, mely elsősorban francia területen volt kedvelt.⁸⁴⁵ Notált kéziratainkban rendkívül variabilis melodikus anyagokat találunk.⁸⁴⁶ Már az intonáció kezdőhangja is instabil (*c*, *d* vagy *e*), a jubilust pedig csak az esztergomi misszále és a késői zágrábi graduále írja ki. A verzus elejének (*Ascendens Christus*) szótagelosztása képlékeny, nagy belső melizmája, mely csak a patai kéziratban rövidül le, a legkevésbé sem egységes. A *dedit dona hominibus* befejező szakasz háromféle lehet. A külföldi források egy része a megelőző kvintzárlatról (*a*) indítja az utolsó részt, és azon is alakítja ki a vers záróformuláját.⁸⁴⁷ Mások (missale notatum Strigoniense, Futaki-graduále) a *hominibus* szónál térnek vissza a kvintrétegből az alaphangra (*d*).⁸⁴⁸ A harmadik forráscsoport (zágrábi misszále és graduále, Bakócz-kódex, csíksomlyói kancionále) a verzus utolsó részét végig a *d* körüli hangtartományban tartja.⁸⁴⁹

A *Iudicabunt sancti nationes* vértanú-tétel külföldön a zenei mintájául szolgáló *Ascendens Christus in altum* alleluiánál szélesebb körben vált ismertté, hiszen a francián kívül az itáliai, a délnémet, az angol, a cseh, a morva és a lengyel hagyományok is preferálták. Adatai a nyomtatványokban ugrásszerűen gyarapodnak, és ibériai, valamint észak-európai úzusokkal egészülnek ki.⁸⁵⁰ A nálunk bőségesen dokumen-

4a: A-KN CCI 588, A-Wn Cod. ser.n. 1925, D-DS Ms 868, D-WB Ms. 1, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-Kl RL 1, Wagner, P. 1930, 4.

⁸⁴⁴ Lásd: MSH 5 I/5.4. Dallamtár 5.4.

⁸⁴⁵ A szöveg európai elterjedtségéről és melodikus anyagairól lásd a 157. oldalt.

⁸⁴⁶ Lásd: MSH 5 I/6. Dallamtár 6.

⁸⁴⁷ MMAe VII 17, 585–586, D-DS Ms 868, I-PS C 120, I-Tn F. IV. 18.

⁸⁴⁸ B-Br II 3823, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, PL-Kk 42, PL-Kk 43, PL-Kk 44, PL-Kk 45, SK-BRI ZV 387.

⁸⁴⁹ A-Ssp A. VII. 20, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-WRu I. F. 416.

⁸⁵⁰ KatSchlag 97, MMAe VII 256, 586, A-Gu 761, A-Gu 807, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. ser.n. 2700, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CH-Sk Ms. 19, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-DS Ms 868, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520, F-LA 239, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, I-IV LX (91), I-MOD O I 7, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-GNd 195, PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-ŁZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRk 56, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissHil 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPłock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissWro 1483, MissWro 1499, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 388, Graham, B. F. H. 1999, 193, Henderson, W. G. 1874, 145, Lawlor, H. J. 1899, 71, Wagner, P. 1930, 228, Warren, F. E. 1879, 175. Cantus Index: g02217, g02217.1. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Aosta, Aquileia, Arles, Arras, Astorga, Auch, Autun, Auxerre, Avranches, Barcelona, Bayeux, Bazas, Beauvais, Bordeaux, Bourges, Bremen, Calahorra, Cambrai, Capua, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Chartres, Clermont-Ferrand, Cluny, Cosenza, Coutances, Die, Dol-de-Bretagne, Dublin, Eichstätt, Embrun, Girona, Granada, Grenoble, Hamburg, Jaén, Kamień Pomorski, Konstanz, Koppenhága, La Seu D'Urgell, Langres, Laon, Lausanne, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Lebus, Lidzbark Warmiński, Limoges, Lisieux, Lübeck, Lund, Mâcon, Maguelone, Marseille, Meaux, Merseburg, Messina, Metz, Minden, Nantes, Narbonne, Nîmes, Noyon, Orléans, Palermo, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Ratzeburg, Reims,

tálható tételt a pálosok nem használták, a felvidéki kéziratok pedig csak igen ritkán közölték. A verzus mind Európában, mind Magyarországon kétféleképpen kezdődhetett: gyakrabban *iudicabunt*, jóval ritkábban *iudicant* szóval. Utóbbi forrásaink közül csak zágrábiakban, valamint az esztergomi notált misekönyvben és egy tartalmilag hozzá igen közel álló pozsonyi kódexben szerepel. A kontrafaktum, mely a mintadallamot pontosan követi, ugyanazokat a dallami jellegzetességeket mutatja, mint az *Ascendens Christus in altum*. Külföldről ismert a verzus kvinttel magasabb, a zárása.⁸⁵¹ Énekeskönyveink közül kizárólag a zágrábi graduále helyezi a *d* alaphang rétegébe a teljes *illorum rex in aeternum* szakaszt,⁸⁵² a többi csak a két utolsó szónál tér vissza a mélyebb hangtartományba.⁸⁵³

A mind külföldön, mind Magyarországon meglehetősen ritka, szöveg- és terjedelmi variánsokkal ismert *Corona aurea super caput eius* alleluia⁸⁵⁴ elszórt feljegyzései főként francia, cseh, lengyel szekuláris és délnémet bencés forrásokban tűnnek fel.⁸⁵⁵ Hazánkban a szepesi és az erdélyi graduálén kívül csak a pécsi és az ultramontán nyomtatvány tartalmazza. Bár Schlager a tételt csak az *Ascendens Christus in altum* kontrafaktumaként adatozza, három kódex (két klosterneuburgi és egy maihingeni) Keresztelő János augusztusi ünnepére alkalmazott szövegét a *Domine in virtute tua laetabitur rex* hatodik tónusú melodikus anyagához kapcsolja.⁸⁵⁶ A szepesi és az erdélyi graduále teljesen eltérő módon adaptálja az ascenziós dallamra a vértanú-szöveget. A neumák és a szótagok társításának jelentős különbségei mellett alapvető zenei variánsok tűnnek fel. Míg a felvidéki kódex pontosan követi az esztergomi notált misekönyv mintadallamát, és csak a verzus legutolsó szakaszát (*gloriae honoris*) adja a *d* alaphang tartományában, addig az erdélyi kézirat már az azt megelőző, a minta nagy belső melizmájának második részére illesztett *sanctitatis* szónál visszatér a mélyebb dallami régióba.⁸⁵⁷

A hitvallók ünnepére rendelt *Beatus vir qui suffert tentationem* alleluia a kéziratosság korában egyetlen magyar hagyományban sem vert gyökeret. Felbukkanása teljesen esetleges a hazai tradíciók írott forrásaiban. Ám a nyomtatványok közül az esztergomi egymást követő kiadásaiban, valamint a zágrábiiban is helyet kapott. Az Európa-szerte ismert tétel a közép-európai (cseh, morva, lengyel) úzusokból nem, vagy rendkívül gyéren adatolható.⁸⁵⁸ Notált forrásainkban a szöveghez négy különböző dallam társul, melyek

Rennes, Rodez, Róma, Roskilde, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Schleswig, Senlis, Sens, Sevilla, Soissons, Strängnäs, Tarentaise, Théroouanne, Toledo, Tours, Uppsala, Utrecht, Uzès, Valladolid, Vannes, Verden, Viborg, Vic, Vienne, Viviers, Zamora.

⁸⁵¹ MMAe VII 586, D-DS Ms 868, F-CHRM 520, F-LA 239, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, PL-GNd 195, PL-Kk 44, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-WRu I. F. 386.

⁸⁵² A-Ssp A. VII. 20, CH-Fco Ms. 9, D-WB Ms. 1, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu I. F. 416.

⁸⁵³ B-Br II 3823, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vit. 20–4, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, PL-Kk 45, PL-WRk 56, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387. Wagner, P. 1930, 228. Lásd: MSH 5 I/6.1. Dallamtár 6.1.

⁸⁵⁴ A szövegváltozatokról és elterjedtségükről lásd: „Hangjelzés nélküli alleluia”, 55. oldal.

⁸⁵⁵ KatSchlag 97, A-Gu 761, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-SGs 340, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 14083, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, H-Bn 259, HR-Zu MR 70, PL-GNd 195, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissMainz 1482, MissNid 1519, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissReg 1485, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissVerdun 1491, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 196. Cantus Index: g01632, g01632.1. Usuarium: Arras, Cambrai, Koppenhága, Lebus, Lund, Messina, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Schleswig, Strängnäs, Théroouanne, Utrecht, Vannes.

⁸⁵⁶ A-Gu 807, A-KN CCI 588, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13.

⁸⁵⁷ Dallamtár 6.2a–b.

⁸⁵⁸ A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 558, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CH-Sk Ms. 19, CZ-Pn I B 10, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. 6, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., E-Mn Vit. 20–4, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, HR-Zu MR 70, I-Amt Ms. 607, I-IV LX (91), I-MOo O I 7, I-MOo O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Vat. lat. 7018, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-CZ s. sign., PL-GNd 149, PL-GNd 195, PL-Kk 1, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-LZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 416, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBam 1507, MissBraga 1538, MissBrand 1499, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOFESA 1491,

közül csak egyről tud a műfaj katalógusa.⁸⁵⁹ Bár Szendrei Janka az újhelyi pálos graduále kiadásának bevezetőjében ismeretlennek tartja az adaptáció mintáját,⁸⁶⁰ valójában a kézirat unikális *Ascendens Christus in altum* kontrafaktuma csak az utolsó szakaszban (*accipiet coronam vitae*) tér el mintájától.⁸⁶¹

Al - le - lu - ia. V) A - scen - dens Chri -
 Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus vir,
 stus in al - tum ca - pti - vam du - xit ca - pti - vi - ta -
 qui suf - fert ten - ta - ti - o - nem, quo - ni - am cum pro - ba - tus fu - e -
 - tem, de - dit do - na ho - mi - ni - bus.
 - rit, ac - ci - pi - et co - ro - nam vi - tae.

Missale Notatum Strigoniense: *Ascendens Christus in altum*
 Újhelyi pálos graduále: *Beatus vir qui suffert tentationem*

A *Iustus germinabit sicut lilium* vértanú-tétel egész Európában és Magyarország valamennyi hagyományában – kéziratoss és nyomtatott forrásaiban – folyamatosan és stabilan jelen volt. Schlager a szöveget a széles körben – így hazánkban is – ismert önálló *d* dallamán kívül – egyetlen itáliai kódexből – a *Veni electa mea et ponam in te* kontrafaktumaként is idézi.⁸⁶² A magyarországi énekeskönyvek közül csak az erdélyi és egy késői pálos graduále adja a *Laetabitur iustus in Domino* hetedik tónusú melodikus anyagával a textust, egy kassai kézirat pedig egy új stílusú *e* dallammal közli. Notált forrásaink feljegyzései a műfaj

MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWürz 1495, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 408, Wagner, P. 1930, 229. Cantus Index: g01352. Usuarium: Agen, Albaneta, Angoulême, Aquileia, Arles, Arras, Astorga, Autun, Auxerre, Avanches, Barcelona, Bazas, Beauvais, Besançon, Béziers, Bordeaux, Bressanone, Calahorra, Cambrai, Capua, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Chartres, Clermont-Ferrand, Cluny, Cosenza, Dol-de-Bretagne, Eichstätt, Grenoble, Jaén, Kamień Pomorski, Konstanz, Koppenhága, La Seu D'Urgell, Langres, Laon, Lausanne, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Lisieux, Lund, Mâcon, Marseille, Meaux, Meißen, Mende, Merseburg, Metz, Minden, Münster, Nantes, Narbonne, Noyon, Osnabrück, Palma de Mallorca, Pamplona, Plasencia, Ratzeburg, Reims, Rennes, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Schleswig, Senlis, Sens, Soissons, Strängnäs, Tarragona, Thérouanne, Toledo, Toul, Tours, Uzès, Valladolid, Vannes, Viborg, Zamora.

⁸⁵⁹ KatSchlag 62, M MMAe VII 45, 573.

⁸⁶⁰ MusDan 24, 33.

⁸⁶¹ Dallamtár 6.3.

⁸⁶² KatSchlag 75, 119, M MMAe VII 274, 592, Cantus Index: g01346.

többi darabjához képest kevésbé variábilisak. A jubilust csak három kéziratunk hagyja el, a fennmaradók kisebb-nagyobb rövidítéseket alkalmaznak, a verzus nagy belső melizmáját pedig csak két kódex negligálja.⁸⁶³ A kolozsvári (és a kassai) graduále verse az *in aeternum* szavakkal ér véget, az *ante Dominum* zárószakasz mindkét forrásban kimarad. Énekeskönyveink a tétel több pontján azonos dallamvariánsokat notálnak ([germi]na[bit] első neumája: *dfd* a *ded* helyett, [sic]ut: *ef* az *efg* helyett, *ae*[ternum]: *egf* az *fgf* helyett, stb.).⁸⁶⁴

A Benedek translációs ünnepére asszignált *Vir Domini Benedictus* egyetlen hazai forrása a Futaki-graduále. A 11. századtól dokumentálható, Európában is rendkívül ritka darabot Schlager egy itáliai kézirat kivételével kizárólag francia forrásokból adatolja a *Iustus germinabit sicut lilium* kontrafaktumaként.⁸⁶⁵ Egy 11–12. századi limogesi tropárium-verzikulárium *Beatus vir Benedictus* incipittel és önálló dallammal tartalmazza az alleluia egy szövegvariánsát.⁸⁶⁶ A Futaki-kéziratnak a mintadallamot hűségesen, szinte változtatás nélkül követő kontrafaktuma csak a jubilust és a verzus belső és záró melizmáját rövidíti le.⁸⁶⁷

A külföldről alig, rendkívül szórtan, főként francia és ibériai kéziratokból és nyomtatványokból adatható *Vox sancti Bartholomaei quasi tuba* Bertalan-alleluia legkorábbi feljegyzéseit két 11. századi francia bencés kódex tartalmazza, melyekben a szöveg az *In conspectu angelorum* kontrafaktumaként tűnik fel. Schlager kizárólag ezzel a dallammal ismeri a textust.⁸⁶⁸ Európával ellentétben Magyarországon viszonylagos stabilitásra tett szert a tétel, hiszen kilenc, 15–16. századi periferiális és főpapi kézirat szerzőnk után a pécsi és az esztergomi nyomtatványok állandó darabjává vált. Az alleluia három notált kódexünkben három különböző melodikus anyaggal maradt fenn, melyek közül kettő párhuzam nélkül áll. Az erdélyi graduále első tónusú dallamának mintája, a külföldi forrásokhoz hasonlóan, a negyedik tónusú *In conspectu angelorum* volt. A kassai énekeskönyv egy új stílusú *f* melodikus anyagra, a Futaki-kézirat pedig a *Iustus germinabit sicut liliumra* illeszti a szöveget. Utóbbi igen jól sikerült adaptációjának dallama szinte hangról hangra azonos a Benedek-tétellel, csupán a *vehemens est* szavakhoz volt szükség egy igen egyszerű, pár hangos betoldásra.⁸⁶⁹

Mind Magyarországon, mind külföldön ritkaságnak számít a *Corpora sanctorum in pace sepulta sunt* alleluia, mely többször csak itáliai, délnémet, cseh és morva szerzőknek tűnik fel, további adatai szórtak és gyérek.⁸⁷⁰ A tételt korábban a magyar liturgiában ismeretlen darabként tartották számon, és az 1623-ban másolt újhelyi pálos graduáléban való megjelenését egyedi esetnek, a romanizálás hatásának tulajdonították.⁸⁷¹ Az alleluia azonban már a 14. században feltűnik hat magyarországi misekönyvben, a

⁸⁶³ jubilus: RO-AJ R. I. 1, TR-Itks 68, CantCszik. verzus: RO-AJ R. I. 1, CantCszik.

⁸⁶⁴ Lásd: MSH 5 I/7. Dallamtár 7.

⁸⁶⁵ KatSchlag 119, B-Br II 3823, E-Mn Vitr. 20–4, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 186, MissBraga 1538, MissÉvreux 1497, MissNid 1519, MissPal 1567, MissRouen 1495, MissTar 1500, MissTroyes 1489. Cantus Index: g04414, g03062. Usuarium: Arles, Avranches, Bordeaux, Cluny, Coutances, Mâcon, Messina, Nantes, Palermo, Saintes, Valladolid, Vannes.

⁸⁶⁶ KatSchlag 50 (*Beatus vir Benedictus omnium iustorum spiritus plenus fuit*), MMAe VII 43, 570.

⁸⁶⁷ Dallamtár 7.1.

⁸⁶⁸ KatSchlag 165 (két francia), F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissLüt 1502, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissSal 1533, MissTar 1500, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissZar 1498. Henderson, W. G. 1874, 90. Cantus Index: g02211. Usuarium: Arras, Auxerre, Avranches, Bayonne, Beauvais, Burgos, Calahorra, Córdoba, Cosenza, Cuenca, Dol-de-Bretagne, Embrun, Girona, Koppenhága, Laon, Limoges, Lleida, Meaux, Nantes, Noyon, Orléans, Pamplona, Perugia, Reims, Rennes, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Schleswig, Senlis, Sens, Sigüenza, Sion, Strängnäs, Tarentaise, Tours, Vannes, Viborg, Zamora.

⁸⁶⁹ Dallamtár 7.2.

⁸⁷⁰ A-Gu 761, A-Wn Cod. 1821, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-Mbs 14013, D-Mbs 14083, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, H-Bn 93, I-Amt Ms. 607, I-MO d O I 13, I-Pc A.47, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu B 1714, MissAngers 1489, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOSB 1499, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissWorms 1490. MSIL 11, 168, 230, 418. Graham, B. F. H. 1999, 192. Cantus Index: g01313, g01313.1. Usuarium: Aix-en-Provence, Aquileia, Arles, Béziers, Bressanone, Capua, Cosenza, Eichstätt, El Burgo de Osma, Embrun, Granada, Jaén, Messina, Metz, Nantes, Rodez, Róma, Sevilla, Tarragona, Würzburg.

⁸⁷¹ MusDan 24, 33.

15–16. század folyamán pedig további nyolc kéziratunk, valamint az esztergomi nyomtatványok egymást követő kiadásai is közlik. A tétel melodikus anyagai rendkívül változatosak. A műfaj katalógusa négy különböző önálló dallamáról tud, melyek közül kettő jelenleg unikális. Az egyik egyetlen francia, a másik csupán két német forrásból ismert.⁸⁷² Az alleluia hazai hangjelzett kódexei közül három – isztambuli misszále, Futaki-graduále, csíksomlyói kancionále – olyan dallamot notál, melynek párhuzamait elsősorban délnémet és cseh források tartalmazzák. A 17. századi pálos kézirat mintája – egyedül álló módon – a *Iustus germinabit sicut lilium* volt, melyet igen szabadon kezelt. A verzus első fele (*Corpora sanctorum in pace sepulchri sunt*) végtelkéig leegyszerűsített és tömörített vázát adja az alapidallam első részének (*Iustus geminabit sicut lilium*). A folytatás elszakad a mintától, és attól teljesen független melodikus anyag megalkotásával próbálkozik.⁸⁷³

Az apostolok *Non vos me elegistis* tétele Európa valamennyi régiójában és minden magyar hagyományban egy kizárólagos és önálló első tónusú melodikus anyaggal volt ismert.⁸⁷⁴ Hangjelzett forrásaink transzpozíció nélkül közölt dallama meglehetősen változékony, ugyanakkor bizonyos pontokon jónéhány énekeskönyv azonos zenei megoldással él ([al]le[luia] utolsó neumája, *me* második hangcsoportja, [elegi]stis, et [posu]i, stb.). A jubilust jóval több kézirat mellőzi, mint a verzus nagy melizmáját, a verset záró melizma terjedelmét pedig viszonylag sok kibővíti, és *a* helyett *d*-n zárja.⁸⁷⁵

A *Non vos me elegistis* dallamára alkalmazott *Magnus sanctus Paulus... qui et meruit* Pál-alleluiának a Futaki-graduálén kívül ma csak két aquitán feljegyzése ismert. Ugyanezt a hosszabb formát szerkönyveink közül kizárólag egy késői pálos énekeskönyv adja a *Qui confidunt in Domino* melodikus anyagával. A maior szöveget külföldön is jóval kevesebb forrásban találtuk meg, mint a minort.⁸⁷⁶ A textus adaptációja során a mintadallam lényegében változatlan maradt, csupán két kisebb módosítás történt. Elmaradt az *Alleluia*-intonáció jubilusa, és a verzus végén a kibővült és *d*-n záródó melizma szöveget kapott.⁸⁷⁷

Az Európa-szerte elterjedt *Non vos relinquam orphanos* környezetünkben szinte teljesen ismeretlen maradt, mérsékelt befogadására csak a morva úzusból van néhány adat.⁸⁷⁸ Az alleluíát hazánkban – a do-

⁸⁷² KatSchlag 60 (kilenc itáliai), továbbá CH-Fco Ms. 9, I-Pc A.47, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Kk 45, KatSchlag 109 (egy francia), KatSchlag 146 (két német), KatSchlag 153 (két délnémet bencés), továbbá A-Gu 761, A-Wn Cod. 1821, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, D-Mu 2° Cod. ms. 156, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-WRu B 1714, MMMAe VII 89, 91, 92, 573, 589, 600, 602.

⁸⁷³ Dallamtár 7.3.

⁸⁷⁴ KatSchlag 79, MMMAe VII 335, 581, Cantus Index: g02067.

⁸⁷⁵ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 68, CantCsik. verzus: RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759. verszárás: H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Efkö I. 3a, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 96, TR-Itks 68, CantCsik. Lásd: MSH 5 I/8. Dallamtár 8.

⁸⁷⁶ KatSchlag 79, D-Mbs 10086, D-Mbs 14083, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ccc 270, I-BV VI 34, MissLüt 1502, MissPlock 1520, MissSééz 1500. MSIL 11, 67. Cantus Index: g00048. A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 152. és 159. oldalt.

⁸⁷⁷ Dallamtár 8.1.

⁸⁷⁸ A-Gu 761, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. ser.n. 2700, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-DS Ms 868, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 27130, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, F-LA 239, F-MO f 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 424, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 416, SI-Lf 6773, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissTrier 1547, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissWürz 1495, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 194, Henderson, W. G. 1874, 150. Cantus Index: 507020. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Albaneta, Angoulême, Aosta, Arles, Auxerre, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Beauvais, Besançon, Béziers, Bordeaux, Bourges, Burgos, Calahorra, Cambrai, Capua, Carcassonne, Cassino, Châlons-en-Champagne, Chartres, Clermont-Ferrand, Cluny, Cosenza, Coutances, Cuenca, Die, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osma, Elne, Embrun, Girona, Granada, Grenoble, Kotor, Langres, Lausanne, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Limoges, Lisieux, Lleida, Mâcon, Maguelone, Marseille, Meaux, Mende, Messina, Nantes, Narbonne, Nîmes, Norwich, Noyon, Orléans, Palermo, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Reims, Rodez, Róma, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Salisbury, Senlis, Sens, Sevilla, Sigüenza, Soissons, Tarentaise, Tarragona, Toledo, Toul, Toulon, Tours, Uppsala, Uzès, Valence, Valladolid, Vallombrosa, Vannes, Vic, Vienne, Viviers, Zamora.

monkosokon és a ferenceseken kívül –lényegében csak a zágrábi és a pécsi püspökség vette használatba. A textus széles körben jegyzett dallama mellett a beneventán kódexek egy hetedik tónusú melodikus anyaga is ismert.⁸⁷⁹ Egy késői pálos graduálénk *Non vos me elegistis* kontrafaktuma viszont ma más forrásból nem adatolható. A mennybemeneteli tétel szinte hangról hangra követi mintáját. A jubilus elhagyásán kívül az egyetlen lényegi eltérés, hogy a két szöveg eltérő terjedelme miatt az alapidallam *et posui vos ut eatis et* szakasza kimarad a kontrafaktumból.⁸⁸⁰

Az *Ego vos legi de mundo* apostol-alleluia külföldön szinte kizárólag francia, itáliai és ibériai forrásokból dokumentálható a *Iusti epulentur et exsultent* kontrafaktumaként. Egyetlen francia kódex egy nyolcadik tónusú önálló dallamot rendel a textushoz.⁸⁸¹ Magyarországon a tétel szövege kilenc kéziratosszále (ferences, bencés, ágostonos, pozsonyi, főpapi) után az esztergomi nyomtatott misekönyvek kiadásában folyamatosan megjelent. Az alleluia ma ismert egyetlen hazai notált forrása egy 17. századi pálos graduále, melyben a szöveg – egyedül álló, de a két textus jelentős átfedései miatt érthető módon – a *Non vos me elegistis* dallamához kapcsolódik. Mivel a mennybemeneteli és az apostol-tétel szövege eltérő hosszúságú, ezért az utóbbiból – mely ebben az esetben is meglepően pontosan követi zenei előképét – kimarad a mintadallam *elegistis sed ego vos* szakasza.⁸⁸²

Al - le - lu - ia. V) Non vos

Al - le - lu - ia. V) Non vos

Al - le - lu - ia. V) E - go

me e - le - gi - stis, sed e - go vos e - le - gi, et po - su - i vos,

re - lin - quam or - pha - nos, va - do et ve - ni - o

vos e - le - gi de mun - do,

⁸⁷⁹ KatSchlag 133 (huszonöt francia, tizenhét itáliai, huszonegy német), KatSchlag 352 (hat beneventán), MMAe VII 337, 338, 596, 662.

⁸⁸⁰ Dallamtár 8.2.

⁸⁸¹ KatSchlag 77, 320, MMAe VII 162, 652, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, E-Mn Vit. 20–4, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-Amt Ms. 607, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-VCd 162, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44 (cf. *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*), PL-Lza s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissSal 1533, MissTar 1500, MissTroyes 1489. Cantus Index: g00446. MSIL 11, 156, 164, 253, 351. Usuarium: Aix-en-Provence, Angoulême, Aquileia, Arles, Astorga, Autun, Auxerre, Béziers, Bourges, Burgos, Capua, Chalon-sur-Saône, Cluny, Cosenza, Die, El Burgo de Osma, Girona, Granada, Grenoble, Jaén, Langres, Limoges, Mâcon, Marseille, Messina, Münster, Nantes, Narbonne, Perugia, Rennes, Rodez, Róma, Saintes, Sion, Toledo, Tours, Vic, Vienne, Viviers, Zamora.

⁸⁸² Dallamtár 8.3.

ut e - a - tis et fru - ctum af - fe - ra - tis,
ad vos, et gau - de - bit
ut e - a - tis et fru - ctum af - fe - ra - tis,
et fru - ctus ve - ster ma - ne - at.
cor ve - strum.
et fru - ctus ve - ster ma - ne - at.

Missale Notatum Strigoniense: *Non vos me elegistis*

17. századi pálos graduále: *Non vos relinquam orphanos, Ego vos elegi de mundo*

A vértanúk ünnepére rendelt, Európa-szerte elterjedt *Mirabilis Dominus noster in sanctis suis* alleluia,⁸⁸³ bár viszonylag kevés forrásból, de Zágráb kivételével valamennyi magyar hagyományból adatolható. A tételt nyomtatványaink közül csak az ultramontán miscelán vette fel készletébe. Az egy-egy notált kódexünkben feltűnő kisebb variánsokat (átmenőhangok beiktatása vagy elhagyása, *b* helyettesítése *a*-val, stb.) leszámítva egységes melodikus anyagú és lejegyzésű tétel csak a csíksomlyói kancionáléban mutat jelentős eltéréseket. Ebben a kéziratban lényegében csak az alleluia második részének (*in sanctis suis*) radikálisan leegyszerűsített melodikus anyaga állítható párhuzamba énekeskönyveink megoldásával, az első szakaszban (*Mirabilis Dominus noster*) csak a szavak indítása egyezik meg vagy mutat hasonlóságot a többségi dallamalakokkal, a folytatás minden esetben teljesen egyedi.⁸⁸⁴

Ego sum pastor bonus szövegkezdettel három alleluiaát ismerünk (*Ego sum pastor bonus qui pasco, Ego sum pastor bonus et cognosco* [minor], *Ego sum pastor bonus et cognosco... et cognoscunt* [maior]), ám a műfaj katalógusa és dallamkiadása nem utal sem a textus, sem a terjedelem eltéréseire. A második húsvéti vásárnapi asszignált, *qui pasco* szöveggel folytatódó változat a felvidéki és a zágrábi hagyomány kivételével valamennyi magyar úzus kézirat és nyomtatott forrásaiból adatolható, notált szerkönyveinkben mindig a *Mirabilis Dominus noster in sanctis suis* kontrafaktumaként. Hangjelzett kódexeink lényegében egységes *d* dallamának jubilusát csak az esztergomi missale notatum és a Bakócz-graduále írja ki teljes terjedelmében.⁸⁸⁵ A tétel külföldön rendkívül ritka, és szinte kizárólag francia és itáliai szerkönyvekből dokumentálható.⁸⁸⁶

Jóval gyakoribb és szélesebb körben ismert az *Ego sum pastor bonus et cognosco* változat maior alakja. Schlager a szöveget négy dallammal (egy önálló és három kontrafaktum) jegyzi, melyek közül kettő csak egyetlen itáliai kódexben szerepel.⁸⁸⁷ A korábbi francia és itáliai adatokon kívül újabban néhány német,

⁸⁸³ KatSchlag 128, MMAe VII 312, 595, Cantus Index: g00040.

⁸⁸⁴ Lásd: MSH 5 I/9a–b. Dallamtár 9a–b.

⁸⁸⁵ Lásd: MSH 5 I/9.1. Dallamtár 9.1.

⁸⁸⁶ KatSchlag 128 (megkülönböztetés nélkül mindhárom szövegváltozat forrásadatai), B-Br II 3823, CZ-Pn XIV D 12, E-Mn Vitr. 20–4, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, I-MEs 19, I-MOd O I 13, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 186, MissGenf 1508, MissNevers 1490, MissOCarm 1490, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498. Cantus Index: g02081.

⁸⁸⁷ KatSchlag 128 (cf. *Mirabilis Dominus noster in sanctis suis*), KatSchlag 203 (cf. *Adducentur regi virgines post eam*: I-PS C 120), KatSchlag 263 (cf. *Multae tribulationes*: hat francia, egy itáliai), KatSchlag 299 (I-PS C 120), MMAe VII 159, 647.

angol, ibériai és szerzetesrendi forrásban tűnt fel a Közép-Európában lényegében ismeretlen tétel.⁸⁸⁸ Az alleluiát, mely nálunk néhány szerzetesrendi (ferences, domonkos, ágostonos) szerkönyvben kapott helyet, két szekuláris misszálénk Becket Tamás miséjében közli. A *Mirabilis Dominus noster in sanctis suis* vértanú- és az *Ego sum pastor bonus et cognosco* húsvéti tétel szövegének eltérő terjedelme miatt a kontrafaktumban a mintadallam kibővül oly módon, hogy a többletet jelentő *et cognoscunt me meae* szakasz megismétli az *et cognosco oves meas* zenei anyagát. Így találjuk az alleluiát két ferences graduálénkban is.⁸⁸⁹

A leggyakrabban mártírok ünnepére asszignált, Európában általánosan ismert *Gaudete iusti in Domino* alleluia a zágrábi és a pécsi püspökség kivételével valamennyi magyar úzusban folyamatosan használatban volt. Énekeskönyveink – két kivétellel – a külföldön is széles körben jegyzett, önálló és kizárólagos melodikus anyaggal párosítják a szöveget.⁸⁹⁰ A textus csak egyetlen késői pálos kéziratban tűnik fel a *Mirabilis Dominus noster in sanctis suis* kontrafaktumaként. A remeterendi graduále dallama feltűnően pontosan követi a mintának az esztergomi missale notatumban szereplő változatát. A jubílus melizmájának rövidítésén és a szótagok átrendezésén kívül az új szöveg adaptálója más változtatást lényegében nem hajtott végre.⁸⁹¹

Az *Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium* Orsolya-alleluia ma csak a kassai graduáléból és két augsburgi mintapéldányból magyarországi használatra másolt misekönyvből adatolható.⁸⁹² Az énekeskönyvben a verses szöveg az *Adducentur regi virgines post eam* 1a tónusú dallamát kapta.⁸⁹³ A textusok eltérő terjedelme miatt az új szöveg alkalmazása hangok beszúrását, melizmák szétbontását és megszüvegezését, belső zárlatok áthelyezését, a mintadallam jelentős átalakítását tette szükségessé.⁸⁹⁴

Al - le - lu - ia. V) Ad - du - cen - tur

Al - le - lu - ia. V) Ur - su - la, spon - sa e - gre - gi - a, o - ra

re - gi vir - gi - nes post e - am, pro - xi - mae e - ius of -

cae - le - stem Fi - li - um, ut no - bis au - xi - li - um in cae - li det cu - ri - a per ae -

⁸⁸⁸ A-Sp A. VII. 20, CH-Fco Ms. 9, CZ-OLu M III 44, D-Aab 1011, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-LA 239, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-IV LX (91), I-MO d O 17, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, PL-CZ s. sign., PL-Kk 45, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 416, Sl-Lf 6773, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissVal 1492. Forbes, A. P. 1864, 182, Henderson, W. G. 1874, 140. MSIL 10, 64, 351. Cantus Index: g01055.

⁸⁸⁹ Lásd: MSH 5 I/9.2. Dallamtár 9.2.

⁸⁹⁰ KatSchlag 178, MMAe VII 190, 609, Cantus Index: g00024.

⁸⁹¹ Dallamtár 9.3.

⁸⁹² Cantus Index: g02809.

⁸⁹³ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagáról lásd a 230. oldalt.

⁸⁹⁴ Dallamtár 10.3.

fe - ren - tur ti - bi in lae - ti - ti - a.

ter- na sae - cu - la!

Kassai graduále: *Adducentur regi virgines post eam, Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium*

Az Európa-szerte ismert *Surrexit Altissimus/Dominus de sepulchro* alleluiát a magyar tradíciók közül Esztergom, Pécs és a Felvidék nem fogadta be. Legstabilabban, mintegy szűkebb proveniencijelzőként a zágrábi püspökség használta. A zsolozsmaforrások adatai alapján azonban valószínűsíthető, hogy a tétel a kalocsai érsekség egész területén ismert lehetett, annak közös anyagához tartozhatott.⁸⁹⁵ A szöveg az általánosan elterjedt önálló dallamán kívül egy német kódexben az *In conspectu angelorum*, francia és itáliai kéziratokban pedig a *Domine refugium factus es nobis* kontrafaktumaként szerepel.⁸⁹⁶ Az önálló dallamot közlő szekuláris és ferences kézirataink alapvető eltérésekkel, jellegzetes zenei variánsokkal élnek, s ezzel elválnak egymástól, ugyanakkor egyházmegyés forrásainkban a verzus indítása, szótagjainak az elhelyezése is képlékeny.⁸⁹⁷

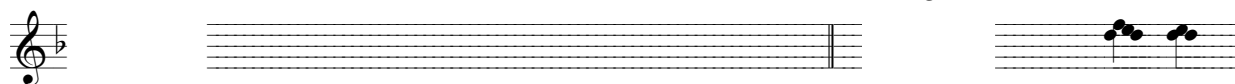
Az *In omnem terram exivit sonus eorum* apostol-alleluiát, mely Európa minden hagyományából dokumentálható, a zágrábi, a pécsi és a pálos szerkönyvekben nem találjuk. Mérsékelt magyarországi használata az esztergomi, a felvidéki és az erdélyi tradíciókból mutatható ki. A szöveg – különösen a francia úzusokban – számos melodikus anyaggal élt (két önálló dallam, öt kontrafaktum), melyeknek többsége alig néhány kódexben, vagy igen szűk körben tűnt fel.⁸⁹⁸ A legelterjedtebb a textusnak a *Surrexit Altissimus/Dominus de sepulchro* dallamára való alkalmazása volt, ami – két notált forrásunk (esztergomi miszsale, Futaki-graduále) tanúsága szerint – nem igényelte a mintadallam lényegi melodikus átalakítását.⁸⁹⁹

A mennybemenetel vigíliájára és/vagy az évközi időre jegyzett, Európa – köztük Magyarország – valamennyi tradíciójában ismert *Omnes gentes plaudite manibus* szinte kivétel nélkül mindig egy első tónusú önálló dallamon hangzott el.⁹⁰⁰ Az újhelyi pálos graduále szerkesztője, párhuzam nélkül álló módon, a *Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate*⁹⁰¹ melodikus anyagával társítja a szöveget azért, hogy a középkorban az évközi hetedik vasárnapon megszólaló verzusnak legalább a dallama a romanizálás előtti helyén maradjon. A kontrafaktumban elmarad a jubilus és a *Do*[minus] szótag neumacsoportja, a verzus belső záratai pedig nagymértékben átrendeződnek.⁹⁰²

Al - le - lu - ia.

V) Ma - gnus Do - mi - nus,

Al - le - lu - ia.

V) O - mnes gen - tes,

⁸⁹⁵ A szöveg hazai elterjedtségéről, asszignációjáról, szövegváltozatairól lásd a 147. oldalt.

⁸⁹⁶ KatSchlag 74, 165, 383, MMAe VII 482, 578, Cantus Index: g01023, g02464.

⁸⁹⁷ Lásd: MSH 5 I/11a–c. Dallamtár 11a–c.

⁸⁹⁸ KatSchlag 64 (egy francia), KatSchlag 74 (cf. *Surrexit Altissimus/Dominus de sepulchro*: hat francia, tizenkilenc itáliai, tizennégy német), KatSchlag 159 (cf. *Qui confidunt in Domino*: nyolc francia), KatSchlag 222 (cf. *Domine in virtute tua laetabitur rex*: tizenöt francia, egy német, két angol), KatSchlag 258 (két francia), KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: három beneventán), KatSchlag 274 (cf. *Laetabitur iustus in Domino*: egy francia), MMAe VII 225, 226, 229, 574, 579, 636, Cantus Index: g02149.

⁸⁹⁹ Lásd: MSH 5 I/11.1. Dallamtár 11.1.

⁹⁰⁰ KatSchlag 144, MMAe VII 349, 600, Cantus Index: g01164.

⁹⁰¹ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagáról lásd a 180. oldalt.

⁹⁰² Dallamtár 12.1.

et lau - da - bi - lis val - de in ci - vi - ta - te.

plau - di - te, iu - bi - la - te De - o in vo - ce ex - sul - ta - ti - o - nis.

Missale Notatum Strigoniense: *Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate*
Újhelyi pálos graduále: *Omnes gentes plaudite iubilate*

Az Európa-szerte elterjedt *Qui timent Dominum sperent in eum* verzust Magyarországon szinte kizárólag zágrábi és szerzetesrendi forrásokban találjuk. Utóbbiak közül a pálosok meglévő zenei anyagokra illesztik a szöveget, vagyis kontrafaktumokat közölnek.⁹⁰³ Az általánosan ismert önálló dallamnak a szépsi és a ferences graduáleban szereplő pentaton és diaton változata jelentősen eltér egymástól, különösen a jubilusban, és a hosszabb-rövidebb neumacsportokban.⁹⁰⁴

A külföldről meglehetősen gyéren, főként francia, valamint néhány beneventán és délnémet forrásból dokumentálható *Cantate Domino canticum novum quia* alleluia hazánkban is igen ritka. Két késői pálos és két ferences graduálén kívül csak egy koldulórendi misekönyvünk tartalmazza. Három ma ismert melodikus anyaga (egy önálló dallam és két kontrafaktum) közül a *Qui timent Dominum sperent in eum* dallamalkalmazás a leggyakoribb.⁹⁰⁵ Ferences énekeskönyveink is ezt a megoldást adják. A kontrafaktum dallama szinte hangról hangra megegyezik a mintának a franciskánus graduáleban közölt változatával.⁹⁰⁶

2. tónus

alpdallam	kontrafaktum
<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>	<i>Video caelos apertos</i> <i>Hic est discipulus ille</i> <i>Hii sunt qui cum mulieribus</i> <i>Vidimus stellam eius in oriente</i> <i>Obtulerunt discipuli Domino</i> <i>Tu puer propheta Altissimi vocaberis</i> <i>Tu es Petrus et super hanc petram</i> <i>Rogavi pro te Petre</i> <i>Sancti tui Domine benedicent te</i> <i>Iustus non conturbabitur quia Dominus</i> <i>Inveni David servum meum</i> <i>Iustum deduxit Dominus</i> <i>Disposui testamentum electis meis</i> <i>Confitebuntur caeli mirabilia tua</i> <i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum</i>
<i>Veni Sancte Spiritus</i>	<i>Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet</i> <i>Ave sancta Maria caeli regina</i> <i>Iste est qui ante Deum magnas virtutes</i> <i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i> <i>Tu es sacerdos in aeternum</i>

⁹⁰³ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, asszignációjáról, melodikus anyagairól lásd a 160. oldalt.

⁹⁰⁴ Dallamtár 13a–b.

⁹⁰⁵ KatSchlag 120 (négy francia), KatSchlag 121 (cf. *Qui timent Dominum sperent in eum*: tizenhárom francia, egy beneventán, két délnémet), KatSchlag 220 (cf. *Confitebuntur caeli mirabilia tua*: öt beneventán), MMAe VII 61, 63, 592, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 359, D-Aab 1011, D-Mbs 14083, F-CHRM 47, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, SI-Lf 6773, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissVal 1492, MissZar 1498. MSIL 10, 482. Cantus Index: 008417. Usuarium: Astorga, Auch, Clermont-Ferrand, Cuenca, Granada, La Chaise-Dieu, Marseille, Palma de Mallorca, Pamplona, Sigüenza, Zamora.

⁹⁰⁶ Lásd: MSH 5 I/13b, I/13.1. Dallamtár 13.1.

alpdallam	kontrafaktum
<i>Post partum virgo*</i>	<i>Prophetae sancti praedicaverunt*</i> <i>Verbo Domini caeli firmati sunt*</i> <i>Per manus autem apostolorum*</i> <i>Lauda anima mea Dominum*</i>
<i>Eripe me de inimicis meis</i>	<i>Surgens Iesus Dominus noster</i> <i>Ave Maria gratia plena</i> <i>Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior)</i>
<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	<i>Cantate Domino canticum novum quia</i> <i>Surrexit Christus qui creavit omnia</i>
<i>Fulgébunt iusti et tamquam scintillae</i>	<i>Surrexit Christus et illuxit nobis</i> <i>Surrexit pastor bonus qui pro suo grege</i>
<i>Redemptionem misit Dominus</i>	<i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i>

Az Európában és Magyarországon is széles körben ismert, karácsonyi *Dies sanctificatus illuxit nobis* szövegnek a legelterjedtebb és hosszú időn keresztül kizárólagos dallamán⁹⁰⁷ kívül még két régi stílusú melodikus anyaga létezett. A textust egy önálló, második tónusú dallammal társítja hat francia, egy itáliai és két angol kódex,⁹⁰⁸ a *Gloria et honore coronasti eum* hetedik tónusú zenei anyagával pedig két francia.⁹⁰⁹ A ritka szöveg-dallam párosítások – két kivételtől eltekintve – mindig a legismertebb melodikus anyaggal együtt tűnnek fel, mintegy kiegészítésként, alternatívaként. Forrásainkban az alleluia dallama a műfaj többi tételéhez képest kevésbé variábilis. A legáltalánosabb *d* lejegyzés helyett csak a Szántó- és a 16. századi brassói graduále választja az *a* transzpozíciót, a teljes jubilust pedig csak a ferences, valamint az összefoglaló jellegű és/vagy reprezentatív kézirataink írják ki.⁹¹⁰ Csak három szerkönyvünkben találunk egy új stílusú *Dies sanctificatus illuxit nobis*-dallamot, az egyik Isztambulban őrzött misszálénkban a régi stílusú tétel nélkül, egyedülként.

Notált forrásainkban tizenöt olyan alleluia szerepel, melyeknek zenei mintája a karácsonyi tétel volt. A *Tempus Nativitatis* három kiemelkedő napján – István első vértanú, János apostol, vízkereszt – a középkorban mindenhol kontrafaktum hangzott el. Bár a legtöbb választási lehetőséget István protomártír *Video caelos apertos* verzusa kínálta (öt dallam), leggyakrabban mégis a *Dies sanctificatus illuxit nobis* melodikus anyagán szólalt meg a szöveg, a többi alpdallamra csak egy-két forrásban illeszkedett a textus.⁹¹¹ Énekeskönyveink túlnyomó többsége – elsősorban a mellékhatományokat (Felvidék, Erdély) és a ferences praxist képviselők – a legelterjedtebb európai gyakorlatot követte. Kisebb, egy-egy neumát érintő dallamvariánsaik szekuláris és koldulórendi úzusok szerint különíthetők el egymástól. A Futaki-graduále az egyetlen, melyben meglehetősen egyéni az *et Iesum stantem* szöveg elrendezése.⁹¹²

Schlagler a karácsonyi dallamon kívül csak a *Iustus germinabit sicut lilium* kontrafaktumaként ismeri János apostol *Hic est discipulus ille* tételét, amit egyetlen német kódexből adatol.⁹¹³ Két zágrábi és a Szántó-graduále kivételével valamennyi hangjelzett forrásunk a *Dies sanctificatus illuxit nobis* melodikus anyagával társítja a szöveget. A viszonylag egységes *d* lejegyzések közül határozottan kiválik az esztergomi misekönyv néhány kisebb variánsal ([allelu]ia első két neumája, *hic*, [ve]rum, e[ius]), valamint a késői brassói és a ferences kódexek a *perhibet* szótagjainak elosztásával.⁹¹⁴

A fentiekhez hasonló a vízkereszti *Vidimus stellam eius in oriente* dallamválasztása is. Itt a ritka melodikus minta ismét a *Iusti epulentur et exsultent*. Forrása ugyanaz a 10–11. századi német kódex, melyben a

⁹⁰⁷ KatSchlag 27, MMMAe VII 118, 564, Cantus Index: g00556.

⁹⁰⁸ KatSchlag 23, MMMAe VII 117, 562.

⁹⁰⁹ KatSchlag 339, MMMAe VII 120, 656.

⁹¹⁰ Lásd: MSH 5 I/32. Dallamtár 40.

⁹¹¹ KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*), KatSchlag 77 (cf. *Iusti epulentur et exsultent*: egy itáliai, egy német), KatSchlag 165 (cf. *In conspectu angelorum*: egy francia), KatSchlag 222 (cf. *Domine in virtute tua laetabitur rex*: egy délnémet), KatSchlag 274 (cf. *Laetabitur iustus in Domino*: egy francia), Cantus Index: g00562.

⁹¹² Lásd: MSH 5 I/32.1. Dallamtár 40.1.

⁹¹³ KatSchlag 27, 119, Cantus Index: g00567. Három sankt galleni kódex (CH-SGs 359, CH-SGs 375, CH-SGs 376) kétszer, illetve háromszor írja ki az alleluiát, közülük kettő közvetlenül egymás után. A második dallam, mely mindhárom kéziratban ugyanaz, a neumák alapján egyik kontrafaktummal sem azonosítható.

⁹¹⁴ Lásd: MSH 5 I/32.2. Dallamtár 40.2.

Video caelos apertos is ezzel a dallammal szerepel.⁹¹⁵ Énekeskönyveink három esztergomi, két pálos és egy zágrábi kivételével ismét a többségi európai megoldást közlik⁹¹⁶ lényegében ugyanazokkal a dallamváltozatokkal, mint amelyek a János-tételben is megjelennek ([allelu]ia, [mune]ri[bus], Do[minus]).⁹¹⁷

Az Európában igen ritkán és szórtan, főként szerzetesrendi (domonkos, ciszterci, teuton) szerkönyvekben feltűnő *Hii sunt qui cum mulieribus* Aprószentek-tétel⁹¹⁸ Magyarországon kizárólag zágrábi és koldulórendi forrásokban jegyezték fel.⁹¹⁹ Nagyon valószínű, hogy a déli püspökség repertoárjába a domonkosok közvetítésével került az alleluia. Zágráb azonban nem az ünnep teljes énekrendjét, hanem – mintegy bővítményként – csak ezt az egy tételt vette át. Ugyanis míg az alleluia előtt szereplő rubrika szerint ezt a verzust mindkét úzus vasárnapra szánta (*si dominica fuerit*), addig hétköznapra a domonkosok a *Laus tua Deus V) Herodes iratust* írták elő, Zágráb viszont, a hazai szekuláris szokásoknak megfelelően, a *Laus tibi Christe V) Te martyrur candidatur*. De hogy a tételt dallamával együtt emelheték át, az a zágrábi graduálék és a domonkos Correctorium minimális eltérései alapján szinte teljesen bizonyos.⁹²⁰

Al-le-lu-ia. V) Hii sunt, qui cum mu-li-e - ri-bus

non sunt co-in-qui-na - ti, vir-gi - nes e - nim per-man-

se - runt.

Domonkos normálkönyv – Zágráb

A Magyarországon rendkívül ritka *Obtulerunt discipuli Domino* húsvéti alleluia az esztergomi érsekiség egyetlen részahagyománya sem integrálta készletébe, kizárólag a kalocsai provincia püspökségei, intézményei preferálták. A tétel külföldön négy úzusnak, illetve régióknak – beneventán, észak-itáliai, ibériai, délnémet bencés – volt stabil és állandó eleme, más hagyományok kézírataiban és nyomtatványaiiban csak elvétve tűnik fel. Mérsékelt francia ismertségéről hat kódex tanúskodik, melyekben a *Sacerdotes*

⁹¹⁵ KatSchlag 77.

⁹¹⁶ KatSchlag 27, Cantus Index: g00599.

⁹¹⁷ Lásd: MSH 5 I/32.4. Dallamtár 40.4.

⁹¹⁸ CZ-Pn I B 10, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-WRu I. F. 416, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissRouen 1495, MissTurku 1488. Cantus Index: g03205.1. Usuarium: Badajoz, Embrun, Linköping, Lisieux, Pamplona, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Uppsala, Zamora.

⁹¹⁹ Az egyetlen kivétel a gyergyói misekönyv, melyben az *Anima nostra sicut passer graduale* és a *Laus tibi Christe Te martyrur candidatur* között *Alleluia* kezdőszó/intonáció nélkül szerepel a verzus szövege (MissGyer f. 13^v).

⁹²⁰ Dallamtár 40.3.

tui Domine induant iustitia dallamát kapja a textus.⁹²¹ A talán sankt galleni eredetű alleluia feltehetően Regensburgból (Sankt Emmeram) érkezett Magyarországra. A húsvéti szöveg rövidege miatt a kontrafaktumból kimarad a *quia hodie descendit lux magna* szakasz dallama, vagyis a *Dies sanctificatus illuxit nobis* melodikus anyagának ismétlése.⁹²²

Hat 14–16. századi hangjelzett kéziratunkban szerepel a *Tu puer propheta Altissimi vocaberis* Keresztelő János-alleluia a *Dies sanctificatus illuxit nobis* kontrafaktumaként.⁹²³ A leggyakrabban *d*-re írt dallamot csak a patai graduále transzponálja *a*-ra. Míg ugyanez a forrás a nyitrai énekeskönyvvel együtt lerövidíti a jubilust, addig a Futaki-graduále nagymértékben kibővíti azt. A mintadallamra problémamentesen illeszkedő verzus lényegében egységes hazai feljegyzéseitől csak két kódexünk tér el jelentősebb mértékben. A patai kézirat *ante faciem Domini* szövegváltozata – az *ante Dominum* helyett – minimális dallami betoldást tett szükségessé. Bár az Ulászló-graduále melodikus anyaga szinte hangról hangra megegyezik a többi forrásával, szövegrendezése lényegesen különbözik azokétól azáltal, hogy a *propheta Altissimi vocaberis* dallama három szótaggal hátrább kerül. A második, *Ipsae praeibit ante illum* verset, mely a felugró kvart indítás kivételével az első dallamát ismétli, két apró eltéréssel kívül azonosan közli a Futaki- és a Bakócz-graduále.⁹²⁴

Két énekeskönyv kivételével azonos melodikus anyaggal, a *Dies sanctificatus illuxit nobis* kontrafaktumaként adják forrásaink az apostolfejedelmek ünnepére rendelt, Európában és hazánkban is általánosan ismert *Tu es Petrus et super hanc petram* alleluját. A textus, melyet a zágrábi misekönyvek mindegyike negligál, egy beneventán kódexben a *Pascha nostrum immolatus est* második, egy monzai kéziratban pedig a *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum* nyolcadik tónusú dallamával tűnik fel.⁹²⁵ Szerkönyveink feljegyzéseiben az egyetlen lényegi eltérés abból adódik, hogy néhány, elsősorban késői énekeskönyvünk és misszálénk elhagyja a második, *Beatus es Simon Petre* kezdetű verset. A kontrafaktumban a teljes mintadallam a második verzusban hangzott el, rövidített, *quia hodie descendit lux magna* nélküli formája, felugró kvart indítással pedig az elsőben. A meglehetősen egységes melodikus anyag néhány pontján (jubilus, *pe[tram]*, [*ecclesi]am*, *Si[mon]*, [*reve]la[vit]*, *qui, in, caelis*) több forrásunk azonos zenei változatot ad.⁹²⁶

Egy 17. századi pálos graduálénk Péter és Pál apostolok nyolcadára rendeli a középkorban külföldön és Magyarországon egyaránt ismeretlen *Rogavi pro te Petre* alleluját. A Tridentinum után bevezetett tétel⁹²⁷ minden bizonnyal a romanizálás hatására került a késői pálos kéziratba. De míg a *Graduale Romanum* 1614-es *Medicaea*-, majd 20. századi solesmesi kiadása az első tónusú *Iuravit Dominus et non paenitebit eum* kontrafaktumaként közli a tételt,⁹²⁸ addig a remeterendi forrás egyedül álló módon az ünnepnap melodikus anyagával (*Dies sanctificatus illuxit nobis*) társítja a textust. Az új tétel dallama szinte hangról hangra megegyezik a mintadallam középkori esztergomi változatával.⁹²⁹

Az Európában általánosan ismert *Sancti tui Domine benedicent te* vértanú-alleluia, melyet a magyar tradíciók közül csak a zágrábi és a pécsi mellőzött, a középkorban minden régióban kizárólag a karácsonyi

⁹²¹ KatSchlag 27, 210, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, A-Wn Cod. 4812, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CH-Sk Ms. 19, CZ-Pn XIV D 12, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 3919, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, H-SY Cod. 2, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-GNd 149, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissOrense 1494, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSeg 1500, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissToul 1490. Cantus Index: g02483. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Aosta, Astorga, Auch, Badajoz, Barcelona, Bayonne, Bazas, Bordeaux, Bressanone, Burgos, Calahorra, Capua, Carcassonne, Clermont-Ferrand, El Burgo de Osmá, Girona, Konstanz, Kotor, La Chaise-Dieu, Maguelone, Marseille, Plasencia, Sens, Sigüenza, Tarentaise, Uzès, Zamora.

⁹²² Lásd: MSH 5 I/32.5. Dallamtár 40.5.

⁹²³ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, a verzus szerkezetéről, kialakulásáról, melodikus anyagairól lásd a 151. oldalt.

⁹²⁴ Lásd: MSH 5 I/32.6. Dallamtár 40.6.

⁹²⁵ KatSchlag 27, 151, 302, Cantus Index: g00029.

⁹²⁶ Lásd: MSH 5 I/32.7. Dallamtár 40.7.

⁹²⁷ A verzusnak ma csak egyetlen Tridentinum előtti forrásáról tudunk: Missale Mimatense [Mende], Lyon, 1530.

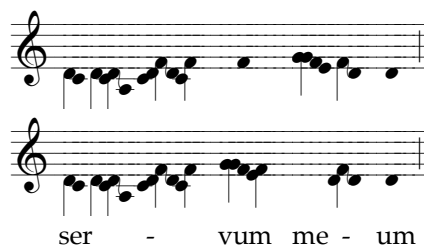
⁹²⁸ MSIL 11, 219, GrTr 549. Lásd még: PL-CZ s. sign.

⁹²⁹ Dallamtár 40.8.

tétel melodikus anyagával szólalt meg.⁹³⁰ A mintára lényegi változtatás nélkül adaptált verzus hazai notált adatai – kisebb variánsoktól (jubilus, [benedi]cent, di[cent]) eltekintve – alapvetően azonosak.⁹³¹

Hasonló a helyzet a mártírok vagy hitvallók miséjére jegyzett *Iustus non conturbabitur quia Dominus* tétellel is. A külföldön széles körből adatható szöveg csak *Dies sanctificatus illuxit nobis* kontrafaktumként volt használatban.⁹³² A Magyarországon meglehetősen ritka verzus elszórt és gyér kéziratos feljegyzései valamennyi hazai hagyományból kimutathatók, a nyomtatványok közül viszont csak az esztergomiakban kapott helyet. Terjedelmi okból az új szöveg a mintadallam rövidebb, *quia hodie descendit lux magna* nélküli formájához kapcsolódott. Az alleluiát tartalmazó magyarországi hangjelzett szerkönyvekben, melyek egy kivételével periferiális úzusúak, az előző tétellel azonos megoldások szerepelnek (jubilus, [qui]a, Do[minus], e[lius]).⁹³³

A valamennyi külföldi és magyar tradícióból bőségesen dokumentálható *Inveni David servum meum* hitvalló-tétel a középkorban csak egyetlen francia kódexben társult egy önálló nyolcadik tónusú melodikus anyaggal a *Dies sanctificatus illuxit nobis* helyett.⁹³⁴ A teljes alapidallamot felhasználó alleluia hazai notált forrásaiban két alapvető eltérés – egy szövegi és egy adaptációs – tűnik fel. Míg több énekeskönyvünk elhagyja az *et* szót a *servum meum et oleo* szakaszból, addig a Futaki-graduále *et in oleo* változatot közöl. Mindegyik szövegváltozatra találunk példát misekönyveinkben is. Négy kódex – az esztergomi misszále, a két brassói és az Ulászló-graduále – többségi énekeskönyveinktől eltérően alkalmazza a mintadallamot a *servum meum* szavakra.⁹³⁵

Missale Notatum Strigoniense – Futaki-graduále

A *Iustum deduxit Dominus* szöveget két önálló dallammal és öt kontrafaktummal adatolja a műfaj katalógusa és összkiadása. A hét melodikus anyag közül csak kettő fordul elő többször a szerkönyvekben, a fennmaradók feljegyzéseinek a száma igen csekély.⁹³⁶ A textus a karácsonyi dallammal külföldön elsősorban délnémet és közép-európai – cseh és főként lengyel – forrásokban szerepel.⁹³⁷ A hazánkban rendkívül ritka hitvalló-alleluia szövege csupán öt periferiális misekönyvünkben és az ultramontán nyomtat-

⁹³⁰ KatSchlag 27, Cantus Index: g00041.

⁹³¹ Lásd: MSH 5 I/32.9. Dallamtár 40.9.

⁹³² KatSchlag 27, Cantus Index: g00323.

⁹³³ Lásd: MSH 5 I/32.10. Dallamtár 40.10.

⁹³⁴ KatSchlag 27, 316, MMMAe VII 233, 651, Cantus Index: g00226.

⁹³⁵ Lásd: MSH 5 I/32.11. Dallamtár 40.11.

⁹³⁶ KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*: két beneventán, tizennyolc délnémet), KatSchlag 38 (cf. *Iustus ut palma florebit*: egy itáliai), KatSchlag 77 (cf. *Iusti epulentur et exsultent*: egy itáliai), KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: egy itáliai), KatSchlag 321 (három beneventán), KatSchlag 329 (tizennégy francia), KatSchlag 383 (cf. *Domine refugium factus es nobis*: három francia), MMMAe VII 271, 272, 652, 654.

⁹³⁷ A-Gu 17, A-Gu 761, A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-Bam II., CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., E-Mn Vittr. 20–4, F-CHRM 47, H-Efkö II. 515, HR-Zu MR 70, I-BV VI 34, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-GNd 149, PL-GNd 195, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-LZa s. sign., PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissAugs 1510, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissMainz 1482, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSéex 1500, MissSeg 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 200. Cantus Index: g02226.1. Usuarium: Agen, Albaneta, Aosta, Auch, Bressanone, El Burgo de Osma, Jaén, Kopenhagen, La Chaise-Dieu, Lebus, Limoges, Lund, Mâcon, Meaux, Nantes, Schleswig, Sevilla, Sion, Tarentaise, Valladolid.

ványban tűnik fel. Hangjelzett kódexeink a mintadallam lényegi változtatása nélkül, alapvetően azonos formában közlik a tételt.⁹³⁸

Az Európa valamennyi hagyományában ismert *Disposui testamentum electis meis* alleluia⁹³⁹ Magyarországon szinte kizárólag szerzetesi (domonkos, ferences, ágostonos, bencés), vagy német hatást tükröző misekönyvekben tűnik fel. Annak ellenére, hogy középkori esztergomi előzményeivel nem számolhatunk, a központi rítus nyomtatványai folyamatosan közzéttek. Két hangjelzett kéziratunk, melyek a teljes *Dies sanctificatus illuxit nobis* dallamot felhasználva adják a tételt, lényegében csak a *meis iuravi* szavak szöveg-dallam párosításában térnek el egymástól.⁹⁴⁰

A középkori Európában – lényegében csak a francia és a mediterrán hagyományokban – a *Confitebuntur caeli mirabilia tua* szöveg számos zenei anyaggal élt, melyek közül a *Dies sanctificatus illuxit nobis* kontrafaktum rendkívül ritka volt.⁹⁴¹ Magyarországon a textus igen gyér feljegyzései – öt szerzetesi és két pozsonyi – már a 14. századtól adathozhatóak, vagyis a tételt nem a romanizálás hozta be a hazai liturgikus gyakorlatba.⁹⁴² Az újhelyi pálos graduále kissé ügyetlen adaptációjából elmarad a mintadallam *descendit lux magna super* szakasza.⁹⁴³

Az *Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum* zarándokokért elhangzó alleluia egyetlen ma ismert forrása a csíksomlyói kancionále. A tétel szövege Tóbiás könyvének kissé átfogalmazott részlete.

Tób 10,11	Csíksomlyói kancionále
<i>Angelus Domini sanctus sit in itinere vestro,</i>	<i>Alleluia V) Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum,</i>
<i>perducaturque vos incolumes, et inveniatis omnia recte.</i>	<i>perducaturque nos incolumes, ut inveniamus omnia recta.</i>

A két textus terjedelmének eltérése miatt a *Dies sanctificatus illuxit nobis* újraszövegezése belső tagolópontok áthelyezését, és dallamszakaszok tömörítését (*venite gentes et adorete Dominum quia hodie = perducaturque nos incolumes*) tette szükségessé.⁹⁴⁴

A több liturgikus funkcióban – pünkösdi, Szentlélekről szóló votívumise, szentelések – megjelenő *Veni Sancte Spiritus* alleluia valamennyi európai és magyar hagyomány elhagyhatatlan tétele volt.⁹⁴⁵ Énekeskönyveink egységes *d* lejegyzésű dallamai meglehetősen variábilisak. A jubilust jóval több, főként mellékhangyományokat képviselő késői kéziratunk rövidíti le vagy hagyja el, mint a verzus belső nagy melizmáját.⁹⁴⁶ A motívumok, dallamfordulatok apró, de gyakori eltérései a pentaton-diaton dialektus

⁹³⁸ Lásd: MSH 5 I/32.12. Dallamtár 40.12.

⁹³⁹ KatSchlag 27, Cantus Index: g02070.

⁹⁴⁰ Lásd: MSH 5 I/32.13. Dallamtár 40.13.

⁹⁴¹ KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*: egy itáliai), KatSchlag 205 (cf. *Excita Domine potentiam tuam*: öt francia, hat itáliai, egy német), KatSchlag 220 (tizenkét itáliai), KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: két itáliai, egy német), KatSchlag 376 (tizenkilenc francia, három itáliai), MMMAe VII 77, 79, 80, 620, 624, 669, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-Sk Ms. 19, D-Aab 1011, D-Mbs 14083, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRm 47, F-G Cod. lat. 84, F-MOf 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOd O 17, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCart 1496, MissOFESA 1491, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissVal 1492. Henderson, W. G. 1874, 2/29, 2/145. Cantus Index: g01301. Usuarium: Agen, Albaneta, Angoulême, Aosta, Arles, Astorga, Auch, Autun, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Bazas, Besançon, Béziers, Bordeaux, Bourges, Calahorra, Capua, Carcassonne, Chalons-sur-Saône, Clermont-Ferrand, Cluny, Córdoba, Cosenza, Cuenca, Die, Dubrovnik, El Burgo de Osma, Girona, Granada, Grenoble, Jaén, La Chaise-Dieu, Lausanne, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Limoges, Lisieux, Lleida, Lund, Mâcon, Maguelone, Marseille, Mende, Messina, Nantes, Narbonne, Nîmes, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Santiago de Compostela, Sevilla, Sigüenza, Tarentaise, Tarragona, Toledo, Tours, Uppsala, Uzès, Valence, Valladolid, Vallombrosa, Vannes, Vic, Vienne, Viviers, Zamora.

⁹⁴² MusDan 24, 33.

⁹⁴³ Dallamtár 40.14.

⁹⁴⁴ Dallamtár 40.15.

⁹⁴⁵ KatSchlag 13, MMMAe VII 519, 560, Cantus Index: g01092.

⁹⁴⁶ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, CantCsik. verzus: RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759.

eltéréseiből, ingadozásából ([Spi]ri[tus], *in*), illetve a hangközugrások kitöltéséből ([a]mo[r]is, ac[cende]) adódnak.⁹⁴⁷

14. századi megjelenésétől az 1484-es nyomtatott esztergomi misszáléig a *Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet* alleluia nyolc szerkönyvünkben tűnik fel, melyekből kettő augsburgi mintapéldány alapján készült, két másik pedig erős német hatást mutat. A tétel korábban kizárólag sankt galleni és ottobeureni kódexekből volt ismert, ám a források mennyisége újabban számottevően gyarapodott.⁹⁴⁸ Ezek az adatok viszonylag pontosan behatárolható földrajzi területre korlátozódnak. Feltételezhető, hogy az alleluia a szilárd svábországi (Sankt Gallen, Ottobeuren) bencés gyakorlatot követően eljuthatott az admonti és a salzburgi monostorokba is. Rövid időn belül átvehették a környékbeli ágostonosok és a délnémet szekuláris egyházak, elsősorban Salzburg, Passau és Augsburg. Nem tudni, hogy e tradíciók – bencés, ágostonos, délnémet püspökségek – közül melyikből, mikor és milyen úton szivároghatott át a darab Magyarországra, annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy vándorútja hazánkban véget is ért, ugyanis a délnémet régió és forrásainkon kívül máshol a tételnek nincs nyoma. A szöveg a Futaki-graduáléban a keletkezési helyén használatos hetedik tónusú dallammal szerepel, a felvidéki énekeskönyv viszont teljesen egyedül álló és párhuzam nélküli módon a *Veni Sancte Spiritus* zenei anyagával társítja a textust.⁹⁴⁹

Schlager összkiadásában nem szerepel a meglehetősen ritka *Ave sancta Maria caeli regina* Mária-tétel, melynek elszórt feljegyzései német, cseh, morva, lengyel kéziratokban és nyomtatványokban tűnnek fel két fő szövegváltozattal: *Ave sancta Maria*, *Ave virgo Maria*.⁹⁵⁰ Magyarországon három felvidéki notált adata mellett két misekönyvből – egy nagyszebeniből és egy Lengyelországban másolt zágrábi egyházmegegyés ágostonosból – dokumentálható, mindkettőben *Ave virgo Maria* szövegvariánssal. Külföldi és hazai hangjelzett dokumentumaiban mindig a *Veni Sancte Spiritus* dallamához kapcsolódik a textus, a zenei minta jelentősebb átalakítása nélkül. A két kassai graduále egybehangzó megoldásától a szepesi énekeskönyv kisebb variánsokkal, valamint *Ave benedicta Maria* verzusindítással tér el.⁹⁵¹

A hitvallók közös *Iste est qui ante Deum magnas virtutes* alleluiját elsősorban közép-európai (cseh, morva, lengyel, magyar), valamint délnémet kéziratok és nyomtatványok tartalmazzák, a tétel más hagyományok szerkönyveiben rendkívül ritka.⁹⁵² A műfaj katalógusa csak három francia kódexből adatolja egy önálló nyolcadik tónusú dallammal, egyetlen dijoniából pedig a *Veni Sancte Spiritus* kontrafaktuma-

⁹⁴⁷ Lásd: MSH 5 I/33. Dallamtár 41.

⁹⁴⁸ KatSchlag 340, MMMAe VII 449, 657, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, H-SY Cod. 2, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissODT 1499, MissPass 1514, MissSalz 1498. Graham, B. F. H. 1999, 69. Cantus Index: g02737. Usuarium: Bressanone, Eichstätt, Konstanz, Kopenhága, Schleswig.

⁹⁴⁹ Dallamtár 41.1.

⁹⁵⁰ A-VOR 254 (*virgo*), CZ-Bam II., CZ-OLu M III 7 (*virgo*), CZ-Pn XIII B 17 (*virgo*), CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c (*virgo*), D-Mbs 3919 (*virgo*), H-Bn 221, PL-GNd 195 (*virgo*), PL-Kj 1267 (*virgo*), PL-Kk 1, PL-Kk 42 (*virgo*), PL-Kk 45 (*virgo*), PL-Kk 46 (*virgo*), PL-Kl RL 1 (*virgo*), PL-ŁZa s. sign. (*virgo*), PL-PE Rks. L. 2 (*virgo*), PL-WRk 56 (*virgo*), PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, MissBas 1479, MissBas 1488, MissKrak 1484 (*Ave Maria virgo*), MissKrak 1493 (*Ave Maria virgo*), MissPlock 1520 (*virgo*), MissPoznań 1524 (*virgo*), MissPrag 1498, MissSpey 1501 (*caelorum regina*), MissWorms 1490. Graham, B. F. H. 1999, 206, Pikulik, J. 1984, 141–143. Cantus Index: g02574, g02574.1. Usuarium: Aquileia, Gniezno, Lübeck, Minden, Passau, Schleswig.

⁹⁵¹ Lásd: MSH 5 I/33.2. Dallamtár 41.2.

⁹⁵² A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-SGs 361, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, F-MOf 159, F-Pn lat. 903, H-Bn 93, H-Bn 259, HR-Zu MR 70, I-Amt Ms. 607, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-GNd 195, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-ŁZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, MissAugs 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBrand 1494, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOPraem 1510, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499. Wagner, P. 1930, 230. Graham, B. F. H. 1999, 196. Cantus Index: 507045. Usuarium: Bremen, Embrun, Hamburg, Kamień Pomorski, Konstanz, Kopenhága, Lebus, Lidzbark Warmiński, Lübeck, Lund, Meißen, Mende, Merseburg, Metz, Minden, Münster, Ratzeburg, Schleswig, Strängnäs, Utrecht, Viborg.

ként.⁹⁵³ A közép-európai úzusokban a második megoldás vált általánossá és kizárólagossá. A tételt tartalmazó magyarországi mise- és énekeskönyvek szinte kivétel nélkül a mellékhangományok (Felvidék, Erdély) szokásrendjét tükrözik, a verzus központi rítusú kéziratunkba nem került be, nyomtatványaink közül viszont az esztergomi és a pécsi egymást követő kiadásában helyet kapott. A notált forrásainkban az alapdallam jelentős módosítása és transzpozíció nélkül szereplő alleluia jubilusát a szépesi és a 16. századi brassói graduále elhagyja, utóbbi pedig a verzus belső nagy melizmáját is jelentősen lerövidíti. A 14. századi brassói énekeskönyv kisebb dallamvariánsaival válik el a többi, igen gyakran azonos alakot közlő kézirattól.⁹⁵⁴

A *Senex puerum portabat* nemcsak dallamában, de szövegében is többféle formában hagyományozódott hazánkban. Forrásaink kétféle hosszúságú verset adnak. A rövidebb változatot (minor) a zágrábi nyomtatvány mellett hat szerzetesrendi (pálos, ferences, domonkos, ágostonos) kódex tartalmazza, míg a hosszabbat (...*quem virgo*, maior), mely alleluiként nem, csak antifónaként volt ismert, két erdélyi énekeskönyv. Utóbbiak dallammintája a *Veni Sancte Spiritus* volt. Ennek a kontrafaktumnak (és szövegváltozatnak), mely pontosan követi zenei előképét, eddig nem bukkantunk külföldi párhuzamára.⁹⁵⁵

Az Európában ritka, főként itáliai és néhány francia, valamint német forrásból adatható *Tu es sacerdos in aeternum* hitvalló-verzust a műfaj katalógusa és összkiadása egyetlen önálló zenei anyaggal jegyzi.⁹⁵⁶ A környezetünkben (cseh, morva, lengyel úzusok) ismeretlen tételt kéziratot és nyomtatott misekönyveink közül csak a zágrábiak nem vették fel repertoárjukba. A szöveg hazánkban használatos három dallama közül párhuzam nélkül áll a 16. századi brassói graduále *Veni Sancte Spiritus*-kontrafaktuma, mely negligálja a jubilust és a verzus nagy melizmájának jelentős részét, valamint az új textus rövidsége miatt mellőzi a *reple tuorum corda fidelium* rész melodikus anyagát.⁹⁵⁷

Mind Európában, mind Magyarországon általánosan ismert volt az évközi időre és különféle votív-misékre asszignált *Eripe me de inimicis meis*.⁹⁵⁸ Bár énekeskönyveinkben az alleluia lejegyzése egységes, dallama szokatlanul variabilis, és igen gyakori a jubilus és a verzus nagy melizmájának elhagyása vagy jelentős rövidítése.⁹⁵⁹

Itáliából és Angliából gyéren, Európa többi régiójából és valamennyi magyar hagyományból bőségesen dokumentálható a *Surgens Iesus Dominus noster* húsvéti alleluia, mely a középkorban három dallammal – egy önálló második tónusúval és két kontrafaktummal – volt használatban.⁹⁶⁰ Énekeskönyveink a

⁹⁵³ KatSchlag 13, 247, MMMAe VII 235, 634.

⁹⁵⁴ Lásd: MSH 5 I/33.3. Dallamtár 41.3.

⁹⁵⁵ Lásd: MSH 5 I/33.4. Dallamtár 41.4.

⁹⁵⁶ KatSchlag 239, MMMAe VII 510, 630, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-Mbs 14083, E-Mn Vitr. 20–4, F-CHRm 47, F-MOF 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn G. V. 20, PL-CZ s. sign., PL-Kk 45, PL-LZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissSeg 1500, MissTar 1500. MSIL 11, 30, 128, 189, 268, 390. Cantus Index: g01274. Usuarium: Albaneta, Aosta, Jaén, Saintes.

⁹⁵⁷ Dallamtár 41.5.

⁹⁵⁸ KatSchlag 26, MMMAe VII 168, 563, Cantus Index: g01176.

⁹⁵⁹ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60. verzus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, GradCsik. Lásd: MSH 5 I/34. Dallamtár 43.

⁹⁶⁰ KatSchlag 26 (cf. *Eripe me de inimicis meis*: hét francia, egy itáliai, tizenhárom német), KatSchlag 132 (cf. *Domine Deus meus in te speravi*: három francia), KatSchlag 138 (tizenegy francia), MMMAe VII 479, 480, 596, 598, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-SGs 361, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, H-Bn 93, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 161, I-VCd 186, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-GNd 149, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBam 1507, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHer 1502, MissHil 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLyon 1688, MissNid 1519, MissOCist 1606, MissOl 1488, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSarum 1521,

legáltalánosabb európai gyakorlatot követve az *Eripe me de inimicis meis* melodikus anyagával adják az evangéliumi idézetet, melynek szövege meglehetősen instabil és variábilis. A kontrafaktum dallama, mintájához hasonlóan, a legkevésbé sem egységes, igen gyakoriak a rövidítések,⁹⁶¹ a kisebb zenei részletek, neumacsoportok rendkívül változékonyak, és a szöveg adaptációjában is jelentős eltérések tűnnek fel ([sur]gens Ie[sus], pax vo[bis]).⁹⁶²

Az elsősorban délnémet, bencés és szekuláris hagyományokban egyaránt népszerű *Ave Maria gratia plena* alleluia⁹⁶³ hazánkban csak két ferences, egy domonkos és egy pálos misekönyvben, valamint két késői remeterendi graduáléban szerepel. Közép-Európában csak néhány lengyel forrásban tűnik fel. A középkorban ismert öt dallama – egy önálló, négy kontrafaktum⁹⁶⁴ – közül a pálos énekeskönyvek a leggyakoribb, szinte kizárólag német területen preferált *Eripe me de inimicis meis*t választják. A kontrafaktumban, mely lényegében változatlanul veszi át a mintadallamot, elmarad a jubilus, és a verzus hosszú melizmájának belső ismétlése.⁹⁶⁵

A *Magnus Dominus et laudabilis* évközi alleluia rövidebb formája (minor) sokkal jellemzőbb volt forrásainkra, mint a hosszabb (...*Dei nostri*, maior). Utóbbit kéziratos misekönyveink közül mindössze négy tartalmazza, a nyomtatványok közül pedig csak az 1484 után kiadott esztergomiak. A Közép-Európában ismeretlen verzus, melyet egyetlen hetedik tónusú önálló dallammal citál a műfaj katalógusa és összkiadása, más külföldi hagyományokban sem tartozott az alaprepertoárhoz.⁹⁶⁶ Az újhelyi pálos graduále *Eripe me de inimicis meis* kontrafaktuma teljesen egyedi megoldás. A két szöveg eltérő hosszúsága miatt a kézirat szerkesztőjének nem volt szüksége a teljes mintadallamra. Az *in civitate Dei nostri* szakaszig jól beazonosítható a zenei előkép egyszerűsített első része, majd a verzus hosszú melizmájának elemeit szabadon felhasználó lezárás következik.⁹⁶⁷

Az Európa és Magyarország valamennyi hagyományából dokumentálható *Laudate Dominum omnes gentes* alleluia Schlager kiadványában egy második tónusú önálló dallammal és az *In te Domine speravi* kontrafaktumaként szerepel. Az utóbbi megoldást csak néhány délnémet bencés kódex tartalmazza.⁹⁶⁸

MissSchwerin 1480, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissTrier 1547, MissVal 1492, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, xcvi, 169, Henderson, W. G. 1874, 137, 2/38, 2/217, Wagner, P. 1930, 121. Cantus Index: 507030, 507030.1. Usuarium: Aix-en-Provence, Aosta, Aquileia, Arles, Arras, Auch, Autun, Avranches, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Bazas, Beauvais, Bordeaux, Bourges, Bressanone, Burgos, Calahorra, Cambrai, Châlons-en-Champagne, Cosenza, Coutances, Die, Dublin, Elne, Embrun, Girona, Granada, Grenoble, Hamburg, Konstanz, Koppenhága, Lebus, Limoges, Lleida, Lübeck, Lund, Marseille, Meißen, Mende, Messina, Nantes, Norwich, Palermo, Pamplona, Perugia, Plasencia, Rodez, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Schuttern, Senlis, Soissons, Strängnäs, Tarentaise, Théroouanne, Tours, Viborg, Vic, Vienne, Viviers, Zamora.

⁹⁶¹ jubilus: H-Bn 172a, H-Bn A 4, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, SK-BRsa 67, TR-Itks 60, TR-Itks 68. verzus: H-Bn A 4, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, SK-BRsa 67, TR-Itks 60.

⁹⁶² Lásd: MSH 5 I/34.1. Dallamtár 43.1.

⁹⁶³ A-Gu 17, A-Gu 761, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-Bam II, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 3919, D-Mbs 14083, D-Mbs 27130, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., GB-Ccc 270, H-Efkö II. 515, I-BV VI 34, I-Ra 123, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, PL-CZ s. sign., PL-Kk 46, PL-PE Rks. L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAmiens 1487, MissAvila 1510, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissHalb 1511, MissHer 1502, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissReg 1485, MissSarum 1521, MissSpey 1501, MissTournai 1498. Forbes, A. P. 1864, 296, 437, Henderson, W. G. 1874, 2/27, 2/160, Pikulik, J. 1984, 120–126. Cantus Index: g01412, g01412.1. Usuarium: Albaneta, Arles, Barcelona, Beauvais, Capua, El Burgo de Osma, Elne, Girona, Kotor, Lausanne, Le Puy-en-Velay, Lyon, Schleswig, Tarragona, Théroouanne, Vic.

⁹⁶⁴ KatSchlag 26 (cf. *Eripe me de inimicis meis*: egy francia, tizenhárom német, két angol), KatSchlag 68 (egy francia), KatSchlag 77 (cf. *Iusti epulentur et exsultent*: két francia, három itáliai), KatSchlag 169 (cf. *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*: egy német), KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: egy francia), MMMAe VII 27, 575, MSIL 11, 119, 572, 587.

⁹⁶⁵ Lásd: MSH 5 I/34.2. Dallamtár 43.2.

⁹⁶⁶ KatSchlag 409 (öt francia, hét itáliai, nyolc német), MMMAe VII 298, 680, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRm 520, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 9435, GB-Ccc 270, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MO O I 7, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 386, SI-Lf 6773, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissMed 1474, MissOCarm 1490, MissOFESA 1491, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissZar 1498. Henderson, W. G. 1874, 229. Cantus Index: g01170. Usuarium: Aix-en-Provence, Astorga, Bordeaux, Coutances, Elne, Marseille, Palma de Mallorca, Saintes, Sigüenza, Toulon, Zamora.

⁹⁶⁷ Dallamtár 43.3.

⁹⁶⁸ KatSchlag 4, 211, MMMAe VII 283, 557, Cantus Index: 507019.

Énekeskönyveink közül, melyek a szépesi graduále kivételével a széles körben ismert *d* dallamot jegyzik, csak a kassai kódex használ *a* transzpozíciót. Hangjelzett forrásainkban viszonylag ritka a jubilus elhagyása.⁹⁶⁹ Négy graduále – két brassói, kassai, patai – *Alleluia* intonációja eltér a többségi formától, a felvidéki kézirat pedig unikális megoldással él, amikor a verzus elején megismétli azt.⁹⁷⁰

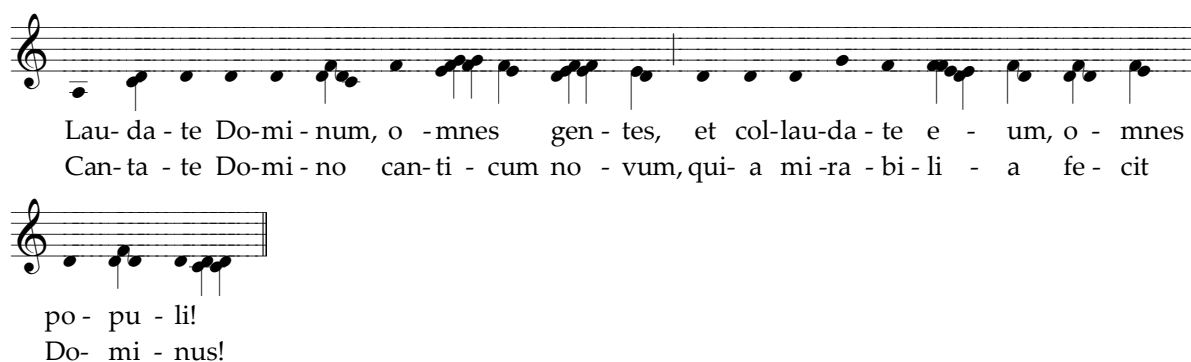

Missale Notatum Strigoniense – Brassói graduále

Missale Notatum Strigoniense – Felvidéki graduále

Egy romanizált pálos graduálében az évközi tizenhatodik vasárnapra asszignált *Cantate Domino canticum novum quia alleluia*⁹⁷¹ párhuzam nélkül álló módon a *Laudate Dominum omnes gentes* kontrafaktumaként tűnik fel. A remeterendi kézirat összeállítója nem tett mást, mint az alapidallam esztergomi változata alá illesztette az új szöveget.⁹⁷² Hogy miért éppen erre a melodikus anyagra esett a választása, rejtélyes, tekintve, hogy a tétel a pálosoknál csak a pünkösdt követő szombaton hangzott el, az évközi időben nem.

Missale Notatum Strigoniense: *Laudate Dominum omnes gentes*
17. századi pálos graduále: *Cantate Domino canticum novum quia*

⁹⁶⁹ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, RO-Sb 759.

⁹⁷⁰ Lásd: MSH 5 I/35. Dallamtár 44.

⁹⁷¹ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 172. oldalt.

⁹⁷² Dallamtár 44.1.

Az elsősorban francia és itáliai forrásokból ismert húsvéti *Surrexit Christus qui creavit omnia*⁹⁷³ Magyarországon rendkívül ritka. Nálunk kizárólag szerzetesi (három ferences, egy ágostonos) kéziratokban szerepel. Koldulórendi énekeskönyveinkben a *Laudate Dominum omnes gentes* mintadallam diaton formájához problémamentesen kapcsolódik az új szöveg.⁹⁷⁴

A *Fulgebunt iusti et tamquam scintillae* vértanú-alleluia Európa és Magyarország valamennyi hagyományában ismert volt.⁹⁷⁵ A tétel számos kéziratot forrásunkban, minden nyomtatott misekönyvünkben és ordináriusunkban szerepel. A szöveg rövidebb formája (minor) mind külföldön, mind hazánkban kétféle változatban élt: *discurrent in aeternum*, *discurrent et regnabunt in aeternum*. A második megoldás, mely nálunk csak zágrábi és domonkos forrásokban szerepel, Európában is meglehetősen ritka.⁹⁷⁶ A két szövegvariáns alapvetően azonos dallamának négyféle formája létezett, melyek a tétel második, *in harundinet* kezdetű szakaszának a kezelésében tértek el egymástól. A kéziratok egy része – jellemzően itáliaiak – a teljes egységet az alaphang tartományában (*d-f*) tartja.⁹⁷⁷ Egy másik forráscsoport az *in harundinet* dallamát kvinttel feljebb, *a*-ról indítja, és a szakaszt végig a domináns régiójában notálva a verzust *a*-n zárja.⁹⁷⁸ A magyar énekeskönyvek jellemző megoldása az *in harundinet* kiemelése, a transzpozíciója, majd a *discurrent in aeternum*nak a *d* körüli tartományban való lejegyzése és zárása. Ez az eljárás külföldön elsősorban német kódexekből adatolható.⁹⁷⁹ A negyedik zenei változat csak a vers végét (*in aeternum*) vezeti vissza az alaphangra, a megelőző *in harundinet* szakaszt kvinttel feljebb adja. Ez, a környezetünkben cseh és lengyel szerkönyvekben is feltűnő variáns⁹⁸⁰ nálunk csak az esztergomi hangjelzett misekönyvben szerepel. Ezek a szöveg- és dallamváltozatok egymástól és úzusoktól is függetlenek, eltérő párosítások és zenei megoldások azonos tradíciók belül is megjelenhetnek. Énekeskönyveink közül jónéhány késői kézirat elhagyja a jubilust, és több a verzus nagy belső melizmáját is lerövidíti.⁹⁸¹

⁹⁷³ KatSchlag 4, B-Br II 3823, D-Aab 1011, E-Mn Vit. 20–4, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., SI-Lf 6773, MissAngers 1489, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissTroyes 1489. Forbes, A. P. 1864, 184, Henderson, W. G. 1874, 137, 2/34, 2/38. MSIL 10, 338. Cantus Index: g01035. Usuarium: Albaneta, Aosta, Autun, Auxerre, Bayeux, Beauvais, Besançon, Capua, Cassino, Chalons-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Cluny, Cosenza, Die, Dol-de-Bretagne, Embrun, Granada, Grenoble, Lausanne, Mâcon, Mende, Messina, Norwich, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Senlis, Sevilla, Sigüenza, Sion, Théroouanne, Toul, Troia, Valladolid, Vannes, Vienne, Viviers.

⁹⁷⁴ Lásd: MSH 5 I/35.2. Dallamtár 44.2.

⁹⁷⁵ KatSchlag 41, MMAe VII 185, 568, Cantus Index: g00325.

⁹⁷⁶ A-Ssp A. VII. 20, CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu I. F. 416, MissBas 1479, MissBas 1488, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissNevers 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPlock 1520, MissVal 1492.

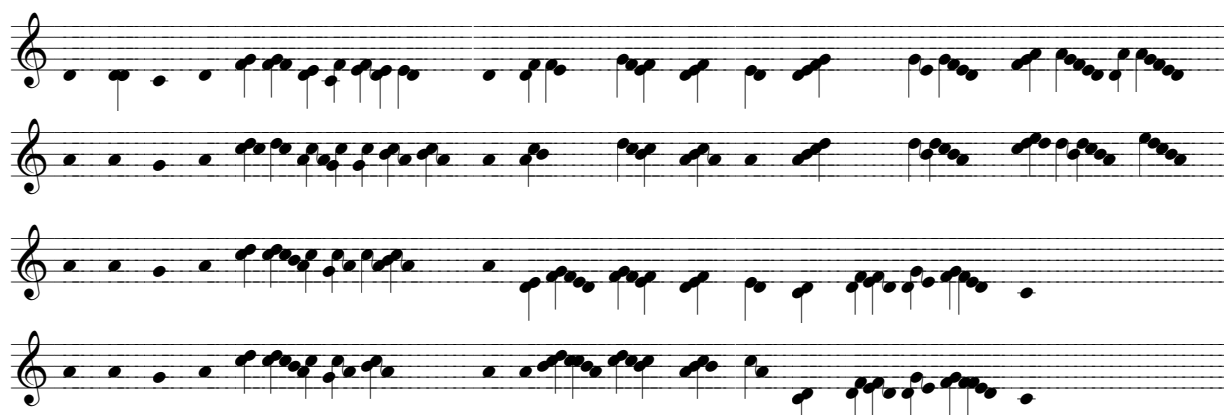
⁹⁷⁷ E-Mn Vit. 20–4, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOd O I 7, I-PS C 120, I-VCd 56, I-VCd 186.

⁹⁷⁸ B-Br II 3823, CZ-Pn XIII B 17, D-TRs 2554/2119, F-CHRM 520, I-MOd O I 13, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, PL-KI RL 1, PL-WRu M 1194.

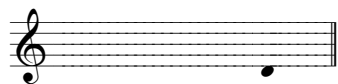
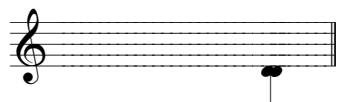
⁹⁷⁹ A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CH-Fco Ms. 9, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mu 2° Cod. ms. 156, F-Pn lat. 1132, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-CZ s. sign., PL-GNd 195, PL-Kk 44, PL-Kk 45, GradPass 1511. Wagner, P. 1930, 227.

⁹⁸⁰ A-Ssp A. VII. 20, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, SK-BRI ZV 387.

⁹⁸¹ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, TR-Itks 49, TR-Itks 60, CantCsik. verzus: HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. IX. 57, TR-Itks 49, CantCsik. Lásd: MSH 5 I/36. Dallamtár 45.

in ha-run-di-ne - to, dis - cur-rent in ae - ter -

- num.

*Fulgebunt iusti et tamquam scintillae*⁹⁸²

Az elsősorban francia, itáliai és délnémet kéziratos és nyomtatott forrásokból adatolható *Surrexit Christus et illuxit nobis* húsvéti alleluia a közép-európai hagyományokban (cseh, morva, lengyel) ismeretlen.⁹⁸³ Kódexeink közül csak a felvidéki és az erdélyi kéziratok nem tartalmazzák a valamennyi nyomtatványunkban szereplő tételt, mely két szövegvariánszal és dallammal élt hazánkban. Ferences graduáléink *illuxit nobis* változata a *Fulgebunt iusti et tamquam scintillae* melodikus anyagát kapta, a többi énekeskönyvünkben szereplő *illuxit populo suo* variánshoz pedig a *Post partum virgo* egy új stílusú protus dallama társult. A koldulórendi (és a kuriális) notált források a mintadallamnak a részleges transzpozíció nélküli, végig a *d* alaphang tartományában tartott formájával közlik a kontrafaktumot *quos redemit sanguine suo* szöveggel.⁹⁸⁴ Bár a vers *a* kadenciás alakjára eddig nem találtunk példát, a másik kettőre viszont igen.

⁹⁸² I-BV VI 34 – CZ-Pn XIII B 17 – H-Efkö I. 1b – SK-BRm EL 18

⁹⁸³ KatSchlag 26 (cf. *Eripe me de inimicis meis*: egy itáliai), KatSchlag 41 (tizenkét francia, három itáliai), MMAe VII 486, 682, A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, CH-Fco Ms. 9, CZ-OLu M III 44, D-Aab 1011, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, F-CHRM 47, F-LA 239, F-Pn lat. 903, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-Rss XIV L1, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, SK-BRI ZV 387, Sl-Lf 6773, GradPass 1511, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissChur 1497, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissLüt 1502, MissMainz 1482, MissMed 1474, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPass 1514, MissSarum 1521, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissToul 1490, MissTurku 1488, MissVerdun 1491, MissWürz 1495. Forbes, A. P. 1864, 181, Henderson, W. G. 1874, 137. MSIL 10, 362. Cantus Index: g01068, g02085. Usuarium: Agen, Bayeux, Bazas, Beauvais, Besançon, Béziers, Bourges, Calahorra, Cassino, Cosenza, Coutances, Cuenca, Elne, Granada, Grenoble, Jaén, Konstanz, Koppenhága, Laon, Le Puy-en-Velay, Limoges, Lisieux, Lund, Meaux, Merseburg, Messina, Norwich, Orléans, Palermo, Perugia, Rodez, Róma, Saint-Malo, Saintes, Schleswig, Senlis, Sigüenza, Sion, Soissons, Strängnäs, Toul, Uppsala, Utrecht, Valence, Viborg, Viviers.

⁹⁸⁴ CH-Fco Ms. 9, H-Bn 424, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, Sl-Lf 6773. Dallamtár 45.1.

Míg a saint-yrieix-i graduále csak az *in harundineton*nak megfelelő *quem redemit ipse* szakaszt jegyzi kvinttel feljebb, addig más források kiterjesztik a transzponált dallamrész (*quem redemit ipse sanguine = in harundineton discurrent*), és csak a verzust záró *suo* szónál (= *in aeternum*) térnek vissza a *d* alaphanghoz.⁹⁸⁵

Egy 14. századi ferences graduálénkba a *Surrexit pastor bonus qui pro suo grege* alleluia szövegét a *Surrexit Christus et illuxit nobis* szövegsora alá utólag írták be. A textus nem más, mint a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* vers a *qui posuit animam suam pro ovibus suis* szakasz nélkül. A szövegnek ezt a formáját jelenleg más, külföldi vagy magyar forrásból nem tudjuk dokumentálni.⁹⁸⁶

Az Európában széles körben használt, a cseh, a morva és a lengyel tradíciókban ismeretlen *Redemptionem misit Dominus* húsvéti tételt hazánkban két ferences énekeskönyvön kívül csak egyetlen, szintén koldulórendi misekönyv tartalmazza.⁹⁸⁷

A külföldön általánosan ismert, hitvalló ünnepére jegyzett *Elegit te Dominus sibi in sacerdotem alleluia*⁹⁸⁸ ha ritkábban is, de valamennyi magyar hagyományban feltűnik. Nyomtatványaink közül csak a pálos és a zágrábi misszálé tartalmazza, az esztergomi ordinárius pedig utal rá. A tétel a cseh és a morva tradícióknak csak néhány forrásából dokumentálható, a lengyel nyomtatványok (gnieznói, krakkói, poznańi) viszont – kéziratos előzmények nélkül – közlik. A műfaj katalógusa két rendkívül ritka önálló dallammal és *Redemptionem misit Dominus*-kontrafaktumként jegyzi.⁹⁸⁹ Két kivétellel ez utóbbi, Európában szinte kizárólagos dallamalkalmazás szerepel hangjelzett forrásainkban is. A mintadallamra változtatás nélkül illeszkedő új szöveg egységes *d* lejegyzései közül csak a felvidéki graduále megoldása válik egyéni variánsaival.⁹⁹⁰

⁹⁸⁵ A-Ssp A. VII. 20, D-WB Ms. 1, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1.

⁹⁸⁶ Dallamtár 45.2.

⁹⁸⁷ KatSchlag 28, MMAE VII 428, 564, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-Aab 1011, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., E-Mn Vit. 20–4, F-CHRm 47, F-CHRm 520, F-G Cod. lat. 84, F-LA 239, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 259, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 161, I-VCd 162, PL-Wn Rps BOZ 151, SI-Lf 6773, MissBas 1479, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissOCart 1496, MissOFESA 1491, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissSal 1533, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissTournai 1498, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissZar 1498. Cantus Index: 507027. Usuarium: Albaneta, Aosta, Autun, Auxerre, Bayeux, Bayonne, Bordeaux, Bourges, Bremen, Burgos, Calahorra, Cassino, Châlons-en-Champagne, Chartres, Cluny, Córdoba, Cuenca, Die, Dol-de-Bretagne, Elne, Granada, Grenoble, Jaén, Konstanz, Laon, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Limoges, Lisieux, Mâcon, Meaux, Metz, Nantes, Pamplona, Plasencia, Reims, Rodez, Róma, Saint-Pol-de-Léon, Santiago de Compostela, Sens, Sion, Soissons, Tarentaise, Toledo, Tours, Valence, Valladolid, Vallombrosa, Vannes, Vienne. Dallamtár 46.

⁹⁸⁸ A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. 6, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., E-Mn Vit. 20–4, F-CHRm 47, F-CHRm 520, F-LA 239, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, HR-Zu MR 70, I-BV VI 34, I-MO d O I 7, I-Ra 123, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, PL-GNd 149, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissAmiens 1487, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissHil 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissNevers 1490, MissOCarm 1490, MissOl 1488, MissOrense 1494, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPal 1567, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissWorms 1490, MissWürz 1495. Forbes, A. P. 1864, 422, Wagner, P. 1930, 231, Warren, F. E. 1879, 185. Cantus Index: g02352, g02352.1. Usuarium: Albaneta, Aosta, Aquileia, Arras, Beauvais, Besançon, Bremen, Bressanone, Chartres, Cosenza, Dol-de-Bretagne, Dubrovnik, Eichstätt, Elne, Hamburg, Kamień Pomorski, Konstanz, Koppenhága, La Seu D'Urgell, Lausanne, Lund, Meißen, Merseburg, Minden, Paderborn, Perugia, Ratzeburg, Saintes, Toul, Vallombrosa, Viborg.

⁹⁸⁹ KatSchlag 28, KatSchlag 134 (három francia), KatSchlag 253 (egy beneventán), MMAE VII 164, 165, 597, 635.

⁹⁹⁰ Lásd: MSH 5 I/38.1. Dallamtár 46.1.

3. tónus

alapdallam	kontrafaktum
<i>Adducentur regi virgines post eam*</i>	<i>Veni Domine et noli tardare*</i> <i>Paratum cor meum Deus*</i> <i>Levita Laurentius bonum opus operatus est</i> <i>Crastina die delebitur</i>
<i>Domine Deus salutis meae</i>	<i>Caeli enarrant gloriam Dei</i> <i>Cognoverunt discipuli Dominum</i>
<i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i> <i>Qui sanat contritos corde</i>	<i>Loquebantur apostoli variis linguis</i> <i>Qui timent Dominum speraverunt in eo</i>

Mind Magyarországon, mind külföldön igen gazdag volt a *Levita Laurentius bonum opus operatus est* Lőrinc-tétel szöveg- és dallamhagyománya. A textus két fő változatban élt. A szerkönyvek egy része a *caecos illuminavit* szavakkal zárta a verzust (minor),⁹⁹¹ mások hozzáfűzték az *et thesauros ecclesiae dedit pauperibus* mondatot (maior).⁹⁹² A rövidebb forma két jól behatárolható, szinte kizárólag délnémet kéziratokból és nyomtatványokból, illetve beneventán kódexekből álló forráscsoportban *Levita* kezdőszó nélkül, *Laurentius bonum opus operatus est* incipittel tűnik fel.⁹⁹³ Találunk olyan szerkönyveket is, melyekben mind a minor, mind a maior változat szerepel.⁹⁹⁴ Hazánkban a hosszabb forma vált általánossá, a rövidebb csak öt misszálénkban és egy graduálénkban kapott helyet, egy pozsonyi kódexben és az énekeskönyvben a maior verzióval együtt. Schlager a szöveget hat dallammal ismeri. A hosszabb szövegváltozatot a *Nonne cor nostrum ardens erat* kontrafaktumaként egyetlen regensburgi, az *In die resurrectionis meae* újraszövegezéseként pedig több francia és itáliai kódexből jegyzi. A második megoldás újabb tradíciók (német, cseh, morva, lengyel, magyar) tekintélyes mennyiségű forrásadatával egészíthető ki.⁹⁹⁵ A *Levita Laurentius* kezdetű rövid forma három itáliai kéziratban egy nyolcadik tónusú önálló dallamot kapott, több, elsősorban francia szerkönyvben pedig a *Laetabitur iustus in Domino* kontrafaktumaként

⁹⁹¹ CH-Fco Ms. 9, CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, D-Aab 1011, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14623, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-Amt Ms. 607, I-MO d O I 7, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 416, MissHer 1502, MissMainz 1482, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOSB 1499, MissPoitiers 1498, MissTrier 1608. Henderson, W. G. 1874, 2/78, Warren, F. E. 1879, 163. Cantus Index: g00334, g02488.

⁹⁹² A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., E-Mn Vit. 20-4, F-CHRm 520, F-MOF 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 93, HR-Zu MR 70, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-WRK 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissNaum 1501, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSchwerin 1480, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissWro 1483, MissWro 1499, MissZar 1498. Wagner, P. 1930, 212. Cantus Index: g00334.1, g02827.

⁹⁹³ A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, CH-SGs 338, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CZ-Pn XIV D 12, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 15730, H-Efkö II. 515, H-SY Cod. 2, I-BV VI 34, I-VCd 186, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissPass 1514, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSpey 1501, MissWorms 1490.

⁹⁹⁴ A-Wn Cod. 13314, F-Pn lat. 9435, I-VCd 56, I-VCd 186, MissSarum 1521, Forbes, A. P. 1864, 347, 348.

⁹⁹⁵ KatSchlag 115 (cf. *Nonne cor nostrum ardens erat*: egy német), KatSchlag 351 (cf. *In die resurrectionis meae*: tizenhárom francia, hat itáliai, egy német), MMEAe VII 289, 661, A-VOR 254, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vit. 20-4, F-CHRm 520, F-MOF 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, F-Pn lat. 903, I-MEs 19, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-VCd 56, I-VCd 186, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-WRK 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387. Wagner, P. 1930, 212.

szerepel.⁹⁹⁶ A *Levita* kezdőszó nélküli minor szövegváltozat a beneventán úzusban a *Laetamini in Domino et exultate*, egy szűk délnémet szekuláris és monasztikus hagyományban pedig a *Iustus ut palma florebit* melodikus anyagára illeszkedik.⁹⁹⁷ A Lőrinc-alleluia a harmadik tónusú *Adducentur regi virgines post eam* kontrafaktumaként ma csak a Futaki- és a Szántó-graduáléból ismert. A műfaj összkiadása erről a szöveg-dallam kapcsolódásról nem tud, és a vizsgált külföldi forrásokban sem akadunk nyomára. Az 1463-as kézirat a minor, a 17. század eleji a maior szöveget alkalmazta a mintadallamra. Az előbbi adaptációja nem okozott különösebb nehézséget, a textus a Futaki-graduálében problémamentesen illeszkedik az *Adducentur regi virgines post eam* dallamára. A hosszabb szöveg viszont a melodikus anyag kiegészítését tette szükségessé, aminek az eredménye egy meglehetősen ügyetlen, ráadásul minden jel szerint tévesen szekunddal feljebb notált szakasz lett, melynek befejezése feltűnő hasonlóságot mutat az *In die resurrectionis meae* intonációjával-verszárásával.⁹⁹⁸

Missale Notatum Strigoniense: *In die resurrectionis meae*
Szántó-graduále: *Levita Laurentius bonum opus operatus est*

A karácsony vigíliájára jegyzett *Crastina die delebitur* a hazai szekuláris tradíciók közül csak Zágráb integrálta, adatai kizárólag a déli püspökség kézírataiból és nyomtatványából ismertek. A meglehetősen ritka tétel használata mind Magyarországon, mind külföldön főként a szerzetesrendekre, elsősorban a domonkosokra és a ferencesekre volt jellemző, az európai egyházmegyes úzusok közül pedig leginkább a franciákra.⁹⁹⁹ Az újhelyi pálos graduále szerkesztője a tridenti liturgikus reform előírását követte az alleluia közlésével, ugyanakkor rendje középkori gyakorlatát is átmentette a dallamválasztással. Mert bár a szöveg hét melodikus anyaggal, egy önállóval és hat kontrafaktummal volt ismert,¹⁰⁰⁰ a remeterendi kézirat összeállítója nem azok egyikét, hanem a pálosoknál a középkorban ezen a napon elhangzót válasz-

⁹⁹⁶ KatSchlag 270, 274, MMAe VII 288, 638, A-Ssp A. VII. 20, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 416.

⁹⁹⁷ *Laurentius bonum opus operatus est* (minor): KatSchlag 38 (cf. *Iustus ut palma florebit*: két itáliai, öt német), A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, CH-SGs 338, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CZ-Pn XIV D 12, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 15730, H-Efkő II. 515, I-VCd 56, I-VCd 186, GradPass 1511, KatSchlag 284 (cf. *Laetamini in Domino et exultate*: hat beneventán). Egy 13–14. századi salzburgi bencés graduále (A-Ssp A. VII. 20) a rövidebb forma mindkét szövegváltozatát közli a hozzájuk tartozó dallamokkal (*Iustus ut palma florebit*, *Laetabitur iustus in Domino*).

⁹⁹⁸ Lásd: MSH 5 I/51.3. Dallamtár 62.3.

⁹⁹⁹ A-Wn Cod. 1845, CZ-OLu M III 44, E-Mn Vit. 20–4, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, HR-Zu MR 70, I-Amt Ms. 607, I-PS C 120, MissAngers 1489, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOSB 1499, MissPárizs 1481, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissSarum 1521, MissSééz 1500, MissTar 1500, MissTournai 1498, MissTurku 1488, MissVerdun 1491. Forbes, A. P. 1864, 20, Henderson, W. G. 1874, 13, Warren, F. E. 1879, 86. MSIL 10, 39. Cantus Index: g00538. Usarium: Aix-en-Provence, Aquileia, Arles, Auxerre, Avranches, Badajoz, Bordeaux, Cassino, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Cosenza, Dol-de-Bretagne, Embrun, Granada, Laon, Le Mans, Limoges, Lisieux, Meaux, Mende, Nantes, Noyon, Orléans, Perugia, Plasencia, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Santiago de Compostela, Senlis, Sens, Sevilla, Soissons, Toulon, Uppsala, Vannes.

¹⁰⁰⁰ KatSchlag 48 (két francia), KatSchlag 184 (cf. *Dextera Dei fecit virtutem*: két francia), KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: két francia, két német), KatSchlag 302 (cf. *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*: AMS 8), CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-WB Ms. 1, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 386, SI-Lf 6773, KatSchlag 383 (cf. *Domine refugium factus es nobis*: öt francia), KatSchlag 386 (cf. *Ascendo ad Patrem meum*: egy francia), KatSchlag 395 (cf. *Ne timeas Zacharias*: egy itáliai), MMAe VII 93, 570.

totta. A rend miscikönyveinek tanúsága szerint ugyanis ha az ünnep vigíliája vasárnapra esett, akkor a negyedik adventi vasárnap *Adducentur regi virgines post eam* kontrafaktuma, a *Veni Domine et noli tardare* ismétlődött. A teljesen egyedi dallamalkalmazás során a zenei előkép olyan jelentős mértékben módosult, hogy csak néhány rövidebb részlete azonosítható (*Adducentur = Crastina die, post eam = iniquitas, laetitia = Saluator mundi*).¹⁰⁰¹

Az évközi időre, elvéve valamely votívmisére is asszignált, mindenhol egyetlen állandó dallammal notált *Domine Deus salutis meae* az európai és a magyar úzusokban általánosan ismert volt.¹⁰⁰² Az énekeskönyveinkben igen variábilisnak mutakozó tétel jubilusa gyakran elmarad vagy jelentős mértékben lerövidül.¹⁰⁰³ Hangjelzett forrásaink elsősorban az átmenőhangok alkalmazásában vagy mellőzésében, a pentaton vagy diaton fordulatok közötti választásban térnek el egymástól, többször azonos variánsokat adva ([sa]lutis me[ae], [di]e, [co]ram te).¹⁰⁰⁴

A *Caeli enarrant gloriam Dei* apostol-alleluia három európai régióban három különböző dallamalkalmazással volt használatban. Itáliában a *Timebunt gentes nomen tuum*, francia területen az *Exsultate Deo adiutori nostro*, a német hagyományokban pedig a *Domine Deus salutis meae* melodikus anyagával társult a textus.¹⁰⁰⁵ A közép-európai tradíciókban (cseh, lengyel) rendkívül ritka tétel Magyarországon leginkább a központi esztergomi és a pálos úzusnak vált részévé, a zágrábi liturgia nem ismerte. Az alleluiát tartalmazó három reprezentatív hangjelzett kéziratunk dallamválasztása a német megoldást követi. Énekeskönyveinkben a kontrafaktum szinte hangról hangra követi mintáját.¹⁰⁰⁶

A *Cognoverunt discipuli Dominum* húsvéti alleluia a középkorban rendkívül ritka volt. A műfaj katalógusa csak két (egy-egy francia és itáliai) forrásáról tud, és az adatok száma a kiadvány megjelenése óta alig gyarapodott. A szekuláris szerkönyvekből rendkívül gyéren dokumentálható tétel főként ferences forrásokban kapott helyet.¹⁰⁰⁷ Hasonló a helyzet hazánkban is: az alleluia négy magyarországi feljegyzése közül három koldulórendi, egy pedig késői pálos. Ferences graduáléink a *Domine Deus salutis meae* hűségesen követő kontrafaktumnak a diaton formáját közlik.¹⁰⁰⁸

A valamennyi európai és magyar hagyományban stabilan jelen lévő, pünkösdi hetére asszignált *Spiritus Domini replevit orbem terrarum* a széles körben elterjedt melodikus anyagán kívül egy balernai és két regensburgi kódexben a *Pascha nostrum immolatus est* kontrafaktumaként is szerepel.¹⁰⁰⁹ A hangjelzett forrásainkban egységesen *e*-re írt alleluia dallama igen változékony. Gyakori a jubilus mellőzése vagy

¹⁰⁰¹ Dallamtár 62.4.

¹⁰⁰² KatSchlag 185, MMMAe VII 128, 611, Cantus Index: g01191.

¹⁰⁰³ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

¹⁰⁰⁴ Lásd: MSH 5 I/52. Dallamtár 63.

¹⁰⁰⁵ KatSchlag 185 (cf. *Domine Deus salutis meae*: huszonnégy német, egy itáliai), KatSchlag 194 (cf. *Timebunt gentes nomen tuum*: tizenhat itáliai), KatSchlag 337 (cf. *Exsultate Deo adiutori nostro*: hat francia), MMMAe VII 55, 615, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CH-Sk Ms. 19, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. 6, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., E-Mn Vit. 20–4, F-CHRm 47, F-LA 239, F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, I-BV VI 34, I-MEs 19, I-MOD O I 7, I-MOD O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-GNd 149, PL-Kk 44, PL-WRu B 1714, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissHil 1511, MissMainz 1482, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissWorms 1490, MissWürz 1495. Graham, B. F. H. 1999, 188, Wagner, P. 1930, 227. Cantus Index: g02188. Usuarium: Agen, Aosta, Auch, Bordeaux, Bressanone, Burgos, Calahorra, Eichstätt, Jaén, Laon, Lausanne, Meißen, Merseburg, Minden, Valladolid.

¹⁰⁰⁶ Lásd: MSH 5 I/52.1. Dallamtár 63.1.

¹⁰⁰⁷ KatSchlag 185, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, F-CHRm 47, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, PL-CZ s. sign., PL-Kk 45, PL-Wn Rps BOZ 151, SI-Lf 6773, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499. MSIL 10, 351, MSIL 11, 551. Cantus Index: g01054. Usuarium: Cassino, Dol-de-Bretagne, Elne, Granada, Lisieux, Rennes, Rodez, Róma.

¹⁰⁰⁸ Lásd: MSH 5 I/52.2. Dallamtár 63.2.

¹⁰⁰⁹ KatSchlag 206, 346, MMMAe VII 463, 621, Cantus Index: g02103.

rövidítése,¹⁰¹⁰ jellegzetesek a szóindítások és a belső zárlatok (*Spi[ritus]: gahc/dgac, Do[mini]: cdc/hcdc, [terra]rum, [conti]net: fffe*), képlékeny az átmenőhangok kezelése és többször a szöveg elosztása is (*Spiritus, Domini, vocis*).¹⁰¹¹

A püünkösd hetében elhangzó *Loquebantur variis linguis apostoli* alleluiát Schlager egy szöveggel (*Loquebantur variis linguis apostoli magnalia Dei*), és két önálló dallammal adatolja, melyek közül az egyik csak egy 11. századi bobbiói kódexben tűnik fel.¹⁰¹² Így találjuk a textust számos európai, főként francia és itáliai szerkönyvben,¹⁰¹³ és egy heterogén provenienciájú (ferences, domonkos, késői pálos, esztergomi) magyar kéziratcsoportban.¹⁰¹⁴ A többi kézirat és nyomtatott forrásunk – a zágrábiak kivételével, melyek nem közlik a tételt – viszont hosszabb szövegváltozatot ad (...*prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis*). Erre a maior formára külföldön eddig csak négy, 11–12. századi délnémet (két bencés, egy-egy ágostonos és salzburgi?) kódexben bukkantunk.¹⁰¹⁵ A hosszabb változat rendkívül kevés, de azonos régióból származó külföldi párhuzama a Magyarországon széles körben ismert és meggyökeresedett maior forma keletkezési helyére utalhat. A romanizált újhelyi pálos graduále szerkesztője egyedül álló módon a harmadik tónusú *Spiritus Domini replevit orbem terrarum* dallamának az első felét használta fel a püünkösd hétfőre asszignált minor textus megzenésítéséhez úgy, hogy mind a jubilus, mind a verzus *f*-en állt meg. A kézirat összeállítója nyilvánvalóan azért nem emelte át az alleluia hetedik tónusú változatát – melyet a középkorban a püünkösdöt követő pénteken énekeltek –, és készítette el a kontrafaktumot, mert a tridenti reform előtt püünkösdhétfőn elhangzó melodikus anyagot akarta megőrizni.¹⁰¹⁶

Al-le - lu - ia. V) Spi- ri - tus Do- mi - ni re- ple- vit

Al-le - lu - ia. V) Lo - que - ban - tur a - po - sto - li va - ri - is

¹⁰¹⁰ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

¹⁰¹¹ Lásd: MSH 5 I/53. Dallamtár 64.

¹⁰¹² KatSchlag 149, 268, MMAe VII 290, 293, 601, 637.

¹⁰¹³ A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, D-WB Ms. 1, E-Mn Vitr. 20–4, F-CHRM 47, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, F-MOF 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 424, HR-Zu MR 70, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MOD O I 7, I-MOD O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, PL-CZ s. sign., PL-Kl RL 1, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 416, SK-BRI ZV 387, Sl-Lf 6773, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissKöln 1494, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéze 1500, MissSeg 1500, MissStrass 1486, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 204, 209. MSIL 10, 388. Cantus Index: g01097. Usuarium: Albaneta, Angoulême, Arles, Astorga, Auch, Autun, Auxerre, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Béziers, Bordeaux, Bourges, Capua, Cassino, Chalon-sur-Saône, Châlons-sur-Champagne, Chartres, Clermont-Ferrand, Cluny, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osmá, Embrun, Girona, Granada, Grenoble, Jaén, Koppenhága, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Lisieux, Lleida, Maguelone, Marseille, Meaux, Mende, Messina, Nantes, Narbonne, Norwich, Noyon, Paderborn, Palermo, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Reims, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Schleswig, Sens, Sevilla, Sigüenza, Soissons, Tarragona, Théroouanne, Toledo, Toul, Toulon, Tours, Troia, Uppsala, Uzès, Valence, Valladolid, Vallombrosa, Vannes, Vic, Viviers, Zamora.

¹⁰¹⁴ A-GÜ 1/29, H-Bn 218, H-Bn 318, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 106, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, SK-BRm EL 11, GradCsik.

¹⁰¹⁵ A-Wn Cod. 1821, D-Mbs 14083, D-Mbs 15730, PL-GNd 149. A Cantus Index öt másik külföldi forrást tüntet fel (g02109), ám azok mindegyikében a minor forma szerepel.

¹⁰¹⁶ Dallamtár 64.1.

or - bem ter - ra - rum, et hoc, quod con - ti - net...

lin- guis ma-gna - li - a De- i.

Missale Notatum Strigoniense: *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*
 Újhelyi pálos graduále: *Loquebantur apostoli variis linguis*

Az évközi idő utolsó vasárnapjainak egyikén és/vagy a betegekért bemutatott votívmisében elhangzó, minden európai úzusban folyamatosan jegyzett *Qui sanat contritos corde* a cseh, a morva és a lengyel forrásokban viszonylag ritka.¹⁰¹⁷ A magyar hagyományok közül csak a zágrábi és a pécsi nem ismerte. Hangjelzett forrásaink közül jónéhány elhagyja, vagy jelentősen lerövidíti a jubilust,¹⁰¹⁸ és viszonylag gyakoriak az egy-egy forrást érintő dallamvariánsok.¹⁰¹⁹

Az újhelyi pálos graduále párhuzam nélkül álló módon a *Qui sanat contritos corde* dallamával, és *speraverunt* szövegvariánssal közli a *Qui timent Dominum sperent in eum* alleluiát.¹⁰²⁰ Az új szöveg adaptációja a mintadallam jelentős átalakításával járt.¹⁰²¹

Al- le - lu - ia. V) Qui sa - nat con-tri -

Al- le - lu - ia. V) Qui ti-ment Do- mi - num, spe-ra- ve-

- tos cor-de, et al - li - gat con-tri - ti - o - nes e - o -

runt in e - o, ad- iu- tor e - o - rum et pro-te - ctor e - o -

¹⁰¹⁷ KatSchlag 202, MMMAe VII 417, 617, Cantus Index: g02144. CZ-Bam 6/11, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIII B 8, PL-Kk 6 PL-Kk 8, PL-WRk 56, PL-WRu I. F. 386, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissWro 1483, MissWro 1499.

¹⁰¹⁸ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik.

¹⁰¹⁹ Lásd: MSH 5 I/54. Dallamtár 65.

¹⁰²⁰ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, asszignációjáról, melodikus anyagairól lásd a 160. oldalt.

¹⁰²¹ Dallamtár 65.1.

rum.

rum est.

Missale Notatum Strigoniense: *Qui sanat contritos corde*
 Újhelyi pálos graduále: *Qui timent Dominum speraverunt in eo*

4. tónus

alapidallam	kontrafaktum
<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor</i> <i>O sidus summi regis</i> <i>Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole</i> <i>Egregie confessor Christi Aegidi</i> <i>Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo</i> <i>Martinus episcopus migravit</i> <i>Ut rosa prae spina refulget</i> <i>Cognoverunt discipuli Dominum</i> <i>Iste est sanctus homo qui placuit Domino</i> <i>Vos estis qui permansistis mecum</i> <i>Sancte Michael archangele defende nos</i> <i>Subveni mater pia ora Dominum</i> <i>Tu es sacerdos in aeternum</i> <i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i> <i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam Trop. Ad cenam hodie</i>
<i>Excita Domine potentiam tuam</i>	<i>Laudate Deum omnes angeli eius</i> <i>Ascendit Deus in iubilatione</i> <i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Qui posuit fines tuos pacem</i> <i>Dicite in nationibus</i> <i>Omnes gentes plaudite manibus</i> <i>Laudate pueri Dominum</i>
<i>Post partum virgo*</i>	<i>Prophetae sancti praedicaverunt*</i> <i>Verbo Domini caeli firmati sunt*</i> <i>Per manus autem apostolorum*</i> <i>Assumpta est Maria in caelum gaudent angeli laudantes (maior)</i>

Az egész Európában ismert, de főként a német és a közép-európai (cseh, morva, lengyel) tradíciókban népszerű húsvéti *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* alleluia, mely hazánk minden úzusában tartósan jelen volt, leggyakrabban egy negyedik tónusú önálló dallamon hangzott el.¹⁰²² Ugyanez a szö-

¹⁰²² KatSchlag 169 (két francia, tizennyolc német), MMAe VII 492, 606, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, B-Br II 3823, CH-SGs 338, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-DS Ms 868, D-KI Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mbs 9921, D-Mbs 14013, D-Mbs 14083, D-Mbs 14623, D-Mbs 27130, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 93, H-Bn 259, H-Efkö II. 515, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-CZ s. sign., PL-GNd 195, PL-GNd 196, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 42, PL-Kk 43, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissNid 1519, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510,

veg néhány francia kódexben az *Eripe me de inimicis meis* melodikus anyagát kapta.¹⁰²³ Ugyanakkor létezett a textusnak egy rövidebb változata is, mégpedig két formában. A *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam pro grege suo* néhány, szinte kizárólag itáliai forrásban tűnik fel egy nyolcadik tónusú önálló dallammal.¹⁰²⁴ *Pro ovibus suis* befejezéssel és *Dilexi quoniam exaudivit* kontrafaktumként még kevesebb, mindössze négy délnémet kódex tartalmazza.¹⁰²⁵ Igen ritkán, de előfordul a rövidebb (minor) és a hosszabb (...*et pro suo*, maior) változat együttes közlése is.¹⁰²⁶ Forrásaink közül kizárólag a Futaki-graduále jár el így, melyben a negyedik tónusú maior forma mellett a minor délnémet változata is helyet kap. A legelterjedtebb megoldást közlő énekeskönyveink közül jónéhány elhagyja a jubilust,¹⁰²⁷ ám a verzus belső nagy melizmáját csak néhány rövidíti le.¹⁰²⁸ Az egységes *e* lejegyzés helyett csak a Szántó-graduále transzponálja mindkét alkalommal (húsvét második vasárnapja, Adalbert) *h*-ra a tételt. Kézirataink dallamai több ponton együtt tartanak, és azonos zenei variánst adnak ([Al]le[lua], bo[nus], qui, su[am], [ovi]bus, stb.). A kassai graduále a *pro o*[vibus] szótagok elosztását jelentősen módosítja.¹⁰²⁹

A húsvéti alleluiát csak a csíksomlyói kancionálban találjuk az *Ad cenam hodie* kezdetű tropussal.¹⁰³⁰ A verzus teljes dallamának ez a megszövegezése, melyben alig észrevehetően bújik meg az eredeti tétel textusa, ma csak négy délnémet (Konstanz, Reichenau, Sankt Florian, Seckau) kódexből ismert.¹⁰³¹ Ugyanezt a tropust egy 1512-es sankt floriani liber ordinarius a védőszent, Flórián ünnepére adaptálja.¹⁰³²

Bár énekeskönyveinkben a húsvéti tétel melodikus anyaga viszonylag sok (14) szöveget kapott, ezek többsége csak egy-két, zömében késői kéziratban tűnik fel, ezért megjelenésük kivételnek tekinthető. Szerkönyveinkben négy szövegváltozattal és ugyanannyi dallammal szerepel Pál apostol *Tu es vas electionis* kezdetű alleluiája.¹⁰³³ Középkori forrásainkban a legelterjedtebb dallamalkalmazás a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* volt, mely a *Tu es vas electionis, sancte Paule apostole, gentium doctor, pro omnibus nobis ora ad Deum, qui te elegit!* szöveghez kapcsolódott. Ezt a textust adja számos kéziratos misszálénk mellett a nyomtatott pálos misekönyv is. Az alleluiának ez a formája, melynek sem szövege, sem dallama nem szerepel Schlager kiadványaiban, nagy valószínűséggel délnémet alakítás, mely keletkezési helyén kívül ma csak lengyel és magyar forrásokból adatolható.¹⁰³⁴ A mintáját pontosan követő kontrafaktum hazai lejegyzései közül csak a késői zágrábi graduále változata válik el azzal, hogy a *pro omnibus nobis ora ad Deum* szöveg helyett *ora pro nobis Deum* kerül a megfelelő dallamszakasz alá. Énekeskönyveink kisebb melodikus variánsai lényegében azonosak az alapdallaméival ([Al]le[lua], [san]cte Pau[le] apo[sto]le gen[tium] do[ctor], stb.). A szótagok elosztásának különbségei itt két ponton is feltűnnek, és több forrást érintenek ([electi]onis, pro o[mnibus]).¹⁰³⁵

MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495, MissZar 1498. Wagner, P. 1930, 126. Cantus Index: g02080.

¹⁰²³ KatSchlag 26, MMMAe VII 491, 563.

¹⁰²⁴ KatSchlag 287 (egy francia, hat itáliai), MMMAe VII 494, 644, I-IV LX (91), I-MoD O I 7, I-MoD O I 13, I-Pc A.47, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissNid 1519, MissSarum 1521. Forbes, A. P. 1864, 182. Cantus Index: g03569.

¹⁰²⁵ KatSchlag 307.

¹⁰²⁶ ...*pro grege suo*: I-Rvat Mss. Rossi 231, MissNid 1519, ...*pro ovibus suis*: D-Mbs 14083.

¹⁰²⁷ H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, CantCsik.

¹⁰²⁸ H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759.

¹⁰²⁹ Lásd: MSH 5 I/61. Dallamtár 73.

¹⁰³⁰ Dallamtár 73.15.

¹⁰³¹ AH 49:231, Mone, F. J. 1854, 226.

¹⁰³² Klugseder, R. 2012/2013, 41.

¹⁰³³ A tétel szövegváltozatairól, melodikus anyagairól, európai és hazai elterjedtségükről lásd a 145. és 160. oldalt.

¹⁰³⁴ A-Wn Cod. ser.n. 1925, CH-SGs 338, CH-SGs 342, CZ-OLu M III 44, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-WB Ms. 1, HR-Zu MR 70, I-Rvat Mss. Rossi 76, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-GNd 195, PL-Kk 6, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-ŁZa s. sign., PL-WRk 56, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissOCarm 1490, MissODT 1499, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495. Graham, B. F. H. 1999, 137. Cantus Index: g02542.

¹⁰³⁵ Lásd: MSH 5 I/61.1. Dallamtár 73.1.

Az *O sidus summi regis* kezdetű Margit-alleluiát csak két erdélyi misekönyv (Halbgebachsen, gyergyói) és két brassói graduále tartalmazza. A tételnek jelenleg más hazai vagy külföldi párhuzama nem ismert. A *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* dallamát változtatás nélkül felhasználó két énekeskönyvünk közül a 16. századi mellőzi a jubilust, a verzus nagy belső melizmáját pedig lerövidíti. De amíg a melodikus anyagban minimális, addig a szövegben sokkal jelentősebb az eltérés. A későbbi kézirat ugyanis, és forrásaink közül csak az, a verzus harmadik sorától más textust ad, és öt helyett négyszorossá alakítja a strófát.¹⁰³⁶

flos no-vae le - gis, do - na no-bis, re -

nos tu - a pre-ce cae -

is, re - gni so - la - ti - a!

li, con-iun - ge be - a - tis!

14. századi brassói graduále: *O sidus summi regis... flos*

16. századi brassói graduále: *O sidus summi regis... nos*

Csak két zágrábi és a patai graduále, valamint a nyomtatott pécsi misekönyvek közlik István király *Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole* alleluiáját. Bár mindhárom notált forrás zenei előképe a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* volt, arra igen eltérően adaptálják az új szöveget. Míg a két zágrábi énekeskönyv a mintát hűségesen követve a verzus első nagy belső melizmáját megszövegezi, és az utolsó, *et pro suo grege* szakaszra könnyedén illeszti a *tu pro nobis* kezdetű befejezést, addig a patai graduále kontrafaktuma igyekszik az első nagy melizmát egyben tartani, ami szükségessé teszi a dallam – kevésbé sikerült – kiegészítését (*doctor populorum Pannoniae*), melyet a zenei előkép utolsó szakasza követ a jellegzetes, alsó *c-t* érintő neumacsoport (*gefedcg*) nélkül.¹⁰³⁷

A külföldi forrásokból jelenleg nem adható *Egregie confessor Christi Aegidi* Egyed-kontrafaktumot, illetve annak szövegét csak három graduálénk (felvidéki, kolozsvári, brassói) és három misekönyvünk (Halbgebachsen, gyergyói, nagyszebeni) tartalmazza. Úgy tűnik, hogy a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* húsvéti tételnek nemcsak a dallama, de a szövege is az Egyed-alleluia mintájául szolgálhattott (*pro ovibus suis–pro omnibus nobis, et pro suo grege mori dignatus est–et pro suo grege Deum deprecare*). Ez a párhuzamosság megkönnyíthette az új szöveg alkalmazását, elősegíthette a zenei előkép változtatás nélküli átvételét. Késői énekeskönyveink csak a jubilust, és a verzus belső melizmájának motívumismétlését negligálják.¹⁰³⁸

A nálunk kizárólag az 1516-ban másolt Szegedi kódexből ismert, Orsolya ünnepére jegyzett *Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo* alleluia szövegének első része egy vízkeresztli laudes-antifónát (*Hodie caelesti sponso iuncta est ecclesia*), második része pedig a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* minta-

¹⁰³⁶ Dallamtár 73.2a–b.

¹⁰³⁷ Lásd: MSH 5 I/61.3a–b. Dallamtár 73.3a–b.

¹⁰³⁸ Lásd: MSH 5 I/61.4. Dallamtár 73.4.

dallam textusát idézi, fogalmazza át. Erre a kompilációra eddig csak két nyomtatványban (Halberstadt 1511, Naumburg 1501) bukkantunk. A zenei előkép az új szöveg adaptációja során változatlan maradt.¹⁰³⁹

Énekeskönyveink három dallamot kapcsolnak a *Martinus episcopus migravit* Márton-vezúshoz,¹⁰⁴⁰ melyek közül a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*-kontrafaktumnak jelenleg nem ismerjük külföldi párhuzamát. Ez az egyedi megoldás két zágrábi graduáléban tűnik fel, melyekben – a két szöveg eltérő terjedelme miatt – elmarad a zenei előkép *et pro suo grege* szakasza.¹⁰⁴¹

Két dallammal és két szövegváltozattal élt az *Ut rosa prae spina praeifulget* Katalin-tétel hazánkban. Az Ulászló-graduále egy új stílusú, önálló tritus melodikus anyagot rendel az *Ut rosa prae spina praeifulget, sic, Catherina, inter virgineas duces, patrona, catervas!* textushoz. Ez a változat ugyanazokban az erdélyi misekönyvekben szerepel, mint az Egyed-alleluia. Három notált kéziratunk (felvidéki és brassói graduále, csíksomlyói kancionále) ...*virgineas caeli matrona choreas* szövegvariánsát egyetlen hazai misszálénk sem tartalmazza, és külföldön is csak néhány forrásban akadtunk nyomára.¹⁰⁴² Eddig csak egy 13. századi klosterneuburgi és egy 15. századi seckau kódexet találtunk, melyben az alleluia – énekeskönyveinkhez hasonlóan – a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* kontrafaktumaként szerepel.¹⁰⁴³ Kézírataink közül a felvidéki graduále követi leghűségesebben zenei mintáját.¹⁰⁴⁴

A középkorban rendkívül ritka húsvéti *Cognoverunt discipuli Dominum* alleluiát¹⁰⁴⁵ az újhelyi pálos graduále a Tridentinum utáni Missale Romanum átvétele miatt közli, de nem az ismert melodikus anyagával, hanem a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* kontrafaktumaként. Az újraszövegezés célja nyilvánvalóan a második húsvéti vasárnap középkori dallamának a megőrzése volt. Az adaptáció eredményeként azonban a mintából igen kevés maradt meg: *Surrexit pastor = Cognoverunt discipuli Dominum, est = panis*.¹⁰⁴⁶

A Nyugat-Európában és Magyarországon igen ritka, a cseh és a lengyel kéziratokban és nyomtatványokban viszonylag gyakori, hitvallók ünnepére asszignált *Iste est sanctus homo qui placuit Domino* alleluiát Schlager nem regisztrálja.¹⁰⁴⁷ A magyar források közül csak három 14. századi misszálé tartalmazza. A tétel valamennyi hangjelzett kézírata – köztük egy Isztambulban őrzött magyarországi notált misekönyv – a húsvéti dallammal társítja a szöveget, melynek adaptációja során a zenei előkép lényegében változatlan maradt.¹⁰⁴⁸

Az apostolok külföldön és hazánkban is meglehetősen ritka *Vos estis qui permansistis mecum* tétele kétféle szövegváltozattal élt. Az ...*ego autem* szavakkal folytatódó variáns nálunk csak néhány hangjelzés nélküli kódexben és az esztergomi nyomtatványokban kapott helyet, az ...*et ego vobis dispono* forma pedig kizárólag egy késői pálos graduáléban Péter és Pál apostolok oktávján.¹⁰⁴⁹ Míg külföldön mindkét változathoz egy-egy önálló, nyolcadik tónusú dallam társult,¹⁰⁵⁰ addig a remeterendi kézirat mintája – egyedül álló módon – a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* volt. Az igen hosszú evangéliumi idézet adaptációja során a kézirat szerkesztője/notátora az alapidallamot nem módosította, csak neuma-csoportokat, melizmákat bontott szét, illetve beszúrt néhány hangot.¹⁰⁵¹

¹⁰³⁹ Dallamtár 73.5.

¹⁰⁴⁰ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 147. és 153. oldalt.

¹⁰⁴¹ Lásd: MSH 5 I/61.6. Dallamtár 73.6.

¹⁰⁴² A-Gu 17, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, CZ-Pn I B 10, MissHavel 1489, MissTrier 1547. Cantus Index: g04274. Usuarium: Utrecht.

¹⁰⁴³ A-Gu 17, A-KN CCI 588. Lásd még: MMMAe VIII, 816.

¹⁰⁴⁴ Lásd: MSH 5 I/61.7. Dallamtár 73.7.

¹⁰⁴⁵ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagáról lásd a 187. oldalt.

¹⁰⁴⁶ Dallamtár 73.8.

¹⁰⁴⁷ A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Wn Cod. 13314, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, H-Bn 93, PL-GNd 195, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-ŁZa s. sign., PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 199. Cantus Index: g02567. Usuarium: Lebus, Schleswig.

¹⁰⁴⁸ Dallamtár 73.9.

¹⁰⁴⁹ A szövegváltozatok európai elterjedtségéről lásd az 59. oldalt.

¹⁰⁵⁰ KatSchlag 328, MMMAe VII 549, 653, MSIL 11, 222.

¹⁰⁵¹ Dallamtár 73.10.

Az előző alleluiahoz hasonlóan kevés – szinte kizárólag itáliai, ibériai és francia – kéziratot és nyomtatott forrásból adatolható Mihály arkangyal *Sancte Michael archangele defende nos* tétéle,¹⁰⁵² melyet csak öt misekönyvünk és egy késői pálos graduále tartalmaz. A középkori kódexekből a szöveg négy dallammal ismert (egy önálló, három kontrafaktum),¹⁰⁵³ ám a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* nincs közöttük. Míg a Péter-Pál tételben a kontrafaktum alkotója a teljes alapidallamot felhasználta, addig a Mihály-alleluiában hosszabb-rövidebb szakaszait mellőzte.¹⁰⁵⁴ Szinte hangról hangra ugyanígy járt el az őrzőangyalok miséjére előírt *Benedicite Domino omnes virtutes eius* verzussal is.¹⁰⁵⁵ A szöveg, melynek a késői pálos graduále az egyetlen hazai forrása, a szerkönyvek tanúsága szerint alleluia funkcióban a középkorban egész Európában ismeretlen volt. Rendkívül visszafogott használata a tridenti reformot követően mutatható ki.¹⁰⁵⁶

Al - le - lu- ia. V) Sur - re - xit pa -

Al - le - lu- ia. V) San - cte Mi -

Al - le - lu- ia. V) Be - ne - di -

stor bo-nus, qui po - su- it a - ni-mam su- am pro o - vi -

cha - el ar - chan- ge- le, de - fen - de nos in

ci - te Do - mi - no, o - mens vir - tu -

bus su- is, et pro su- o gre - ge mo - ri di- gna- tus

proe- li - o, ut non per-e - a - mus in tre - men - do

tes e - ius, mi - ni - stri e - ius qui fa - ci - tis

¹⁰⁵² CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-IV LX (91), I-MO d O I 7, I-Ra 123, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissZar 1498. Cantus Index: g00395. Usuarium: Agen, Astorga, Auch, Auxerre, Badajoz, Barcelona, Bayonne, Bazas, Béziers, Bordeaux, Burgos, Calahorra, Carcassonne, Córdoba, Cosenza, Cuenca, Elne, Girona, Granada, Jaén, Limoges, Lleida, Marseille, Narbonne, Palma de Mallorca, Plasencia, Rennes, Rodez, Saintes, Sevilla, Sigüenza, Tarragona, Toledo, Valladolid, Vic, Zamora.

¹⁰⁵³ KatSchlag 7 (cf. *Verba mea auribus percipe*: három francia, nyolc itáliai), KatSchlag 172 (cf. *Constitues eos principes*: egy francia), KatSchlag 237 (cf. *Sancte Paule apostole praedicator veritatis*: egy francia), KatSchlag 248 (két francia), MMEAe VII 440, 441, 558, 634, MSIL 11, 143, 339.

¹⁰⁵⁴ Dallamtár 73.11.

¹⁰⁵⁵ Dallamtár 73.14.

¹⁰⁵⁶ PL-CZ s. sign., MissLyon 1688. Cantus Index: g00399: NL-Uu Hs. 0415. Lásd: GrTr 612 (cf. *Excita Domine potentiam tuam*).

est.

iu - di- ci- o!
vo-lun-ta- tem e- ius!

Missale Notatum Strigoniense: *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*
Pálos graduále: *Sancte Michael archangele defende nos, Benedicite Domino omnes virtutes eius*

Ugyanez a késői pálos graduále, hazai és külföldi párhuzam nélkül álló módon, a *Tu es sacerdos in aeternum* hitvalló-verzust is a húsvéti alleluia dallamára alkalmazza.¹⁰⁵⁷ Az új szöveg rövidege miatt a kontrafaktum csak az *animam* szóig tartó dallamszakaszt használja fel az utolsó előtti, *ordinem* szóig, majd a zenei előkép második részének melodikus anyagát kihagyva, a *Melchisedech* a záró *dignatus est* dallamát kapja.¹⁰⁵⁸

A feltehetően cseh eredetű *Subveni mater pia ora Dominum* Mária-alleluia hat kéziratossal misekönyvünkben, az esztergomi és zágrábi nyomtatványokban, valamint az egri ordináriusban kapott helyet. Tíz magyarországi hangjelzett forrása túlnyomórészt 16. századi. A műfaj katalógusából és összkiadásából hiányzó tétel külföldön főként cseh, morva, lengyel kéziratokból és nyomtatványokból dokumentálható.¹⁰⁵⁹ A szerkönyveinkben meglehetősen instabil és variábilis szöveg a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* dallamához kapcsolódott, melynek mérvadó esztergomi formáját legpontosabban, minimális változtatásokkal a Bakócz-graduále kontrafaktuma követi.¹⁰⁶⁰

Ádvent harmadik vasárnapjának *Excita Domine potentiam tuam* tétele Európa és Magyarország valamennyi hagyományában folyamatosan és stabilan használatban volt.¹⁰⁶¹ Énekeskönyveink egységes e lejegyzései a műfaj többi tételéhez képest kevésbé variábilisak. A jubilust csak három forrás írja ki,¹⁰⁶² a verzus belső nagy melizmájának rövidítése viszont ritka.¹⁰⁶³ A kisebb dallamvariánsok néhány ponton határozottan elválnak egymástól (*et: fg/fga, [fa]ci[as]: gegf/gdǵf*).¹⁰⁶⁴

Az *Excita Domine potentiam tuam* notált forrásainkban szereplő hét kontrafaktuma közül három volt a hazai tradíciók szerves része, négy csak egy-egy kéziratban tűnik fel. A vízkereszt utáni második vagy harmadik vasárnapra asszignált, a *De angelis* votívumisében is szereplő *Laudate Deum omnes angeli eius* külföldön és hazánkban is általánosan ismert volt *Laudate Deum* vagy *Dominum* szövegkezdettel.¹⁰⁶⁵ A mintadallam viszonylagos homogenitásával ellentétben a kontrafaktum dallamai kevésbé egységesek, és jóval ritkábbak az azonos zenei megoldások.¹⁰⁶⁶

A valamennyi európai és hazai úzusból bőségesen adatolható, mennybemeneteli *Ascendit Deus in iubilatione* mindenütt az *Excita Domine potentiam tuam* dallamával társult. Egyetlen francia kódex az *Eduxit Dominus populum suum* kontrafaktumaként is tartalmazza a tételt.¹⁰⁶⁷ Az elszórt dallamvariánsok mellett

¹⁰⁵⁷ A szöveg európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 179. oldalt.

¹⁰⁵⁸ Dallamtár 73.13.

¹⁰⁵⁹ CZ-Bam II, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 14623, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 42, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-WRu B 1714, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485. Graham, B. F. H. 1999, 206, Pikulik, J. 1984, 322–323. Cantus Index: g02688. Usuarium: Aquileia, Gniezno, Konstanz.

¹⁰⁶⁰ Lásd: MSH 5 I/61.12. Dallamtár 73.12.

¹⁰⁶¹ KatSchlag 205, MMMAe VII 175, 619, Cantus Index: g00504.

¹⁰⁶² H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 3a, SK-BRm EC Lad. 3.

¹⁰⁶³ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, RO-Sb 759.

¹⁰⁶⁴ Lásd: MSH 5 I/62. Dallamtár 74.

¹⁰⁶⁵ KatSchlag 205, Cantus Index: g00622.

¹⁰⁶⁶ Lásd: MSH 5 I/62.1. Dallamtár 74.1.

¹⁰⁶⁷ KatSchlag 123, 205, Cantus Index: g01080.

lényegesebb eltérés is feltűnik énekeskönyveinkben, mely a verzus nagy belső melizmájának megszövegezését, a *Dominus* szótagelosztását érinti, és kéziratainkat az esztergomi misekönyvvel,¹⁰⁶⁸ illetve a Bakócz-graduáléval¹⁰⁶⁹ jellemezhető csoportokra osztja.¹⁰⁷⁰

et Do-mi - nus in...

et Do - mi - nus in...

Missale Notatum Strigoniense – Bakócz-graduále: *Ascendit Deus in iubilatione*

A harmadik széles körben ismert *Excita Domine potentiam tuam*-kontrafaktum a pünkösdi időre jegyzett *Emitte Spiritum tuum*.¹⁰⁷¹ Míg az előző két tétel az első félmondat ambitusát *d'-c''* szeptimről *e-a* kvarttra szűkíti leegyszerűsítve, mintegy recitálássá alakítva az [Exci]ta Do[mine] lendületes és széles gesztusát, addig a pünkösdi – a szöveg rövidege miatt tömörítésre, kihagyásokra kényszerülve – az első, *gcagaf* fordulatot átveszi. Az elszörtan feltűnő dallamvariánsok közül gyakorisága miatt kettő emelkedik ki: *Spi*(ritum): *ea/da*, belső melizma: *fgafgf/ egafgf*.¹⁰⁷²

Ex- ci - ta, Do - mi - ne, po - ten - ti - am tu - am...

E - mit- te Spi - ri - tum tu - um...

Lau- da - te De- um, o - mnes an- ge - li e - ius...

A - scen-dit De- us in iu - bi - la - ti - o - ne...

Missale Notatum Strigoniense

A közép-európai (cseh, morva, lengyel) hagyományok kivételével külföldön elterjedt és gyakori, évközi időre asszignált, mindig az *Excita Domine potentiam tuam* dallamával notált *Qui posuit fines tuos pacem* alleluiát¹⁰⁷³ csak néhány kéziratot misekönyvünk illesztette be a repertoárjába, gyakran valamely

¹⁰⁶⁸ H-Bn 172a, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 759, SK-BRm EC Lad. 3.

¹⁰⁶⁹ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Efkö I. 1a, H-Bu A 114, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik.

¹⁰⁷⁰ Lásd: MSH 5 I/62.2. Dallamtár 74.2.

¹⁰⁷¹ KatSchlag 205, Cantus Index: g01091.

¹⁰⁷² Lásd: MSH 5 I/62.3. Dallamtár 74.3.

¹⁰⁷³ KatSchlag 205, MMMAe VII 416, 619, A-Gu 761, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2837, B-Br II 3823, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375,

votívumába (*Pro pace, De caritate*). A tétel egyetlen hazai hangjelzett forrása a felvidéki graduále, mely azt a huszonharmadik vasárnapra írja elő. A kontrafaktumban a mintadallam első (*Qui posuit fines*) és utolsó (*satiat te*) szakasza jól beazonosítható, a második (*tuos pacem*) viszont *d* helyett *f*-en zár, a szöveggel ellátott nagy melizma (*et adipe frumenti*) pedig csak nyomokban ismerhető fel.¹⁰⁷⁴

Az Európa-szerte ismert *Dicite in gentibus* fényesheti vagy Szent Kereszt-alleluia, mely a cseh, a morva és a lengyel tradícióknak stabil eleme volt,¹⁰⁷⁵ Magyarországon csak periferiális (Felvidék, Erdély) és szerzetesrendi (ferences, ágostonos) kéziratokban tűnik fel, nyomtatványokban nem. Énekeskönyveink két szövegvariánsal és két dallammal tartalmazzák a tételt. A *Dicite in nationibus* incipit csak a gyergyói graduáléból és egy olyan ferences misekönyvből adatható, mely *Inventio Crucis* ünnepén *gentibust, Exaltatio Crucis* napján pedig *nationibust* jegyez. Hangjelzett forrásaink – egy kivétellel – egy Európában általános és kizárólagos, nyolcadik tónusú, önálló zenei anyagot rendelnek a szöveghez.¹⁰⁷⁶ A gyergyói kézirat az egyetlen, melyben a textus az *Excita Domine potentiam tuam* kontrafaktumaként szerepel. Az új szövegalkalmazás, mely zenei mintáját alig módosítja, az első félmondatot szűk ambitusban tartó tételek csoportjához tartozik.¹⁰⁷⁷

Ugyanezt a zenei megoldást követi két olyan *Excita Domine potentiam tuam*-kontrafaktum, melyeket ma kizárólag egy késői pálos graduáléból dokumentálhatunk. Egyelőre kideríthetetlen, hogy a kéziratban az évközi hetedik vasárnapon szereplő *Omnes gentes plaudite manibus* szövegét miért alkalmazták az ádventi tétel dallamára. Az újrászövegezés során végletekig leegyszerűsített melodikus anyag legközelebbi rokona a *Laudate Deum omnes angeli eius*.¹⁰⁷⁸

Az egész Európában és Magyarország valamennyi úzusában több liturgikus funkcióban (Nagyszombat, Hét testvér, vértanúk, stb.) használt *Laudate pueri Dominum* Aprószentek napján csak szerzetesrendi kéziratainkban tűnik fel. De amíg minden külföldi és hazai forrás egy önálló negyedik tónusú dallamot

CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, D-BAs Lit. 6, D-BAs Lit. Hs. 22, D-DS Ms 868, D-Mbs 3919, D-Mbs 14083, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 47, F-CO Ms. 445, F-G Cod. lat. 84, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 259, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Pc A.47, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Tn F. IV. 18, I-VCd 161, I-VCd 162, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-CZ s. sign., PL-Kk 1, PL-Kk 8, PL-WRK 56, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBam 1507, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissLyon 1688, MissMagd 1503, MissNaum 1501, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissTournai 1498, MissTroyes 1489, MissVerdun 1491, MissWro 1483, MissWro 1499. Forbes, A. P. 1864, 259, 445, Henderson, W. G. 1874, 252. Cantus Index: g01535.

¹⁰⁷⁴ Dallamtár 74.4.

¹⁰⁷⁵ A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 76, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. 6, D-BAs Lit. Hs. 22, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mbs 27130, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 47, F-CO Ms. 445, F-LA 239, F-MOf 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ccc 270, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 259, H-Bn 424, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, I-Am 20, I-Ms. 607, I-BV VI 33, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MO d O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-CZ s. sign., PL-GNd 149, PL-GNd 156, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRK 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, Sl-Lf 6773, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissBam 1507, MissBrand 1494, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissMed 1474, MissNaum 1501, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissReg 1485, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissTournai 1498, MissVerdun 1491, MissWro 1483, MissWro 1499. Forbes, A. P. 1864, 174, 301, Wagner, P. 1930, 123. Cantus Index: 008421.1.

¹⁰⁷⁶ KatSchlag 151 (cf. *Pascha nostrum immolatus est*: egy beneventán, az önálló dallammal együtt), KatSchlag 347, MAMAe VII 117, 659.

¹⁰⁷⁷ Dallamtár 74.5.

¹⁰⁷⁸ Dallamtár 74.6.

kapcsol a textushoz,¹⁰⁷⁹ addig a késői pálos graduále egyedül álló módon az *Excita Domine potentiam tuam* melodikus anyagát rendeli hozzá annak drasztikus rövidítésével, a melizmák elhagyásával.¹⁰⁸⁰

A Mária mennybevételének ünnepére jegyzett *Assumpta est Maria in caelum* két fő szövegváltozatának elterjedtsége és használata viszonylag pontosan definiálható. A német és a közép-európai régiók a rövidebb (*Assumpta est Maria in caelum, gaudet exercitus angelorum*), a kontinens többi hagyománya a hosszabb (*Assumpta est Maria in caelum, gaudent angeli laudantes Deum, benedicant Dominum*) formát részesítette előnyben. Míg a minor változat legtöbbször a *Te martyrurum candidatus* dallamán hangzott el,¹⁰⁸¹ addig a maiort Schlager négy különböző melodikus anyaggal – két önálló, két kontrafaktum – adatozza, melyek közül a *Post partum virgo* dallamalkalmazás volt a leggyakoribb.¹⁰⁸² Ezt a megoldást találjuk a hosszabb forma egyetlen hazai notált forrásában, az Apponyi-kódexben, a tétel szövegét pedig egy nagyszzebeni és egy gyergyói misekönyvben. A domonkos kancionále összeállítójának választása azért kissé meglepő, mert sem a rendi, sem a regionális szokással nincs összhangban. Humbertus normálkönyve ugyanis erre az ünnepre a *Hodie Maria virgo caelos ascendit* verset jegyzi – amit félbehagyott kottázással tartalmaz a kódex –, a magyarországi úzusok pedig a minor formát. A kéziratban többletként megjelenő kontrafaktum dallama pontosan követi a negyedik tónusú *Post partum virgo* melodikus anyagának diaton változatát.¹⁰⁸³

5. tónus

alapidallam	kontrafaktum
<i>Beatus vir sanctus Martinus</i>	<i>Honor virtus et imperium</i> <i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i> <i>Bene fundata est domus Domini</i> <i>Levita hic sanctus Vincentius</i> <i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget</i> <i>Franciscus pauper et humilis</i> <i>Amavit hunc sanctum Dominus</i> <i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>

¹⁰⁷⁹ KatSchlag 186, MMMAe VII 284, 612, Cantus Index: g02078, g02078.1.

¹⁰⁸⁰ Dallamtár 74.7.

¹⁰⁸¹ KatSchlag 397 (két francia, négy itáliai, tizenhat német), A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 93, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, I-Amt Ms. 607, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, LV-Ra Ms. 1, PL-CZ s. sign., PL-GNd 149, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 42, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kk 46, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRK 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHil 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissMed 1474, MissNaum 1501, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495. Pikulik, J. 1984, 107–112, Wagner, P. 1930, 214. Cantus Index: g00339.

¹⁰⁸² KatSchlag 164 (cf. *Post partum virgo*: tizenhét francia, egy itáliai), KatSchlag 203 (cf. *Adducentur regi virgines post eam*: egy francia), KatSchlag 209 (két itáliai), KatSchlag 306 (hat itáliai), MMMAe VII 20, 21, 622, 649, B-Br II 3823, CH-Sk Ms. 19, CZ-Pn I B 10, D-DS Ms 868, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, F-MOF 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, H-Bn 259 (cf. *Laetabitur iustus in Domino*), I-MOD O I 7, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-WRu I. F. 416, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissKöln 1494, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 351, Henderson, W. G. 1874, 82, Lawlor, H. J. 1899, 64, Warren, F. E. 1879, 165. Cantus Index: g02651, g02651.1.

¹⁰⁸³ Dallamtár 75.4.

alpdallam	kontrafaktum
<i>Te martyrur candidatus</i>	<i>Laus tibi Christe Te martyrur candidatus*</i> <i>Inter natos mulierum non surrexit maior</i> <i>Assumpta est Maria in caelum</i> <i>Timebunt gentes nomen tuum</i> <i>Te gloriosus apostolorum chorus</i> <i>Bene fundata est domus Domini</i>
<i>Diligam te Domine virtus mea</i>	<i>Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior)</i>
<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	<i>Primus ad Sion dicet</i>

Ha kissé visszafogottan is, de valamennyi magyar úzus integrálta az itáliai eredetű *Beatus vir sanctus Martinus* alleluiát, melynek használatában a zágrábi püspökség bizonyult a legmértéktartóbbnak, hiszen két székesegyházi énekeskönyvén kívül egyetlen misszáléja sem közölte. Az ötödik tónusú dallam kétféle lejegyzésben szerepel forrásainkban, melyek azt leggyakrabban *f*-re, ritkábban (szepesi graduále, isztambuli misszálé) *c*-re írják. A Márton-alleluia a 10–11. századtól állandó eleme volt a beneventán kéziratoknak, melyek azt *g*-re írt hetedik tónusban, és rendkívül terjedelmes jubilussal közölték. Már a 11. században megindult a darab itáliai terjedése – elvéve francia és angol feltűnése –, és azzal együtt a jubilus fokozatos, majd egyre drasztikusabb rövidítése. Ezzel közel egy időben egy ravennai, egy pistoiai és egy velencei kéziratban megjelent a *c* transzpozíció,¹⁰⁸⁴ vagyis forrásaink ritkább lejegyzésmódja. Ekkor, a 11–12. század fordulóján, és talán ebben a régióban készülhetett el a magyar változat előzménye, mert míg a *g* lejegyzés nem, addig a *c* – a *b* módosítójel elhagyásával – minden nehézség nélkül átértelmeződhetett hetedikből ötödik tónusba. A Márton-alleluia a középkorban Itálián és Magyarországon kívül lényegében ismeretlen maradt.¹⁰⁸⁵ Használata a tridenti zsinat után, a megreformált Missale Romanummal vált általánossá.¹⁰⁸⁶ Forrásainkban a tétel szövege meglehetősen variábilis. A két késői pálos graduále *Turonis episcopus requievit* szövegváltozata a római formát követi. Notált kéziratunk ritkán írják ki a jubilust, amit a zágrábi kódexek a dominánsan (*c*) zárnak.¹⁰⁸⁷ Énekeskönyveink a verzus több pontján azonos dallamvariánsokat közölnek (*san[ctus]: cdc/cdcb, requi[evit]: bg b/bag a, [su]sce[perunt]: cdef/def, stb.*).¹⁰⁸⁸

A jelenleg csak magyar forrásokból dokumentálható szentháromsági *Honor virtus et imperium*, melynek első adata a Pray-kódex 13. század eleji feljegyzése, a zágrábi misszálék kivételével kéziratossá és nyomtatott szerkönyveinkben folyamatosan helyet kapott.¹⁰⁸⁹ A *Beatus vir sanctus Martinus* dallamát hangról hangra követő kontrafaktumot csak a Pray-kódex és egy isztambuli misekönyv transzponálja *c*-re. Jubilust csak három kódex notál,¹⁰⁹⁰ az erdélyi graduále pedig – talán tévedésből – elhagyja a *Sanctae Trinitati* szakaszt. Hangjelzett forrásaink meglepően egységes melodikus anyagaiban a mintadallamával azonos variánsok tűnnek fel (*et po[stestas]: bg b/bag a, per: cdc/cdcb, [in]fi[nita]: cdef/def, stb.*).¹⁰⁹¹

Ha nem a magyar eredetű tétel, akkor az Európában széles körben ismert *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum* szólalt meg Szentháromság ünnepén, mely a pünkösdt követő szombaton és a votív *De Sancta Trinitate* misében is elhangzott. Elsősorban a zágrábi püspökség, a mellék hagyományok és a szerzetesrendek írták elő ezt a tételt erre az alkalomra. A magyar és az internacionális alleluia közötti választás bizonytalanságára utalhat, hogy néhány kódexünk mindkettőt közli.¹⁰⁹² A szöveg – két rendhagyó kivételtől eltekintve – mindenütt egy nyolcadik tónusú önálló dallammal társult.¹⁰⁹³ Két késői pálos

¹⁰⁸⁴ I-MOd O I 7, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231.

¹⁰⁸⁵ KatSchlag 396 (két francia, tizenhárom itáliai, két angol), MMAe VII 46, 678, D-Aab 1011, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499. Cantus Index: g00483. Usuarium: Albaneta, Arras, Capua, Granada, Rodez, Róma, Vallombrosa.

¹⁰⁸⁶ MSIL 11, 373 (*c* lejegyzés).

¹⁰⁸⁷ HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, SK-BRm EC Lad. 3, TR-Itks 68.

¹⁰⁸⁸ Lásd: MSH 5 I/73. Dallamtár 90.

¹⁰⁸⁹ Cantus Index: g02113.

¹⁰⁹⁰ H-Bn MNy 1, SK-BRm EC Lad. 3, TR-Itks 68.

¹⁰⁹¹ Lásd: MSH 5 I/73.1. Dallamtár 90.1.

¹⁰⁹² A-GÜ 1/43, H-Bn 94, H-Bn 220, H-Bn MNy 1, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3, CantCsik.

¹⁰⁹³ KatSchlag 106 (két francia, mindkettőben a nyolcadik tónusú dallammal együtt), KatSchlag 302, MMAe VII 48, 51, 589, 648, Cantus Index: g01113.

kézirat a római előírásoknak megfelelően a *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*ot jelöli ki a szentháromsági misére, ám azt párhuzam nélkül álló módon a *Beatus vir sanctus Martinus* dallamára illeszti nagy valószínűséggel azért, mert ez hordozta a középkorban ebben a liturgikus funkcióban megjelenő *Honor virtus et imperium* szövegét. Az új textus adaptációja, a két szöveg terjedelmének jelentős különbsége miatt, a *quem susceperunt angeli* szakasz mellőzését tette szükségessé.¹⁰⁹⁴

A külföldön és hazánkban is igen ritka, dedikációs *Bene fundata est domus Domini* a közép-európai (cseh, morva, lengyel) hagyományokból nem adatolható. Schlager alig néhány, főként beneventán forrásból idézi a német és francia területen szinte teljesen ismeretlen alleluiát, a *Te martyrurum candidatus* kontrafaktumaként.¹⁰⁹⁵ A tételt közlő hat magyar kézirat közül öt szerzetesrendi. Két hangjelzett forrásnak egyike, egy 17. századi pálos graduále – tudatosan vagy tévedésből – egészen különleges dallamalkalmazással él. A szöveg első része a *Beatus vir sanctus Martinus*, a második pedig a *Te martyrurum candidatus* melodikus anyagát kapja.¹⁰⁹⁶

Pálos graduále: *Beatus vir sanctus Martinus, Te martyrurum candidatus – Bene fundata est domus Domini*

Jelenleg sem külföldi, sem más magyarországi szerkönyvből nem dokumentálható a *Levita hic sanctus Vincentius* Vince-tétel, melynek egyetlen ma ismert forrása a Bakócz-graduále.¹⁰⁹⁷ A *Beatus vir sanctus Martinus*-kontrafaktum megalkotása nem igényelte a mintadallam lényeges módosítását. Az egyetlen jelentősebb különbség az, hogy a két szöveg eltérő terjedelme miatt a verzus utolsó sorában a jellegzetes *f-g-a-b-c* szillabikus skálamenetet *f-c* kvintugrás váltja fel.¹⁰⁹⁸

Kevés forrásunk tartalmazza László király *Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget* tételét. Négy hangjelzett feljegyzésén kívül csak Pálóczi György misszáléjában, Kálmáncsehi Domonkos New Yorkban őrzött kódexében, valamint az esztergomi nyomtatványokban szerepel. Négy kottás kézírata három különböző dallammal társítja a szöveget. A patai graduále a Márton-alleluia kontrafaktumaként közli oly módon, hogy a minta harmadik és negyedik sorának (*quem susceperunt angeli atque archangelii*) melodikus

¹⁰⁹⁴ Dallamtár 90.2.

¹⁰⁹⁵ KatSchlag 397 (öt beneventán, egy-egy ravennai és volterrai), CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, I-BV VI 34, I-MOd O I 7, I-Pc A.47, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, MissÉvreux 1497, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissSarum 1521, MissTar 1500. MSIL 11, 517. Cantus Index: g01405. Usuarium: Albaneta, Aquileia, Arles, Capua, Cuenca, Granada, Marseille, Rodez, Róma, Tarragona, Vallombrosa.

¹⁰⁹⁶ Dallamtár 90.3.

¹⁰⁹⁷ Cantus Index: g02685.

¹⁰⁹⁸ Dallamtár 90.4.

anyagát és az utolsó sor kvintskáláját összevonja.¹⁰⁹⁹ A verzus szövege kommúnis jellegű, ezért elvéve István királyra alkalmazott szöveggel is feltűnik szerkönyveinkben.

Egy 17. századi pálos graduále *Franciscus pauper et humilis* incipittel és *Beatus vir sanctus Martinus* kontrafaktumként közli Assisi Ferenc ritka *Hic Franciscus pauper et modicus* alleluiáját.¹¹⁰⁰ Ez a szövegváltozat egy 14. századi lengyel bencés (Tyniec) kéziratban, a *Medicaea*-kiadásban és a *Graduale Triplex*-ben szerepel.¹¹⁰¹ De míg a kódex a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*, addig a két nyomtatvány a *Posuisti Domine super caput eius* dallamát társítja a szöveghez. A *Beatus vir sanctus Martinus*-kontrafaktum egyetlen jelentősebb eltérése az *atque archangeli* szakasz és a *virtutes* zárlat zenei anyagának elhagyása, valamint az utolsó sor skálamenetének összevonása.¹¹⁰²

A jelenleg csak hazai forrásokból ismert, az 1300-as évek első felétől dokumentálható *Amavit hunc sanctum Dominus* hitvalló-alleluia valamennyi magyarországi úzus kéziratosa és nyomtatott szerkönyvből adatható.¹¹⁰³ A szöveg – elsősorban a zágrábi forrásokban – kissé variábilis (*Dominus et gemmis, stola immortalitatis, induit eum hodie, coronavit eum*). Énekeskönyveink kétféle lejegyzése közül az *f* valamivel gyakoribb,¹¹⁰⁴ mint a transzponált *c*.¹¹⁰⁵ Az esztergomi hangjelzett misszálé az eltérő lejegyzést (*f-c*) kivéve hangról hangra azonosan közli a *Beatus vir sanctus Martinus* mintadallamot és *Amavit hunc sanctum Dominus* kontrafaktumát, melynek jubilusát teljes egészében és tökéletesen egyformán csak a misekönyv és a Bakócz-graduále írja ki. A verzus dallamában jellegzetes és gyakori variánsok mutathatók ki (*san[ctum]: gag/gagf, et or[navit]: fd f/fed e, [indu]it: gahc/ahc, stb.*).¹¹⁰⁶

Az Európában általánosan ismert *Amavit eum Dominus et ornavit eum* a cseh, a morva és a lengyel kéziratokban nagyon ritka, ezeknek a hagyományoknak a nyomtatványaiba is csak elvéve került bele.¹¹⁰⁷ Magyarországon a pécsi és a zágrábi püspökség forrásai nem tartalmazzák, a többi úzusból szórtan és gyéren adatható. Legelterjedtebb az erdélyi szász hagyományban lehetett. A nyomtatványok közül csak az esztergomiak közlik. A tétel három hazai notált kéziratában két dallam szerepel. Egy késői pálos graduále a *Beatus vir sanctus Martinus* kontrafaktumaként adja nagy valószínűséggel azért, mert ugyanez a zenei anyag hordozta a feltehetően magyar eredetű, azonos liturgikus funkciójú *Amavit hunc sanctum Dominus* szövegét is. A kontrafaktumból, mely jelenleg más forrásból nem adatható, a két szöveg eltérő hosszúsága miatt kimarad a mintadallam *quem susceperunt angeli atque archangeli* szakasza.¹¹⁰⁸

Valamennyi európai és magyar hagyományban használatban volt a *Te martyrum candidatus* vértanú-alleluia, mely a cseh, a morva és a lengyel kéziratosa és nyomtatott szerkönyvekből szórtan adatható.¹¹⁰⁹ Hazánkban csak az esztergomi notált misszálé legszűkebb köréhez tartozó misekönyvek nem tartalmazzák a tételt. A külföldi forrásokban az alleluia tonalitása változékony. A műfaj összkiadása *g* dallamot (hetedik tónus), de létezett *c-re* vagy *f-re* írt ötödik tónusú változat is. A magyar énekeskönyvek-

¹⁰⁹⁹ Dallamtár 90.5.

¹¹⁰⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 162. oldalt.

¹¹⁰¹ Cantus Index: g00387, MSIL 11, 343, GrTr 613.

¹¹⁰² Dallamtár 90.6.

¹¹⁰³ Cantus Index: g02692.

¹¹⁰⁴ H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1b, RO-AJ R. IX. 57, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik.

¹¹⁰⁵ H-Bn Fol. lat. 3522, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, SK-BRm EL 18, SK-BRsa 67, SK-Sk Mus 1.

¹¹⁰⁶ Lásd: MSH 5 I/73.7. Dallamtár 90.7.

¹¹⁰⁷ KatSchlag 174, MMMAe VII 11, 607, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I B 10, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Gueff. 1008 Helmst., D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CO Ms. 445, F-MOf 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 259, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOd O I 7, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-GNd 149, PL-GNd 195, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-PE Rks. L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 416, SK-BRI ZV 387, MissAmiens 1487, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOSB 1499, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissVerdun 1491, MissWorms 1490. Forbes, A. P. 1864, 422, Wagner, P. 1930, 230. Cantus Index: g01345.

¹¹⁰⁸ Dallamtár 90.8.

¹¹⁰⁹ KatSchlag 397, MMMAe VII 498, 678, Cantus Index: g01328. Graham, B. F. H. 1999, 304.

ben, melyek két késői romanizált pálos graduále kivételével mellékgyománnyokat képviselnek, 5f tónusú dallam szerepel. Ez alól csak a 16. századi brassói és az 1719-es zágrábi graduále 5c lejegyzése kivétel. Forrásainkban a jubilus gyakran elmarad,¹¹¹⁰ a verzus dallama pedig meglehetősen változékony és egyéni variánsokban bővelkedő.¹¹¹¹

Az elsősorban francia területről adatolható *Inter natos mulierum non surrexit maior* Keresztelő János-alleluia más hagyományokban (itáliai, német, közép-európai) meglehetősen ritka. A szekuláris egyházakon kívül több szerzetesrend (bencés, ciszterci, premontrai, domonkos) is felvette készletébe.¹¹¹² A tétel a magyar úzusok mindegyikében ismert volt, azt valamennyi nyomtatványunk közölte. Schlager kiadványában négy melodikus anyag kontrafaktumaként szerepel a szöveg, melyek közül a hazánkban kizárólagos *Te martyrur candidatus* volt a leggyakoribb külföldi dallamalkalmazás.¹¹¹³ Énekeskönyveink lejegyzései közül csak négyben találunk jubilust,¹¹¹⁴ a zenei variánsok pedig elsősorban a szótagok elosztását (*Baptista*), illetve a váltó- vagy átmenőhangok alkalmazását érintik. Három délkelet-magyarországi kézirat *Alleluia*-intonációja a *Beatus vir sanctus Martinus* kezdetének reminiszenciája.¹¹¹⁵

A magyarországi források elhagyhatatlan *Assumpta est Maria in caelum* tételének *Te martyrur candidatus* dallamát énekeskönyveink közül csak a 16. századi brassói graduále transzponálja c-re.¹¹¹⁶ Notált kézirataink közül jónéhány elhagyja a jubilust,¹¹¹⁷ több ponton azonos dallamvariánst ad ([as]sumpta: ab cagc/abc cbagc, [ex]er[citus]: abcdc/bcdc, stb.), és az intonációban a Márton-tételt idézi.¹¹¹⁸

Külföldről szórványosan dokumentálható az évközi *Timebunt gentes nomen tuum* alleluia. Itáliai és francia szekuláris források mellett szerzetesrendiek (bencések, ciszterciek, ferencesek, domonkosok) közlik. Közép-Európából jelenleg egyetlen prágai kéziratból adatolható.¹¹¹⁹ Misszálaink közül Pálóczi György kódexén kívül csak egy-egy ferences és ágostonos, valamint három domonkos, énekeskönyveink közül pedig két franciskánus és két késői pálos tartalmazza a tételt. A műfaj katalógusa és összkiadása

¹¹¹⁰ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759.

¹¹¹¹ Lásd: MSH 5 I/74. Dallamtár 91.

¹¹¹² A-Gu 17, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CH-Sk Ms. 19, CZ-Pn I B 10, D-DS Ms 868, D-Mbs 14083, D-WB Ms. 1, E-Mn Vitr. 20–4, F-CHRM 47, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, F-LA 239, F-MOF 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, HR-Zu MR 70, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MOd O I 13, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 162, PL-GNd 149, PL-WRk 56, PL-WRu I. F. 416, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissKöln 1494, MissLüt 1502, MissMainz 1482, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissTournai 1498, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 318, Henderson, W. G. 1874, 56, Lawlor, H. J. 1899, 58, Warren, F. E. 1879, 156. Cantus Index: g02228. Usuarium: Agen, Angoulême, Arras, Astorga, Autun, Auxerre, Avranches, Badajoz, Beauvais, Besançon, Calahorra, Chartres, Cluny, Córdoba, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, Dublin, Embrun, Grenoble, Jaén, Kamień Pomorski, Langres, Laon, Lausanne, Le Mans, Lidzbark Warmiński, Lisieux, Mâcon, Marseille, Meaux, Metz, Münster, Nantes, Noyon, Orléans, Palermo, Pamplona, Perugia, Plasencia, Ratzeburg, Reims, Rennes, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Senlis, Sens, Sevilla, Soissons, Tarragona, Théroouanne, Toledo, Toul, Tours, Uppsala, Uzès, Valladolid, Viborg, Zamora.

¹¹¹³ KatSchlag 77 (cf. *Iusti epulentur et exsultent*: két francia), KatSchlag 165 (cf. *In conspectu angelorum*: hat francia, egy német), KatSchlag 284 (cf. *Laetamini in Domino et exsultate*: négy itáliai), KatSchlag 397 (cf. *Te martyrur candidatus*: hét francia, egy itáliai).

¹¹¹⁴ A-GÜ 1/43, HR-Zu MR 6, SK-BRM EC Lad. 3, TR-Itks 68.

¹¹¹⁵ Lásd: MSH 5 I/74.2. Dallamtár 91.2.

¹¹¹⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 198. oldalt.

¹¹¹⁷ H-Ba T 292, H-Bn 172b, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 60, CantCsik.

¹¹¹⁸ Lásd: MSH 5 I/74.3. Dallamtár 91.3.

¹¹¹⁹ A-Gu 761, CH-Fco Ms. 9, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, D-Aab 1011, D-WB Ms. 1, E-Mn Vitr. 20–4, F-CHRM 47, F-CO Ms. 445, F-MOF 159, F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 416, Sl-Lf 6773, MissAvila 1510, MissÉvora 1509, MissMed 1474, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissToul 1490, MissTurku 1488, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 262. MSIL 10, 504. Cantus Index: 507043. Usuarium: Agen, Albaneta, Auch, Badajoz, Bayonne, Bazas, Bordeaux, Burgos, Capua, Cassino, Córdoba, Dubrovnik, Elne, Granada, Kotor, Le Puy-en-Velay, Linköping, Marseille, Norwich, Reims, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Sevilla, Sigüenza, Tarragona, Uppsala, Valladolid.

két önálló negyedik tónusú dallammal regisztrálja a szöveget, melyek közül az egyik csak néhány francia, a másik jóval több itáliai kéziratban szerepel.¹¹²⁰ Utóbbi, melynek mind tonalitása, mind dallama variábilis, szélesebb körben vált ismertté. Míg a ferencesek ragaszkodtak a melodikus anyag *e* tonalitásához, addig a domonkos és a ciszterci kéziratok, valamint a Graduale Triplex a dallamot szekunddal lejjebb, *d*-n zárták, első tónusúvá alakítva azt. Egy 17. századi pálos kéziratunk – egyelőre ismeretlen okból és párhuzam nélkül álló módon – a *Te martyrurum candidatus* zenei anyagára adaptálja a textust, a mintadallam lényegi változtatása nélkül.¹¹²¹

Az apostolok miséjére jegyzett *Te gloriosus apostolorum chorus* Európában és Magyarországon is rendkívül ritka. A műfaj katalógusa csak egy francia és négy itáliai forrásáról tud, melyek *Fulgebunt iusti et tamquam scintillae*, illetve *Te martyrurum candidatus* kontrafaktumként közlik azt.¹¹²² A kiadvány megjelenése óta ismertté vált a *Te martyrurum candidatus* dallamalkalmazás néhány újabb adata, melyek között viszonylag gyakori a *c* transzpozíció.¹¹²³ A tétel hazánkban nyolc, szinte kizárólag szerzetesi kéziratban kapott helyet. A *Te martyrurum candidatus* kontrafaktum elkészítésekor a mintadallam lényeges módosítására nem volt szükség. Két notált szerkönyvünk, egy késői pálos graduále és a csíksomlyói kancionále kissé eltérő módon kapcsolja össze a szöveget és a dallamot. Utóbbi az alleluia ma ismert egyetlen olyan forrása, melyben a *laudat Domine* helyett – a *Te martyrurum candidatus* textusához hasonlóan – *laudat exercitus Domine* szövegváltozat szerepel.¹¹²⁴

Az ozorai ferences kolligátum a külföldön kizárólagos dallamával, a *Te martyrurum candidatus* kontrafaktumaként közli a *Bene fundata est domus Domini* dedikációs alleluíát.¹¹²⁵ A *c*-re transzponált melodikus anyag, mely pontosan követi a mintadallam diatón változatát, a verzus első belső zárlatát egy szóval hátrább (*Domini*) alakítja ki.¹¹²⁶

A szerkönyveinkben az évközi idő harmadik vagy negyedik vasárnapjára asszignált *Diligam te Domine virtus mea* mind Európában, mind Magyarországon általánosan ismert volt.¹¹²⁷ A notált forrásainkban transzpozíció nélkül közölt tétel jubilusa néhány kéziratban elmarad.¹¹²⁸ Elenyésző azoknak a helyeknek a száma, ahol több énekeskönyv azonos dallamváltozatot ad, jóval jellemzőbbek az egyéni variánsok.¹¹²⁹

A rendkívül ritka *Deus qui sedes super thronum* évközi alleluíának kétféle változata létezett. Rövidebb formáját Schlager néhány itáliai – főként beneventán – forrásból adatolja egy hetedik tónusú önálló dallammal. Ez a megoldás szerepel a ferences kéziratokban, így a magyarországi koldulórendiekben is.¹¹³⁰ Hosszabb, *esto refugium pauperum* szavakkal folytatódó, szintén hetedik tónusú alakja még ennél is kevesebb, többnyire 16. század utáni szerkönyvekből, valamint a Medicaea-kiadásból és a Graduale Triplexből ismert.¹¹³¹ A maior textust két késői pálos graduálénk közli, ám nem a külföldön használatos melodikus anyaggal, hanem a *Diligam te Domine virtus mea* kontrafaktumaként. A két remeterendi énekeskönyv, melyeknek zenei megoldása ma más forrásból nem ismert, elsősorban a mintadallam átalakításának mértékében és a szövegelosztásban tér el egymástól. Az újhelyi pálos graduále jóval szabadabban kezeli zenei előképét, mint a középkori esztergomi dallamot szinte hangról hangra követő másik énekeskönyv.¹¹³² Az alleluia szövegét – annak akár maior, akár minor formáját – egyetlen egy kézirat vagy nyomtatott misszálénk sem tartalmazza.

¹¹²⁰ KatSchlag 167 (öt francia), KatSchlag 194 (két francia, tizenhat itáliai), MMAe VII 499, 501, 606, 614, GrTr 337.

¹¹²¹ Dallamtár 91.4.

¹¹²² KatSchlag 41, 397.

¹¹²³ D-Aab 1011 (5c), I-Amt Ms. 607, I-MO d O I 7, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231 (5c), I-Rvat Vat. lat. 7018, I-VCd 161, I-VCd 162, PL-CZ s. sign. (5c), PL-Kk 44 (5c), PL-Wn Rps BOZ 151 (5c), MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPlock 1520. MSIL 11, 309 (5c), 331 (5c). Cantus Index: g00358. Usuarium: Aquileia, Beauvais, Cosenza, Granada, Messina, Nantes, Orléans, Rodez, Róma, Toledo.

¹¹²⁴ Lásd: MSH 5 I/74.5. Dallamtár 91.5.

¹¹²⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 200. oldalt.

¹¹²⁶ Dallamtár 91.6.

¹¹²⁷ KatSchlag 228, MMAe VII 124, 628, Cantus Index: g02186, g02186.1.

¹¹²⁸ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

¹¹²⁹ Lásd: MSH 5 I/75. Dallamtár 92.

¹¹³⁰ KatSchlag 381 (nyolc itáliai), MMAe VII 113, 671, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MO d O I 7, I-Pc A.47, I-Ra 123, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, Sl-Lf 6773, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissTroyes 1489. Cantus Index: g01152.1.

¹¹³¹ Cantus Index: g01152, MSIL 10, 435, GrTr 289.

¹¹³² Dallamtár 92.1a–b.

Al-le - lu - ia. V) Di- li- gam te, Do-mi - ne,
Al-le - lu - ia. V) De-us, qui se-des _____

Al-le - lu - ia. V) De-us, qui se- dessu - per

vir-tus me - a, Do - mi - nus fir- ma-men-tum me -
su- per thro - num, et iu - di - cas ae-qui- ta - tem, e - sto re - fu - gi- um pau-pe-

thro-num, et iu - di - cas ae-qui-ta - tem, e - sto re - fu - gi- um pau-pe-

um et re - fu - gi- um me - um.
rum in tri - bu- la- ti - o - ne!

rum in tri - bu - la- ti - o - ne!

Missale Notatum Strigoniense: *Diligam te Domine virtus mea*17. századi pálos graduále, Újhelyi pálos graduále: *Deus qui sedes super thronum... esto refugium* (maior)

Az Európában és Magyarországon is széles körben ismert, sok hagyományból és forrásból dokumentálható *Beatus vir qui timet Dominum* vértanú-alleluia a középkorban egyetlen ötödik tónusú saját dallammal volt használatban.¹¹³³ A kassai graduále kivételével így találjuk a tételt hazai notált szerkönyveinkben is, mindig *f* lejegyzésben. Bár a jubilust viszonylag kevés énekeskönyvünk rövidíti le,¹¹³⁴ a verzus hosszabb melizmáinak ([bea]tus, [ti]met, [man]da[tis]) jelentős redukálása annál gyakoribb. Csak a vers indításánál és a (ti)met szó utolsó neumacsoportjánál találunk azonos dallamvariánsokat (*fabcf/fac*, *ghagb/gbaga*), a tétel többi pontján az egyéni megoldások a jellemzők, és csak elvétve tűnnek fel egybehangzó változatok.¹¹³⁵

A főként francia szerkönyvekből adatható, a közép-európai régiók közül elsősorban a lengyel hagyományokban feltűnő, a német és az itáliai forrásokban szinte teljesen ismeretlen *Primus ad Sion dicit* evangélista-alleluia Magyarország valamennyi úzusában használatban volt, azt minden hazai nyomtatvány (misszále és ordinárius) felvette készletébe.¹¹³⁶ A *Beatus vir qui timet Dominum* dallamával notált

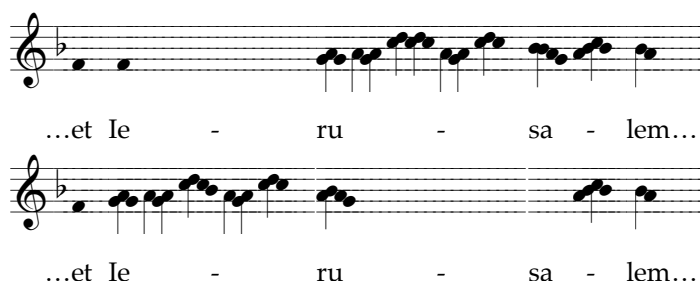
¹¹³³ KatSchlag 227, MMAe VII 46, 627, Cantus Index: 008416.1.

¹¹³⁴ H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759.

¹¹³⁵ Lásd: MSH 5 I/76. Dallamtár 93.

¹¹³⁶ KatSchlag 227, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 14208, B-Br II 3823, CH-Sk Ms. 19, CZ-Bam 6/11, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIII A 5c, D-Mu 2° Cod. ms. 156, E-Mn Vittr. 20–4, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, GB-Ccc 270, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Mss. Rossi 7018, I-VCd 56, I-VCd 161, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 44, PL-ŁZa s. sign., PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHer 1502, MissKrak 1484,

tétel jubilusa több kéziratunkban marad el vagy rövidül le, mint a zenei előképben,¹¹³⁷ ugyanakkor az azonos dallamvariánsok száma jóval nagyobb (*primus: fabc cdcg/fac cdca,[di]cet* második neumája: *fdc/fedc,[ec]ce* utolsó neumája: *gbagb/gbaga*, stb.). Bár az esztergomi missale notatum alapdallama és kontrafaktuma szinte hangról hangra azonos, többi énekeskönyvünk feljegyzéseinek legszembetűnőbb sajátossága a szövegelosztás rendkívüli képlékenysége, változatossága. Ennek egyik legekleltársabb példája a *Ierusalem* szó adaptációja a felvidéki forrásokban.¹¹³⁸

Primus ad Sion dicet: Missale Notatum Strigoniense – Felvidéki graduále

6. tónus

alpdallam	kontrafaktum
<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	<i>Video caelos apertos</i> <i>Hic est discipulus ille</i> <i>Vidimus stellam eius in oriente</i> <i>Ascendo ad Patrem meum</i> <i>Sophia mater sancta intercede pro nobis</i> <i>Maria haec est illa cui dimissa sunt</i> <i>Dimissa sunt ei peccata multa</i> <i>O felix Hedvigis</i> <i>Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria</i> <i>In omnem terram exiit sonus eorum</i> <i>Audi filia et vide</i>
<i>Attendite popule meus in legem meam (minor) Eripe me de inimicis meis</i>	

A külföldön és hazánkban is általánosan ismert *Domine in virtute tua laetabitur rex* több liturgikus funkcióban jelenik meg szerkönyveinkben. Elsődleges helye az évközi idő negyedik vagy ötödik vasárnapja, de feltűnik az egy vértanúért vagy a királyért bemutatott mise tételeként is. Énekeskönyveink – két kivétellel –, az európai gyakorlatot követve, egy olyan hatodik tónusú önálló dallamot kapcsolnak a szöveghez, melyre számos kontrafaktum készült.¹¹³⁹ Bár notált forrásaink lejegyzésmódja egységes (*f*), maguk a dallamok nagyon variábilisak. A teljes jubilus ritka.¹¹⁴⁰ A dallamváltozatokat leggyakrabban a

MissKraK 1493, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéz 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissWro 1483, MissWro 1499, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 405, Henderson, W. G. 1874, 137, Lawlor, H. J. 1899, 68. Graham, B. F. H. 1999, 189. Cantus Index: g02343. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Aosta, Astorga, Auch, Auxerre, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Bazas, Besançon, Bordeaux, Bourges, Calahorra, Capua, Carcassonne, Clermont-Ferrand, Cluny, Córdoba, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osmá, Embrun, Girona, Jaén, Koppenhága, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Lausanne, Le Mans, Lebus, Lidzbark Warمیński, Limoges, Lisieux, Lleida, Lund, Mâcon, Marseille, Meaux, Mende, Messina, Nantes, Palermo, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Rennes, Ribe, Roskilde, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Schleswig, Senlis, Sevilla, Sigüenza, Strängnäs, Tarragona, Toledo, Tours, Uppsala, Valladolid, Vannes, Viborg, Vic, Zamora.

¹¹³⁷ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67.

¹¹³⁸ Lásd: MSH 5 I/76.1. Dallamtár 93.1.

¹¹³⁹ KatSchlag 222, MMMAe VII 132, 625, Cantus Index: g01156.

¹¹⁴⁰ A-GÜ 1/43, H-Bn 172b, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 1a, H-Efkö I. 3a, HR-Zu MR 6, RO-BRbn I. F. 67, SK-BRm EC Lad. 3.

melizmák, a hangközugrások, az átmenő- és váltóhangok kezelése, valamint a szöveg elosztásának nagyfokú instabilitása eredményezi.¹¹⁴¹

A karácsonyi időszak nagy ünnepein a legtöbb európai és magyarországi forrás leggyakrabban *Dies sanctificatus illuxit nobis* kontrafaktumokat közöl. Nálunk jóval kevesebb azoknak a – szinte kizárólag esztergomi, pálos és zágrábi – szerkönyveknek a száma, melyek a *Video caelos apertos* István-, a *Hic est discipulus ille* János- és a *Vidimus stellam eius in oriente* vízkereszti alleluiákat a hatodik tónusú *Domine in virtute tua laetabitur rex* dallamára írják elő. Bár mindhármát együtt csak a Szántó- és a késői zágrábi graduále tartalmazza – a 14. századi zágrábi kézirat két ponton lakunás –, a János-tétel korai zágrábi adata alapján feltételezhető, hogy a déli püspökségben legkésőbb az 1300-as évek végétől ennek az alleluia-triónak a használata általános gyakorlat lehetett. Külföldön csak a *Video caelos apertos* tűnik fel a *Domine in virtute tua laetabitur rex* kontrafaktumaként egyetlen 11. századi regensburgi (Sankt Emmeram) kódexben.¹¹⁴² Az esztergomi notált misszálé évközi és István-dallama szinte teljesen azonos. A két szöveg terjedelmi különbsége miatt a mintának csak egyetlen zenei szakasza (*tuum exsultabit vehe[menter]*) marad el. A többi énekeskönyvünk lényegében csak a melodikus anyag egyszerűsítése (jubilus és melizmák rövidítése, elhagyása) révén tér el ettől a formától. Az egyedüli kivétel a 17. századi pálos graduáléban az a *dextris* szótagjainak rendhagyó elhelyezése.¹¹⁴³

János apostol *Hic est discipulus ille* textusát már csak a két zágrábi és a Szántó-graduáléban találjuk a *Domine in virtute tua laetabitur rex* melodikus anyagával.¹¹⁴⁴ Erre a szöveg-dallam párosításra ma más forrásból nem ismerünk példát. A zenei előkép módosítását nem igénylő adaptáció a két zágrábi kéziratban pontos és egybehangzó, a Szántó-graduáléban viszont a *discipulus ille* szöveg elrendezése kissé rendhagyó.¹¹⁴⁵

Három esztergomi, két késői pálos, valamint egy 18. századi zágrábi szerkönyv – és mai ismereteink szerint csak ezek – a vízkereszti *Vidimus stellam eius in oriente* szövegéhez is a *Domine in virtute tua laetabitur rex* dallamát rendelik.¹¹⁴⁶ Az István-tételhez hasonlóan ebből a kontrafaktumból is hiányzik a *tuum exsultabit ve(hementer)* szakasz. Teljes jubilust csak a Bakócz-graduále notál, a verzus szövegének elosztása pedig ebben az esetben is rendkívül képlékeny, különösen a zágrábi és a késői pálos graduálékban (*vidimus, venimus, muneribus*).¹¹⁴⁷

A mennybemeneteli *Ascendo ad Patrem meum* külföldön és hazánkban is nagyon ritka. A műfaj katalógusa tizenkét francia és két itáliai forrásból regisztrálja.¹¹⁴⁸ Schlager köteteinek a megjelenése óta a tételnek felbukkant néhány aquileiai, salzburgi, cseh, morva, lengyel, ibériai és szerzetesrendi (bencés, ágostonos) kéziratossá és nyomtatott adata.¹¹⁴⁹ A magyarországi misszálék közül egyetlen pozsonyi tartalmazza. Az alleluia-dallamok összkiadása egy önálló hetedik tónusú zenei anyaggal közli a szöveget, a *Domine in virtute tua laetabitur rex* kontrafaktumról nem tud. Két ma ismert notált adata, az 1719-es zágrábi graduále és a csíksomlyói kancionále a dallamalkalmazás során mellőzi a zenei előkép *salutare tuum*

¹¹⁴¹ Lásd: MSH 5 I/78. Dallamtár 95.

¹¹⁴² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 173. oldalt.

¹¹⁴³ Lásd: MSH 5 I/78.1. Dallamtár 95.1.

¹¹⁴⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 173. oldalt.

¹¹⁴⁵ Lásd: MSH 5 I/78.2. Dallamtár 95.2.

¹¹⁴⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 173. oldalt.

¹¹⁴⁷ Lásd: MSH 5 I/78.3. Dallamtár 95.3.

¹¹⁴⁸ KatSchlag 292 (cf. *Angelus Domini descendit de caelo*: Schlager egyetlen forrást sem tüntet fel), KatSchlag 386, MMAE VII 19, 674.

¹¹⁴⁹ A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-VOR 254, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, D-Au Cod. I, 2, 4e, 13, D-Mbs 11004, D-Mbs 15730, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, H-Bn 93, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-Kk 6, PL-WRu B 1714, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissNid 1519, MissOl 1488, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissVal 1492, MissZar 1498. Cantus Index: g02179. Usuarium: Agen, Angoulême, Aquileia, Arles, Astorga, Auch, Badajoz, Barcelona, Bayonne, Bazas, Béziers, Bordeaux, Burgos, Calahorra, Carcassonne, Clermont-Ferrand, Córdoba, Cuenca, El Burgo de Osma, Elne, Girona, Jaén, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Le Mans, Lleida, Maguelone, Marseille, Mende, Nantes, Narbonne, Nîmes, Palma de Mallorca, Pamplona, Plasencia, Saintes, Sevilla, Sigüenza, Tarragona, Toledo, Toulon, Uzès, Valladolid, Viviers.

exsultabit szakaszának zenei anyagát. A középkori esztergomi dallamváltozathoz a zágrábi kézirat sokkal közelebb áll, mint az erdélyi.¹¹⁵⁰

A kassai graduáleban szereplő *Sophia mater sancta intercede pro nobis* Zsófia-alleluiának eddig sem hazai, sem külföldi szerkönyvben nem találtuk párhuzamos adatát. A *Domine in virtute tua laetabitur rex*-kontrafaktumban szöveget kaptak a melizmatikus szakaszok, átrendeződött a dallam tagolása, és kimaradt a *tuum* szó melodikus anyaga.¹¹⁵¹

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - ne, in vir - tu - te

Al - le - lu - ia. V) So - phi - a, ma - ter san - cta,

tu - a lae - ta - bi - tur rex, et

in - ter - ce - de pro no - bis mi - se - ris pec - ca - to - ri - bus ad Do - mi -

num Ie - sum Chri - stum, i - ram e - ius mi - ti - gan - do vin -

he - men - ter.

- di - cem.

Kassai graduále: *Domine in virtute tua laetabitur rex – Sophia mater sancta intercede pro nobis*

A *Maria haec est illa cui dimissa sunt* Mária Magdolna-alleluia feltehetően délnémet bencés környezetben született a 11. században. A műfaj katalógusa csak három szerkönyvből adatolja (Murbach, Ottobeuren, Regensburg) *Haec est illa Maria* szövegkezdettel.¹¹⁵² A német régió és Közép-Európán (cseh, morva, lengyel, magyar) kívül ismeretlen tétel e területek úzusába stabilan beépült,¹¹⁵³ így Magyarország vala-

¹¹⁵⁰ Lásd: MSH 5 I/78.4. Dallamtár 95.4.

¹¹⁵¹ Dallamtár 95.5.

¹¹⁵² KatSchlag 222.

¹¹⁵³ A-Gu 17, A-Gu 761, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 14083, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, H-Bn 93, HR-Zu MR 70, I-Rvat

mennyi hagyományának nagyszámú kéziratos és nyomtatott forrásából is dokumentálható. Az alleluia-nak mind a szövege, mind a dallama rendkívül variábilis.¹¹⁵⁴ A főként esztergomi kéziratos forrásokra jellemző, legelterjedtebb *Maria haec est illa cui dimissa sunt* szövegváltozat a pálos, az esztergomi és az ultramontán nyomtatványokban élt tovább. A *Maria haec est illa cui dimisisti multum* variáns a zágrábi szerkönyvek sajátja volt.¹¹⁵⁵ Az esztergomi missale notatum ebben a kontrafaktumban is rendkívül pontosan követi a *Domine in virtute tua laetabitur rex* dallamát, melyből ismét a *tuum exsultabit vehem[enter]* szakasz hiányzik. A másik szövegváltozat viszont csak a *salutare* szó melodikus anyagát hagyta el az új textus adaptációja során.

A *Dimissa sunt ei peccata multa* kezdetű szöveg, mely a *Maria haec est illa cui dimissa sunt* alleluia rövidített változata, ebben a formájában rezponzorium-verzusként és a nagycsütörtöki lábmosás (*Mandatum*) egyik antifónájának verzusaként ismert. Mise-alleluiaként más – külföldi vagy hazai – forrásban nem találtuk meg. Az Ulászló-graduále *Domine in virtute tua laetabitur rex* kontrafaktumából, mely a mintadallam periferiális (felvidéki, erdélyi) forrásokra jellemző variánsait adja, kimarad az évközi tétel *exsultabit* szavának melodikus anyaga.¹¹⁵⁶

A Sziléziai Hedvig miséjében szereplő *O felix Hedvigis* alleluiai főként lengyel, elvétve cseh és morva kéziratos, illetve nyomtatott szerkönyvek tartalmazzák. A tétel szövege bekerült néhány német nyomtatványba is.¹¹⁵⁷ Nálunk egy pozsonyi és egy 1506-os pálos misekönyvben, valamint egy, a zágrábi egyházmegye területén fekvő ágostonos kanonoki kolostor számára Lengyelországban másolt misszáléban tűnik fel. A külföldi hangjelzett források nem a *Domine in virtute tua laetabitur rex* dallamával közlik a szöveget, mint a tétel egyetlen hazai notált adata, a 16. századi brassói graduále, hanem egy új stílusú *g* vagy *f* melodikus anyaggal. A régi stílusú tétel újraszövegezése során kimaradt a mintadallam *tua* és *vehementer* szavának zenei anyaga, a hosszabb-rövidebb melizmák pedig szótagokat kaptak.¹¹⁵⁸

Al- le- lu - ia. V) Do- mi - ne, in vir- tu - te tu - a lae- ta -

Al- le- lu - ia. V) O, fe - lix Hed- vi - gis, gau- dens in cae -

- bi - tur rex, et su - per sa - lu - ta - re tu - um

lis, so- la- men pau- pe - rum, in- ter - ce - de pro no - bis ad Do- mi - num

Ms. Rossi 76, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-LZa s. sign., PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMainz 1482, MissODT 1499, MissOl 1488, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495. Cantus Index: g02554, g02554.1. Usuarium: Aquileia, Bremen, Bressanone, Hamburg, Konstanz, Koppenhága, Lebus, Lidzbark Warmiński, Lübeck, Lund, Merseburg, Metz, Minden, Münster, Odense, Paderborn, Ratzeburg, Schleswig, Utrecht.

¹¹⁵⁴ Lásd: MSH 5 I/78.6. Dallamtár 95.6a-b.

¹¹⁵⁵ Ugyanezt találjuk az utraquistá graduálékban is. Lásd: Graham, B. F. H. 1999, 144.

¹¹⁵⁶ Dallamtár 95.7.

¹¹⁵⁷ CZ-OLu M III 7, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-WRu 7566, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissNaum 1501, MissOl 1488, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissWro 1483, MissWro 1499. Cantus Index: g03413. Usuarium: Lebus, Meißen, Merseburg.

¹¹⁵⁸ Dallamtár 95.8.

ex - sul - ta - bit ve - he - men - ter.

Ie - sum Chri - stum!

16. századi brassói graduále: *Domine in virtute tua laetabitur rex – O felix Hedvigis*

A talán délnémet bencés eredetű, 11. századi *Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria* Mária-alleluia meglehetősen ritka. Használata földrajzilag viszonylag pontosan behatárolható. Monasztikus forrásain kívül (Sankt Gallen, Einsiedeln, Ottobeuren, Břevnov) néhány német, cseh, morva és lengyel szekuláris kézirat és nyomtatvány tartalmazza.¹¹⁵⁹ Hazai szerkönyveink közül hét, többségében erdélyi misekönyvben szerepel. Két 14. századi notált forrásunkban (felvidéki, brassói graduále) a *Domine in virtute tua laetabitur rex*-kontrafaktumból elmarad az évközi tétel utolsó szavának (*vehementer*) zenei anyaga.¹¹⁶⁰

A külföldön általánosan ismert *In omnem terram exiit sonus eorum* apostol-alleluia hét dallammal szerepel a középkori európai forrásokban.¹¹⁶¹ Bár Schlager *Domine in virtute tua laetabitur rex* kontrafaktumként szinte kizárólag francia kódexekből citálja, a külföldi notált adatok német, cseh, morva, lengyel és magyar ismertségét és használatát jelzik.¹¹⁶² Ez a dallamalkalmazás nálunk felvidéki és erdélyi kódexekben kapott helyet. A mintadallamot lényegi változtatás nélkül megszövegező kontrafaktum csak a *tuum* szó melodikus anyagát mellőzi.¹¹⁶³

A gyéren, főként itáliai és német forrásokból adatolható, a közép-európai (cseh, morva lengyel) tradíciókban lényegében ismeretlen, szüzek ünnepére asszignált *Audi filia et vide*¹¹⁶⁴ Magyarországon tíz, zömében pálos és esztergomi kéziratban maradt fenn. Nyomtatványaink közül csak a zágrábi nem tartalmazza. A szöveg középkorban ismert négy melodikus anyaga – két önálló, két kontrafaktum – közül a *Domine in virtute tua laetabitur rex* dallamalkalmazás volt a leggyakoribb.¹¹⁶⁵ Bár az esztergomi

¹¹⁵⁹ KatSchlag 222, A-Gu 17, A-Gu 761, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-E 121, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CZ-Bam II., CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 3919, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, H-Ba Lat. Cod. 4° 28, H-Bn 259, H-Efkö II. 515, HR-Zu MR 70, PL-Kk 6, PL-ŁZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu B 1714, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissKöln 1494, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPass 1514, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTroyes 1489, MissWorms 1490, MissWürz 1495. Graham, B. F. H. 1999, 206, Pikulik, J. 1984, 308–310. Usuarium: Aquileia, Bressanone, Châlons-en-Champagne, Eichstätt, Gniezno, Konstanz, Kopenhága, Meißen, Merseburg, Schleswig, Sion, Utrecht.

¹¹⁶⁰ Lásd: MSH 5 I/78.9. Dallamtár 95.9.

¹¹⁶¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 171. oldalt.

¹¹⁶² KatSchlag 222 (tizenöt francia, egy német, két angol), A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vit. 20–4, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 259, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-ŁZa s. sign., PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387. Wagner, P. 1930, 226.

¹¹⁶³ Lásd: MSH 5 I/78.10. Dallamtár 95.10.

¹¹⁶⁴ A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-E 121, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 259, H-Efkö II. 515, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOD O I 7, I-MOD O I 13, I-Pc A.47, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-GNd 149, PL-GNd 195, PL-Kk 6, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissKöln 1494, MissNid 1519, MissPass 1514, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissRouen 1495, MissSpey 1501, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissWorms 1490, MissWürz 1495. Wagner, P. 1930, 231. Cantus Index: g02612. Usuarium: Agen, Aquileia, Auch, Langres, Leida, Tours.

¹¹⁶⁵ KatSchlag 66 (három francia), KatSchlag 141 (egy itáliai), KatSchlag 222 (cf. *Domine in virtute tua laetabitur rex*: tíz itáliai, hat német), KatSchlag 288 (cf. *Deus iudex iustus fortis*: egy német), MMAe VII 25, 26, 575, 599.

notált misekönyv a szöveg adaptációja során a zenei előképen semmit sem változtatott, a többi kéziratban annál több variáns tűnik fel. Gyakori a jubilus elhagyása,¹¹⁶⁶ a szöveg és a dallam eltérő egymáshoz rendelése (*filia, et inclina, concupivit, stb.*), a belső melizmák negligálása ([*laurem/speciem*] *tuam*).¹¹⁶⁷

A forrásainkban leggyakrabban az évközi tizedik vasárnapra asszignált *Attendite popule meus in legem meam* külföldön és hazánkban is általánosan ismert volt.¹¹⁶⁸ Hangjelzett feljegyzései közül négy – egy zágrábi és két Isztambulban őrzött notált misszálé, Bakócz-graduále – *c*-re írja a tétel dallamát. A rövid alleluia melodikus anyaga rendkívül variábilis. A nagyszámú egyéni megoldás mellett gyakori a jubilus, valamint a verzus *meus* melizmájának radikális rövidítése,¹¹⁶⁹ és a *popule* szó záró *a* hangjának módosítása *g*-re.¹¹⁷⁰

A középkori pálos (és esztergomi) szerkönyvek az évközi idő nyolcadik vasárnapjára az *Eripe me de inimicis meis*, a tizedikre pedig az *Attendite popule meus in legem meam*ot írták elő. Mindkét alleluia általánosan ismert volt mind Európában, mind Magyarországon.¹¹⁷¹ Hogy az *Attendite popule meus in legem meam* dallama a romanizálás előtti helyén maradjon, az újhelyi pálos graduále szerkesztője lecserélte az *Eripe me de inimicis meis* általánosan ismert, önálló zenei anyagát. Az újraszövegezés során a legjelentősebb zenei változtatást az *Alleluia*-intonáción (verzus indításának anticipálása) és a vers nagy belső melizmáján hajtotta végre.¹¹⁷²

Al - le - lu - ia. V) At - ten - di - te, po -

Al - le - lu - ia. V) E - ri - pe me de in - i - mi -

- pu - le me - us, in le - gem me -

cis me-is, De - us me-us, et ab in-sur- gen-ti-bus in me li - be - ra

am.

me!

Missale Notatum Strigoniense: *Attendite popule meus in legem meam*
 Újhelyi pálos graduále: *Eripe me de inimicis meis*

¹¹⁶⁶ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. IX. 57, CantCsik.

¹¹⁶⁷ Lásd: MSH 5 I/78.11. Dallamtár 95.11.

¹¹⁶⁸ KatSchlag 224, MMAe VII 24, 626, Cantus Index: g02191.

¹¹⁶⁹ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60. verzus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759.

¹¹⁷⁰ Lásd: MSH 5 I/79. Dallamtár 96.

¹¹⁷¹ Az *Eripe me de inimicis meis* európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagáról lásd a 179. oldalt.

¹¹⁷² Dallamtár 96.1.

7. tónus

alapdallam	kontrafaktum
<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	<i>Loquebantur variis linguis apostoli</i> <i>Caro mea vere est cibus</i> <i>Conceptio gloriosae Virginis Mariae</i> <i>Veni regina nostra veni domina</i> <i>Loquebar de testimoniis tuis</i> <i>Georgi martyr Christi sanctissime</i> <i>Anna mater Genitricis Dei</i> <i>Levita Laurentius bonum opus operatus est</i> <i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i> <i>Felix es sacra virgo Maria</i> <i>Concussum est mare et contremuit terra</i> <i>Congregabo populum meum in medio Ierusalem</i> <i>Laetamini in Domino et exsultate</i> <i>Iustus germinabit sicut lilium</i> <i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>
<i>In die resurrectionis meae*</i>	<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est</i> <i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>
<i>Domine exaudi orationem meam</i>	<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>
<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	<i>Posui adiutorium super potentem</i>

A *Laetabitur iustus in Domino* vértanú-alleluia, egyetlen önálló hetedik tónusú dallammal, Európa és Magyarország minden úzusából dokumentálható.¹¹⁷³ Az énekeskönyveinkben mindig transzpozíció nélkül közölt tétel jubilusa számos esetben elmarad,¹¹⁷⁴ a verzus belső nagy melizmája pedig néhány kéziratban kisebb-nagyobb mértékben lerövidül.¹¹⁷⁵ Az alkalmanként feltűnő azonos dallamváltozatok jellemzően tradíciókhoz (Felvidék, Erdély) köthetők ([lae]tabi[tur]: *cacg a/chacg ag*, *lau[dabuntur]: gc/gch*).¹¹⁷⁶

A mártír-tétel melodikus anyagára illesztett pütkösdői *Loquebantur variis linguis apostoli* hosszabb formáját (...*prout Spiritus*), ugyanezzel a dallamalkalmazással ma csak négy, 11–12. századi délnémet (Niederaltaich, Regensburg, Salzburg?, Sankt Pölten) kéziratból adathozhatjuk,¹¹⁷⁷ így a Magyarországon széles körben használt szövegváltozat és kontrafaktum keletkezési helyét is ide köthetjük.¹¹⁷⁸ Notált forrásainkban a pütkösdői alleluia feljegyzései gyakran a *Laetabitur iustus in Domino* megoldásait adják ([lo]queban[tur]: *cacg a/chacg ag*, [pro]ut: *c/cd*). Teljes jubilust csak az esztergomi misszále és a 14. századi brassói graduále közöl, a verzus belső nagy melizmáját pedig csak két 16. századi kézirat (brassói, kolozsvári) redukálja. Viszonylag gyakoriak a szöveg-dallam párosítás eltérései (*variis linguis*, *prout Spiritus*, *eloqui illis*).¹¹⁷⁹

Úrnapja 13. században bevezetett ünnepének *Caro mea vere est cibus* alleluíája, mely Európa és Magyarország valamennyi úzusában ismert volt,¹¹⁸⁰ több dallammal élt. Számos új stílusú megzenésítése

¹¹⁷³ KatSchlag 274, MMMAe VII 277, 640, Cantus Index: g02236.

¹¹⁷⁴ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik.

¹¹⁷⁵ H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, CantCsik.

¹¹⁷⁶ Lásd: MSH 5 I/83. Dallamtár 102.

¹¹⁷⁷ A-Wn Cod. 1821, D-Mbs 14083, D-Mbs 15730, PL-GNd 149.

¹¹⁷⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 188. oldalt.

¹¹⁷⁹ Lásd: MSH 5 I/83.1. Dallamtár 102.1.

¹¹⁸⁰ A-KN CCI 73, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, CH-SGs 340, CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, D-Mbs 11004, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, F-Pn lat. 830, H-Bn 93, H-Bn 221, H-SY Cod. 2, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-Kk 1, PL-Kk 6, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissMed 1474, MissNaum 1501, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSéze 1500, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTrier

mellett szövegét jónéhány hagyomány (francia, német, cseh, morva, lengyel, magyar) a *Laetabitur iustus in Domino* dallamával társította.¹¹⁸¹ Az adaptáció során a verzus nagy *sperabit* melizmája szöveget kapott (*potus qui manducat meam*), befejezése (*et ego in eo*) pedig – a mintadallam rövidsége miatt – a jubilussal egészült ki. Énekeskönyveink dallamváltozatai az előző tételhez hasonlóak ([ca]ro: *cacg/chacg*, [ve]re: *gaga/gag*, *et ego: c def d/cd f c*, stb.), a verzus nagy melizmáinak variánsai gyakran együtt tartanak, és a jubilussal ellentétben, igen ritkán rövidülnek.¹¹⁸² Kissé képlékeny a *sanguinem* és az *eo* szavak szótagelosztása. Rendkívül furcsa és értelmezhetetlen a 16. századi brassói graduále lejegyzése. A másoló nyilvánvalóan a *Laetabitur iustus in Domino* dallamát notálta, de azt *g* helyett *d*-re írta.¹¹⁸³

A régi stílusú dallamok közül kizárólag a *Laetabitur iustus in Domino* melodikus anyagával dokumentálható a Szűz Mária születésének ünnepén elhangzó, valamennyi európai és magyar hagyományban általánosan ismert *Nativitas gloriosae Virginis Mariae*.¹¹⁸⁴ A kontrafaktumban a mintadallam két helyen módosul. A verzus nagy melizmájának (*et sperabit*) első szakasza kétszer szólal meg *Mariae*, illetve *ex semine* szöveggel, és a vers végén a *David* szóra újból visszatér a jubilus. Notált forrásainkban gyakran kezdő és záró jubilus nélkül, erősen egyszerűsített belső melizmákkal szerepel a dallam,¹¹⁸⁵ melynek több pontján azonos variánsok jelennek meg ([na]tívi[ta]s: *cacg a/chacg ag*, [glori]o[sae]: *chacg/achacg*, [tri]bu: *d/ld*). Néhány kéziratban (erdélyi, kassai, szepesi, újhelyi, Futaki-graduále, stb.) a szöveg adaptációja rendhagyó.¹¹⁸⁶

Kevés forrás írja ki a szeptember 8-i Mária-ünnep *Nativitas gloriosae Virginis Mariae* tételének december 8-ra alkalmazott *Conceptio gloriosae Virginis Mariae* változatát, leggyakrabban csak rubrikában utalnak rá. Az alleluia teljes szövege csak hat kéziratot misekönyvünkben és az esztergomi nyomtatványokban szerepel. Külföldön is hasonlóan jártak el, amikor a kéziratokban általában incipittel, a nyomtatványokban többször teljes terjedelmében közölték a textust.¹¹⁸⁷ Négy notált feljegyzésünk közül, melyek kivétel nélkül későközépkori, 16. századi kódexeinkben maradtak fenn, az őszi ünnep tételéhez legközelebb álló, legteljesebb formát – kezdő és záró jubilus, [semi]ne belső motívumismétlése – a Bakócz- és/vagy a brassói graduále közli.¹¹⁸⁸

15–17. századi forrásokban nagyon ritkán, de előfordul, hogy Szeplőtelen Fogantatás ünnepén nem szeptember 8. aktualizált miséjét ismétlik meg, hanem egy olyan új sorozatot adnak, melynek része a *Veni regina nostra veni domina* alleluia.¹¹⁸⁹ Ez a rendkívül ritka tétel talán ferences eredetű lehet. Külföldön főként lengyel énekeskönyvekből – egy új stílusú *f* dallammal – és néhány nyomtatott misekönyvből,¹¹⁹⁰

1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 213, Henderson, W. G. 1874, 214.

¹¹⁸¹ A-Gu 17, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 342, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 14013, D-Mu 2° Cod. ms. 156, F-Pa 197, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, H-Bn 259, H-Bn 424, H-Efkö II. 515, HR-Zu MR 70, PL-CZ s. sign., PL-GNd 196, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, Sl-Lf 6773, GradPass 1511. Wagner, P. 1930, 154. Cantus Index: 507001.

¹¹⁸² jubilus: H-Bu Ms. Mus 7240, H-Efkö I. 1a, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, CantCsik, GradCsik. verzus: H-Bu Ms. Mus 7240.

¹¹⁸³ Lásd: MSH 5 I/83.2. Dallamtár 102.2.

¹¹⁸⁴ KatSchlag 274, Cantus Index: g02216.

¹¹⁸⁵ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 60, CantCsik. verzus: *semine*: A-GÜ 1/43, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. IX. 57, *David*: A-GÜ 1/43, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 115, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik.

¹¹⁸⁶ Lásd: MSH 5 I/83.9. Dallamtár 102.9.

¹¹⁸⁷ CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 6, CZ-Pn I A 46, D-Kl Theol. Quarto 5, H-SY Cod. 2, PL-Kk 6, PL-Kk 8, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissBas 1479, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissKöln 1494, MissKrk 1493, MissLüt 1502, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissOl 1488, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPrag 1498, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissStrass 1486, MissWorms 1490. Pikulik, J. 1984, 143–144. Cantus Index: g02278. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Aosta, Arras, Auxerre, Beauvais, Burgos, Cambrai, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Clermont-Ferrand, Cluny, Cosenza, Eichstätt, El Burgo de Osma, Konstanz, Langres, Laon, Lausanne, Lebus, Lund, Meaux, Messina, Noyon, Orléans, Reims, Schleswig, Sens, Soissons, Strängnäs, Tarentaise.

¹¹⁸⁸ Lásd: MSH 5 I/83.3. Dallamtár 102.3.

¹¹⁸⁹ introitus: *Egredimini et videte*, graduále: *Qualis est dilecta vestra*, offertórium: *Hortus conclusus*, kommunió: *Gloriosa dicta sunt de te*.

¹¹⁹⁰ H-SY Cod. 2, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-LZa s. sign., PL-WRu I. F. 386, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBas 1488, MissOFESA 1491, MissOPraem 1510, MissPal 1567, MissPoznań 1524, MissTar 1500, MissVal 1492. Pikulik, J. 1984, 326–331.

Magyarországon egy 15. századi kéziratos ferences misszáléból, valamint az ultramontán, a pálos és az 1513-as esztergomi nyomtatványból adathozhatjuk. Az alleluia egyetlen hazai notált forrása a csíksomlyói kancionále, melyben a szöveg – jelenlegi ismereteink szerint unikális módon – a *Laetabitur iustus in Domino* dallamával szerepel. A zenei előkép legjelentősebb módosítása a *domina* (= *Domino*) szónál tűnik fel, melynek melodikus anyaga – nem tudni, mi okból – leereszkedik az alaphangra, és az első sort *d* helyett *g*-n zárja. S bár az adaptáló a verzus szokásos zárlatát (*facit g*) előkészíti, a befejezést ([*aro*]mata) mégis attól eltérően alakítja ki (*agf ag*).¹¹⁹¹

A szüzek miséjére jegyzett, meglehetősen ritka *Loquebar de testimoniis tuis* külföldön három dallammal és *Loquebar Domine de testimoniis tuis* szövegváltozattal volt ismert.¹¹⁹² Négy itáliai forrás egy olyan második tónusú önálló zenei anyagot rendel a szöveghez, melyet a *Graduale Triplex* is átvett.¹¹⁹³ Első tónusú önálló melodikus anyag szerepel néhány francia, itáliai és német kódexben,¹¹⁹⁴ egy nyolcadik tónusú dallamot viszont csak két itáliai kéziratból citál a műfaj katalógusa és dallamkiadása.¹¹⁹⁵ Az alleluia szövegét négy kéziratos misszálénk – Kálmáncsehi Domonkos két kódexe, egy úti és egy ferences misekönyv – és az esztergomi nyomtatványok tartalmazzák, melyek közül csak a koldulórendi adja a *Loquebar Domine* szövegkezdetet. A tétel egyetlen hazai hangjelzett forrásában, az erdélyi graduálében a *Laetabitur iustus in Domino* mintadallam annyiban változott az újrászövegezés során, hogy az *in conspectu* nagy melizmájában összeolvadt az *in Domino et sperabit* szakasz melodikus anyaga. Erre a szöveg-dallam társításra jelenleg nem ismerünk más példát.¹¹⁹⁶

in Do - mi-no, et spe-ra bit in e - o,
in con-spe - ctu re - gum,

Missale Notatum Strigoniense: *Laetabitur iustus in Domino*
Erdélyi graduále: *Loquebar de testimoniis tuis*

Teljesen egységesen járnak el forrásaink, amikor Szent György *Georgius martyr Christi sanctissime* alleluiaját a *Laetabitur iustus in Domino* melodikus anyagával közlik. Ám míg a dallamválasztás azonos, addig maga a szöveg rendkívül variábilis. Nemcsak szavak, kifejezések és azok sorrendje változhat, hanem a tétel terjedelme is jelentős eltéréseket mutathat. A leggyakoribb forma szinte kizárólag mellékhangmányaik kézírataiban és nyomtatványaiban tűnik fel: *Georgius/Georgii, martyr Christi sanctissime, sedule pro salute totius mundi Christum deprecare*. Néhány kódex csak egy-két szót cserél fel vagy változtat meg, mások az esztergomi nyomtatott misekönyvekhez hasonlóan elhagyják a *Christi* vagy *Christum* szót, esetleg ezzel együtt még a szórendet is módosítják. A legdrasztikusabban lerövidített variánst három pozsonyi és négy zágrábi szerkönyv tartalmazza: *Georgius, Christi miles sanctissime, sedule pro nobis deprecare*.

Cantus Index: g02873. Usuarium: Autun, Barcelona, Calahorra, Córdoba, Cosenza, Elne, Embrun, Gniezno, La Chaise-Dieu, Lleida, Marseille, Messina, Palma de Mallorca, Pamplona, Sigüenza, Tarragona, Vic, Zamora.

¹¹⁹¹ Dallamtár 102.4.

¹¹⁹² CH-SGs 359, D-Mbs 14623, I-Amt Ms. 607, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissSarum 1521, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissTroyes 1489, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 429. Cantus Index: g00082. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Albaneta, Aquileia, Arles, Astorga, Bayonne, Bordeaux, Bourges, Calahorra, Cambrai, Capua, Carcassonne, Cosenza, Cuenca, El Burgo de Osma, Girona, Granada, Jaén, La Seu D'Urgell, Langres, Le Mans, Limoges, Mâcon, Messina, Nantes, Narbonne, Pamplona, Rodez, Róma, Saintes, Toul, Tours, Vallombrosa, Vannes, Viviers.

¹¹⁹³ KatSchlag 81 (négy itáliai, lásd: GrTr 528), CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, I-MOd O I 13, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-PE Rks. L. 2, MMMAe VII 294, 581, MSIL 11, 94.

¹¹⁹⁴ KatSchlag 143 (tizennyolc francia, három itáliai, nyolc német), CH-E 121, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, F-CHRm 47, F-LA 239, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, I-BV VI 34, I-IV LX (91), MMMAe VII 295, 599.

¹¹⁹⁵ KatSchlag 359 (két itáliai: I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20), F-Pn nouv. acq. lat. 1669, I-MEs 19, MMMAe VII 297, 664.

¹¹⁹⁶ Dallamtár 102.5.

A György-alleluia nem szerepel a műfaj katalógusában, és eddig csak hat külföldi nyomtatványban buk-
kantunk rá.¹¹⁹⁷ A tétel szövege félig kómmúnis, tehát elvben névbehelyettesítéssel más szentek miséiben
is megszólaltatható volt. Eddig Jakab apostolra (07. 25.),¹¹⁹⁸ Ágostonra (08. 28.),¹¹⁹⁹ Gaudiosus (11. 03.) és
Prudentius (04. 28.) tarragonai püspökökre,¹²⁰⁰ Narcissus gironai püspökre (10. 29.)¹²⁰¹ és Adalbertre
(04. 23.)¹²⁰² alkalmazott változatait találtuk meg. A György-alleluia hazai forrásadatai kissé meglepőek.
Mert míg több zágrábi énekeskönyvben szerepel a tétel, addig a déli püspökség egyetlen kéziratos vagy
nyomtatott misekönyve sem közli. És viszont. Az esztergomi nyomtatványokban fellelhető alleluiát nem
találjuk egyetlen központi rítusú notált kódexben vagy a legszorosabb értelemben vett esztergomi rítusú
misszáléban sem. Hangjelzett kéziratainkban a gyakoribb, hosszabb szöveg változtatás nélkül, pontosan
veszi át a *Laetabitur iustus in Domino* mintadallamot. A jóval rövidebb „zágrábi” forma az *et laudabuntur
omnes* szakasz melodikus anyagának mellőzésén kívül mást nem módosít.¹²⁰³ Bár notált adatról ma nem
tudunk, mégis elképzelhető, hogy külföldön is ugyanezen a dallamon szólalt meg a György-szöveg. Ezt
a feltételezést közvetetten a Codex Calixtinus *Sanctissime apostole Iacobe* Jakab-alleluiája támaszthatja alá,
melynek textusát szintén a *Laetabitur iustus in Domino* melodikus anyagára adaptálták.¹²⁰⁴

Al-le - lu - ia. V) Ge - or - gi, mar - tyr Chri -

Al-le - lu - ia. V) San - ctis - si - me a - po - sto -

sti san - ctis - si - me, se - du - le pro sa - lu - te to - ti -

le, Ia - co - be, se - du - le pro sa - lu - te to - ti -

us mun - di Chri - stum de - pre - ca - re!

us po - pu - li Chri - stum de - pre - ca - re!

Brassói graduále: *Georgi martyr Christi sanctissime*
Codex Calixtinus: *Sanctissime apostole Iacobe*

¹¹⁹⁷ Cantus Index: g02738. Usuarium: Auxerre, Avranches, Bourges, Nantes, Perugia, Tarentaise.

¹¹⁹⁸ *Sanctissime apostole Iacobe, sedule/sedulo pro salute totius populi/mundi Christum deprecare*: MissAvila 1510, MissÉvora 1509, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissSal 1533, MissSeg 1500. Cantus Index: g04373. Usuarium: Badajoz, Bayonne, Bordeaux, Burgos, Córdoba, Cuenca, El Burgo de Osma, Grenoble, La Seu D'Urgell, Plasencia, Sevilla, Sigüenza, Toledo, Zamora.

¹¹⁹⁹ *Augustine, praesul (decus ecclesiae), sedule pro salute totius populi Christum deprecare*: MissTar 1500, MissZar 1498. Usuarium: Auch, Calahorra. *Augustine, praesul sanctissime Italiae, sedule pro nobis Christum intercede*: MissToul 1490.

¹²⁰⁰ *Gaudiose/Prudenti, praesul sanctissime, sedule pro salute totius populi Christum deprecare*: MissTar 1500.

¹²⁰¹ *Narcisse, martyr sanctissime, sedule pro salute totius populi Christum deprecare*: ES 519.

¹²⁰² *Adalberte, martyr Christi sanctissime, sedule pro salute totius mundi Christum deprecare*: PL-Kk 6.

¹²⁰³ Lásd: MSH 5 I/83.6a–b. Dallamtár 102.6a–b.

¹²⁰⁴ Lásd: Bothwell, M.–Pérès, M. 2004, o. n.

Az *Anna mater Genitricis Dei* Anna-alleluia egyedüli magyarországi forrása a kassai graduále. Külföldön eddig öt szerkönyvben találtuk meg a tételt (két graduále, három misszále), mindegyikben a következő szövegvariánsal: *Anna, mater Genitricis Dei, ad te clamamus omnes rei, ora pro nobis filiam (tuam), matrem Dei, Mariam.*¹²⁰⁵ Míg a két, 15–16. századi krakkói graduále a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* kontrafaktumaként közli a textust, addig a kassai énekeskönyv, jelenlegi ismereteink szerint egyedül álló módon, a *Laetabitur iustus in Domino* dallamával. Az új szöveg adaptációja során a verzus *et sperabit* melizmája szöveget kapott (*ad te clamant omnes*) úgy, hogy kimaradt belőle a belső motívumismétlés, a befejező *clara ex stirpe David* szakasz pedig a szeptemberi Mária-ünnep *Nativitas gloriosae Virginis Mariae* tételének azonos szövegű egységét ismételte meg.¹²⁰⁶

Énekeskönyveink közül kizárólag az erdélyi graduále illeszti a *Levita Laurentius bonum opus operatus est* Lőrinc-verzust a *Laetabitur iustus in Domino* dallamára. Ez a megoldás főként francia forrásokból ismert. Csakhogy a külföldi kéziratokban a szöveg rövid formája kapta ezt a melodikus anyagot.¹²⁰⁷ Az erdélyi kézirat szerkesztője/szkriptora úgy oldotta meg a textus és a mintadallam eltérő terjedelméből adódó nehézséget, hogy a befejező *et thesauros ecclesiae dedit pauperibus* szakasz első részét a jubilius *c-f-c-g* vázán recitáltatta, majd megismételte a rövid verzus *illuminavit* befejezését, így kompilálva egy kevésbé sikerült új dallamrészt.¹²⁰⁸

A műfaj katalógusa és dallamkiadása két zenei anyaggal közli a *Felix es sacra virgo Maria* Mária-szöveget. Néhány francia és itáliai kódexből regisztrál egy olyan önálló, nyolcadik tónusú dallamot, mely a Graduale Triplexben is helyet kapott. Egyetlen regensburgi (Sankt Emmeram) kézirat a forrása a *Iuravit Dominus et non paenitebit eum* kontrafaktumnak.¹²⁰⁹ A tétel főként a délnémet, a cseh, a morva és a lengyel hagyományokban volt ismert – többször *Felix namque es sacra virgo Maria* szövegváltozattal –, leggyakrabban egy új stílusú *f (c)* dallammal.¹²¹⁰ A késői pálos graduále *Laetabitur iustus in Domino* kontrafaktumát eddig egyetlen lengyel bencés (Tyniec) kéziratban találtuk meg.¹²¹¹ Az adaptáló a szövegalkalmazás során viszonylag keveset változtatott a mintadallamon. A verzus nagy melizmájának (*sperabit*) első része szöveget kapott (*laude*), az első melizmaszakasz ismétlése elmaradt, az *et lauda*[buntur omnes] dallama pedig csak elkezdődött és a [spe]rabit *in eo* zenei anyagával folytatódott.¹²¹² Az alleluia szövegét tizenkét, teljesen heterogén provenienciájú misekönyvünk tartalmazza.

A közép-európai (cseh, morva, lengyel, magyar) úzusokban általánosan ismert *Concussum est mare et contremuit terra* Mihály-alleluiát a német és az itáliai források gyakran, a francia kéziratok ritkábban közölték.¹²¹³ A *Laetabitur iustus in Domino*-kontrafaktum *descendebat* szóig terjedő része a minta *in eo* szavakig tartó szakaszának dallamát használja fel úgy, hogy a *sperabit* melizma harmadik, utolsó egységét megszövegezi (*ubi archangelus Michael*). Az *et laudabuntur omnes recti* rész melodikus anyagát kihagyva a befejezés (*de caelo*) a *corde* szó dallamát kapja. Hangjelzett forrásaink kevésbé variábilis feljegyzései közül

¹²⁰⁵ PL-Kk 44, PL-Kk 45, LV-Ra Ms. 1 (R 2665). Cantus Index: g02804. Usuarium: Koppenhága, Lund.

¹²⁰⁶ Dallamtár 102.7.

¹²⁰⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 185. oldalt.

¹²⁰⁸ Dallamtár 102.8.

¹²⁰⁹ KatSchlag 71 (cf. *Iuravit Dominus et non paenitebit eum*: D-Mbs 14083), KatSchlag 356 (hat francia, két itáliai, lásd: GrTr 414), MMAe VII 182, 663, MSIL 11, 27, 215, 322.

¹²¹⁰ A-Gu 17, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 7, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-Mbs 3919, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, F-CHRM 47, H-SY Cod. 2, I-Amt Ms. 607, I-Ra 123, PL-CZ s. sign., PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 8, PL-Kk 42, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-PE Rks. L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBas 1488, MissChur 1497, MissHavel 1489, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMed 1474, MissNaum 1501, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissTrier 1608, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495. Graham, B. F. H. 1999, 206, Pikulik, J. 1984, 150–157. Cantus Index: g00276, g00276.1. Usuarium: Bordeaux, Bremen, Bressanone, Eichstätt, Gniezno, Granada, Lidzbark Warمیński, Meißen, Palencia, Rodez, Róma, Valladolid.

¹²¹¹ Cantus Index: g00276 PL-Wn rps 12722 V, a szöveg más kéztől származó, utólagos bejegyzése a dallam alatt.

¹²¹² Dallamtár 102.10.

¹²¹³ KatSchlag 46 (cf. *Posuisti Domine super caput eius*: egy francia), KatSchlag 274 (cf. *Laetabitur iustus in Domino*: hat francia, huszonkét itáliai, tizenhét német), MMAe VII 73, 640. Cantus Index: g00396.

a 16–17. századiakban gyakoriak a rövidítések.¹²¹⁴ A zenei változatok jellemzően tradíciók (esztergomi-pálos, perifériális) szerint válnak el egymástól, és többször megegyeznek a mintadallamával ([con]cussum: *cacg a/chacg ag, [de]scen[debat]: fffg, de cae[lo]: fa chac/fac chacg*).¹²¹⁵

A Mihály-alleluia tropizált változatának (*Concussum percussum est mare*) egyetlen magyarországi forrása a csíksomlyói kancionále. A tropus igen ritka, és mind szövegében, szövegválogatásában, mind elhelyezésében variábilis külföldi párhuzamai Észak- és Közép-Itáliából (Bobbio, Bologna, Forlimpopoli, Mantova, Nonantola, Pavia, Vercelli) a 11. század eleje óta dokumentálhatók.¹²¹⁶ Az énekeskönyvünkben szereplő betoldás az *Angele Michael atque Gabriel simulque Raphael* kezdetű tropus második szakaszának első fele. A tropus beiktatása szabályos rendben történik. A verzus négy egységre osztott szakaszait az azok dallamát szinte hangról hangra megszövegező tropusok vezetik be, a első kettőben azonos kezdőszóval (tropus-*Concussum est-tropus-et contremuit-tropus-terra-tropus-terra ubi*). Csak az utolsó, *ubi archangelus* egység előtt marad el az intercalatio. A verzus nagy belső melizmájának dallama közé tropizált szakasz ékelődik, ezért kétszer hangzik el a *terra* szó.¹²¹⁷

Bár a VI. Kelemen pápa (1342–1352) által elrendelt pestis vagy halál elleni votívumise (*Missa pro pestilencia, Pro mortalitate*) teljesen egységes tételrenddel Európa-szerte használatban volt,¹²¹⁸ a ciklust graduálékba viszonylag ritkán jegyezték fel. A magyarországi kottás kódexek közül csak a Futaki-, a felvidéki és a brassói graduále, valamint a csíksomlyói kancionále tartalmazza. Valamennyi azonos dallammal, a *Laetabitur iustus in Domino* kontrafaktumaként közli a mise *Congregabo populum meum in medio Ierusalem* alleluiáját. Külföldről a szöveg – illetve annak sokkal gyakoribb *Salvabo/Sanabo populum meum, Israel, in die malo et ero illi in Deum in veritate et iustitia* változata – tizenkilenc különböző dallammal – köztük a *Laetabitur iustus in Domino*¹²¹⁹ – ismert.¹²²⁰ Annak ellenére, hogy kéziratossal misszáléinkban esetleges a mise feltűnése, azt valamennyi magyarországi nyomtatvány közölte. A Futaki-graduálékban és a csíksomlyói kancionálékban az új textus ugyanolyan módon illeszkedik a mintadallamra, mint a Mihály-alleluia. A felvidéki énekeskönyv is azonos alapelveket követ, de a szöveg elhelyezését jelentősen módosítja, és megőrzi a *speravit* melizma belső motívumismétlését. A legegyszerűbb megoldás a brassói graduálékban szerepel. A *sperabit in eo* dallamrészletét kapja az *et ero illis*, az *Alleluia* intonációt és a jubilusét pedig az *in Deum in veritate et iustitia*.¹²²¹

¹²¹⁴ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, CantCsik. verzus: H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-Sk Mus 1.

¹²¹⁵ Lásd: MSH 5 I/83.11a. Dallamtár 102.11a.

¹²¹⁶ CT II, 30–32, I-Tn F. IV. 18.

¹²¹⁷ Dallamtár 102.11b.

¹²¹⁸ introitus: *Recordare Domine testamenti tui*, graduále: *Misit Dominus verbum suum*, alleluia: *Congregabo populum meum in medio Ierusalem*, offertórium: *Stetit pontifex iuxta mortuos*, kommúnió: *Multitudo languentium et qui vexabantur*.

¹²¹⁹ CZ-Bam II., PL-Kk 42, PL-WRu I. F. 416.

¹²²⁰ *Congregabo populum meum*: MMAe VIII 120, 614, CZ-Bam II., D-Aab 1011, PL-Kk 8 (*Alleluia* helyett *Laus tibi Christe*), PL-Kk 42, PL-WRu I. F. 416, MissBam 1507, MissFreis 1502, MissHalb 1511, MissMainz 1482, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOPraem 1510, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissSalz 1498, MissStrass 1486, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495. Cantus Index: g01540.1. Usuarium: Aquileia, Bressanone, Eichstätt, Grenoble, Lebus, Sion.

Salvabo/Sanabo populum meum: MMAe VIII 437, 438, 439, 440, 441, 641, 769, H-Bn 259, CH-Sk Ms. 19, D-Mbs 14623, PL-CZ s. sign., MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissMagd 1503, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissWorms 1490. Forbes, A. P. 1864, 476, Henderson, W. G. 1874, 233. Cantus Index: g01540, 003115. Usuarium: Aix-en-Provence, Aosta, Arles, Astorga, Auch, Auxerre, Badajoz, Barcelona, Besançon, Bordeaux, Calahorra, Cambrai, Châlons-en-Champagne, Clermont-Ferrand, Cluny, Córdoba, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osmá, Embrun, Gniezno, Granada, Jaén, Konstanz, La Chaise-Dieu, Langres, Laon, Le Puy-en-Velay, Lidzbark Warmiński, Limoges, Lleida, Lübeck, Mâcon, Marseille, Messina, Metz, Nantes, Narbonne, Nîmes, Noyon, Pamplona, Plasencia, Reims, Rodez, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Senlis, Sevilla, Sigüenza, Soissons, Tarentaise, Tarragona, Toledo, Toul, Utrecht, Valence, Vic, Vienne, Viviers, Zamora.

¹²²¹ Lásd: MSH 5 I/83.12. Dallamtár 102.12.

A leggyakrabban vértanúk ünnepére jegyzett *Laetamini in Domino et exsultate* alleluia valamennyi európai és – Zágráb kivételével – magyarországi hagyományban ismert volt. A hangjelzett források többsége egy olyan új stílusú *e* dallamot kapcsolt a textushoz, melyre több kontrafaktum is készült. A műfaj katalógusa egy régi stílusú, önálló, nyolcadik tónusú melodikus anyaggal itáliai kódexekből, a *Laetabitur iustus in Domino* kontrafaktumaként pedig két francia kéziratból adatolja a tételt.¹²²² Utóbbira csak egyetlen újabb példát találtunk a csíksomlyói kancionáléban. A kontrafaktumban a mintadallam két helyen módosul. Az *exsultate iusti* az *in Domino et sperabit in eo* melodikus anyagát kapja oly módon, hogy a *Domino* szó *d* zárлата helyett elízióval azonnal a *sperabit* nagy melizmája következik, annak belső motívumisméltése nélkül. Az *et laudabuntur*nak megfelelő *et gloriamini* szakasz dallama kissé eltér zenei előképétől.¹²²³

Ma csak az erdélyi és egy 17. századi pálos graduáléból dokumentálhatjuk a *Laetabitur iustus in Domino* dallamára alkalmazott *Iustus germinabit sicut lilium* hitvalló-tételt.¹²²⁴ Míg a remeterendi kézirat, mely a verzus melizmájának motívumisméltését és az *et laudabuntur omnes* szakaszt mellőzi, pontosan követi mintájának esztergomi változatát, addig az erdélyi forrás jelentősen eltér attól. Az adaptáló a kontrafaktum első részében csak a szöveg elosztásán módosít, a [flore]bit *in aeternum ante* dallamát viszont annyira átformálja, hogy az még az utolsó belső zárlat kialakítására is hatással van (g helyett c).¹²²⁵

A szüzek Európa- és Magyarország-szerte elterjedt *Diffusa est gratia in labiis tuis* tételének három dallamát regisztrálja a műfaj katalógusa. Mindhárom kontrafaktum.¹²²⁶ A magyar notált kódexekben is három kontrafaktum szerepel, melyek közül kettőt tartalmaznak a külföldi források. A szöveget a *Laetabitur iustus in Domino* dallamával nagy valószínűséggel francia területen kapcsolhatták össze. Ennek a kontrafaktumnak a mérsékelt elterjedéséről főként cseh, lengyel és magyar feljegyzések tanúskodnak.¹²²⁷ A *Diffusa est gratia in labiis tuis* mellőzi a minta *et laudabuntur omnes* szakaszának melodikus anyagát. Csak két énekeskönyvünk írja ki a jubilust és a verzus nagy melizmáját teljes terjedelmében.¹²²⁸ A nálunk mindig g lejegyzésben közölt tétel dallamvariánsai és azok előfordulásai a mintadallaméihoz hasonlók ([dif]fusa: cacg a/chacg ag, labi[is]: dcdf d/cdfd fd). A szöveg-dallam párosítás a nyitrai graduáléban teljesen rendhagyó. A legelterjedtebb megoldás szerint a verzus nagy melizmája előtt a *tuis propterea be[nedixit]* szöveget *d*-n recitálták, időnként *df*-fel megmozgatva. A nyitrai kézirat viszont a recitatív szakasz helyett a teljes, tehát rövidítés nélküli nagy melizmát használja fel a textus megzenésítéséhez.¹²²⁹

A legáltalánosabb nemzetközi és hazai gyakorlat szerint a *Levita Laurentius bonum opus operatus est* Lőrinc-szöveg a húsvéti *In die resurrectionis meae* dallamán szólalt meg.¹²³⁰ A két textus jelentős területi különbségei miatt az újrászövegezés hangok beszúrásával, neumacsoportok, nagy melizmák szétbontásával, belső zárlatok átrendezésével járt. Bár énekeskönyveink melodikus anyagai nagyon variábilisak, gyakoriak az azonos megoldások. A jubilust jónéhány kézirat elhagyja.¹²³¹ Feltűnnek egy-két szótagot érintő zenei változatok ([levi]ta: dch/cha, [Lauren]ti[us]: glag/gahg, [bo]num: ahc/ac, [si]gnum: fffe, stb.), de olyan is, mely több szóra terjed ki.¹²³²

¹²²² KatSchlag 274 (cf. *Laetabitur iustus in Domino*: B-Br II 3823, F-Pn lat. 1132), KatSchlag 284 (egy francia, tizenhat itáliai), MMAE VII 278, 643, Cantus Index: g02329.

¹²²³ Dallamtár 102.13.

¹²²⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 165. oldalt.

¹²²⁵ Lásd: MSH 5 I/83.14. Dallamtár 102.14.

¹²²⁶ KatSchlag 31 (cf. *Beati qui persecutionem*: egy beneventán), KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: huszonöt francia, tíz itáliai, huszonöt német, egy angol), KatSchlag 274 (cf. *Laetabitur iustus in Domino*: tíz francia).

¹²²⁷ B-Br II 3823, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, E-Mn Vit. 20–4, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, SK-BRI ZV 387. Cantus Index: g00023.

¹²²⁸ SK-BRm EL 18, RO-BRbn I. F. 67.

¹²²⁹ Lásd: MSH 5 I/83.15. Dallamtár 102.15.

¹²³⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 185. és 215. oldalt.

¹²³¹ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 68.

¹²³² Lásd: MSH 5 I/84.1. Dallamtár 103.1.

et the-sau - ros ec-cle-si - ae

Missale Notatum Strigoniense – Szepesi graduále: *Levita Laurentius bonum opus operatus est*

Jelenlegi ismereteink szerint az Ulászló-graduále az egyedüli forrása az *In die resurrectionis meae* dallamára adaptált *Diffusa est gratia in labiis tuis* alleluiának.¹²³³ A kontrafaktumban, mely pontosan követi zenei előképét, a verzus (prae)ce(dam) melizmája (be)nedixit te szöveget kapott.¹²³⁴

A Magyarország valamennyi hagyományában évszázadokon keresztül elhangzó *Domine exaudi orationem meam* évközi alleluia-vers külföldön elsősorban Itáliában és Közép-Európában (cseh, morva, lengyel úzusok) volt ismert, a francia és a német szerkönyvek igen ritkán közölték.¹²³⁵ Hangjelzett kéziratunk változatokban bővelkedő feljegyzései leginkább hagyomány (ferences-egyházmegyes, központi-periferiális) és kor szerint különíthetők el egymástól. A tételt csak a kassai és a nyitrai graduáléban találjuk *c* transzpozícióban. A jubilust számos, főként késői forrás mellőzi.¹²³⁶ Mellék-hagyományokat (Felvidék, Erdély) képviselő énekeskönyveink gyakran a ferences graduálék zenei megoldásait követik (*orationem, meus, perveniat*).¹²³⁷

A romanizált újhelyi pálos graduále szerkesztője a *Domine exaudi orationem meam* dallamára adaptálta az évközi tizenhatodik vasárnapra asszignált *Cantate Domino canticum novum quia* verzust.¹²³⁸ A kontrafaktum – mely jelenleg más forrásból nem dokumentálható – megalkotásának oka minden bizonnyal a Tridentinum előtt ezen a napon énekelt melodikus anyag megőrzése volt. Az újrászövegezés során a mintadallam *et clamor meus ad te perveniat* szakasza elmaradt, helyette az *Alleluia* intonáció és a jubilus első része tért vissza *Dominus* szöveggel.¹²³⁹

Az Európa-szerte elterjedt *Adorabo ad templum sanctum tuum* alleluiát,¹²⁴⁰ melyet valamennyi hazai nyomtatvány közölt, a magyar hagyományok közül a felvidéki és az erdélyi nem ismerte. A tétel liturgikus funkciója kettős. A zágrábi szerkönyvekben leggyakrabban a templomszentelési, az esztergomiakban a gyertyaszentelési misében szerepel. A szöveg a középkorban mindenütt – így hazánkban is – legtöbbször egy hetedik tónusú önálló melodikus anyagon hangzott el. Énekeskönyveink transzpozíció

¹²³³ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 217. oldalt.

¹²³⁴ Dallamtár 103.2.

¹²³⁵ KatSchlag 343 (három francia, tizenöt itáliai, öt német), MMMAe VII 132, 657, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-DS Ms 868, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 93, H-Bn 424, HR-Zu MR 70, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MOd O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-GNd 149, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, SI-Lf 6773, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissMed 1474, MissOCarm 1490, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissSéez 1500, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissVerdun 1491, MissWro 1483, MissWro 1499. Henderson, W. G. 1874, 242. Cantus Index: g01219. Usarium: Aix-en-Provence, Albaneta, Arles, Avranches, Barcelona, Besançon, Bremen, Cambrai, Capua, Cassino, Cosenza, Coutances, Elne, Embrun, Girona, Granada, Grenoble, Konstanz, Koppenhága, La Seu D'Urgell, Le Mans, Lebus, Lisieux, Marseille, Messina, Metz, Minden, Palermo, Palma de Mallorca, Rodez, Róma, Tarragona, Utrecht, Valladolid, Vallombrosa, Vannes, Vic.

¹²³⁶ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

¹²³⁷ Lásd: MSH 5 I/87. Dallamtár 104.

¹²³⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 172. és 181. oldalt.

¹²³⁹ Dallamtár 104.1.

¹²⁴⁰ KatSchlag 183 (egy beneventán), KatSchlag 382 (harminc-négy francia, huszonkét itáliai, huszonkét német, egy angol), MMMAe VII 7, 610, 672, Cantus Index: g01404.

nélküli, viszonylag egységes feljegyzéseiben a jubilus rövidítése, elhagyása ritka.¹²⁴¹ Néhány esetben feltűnnek azonos dallamvariánsok ([ado]rabo: ga ag/gag g, [nomi]ni: gac/fac). A két zágrábi graduále zenei változatai élesen elválnak a többi notált forrásunk megoldásaitól, és a domonkos normálkönyv tételével mutatnak teljes egyezést.¹²⁴²

Al-le - lu - ia. V) Ad-o - ra - bo ad tem- plum san - ctum

tu - um, et con- fi- te - bor no- mi - ni tu - o.

Missale Notatum Strigoniense – 14. századi zágrábi graduále, Domonkos normálkönyv:
Adorabo ad templum sanctum tuum

A hitvallók miséjére szánt *Posui adiutorium super potentem* alleluia rendkívül ritka. Gyér kéziratos feljegyzései és nyomtatott adatai főként francia és itáliai szerkönyvekben tűnnek fel, a német és a közép-európai úzusokban lényegében semmi nyoma.¹²⁴³ A szerzetesrendek közül szinte kizárólag a domonkosok preferálták, így a tétel négy magyarországi forrása közül is három koldulórendi, egy pedig pozsonyi. A szöveg két dallam kontrafaktumaként élt, melyek közül az *Adorabo ad templum sanctum tuum* több hagyományba is átszivárgott.¹²⁴⁴ Ezzel a melodikus anyaggal tartalmazza a domonkos *Correctorium* is, így nem meglepő, hogy egyetlen hazai notált adata, az Apponyi-kancionále is ezt a dallamalakot közli. Feljegyzése csak annyiban tér el a normálkönyvétől, hogy a verzus nagy *exaltata* melizmájának első szakaszát megismétli. A kontrafaktumban a mintadallam lényegében változatlan maradt.¹²⁴⁵

¹²⁴¹ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114, TR-Itks 68.

¹²⁴² Lásd: MSH 5 I/101. Dallamtár 105.

¹²⁴³ CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 44, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, I-BV VI 34, I-Rss XIV L1, PL-WRu I. F. 416, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissBas 1479, MissBas 1488, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSéze 1500, MissTroyes 1489, MissTurku 1488. Forbes, A. P. 1864, 426, Henderson, W. G. 1874, 150, Lawlor, H. J. 1899, 47. Cantus Index: g02148. Usuarium: Albaneta, Angoulême, Autun, Auxerre, Avranches, Bayeux, Bazas, Beauvais, Besançon, Bourges, Calahorra, Châlons-en-Champagne, Cosenza, Coutances, Dol-de-Bretagne, Embrun, Girona, Konstanz, Langres, Laon, Lausanne, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Lisieux, Meaux, Messina, Noyon, Orléans, Palermo, Perugia, Rennes, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Senlis, Sens, Soissons, Strängnäs, Théroouanne, Tours, Uppsala, Valladolid, Vannes, Zamora.

¹²⁴⁴ KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*: egy francia, négy itáliai), KatSchlag 382 (cf. *Adorabo ad templum sanctum tuum*: négy francia), A-Ssp A. VII. 20, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pn lat. 830, PL-PE Rks. L. 2.

¹²⁴⁵ Dallamtár 105.1.

8. tónus

alapdallam	kontrafaktum
<i>Dominus dixit ad me</i>	<i>Ostende nobis Domine</i> <i>Hodie scietis quia veniet Dominus</i> <i>Dominus regnavit exsultet terra</i> <i>Haec dies quam fecit Dominus</i> <i>In resurrectione tua Christe</i> <i>Post dies octo ianuis clausis</i> <i>Dominus in Sina in sancto</i> <i>Lauda anima mea Dominum</i> <i>Nimis honorati sunt amici tui</i> <i>Specie tua et pulchritudine tua</i> <i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>
<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*</i>	<i>Crastina die delebitur</i> <i>Benedictus es Dei Filius qui resurrexisti</i> <i>Spiritus Sanctus docebit vos</i>
<i>Post partum virgo*</i>	<i>Per manus autem apostolorum*</i> <i>Lauda anima mea Dominum*</i>
<i>Dilexi quoniam exaudivit</i>	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam (minor)</i> <i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>
<i>Dulce lignum dulces clavos</i>	<i>Dulcis mater dulci nato*</i> <i>Diadema spineum veneremur hodie per aculeum (minor)</i>
<i>Angelus Domini descendit de caelo</i>	<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>
<i>Natus est nobis hodie Salvator</i>	<i>Salve crux sancta salve mundi gloria</i>
<i>Dicite in gentibus</i>	<i>Spiritus est qui vivificat</i>
<i>Surrexit Dominus vere</i>	<i>Spiritus eius ornavit caelos</i>
<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>	<i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>
<i>In exitu Israel de Aegypto</i>	<i>Timebunt gentes nomen tuum</i>
<i>Haec est vera fraternitas quae vicit</i>	<i>Qui sequitur me non ambulat in tenebris</i>
<i>Serve bone et fidelis (minor)</i>	<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>

Az első karácsonyi mise *Dominus dixit ad me* alleluiája valamennyi európai és magyar tradíció elhagyhatatlan tétele volt. Kizárólagos nyolcadik tónusú dallama mellett egyetlen francia kódexben egy negyedik tónusú zenei anyaggal is feljegyezték.¹²⁴⁶ Hangjelzett forrásaink kevésbé variábilis dallamából legtöbbször a jubilus és a verzust záró melizma marad el vagy rövidül le, a *ho[die]* szótag melodikus anyagának redukálása jóval ritkább.¹²⁴⁷

A karácsonyi dallam tizenegy szöveggel szerepel a magyarországi énekeskönyvekben. Bár az *Ostende nobis Domine* elsődleges liturgikus helye ádvent első vasárnapjának miséjében volt, igen gyakran asszignálták a legkülönbélebb szándékokra, alkalmakra bemutatott votívmisékre (békéért, esőért, utazókért, stb.). A szöveg csak a *Dominus dixit ad me* kontrafaktumaként volt használatban egész Európában.¹²⁴⁸ A karácsonyi és az ádventi alleluia dallama szinte hangról hangra azonos, és forrásaink melodikus variánsai is többször megegyeznek a két tételben.¹²⁴⁹

A magyarországi szerkönyvek előírásai szerint karácsony vigíliáján csak akkor hangzott el alleluia, ha az vasárnapra esett. Ekkor vagy a *Veni Domine et noli tardare* ismételték, vagy – Zágráb és a koldulórendek – a *Crastina die delebitur* jelölték ki. Hazánkban az Ulászló-graduálén kívül egyetlen kassai misekönyv jegyzi erre az alkalomra a *Hodie scietis quia veniet Dominus* verzust, mely a francia mellett főként a cseh, a morva és a lengyel tradíciókba épült be, más úzusokban rendkívül ritkán tűnt fel.¹²⁵⁰ A két észak-

¹²⁴⁶ KatSchlag 190 (egy francia), KatSchlag 271, MMAe VII 137, 138, 614, 638, Cantus Index: g00544.

¹²⁴⁷ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, HR-Zu MR 6, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60. *hodie*: H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, RO-Sb 759, SK-BRsa 67. verzus zárása: H-Bn 172a, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Efkő I. 1a, H-Efkő I. 3a, HR-Zu MR 6, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, GradCsik. Lásd: MSH 5 I/103. Dallamtár 122.

¹²⁴⁸ KatSchlag 271, MMAe VII 368, 639, Cantus Index: 507038.

¹²⁴⁹ Lásd: MSH 5 I/103.1. Dallamtár 122.1.

¹²⁵⁰ KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: öt francia, két német), CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, F-Pn lat. 780, H-Bn 259, I-Tn F. IV. 18, PL-GNd 196, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 8, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, GradPass 1511, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissKöln 1494, MissKrak

magyarországi kódexbe nagy valószínűséggel a környező közép-európai gyakorlatból kerülhetett a tétel. A zenei előképét hűségesen követő *Dominus dixit ad me*-kontrafaktum csak a verzus záró melizmáját hagyja el.¹²⁵¹

A vízkeresztet követő második vagy harmadik vasárnap *Dominus regnavit exsultet terra* tétele minden európai és magyar hagyományból bőségesen dokumentálható.¹²⁵² A *Dominus dixit ad me* mintadallamra pontosan illeszkedő tétel hazai feljegyzéseiben gyakori a jubilus, valamint a verzus belső és záró melizmájának elhagyása, illetve rövidítése.¹²⁵³ A Bakócz-graduále sajátos zenei kompilációt közöl. Az alleluia intonációja a negyedik tónusú *Excita Domine potentiam tuam*, verzusa pedig a *Dominus dixit ad me* dallama. Ennek a kettősségnek az oka az lehet, hogy a vízkereszt utáni harmadik, *Adorate* vasárnapra a zágrábi források egy *Excita Domine potentiam tuam* kontrafaktumot, a *Laudate Deum omnes angelit* írták elő, az esztergomiak pedig a *Dominus regnavit exsultet terrat*. A keveredést feltehetően a mintapéldány okozta.¹²⁵⁴

A húsvétot követő szombaton minden európai tradícióban a *Dominus dixit ad me* dallamára adaptált *Haec dies quam fecit Dominus* szólalt meg.¹²⁵⁵ Az énekeskönyveinkben viszonylag egységes kontrafaktum ferences és szekuláris feljegyzései határozottan elválnak egymástól. A Futaki- és az erdélyi graduále dallamalkalmazása, szótagelosztása teljesen egyéni a *Dominus* szónál, a kolozsvári kéziratban pedig lettebb szokatlan a verzus utolsó sorának melodikus anyaga.¹²⁵⁶

A fehérvasárnapi *In resurrectione tua Christe* használata külföldön két területre korlátozódott. A délnémet bencés források *Dominus dixit ad me* kontrafaktumként a 10. századtól kezdve folyamatosan közölték, majd tőlük átvette a régió néhány szekuláris egyháza (Salzburg, Augsburg) és az ágostonosok.¹²⁵⁷ Itáliában ugyanezt a szöveget a *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum* dallamával kapcsolták össze.¹²⁵⁸ Míg utóbbi keletkezési helyén kívül lényegében ismeretlen maradt, addig előbbi feltűnt a szomszédos cseh, morva és magyar úzusokban, ám azokban nem vert gyökeret. A tétel nálunk csak hét kéziratot és egy nyomtatott misekönyvben, valamint Futaki Ferenc kéziratában kapott helyet. Hogy nem itáliai, hanem délnémet területről érkezhetett hozzánk az alleluia, azt a misszálék összetétele (három pozsonyi, két augsburgi mintapéldányból másolt, egy bencés), és egyetlen hazai notált feljegyzése, a Futaki-graduále *Dominus dixit ad me* dallama valószínűsítheti.¹²⁵⁹

1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissOl 1488, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissToul 1490, MissTrier 1547, MissVal 1492, MissWro 1483, MissWro 1499, MissZar 1498. Graham, B. F. H. 1999, 7. Cantus Index: g02398. Usuarium: Agen, Angoulême, Astorga, Auch, Bayonne, Bazas, Besançon, Béziers, Bordeaux, Burgos, Cambrai, Carcassonne, Clermont-Ferrand, Córdoba, Girona, Jaén, Koppenhága, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Lausanne, Lebus, Lidzbark Warmiński, Lleida, Maguelone, Marseille, Metz, Narbonne, Nîmes, Palma de Mallorca, Pamplona, Sigüenza, Sion, Toledo, Tortosa, Utrecht, Uzès, Valladolid, Vic.

¹²⁵¹ Dallamtár 122.2.

¹²⁵² KatSchlag 271, Cantus Index: g00628.

¹²⁵³ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 60. *laetentur*: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, GradCsik. verzus zárása: A-GÜ 1/43, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Efkő I. 1a, HR-Zu MR 6, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 68. Lásd: MSH 5 I/103.3. Dallamtár 122.3.

¹²⁵⁴ A kódexben a két vasárnap alleluáiinak sorrendje a zágrábi elrendezést követi.

¹²⁵⁵ KatSchlag 271, KatSchlag 351 (cf. *In die resurrectionis meae*: egy francia), Cantus Index: 008425.1.

¹²⁵⁶ Lásd: MSH 5 I/103.4. Dallamtár 122.4.

¹²⁵⁷ KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: két itáliai, tizennyolc német), A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-E 121, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-Pn XIV D 12, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 3919, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 186, PL-GNd 149. Lásd még: KatSchlag 397 (cf. *Te martyrur candidatus*: egy német). Hangjelzés nélkül: CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, D-Mbs 14623, H-SY Cod. 2, MissAugs 1510, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissOl 1488, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissStrass 1486. Cantus Index: g02484. Usuarium: Aosta, Bremen, Bressanone, Capua, Eichätt, Hamburg, Kotor, Koppenhága, Plasencia, Sion, Toul, Utrecht.

¹²⁵⁸ KatSchlag 302 (cf. *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*: tizenkét itáliai), F-Pn nouv. acq. lat. 1669, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231.

¹²⁵⁹ Dallamtár 122.5.

A forrásadatok alapján úgy tűnik, hogy a *Quasimodo* vasárnapra asszignált *Post dies octo ianuis clausis* a francia és az itáliai úzusok sajátja volt. Más hagyományban alig akad rá példa.¹²⁶⁰ Ugyanakkor Magyarországon az esztergomi, a pálos, a zágrábi (és a koldulórendi) szerkönyvek stabil darabja volt a mellék-hagyományokban lényegében ismeretlen tétel. Zágrábba talán domonkos közvetítéssel került a 13. századi egyházmegyes misszáléból még hiányzó, Humbertus normálkönyvében szereplő alleluia, mely a külföldi és a hazai forrásokban mindig egy önálló hetedik tónusú dallammal szerepel. Az egyetlen kivétel az erdélyi graduále, melyben a szöveg, példa nélkül álló módon, a *Dominus dixit ad me* kontrafaktumaként tűnik fel. Bár az adaptáció a mintadallam erőteljes átalakításával járt, az egyes szakaszok többékevésbé megfeleltethetők egymásnak. A legkevesebb módosítás a verzus elején és végén történt (*Post dies octo = Dominus dixit ad me, Pax vobis = genui te*). Jelentősebb beavatkozást igényelt a *ianuis clausis venit Iesus et stetit in medio* szöveg elhelyezése a jóval rövidebb *Filius meus es tu* dallamára. Ezt egy hosszabb, mozgatott recitációs rész beemeléssel oldotta meg a szöveg adaptálója. A *discipulorum suorum* dallama már csak nyomokban, fordulatokban emlékeztet az *ego hodie* melodikus anyagára, melynek záró formuláját az *et dixit* szavak kapták.¹²⁶¹

Széles körben, Európa-szerte elterjedt megoldás volt a *Dominus in Sina in sancto* mennybemeneteli szövegnek a nyolcadik tónusú, karácsonyi *Dominus dixit ad me* dallamán való megszólaltatása.¹²⁶² Ez a dallamalkalmazás nálunk alig néhány, túlnyomórészt mellék-hagyományokat képviselő kódexünkben tűnik fel. A mindig transzpozíció nélkül notált tétel jubilusát csak három énekeskönyvünk írja ki.¹²⁶³ Néhány ponton több kézirat azonos dallamvariánst közöl ([a]l[le][luia]: *agahch/lagach, san[cto]: hcdcacac/hcdchacac, ca[pt]vitatem]: afg/af*). A patai és a gyergyói graduále az *in altum* szótageosztását jelentősen módosítja, a csíksomlyói kancionále pedig ugyanezen a helyen *g* helyett *fb*első zárlatot alakít ki.¹²⁶⁴

Az Európa, köztük Közép-Európa valamennyi hagyományában ismert *Lauda anima mea Dominum* Magyarországon elsősorban a zágrábi rítusnak vált stabil elemévé, a többi hazai úzusból szórta és gyakran adatható. A déli püspökség mindig a nászmisébe utalta a tételt, a többi tradíció leggyakrabban az évközi idő utolsó vasárnapjainak egyikére. Abban a néhány, kivétel nélkül mellék-hagyományokat képviselő hangjelzett kódexünkben, melyeknek évközi sorozata tartalmazza a *Lauda anima mea Dominum*-ot, az a karácsonyi *Dominus dixit ad me* dallamával szerepel. A legrégebb európai kottás kéziratok kizárólag ezt a dallamalkalmazást ismerik.¹²⁶⁵ Énekeskönyveinkben ritka a jubilus és a verzus nagy melizmájának redukálása,¹²⁶⁶ azonos dallamváltozatok viszont gyakrabban tűnnek fel (*lau[da]: chdc/cdc, lau[dabo]: ca/c, vi[ta]: c/ch, [quam]di[u]: gag/ga*).¹²⁶⁷

¹²⁶⁰ KatSchlag 77 (cf. *Iusti epulentur et exsultent*: három francia, alternatív tétel az önálló dallamú mellett), KatSchlag 385 (tizenhét francia, tizenöt itáliai), MMAe VII 382, 383, 580, 673, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, CZ-OLu M III 44, D-Aab 1011, D-WB Ms. 1, E-Mn Vitr. 20–4, F-CO Ms. 445, F-MOf 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-VCd 56, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, Sl-Lf 6773, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéze 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 179, Henderson, W. G. 1874, 137, Warren, F. E. 1879, 137. MSIL 10, 348. Cantus Index: g01051. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Albaneta, Angoulême, Aquileia, Arles, Astorga, Auch, Auxerre, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Bazas, Béziers, Bordeaux, Bourges, Burgos, Calahorra, Capua, Carcassonne, Cassino, Clermont-Ferrand, Cluny, Córdoba, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osma, Elne, Embrun, Girona, Granada, Grenoble, Jaén, Kotor, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Lidzbark Warmiński, Limoges, Linköping, Lisieux, Lleida, Mâcon, Maguelone, Marseille, Mende, Messina, Nantes, Narbonne, Nîmes, Norwich, Noyon, Palermo, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Rennes, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saintes, Senlis, Sevilla, Sigüenza, Sion, Tarentaise, Tarragona, Toledo, Toulon, Troia, Uppsala, Uzès, Valence, Valladolid, Vallombrosa, Vannes, Vic, Viviers, Zamora.

¹²⁶¹ Dallamtár 122.6.

¹²⁶² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 149. oldalt.

¹²⁶³ A-GÜ 1/43, H-Bu Cod. lat. 123, TR-Itks 68.

¹²⁶⁴ Lásd: MSH 5 I/103.7. Dallamtár 122.7.

¹²⁶⁵ KatSchlag 271 (huszonegy francia, tizennyolc itáliai, tizenkilenc német, egy angol), Cantus Index: g02454.

¹²⁶⁶ jubilus: RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, TR-Itks 68. verzus: RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759.

¹²⁶⁷ Lásd: MSH 5 I/103.8. Dallamtár 122.8.

Az Európában általánosan ismert *Nimis honorati sunt amici tui* apostol-alleluia¹²⁶⁸ rendkívül szórta jelenik meg a magyarországi forrásokban. Feljegyzései valamennyi úzusból dokumentálhatók, de úgy tűnik, egyikbe sem épült be stabilan. A nyomtatványok közül csak az esztergomi egymást követő kiadásai közlik, hangjelzett adatai pedig kizárólag mellékanyagokat képviselő kéziratokban maradtak fenn. A *Dominus dixit ad me* dallamát lényegében pontosan követő kontrafaktum egy-egy énekeskönyvben megjelenő kisebb variánsain kívül a legképlekenyebb, legváltozékonyabb a *principatus* szó melodikus anyaga.¹²⁶⁹

A szüzek ünnepére asszignált, Európa és Magyarország valamennyi hagyományából bőségesen dokumentálható *Specie tua et pulchritudine tua* három dallammal szerepel a középkori kéziratokban, melyek közül a *Dominus dixit ad me* volt a legelterjedtebb.¹²⁷⁰ Notált forrásaink transzpozíció nélkül közölt feljegyzéseiben gyakoribb a jubilus, mint a verzus melizmájának rövidítése-elhagyása.¹²⁷¹ A dallamvariánsok túlnyomó része nem egyedi, elszigetelt jelenség, hanem több kódexet jellemző megoldás ([al]le[luia]: agahch/lagach, spe[cie]: cdc/chdc, tu[a]: hcdca/hcdcha, pro[cede]: afg/af).¹²⁷²

A szintén a szüzek kommúnis miséjére rendelt, általánosan ismert *Diffusa est gratia in labiis tuis* textus Európában leggyakrabban a *Dominus dixit ad me* melodikus anyagával társult.¹²⁷³ Ezt a szöveg-dallam párosítást mellékanyagokat képviselő, zömmel felvidéki kéziratok adják. Alapvetően egységes lejegyzéseik közül csak az Ulászló-graduále válik ki néhány egyéni variánsával.¹²⁷⁴

A középkorban mind Európában, mind hazánkban ritka, karácsony vigíliájára jegyzett *Crastina die delebitur* szöveget¹²⁷⁵ szinte kizárólag koldulórendi (ferences, domonkos) énekeskönyvekben találjuk a nyolcadik tónusú *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum* dallamával. Ezt az adaptációt kodifikálta a Tridentinum után megjelent *Graduale Romanum Medicaea*-kiadása, majd a *Graduale Triplex* is.¹²⁷⁶ Ná-lunk két ferences kódex mellett egy késői zágrábi kéziratban szerepel ez a kontrafaktum, utóbbiban feltehetően a 14. századi domonkos liturgikus reform örökségéért. Notált forrásainkban a mintadallam és kontrafaktuma csupán a dialektusban (pentaton-diaton) tér el egymástól.¹²⁷⁷

Az Európában főként itáliai és német, valamint néhány francia szerzőknél közölt *Benedictus es Dei Filius qui resurrexisti* alleluianak eddig egyetlen közép-európai, prágai adatára bukkantunk.¹²⁷⁸ A magyarországi források közül csak két Isztambulban őrzött énekeskönyv és három misszál tartalmazza a tételt. Notált kódexeinkben a húsvéti szöveg pontosan illeszkedik a szentháromsági *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum* dallamára.¹²⁷⁹

¹²⁶⁸ KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: tizenhét francia, tizenhat itáliai, tizenhét német), KatSchlag 289 (két francia), MMAe VII 330, 645, Cantus Index: g00473.

¹²⁶⁹ Lásd: MSH 5 I/103.9. Dallamtár 122.9.

¹²⁷⁰ KatSchlag 96 (hét francia), KatSchlag 151 (cf. *Pascha nostrum immolatus est*: egy beneventán), KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: huszonnégy francia, tizenkilenc itáliai, huszonöt német, egy angol), MMAe VII 459, 585, Cantus Index: g01399.

¹²⁷¹ jubilus: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, TR-Itks 49, TR-Itks 68, CantCsik. verzus: H-Bn Ms. Mus 7240, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-Sk Mus 1.

¹²⁷² Lásd: MSH 5 I/103.10. Dallamtár 122.10.

¹²⁷³ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 217. és 218. oldalt.

¹²⁷⁴ Lásd: MSH 5 I/103.11. Dallamtár 122.11.

¹²⁷⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 148. és 186. oldalt.

¹²⁷⁶ KatSchlag 302 (cf. *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*: GrTr 39), CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-WB Ms. 1, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 386, SI-Lf 6773. MSIL 10, 39.

¹²⁷⁷ Lásd: MSH 5 I/104.1. Dallamtár 123.1.

¹²⁷⁸ KatSchlag 302 (cf. *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*: négy francia, tizennégy itáliai, tizenhét német), A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CH-Sk Ms. 19, CZ-Pn XIV D 12, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 9921, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, H-SY Cod. 2, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MOd O I 13, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, I-VCd 186, PL-GNd 149, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissNevers 1490, MissPass 1514, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498. Cantus Index: g02485. Usuarium: Albaneta, Aosta, Bressanone, Eichstätt, Konstanz, Lausanne, MeifBen.

¹²⁷⁹ Lásd: MSH 5 I/104.2. Dallamtár 123.2.

A rendkívül ritka, püünkösdi *Spiritus Sanctus docebit vos* néhány itáliai és francia kódex mellett ferences kéziratok tartalmazzák. A szöveget a műfaj katalógusa és összkiadása három dallammal ismeri, melyek közül – a koldulórendi forrásoknak, majd később a *Medicaea*-kiadásnak köszönhetően – a *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum* volt a leggyakoribb.¹²⁸⁰ A magyarországi misekönyvek közül csak két ferencesben és két esztergomi-pozsonyiban szerepel. Három franciskánus notált forrásunk, melyek pontosan követik diaton zenei mintájukat, a szövegek eltérő hosszúsága miatt elhagyják a *patrum nostrorum* szakasz melodikus anyagát.¹²⁸¹

A valamennyi európai és magyar hagyományból bőségesen dokumentálható évközi *Dilexi quoniam exaudivit* tétel¹²⁸² hazai notált feljegyzéseit az egyéni variánsok és a melizmák gyakori rövidítése, elhagyása jellemzik. A gyergyói graduále notátora az alleluia elején – minden bizonnyal tévedésből – a következő vasárnap negyedik tónusú *Dextera Domini fecit virtutem* tételének intonációját kottázta.¹²⁸³

A *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* párhuzamos külföldi forrásai alapján aligha lehet kétséges, hogy a kottás szerkönyveink közül kizárólag a Futaki Ferenc kéziratában lejegyzett *Dilexi quoniam exaudivit*-kontrafaktum a délnémet bencés tradícióból származott át a kódexbe.¹²⁸⁴ Schlager ezt az adaptációt csak két regensburgi és egy seeoni bencés, valamint egy konstanzi forrásból dokumentálja, amit egyetlen 14–15. századi wrocławwi graduálével egészíthetünk ki.¹²⁸⁵ A húsvéti tétel dallama hangról hangra követi zenei mintáját.¹²⁸⁶

Az egész Európában elterjedt, évközi *Confitemini Domino et invocate nomen eius* a hazai forrásokban ritka, a cseh, a morva és a lengyel tradíciókból pedig teljességgel hiányzik.¹²⁸⁷ Az alleluíát tartalmazó nyolc magyarországi misszáléból öt szerzetesi (ferences, domonkos, ágostonos), három pedig egyházmegyés. A középkorban mindenütt egyetlen második tónusú önálló dallammal élt a szöveg. Ezt közlik a hazai ferences énekeskönyvek is.¹²⁸⁸ Az újhelyi pálos graduále a tridenti liturgikus reform előtt a tizenkilencedik vasárnapon elhangzó *Dilexi quoniam exaudivit* dallamát megőrzendő, arra illeszti a központi római előírásnak megfelelő *Confitemini Domino et invocate nomen eius* textusát. A kontrafaktum elhagyja a jubilust, valamint a verzus belső melizmáit (*dilexi, quoniam*). Mivel a vers második szakaszára (*annuntiate inter gentes opera eius*) a mintadallamból igen kevés maradt (*vocem meam*), ezért egy kissé szervesen betoldásra kényszerül a szöveg adaptálója (*gentes opera*).¹²⁸⁹

¹²⁸⁰ KatSchlag 174 (cf. *Amavit eum Dominus et ornavit eum*: egy itáliai), KatSchlag 285 (egy francia, hat beneventán), F-MOf 159, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MEs 19, KatSchlag 302 (cf. *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*: egy itáliai), CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-MOd O I 13, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, SI-Lf 6773, MMMAe VII 470, 644, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Tn F. IV. 18, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissRouen 1495, MissTar 1500. MSIL 10, 391. Cantus Index: g01100. Usarium: Albaneta, Capua, Cassino, Granada, Kotor, Rodez, Róma, Vallombrosa.

¹²⁸¹ Dallamtár 123.3.

¹²⁸² KatSchlag 307, MMMAe VII 122, 650, Cantus Index: g02139.

¹²⁸³ Lásd: MSH 5 I/108. Dallamtár 125.

¹²⁸⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 190. oldalt.

¹²⁸⁵ KatSchlag 307, PL-WRu B 1714.

¹²⁸⁶ Dallamtár 125.1.

¹²⁸⁷ A-Gu 761, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1909, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. 6, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRm 47, F-CHRm 520, F-CO Ms. 445, F-G Cod. lat. 84, F-LA 239, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, H-Bn 259, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, I-MOd O I 7, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, PL-GNd 149, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 416, SK-BRI ZV 387, SI-Lf 6773, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissKöln 1494, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCart 1496, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissStrass 1486, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 237, 267, Henderson, W. G. 1874, 243, Lawlor, H. J. 1899, 39.

¹²⁸⁸ KatSchlag 58, MMMAe VII 81, 572, MSIL 10, 507, GrTr 340, Cantus Index: g01234.

¹²⁸⁹ Dallamtár 125.2.

A *Dulce lignum dulces clavos* az európai és a magyarországi hagyományok elhagyhatatlan tétele volt.¹²⁹⁰ Az alleluia liturgikus funkciója (*Inventio/Exaltatio Crucis, De Sancta Cruce, De facie Domini*) és szövege (*sustinere/portare, Dominum/hominum*) variábilis. Énekeskönyveink közül csak néhány írja ki a teljes jubilust.¹²⁹¹ Notált forrásaink feljegyzéseiben jónéhány olyan pontot találunk, ahol több kézirat – jellemzően a felvidéki és az erdélyi kódexek – azonos zenei variánst ad ([dul]ces clavos: ac c cgahag/ah h hgacag, [fe]rens: c/h/ha, [cae]lo[rum]: acacgag/acacg, stb.).¹²⁹²

A töviskoronáról megemlékező votívumise *Diadema spineum veneremur hodie* kezdetű alleluiájának a rövid (*cuius per aculeum*) változata külföldről szórtan adatolható.¹²⁹³ A szöveg általában új stílusú dallamokkal társult, régi stílusú melodikus anyag kontrafaktumaként rendkívül ritkán tűnt fel. Schlager egyetlen itáliai kódexben találta meg a *Dies sanctificatus illuxit nobis* újraszövegezéséeként.¹²⁹⁴ A 14. századi brassói graduále összeállítója – talán a tematikus rokonság miatt – a *Dulce lignum dulces clavos* Szent Kereszt-tétel dallamára illesztette a töviskorona-textust úgy, hogy elhagyta a *regem caelorum* szavak melodikus anyagát.¹²⁹⁵

Az *Angelus Domini descendit de caelo* Európában és Magyarországon is a húsvéti időszak elmaradhatatlan, gyakran ismételt tétele volt. Legelterjedtebb nyolcadik tónusú önálló dallama mellett három francia kódexben a *Multifarie olim Deus* kontrafaktumaként is feltűnik, de nem a széles körben használt melodikus anyag helyett, hanem választási lehetőségként az időszak különböző liturgikus alkalmaira.¹²⁹⁶ A tétel nagyszámú hazai hangjelzett forrásában a következő változatok szerepelnek. Több ferences és pálos, valamint egy késői zágrábi énekeskönyvünk elhagyja a második, *Respondens autem angelus* verset.¹²⁹⁷ Tizenkét, zömmel 16–17. századi notált kéziratunk jubilus nélküli intonációt közöl.¹²⁹⁸ Több ponton feltűnően sok kódexünk ad azonos dallamvariánsokat ([de]scen[dit]: gagcageff/gagchagef, se[debat]: d/c, [autem an]ge[lus]: ga/fg, [mulie]ri[bus]: fg/fgf, quae[ritis]: gfed/gfd), illetve eltérő szöveghelyezést (*et acce[dens]: d e fgagfg/cd fgag fg*).¹²⁹⁹

Az egész Európából viszonylag gyéren adatolható pünkösdi *Verbo Domini caeli firmati sunt alleluia*¹³⁰⁰ nem szerepel a zágrábi repertoárban, és a többi magyar úzusból is csak szórtan dokumentálható. Nyomtatványaink közül csak az 1484-es esztergomi, a pécsi és az ultramontán vette fel készletébe. A szöveget

¹²⁹⁰ KatSchlag 242, MMMAe VII 140, 631, Cantus Index: g00182.

¹²⁹¹ A-GÜ 1/43, H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 96, SK-BRm EC Lad. 3, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 68.

¹²⁹² Lásd: MSH 5 I/114. Dallamtár 126.

¹²⁹³ CH-SGs 342, CZ-OLu M III 44, D-Mbs 14623, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), MissAmiens 1487, MissAugs 1510, MissBas 1488, MissChur 1497, MissGenf 1508, MissHalb 1511, MissLyon 1688, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissNid 1519, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissReg 1485, MissSarum 1521, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissToul 1490, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissWorms 1490, MissWürz 1495. Henderson, W. G. 1874, 220. Cantus Index: g03231. Usuarium: Agen, Bordeaux, Carcassonne, Clermont-Ferrand, Cuenca, Gniezno, Grenoble, Kamień Pomorski, Konstanz, Koppenhága, Lebus, Lidzbark Warmiński, Lübeck, Lund, Messina, Saintes, Schleswig, Sevilla, Sığüenza, Strängnäs, Tarentaise, Tarragona, Uppsala, Valence. A tétel szövegváltozatairól, azok európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 156. oldalt.

¹²⁹⁴ MMMAe VIII 623.

¹²⁹⁵ Dallamtár 126.2.

¹²⁹⁶ KatSchlag 292, KatSchlag 389 (cf. *Multifarie olim Deus*: három francia), MMMAe VII 12, 645, Cantus Index: 008415, 008415.2.

¹²⁹⁷ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, H-DRt R 508, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 2, GradCsik.

¹²⁹⁸ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Efkö I. 1b, H-Ks 302, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik.

¹²⁹⁹ Lásd: MSH 5 I/106. Dallamtár 127.

¹³⁰⁰ CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 7, CZ-Pn XIII B 8, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, H-Bn 93, HR-Zu MR 70, I-Amt Ms. 607, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 8, MissAngers 1489, MissBrand 1494, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissMed 1474, MissNaum 1501, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOI 1488, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPárizs 1481, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSééz 1500, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 73, MSIL 10, 393. Usuarium: Arras, Barcelona, Bayeux, Beauvais, Besançon, Bourges, Bremen, Cambrai, Cassino, Châlons-en-Champagne, Chartres, Hamburg, Kamień Pomorski, Koppenhága, Langres, Laon, Lausanne, Le Mans, Lebus, Lidzbark Warmiński, Linköping, Lübeck, Lund, Meißen, Merseburg, Messina, Minden, Münster, Noyon, Orléans, Paderborn, Palermo, Ratzeburg, Rodez, Róma, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Schleswig, Senlis, Sens, Skara, Soissons, Théroouanne, Toul, Troia, Utrecht, Viborg.

három melodikus anyag kontrafaktumaként közlik a középkori európai kódexek. A legritkább dallamalkalmazás az *Eripe me de inimicis meis* volt. Valamivel gyakrabban, szinte kizárólag Itáliában és a ferences rendben választották az *Angelus Domini descendit de caelot*, melyet a Tridentinum, majd a II. Vatikáni Zsinat utáni graduálék kodifikáltak. A középkorban a legelterjedtebb, elsősorban a német és a közép-európai úzusokban népszerű alapidallam a *Post partum virgo* volt.¹³⁰¹ A pünkösdi textus a húsvéti tétel egyverses itáliai-ferences dallamával nálunk két koldulórendi kéziratban szerepel. A szinte hangról hangra azonos kontrafaktum csak az *et sedebat super* szavak melodikus anyagát mellőzte.¹³⁰²

Az itáliai eredetű *Natus est nobis hodie Salvator* szórtan tűnik fel a magyarországi hagyományokban valamelyik karácsonyi mise egyedüli vagy választható tételeként. Két késői kézirat, a patai és a Szántógraduále az első mise önálló darabjaként közli. Ugyanebben a liturgikus pozícióban szerepelteti három, korban és tartalomban egymáshoz igen közel álló esztergomi misszále, de a *Dominus dixit ad me* után. A *Lux fulgebit*-mise *Dominus regnavit decorem induit* tételével együtt, első helyen adja a Futaki-kézirat, egyedülként a 18. századi retrospektív zágrábi graduále. A nagymisébe kizárólag a nyomtatott pécsi misekönyv utalja a *Dies sanctificatus illuxit nobis* előtt közölt tételt. A karácsonyi alleluia külföldön rendkívül ritka, és melodikus anyagát tekintve instabil. A tétel ma ismert kilenc itáliai forrásából egy pistoiai a *Dominus regnavit decorem induit*, egy beneventán pedig a *Iustus ut palma florebit* és a *Dominus dixit ad me* kontrafaktumaként közli. Hat kézirat a forrásainkban is notált önálló dallamot adja.¹³⁰³ Az alleluia minden jel szerint Itáliából érkezhett Magyarországra, ahol keletkezési helyéhez képest meglepő ismertségre és stabilitásra tett szert, mert bár szórtan és kissé változékony asszignációval, de több magyar hagyományból is kimutatható a 14.-től a 18. századig, mindig azonos dallammal. Az esztergomi missale notatum és a patai graduále teljesen egybevágó feljegyzéseihez képest a többi énekeskönyvünkben kisebb variánsok tűnnek fel.¹³⁰⁴

A *Natus est nobis hodie Salvator* dallamára énekelt, hangjelzéssel csak három kéziratunkban szereplő *Salve crux sancta salve mundi gloria* Szent Kereszt-tételnek külföldön semmi nyoma.¹³⁰⁵ Az alleluia a 13. század elején másolt zágrábi egyházmegyes missale notatumban még csak incipittel szerepel a *De Sancta Cruce* votívmisében. Ám ettől kezdve magyarországi – elsősorban esztergomi és pálos – jelenléte folyamatos és stabil egészen a középkor végéig. A *Salve crux sancta salve mundi gloria* dallama szinte hangról hangra megegyezik karácsonyi mintájával, melynek jelenlegi ismereteink szerint ez az egyetlen kontrafaktuma. Három notált kódexünk feljegyzései a szótagok elhelyezésében mutatnak kisebb eltéréseket.¹³⁰⁶

A leggyakrabban húsvét nyolcadára asszignált *Dicite in gentibus* az Európában általános, nyolcadik tónusú önálló dallamával nálunk csak erdélyi, felvidéki és ferences kéziratokban szerepel.¹³⁰⁷ Az egységes koldulórendi lejegyzések diaton változatai élesen elválnak a szekuláris források elvétve azonos variánsokat közlő (*regna[vit]: gfga gcha-ghah/gfg agcha-gahah*), de jellemzően egyéni megoldásokkal tarkított pentaton formáitól.¹³⁰⁸

¹³⁰¹ KatSchlag 26 (cf. *Eripe me de inimicis meis*: két francia), F-Pn lat. 903, KatSchlag 164 (cf. *Post partum virgo*: hét francia, három német, két angol), A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II., CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-B Mus. ms. 40078, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 9921, D-Mbs 14083, D-Mbs 27130, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520, F-LA 239, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, H-Bn 259, PL-GNd 149, PL-GNd 196, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387. Wagner, P. 1930, 151, KatSchlag 292 (cf. *Angelus Domini descendit de caelo*: két itáliai, GrTr 361), CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, H-Bn 424, I-MOd O I 13, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 162, PL-CZ s. sign. MSIL 10, 393. Cantus Index: g01103.

¹³⁰² Dallamtár 127.1.

¹³⁰³ KatSchlag 34 (cf. *Dominus regnavit decorem induit*: egy itáliai), I-PS C 120, KatSchlag 38 (cf. *Iustus ut palma florebit*: egy beneventán), KatSchlag 244 (öt itáliai), I-MOd O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: egy beneventán), MMMAe VII 323, 632. Cantus Index: g02762. Usuarium: Marseille.

¹³⁰⁴ Lásd: MSH 5 I/109. Dallamtár 128.

¹³⁰⁵ Cantus Index: g02775. Az adatbázisban megkülönböztetés nélkül, azonos ID szám alatt szerepel a *Salve crux quae in corpore* András-, és a *Salve crux sancta salve mundi gloria* Szent Kereszt-tétel. Schlager köteteiben az *Adducuntur regi virgines post eam* kontrafaktumaként feltüntetett *Salve crux* (KatSchlag 203) a *quae in corpore* szavakkal folytatódó András-verzus.

¹³⁰⁶ Lásd: MSH 5 I/109.1. Dallamtár 128.1.

¹³⁰⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 197. oldalt.

¹³⁰⁸ Lásd: MSH 5 I/110. Dallamtár 129.

A magyar forrásokban a pünkösdi kántorböjt szombatján feltűnő *Spiritus est qui vivificat* rendkívül ritka. Schlager egyetlen itáliai kódexből ismeri a főként ferences szerkönyvekre jellemző tételt,¹³⁰⁹ melyet nálunk két pozsonyi és két szerzetesi – egy koldulórendi és egy ágostonos – misszále tartalmaz. Az alleluia három hazai notált – szintén ferences – kézírata teljesen azonos diaton dallammal, *Dicite in gentibus* kontrafaktumként közli a szöveget.¹³¹⁰

A cseh, a morva és a lengyel hagyományokban rendkívül ritka, Európa-szerte elterjedt *Surrexit Dominus vere* verzust két eltérő hosszúságú változatban adják a külföldi források. Valamennyi sankt galleni kézirat mindig a textus hosszabb formáját közli még akkor is, ha több liturgikus alkalomra írja elő.¹³¹¹ A bencés kódexek egy másik csoportja (Einsiedeln, Niederaltaich, Ottobeuren, Regensburg) – különböző napokhoz társítva – a hosszabb és a rövidebb szövegvariánst egyaránt tartalmazza.¹³¹² A szekuláris szerkönyvekben – tradíciótól függetlenül – kizárólag a rövidebb változat szerepel.¹³¹³ A maior és a minor alak melodikusan is elvált egymástól. Míg előbbi a karácsonyi *Dies sanctificatus illuxit nobis* dallamához kapcsolódott, addig utóbbi egy önálló nyolcadik tónusú zenei anyagot kapott.¹³¹⁴ A *Surrexit Dominus vere* magyar kézíratos – hét egyházmegyes, egy-egy ágostonos és bencés, valamint három ferences – és nyomtatott forrásai az alleluia vagy fényeshét szerdára vagy *Iubilare* vasárnapra jelölik ki. A Futaki-graduále és ferences énekeskönyveink önálló dallamai a dialektusban (pentaton-diaton) és a szöveg elosztásában térnek el egymástól.¹³¹⁵

A *Surrexit Dominus vere* dallama hordozta a pünkösödöt követő szombatra asszignált, igen ritka *Spiritus eius ornavit caelos* alleluia szövegét, amit a műfaj katalógusa és összkiadása csupán néhány francia és itáliai kéziratból adatol.¹³¹⁶ Az elsősorban ferences szerkönyvekben feljegyzett tétel a Tridentinum után összeállított Graduale Romanumban is helyet kapott.¹³¹⁷ Az alleluia hazai forrásai – egy pozsonyi és egy ágostonos misszále kivételével – szintén koldulórendiek. A zenei előkép lényeges módosítása nélkül

¹³⁰⁹ KatSchlag 347 (cf. *Dicite in gentibus*: egy itáliai), D-Aab 1011, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 162, PL-CZ s. sign., SI-Lf 6773, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissTroyes 1489. MSIL 10, 399. Cantus Index: g01110. Usuarium: Cassino, Granada, Rodez, Róma.

¹³¹⁰ Lásd: MSH 5 I/110.1. Dallamtár 129.1.

¹³¹¹ *Surrexit Dominus vere et apparuit Simoni Petro: at illi narrabant eis, quomodo cognoverunt eum in fractione panis* (maior): CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295.

¹³¹² CH-E 121, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 27130, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., H-SY Cod. 2, PL-GNd 149, MissSalz 1498, MissStrass 1486.

¹³¹³ *Surrexit Dominus vere et apparuit Petro* (minor): A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CZ-Pn XIV D 12, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, F-CHRm 47, F-CHRm 520, F-LA 239, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Ccc 270, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 259, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-CZ s. sign., PL-Kk 8, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRk 56, SI-Lf 6773, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBam 1507, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissKöln 1494, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissMed 1474, MissNaum 1501, MissOFESA 1491, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSééz 1500, MissSpey 1501, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWürz 1495. Forbes, A. P. 1864, 186, Henderson, W. G. 1874, 137, 2/32, 2/37, 2/39, Wagner, P. 1930, 128. Cantus Index: 008439, g02490. Usuarium: Aix-en-Provence, Angoulême, Arles, Arras, Autun, Auxerre, Bayeux, Beauvais, Besançon, Bordeaux, Bremen, Cambrai, Capua, Cassino, Chalon-sur-Saône, Chartres, Cuenca, Dol-de-Bretagne, Hamburg, Kamień Pomorski, Konstanz, Kotor, Langres, Laon, Le Puy-en-Velay, Lübeck, Meißen, Merseburg, Metz, Minden, Münster, Nantes, Orléans, Paderborn, Palermo, Ratzeburg, Rennes, Rodez, Róma, Saint-Pol-de-Léon, Senlis, Sens, Sion, Strängnäs, Tarragona, Théroouanne, Toledo, Toul, Utrecht, Uzès, Valence, Vannes, Vienne.

¹³¹⁴ KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*: öt német), KatSchlag 281 (huszonhét francia, huszonegy itáliai, tizenhét német, két angol), MMAE VII 490, 642.

¹³¹⁵ Dallamtár 130a–b.

¹³¹⁶ KatSchlag 281 (öt francia, három itáliai), CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, F-Pn lat. 903, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-MOd O I 13, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 162, PL-CZ s. sign., SI-Lf 6773, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissSeg 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissZar 1498. Cantus Index: g01111. Usuarium: Aix-en-Provence, Auch, Bordeaux, Calahorra, Carcassonne, Cassino, Girona, Granada, Maguelone, Mende, Rodez, Róma, Valladolid.

¹³¹⁷ MSIL 10, 399.

adaptált textus a *Surrexit Dominus vere* ferences dallamváltozatával szerepel hangjelzett kéziratokban.¹³¹⁸

A *Confitemini Domino quoniam bonus* alleluíát, mely valamennyi európai és magyarországi tradícióban ismert volt, több liturgikus funkcióban (húsvét és pünkösd vigíliája, rogációs és egyházi rendekért bemutatott mise) használták a középkor folyamán. A különböző asszignációkhoz két önálló, de melodikusan rokon, nyolcadik tónusú dallam tartozott. A keresztyáró napokon elhangzó tétel¹³¹⁹ 14–18. századi hazai notált feljegyzései közül viszonylag sok negligálja a jubilust.¹³²⁰ A jellemzően egyedi dallamvariánsok mellett néhány helyen feltűnnek azonos megoldások is ([quo]niam: *ahc cda/ac hcda, bo[nus]: agf-gahcha/agf-gacha*).¹³²¹

A rogációs dallamnak ma egyetlen kontrafaktumáról tudunk, melynek egyedüli forrása egy 17. századi romanizált pálos graduále. A kéziratban az évközi tizenkilencedik vasárnapon szereplő *Confitemini Domino et invocate nomen eius* szövege felett a *Confitemini Domino quoniam bonus* melodikus anyagát találjuk, mégpedig a mintadallam esztergomi változatával hangról hangra megegyezően.¹³²²

Schlager az európai úzusokban mérsékelten, a magyar hagyományokban általánosan ismert, évközi *In exitu Israel de Aegypto*t három melodikus anyaggal adatolja. Francia kéziratokban a *Dies sanctificatus illuxit nobis* dallamával szerepel, két monzai kódexben egy önálló hatodik tónusú zenei anyaggal, több itáliaiban és németben pedig egy olyan dallammal, melynek tónusba sorolása – a jubilus záróhangjának változékonysága miatt – nem egységes. A verzus a dallam mozgása, a főhangok és a belső zárlatok szerint negyedik tónusú, a jubilus finálisa viszont többféle lehet. A műfaj összkiadása a *d* (második tónus) és az *f* (hatodik tónus) záróhangos változatot ismeri és adatolja.¹³²³ A magyarországi hangjelzett kéziratok mindig nyolcadik tónusú zárlatot képeznek *c*-re, *g*-re vagy *f*-re notálva.¹³²⁴ Mindhárom lejegyzésnek léteznek külföldi párhuzamai.¹³²⁵ Hét késői énekeskönyvünk elhagyja a *Facta est Iudaea* második verset.¹³²⁶ Hangjelzett kézirataink meglehetősen variabilis melodikus anyagának változatai legtöbbször egy-egy forrásban tűnnek fel.¹³²⁷

A romanizált újhelyi pálos graduále az évközi tizennyolcadik vasárnap *Timebunt gentes nomen tuum* tételéhez¹³²⁸ egyedül álló módon az *In exitu Israel de Aegypto* dallamát adja. A kézirat szerkesztője meglehetősen szabadon, sok részlet elhagyásával alkalmazta a mintadallamot az új szövegre, és a jubilus mellőzésével mintegy negyedik tónusúvá formálta azt.¹³²⁹

A Magyarország valamennyi hagyományában, kézíratos és nyomtatott szerkönyveiben folyamatosan szereplő *Haec est vera fraternitas quae vicit* vértanú-alleluia külföldön főként itáliai, cseh, morva, elszórtan

¹³¹⁸ Dallamtár 130.1.

¹³¹⁹ KatSchlag 277, MMAe VII 84, 641, Cantus Index: 507011, g01076.

¹³²⁰ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114, HR-Za 158, HR-Za II.a.25, HR-Za II.a.31, HR-Za III.d.175, HR-Za VII. 104, HR-Zu MR 108, HR-Zu MR 191, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, TR-Itks 49.

¹³²¹ Lásd: MSH 5 I/112. Dallamtár 131.

¹³²² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 224. oldalt. Dallamtár 131.1.

¹³²³ KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*: nyolc francia), KatSchlag 52 (tíz itáliai, tizenhárom német), lásd még 2d: CZ-HKm 40 (II A 2), D-DS Ms 868, D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-GNd 196, PL-WRu 7566, PL-WRu M 1194, GrTr 348, 6f: A-Gu 17, KatSchlag 217 (két itáliai), MMAe VII 221, 224, 571, 624, Cantus Index: 008427.1.

¹³²⁴ 8c: A-GÜ 1/43, H-Bn 172b, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRm EC Lad. 3, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 60.

8g: H-Bu A 114, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 1a, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, SK-BRsa 67, GradCsik.

8f: H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 759, TR-Itks 49, TR-Itks 68.

¹³²⁵ 8c: A-Ssp A. VII. 20, CZ-Bam 6/11, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-KI Theol. Quarto 5, H-Bn 259, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-WRu B 1714, GradPass 1511.

8g: A-KN CCI 588, CH-Fco Ms. 9, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, D-Aab 1011, F-Pn lat. 9435, H-Bn 424, PL-Wn Rps BOZ 151, SK-BRI ZV 387, SI-Lf 6773.

8f: A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II., D-B Mus. ms. 40078, D-Mbs 9921, D-TRs 2554/2119, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-WRK 56, PL-WRu I. F. 386. Wagner, P. 1930, 169.

¹³²⁶ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, GradCsik.

¹³²⁷ Lásd: MSH 5 I/113. Dallamtár 132.

¹³²⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 202. oldalt.

¹³²⁹ Dallamtár 132.1.

lengyel és egy-két délnémet forrásban tűnik fel.¹³³⁰ Az egyik Isztambulban őrzött énekeskönyvünk *c* transzpozícióban jegyzi a tétel dallamát. A Futaki-graduále olyan szövegváltozatot közöl (*vicit omnia crimina mundi*), melynek párhuzamára eddig nem bukkantunk. A jubilust teljes terjedelmében csak az esztergomi missale notatum és a Bakócz-graduále írja ki. Gyakori a verzus *quae* melizmájának jelentős rövidítése.¹³³¹ A verzus néhány pontján azonos dallamvariánsok szerepelnek (*vi[cit]: gcah/gacah, [secu]ta: acag/ahag, in[clita]: h/c/a*). Egy-egy szakaszban jellegzetes az erdélyi és a szepesi graduále szövegelosztása (*quae vicit, mundi crimina*).¹³³²

A szintén mártír-ünnepre előírt *Qui sequitur me non ambulat in tenebris* nagyon ritka tétel. A műfaj katalógusa és összkiadása mindössze hat itáliai kéziratból dokumentálja egy olyan második tónusú dallammal, mely a Medicea-kiadást követően a Graduale Triplexbe is bekerült. A tételnek újabban néhány krakkói és ferences adata is ismertté vált.¹³³³ A magyarországi források közül egy koldulórendi és egy ágostonos misekönyv, valamint Kálmáncsehi Domonkos New Yorkban őrzött misszáléja közli az alleluia szövegét, mely az esztergomi nyomtatványok egymást követő kiadásában is szerepel. Az újhelyi pálos graduále *Haec est vera fraternitas quae vicit*-kontrafaktumából, mely jól felismerhetően követi mintáját, a két szöveg eltérő hosszúsága miatt kimaradt a *Christum secuta est inclita tenet regna* szakasz melodikus anyaga.¹³³⁴

Mind Magyarországon, mind külföldön két szövegváltozattal és két dallammal volt ismert a hitvallók igen ritka *Serve bone et fidelis* alleluiaja. Egy nyolcadik tónusú rövid formát (*Serve bone et fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam!*) a műfaj katalógusa mindössze két itáliai kódexből regisztrál. Az újabb forrásadatok alapján úgy tűnik, hogy ez a változat külföldön egy szűk délnémet-észak-itáliai régióban lehetett használatban. Egy szintén rövid, de eltérő szövegű (*Serve bone et fidelis, intra in gaudium Domini tui!*), ötödik tónusú alakot valamivel több itáliai forrás tartalmaz.¹³³⁵ Nálunk az első változat dominált, melyet öt énekeskönyvünk mellett tíz, főként pálos és esztergomi kéziratoss misszálé, valamint a remeterendi, a pécsi és az esztergomi nyomtatványok közöltek. Sajátos formát rögzített a kassai graduále, két augsburgi mintapéldányból másolt misekönyv és Pálóczi György esztergomi érsek misszáléja. Ezekben a kéziratokban a két rövid textus összeolvadásával egy hosszabb szövegváltozat szerepel: *Serve bone et fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui!* Az alleluia öt hazai notált forrása közül az esztergomi misszálé és a Bakócz-graduále közel azonos dallamalakot ad, a három másik pedig néhány ponton együtt tart (*et: fffe, fu[isti]: fal/fga, con[stituam]: g/f*).¹³³⁶

Egy késői pálos graduále egyedül álló módon a *Serve bone et fidelis* dallamát rendelte a hitvallók ünnepére asszignált *Beatus vir qui suffert tentationem* szöveghez.¹³³⁷ A kontrafaktum megalkotója kevés változtatást hajtott végre a mintadallamon. Elmaradt az intonáció jubilusa, a verzus belső nagy melizmája (*multa*) jelentősen lerövidült, és a zenei tagolások kissé átrendeződtek.¹³³⁸

¹³³⁰ KatSchlag 348 (tizenkilenc itáliai), MMAE VII 202, 659, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-Mbs 14083, E-Mn Vitr. 20–4, F-Pa 197, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 93, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-PE Rks. L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu B 1714, MissAugs 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissÉvora 1509, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissPrag 1498. MSIL 11, 147, 160, 185, 199, 226, 237, 334. Graham, B. F. H. 1999, 193. Cantus Index: g00189. Usuarium: Albaneta, Aquileia, Arles, Cosenza, Dubrovnik, El Burgo de Osma, Embrun, Granada, Jaén, Messina, Rodez, Róma, Toledo, Vallombrosa.

¹³³¹ HR-Za III.d.204, RO-AJ R. IX. 57, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 49, TR-Itks 68, CantCsik.

¹³³² Lásd: MSH 5 I/115. Dallamtár 133.

¹³³³ KatSchlag 88, MMAE VII 418, 582, GrTr 480, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, I-Amt Ms. 607, I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Vat. lat. 7018, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-PE Rks. L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPlock 1520. MSIL 11, 405. Cantus Index: g01297. Usuarium: Aquileia, Arles, Bordeaux, Capua, Cosenza, Granada, Jaén, Liège, Messina, Metz, Nantes, Rodez, Róma, Vallombrosa.

¹³³⁴ Dallamtár 133.1.

¹³³⁵ KatSchlag 215 (nyolc itáliai), I-IV LX (91), I-MO d O I 7, I-MO d O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, KatSchlag 326 (két itáliai), A-Gu 761, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, GradPass 1511, MMAE VII 453, 455, 624, 653, I-VCd 186 (*Euge serve bone fidelis quia in pauca fuisti fidelis*). Cantus Index: g02684.

¹³³⁶ Lásd: MSH 5 I/116. Dallamtár 134.

¹³³⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 164. oldalt.

¹³³⁸ Dallamtár 134.1.

Tónusváltó tételek

A magyarországi források alleluiáinak egy részét több tónusban is feljegyezték. A tónusok közötti váltásnak több megvalósulási formája létezett. A legegyszerűbb és legegységesebb eljárás ugyanannak a – transzpozíció nélküli – dallamnak szekund különbséggel való lejegyzése volt. Így válik a *d*-re írt első tónusból *e*-re notált harmadik (*Iam non estis hospites et advenae*), az *f*-re jegyzett ötödikből *g* zárlatú hetedik (*Laus tibi Christe Te martyrurum candidatus*), vagy a hatodik (*f*) tónusból nyolcadik (*g*, *Dulcis mater dulci nato, Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*). Transzpozíció nélküli lejegyzésre még egy példát ismerünk kéziratunkban: az *In die resurrectionis meae* első (*d*) és hetedik (*g*) tónusú formáját. Rendkívül ritka, amikor egy azonos finálisú dallam tonalitása a *b* előjegyzés vagy módosítójel miatt változik meg, amint az a 7*g* vagy 1*g* tónusú *Magnus Dominus et laudabilis valde* esetében történik. Bizonytalanabb a tonalitás megítélése, értékelése azokban az esetekben, amikor az egyik tónus transzpozícióban szerepel. Énekeskönyveinkben leggyakrabban az *e*-re notált harmadik tónus alakul át *a*-ra írt első tónussá. Bár utóbbi létezését elsősorban transzpozíció nélküli, *d* lejegyzései, valamint külföldi előfordulásai alátámaszthatják, az egyes kéziratok esetében mégis felmerülhet a lehetősége annak, hogy valójában *a*-ra jegyzett harmadik tónusú dallamot rögzítenek, melyből tévedésből hiányzik a *b* előjegyzés vagy módosítójel.¹³³⁹ Forrásainkban több olyan tételt is találunk (*Domine refugium factus es nobis*, *Post partum virgo* és kontrafaktumai), melyekben a tónusváltást az intonáció zárlatának megváltoztatása okozza. Ugyanaz a dallam második, negyedik vagy nyolcadik tónusú értelmezést nyerhet attól függően, hogy a záróhangja felfelé vagy lefelé módosul (2*d*, 4*e*, 8*c*). Elvértve előfordul olyan eset is (*Domine refugium factus es nobis*), amikor a jubilus látszólagos befejezetlensége eredményez tónusváltást. Ilyenkor a notáció nyújthat támpontot a jelenség megítéléséhez.

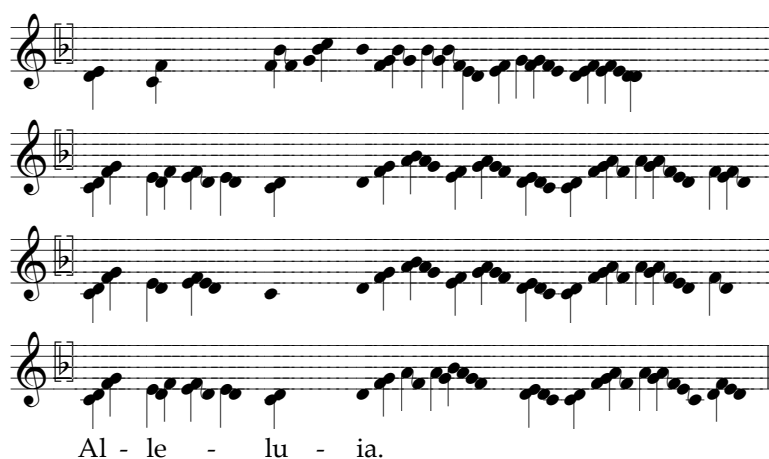
alapidallam	kontrafaktum	tónus
<i>Adducentur regi virgines post eam</i>		1a 3e
	<i>Veni Domine et noli tardare</i>	1a 3e
	<i>Paratum cor meum Deus</i>	1a 3e
<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>		1a 3e
<i>Christus resurgens ex mortuis</i>		1a 3e
<i>Iam non estis hospites et advenae</i>		1d 3e
<i>Qui confidunt in Domino</i>		1d
	<i>Candor est lucis aeternae</i>	1d 4e
<i>In die resurrectionis meae</i>		1d 7g
<i>Domine refugium factus es nobis</i>		1d 7g
<i>Magnus Dominus et laudabilis valde</i>		1g 7g
<i>Post partum virgo</i>		2d 4e 8c
	<i>Per manus autem apostolorum</i>	2g 4e 8c
	<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	2d 4e
	<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	2d 4e
	<i>Lauda anima mea Dominum</i>	2d 8c
<i>Dextera Dei fecit virtutem</i>		2d 4e
<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>		2d 4e
<i>Vox exultationis et salutis</i>		2a 8g
<i>Te martyrurum candidatus</i>		5f
	<i>Laus tibi Christe Te martyrurum candidatus</i>	5f 7g
<i>Dulce lignum dulces clavos</i>		8g
	<i>Dulcis mater dulci nato</i>	6f 8g
<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>		6f 8g
<i>Deus iudex iustus fortis</i>		6c 8g

A szüzek miséjére asszignált *Adducentur regi virgines post eam* dallama még két fő szöveggel élt: *Veni Domine et noli tardare*, *Paratum cor meum Deus*. A középkorban mindhármát ismerte egész Európa és Magyarország valamennyi hagyománya.¹³⁴⁰ A kommúnis tétel tonalitása már a legkorábbi európai források-

¹³³⁹ Erre a lehetőségre a kéziratokba utólag, rendszertelenül beírt módosítójelek hívják fel a figyelmet.

¹³⁴⁰ KatSchlag 203, MMMAe VII 6, 617, Cantus Index: g01383.

ban ingadozik. A leggyakoribb 3e (3a) változat¹³⁴¹ mellett feltűnik az 1a (1d) variáns is.¹³⁴² Ugyanez a tonális kettősség jellemzi a magyar énekeskönyveket is. Míg a felvidéki kódexek az 1a,¹³⁴³ addig a többi notált kézirat a 3e változat mellett dönt.¹³⁴⁴ Előbbiek választása mögött feltehetően a környező cseh és lengyel tradíciók hatása állhat, melyeknek szerkönyveiben ugyanez a tonális és transzpozíciós megoldás szerepel. Az első tónusú forma négy hazai forrása közül a két kassai graduále szinte teljesen azonos daltamot közöl, a 18. századi zágrábi énekeskönyv viszont elkülönül egyrészt a *d* lejegyzés miatt, másrészt pedig azért, mert *Alleluia*-intonációként a *Posuisti Domine super caput eius* bevezetését notálja.¹³⁴⁵ Mindkét jelenség a zágrábi liturgia 14. század eleji domonkos reformjával magyarázható tekintve, hogy a retrospektív hazai kézirat adatának párhuzamát Humbertus normálkönyvében találjuk. A harmadik tónusú feljegyzésekben gyakori a rövidítés.¹³⁴⁶ Jellegzetes a *regi virgines* két, szekund eltéréssel közölt formája (*ghcd da ad ch alfahc cg gc ha a*). A verzusban elvétve rendhagyó szótagelhelyezésekkel is találkozhatunk (*post eam, [of]feren[tur]*).¹³⁴⁷

Kassai graduále – Zágrábi graduále – Domonkos normálkönyv: *Adducentur regi virgines post eam*
 Domonkos normálkönyv: *Posuisti Domine super caput eius*

Az ádvent negyedik vasárnapjára jegyzett *Veni Domine et noli tardare*¹³⁴⁸ csak a kassai graduáléban szerepel 1a lejegyzésben.¹³⁴⁹ Elszórt párhuzamai főként délnémet, cseh, morva és lengyel kódexekben tűnnek fel.¹³⁵⁰ A többi hangjelzett forrásunk a jóval elterjedtebb harmadik tónust preferálja.¹³⁵¹ Közülük csak

¹³⁴¹ A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. VII. 20 (3a), A-VOR 254 (3a), A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2) (3h!), D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mu 2° Cod. ms. 156 (3a), D-TRs 2554/2119, E-Mn Vitr. 20–4, F-G Cod. lat. 84, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, H-Bn 259, I-BV VI 34, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 76 (3a), I-Tn F. IV. 18 (3a), PL-CZ s. sign., PL-Kl RL 1 (3a), PL-PE Rks. L. 2 (3a), PL-Wn Rps BOZ 151, SK-BRI ZV 387 (3a), GradPass 1511 (3a).

¹³⁴² A-Gu 17, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-B Mus. ms. 40078, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 9921 (1d), D-WB Ms. 1, GB-Lbl Add. 23935 (1d), I-Rss XIV L1 (1d), I-VCd 56, PL-GNd 195, Pl-Kk 3, Pl-Kk 44, Pl-Kk 45, PL-LZa s. sign., PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194. Wagner, P. 1930, 231.

¹³⁴³ H-Bn 172a, H-Bn 172b, HR-Zu MR 6 (1d), SK-Sk Mus 1.

¹³⁴⁴ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Efkö I. 1b, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, SK-BRm EL 18, TR-Itks 49, TR-Itks 68.

¹³⁴⁵ Lásd: MSH 5 I/10. Dallamtár 10.

¹³⁴⁶ jubilus: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, TR-Itks 49, TR-Itks 68. verzus: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, RO-BRbn I. F. 67, TR-Itks 49, TR-Itks 68.

¹³⁴⁷ Lásd: MSH 5 I/51. Dallamtár 62.

¹³⁴⁸ KatSchlag 203, Cantus Index: g00532, g00532.1.

¹³⁴⁹ Dallamtár 10.1.

¹³⁵⁰ A-Gu 17, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pak P 7, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 9921 (1d), F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, GB-Lbl Add. 23935 (1d), H-Bn 259, I-MOd O I 7, I-Rss XIV L1 (1d), PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-WRu 7566, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194.

¹³⁵¹ A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14 (3a), A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925 (3a), CH-Fco Ms. 9, CZ-Pu XII A 21, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078 (3a), D-DS Ms 868 (3a), D-Kl Theol. Quarto 5 (3a), D-Mu 2° Cod. ms. 156 (3a), D-WB Ms. 1 (3a), E-Mn Vitr. 20–4, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, I-

néhány közli a teljes jubilust és a verzus *facinora* melizmáját,¹³⁵² melynek szótagelosztása a késői zágrábi graduáléban eltér az általános megoldástól. A ferences és a pálos kéziratok a tétel végéhez hozzáfűzik az *Israel* szót.¹³⁵³

Az évközi *Paratum cor meum Deus*¹³⁵⁴ négy énekeskönyvünkben első tónusú.¹³⁵⁵ Közülük a kassai és a szepesi kódex *d*-re, a 14. századi brassói és az Ulászló-graduále pedig *a*-ra notálja a dallamot. Mindhárom alaptétel első tónusú a kassai graduálékban, kettő a szepesi és a brassói kéziratban – melyeknek ádventi szakasza hiányzik –, és szintén kettő az Ulászló-graduálékban, melyben nem szerepel a szüzek kommúnis tétele. A *Paratum cor meum Deus* első tónusú külföldi példái között, melyek az ádventi tétellel lényegében azonos körből adatolhatók, ritka a *d* lejegyzés.¹³⁵⁶ A nálunk és Európában is gyakoribb harmadik tónusú forma¹³⁵⁷ *h* transzpozíciója unikálisnak tekinthető. Énekeskönyveink közül kizárólag a felvidéki graduáléból, külföldről pedig jelenleg csak egy cseh és egy lengyel kódexből ismerjük ezt a megoldást.¹³⁵⁸ A harmadik tónusú dallam hazai feljegyzései meglehetősen variábilisak. A ferences melodikus és szövegváltozatok (*psallam tibi gloria a psallam in gloria* helyett) magától értetődően élesen elválnak az egyházmegyésektől, melyekben a gyakori rövidítés¹³⁵⁹ és a kisebb variánsok (*para[tum]: defg g/d efg, meum De[us]: gahc h acaga/gac c ahchaga*) mellett a *paratum cor meum cantabo et psallam* szakaszban egy jelentősebb eltérés is feltűnik. Néhány, jellemzően felvidéki és erdélyi kézirat ezt a részt, vagy annak egy részletét szekunddal magasabban adja.¹³⁶⁰

Missale Notatum Strigoniense – Brassói graduále: *Paratum cor meum Deus*

A húsvéti *Nonne cor nostrum ardens erat* a magyar úzusok közül a zágrábinak, a felvidékieknek és az erdélyi szásznak volt stabil eleme. A pálos források nem ismerik, az esztergomiak közül pedig csak egy, a legszűkebb értelemben vett központi hagyományt, annak fővonalát követő kódexcsoportban tűnik fel tartalék tételként. A nyomtatványok közül csak az ultramontán és a zágrábi közli. Az Európában széles körben ismert, elsősorban francia területen népszerű tétel használatában csak az itáliai tradíciók voltak

BV VI 34, I-Mod O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-GNd 196, PL-Kl RL 1 (3a), PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu B 1714, Sl-Lf 6773, GradPass 1511 (3a), Wagner, P. 1930, 12 (3a), GrTr 36.

¹³⁵² jubilus: H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 1a, H-Efkö I. 3a, HR-Zu MR 6, SK-BRm EC Lad. 3, GradCsik. verzus: H-Efkö I. 1a, H-Efkö I. 3a, SK-BRm EC Lad. 3, TR-Itks 49, TR-Itks 68.

¹³⁵³ Lásd: MSH 5 I/51.1a–b. Dallamtár 62.1a–b.

¹³⁵⁴ KatSchlag 203, MMMAe VII 372, 618, Cantus Index: g01238.2.

¹³⁵⁵ Dallamtár 10.2.

¹³⁵⁶ A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mu 2° Cod. ms. 156, E-Mn Vit. 20–4 (1d), F-CO Ms. 445, GB-Lbl Add. 23935 (1d), H-Bn 259, I-BV VI 33, I-Rss XIV L1 (1d), I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Tn F. IV. 18, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194. Wagner, P. 1930, 168.

¹³⁵⁷ A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254 (3a), A-Wn Cod. ser.n. 1925 (3a), B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078 (3a), D-DS Ms 868 (3a), D-Kl Theol. Quarto 5 (3a), D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, F-CHRM 520, F-G Cod. lat. 84, F-Mof 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, H-Bn 424, I-BV VI 34, I-MEs 19, I-Mod O I 7, I-Mod O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-GNd 196, PL-Kl RL 1 (3a), PL-Wn Rps BOZ 151, SK-BRI ZV 387 (3a), Sl-Lf 6773, GradPass 1511 (3a), GrTr 344.

¹³⁵⁸ CZ-Pn XIII B 17, PL-WRu B 1714.

¹³⁵⁹ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49. verzus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57.

¹³⁶⁰ Lásd: MSH 5 I/51.2. Dallamtár 62.2.

visszafogottak.¹³⁶¹ Az alleluia három különböző, önálló, első tónusú dallammal, szöveg- (*dum nobis loqueretur/dum loqueretur nobis*) és zenei variánsokkal szerepel a régi stílusú külföldi repertoárban. Az egyik változat az észak-francia és a német hagyományokat jellemezte, a másik Dél-Franciaországot, a harmadik pedig Beneventót.¹³⁶² Forrásaink az első variáncsoport megoldásait követik. A *d*-re írt első tónus mellett később, főként a délnémet, a cseh és a lengyel úzusokban az 1a lejegyzés is általánosan elterjedt.¹³⁶³ Nálunk az első (1d) a kolozsvári és a felvidéki kódexben, valamint az Apponyi-kancionáléban, a második (1a) pedig a Futaki-, az Ulászló-, a szepesi és a brassói graduáléban tűnik fel. Négy kéziratunk a lejegyzés módosításával 3e tónusúvá alakítja a dallamot. Ugyanígy találjuk a tételt a nyomtatott passau graduáléban, *a* transzpozícióban pedig egy 13. századi premontrei és trieri kódexben.¹³⁶⁴ Énekeskönyveink első tónusú lejegyzései jóval variábilisabbak, egyéni változatokban bővelkedőbbek, mint a harmadik tónusú adatok.¹³⁶⁵

A mind Európában, mind hazánkban általánosan ismert, széles körben elterjedt, húsvéti *Christus resurgens ex mortuis* három dallammal szerepel Schlager köteteiben. Egy második tónusút egyetlen itáliai, egy nyolcadikat pedig hét francia kódexből adatol a szerző. A legelterjedtebb első tónusú melodikus anyagot *d*-re és *a*-ra írt változatban is regisztrálta.¹³⁶⁶ Az európai forrásadatok alapján úgy tűnik, hogy – régiótól függetlenül – a transzponált forma jóval gyakoribb volt, mint a transzpozíció nélküli.¹³⁶⁷ Hasonló a helyzet a dallam magyarországi lejegyzéseinél is. A tétel tizenöt hazai notált adatából csak öt 1d tónu-

¹³⁶¹ A-Wn Cod. 4812, B-Br II 3823, CH-Sk Ms. 19, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, I-BV VI 34, I-VCd 56, I-VCd 162, H-SY Cod. 2, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 8, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBam 1507, MissBraga 1538, MissBrand 1494, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissKöln 1494, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissLyon 1688, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSchwerin 1480, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissTar 1500, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499. Forbes, A. P. 1864, 167, 300, Henderson, W. G. 1874, 127. Cantus Index: 507021. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Arles, Arras, Astorga, Auxerre, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Bazas, Beauvais, Besançon, Béziers, Bordeaux, Bourges, Bremen, Bressanone, Burgos, Calahorra, Cambrai, Carcassonne, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Chartres, Cluny, Córdoba, Cosenza, Coutances, Cuenca, Die, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osma, Embrun, Hamburg, Jaén, Kamień Pomorski, Kopenhága, La Seu D’Urgell, Langres, Laon, Lausanne, Le Mans, Lebus, Lidzbark Warmiński, Limoges, Linköping, Lisieux, Lleida, Lübeck, Lund, Mâcon, Meaux, Mende, Messina, Metz, Münster, Nantes, Narbonne, Nîmes, Norwich, Noyon, Orléans, Palermo, Pamplona, Perugia, Plasencia, Ratzeburg, Reims, Rennes, Rouen, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Schleswig, Senlis, Sens, Sigüenza, Soissons, Strängnäs, Tarentaise, Théroüanne, Toledo, Toul, Troia, Uppsala, Utrecht, Uzès, Valence, Valladolid, Vannes, Viborg, Viviers, Zamora.

¹³⁶² KatSchlag 115 (tizenhárom francia, nyolc német, két angol), KatSchlag 129 (tizenkilenc francia, két itáliai, egy angol), KatSchlag 152 (öt beneventán), MAMAe VII 332, 333, 334, 590, 595, 602.

¹³⁶³ A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807 (1d), A-KN CCI 73, A-KN CCI 588 (1d), A-Ssp A. IV. 14 (1d), A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13 (1d), D-B Mus. ms. 40078 (1d), D-BAs Lit. Hs. 22, D-KI Theol. Quarto 5 (1d), D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-MOf 159, F-Pn lat. 780, GB-Lbl Add. 23935 (1d), H-Bn 259, I-Rss XIV L1 (1d), I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-GNd 196, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386 (1d), PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387. Wagner, P. 1930, 127.

¹³⁶⁴ D-DS Ms 868 (3a), D-TRs 2554/2119 (3a), GradPass 1511.

¹³⁶⁵ Lásd: MSH 5 I/14, I/56. Dallamtár 14, 67.

¹³⁶⁶ KatSchlag 91 (egy itáliai), KatSchlag 140 (huszonhat francia, tizenhét itáliai, huszonhárom német, két angol), KatSchlag 193 (hét francia), MAMAe VII 69, 70, 71, 583, 598, 614, Cantus Index: 507009.

¹³⁶⁷ A-Gu 17, A-Gu 807 (1d), A-KN CCI 588 (1d), A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9 (1d), CZ-Bam II, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011 (1d), D-Au Cod. I, 2, 4°, 13 (1d), D-B Mus. ms. 40078, D-KI Theol. Quarto 5, D-Mbs 9921 (1d), D-Mbs 14013 (1d), D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520 (1d), F-CO Ms. 445, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132 (1d), F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935 (1d), H-Bn 259, H-Bn 424 (1d), I-BV VI 34 (1d), I-MEs 19 (1d), I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rss XIV L1 (1d), I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231 (1d), I-Tn F. IV. 18 (1d), I-VCd 56 (1d), PL-CZ s. sign., PL-GNd 196 (1d), PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-Wn Rps BOZ 151 (1d), PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, SI-Lf 6773 (1d), GradPass 1511. Wagner, P. 1930, 120.

sú.¹³⁶⁸ Négy kézirat (esztergomi, pálos, zágrábi) viszont – a külföldi szakirodalomban ismeretlen megoldással – *e-re* írja, és harmadik tónusúként értelmezi a tételt.¹³⁶⁹ Ennek a megoldásnak egyelőre csak egy 13. századi premontrei és prágai forrásban bukkantunk a párhuzamára, előbbiben *a*, utóbbiban *h* lejegyzésben.¹³⁷⁰ A harmadik tónusú forma alapvetően egységes hazai adataival szemben¹³⁷¹ az első tónusú igen variábilis. Gyakori a melizmák redukálása, előfordul eltérő szótagelosztás (*Christus, mors illi, dominabitur*), és szekund eltéréssel notált dallamrészlet is (*ultra non*).¹³⁷²

A sem Európában, sem hazánkban nem túl gyakori *Iam non estis hospites et advenae* a magyar hagyományok közül a zágrábiban és a pécsiben nem szerepel. Az apostolok ünnepére szánt tételt főként német források közölték,¹³⁷³ harmadik tónusú dallamot rendelve a szöveghez.¹³⁷⁴ Ugyanebben a tonális értelmezésben találjuk hazai énekeskönyveink többségében is. Az esztergomi missale notatum és a Bakócz-graduále kommúnis szakasza ugyanezt a melodikus anyagot szekunddal lejjebb, első tónusban adja.¹³⁷⁵ Erről a tonális variánsról nem tud a szakirodalom. Párhuzamát eddig csak egy 13. századi svéd kódexben találtuk meg.¹³⁷⁶ Hogy énekeskönyveinkben a két tónus közötti választásban lehetett némi bizonytalanság, az a harmadik tónusú *Alleluia*-intonációkból sejtethető.¹³⁷⁷

Felvidéki graduále – Bakócz-graduále: *Iam non estis hospites et advenae*

Feltehetően az ünnep késői, 1457-es egyetemes elrendelése okozhatja, hogy bár *Transfiguratio Viderunt ingressus tuos* introitussal kezdődő miséjének szöveganyaga alapvetően stabil, a tételek dallamai – köztük a *Candor est lucis aeternae* alleluiaé –, Európa-szerte rendkívül heterogének. A műfaj összkiadása öt régi és hét új stílusú dallammal regisztrálja a Tridentinum előtti szerkönyvekből viszonylag gyéren és szórtan adatolható alleluia-verset,¹³⁷⁸ melyek közül nyolc kontrafaktum.¹³⁷⁹ A magyarországi szerkönyvek

¹³⁶⁸ H-Bn A 4, H-Bu Cod. lat. 123, H-Es 2-36-4/7875, TR-Itks 60, GradCsik.

¹³⁶⁹ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Efkö I. 1a, HR-Zu MR 6, SK-BRm EC Lad. 3.

¹³⁷⁰ CZ-Pn XIII B 17 (3h), D-DS Ms 868 (3a).

¹³⁷¹ Lásd: MSH 5 I/57. Dallamtár 68.

¹³⁷² Lásd: MSH 5 I/15. Dallamtár 15.

¹³⁷³ A-Gu 761, A-KN CCI 73, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-SGs 340, CH-SGs 359, CZ-Pn XIII B 8, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-GNd 149, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSpey 1501, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissWorms 1490, MissWürz 1495. Graham, B. F. H. 1999, 188, Wagner, P. 1930, 226. Cantus Index: g02683. Usuarium: Aquileia, Bressanone, Eichstätt, Kamień Pomorski, Konstanz, Koppenhága, Lund, Meißen, Merseburg, Strängnäs, Viborg.

¹³⁷⁴ KatSchlag 197 (két itáliai, tizenkét német), MMAe VII 252, 616, A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XII A 21, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-GNd 195, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-WRu B 1714, GradPass 1511.

¹³⁷⁵ Lásd: MSH 5 I/28. Dallamtár 35. A tétel a Bakócz-graduáléban Tamás apostol ünnepén harmadik tónusú.

¹³⁷⁶ SK-BRI ZV 387.

¹³⁷⁷ Lásd: MSH 5 I/60. Dallamtár 71.

¹³⁷⁸ I-Amt Ms. 607, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu M 1194, MissAngers 1489, MissGenf 1508, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPoznań 1524, MissTar 1500, MissTrier 1608, MissTurku 1488, MissWro 1483, MissWro 1499, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 344. Cantus Index: g00320. Usuarium: Aquileia, Badajoz, Bourges, Embrun, Huesca, Lebus, Lleida, Metz, Milánó, Münster, Nantes, Orléans, Palma de Mallorca, Reims, Róma, Saint-Brieuc, Sens, Soissons, Tarentaise, Tarragona, Valence, Vallombrosa, Vannes, Vienne, Zamora.

közül hét vegyes rítusú kézirat és – a pécsi kivételével – valamennyi nyomtatott misszálé tartalmazza a tétel szövegét. Tizenkét hangjelzett forrásunk nyolc különböző melodikus anyaggal közli a textust. A csíksomlyói kancionále és a Szántó-graduále dallama szinte teljesen azonos, csak az intonáció *d*, illetve *e* záróhangja választja el őket egymástól.¹³⁸⁰ Az *Alleluia* és a verzus eleje a *Qui confidunt in Domino* zenei anyagát idézi, a folytatásban azonban már csak a *d* belső zárlatok és a nagy melizma elhelyezése rokonítja a tételeket.

Valamennyi külföldi és magyarországi hagyomány elmaradhatatlan tétele volt az *In die resurrectionis meae*. A húsvéti időben gyakran (szentek ünnepei, votívmisék) elhangzó alleluiát két változatban tartalmazzák forrásaink. A hazai – és az európai – kéziratok többsége hetedik tónusú lejegyzést ad.¹³⁸¹ Az esztergomi missale notatum, a Bakócz- (Vitalis miséjében), a Szántó- és a 18. századi zágrábi graduále – feltehetően itáliai praxist követve¹³⁸² – ugyanezt a dallamot *d*-re írja, első tónusúvá alakítva a tételt. Az alig variálódó első tónusú változattal ellentétben¹³⁸³ a hetedik tónusú forma melodikus anyaga meglehetősen változékony énekeskönyveinkben. A jubilust számos kézirat negligálja.¹³⁸⁴ Néhány ponton több kódex azonos dallamvariánst közöl ([di]e: *dch-cdg/dh-cdg/dca-cdg*, [re]sur[rectionis]: *ahc/ac*). A leginstabilabb a *praecedam* szó melizmájának az elhelyezése.¹³⁸⁵

A széles körből adatolható, évközi *Domine refugium factus es nobis*, melyet különböző votívmisékre is gyakran előírtak, mindenütt egy kizárólagos, önálló, hetedik tónusú dallammal volt ismert.¹³⁸⁶ Két kivétellel ugyanezt a megoldást találjuk a magyar énekeskönyvekben is. A Futaki-graduále az egyetlen, melyben a 7g alleluia *c* transzpozícióban szerepel. A jubilust és a verzus belső nagy melizmáját (*generatio-ne*) több kéziratunk jelentősen lerövidíti vagy elhagyja.¹³⁸⁷ Ebben a tételben is feltűnnek azonos zenei változatok ([Do]mi[ne]: *fd/ed*, *a* és *et: gadc/ghdc*).¹³⁸⁸ Ezeknél a variánsoknál sokkal lényegesebb, és jelenleg párhuzam nélküli eltérésre bukkanunk a kassai és a szepesi graduáléban. Ezekben az énekeskönyvekben a jubilus záró melizmájának és kadenciájának módosításával első tónusú értelmezést kap a tétel, a kassai kódexben *d*, a szepesiben pedig *a* lejegyzésben. Az előbbi kettőzött záróhangja alapján kizárható a melizma értelemszerű kiegészítése a hetedik tónusú zárlat formulájával.¹³⁸⁹

¹³⁷⁹ KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*), KatSchlag 77 (cf. *Iusti epulentur et exsultent*), KatSchlag 119 (cf. *Iustus germinabit sicut lilium*), KatSchlag 222 (cf. *Domine in virtute tua laetabitur rex*), KatSchlag 274 (cf. *Laetabitur iustus in Domino*, PL-CZ s. sign., MSIL 11, 277, GrTr 585), MMAe VIII 97–100, 606–607, 677 (cf. *Laetamini in Domino et exsultate*: két német, H-Bn 259), 811 (cf. *Tu gloria Ierusalem*: egy német), 834 (cf. *Vox exsultationis et salutis*: egy német).

¹³⁸⁰ Dallamtár 4.6, 89.

¹³⁸¹ KatSchlag 4 (cf. *Laudate Dominum omnes gentes*: egy német), KatSchlag 351, MMAe VII 219, 661, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-B Mus. ms. 40078, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 9921, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 259, H-Bn 424, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13 (7c), I-Pc A.47, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, PL-CZ s. sign., PL-GNd 195, PL-GNd 196, PL-Kk 3, PL-Kk 42, PL-Kk 43, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kk 46, PL-Kl RL 1, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRK 56, PL-WRu 7566, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, Sl-Lf 6773, GradPass 1511. Wagner, P. 1930, 122. Cantus Index: 008426.

¹³⁸² A-Gu 17, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13 (1g), E-Mn Vit. 20–4, I-IV LX (91), I-PS C 120, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386.

¹³⁸³ Lásd: MSH 5 I/16. Dallamtár 16.

¹³⁸⁴ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik.

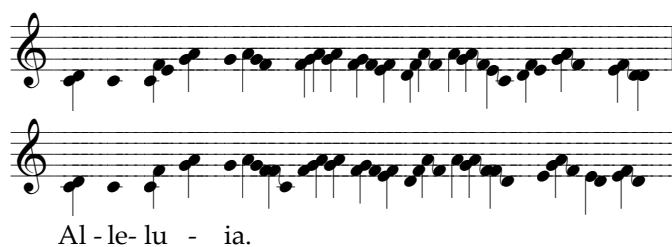
¹³⁸⁵ Lásd: MSH 5 I/84. Dallamtár 103.

¹³⁸⁶ KatSchlag 383, MMAe VII 135, 672, Cantus Index: g01197.

¹³⁸⁷ jubilus: H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, CantCsik. verzus: A-GÜ 1/43, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, CantCsik, GradCsik.

¹³⁸⁸ Lásd: MSH 5 I/96. Dallamtár 116.

¹³⁸⁹ Dallamtár 24.

Kassai graduále – Szepesi graduále: *Domine refugium factus es nobis*

Az évközi *Magnus Dominus et laudabilis valde* mind szövegében, mind dallamában kétarcú tétel. Az európai hagyományokban, valamint a hazai periferiális és szerzetesrendi forrásokban az alleluia szövege *Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate Dei nostri in monte sancto eius (maior)*.¹³⁹⁰ Szerkönyveink egy része – jellemzően az esztergomi és a pálos kéziratok – megáll az *in civitate* szavak után, és elhagyja a *Dei nostri* kezdetű szakaszt (minor). Így szerepel a textus a pálos, a pécsi, az ultramontán és az 1484-ben nyomtatott esztergomi misekönyvben, melynek későbbi kiadásai viszont már a hosszabb szöveget közlik. Úgy tűnik, a rövid formát külföldön csak egy igen szűk délnémet bencés kör használta.¹³⁹¹ A maior szöveg mindenütt egy önálló hetedik tónusú dallammal társult. Ezt találjuk két ferences graduálénkban a külföldi koldulórendi énekeskönyvekkel szinte hangról hangra azonosan.¹³⁹² Miután az *in civitate d* félzárata a teljes verzus befejezésére is alkalmas lehetett, kézenfekvő megoldásnak tűnhetett, hogy a rövid szövegváltozat is ugyanezen a dallamon hangozzék el. Hat énekeskönyvünk valóban ezt a megoldást választja, ám közülük háromban a dallam tonalitása a \flat előjegyzés miatt 1g-re módosul. A tudatos tónusváltást a Bakócz-graduále és egy isztambuli missale notatum 1d, valamint egy késői pálos graduále 1a lejegyzése igazolhatja.¹³⁹³ Ugyanezt támaszthatja alá a hosszabb szövegváltozatnak az erdélyi graduáleban található *d* dallama is.¹³⁹⁴ A *Magnus Dominus et laudabilis valde* első tónusú változatára ma nem ismerünk külföldi példát.

Az Európában és Magyarországon is általánosan ismert *Post partum virgo* kezdetű Mária-verzus hazánkban egy régi és hét új stílusú dallammal élt. Énekeskönyveinkben a régi stílusú tétel tónusba sorolása nem volt egységes. A legáltalánosabb magyarországi gyakorlat szerint a jubilussal vagy anélkül megszólaltatott intonáció *d*-n végződött.¹³⁹⁵ Ugyanez a második tónusú megoldás két Isztambulban őrzött kódexünkben \flat előjegyzéssel és *g* transzpozícióban szerepel.¹³⁹⁶ Az esztergomi missale notatum a jubilus végét egy hanggal lejjebb, *c*-n zárja, ami transzponált nyolcadik tónust eredményez.¹³⁹⁷ Egy jól behatárolható, hat felvidéki és erdélyi kódexből álló kéziratcsoport viszont nem lefelé, hanem felfelé módosítja a záróhangot, az *e* finálissal negyedik tónusú értelmezést adva a tételnek.¹³⁹⁸ Ez a Schlager által kizárólagosként ismert megoldás a szélesebb nyugat- és közép-európai (cseh, morva, lengyel) praxissal áll összhangban.¹³⁹⁹ A második tónusú változatot eddig csak egy moosburgi graduáleban találtuk meg,¹⁴⁰⁰ a nyolcadik tónusú alaknak viszont jelenleg nem tudunk külföldi párhuzamáról.

¹³⁹⁰ A maior forma európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 180. oldalt.

¹³⁹¹ A-Gu 761, A-Wn Cod. 1845, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., PL-GNd 149, MissAugs 1510.

¹³⁹² Lásd: MSH 5 I/93. Dallamtár 113.

¹³⁹³ Lásd: MSH 5 I/12. Dallamtár 12a.

¹³⁹⁴ Dallamtár 12b.

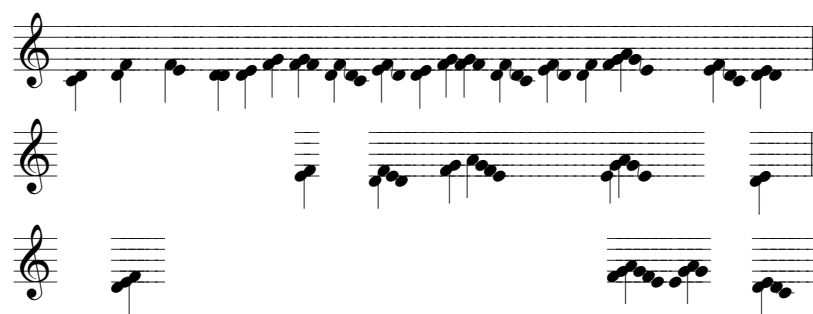
¹³⁹⁵ A-GÜ 1/43, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Efkö I. 1b, H-Kf Ms. 302, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, CantCsik. Dallamtár 42.

¹³⁹⁶ TR-Itks 60, TR-Itks 68.

¹³⁹⁷ Dallamtár 124.

¹³⁹⁸ H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, SK-Sk Mus 1. Lásd: MSH 5 I/63. Dallamtár 75.

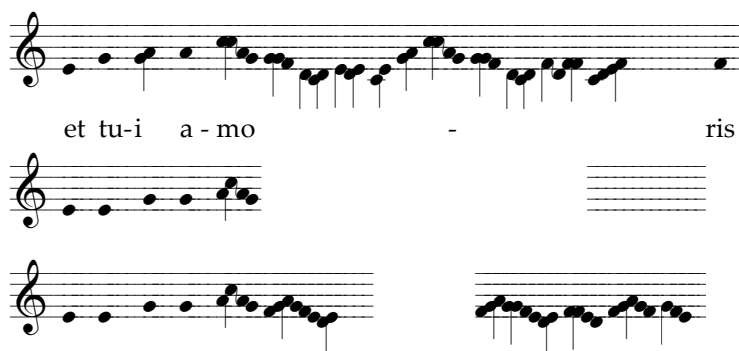
¹³⁹⁹ KatSchlag 164, MAMAe VII 387, 604, A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-DS Ms 868, D-KI Theol. Quarto 5, D-Mbs 9921, D-Mbs 10086, D-WB Ms. 1, F-CHRm 520, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, H-Bn 259, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-MOd O 17, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-GNd 195, PL-Kk 3, PL-Kk 42, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kk 46, PL-KI RL 1, PL-ŁZa s. sign., PL-PE Rks.

Al-le - lu - ia.

Bakócz-graduále – Ulászló-graduále – Missale Notatum Strigoniense: *Post partum virgo*

A nálunk leggyakoribb, második tónusú változat jubilusát csak négy kézirat közli.¹⁴⁰¹ A kisebb dallamvariánsokon kívül a legjellegzetesebb eltérés a verzus nagy melizmájában (*Genitrix*) tűnik fel. A *d* finálisú kéziratok egy csoportja nem a forrásainkban általános, tónustól független melizmát notálja, hanem azt, amely a *Veni Sancte Spiritus* megfelelő helyén (*amoris*) szerepel.¹⁴⁰² Ez a kölcsönzés csak a második tónusú *Post partum virgo* tételben szerepel, a dallam kontrafaktumaiban nem.

De-i Ge-ni-trix,

Missale Notatum Strigoniense: *Veni Sancte Spiritus*
Bakócz-graduále – Missale Notatum Strigoniense: *Post partum virgo*

Az apostolok kommúnis *Per manus autem apostolorum* alleluiája, mely Európában általánosan, Magyarországon – Zágráb kivételével – minden úzusban ismert volt,¹⁴⁰³ viszonylag kevés kottás kéziratunkban tűnik fel. A *Post partum virgo* mintadallam többségi, második tónusában, *d* kadenciával adja az újhegyi pálos graduále, *c*-vel, nyolcadik tónusban az esztergomi notált misekönyv és a Bakócz-graduále,¹⁴⁰⁴ *e* zárattal, negyedik tónusban pedig hat, mellékhagyományt képviselő énekeskönyv.¹⁴⁰⁵ A Futaki- és a gyergyói graduále \flat módosítójel használatával transzponálja a dallamot. Előbbi *g* (második tónus),¹⁴⁰⁶ utóbbi *a* (negyedik tónus) zárlatot képez. A kontrafaktum tonális variánsai közül a külföldi forrásokban a

L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, GradPass 1511. Wagner, P. 1930, 26. MSIL 11, 576, 591. Cantus Index: g01411. KatSchlag 209 (cf. *Assumpta est Maria in caelum*: egy itáliai).

¹⁴⁰⁰ D-Mu 2° Cod. ms. 156.

¹⁴⁰¹ A-GÜ 1/43, H-Efkö I. 1b, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67.

¹⁴⁰² A-GÜ 1/43, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 1b, H-Kf Ms. 302, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik. Lásd: MSH 5 I/37. Dallamtár 42.

¹⁴⁰³ KatSchlag 164, Cantus Index: g02563.

¹⁴⁰⁴ Dallamtár 124.1.

¹⁴⁰⁵ H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. IX. 57 (4a), RO-Sb 759. Lásd: MSH 5 I/63.3. Dallamtár 75.3.

¹⁴⁰⁶ Dallamtár 42.3.

negyedik volt a leggyakoribb.¹⁴⁰⁷ Abban a három német szerkönyvben, melyekben második tónusú változatot találtunk, a dallam transzpozíció nélkül, *d* lejegyzésben szerepel.¹⁴⁰⁸ A nyolcadik tónusú megoldásnak külföldön egyelőre semmi nyoma. Az apostol-kontrafaktumban a mintadallam lényegében változatlan maradt.

A *Prophetiae sancti praedicaverunt* adventi Mária-alleluia a német nyelvterületen kívül csak a cseh, a morva, a lengyel és a magyar hagyományokban volt stabilan jelen.¹⁴⁰⁹ A tétel a középkori magyarországi úzusok számos kéziratában és valamennyi nyomtatványában helyet kapott. A szöveg a régi stílusú *Post partum virgo* dallamával tíz hangjelzett kéziratunkban szerepel. Közülük hét második tónusú lejegyzést ad – egy isztambuli misszále *g* transzpozícióban –,¹⁴¹⁰ a felvidéki, a brassói és az Ulászló-graduále pedig negyedik tónusút.¹⁴¹¹ Míg utóbbit számos külföldi szerkönyvből adatolhatjuk,¹⁴¹² előbbit jelenleg csak ugyanabból a moosburgi graduáléból, mely ma a mintadallam egyedüli második tónusú nem-magyar forrása.¹⁴¹³ Az adventi alleluia *d* lejegyzései közül a Bakócz-graduále az egyetlen, melyben kiírták a jubilust. Három kézirat – isztambuli misszále, csiksomlyói kancionále, nyitrai graduále – nem a jellemző *Alleluia* intonációt jegyzi (*cd df fe d*), hanem a verzus elejét anticipálja (*cd dfed c d*). Kisebb dallamvariánsok elszórtan, egy-egy forrásban, jelentősebb eltérések a verzus belső nagy melizmájánál tűnnek fel.¹⁴¹⁴

A külföldön és nálunk is meglehetősen ritka *Verbo Domini caeli firmati sunt* pünkösdi textus¹⁴¹⁵ hat felvidéki és erdélyi énekeskönyvünkben a *Post partum virgo* dallamára illeszkedik. Közülük csak az Ulászló-graduále intonációja zárul *d-n*,¹⁴¹⁶ a többi kézirat finálisa *e* (negyedik tónus).¹⁴¹⁷ Külföldön is hasonló tonális megoszlással találkozunk. Míg a negyedik tónusú változatot számos kódexből adatolhatjuk,¹⁴¹⁸ addig a *d* kadenciát ma csak egy salzburgi és egy wislicai graduáléből.¹⁴¹⁹ A mintadallamot pontosan követő kontrafaktum viszonylag egységes feljegyzései közül a kassai énekeskönyv válik ki azzal, hogy a verzus nagy melizmáját, az általános gyakorlattal ellentétben, az *eius* szó első, és nem második szótagjára helyezi.¹⁴²⁰

¹⁴⁰⁷ A-Gu 17, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, E-Mn Vitr. 20–4, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 259, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-ŁZa s. sign., PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416 (4h), PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387. Wagner, P. 1930, 227.

¹⁴⁰⁸ D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, GradPass 1511.

¹⁴⁰⁹ KatSchlag 164 (cf. *Post partum virgo*: két itáliai, tíz német), A-Gu 761, A-KN CCI 73, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-SGs 338, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-Mbs 27130, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., H-Efkö II. 515, HR-Zu MR 70, PL-GNd 149, PL-Kk 6, PL-Kk 8, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissKrk 1493, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOPraem 1530, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissStrass 1486, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495. Graham, B. F. H. 1999, 205. Cantus Index: g02341. Usuarium: Aosta, Aquileia, Bressanone, Eichstätt, Konstanz, Lausanne, Lebus, Lidzbark Warmiński, Meißen, Merseburg, Münster, Tarentaise, Vallombrosa.

¹⁴¹⁰ A-GÜ 1/43, H-Efkö I. 1a, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 60 (2g), TR-Itks 68, CantCsik. Dallamtár 42.1.

¹⁴¹¹ Lásd: MSH 5 I/63.1. Dallamtár 75.1.

¹⁴¹² A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Kl Theol. Quarto 5, I-PS C 120, PL-Kj 1267, PL-Kk 42, PL-Kk 44, PL-Kk 46, PL-ŁZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, GradPass 1511.

¹⁴¹³ D-Mu 2° Cod. ms. 156.

¹⁴¹⁴ Lásd: MSH 5 I/37.1.

¹⁴¹⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 225. oldalt.

¹⁴¹⁶ Dallamtár 42.2.

¹⁴¹⁷ H-Bn 172a, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, SK-Sk Mus 1. Dallamtár 75.2.

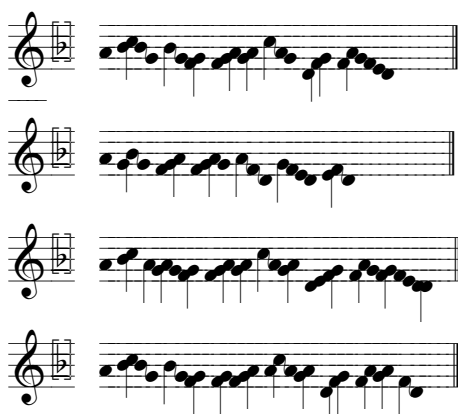
¹⁴¹⁸ CZ-Bam II., CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-B Mus. ms. 40078, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 9921, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vitr. 20–4, F-CHRM 520, F-LA 239, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, H-Bn 259, PL-GNd 196, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kk 45, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387. Wagner, P. 1930, 151.

¹⁴¹⁹ A-Wn Cod. ser.n. 1925, PL-Kl RL 1.

¹⁴²⁰ Lásd: MSH 5 I/63.2.

Az Európában általánosan ismert *Lauda anima mea Dominum* elsődleges liturgikus helye az évközi időben volt. A szöveg a külföldi forrásokban mindig a *Dominus dixit ad me* melodikus anyagával szerepelt. Ugyanezt a funkcionális és zenei megoldást találjuk nyolc perifériális kéziratunkban.¹⁴²¹ Öt szerzőnk viszont más dallammal társítja a textust, és a tétel asszignációját is módosítja. Az esztergomi missale notatum és a 14. századi zágrábi graduále a *Post partum virgo* nyolcadik tónusú, *c* kadenciás változatával a nászmisébe utalja az alleluiát.¹⁴²² A zágrábi nyomtatott misekönyv, a 18. századi graduále és Medvedics Balázs rituáléja azonos liturgikus funkcióban, ugyanennek a Mária-tételnek a második tónusú formáját rendeli a textushoz.¹⁴²³ Ennek a szöveg-dallam párosításnak ma egyik tónusban sem ismerjük külföldi párhuzamát. Elképzelhető, hogy a Zágrábban tartósan használatba vett kontrafaktum hazai alkotás, ám nem zárhatjuk ki annak a lehetőségét sem, hogy az eltérő asszignáció okozhatta a dallamcserét, tehát a tétel párhuzamos adatai nem az évközi sorozatban, hanem esetleg a nászmisében keresendők tovább. Notált feljegyzéseink alig variálódó dallamában az egyetlen jelentősebb eltérés ismét a verzus nagy melizmájának (*mea*) elhelyezését érinti. Azt a két zágrábi graduále nem az első, hanem a második szótaghoz rendeli.

Európa és Magyarország minden hagyományából dokumentálható az évközi *Dextera Dei fecit virtutem* alleluia.¹⁴²⁴ Bár a verzus az esztergomi kéziratokban mindig szerepelt, a központi rítus egyetlen nyomtatványa sem közölte. Míg hazai forrásainkban jóval gyakoribb a *Dextera Domini* incipit, addig a külföldiekben a *Dextera Dei* az elterjedtebb. A jubilust nyolc énekeskönyvünk negligálja,¹⁴²⁵ a patai graduále viszont a verzus végén megismétli annak első szakaszát (*Dextera Domini fecit virtutem*). A Futaki-, a szepesi, a kassai és a 18. századi zágrábi graduále a legelterjedtebb hazai és külföldi gyakorlattal ellentétben a jubilust nem *e*-n (negyedik tónus),¹⁴²⁶ hanem *d*-n (második tónus) zárja.¹⁴²⁷ Ugyanerre a tonális variánsra főként aquitán és néhány szerzetesi (domonkos, ciszterci, teuton) kódexben találhatunk példát.¹⁴²⁸

[Allelu]ia.

Futaki-, szepesi, kassai, zágrábi graduále: *Dextera Dei fecit virtutem*

Az *Amavit eum Dominus et ornavit eum* hitvalló-alleluiát énekeskönyveink közül csak a felvidéki és a 16. századi brassói graduále közli az Európában általánosan ismert, önálló dallamával.¹⁴²⁹ A két hazai feljegyzés kisebb eltérésein kívül sokkal jelentősebb az intonáció és a verzus záróhangjainak különbsége. A brassói kézirat ugyanis, a felvidéki graduále és a külföldi énekeskönyvek negyedik tónusú, *e* lejegyzé-

¹⁴²¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, liturgikus funkciójáról, melodikus anyagairól lásd a 222. oldalt.

¹⁴²² Dallamtár 124.2.

¹⁴²³ Dallamtár 42.4.

¹⁴²⁴ KatSchlag 184, MMMAe VII 116, Cantus Index: g01064, g01064.1.

¹⁴²⁵ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

¹⁴²⁶ Lásd: MSH 5 I/68. Dallamtár 80.

¹⁴²⁷ Dallamtár 51.

¹⁴²⁸ MMMAe VII 610, CZ-Pu XII A 21, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-CZ s. sign., PL-WRu I. F. 416.

¹⁴²⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 201. oldalt.

seivel ellentétben, mindkét helyen *d* zárlatot képez (*ed*, illetve *fd*), második tónusú értelmezést adva a dallamnak.¹⁴³⁰

Az egész Európában és Magyarország valamennyi hagyományában ismert *Vox exsultationis et salutis* alleluiát többféle liturgikus funkcióban (templomszentelés, Mindenszentek, vértanúk közös miséje), de mindenütt ugyanazzal a nyolcadik tónusú dallammal közölték.¹⁴³¹ Egy kivétellel ugyanez a megoldás szerepel a magyarországi hangjelzett forrásokban is, melyeknek feljegyzései változatokban gazdagok. Gyakori a melizmák (jubilus, verzus) rövidítése.¹⁴³² A dallamvariánsok legtöbbször nem egyes kéziratokban, hanem forráscsoportokban (mellékhangyományok, késői szerkönyvek) tűnnek fel (*ex[sultati]o[nis]: gdcda/ghdha, ch/hch, [taber]nacu[lis]: ahcde/ahde, h/cdch, stb.*).¹⁴³³ A 16. századi brassói graduále, melynek zenei változatai értelemszerűen a perifériális megoldásokat követik, a verzus nagy melizmájához *In taberna caelorum curia* kezdetű szöveges tropust fűz. Ezt a betoldást külföldről ma csak egy 14. századi német kódexből ismerjük.¹⁴³⁴ Igen különleges és több mint kérdéses alakot közöl a felvidéki graduále szkriptora, aki a jubilust 2a tónusban zárja, a verzusban pedig *b* előjegyzéssel és szekunddal mélyebb lejegyzéssel quasi 4a tónusú dallamot notál.¹⁴³⁵ A szándékosság vagy tévedés kérdésének eldöntését egyelőre nyitva kell hagynunk.

Az Európában általánosan elterjedt, minden szerkönyvünkben szereplő *Laus tibi Christe Te martyrum candidatus*¹⁴³⁶ csak az intonáció szövege és a liturgikus funkció különbözteti meg a *Te martyrum candidatus* tételtől¹⁴³⁷ (*Alleluia* helyett *Laus tibi Christe*, vértanúk közös miséje helyett Aprószentek ünnepe). Az énekeskönyveinkben *f*-re írt ötödik tónusú dallamot¹⁴³⁸ a zágrábi hangjelzett misekönyv *c*-re, a nyitrai graduále pedig *g*-re transzponálja. Utóbbi ezzel a lejegyzéssel hetedik tónusúvá alakítja a melodikus anyagot.¹⁴³⁹ Az intonáció dallama és szövegelosztása képlekeny, a jubilust késői kézirataink elhagyják.¹⁴⁴⁰ Néhány ponton úzus vagy kor szerint szétválnak a dallamvariánsok (*marty[rum]: ab cagc/abc cbagc, [ex]erci[tus]: abc dc d f d f e d / b c d c d f d f d c*), a verzust záró *Domine* szó melizmáinak az elhelyezése viszont teljesen esetleges.¹⁴⁴¹

Laus ti - bi,

Missale Notatum Strigoniense – Bakócz-graduále – Kassai graduále – Szántó-graduále:

Laus tibi Christe Te martyrum candidatus

¹⁴³⁰ Lásd: MSH 5 I/72. Dallamtár 55, 84.

¹⁴³¹ KatSchlag 223, MMAe VII 552, 626, Cantus Index: g02386.

¹⁴³² jubilus: H-Bn 317, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, CantCsik. verzus: H-Bn 317, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, CantCsik.

¹⁴³³ Lásd: MSH 5 I/119a–b. Dallamtár 137a–b.

¹⁴³⁴ Cantus Index: g02455 D-Gsta AB III 9.

¹⁴³⁵ Dallamtár 52.

¹⁴³⁶ KatSchlag 397, MMAe VII 498, 678, Cantus Index: g01328.

¹⁴³⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 201. oldalt.

¹⁴³⁸ Dallamtár 91.1.

¹⁴³⁹ Dallamtár 121.

¹⁴⁴⁰ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, RO-Sb 759, TR-Itks 49.

¹⁴⁴¹ Lásd: MSH 5 I/74.1.

A *Dulcis mater dulci nato/Dulcis virgo dulcis mater* Mária-alleluia gyér és szórt adatai francia, délnémet, cseh, morva és lengyel forrásokból mutathatók ki.¹⁴⁴² Magyarországon a Pray-kódexben való első megjelenése után csak késői, mellék hagyományokat reprezentáló énekeskönyveink közölték. Szöveges feljegyzései néhány zágrábi és erdélyi szász kéziratban, valamint pálos, esztergomi és zágrábi nyomtatványokban szerepelnek. Míg az alleluia textusa mind Magyarországon, mind külföldön rendkívül variábilisnak bizonyult, addig a dallama mindig a nyolcadik tónusú *Dulce lignum dulces clavos* volt, melyet a kontra-faktum pontosan követett.¹⁴⁴³ Énekeskönyveink kisebb variánsokkal tarkított feljegyzéseinek jelentősebb eltéréseit elsősorban a szövegváltozatok eredményezték.¹⁴⁴⁴ Alapvetőbb módosítást találunk a 16. századi brassói graduáléban, melyben a dallam végig szekundál lejjebb, hatodik tónusban szerepel.¹⁴⁴⁵ Erre a tonális variánsra jelenleg nem ismerünk más példát.

Mellék hagyományokat képviselő énekeskönyveink és ferences graduáléink az Európa-szerte elterjedt nyolcadik tónusú önálló dallammal közlik a pünkösdi szombatján és Szentháromság ünnepén elhangzó *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum* alleluiaát,¹⁴⁴⁶ melyet nyolc forrásunk *g-re*,¹⁴⁴⁷ négy pedig *f-re* notál.¹⁴⁴⁸ A kétféle lejegyzés két eltérő tónust – nyolcadik, hatodik – eredményez. Ugyanez a kettősség tapasztalható a külföldi kódexekben is, melyek azonos régióban, ugyanazon a tradícióban belül mindkét lejegyzésmódot használják, kiegészítve a rendkívül ritkán feltűnő, *c-re* transzponált nyolcadik tónusú formával.¹⁴⁴⁹ Énekeskönyveink hatodik tónusú melodikus anyagai meglepően stabilak, alig variálódhatnak.¹⁴⁵⁰ A nyolcadik tónusú dallamváltozatok elsősorban ferences és szekuláris hagyományoként különülnek el egymástól.¹⁴⁵¹

A külföldön és hazánkban is széles körben, valamennyi hagyományban elterjedt *Deus iudex iustus fortis* évközi és votív (*Pro peccatis*) alleluia lejegyzése, tónusba sorolása nem volt egységes.¹⁴⁵² A leggyakoribb változat a *g-re* írt nyolcadik tónus volt,¹⁴⁵³ amit jóval kevesebb forrás – köztük az esztergomi hangjelzett misszálé és a késői zágrábi graduále – *c* transzpozícióban és *b* módosítójellel/előjegyzéssel

¹⁴⁴² A-Wn Cod. 14208, CH-SGs 339, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, D-Mbs 14623, HR-Zu MR 70, MissAmiens 1487, MissChur 1497, MissÉvreux 1497, MissHalb 1511, MissKöln 1494, MissMainz 1482, MissOl 1488, MissOPraem 1510 (Anna), MissPal 1567, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTroyes 1489, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 207, Pikulik, J. 1984, 144–145. Cantus Index: g02756, g03421.1. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Aquileia, Arles, Auch, Autun, Avranches, Bayeux, Bazas, Bordeaux, Châlons-en-Champagne, Clermont-Ferrand, Coutances, Cuenca, Grenoble, Le Puy-en-Velay, Lisieux, Marseille, Noyon, Rodez, Schleswig, Soissons, Théroüanne, Toledo, Toul, Vienne, Viviers.

¹⁴⁴³ CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-Kk 42, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., GradPass 1511.

¹⁴⁴⁴ Lásd: MSH 5 I/114.1. Dallamtár 126.1.

¹⁴⁴⁵ Dallamtár 99.

¹⁴⁴⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, asszignációjáról, melodikus anyagairól lásd a 199. oldalt.

¹⁴⁴⁷ A-GÜ 1/43, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, TR-Itks 68, CantCsik, GradCsik.

¹⁴⁴⁸ H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Efkö I. 3a, RO-AJ R. I. 1.

¹⁴⁴⁹ 8g: A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XIII A 5c, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 9921, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 424, H-Efkö II. 515, I-MEs 19, I-MOod O I 7, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-GNd 196, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kl RL 1, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, SI-Lf 6773, GradPass 1511.

8c: I-BV VI 34, I-MOod O I 13, I-Tn F. IV. 18.

6f: CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIV A 1, D-B Mus. ms. 40078, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 14013, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vit. 20–4, F-MOof 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 9435, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, H-Ba Lat. Cod. 4° 28, H-Bn 259, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714. Wagner, P. 1930, 154.

¹⁴⁵⁰ Dallamtár 97.

¹⁴⁵¹ Dallamtár 123.

¹⁴⁵² KatSchlag 288, MMMAe VII 107, 644, Cantus Index: g01148.

¹⁴⁵³ A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIV A 1, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-B Mus. ms. 40078, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CO Ms. 445, F-G Cod. lat. 84, F-Pn lat. 9435, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 424, I-BV VI 34, I-MOod O I 7, I-MOod O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-VCd 56, PL-CZ s. sign., PL-GNd 196, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, SI-Lf 6773, GradPass 1511. Wagner, P. 1930, 156, GrTr 286.

notál.¹⁴⁵⁴ Erről a formáról nem tud sem a hazai, sem a külföldi szakirodalom.¹⁴⁵⁵ Csak elvétve alkalmazták az előjegyzés nélküli *c* lejegyzést, ami transzponált hatodik tónusú formát eredményezett. Bár ezt a műfaj katalógusa és összkiadása egyetlen francia kódexből jegyzi, ugyanezt a tonális változatot adja hat magyarországi graduále mellett még néhány francia, valamint brünni, prágai és krakkói kézirat is.¹⁴⁵⁶ Énekeskönyveink mindkét tónusban gyakran negligálják a jubilust.¹⁴⁵⁷ A viszonylag nagy számban feltűnő dallamvariánsok alapvetően úzusok szerint differenciálhatók (esztergomi, felvidéki-erdélyi, ferences).¹⁴⁵⁸

¹⁴⁵⁴ A-Gu 17, CZ-Pu XIII A 5c, D-DS Ms 868, F-Pa 197, F-Pn lat. 1132, I-BV VI 33, PL-Kk 45, PL-KI RL 1.

¹⁴⁵⁵ MusDan 1 94, MusDan 12* 60. Szendrei Janka az esztergomi missale notatum lejegyzését *c*-re írt hatodik tónusként értelmezi annak ellenére, hogy a jubilus végén a neumák előtt, valamint a verzus két utolsó, *h*-t tartalmazó sorának az elején a notátor kézírásával szerepel a *b* módosítójel, illetve előjegyzés.

¹⁴⁵⁶ H-Bn 172b, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Efkö I. 1a, H-Efkö I. 3a, CZ-Bam 6/11, CZ-Pn XIII B 17, F-CHRM 520, F-MOf 159, F-Pn lat. 830, PL-Kk 3, PL-Kk 43. Szendrei Janka csak a Bakócz- és az egyik késői pálos graduále adatát tekinti transzponált hatodik tónusúnak. Lásd: MusDan 12* 60.

¹⁴⁵⁷ H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, CantCsik.

¹⁴⁵⁸ Lásd: MSH 5 I/80, I/118. Dallamtár 98, 136.

Önálló dallamok

incipit	tónus
<i>Aemulor enim vos</i>	1d
<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	1d
<i>Christus resurgens ex mortuis*</i>	1a
<i>Crucifixus surrexit a mortuis</i>	1d
<i>Domine Deus meus in te speravi</i>	1d
<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	1d
<i>Domine refugium factus es nobis*</i>	1d
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	1d
<i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae</i>	1d
<i>Haec est vera fraternitas quae numquam potuit</i>	1d
<i>Iam non estis hospites et advenae*</i>	1d
<i>In die resurrectionis meae*</i>	1d
<i>Isti sunt duae olivae</i>	1d
<i>Iuravit Dominus et non paenitebit eum</i>	1d
<i>Loquebantur variis linguis apostoli</i>	1d
<i>Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate (minor)*</i>	1g
<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	1d
<i>Non vos relinquam orphanos</i>	1d
<i>Nonne cor nostrum ardens erat*</i>	1a
<i>Nos autem gloriari</i>	1d
<i>Omnes gentes plaudite manibus</i>	1a
<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	1d
<i>Regnavit Dominus super omnes gentes</i>	1d
<i>Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium</i>	1d
<i>Serve bone et fidelis... intra in gaudium (maior)</i>	1d
<i>Veni electa mea et ponam te in</i>	1d
<i>Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>	1d
<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum*</i>	2d
<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	2d
<i>Caro mea vere est cibus</i>	2g
<i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>	2d
<i>Corpora sanctorum in pace sepulta sunt</i>	2d
<i>Dextera Dei fecit virtutem*</i>	2d
<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	2d
<i>Dominus regnavit decorem induit</i>	2d
<i>Inveni David servum meum</i>	2d
<i>Inventa una pretiosa margarita abiit</i>	2d
<i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>	2d
<i>Spiritus Sanctus procedens a throno</i>	2d
<i>Stabunt iusti in magna constantia</i>	2d
<i>Verba mea auribus percipe</i>	2d
<i>Vox exultationis et salutis*</i>	2a
<i>Disposui testamentum electis meis</i>	3e
<i>In te Domine speravi</i>	3e
<i>Iubilare Deo omnis terra</i>	3e
<i>Sancte Nicolae tu dulcedo pauperum</i>	3e
<i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i>	4e
<i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i>	4e
<i>Gaudete iusti in Domino</i>	4e
<i>Gloria et honore (minor)</i>	4e
<i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>	4e
<i>Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi</i>	4e
<i>Laudate pueri Dominum</i>	4e
<i>Oportebat pati Christum</i>	4e
<i>Pretiosa in conspectu Domini</i>	4e
<i>Sancti tui Domine florebut</i>	4e
<i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	4e
<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	5f
<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	6f
<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*</i>	6f
<i>Deus iudex iustus fortis*</i>	6c

incipit	tónus
<i>Omnis gloria eius filiae regis</i>	6f
<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	7g
<i>De profundis clamavi ad te</i>	7g
<i>Deus qui sedes super thronum (minor)</i>	7g
<i>Exivi a Patre et veni in mundum</i>	7g
<i>Exsultate Deo adiutori nostro</i>	7g
<i>Multifarie olim Deus</i>	7g
<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	7g
<i>Post dies octo ianuis clausis</i>	7g
<i>Quoniam Deus magnus Dominus</i>	7g
<i>Sancti et iusti in Domino gaudete</i>	7g
<i>Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet</i>	7g
<i>Te decet hymnus Deus in Sion</i>	7g
<i>Venite exsultemus Domino</i>	7g
<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>	8g
<i>Gaudete iusti in Domino</i>	8g
<i>Gloria et honore (minor)</i>	8g
<i>Gloria et honore... et constituisti (maior)</i>	8g
<i>Hodie Maria virgo caelos ascendit</i>	8g
<i>Iste sanctus digne in memoriam</i>	8g
<i>Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione</i>	8g
<i>Iustum deduxit Dominus</i>	8g
<i>Nimis honorati sunt amici tui</i>	8g
<i>Os iusti meditabitur sapientiam... lex Dei (maior)</i>	8g
<i>Pretiosa est in conspectu Domini</i>	8g
<i>Sancti tui Domine benedicent te</i>	8g
<i>Sancti tui Domine florebut</i>	8g
<i>Senex puerum portabat (minor)</i>	8g
<i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	8g

A szüzek ünnepére rendelt *Aemulor enim vost* a műfaj katalógusa és összkiadása csak két német forrásból, egy 11. századi murbachi és egy 12. századi klosterneuburgi kódexből citálja.¹⁴⁵⁹ A tételnek újabban több kéziratos és nyomtatott adata is felbukkant, melyek közül a legkorábbi 10. századi. A források túlnyomó része szerzetesrendi, főként délnémet bencés és ágostonos. Humbertus normálkönyve után a tétel a domonkosok alaprepertoárjának részévé válik. A szekuláris úzusokban elszörtan megjelenő alleluia a lengyel tradíciókban viszonylag stabil elem.¹⁴⁶⁰ Magyarországon a domonkos források, a pálos kéziratok és nyomtatvány mellett az esztergomi missale notatum legszűkebb köréhez tartozó kódexek tartalmazzák. Az alleluia hazai dallama lényegében azonos az összkiadásban találhatóval.¹⁴⁶¹

Énekeskönyveink közül kizárólag a Futaki-graduále társítja a *Beatus vir qui suffert tentationem* hitvallószöveget az Európa-szerte ismert, kizárólagos dallamával.¹⁴⁶² Zenei megoldása, mely az észak-francia, német és angol kéziratokkal jellemezhető csoporthoz tartozik, egy 12. századi klosterneuburgi kódexéhez áll legközelebb.¹⁴⁶³

¹⁴⁵⁹ KatSchlag 45, MMAe VII 9, 569.

¹⁴⁶⁰ A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-Sk Ms. 19, CZ-Bam II., CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 11004, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, E-Mn Vitr. 20–4, F-CO Ms. 445, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, H-SY Cod. 2, I-Rss XIV L1, PL-GNd 195, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissAugs 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHer 1502, MissKrak 1484, MissLüt 1502, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSpey 1501, MissTrier 1547, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499. Forbes, A. P. 1864, 429, Graham, B. F. H. 1999, 203, Henderson, W. G. 1874, 2/155, Wagner, P. 1930, 232. Cantus Index: g02713. Usuarium: Arras, Avranches, Cambrai, Coutances, Dol-de-Bretagne, Koppenhága, Laon, Lausanne, Lebus, Lisieux, Lund, Metz, Odense, Perugia, Ratzeburg, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Schleswig, Sion, Toledo, Utrecht, Viborg.

¹⁴⁶¹ Dallamtár 30.

¹⁴⁶² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 164. és 229. oldalt.

¹⁴⁶³ MMAe VII 45: A-Gu 807. Dallamtár 34.

A külföldön meglehetősen ritka, húsvéti *Crucifixus surrexit a mortuis* három szövegváltozattal és ugyanannyi dallammal élt a középkori Európában. A legrövidebb és egyben a legtöbb forrásból adatolható *Crucifixus surrexit a mortuis* elsősorban a német és az észak-itáliai úzusokban volt népszerű egy önálló első tónusú melodikus anyaggal. Néhány északnyugat-itáliai kézirat a *Crucifixus surrexit a mortuis redemit nos* szöveget a *Vox exsultationis et salutis* dallamára adaptálja. Ma csak egy 11. századi francia kódexből ismerjük a *Crucifixus surrexit a mortuis redemit nos suo sacro sanguine* szövegváltozatot, melyhez egy önálló negyedik tónusú dallam társul.¹⁴⁶⁴ A magyar hagyományok – szinte kizárólag az esztergomi és a pálos – a legrövidebb formát vették át a hozzá tartozó *d* dallammal együtt.¹⁴⁶⁵

A Magyarországon leggyakrabban az évközi idő második vasárnapjára asszignált, Európa-szerte elterjedt *Domine Deus meus in te speravi* kizárólagos, első tónusú dallama¹⁴⁶⁶ meglehetősen variábilis énekeskönyveinkben. A jubilust kevesebb kéziratunk írja ki teljes terjedelmében,¹⁴⁶⁷ mint amennyi elhagyja vagy lerövidíti. A dallamváltozatok alapvetően hagyományok (esztergomi–periferiális–ferences) szerint válnak el egymástól, és a melodikus anyag belső ismétlődései (*in te speravi...*, *ex omnibus...*, *et libera me*) szerint térnek vissza ([Do]mi[ne]: gagfe/gage, De[us]: dfefg/dfega, me[us], fac, [persequenti]bus: cefd/cdefd, [spe]ra[vi], [o]mni[bus], [libe]ra: ahc/ac, stb.).¹⁴⁶⁸

A felvidéki graduále összeállítója az évközi harmadik vasárnapra a *Domine in virtute tua laetabitur rex* verzusszöveget jelölte ki, de nem a külföldön és hazánkban is általánosan ismert, hatodik tónusú dallamával közölte,¹⁴⁶⁹ hanem egy olyan *d* melodikus anyaggal, melynek más forrásáról jelenleg nem tudunk. Az alleluia azt a benyomást kelti, mintha a textust a kódexben egyébként nem szereplő *Domine Deus meus in te speravi* dallamára próbálták volna adaptálni. A verzus *laetabitur rex*ig terjedő szakasza viszonylag pontosan beazonosítható a feltételezett mintadallam *salvum me fac* szavakig tartó részével. Az *et* szó terjedelmes melizmája nem más, mint az *Alleluia* intonáció jubilusa, amit egy jelenleg nem beazonosítható, talán komponált befejező szakasz követ.¹⁴⁷⁰

Al-le - lu - ia. V) Do-mi - ne, De -

Al-le - lu - ia. V) Do-mi - ne, in vir-tu - te tu -

¹⁴⁶⁴ KatSchlag 59 (egy francia, két itáliai, tíz német), A-Gu 761, A-Gu 807, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. ser.n. 2700, CH-E 121, D-B Mus. ms. 40078, D-Kl Theol. Quarto 5 (1a), D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., I-MOd O I 13, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, GradPass 1511, KatSchlag 168 (egy francia), F-MOf 159, KatSchlag 223 (cf. *Vox exsultationis et salutis*: öt itáliai), I-IV LX (91), I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, MMAe VII 94, 95, 573, 606, A-KN CCI 73, A-Wn Cod. 4812, H-SY Cod. 2, I-VCd 186, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissHalb 1511, MissPass 1514, MissSalz 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissWorms 1490. Cantus Index: 507012. Usuarium: Aquileia, Autun, Barcelona, Bayonne, Besançon, Bremen, Châlons-en-Champagne, Clermont-Ferrand, Elne, Girona, Konstanz, Koppenhága, Lausanne, Le Puy-en-Velay, Lübeck, Marseille, Meaux, Münster, Roskilde, Saintes, Tarragona, Théroüanne, Utrecht, Vic.

¹⁴⁶⁵ Lásd: MSH 5 I/17. Dallamtár 17.

¹⁴⁶⁶ KatSchlag 132, MMAe VII 127, 596, Cantus Index: g01136.

¹⁴⁶⁷ A-GÜ 1/43, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 1a, H-Efkö I. 3a, HR-Zu MR 6, RO-BRbn I. F. 67, SK-BRm EC Lad. 3, GradCsik.

¹⁴⁶⁸ Lásd: MSH 5 I/22. Dallamtár 22.

¹⁴⁶⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 205. oldalt.

¹⁴⁷⁰ Dallamtár 23.

us me - us, in te spe-ra - vi, sal - vum me fac
- a lae-ta - bi - tur rex,

Missale Notatum Strigoniense: *Domine Deus meus in te speravi*
Felvidéki graduále: *Domine in virtute tua laetabitur rex*

[Allelu]ia.
et

Felvidéki graduále: *Domine in virtute tua laetabitur rex*

Az evangélisták ünnepére jegyzett *Dorsa eorum plena sunt oculis* alleluiát a műfaj összkiadása egyetlen új stílusú *f* (g) dallammal regisztrálja.¹⁴⁷¹ A verzus, mely csak a délnémet és a közép-európai (cseh, morva, lengyel) régiókban volt ismert,¹⁴⁷² Magyarország valamennyi úzusából bőségesen dokumentálható. Hangjelzett forrásaink három különböző dallamot kapcsolnak a szöveghez. A kassai graduále igen visszafogott és egyszerű, csak *a* belső zárlatokkal élő, világosan felépített (ABB^vA), első tónusú melodikus anyaga jelenleg más forrásból nem adatolható.¹⁴⁷³ *Alleluia*-intonációja, mely a *Iusti epulentur et exsultent*, vagy még inkább a *Christus resurgens ex mortuis* variánsa, viszont igen közel áll az ugyanebben a kódexben közölt *Fulgebunt iusti et tamquam scintillae* vértanú-tételéhez,¹⁴⁷⁴ melynek jóval díszesebb *d* dallama szintén párhuzam nélkül áll.¹⁴⁷⁵

Al - le - lu - ia.
Al - le - lu - ia.

Kassai graduále: *Dorsa eorum plena sunt oculis – Fulgebunt iusti et tamquam scintillae*

¹⁴⁷¹ MMAe VIII 149, 626.

¹⁴⁷² A-Gu 17, A-Gu 761, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CH-SGs 359, CZ-Bam II., CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 11004, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-ŁZa s. sign., PL-WRu B 1714, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 189. Cantus Index: g02710. Usuarium: Aquileia, Eichstätt, Konstanz, Lebus, Meißen.

¹⁴⁷³ Dallamtár 32.

¹⁴⁷⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 182. oldalt.

¹⁴⁷⁵ Dallamtár 33.

A *Haec est vera fraternitas* vértanú-alleluia Magyarországon általánosan ismert, *quae vicit* szavakkal folytatódó szövege helyett¹⁴⁷⁶ a kassai graduále *quae numquam potuit* változatot közöl. Ezt a szövegvariánst eddig csak két magyarországi misszáléban, egy 14. századi tynieci bencés graduáléban és a Medicea-kiadásban találtuk meg.¹⁴⁷⁷ Bár a tétel önálló dallamának párhuzamos adatáról jelenleg nem tudunk, az *Alleluia*-intonáció és a verzus indítása feltűnő egyezést mutat az *Isti sunt duae olivae* megfelelő szakaszával.¹⁴⁷⁸

Al-le - lu-ia. V) Haec est ve - ra

Al-le - lu-ia. V) I - sti sunt

Kassai graduále: *Haec est vera fraternitas quae numquam potuit* – *Isti sunt duae olivae*

Az *Isti sunt duae olivae* elsősorban a francia és a lengyel hagyományokban vert gyökeret, Európa más régióiban alig ismerték. Elszórt adatai a mediterráneumból, Észak-Európából, valamint német és cseh területről mutathatók ki. A szerzetesrendek közül – a Correctorium előírásának megfelelően – legstabilabban a domonkosok vették használatba.¹⁴⁷⁹ Bár a tételt a magyarországi források közül szinte kizárólag a zágrábiak és a koldulórendiek tartalmazzák, az esztergomi és az egri ordinárius is utal rá. Négy notált kéziratunk, a két zágrábi és a két kassai graduále között a legjelentősebb eltérés a szöveg elosztásában és a melizmák kezelésében mutatkozik. Míg a déli püspökség változata szinte teljesen azonos a domonkos normálkönyvben szereplővel, addig a kassai formához közel állót, melynek legjellegzetesebb megoldása az *et duo candelabra* szakasz, eddig máshol nem találtunk.¹⁴⁸⁰

Az Európa és Magyarország valamennyi úzusában évszázadokon keresztül folyamatosan feljegyzett *Iuravit Dominus et non paenitebit eum* hitvalló-alleluiát¹⁴⁸¹ a műfaj többi tételéhez képest szokatlanul egyseges formában közölték énekeskönyveink. A mindig transzpozíció nélkül notált melodikus anyag jubilusa csak késői kéziratainkban marad el.¹⁴⁸² A dallamvariánsok általában nem elszigetelt, egyedi

¹⁴⁷⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 228. oldalt.

¹⁴⁷⁷ H-Bn 222, SK-BRm EL 13, PL-WN 12722 V f. 261v, MSIL 11, 181. Cantus Index: g02805.

¹⁴⁷⁸ Dallamtár 27.

¹⁴⁷⁹ KatSchlag 95 (húsz francia, három itáliai, két angol), MMAe VII 242, 583, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CH-Sk Ms. 19, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRm 47, F-CHRm 520, F-CO Ms. 445, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, GB-Lbl Add. 23935, I-MO d O I 13, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-VCd 56, PL-GNd 195, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-Łza s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu 7566, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissAmiens 1487, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissLüt 1502, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPłock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéze 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissWro 1483, MissWro 1499. Forbes, A. P. 1864, 319, Henderson, W. G. 1874, 2/57, 2/165, Lawlor, H. J. 1899, 62. Cantus Index: g02330. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Arles, Arras, Astorga, Auch, Auxerre, Avanches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bayonne, Bazas, Beauvais, Besançon, Béziers, Bordeaux, Bourges, Burgos, Calahorra, Cambrai, Carcassonne, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Chartres, Clermont-Ferrand, Cluny, Córdoba, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, Embrun, Girona, Grenoble, Konstanz, Koppenhága, La Chaise-Dieu, Lausanne, Lebus, Lidzbark Warmiński, Limoges, Lleida, Lund, Maguelone, Marseille, Meaux, Mende, Nantes, Narbonne, Noyon, Orléans, Palma de Mallorca, Plasencia, Reims, Rennes, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Schleswig, Senlis, Sevilla, Sigüenza, Soissons, Strängnäs, Tarentaise, Tarragona, Théroouanne, Toledo, Tours, Uppsala, Valladolid, Vannes, Viborg, Vic, Viviers, Zamora.

¹⁴⁸⁰ Dallamtár 26a–b.

¹⁴⁸¹ KatSchlag 71, MMAe VII 259, 575, Cantus Index: g01341.

¹⁴⁸² H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, RO-Sb 759, TR-Itks 49, TR-Itks 68, CantCsik.

megoldások, hanem több, közel azonos korú vagy rítusú forrást jellemző változatok (*non: fed/efd/fd, [pae]nite[bit]: efgf ed/efgfe fd, [or]di[nem]: flgffe, stb.*).¹⁴⁸³

A pünkösdi hetében elhangzó *Loquebantur variis linguis apostoli* alleluiát a külföldön általánosan ismert első tónusú dallamával énekeskönyveink közül csak két ferences graduálénkban találjuk.¹⁴⁸⁴ Kézirataink melodikus anyaga egy 12. századi pistoiai kódexéhez áll legközelebb.¹⁴⁸⁵

A kassai graduále *Mirabilis Dominus noster in sanctis suis* vértanú-alleluiájának dallama¹⁴⁸⁶ ma más forrásból nem adatolható. Az intonációnak csak az eleje idézi a *Qui confidunt in Domino* indítását, a folytatás *d* helyett *a-n* zár. A verzus lényegében nem egyéb, mint kétszer a jubilus részleteinek, majd a teljes intonációnak erősen variált ismétlése.¹⁴⁸⁷

A mennybemeneteli vagy pünkösdi *Non vos relinquam orphanos* a külföldön leggyakrabban közölt, első tónusú dallamával csak három szekuláris és két ferences énekeskönyvünkben szerepel.¹⁴⁸⁸ A két kéziratcsoport szövege eltér egymástól. Az általánosan jegyzett, nálunk koldulórendi kódexekből dokumentálható *...orphanos vado et venio ad vos...* egyházmegyés graduálénkban *...orphanos veniam ad vosra* módosul, ami magától értetődően a zenei anyag átstrukturálását is maga után vonja. A két dallamváltozat a melodikus anyagban, a szöveg elosztásában, a verzus belső zárlatában (*orphanos: ag/ba*) is jelentős különbségeket mutat.¹⁴⁸⁹

Az *Inventio Crucis* miséjére asszignált, nem túl gyakori, elsősorban francia, itáliai és német területen népszerű *Nos autem gloriari* más külföldi tradícióból alig adatolható, a közép-európai (cseh, morva, lengyel, magyar) régiókban pedig lényegében ismeretlen. A magyarországi források közül csupán egy ferences misszálékban és két Isztambulban őrzött kódexben jegyezték fel. Utóbbiak egyike csak a tétel szövegét közli az üres kottasorok alatt, a *Dulce lignum dulces clavos* után, választható darabként. Schlager három dallammal (első, második, nyolcadik tónusú) regisztrálja a szöveget, melyek közül az első tónusú volt a legelterjedtebb.¹⁴⁹⁰ Ez utóbbi német dallamváltozatát közli a magyar missale notatum is.¹⁴⁹¹

A széles körben ismert, több liturgikus funkcióban jegyzett *Omnes gentes plaudite manibus* alleluiát Schlager egy első tónusú *d* dallammal közli.¹⁴⁹² Énekeskönyveink közül háromban – zágrábi misszálé, Bakócz- és gyergyói graduále – ugyanezt a melodikus anyagot találjuk. Néhány külföldi kódex a jubilust *e-n* zárja harmadik tónusú értelmezést adva a tételnek.¹⁴⁹³ Notált forrásaink többségében az első tónusú forma *a-ra* transzponált alakja szerepel.¹⁴⁹⁴ Ez a megoldás az európai úzusok – köztük a cseh, a morva és a lengyel – számos kéziratából adatolható.¹⁴⁹⁵ Ám a transzpozíció azt eredményezte, hogy a verzus dal-

¹⁴⁸³ Lásd: MSH 5 I/29. Dallamtár 31.

¹⁴⁸⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 188. és 211. oldalt.

¹⁴⁸⁵ MMAe VII 291. Dallamtár 20.

¹⁴⁸⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 169. oldalt.

¹⁴⁸⁷ Dallamtár 36.

¹⁴⁸⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 167. oldalt.

¹⁴⁸⁹ Lásd: MSH 5 I/21a–b. Dallamtár 21a–b.

¹⁴⁹⁰ KatSchlag 61 (egy francia, egy német), F-MOf 159, KatSchlag 73 (tizennégy francia, huszonhárom itáliai, hét német, egy angol), A-Gu 761, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, F-G Cod. lat. 84, F-MOf 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 9435 (...per quem salvati et liberati sumus), F-Pn nouv. acq. lat. 1235 (...per quem salvati et liberati sumus), GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-GNd 149, KatSchlag 292 (cf. *Angelus Domini descendit de caelo*: két francia), E-Mn Vit. 20–4, MMAe VII 339, 340, 573, 577, I-Amt Ms. 607, PL-Kk 44, MissBraga 1538, MissHavel 1489, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissOCart 1496, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissReg 1485, MissSarum 1521, MissSpey 1501. Forbes, A. P. 1864, 436. Cantus Index: g02360. Usuarium: Albaretta, Arles, Autun, Bordeaux, Capua, Chartres, Clunay, Die, Dol-de-Bretagne, Granada, La Chaise-Dieu, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Mâcon, Marseille, Metz, Milánó, Narbonne, Noyon, Orléans, Palermo, Rodez, Róma, Tarragona, Valence, Vienne, Viviers.

¹⁴⁹¹ Dallamtár 25.

¹⁴⁹² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, liturgikus asszignációiról, melodikus anyagairól lásd a 171. és 197. oldalt. KatSchlag 144, MMAe VII 349, 600, A-Gu 807, A-KN CCI 588, B-Br II 3823, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, F-CHRM 520, F-G Cod. lat. 84, F-Pn lat. 9435, I-MEs 19, I-MOd O 17, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-VCd 56.

¹⁴⁹³ A-Ssp A. VII. 20, F-CO Ms. 445, PL-CZ s. sign., PL-WRu I. F. 416.

¹⁴⁹⁴ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 3a, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 759, SK-BRm EC Lad. 3, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 49, TR-Itks 68.

¹⁴⁹⁵ A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XIII A 5c, D-B Mus. ms. 40078, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vit. 20–4, F-CHRM 520, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 1132, H-Bn 259, I-BV VI 34, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-Rvat Mss.

lama a *d* lejegyzéshez képest egy szekunddal mélyebbre került egészen az utolsó szó elejéig (*exsul[tatio-nis]*). A két kassai graduále is ezt a módosult dallamalakot közli, ám igen meglepő módon nem *a*-ra, hanem *d*-re írva. Még tovább mennek ferences graduáléink – és a külföldi rendi énekeskönyvek – azzal, hogy a *d*-re írt *a* dallamváltozatban már a *manibus* szónál visszatérnek az eredeti *d* forma szekunddal magasabb verziójához.¹⁴⁹⁶

Al-le-lu - ia. V) O - mnes gen -

tes, plau- di - te ma - ni - bus, iu- bi- la-

te De - o in vo - ce ex - sul- ta - ti - o - nis.

Bakócz-graduále – Missale Notatum Strigoniense – Ferences graduále:
Omnes gentes plaudite manibus

A kassai graduále a vértanúk ünnepére rendelt *Posuisti Domine super caput eius textust*¹⁴⁹⁷ egy olyan, az antifónák dallamvilágát idéző első tónusú melodikus anyaggal társítja, melynek párhuzamos adataról jelenleg nem tudunk. Az intonáció és a verzus *cdaca* indítása a *Surrexit Dominus de sepulchro* azonos pontjain köszön vissza.¹⁴⁹⁸

Rossi 76, PL-GNd 196, PL-Kk 3, PL-Kk 43, PL-Kl RL 1, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511. Wagner, P. 1930, 144. Egy csehországi graduále (CZ-Pu XII A 21) adata kérdéses. A transzponált dallam jubilusa *h*-n zárul, vagy szándékosan (transzponált harmadik tónus), vagy a jubilus befejezetlensége miatt.

¹⁴⁹⁶ CH-Fco Ms. 9, H-Bn 424, PL-Wn Rps BOZ 151, Sl-Lf 6773. Lásd: MSH 5 I/18. Dallamtár 18. Az összehasonlítás megkönnyítése érdekében a kottapéldában a Missale Notatum Strigoniense *a* dallamát transzpozíció nélkül, a neumákat pedig nem lejegyzés szerint, hanem egységesítve közöljük.

¹⁴⁹⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 161. oldalt.

¹⁴⁹⁸ Dallamtár 37.

Az Európa-szerte ritka, hazánkban lényegében ismeretlen, mennybemeneteli *Regnavit Dominus super omnes gentes* szöveg csak két ferences graduálékban szerepel az itáliai forrásokra jellemző első tónusú dallamával, egymással és a külföldi feljegyzésekkel is szinte hangról hangra azonosan.¹⁴⁹⁹

A gyergyói graduálékban a *Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium* Pál-alleluia¹⁵⁰⁰ egy olyan első tónusú dallammal szerepel, melyet más forrásból jelenleg nem dokumentálhatunk, s melynek vonalvezetése – széles gesztusoktól mentes, végig *d-a* sávban tartott melodikus anyag – a tételt a *Posuisti Domine super caput eius* szal rokonítja. A verzus lényegében rövid dallamszakaszok variált ismétlése (*sancte Paule–ad Dominum–elegit, praedica[tor]–[intercede]de pro nobis, gentium–qui te*).¹⁵⁰¹

A kassai graduále és három magyarországi kézirat misekönyv a *Serve bone et fidelis* hitvalló-alleluiát kibővített, hosszabb szöveggel tartalmazza (...*intra in gaudium*).¹⁵⁰² Sem a szövegváltozatot, sem az énekeskönyv dallamát, mely az ugyanebben a kódexben közölt unikális *Posuisti Domine super caput eius* rokona, nem találtuk meg más forrásban. A verzus első, harmadik és negyedik sora az intonáció dallamvariánsa, utóbbiban jubilus-intonáció sorrendben. Csak a második sor kap egy új, *f* és *d* között ingázó melodikus anyagot.¹⁵⁰³

A szűzek ünnepére előírt *Veni electa mea et ponam te in* csak két 18. századi zágrábi énekeskönyvben és az Apponyi-kancionálékban tűnik fel a francia és az itáliai hagyományokból ismert első tónusú dallamával.¹⁵⁰⁴ A két székesegyházi kézirat melodikus anyaga megegyezik a domonkos apácák számára készült kódexben és a koldulórendi normálkönyvben szereplővel. Igaz ez a *ponam te in* szövegváltozatra is, melyet ugyanez a forráskör preferál a szekuláris szerkönyveinkben használt *ponam in te* helyett.¹⁵⁰⁵

Csak domonkos és zágrábi misekönyveink tartalmazzák az *In conspectu angelorum* alleluia szövegét. Előbbiek Mihály arkangyal ünnepére, utóbbiak az angyalokról megemlékező votívvisébe utalják a tételt, melynek magyarországi hangjelzett forrása ma nem ismert. A Bertalan apostol napjára készült kontrafaktumát (*Vox sancti Bartholomaei quasi tuba*) viszont feljegyezték az erdélyi graduálékban. Az adaptáció rendkívül ritka külföldi adatai 11–13. századi francia kódexekben tűnnek fel.¹⁵⁰⁶ A magyar és a francia dallamok között alapvető eltéréseket találunk. Míg előbbi intonációja és verzusa *d-n* zár (első tónus), addig utóbbiak mindkét ponton *e-n* (negyedik tónus). Jelentősen különbözik a melodikus anyag, a szöveg elrendezése, valamint az *eo* szó nagy melizmája, melyet az erdélyi kézirat az *a-c*, a franciák pedig kvinttel lejjebb, a *d-f* hangtartományban tartanak, majd *a*, illetve *d* félzárlatot képeznek.¹⁵⁰⁷

Öt második tónusú önálló dallamot ma kizárólag a kassai graduále második kötetéből ismerünk: *Beatus vir qui timet Dominum*,¹⁵⁰⁸ *Domine in virtute tua laetabitur rex*, *Inveni David servum meum*,¹⁵⁰⁹ *Inventa una pretiosa margarita abiit*, *Iusti autem in perpetuum vivent*. Mind az öt a kommúnis szakasz része, és más melodikus anyaggal több notált forrásunkban is szerepel. Az *Inventa una pretiosa margarita abiit* kezdetű, szűzek ünnepére asszignált alleluianak a Vulgatából vett szövegváltozatát jelenleg csak egy pozsonyi és két augsburgi mintapéldányból magyarországi megrendelésre készült misekönyvből dokumentálhatjuk.¹⁵¹⁰ A külföldön ritka *Iusti autem in perpetuum vivent*,¹⁵¹¹ mely délnémet szekuláris és szerzetesi (benés, ágostonos) forrásokon kívül néhány itáliai kódexben tűnik fel, három dallammal szerepel Schlager kiadványaiban. Második tónusú melodikus anyaggal adják az itáliai, negyedikkel a délnémet szerkönyvek, elsővel pedig alig egy-két francia és itáliai énekeskönyv.¹⁵¹² Nálunk tizenkét, zömmel pálos és esz-

¹⁴⁹⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 155. oldalt. Dallamtár 19.

¹⁵⁰⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 159. oldalt.

¹⁵⁰¹ Dallamtár 29.

¹⁵⁰² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 229. oldalt.

¹⁵⁰³ Dallamtár 38.

¹⁵⁰⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 154. és 158. oldalt.

¹⁵⁰⁵ Dallamtár 39.

¹⁵⁰⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 166. oldalt.

¹⁵⁰⁷ Dallamtár 28.

¹⁵⁰⁸ Dallamtár 59.

¹⁵⁰⁹ A tételek európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 204., 205., 245. és 176. oldalt. Dallamtár 56.

¹⁵¹⁰ Cantus Index: g02569.1. Dallamtár 57.

¹⁵¹¹ Dallamtár 58.

¹⁵¹² KatSchlag 65 (hat itáliai), GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, KatSchlag 148 (egy francia, egy itáliai), F-CHRM 47, E-Mn Vit. 20–4, KatSchlag 212 (hét német), A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700,

tergomi kéziratosszále, valamint a remeterendi, a pécsi, az esztergomi és az ultramontán nyomtatvány közli a Zágábban ismeretlen tételt.

A kassai graduálénak ez az öt tétele melodikusan igen közel áll egymáshoz, és azt a benyomást kelti, mintha egy lendülettel, azonos elgondolás szerint alkották volna meg a „sorozatot”. Talán ez – és a liturgikus funkciók elkülönítésének a szándéka – lehet az oka annak, hogy az egy vértanú miséjére jegyzett *Domine in virtute tua laetabitur rex* új melodikus anyagot kapott,¹⁵¹³ és nem az általánosan ismert, a kódexben is szereplő formáját emelték át a kommúnis anyagba. Az öt tétel dallamában (intonáció, verzus befejezése, belső zárlatok) visszatérő elem a *dcacd* fordulat. Az intonáció váza négyszer *d-d-c-d*, egyszer *d-d-f-d*. A verzus első sora mindig hozza a jellegzetes alsó lehajlást, és miközben a *d-t* körüljárja, arról szinte alig mozdul el. Ezt követheti egy *d-től f-ig* tartó sor, majd egy *f-a-d* vázra épülő, az alaphangra visszakanyarodó szakasz. Ezeknek a tételeknek a felépítése, a dallamalkotás módja, a melodikus anyag rugalmas, szöveghez alkalmazkodó kezelése az antifónákra emlékeztetnek.¹⁵¹⁴ Ha az alleluiák között próbálunk rokon dallamokat keresni, akkor talán a *Loquebar Domine de testimoniis tuis* jöhetne szóba, mely ugyanúgy hozza az intonációt és a verzust indító, illetve záró jellegzetes *dcacd* fordulatot.¹⁵¹⁵

The image displays five staves of musical notation in G-clef, representing the Kassai graduale. The lyrics are written below the notes. The first staff is for 'Al - le - lu - ia.' The second and third staves are for 'e - um.' The fourth and fifth staves are for 'e - o - rum.' The sixth and seventh staves are for 've - he - men - ter.' The eighth and ninth staves are for 'e - am.'

Kassai graduále:

Beatus vir qui timet Dominum – Domine in virtute tua laetabitur rex – Inventa una pretiosa margarita abiit – Iusti autem in perpetuum vivent – Inveni David servum meum
intonáció, verzus vége

A-Wn Cod. ser.n. 2837, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, HR-Zu MR 70, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-GNd 149, PL-WRu B 1714, GradPass 1511, MMMAe VII 262, 263, 264, 574, 601, 623, A-Wn Cod. 4812, CZ-HKm 40 (II A 2) (cf. *Magnus Dominus et laudabilis valde*), CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XIV A 1 (cf. *Magnus Dominus et laudabilis valde*), D-Mbs 14623, H-Bn 93, H-SY Cod. 2, I-Amt Ms. 607, PL-Kk 6, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissHalb 1511, MissKrk 1493, MissNid 1519, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissWorms 1490. Graham, B. F. H. 1999, 192, Henderson, W. G. 1874, 2/145. Cantus Index: g02565. Usuarium: Aquileia, Avranches, Bressanone, Dol-de-Bretagne, Eichstätt, Girona, Laon, Marseille, Osnabrück.

¹⁵¹³ Dallamtár 60.

¹⁵¹⁴ Lásd: MMMAe V Nr. 2120, 2126, 2127.

¹⁵¹⁵ KatSchlag 81, MMMAe VII 294, 581.

Do- mi - ne, in vir- tu - te tu - a

Be - a - tus vir

In - ven - ta u - na pre - ti - o - sa

In - ve - ni Da - vid

Iu - sti au - tem

Kassai graduále: verzusok eleje

lae-ta - bi - tur rex, et su - per sa - lu - ta - re tu - um

qui ti - met Do-mi - num, in man-da - tis e - ius

Kassai graduále:

Domine in virtute tua laetabitur rex – Beatus vir qui timet Dominum

Az úrnapi *Caro mea vere est cibus* Schlager három önálló melodikus anyaggal, valamint két régi és négy új stílusú dallam kontrafaktumaként dokumentálja.¹⁵¹⁶ A csíksomlyói kancionále és a Szántó-graduále egy olyan második tónusú zenei anyagra illeszti a szöveget, melynek külföldi párhuzama jelenleg nem ismert, s melynek felépítése és melodikája sokkal inkább egy himnuszra vagy szekvenciára, mintsem egy alleluiára emlékeztet. A műfaj tételei közül a *Spiritus Sanctus procedens a throno* indítja hasonlóan az intonációt és a verzust.¹⁵¹⁷ A csíksomlyói énekeskönyv *g*-re, a Szántó pedig *a*-ra notálja a dallamot.¹⁵¹⁸

Csak két ferences graduálénk közli a középkori európai forrásokban kizárólagos második tónusú dallamával az évközi idő *Confitemini Domino et invocate nomen eius* tételét.¹⁵¹⁹ A két magyarországi kézirat és a külföldi énekeskönyvek dallamai alig térnek el egymástól.¹⁵²⁰

¹⁵¹⁶ MMAe VIII 104–107, 609–610, KatSchlag 13 (cf. *Veni Sancte Spiritus*), KatSchlag 274 (cf. *Laetabitur iustus in Domino*), MMAe VIII 610: cf. *Conversus Iesus ad Mariam*, cf. *Hic contempsit vitam mundi*, cf. *Laetamini in Domino et exsultate*, cf. *O Baptista Christi testis*. A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagáról lásd a 211. oldalt.

¹⁵¹⁷ MMAe VII 473.

¹⁵¹⁸ Dallamtár 61.

¹⁵¹⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 224. és 228. oldalt.

¹⁵²⁰ Dallamtár 50.

Az isztambuli notált misszále, a Futaki-graduále és a csíksomlyói kancionále *Corpora sanctorum in pace sepulta sunt* vértanú-tételének dallama főként délnémet és cseh forrásokból adatolható.¹⁵²¹ A magyar és a külföldi kéziratok lényegében azonos melodikus anyagot közölnek.¹⁵²²

Az Európa-szerte széles körben ismert, karácsonyi *Dominus regnavit decorem induit*, mely a magyarországi forrásoknak is elhagyhatatlan tétele volt, két melodikus anyaggal jelenik meg énekeskönyveinkben. Az általánosan ismert második tónusú dallam mellett, melyet mellék hagyományok kódexei és ferences kéziratok közölnek,¹⁵²³ szerepel egy olyan új stílusú, *e* zárlatú is, mely jelenleg csak az esztergomi és a tőle függő úzusok szerkönyveiből ismert. Notált forrásaink feljegyzéseiben sok az egyéni variáns. A jubilust négy 15–16. századi graduále mellőzi.¹⁵²⁴ A verzus első belső zárata instabil ([regna]vit: ed/ff), az utolsót (*fortitudinem*) pedig csak a Futaki-graduále zárja *c* helyett *d*-n.¹⁵²⁵

A pünkösdi *Spiritus Sanctus procedens a throno* Európában szótan, főként francia és szerzetesi – ben-cés, ciszterci, premontrei, domonkos – kéziratokban és nyomtatványokban tűnik fel. A német szekuláris tradíciókban teljesen ismeretlen tétel közép-európai – cseh, lengyel – adata is igen csekély.¹⁵²⁶ A verzust tartalmazó magyarországi misekönyvek kivétel nélkül szerzetesrendiek: három domonkos és egy ágostonos. A kassai graduále az alleluia egyetlen hazai hangjelzett forrása. Melodikus anyaga a külföldiekétől csak apró variánsokban tér el.¹⁵²⁷

A leggyakrabban Fülöp és Jakab apostolok – néha több vértanú – ünnepére előírt *Stabunt iusti in magna constantia* főként francia forrásokban szerepel, az itáliai és a délnémet kéziratokban jóval ritkább. Közép-Európából néhány morva és lengyel adata ismert, a cseh szerkönyvek nem tartalmazzák.¹⁵²⁸ A magyar úzusok közül csak Zágráb negligálta annak ellenére, hogy a tétel a domonkosok alaprepertóriumához tartozott. Külföldön a szöveg – három kódex kivételével – egy második tónusú, önálló *d* dallam-

¹⁵²¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 166. oldalt.

¹⁵²² Dallamtár 54.

¹⁵²³ KatSchlag 34, MMAE VII 139, 565, Cantus Index: g00550.

¹⁵²⁴ H-Bn Fol. lat. 3815, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 68.

¹⁵²⁵ Lásd: MSH 5 I/39. Dallamtár 47.

¹⁵²⁶ KatSchlag 3 (tíz francia, három itáliai, egy német), MMAE VII 472, 557, A-Ssp A. VII. 20, CZ-Pn XIII B 17, D-DS Ms 868, D-Mbs 14083, D-WB Ms. 1, E-Mn Vitr. 20–4, F-CO Ms. 445, F-LA 239, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-MOD O I 7, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 186, PL-Kk 43, PL-Kl RL 1, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, MissAmiens 1487, MissÉvreux 1497, MissHer 1502, MissLüt 1502, MissNevers 1490, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissTournai 1498, MissTurku 1488, MissVerdun 1491, MissWro 1483, MissWro 1499. Forbes, A. P. 1864, 199, Henderson, W. G. 1874, 155, 161, Warren, F. E. 1879, 143. Cantus Index: g02644.1. Usuarium: Aquileia, Arles, Arras, Autun, Auxerre, Avranches, Bayeux, Beauvais, Besançon, Cambrai, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Cosenza, Coutances, Dol-de-Bretagne, Dublin, Embrun, Grenoble, Langres, Laon, Le Mans, Lebus, Lisieux, Marseille, Meaux, Messina, Norwich, Noyon, Palermo, Reims, Rennes, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Senlis, Sens, Soissons, Tarentaise, Théroouanne, Troia, Uppsala, Vannes.

¹⁵²⁷ Dallamtár 48.

¹⁵²⁸ A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, B-Br II 3823, CH-Sk Ms. 19, CZ-Bam II., CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, D-Aab 1011, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, E-Mn Vitr. 20–4, F-CHRM 520, F-CO Ms. 445, F-MOF 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, H-SY Cod. 2, I-IV LX (91), I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, GradPass 1511, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissNevers 1490, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOl 1488, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSalz 1498, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 300, Henderson, W. G. 1874, 2/145. Cantus Index: g02359. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Aquileia, Arles, Autun, Auxerre, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bazas, Beauvais, Béziers, Bordeaux, Bourges, Bressanone, Burgos, Calahorra, Capua, Carcassonne, Chalon-sur-Saône, Châlons-en-Champagne, Chartres, Clermont-Ferrand, Cluny, Córdoba, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osmá, Embrun, Granada, Grenoble, Jaén, Koppenhága, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Langres, Laon, Lausanne, Le Mans, Limoges, Lisieux, Lleida, Lund, Mâcon, Maguelone, Mende, Messina, Nantes, Narbonne, Nîmes, Noyon, Orléans, Palermo, Pamplona, Perugia, Plasencia, Rennes, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Schleswig, Senlis, Sigüenza, Soissons, Strängnäs, Tarragona, Toledo, Toul, Tours, Uppsala, Uzès, Valence, Valladolid, Vannes, Viborg, Zamora.

hoz kapcsolódott.¹⁵²⁹ Ugyanezt találjuk a magyarországi énekeskönyvekben is, melyeknek feljegyzései nagyon variábilisak. A melodikus anyagot a patai és a Szántó-graduále *a*-ra transzponálja. Kevés kéziratunk közöl jubilust.¹⁵³⁰ Notált forrásaink jellemzően egyéni változatokat adnak, és csak néhány ponton tűnnek fel közel azonos megoldások ([sta]bunt: fga/fgab/fgac, ma[gna]: dfefd/dfdfd, [constantija: ba/a, stb.). A verzus utolsó szavának (*angustiaverunt*) szótagelosztása több énekeskönyvünkben módosul.¹⁵³¹ Az erdélyi graduále egészen egyedi és rendhagyó módon illeszti a textust a dallamhoz.¹⁵³²

Az évközi *Verba mea auribus percipe* elsősorban itáliai, francia és délnémet (szerzetesi) forrásokból dokumentálható. A koldulórendi (ferences, domonkos) szerkönyvek állandó tétele. A Magyarországon is széles körben, *per annum* és votív (esőért, lázas betegekért) funkcióban is használatos, csak néhány periferiális kódexünkből hiányzó tételnek alig egy-két cseh és lengyel adataról tudunk.¹⁵³³ Az alleluia notált feljegyzéseinek két fő csoportját (ferences, szekuláris) az eltérő dialektus (diaton, pentaton) különbözteti meg egymástól. A két szokásrenden belül a kéziratok dallamai a műfaj többi darabjához képest kevésbé változékonyak. A variánsok többségét a szótagelhelyezések eltérései okozzák. Ezek között vannak egyedi (intonáció) és tendeciózus (*intellige clamorem meum*) megoldások is. A kolozsvári graduále – feltehetően tévedésből – az *Eripe me de inimicis meis* intonációját notálja a verzus előtt.¹⁵³⁴

Al-le-lu-ia.

Al-le - lu - ia.

Missale Notatum Strigoniense – 17. századi pálos graduále

¹⁵²⁹ KatSchlag 103 (huszonkét francia, négy itáliai, három német), KatSchlag 397 (cf. *Te martyrum candidatus*: egy francia, két itáliai), MMAe VII 474, 587.

¹⁵³⁰ RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, SK-BRm EC Lad. 3, TR-Itks 49, TR-Itks 68.

¹⁵³¹ Lásd: MSH 5 I/44.

¹⁵³² Dallamtár 53a–b.

¹⁵³³ KatSchlag 7 (tizenkét francia, huszonkét itáliai, tizenhárom német), KatSchlag 136 (egy francia), MMAe VII 533, 534, 558, 598, A-Wn Cod. 1845, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, CZ-Pn I B 10, CZ-Pn XIV D 12, D-Aab 1011, D-Mbs 14083, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., E-Mn Vit. 20–4, F-CO Ms. 445, F-G Cod. lat. 84, F-MOf 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 424, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MEs 19, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Amt Ms. 607, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-GNd 149, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, SK-BRI ZV 387, SI-Lf 6773, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissMed 1474, MissOCarm 1490, MissOCart 1496, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissWürz 1495, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 216, Henderson, W. G. 1874, 217. Cantus Index: g01125. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Albaneta, Angoulême, Aosta, Aquileia, Arles, Auch, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bazas, Besançon, Béziers, Bordeaux, Bourges, Burgos, Calahorra, Capua, Carcassonne, Cassino, Clermont-Ferrand, Córdoba, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osma, Elne, Embrun, Girona, Granada, Jaén, Koppenhága, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Lausanne, Limoges, Linköping, Lleida, Mâcon, Maguelone, Mende, Messina, Narbonne, Norwich, Paderborn, Palermo, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Reims, Rennes, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saintes, Senlis, Sevilla, Sigüenza, Sion, Tarentaise, Tarragona, Toledo, Toulon, Troia, Uppsala, Valladolid, Vallombrosa, Vic.

¹⁵³⁴ Lásd: MSH 5 I/41. Dallamtár 49.

in-tel-li-ge cla-mo-rem me-um!

in-tel - li-ge cla-mo-rem me - um!

Missale Notatum Strigoniense – Brassói graduále

A kassai graduále a *Disposui testamentum electis meis* hitvalló-alleluiát¹⁵³⁵ egy olyan harmadik tónusú melodikus anyaggal közli, mely jelenleg más forrásból nem adatolható. A rendkívül visszafogott és egyszerű dallam intonációja az *Adducentur regi virgines post eam* indításával rokonítható.¹⁵³⁶

Az évközi *In te Domine speravi*, mely Európa és Magyarország minden hagyományából ugyanazzal az önálló, harmadik tónusú dallammal ismert,¹⁵³⁷ valamennyi énekeskönyvünkben transzpozíció nélküli lejegyzésben szerepel. Az alleluia szövege, terjedelme és melodikus anyaga rendkívül variábilis. Notált forrásaink közül az erdélyi graduále elhagyja a verzus *inclina* szóval kezdődő utolsó szakaszát, a gyergyói kézirat pedig az *accelera ut eripias me* helyett *et exaudi me* szavakkal zárja ugyanezt a részt. A jubilust több kéziratunk negligálja.¹⁵³⁸ Az *Alleluia* intonáció *lu* szótagja jellemzően kétféle neumával társulhat (*gacagc/gacagac*), az esztergomi misszále *gachac* megoldása viszont követők nélkül marad. A gyergyói graduále – feltehetően tévedésből – a második tónusú *Eripe me de inimicis meis* intonációját notálja. A verzus melodikus anyagát sűrűn átszövő egyéni dallamvariánsok mellett alig találunk több forrásból is adatolható, azonos változatokat (*Do*[mine]: *gahc/gac*, *ae*[ternum]: *aha/acac*, *[eri]pe*: *gaca/gacaga*, stb.). Kissé képlekeny az *in aeternum* szónál kialakított belső zárlat utolsó hangja. A külföldi feljegyzések *e* kadenciájával szemben a magyar énekeskönyvek leggyakrabban *f*-en, elvéve *g*-n vagy *d*-n zárnak.¹⁵³⁹

A vízkereszt utáni vasárnapra asszignált *Iubilate Deo omnis terra* valamennyi európai és magyar hagyományban folyamatosan és tartósan használatban volt.¹⁵⁴⁰ A hangjelzett forrásainkban mindig *e*-re notált tétel jubilusát kevesebb kéziratunk írja ki,¹⁵⁴¹ mint amennyi mellőzi. Az intonációt csak a felvidéki és az erdélyi szász énekeskönyvek indítják *ef* pesszel az általánosan jegyzett *f* punctum helyett. Az *Alleluia* szó harmadik szótagjának második neumája alapvetően háromféle: *gahc/gahcd/ac*. Periferiális és ferences kézirateink sajátja a verzus *ter*(ra) szótagjának dallamvariánsa (*hcdag hcdcd* a *cdag cdcd* helyett). Az elszórtan feltűnő azonos változatok mellett ([*servi*]te: *gc/ac*, *Do*[mino]: *acg afd/gaf gfd*) igen gyakoriak az egyedi megoldások.¹⁵⁴²

Schlager csak három forrásból, Eligius és Mór ünnepére alkalmazott szöveggel dokumentálta az esztergomi, a pálos és a zágrábi tradíciókba szilárdan beépült, valamennyi nyomtatványunkban szereplő *Sancte Nicolae tu dulcedo pauperum* Miklós-alleluiát.¹⁵⁴³ A quasi kommúnis verzus aktualizált szövege Magyarországon más liturgikus pozícióban is feltűnt: Erzsébet napján egy pozsonyi (*Sancta Elisabeth tu...*), Benedek translációs miséjében a pécsi (*Sancte Benedicte tu...*), Ágoston ünnepén pedig egy zágrábi egyházmegye ágostonos misszále közölte (*Sancte Augustine tu...*). Külföldön a textus ma csak észak-francia

¹⁵³⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 177. oldalt.

¹⁵³⁶ Dallamtár 72.

¹⁵³⁷ KatSchlag 211, MMMAe VII 230, 622, Cantus Index: g01159.

¹⁵³⁸ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

¹⁵³⁹ Lásd: MSH 5 I/58. Dallamtár 69.

¹⁵⁴⁰ KatSchlag 198, MMMAe VII 255, 616, Cantus Index: g00616.

¹⁵⁴¹ H-Bn 172a, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 1a, H-Efkö I. 3a, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, SK-BRm EC Lad. 3.

¹⁵⁴² Lásd: MSH 5 I/55. Dallamtár 66.

¹⁵⁴³ KatSchlag 199 (F-LA 239: Eligius, F-Pn 12584: Mór), MMMAe VII 438, 617, Cantus Index: g02669 (Miklós, Mór), g02669.1 (Eligius).

forrásokból ismert, melyek azt gyakran és igen változatos liturgikus funkciókban írták elő.¹⁵⁴⁴ Notált feljegyzéseink harmadik tónusú, transzpozíció nélküli dallamai közül a legteljesebb, legdíszesebb az esztergomi hangjelzett misszáléban szereplő, melynek neumacsoportjai, hosszú melizmái későbbi énekeskönyveinkben különböző mértékben rövidülnek.¹⁵⁴⁵

A hitvallók közös *Elegit te Dominus sibi in sacerdotem*¹⁵⁴⁶ és *Sancti tui Domine florebut* tétel¹⁵⁴⁷ – utóbbi a verzus *ante te* záró szavai nélkül – csak a kassai graduáléban tűnik fel két olyan negyedik tónusú dallammal, mely jelenleg más forrásból nem ismert. Az *Elegit te Dominus sibi in sacerdotem* rendkívül szűk ambitusban tartott melodikus anyagának eleje (*elegit*) az intonáció kezdetét, utolsó sora (*magnum in populo suo*) pedig a kibővített jubilust idézi.¹⁵⁴⁸ Ugyanezzel a megoldással él – a verzus végén a jubilus pontos ismétlésével – a *Sancti tui Domine florebut* is (*sancti, balsami erunt*).¹⁵⁴⁹ A két tételt az azonos tonalitáson kívül a dallamrészletek rokonsága is összeköti (*te Dominus = tui, [sa]cer[dotem] = florebut*).

Ugyanez a kódex társítja a *Gloria et honore* vértanú-tétel¹⁵⁵⁰ rövidebb formáját egy szintén párhuzam nélküli *e* dallammal. A verzus *gloria et honore* szavai az intonáció melodikus anyagát ismétlik a magas járású dallamrészletek nélkül.¹⁵⁵¹

Forrásainkban rendkívül ritka az *Exsultent iusti in conspectu Dei* vértanú-alleluia, melyre csak három kéziratot misekönyvünkben – közülük kettőt augsburgi mintapéldányból másoltak –, valamint a Futaki- és a kassai graduáléban bukkantunk. A legkorábbi feljegyzések tanúsága szerint a tétel feltehetően délnémet bencés környezetben készülhetett, onnan szivároghatott át a környező területek szekuláris gyakorlatába, ahol később meggyökeresedhetett. Ezen a körön kívül az alleluia szinte teljesen ismeretlen, a cseh, a morva és a lengyel kéziratok és nyomtatott szerkönyvek nem tudnak róla (de az utraquisták igen).¹⁵⁵² Két hangjelzett forrásunk eltérő melodikus anyaggal tartalmazza a szöveget. Míg a Futaki-graduále notátora a negyedik tónusú délnémet dallamot veszi át,¹⁵⁵³ addig a kassai énekeskönyv másolója egy új stílusú, *f* kadenciás zenei anyagot kottáz.

Valamennyi énekeskönyvünk transzpozíció nélkül, *e* lejegyzésben közli a nálunk – Zágráb és Pécs kivételével – a húsvéti idő alaprepertoárjához tartozó, negyedik tónusú, önálló melodikus anyagú *Gaudete iusti in Domino* vértanú-alleluiát.¹⁵⁵⁴ Notált forrásaink változatai meglepően egyértelműen válnak szét esztergomi misszálé-Bakócz-graduále és perifériális kéziratok szerint. Az intonáció jubilusát csak három kódex hagyja el.¹⁵⁵⁵ A szeptesi graduále másolója kétszer írja ki a tételt (húsvéti idő, kommúne), mindkét-szer *Excita Domine potentiam tuam* intonációval. A legkövetkezetesebben elkülönülő pontokon dallamvariánsokat (*in: fa/fga, col[laudatio]: efg/efga*) és eltérő szótagelosztást is találunk.¹⁵⁵⁶ Utóbbi esetében az esztergomi hangjelzett misekönyv megoldása hazai párhuzam nélkül, önmagában áll.

¹⁵⁴⁴ Usuarium: Acharius (11. 27.): Noyon, Ambrosius (04. 04.): Soissons, Ansarius (09. 05.): Soissons, Bandaridus (08. 01.): Soissons, Eligius (12. 01.): Laon, Noyon, Soissons, Ludovicus (08. 25.): Soissons, Nicolaus (12. 06.): Soissons, Principius (09. 25.): Soissons, Sebastianus (01. 20.): Avranches, Bayeux, Coutances, confessor pontifex: Soissons.

¹⁵⁴⁵ Lásd: MSH 5 I/59. Dallamtár 70.

¹⁵⁴⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 184. oldalt.

¹⁵⁴⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 266. oldalt.

¹⁵⁴⁸ Dallamtár 87.

¹⁵⁴⁹ Dallamtár 86.

¹⁵⁵⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 263. oldalt.

¹⁵⁵¹ Dallamtár 88.

¹⁵⁵² KatSchlag 166 (három francia, húsz német), KatSchlag 203 (cf. *Adducentur regi virgines post eam*: három itáliai, egy német), MMAe VII 181, 606, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-E 121, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-Mof 159, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, I-BV VI 34, I-IV LX (91), PL-GNd 149, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissHil 1511, MissPass 1514, MissPoznań 1524, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSpey 1501, MissTroyes 1489. Graham, B. F. H. 1999, 163, Wagner, P. 1930, 228. Cantus Index: g02750. Usuarium: Albaneta, Aosta, Aquileia, Avranches, Bressanone, Dol-de-Bretagne, Lausanne, Lund, Minden, Nantes, Sion, Strängnäs, Uppsala, Viborg.

¹⁵⁵³ Dallamtár 81.

¹⁵⁵⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 170. oldalt.

¹⁵⁵⁵ RO-AJ R. I. 1, TR-Itks 60, TR-Itks 68.

¹⁵⁵⁶ Lásd: MSH 5 I/70. Dallamtár 82.

col - lau- da - ti - o!

col - lau- da - ti - o!

Missale Notatum Strigoniense – Felvidéki graduále: *Gaudete iusti in Domino*

A mártírok ritka *Iusti autem in perpetuum vivent* tételét Schlager három dallammal adatolja.¹⁵⁵⁷ Az alleluia hat magyarországi notált feljegyzése közül öt a negyedik tónusú délnémet melodikus anyagot közli. Énekeskönyveink *e* dallamai egymáshoz és a külföldi forrásokhoz képest is alig variálódnak.¹⁵⁵⁸

A magyarországi szerkönyvekben igen ritka, ádvent második vasárnapjára előírt *Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi* csak egy ferences graduálénkban szerepel az Európa-szerte ismert, önálló dallamával, annak transzpozíció nélküli negyedik tónusú formájával.¹⁵⁵⁹ A koldulórendi kézirat mind a tétel terjedelmében (*Stantes erant pedes nostri* második vers elhagyása), mind a melodikus anyagban pontosan követi a ferences liturgikus szokásokat.¹⁵⁶⁰

Úgy tűnik, hogy a külföldön és hazánkban is általánosan ismert, az egyházi év folyamán többször elhangzó *Laudate pueri Dominum* alleluia terjedelmét a magyar szekuláris úzusokban alapvetően a liturgikus funkció határozhatta meg.¹⁵⁶¹ A tétel a húsvétot követő szombatn szinte mindig két verzussal (*V2 Sit nomen Domini*), más alkalmakkor (Hét testvér, vértanúk, stb.) eggyel szerepelt. Szerzetesrendi (ferences, domonkos) forrásaink ünneptől függetlenül mindig a rövidebb formát írták elő. A szöveg negyedik tónusú, önálló dallama meglehetősen variábilis énekeskönyveinkben. Két kézirat elhagyja a jubilust,¹⁵⁶² hat a második verzust,¹⁵⁶³ a zágrábi misszáléban pedig a *Sit nomen Domini* szakasz szövege üres kottasorok alatt szerepel. Egy Isztambulban őrzött notált misekönyv, a Futaki- és az erdélyi graduále rendhagyó módon az *Excita Domine potentiam tuam* intonációjával indítja a tételt. Ugyanígy tesz a szeptesi kézirat másolója is, aki az ádventi *Alleluia* kezdetéhez, igen meglepő módon, a húsvéti darab jubilusát kapcsolja. Mellékanyagokat képviselő forrásainkban viszonylag gyakran tűnnek fel ferences kódexeink dallamvariánsai.¹⁵⁶⁴

A forrásainkban ritka, húsvéti *Oportebat pati Christum* alleluját az Európa-szerte használatos dallamával csak két-két szekuláris és ferences énekeskönyvünk közli.¹⁵⁶⁵ Az egyházmegyes és a koldulórendi feljegyzések nemcsak dialektusukban, de melodikus anyagukban is jelentősen eltérnek egymástól.¹⁵⁶⁶

A *Pretiosa est in conspectu Domini* vértanú-tétel¹⁵⁶⁷ három dallammal volt használatban a középkori Európában. A francia kódexekben egy olyan negyedik tónusú önálló zenei anyag társult a textushoz, mely a

¹⁵⁵⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 250. oldalt.

¹⁵⁵⁸ Lásd: MSH 5 I/71. Dallamtár 83.

¹⁵⁵⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 162. oldalt.

¹⁵⁶⁰ Dallamtár 76.

¹⁵⁶¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, liturgikus funkcióiról, melodikus anyagairól lásd a 197. oldalt.

¹⁵⁶² RO-AJ R. I. 1, TR-Itks 49.

¹⁵⁶³ H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Za III.d.182, RO-AJ R. I. 2, TR-Itks 68, GradCsik.

¹⁵⁶⁴ Lásd: MSH 5 I/66. Dallamtár 78.

¹⁵⁶⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 147. és 158. oldalt.

¹⁵⁶⁶ Lásd: MSH 5 I/65a–b. Dallamtár 77a–b.

¹⁵⁶⁷ A-Wn Cod. 4812, CZ-OLu M III 44, D-Mbs 14623, H-SY Cod. 2, I-Amt Ms. 607, PL-Kk 1, MissAmiens 1487, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissMed 1474, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSalz 1498, MissTroyes 1489, MissWürz 1495. Cantus Index: g01307. Usuarium: Agen, Albaneta, Angoulême, Aosta, Aquileia, Astorga, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bordeaux, Bressanone, Capua, Clermont-Ferrand, Cosenza, Coutances, Dol-de-Bretagne, Dubrovnik, Eichstätt, Girona, Granada, Jaén, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Le Mans, Lisieux, Lund, Mende, Metz, Milánó, Münster, Nantes, Orléans, Palma de Mallorca, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Tarragona, Toledo, Tours, Viborg, Vic, Zamora.

Graduale Triplexben is helyet kapott.¹⁵⁶⁸ Jónéhány svábországi és egy-két itáliai, valamint francia kézirat a második tónusú *Redemptionem misit Dominus* dallamára alkalmazta a szöveget.¹⁵⁶⁹ A magyar énekeskönyvek nyolcadik tónusú önálló melodikus anyaga külföldön itáliai, délnémet és ferences forrásokban tűnik fel. Ezt a megoldást térségünkben csak néhány krakkói szerkönyvben találtuk meg.¹⁵⁷⁰ Az alleluia szövegét egy olyan, vegyes provenienciájú kéziratcsoportunk tartalmazza (tizenhárom misszále), melyben nem szerepelnek a legszorosabb értelemben vett központi rítusú kódexek. Nyomatványaink közül viszont csak az esztergomiak és az ultramontán közli. A nyolcadik tónusú alleluia két notált forrása, a Futaki- és a Bakócz-graduále minimális eltéréssel közli az itáliai-délnémet dallamot.¹⁵⁷¹ A kassai kódexben viszont egy olyan negyedik tónusú, mértéktartó melodikus anyaggal találjuk a *Pretiosa in conspectu Domini* szövegvariánssal kezdődő tételt, melynek más feljegyzéséről jelenleg nem tudunk.¹⁵⁷²

A mérsékeltten ismert, évközi *Timebunt gentes nomen tuum* két ferences graduálénkban – a rendi hagyományoknak megfelelően – az elterjedtebb itáliai dallamával, annak negyedik tónusú változatával szerepel.¹⁵⁷³

A kassai graduále összeállítója hitvalló főpap ünnepére rendeli a Közép-Európa kivételével általánosan elterjedt *Beatus vir qui suffert tentationem* alleluját. Míg a szöveg külföldön egyetlen *d* dallammal élt, addig négy magyarországi notált feljegyzése négy eltérő melodikus anyagot rögzít.¹⁵⁷⁴ A kassai kézirat jelenleg párhuzam nélküli ötödik tónusú dallama sokkal inkább az antifónák, mint az alleluia zenei világát idézi.¹⁵⁷⁵

Az újhelyi pálos graduále egy ismeretlen eredetű, tonálisan nehezen értelmezhető dallamot rendel a dedikációs *Adorabo ad templum sanctum tuum* szöveghez.¹⁵⁷⁶ Bár a lejegyzés szerint a melodikus anyag transzponált hatodik tónusú, igen szokatlan benne a *h* szerepe és az *f* belső zárlat.¹⁵⁷⁷

A nagy valószínűséggel délnémet bencés eredetű, 10. századi, szüzek miséjére asszignált *Omnis gloria eius filiae regis* keletkezési helyéről előbb a régió szekuláris püspökségeibe, majd a közép-európai hagyományokba (cseh, morva, lengyel, magyar) szivároghatott át. Utóbbiakban nem vált a repertoár részévé, ezekben a tradíciókban meglehetősen szórványos a feltűnése. Az alleluia más európai régióból jelenleg nem dokumentálható.¹⁵⁷⁸ Míg a tétel szövege tizennégy, teljesen heterogén provenienciájú és rendeltetésű (esztergomi, felvidéki, erdélyi, bencés) misekönyvünkben szerepel, addig hangjelzett feljegyzéseit kizárólag felvidéki és erdélyi szász kódexek őrizték meg. Feltehetően a graduálék eltérő kora (14–16.

¹⁵⁶⁸ KatSchlag 200 (tíz francia), F-MOf 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, MMMAe VII 392, 617, GrTr 463.

¹⁵⁶⁹ KatSchlag 28 (cf. *Redemptionem misit Dominus*: egy francia, két itáliai, kilenc német), CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-W Cod. Guef. 1008 Helmst., I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20.

¹⁵⁷⁰ KatSchlag 282 (tizennégy itáliai, tizenhárom német), A-Gu 17, A-Gu 761, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-BAs Lit. 6, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-W Cod. Guef. 1008 Helmst., E-Mn Vit. 20–4, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOD O I 7, I-MOD O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-CZ s. sign., PL-GNd 149, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Wn Rps BOZ 151, GradPass 1511, MMMAe VII 394, 643.

¹⁵⁷¹ Lásd: MSH 5 I/124. Dallamtár 144.

¹⁵⁷² Dallamtár 85.

¹⁵⁷³ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 202. és 228. oldalt. Dallamtár 79.

¹⁵⁷⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 164., 229. és 244. oldalt.

¹⁵⁷⁵ Dallamtár 94.

¹⁵⁷⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 218. oldalt.

¹⁵⁷⁷ Dallamtár 101.

¹⁵⁷⁸ KatSchlag 216 (hét német), MMMAe VII 351, 624, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-SGs 340, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGv 295, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 9921, D-Mbs 11004, D-Mbs 14623, D-Mbs 15730, D-Mbs 27130, D-Mu 2° Cod. ms. 156, H-Bn 93, H-SY Cod. 2, HR-Zu MR 70, I-Amt Ms. 607, PL-GNd 195, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOI 1488, MissOSB 1498, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSpey 1501, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 203. Cantus Index: g02571. Usuarium: Aquileia, Bressanone, Konstanz, Lebus, Meißen, Senlis.

század) és rendeltetési helye (Kassa, Szepes, Brassó, királyi udvar) okozza, hogy – bár zenei előképük nyilvánvalóan ugyanaz a hatodik tónusú délnémet dallam volt –, a két kassai kézirat egybehangzó változatán kívül alig találunk azonos variánsokat.¹⁵⁷⁹

A csíksomlyói kancionále a templomszentelési misére írja elő az *Adorabo ad templum sanctum tuum* alleluiát egy olyan hetedik tónusú önálló melodikus anyaggal, mely jelenleg más forrásból nem adatolható.¹⁵⁸⁰ A dallam a *De profundis clamavi ad te* távoli rokona (*Alleluia* intonáció, verzus kezdete és vége, *Domine exaudi = confitebor*).¹⁵⁸¹

A külföldön és hazánkban is általánosan ismert *De profundis clamavi ad te* alleluiát¹⁵⁸² elsődleges liturgikus funkcióján, az évközi időn kívül forrásaink számos votívmisében is előírták (bűnösökért, barátért, betegekért, megpróbáltatásokban, stb.). Az énekeskönyveinkben mindig transzpozíció nélkül közölt tétel jubilusát számos kézirat mellőzi.¹⁵⁸³ A 14. századi zágrábi és az újhelyi pálos graduále *exaudi orationem meam* szövegváltozatot ad az *exaudi vocem meam* helyett. Lejegyzéseink világosan szétválnak a dallamban többször előforduló *de* vagy *df* pes, illetve *ed* vagy *fd* clivis használatában ([alle]lu[ia], [pro]fun[dis], [exau]di), a hangközugrások kezelésében ([cla]ma[vi]: *def/df*, [Do]mi[ne]: *gahc/gac*), valamint az *ad te Domine* belső zárlat kialakításában (*gflag*).¹⁵⁸⁴

A mind Európában, mind Magyarországon igen ritka *Deus qui sedes super thronum* évközi alleluia rövid formáját csak két ferences graduálénk tartalmazza.¹⁵⁸⁵ Lényegében azonos hetedik tónusú melodikus anyaguk szinte hangról hangra megegyezik az itáliai forrásokban szereplőkével.¹⁵⁸⁶

A húsvéti időre jegyzett, szinte kizárólag itáliai, valamint koldulórendi szerkönyvekben közölt *Exivi a Patre et veni in mundum* önálló dallammal és kontrafaktumként is adatolható.¹⁵⁸⁷ A magyarországi források közül csak két ferences graduáléban és négy koldulórendi (egy ferences, három domonkos) misszáléban szerepel. Énekeskönyveink a hetedik tónusú önálló melodikus anyaggal adják a szöveget, a külföldi rendi lejegyzéseket pontosan követve.¹⁵⁸⁸

A valamennyi európai és magyarországi tradícióból bőségesen dokumentálható, kétverses, évközi *Exsultate Deo adiutori nostro*¹⁵⁸⁹ második verzusát (*Sumite psalmum*) vagy világosan elkülönítették az elsőtől, nagy kezdőbetűvel indítva azt, vagy egybeolvastották azzal. Énekeskönyveink közül az erdélyi graduále *c*-re jegyzi a hetedik tónusú dallamot, a gyergyói pedig elhagyja a második verset. Több, zömében késői kéziratunkban elmarad az *Alleluia* intonáció jubilusa.¹⁵⁹⁰ A nyitrai énekeskönyv – bizonyára tévedésből – a verzus előtt a *Domine Deus salutis meae* kezdetét notálja. Viszonylag nagy számban találunk olyan pontokat, melyeken több forrás azonos dallamváltozatot közöl (*De[o]: dfch/dech, no[stro]: cdef/cde/hcd, De[o]: dhag/dchaga, Ia[cob]: ghcd/facd*, stb.).¹⁵⁹¹

Karácsony oktávjának *Multifarie olim Deus loquens* kezdetű tétele külföldön elsősorban a mediterráneumban, a francia, az itáliai és az ibériai úzusokban, valamint a ferences és a domonkos rendben volt

¹⁵⁷⁹ Lásd: MSH 5 I/82. Dallamtár 100.

¹⁵⁸⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, liturgikus asszignációiról, melodikus anyagairól lásd a 218. és 258. oldalt.

¹⁵⁸¹ Dallamtár 120.

¹⁵⁸² KatSchlag 380, MMAE VII 104, 671, Cantus Index: g01256.

¹⁵⁸³ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

¹⁵⁸⁴ Lásd: MSH 5 I/99. Dallamtár 119.

¹⁵⁸⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 203. oldalt.

¹⁵⁸⁶ Dallamtár 112.

¹⁵⁸⁷ KatSchlag 4 (cf. *Laudate Dominum omnes gentes*: két itáliai), I-MOD O I 7, KatSchlag 121 (cf. *Qui timent Dominum sperent in eum*: egy itáliai), I-PS C 120, KatSchlag 408 (hat itáliai), I-MOD O I 7, I-MOD O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, MMAE VII 176, 680, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, H-Bn 424, I-Amt Ms. 607, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-CZ s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, SI-Lf 6773, MissAngers 1489, MissGenf 1508, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOSB 1499, MissTurku 1488. MSIL 10, 362. Cantus Index: g01069. Usuarium: Albaneta, Capua, Cassino, Dubrovnik, Elne, Embrun, Granada, Kotor, Lausanne, Le Mans, Linköping, Rennes, Rodez, Róma, Sion, Toulon, Tours, Uppsala, Vallombrosa.

¹⁵⁸⁸ Dallamtár 110.

¹⁵⁸⁹ KatSchlag 337, MMAE VII 180, 655, Cantus Index: g01186, g01186.1.

¹⁵⁹⁰ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

¹⁵⁹¹ Lásd: MSH 5 I/95. Dallamtár 115.

népszerű.¹⁵⁹² Magyarországon szinte kivétel nélkül zágrábi és koldulórendi szerkönyvek közlik, nyomtatványaink közül is csak a zágrábi integrálta. A déli püspökség talán a 13. század elején, domonkos irányítással végrehajtott liturgikus reform eredményeként vette fel készletébe a tételt. Erre utalhat egyrészt az, hogy az 1200-as évek első felében másolt zágrábi egyházmegyes missale notatum még nem tartalmazza, másrészt pedig az, hogy az alleluia szerepel Humbertus normálkönyvében. Ezt a feltételezést megerősítheti a tétel dallama is. Hangjelzett kézirataink alapvetően azonos melodikus anyagai, melyek a *Sancti et iusti in Domino gaudete* távolabbi rokonai, a melizmatikus szakaszok dallamában és fekvésében, a díszítő- és átmenőhangok kezelésében, a szöveg elosztásában igen jelentősen eltérnek egymástól. Egy 18. század eleji retrospektív graduáléban, mely a tétel jelenleg ismert egyetlen zágrábi notált forrása, olyan dallamalak szerepel, mely szinte hangról hangra megegyezik a domonkos Correctoriumban szereplővel.¹⁵⁹³ Ugyanilyen pontosan követi két ferences énekeskönyvünk közül a korábbi a rendi források külföldi változatát, melynek jellegzetessége a teljes verzus mély, g körüli sávban való tartása.¹⁵⁹⁴ A Futaki-graduále és a csíksomlyói kancionále egymáshoz közel álló dallamot közöl, ám utóbbi a regisztereket egyedülálló módon kezeli.¹⁵⁹⁵ A *Deus loquens* szavaktól nem a ferencesek g hangtartományába, hanem kvarttal lejjebb helyezi a dallamot, mely csak a legutolsó szavaknál (*in Filio suo*) tér vissza a g alaphangra.

A húsvéti *Pascha nostrum immolatus est* V2) *Epulemur in azymis* Európa valamennyi hagyományának elhagyhatatlan tétele volt.¹⁵⁹⁶ Notált forrásaink közül csak a koldulórendiek negligálják a második verset, és a jubilust is csak három kézirat (Futaki-, kolozsvári, patai graduále) hagyja el. A mellékanyagok és/vagy a szerzetesrendek feljegyzéseiben néhány ponton következetes eltérések tűnnek fel ([alle]lu[ia]: *adc/adhc*, [allelu]ia: *gcacah/acacahag*, [pa]scha: *c/h*, [no]strum: *dedec/dedeh*, stb.).¹⁵⁹⁷

A fehérvasárnapi *Post dies octo ianuis clausis* alleluia szövege kissé instabil.¹⁵⁹⁸ Az erdélyi graduále kivételével nálunk mindig egy önálló hetedik tónusú dallammal szereplő tétel zenei variánsait legtöbbször a szekuláris és a ferences kéziratok melodikus anyagainak eltérő dialektusa okozza.¹⁵⁹⁹

A valamennyi hazai és külföldi hagyományban jegyzett, évközi – elvétve pogányok elleni – *Quoniam Deus magnus Dominus* alleluia¹⁶⁰⁰ jubilusa számos énekeskönyvünkben elmarad.¹⁶⁰¹ Dallamváltozatok leggyakrabban egy-egy forrásban tűnnek fel, de néhány ponton több kézirat azonos megoldással él

¹⁵⁹² KatSchlag 389 (hús francia, tizenhat itáliai, négy német), MMAE VII 319, 675, B-Br II 3823, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 44, D-Aab 1011, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 10086, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, E-Mn Vitr. 20–4, F-CHRM 47, F-CHRM 520, F-MOf 159, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 342, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 33, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Tn F. IV. 18, PL-CZ s. sign., PL-GNd 149, PL-Wn Rps BOZ 151, Sl-Lf 6773, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissLyon 1688, MissMainz 1482, MissMed 1474, MissNaum 1501, MissNevers 1490, MissOCarm 1490, MissODT 1499, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissOSB 1499, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 34. MSIL 10, 79. Cantus Index: g00585. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Albaneta, Angoulême, Arles, Astorga, Auch, Auxerre, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayeux, Bazas, Beauvais, Besançon, Béziers, Bordeaux, Bourges, Burgos, Capua, Carcassonne, Cassino, Châlons-en-Champagne, Chartres, Clermont-Ferrand, Cluny, Cosenza, Die, Dol-de-Bretagne, Dubrovnik, Embrun, Girona, Granada, Grenoble, Kotor, La Chaise-Dieu, Lausanne, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Limoges, Lisieux, Lleida, Mâcon, Maguelone, Marseille, Meaux, Mende, Nantes, Narbonne, Nîmes, Norwich, Orléans, Paderborn, Palma de Mallorca, Palermo, Pamplona, Perugia, Plasencia, Rennes, Rodez, Róma, Saint-Malo, Saintes, Sens, Sigüenza, Tarentaise, Tortosa, Toulon, Tours, Troia, Uppsala, Uzès, Valence, Valladolid, Vannes, Vienne, Viviers, Zamora.

¹⁵⁹³ Dallamtár 107b.

¹⁵⁹⁴ Dallamtár 107d.

¹⁵⁹⁵ Dallamtár 107a, 107c.

¹⁵⁹⁶ KatSchlag 53 (négy beneventán), KatSchlag 151 (egy beneventán), KatSchlag 346, MMAE VII 373, 375, 376, 571, 602, 658, Cantus Index: 507049.

¹⁵⁹⁷ Lásd: MSH 5 I/88. Dallamtár 108.

¹⁵⁹⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól, szövegváltozatairól lásd a 222. oldalt.

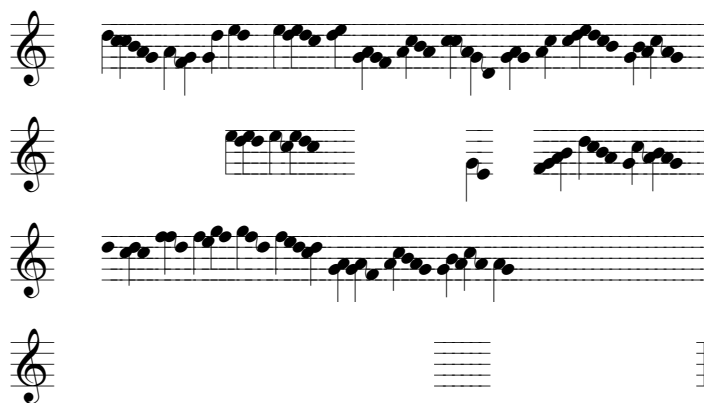
¹⁵⁹⁹ Lásd: MSH 5 I/89. Dallamtár 109.

¹⁶⁰⁰ KatSchlag 377, MMAE VII 423, 670, Cantus Index: 507036, 507036.1.

¹⁶⁰¹ H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, CantCsik.

(al[le]lu[ia]: ga/g, gc/gac, Deus: h hce/c cdf). Néhány kódexünk, valamint nyomtatványaink egy része (pálos, esztergomi, ultramontán) a Vulgata szövegfordítását adja (*super omnes deos*).¹⁶⁰²

A *Sancti et iusti in Domino gaudente* vértanú-alleluia külföldön viszonylag ritka. Elsősorban francia és szerzetesrendi (domonkos, ciszterci, német lovagrendi) kéziratok és nyomtatványok tartalmazzák.¹⁶⁰³ A tétel magyarországi kéziratok és nyomtatott forrásainak túlnyomó többsége esztergomi, pálos, zágrábi és domonkos. A szöveg két hetedik tónusú dallammal volt ismert. Az egyiket aquitán,¹⁶⁰⁴ a másikat pedig észak-francia kódexek őrizték meg.¹⁶⁰⁵ Hat hangjelzett kéziratunkban (három zágrábi, két esztergomi, Futaki-kódex) az utóbbi szerepel. A jubilus kivételével a dallam lejegyzései meglepően egységesek. A 18. századi zágrábi kantuále a jubilusból semmit sem közöl, a Bakócz-graduále pedig csak az első két neumacsoportot notálja az esztergomi misszálénak megfelelően. Kisebb variánsokkal, de immár a teljes esztergomi alakot adja a Futaki-graduále is. A két zágrábi énekeskönyv dallama azonban annyira eltérő, hogy semmiképpen sem tekinthető variánsnak. Párhuzamát Humbertus normálkönyvében találjuk.¹⁶⁰⁶

[Allelu]ia.

Missale Notatum Strigoniense – Futaki-graduále – Zágrábi graduále – Domonkos normálkönyv:
Sancti et iusti in Domino gaudente

A pünkösdi nyolcadában elhangzó *Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet* énekeskönyveink közül csak a Futaki-graduáleban szerepel a keletkezési helyén, a délnémet régióban használatos dallamával.¹⁶⁰⁷ A magyarországi kódex melodikus anyaga lényegében megegyezik az előképével, csak a szöveg elhelyezésében mutatkoznak eltérések.¹⁶⁰⁸

Az Európában és Magyarországon széles körben ismert, sokszor feljegyzett, terjedelmes *Te decet hymnus Deus in Sion* V2) *Replebimur in bonis* évközi alleluia¹⁶⁰⁹ rövidítése viszonylag korán elindult. Ennek egyik eszköze a jubilus és a verseket záró hosszú melizmszakaszok elhagyása volt. Másik lehetőségként

¹⁶⁰² Lásd: MSH 5 I/98. Dallamtár 118.

¹⁶⁰³ A-Ssp A. VII. 20, CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I B 10, D-Mbs 14623, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20-4, F-CO Ms. 445, F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-Kk 1, PL-PE Rks. L. 2, PL-WRu I. F. 416, SK-BRI ZV 387, MissAngers 1489, MissBas 1479, MissBas 1488, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissTroyes 1489, MissTurku 1488. Forbes, A. P. 1864, 416, Warren, F. E. 1879, 188. Cantus Index: g02244. Usuarium: Agen, Aosta, Autun, Auxerre, Barcelona, Besançon, Clermont-Ferrand, Dol-de-Bretagne, Dublin, Elne, Embrun, La Chaise-Dieu, La Seu D'Urgell, Langres, Lausanne, Le Mans, Lidzbark Warmiński, Mâcon, Marseille, Meaux, Mende, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Senlis, Sion, Tarentaise, Tarragona, Tours, Uppsala.

¹⁶⁰⁴ KatSchlag 370 (nyolc francia, egy beneventán), MMAe VII 445, 667.

¹⁶⁰⁵ KatSchlag 391 (öt francia), MMAe VII 446, 676.

¹⁶⁰⁶ Lásd: MSH 5 I/85. Dallamtár 106.

¹⁶⁰⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 178. oldalt.

¹⁶⁰⁸ Dallamtár 111.

¹⁶⁰⁹ KatSchlag 133 (cf. *Non vos relinquam orphanos*: egy német), KatSchlag 360, MMAe VII 495, 664, Cantus Index: 008440.

a teljes második verzus negligálása kínálkozott. Utóbbi Magyarországon már a 13. században elkezdődhetett, hiszen a zágrábi egyházmegyes hangjelzett misekönyv a *Replebimur in bonis* szakaszak már csak a szövegét írta ki, dallamát azonban nem kottázta. Huszonnégy énekeskönyvünk közül tizenháromban találunk egyverses formát, tizenkettő pedig a jubilust mellőzi vagy rövidíti le jelentős mértékben.¹⁶¹⁰ Hangjelzett forrásaink egyéni változatai mellett – elsősorban a mellék hagyományok kézírataiban – feltűnnek azonos dallamvariánsok is ([al]lelu[ia]: *gadc hcdchd/ghdc hcdchcd*, [De]us: *dfcdc/decdech*, in [bonis]: *def/df, est: dechga/dechaga*, stb.).¹⁶¹¹

Az előző tételhez sokban hasonlít a szintén évközi és kétverses, Európa-szerte használatos *Venite exultemus Domino V2) Praeoccupemus faciem*.¹⁶¹² Az alleluia huszonhárom hazai notált forrása közül hét – főként késői, illetve ferences – a második verset, tíz pedig a jubilust hagyja el.¹⁶¹³ Énekeskönyveink dallamaira jellemzőek az egyedi megoldások, de nem ritkák az azonos variánsok sem ([ve]ni[te]: *gchdf/gchde*, [iubi]le[mus]: *cdfdf/cdede*, [salu]ta[ri]: *gahc/gac*, [prae]oc[cupemus]: *gc/gch*, stb.). A Futaki-graduále az egyetlen, melyben a hetedik tónusú tétel *c* transzpozícióban szerepel.¹⁶¹⁴

A *Confitemini Domino quoniam bonus* húsvét és pünkösöd vigíliáján elhangzó nyolcadik tónusú dallama,¹⁶¹⁵ melyet csak a kolozsvári graduále ír *c*-re, meglehetősen variábilis a magyarországi énekeskönyvekben. Ugyanakkor a változatok többsége három, viszonylag pontosan behatárolható csoportra – esztergomi-pálos, mellék hagyományok, ferencesek – jellemző úgy, hogy elvétele két forráskör is együtt tarthat. A legjellegzetesebb pontok a következők: (*confitemi*)ni: *chcag/cag*, Do(mino): *cgacac/cgac/hgachc*, quo(niam bonus): *gadc/ghdc*, quo(niam): *cgchag/cgchag/hghag*, in, (sae)cu(lum): *ahc/ac*, (miseri)cor(dia): *c/ac*. Az *Alleluia* intonáció ellenben – elsősorban a szótagok eltérő elhelyezése miatt – szinte minden notált forrásunkban annyira egyéni, hogy elkülönülő változatok nem, csak tendenciák vázolhatók fel.

Futaki-graduále – Bakócz-graduále – Ferences graduále:
Confitemini Domino quoniam bonus

A húsvét vigíliáján szereplő, az alleluia visszaadását bevezető, valószínűleg regensburgi eredetű *Iam dominus optatas* kezdetű tropus Európában ritka. A műfaj szövegkiadása mindössze hat délnémet kódexből adatolja,¹⁶¹⁶ de előfordul cseh és moosburgi forrásokban is.¹⁶¹⁷ Énekeskönyveink közül hat,¹⁶¹⁸ misszá-

¹⁶¹⁰ második vers: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 1a, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, GradCsik. jubilus: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68.

¹⁶¹¹ Lásd: MSH 5 I/94. Dallamtár 114.

¹⁶¹² KatSchlag 375, MMAe VII 529, 668, Cantus Index: g01203.

¹⁶¹³ második vers: H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, GradCsik. jubilus: H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60.

¹⁶¹⁴ Lásd: MSH 5 I/97. Dallamtár 117.

¹⁶¹⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, liturgikus asszignációról, melodikus anyagairól lásd a 228. oldalt. KatSchlag 254, MMAe VII 83, 635, Cantus Index: 507011, g01076.

¹⁶¹⁶ CT II 33.

¹⁶¹⁷ Vhová-Wörner, H. 2004, 75, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Wn Cod. 13314, CZ-Pak P 7, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., PL-GNd 149.

léink közül kilenc vegyes provenienciájú kézirat, valamint a pécsi és az esztergomi nyomtatványok közül, az egri ordinárius pedig utal rá.¹⁶¹⁹ A tropus mind szövegében, mind dallamában instabil. A textus legváltozékonyabb része annak első sora, de elszórt szövegvariánsok máshol is előfordulnak. Az 1498-as esztergomi nyomtatott misekönyvben tűnik fel először a tropus végéhez illesztett *Deo* szó, mely ettől kezdve a misszálé valamennyi kiadásában szerepel, és bekerül a patai énekeskönyvbe is. A *Iam dominus optatas* dallamát csak a Futaki- és a Bakócz-graduále közli teljesen azonos formában, a többi kézirat egyedi vagy egybehangzó variánsai között belső kadenciát módosító megoldásokkal is találkozhatunk.¹⁶²⁰

A *Gaudete iusti in Domino* vértanú-alleluiának¹⁶²¹ a kassai graduáléban közölt nyolcadik tónusú dallama ma más forrásból nem ismert. A tétel melodikus anyaga alig több, mint az *Alleluia*-intonáció pontos (*collaudatio*) és variált (*gaudete iusti in Domino*) ismétlése.¹⁶²²

A vértanúk ünnepére asszignált *Gloria et honore* rendkívül heterogén formában, kétféle terjedelemben és kilenc dallammal volt használatban a középkori Európában. A tétel melodikus anyagai közül négy kontrafaktum. Két észak-itáliai kézirat a hosszabb szöveget (...*et constituisti*) a *Dominus dixit ad me*, két másik a rövidebbet a *Dicite in gentibus* dallamán jegyzi. A francia források közül három a minor textust a *Dies sanctificatus illuxit nobis*, kettő pedig a *Redemptionem misit Dominus* zenei anyagán adja. Közép-Európában csak lengyel kódexekben találtuk meg az alleluiát, melyekben a rövidebb szövegváltozathoz a karácsonyi nagymise dallama társul. Az önálló tételek közül (egy-egy negyedik és hetedik, két nyolcadik tónusú) három csak egy-két kéziratban, egy pedig valamivel több forrásban maradt fenn. Ezek mindegyike francia vagy beneventán provenienciájú, és közülük csak egy zenésíti meg a rövidebb szövegformát. Ez a nagyfokú variabilitás arra utalhat, hogy ezekben a térségekben az alleluiának sem a szövege, sem a dallama nem egységesült, és akár azonos régióon belül is képlékeny maradhatott azt a benyomást keltve, mintha minden szűkebb tradíció időről időre helyi szinten tett volna kísérletet saját tételének megalkotására. Egyetlen úzusban viszont meglepően stabil terjedelemmel és dallammal élt az alleluia. Egy-két francia és itáliai forrás mellett nagyszámú délnémet bencés – Sankt Gallen, Einsiedeln, Regensburg, Seon – kódex egy önálló nyolcadik tónusú dallammal közli a rövidebb szöveget.¹⁶²³ Apró változatokkal bár, de lényegében ugyanez a megoldás szerepel a Bakócz-graduáléban is,¹⁶²⁴ melynek kibővített, a hosszabb szövegre illeszkedő variánsát ma csak a Futaki-graduáléból ismerjük.¹⁶²⁵ Misszáléink gyér adatai az alleluia szórványos ismertségéről, és egyben a szöveg változékonyaságáról tanúskodnak,

¹⁶¹⁸ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkő I. 1a, SK-BRsa 67, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 68.

¹⁶¹⁹ H-Bn 94, H-Bn 218, H-Bn 395, H-Efkő I. 20, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 24, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, OrdAgr.

¹⁶²⁰ Lásd: MSH 5 I/117. Dallamtár 135.

¹⁶²¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 170. és 256. oldalt.

¹⁶²² Dallamtár 147.

¹⁶²³ minor: KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*: három francia), KatSchlag 28 (cf. *Redemptionem misit Dominus*: két francia), KatSchlag 303 (két beneventán), KatSchlag 347 (cf. *Dicite in gentibus*: két itáliai), KatSchlag 355 (két francia, egy itáliai, tizenhat német), MMAe VII 196, 197, 198, 649, 656, 659, A-Gu 761, A-Wn Cod. 1821, CH-E 121, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 338, CH-SGs 339, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 374, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CH-SGv 295, D-Aab 1011, D-BAs Lit. 6, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-W Cod. Guelf. 1008 Helmst., F-MOf 159, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-Amt Ms. 607, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, PL-Kk 1, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-LZa s. sign., PL-Wn Rps BOZ 151, SK-BRI ZV 387, MissAugs 1510, MissFreis 1502, MissHer 1502, MissLyon 1688, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissOSB 1499, MissPárizs 1481, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissSpey 1501, MissTroyes 1489, MissWorms 1490. Henderson, W. G. 1874, 141, Warren, F. E. 1879, 182. Cantus Index: g02346.1.

maior: KatSchlag 173 (egy francia), KatSchlag 240 (két francia), KatSchlag 271 (cf. *Dominus dixit ad me*: két itáliai), KatSchlag 339 (öt francia, két itáliai), MMAe VII 194, 195, 196, 607, 631, 656, D-TRs 2554/2119, F-CHRM 47, F-Pn lat. 903, H-Bn 259, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-VCd 186, MissAmiens 1487, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissKöln 1494, MissReg 1485, MissSarum 1521, MissToul 1490, MissVal 1492. Forbes, A. P. 1864, 409. Cantus Index: g02346.

mindkettő: I-VCd 56, MissAngers 1489.

¹⁶²⁴ Dallamtár 140.

¹⁶²⁵ Dallamtár 141.

hiszen a kéziratok a textus rövidebb,¹⁶²⁶ az esztergomi nyomtatványok pedig a hosszabb formáját preferálták.¹⁶²⁷

A magyarországi források közül kizárólag két domonkos misekönyv és az Apponyi-kancionále tartalmazza a Mária mennybevételének napjára előírt *Hodie Maria virgo caelos ascendit* alleluiát, mely Európában a koldulórenden kívül elsősorban francia területen volt népszerű. Úgy tűnik, hogy egyes hagyományok quasi kommúnisként kezelték a szöveget, melyet minimális módosítással Mária bemutatásának vagy Katalinnak az ünnepén is használtak (*Hodie Maria virgo templum ascendit*, *Hodie Catherina virgo caelos ascendit*).¹⁶²⁸ Az Apponyi-kancionále nyolcadik tónusú dallama, melynek kottázását félbehagyta a notátor, a lejegyzett szakaszban (*Alleluia–gau[dete]*) hangról hangra megegyezik a Humbertus normálkönyvében szereplővel.¹⁶²⁹

Az *Iste sanctus digne in memoriam* hitvalló-alleluiát főként francia és német, valamint néhány itáliai kézirat tartalmazza. Közép-Európában a cseh, a morva és a lengyel tradícióknak volt stabil eleme.¹⁶³⁰ A hazai úzusok közül a felvidékiben és az erdélyiben szinte teljesen ismeretlen, Esztergom, Zágráb, a pálosok és a domonkosok viszont folyamatosan használták. Nyomtatványaink közül csak az ultramontán misekönyv nem közli. Az alleluia nyolc, viszonylag egységes magyarországi notált feljegyzésében csak elszórt egyéni variánsok tűnnek fel. A Bakócz-graduále *transiit caelorum* szövegvariánsát – a *transiit angelorum* helyett – eddig egyetlen hazai vagy külföldi forrásban sem találtuk meg.¹⁶³¹

Az *Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione* vértanú-alleluia lényegében csak a francia, az itáliai, az ibériai és a domonkos úzusokból dokumentálható.¹⁶³² A magyarországi források közül – egy pozsonyi

¹⁶²⁶ A-GÜ 1/29, H-Bn 216, H-Efkö I. 20, HR-Zk 355, PL-GNd 150, SK-BRm EL 13.

¹⁶²⁷ H-Bn 216, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514.

¹⁶²⁸ KatSchlag 246 (tizenhét francia, egy itáliai, két angol), MMMAe VII 214, 633, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CH-Sk Ms. 19, CZ-OLu M III 44, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 9435, GB-Ccc 270, I-MOo O I 13, I-Ra 123, PL-WRu I. F. 416, MissAmiens 1487 (+ *Hodie Catherina virgo caelos ascendit*), MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissÉvreux 1497, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissLüt 1502, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissOCist 1486, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissRouen 1495, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTournai 1498, MissTurku 1488, MissVal 1492 (*Hodie Maria virgo templum ascendit*: Praesentatio), MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 351, Henderson, W. G. 1874, 82, Lawlor, H. J. 1899, 64, Pikulik, J. 1984, 169–171. Warren, F. E. 1879, 165. Cantus Index: g02249. Usuarium: Agen, Angoulême, Aosta, Arles, Arras, Astorga, Auch, Avranches, Barcelona (+ *Hodie Maria virgo templum ascendit*: Praesentatio), Bayeux, Bazas, Beauvais, Béziers, Bordeaux, Burgos, Calahorra, Cambrai, Carcassonne, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, Elne (+ *Hodie Maria virgo templum ascendit*: Praesentatio), Embrun, Girona, Grenoble, Jaén, Laon, Lausanne, Le Puy-en-Velay, Limoges, Lleida, Maguelone, Marseille, Meaux, Mende, Narbonne, Nîmes, Noyon, Palermo, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Rodez, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Soissons, Tarentaise, Tarragona, Thérouanne, Toledo, Toul, Uppsala, Uzès, Valence, Valladolid (*Hodie Maria virgo templum ascendit*: Praesentatio), Vannes, Vic, Viviers, Zamora.

¹⁶²⁹ Dallamtár 152.

¹⁶³⁰ KatSchlag 294 (tizenkét francia, két itáliai, négy német, egy angol), KatSchlag 390 (két itáliai), MMMAe VII 239, 241, 646, 676, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, CH-SGs 338, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 375, CH-SGs 376, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 15730, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20–4, F-CHrm 520, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Ccc 270, GB-Lbl Add. 23935, H-Bn 93, HR-Zu MR 70, I-MOo O I 7, I-MOo O I 13, I-PS C 120, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, I-Tn F. IV. 18, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 3, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBas 1488, MissÉvreux 1497, MissGniez 1492, MissHer 1502, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissWro 1483, MissWro 1499, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 408, Graham, B. F. H. 1999, 199, Henderson, W. G. 1874, 150. Cantus Index: g02568. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Aquileia, Auch, Auxerre, Avranches, Barcelona, Bayeux, Bordeaux, Bourges, Calahorra, Carcassonne, Chartres, Clermont-Ferrand, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, Embrun, Girona, Granada, Jaén, Koppenhága, La Seu D'Urgell, Le Mans, Lebus, Lidzbark Warmiński, Limoges, Lisieux, Lleida, Lund, Marseille, Mende, Messina, Nantes, Nîmes, Plasencia, Rennes, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Senlis, Sigüenza, Strängnäs, Tarragona, Toledo, Tours, Vannes.

¹⁶³¹ Lásd: MSH 5 I/127. Dallamtár 149.

¹⁶³² KatSchlag 163 (egy itáliai), KatSchlag 231 (tizenhat francia, hat itáliai, egy német), MMMAe VII 247, 248, 604, 628, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, CZ-OLu M III 44, D-WB Ms. 1, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn lat. 9435,

kódex kivételével – kizárólag zágrábi és koldulórendi szerkönyvek tartalmazzák. A déli püspökség repertoárjába minden bizonnyal a 14. század eleji liturgikus reform eredményeként került a Humbertus normálkönyvében szereplő tétel. Noha Schlager az *Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione* melodikus anyagát önálló dallamként tartja számon, az minden jel szerint az *Angelus Domini descendit de caelo* távolabbi rokona. Az *Alleluia* intonáció, a jubilus, valamint a verzus a *tribulatione* szavakig beazonosítható a húsvéti tétel *et accedens* szaváig tartó szakaszával, majd a *revolvit lapidem* melodikus anyagának mellőzése után az *et laverunt stolas suas* az *et sedebat super eum* dallamát idézi. A zágrábi graduálék vértanú-tételének zenei anyaga hangról hangra megegyezik a domonkos normálkönyvben közölttel.¹⁶³³

Al-le-lu-ia. V) An-ge-lus Do-mi-ni de-scen-dit de cae-

Al-le-lu-ia. V) I-sti sunt, qui ve-ne-runt ex ma-

lo, et ac-ce-dens, [...] et se-de-bat su-per e-um.

gna tri-bu-la-ti-o-ne, et la-ve-runt sto-las su-as,

Domonkos normálkönyv: *Angelus Domini descendit de caelo*
 Zágrábi graduále: *Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione*

Jelenleg a kassai graduále az egyedüli forrása a püspök hitvalló miséjére rendelt *Iustum deduxit Dominus* önálló nyolcadik tónusú dallamának.¹⁶³⁴

Schlager csak két francia kódexből dokumentálja a *Nimis honorati sunt amici tui* apostol-alleluiát¹⁶³⁵ egy önálló nyolcadik tónusú dallammal.¹⁶³⁶ Ugyanezzel a melodikus anyaggal közli a tételt az Apponyi-énekeskönyv is, melynek lejegyzése szinte hangról hangra megegyezik a domonkos normálkönyvben szereplővel.¹⁶³⁷

A műfaj katalógusa és összkiadása a hitvallók ünnepére készült *Os iusti meditabitur sapientiam* kezdetű alleluianak két szöveghosszúságú változatát adatozza, mindkettőt egy-egy önálló dallammal. A rövidebb (minor) textust második tónusú melodikus anyaggal kizárólag francia kéziratokból dokumentálja,¹⁶³⁸

F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-IV LX (91), I-MO O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rss XIV L1, I-VCd 56, PL-PE Rks. L. 2, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissNevers 1490, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissPoitiers 1498, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTurku 1488, MissVal 1492, MissZar 1498. Cantus Index: g02328. Usuarium: Agen, Angoulême, Auch, Autun, Auxerre, Badajoz, Barcelona, Bayonne, Bazas, Bézier, Bordeaux, Bourges, Burgos, Calahorra, Chalon-sur-Saône, Clermont-Ferrand, Cluny, Cuenca, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osma, Elne, Embrun, Jaén, La Chaise-Dieu, Langres, Lidzbark Warmiński, Limoges, Lleida, Mâcon, Mende, Nantes, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Senlis, Sevilla, Tarragona, Toledo, Tours, Uppsala, Valladolid.

¹⁶³³ Dallamtár 142.

¹⁶³⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 176. oldalt. Dallamtár 150.

¹⁶³⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 223. oldalt.

¹⁶³⁶ KatSchlag 289, MMMAe VII 330, 645.

¹⁶³⁷ I-Rss XIV L1 f. 355^v. Dallamtár 139.

¹⁶³⁸ KatSchlag 63 (tizenhat francia), MMMAe VII 362, 574, A-Ssp A. VII. 20, B-Br II 3823, D-WB Ms. 1, E-Mn Vit. 20-4, F-Pa 197, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-PE Rks. L. 2, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissÉvora 1509, MissODT 1499, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494,

a hosszabb (*maior, ...lex Dei*), nyolcadik tónusú formát pedig csak itáliai kódexekből.¹⁶³⁹ Ez utóbbi szerepel egy Isztambulban őrzött hangjelzett misekönyvben is, mely a tétel hosszabb szövegváltozatának egyetlen hazai forrása. Dallama a külföldön meglehetősen variábilis melodikus anyagok közül a beneventán változathoz áll legközelebb.¹⁶⁴⁰

Hangjelzett forrásaink közül a kassai graduále az egyetlen, melyben a *Sancti tui Domine benedicent te* vértanú-tétel¹⁶⁴¹ a *Dies sanctificatus illuxit nobis* dallama helyett egy olyan nyolcadik tónusú önálló melodikus anyagot kap, melynek eddig nem találtuk párhuzamát. A verzus indítása (*sancti*) a hetedik tónusú *Laetabitur iustus in Domino* reminiscenciája, befejezése pedig a jubilus kétszeri ismétlése.¹⁶⁴²

A vértanúk közös *Sancti tui Domine floreant* alleluiáját Európában elsősorban itáliai, francia és német kódexek tartalmazzák. Közép-Európából eddig csupán egyetlen krakkói graduálében bukkantunk a nyomára.¹⁶⁴³ Hazánkban a zágrábi és a pálos tradícióknak vált stabil elemévé, de Erdély kivételével más magyar hagyományokból (Esztergom, Felvidék) is adatolható. Nyomtatványaink közül csak a remeterendiben és a zágrábiban szerepel. A középkorban a szöveg két önálló nyolcadik tónusú dallammal élt, melyek közül az egyik az aquitán, a másik pedig az itáliai és a délnémet forrásokat jellemezte.¹⁶⁴⁴ Négy énekeskönyvünkben az utóbbi szerepel, legtöbb variánsal a Futaki-graduálében.¹⁶⁴⁵

A kétféle terjedelemben ismert, leggyakrabban *Purificatio* ünnepére asszignált *Senex puerum portabat* Mária-alleluia¹⁶⁴⁶ rövid formáját közlő újhelyi pálos graduále az *Adorabo ad templum sanctum tuum* intonációja után egy jelenleg ismeretlen eredetű, nyolcadik tónusú verzusedallamot notál. A kézirat szerkesztője feltehetően azért próbálkozott – kevés sikerrel – az *Adorabo ad templum sanctum tuum* kontrafaktumának megalkotásával, mert a középkorban a remeterend a mintatételt szólaltatta meg Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén.¹⁶⁴⁷

Az Európában ritka *Tu es sacerdos in aeternum* hitvalló szöveghez¹⁶⁴⁸ két kéziratunk, a Bakócz- és az újhelyi pálos graduále a külföldön ismert önálló zenei anyagot társítja, utóbbiban a dallam jelentős egyszerűsítésével.¹⁶⁴⁹

MissOP 1497, MissOP 1500, MissPal 1567, MissPoitiers 1498, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTroyes 1489, MissTurku 1488. Cantus Index: g02657.

¹⁶³⁹ KatSchlag 372 (tizenegy itáliai), MMMAe VII 364–368, 667, I-BV VI 34, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, MissTar 1500. Cantus Index: g02657.1.

¹⁶⁴⁰ Dallamtár 148.

¹⁶⁴¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 175. oldalt.

¹⁶⁴² Dallamtár 146.

¹⁶⁴³ A-Gu 761, A-Wn Cod. 1845, A-Wn Cod. ser.n. 2700, A-Wn Cod. ser.n. 2837, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 9921, D-Mbs 14083, D-Mbs 14322, D-Mbs 14623, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vit. 20–4, F-MOf 159, F-Pn lat. 903, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-SY Cod. 2, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, I-IV LX (91), I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-Pc A.47, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, I-VCd 56, I-VCd 161, I-VCd 162, I-VCd 186, PL-CZ s. sign., PL-GNd 149, PL-Kk 44, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAugs 1510, MissChur 1497, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissHer 1502, MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPlock 1520, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSarum 1521. Forbes, A. P. 1864, 416, Henderson, W. G. 1874, 145, Warren, F. E. 1879, 184. Cantus Index: g01306. Usuarium: Aix-en-Provence, Albaneta, Avranches, Barcelona, Bayeux, Bordeaux, Bourges, Cambrai, Carcassonne, Dol-de-Bretagne, Girona, Jaén, Nantes, Pamplona, Rodez, Tarragona, Vallombrosa, Vic.

¹⁶⁴⁴ KatSchlag 272 (négy francia, huszonöt itáliai, nyolc német), KatSchlag 361 (hét francia, egy itáliai), MMMAe VII 450, 451, 639, 665.

¹⁶⁴⁵ Lásd: MSH 5 I/123. Dallamtár 143.

¹⁶⁴⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, liturgikus asszignációiról, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 149. és 179. oldalt.

¹⁶⁴⁷ Dallamtár 138.

¹⁶⁴⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 179. és 195. oldalt.

¹⁶⁴⁹ Lásd: MSH 5 I/125. Dallamtár 145.

Új stílusú tételek

A régi stílusú tételekhez képest az új stílusúak csoportjában az arányok több szempontból is jelentősen módosulnak. A 207 dallam több mint kétharmada (139) mintától független, önálló alkotás, és közel kétharmada (133) *f* tonalitású. Ugyanez az arány a régi stílusú tételek (355) esetében huszonkilenc (102), illetve tizenegy (40) százalék. Az új stílusú alleluiák között elenyésző a temporále szakaszába tartozó tétel (18), a szentek ünnepeire szánt darabok közül pedig mennyiségüknél fogva kitűnnek a Mária-verzusok (65). A tételek igen kis hányada (39) szerepel több forrásban, túlnyomó többségük (168) csak 1–3 szerkönyvben tűnik fel. Ebben a csoportban találjuk a legtöbb olyan megoldást (155), melynek külföldi párhuzama jelenleg nem ismert.

tónus	alpdallam	kontrafaktum	önálló dallam	összesen
protus (D)	3	6	11	20
deuterus (E)	4	10	27	41
tritus (F)	11	30	92	133
tetrardus (G)	2	2	9	13
összesen	20	48	139	207

Kontrafaktumok

Protus

alpdallam	kontrafaktum
<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i> <i>Sancte rex Ladislai succurre nobis</i>
<i>Inventa una pretiosa margarita dedit</i>	<i>Tu es pastor ovium princeps apostolorum</i> <i>Sancta Maria regina caelorum</i>
<i>Post partum virgo</i>	<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i> <i>Surrexit Christus et illuxit populo suo</i>

A külföldi és magyar úzusokból bőségesen dokumentálható, szeptember 8-ra asszignált *Nativitas gloriosae Virginis Mariae* hangjelzett kéziratainkban – az általános európai gyakorlatnak megfelelően – a régi stílusú *Laetabitur iustus in Domino* kontrafaktumaként szerepel.¹⁶⁵⁰ Hat reprezentatív énekeskönyvünk egy új stílusú *d* dallammal is közli a szöveget, nyilván ad libitum használatra. Az esztergomi missale notatumban még csak függelékben feljegyzett változat későbbi kottás forrásainkban már az ünnepnap miséjében, a régi stílusú tétel mellett kap helyet. A nagy ambitusú protus dallamnak egyelőre nem tudunk más adatáról. Az új melodikus anyag feljegyzései közül a két zágrábi énekeskönyv egymással szinte teljesen azonos variánsokat közöl. A jubilust csak a Bakócz-graduále mellőzi. Gyakori a melizmák rövidítése ([nati]vi[ta]s, [glori]o[sae], ex [se]mi[ne]), és a szótagok átrendezése (ex semi[ne], clara).¹⁶⁵¹

A karácsonyi *Dies sanctificatus illuxit nobis* az Európa-szerte ismert, számos kontrafaktum mintájával szolgáló, régi stílusú, második tónusú dallamán kívül¹⁶⁵² három kéziratunkban egy új stílusú melodikus anyaggal is feltűnik. Ezt az esztergomi hangjelzett misekönyv a függelékes szakaszba utalja, a 13–14. század fordulójára datált isztambuli missale notatum a *Puer natus*-misébe – a régi stílusú tétel nélkül, egyedülként –, az 1719-es zágrábi graduále pedig szintén a nagymisébe, első helyen, a régi dallam előtt. Az új stílusú változat mintája a *Nativitas gloriosae Virginis Mariae* volt, melynek protus melodikus anyagára lényegi módosítás nélkül adaptálták az új szöveget. Csak a *lux magna* szavak igényeltek dallami kiegészítést, amit a [qui]a *hodie* szakasz ismétlésével oldottak meg. A tétel három lejegyzésében meglehetősen sok a variáns. Az isztambuli kódex elhagyja a jubilust, és többször visszaidézi a verzust indító *dies* nyitó formuláját (*nobis*, [ado]rate, *hodie*, *magna*).¹⁶⁵³ A karácsonyi alleluia protus dallamát ma csak ezekből a kéziratokból ismerjük.

¹⁶⁵⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagáról lásd a 212. oldalt.

¹⁶⁵¹ Lásd: MSH 5 II/1. Dallamtár 1.

¹⁶⁵² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 173. oldalt.

¹⁶⁵³ Lásd: MSH 5 II/1.1. Dallamtár 1.1.

A *Sancte rex Ladislave succurre nobis* László-tétel quasi kommúnis szövegét névbehelyettesítéssel jóval gyakrabban (szinte kizárólag esztergomi és pálos források) alkalmazták az államalapító (*Sancte rex Stephane succurre nobis*), mint a lovagkirály ünnepére. Június 27-re csak hat énekeskönyvünk és tíz kéziratos misszálénk (pálos, periferiális), valamint a remeterendi nyomtatvány jegyzi. Hogy a két ünnepen nem egyszerű névcseréről lehetett szó, az a dallamokból egyértelműen és világosan látszik. Míg a László-alleluia a *Nativitas gloriosae Virginis Mariae* motívumaiból, elemeiből összeállított dallammal szerepel a kódexekben, addig az István-szöveg ma ismert két notált feljegyzése teljesen különböző melodikus anyagokat rögzít. A *Sancte rex Ladislave succurre nobis* textus – különösen annak befejezése (*gaudeamus exsultantes/gaudemus*) – instabil. A Mária- és a László-tétel dallami rokonsága hosszabb-rövidebb szakaszokban érhető tetten (*Alleluia-intonáció, Nativitas gloriosae virginis–Sancte rex Ladislave succurre, ex se[mi]ne Abrahae ortu-tuis famulis qui de tua, ex stirpe David–exsultantes*).¹⁶⁵⁴

A Margit vagy szüzek miséjére jegyzett *Inventa una pretiosa margarita* két szövegváltozattal volt ismert Magyarországon. A Vulgatából vett *Inventa una pretiosa margarita abiit* kezdetű textust jelenleg csak egy pozsonyi és két, augsburgi mintapéldányból magyarországi megrendelésre készült misekönyvből, valamint a kassai graduáléból dokumentálhatjuk. Utóbbi régi stílusú dallama, melynek megfelelője más forrásból jelenleg nem adatolható, az *Inveni David servum meum* hitvalló-tétel rokona.¹⁶⁵⁵ Mai ismereteink szerint az *Inventa una pretiosa margarita dedit* változat legkorábbi feljegyzése az esztergomi missale notatum függelékében szerepel. A tétel fokozatosan beépült a magyar források szanktoráléjába, és viszonylagos stabilitásra tett szert. Az alleluia rögzülésének és szélesebb körű hazai ismertségének tanúja a szöveget tartalmazó tizenkét vegyes úzusú (pálos, esztergomi, felvidéki, erdélyi) kéziratos misekönyv, a pálos nyomtatvány, valamint az egri ordinárius. A második szövegváltozat külföldön elsősorban cseh, morva, elvélve sziléziai és moosburgi kódexekben szerepel.¹⁶⁵⁶ Két 15–16. századi krakkói graduále más melodikus anyaggal, egy új stílusú g dallammal társítja a szöveget.¹⁶⁵⁷ Bár jubilust csak négy kódexünk ad,¹⁶⁵⁸ a tétel hazai feljegyzései a műfaj többi darabjához képest egységesebbek mondhatók.¹⁶⁵⁹

A Péter apostol augusztusi ünnepére rendelt *Tu es pastor ovium princeps apostolorum* rendkívül ritka. A műfaj katalógusa és dallamkiadása csak két-két francia és itáliai kódexből adatolja a régi stílusú *Iusti epulentur et exsultent* kontrafaktumaként.¹⁶⁶⁰ Nálunk a felvidéki és a két brassói graduálén kívül csak két erdélyi misekönyvben (Halbgebachsen, gyergyói) tűnik fel. A Péter-szöveg az *Inventa una pretiosa margarita dedit* Margit-tétel dallamát kapta úgy, hogy a minta az újraszövegezés során alig változott.¹⁶⁶¹

The image shows two staves of musical notation. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It contains a melodic line with lyrics: "Al- le - lu- ia. V) In- ven - ta u - na pre- ti -". The bottom staff is also in treble clef with a key signature of one flat. It contains a shorter melodic line with lyrics: "Al- le - lu- ia. V) Tu es pa- stor o - vi -".

¹⁶⁵⁴ Lásd: MSH 5 II/1.2. Dallamtár 1.2.

¹⁶⁵⁵ Lásd a 250. oldalt.

¹⁶⁵⁶ MMAe VIII 243, 673, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, H-Bn 93, D-Mu 2° Cod. ms. 156 (kotta nélkül), PL-GNd 195, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-WRu B 1714, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 203. Cantus Index: g02569. Usuarium: Lebus.

¹⁶⁵⁷ PL-Kk 44, PL-Kk 45.

¹⁶⁵⁸ H-Efkö I. 1b, RO-AJ R. I. 96, SK-BRm EC Lad. 3, TR-Itks 68.

¹⁶⁵⁹ Lásd: MSH 5 II/2. Dallamtár 2.

¹⁶⁶⁰ KatSchlag 77, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, I-Tn F. IV. 18, I-Tn G. V. 20, MissNid 1519. Cantus Index: g04147. Usuarium: Arras, Cambrai, Thérouanne.

¹⁶⁶¹ Lásd: MSH 5 II/2.1. Dallamtár 2.1.

o - sa mar - ga - ri - ta, de - dit o - mni - a su - a ne - go -
 - um, prin - cept a - po - sto - lo - rum, ti - bi tra - di - dit De - us cla - ves
 ti - a - tor, et com - pa - ra - vit e - am.
 re - gni cae - lo - rum.

Missale Notatum Strigoniense: *Inventa una pretiosa margarita dedit*
 14. századi brassói graduále: *Tu es pastor ovium princeps apostolorum*

A *Sancta Maria regina caelorum* Mária-alleluia jelenleg kizárólag zágrábi forrásokból ismert. A 18. századi graduálén kívül két kéziratos misszále és a déli püspökség nyomtatványa tartalmazza. A szöveg második fele (*ora pro nobis Filium...*) megegyezik a napi Mária-zsolozsma egyik, jelenleg csak magyar forrásokból adatolható rezponzóriumának (*Lampas superno lumine*) verzusával. Az *Inventa una pretiosa margarita dedit*-kontrafaktum a Margit-tétel *omnia sua* szaváig beazonosíthatóan követi mintáját, majd a *Filium quem tu lactasti parvulum* szakasz új melodikus anyagot kap.¹⁶⁶²

Az Európa valamennyi régiójából bőségesen dokumentálható *Post partum virgo* Mária-szöveg¹⁶⁶³ forrásainkban található hét új stílusú dallama közül a *d* tonalitású talán magyarországi alkotás. Az esztergomi missale notatum után csak két romanizált pálos graduále, valamint a késői zágrábi énekeskönyv közli, utóbbi kétszer is. Az önálló protus dallamot,¹⁶⁶⁴ melynek jubilusa csak az esztergomi misekönyvben és a zágrábi kézirat circumcisiós miséjében szerepel, viszonylag egységes formában notálják forrásaink.¹⁶⁶⁵

A *Post partum virgo* protus melodikus anyaga volt a mintája két zágrábi graduále *Prophetae sancti praedicaverunt* ádventi Mária-tételének.¹⁶⁶⁶ Amint az alapdallamnak, úgy a kontrafaktumnak sem tudunk külföldi párhuzamáról. Az újrászövegezés során a zenei előkép szinte teljesen változatlan maradt.¹⁶⁶⁷

Al-le - lu - ia. V) Post par - tum vir - go in - vi -
 Al-le - lu - ia. V) Pro - phe - tae san - cti prae - di -

¹⁶⁶² Dallamtár 2.2.

¹⁶⁶³ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 236. oldalt.

¹⁶⁶⁴ Szendrei Janka a protus *Post partum virgo* alleluiát tévesen *Inventa una pretiosa margarita dedit* kontrafaktumnak tartotta. Lásd: Szendrei J. 2005a, 308.

¹⁶⁶⁵ Lásd: MSH 5 II/3. Dallamtár 3.

¹⁶⁶⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 238. oldalt.

¹⁶⁶⁷ Lásd: MSH 5 II/3.1. Dallamtár 3.1.

o - la - ta per - man - si - sti, De - i Ge - ni - trix,
 ca - ve - runt na - sci Sal - va - to - rem de vir - gi - ne
 in - ter - ce - de pro no - bis!
 ma - tre, san - cta Ma - ri - a.

Missale Notatum Strigoniense: *Post partum virgo*
 14. századi zágrábi graduále: *Prophetæ sancti prædicaverunt*

A *Surrexit Christus et illuxit populo suo* húsvéti verzust szekuláris (zágrábi, esztergomi) és pálos hangjelzett kézirataink a *Post partum virgo* protus dallamával adják.¹⁶⁶⁸ A kontrafaktum külföldi párhuzamai elsősorban délnémet ágostonos énekeskönyvekben tűnnek fel.¹⁶⁶⁹ Az új szöveg adaptációja nem igényelte a mintadallam módosítását.¹⁶⁷⁰ Az újhelyi pálos graduále viszont sajátos dallamötvözetet közöl. Az intonáció azonos a *Iustus ut palma florebit* alleluiaéval, feltehetően azért, mert a középkorban az ötödik húsvéti vasárnapon annak kontrafaktuma, az *Usquemodo non petistis* hangzott el. A verzusban viszont a *Post partum virgo* új stílusú dallamára illeszkedik a *Surrexit Christus et illuxit nobis* szövegváltozat.¹⁶⁷¹

Al - le - lu - ia. V) Post par - tum vir - go in - vi - o -
 Al - le - lu - ia. V) Sur - re - xit Chri - stus, et il - lu -
 - la - ta per - man - si - sti, De - i Ge - ni - trix, in - ter -
 - xit po - pu - lo su - o, quem red - e - mit
 ce - de pro no - bis!
 san - gui - ne su - o.

Missale Notatum Strigoniense: *Post partum virgo*–*Surrexit Christus et illuxit populo suo*

¹⁶⁶⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 183. oldalt.

¹⁶⁶⁹ MMAe VIII 511, 802, A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-VOR 254, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511.

¹⁶⁷⁰ Dallamtár 3.2.

¹⁶⁷¹ MusDan 24, 25. Szendrei Janka nem tud a *Post partum virgo* és a *Surrexit Christus et illuxit populo suo* szoros melodikus kapcsolatáról. Lásd: MusDan 12*, 57, Szendrei J. 2005a, 233.

Deuterus

alapdallam	kontrafaktum
<i>Laetamini in Domino et exsultate</i>	<i>Viri Galilaei</i> <i>Laudemus Dominum qui antistitem egregium</i> <i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i> <i>Ornavit hic sanctus tempora sua</i> <i>O Maria virgo dia ora tuum Filium</i> <i>Gaude virgo mater pia</i> <i>Veni sapientia rex et regalis pietas</i>
<i>Virga lesse floruit</i>	<i>Stirps lesse virgam produxit</i>
<i>O Maria rubens rosa</i>	<i>Ave flos nobilium</i>
<i>O gloriosa mater Christi Maria Trop. Maria candens lilium</i>	<i>Quinque prudentes virgines acceperunt oleum</i>

A *Laetamini in Domino et exsultate* vértanú-alleluia¹⁶⁷² a német és a közép-európai (cseh, morva, lengyel) úzusokban egy olyan új stílusú *e* dallammal volt használatban, melyre nálunk több kontrafaktum is készült.¹⁶⁷³ A tétel magyarországi notált forrásai kivétel nélkül a mellékhangyományok (Felvidék, Erdély) reprezentánsai. A mindig transzpozíció nélkül közölt alleluia jubilusát öt kéziratunk mellőzi.¹⁶⁷⁴ Énekeskönyveink alapvetően egységes lejegyzéseiben néhány ponton azonos dallamvariánsokat ([alle]lu[ia], [glo]ri[a]: *chag/cg*, [laeta]mi[ni]: *chag chag efgf/cg chag efgfe*, stb.) és szótagelosztást (*Domi[no]: egae fedefdl/ egaefede fd*) találunk.¹⁶⁷⁵

A rendkívül ritka *Viri Galilaei* mennybemeneteli alleluianak alig néhány feljegyzése ismert. Schlager két régi stílusú önálló dallamáról tud. Három 10–11. századi sankt galleni kézirat egy negyedik, valamint több francia és itáliai kódex pedig egy nyolcadik tónusú melodikus anyaggal társítja a szöveget. A tétel kisszámú újabb adata német, francia és itáliai forrásokban bukkant fel, vagyis új külföldi tradícióval nem bővült az alleluia eddigi ismertségi köre.¹⁶⁷⁶ A magyarországi források közül csak két hangjelzett kézirat és Kálmáncsehi Domonkos New Yorkban őrzött szerkönyve tartalmazza a tételt. Notált forrásaink, az 1200-as évek elején másolt zágrábi egyházmegyes misekönyv és a 16. századi csíksomlyói kancionále, a *Laetamini in Domino et exsultate* deuterus dallamával adják a textust. A két lejegyzés mind a tétel melodikus anyagában, mind a szöveg elosztásában jelentős eltéréseket mutat. Maga a mintadallam nem más, mint az *Alleluia*-intonáció folyamatos ismétlése.

Bár jelentős dallamvariánsokkal, de ugyanezt a szerkezeti felépítést követi a zágrábi misszálé *Viri Galilaei* kontrafaktuma is. Az alleluia szkriptora azonban – a tétel ma ismert lejegyzései közül egyedülként – lerövidítette a textust elhagyva annak második, *sic veniet...* kezdetű szövegrészét.¹⁶⁷⁷

A mintadallam melodikus fordulataihoz közelebb áll, de annak formájától nagymértékben eltávolodik a csíksomlyói kancionálnak a *Viri Galilaei* teljes szövegét adaptáló kontrafaktuma. A szembetűnő strukturális eltérés oka a két hosszú belső sor, melyek közül az elsőt (és egyben az utolsót) a zágrábi kódex három részre osztja (*quid admiramini – aspicientes – in caelum*), a 16. századi énekeskönyv viszont egyben tartja, amit csak dallami kiegészítéssel valósíthat meg.¹⁶⁷⁸

¹⁶⁷² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 217. oldalt.

¹⁶⁷³ MMAe VIII 249, 676, A-Gu 17, A-Gu 761, A-Gu 807, A-KN CCI 73, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1821, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. 14208, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-E 121, CH-SGs 340, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGv 295, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-B Mus. ms. 40078, D-BAs Lit. Hs. 22, D-Kl Theol. Quarto 5, D-Mbs 3919, D-Mbs 11004, D-Mbs 14083, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-TRs 2554/2119, D-WB Ms. 1, E-Mn Vitr. 20–4, GB-Ob Ms. Can. Lit. 366, H-Bn 259, H-Efkö II. 515, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-ŁZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511. Wagner, P. 1930, 227.

¹⁶⁷⁴ H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-Sb 759, SK-BRsa 67, TR-Itks 49.

¹⁶⁷⁵ Lásd: MSH 5 II/27. Dallamtár 15.

¹⁶⁷⁶ KatSchlag 261 (három német), CH-SGs 338 in margine, CH-SGs 376 in margine, KatSchlag 319 (öt francia, tíz itáliai), E-Mn Vitr. 20–4, F-Pn nouv. acq. lat. 1669, MMAe VII 543, 545, 637, 651, MissAmiens 1487, MissGenf 1508, MissHer 1502. Cantus Index: g03055. Usuarium: Aosta, Beauvais, Besançon, Cambrai, Coutances, Dubrovnik, Laon, Lausanne, Mâcon, Meaux, Palermo, Senlis, Sion, Soissons.

¹⁶⁷⁷ Dallamtár 15.1b.

¹⁶⁷⁸ Dallamtár 15.1a.

Al - le - lu - ia.

[ia.]
V) Lae - ta - mi - ni
in Do - mi - no, et ex - sul - ta - te, iu - sti,
et glo - ri - a - mi - ni,
o - mnes re - cti cor - de!

14. századi brassói graduále: *Laetamini in Domino et exsultate*

Al - le - lu - ia.

V) Vi - ri Ga - li - lae - i,
quid ad - mi - ra - mi - ni
a - spi - ci - en - tes
in cae - lum?

13. századi zágrábi missale notatum: *Viri Galilaei*

Al - le - lu - ia.

V) Vi - ri Ga-li - lae - i,

quid ad-mi-ra - mi - ni, a - spi - ci - en - tes in cae-lum?

Sic ve-ni-et, quem-ad-mo-dum vi-di-stis e - um
e - un - tem in cae - lum.

Csíksomlyói kancionále: *Viri Galilaei*

Ma kizárólag egy magyarországi ötvöscéh számára 1423-ban másolt kódexből adatolhatjuk a *Laudemus Dominum qui antistitem egregium Eligius-alleluiát*. A *Laetamini in Domino et exsultate* kontrafaktum verzusa, a mintadallamhoz hasonlóan, négy zenei egységre tagolódik, melyek közül az első még jól felismerhetően idézi előképét, a következők viszont fokról fokra eltérnek attól.¹⁶⁷⁹

A periferiális kódexeinkre jellemző, viszonylag kevés kéziratos misekönyvünkben közölt *Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum* Miklós-alleluia notált forrásaink többségében az új stílusú, tetrardus *Ave plena gratia benedicta Maria* kontrafaktumaként tűnik fel.¹⁶⁸⁰ Ezzel a dallamalkalmazással énekel a cseh, a morva és a lengyel énekeskönyvek is.¹⁶⁸¹ Délnémet kódexek és nyomtatványok a régi stílusú *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* melodikus anyagát adják a textushoz.¹⁶⁸² A Futaki-graduále notátora – hangjelzett forrásaink közül egyedüliként – a *Laetamini in Domino et exsultate* deuterus dallamával jegyzi le a Miklós-szöveget. Ez a megoldás kódexünkön kívül ma egyetlen 16. századi moritzburgi kéziratból dokumentálható.¹⁶⁸³ A nálunk alig variálódó szöveg (*Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum, quod aegros sanat*) a külföldi kéziratos és nyomtatott szerkönyvekben meglehetősen instabil (pl. *Ex tumba sancti viri Nicolai resudat semper oleum sanctum, quo liniti aegri sanavit omnes*). Ám nemcsak a textus, de a liturgikus alkalom is módosulhatott. A verzust kijelölhették Miklós és/vagy – a szöveg aktualizálásával – Katalin miséjére is.¹⁶⁸⁴ A Futaki-graduáléban az új textus adaptálása mintaszerű. Talán a melodikus anyag élénkí-

¹⁶⁷⁹ Dallamtár 15.2.

¹⁶⁸⁰ Lásd: MSH 5 II/177. Dallamtár 156.

¹⁶⁸¹ MMAe VIII 539, 597, A-VOR 254, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, F-Pn lat. 830, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-LZA s. sign., PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194.

¹⁶⁸² A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CH-SGs 342 (+ Katalin), D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, A-Wn Cod. 14208, GradPass 1511.

¹⁶⁸³ MMAe VIII 677. A Miklós-verzus további dallamai: KatSchlag 329 (cf. *Iustum deduxit Dominus*: egy francia), MMAe VIII 750 (cf. *Pie pater Dominice tuorum memor operum*), 813.

¹⁶⁸⁴ A-Wn Cod. 4812, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, D-Mbs 14623, E-Mn Vitr. 20-4, H-Bn 93, HR-Zu MR 70, PL-Kk 1, PL-Kk 8, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBas 1479 (Katalin), MissBas 1488 (+ Katalin), MissChur 1497 (+ Katalin), MissÉvreux 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissHer 1502, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissNevers 1490, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissODT 1499, MissOI 1488, MissOPraem 1530, MissPárizs 1481, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissRouen 1495, MissSalz 1498, MissSpey 1501, MissStrass 1486, MissTroyes 1489 (+ Katalin), MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 99, Henderson, W. G. 1874, 2/32. Cantus Index: g02242, g03426 (Katalin). Usuarium: Aquileia, Arras, Auxerre, Avranches, Bamberg, Bayeux, Bayonne, Beauvais (+ Katalin), Besançon (+ Katalin), Cambrai, Chartres (+ Katalin), Coutances (Katalin), Dol-de-Bretagne, Embrun, Konstanz

tésének a szándéka okozta, hogy bár a második és harmadik sor szótagszáma azonos, nem automatikusan ismétlődött a dallam, hanem az intonáció melizmájának egy fordulatával kibővítve.¹⁶⁸⁵

Al- le - lu - ia.

V) Tum-ba san-cti Ni - co-la - i

sa - crum re - su-dat o - le - um,

et ae - gros sa - nat.

Futaki-graduále: *Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum*

Az *Ornavit hic sanctus tempora sua* hitvalló-alleluia a magyarországi hagyományok közül a zágrábinak vált szerves részévé, a tétel szinte kizárólag a déli püspökség kéziratosa és nyomtatott misekönyveiben szerepel. A kommúnis szöveget a Missale Ultramontanorum István királyra alkalmazza (*Ornavit sanctus Stephanus tempora sua*). Az alleluiát a műfaj összkiadása néhány német kéziratból adatolja a *Laetamini in Domino et exsultate* kontrafaktumaként. Más külföldi tradícióban mi sem bukkantunk a nyomára.¹⁶⁸⁶ Bár a tétel két hangjelzett magyar forrása, a 14. és a 18. századi zágrábi graduále látszólag egy önálló deuterus dallammal társítja a szöveget, valójában az a *Laetamini in Domino et exsultate* melizmákkal, zenei betoldásokkal nagymértékben kibővített-feldúsított melodikus anyagát kapja.¹⁶⁸⁷

A 16. századi brassói graduále az évközi idő csütörtökeire jelöli ki az *O Maria virgo dia ora tuum Filium* Mária-verzust, melynek szövegét hazai forrásaink közül csak a nagyszebeni Liber specialis missarum tartalmazza. A tételnek külföldi adata egyelőre nem ismert. A deuterus *Laetamini in Domino et exsultate* dallamának újrászövegezése során a zenei minta lényegében változatlan maradt.¹⁶⁸⁸

Al-le - lu - ia. V) Lae-ta - mi - ni in Do - mi-no, et ex - sul -

Al - le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a, vir-go di - a, o - ra tu -

(+ Katalin), Koppenhága (Katalin), Laon (+ Katalin), Lausanne (+ Katalin), Lebus, Lidzbark Warمیński, Lisieux, Meaux (+ Katalin), Metz, Nantes, Noyon (+ Katalin), Odense, Orléans (Katalin), Perugia (+ Katalin), Rennes, Rodez, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Senlis, Sens, Sion (+ Katalin), Soissons, Strängnäs (+ Katalin), Tarentaise, Toul, Tours, Vannes, Viborg.

¹⁶⁸⁵ Dallamtár 15.3.

¹⁶⁸⁶ MMAe VIII 676 (cf. *Laetamini in Domino et exsultate*: hét német), A-Gu 761, A-Wn Cod. 13314, D-Mbs 14013, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156 (*hic praesul*), SK-BRI ZV 387, MissFreis 1502, MissReg 1485. Cantus Index: g02910. Usuarium: Eichstätt (+ *Ornavit Willibaldus hic praesul tempora*), Koppenhága.

¹⁶⁸⁷ Dallamtár 15.4.

¹⁶⁸⁸ Dallamtár 15.5.

ta - te, iu - sti, et glo - ri - a - mi - ni, o - mnes re - cti cor - de!

um Fi - li - um, ut post hoc ex - si - li - um no - bis det so - la - ti - um!

16. századi brassói graduále: *Laetamini in Domino et exsultate – O Maria virgo dia ora tuum Filium*

A csíksomlyói kancionáléban két dallammal szerepel a *Gaude virgo mater pia* Mária-alleluia. Először mint az *e* tonalitású, új stílusú *Laetamini in Domino et exsultate*, majd mint a tritus *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* kontrafaktuma. Sem a tétel szövegének, sem a két kontrafaktumnak nem bukkantunk eddig párhuzamos adatára. A deuterus változatban a teljes zenei alapsor kétszer, az intonációban és a verzus első sorában hangzik el. A fennmaradó öt szakaszban csak az ismétlődő melodikus anyag második fele állandó (egyszer módosult záróhanggal), első része soronként más és más. A textus adaptálója igen sajátos és figyelemre méltó megoldással él, amikor a költemény harmadik és negyedik sorát, a rím-váltás helyét (*paradisi tuta via / peccatorum remedium*) dallamilag összevonja, és egy egységként kezeli.¹⁶⁸⁹

Az ugyanebben a kéziratban feltűnő, *De sancta sapientia* feliratú *Veni sapientia rex et regalis pietas* tétel megalkotója viszont teljesen szabályszerűen illeszti szövegét a *Laetamini in Domino et exsultate* dallamára, kisebb variánsokkal élénkítve a zenei sorokat.¹⁶⁹⁰ Az alleluianak más feljegyzéséről jelenleg nem tudunk. Szövegét viszont egészen más helyen, a szentháromsági *O amor Deus deitas* kezdetű kancióban megtaláltuk. A befejező, 13. versszak második része feltűnő hasonlóságot mutat az alleluia verzusával: *Tu vera sapientia, / Rex et regalis pietas, / Tu semper vigens novitas, / Nova me reple gratia.*¹⁶⁹¹

A mind Európában, mind Magyarországon nagy népszerűségnek örvendő *Virga Iesse floruit* Mária-alleluiát a műfaj katalógusa és összkiadása egyetlen új stílusú dallammal dokumentálja,¹⁶⁹² melyet háromféle lejegyzésben (tritus: *c, f*, tetrardus: *g*) tartalmaznak a hazai és a külföldi források. Az erdélyi graduáléban Havas Boldogasszony ünnepén viszont egy deuterus melodikus anyaghoz kapcsolódik a textus. Ennek a szöveg-dallam párosításnak jelenleg ez a kódex az egyedüli forrása.¹⁶⁹³

De a zenei anyagnak – igaz, más verzussal – négy énekeskönyvünkben is a nyomára bukkantunk. A szepesi, az erdélyi és a patai graduálék, valamint a csíksomlyói kancionále *Stirps Iesse virgam produxit* kezdetű tétele alleluiaként nem,¹⁶⁹⁴ responzóriumnaként – leggyakrabban Mária születése napján – viszont széles körben ismert volt. A *Virga Iesse floruit* és a *Stirps Iesse virgam produxit* alleluiak közötti melodikus rokonság egyértelmű annak ellenére, hogy a quasi kontrafaktum készítője a két szöveg eltérő terjedelme miatt a mintadallamnak csak az intonációját, valamint az első és az utolsó sorát használta fel – utóbbit jelentősen módosítva – az új szöveg adaptációja során.¹⁶⁹⁵

Al-le - lu - ia. V) Vir - ga Ies - se flo - ru - it, Vir - go [...]

Al-le - lu - ia. V) Stirps Ies - se vir - gam pro - tu - lit quae flo - ru - it et su -

¹⁶⁸⁹ Dallamtár 15.6.

¹⁶⁹⁰ Dallamtár 15.7.

¹⁶⁹¹ AH 21:12.

¹⁶⁹² KatSchlag 259 (négy francia, két német), MMAe VIII 560, 822, Cantus Index: 507002.

¹⁶⁹³ Dallamtár 16.

¹⁶⁹⁴ Cantus Index: g02829.

¹⁶⁹⁵ Lásd: MSH 5 II/28.1. Dallamtár 16.1.

in se re - con - ci - li - ans i - ma sum - mis.

per hunc flo - rem re - qui - e - scit Spi - ri - tus al - mus.

Erdélyi graduále: *Virga Iesse floruit – Stirps Iesse virgam protulit*

Az *O Maria rubens rosa* Mária-alleluia használata a közép-európai (délnémet, cseh, morva, lengyel, magyar) hagyományokra korlátozódott, a tétel más régiókban lényegében ismeretlen maradt.¹⁶⁹⁶ Kéziratos misekönyveink közül négy zágrábi, két szebeni és egy gyergyói, a nyomtatványok közül pedig a pálos, három 16. századi esztergomi és a zágrábi közli. A verzust kéziratot és nyomtatott forrásaink tropus nélküli vagy tropizált változatban adják. Az *O Maria rubens rosa* két-két énekeskönyvünkben *Madens/Pandens Gedeonis ros*, illetve *Summum caeli gaudium* kezdetű tropust kap, a nyomtatott zágrábi misszáléban pedig *Maria candens lilium pro nobis ora Filium* kezdetű betoldást. A notált forrásainkban található két tropus nélküli változat elsősorban a szótagok elosztásában tér el egymástól. Ennél sokkal lényegesebb, hogy a Bakócz-graduáléban, szerkönyveink közül egyedülként, nem tudni, milyen okból, de elmarad a tétel utolsó, *et perduc nos ad Filium tuum, virgo Maria* szakasza.¹⁶⁹⁷

A felvidéki graduále és a csíksomlyói kancionále látszólag rokon tropizált verzusai jelentősen eltérnek egymástól. Az egyik különbség szerkezeti. Egyrészt, míg a felvidéki énekeskönyv egyben tartja az alleluia első sorát (*O, Maria, rubens rosa, delicatum lilium*), és csak azt követően illeszti be a tropust, addig a csíksomlyói kézirat rögtön a megszólítás után indítja a betoldást. Másrészt – és az előbbi következtében –, a felvidéki graduáléval ellentétben, az erdélyi forrás az utolsó, *exaudi nos, miseros* kezdetű szakaszhoz nem ad tropust. A másik különbség a textust érinti. Bár a betoldások szövege között több átfedés is van, négy részlet önmagában áll. Eddig csak a felvidéki kódex tropusát – annak valamennyi szakaszát – találtuk meg külföldi forrásban, egy 15. századi, talán augsburgi graduáléban.¹⁶⁹⁸ A csíksomlyói kancionále pár nélküli szakaszai viszont a kassai kéziratok részleteivel mutatnak rokonságot.¹⁶⁹⁹

Felvidéki graduále	Csíksomlyói kancionále
O, Maria, rubens rosa,	O, Maria, TROPUS rubens rosa,
delicatum lilium, TROPUS	delicatum lilium, TROPUS
dulcis, mitis et formosa,	dulcis, mitis et formosa,
summum caeli gaudium, TROPUS	summum caeli gaudium, TROPUS
tu cella Christi lucida,	tu cella Christi lucida,
tu vitis copiosa, TROPUS	tu vitis copiosa, TROPUS
exaudi nos, miseros,	exaudi nos, miseros,
et ora pro nobis, TROPUS pia,	et ora pro nobis, pia,
et perduc nos ad Filium	et perduc nos ad Filium
tuum, virgo Maria!	tuum, virgo Maria!

O Maria rubens rosa: A tropusok elosztása

¹⁶⁹⁶ MMAe VIII 351, 727, A-Gu 17, A-KN CCI 588, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. 13314, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CH-SGs 338, CZ-Bam II., CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XIII A 5c, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 42, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-WRK 56, GradPass 1511, MissAugs 1510, MissChur 1497, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPrag 1498. Pikulik, J. 1984, 235–241. Cantus Index: g02576. Usuarium: Eichstätt, Gniezno.

¹⁶⁹⁷ Lásd: MSH 5 II/29, 29a. Dallamtár 17, 17a.

¹⁶⁹⁸ PL-PE Rks. L. 2 f. 87^r.

¹⁶⁹⁹ Dallamtár 17b–c.

Felvidéki graduále	Csíksomlyói kancionále	Kassai graduálék
<i>Madens Gedeonis ros, te laudantes fove nos, tu, virgula decora, Gabrielis candens os te salutat: Ave, flos, tu rutilans aurora, summi Patris filia, castitatis lilia, nobis sis generosa, vide, parens Christi, ne nos corrumpat mortis vae in valle lacrimosa! Maria, spes humilium, castitatis lilium, tu, paradisi porta, pro nobis ora Filium, et confer auxilium, ex te nam lux est orta! pia mater omnium, es nam salus hominum, o, virgo generosa, tu da caeli copiam per salutis hostiam petentibus, o, rosa</i>	1. <i>Pandens Gedeonis ros, te laudantes fove nos, tu, virginum decora, alleluia, alleluia, tibi canentes subleva, corda nostra mora, Maria, candens lilium, placa tuum Filium, o, dulcis et formosa, 4. vide, parens Christi, ne nos corrumpat mortis vae, in valle lacrimosa! 2. Gabrielis pandens os te salutat: Ave, flos, tu, rutilans aurora, 3. summi Patris filia, castitatis lilia, tu, paradisi porta, tu feras auxilium nobis post exilium, tu, mundi lacrimosa, summi caeli gaudium, esto spes sperantium, tu, virgula decora,</i>	1/2. <i>alleluia, alleluia, (refrén) tibi canentes subleva, praerutilans aurora! 3. Maria, candens lilium, tuum placando Filium, o, dulcis et formosa, 5. et feras auxilium nobis post hoc exilium tu, mundi luminosa, 1. summum caeli gaudium, es spes vitae credentium, o, virginum decora,</i>

O Maria rubens rosa: A tropusok szövege

A kassai graduálék *Summum caeli gaudium* kezdetű tropusának szövege külföldön rendkívül változékony. Bár a magyar énekeskönyvek hat verséből négy – különböző arányban, eltérő szerkezeti pontokon és más sorrendben – feltűnik külföldi forrásokban is,¹⁷⁰⁰ kettőnek eddig nem sikerült nyomára akadnunk: 4. *o, Maria, virgo pia...*, 6. *succurre nobis, miseris...*¹⁷⁰¹

Az Ulászló-graduále az egyetlen forrása az *O Maria rubens rosa* dallamára adaptált *Ave flos nobilium* Imre-alleluiának.¹⁷⁰² Az új tétel nemcsak a dallamot, hanem a szöveg egyes fordulatait is átvette mintájától. A kontrafaktum problémamentesen, szinte változtatás nélkül illeszkedik a Mária-tétel hosszabb változatának dallamára.¹⁷⁰³

Al-le - lu- ia. V) O, Ma-ri - a,

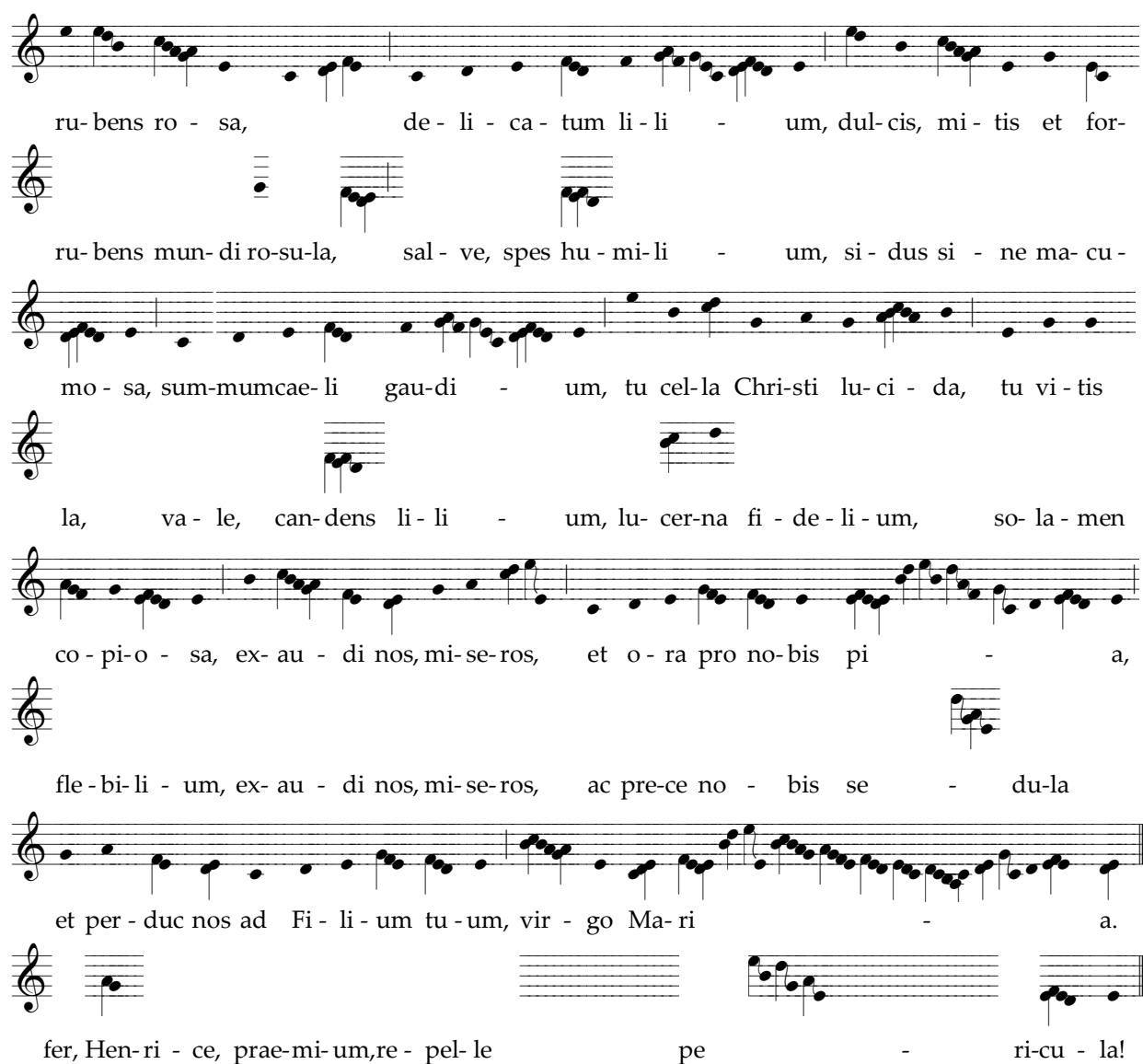
Al-le - lu- ia. V) A-ve, flos no - bi - li - um,

¹⁷⁰⁰ Cantus Index: g02576.Tp1, Tp2, Tp3, D-Mbs 14623 (1., 3., 5.), D-Mu 2° Cod. ms. 156 (1., 3., 5.), PL-Kj 1267 (1.), PL-WRu 7566 (1., 3., 5.), PL-WRu B 1714 (1., 3., 5.), PL-WRu I. F. 416 (1.), PL-WRu M 1194 (1., 3., 5.), MissKrak 1484 (1.), MissKrak 1493 (1.). Továbbá: MMMAe VIII 728–729, Pikulik, J. 1984, 235–237.

¹⁷⁰¹ Dallamtár 17d.

¹⁷⁰² MMMAe VIII 351, 732.

¹⁷⁰³ Dallamtár 17.1.

ru-bens ro - sa, de - li - ca - tum li - li - um, dul - cis, mi - tis et for -
 ru-bens mun - di ro-su-la, sal - ve, spes hu - mi-li - um, si - dus si - ne ma - cu -
 mo - sa, sum-mumcae-li gau-di - um, tu cel-la Chri-sti lu-ci - da, tu vi - tis
 la, va - le, can-dens li - li - um, lu - cer-na fi - de - li - um, so - la - men
 co - pi - o - sa, ex - au - di nos, mi-se-ros, et o - ra pro no-bis pi - a,
 fle - bi - li - um, ex - au - di nos, mi-se-ros, ac pre-ce no - bis se - du-la
 et per - duc nos ad Fi - li - um tu - um, vir - go Ma-ri - a.
 fer, Hen-ri - ce, prae-mi-um, re - pel - le pe - ri - cu - la!

Ulászló-graduále: *O Maria rubens rosa – Ave flos nobilium*

Az *O gloriosa mater Christi Maria* külföldön néhány délnémet, cseh és lengyel szerkönyvből adatolható. Nálunk hat notált forrás, valamint három kéziratos misszálé és a zágrábi nyomtatvány tartalmazza. A Mária-alleluia tropizálása külföldön nem volt túl gyakori. A *Maria candens lilium* kezdetű betoldás csak egy német és három lengyel forrásban tűnik fel.¹⁷⁰⁴ A magyarországi feljegyzések közül csak a Futaki- és a 16. századi brassói graduále, valamint a kéziratos misekönyvek mellőzik a tropust, a zágrábi nyomtatvány pedig mindkét formát közli. A kisebb szövegvariánsokon és a szakaszok sorrendjének megváltoztatásán kívül a külföldi tropusok legfontosabb eltérését az a három sor jelenti, melyet a magyar vers nem tartalmaz. Az Ulászló-graduále az egyetlen, mely a tropus német szövegváltozatát adja, s melyben a betoldás nem az alleluiába illesztve, hanem azt követően, *prosa* felirattal, de a himnuszok közlésmódjának megfelelően szerepel.¹⁷⁰⁵ És ez a kódex az, melynek dallama a leginkább eltér a többi magyar énekeskönyv melodikus anyagától.¹⁷⁰⁶

¹⁷⁰⁴ MMAe VIII 331, 716 (tíz forrás, egy tropussal), A-Gu 17, A-Wn Cod. 4812, CZ-OLu M III 7, D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-Kj 1267 (trop.), PL-Kk 42 (trop.), MissPlock 1520 (trop.), MissPrag 1498. Lásd még: Pikulik, J. 1984, 210–213.

¹⁷⁰⁵ Talán ez lehet az oka annak, hogy noha az Ulászló-graduálét Schlager feltünteti az *O gloriosa mater Christi Maria* forrásai között, de annak tropizált voltát nem regisztrálja.

¹⁷⁰⁶ Lásd: MSH 5 II/44a–b. Dallamtár 18a–b.

Nürnberg	magyar források	lengyel források
<i>Maria, candens lilium,</i> <i>et gratiam implora,</i> <i>pro nobis ora Filium,</i> <i>virgo mater decora!</i>	<i>Maria, candens lilium,</i> <i>virgo mater decora,</i> <i>pro nobis ora Filium,</i> <i>et gratiam implora,</i>	<i>Maria, candens lilium,</i> <i>virgo mater decora,</i> <i>pro nobis ora Filium,</i> <i>et gratiam implora,</i>
<i>Maria, spes humilium,</i> <i>humiliter intende,</i> <i>et precibus debilium,</i> <i>nos, debiles, defende!</i>	<i>Maria, spes debilium,</i> <i>nos, debiles, defende,</i> <i>et precibus humilium</i> <i>humiliter intende!</i>	<i>Maria, plena gratia,</i> <i>tu, rutilans aurora,</i> <i>tu deitatis socia,</i> <i>nos exitus in hora!</i>
<i>Maria, plena gratia,</i> <i>tu, rutilans aurora,</i> <i>tu deitatis socia,</i> <i>nos exitus in hora!</i>	<i>O, Maria, virgo pia,</i> <i>tu, rutilans aurora,</i> <i>nunc ad regna caelestia</i> <i>perduc nos sine mora.</i>	<i>Maria, spes fidelium,</i> <i>nos humiliter defende,</i> <i>et precibus humilium</i> <i>humiliter intende!</i>

A *Maria candens lilium* tropus szövegváltozatai

A szüzek ünnepére előírt *Quinque prudentes virgines acceperunt oleum* a francia és az itáliai hagyományokban volt a legelterjedtebb, de elvéve német és lengyel kéziratokba és nyomtatványokba is beke-
rült.¹⁷⁰⁷ Szerkönyveink közül csak egy romanizált pálos graduále és három kéziratos misszale (ferences,
ágostonos, Kálmáncsehi) közli a tételt. Egy régi stílusú, első tónusú dallam mellett három olyan új stílu-
súról (két protus, egy tritus) tud a szakirodalom, mely csupán egy-egy kódexből (két német, egy francia)
adatolható.¹⁷⁰⁸ A 17. századi remeterendi kézirat viszont egyedülálló módon a tropizált *O gloriosa mater*
Christi Maria deuterus dallamára illeszti a szöveget. A textus adaptálója a mintából az alleluia első négy
és legutolsó sorát használta fel úgy, hogy a második dallamsort (*mater Christi Maria*) megismételte, a tro-
pusból pedig az első betoldásnak a felét.¹⁷⁰⁹

Al-le - lu - ia. V) O, glo-ri - o - sa ma-ter Chri - sti,

Al-le - lu - ia. V) Quin-que pru-den-tes vir - gi-nes ac- ce- pe -

Ma-ri - a, [ma-ter Chri - sti Ma - ri - a,] Ma-ri - a, can-dens li-li - um, vir- go
runt o - le-um in ___ va- sis su - is cum lam-pa-di-bus, me- di-a au- tem ___ no-cte ___

¹⁷⁰⁷ CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, D-Mbs 14623, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, I-Amt Ms. 607, I-BV VI 34, I-MO d O I 7, I-PS C 120, I-Ra 123, I-VCd 56, I-VCd 162, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Wn Rps BOZ 151, MissChur 1497, MissÉvreux 1497, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPłock 1520, MissPoitiers 1498, MissReg 1485, MissTar 1500, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 433, MSIL 11, 61, 378. Cantus Index: g00044. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Aquileia, Arles, Bazas, Bordeaux, Burgos, Capua, Córdoba, Cosenza, Cuenca, Dol-de-Bretagne, El Burgo de Osma, Girona, Granada, Huesca, Jaén, La Seu D'Urgell, Marseille, Mende, Messina, Nantes, Narbonne, Nîmes, Rodez, Róma, Sevilla, Strängnäs, Tours, Uzès, Valladolid, Vallombrosa, Vannes.

¹⁷⁰⁸ KatSchlag 350 (hét francia, tíz itáliai), MMAe VII 413, 660, MMAe VIII 420–422, 761–762.

¹⁷⁰⁹ Dallamtár 18.1.

ma-ter de- co - ra, val-de spe - ci - o - sa, ge-ne-ro - sa ro - sa, [...] an- ge- lo- rum
 cla- mor__ fa- ctus est: Ec- ce, spon- sus ve - nit, ex - i - te ob - vi - am Chri- sto__ Do -
 do- mi - na!
 - mi- no!

Bakócz-graduále: *O gloriosa mater Christi Maria Trop. Maria candens lilium*
 17. századi pálos graduále: *Quinque prudentes virgines acceperunt oleum*

Tritus

alapdallam	kontrafaktum
<i>O consolatrix pauperum Maria</i>	<i>O quam suavis est Domine Spiritus tuus</i> <i>O beate Dei athleta Iacobe</i> <i>O oliva caritatis</i> <i>O dux et apostole Stephane</i> <i>O rex et apostole Stephane</i> <i>O sanctitatis speculum</i> <i>O patriarcha pauperum Francisce</i> <i>Sprevit torum coniugalem</i> <i>Ave rex tu solus propter nostros miseros errores (maior)</i> <i>O quam gloriosum est regnum</i> <i>O pia regum filia</i>
<i>Caro mea vere est cibus</i>	<i>Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem</i>
<i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i>	<i>Gaude virgo mater pia</i> <i>O Maria mater Christi montana quae adisti et cognatam</i> <i>Quem caelestis harmonia</i> <i>Levita Laurentius bonum opus operatus est</i> <i>Candor est lucis aeternae</i> <i>Amo Christum... cui angeli serviunt (minor)</i> <i>Amo Christum... cuius mihi organum (maior)</i> <i>Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli</i>
<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	<i>Benedicamus Patrem et Filium</i> <i>Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae</i> <i>Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum</i> <i>Sancte rex Stephane succurre nobis</i>
<i>Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via</i>	<i>Ave virgo sacra Barbara Trop. O beata sponso grata</i>
<i>Salve decus angelorum salus orbis</i>	<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>
<i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>	<i>Sprevit torum coniugalem</i>
<i>Felix es sacra virgo Maria</i>	<i>O Iacobe omnium corde</i>
<i>Post partum virgo</i>	<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>
<i>Tanto tempore vobiscum sum</i>	<i>Martyr Petre sidus vespertinum</i>
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis*</i>	<i>In Deo laudabitur et in caelo coronabitur</i>

Bár elvértve más régióban is felbukkan, az *O consolatrix pauperum Maria* legstabilabban a német és a közép-európai úzusok repertoárjába épült be. Az alleluia Prágában néha Zsigmondra alkalmazott szöveggel is feltűnik.¹⁷¹⁰ A tételt a magyar rítusok kéziratái a 14. századtól gyakran közölték, ám nyomtatvá-

¹⁷¹⁰ MMAe VIII 310, 703, A-Gu 17, A-KN CCI 73, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 1909, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8 (+ Zsigmond), CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, PL-

nyaink közül csak a pálosba, a zágrábiba és az ultramontánba került be. A Mária-alleluia hazai feljegyzéseinek mind a szövege, mind a dallama variabilis. A jubilus jellemzően késői kéziratainkban marad el.¹⁷¹¹ Az *Alleluia*-intonáció két jól elkülöníthető formája, melyek közül az egyik a verzus kezdetét anticipálja, a központi rítus és a mellékhangományok forrásait jellemzi. A változékony melodikus anyagban igen gyakoriak a legtöbbször átmenő hangok beiktatásából, szótagok áthelyezéséből adódó azonos megoldások (o: *dfegec/dfefec*, [conso]latrix: *ba gffbag f*, Mari[a]: *dcb cbag/dcbca bag*, tuorum: *a b c/g a b*, stb.).¹⁷¹²

Al - le - lu - ia.

O consolatrix pauperum Maria

Az *O consolatrix pauperum Maria* rendkívül népszerű melodikus anyaga énekeskönyveinkben tizenegy különböző szöveggel szerepel. A dallamalkalmazások között vannak valódi kontrafaktumok és olyanok, melyeknél bár a zenei rokonság nyilvánvaló, ám az előkép átvétele szabadabban, dallamszakaszok elhagyásával és/vagy újak beszúrásával, hosszabb-rövidebb motívumok, fordulatok átvételével járt. Az új textusok eltérő tagolása, versformája miatt gyakori a mintadallam belső zárlatainak átrendeződése.

Az *O quam suavis est Domine Spiritus tuus* egész Európában – így Magyarországon is – az úrnapi vesperás Magnificat-antifónájaként szólalt meg. Bár alig néhány forrás egy sokkal rövidebb szöveget (*O quam bonus et suavis est Domine spiritus tuus in nobis*) pünkösdi hetében alleluiaaként jegyezték,¹⁷¹³ a hosszabb változat misetételként, *De Corpore Christi* felirattal, jelenleg kizárólag a csíksomlyói kancionáléból ismert. Az antifónaszöveg az *O consolatrix pauperum Maria* dallamát kapta. A textus adaptálója a minta két sorát mellőzte, és azt új melodikus egységgel helyettesítette, illetve korábbi zenei frázist ismételt.¹⁷¹⁴

<i>O, consolatrix pauperum, Maria: tuis precibus auge tuorum numerum in caritate Christi:</i>	<i>O, quam suavis est, Domine, Spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios</i>
<i>O, consolatrix pauperum, Maria: demonstrares pane suavissimo de caelo</i>	
<i>quos tu de mortis manibus per Filium humilium mater eripuisti.</i>	<i>praestito esurientes replens bonis fastidio- [o]sos, divites dimittens inanes!</i>

Az *O consolatrix pauperum Maria* és az *O quam suavis est Domine Spiritus tuus*
melodikus párhuzamai

GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 8, PL-Kk 42, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Kl RL 1, PL-LZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, GradPass 1511, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissGenf 1508, MissHalb 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissODT 1499, MissOl 1488, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498 (+ Zsigmond), MissSalz 1498, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 207, Pikulik, J. 1984, 206–210. Cantus Index: 507024. Usuarium: Aosta, Aquileia, Autun, Barcelona, Bayeux, Chartres, Eichstätt, Gniezno, Konstanz, La Chaise-Dieu, Lausanne, Lebus, Lidzbark Warmiński, Lyon, Meißen, Münster, Palma de Mallorca, Rodez, Saintes, Soissons, Tarentaise, Utrecht.

¹⁷¹¹ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 1b, H-Kf Ms. 302, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. IX. 57, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 68.

¹⁷¹² Lásd: MSH 5 II/63. Dallamtár 45.

¹⁷¹³ Lásd a 147. oldalt.

¹⁷¹⁴ Dallamtár 45.1.

Hasonló a helyzet a három 16. századi graduálénkban (brassói, gyergyói, patai), valamint a szebeni és a gyergyói misekönyvben feljegyzett *O beate Dei athleta Iacobe* Jakab-alleluiával is. A szöveg eredeti liturgikus funkciója Magnificat-antifóna volt. A külföldi források mellett így találjuk tíz, többségében szepesi zsolozsmakódexünkben is.¹⁷¹⁵ Arra, hogy a textust alleluiaként használták volna, ma máshonnan nem ismerünk példát. Az *O consolatrix pauperum Maria*-kontrafaktum a Mária-tétel teljes melodikus anyagát megszövegezi úgy, hogy a két textus igen jelentős terjedelmi különbségei miatt hangokat ismétel (*qui primus suavissima = in caritate*), neumákat bont szét és ismétel (*factus hostia Christi = Christi*), és a *ma[ter]* nagy melizmáját is szótagokkal látja el.¹⁷¹⁶

<i>O, consolatrix pauperum,</i>	<i>O, beate Dei athleta,</i>
<i>Maria: tuis precibus</i>	<i>Iacobe, o, praeclarum decus</i>
<i>auge tuorum numerum</i>	<i>apostolicae turmae,</i>
<i>in caritate Christi:</i>	<i>qui primus suavissima factus hostia Christi</i>
<i>quos tu de mortis manibus</i>	<i>ad regnum, protomartyr inclite,</i>
<i>per Filium humilium</i>	<i>pervenisti, tu pro nobis, quaesumus,</i>
<i>mater eripuisti.</i>	<i>sacris praevenias precibus maiestatem Dei!</i>

Az *O consolatrix pauperum Maria* és az *O beate Dei athleta Iacobe* melodikus párhuzamai

A magyarországi források az *O oliva caritatis/pietatis* Anna-alleluiát két változatban tartalmazzák. A zágrábi kéziratos és nyomtatott misekönyvek, valamint a pécsi misszálék egy olyan kilencsoros formát közölnek, melyet Schlager egy salzburgi forrásból önálló dallammal, egy oberaltaichi bencés kódexből pedig az *O consolatrix pauperum Maria* kontrafaktumaként adatul.¹⁷¹⁷ Ezt mi egy újabb salzburgi, valamint egy prágai feljegyzéssel egészíthetjük ki.¹⁷¹⁸ A Bakócz-graduáléban viszont – és mai ismereteink szerint kizárólag abban¹⁷¹⁹ – egy olyan hatsoros változat szerepel, melynek csak az első három sora egyezik meg a hosszabb vers kezdetével, a következő három teljesen eltérő. A Bakócz-kódex összeállítójának zenei mintája szintén az *O consolatrix pauperum Maria* volt, melytől alig tért el.¹⁷²⁰

<i>O, consolatrix pauperum,</i>	<i>O, oliva caritatis,</i>
<i>Maria: tuis precibus</i>	<i>laeta mater Christi matris,</i>
<i>auge tuorum numerum</i>	<i>Anna, radix sanctitatis,</i>
<i>in caritate Christi:</i>	<i>sis pro nobis</i>
<i>quos tu de mortis manibus</i>	<i>interventrix, tuae</i>
<i>per Filium humilium</i>	<i>natae pro reatis</i>
<i>mater eripuisti.</i>	<i>funde preces pietatis!</i>

Az *O consolatrix pauperum Maria* és az *O oliva caritatis* melodikus párhuzamai

István király *O rex et apostole Stephane* alleluiája mind szövegében, mind dallamában rendkívül variábilis.¹⁷²¹ Nyolc énekeskönyvünk és három misszálénk – két nagyszzebeni és egy gyergyói – egymással rokon változatától jelentősen eltér a gyergyói graduále *O dux et apostole Stephane* feljegyzése.¹⁷²² Mindkét verzus zenei mintája az *O consolatrix pauperum Maria* volt, de a textusok adaptációja igen eltérően történt. Míg a gyakoribb szövegforma nem tette szükségessé az alapidallam lényegi módosítását,¹⁷²³ addig a gyergyói változat megzenésítése elhagyással, betoldással, hosszú soroknak rövid dallamszakaszokra való illesztésével járt.¹⁷²⁴

¹⁷¹⁵ H-Bmnm 63.74.I.C, H-Bmnm 63.84.C, H-Sa 93, RO-AJ R. I. 110, RO-AJ R. II. 46, RO-AJ R. II. 102, RO-AJ R. II. 125, RO-AJ R. III. 94, SK-SK Mus 2, TR-Itks 42.

¹⁷¹⁶ Lásd: MSH 5 II/63.2. Dallamtár 45.2.

¹⁷¹⁷ MMAe VIII 360, 709, 734, Cantus Index: 507025.

¹⁷¹⁸ A-VOR 254, CZ-Ph I B 10 (in margine).

¹⁷¹⁹ Cantus Index: g02698.

¹⁷²⁰ Dallamtár 45.3.

¹⁷²¹ Lásd: MSH 5 II/63.11.

¹⁷²² Rendkívül töredékesen és hiányosan, de ugyanezt a szöveg- és dallamvariánst közli egy Isztambulban őrzött notált misszále is (TR-Itks 60).

¹⁷²³ Dallamtár 45.5.

¹⁷²⁴ Dallamtár 45.4.

<i>O, dux et apostole, Stephane,</i> <i>tuorum rex beate,</i> <i>tuis precibus perduc nos fideles</i> <i>usque ad contemplandam speciem Christi,</i> <i>quem te duce cognovimus,</i> <i>quos tu etiam matri Christi</i> <i>moriens devote commisisti!</i>	<i>O, rex et apostole Stephane</i> <i>gentis tuae,</i> <i>tuis precibus duc nos</i> <i>ad contemplandam speciem celsitudinis Christi,</i> <i>quos elevatis in caelum manibus</i> <i>tu moriens matri Christi</i> <i>commisisti!</i>
---	---

O dux et apostole Stephane – O rex et apostole Stephane

<i>O, consolatrix pauperum,</i> María: <i>tuis precibus</i> <i>auge tuorum numerum</i> <i>in caritate Christi:</i> <i>quos tu de mortis manibus</i> <i>per Filium humilium</i> <i>mater eripuisti.</i>	<i>O, dux et apostole, Stephane,</i> <i>tuorum rex beate,</i> <i>tuis precibus</i> <i>perduc nos fideles</i> <i>usque ad contemplandam speciem Christi,</i> <i>quem te duce cognovimus, quos tu etiam</i> <i>matri Christi moriens</i> <i>[ens] devote commisisti!</i>
--	---

Az O consolatrix pauperum Maria és az O dux et apostole Stephane melodikus párhuzamai

<i>O, consolatrix pauperum,</i> <i>María: tuis precibus</i> <i>auge tuorum numerum</i> <i>in caritate Christi:</i> <i>quos tu de mortis manibus</i> <i>per Filium humilium</i> <i>mater eripuisti.</i>	<i>O, rex et apostole Stephane</i> <i>gentis tuae, tuis precibus</i> <i>duc nos ad contemplandam</i> <i>speciem celsitudinis Christi,</i> <i>quos elevatis in caelum</i> <i>manibus tu moriens</i> <i>matri Christi commisisti!</i>
--	---

Az O consolatrix pauperum Maria és az O rex et apostole Stephane melodikus párhuzamai

A quasi kommúnis *O sanctitatis speculum* külföldön néhány német, cseh, lengyel és ágostonos kéziratban, illetve nyomtatványban szerepel. Szövegét leggyakrabban Ágostonra – Magyarországon mindig –, a lengyel hagyományokban Adalbertre vagy Nagy Károlyra alkalmazták.¹⁷²⁵ Miskönyveink közül csak egy pálos, nyomtatványaink közül pedig kizárólag a 16. századi esztergomiak közlik. A tétel öt hazai notált feljegyzése (két-két pálos és zágrábi, Bakócz-graduále), a külföldiekhez hasonlóan, *O consolatrix pauperum Maria*-kontrafaktum. Az Ágoston-alleluia dallama és tagolása pontosan követi zenei mintáját. Énekeskönyveink közül a Bakócz-kódex az egyetlen, mely a *sequatur* (= *mortis*) és a *pater* (= *mater*) nagy melizmáit teljes egészében elhagyja.¹⁷²⁶

<i>O, consolatrix pauperum,</i> <i>María: tuis precibus</i> <i>auge tuorum numerum</i> <i>in caritate Christi:</i> <i>quos tu de mortis manibus</i> <i>per Filium humilium</i> <i>mater eripuisti.</i>	<i>O, sanctitatis speculum,</i> <i>divine legis aemulus,</i> <i>Augustine, per saeculum</i> <i>hunc rege gregem Christi,</i> <i>ut te sequatur sedulus</i> <i>ad gaudia perennia,</i> <i>pater, quo iam praeisti.</i>
--	---

Az O consolatrix pauperum Maria és az O sanctitatis speculum melodikus párhuzamai

A koldulórendi forrásokra jellemző *O patriarcha pauperum Francisce* Ferenc-alleluia az európai szekuláris hagyományokból gyéren és szórtan dokumentálható. Néhány külföldi nyomtatvány Remete Antal

¹⁷²⁵ MMAe VIII 710, D-Mbs 14623, PL-Kk 44 (Adalbert), PL-Kk 45 (Adalbert), MissGniez 1492 (Nagy Károly), MissKrak 1484 (Nagy Károly), MissKrak 1493 (Nagy Károly), MissOFESA 1491, MissPłock 1520 (Nagy Károly), MissPoznań 1524. Cantus Index: g02708. Usuarium: Strängnäs.

¹⁷²⁶ Lásd: MSH 5 II/63.5. Dallamtár 45.6.

ünnepére alkalmazza a szöveget.¹⁷²⁷ Szerkönyveink közül csak három erdélyi énekeskönyv és két kéziratot misszále (ferences, bencés) tartalmazza. Az *O consolatrix pauperum Maria* quasi kommúnisként kezelt, aktualizált szövege nem igényelte a mintadallam módosítását.¹⁷²⁸

Szent Imre herceg ünnepére két proprium alleluia készült, ám egyik sem vált a magyar tradíciók stabil és elhagyhatatlan elemévé. Csak zágrábi graduálék őrizték meg az *O gemma pudicitiae* kezdetű tételt, melynek a püspökség misekönyveiben semmi nyoma. Kálmáncsehi Domonkos breviáriuma-misszáléja mellett a pécsi és az esztergomi nyomtatványok tartották fenn a *Sprevit torum coniugalem* alleluját – mindig a szeptemberi ünnepen –, melynek első hangjelzett feljegyzése egy 14. századi fragmentumon olvasható.¹⁷²⁹ Lényegében ugyanezt az új stílusú kompozíciót ismétli négy, 16–17. századi énekeskönyvünk.¹⁷³⁰ Magában áll a Futaki-graduále *Sprevit torum coniugalem* tétele, mely bár a szöveg eltérő hosszúsága miatt a mintául szolgáló *O consolatrix pauperum Maria* dallamát kibővíti, átstrukturálja, mégis egyértelműen árulkodik zenei előképéről.¹⁷³¹

<i>O, consolatrix pauperum,</i>	<i>Sprevit torum</i>
<i>Maria: tuis precibus</i>	<i>coniugalem, intrat chorum</i>
<i>auge tuorum numerum</i>	<i>virginalem confessor</i>
	<i>Christi, Emericus,</i>
<i>in caritate Christi:</i>	<i>Stephani regis</i>
<i>quos tu de mortis manibus</i>	<i>unicus, inter choros angelorum fert coronam</i>
<i>per Filium humilium</i>	<i>confessorum, oret pro</i>
<i>mater eripuisti.</i>	<i>[pro] nobis in caelis, cuius nos festa veneramur in terris!</i>

Az *O consolatrix pauperum Maria* és a *Sprevit torum coniugalem* melodikus párhuzamai

A Jézus szenvedéséről vagy öt sebérről szóló votívmisében elhangzó, mind szövegében, mind dallamában rendkívül instabil *Ave rex tu solus propter nostros miseros errores* alleluia¹⁷³² Schlager kiadványában – három régi stílusú kontrafaktumon kívül – nyolc új stílusú, önálló dallammal szerepel, mindegyik egy forrásból közölve.¹⁷³³ A kolozsvári graduále szerkesztője az *O consolatrix pauperum Maria* melodikus anyagát társítja a szöveghez úgy, hogy csak a *Christi* szó formuláját hagyja el, és a belső zárlatokat helyezi át.¹⁷³⁴ Ugyanezt az adaptációt, igen erős szövegvariánssal, de hiánytalan mintadallammal eddig egyetlen, a 15. század első felében másolt seckai ágostonos graduálében találtuk meg.¹⁷³⁵

	Kolozsvári graduále	Seckai ágostonos graduále
<i>O, consolatrix pauperum,</i>	<i>Ave, rex, tu solus propter</i>	<i>Ave, rex noster, tu salus</i>
<i>Maria: tuis precibus</i>	<i>nostros miseros erro-</i>	<i>nostra miseratus</i>
<i>auge tuorum numerum</i>	<i>res, Patri oboediens,</i>	<i>errore, Patri oboediens,</i>
<i>in caritate Christi:</i>	<i>ductus es ad crucem,</i>	<i>ductus mansuetus ad crucem, ut ovis</i>
<i>quos tu de mortis manibus</i>	<i>ut agnus mansuetus ad occi-</i>	<i>ad occisionem, tibi</i>
<i>per Filium humilium</i>	<i>sionem, tibi glo-</i>	<i>gloria, tibi triumphus et victoria,</i>
<i>mater eripuisti.</i>	<i>ria, hosanna, tibi, summa laus et gloria per saecula!</i>	<i>tibi honor et corona gloriae.</i>

Az *O consolatrix pauperum Maria* és az *Ave rex tu solus propter nostros miseros errores* melodikus párhuzamai

¹⁷²⁷ MMAe VIII 709, CH-Fco Ms. 9, CH-SGs 359, PL-Wn Rps BOZ 151, MissAngers 1489, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBraga 1538, MissChur 1497, MissFreis 1502, MissGenf 1508, MissLyon 1688 (Antal), MissMed 1474, MissNid 1519, MissOFESA 1491, MissPass 1514, MissRouen 1495, MissSéze 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500. Cantus Index: g02901. Usuarium: Aquileia, Auxerre, Bayonne, Calahorra, Capua, Cuenca, Die, Dol-de-Bretagne, Girona, Granada, Konstanz, Koppenhága (+ Antal), La Seu D'Urgell, Lleida, Mâcon (+ Antal), Marseille, Meissen, Palma de Mallorca, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Schleswig, Segovia, Sens, Sigüenza, Tarentaise, Tours, Valence (Antal), Valladolid, Zamora.

¹⁷²⁸ Lásd: MSH 5 II/63.6. Dallamtár 45.7.

¹⁷²⁹ Körmendy K.–Holl B.–Szendrei J. 1997.

¹⁷³⁰ Cantus Index: g02709. Lásd: MSH 5 II/68.1.

¹⁷³¹ Dallamtár 45.8.

¹⁷³² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 157. oldalt.

¹⁷³³ MMAe VIII 69–76, 598–599.

¹⁷³⁴ Dallamtár 45.9.

¹⁷³⁵ A-Gu 17 f. 257^v.

Az *O quam gloriosum est regnum* Mindenszentek-alleluia Magyarországon a 14. századtól adatolható. Későbbi feljegyzései arra utalnak, hogy a középkor végéig csak másodlagos szerepet játszhatott a széles körben használt, régi stílusú *Vox exultationis et salutis* mellett. Kéziratok misekönyveink közül csak a Pálóczi- és a Kálmáncsehi-misszálé, valamint – utólagos lapszéli bejegyzésként – két isztambuli kódex közölte, a nyomtatványok közül pedig a pálos, a pécsi, és az esztergomiak. Európában a tételt csak a francia, az itáliai és az ibériai úzusok integrálták, más hagyományok nem tudnak róla.¹⁷³⁶ Énekeskönyveink *O consolatrix pauperum Maria* kontrafaktuma külföldről nem dokumentálható, feltehetően magyar alkotás. Noha az alleluia vers az itáliai és a francia kódexekben már a 11. században megjelent, ám azokban egy hetedik tónusú, régi stílusú, önálló dallamhoz kapcsolódott.¹⁷³⁷ Nem zárhatjuk ki annak a lehetőségét, hogy a hazánkba kotta nélkül érkező tétel szövegére, meglehetősen invenciózusan, helyben illesztették a Mária-alleluia dallamát. Az új, rövidebb textus adaptációja egyetlen jelentősebb szerkezeti átalakítással járt. A teljes harmadik és a negyedik sor első részének mellőzése miatt a második és a negyedik sor második fele összeolvadt.¹⁷³⁸

<i>O, consolatrix pauperum, Maria: tuis precibus</i>	<i>O, quam gloriosum est regnum, in quo cum</i>
auge tuorum numerum	
in caritate Christi:	Christo
quos tu de mortis manibus	gaudent omnes sancti amicti
per Filium humilium	stolis albis, et sequuntur A-
mater eripuisti.	[A]gnum, quocumque ierit!

Az *O consolatrix pauperum Maria* és az *O quam gloriosum est regnum* melodikus párhuzamai

A szinte kizárólag német forrásokban szereplő *O pia regum filia* Erzsébet-alleluia a cseh és a lengyel tradíciókban rendkívül ritka.¹⁷³⁹ Szerkönyveink közül hét, mellék-hagyományokat (Zágráb, Erdély, Felvidék) képviselő hangjelzett kéziraton kívül három erdélyi és egy szepességi misszálé közli. Az *O consolatrix pauperum Maria*-kontrafaktum mind dallamában, mind tagolásában pontosan követi zenei előképét. Notált forrásaink dallamvariánsai jellemzően hagyományokhoz köthetők.¹⁷⁴⁰

A *Caro mea vere est cibus* úrnapi tétel tizennégy hangjelzett kéziratunkban a régi stílusú *Laetabitur iustus in Domino* kontrafaktumaként szerepel.¹⁷⁴¹ A szöveg egy új stílusú tritus melodikus anyagot kap tíz énekeskönyvünkben, melyek közül négyben a régi mellett, választhatóként,¹⁷⁴² hatban viszont kizárólagosként tűnik fel.¹⁷⁴³ Schlager új stílusú dallamokat bemutató kiadványa három önálló melodikus anyagot és négy kontrafaktumot regisztrál, melyek közül egyik sem állítható párhuzamba a magyar feljegyzésekkel.¹⁷⁴⁴ Dallamunk, melynek legkorábbi hazai dokumentuma a két isztambuli missale notatum *c* transzpozíciós lejegyzése, nem tekinthető kontrafaktumnak, de az *O consolatrix pauperum Maria* tág értelemben vett dallamcsaládjába sorolható az *Alleluia*-intonáció, a *caro mea* (= *o consolatrix pauperum*) és a *qui manducat meam carnem* (= [*Filium humilium*]) megfelelései alapján.¹⁷⁴⁵

¹⁷³⁶ F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 903, I-MOd O I 7, I-MOd O I 13, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, I-Tn G. V. 20, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissOrense 1494, MissPal 1567, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissSal 1533, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissVal 1492, MissZar 1498. Cantus Index: g02253. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Angoulême, Arles, Astorga, Auch, Badajoz, Barcelona, Bayonne, Bazas, Béziers, Bordeaux, Burgos, Calahorra, Carcassonne, Córdoba, Cuenca, El Burgo de Osmá, Elne, Embrun, Girona, Granada, Huesca, Jaén, La Seu D’Urgell, Limoges, Lleida, Maguelone, Marseille, Mende, Narbonne, Nîmes, Oviedo, Palencia, Palma de Mallorca, Pamplona, Plasencia, Segovia, Sevilla, Sigüenza, Tarragona, Toledo, Uzès, Valladolid, Vallombrosa, Vic, Zamora.

¹⁷³⁷ KatSchlag 378 (nyolc francia, hat itáliai), MMMAe VII 358, 670.

¹⁷³⁸ Lásd: MSH 5 II/63.12. Dallamtár 45.10.

¹⁷³⁹ MMMAe VIII 710, A-Ssp A. VII. 20, CZ-Pn I B 10, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, D-WB Ms. 1, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-WRu B 1714, GradPass 1511, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissChur 1497, MissMainz 1482, MissPass 1514, MissReg 1485, MissSpey 1501, MissWürz 1495. Cantus Index: g02550. Usuarium: Bremen, Konstanz, Lidzbark Warmiński, Münster, Utrecht.

¹⁷⁴⁰ Lásd: MSH 5 II/63.13. Dallamtár 45.11.

¹⁷⁴¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 211. és 252. oldalt.

¹⁷⁴² H-Efkö I. 1a, HR-Zu MR 6, SK-Sk Mus 1, CantCsik.

¹⁷⁴³ H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68.

¹⁷⁴⁴ MMMAe VIII 104–107, 609–610.

¹⁷⁴⁵ Lásd: MSH 5 II/63.9. Dallamtár 46.

Hogy valóban önálló melodikus anyagról, egy középkor-végi dallamstílus reprezentánsáról van szó, azt a ma kizárólag a csíksomlyói kancionáléból ismert, Havas Boldogasszony ünnepére asszignált *Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem* tétel bizonyítja. Itt az *Alleluia*-intonáció, az *ave tu Dei* (= *o consolatrix pauperum*), valamint a *mense fervido structuram, in urbe Romana nivium* (= [Fili]um humilium) rokonítható a Mária-tétel két szakaszával. De míg az *O consolatrix pauperum Maria* alleluiával rendkívül laza a *Caro mea vere est cibus* és az *Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem* melodikus kapcsolata, addig a két utóbbi között olyan erős, annyira egyértelmű, hogy kétségtelen a mintadallam-kontrafaktum viszony. Mindkét alleluiaiban csak egy-egy sor marad pár nélkül, a többi pontosan megfeleltethető egymásnak.¹⁷⁴⁶

<i>Caro mea vere est cibus,</i>	<i>Ave, tu, Dei Genitrix,</i>
<i>et sanguis meus vere est potus,</i>	<i>in cuius laudem vulgatione</i>
<i>qui manducat meam carnem</i>	<i>mense fervido structuram</i>
<i>et bibit meum sanguinem,</i>	<i>fundamenti ecclesiae</i>
<i>in me manet,</i>	
	<i>in urbe Romana nivium</i>
<i>et ego in eo.</i>	<i>exiliens demonstravit.</i>

A *Caro mea vere est cibus* és az *Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem* melodikus párhuzamai

A 12. század vége óta elsősorban német forrásokból dokumentálható *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* Mária-alleluia¹⁷⁴⁷ legelső hazai – még csak szöveges – adata a zágrábi egyházmegyes missale notatum utólagos bejegyzése. A tétel később térben – Esztergom, Felvidék, Zágráb, Erdély – és időben – 14–18. század – szórtan és ritkán tűnik fel a magyarországi hangjelzett (hat), kotta nélküli (nyolc) és nyomtatott (kettő) szerkönyvekben azt a benyomást keltve, mintha megjelenése eseti döntés, és nem stabil használat eredménye lenne. A szinte véletlenszerű közlések ellenére az alleluia hazánkban egy külföldi párhuzam nélküli szövegvariánssal (*tuum pro nobis roga Filium a tuum ora Filium* helyett),¹⁷⁴⁸ és a német kódexekből ismert tritus dallammal hagyományozódott évszázadokon keresztül. Énekeskönyveink lejegyzéseiben az esztergomi missale notatum megoldásai gyakran eltérnek a többi kézirat egybehangzó változataitól ([Ma]ri[a]: *gfgage/gage, stel[la], flo[rens]: dcb/dcbcb, tuum: fe elf fe, stb.*).¹⁷⁴⁹

A csíksomlyói kancionále második *Gaude virgo mater pia* tétele a *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* dallamát kapta.¹⁷⁵⁰ A kontrafaktum megalkotója lényegében semmit sem változtatott a mintadallamon.¹⁷⁵¹ Ezt a Mária-alleluiát ma egyetlen más forrásból sem dokumentálhatjuk.

A főként cseh, ritkábban délnémet, morva és lengyel kéziratok, valamint nyomtatott szerkönyvekben közölt *O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam* vizitációs alleluia¹⁷⁵² nálunk négy énekeskönyvben, két főpapi misszálban (Pálóczy, Kálmáncsehi) és az esztergomi nyomtatványokban szerepel. Míg három notált forrásunk a közép-európai hagyományokban általános és kizárólagos deuterus melodikus anyaggal adja a szöveget, addig a csíksomlyói kancionále példa nélkül álló módon a *Salve dulcis o Maria quae est stella matutina* dallamával társítja úgy, hogy a zenei előkép változatlan marad.¹⁷⁵³

Az Ulászló-graduále az egyedüli forrása a *Quem caelestis harmonia* kezdetű István király-alleluiának.¹⁷⁵⁴ A kódex összeállítója a költeményhez a *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* melodikus anyagát választotta, amit *c*-re transzponált. Az új szöveg adaptálása nem tette szükségessé a mintadallam

¹⁷⁴⁶ Dallamtár 46.1.

¹⁷⁴⁷ MMMAe VIII 444, 772, CH-SGs 340, CZ-Pn XIV D 12, MissAugs 1510, MissChur 1497, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissPlock 1520, MissPoznań 1524. Pikulik, J. 1984, 288–290. Cantus Index: g02783.

¹⁷⁴⁸ Szendrei J. 2005a, 227.

¹⁷⁴⁹ Lásd: MSH 5 II/64. Dallamtár 47.

¹⁷⁵⁰ Az első változatról lásd a 275. oldalt.

¹⁷⁵¹ Dallamtár 47.1.

¹⁷⁵² MMMAe VIII 345, 724, CZ-Bam II., CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, H-Bn 93, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-LZa s. sign., PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissODT 1499, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissWro 1483, MissWro 1499. Cantus Index: 507040, 507041. Usuarium: Aquileia, Hamburg, Merseburg.

¹⁷⁵³ Dallamtár 47.2.

¹⁷⁵⁴ MMMAe VIII 413, 756.

lényegi átalakítását.¹⁷⁵⁵ Bár maga az alleluia ebben a formájában unikális, a szöveg párhuzamos adata általánosabb használatot sejtet. Egy, a 15. század elején, a tynieci bencés monostor számára másolt graduáléban ugyanis a szöveg Benedekre alkalmazott változata szerepel egy jelenleg párhuzam nélküli g dallammal.¹⁷⁵⁶

A széles körben, kétféle terjedelemben és számos melodikus anyaggal ismert *Levita Laurentius bonum opus operatus est* Lőrinc-tételt Schlager csak régi stílusú dallamokkal regisztrálta.¹⁷⁵⁷ Egy 14. és egy 18. századi zágrábi graduáléban viszont a *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* kontrafaktumaként is feltűnik a szöveg. A jelenleg más forrásból nem adatolható adaptáció csak egy szakaszban tér el mintájától. A *tuum pro nobis roga Filium*nak megfelelő *caecos illuminavit* részben a mintadallam elemeinek felhasználásával új melodikus anyag jelenik meg.¹⁷⁵⁸

Al- le - lu - ia. V) Sal-ve, dul - cis, o, Ma -

Al- le - lu - ia. V) Le- vi - ta Lau- ren -

ri - a, quae es stel- la ma- tu- ti - na, ro- sa flo - rens si - ne

ti - us bo - num o - pus o - pe- ra - tus est, qui per si - gnus san- ctae

spi - na, tu - um pro no- bis ro - ga Fi - li - um, ut san- cto-

cru - cis cae - cos il - lu - mi- na - vit, et the- sau-

rum in ae - ter - num no - bis do - net con- sor - ti- um!

ros ec - cle - si - ae de - dit pau- pe - ri- bus.

18. századi zágrábi graduále:

Salve dulcis o Maria quae es stella matutina – Levita Laurentius bonum opus operatus est

¹⁷⁵⁵ Dallamtár 47.3.

¹⁷⁵⁶ Kiss G. 2016.

¹⁷⁵⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 185., 215. és 217. oldalt.

¹⁷⁵⁸ Lásd: MSH 5 II/64.4. Dallamtár 47.4.

Jelenlegi ismereteink szerint kizárólag egy 17. századi romanizált pálos graduále társítja a *Candor est lucis aeternae* transfigurációs szöveget¹⁷⁵⁹ a *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* dallamával. A két textus igen jelentős terjedelmi különbségei miatt a kontrafaktum elkészítéséhez elegendő volt a minta első, második és hatodik sorának melodikus anyaga, melynek középkori esztergomi formáján az adaptáló szinte semmit sem változtatott.¹⁷⁶⁰

Al - le - lu - ia. V) Sal - ve, dul - cis, o, Ma -

Al - le - lu - ia. V) Can - dor est lu - cis ae - ter -

ri - a, quae es stel - la ma - tu - ti - na, [...]

- nae spe - cu - lum si - ne ma - cu - la,

no - bis do - net con - sor - ti - um!

et i - ma - go bo - ni - ta - tis il - li - us.

Missale Notatum Strigoniense: *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina*
17. századi pálos graduále: *Candor est lucis aeternae*

Az *Amo Christum in cuius thalamum introivi* alleluia szövegét Ágnes zsolozsmájának két responzóriumból állították össze. Alleluiaként két eltérő terjedelmű formában tartalmazzák a magyarországi források. A rövidebb változat (...*cui angeli serviunt*) csak két zágrábi graduáléból adatolható. Külföldön eddig két szerkönyvben, egy 12. századi francia (Valence) kódexben – *d* dallammal – és egy spanyol nyomtatványban találtuk meg a tételt, melyek még rövidebb szöveget közölnek elhagyva a *cui angeli serviunt*tól kezdődő második részt.¹⁷⁶¹ A hosszabb változat tovább idézi az *Amo Christum in cuius thalamum* responzorium szövegét (...*cuius mihi organum*). A maior formát három hangjelzett forrásunkon kívül hét vegyes ritusú misekönyvünk, valamint a pálos és az esztergomi nyomtatványok tartalmazzák.

Az Ágnes-alleluia zenei mintája a *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* volt, de abból csak az intonáció, valamint két teljes – az egyik kétszer – és egy fél sor jelenik meg a kontrafaktumban. A fennmaradó sorok a tónusra jellemző formulákból építkeznek, a hosszabb szövegváltozatban szakaszok ismétlésével.¹⁷⁶²

¹⁷⁵⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 234. oldalt.

¹⁷⁶⁰ Dallamtár 47.5.

¹⁷⁶¹ Cantus Index: g03408: F-NS Ms 4. Usuarium: La Seu D'Urgell.

¹⁷⁶² Lásd: MSH 5 II/64.6a–b. Dallamtár 47.6a–b.

responzórium	alleluia	alleluia	responzórium
<i>Amo Christum, in cuius thalamum introivi, cuius mater virgo est, cuius pater feminam nescit, cuius mihi organum modulatis vocibus cantat,</i>	<i>Amo Christum, in cuius thalamum introivi, cuius mater virgo est, cuius pater feminam nescit, cui angeli serviunt, cuius pulchritudinem sol et luna mirantur, ipsi soli servo fidem.</i>	<i>Amo Christum, in cuius thalamum introivi, cuius mater virgo est, cuius pater feminam nescit, cuius mihi organum modulatis vocibus cantat, cui angeli serviunt, cuius pulchritudinem sol et luna mirantur, ipsi soli servo fidem.</i>	<i>Ipsi sum desponsata cui angeli serviunt, cuius pulchritudinem sol et luna mirantur, ipsi soli servo fidem, ipsi me tota devotione committo.</i>
<i>quem cum amavero casta sum, cum tetigero munda sum, cum accepero virgo sum.</i>			

Az *Amo Christum in cuius thalamum introivi* szövegforrásai

<i>Amo Christum, in cuius thalamum introivi, cuius mater virgo est, cuius pater feminam nescit, cuius mihi organum modulatis vocibus cantat, cui angeli serviunt, cuius pulchritudinem sol et luna mirantur, ipsi soli servo fidem.</i>	<i>Salve, dulcis, o, Maria, quae es stella matutina, tuum pro nobis A B A B^v quae es stella matutina,</i>
---	---

Az *Amo Christum in cuius thalamum introivi* és a *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* melodikus párhuzamai

A 16. századi brassói graduále, valamint egy nagyszebeni és egy gyergyói misekönyv Pálforduló ünnepeinek Európa-szerte elterjedt *Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli* responzórium- vagy kanti-kumantifóna-szövegét alleluiaaként jegyzi. Erre a funkcióváltásra ma nem ismerünk más példát. Az erdélyi szász énekeskönyv *Alleluia*-intonációja és verzusának első szava a *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* dallamát idézi, amit a későközépkori zenei korizlésnek megfelelő melodikus anyag követ.¹⁷⁶³

A középkor végéig Európa valamennyi régiójában és hagyományában ugyanazon a hetedik tónusú dallamon hangzott el az egyházi év legkiemelkedőbb napjának, húsvétvasárnapnak *Pascha nostrum immolatus est* alleluiaja.¹⁷⁶⁴ Magyarországon a 13. századi zágrábi egyházmegyés missale notatumtól a 16. század első feléig folyamatos a jelenléte mind a szekuláris, mind a szerzetesi forrásokban. A 13.–14. század fordulóján egy Isztambulban őrzött notált misekönyvünkben új, tritus dallammal tűnik fel a szöveg. Ez a változat, mely néhány kéziratban – szepesi, Futaki-, patai, zágrábi graduále – *alia* tételként a régivel együtt, másokban egyedülként szerepel, stabilan beépült a hazai énekrepertoárba, és az 1500-as évek közepétől kizárólagossá vált énekeskönyveinkben. Az új dallamalkalmazás ma csak magyarországi kéziratokból ismert, annak sem az alleluiaák összkiadásában, sem a vizsgált külföldi szerkönyvekben nincs nyoma. Hangjelzett forrásaink közül csak két romanizált pálos graduále hagyja el a tétel második verzusát, a tridenti misszálának megfelelően.¹⁷⁶⁵

Schlager két régi stílusú tétel kontrafaktumaként regisztrálja a *Benedicamus Patrem et Filium* alleluiaát, mindkettőt csak néhány francia kódexből. Annak ellenére, hogy a verzus rendkívül ritkán, és csak egyet-

¹⁷⁶³ Dallamtár 47.7.

¹⁷⁶⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 260. oldalt.

¹⁷⁶⁵ Lásd: MSH 5 II/65. Dallamtár 48.

len régióban tűnt fel, a tridenti misszále beemelte a Szentháromságról szóló votívmisébe.¹⁷⁶⁶ A magyarországi források közül csak a csíksomlyói kancionále közli az alleluiát, a tridentivel azonos funkcióban, de az új stílusú *Pascha nostrum immolatus est* dallamával. Ez az adaptáció külföldi forrásokból jelenleg nem dokumentálható. A kontrafaktum készítője egyetlen szakaszban módosította a mintát. Talán a *sinceritatis* nagy melizmájának a megőrzése céljából beiktatott egy új dallamsort a *laudemus et superexaltemus* szavakhoz.¹⁷⁶⁷

<i>Pascha nostrum</i>	<i>Benedicamus</i>
<i>immolatus est, Christus.</i>	<i>Patrem et Filium,</i>
V2) <i>Epulemur in azymis atque Sancto Spiritui,</i>	<i>laudemus et superexaltemus</i>
<i>sinceritatis et veritatis!</i>	<i>eum in saecula!</i>

A *Pascha nostrum immolatus est* és a *Benedicamus Patrem et Filium* melodikus párhuzamai

A következő két tétel és az új stílusú *Pascha nostrum immolatus est* közötti melodikus kapcsolat burkoltabb és összetettebb, ugyanakkor több közös vonást is mutat.¹⁷⁶⁸ A *Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae* Adalbert-alleluiát csak három késői graduálénk (Bakócz, Szántó, patai) tartalmazza, az esztergomi ordinárius pedig incipittel utal rá. Ugyanebben a három énekeskönyvben szerepel a *Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum* György-tétel is, amit ezeken kívül csak az ultramontán misszále közöl. Külföldön eddig egyik tételnek sem bukkantunk párhuzamos adatára.¹⁷⁶⁹

Mindkét proprium alleluia szövege jóval hosszabb a húsvéti tételénél, melynek két versét mindkettő egy dallami egységként, tagolás nélkül kezeli. Miután a kontrafaktumokban a mintadallam az *in azymis* szavakig szinte hangról hangra beazonosíthatóan lefutott, egy olyan hosszabb melodikus betoldás következik, melynek első része az Adalbert- és a György-tételben lényegében azonos. A befejezéshez az előbbi a *sinceritatis et veritatis* dallamának egészét, utóbbi csak az első szavát használja fel úgy, hogy mindkettő nagy szabadsággal alakítja, alkotja újra a minta hosszú belső melizmáját.¹⁷⁷⁰

<i>Pascha nostrum</i>	<i>Praesul</i>	<i>Sanctus martyr</i>
<i>immolatus est,</i>	<i>Adalberte,</i>	<i>Georgius</i>
<i>Christus.</i>	<i>modus</i>	<i>spiritu</i>
V2) <i>Epulemur</i>	<i>via vitaeque</i>	<i>operum iustorum</i>
<i>in azymis</i>	<i>nostrae,</i>	<i>plenus fuit,</i>
	<i>duc nos ad caelum tuum,</i>	<i>quia gratiam singulis</i>
	<i>qui colimus festum praesens,</i>	<i>sanctorum divinitus collatam</i>
	<i>ut tecum</i>	<i>solus</i>
<i>sinceritatis</i>	<i>laudemus</i>	<i>obtinebat.</i>
	<i>dignissimum</i>	
<i>et veritatis!</i>	<i>Christum!</i>	

A *Pascha nostrum immolatus est*
és a *Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae, Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum*
melodikus párhuzamai

¹⁷⁶⁶ KatSchlag 140 (cf. *Christus resurgens ex mortuis*: öt francia), KatSchlag 184 (cf. *Dextera Dei fecit virtutem*: három francia), F-Pa 197, F-Pn lat. 830, PL-CZ s. sign., MissPárizs 1481. MSIL 11, 525. Cantus Index: g01426.1. Usuarium: Agen, Bordeaux, Burgos, Clermont-Ferrand, Dublin, La Chaise-Dieu, Marseille, Metz, Rodez, Saint-Pol-de-Léon, Senlis, Sens.

¹⁷⁶⁷ Dallamtár 48.1.

¹⁷⁶⁸ Szendrei Janka nem ismerte fel a tételek közötti kapcsolatot, és mind az Adalbert-, mind a György-alleluiát az *O consolatrix pauperum Maria* motívikájából, sztereotip figurákból építkező önálló alakításnak tartotta. Lásd: Szendrei J. 1989, 12, MusDan 12*, 70.

¹⁷⁶⁹ Cantus Index: g02689, g02691.

¹⁷⁷⁰ Lásd: MSH 5 II/65.2, 65.3. Dallamtár 48.2, 48.3.

duc nos ad cae - lum tu - um,
qui - a gra-ti - am sin - gu - lis

Bakócz-graduále:

Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae – Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum

Az István király ünnepére alkalmazott *Sancte rex Stephane succurre nobis*,¹⁷⁷¹ melynek szövegét tizen- négy, zömmel pálos és esztergomi kéziratos misekönyvünk tartalmazza, két dallammal élt. Az esztergomi missale notatumban egy önálló protus, egy 15. századi pálos graduále töredékén pedig egy tritus melodikus anyag szerepel.¹⁷⁷² Utóbbi Szendrei Janka egyszeri alkotásnak tartotta, amit csupán a közös motívumkincs köt össze az Adalbert- és a György-alleluiákkal, a felépítésük nem.¹⁷⁷³ Melyek azok a megoldások, amelyek alapján mégis szorosabb kapcsolatot feltételezhetünk, és a *Pascha nostrum immolatus est Christus* dallamcsaládjába tartozó kontrafaktumoknak tekinthetjük ezeket a darabokat? Mindhárom adaptáció elve azonos. Az új tételek az *in azymis* szavakig pontosan és megszakítás nélkül követik a húsvéti alleluia melodikus anyagát. Egyetlen kivétel az István király-vezus, mely csak elindítja az *epulemur* dallamát (*nobis tuis*). A terjedelmesebb szövegek miatt ezt a tónusra jellemző, sztereotip fordulatokból, szekvenciázó menetekből építkező kiegészítések követik, majd a jellegzetes kvint ugrással induló nagy melizmával kezdetét veszi a *sinceritatis et veritatis*nak megfelelő záró rész. Vagyis teljes dallamszakszok átvétele mellett az azonos koncepció is összekapcsolja ezeket a tételeket.

Az *Ave benedicta Maria Iesu Christi mater* Mária-alleluia külföldön a délnémet, a cseh, a morva és a lengyel úzusokban volt népszerű.¹⁷⁷⁴ A vezus magyarországi forrásainak elmaradhatatlan eleme volt az *O Maria caeli via* tropus, amit négy kéziratos misekönyvünk (három pozsonyi, egy erdélyi) és a zágrábi nyomtatvány sem hagyott el. A meglehetősen variábilis szövegű tétel notált feljegyzései kilenc periferiális kéziratunkban szerepelnek, sok egyéni megoldással.¹⁷⁷⁵

A Mária-tétel dallamát néhány délnémet és lengyel kézirat változtatás nélkül alkalmazta Barbara ünnepén az *Ave virgo sacra Barbara* versre és annak *O beata sponso grata* tropusára.¹⁷⁷⁶ Ennek a Barbara-alleluiának Magyarországon az Ulászló-graduále az egyetlen forrása.¹⁷⁷⁷

Egy évközi és egy ádventi Mária-alleluia – *Salve decus angelorum salus orbis, Prophetiae sancti praedicaverunt* – tritus dallama ma kizárólag a Futaki-graduáléból és a csíksomlyói kancionáléból ismert. Míg utóbbi több melodikus anyaggal Európában és Magyarországon is folyamatosan használatban volt,¹⁷⁷⁸ addig előbbi szövegére csak két zágrábi misekönyvben bukkantunk. A két tételt nemcsak az azonos források, de a dallam is összekapcsolja. Míg az évközi alleluia szövege és melodikus anyagának melizma-

¹⁷⁷¹ László királyra lásd a 268. oldalt.

¹⁷⁷² Dallamtár 48.4.

¹⁷⁷³ Szendrei J. 1989, 12.

¹⁷⁷⁴ MMAe VIII 46, 587, A-Gu 17, A-KN CCI 73, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812 (trop.), CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6 (trop.), CZ-OLu M III 7 (trop.), CZ-OLu M III 8 (trop.), CZ-Pn I A 46 (trop.), CZ-Pn XIII B 8 (trop.), CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 14623 (trop.), D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 42, PL-Kk 45, PL-Kk 46, PL-ŁZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2 (trop.), PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416 (trop.), PL-WRu M 1194, MissKrak 1484 (trop.), MissKrak 1493 (trop.), MissODT 1499 (trop.), MissOl 1488 (trop.), MissPlock 1520 (trop.), MissPoznań 1524 (trop.), MissPrag 1498 (trop.). Graham, B. F. H. 1999, 207, Pikulik, J. 1984, 112–116. Cantus Index: 507047, 507047.1. Usuarium: Gniezno, Lidzbark Warmiński.

¹⁷⁷⁵ Lásd: MSH 5 II/66. Dallamtár 49.

¹⁷⁷⁶ MMAe VIII 590, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-Kk 44 (trop.), PL-ŁZa s. sign. (trop.), PL-WRu B 1714 (trop.), PL-WRu I. F. 386 (trop.). Cantus Index: g03411: PL-WaN Rps 12497 IV. Usuarium: Bressanone.

¹⁷⁷⁷ Dallamtár 49.1.

¹⁷⁷⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 238. és 269. oldalt.

kezelése, részletmegoldásai meglehetősen egyéniek a két kéziratban, addig az ádventi tétel két lejegyzése szinte teljesen azonos. Lényegében mindkét dallam egyénítés nélküli nyitó és záróformulák, szekvenciázó szakaszok váltakozásából épül fel, tehát csak igen áttételesen állnak alpdallam–kontrafaktum viszonyban. Ennek ellenére feltűnnek olyan részletek, melyek mind a tételeken belül, mind azok között megfeleltethetők egymásnak.¹⁷⁷⁹

Salve decus angelorum salus orbis	Prophetae sancti praedicaverunt
<i>Alleluia.</i>	A <i>Alleluia.</i>
<i>Salve, decus</i>	A <i>Prophetae</i>
	A/2 <i>sancti</i>
<i>angelorum,</i>	B
<i>salus orbis,</i>	
	<i>praedicaverunt</i>
<i>spes reorum,</i>	C
<i>mater Christi,</i>	B
<i>laus iustorum,</i>	D
<i>gemma clara virginum,</i>	
<i>o, Maria,</i>	D
<i>virga Iesse,</i>	C
<i>fac nos nati</i>	
<i>cives esse,</i>	C
<i>nasci nobis ut prodesse</i>	<i>nasci Salvatorem</i>
<i>queat</i>	A/2 <i>de virgine</i>
<i>apud Dominum!</i>	A <i>matre, sancta</i>
	<i>Maria.</i>

A Salve decus angelorum salus orbis és a Prophetae sancti praedicaverunt
melodikus párhuzamai, dallamsorai

Hat hangjelzett kéziratunkban két dallammal szerepel a Nagyboldogasszony ünnepére asszignált *Transit ad aethera virgo puerpera*, melynek szövegét egyetlen kéziratot vagy nyomtatott misekönyvünk sem tartalmazza, s mely ebben a funkcióban jelenleg külföldről sem adatolható.¹⁷⁸⁰ Úgy tűnik, hogy a textus eredetileg nem liturgikus használatra íródott, misetételként való alkalmazása másodlagos fejlemény lehet. Egy 1351-ben, talán francia földön másolt kódexben szerepel az a Mária mennybevételéről szóló huszonöt verses kegyes költemény (*Grande signum caelum pandit*), melynek tizenhetedik versszaka megegyezik az alleluia első hat sorával.¹⁷⁸¹ Ez a részlet annyira ismert lehetett, hogy a 15. században egy grammatikai és poétikai traktátusban a daktilus tanverseként tűnt fel.¹⁷⁸² Az alleluia második, verselésében eltérő, végig ötszótagos egységekből álló részének szövegét eddig nem sikerült beazonosítani. A Bakócz- és a patai graduále, valamint a csíksomlyói kancionále külföldi forrásból jelenleg nem ismert dallama először egy 14. századi esztergomi fragmentumon tűnik fel *Sprevit torum coniugalem* szöveggel, Imre herceg alleluiajaként.¹⁷⁸³ Ugyanez a változat szerepel négy, 16–17. századi graduálénkban is (Bakócz-, Szántó-, patai, erdélyi). Hogy a dallam melyik szöveghez kapcsolódott először, jelenleg nem tudjuk, de hogy egyik a másiknak meglepően pontos kontrafaktuma, az a melodikus anyagok alapján kétségtelen. A két dallam között egyetlen apró eltérés tűnik fel. A *virgo pudoris* a záróhangja a párhuzamos *angelorum* szónál *f*-re módosul.¹⁷⁸⁴

¹⁷⁷⁹ Lásd: MSH 5 II/67a–b, 67.1. Dallamtár 50a–b, 50.1.

¹⁷⁸⁰ Cantus Index: g02706.

¹⁷⁸¹ D-Mbs 14343 f. 155v, lásd: AH 15:86.

¹⁷⁸² AH 18:7.

¹⁷⁸³ A tétel hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 284. oldalt.

¹⁷⁸⁴ Lásd: MSH 5 II/68, 68.1. Dallamtár 51, 51.1. Szendrei Janka a két tétel közötti szoros zenei kapcsolatról nem tudott, mindkettőt önálló dallamnak tartotta. Lásd: MusDan 12*, 67, 72, Körmendy K.–Holl B.–Szendrei J. 1997, 145.

<i>Transit ad aethera</i>	<i>Sprevit torum</i>
<i>virgo puerpera,</i>	<i>coniugalem,</i>
<i>virgula lesse,</i>	<i>intra chororum</i>
<i>non sine corpore,</i>	<i>virginalem confessor</i>
<i>sed sine tempore</i>	<i>Christi, Emericus,</i>
<i>tendit adesse,</i>	<i>Stephani regis</i>
<i>mater honoris,</i>	<i>unicus, inter choros</i>
<i>virgo pudoris,</i>	<i>angelorum</i>
<i>iam caput effert,</i>	<i>fert coronam</i>
<i>serta rosarum</i>	<i>confessorum, oret pro nobis</i>
<i>candidularum</i>	<i>in caelis, cuius nos</i>
<i>florida praefert.</i>	<i> festa veneramur in terris!</i>

A *Transit ad aethera virgo puerpera* és a *Sprevit torum coniugalem* melodikus párhuzamai

Az elsősorban a közép-európai (délnémet, cseh, morva, lengyel) úzusokban gyakori *Felix es sacra virgo Maria* Mária-tétel¹⁷⁸⁵ új stílusú melodikus anyaga külföldön háromféle lejegyzésben (*f*, *c*, *g*) szerepel.¹⁷⁸⁶ Hazai, szinte kivétel nélkül felvidéki hangjelzett forrásaink *c*-re (négy) vagy *f*-re (három) notálják a dallamot. A viszonylag egységes zenei lejegyzésektől leggyakrabban a Bakócz-graduále tér el.¹⁷⁸⁷

A Jakab apostol ünnepére jegyzett *O Iacobe omnium corde* alleluianak a Szegedi kódex az egyedüli magyar forrása. A szöveg *O beate Iacobe omnium corde* incipittel zsoltárantifónaként szerepel Humbertus normálkönyvében, néhány ibériai kéziratban, és szinte valamennyi zágrábi zsolozsmaforrásban.¹⁷⁸⁸ A quasi kommunisként kezelt textust a spanyol és a portugál úzusok névbehelyettesítéssel Benedek, Hilarius és Geraldus, az itáliaiak pedig Erasmus officiumában is felhasználták.¹⁷⁸⁹ Alleluia funkcióban ma kizárólag a premontrei kancionáléből ismert. A kézirat összeállítója a Jakab-szöveget a *Felix es sacra virgo Maria* dallamára illesztette, a mintán szinte semmit sem módosítva.¹⁷⁹⁰

<i>Felix es,</i>	<i>O, Iacobe,</i>
<i>sacra</i>	<i>omnium corde,</i>
<i>virgo, Maria,</i>	<i>ore laudande,</i>
<i>et omni</i>	<i>o, patrone</i>
<i>laude dignissima,</i>	<i>singularis et amabilis,</i>
<i>quia ex te ortus est</i>	<i>intercede pro nobis</i>
<i>sol iustitiae.</i>	<i>ad Dominum!</i>

A *Felix es sacra virgo Maria* és az *O Iacobe omnium corde* melodikus párhuzamai

A *Post partum virgo* szöveghez¹⁷⁹¹ öt eltérő tritus dallamot kapcsolnak énekeskönyveink, melyek közül négy csak egy-két kéziratban tűnik fel. A leggyakoribb, kilenc forrásunkban közölt változatot, melynek legkorábbi feljegyzése a 14. századi brassói kódexben szerepel, Schlager csak az Ulászló-graduáléből ismeri.¹⁷⁹² A melodikus anyag külföldi adatára mi sem bukkantunk. A nagy ambitusú, skálázó-szekvenciázó dallamot csak a brassói és az Ulászló-graduálében találjuk *c* lejegyzésben.¹⁷⁹³

¹⁷⁸⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 215. oldalt.

¹⁷⁸⁶ MMAe VIII 176, 639, A-Gu 17 (IIIc), A-KN CCI 588 (IIIc), A-Ssp A. IV. 14 (IVg), A-Ssp A. VII. 20 (IIIc), A-VOR 254 (IIIc), A-Wn Cod. ser.n. 1925 (IIIc), CH-Fco Ms. 9 (IIIc), CZ-Bam II. (IIIc), CZ-Bam 6/11 (IVg), CZ-HKm 40 (II A 2) (IIIc), CZ-Pn XIII B 17 (IIIc), CZ-Pu XIII A 5c (IIIc), CZ-Pu XIV A 1 (IIIc), D-Aab 1011 (IIIc), D-Mu 2° Cod. ms. 156 (IIIc), PL-CZ s. sign. (IIIc), PL-Kj 1267 (IIIc), PL-Kk 42 (IIIc), PL-Kk 45 (IIIc), PL-Kl RL 1 (IIIc), PL-PE Rks. L. 2 (IIIc), PL-WRk 56 (IIIc), PL-WRu 7566 (IIIc), PL-WRu I. F. 386 (IIIc), PL-WRu M 1194 (IIIc), GradPass 1511 (IIIc). Cantus Index: g00276, g00276.1.

¹⁷⁸⁷ Lásd: MSH 5 II/69. Dallamtár 52.

¹⁷⁸⁸ I-Rss XIV L1 f. 295v, Cantus Index: a00243, CAO-ECE VI/B 73, 88.

¹⁷⁸⁹ Cantus Index: 203371, 203375, a00402, Tallini, G. 2020, 108.

¹⁷⁹⁰ Dallamtár 52.1.

¹⁷⁹¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 236. és 269. oldalt.

¹⁷⁹² MMAe VIII 755.

¹⁷⁹³ Lásd: MSH 5 II/70. Dallamtár 53.

A melodikus anyag egyetlen kontrafaktuma, az ádventi *Prophetae sancti praedicaverunt*¹⁷⁹⁴ ma kizárólag az Ulászló-kódexből dokumentálható, mintájához hasonlóan *c* transzpozícióban és kissé rövidített melizmákkal.¹⁷⁹⁵

Fülöp és Jakab apostolok *Tanto tempore vobiscum sum* tételét kéziratos és nyomtatott szerkönyveink közül lényegében csak zágrábiak tartalmazzák. A külföldön igen ritka alleluia főként itáliai, valamint néhány lengyel énekeskönyvben tűnik fel egy régi stílusú tétel, a *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum* kontrafaktumaként. Schlager a textust csak egyetlen francia kódexből adatozza egy új stílusú *d* dallammal.¹⁷⁹⁶ Három zágrábi hangjelzett forrásunk szinte hangról hangra azonos, *c*-re írt tritus melodikus anyaga jelenleg más forrásból nem ismert.¹⁷⁹⁷ Más szöveggel viszont felbukkan a déli püspökség két graduáléjában.

Kétségtelen, hogy a 14. század elején, a püspöknek és közvetlen környezetének a befolyására, a zágrábi liturgiát erős domonkos hatás érte. Ez a szerkönyvek több alkotóelemében (szerkezet, tételek, dallamok, rubrikák, stb.) is tetten érhető, ám Veronai Péter ünnepe nem feltétlenül ennek a jele. A déli püspökségen kívül több magyar hagyomány (pálos, esztergomi, pécsi, stb.) kézirataiban és nyomtatványaiiban is megjelennek a koldulórendi szent könyörgései, gyakran az énektételekre való utalással együtt, de nyilvánvalóan nem a domonkosok közvetlen hatására.¹⁷⁹⁸ Azt a Correctoriumban szereplő saját, költött szövegű alleluia (*Felix ex fructu triplici*) megléte alapján valószínűsíthetnénk, amint az valóban szerepel 14–16. századi zágrábi misszálékban. A 14. és a 18. századi zágrábi graduálék azonban egy másik, ismeretlen eredetű, jelenleg máshonnan nem dokumentálható tételt jelölnek ki erre az ünnepre. A *Martyr Petre sidus vespertinum*, melynek tritus dallamát a korábbi énekeskönyv *c*-re, a későbbi *f*-re notálja, a melizmákkal bőségesen kiegészített, és a két szöveg jelentős terjedelmi különbségei miatt új zenei szakasszal kibővített *Tanto tempore vobiscum sum* melodikus anyagát kapta.¹⁷⁹⁹

Al - le - lu - ia. V) Tan - to tem - po - re

Al - le - lu - ia. V) Mar - tyr

vo - bis - cum sum, et nonco - gno - vi - stis me?

Pe - tre, si - dus ve - sper - ti - num, qui

¹⁷⁹⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 238., 269. és 291. oldalt.

¹⁷⁹⁵ MMMAe VIII 407, 754. Dallamtár 53.1.

¹⁷⁹⁶ KatSchlag 302 (cf. *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum*: kilenc itáliai), MMMAe VIII 515, 804, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, I-IV LX (91), I-MOd O I 7, I-PS C 120, I-Ra 123, I-Rvat Mss. Rossi 231, I-Rvat Vat. lat. 7018, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-Wn Rps BOZ 151, MissMed 1474, MissOFESA 1491, MissOSB 1499. MSIL 11, 124, GrTr 560. Cantus Index: g00186. Usuarium: Calahorra, El Burgo de Osmá, Granada, Jaén, Oviedo, Rodez, Róma, Tarentaise, Vallombrosa.

¹⁷⁹⁷ Lásd: MSH 5 II/162. Dallamtár 54.

¹⁷⁹⁸ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 219, H-Bn 222, H-Bn 359, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 20, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissUlt 1480, OrdAgr.

¹⁷⁹⁹ Lásd: MSH 5 II/163. Dallamtár 54.1.

Phi-lip - pe, qui vi - det me, vi - det et Pa -
spe-cu - la - ris vul-tum di - vi - num, fac in-tu - i Pa -
- trem pi-e - ta - tis, et con - jun - ge
(trem)
cho - ro cla-ri - ta - tis! Spar-si vox cru-o - ris per-so-net in au -
(trem) me - um.
res Sal- va - to - ris, pla - cet no - bis.

14. századi zágrábi graduále:

Tanto tempore vobiscum sum – Martyr Petre sidus vespertinum

Kizárólag két 18. századi zágrábi énekeskönyvből ismerjük a Tízezer katona vértanú (*Decem milia militum*) napjára kijelölt *In Deo laudabitur et in caelo coronabitur* kezdetű alleluiát. A tétel zenei mintája az evangélisták ünnepére jegyzett, hazánkban és külföldön egyaránt rendkívül variábilis, tónusváltó (tritus-tetrardus) *Dorsa eorum plena sunt oculis*¹⁸⁰⁰ két zágrábi és egy isztambuli kéziratban közölt változata volt.¹⁸⁰¹

Al-le - lu - ia. V) Dor - sa e - o -
Al-le - lu - ia. V) In De - o lau-da - bi-

¹⁸⁰⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 246. oldalt.

¹⁸⁰¹ Dallamtár 55.1.

rum ple - na sunt o - cu - lis, et scin - til - tur, et in cae - lo co - ro - na - bi - tur mi - li - um de - lae ac lam - pa - des in me - di - o dis - cur - ren - tes. cem ca - ter - va vin - cens pro Chri - sto ma - xi - ma.

14. századi zágrábi graduále: *Dorsa eorum plena sunt oculis*
 18. századi zágrábi graduále: *In Deo laudabitur et in caelo coronabitur*

Tetrardus

alapdallam	kontrafaktum
<i>Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	<i>Salve rex benigne Ladislae Trop. Ante thronum Trinitatis</i>
<i>Virga lesse floruit*</i>	<i>Omnipotentí Deo immensas gratias</i>

A délnémet, a cseh és a lengyel szerkönyvekre jellemző *Salve virga florens Aaron* Mária-tétel¹⁸⁰² öt énekeskönyvünkben és egy kéziratos misszálénkban szerepel. A külföldi és a hazai feljegyzések három alkotóelemben – szöveg, szerkezet, dallam – lényegesen eltérnek egymástól. A magyar notált források minden sor végéhez hozzáillesztik a *Maria* szót, a negyedik, *et pro nobis Christum ora* szakaszt viszont elhagyják, és az *Ante thronum Trinitatis* kezdetű tropussal váltják fel. Csak a hangjelzés nélküli kassai misekönyv közli a tropus nélküli teljes, négysoros formát. Énekeskönyveink dallamát csak a közös tetrardus tónus kapcsolja össze a külföldi változatokkal. A melodikus anyag, a dallamgesztusok, a szavak és a rövid belső szakaszok záróhangjai olyan jelentősen eltérnek egymástól, hogy a műfajhoz képest meglepően egységes magyar formát azoktól független, önálló, hazai alkotásnak kell tartanunk.¹⁸⁰³

Csak a Szántó- és a patai graduále, valamint az ultramontán misekönyv tartalmaz egy olyan László-alleluiát, melynek első sora – *Salve rex benigne Ladislae laude digne* – a matutínium második noktornusának harmadik rezponzóriumát idézi. A két énekeskönyv dallamának mintája a *Salve virga florens Aaron* volt, ami csak három alkalommal, és igen kis mértékben módosul (*Aaron–Ladislae*, [Si]on–tuae gentis ac, gratiarum zenei betoldása). A *Salve virga florens Aaron* utolsó sorának a helyét itt is az *Ante thronum Trinitatis* tropus foglalja el, az ünnephez alkalmazott szövegváltozattal.¹⁸⁰⁴

Havas Boldogasszony miséjének anyagát csak néhány késői kéziratos szerkönyvünk, valamint nyomtatványaink közlik, melyekből egy viszonylag egységes énekrend rajzolódik ki évközi Mária-ciklussal. Ingadozások többnyire a tartalék tételek beiktatásából, és azok számából adódnak. A kommúnis Mária-mise helyett csak három 16–17. századi graduálénk (brassói, patai, Szántó-), valamint a Missale Ultramontanorum ad egy-egy saját szövegű sorozatot. Az énekeskönyvek *Omnipotentí Deo immensas gratias* alleluáját, melyet Schlager csak két roueni forrásból citál, külföldön eddig csak néhány nyomtatott mi-

¹⁸⁰² MMAe VIII 466, 780, A-Gu 761, A-KN CCI 588, A-VOR 254, A-Wn Cod. 14208, CH-SGs 338, CH-SGs 359, CH-SGs 375, CZ-OLu M III 7, D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-Kk 1, PL-Kk 42, PL-Kl RL 1, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498. Graham, B. F. H. 1999, 206, Pikulik, J. 1984, 302–304. Cantus Index: g03052. Usuarium: Aquileia, Schleswig, Viborg.

¹⁸⁰³ Lásd: MSH 5 II/168. Dallamtár 148.

¹⁸⁰⁴ Lásd: MSH 5 II/168.1. Dallamtár 148.1.

sekönyvben találtuk meg.¹⁸⁰⁵ Notált forrásainkban a szöveg a *Virga Iesse floruit* tetrardus változatát kapta. A mintánál jóval terjedelmesebb textus adaptálását hosszabb-rövidebb recitáló szakaszok beszúrásával oldották meg (*quia cum sumus omnium, ad speciale suae*).¹⁸⁰⁶

¹⁸⁰⁵ MMAe VIII 829, MissBraga 1538, MissÉvreux 1497, MissOFESA 1491, MissRouen 1495, MissSééz 1500, MissTrier 1547. Usuarium: Angoulême, Rodez, Soissons. Lásd még: Pikulik, J. 1984, 255–257, egy 1526-os tarnówi graduáléban.

¹⁸⁰⁶ Lásd: MSH 5 II/169.1. Dallamtár 149.1.

Tónusváltó tételek

Az új stílusú alleluiák tonalitása alapvetően stabil, tónusba sorolásuk sokkal problémamentesebb, mint a régi stílusú tételeké. Jóval ritkább a transzpozíció, ami az esetek túlnyomó többségében az *f* dallamok *c* lejegyzését jelenti.¹⁸⁰⁷ A tónusváltó tételek száma elenyészően csekély, és vagy a záróhang megváltoztatásának (*f/e*), vagy a teljes dallam szekunddal magasabb lejegyzésének (tritus-tetrardus) a következménye.¹⁸⁰⁸

verzus	tónus
<i>Post partum virgo</i>	Ile IIIf
<i>Culminis angelici sublime fastigium</i>	III f IVg
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	IIIc IVg
<i>Virga Iesse floruit</i>	III f IVg

Gyertyaszentelő Boldogasszony miséjében a 14. és a 18. századi zágrábi graduále a *Post partum virgo* alleluiát¹⁸⁰⁹ egy olyan tritus dallammal notálja, melyet eddig más forrásban nem találtunk meg. A késői kézirat ugyanezt a változatot a kommúnis Mária-tételek között is szerepelteti, ott jubilus nélkül, *f* finálissal. A dallam tulajdonképpen nem más, mint az *Alleluia*-intonáció három egységének eltérő sorrendben való ismételtetése, két egészen rövid összekötő elem beiktatásával. A jubilust is közlő lejegyzésekben csak egyetlen ponton tűnik fel egy lényeges eltérés. Míg a 14. századi kódex a melodikus anyag egészének megfelelően *f* zárlatot alakít ki (tritus), addig a 18. századi egy hanggal lejjebb, *e*-n kadenciázik (deuterus).¹⁸¹⁰

Ma kizárólag két esztergomi misekönyvből és két zágrábi graduáléból ismerjük a *Culminis angelici sublime fastigium De angelis* vagy Mihály-alleluiát.¹⁸¹¹ A tág ambitusú, skálázó, nagy hangközökben mozgó modern dallam az esztergomi missale notatumban *f* (tritus),¹⁸¹² a zágrábi kéziratokban *g* (tetrardus) lejegyzésben szerepel.¹⁸¹³ A misekönyv hosszú melizmákkal gazdagon átszótt, díszes formájánál jóval egyszerűbb és visszafogottabb a két zágrábi forrás változata.¹⁸¹⁴

Az evangélisták ünnepére asszignált *Dorsa eorum plena sunt oculis* mind az európai, mind a magyarországi énekeskönyvekben háromféle lejegyzésben és kétféle tónusban (tritus, tetrardus) szerepel.¹⁸¹⁵ Külföldön a *c* transzpozíció dominált, ritkább volt a *g*, és kivételes az *f* záróhang.¹⁸¹⁶ Hangjelzett forrásaink

¹⁸⁰⁷ magyar források: *Ave stillans melle alvearium* (e/a), *Candor est lucis aeternae*, *Caro mea vere est cibus* (a/g, f/c), *Dorsa eorum plena sunt oculis* (f/c, g/c), *Felix es sacra virgo Maria*, *Martyr Petre sidus vespertinum*, *Post partum virgo*, *Prophetiae praedixerunt patriarchae conscripserunt*, *Qui creavit omnia caelum*, *Virga Iesse floruit*.

MMMAe VIII: *Ad laudem filii tonitruum*, *Anna mater eximia felix Abrahae filia*, *Astitit regina a dextris tuis* (e/a), *Ave martyr gloriose miles Christi Theodore*, *Christi virgo Catherina cum virginum regina*, *Consolator miserorum palma fulgens victoriae*, *Dicit Thomae Iesus quia vidisti me* (g/c), *Dies sanctificatus illuxit nobis*, *Dominus spiritus est* (d/a), *Dorsa eorum plena sunt oculis* (g/c), *Erat lucerna ardens et lucens*, *Felix es sacra virgo Maria*, *Flos vernalis rubens rosa super solem speciosa*, *Haec est illa quam suo Christus subarravit* (g/c), *Hii sunt qui crucis vexillo crucifixi sunt*, *Martinus hic pauper et modicus*, *O dux ducum Bavarii et honor principum Henricus* (g/c), *O gemma sidens pastoralis Udalrice consodalis* (e/a), *O Maria flos virginum maestorum consolatrix*, *O Maria interventrix omnium absterge sordes* (e/a), *O Maria Magdalena tu spes peccatorum plena* (g/c), *O Petre pastor ecclesiae*, *O praesulum piissime Servati sacratissime*, *O tenella virgo fortis a dracone dire mortis*, *O Theodore sublimis martyr Christi*, *O vos filii ecclesiae ad laudes filii*, *Pie pastor Hermolae cum grege militiae*, *Polimius rex cum audita apostoli fama*, *Prophetiae sancti praedicaverunt*, *Quam pulchri sunt gressus tui*, *Rubus ardet sed ardentis non nocet vis elementi* (d/a), *Salve imperatrix gloriosa candens liliium*, *Tu Dei saturitas oliva fructifera*, *Vado ad eum qui me misit et nemo*, *Virga Iesse floruit*, *Virgo radix morum via regia recta bonorum*.

¹⁸⁰⁸ MMMAe VIII: *Dorsa eorum plena sunt oculis* (III/IV), *Felix es sacra virgo Maria* (III/IV), *Lumine solari nescit vitrum violari* (II/IV), *Virga Iesse floruit* (III/IV).

¹⁸⁰⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 236., 269. és 293. oldalt.

¹⁸¹⁰ Lásd: MSH 5 II/119. Dallamtár 44, 102,

¹⁸¹¹ Cantus Index: g02782. Bár a felhasznált források között feltünteteti, Szendrei Janka mégsem említi a 14. századi zágrábi graduále adatát. Lásd: Szendrei J. 2005a, 308.

¹⁸¹² Dallamtár 94.

¹⁸¹³ Dallamtár 151.

¹⁸¹⁴ Lásd: MSH 5 II/111, II/171.

¹⁸¹⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 246. és 295. oldalt.

¹⁸¹⁶ MMMAe VIII 149, 626 (c: tíz, g: hat, f: egy), lásd még IIIc: A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II. IVg: A-VOR 254, CZ-Pu XIV A 1, D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-Kj 1267, PL-Kk 3, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-KI RL 1, PL-ŁZa s. sign., PL-WRu B 1714, GradPass 1511.

közül nyolc periferiális (erdélyi, felvidéki, zágrábi) kézirat tritus tonalitásban értelmezi a dallamot, melyet négy *c*-re notál. A tetrardus formát, amit öt kódexünk *g*-re, kettő (Futaki-graduále, zágrábi missale notatum) pedig *c*-re ír, elsősorban központi rítusú szerkönyveink preferálták. A dallam maga, tónustól függetlenül, rendkívül variábilis. Legszembetűnőbb és legmarkánsabb az *et* szó egy oktávnyi eltérése. A tritus változatok közül kiválik a két zágrábi graduále és az isztambuli notált misekönyv az *f* lejegyzés és a melizmákkal nagymértékben feldúsított, modernizált melodikus anyag miatt.¹⁸¹⁷ A tetrardus alakok között az Ulászló-graduále dallama tér el olyan mértékben az esztergomi misszáléval jellemezhető megoldásoktól, hogy szinte önálló tétel benyomását kelti.¹⁸¹⁸ A legproblemátikusabb és rendkívül nehezen, szinte alig értelmezhető a 13. századi zágrábi kódex melodikus anyaga, mely csak nyomokban emlékeztet a dallam körvonalaira.¹⁸¹⁹

A valamennyi európai úzusban gyakran közölt *Virga Iesse floruit* Mária-alleluia új stílusú dallamát háromféle lejegyzésben adják a hazai és a külföldi források.¹⁸²⁰ Az európai tradíciók többségében, köztük a cseh, a morva és a lengyel hagyományokban a *g* (tetrardus) forma dominált.¹⁸²¹ Jóval kevesebb azoknak a külföldi szerkönyveknek a száma, melyek tritus tonalitásban értelmezik a dallamot, leggyakrabban *c*-re, elvértve *f*-re notálva azt.¹⁸²² Hazai hangjelzett forrásainkban ellenkező tendencia érvényesül. A tetrardus változatot csak négy felvidéki és erdélyi szász graduálénk, valamint az Apponyi-kancionále választja, a tritust ellenben tíz vegyes provenienciájú kéziratunk, melyek közül csak kettőben (szepesi, Ulászló-graduále) szerepel *c* lejegyzés. A tritus dallamban olyan jelentős melodikus és szótageosztást érintő variánsok tűnnek fel, hogy a változatok szinte önálló tételeknek tekinthetők.¹⁸²³ A szövegvariánsokban bővelkedő alleluia tetrardus lejegyzése a tritus változatok közül az esztergomi notált misekönyvvel fémjelhető csoporthoz áll legközelebb.¹⁸²⁴

¹⁸¹⁷ Lásd: MSH 5 II/79, II/104. Dallamtár 55, 63.

¹⁸¹⁸ Lásd: MSH 5 II/170a–b. Dallamtár 150a–b.

¹⁸¹⁹ Dallamtár 150c.

¹⁸²⁰ KatSchlag 259 (négy francia, két német), MMAe VIII 560, 822, Cantus Index: 507002.

¹⁸²¹ A-Gu 17, A-Gu 807, A-KN CCI 588, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, CH-Fco Ms. 9, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-Pn XIII B 17, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, D-Aab 1011, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-DS Ms 868, D-WB Ms. 1, F-CO Ms. 445, F-Pn lat. 830, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, I-Rvat Mss. Rossi 76, PL-CZ s. sign., PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 42, PL-Kk 45, PL-Kk 46, PL-Kl RL 1, PL-PE Rks. L. 2, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRk 56, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu I. F. 416, PL-WRu M 1194, SK-BRI ZV 387, GradPass 1511. MSIL 11, 119, 581, 586, Wagner, P. 1930, 225.

¹⁸²² A-Ssp A. IV. 14 (c), A-Wn Cod. ser.n. 1925 (f), D-Mu 2° Cod. ms. 156 (c), D-TRs 2554/2119 (c), H-Bn 259 (c), PL-LZa s. sign. (c).

¹⁸²³ Lásd: MSH 5 II/144a–c. Dallamtár 127a–c.

¹⁸²⁴ Lásd: MSH 5 II/169. Dallamtár 149.

Önálló dallamok

Protus

incipit	tónus
<i>Ascendens Christus in altum</i>	Id
<i>Consolator miserorum</i>	Id
<i>Diadema spineam coronam veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	Id
<i>In Maria benignitas</i>	Id
<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	Id
<i>Maria intacta virgo Deum nobis genuit</i>	Id
<i>Mirabilis Deus amabilis novit</i>	Id
<i>O Verbi ales Christo cara Maria Trop. Exaudi vocem flebilem</i>	Id
<i>Salve virgo flos regalis</i>	Id
<i>Sancte rex Stephane succurre nobis</i>	Id
<i>Stella novae claritatis</i>	Id

A közép-európai úzusok kivételével általánosan ismert *Ascendens Christus in altum* mennybemeneteli alleluia¹⁸²⁵ két régi és egy új stílusú dallammal szerepel a magyarországi hangjelzett forrásokban. Utóbbi föl-le skalázó protus melodikus anyaga jelenleg kizárólag a szepesi graduáléból adatható.¹⁸²⁶

A *Consolator miserorum* Vencel-alleluia túlnyomórészt cseh forrásokban szerepel, de előfordul morva és lengyel kéziratok, valamint nyomtatott szerkönyvekben is.¹⁸²⁷ A quasi kommúnis szöveget egy 16. századi sankt galleni kódex Gallusra és Otmárra alkalmazza.¹⁸²⁸ A tételt a magyar források közül csak két zágrábi graduále tartalmazza. A 14. századi egy protus, az 1719-ben másolt pedig egy tritus dallammal notálja a szöveget. A külföldi úzusok csak tritus melodikus anyagokat kottáztak, a cseh énekeskönyvek mindig ugyanazt, a többi hagyomány szinte forrásonként mást és mást. A nagy ambitusú, hármass- és négyeshangzat felbontásokkal átszőtt *d* dallam ma más forrásból nem ismert.¹⁸²⁹

A töviskoronáról szóló votívumise rendkívül variábilis szövegű *Diadema spineum veneremur hodie* kezdetű alleluiaja¹⁸³⁰ külföldön csak rövid, 4 × 7 szótagos formában élt, melyhez három dallam kapcsolódott.¹⁸³¹ A csíksomlyói kancionále szövegvariánssal (*Diadema spineam coronam veneremur hodie*) induló hosszabb változatának unikális protus dallama *d* és *a* belső zárlatok, valamint három zenei szakasz variánsainak a váltakozásából épül fel.¹⁸³²

szöveg	kadencia dallamsor	
<i>Diadema</i>	d	A
<i>spineam</i>	a	*
<i>coronam</i>	d	B
<i>veneremur</i>	a	C
<i>hodie:</i>	d	B
<i>ut per eum mundemur</i>	a	C
<i>a culpa noxiae,</i>	d	B
<i>cuius</i>	d	*
<i>per aculeum</i>	a	C
<i>sertum datur</i>	d	B
<i>gloriae</i>	d	A

Diadema spineam coronam veneremur hodie ut per eum: kadenciák, dallamsorok

¹⁸²⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 157. és 163. oldalt.

¹⁸²⁶ Dallamtár 6.

¹⁸²⁷ MMAe VIII 121, 615, CZ-Bam II. (III f), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pu XII A 21 (III c), H-Bn 93, PL-Kk 44 (III f), PL-Kk 45 (III f), PL-WRu 7566 (III c), PL-WRu B 1714 (III c), PL-WRu M 1194 (III f), MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498. Graham, B. F. H. 1999, 167. Cantus Index: g02548. Usuarium: Meißen.

¹⁸²⁸ *Consolator miserorum... sancte Galle/Othmare pater pie*: CH-SGs 546 f. 186^v. MMAe VIII 122, 616.

¹⁸²⁹ Dallamtár 9.

¹⁸³⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 156. és 225. oldalt.

¹⁸³¹ MMAe VIII 139, 623, KatSchlag 27 (cf. *Dies sanctificatus illuxit nobis*), cf. *Virga lesse floruit*.

¹⁸³² Dallamtár 12.

Az elsősorban német szekuláris és szerzetesi (ciszterci, ágostonos) forrásokból dokumentálható, ritka *In Maria benignitas* vizitációs alleluia Közép-Európában lényegében ismeretlen.¹⁸³³ Nálunk főként pálos és zágrábi kéziratok, valamint néhány felvidéki kódex tartalmazza. Nyomatványaink közül csak a remete-rendi és a zágrábi közli. Az alleluianak nemcsak az incipitje (*In Maria/En Mariae*), de elvétve a terjedelme és a műfaja is variabilis volt. Előfordult ugyanis, hogy az *In Maria benignitas* összeolvadt az eredetileg önállóan használt, szintén Sarlós Boldogasszonyra asszignált, hazánkban is ismert *Spes datur omni populo* tétellel, egy lényegesen hosszabb, egybefüggő alleluiai alkotva.¹⁸³⁴ Néha ugyanezt a kibővített formát graduále funkcióban írták elő, versként a *Spes datur omni populo*t jelölve meg.¹⁸³⁵ Hasonlóan változatos volt a tétel melodikus anyaga is. Schlager öt régi és öt új stílusú dallam kontrafaktumaként, valamint két önálló zenei anyaggal adatozza az alleluiaát, szinte valamennyi megoldást alig néhány forrásból.¹⁸³⁶ Négy énekeskönyvünk (két felvidéki, egy zágrábi, egy erdélyi) a leggyakoribb, önálló protus változatot közli.¹⁸³⁷

A széles körben ismert évközi *Laudate Dominum omnes gentes*¹⁸³⁸ notált forrásaink közül csak a szepesi graduáleban kap egy olyan új stílusú melodikus anyagot, melynek párhuzama egyelőre nem ismert, s melynek bevezetése kissé szokatlan. Az *Alleluia*-intonációban és a jubilus első részében a *g-c* váz erőteljes kiemelése nyolcadik tónus benyomását kelti, mely csak a második szakaszban éri el – meglehetősen meredek dallamvezetéssel – a *d* finális körüli hangtartományt. A verzus szabályos, a szöveg tartalmához igazodó ABAC formája is rendhagyónak tekinthető.¹⁸³⁹

A csíksomlyói kancionáleban a karácsonyi időszakra előírt *Maria intacta virgo Deum nobis genuit* Mária-tétel jelenleg más hazai vagy külföldi szerkönyvből nem adatolható. Alleluiaként nem, zsolozsmaantifónaként viszont Európa-szerte – így Magyarországon is – ismert volt *Maria* vagy *Hodie intacta virgo* szövegkezdettel.¹⁸⁴⁰ A tétel dallama oktáv ambituson belül mozgó, arányosan felépített, sztereotípiáktól és szekvenciázó fordulatoktól mentes, *a* és *d* belső zárlatok váltakozásával.¹⁸⁴¹

A medgyesi prosarium függelékes részébe kiegészítésképpen jegyezték le a Tízezer katona ünnepére készült *Mirabilis Deus amabilis novit* alleluiaát és az azt követő *Concinnantes Christo regi* kezdetű szekvenciát. Eddig egyik tételt sem találtuk meg más magyar vagy külföldi forrásban. A középkori Magyarországon a *Decem milia militum* liturgikus kultusza elsősorban a misében nyilvánult meg. Valamennyi hazai hagyomány kéziratos és nyomtatott szerkönyvében feltűnik anyaguk,¹⁸⁴² szinte kivétel nélkül mindig kommunis tételekkel, igen ritkán proprium alleluiaival.¹⁸⁴³ Zsolozsmái szórványosan, elsősorban a Szepességből és a zágrábi püspökségből dokumentálhatók. A délkeleti régióból egy erdélyi és egy váradi

¹⁸³³ CH-Sk Ms. 19, F-CO Ms. 445, MissAugs 1510, MissAvila 1510, MissBrand 1494, MissÉvora 1509, MissFreis 1502, MissHavel 1489, MissHer 1502, MissHil 1511, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissOCarm 1490, MissOFESA 1491, MissOl 1488, MissPass 1514, MissSeg 1500, MissSpey 1501, MissTar 1500, MissWorms 1490. Henderson, W. G. 1874, 2/259, Pikulik, J. 1984, 175–177. Cantus Index: g02796. Usuarium: Auxerre, Bayonne, Bordeaux, Bremen, Bressanone, Clermont-Ferrand, Eichstätt, La Seu D’Urgell, Laon, Lund, Mende, Osnabrück, Palma de Mallorca, Róma, Schleswig, Segovia, Sigüenza, Sion, Tarentaise, Toul, Utrecht, Vallombrosa, Vienne.

¹⁸³⁴ Missale Pampilonense (Pamplona), 1501, sine fol.

¹⁸³⁵ Missale Cosentinum (Cosenza), 1549, f. 251^v, Missale Messanense (Messina), 1499, f. 197^r.

¹⁸³⁶ KatSchlag 13 (cf. *Veni Sancte Spiritus*: egy német), KatSchlag 169 (cf. *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam*: három német), KatSchlag 222 (cf. *Domine in virtute tua laetabitur rex*: egy ferences?, egy német ciszterci), KatSchlag 242 (cf. *Dulce lignum dulces clavos*: Sankt Gallen), KatSchlag 274 (cf. *Laetabitur iustus in Domino*: egy német bencés, egy ágostonos?, egy ?), MMMAe VIII 230, 231, 602 (cf. *Ave stillans melle alvearium*: két német ciszterci, egy német), MMMAe VIII 609 (cf. *Caritate vulneratus castitate dealbatus*: egy német ciszterci), MMMAe VIII 618 (cf. *Conversus Iesus ad Mariam*: Utrecht), MMMAe VIII 641 (cf. *Felix es sacra virgo Maria*: egy német), MMMAe VIII 667 (három ágostonos, egy premontrai, két német), A-Gu 17, D-Mu 2° Cod. ms. 156, GradPass 1511, MMMAe VIII 829 (cf. *Virga lesse floruit*: Utrecht).

¹⁸³⁷ Lásd: MSH 5 II/5. Dallamtár 5.

¹⁸³⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 180. oldalt.

¹⁸³⁹ Dallamtár 14.

¹⁸⁴⁰ Cantus Index: 203008, 003104. CAO-ECE V/A 92–93, CAO-ECE VI/A 61, CAO-ECE VII/A 90–91.

¹⁸⁴¹ Dallamtár 7.

¹⁸⁴² A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-Su M.III.23, H-Bn 91, H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 172b, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 220, H-Bn 222, H-Bn 318, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 1b, H-Efkö I. 20, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zk 355, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. II. 134, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 665, RO-Sb 759, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 60, MissGyer, MissHel, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissUlt 1480, MissZag 1511, OrdAgr.

¹⁸⁴³ *Crucifixorum crucifixe tuos, In Deo laudabitur et in caelo coronabitur, Pie pastor Hermolae cum grege militiae.*

breviárium offíciuma utal tiszteletükre.¹⁸⁴⁴ Hogy a kultusz a liturgiai és zenei szempontból sajátos vonásokkal rendelkező, külön csoportot alkotó erdélyi szászoknál is jelen volt, azt a 14. századi brassói breviarium notatum zsolozsmája bizonyítja.¹⁸⁴⁵ A medgyesi prosarium alleluiája és szekvenciája sietősen készíthetett. A tételek kódexen belüli elhelyezésén kívül erre utalnak a kevésbé sikerült textusok és dallamok. A terjedelmes alleluia, melynek melodikus anyaga meglehetősen csapongó és strukturálatlan, az utolsó szakaszban a szekvencia első strófájának szövegét anticipálja.¹⁸⁴⁶

Az *Exaudi vocem flebilem* kezdetű tropussal felszerelt *O Verbi ales Christo cara Maria* Mária-alleluia egyetlen magyarországi, és egyben jelenleg ismert legkorábbi forrása a 14. századi felvidéki graduále. A tételt a műfaj dallamkiadása egy 15. századi tegernseei bencés, és egy 1499-ben másolt morva premontrai kéziratból közli.¹⁸⁴⁷ A hazai és a külföldi lejegyzések alapvetően azonosak. Kisebbségi szövegvariánsok a tropusban tűnnek fel (*O sponsa Trinitatis sis/Sis sponsa sancti flaminis, pro nobis vernens sideris/vermis sterilis, audi vota/voce, caeli palatium/solatium*). Az alleluia szakaszai között a tropus ötsoros dallamai (ABACC^v) kétszer hangzanak el, de a magyar kódexben sohasem teljesen egyformán.¹⁸⁴⁸

Az új stílusú alleluiák kiadásában Schlager az Ulászló-graduále mellett két, 14–15. századi prágai szerkönyvet jelöl meg a *Salve virgo flos regalis* Mária-tétel forrásaként.¹⁸⁴⁹ Az alleluiának újabb adata azóta sem került elő. Az viszont szinte teljesen bizonyosnak látszik, hogy a szöveg eredetileg nem liturgikus használatra íródott. Mai ismereteink szerint egy 14. századi prágai kéziratban tűnt fel először a Szent Bonaventurának tulajdonított, magánáhitatra szánt, 3 × 50 versszakos *Psalterium Beatae Mariae Virginis*. Az első ötvenverses egység minden versszaka *Ave*, a másodiké *Salve*, a harmadiké pedig *Gaude* szóval kezdődik. A *Psalterium* később több délnémet kéziratban is feltűnt.¹⁸⁵⁰ A forrásadatok alapján feltételezhető, hogy valamikor a 14–15. század fordulóján, feltehetően Prágában emelték ki az első sorozat tizenededik és tizenharmadik versét, és illesztették be a Mária-misébe alleluiaként, az eredeti *Ave virgo* helyett *Salve virgo* szövegkezdettel. A tétel dallama igen tág ambitusú (tredecima), nagy hangközugrásokat (oktáv, kvint) gyakran alkalmazó, szélsőségesen csapongó.¹⁸⁵¹

Az esztergomi missale notatum az egyedüli forrása a protus tonalitású *Sancte rex Stephane succurre nobis* István király-tételnek,¹⁸⁵² melynek intonációja és verzusindítása (*sancte*) az *Aemulor enim vos* alleluiából kölcsönzi dallamát,¹⁸⁵³ a jubilus végét pedig a záró *gaudemus* kapja. Az egyéni hangvételi, önálló kompozícióban a *tuis devotis famulis* melodikus anyaga a *sollemnitatem* nagy melizmájában köszön vissza.¹⁸⁵⁴

Az 1719-ben másolt zágrábi graduále vízkereszti miséjében az *aliud* felirattal jelzett *Vidimus stellam eius in oriente* előtt, *Stella novae claritatis* kezdettel egy új stílusú protus tételt jegyeztek le. Sem a szabályos szerkezetű rímes verset (3 × 8 + 7), sem melodikus anyagát nem találtuk meg más forrásban. A szillabikus sorokkal tagolt (*caelestis apparuit, cuius partus castitatis*), skálázó-szekvenciázó verzus háromszor idézi az *Alleluia*-intonációt vagy annak egy részletét (*stella, claruit, latuit*).¹⁸⁵⁵

¹⁸⁴⁴ CAO-ECE V/B 186–187, 218–221, CAO-ECE VI/B 73–76, CAO-ECE VII/B 155, 169–170.

¹⁸⁴⁵ RO-BRbn I. F. 69 p. 417–427.

¹⁸⁴⁶ Dallamtár 13.

¹⁸⁴⁷ MMAE VIII 379, 742.

¹⁸⁴⁸ Dallamtár 4.

¹⁸⁴⁹ MMAE VIII 468, 785.

¹⁸⁵⁰ AH 35:172–188.

¹⁸⁵¹ Dallamtár 8.

¹⁸⁵² Cantus Index: g02776. A tétel hazai elterjedtségéről, liturgikus asszignációiról, melodikus anyagairól lásd a 268. és 291. oldalt.

¹⁸⁵³ Szendrei J. 1989, 11–12.

¹⁸⁵⁴ Dallamtár 11.

¹⁸⁵⁵ Dallamtár 10.

Deuterus

incipit	tónus
<i>Aemulor enim vos</i>	Ile
<i>Ave stillans melle alvearium</i>	Ile
<i>Ave verbum incarnatum Trop. Iesu salutis hostia</i>	Ile
<i>Dominus regnavit decorem induit</i>	Ile
<i>Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit</i>	Ile
<i>Iam non estis hospites et advenae</i>	Ile
<i>Imperatrix egregia</i>	Ile
<i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	Ile
<i>Margareta quae decreta praefecti damnas aspera</i>	Ile
<i>Mediatrix vitae datrix</i>	Ile
<i>O floreola sine spina</i>	Ile
<i>O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam</i>	Ile
<i>O Maria mater Christi virgo pia Trop. Ave domina deitatis cellula</i>	Ile
<i>O Maria virgo pia orphanorum consolatrix</i>	Ile
<i>O Maria virgo praelecta</i>	Ile
<i>Post partum virgo*</i>	Ile
<i>Rutilantes rosas rosa</i>	Ile
<i>Salve Maria decus pietatis</i>	Ile
<i>Salve regina caelorum Trop. Dulcedo medicinae</i>	Ile
<i>Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	Ile
<i>Sancte Adalberte Christi martyr pretiose</i>	Ile
<i>Sancte Bartholomaeae Indorum apostole</i>	Ile
<i>Suscipe verbum virgo Maria</i>	Ile
<i>Tribus miraculis ornatum diem</i>	Ile
<i>Veni electa mea et in te ponam</i>	Ile

A kassai graduále a szüzek miséjére előírt *Aemulor enim vos* alleluia¹⁸⁵⁶ szövegét egy olyan deuterus dallamra illeszti, melynek intonációja az *O Maria rubens rosa* kezdetét idézi. Melizmákkal alig tagolt, szinte végig szillabikus verzusa nem melodikus anyagában, inkább csak gesztusaiban emlékeztet a Mária-tétel hasonló részleteire (*delicatum, summum caeli, tu cella Christi*).¹⁸⁵⁷

A Mária látogatásának ünnepére készült *Ave stillans melle alvearium* alleluíát, mely külföldön elsősorban a német, a cseh, a morva és a lengyel úzusokban volt népszerű,¹⁸⁵⁸ a magyarországi hagyományok közül a pálos és a zágrábi nem fogadta be, a felvidéki pedig rendkívül mértéktartó volt használatában. Nyomatványaink közül csak a pécsi és az esztergomi egymást követő kiadásaiban szerepel. Schlager hat új stílusú – három önálló és három kontrafaktum – dallammal adatolja a szöveget, közülük ötöt csak egy-két kéziratból regisztrál.¹⁸⁵⁹ Énekeskönyveink a leggyakoribb deuterus melodikus anyagot vették át, melyet csak a nyitrai graduále ad a transzpozícióban, s melyhez kizárólag a gyergyói kézirat kapcsolja – talán tévedésből – az *O Maria rubens rosa* intonációját.¹⁸⁶⁰

A szeptesi graduále úrnapi miséjében a *Caro mea vere est cibus* után másodikként lejegyzett, *Iesu salutis hostia* kezdetű tropussal közölt *Ave verbum incarnatum* alleluíának jelenleg sem magyar, sem külföldi párhuzama nem ismert.¹⁸⁶¹ A tropizálás nélküli textus igen közel áll egy, leggyakrabban *Ave verum corpus*

¹⁸⁵⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 244. oldalt.

¹⁸⁵⁷ Dallamtár 32.

¹⁸⁵⁸ A-Gu 17, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, CZ-Bam II., CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-OLu M III 44, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, D-Kl Theol. Quarto 5, H-Bn 93, H-SY Cod. 2, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 8, PL-Kk 42, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-LZa s. sign., PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 416, MissBam 1507, MissGniez 1492, MissHavel 1489, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissLüt 1502, MissMagd 1503, MissOCist 1486, MissOCist 1606, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOPraem 1510, MissOPraem 1530, MissPłock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480, MissTournai 1498, MissTrier 1547, MissWorms 1490, MissWürz 1495. Graham, B. F. H. 1999, 138, Pikulik, J. 1984, 133–140. Cantus Index: 507039. Usuarium: Arras, Cambrai, Lebus, Meißen, Merseburg, Metz, Minden, Münster, Ratzeburg, Strängnäs, Théroutanne, Uppsala.

¹⁸⁵⁹ MMAe VIII 78 (protus: egy schäftlarni premontrei), 79 (deuterus: harminchat, főként cseh és német kézirat), 81 (tritus: egy ferences?), 600–602, 623 (cf. *Diadema spineum veneremur hodie*: egy cseh), 677 (cf. *Laetamini in Domino et exsultate*: egy huszita, egy schäftlarni premontrei), 822 (cf. *Virga lesse floruit*: egy kölni ágostonos).

¹⁸⁶⁰ Lásd: MSH 5 II/36. Dallamtár 25.

¹⁸⁶¹ Cantus Index: g02777.

natum incipittel kezdődő, feltehetően Észak-Itáliában a 13. században íródott vershez, mely eredetileg nagy valószínűséggel a magánáhitatot szolgálta, majd szekvenciaként és kancióként is ismertté vált.¹⁸⁶² A tropus szövege feltűnő hasonlóságot mutat az Úr hét szaváról a kereszten (*De septem verbis Domini in cruce*) feliratot viselő, Bonaventurának tulajdonított devóciós vers részleteivel. A hét részből (*Primum, Secundum, Tertium, stb. verbum*) álló költemény valamennyi szakasza egy két-három soros, Jézust megszólító bevezetésből, az evangéliumi szót vagy mondatot is idéző, arra reflektáló elmélkedésből, és egy záró könyörgésből áll.¹⁸⁶³ A szepesi kódex tropusának részletei az invokációkkal állíthatók párhuzamba.

Szepesi graduále	Bonaventura
tropus	Primum verbum
<i>Iesu, salutis hostia, salutis sacrificium</i>	<i>Iesu, salutis hostia, salutis sacrificium</i>
	Septimum verbum
<i>Iesu, via rectissima, Iesu, porta tutissima, Iesu, salutis hostia</i>	<i>Iesu, via rectissima, Iesu, salutis hostium, Iesu, porta tutissima</i>
	Quartum verbum
<i>Iesu, Patris ingeniti, per te sumus liberati</i>	<i>Iesu, Patris ingeniti, virtus et sapientia</i>
	Quintum verbum
<i>Iesu, dulcis memoria, sitibunda beatis, et animae refectio</i>	<i>Iesu, dulcis memoria, sitibunda dilectio, Iesu, dulcis fiducia, laetabunda refectio</i>
	Sextum verbum
<i>Iesu, nostra redemptio, nostra atque salvatio</i>	<i>Iesu, nostra redemptio, Iesu, Redemptor omnium,</i>

Szepesi graduále: *Ave verbum incarnatum tropus Iesu salutis hostia*
 Bonaventura: *De septem verbis Domini in cruce*

Az alleluia szabályosan felépített dallamában a sorok variáltan ismétlődnek (AB/CB/DC^v/D^vX), a tropus melodikus anyaga pedig azonos az *O Maria rubens rosa* tropizált változatainak zenei anyagával.¹⁸⁶⁴

A karácsonyi *Dominus regnavit decorem induit*¹⁸⁶⁵ deuterus változata jelenleg csak magyarországi énekeskönyvekből ismert. A dallam első adata az esztergomi missale notatumban szerepel, amit pálos és a központi rítus hatása alatt álló kéziratok lejegyzései követnek. Elképzelhető, hogy az 1300-as évektől ugyanezt a melodikus anyagot írta elő a zágrábi püspökség is. Mert bár a déli egyházmegye 13. századi notált misekönyve még az Európában általános önálló második tónusú dallammal közli a szöveget, az 1719-es graduále, mely szinte hangról hangra megegyezik az ezen a ponton lakúnás 14. századi énekeskönyvvel, már csak a deuterus változatot adja. Hangjelzett forrásainkban a *Dominus regnavit decorem induit* melodikus anyaga alig variálódik.¹⁸⁶⁶

Ma kizárólag a síksomlyói kancionáléból adatolhatjuk a Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepére asszignált *Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit* alleluíát. A szöveg Európa-szerte, így Magyarországon is ismert volt, de nem misetételként, hanem Magnificat-antifónaként.¹⁸⁶⁷ A szertelenül csapongó, rövid szakaszokban nagy ambitust bejáró, hármas- és négyeshangzat felbontásokat, nagy hangközlépéseket alkalmazó dallam intonációja és gesztusai a *Margareta quae decreta praefecti damnas aspera* megoldásaihoz állnak közel.¹⁸⁶⁸

Az apostolok *Iam non estis hospites et advenae* tétele¹⁸⁶⁹ kizárólag a kassai graduálében kap egy párhuzam nélküli deuterus dallamot. Bár az *Alleluia*-intonáció az *O Maria rubens rosat* visszhangozza, a verzus egy attól független, önálló melodikus anyaggal társul.¹⁸⁷⁰

¹⁸⁶² AH 37:40, AH 54:257.

¹⁸⁶³ Bonaventura 1868, 175–178.

¹⁸⁶⁴ Dallamtár 30.

¹⁸⁶⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 253. oldalt.

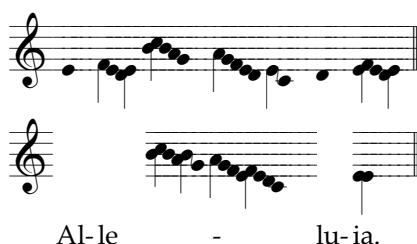
¹⁸⁶⁶ Dallamtár 19.

¹⁸⁶⁷ Cantus Index: 003089, 003089.2, CAO-ECE V/B 51, CAO-ECE VI/B 46, CAO-ECE VII/B 64.

¹⁸⁶⁸ Dallamtár 42.

¹⁸⁶⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 234. oldalt.

¹⁸⁷⁰ Dallamtár 31.

Brassói graduále: *O Maria rubens rosa*
 Kassai graduále: *Iam non estis hospites et advenae*

A Mária-misékre asszignált *Imperatrix egregia* hat, mellék hagyományokat (Felvidék, Erdély) képviselő énekeskönyvünkben tropus nélkül,¹⁸⁷¹ a Futaki-graduáléban és a csíksomlyói kancionáléban pedig *Ave Maria plena gratia* kezdetű tropussal szerepel.¹⁸⁷² A feltehetően cseh eredetű tétel elsősorban a délnémet, a lengyel, a morva és a cseh tradíciókban volt népszerű, utóbbi négy kódexében *Regina caeli inclita* kezdetű betéttel.¹⁸⁷³ Az alleluiát ugyanezzel a tropussal – és anélkül is – csak a nyomtatott zágrábi misekönyv vette fel repertoárjába. A tétel szövegét – mindig betoldás nélkül – négy kéziratosszalélunk közli, melyek közül három erdélyi. Az alleluiának mind a textusa – elsősorban a tétel végén –, mind a dallama meglehetősen variábilis.¹⁸⁷⁴

A Futaki-graduále és a csíksomlyói kancionále ma máshonnan nem dokumentálható tropusának szövege feltehetően hazai alkotás, mely egy másik cseh eredetű Mária-tétel, az *O Maria mater Christi virgo pia Ave domina deitatis cellula* kezdetű betoldásának dallamával társul. A két hazai forrásban azonban igen jelentős szövegi és zenei eltérések mutatkoznak. A két tropus textusának nagymértékű különbségein túl a legfeltűnőbb, hogy a Futaki-graduále a hétsoros alleluia három sorát kihagyja (*porrige suffragia, alleluia vitae via gravia, delictorum vitia*). Ez a szövegi-szerkezeti módosítás a zenei következménnyel jár, hogy az alleluia ötödik és hatodik sorának dallamára kerül a tropus három sora, az arra rímelő negyedik pedig a tropusdallam első szakaszára. A két kódex betoldásának textuális és melodikus rokonsága nyilvánvaló. Lehetséges, hogy a szövegi-zenei-szerkezeti különbségek háttérben a kéziratok eltérő kora, rendeltetési helye, használói köre áll.

Csíksomlyói kancionále	Futaki-graduále
<i>Imperatrix egregia,</i>	<i>Imperatrix egregia,</i>
<i>Iesu mater et filia,</i>	<i>Iesu mater et filia,</i>
<i>ave, Maria, plena gratia,</i>	<i>ave, Maria, plena gratia,</i>
<i>tu, benedicta, fructum vitae nobis da,</i>	<i>tu, benedicta, fructum vitae nobis da,</i>
<i>tu nos colloca supra sidera</i>	<i>tu nos colloca supra sidera</i>
<i>ad nostra suspiria</i>	<i>ad nostra suspiria</i>
<i>porrige suffragia!</i>	
<i>rosa primula, Trinitatis cellula,</i>	<i>delens crimina, Trinitatis cellula,</i>
<i>ex stirpe genita virgo progenita,</i>	<i>ex stirpe regia virgo progenita,</i>
<i>caeli regina, mundi domina,</i>	<i>caeli regina, mundi domina,</i>
<i>alleluia, vitae via gravia,</i>	<i>balsamus fragrantium, plus sapis, quam Cherubim,</i>
<i>delictorum vitia,</i>	<i>plus ardes, quam Seraphim,</i>
<i>delens crimina,</i>	<i>plus gaudes, quam Benjamin,</i>
<i>quam tu domina,</i>	<i>tu planctu laetitia,</i>
<i>sis propitia,</i>	<i>in bello victoria,</i>
<i>sanctis nos associa,</i>	<i>o, dulcedo pauperum,</i>

¹⁸⁷¹ Dallamtár 34.

¹⁸⁷² Dallamtár 34a–b.

¹⁸⁷³ MMAe VIII 220, 663 (harminckét forrás), A-Gu 17, A-KN CCI 73, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, A-Wn Cod. 4812, CZ-Bam II., CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pn XIV D 12, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Mbs 15730, D-Mu 2° Cod. ms. 156, PL-Kk 42, PL-Kk 45, PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498. Graham, B. F. H. 1999, 206, Pikulik, J. 1984, 172–175. Cantus Index: g02575.

¹⁸⁷⁴ Lásd: MSH 5 II/51.

Csíksomlyói kancionále	Futaki-graduále
<i>non pro crastina, das solatia, sancta Maria!</i>	<i>flos es martyrum, rosa virginum, sancta Maria!</i>

Az *Ave Maria plena gratia* tropus szövege és elosztása

A kassai graduále *Iustus germinabit sicut lilium vértanú-tételének*¹⁸⁷⁵ deuterus dallama ma más forrásból nem ismert. Az alleluia feljegyzésében, a kolozsvári énekeskönyvhöz hasonlóan, elmarad a verzus két utolsó szava (*ante Dominum*).¹⁸⁷⁶

A Schlager által csak az Ulászló-graduáléból dokumentált, Margit miséjére előírt *Margareta quae decreta praefecti damnas aspera* rendkívül ritka.¹⁸⁷⁷ Ma ismert legkorábbi feljegyzéseit a 14. századi felvidéki graduále és az 1394-ben másolt nagyszebeni Liber specialis missarum tartalmazza. A magyarországi források közül kizárólag ebben a háromban szereplő tételt eddig csak egy 1416 körül összeállított wrocławai graduálében, valamint az 1524-ben nyomtatott poznaí misekönyvben találtuk meg.¹⁸⁷⁸ A notált hazai és külföldi kódexek alapvetően azonos dallamot közölnek.¹⁸⁷⁹

Jelenleg kizárólag az Ulászló-graduáléból ismerjük a *Mediatrix vitae datrix* Mária-alleluiát. A tétel dallami mintájául szolgáló, Magyarországon ismeretlen *Ad honorem matris piae* a műfaj összkiadása egyetlen 14. századi prágai kódexből citálja.¹⁸⁸⁰ Az új textus adaptálása során a minta zenei tagolása teljesen átrendeződött, hosszú dallamsorok igen rövid szövegeket kaptak. A kontrafaktum a *tuum natum* szavakig az *Alleluia*-intonáció és a jubilus melodikus anyagát ismétli, csak a *nobis fer auxilium* kap attól eltérő, új dallamot.¹⁸⁸¹

<i>Ad honorem matris piae sanctae virginis Mariae omnes rei concurrite quam laudantes in hac die per dulces modos harmoniae ipsi carmen concinite.</i>	<i>Mediatrix, vitae datrix nobis fer auxilium, tuis natum, pia mater, fac placatum nunc et post exilium!</i>
--	--

Az *Ad honorem matris piae* és a *Mediatrix vitae datrix* melodikus párhuzamai

Egy 14. és két 18. századi zágrábi énekeskönyv a forrása az *O floreola sine spina* Orsolya-alleluiának,¹⁸⁸² melynek több feljegyzéséről ma nem tudunk. Szövegének egyes szakaszai szinte szó szerint megegyeznek két magyarországi domonkos misekönyv *O consolatrix miserorum* kezdetű Zsófia-tételének textusával. Az alleluia nagy ambitusú, skálázó melodikus anyaga az *O Maria virgo pia orphanorum consolatrix* rokona.

A főként cseh, ritkábban délnémet, morva, lengyel, kéziratoss és nyomtatott szerkönyvekből dokumentálható *O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam* vizitációs alleluia¹⁸⁸³ nálunk négy hangjelzett forrásban, két kéziratoss főpapi (Pálóczi, Kálmáncsehi) misszálében és az esztergomi nyomtatványokban szerepel. A három énekeskönyvünkben található, külföldön általános, önálló deuterus dallam¹⁸⁸⁴ helyett csak a csíksomlyói kancionále társítja az alleluia szövegét a *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* tritus melodikus anyagával.

¹⁸⁷⁵ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 165. és 217. oldalt.

¹⁸⁷⁶ Dallamtár 38.

¹⁸⁷⁷ MMAe VIII 264, 684.

¹⁸⁷⁸ PL-WRu 7566 f. 137^v, MissPoznań 1524 f. 39^v.

¹⁸⁷⁹ Lásd: MSH 5 II/59. Dallamtár 41.

¹⁸⁸⁰ MMAe VIII 579.

¹⁸⁸¹ Dallamtár 23.

¹⁸⁸² Lásd: MSH 5 II/54. Dallamtár 37.

¹⁸⁸³ MMAe VIII 345, 724 (tizennégy forrás), A-Gu 17, CZ-Bam II., CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-DS Ms 868, H-Bn 93, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-ŁZa s. sign., PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, MissGniez 1492, MissHalb 1511, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissODT 1499, MissOI 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissWro 1483, MissWro 1499. Pikulik, J. 1984, 229–233. Cantus Index: 507040, 507041. Usuarium: Aquileia, Hamburg, Merseburg.

¹⁸⁸⁴ Lásd: MSH 5 II/56. Dallamtár 39.

A csíksomlyói kancionále az egyedüli magyarországi forrása a tropizált (*Ave domina deitatis cellula*) *O Maria mater Christi virgo pia* Mária-tételnek, amit Schlager három cseh – közülük egy huszita – kéziratból idéz.¹⁸⁸⁵ Ugyanezt az alleluiát *Ave mater Christi virgo pia* szövegkezdettel, a tropus és a záró *post carnis exsilium o Maria* sor nélkül egy utraquista kéziratból is közli anélkül azonban, hogy a két tétel közötti nyilvánvalóan szoros kapcsolatra utalna.¹⁸⁸⁶ Az első változat forrásait két (egy-egy cseh és krakkói) 15. századi adattal egészíthetjük ki.¹⁸⁸⁷ A verzus egy 14–15. századi lübecki kéziratban tropusként, egy 14–16. századi, vegyes tartalmú, sziléziai ciszterci hangjelzett kódexben pedig Mária-antifónaként tűnik fel.¹⁸⁸⁸ A külföldi források lényegében egységes lejegyzéseit a csíksomlyói kancionále csak egyetlen ponton, de ott jelentősen módosítja: a tropusból elhagyja az *Omnes virtutes omnium / lapidum in se continens / atque cunctarum herbarum / vim retinens* részt. A betét első szakaszpárjának (*ave domina... , quae es caelitis altior...*) dallama azonos az *Imperatrix egregia* tropusának (*Ave Maria plena gratia*) melodikus anyagával.¹⁸⁸⁹

Külföldön rendkívül ritkán közölték az *O Maria virgo pia orphanorum consolatrix* kezdetű Mária-alleluiát, melyet a műfaj összkiadása az Ulászló-graduálén kívül csak egy 15. századi tegernseei és egy 1510 körüli sankt galleni kéziratból citál.¹⁸⁹⁰ A tételnek újabban három kézirat és egy nyomtatott lengyel adata is ismertté vált.¹⁸⁹¹ Az alleluia jelenleg hazánkban dokumentálható a legtöbb forrásból, hiszen négy énekeskönyv mellett két kézirat és két nyomtatott misszale is tartalmazza. A lengyel szerzők lejegyzéseinek sajátossága, hogy mindegyik következetesen mellőzi az *orat te gens pauperrima* sort. Az alleluia dallama – egyetlen szó kivételével – hosszabb-rövidebb zenei szakaszok ismétlése.¹⁸⁹²

<i>Alleluia.</i>	A
<i>O, Maria,</i>	A
<i>virgo pia,</i>	B
<i>orphanorum consolatrix,</i>	C
<i>damnatorum revocatrix,</i>	D
<i>mater sole pulcherrima,</i>	C ^v
<i>orat te gens pauperrima,</i>	E
<i>ut non sinas</i>	B
<i>dominari</i>	f
<i>hostem fraudis sed fugare,</i>	D
<i>velis, rosa</i>	g
<i>odorosa,</i>	h
<i>Christi mater et filia,</i>	E ^v
<i>ut cum sanctis habitemus</i>	g
<i>nato tuo</i>	h
<i>conregnemus,</i>	*
<i>o,</i>	B
<i>Maria!</i>	f

O Maria virgo pia orphanorum consolatrix: dallamsorok

Az erdélyi graduále *O Maria virgo praelecta* kezdetű Mária-tételnek jelenleg más hazai vagy külföldi feljegyzése nem ismert. Az intonáció elején a *h* erőteljes kihangsúlyozása a jellegzetes kvint ugrással az *O Maria rubens rosa*, *O Maria virgo pia orphanorum consolatrix* és az *O floreola sine spina* azonos megoldásait idézi. A verzus dallamának jelentős hányada az *Alleluia*-intonáció és a jubilus egészének (*o Maria, impetra, caelica*) vagy egy részletének (*tu nobis, dona*) variált ismétlése, legtöbbször a kiemelt *e-h* ugrás kitöltésével, elfedésével. A közbeékelte dallamsorok kivétel nélkül *h* kadenciások, és szinte teljesen szillabikusak (*virgo praelecta, a tuo Filio, Iesu benignissimo*).¹⁸⁹³

¹⁸⁸⁵ MMAe VIII 346, 725.

¹⁸⁸⁶ MMAe VIII 64, 595.

¹⁸⁸⁷ CZ-Pu 59 R 5116 f. 104^r, PL-Kj 1267 f. 186^r. Lásd még: Pikulik, J. 1984, 225–229.

¹⁸⁸⁸ AH 21:193, PL-Wn 12497 IV f. 2^r.

¹⁸⁸⁹ Dallamtár 29.

¹⁸⁹⁰ MMAe VIII 355, 733.

¹⁸⁹¹ PL-Kk 42 f. 82^r, PL-Kk 45 f. 18^r, PL-Kl RL 1 f. 189^v, MissPlock 1520 f. 253^r. Lásd még: Pikulik, J. 1984, 244–247.

¹⁸⁹² Lásd: MSH 5 II/52. Dallamtár 35.

¹⁸⁹³ Dallamtár 36.

A *Rutilantes rosas rosa* Dorottya-alleluia ma ismert legkorábbi forrása egy 12. századi, adiasztematikus prágai missale notatum. A tétel külföldön főleg cseh kéziratokban, valamint néhány német és krakkói kódexben,¹⁸⁹⁴ nálunk három hangjelzett forrásban és négy misekönyvben – egy kassai, egy gyergyói, két szebeni – szerepel. A brassói graduále mind dallamában (*caeli dona, et sacratus, matris pater*), mind a verzus belső zárataiban (*spopondisti, legatus*) jelentősen eltér az Ulászló- és a felvidéki énekeskönyvnek a külföldi lejegyzésekkel alapvetően azonos változatától.¹⁸⁹⁵

A *Salve Maria decus pietatis* rendkívül ritka Mária-alleluia. Schlager az Ulászló-graduálén kívül csak egy tegernseei bencés és három cseh forrásáról tud.¹⁸⁹⁶ Újabb külföldi adatot mi sem találtunk. A Bakócz- és az Ulászló-graduále szövege a tétel incipitjében (*Salve Maria decus pietatis/Maria pietatis*) és a befejezésében is eltér egymástól: az előbbiben nem szerepel az utóbbit záró *in regno gloriae* szakasz. A két lejegyzés dallamában jelentős különbségek tűnnek fel.¹⁸⁹⁷ Az alleluia szövegét tartalmazó egyetlen misekönyvünk, a nagyszzebeni Liber specialis missarum a Bakócz-graduále incipitjét és az Ulászló befejezését adja.

A magyarországi szerkönyvek közül kizárólag a csíksomlyói kancionáléban szereplő, *Dulcedo medicinae* tropussal közölt, *Salve regina caelorum* kezdetű alleluia külföldön kevés kéziratban, de több funkcióban tűnik fel. Néhány forrásban a tétel műfaja *cantio*,¹⁸⁹⁸ másokban alleluia. Egy 15. századi tegernseei bencés kötet *De beata virgine antiphona solemniss* felirattal közli a verzust és tropusát, és az azt megelőző üres verzo oldal alján valószínűleg utólag jegyzi le az *Alleluia*-intonációt.¹⁸⁹⁹ Schlager két német és négy cseh kódexből adatozza a darabot *Salve mundi domina/gloria regina caelorum* kezdettel.¹⁹⁰⁰ A *Salve regina* évközi Mária-antifóna parafrázisa, a csíksomlyói kancionáléban több helyen is módosul (*Salve/Salve mundi domina, medicinae/munditia, suspirans/suspiramus, miseriae/laboris, nostrumque/nostrum monstra*, stb.), és megbontja a szabályos 7 + 6-os verselést. A források alapvetően egységes dallama az *Ave stillans melle alvearium* rokona.¹⁹⁰¹

A Futaki-graduále két *Salve virga florens Aaron* alleluiaja közül a deuterus változatnak, melynek motívikája az *O Maria rubens rosa* és az *O gloriosa mater Christi Maria* dallamvilágát idézi, ma sem magyar, sem külföldi megfelelőjét nem ismerjük. A tétel két szempontból is meglehetősen szokatlan. Egyrészt a gyakori *c* (*Maria* 2×, *Trinitatis, peccatis*) és *g* (*pietatis, advocata, paupertatis*) belső záratok a tonalitást hosszú szakaszokban a transzponált tritus felé viszik el. Másrészt az *Ante thronum Trinitatis* melodikus anyaga nem a tropus forrásainkban általános zenei (szillabikus) és formai (quasi strófikus) jegyeit viseli magán, sokkal inkább az alleluiaét, azt a benyomást keltve, mintha dallami szempontból az egész tétel egyetlen koherens egységet alkotna.¹⁹⁰²

Bár erre vonatkozó adatok jelenleg nem ismertek, a quasi kommúnis *Sancte Adalberte Christi martyr pretiose* Adalbert-alleluia¹⁹⁰³ talán névcserével is használatban lehetett. A Bakócz-graduále tétele eddig más forrásban nem bukkant fel.¹⁹⁰⁴

A Bertalan apostol tiszteletére készült *Sancte Bartholomae Indorum apostole* jelenleg kizárólag magyarországi kéziratokból adatható. Három hangjelzett kódexünk (felvidéki, kolozsvári, brassói graduále) mellett csak három misekönyvünk (két erdélyi szász, egy gyergyói) közli a tételt. Az alleluia dallama teljesen egyéni, ismétlésektől mentes, hosszú belső melizmákkal (*a*[postole], *no*[bis], *sa*[cris]), és végig *e* belső záratokkal tagolt.¹⁹⁰⁵

A *Suscipe verbum virgo Maria* kezdetű textus egész Európában, így Magyarországon is az adventi időszak zsolozsmájában hangzott el. Elsődleges funkciójában matutinum-, ritkábban vesperás-responzóri-

¹⁸⁹⁴ MMMAe VIII 435, 768 (két német, négy cseh), CZ-Pn XIV D 12, PL-Kk 6, PL-Kk 45, MissOl 1488, MissOPraem 1510.

¹⁸⁹⁵ Lásd: MSH 5 II/31, II/32. Dallamtár 20, 21.

¹⁸⁹⁶ MMMAe VIII 449, 775.

¹⁸⁹⁷ Dallamtár 27a–b.

¹⁸⁹⁸ AH 2:151, AH 20:186, D-W 30.9.2 Aug. 4°, H-Bn 243.

¹⁸⁹⁹ D-Mbs Cgm 716 f. 5^r.

¹⁹⁰⁰ MMMAe VIII 457, 777. Lásd még: A-Gu 17 f. 254^r, CZ-HKm Hr-6 f. 104^v, Pikulik, J. 1984, 294–298, öt 15–16. századi lengyel szekuláris graduáléban.

¹⁹⁰¹ Dallamtár 26.

¹⁹⁰² Dallamtár 33.

¹⁹⁰³ Cantus Index: g02690.

¹⁹⁰⁴ Dallamtár 24.

¹⁹⁰⁵ Lásd: MSH 5 II/41. Dallamtár 28.

um volt.¹⁹⁰⁶ Misesételként jelenleg csak a csíksomlyói kancionáléból adathatjuk. A verzus párhuzam nélküli deuterus dallamában többször feltűnik az *O Maria mater Christi montana quae adiisti* indításával rokon *Alleluia*-intonáció kibővített vagy rövidített változata (*suscipe verbum virgo Maria, per angelum transmissum est, dicaris, mulieres*).¹⁹⁰⁷

Valamennyi európai tradíció vízkereszt második vesperásának Magnificat-antifónájaként írta elő a *Tribus miraculis ornatum diem* kezdetű szöveget.¹⁹⁰⁸ A csíksomlyói kancionálén kívül ma nem ismerünk más példát arra, hogy a textust a mise alleluiajához használták volna fel. Az erdélyi énekeskönyv intonációja megegyezik a régi stílusú *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* tételével, és verzusában is nagyon erős a húsvéti és a vízkereszt dallam közötti áthallás. A csíksomlyói kancionále megoldását mégsem tekinthetjük kontrafaktumnak, sokkal inkább régies elemekből új stílusú alleluia formáló, archaizáló alkotásnak.¹⁹⁰⁹

<i>Alleluia.</i>	<i>Alleluia.</i>
<i>Tribus miraculis</i>	<i>Alleluia</i>
<i>ornatum</i>	[surre]xit
<i>diem sanctum colimus</i>	A
<i>hodie stella magos du-</i>	<i>qui posuit</i>
<i>xit ad praeseptum</i>	<i>animam suam</i>
<i>hodie</i>	<i>pro</i>
<i>vinum ex aqua factum</i>	<i>ovibus suis</i>
<i>est ad nuptias</i>	A
<i>hodie</i>	<i>Alleluia</i>
<i>a Iohanne Chri[stus]</i>	[surre]xit
<i>baptizari voluit</i>	*
<i>ut salvaret</i>	<i>Alleluia</i> ^v
<i>nos.</i>	[surre]xit

A *Tribus miraculis ornatum diem* és a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* melodikus rokonsága

A kassai graduále a *Veni electa mea et ponam in te* kommúnis alleluiaát¹⁹¹⁰ szövegvariánssal (*in te ponam*) és deuterus dallammal közli. A szövegváltozatra két augsburgi mintapéldányból másolt pozsonyi miszáléban találtunk példát, a melodikus anyagra viszont nem. Bár az *Alleluia*-intonáció az *O Maria mater Christi montana quae adiisti* reminiscenciája, a verzus dallama inkább a zsolozsmaantifónák, mintsem az alleluia melodikájával rokonítható.¹⁹¹¹

Tritus

incipit	tónus
<i>Ab arce siderum Trop. Ait illa sum ancilla</i>	III ^f
<i>Alter Mariae filius</i>	III ^f
<i>Apprehende arma et scutum</i>	III ^f
<i>Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa</i>	III ^f
<i>Beatus Gallus zelo pietatis armatus</i>	III ^f
<i>Beatus qui lingua sua</i>	III ^c
<i>Beatus vir Laurentius bonum opus operatus est</i>	III ^f
<i>Beatus vir rex Ladislaus qui fulget</i>	III ^f
<i>Beatus vir rex Stephanus qui fulget</i>	III ^f
<i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget</i>	III ^f
<i>Benedic Domine domum istam</i>	III ^f
<i>Candor est lucis aeternae</i>	III ^f

¹⁹⁰⁶ Cantus Index: 007744, CAO-ECE V/A 72, 73, 75, CAO-ECE V/B 324, 325, CAO-ECE VI/A 53, CAO-ECE VI/B 210, CAO-ECE VII/A 72, 73, CAO-ECE VII/B 152.

¹⁹⁰⁷ Dallamtár 40.

¹⁹⁰⁸ Cantus Index: 005184, CAO-ECE V/A 112, 113, CAO-ECE VI/A 69, CAO-ECE VII/A 108, 109.

¹⁹⁰⁹ Dallamtár 22.

¹⁹¹⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 154., 158. és 250. oldalt.

¹⁹¹¹ Dallamtár 43.

incipit	tónus
<i>Candor est lucis aeternae</i>	III f
<i>Candor est lucis aeternae</i>	III f
<i>Candor est lucis aeternae</i>	III f
<i>Candor est lucis aeternae</i>	III f
<i>Candor est lucis aeternae</i>	III f
<i>Concussum est mare</i>	III f
<i>Consolator miserorum</i>	III f
<i>Conversus Iesus ad Mariam</i>	III c
<i>Culminis angelici sublime fastigium*</i>	III f
<i>Dedisti Domine habitaculum</i>	III f
<i>Dico vobis gaudium est angelis Dei</i>	III f
<i>Dilexit Dominus sanctam Annam</i>	III f
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis*</i>	III f/III c
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	III f
<i>Ecce Maria quaerit medicum</i>	III f
<i>Ego sum vitis vera et vos palmites</i>	III f
<i>Elegit Dominus sibi sacerdotem</i>	III f
<i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i>	III f
<i>Fax praecelse deitatis</i>	III f
<i>Felix ex fructu triplici</i>	III f
<i>Felix virgo quasi dum edita</i>	III f
<i>Fundata est domus Domini</i>	III f
<i>Glorificamus te sancta Dei Genitrix</i>	III f
<i>Iesu Christe auctor vitae</i>	III f
<i>Induit me Dominus vestimento salutis</i>	III f
<i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i>	III f
<i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i>	III f
<i>Lauda dulci harmonia Trop. Corde gaude mente plaude</i>	III f
<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est</i>	III f
<i>Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis</i>	III f
<i>Misso Herodes spiculatore</i>	III f
<i>Mons Gargane noli timere</i>	III f
<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	III f
<i>O Baptista Christi testis</i>	III f
<i>O Catherina virgo Christi speciosa</i>	III f
<i>O decus Hispaniae sanctissime Iacobe</i>	III f
<i>O felix Colonia</i>	III f
<i>O gemma pudicitiae</i>	III f
<i>O ingens gregis praemium</i>	III f
<i>O laudanda Christi clementia</i>	III f
<i>O Maria mater pauperum</i>	III f
<i>O pater pie Paule</i>	III f
<i>O praeclara stella maris</i>	III f
<i>O quam digne veneranda est beata Helena</i>	III f
<i>O quam gloriosum est regnum</i>	III f
<i>O Thoma Didyme per Christum meruisti tangere</i>	III f
<i>Os iusti meditabitur sapientiam (minor)</i>	III f
<i>Pastores loquebantur ad invicem</i>	III f
<i>Pie pater Dominice tuorum memor operum</i>	III f
<i>Post partum virgo*</i>	III f
<i>Post partum virgo</i>	III c
<i>Post partum virgo</i>	III f
<i>Post partum virgo</i>	III f
<i>Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt</i>	III f
<i>Qui creavit omnia caelum</i>	III f
<i>Recole virgo Maria virginem parituram</i>	III f
<i>Regina caeli laetare quia quem meruisti</i>	III f
<i>Salvabo populum meum Israel</i>	III f
<i>Salve nobilis virga Iesse Trop. O Maria florens rosa</i>	III f
<i>Salve sancte Ladislai germen dulce</i>	III f
<i>Salve virga Iesse Maria</i>	III f
<i>Sancta Dei famula Elisabeth (maior)</i>	III f
<i>Sancti tui Domine florebut</i>	III f

incipit	tónus
<i>Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus</i>	III f
<i>Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens</i>	III f
<i>Solve Deo terrarum</i>	III f
<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	III c
<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	III f
<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	III f
<i>Specie tua et pulchritudine tua</i>	III c
<i>Sponsa veri Zachariae Elisabeth</i>	III f
<i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>	III f
<i>Tu es Petrus et super hanc petram</i>	III f
<i>Tu es vas electionis sancte Paule praedicator veritatis</i>	III f
<i>Tu virtutum tumba sine felle columba</i>	III f
<i>Ut rosa prae spina prae fulget</i>	III f
<i>Veni Domine et noli tardare</i>	III c
<i>Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem</i>	III f
<i>Virga Iesse floruit*</i>	III f
<i>Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>	III f

Az adventi időre asszignált, *Ait illa sum ancilla* tropussal kiegészített *Ab arce siderum* Mária-alleluia műfaji besorolása képlekeny. Használhatták kancióként, de tropusának egyes szakaszai szekvenciában is feltűnnek (*Ab arce siderea descendens lux aurea*).¹⁹¹² A tételt külföldön szinte kizárólag cseh és lengyel források tartalmazzák.¹⁹¹³ Hazai adatait tíz, mellékhangyományokat reprezentáló, 15–18. századi hangjelzett kéziratban találjuk. A mind szövegében, mind dallamában meglehetősen variábilis tétel legváltozékonyabb része a tropus.¹⁹¹⁴ A magyar és a külföldi lejegyzések alapján úgy tűnik, mintha minden forrás egy kilenc, 8 + 7 szótagszámú sorpárból álló készletből szabadon válogatva állította volna össze saját tropusát. Hat énekeskönyvünk nyolc, kettő csak négy szakaszt használt fel a tropusához. Az előbbieket közül két zágrábi hetedikként olyan szövegrészletet illeszt be (*Ut delicta maledicta...*), melyet eddig más szerkesztésben nem találtunk meg. Utóbbiak a redukált tropus miatt átrendezik a verzus szakaszainak elhelyezését, kettébontva a betét máshol összetartozó első négy sorpárját. A leggyakoribb magyarországi formát külföldön lengyel források tartalmazzák. Két kódexünk (kassai, brassói) notációja (kettőzött hangok, menzurális elemek) és feliratai (*organum–chorus*) ritmizálást és egyszerű organuménekletet sejtetnek. A tropus dallama, más szöveggel, nálunk három alleluiában is ismétlődik.¹⁹¹⁵

versszakok	források		
	1., 2., 6., 8. 3., 7. 4., 5. ¹⁹¹⁶		
A <i>Ab arce siderum</i> Gabriel intonuit, verbum missum divinitus Mariae concinuit.	A	A	A
1. <i>Ait illa: Sum ancilla, puella humillima</i>	1.	1.	1.
2. <i>Regis huius, defers cuius mandata salubria.</i>	2.	2.	2.
		B	
3. <i>Ut ancillae mandat ille de superna curia,</i>	3.	3.	3.
4. <i>Fiat parens, licet carens coniugali copula.</i>	4.	4.	4.

¹⁹¹² AH 20:166, AH 8:13–14, Missale Viburgense 1500.

¹⁹¹³ MMAe VIII 5, 577 (öt cseh, közülük egy huszita, egy utraquista), PL-Kj 1267, PL-Kk 42, PL-Kk 45, PL-Kk 46, PL-LZa s. sign. (csak a verzus első mondata), MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissPlock 1520. Pikulik, J. 1984, 83–90. Cantus Index: g02811. Usuarium: Avranches, Bayeux, Évreux.

¹⁹¹⁴ Lásd: MSH 5 II/90. Dallamtár 75.

¹⁹¹⁵ *Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via, Ave virgo sacra Barbara Trop. O beata sponso grata, Lauda dulci harmonia Trop. Corde gaude mente plaude.*

¹⁹¹⁶ 1.=H-Bn 172a, 2.=H-Bu A 114, 3.=H-Efkö I. 3a, 4.=HR-Zu MR 6, 5.=HR-Zu MR 52, 6.=RO-Sb 759, 7.=TR-Itks 68, 8.=CantCsik.

versszakok	források		
B Ad haec verba non superba, sed mire fragrantia, mox intravit lux divina Mariae praecordia.	B	C	B
5. Ergo pia, o, Maria, te laudantes poscimus,	5.	—	5.
6. ora Patrem, nam te matrem Natus audit optimus!	6.	—	6.
7. Ut delicta maledicta nostra tollat omnia,	—	—	7.
8. Hora mortis da, ut fortis sit cordis contritio,	7.	—	—
9. ne damnemur, sed laetemur in caelesti patria!	8.	—	8.
C Amen dicat mente tota plebs cruore Christi lota, ut sit semper sine nota, amen dicant omnia!	C	—	C

Az *Ait illa sum ancilla* tropus szövege és elosztása

János apostol májusi ünnepére csak két graduálénk (felvidéki, brassói) és két kéziratos misszálénk (nagyszebeni, gyergyói) közöl proprium alleluiát. Az *Alter Mariae filiust* Schlager három forrásból (két német, egy cseh) adatolja, amit mi egy regensburgi kézíráttal egészíthetünk ki.¹⁹¹⁷ A verzus vége (*divitatus*) az *Alleluia*-intonáció egészét, a harmadik sor eleje (*Iohannes*) csak egy részletét idézi. A *sub cruce editus c* kadenciás dallamát a *filiolis* variálan, *f* zárattal ismétli meg.¹⁹¹⁸

A 14. század végétől a liturgikus forrásokban egyre gyakrabban szerepelt a *Contra paganos* vagy *Contra Turcos* votívmise, mely később – különböző kidolgozottsági fokban és eltérő tételrenddel – a szerkönyvek quasi állandó részévé vált. A misszálék többsége csak három könyörgést közölt erre az alkalomra, melyeknek szövege, összeállítása csupán kis mértékben variálódott a különböző hagyományokban. Ha a mise énektételeit is megadták, azokat kivétel nélkül a temporále különböző helyeiről emelték át. Kiválasztásukban jelentős különbségek mutatkoztak, melyek később sem tűntek el. Nem terjedt el egy általánosan, széles körben elfogadott összeállítás, a mise énekrendje nem vált egységessé. A brassói graduále és a csíksomlyói kancionále propriumtételeinek a szövegeihez, a korabeli gyakorlattal ellentétben, nem a misekönyv, hanem – két kivételtől eltekintve – a breviárium szolgált kiindulópontul.¹⁹¹⁹ Az évközi időben olvasott históriák rezponzóriumai váltak misetételekké akár úgy, hogy eltérő ciklusok darabjainak részleteit illesztették össze, attól sem riadva vissza, hogy a szövegeket aktualizálják, a mise tematikájához igazítsák. Ugyanezeket a tételeket – köztük az *Apprehende arma et scutum* alleluiát – csak egy 1506 körüli krakkói graduáléban, valamint a plocki és a német lovagrendi nyomtatott misekönyvben találtuk meg jelentős szöveg- és dallamvariánssal.¹⁹²⁰ Misszáléink közül csak egy, a zágrábi egyházmegye területén fekvő ágostonos kolostor számára Lengyelországban másolt kódex tartalmazza a sorozatot. Az alleluia kiegyensúlyozott, nóna ambitusú (*C–d*), motívumismétlő (*et afflige–prosterne*, [faci]entes–[super]biam) dallama az új stílusú antifónák dallamvilágát idézi.¹⁹²¹

Az *Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa* Anna-alleluiát ma csak a 16. századi brassói graduáléból ismerjük. A verzus két sorának szövege (*ex qua surgunt tres puellae omnes dictae maris stellae*) feltűnő hasonlóságot mutat az ugyanebben a kéziratban szereplő, jelenleg máshonnan nem dokumentálható *Hymnus Deo laudis detur* szekvencia textusával. A verzus indítása (*ave*) és az *omnes dictae maris stellae* szakasz az *O consolatrix pauperum Maria* melodikáját idézi.¹⁹²²

¹⁹¹⁷ MMAe VIII 30, 583, D-Mbs 14623.

¹⁹¹⁸ Lásd: MSH 5 II/156. Dallamtár 138.

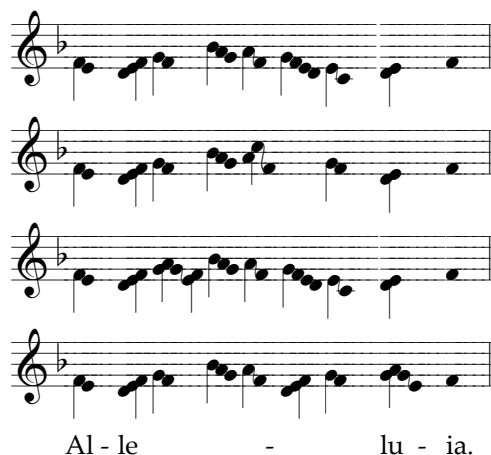
¹⁹¹⁹ introitus: *Salvator noster aspice Deus*, graduále: *Domine refugium factus es nobis*, verzus: *Domine Deus qui conteris bella*, alleluia: *Apprehende arma et scutum*, offertórium: *Congregatae sunt gentes*, kommúnió: *Domine rex omnipotens*.

¹⁹²⁰ PL-Kk 42 f. 99^v–103^v, MissODT 1499 f. 242^r–243^v, MissPlock 1520 f. 270^v.

¹⁹²¹ Lásd: MSH 5 II/129. Dallamtár 112.

¹⁹²² Dallamtár 61.

Elenyésző azoknak a magyarországi szerkönyveknek a száma, melyeknek korpuszában nem szerepel Gallus október 16-i miséje.¹⁹²³ Forrásaink – két kivétellel – mindig kommúnis anyaggal emlékeznek meg a svábföldi szentről. A 14. és a 18. századi zágrábi graduále – a déli püspökség misszáléival ellentétben – viszont egy unikális, ma más forrásból nem dokumentálható proprium alleluiát ír elő az ünnepre.¹⁹²⁴ A *Beatus Gallus zelo pietatis armatus*nak csak a kezdete azonos a szent hazai forrásokban is feljegyzett zsolozsmájának egyik rezponzóriumával.¹⁹²⁵ Az *Alleluia*-intonáció, mely a verzus elején (*beatus Gallus*), részlete pedig az első sor zárlatában ([*pie*]tatis armatus) is megjelenik, a *Pascha nostrum immolatus est*tel és kontrafaktumaival,¹⁹²⁶ valamint három másik tétellel köti össze a Gallus-alleluiát.

Csíksomlyói kancionále: *Fundata est domus Domini*

Újhelyi pálos graduále: *O pie pater Paule*

14. századi zágrábi graduále: *Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens*

14. századi zágrábi graduále: *Beatus Gallus zelo pietatis armatus*

Az 1719-ben másolt zágrábi graduále május-júniusi ünnepeket tartalmazó oldalának szélére szentté avatása, 1729 után jegyezheték le Nepomuki János *Beatus qui lingua sua* alleluiáját. A nyilvánvalóan a szent élettörténetére reflektáló, a közép- és az újkori liturgikus forrásokban ismeretlen ószövetségi textus *c-re* írt tritus dallama előzmény és párhuzam nélküli.¹⁹²⁷

A *Levita Laurentius bonum opus operatus est* Lőrinc-verzust Schlager csak régi stílusú dallamokkal dokumentálja.¹⁹²⁸ Ugyanakkor négy énekeskönyvünk három új stílusú melodikus anyaggal (egy kontrafaktum, két önálló) társítja a textust, de azokat sohasem egyedülként, hanem mindig egy régi stílusú tétel mellett közlik. A szepesi graduále az egyetlen, melyben az új megzenésítés első helyen, és *Beatus vir Laurentius bonum opus operatus est* incipittel szerepel. Jelenleg párhuzam nélküli dallama a tónusra jellemző formulákból (*bonum*–[*paupe*]ribus, *Laurentius*–*crucis*–*ecclesiae*) és skálázó-szekvenciázó szakaszokból építkezik.¹⁹²⁹

László király napjára a 14. és a 18. századi zágrábi graduále a ritka *Beatus vir rex Ladislaus qui fulget* alleluiát egy önálló tritus dallammal notálja.¹⁹³⁰ A két énekeskönyv adata azért meglepő, mert a déli egyházmegye egyetlen kéziratot vagy nyomtatott misekönyvet sem ad proprium tételt a püspökség alapítójának ünnepére. Bár a dallam semmiképpen sem tekinthető kontrafaktumnak, ám karakteres dallamfor-

¹⁹²³ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 318, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 665, SK-BRsa 67.

¹⁹²⁴ Lásd: MSH 5 II/130. Dallamtár 113.

¹⁹²⁵ Cantus Index: 006210, CAO-ECE V/B 268, CAO-ECE VI/B 128, CAO-ECE VII/B 118.

¹⁹²⁶ *Benedicamus Patrem et Filium, Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae, Sancte rex Stephane succurre nobis, Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum.*

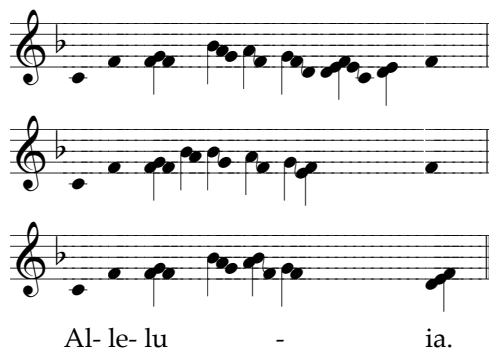
¹⁹²⁷ Dallamtár 78.

¹⁹²⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 185., 215., 217. és 287. oldalt.

¹⁹²⁹ Dallamtár 110.

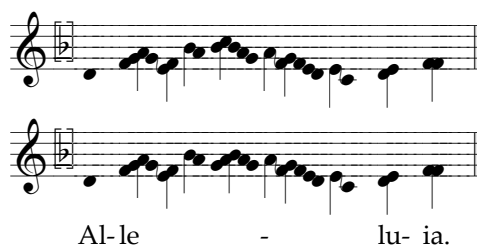
¹⁹³⁰ A tétel hazai elterjedtségéről, liturgikus asszignációjáról, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 200. oldalt.

dulatai, a melodikus anyag felépítése, kontúrjai mögött a *Virga Iesse floruit* megoldásai sejlenek fel. Az *Alleluia*-intonáció szignálszerű *c-f-b* indítása a Mária-tétel mellett más darabokkal is összeköti a László-alleluiát, melynek egyes szakaszai nem a pontos megfelelés, hanem a dallamalkotás elve alapján állíthatók párhuzamba a *Virga Iesse floruit*tal (*immortalitatem-pacem terris reddidit, gaudet in aeternum—in se reconcilians, in paradiso—ima summis*).¹⁹³¹

Missale Notatum Strigoniense: *Virga Iesse floruit*
 14. századi zágrábi graduále: *Beatus vir rex Ladislaus qui fulget*
 Futaki-graduále: *Candor est lucis aeternae*

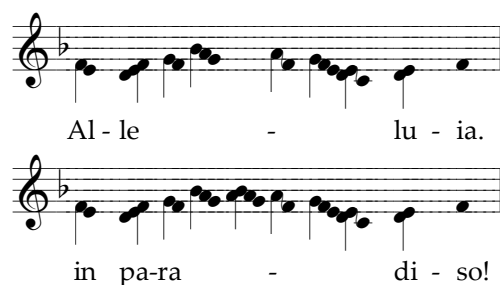
Az előző, quasi kommúnis szöveg István király ünnepére alkalmazott változata sok szempontból hasonlít a László-tételhez. A *Beatus vir rex Stephanus qui fulget* ma csak a Futaki-graduáléból, Kálmáncsehi Domonkos szerkönyvéből és az esztergomi nyomtatványokból adatolható. A Futaki-kódex hosszú melizmákkal dúsított István király-tételének első szakasza szintén a *Virga Iesse floruit*tal rokonítható, a darab melodikus kapcsolatai azonban összetettebbek. Míg az *Alleluia*-intonáció a Mária-tételnek a Bakócz- és a patai graduáléban szereplő variánsával, addig a verzus az István-tételnél jóval visszafogottabb melizmatikájú *Virga Iesse floruit*nak az esztergomi missale notatummal jellemezhető gyakoribb formájával mutat hasonlóságot. A Futaki-kézirat versének eleje (*beatus vir*) az intonációt ismétli, a *rex Stephanus* a *Iesse floruit* elemeit idézi, a verset záró *in paradiso* pedig a Gallus-tételnél tárgyalt *Alleluia* dallamát kapja.¹⁹³²

Bakócz-graduále: *Virga Iesse floruit*
 Futaki-graduále: *Beatus vir rex Stephanus qui fulget*

¹⁹³¹ Lásd: MSH 5 II/144a, II/146. Dallamtár 127a, 129.

¹⁹³² Dallamtár 135.

Csíksomlyói kancionále: *Benedicamus Patrem et Filium, Fundata est domus Domini*
Futaki-graduále: *Beatus vir rex Stephanus qui fulget*

Az erdélyi graduále *Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget* László-tételének melodikus anyaga a középkorvégi dallamstílus és a tónus egyes elemeit felhasználó, párhuzam nélkül álló kompozíció. Az *Alleluia*-intonáció és a verzus befejezése (*in paradiso*) a *Pascha nostrum immolatus est* azonos pontjainak többé-kevésbé variált ismétlése. Jellegzetes és tipikus a *gaudet* szó *c*-től *f*-ig meredeken felfutó, majd onnan az alaphangig szekvenciázva oktávot ereszkedő nagy melizmája,¹⁹³³ melynek pontos megfelelője a *Salve decus angelorum salus orbis*ban (*nasci nobis ut prodesse*), variánsai pedig több más alleluiaiban is feltűnnek, leggyakrabban az utolsó előtti, elvértve a záró dallamsorban.¹⁹³⁴

A templomszentelési *Benedic Domine domum istam* három 15–16. századi énekeskönyvünkben és a pécsi nyomtatványokban szerepel. A szöveg – az alleluia utolsó, *ut cuncta se beneficia* kezdetű szakasza nélkül – a dedikációs zsoltosma antifónájaként és/vagy rezponzóriumaként egész Európában és Magyarországon valamennyi úzusában ismert volt.¹⁹³⁵ Alleluiaként eddig csak három francia nyomtatott misszáléban bukkantunk a nyomára. Mindhárom csak a textus első harmadát (*Benedic, Domine, domum istam, quam aedificavi nomini tuo*) jelöli ki erre a funkcióra.¹⁹³⁶ Hangjelzett forrásaink dallamának ambitusa szélsőségesen tág (oktáv + kvint). Rendhagyó a melodikus anyag abból a szempontból is, hogy egyetlen egy *f* zárlat sem szerepel benne, az intonáció és – egy *g* belső kadencia kivételével – a verzus valamennyi sora *c*-n zár.¹⁹³⁷

A transfigurációs *Candor est lucis aeternae* tizenkét notált forrásunkban nyolc különböző új stílusú dalmot (egy protus, hét tritus) kapott.¹⁹³⁸ Az *f* tónusúak közül csak egy kontrafaktum. Az újhelyi pálos graduále önálló melodikus anyagának mintája és párhuzama jelenleg nem ismert. Intonációjának, verzusának és záró sorának indítása (*fedecdef*) más alleluiaiban is feltűnik.¹⁹³⁹ A vers középső része két szakasz variált ismétlése, az első zárlatának *c-f* módosításával (*speculum–et imago, sine macula–bonitatis*).¹⁹⁴⁰

Szintén unikális a premontrei kancionále tritus dallama, melyben két szakasz, illetve részlet feleltethető meg egymásnak (*alleluia–candor est lucis, aeternae–[i]mago*).¹⁹⁴¹ A Futaki-graduále változata, mely jelenleg sem magyar, sem külföldi forrásból nem adatolható, a *Virga Iesse floruit Alleluia*-intonációját idézi. Verzusának rendezőelve azonos az újhelyi pálos kéziratéval (*speculum–[i]mago, sine macula–bonitatis*) azzal a különbséggel, hogy itt a második szakasz zárata változik meg a variált ismétléssel (*a-f*). A premontrei és a Futaki-forma között az *et i[mago]* *c-f* kvintugrása teremt laza kapcsolatot.¹⁹⁴²

¹⁹³³ Dallamtár 118.

¹⁹³⁴ *Benedicamus Patrem et Filium (eum), Pascha nostrum immolatus est (sinceritatis), Post partum virgo (permansisti), Prophetiae sancti praedicaverunt (nasci Salvatorem), Sancte rex Stephane succurre nobis (sollemnitate), Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum (obtinēbat)*, stb.

¹⁹³⁵ Cantus Index: 001685, 006235, CAO-ECE V/A 232–235, CAO-ECE VI/A 123–124, CAO-ECE VII/A 222–225.

¹⁹³⁶ Cantus Index: g02511, Missale Cathalaunense (Châlons-en-Champagne) 1509, Missale Claromontense et Sancti Flori (Clermont-Ferrand) 1492, Missale maioris monasterii Turonensis (Tours) 1508.

¹⁹³⁷ Lásd: MSH 5 II/166. Dallamtár 146.

¹⁹³⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 234. és 288. oldalt.

¹⁹³⁹ *Ab arce siderum, Ave benedicta Maria Iesu Christi mater, Ave virgo sacra Barbara, Consolator miserorum, Lauda dulcis harmonia, Tu es Petrus et super hanc petram.*

¹⁹⁴⁰ Dallamtár 77.

¹⁹⁴¹ Dallamtár 82.

¹⁹⁴² Dallamtár 128.

Három, más hagyományban szintén ismeretlen dallamot két-három énekeskönyvünk is tartalmaz. A Bakócz-graduále egyik megoldása egy késői zágrábi kéziratban ismétlődik, a másik Szalkai László esztergomi érsek sárospataki iskoláskönyvében, az erdélyi pedig a patai és a brassói énekeskönyvben. A Bakócz-kódex és a zágrábi graduále tétele elsősorban a szótagok elosztásában tér el egymástól,¹⁹⁴³ a két érseki forrás pedig az *f*, illetve *c* lejegyzésben. Az utóbbi dallamalakot a rendkívül tág ambitus (oktáv + kvint), és a nagy hangközugrások (szext, szeptim, oktáv) is elválasztják a többi kompozíciótól.¹⁹⁴⁴ Melodikusan jóval visszafogottabb, de a szöveghelyezésben változékonyabb a három periferiális kódexünkben szereplő forma.¹⁹⁴⁵

A Bakócz-graduále a *Concussum est mare et contremuit terra* Mihály-verzust¹⁹⁴⁶ először az általánosan ismert régi stílusú dallamával, majd egy olyan új stílusú tritus melodikus anyaggal közli, melyet eddig más forrásban nem találtunk meg. A nagy hangközugrásoktól, a széles ambitust átfogó szekvenciáktól és skáláktól mentes melodikus anyag felépítése, a dallamalkotás módja, az egymást sűrűn követő nagy belső melizmák (*mare et contremuit*) a tételt egy másik Mihály-vers, a *Culminis angelici sublimis fastigium* késői leszármazottjává avatják. A komponista többször visszaidézi a tétel indítását. Az intonáció a verzus elején (*concussum est*), a jubilus részletei pedig nagy melizmákban (*tremuit*, [*descen*]debat) és a *de caelo* szavaknál köszönnek vissza.¹⁹⁴⁷

Hogy a *Consolator miserorum* Vencel-alleluia¹⁹⁴⁸ melodikus anyaga mennyire instabil volt, azt nálunk a zágrábi graduálék lejegyzései bizonyítják. A közös tételek esetében egyébként feltűnően, szinte hangról hangra azonos 14. és 18. századi énekeskönyvek közül a korábbiiban egy protus, a későbbiben pedig egy tritus dallammal szerepel a szöveg. Jelenleg mindkét megoldás csak ezekből a kéziratokból ismert. A belső szakasz- vagy motívumismétlésektől tartózkodó *f* változat csak az intonáció tipikus, más tételekben is elhangzó *fedecdef* nyitóformuláját használja fel újra a verzus elején (*consolator*) és végén (*martyr pie*).¹⁹⁴⁹

A magyarországi szerkönyvek közül csak az Ulászló-graduále és a heltai misszále tartalmazza Mária Magdolna *Conversus Iesus ad Mariam* alleluiaját, melyet külföldön szinte kizárólag német források közöltek.¹⁹⁵⁰ Az Ulászló-kódex az általánosan ismert tritus dallamot notálja, de nem *f*, hanem – az énekeskönyvek közül egyedülként – *c* lejegyzésben.¹⁹⁵¹ A verzus nagy része az *Alleluia*-intonáció (*conversus Iesus, in pace*) és a jubilus (*ad Mariam dixit ei*) melodikus anyagát látja el szöveggel.¹⁹⁵²

Két zágrábi graduále *Dedisti Domine habitaculum* kezdetű Kelemen-alleluiaját eddig csak két francia és egy svájci nyomtatott misszáléban találtuk meg.¹⁹⁵³ Bár a textus ebben a funkcióban szinte teljesen ismeretlen, kantikumantifónaként és rezponzóriumként a középkori Európa valamennyi hagyománya használta.¹⁹⁵⁴ Énekeskönyveink a terjedelmes szöveget egy mértéktartó, hosszú skáláktól, szekvenciáktól, hirtelen gesztusoktól mentes, végig *f-a-c-f* főhangokra épülő dallammal adják.¹⁹⁵⁵

A középkorban a liturgikus könyvek közül elsősorban misszálékban kaptak helyet a meghatározott célra – különféle testi-lelki szükségletek, különleges szándékok, nyilvános alkalmak, közügyek, stb. – bemutatott votívmisék. Bár nem vált általános és elterjedt gyakorlattá, de az 1400-as évektől közülük néhány graduálékban is felbukkant. A magyarországi énekeskönyvekben – jellemzően a késői és/vagy mellék hagyományokat (Felvidék, Erdély) képviselő kéziratokban – négy, többnyire stabil összeállítású

¹⁹⁴³ Dallamtár 81a–b.

¹⁹⁴⁴ Dallamtár 79.

¹⁹⁴⁵ Dallamtár 134.

¹⁹⁴⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 215. oldalt.

¹⁹⁴⁷ Dallamtár 97.

¹⁹⁴⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 300. oldalt.

¹⁹⁴⁹ Dallamtár 80.

¹⁹⁵⁰ MMAe VIII 123, 616, A-KN CCI 588, CH-SGs 338, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 376, H-Efkö II. 515, H-SY Cod. 2, MissAugs 1510, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissMagd 1503, MissNaum 1501, MissOSB 1481, MissOSB 1498, MissSalz 1498, MissSchwerin 1480. Cantus Index: g02884. Usuarium: Eichstätt, Hamburg, Kamień Pomorski, Koppenhága, Lund, Meissen, Minden, Ratzeburg, Strängnäs, Viborg.

¹⁹⁵¹ Bár az Ulászló-graduále szerepel a *Conversus Iesus ad Mariam* forrásai között, Schlager nem említi a transzpozíciót. Lásd: MMAe VIII 616–619.

¹⁹⁵² Dallamtár 130.

¹⁹⁵³ MissGenf 1508. Usuarium: Bordeaux, Mende.

¹⁹⁵⁴ Cantus Index: 002132, 006402, CAO-ECE V/B 168, CAO-ECE VI/B 139–140, CAO-ECE VII/B 132–133.

¹⁹⁵⁵ Dallamtár 145.

votívmise tűnik fel: az Úr szenvedéséről/Krisztus öt sebééről, a töviskoronáról, a pogányok ellen, pestis ellen. És noha a bűnök bocsánataért felajánlott szertartás – alig variálódó, az egyházi év más miséiből összeválogatott énekkreddel¹⁹⁵⁶ – elengedhetetlen eleme volt a misszáléknak, kóruskönyveink közül csak három (felvidéki, zágrábi, Futaki-graduále) tartalmazza. A Futaki-kódex szerkesztője teljesen egyéni megoldással él, amikor a *Dico vobis gaudium est angelis Dei* kommúnió szövegét kibővíti (*quam super nonaginta novem iustis, qui non indigent paenitentia*), és *alia* alleluiaiként használja fel. Az így összeállított, szokatlanul terjedelmes, a finális fölötti oktávban tartott, szekvenciázó fordulatokat megszővegező tételnek ma sem hazai, sem külföldi megfelelőjét nem ismerjük.¹⁹⁵⁷

Az Anna ünnepére jegyzett *Dilexit Dominus sanctam Annam* alleluia egyetlen hazai forrása az 1719-ben másolt zágrábi graduále. A tétel néhány 14–16. századi külföldi kéziratot feljegyzését több, főként német és ibériai nyomtatott adat követi.¹⁹⁵⁸ A szöveget Schlager két tritus dallammal ismeri. *Felix es sacra virgo Maria* kontrafaktumként egy freiburgi, önálló melodikus anyaggal két bambergi kéziratból idézi. Bár a zágrábi énekeskönyv teljes dallama eddig más forrásban nem bukkant fel,¹⁹⁵⁹ intonációjának létezik – szinte hangról hangra azonos – párhuzama: a László király temetésének ünnepére készült, kizárólag a déli püspökség két graduáléjában szereplő *Salve sancte Ladislave germen dulce* verzust keretező *Alleluia*.¹⁹⁶⁰ Az egyezést talán a két ünnepnap közelsége (július 26 és 29), és a tételek megalkotásának egyidejűsége okozhatja.

A *Dorsa eorum plena sunt oculis* evangélista-alleluiának azt a dallamát, melyet a kassai graduále Máté apostol napjára ír elő, eddig más hazai vagy külföldi forrásban nem találtuk meg.¹⁹⁶¹

Ugyanígy jelenleg kizárólag az 1719-es zágrábi kóruskönyvből ismerjük Mária Magdolna *Ecce Maria quaerit medicum* tételét, mely a *Maria haec est illa cui dimissa sunt* után, *Quandoque propter solemnitatem* rubrikával szerepel. Az *Alleluia*-intonáció, mely a verzus elején (*ecce Maria*) és végén (*vade in pace*) is megjelenik, az apostolok *Isti sunt amici Dei qui viventes in carne* indításával rokon.¹⁹⁶²

Az *Ego sum vitis vera et vos palmites* a húsvéti időbe eső szentek zsoltosmájának rezponzóriumaként volt ismert egész Európában, és Magyarországon is.¹⁹⁶³ Alleluiaiként külföldről ma kizárólag a 11. századi saint-yrieix-i bencés graduáléból dokumentálható egy régi stílusú *d* dallammal.¹⁹⁶⁴ Három zágrábi énekeskönyvön kívül nálunk egy szepességi misszálé és az ultramontán nyomtatvány tartalmazza. Az új stílusú tételekhez képest visszafogott, az *f* alaphang feletti oktávot kitöltő dallamban az általános gyakorlatnak megfelelően a verzus eleje és vége az *Alleluia*-intonációt idézi.¹⁹⁶⁵

A Futaki-graduále szövegvariánssal (*Elegit Dominus sibi sacerdotem*) és egy, ma máshonnan nem adathozható önálló tritus dallammal közli az *Elegit te Dominus sibi in sacerdotem* hitvalló-alleluiát.¹⁹⁶⁶ Az intonációt és a verzust indító *d fgagf* motívum a szintén csak ebben a kódexben szereplő *Beatus vir rex Stephanus qui fulgettel*, és azon keresztül a *Virga Iesse floruit* Bakócz-kódex-féle változatával, az *in popu(lo)* karakteres *c-f-c* ingája pedig az *O consolatrix pauperum Mariaval* (*quos tu de*) kapcsolja össze a tételt.¹⁹⁶⁷

¹⁹⁵⁶ introitus: *Si iniquitates observaveris Domine/Misereris omnium Domine*, graduále: *Propitius esto Domine peccatis nostris*, alleluia: *Deus iudex iustis fortis/Ostende nobis Domine*, offertórium: *Sicut in holocausto arietum/Miserere mihi Domine secundum magnam*, kommúnió: *Amen dico vobis quicquid orantes/Dico vobis gaudium est angelis Dei*.

¹⁹⁵⁷ Dallamtár 141.

¹⁹⁵⁸ MMAe VIII 146, 625, 639, PL-CZ s. sign., MissAugs 1510, MissBam 1507, MissÉvora 1509, MissHavel 1489, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissTar 1500, MissVal 1492, MissVerdun 1491, MissWürz 1495, MissZar 1498. Usuarium: Barcelona, Burgos, Córdoba, Cuenca, Elne, Embrun, Gap, Girona, Gniezno, Huesca, Jaén, La Seu D'Urgell, Lleida, Mâcon, Palma de Mallorca, Pampalona, Tarragona, Toledo, Vic.

¹⁹⁵⁹ Dallamtár 56.

¹⁹⁶⁰ Dallamtár 57.

¹⁹⁶¹ Dallamtár 142.

¹⁹⁶² Dallamtár 101.

¹⁹⁶³ Cantus Index: 006634, CAO-ECE V/B 60, CAO-ECE VI/B 56, CAO-ECE VII/B 165.

¹⁹⁶⁴ KatSchlag 1, MMAe VII 161, 557, Cantus Index: g04209.

¹⁹⁶⁵ Lásd: MSH 5 II/82. Dallamtár 66.

¹⁹⁶⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 184. és 256. oldalt.

¹⁹⁶⁷ Dallamtár 136.

A kassai graduále jelenleg párhuzam nélküli *Exsultent iusti in conspectu Dei*¹⁹⁶⁸ vértanú-tételének kezdete és verzusának vége viszont a *Virga Iesse floruit* esztergomi misekönyvben szereplő intonációjának elejét idézi.¹⁹⁶⁹

Az Ulászló-graduále *Fax praecluse deitatis* Mária-tételének szövegét eddig csak két 15. századi misekönyvben (egy-egy olmtüzi és prágai) találtuk meg.¹⁹⁷⁰

Veronai Péter *Felix ex fructu triplici* alleluiáját kizárólag domonkos és zágrábi szerkönyveink tartalmazzák. A koldulórendi vértanú tételét mind a zágrábi, mind a külföldi – főként ibériai – szekuláris úzusok nyilvánvalóan a domonkosoktól vették át.¹⁹⁷¹ A szöveg a délnyugat-európai hagyományokban olyan népszerű volt, hogy minimális változtatással Anna ünnepére is alkalmazták.¹⁹⁷² Az alleluia egyetlen magyarországi hangjelzett forrása, az Apponyi-kancionále a domonkos normálkönyv dallamát ismétli egy apró szövegi-zenei változtatással (*elegit/legit*).¹⁹⁷³

Egy esztergomi és egy zágrábi misszáléba utólag jegyezték be Mária bemutatásának miséjét, és annak *Felix virgo quae nondum edita* alleluiáját. Ezeket a kiegészítéseket a pálos és a zágrábi nyomtatványok, valamint a déli püspökség 1719-ben másolt graduáléjának közlései követik. Külföldön az összeállítás előbb kisszámú, elsősorban német, cseh, morva és lengyel kéziratokban tűnik fel, majd az európai úzusok nyomtatott misekönyveinek stabil elemévé válik.¹⁹⁷⁴ Az alleluiát Schlager német és cseh forrásokból, öt dallammal – két önálló, három kontrafaktum – adatolja,¹⁹⁷⁵ ám ezek között nem szerepel a zágrábi graduále megoldása, mint ahogy *Felix virgo quasi dum edita* szövegvariánsa sem, melyet eddig csak a püspökség nyomtatványában találtunk meg.¹⁹⁷⁶

A patai, a csíksomlyói és a Medvedics-énekeskönyvek egy olyan önálló tritus dallammal társítják a rendkívül ritka *Fundata est domus Domini* dedikációs textust,¹⁹⁷⁷ melynek párhuzama jelenleg nem ismert. Az *Alleluia*-intonáció a *Pascha nostrum immolatus est*tel jellemezhető tételcsoport megoldását idézi,¹⁹⁷⁸ a verzus melodikus anyaga pedig túlnyomórészt ennek, és egy rövidebb motívumnak a kitaró ismételtetése.¹⁹⁷⁹

¹⁹⁶⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 256. oldalt.

¹⁹⁶⁹ Dallamtár 126.

¹⁹⁷⁰ MMAe VIII 396, 749, CZ-OLu M III 6 f. 307v, CZ-Pn I A 46 f. 307v. Dallamtár 69.

¹⁹⁷¹ MMAe VIII 177, 641, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissTurku 1488. Cantus Index: g03230. Usuarium: Astorga (Anna), Barcelona, Bayonne, Gap, Girona, Lleida (+ Margit), Mâcon, Marseille, Oviedo (Anna), Palma de Mallorca, Strängnäs, Uppsala, Viborg.

¹⁹⁷² *O felix ex fructu triplici, sed magis ex deifico, qui virtute multiplici dono pollet mirifico*: MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissOrense 1494, MissSal 1533, MissSeg 1500.

¹⁹⁷³ Dallamtár 68.

¹⁹⁷⁴ A-Gu 17, CZ-Bam II, CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-Pn I A 46, D-Mbs 14623, H-Bn 93, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-Kk 6, PL-Kk 44, PL-Łza s. sign., PL-WRu B 1714, PL-WRu M 1194, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissBas 1479, MissBas 1488, MissBrand 1494, MissChur 1497, MissGenf 1508, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMainz 1482, MissNaum 1501, MissNid 1519, MissOCarm 1490, MissODT 1499, MissOl 1488, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoitiers 1498, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSal 1533, MissSéez 1500, MissSeg 1500, MissStrass 1486, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissTurku 1488, MissVerdun 1491, MissWorms 1490, MissWro 1483, MissWro 1499, MissWürz 1495. Forbes, A. P. 1864, 478, Pikulik, J. 1984, 157–163. Cantus Index: 507014. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Aosta, Arles, Auxerre, Barcelona, Bressanone, Calahorra, Chartres, Cuenca, Eichstätt, Embrun, Granada, Kamień Pomorski, Köln, Konstanz, Koppenhága, Langres, Lebus, Lidzbark Warminski, Lleida, Lübeck, Lund, Marseille, Meißen, Mende, Merseburg, Metz, Münster, Nantes, Noyon, Palma de Mallorca, Rodez, Schleswig, Sigüenza, Soissons, Tarazona, Tarentaise, Tarragona, Toul, Utrecht, Valladolid.

¹⁹⁷⁵ MMAe VIII 178 (hét német), 179 (három cseh), 640 (cf. *Felix es sacra virgo Maria*: három német), 642–643, 796 (cf. *Sponsa veri Zachariae Elisabeth*: három cseh), 829 (*Virga Iesse floruit*: hat német).

¹⁹⁷⁶ Dallamtár 71.

¹⁹⁷⁷ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegvariánsairól, melodikus anyagairól lásd a 161. oldalt.

¹⁹⁷⁸ Lásd a 289–291. oldalt.

¹⁹⁷⁹ Lásd: MSH 5 II/132. Dallamtár 115.

Al - le - lu - ia do - mus
 Fun - da - ta est su - per [verticem]
 mon - ti - um su - per [omnes]
 col - les

Csíksomlyói kancionále: *Fundata est domus Domini*

A csíksomlyói kancionále a karácsonyi időszakra asszignálja a *Glorificamus te sancta Dei Genitrix Mária-alleluiát*. A textus, leggyakrabban *Glorificamus te Dei Genitrix quia ex te natus est* szövegváltozattal, egész Európában és Magyarország valamennyi hagyományában ismert volt, de nem alleluiként, hanem zsolozsmaantifónaként.¹⁹⁸⁰ A szöveget misetételként eddig más forrásban nem találtuk meg, mint ahogy önálló tritus dallamára vagy annak melodikus rokonára sem bukkantunk.¹⁹⁸¹

Öt 16–17. századi énekeskönyvünk mellett csak Kálmáncsehi Domonkos New Yorkban őrzött kódexe és az esztergomi nyomtatott misszálék egymást követő kiadásai tartalmazzák a külföldi forrásokból jelenleg nem dokumentálható *Iesu Christe auctor vitae* Katalin-alleluiát.¹⁹⁸² A mértéktartó, c'-c'' oktáv között mozgó tritus dallam a verzus elején és végén (*Iesu Christe, tuere*) megismétli az *Alleluia*-intonációt.¹⁹⁸³

Az *Induit me Dominus vestimento salutis* Európa és Magyarország minden úzusában a szüzek (Ágnes, Ágota, Luca, stb.) ünnepnapjára összeállított zsolozsma matutinumának rezponzóriumaként szerepelt.¹⁹⁸⁴ A felvidéki és a két brassói graduálén kívül csak két nagyszebeni és egy gyergyói misekönyv jegyzi alleluiként a textust. A szövegnek erre a funkcióváltására más forrásban eddig nem találtunk példát.¹⁹⁸⁵

Úgy tűnik, hogy az apostolok vagy vértanúk kommúnis *Isti sunt amici Dei qui viventes in carne* tételét a külföldi tradíciók nem ismerték.¹⁹⁸⁶ Magyarországon öt hangjelzett kézirat, zágrábi és esztergomi misszálék (tizenöt), valamint a déli püspökség nyomtatványa tartalmazza. A két esztergomi és a két zágrábi énekeskönyv tritus dallama olyan jelentős mértékben eltér a csíksomlyói kancionále változatától, hogy mindkét zenei megoldás önálló tételnek tekinthető. Míg a többségi forma¹⁹⁸⁷ az *Alleluia*-intonáció, a dalamalkotás, a melizmakezelés és a szillabikus részletek révén a *Recole virgo Maria virginem parituram* és az *Ecce Maria quaerit medicum* közeli rokona, addig a csíksomlyói jelenleg csak zágrábi énekeskönyvekből ismert tételekhez áll közel (*Dilexit Dominus sanctam Annam, Dorsa eorum plena sunt oculis, O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere, Salve sancte Ladislave germen dulce*).¹⁹⁸⁸

Jelenleg kizárólag két 18. századi zágrábi énekeskönyvből ismerjük Jeromos tropizált (*Corde gaude mente plaude*) *Lauda dulci harmonia* kezdetű tételét.¹⁹⁸⁹ Az *Alleluia*-intonációt kezdő *f fedecdef* fordulat más darabok elején is feltűnik.¹⁹⁹⁰ A hétsoros verzusból három-három egymás pontos vagy variált ismétlése. A tropus dallama, más szöveggel, három másik tételben is megjelenik.¹⁹⁹¹

¹⁹⁸⁰ Cantus Index: 002952, CAO-ECE V/A 92–93, V/B 323–324, 326–327, CAO-ECE VI/A 133, VI/B 208–209, CAO-ECE VII/A 91, VII/B 151, 183.

¹⁹⁸¹ Dallamtár 111.

¹⁹⁸² Cantus Index: g02743.

¹⁹⁸³ Lásd: MSH 5 II/99. Dallamtár 84.

¹⁹⁸⁴ Cantus Index: 006955, CAO-ECE V/B 45, 317, CAO-ECE VI/B 40, CAO-ECE VII/B 60.

¹⁹⁸⁵ Lásd: MSH 5 II/74. Dallamtár 59.

¹⁹⁸⁶ Cantus Index: g02714. Az adatbázis két olyan külföldi kódexet jelöl meg az alleluia forrásaként (F-Pa 197, E-Mn Mss 1361), melyekben csak *Isti sunt* incipit szerepel. A párizsi Szent Viktor-apátság graduáléja viszont notált tételkezdetet ad, ami egy másik, azonosan kezdődő alleluára, az *Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione* utal.

¹⁹⁸⁷ Lásd: MSH 5 II/117. Dallamtár 100.

¹⁹⁸⁸ Dallamtár 89.

¹⁹⁸⁹ Dallamtár 83.

¹⁹⁹⁰ *Ab arce siderum, Candor est lucis aeternae, Tu es Petrus et super hanc petram.*

¹⁹⁹¹ *Ab arce siderum Trop. Ait illa sum ancilla, Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via, Ave virgo sacra Barbara Trop. O beata sponso grata.*

<i>Alleluia</i>	<i>Lauda</i>
<i>dulci harmonia</i>	<i>tu devota Romania</i>
<i>et debita symphonia</i>	<i>et beata Sclavonia</i>
<i>cum caelesti hierarchia</i>	<i>cuncta promat collegia!</i>

A *Lauda dulci harmonia* párhuzamos dallamsorai

A patai graduálében Lőrinc *Levita Laurentius bonum opus operatus est* tétéle¹⁹⁹² először a régi stílusú *In die resurrectionis meae* kontrafaktumaként, majd egy olyan önálló tritus dallammal szerepel, melyet ma más forrásból nem adatolhatunk. A kvart és kvint ugrásokban bővelkedő melodikus anyag a verzus elején és végén az *Alleluia*-intonáció kissé variált alakját idézi.¹⁹⁹³

A magyarországi szerkönyvek közül csak a csíksomlyói kancionále és a nagyszebeni Liber specialis missarum tartalmazza Sarlós Boldogasszony *Maria mater Christi qui montana adisti nobis assis* kezdetű alleluiaját, az előbbi az első két szó cseréjével (*Mater Maria Christi*). A külföldön viszonylag ritka tétel csak néhány német és közép-európai (cseh, morva, lengyel) forrásból dokumentálható.¹⁹⁹⁴ Míg a nagyszebeni kézirat a külföldi lejegyzésekkel szinte teljesen azonos, jubilussal, belső melizmával gazdagított változatot közöl, addig a csíksomlyói egy jóval egyszerűbb, puritánabb formát. Mindkettőben közös viszont, hogy a *quae montana* dallama a többi forráshoz képest terccel feljebb kerül.¹⁹⁹⁵

Keresztelő János augusztusi ünnepének *Misso Herodes spiculatore* alleluiaja¹⁹⁹⁶ az erdélyi graduálében egy olyan önálló tritus dallamot kapott, melynek jelenleg nem tudunk párhuzamos adatáról. A melodikus anyag alig több három részlet variált ismétlésénél (*alleluia-misso Herodes, [spicu]latore-[Ba]ptistae, amputari-Iohannis*).¹⁹⁹⁷

Bár a *Mons Gargane noli timere* Mihály-szöveget a legkorábbi európai kódexek közül kettő is tartalmazza,¹⁹⁹⁸ középkori forrásokból mégis rendkívül ritkán dokumentálható. Külföldön antifónaként vagy rezponzóriumnaként szerepelt, Magyarországon, kizárólag a kalocsai-zágrábi hagyományban, matutinum-antifóna volt.¹⁹⁹⁹ Missetétként jelenleg csak a csíksomlyói kancionáléból ismert. Az énekeskönyv intonációjának karakteres *fa gc d* indítása egy Adalbert- (*Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus*) és egy Péter-alleluiában (*Solve iubente Deo terrarum*) köszön vissza.²⁰⁰⁰

Ugyancsak a csíksomlyói kancionále az egyedüli forrása a Mária születésének ünnepén elhangzó *Nativitas gloriosae Virginis Mariae* tritus dallamának.²⁰⁰¹ Az *Alleluia*-intonáció és annak variánsai zágrábi kéziratokból dokumentálható tételek elején tűnnek fel. Az önálló melodikus anyag egyes szakaszai feltűnő hasonlóságot mutatnak az *Isti sunt amici Dei qui viventes in carne* szintén csak ebben az énekeskönyvben szereplő változatának részleteivel.²⁰⁰²

¹⁹⁹² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegvariánsairól, melodikus anyagairól lásd a 185., 215., 217., 287. és 313. oldalt.

¹⁹⁹³ Dallamtár 87.

¹⁹⁹⁴ MMMAe VIII 267, 268, 686 (deuterus: egy német ágostonos, tritus: egy német ágostonos(?), öt cseh), A-Gu 17, CZ-OLu M III 7, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, MissKrak 1493, MissODT 1499, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPrag 1498. Pikulik, J. 1984, 229–233. Cantus Index: g02552.

¹⁹⁹⁵ Dallamtár 72a–b.

¹⁹⁹⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegvariánsairól, melodikus anyagairól lásd a 146. oldalt.

¹⁹⁹⁷ Dallamtár 121.

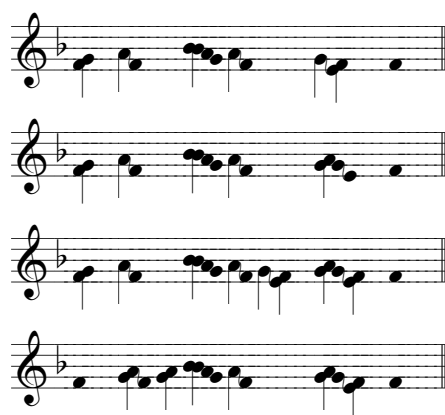
¹⁹⁹⁸ CAO IV 293, Nr. 7175: V, L.

¹⁹⁹⁹ Cantus Index: 007175, CAO-ECE V/B 208, CAO-ECE VI/B 74. Az antifóna egyetlen esztergomi forrásába, egy Zágrábban őrzött 13. századi breviáriumba (HR-Zu MR 67 f. 191r) a lapszélre utólag jegyezték le *Apparitio Michaelis* zsolozsmáját.

²⁰⁰⁰ Dallamtár 107.

²⁰⁰¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 212. és 267. oldalt.

²⁰⁰² Dallamtár 90.

Al - le - lu - ia.

Csíksomlyói kancionále: *Nativitas gloriosae Virginis Mariae*

Csíksomlyói kancionále: *Isti sunt amici Dei qui viventes in carne*

18. századi zágrábi graduále: *O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere*

18. és 14. századi zágrábi graduále: *Dilexit Dominus sanctam Annam, Salve sancte Ladislave germen dulce*

Ma - ri - ae, [...] A - bra - hae, [...]

qui vi - ven - tes in car - ne, [...] et ac - ci - pi - unt pal - mam, [...]

cla - ra [...]

et lu - na [...]

Csíksomlyói kancionále:

Nativitas gloriosae Virginis Mariae – Isti sunt amici Dei qui viventes in carne

A feltehetően délnémet bencés eredetű *O Baptista Christi testis* Keresztelő János-vezus már a 10. század első felétől dokumentálható. A tételt számos 10–11. századi sankt galleni kódex tartalmazza. Valószínűleg innen vette át néhány szekuláris úzus (délnémet, cseh), melyekben azonban teljesen véletlenül jelenik meg, és egyikben sem ver gyökeret.²⁰⁰³ Magyarországon csak két zágrábi graduáléban tűnik fel a késői külföldi énekeskönyvekével lényegében azonos dallammal.²⁰⁰⁴

A kizárólag a két zágrábi graduáléból adatolható *O Catherina virgo Christi speciosa* Katalin-alleluia szövegét a szent officiumából kölcsönözték úgy, hogy a *Haec quinquagenos oratores* responzorium főrészenek textusát kiegészítették a megszólítással. A zsolozsmatétel Európa számos hagyományában és Magyarország minden úzusában ismert volt,²⁰⁰⁵ ám a szöveg misetételként való használatára jelenleg nem tudunk más példát. Az alleluia melodikus anyaga szinte teljes egészében a tónusra jellemző formulák, dallamfordulatok variált ismétlésére épül (*alleluia–o Catherina–probatos, virgo Christi–quae–oratores, speciosa–dirigit, superatos–aurum velut igne*).²⁰⁰⁶

²⁰⁰³ MMAe VIII 298, 698 (kilenc német, egy cseh, egy ágostonos), CH-SGs 338, CH-SGs 340, CH-SGs 342, CH-SGs 359, CH-SGs 361, CH-SGs 375, CH-SGs 376, MissChur 1497. Cantus Index: g03051. Usuarium: Konstanz.

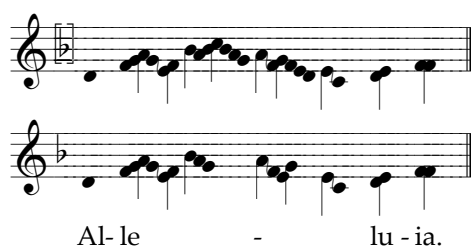
²⁰⁰⁴ Lásd: MSH 5 II/83. Dallamtár 67.

²⁰⁰⁵ Cantus Index: 601004, CAO-ECE V/B 169, CAO-ECE VI/B 140, CAO-ECE VII/B 133.

²⁰⁰⁶ Dallamtár 117.

Szintén csak két 18. századi zágrábi énekeskönyv a forrása az *O decus Hispaniae sanctissime Iacobe* Jakab-alleluiának, melynek szövege ismét egy officiumtétellel állítható párhuzamba. Ibériai és domonkos szerkönyvek az *O lux et decus Hispaniae sanctissime Iacobe* kezdetű textust, mely számos részletében megegyezik az alleluia szövegével, Magnificat-antifónaként jegyzik. Ugyanebben a funkcióban tartalmazzák a zágrábi zsolozsmaforrások és egy szepességi breviárium is.²⁰⁰⁷ Bár az antifóna első mondata két hispán nyomtatott misszáléban alleluiaként szerepel,²⁰⁰⁸ a jóval terjedelmesebb zágrábi szövegváltozatot eddig más forrásban nem találtuk meg. A dallam a későközépkori típusra jellemző szekvenciázó, motívumokat variáltan ismétlő szakaszok váltakozásából áll (*alleluia–o decus Hispaniae–tuorum, Redemptorem–második exaudi, adhuc mortalem–első exaudi*).²⁰⁰⁹

Az Orsolya ünnepére asszignált *O felix Colonia* is kölcsönzött szöveget zenésít meg. A textus nem más, mint a Tizenegyezer szűz napjára íródott, Magyarországon általánosan ismert *Virginalis turma sexus* szekvencia kilencedik strófapárja.²⁰¹⁰ Az alleluiát, melynek külföldi forrásáról jelenleg nem tudunk, a kolozsvári és a 16. századi brassói graduálén kívül csak egy nagyszebeni és egy gyergyói misekönyv tartalmazza. Az *Alleluia*-intonáció a *Virga Iesse floruit* Bakócz-graduáléban közölt formájának variánsa.²⁰¹¹

Bakócz-graduále: *Virga Iesse floruit*
Kolozsvári graduále: *O felix Colonia*

Csak három hangjelzett zágrábi kéziratban szerepel Imre herceg *O gemma pudicitiae* alleluiája. A tétel szövegének mintája minden jel szerint az officium második vesperásának *O norma iustitiae* kezdetű Magnificat-antifónája volt, mely az erdélyi és a váradi püspökségek kivételével Magyarország minden hagyományában jelen volt.²⁰¹² Míg az alleluia első két sorának textusa megegyezik az antifóna ötödik és hatodik soráival, addig a fennmaradó négy csak távolról emlékeztet előképére.²⁰¹³

A külföldi szerkönyvekből jelenleg nem adatolható *O ingens gregis praemium* Szervác-alleluia csak négy felvidéki és erdélyi graduálénkból, valamint egy nagyszebeni és egy gyergyói misszáléból ismert.²⁰¹⁴

Az *O laudanda Christi clementia* Margit-verzus szövege jelenleg négy külföldi kéziratból ismert. Trieri zsolozsmaforrások a második vesperás Magnificat-antifónájaként közlik.²⁰¹⁵ Egy erdélyi és két esztergomi breviárium, valamint egy központi ritusú nyomtatvány szintén kantikumantifónaként jegyzi.²⁰¹⁶ Alleluiaként a magyarországi misszálék közül Kálmáncsehi Domonkos New Yorkban őrzött szerkönyve, valamint a pécsi és az esztergomi nyomtatványok tartalmazzák. Külföldön ebben a funkcióban nem találtuk meg a textust. A Margit-alleluiának mind a szövege, mind a dallama igen variábilis. A két zágrábi graduále textusa (*miranda/veneranda, quia/quae, mota est/superavit*) és melodikus anyaga élesen elválk az

²⁰⁰⁷ Cantus Index: a00193, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, CAO-ECE V/B 290 (RO-AJ R. III. 94 f. 340^r), CAO-ECE VI/B 88.

²⁰⁰⁸ Missale Calagurritanum et Calciatense (Calahorra) 1554, Missale Romano-Granatense (Granada) 1541: *Alleluia. O, lux et decus Hispaniae, sanctissime Iacobe apostole, qui inter apostolos primatum tenes primus eorum martyrio laureatus.*

²⁰⁰⁹ Dallamtár 144.

²⁰¹⁰ Lásd: MSH 1 289*–290*, 315, 351.

²⁰¹¹ Dallamtár 132.

²⁰¹² Cantus Index: 206138, CAO-ECE V/B 162, CAO-ECE VI/B 134.

²⁰¹³ Lásd: MSH 5 II/157. Dallamtár 139.

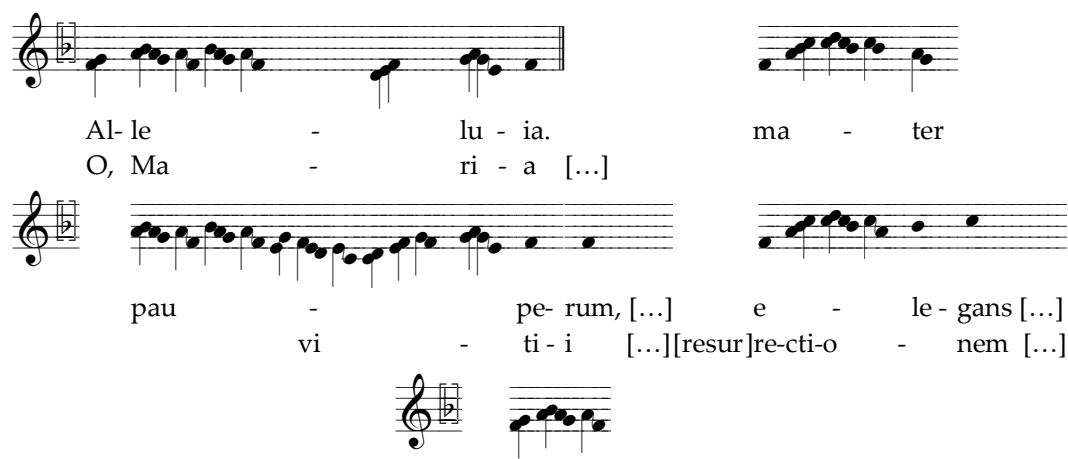
²⁰¹⁴ Lásd: MSH 5 II/148. Dallamtár 131.

²⁰¹⁵ AH 28:23, Brink, D. 2014, 120.

²⁰¹⁶ CAO-ECE V/B 135–136 (A-Wn Vindob. Pal. 1812, F-Pn Mss. Lat. 8879, Breviarium Strigoniense, Nürnberg, 1484), CAO-ECE VII/B 92 (H-Bu Cod. lat. 104).

erdélyi énekeskönyv lejegyzésétől. A részletmegoldások jelentős eltérésein kívül két belső zárlat (*constantia: g/flag, caelesti: f/c*), valamint a *collocet* mély és magas regisztere különíti el leginkább a forrásokat.²⁰¹⁷

Jelenleg kizárólag Zágráb kéziratoss és nyomtatott forrásaiból ismerjük Mária húsvéti időre jegyzett *O Maria mater pauperum* tételét, melynek egyetlen notált feljegyzését a 18. századi graduále tartalmazza. Az alleluia melodikus anyagát hosszabb dallamszakaszok és rövidebb szókezdő vagy -záró formulák variált ismétlése alkotja.²⁰¹⁸

Al-le - lu - ia. ma - ter
O, Ma - ri - a [...]

pau - pe - rum, [...] e - le - gans [...]
vi - ti - i [...] [resur]re-cti-o - nem [...]

[can-]do - [re]
li - [lium]
Fi - [lii]
cae - [li]
pa - [triae]

18. századi zágrábi graduále: *O Maria mater pauperum*

Az újhelyi graduálén kívül négy 14–16. századi remeterendi kéziratoss misekönyv és a pálos nyomtatvány közli Remete Pál *O pater pie Paule* kezdetű tételét, melynek a renden kívül egyetlen meglepő adatára bukkantunk: az 1482-ben nyomtatott mainzi misszáléban is szerepel a tétel szövege.²⁰¹⁹ Az újhelyi énekeskönyv intonációja a *Pascha nostrum immolatus est* típusát képviseli, mértéktartó dallama pedig a leggyakoribb felépítést követi: *Alleluia*-intonáció ismétlése a verzus elején és végén (*o pater pie-supernorum*), azonos dallamrészek visszatérése eltérő szöveggel (*exemplum sanctitatis-esto pro nobis, monstrator viae-cum tuis catervis*).²⁰²⁰

Sarlós Boldogasszony zsolozsmájának *O praeclara stella maris* kezdetű responzóriumszövege, mely valamennyi hazai tradícióból dokumentálható,²⁰²¹ alleluiaként tűnik fel a Futaki- és a Bakócz-graduáléban, valamint a csíksomlyói kancionáléban. Erről a megoldásról nem tud a műfaj összkiadása, és a vizsgált külföldi forrásokban mi sem találtunk rá példát.²⁰²² Az alleluia melodikus anyaga az intonáció, a verzus kezdete és vége, a jellegzetes *c-f-c* inga (*Iohannem-quos tu de*), valamint a tipikus fordulatok alapján az *O consolatrix pauperum Maria* dallamcsaládjába sorolható.²⁰²³

²⁰¹⁷ Dallamtár 64a–b.

²⁰¹⁸ Dallamtár 95.

²⁰¹⁹ MissMainz 1482 f. 202^v.

²⁰²⁰ Dallamtár 116.

²⁰²¹ Cantus Index: 601617, CAO-ECE V/B 109, CAO-ECE VI/B 160, CAO-ECE VII/B 89.

²⁰²² Cantus Index: g02697.

²⁰²³ Lásd: MSH 5 II/158. Dallamtár 140.

Al- le - lu - ia. V) O, con- so- la- trix
Al- le - lu - ia. V) O, prae- cla - ra

Futaki-graduále: *O consolatrix pauperum Maria – O praeclara stella maris*

Az *O quam digne veneranda est beata Helena*-textus eredetileg nem alleluiaként, hanem az *Annua beatae Helenae sollemnium votivis laudibus* kezdetű officium Benedictus-antifónájaként volt ismert. A ciklus külföldön hat trieri kéziratban és egy 1537-ben nyomtatott münsteri antifonáléban, Magyarországon egy szepesi, egy váradí, egy erdélyi szász és hat esztergomi-pálos zsolozsmaforrásban szerepel.²⁰²⁴ A medgyesi szekvencionále egyedülálló módon alleluiaként használja fel a szöveget. Ám a kézirat szerkesztője nemcsak a textust, de annak dallamát is áttemelte az officiumból. Hogy ez valóban így történhetett, azt a trieri antifonálékon kívül a Benedictus-antifóna egyetlen hangjelzett magyarországi forrása, a brassói breviarium notatum is bizonyítja, mely a szöveget az alleluiával szinte hangról azonos melodikus anyaggal közli.²⁰²⁵ Az antifónának erre a liturgikus alkalmazására ma nem ismerünk más példát.

Al- le - lu - ia. V) O, quam di - gne ve- ne- ran- da est be- a - ta He- le - na, cu-
ius a - ni- ma ex- sul- tan- ti- bus an- ge- lis re- ce-pta [est] in cae - lis, et me- mo- ri- a mi-
ra- cu- lis in- si - gni- bus ce - le- bris est in ter - ris!

14. századi brassói breviarium notatum: Benedictus-antifóna *O quam digne veneranda est beata Helena*
Medgyesi szekvencionále: Alleluia *O quam digne veneranda est beata Helena*

²⁰²⁴ Cantus Index: 206712 (D-Mbs 2 Liturg. 11 eg), Brink D. 2014, 239–244, CAO-ECE V/B 200–201 (A-Wn Vindob. Pal. 1481, F-Pn Mss. Lat. 8879, H-Sa 93, HR-Zu MR 8, RO-AJ R. III. 94, TR-Itks 42, Breviarium Strigoniense, Nürnberg, 1484), CAO-ECE VII/B 168–169 (I-Rvat 8247), RO-AJ I. F. 69. Heléna magyarországi kultuszáról lásd: Kovács A. 2012/2013.

²⁰²⁵ Dallamtár 86.

Három zágrábi énekeskönyv olyan önálló tritus dallamot rendel a Mindenszentek ünnepén alternatív szerepű *O quam gloriosum est regnum* szöveghez,²⁰²⁶ mely ma más forrásból nem adatolható. Az alleluia intonációja és verzusának indítása a szintén csak a déli püspökség notált kézírataiból ismert *O decus Hispaniae sanctissime Iacobe* megoldásával rokonítható.²⁰²⁷

A 18. századi zágrábi graduále Tamás apostol ünnepére az *O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere* szöveget asszignálja, mely Európa és Magyarország valamennyi tradíciójában a zsolozsma kantikumantifónájaként hangzott el *in adventu iudicis* záró szavakkal az alleluia *in anima* befejezése helyett.²⁰²⁸ Misesététként eddig csak egy ambrozián nyomtatványban találtuk meg, de nem alleluia, hanem transitorium (kommúnió) funkcióban.²⁰²⁹ Az *Alleluia*-intonáció több tétellel is összekapcsolja a – nyilvánvalóan szövegábrázolási szándékkal (*altisonis*) – szélsőségesen nagy (decima) hangközugrást is beiktató darabot.²⁰³⁰

A hitvallók *Os iusti meditabitur sapientiam* tételének rövidebb formájához a kassai graduále egy jelenleg párhuzam nélküli új stílusú *f* dallamot társít.²⁰³¹ Ezt a szövegváltozatot három domonkos, egy pozsonyi és két, augsburgi mintapéldányból másolt misszálénk preferálja. A koldulórendi misekönyvek bizonyára Humbertus Correctoriumának megfelelően választották ezt az alakot. A kassai graduále verzusának nagy részét az *Alleluia*-intonáció egészének vagy részletének ismétlése alkotja (*os iusti, loquetur, iudicium*).²⁰³²

A patai graduále a karácsony nyolcadát követő időre jelöli ki a *Pastores loquebantur ad invicem* Mária-alleluiát, mely ugyanebben az időszakban kantikumantifónaként volt használatban egész Európában, Magyarországon pedig az esztergomi, elvéve a kalocsai és az erdélyi úzusban.²⁰³³ Alleluiaként eddig egyetlen oviedói nyomtatott misekönyvben találtuk meg a karácsonyi *Lux fulgebit*-misében.²⁰³⁴ A tétel dallamának első része olyan szoros rokonságot mutat a *Regina caeli laetare quia quem meruisti* melodikus anyagával, hogy szinte kontrafaktumnak hat.²⁰³⁵

Al - le - lu - ia. V) Re - gi - na cae - li, lae - ta - re, qui -

Al - le - lu - ia. V) Pa - sto - res lo - que - ban - tur ad in - vi - cem: Trans - e -

a quem me - ru - i - sti por - ta - re,

a - mus us - que Beth - le - hem, et vi - de - a - mus

Csíksomlyói kancionále: *Regina caeli laetare quia quem meruisti*

Patai graduále: *Pastores loquebantur ad invicem*

²⁰²⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 285. oldalt.

²⁰²⁷ Dallamtár 125.

²⁰²⁸ Cantus Index: 004083, CAO-ECE V/B 42, 193, CAO-ECE VI/B 36, CAO-ECE VII/B 55.

²⁰²⁹ Missarum Ambrosianum (Milánó), 1499 f. 130^v.

²⁰³⁰ *Dilexit Dominus sanctam Annam, Isti sunt amici Dei qui viventes in carne, Nativitas gloriosae Virginis Mariae, Salve sancte Ladislave gemen dulce*. Dallamtár 91.

²⁰³¹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 265. oldalt.

²⁰³² Dallamtár 147.

²⁰³³ Cantus Index: 004225, CAO-ECE V/A 92–93, CAO-ECE VI/A 133 (H-Bn 33, HR-Zu MR 43), CAO-ECE VII/A 91, 237 (A-Gu 211, A-GÜ 1/34).

²⁰³⁴ Missale Ovetense (Oviedo), 1556 f. 9^v.

²⁰³⁵ Dallamtár 105.

Domonkos *Pie pater Dominice tuorum memor operum* tétele a magyarországi források közül szinte kizárólag koldulórendi és zágrábi szerkönyvekben szerepel. A külföldi szekuláris úzusokban ritka, szórt és esetleges a megjelenése.²⁰³⁶ Két hangjelzett kéziratunk, az Apponyi-kódex és a 14. századi zágrábi graduále a domonkos normálkönyv dallamát szinte hangról hangra átveszi.²⁰³⁷

A csíksomlyói kancionále tritus tonalitású, *parvum* jelzővel ellátott *Post partum virgo* kezdetű Mária-tételének²⁰³⁸ párhuzam nélküli dallama az *O consolatrix pauperum Maria* típusába, annak mellékhangyományokat jellemző csoportjába (*Alleluia*-intonáció a verzus elején és végén) tartozik.²⁰³⁹ Ugyanennek a verzusnak jóval terjedelmesebb rubrikával (*magnum de gloriosissima domina nostra Maria*) és hatalmas melizmákkal közölt, *c*-re transzponált melodikus anyaga szintén unikális. A rendkívül nagy ambitusú (oktáv + szext) dallam nem más, mint a teljes intonáció kétszeri, egy részletének pedig egyszeri ismétlése, és a *parvum* változat egy szakaszának ([invi]olata permansisti) visszaidézése.²⁰⁴⁰

Al - le lu - ia.
Post par - tum Ge - ni - trix
in - ter - ce - de pro no - bis!

Csíksomlyói kancionále: *Post partum virgo magnum*

[invi]o - la - ta per - man - si - sti
in - vi - o - la - ta per - man - si - sti

Csíksomlyói kancionále: *Post partum virgo parvum - magnum*

A patai graduále Gyertyaszentelő Boldogasszony miséjére jegyzett *Post partum virgo* tétele, melynek melodikus anyaga ma más forrásból nem ismert, hosszabb dallamszakaszok variált ismétléséből (*post partum-Genitrix*) és tipikus fordulatok sorjázásából áll.²⁰⁴¹

Az adventi időszak *Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt* Mária-tételét jelenleg csak öt, 15–18. századi magyarországi hangjelzett kéziratból adatolhatjuk (Futaki-, patai, csíksomlyói, két zágrábi). Szövegének kiindulópontja nagy valószínűséggel egy jelenleg ismeretlen karácsonyi vagy annunciációs kanció lehetett. A tétel tritus dallamát csak a 18. századi zágrábi graduále transzponálja *c*-re. *Alleluia*-intonációja nagyon hasonlít a *Fax praeclae deitatis* kezdetére. Viszonylag gyakori a dallamszakaszok ismétlése, a kanciószerű, szillabikus párversek pedig a-b zenei párokat alkotnak.²⁰⁴²

²⁰³⁶ MMAe VIII 399, 750, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-Kk 8, MissNevers 1490, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissPrag 1498, MissSal 1533, MissTar 1500, MissTurku 1488. Forbes, A. P. 1864, 343. Cantus Index: g02753.1. Usuarium: Aquileia, Barcelona, Carcassonne, Clermont-Ferrand, Gap, Girona, Granada, La Seu D'Urgell, Lleida, Lübeck, Meißen, Oviedo, Palma de Mallorca, Schleswig, Valladolid, Viborg.

²⁰³⁷ Dallamtár 58.

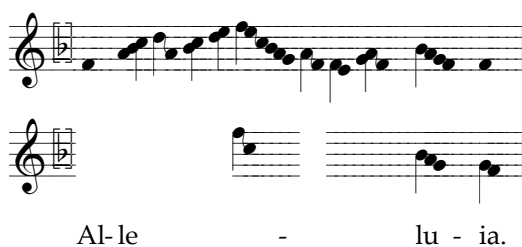
²⁰³⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 236., 269., 293. és 298. oldalt.

²⁰³⁹ Dallamtár 85.

²⁰⁴⁰ Éppen az idézet alapján feltételezhető a [perman]sisti hibás, szekunddal magasabb lejegyzése. Dallamtár 120.

²⁰⁴¹ Dallamtár 92.

²⁰⁴² Lásd: MSH 5 II/85. Dallamtár 70.

Ulászló-graduále: *Fax praeclse deitatis*
 Futaki-graduále: *Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt*

<i>Alleluia</i>	<i>prophetae praedixerunt</i>
<i>patriarchae conscripserunt</i>	
<i>Christum nasci de virgine</i>	<i>virginem Mariam</i>
<i>elegit egregiam</i>	
<i>in gratiam plenissimam</i>	
<i>elegit egregiam</i>	
<i>Gabriel archangelus</i>	
<i>fidelis fuit nuntius</i>	<i>virgo manet sedula</i>
<i>ave dicit angelus</i>	<i>a vim natura patitur</i>
<i>tecum manebit Dominus</i>	<i>b cursus permutabitur</i>
<i>in Nazareth concipies</i>	<i>a Deus incarnabitur</i>
<i>in Bethlehem tu paries</i>	<i>b humilis ancilla</i>
<i>semper benediceris</i>	
<i>gratulaberis</i>	<i>prophetae</i>
<i>per aeterna saecula</i>	

A *Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt* párhuzamos dallamsorai

A délnémet és a közép-európai (cseh, morva, lengyel) régiókban népszerű *Qui creavit omnia caelum* Katalin-alleluia²⁰⁴³ Magyarországon főként pátos, pozsonyi és felvidéki misekönyvekben kapott helyet. A tétel a zágrábi rítusból teljesen hiányzik, az erdélyiben pedig alig ismert. Nyomtatványaink közül csak a remeterendi és a pécsi tartalmazza. Énekeskönyveink (szepesi, kassai, kolozsvári, Ulászló-) alig variálódó, a külföldi lejegyzésekkel lényegében azonos dallamát az Ulászló-graduále *c* transzpozícióban adja.²⁰⁴⁴

Ma kizárólag két kódexből, az esztergomi missale notatumból és egy vele közel egykorú pozsonyi misekönyvből dokumentálhatjuk a *Recole virgo Maria virginem parituram* Mária-alleluiát.²⁰⁴⁵ A két kézirat, mely tartalmában és szerkesztésében rendkívül közel áll egymáshoz, a kommúnis alleluiai gyűjteménye és az ordinárium között feljegyzett kiegészítő anyagban közli a tételt. A skálamenetekben bővelkedő dallam *Alleluia*-intonációja indítja a verzust (*recole*), melyben két szakasz is megismétlődik (*quam in Isaia legisti-gaude virgo mater gaude, et-et pro nobis*).²⁰⁴⁶

A húsvéti idő *Regina caeli laetare quia quem meruisti* Mária-antifónája a csíksomlyói kancionáléban és a 18. századi zágrábi graduáléban alleluiaként szerepel. Ebben a funkcióban eddig három forrásban találtuk meg a szöveget. Egy 15. századi prágai graduále a hatodik tónusú *Domine in virtute tua laetabitur rex*

²⁰⁴³ MMAe VIII 416, 757, A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. ser.n. 1925, A-Wn Cod. ser.n. 2837, CH-SGs 340, CZ-Bam II, CZ-Bam 6/11, CZ-HKm 40 (II A 2), CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, CZ-Pn XIII B 8, CZ-Pu XII A 21, CZ-Pu XIII A 5c, CZ-Pu XIV A 1, D-Au Cod. I, 2, 4°, 13, D-Mbs 14623, D-Mu 2° Cod. ms. 156, H-Bn 93, H-SY Cod. 2, PL-GNd 195, PL-Kj 1267, PL-Kk 1, PL-Kk 6, PL-Kk 44, PL-Kk 45, PL-LZa s. sign., PL-WRu 7566, PL-WRu B 1714, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, GradPass 1511, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissNaum 1501, MissODT 1499, MissOl 1488, MissPass 1514, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissReg 1485, MissSalz 1498, MissWro 1483, MissWro 1499. Graham, B. F. H. 1999, 185. Cantus Index: g02562. Usuarium: Eichstätt, Lebus, Lidzbark Warmiński, Merseburg.

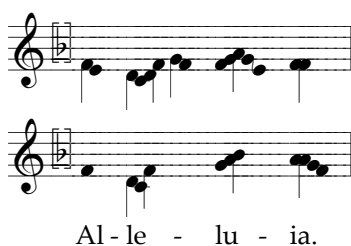
²⁰⁴⁴ Lásd: MSH 5 II/78. Dallamtár 62.

²⁰⁴⁵ Cantus Index: g02784. A szöveg egy szakasza erősen emlékeztet Ágoston egyik karácsonyi beszédének részletére: *...qui novant de Scripturis sanctis virginem parituram, sicut audistis cum Isaia legeretur...* Lásd: Augustinus Hipponensis: *Sermones. Sermo 370 De Nativitate Domini*. https://www.augustinus.it/latino/discorsi/discorso_535_testo.htm

²⁰⁴⁶ Dallamtár 99.

kontrafaktumaként, két ibériai nyomtatvány pedig a záró *ora pro nobis Deum* sor nélkül közli.²⁰⁴⁷ A két magyarországi kézirat tritus dallama, bár lényegében azonos, mégis nagymértékben eltér egymástól. A melizmákkal, hosszú skálázó szakaszokkal tagolt zágrábival szemben a csíksomlyói jóval mértéktartóbb és egyszerűbb változatot notál. *Alleluia*-intonációjuk, melyet a verzus első sorában visszaidéznek, a *Pastores loquebantur ad invicem* és a *Tu es vas electionis sancte Paule praedicator veritatis* késői zágrábi megoldásának rokona.²⁰⁴⁸

Bár a csíksomlyói kancionále tartalmazza a pestis elleni *Congregabo populum meum in medio Ierusalem* alleluiát, annak *Salvabo populum meum Israel* szövegváltozatát is közli egy olyan új stílusú, *c*-re notált tritus dallammal, melynek párhuzamos adata jelenleg nem ismert.²⁰⁴⁹ A melizmákkal alig mozgatott egyszerű melodikus anyag karakteres intonációja olyan, mintha az erdélyi graduáléban szereplő *Misso Herodes spiculatore* bevezetésének vázolata lenne.²⁰⁵⁰

Erdélyi graduále: *Misso Herodes spiculatore*
Csíksomlyói kancionále: *Salvabo populum meum Israel*

A magyarországi források közül kizárólag a csíksomlyói kancionále közli a tropizált (*O Maria florens rosa*) *Salve nobilis virga Iesse* Mária-alleluiát. A verzus szövege kompilációnak tűnik. Első része egy Mária-responzórium főrészt idézi,²⁰⁵¹ amit a talán magyar eredetű *O inclita David regis filia*,²⁰⁵² valamint a *Beata Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria*²⁰⁵³ antifónák követnek. Az alleluiát Schlager egyetlen salzburgi kódexből közli, tropus nélkül, *d* dallammal, és egy olyan rövid szövegváltozattal, melyben csak a responzorium-idézet szerepel.²⁰⁵⁴ A tétel újabb forrására mi sem bukkantunk. Az *O consolatrix pauperum Maria* családjába tartozó dallam hosszabb-rövidebb elemekből építkezik, melyek mindegyike megfeleltethető egymásnak.²⁰⁵⁵

Al - le - lu - ia

*Salve nobilis
Iesum Christum*

vir - ga Ies - se

*filia
sancta Maria*

²⁰⁴⁷ CZ-Pu XIII A 5c f. 221v, Missale Calagurritanum et Calciatense (Calahorra) 1554, Missale Ovetense (Oviedo), 1556. Lásd még: Pikulik, J. 1984, 281–282, két 15. századi lengyel bencés (Tyniec) graduáléban.

²⁰⁴⁸ Dallamtár 103a–b.

²⁰⁴⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 216. oldalt.

²⁰⁵⁰ Dallamtár 88.

²⁰⁵¹ Cantus Index: 007564, CAO-ECE V/B 121, 323, 328, CAO-ECE VI/B 207–208, 214, CAO-ECE VII/B 103, 150, 171, 194.

²⁰⁵² CAO-ECE V/B 83, 346, CAO-ECE VII/B 105, MMMAe V/2 721, Nr. 5083.

²⁰⁵³ CAO-ECE V/B 323–324, CAO-ECE VII/B 151, MMMAe V/1 31, Nr. 1075.

²⁰⁵⁴ MMMAe VIII 461, 779.

²⁰⁵⁵ Dallamtár 119.

sal - ve floscam- pi Ma-ri - a
beata Dei Genitrix virgo semper Maria

ex te or-tus
ad Dominum

li - li - um con-val- li - um
o inclita David regis
intercede pro nobis

A *Salve nobilis virga Iesse* párhuzamos dallamsorai

A déli püspökség misekönyvei nem, kizárólag a 14. és a 18. századi zágrábi graduálék közlik a László király temetésének napjára asszignált *Salve sancte Ladislave germen dulce* alleluiát. Az *O consolatrix pauperum Maria* típusú dallam *Alleluia*-intonációja szinte hangról hangra azonos a csak a későbbi kéziratból ismert *Dilexit Dominus sanctam Annam* Anna-tételével.²⁰⁵⁶

A 14. századi brassói graduále *Salve virga Iesse Maria* Mária-alleluiájának sem a szövegét, sem a dallamát nem ismerjük más forrásból. A rövid textushoz mindössze két zenei sort illesztettek. Az *Alleluia*-intonáció redukált alakját kapta a megszólítás, azonos melodikus anyagot a második és a harmadik szövegsor.²⁰⁵⁷

Al - le - lu - ia.

Sal - ve, vir - ga Ies - se, Ma-ri - a

tu es vir - go et ma- ris stel - la,
Chri- stum pro no - bis in - ter - pel - la!

14. századi brassói graduále: *Salve virga Iesse Maria*

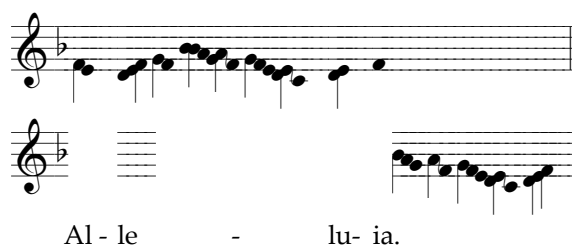
A *Sancta Dei famula* kezdetű Erzsébet-tételt kétféle terjedelemben tartalmazzák a magyarországi források. A két, magyarországi használatra augsburgi mintapéldányból másolt misszáléban szereplő rövidebb szövegből (*Sancta Dei famula prece*) kimarad a hosszabb forma (*Sancta Dei famula Elisabeth*) Elisabeth szava, és az azt követő *tu virtutum regula* sora. A maior változatot az erdélyi graduálén kívül csak két kéziratot misekönyvünk és az ultramontán nyomtatvány közli. Eddig sem a rövid, sem a hosszú formának nem akadunk más forrásban nyomára. Bár az erdélyi énekeskönyv dallamát nem tarthatjuk kontrafaktumnak, a dallamalkotás hasonlósága és a zenei párhuzamosságok (*Alleluia*-intonáció, *sancta Dei famula-virga Iesse floruit, te sequitur iugiter-in se reconcilians, vita mundi-ima summis*) miatt a *Virga Iesse floruit*ot mégis zenei előképek tekinthetjük.²⁰⁵⁸

²⁰⁵⁶ Dallamtár 57.

²⁰⁵⁷ Dallamtár 98.

²⁰⁵⁸ Dallamtár 137.

Két zágrábi graduále olyan tritus dallamot kapcsol a vértanúkról a húsvéti időben éneklendő *Sancti tui Domine flore bunt* szöveghez,²⁰⁵⁹ melynek jelenleg nem tudunk párhuzamos adatáról. A tétel *Alleluia*-intonációja a *Pascha nostrum immolatus est* kezdetét idézi.²⁰⁶⁰

18. századi zágrábi graduále:

Pascha nostrum immolatus est – Sancti tui Domine flore bunt

A gyergyói graduále *Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus* Adalbert-tételének jelenleg sem a szövegét, sem a dallamát nem ismerjük más forrásból. Az *Alleluia*-intonáció, melynek jellegzetes *fa gc d* fordulata egy Mihály- (*Mons Gargane noli timere*) és egy Péter-tételben (*Solve iubente Deo terrarum*) tűnik fel, a verzus elején és végén megismétlődik.²⁰⁶¹

Két graduálén kívül sem a zágrábi püspökségben, sem más hagyományban nincs nyoma Demeter *Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens* tételének. A verzust is indító *Alleluia*-intonáció a *Pascha nostrum immolatus est* típusával kapcsolja össze az alleluiát.²⁰⁶²

A leggyakrabban Péter apostol augusztusi ünnepére rendelt *Solve iubente Deo terrarum* kezdetű szöveghez négy olyan, új stílusú, *f* dallamot kapcsolnak a magyarországi források, melyeket eddig nem táltunk meg külföldi énekeskönyvekben. Schlager két régi stílusú, második tónusú zenei anyaggal (egy önálló, egy kontrafaktum) dokumentálja a textust. A német és a közép-európai (cseh, morva, lengyel) úzusokban rendkívül ritka tétel szinte kivétel nélkül mindig az önálló *d* dallammal tűnik fel.²⁰⁶³ A Péter-alleluia minden magyar hagyományban ismert volt, azt számos kézirat és – az ultramontán kivételével – valamennyi nyomtatott miscelániumunk közölte. A szepesi graduále szövegvariáns (Solve Deo, regna caelestia) közölt tételének dallamában a verzus eleje (*solve*) és vége (*beatis*) az intonáció melodikus anyagát kapja.²⁰⁶⁴ Az erdélyi graduále formulákból (leggyakrabban: *cd efedec*), hosszú szekvenciázó szakaszokból összeállított, *c*-re notált tritus dallama egy kivétellel (*terrarum–ut pateant*) tartózkodik az ismétlésektől.²⁰⁶⁵ Hasonló a helyzet a két zágrábi graduále tételével is, mely a verzus elején éppen csak visszaidézi az intonáció kezdetét, mely azonos az ugyanebben a két kéziratban közölt *O laudanda Christi clementia* Margit-alleluia indításával.²⁰⁶⁶

²⁰⁵⁹ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 256. és 266. oldalt.

²⁰⁶⁰ Dallamtár 124.

²⁰⁶¹ Dallamtár 108.

²⁰⁶² Dallamtár 114.

²⁰⁶³ KatSchlag 43 (tizenöt francia, egy itáliai), B-Br II 3823, CH-Fco Ms. 9, D-Aab 1011, F-Pa 197, F-Pn lat. 780, F-Pn lat. 830, F-Pn lat. 903, F-Pn lat. 1132, GB-Lbl Add. 23935, I-Rss XIV L1, PL-CZ s. sign., PL-Kk 44, PL-Wn Rps BOZ 151, PL-WRu I. F. 386, GrTr 665, KatSchlag 93 (cf. *Per te Dei Genitrix*: egy francia), MMAe VII 457, 569, A-VOR 254, D-Mbs 14083, D-TRs 2554/2119, E-Mn Vit. 20–4, F-Pn nouv. acq. lat. 1235, I-Amt Ms. 607, MissAmiens 1487, MissAngers 1489, MissAvila 1510, MissBraga 1538, MissÉvora 1509, MissGenf 1508, MissHer 1502, MissMed 1474, MissNevers 1490, MissOCarm 1490, MissOFESA 1491, MissOP 1482, MissOP 1484, MissOP 1494, MissOP 1497, MissOP 1500, MissOSB 1499, MissPal 1567, MissPárizs 1481, MissRouen 1495, MissSal 1533, MissSarum 1521, MissSééz 1500, MissSeg 1500, MissTar 1500, MissToul 1490, MissTrier 1547, MissTrier 1608, MissVal 1492, MissZar 1498. Forbes, A. P. 1864, 341. MSIL 11, 265. Cantus Index: g00306. Usuarium: Agen, Aix-en-Provence, Arles, Autun, Auxerre, Avranches, Badajoz, Barcelona, Bayonne, Bazas, Besançon, Bordeaux, Bourges, Burgos, Calahorra, Carcassonne, Chalon-sur-Saône, Cluny, Córdoba, Cosenza, Coutances, Cuenca, Dol-de-Bretagne, Elne, Embrun, Gap, Girona, Gniezno, Granada, Huesca, Jaén, La Seu D'Urgell, Lausanne, Le Mans, Le Puy-en-Velay, Limoges, Lleida, Mâcon, Marseille, Mende, Messina, Nantes, Narbonne, Noyon, Palermo, Palma de Mallorca, Pamplona, Perugia, Plasencia, Rodez, Róma, Saint-Brieuc, Saint-Malo, Saint-Pol-de-Léon, Saintes, Segovia, Senlis, Sevilla, Sigüenza, Tarentaise, Tarragona, Théroanne, Toledo.

²⁰⁶⁴ Dallamtár 93.

²⁰⁶⁵ Dallamtár 96.

²⁰⁶⁶ Dallamtár 65.

	Szepesi graduále	Erdélyi graduále	Zágrábi graduálék
<i>Solve</i>	f	f	c
<i>iubente Deo terrarum</i>	c	f	c
<i>Petre catenas</i>	f	f	f
<i>qui facis</i>	f	f	c
<i>ut pateant</i>	c	f	a
<i>caelestia regna</i>	f	f	f
<i>beatis</i>	f	f	f

Solve iubente Deo terrarum: belső zárlatok

Hét, szinte kivétel nélkül pálos és esztergomi énekeskönyvünk a *Solve iubente Deo terrarum*ot azonos melodikus anyaggal közli. A verzus dallama nem más, mint az *Alleluia*-intonáció és a jubilus szöveggel ellátott, és azoknak motívumaival kibővített ismétlése kétszer.²⁰⁶⁷

Al- le - lu - ia.

Sol- ve, iu-ben-te De-o ter-ra-rum, Pe - tre, ca - te - nas,

[Allelu]ia

qui fa - cis, ut pa - te-ant cae - le- sti- a re - gna be - a - tis!

Missale Notatum Strigoniense: *Solve iubente Deo terrarum*

A szüzek kommúnis *Specie tua et pulchritudine tua* tétéle²⁰⁶⁸ egy mai ismereteink szerint párhuzam nélküli tritus dallammal is szerepel a Bakócz-graduáléban. A *c* transzpozícióban lejegyzett melodikus anyag verzusának eleje intonáció-idézet. Az *Alleluia* indítása (*ce gfdg*) és a jubilus egy részlete (*gahchag*) egymás után többször is feltűnik a verzusban (*et pul[chritudine]*, [*in*]ten[de]).²⁰⁶⁹

A délnémet és a közép-európai (cseh, morva, lengyel) forrásokra jellemző, elvétve Anna ünnepére alkalmazott *Sponsa veri Zachariae Elisabeth* Árpád-házi Erzsébet-alleluiát²⁰⁷⁰ a szepesi és a kassai graduále mellett nyolc vegyes provenienciájú misekönyvünk, valamint a pálos, az esztergomi és a zágrábi nyomtatványok tartalmazzák. Két notált kéziratunk a külföldön általánosan ismert dallamot lényegi változtatás nélkül veszi át.²⁰⁷¹

²⁰⁶⁷ Lásd: MSH 5 II/126. Dallamtár 109.

²⁰⁶⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 223. oldalt.

²⁰⁶⁹ Dallamtár 106.

²⁰⁷⁰ MMAe VIII 496, 497, 795, 796, A-Gu 17 (*Anna veri Salomonis*), A-Wn Cod. 4812, A-Wn Cod. ser.n. 1925, CZ-Bam II., CZ-OLu M III 6, CZ-OLu M III 7, CZ-OLu M III 8, CZ-Pn I A 46, PL-GNd 195, PL-Kk 8, PL-Kk 44, PL-ŁZa s. sign., PL-WRu 7566, PL-WRu I. F. 386, PL-WRu M 1194, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissODT 1499, MissOl 1488, MissPlock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissSalz 1498 (*Anna veri Zachariae*), MissWro 1483, MissWro 1499. Cantus Index: g02810. Usuarium: Lebus, Lidzbark Warmiński. Schlager szerint az alleluia Zakariás feleségének, Keresztelő János édesanyjának a november 5-i ünnepén használták. Bár a szövegkezdet ezt az asszignációt teljes mértékben indokolná, valamennyi, általa hivatkozott forrás Árpád-házi Erzsébet miséjére rendeli a tételt.

²⁰⁷¹ Dallamtár 73.

Nagyboldogasszony ünnepének *Transit ad aethera virgo puerpera* tétéle²⁰⁷² két zágrábi és a szépesi graduáléban egy olyan tritus dallammal társul, melyet más forrásból jelenleg nem adatolhatunk. Az *Alleluia*-intonáció és a verzus első sora a *Salve decus angelorum salus orbis* melodikus anyagát idézi. A versben viszonylag gyakran ismétlődnek hosszabb-rövidebb dallamszakaszok (*virgula lesse-tendit ad, non sine corpore-serta rosarum, sed sine-virgo pudoris, tempore-[ca]put effert*).²⁰⁷³

Al - le - lu - ia. V) Sal - ve, de - cus

Al - le - lu - ia. V) Trans-it ad ae - the - ra

Csíkсомlyói kancionále: *Salve decus angelorum salus orbis*
 14. századi zágrábi graduále: *Transit ad aethera virgo puerpera*

Kizárólag a 14. és a 18. századi zágrábi graduálékban találjuk Péter és Pál apostolok *Tu es Petrus et super hanc petram* tételét egy nagy ambitusú, új stílusú tritus dallammal a *Dies sanctificatus illuxit nobis*-kontrafaktum helyett.²⁰⁷⁴ A két énekeskönyvben csak egy verssel közölt textust a 14. századtól a déli püspökség nem használta (a 13. századi missale notatum még tartalmazza), helyette a második, *Beatus es Simon Petre* verzust írta elő *Simon Bar Iona* szövegvariánssal, nyilvánvalóan a domonkos liturgikus reform hatására. A nagy valószínűséggel helyi kompozíciónak ma más feljegyzése nem ismert.²⁰⁷⁵

A rendkívül variábilis *Tu es vas electionis* kezdetű pálfordulós szöveg *sancte Paule apostole praedicator veritatis in universo mundo* szavakkal folytatódó változatát csak két 18. századi zágrábi énekeskönyv tartalmazza, egy unikális új stílusú *f* dallammal.²⁰⁷⁶ Az *Alleluia*-intonáció, mely a verzus első sorában (*tu es vas electionis*) újra elhangzik, a *Pastores loquebantur ad invicem* és a *Regina caeli laetare quia quem meruisti* igen közeli rokona. Egy hosszabb szakasz (*praedicator veritatis*), és egy rövidebb dallamfordulat (*uni[verso]*) kétszer is szerepel a verzusban (*intercede pro nobis, mundo*).²⁰⁷⁷

Al - le - lu - ia.

Al - le - lu - ia.

Al - le - lu - ia.

18. századi zágrábi graduále: *Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in*
 18. századi zágrábi graduále: *Regina caeli laetare quia quem meruisti*
 Patai graduále: *Pastores loquebantur ad invicem*

²⁰⁷² A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 292. oldalt.

²⁰⁷³ Lásd: MSH 5 II/139. Dallamtár 122.

²⁰⁷⁴ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 175. oldalt.

²⁰⁷⁵ Dallamtár 76.

²⁰⁷⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 145., 160. és 191. oldalt.

²⁰⁷⁷ Dallamtár 104.

A *Tu virtutum tumba sine felle columba* Dorottya-alleluiát csak néhány délnémet, cseh és lengyel kódex, valamint nyomtatott forrás tartalmazza.²⁰⁷⁸ Szerkönyveink közül három kéziratos misszále (két zágrábi, egy kassai), valamint a pécsi és a zágrábi nyomtatvány közli. A tétel két hazai hangjelzett feljegyzése, a Bakócz- és a 18. századi zágrábi graduále igen jelentősen eltér egymástól. Hasonló zenei variabilitás jellemzi a külföldi dallamokat is. A legszembetűnőbb különbségek az alleluia harmadik sorától (*generosa Dorothea*) tűnnek fel, melyek elsősorban a szillabikus és a melizmatikus részletek kezelését, a magas és a mély regiszterek használatát, és a belső zárlatokat érintik. A Bakócz-graduále intonációt és jubilust ismételtető verzusával (*felle columba, nos tuere ne romphaea, tartaro collidant*) szemben a zágrábi kézirat csak rövid motívumokat, dallamfordulatokat használ többször.²⁰⁷⁹

Az *Ut rosa prae spina prae fulget* Katalin-tétel Ulászló-graduáléban szereplő szövegváltozatát (...*virgineas duces patrona catervas*) három erdélyi (két nagyszebeni, egy gyergyói) misekönyv adja.²⁰⁸⁰ Ezt a megoldást és az Ulászló-kódex dallamát más forrásban eddig nem találtuk meg.²⁰⁸¹ A verzus első sora (*ut rosa prae spina*) az intonációt, két nagy melizmája ([*virgine*]as, [*ca*]tervas) pedig a jubilust ismétli.²⁰⁸²

Ádvent negyedik vasárnapjának *Veni Domine et noli tardare* alleluíája az újhelyi pálos graduáléban egy mindeddig azonosítatlan, *c*-re notált tritus dallamot kapott.²⁰⁸³

A csíksomlyói kancionále lejegyzője kétszer közölte a *Veni Sancte Spiritus* alleluíát. Egyszer a pünkösdi misében, másodszor pedig a Szentlélekről szóló votív összeállításban. Csakhogy utóbbiban nem az alleluia, hanem a zsolozsma jóval terjedelmesebb, *qui per divinitatem* szavakkal folytatódó zoltárantifónájának textusára²⁰⁸⁴ illesztett egy új stílusú tritus dallamot. Hasonló eljárásra ma nem ismerünk más példát. Az *Alleluia*-intonáció, mely a verzus elején (*veni Sancte*) és végén (*fidei congregasti*) megismétlődik, a *Salve decus angelorum salus orbis* és a *Transit ad aethera virgo puerpera* megoldását idézi. A verzus hosszú szekvenciázó szakasza variált formában többször is visszatér (*accende qui per divinitatem—gentes—in unitatem*).²⁰⁸⁵

Bertalan apostol *Vox sancti Bartholomaei quasi tuba* alleluíájának skálázó tritus dallamát ma kizárólag a kassai graduáléból dokumentálhatjuk.²⁰⁸⁶ A verzus melodikus anyagának legnagyobb része az *Alleluia*-intonáció és a jubilus egészének vagy részletének variált ismétlése (intonáció: *vox sancti, Bartholomaei, cum eo, jubilus: ambulabant, angeli Dei*).²⁰⁸⁷

Tetrardus

incipit	tónus
<i>Culminis angelici sublime fastigium*</i>	IVg
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis*</i>	IVg/IVc
<i>Hodie Christus natus est</i>	IVg
<i>Maria Dei Genitrix et virgo</i>	IVg
<i>Nobilis et pulchra prudens Catherina</i>	IVg
<i>Post partum virgo</i>	IVg
<i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i>	IVg
<i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i>	IVg
<i>Virga lesse floruit*</i>	IVg
<i>Vitam petiit a te</i>	IVg

²⁰⁷⁸ MMMAe VIII 537, 812, A-Gu 17, A-Ssp A. IV. 14, A-VOR 254, LV-Ra Ms. 1 (R 2665), PL-Kk 6, PL-WRu 7566, PL-WRu M 1194, MissAugs 1510, MissBam 1507, MissChur 1497, MissGniez 1492, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissNaum 1501, MissOPraem 1510, MissPlock 1520, MissPrag 1498, MissSalz 1498. Cantus Index: g02686. Usuarium: Aquileia, Konstanz, Lebus, Meißen, Sion.

²⁰⁷⁹ Dallamtár 74a–b.

²⁰⁸⁰ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 193. oldalt.

²⁰⁸¹ MMMAe VIII 545, 816.

²⁰⁸² Dallamtár 133.

²⁰⁸³ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 231. oldalt. Dallamtár 143.

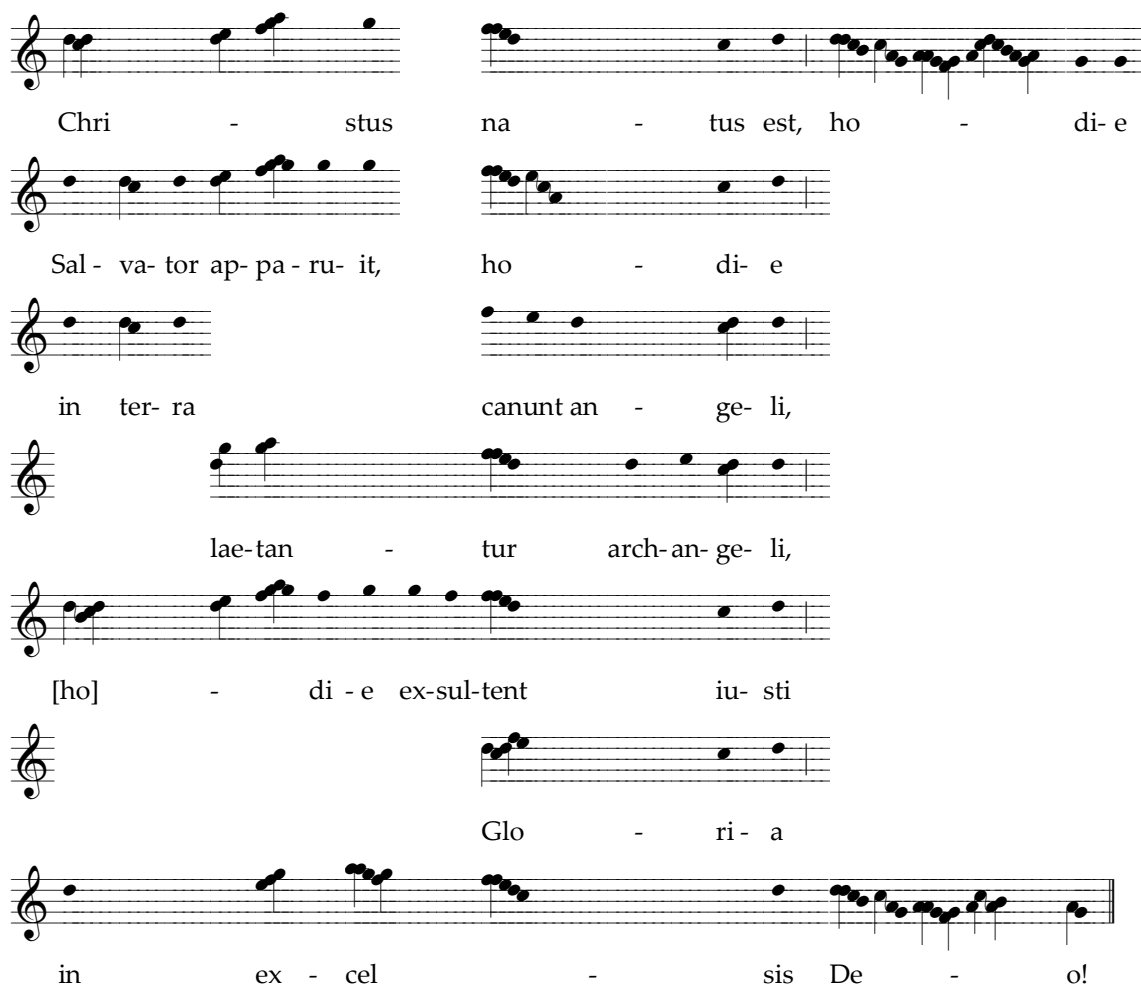
²⁰⁸⁴ Cantus Index: 005327, CAO-ECE V/A 192, CAO-ECE VI/A 105, CAO-ECE VII/A 184–185, MMMAe V/3 1218, Nr. 8379.

²⁰⁸⁵ Dallamtár 123.

²⁰⁸⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 166., és 250. oldalt.

²⁰⁸⁷ Dallamtár 60.

A műfaj katalógusa és összkiadása egyetlen francia kódexből, egy régi stílusú, nyolcadik tónusú dallammal, *archangeli* záró szóval adatozza a karácsonyi *Hodie Christus natus est* alleluiát.²⁰⁸⁸ A csíksomlyói kancionále terjedelmesebb, *hodie exsultent iusti* szavakkal folytatódó tételének szövege nem alleluiaként, hanem Magnificat-antifónaként volt ismert Európa-szerte.²⁰⁸⁹ Eddig sem a rövidebb, sem a hosszabb formára nem találtunk más példát. Az erdélyi kézirat új stílusú, párhuzam nélküli tetrardus dallama alapvetően három zenei egység variált ismétléséből, szövegadaptációjából áll.²⁰⁹⁰

Chri - stus na - tus est, ho - di - e
Sal - va - tor ap - pa - ru - it, ho - di - e
in ter - ra canunt an - ge - li,
lae - tan - tur arch - an - ge - li,
[ho] - di - e ex - sul - tent iu - sti
Glo - ri - a
in ex - cel - sis De - o!

Csíksomlyói kancionále: *Hodie Christus natus est*

A *Maria Dei Genitrix et virgo perennis* Mária-alleluia a német, a cseh, a morva és a lengyel hagyományokban volt ismert.²⁰⁹¹ A tétel Magyarországon négy felvidéki és erdélyi százsz hangjelzett kódex mellett hat, szinte kizárólag mellékhangományokat képviselő kéziratot misekönyvünkben szerepel. Kottás forrásaink alig variálódó dallama szinte hangról azonos a külföldi lejegyzésekkel.²⁰⁹²

²⁰⁸⁸ KatSchlag 265, MMMAe VII 211, 637, Cantus Index: g03251.

²⁰⁸⁹ Cantus Index: 003093, CAO-ECE V/A 90–91, CAO-ECE VI/A 60, CAO-ECE VII/A 88–89.

²⁰⁹⁰ Dallamtár 152.

²⁰⁹¹ MMMAe VIII 265, 684, A-Ssp A. VII. 20, A-VOR 254, CZ-Bam II, CZ-Bam 6/11, CZ-OLu M III 7, CZ-Pn XIII B 17, D-WB Ms. 1, PL-Kk 1, PL-Kk 8, PL-Kk 42, PL-Kk 45, PL-ŁZa s. sign., PL-PE Rks. L. 2, PL-WRk 56, MissBrand 1494, MissHalb 1511, MissHavel 1489, MissHil 1511, MissKöln 1494, MissKrak 1484, MissKrak 1493, MissMagd 1503, MissNaum 1501, MissODT 1499, MissPłock 1520, MissPoznań 1524, MissPrag 1498, MissSchwerin 1480, MissWro 1483, MissWro 1499. Pikulik, J. 1984, 190–194, Wagner, P. 1930, 225. Cantus Index: g02764. Usuarium: Bremen, Gniezno, Hamburg, Kamień Pomorski, Lidzbark Warمیński, Lübeck, Meißen, Merseburg, Ratzeburg, Schleswig.

²⁰⁹² Lásd: MSH 5 II/173. Dallamtár 153.

A *Nobilis et pulchra prudens Catherina* kezdetű textus valamennyi európai és magyar hagyományban a Katalin-zsolozsma rezponzóriumaként volt ismert.²⁰⁹³ Egy ibériai nyomtatvány ugyanezt a szöveget az ünnep miséjében graduáleként adja, de quasi rezponzóriumként értelmezve, a verzusban kiírja a reptendát is.²⁰⁹⁴ A zsolozsmatételnek a főrésze alleluiaként szerepel két zágrábi graduáléban, választhatóként az *O Catherina virgo Christi speciosa* mellett. A szövegnek erre a funkcióváltására ma nem ismerünk más példát. A két hazai énekeskönyv intonációja a régi stílusú, ötödik tónusú *Te martyrur candidatust* idézi, és csak a jubilus teszi nyilvánvalóvá a g, tetrardus tonalitást. A verzus melodikus fordulatai, c belső záratai transzponált tritus benyomását keltik, amit alátámaszt a 18. századi graduále lejegyzése is. A kézirat a második, *et* szótól a vers végéig kvarttal magasabban, b előjegyzéssel és f belső kadenciákkal notálja a mai ismereteink szerint párhuzam nélküli dallamot.²⁰⁹⁵

A *Post partum virgo*²⁰⁹⁶ tetrardus tonalitású dallama ma csak a Futaki-graduáléból és a csíksomlyói kancionáléból ismert. Az *Alleluia*-intonáció egésze a verzus elején (*post partum*), részlete pedig a befejezés előtt ([in]tercede) megismétlődik. Szavak végén, belső záratoknál visszatérő elem az intonáció *efg ag* zárófordulata ([invio]lata, [perman]sisti, nobis).²⁰⁹⁷

A csíksomlyói kancionále a *Senex puerum portabat* Mária-textus hosszabb változatát (...*quem virgo*)²⁰⁹⁸ *Veni Sancte Spiritus*-kontrafaktumként és egy új stílusú g dallammal is közli. Jelenleg sem a szövegváltozatnak, sem a két zenei megoldásnak nem tudunk külföldi megfelelőjéről. A tetrardus tétel verzusa, mely az *Alleluia*-intonációval indul és zárul (*senex, peperit*), egy rövid dallamszakaszt duplikál (*puer-virgo* [peperit]).²⁰⁹⁹

A talán lotharingiai eredetű, rendkívül ritka *Vitam petiit a te* vértanú-alleluia²¹⁰⁰ a Futaki- és a Bakócz-graduálén kívül csak a pécsi nyomtatványokban szerepel. Két hangjelzett kódexünk alapvetően azonos melodikus anyaga megegyezik a kisszámú külföldi notált forrás lejegyzésével.²¹⁰¹

²⁰⁹³ Cantus Index: 601492, CAO-ECE V/B 169, CAO-ECE VI/B 140, CAO-ECE VII/B 133.

²⁰⁹⁴ Missale Conchense (Cuenca) 1559 f. 255v.

²⁰⁹⁵ Dallamtár 158.

²⁰⁹⁶ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, melodikus anyagairól lásd a 236., 269., 293., 298. és 326. oldalt.

²⁰⁹⁷ Dallamtár 155.

²⁰⁹⁸ A tétel európai és hazai elterjedtségéről, szövegváltozatairól, melodikus anyagairól lásd a 149., 179. és 266. oldalt.

²⁰⁹⁹ Dallamtár 157.

²¹⁰⁰ MMAe VIII 568, 831, D-TRs 2554/2119, PL-Kl RL 1, MissLüt 1502, MissNid 1519. Cantus Index: g04073 (két francia).

Usuarium: Avranches, Dol-de-Bretagne, Mâcon.

²¹⁰¹ Dallamtár 154.

Egy szöveg – több dallam

A magyarországi hangjelzett forrásokban százöt szöveghez kétszázhatvan különböző dallam társul.²¹⁰² Közülük nyolcvanhét verzus százhusz melodikus anyaga jelenleg egy-egy énekeskönyvből ismert. Ezek között huszonnyolc olyan textust találunk, melyekhez két-három kézirat is unikális dallamokat kapcsol. Közöttük hat olyan verzus szerepel, melyek nálunk csak ezekkel a melodikus anyagokkal adathatók.²¹⁰³

Az egyedi zenei megoldások túlnyomó többsége hat periferiális, késői kéziratból dokumentálható, a legtöbb (huszonhat) a kassai graduále nyári-őszi kötetéből.²¹⁰⁴ Igen jelentős két, 17. századi romanizált pálos graduále párhuzam nélküli melodikus anyagának a száma (húsz, illetve tizenkilenc). Figyelemre méltó, hogy bár a két énekeskönyvben tizenkét verzus szövege azonos, közülük csak kettőnek (*Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum, Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi*) az unikális dallama mutat egyezést.²¹⁰⁵ Tizenkét-tizenkét speciális dallamot a Futaki-kódexben²¹⁰⁶ és a csíksomlyói kancionálban,²¹⁰⁷ kilencet pedig az erdélyi graduálében találunk.²¹⁰⁸ A fennmaradó rendhagyó zenei megoldásokból néhány (1–4) tíz, jellemzően mellékhangyományokat képviselő szerkönyvünkben szerepel.²¹⁰⁹

²¹⁰² Az áttekintésben különbséget teszünk a minor és a maior szövegforma között, de nem kezeljük eltérő, önálló dallamokként a tónusváltó tételeket. Ezeknek az alleluiáknak csak a tonalitása változik, a melodikus anyaguk viszont lényegében azonos, ezért ezeket a darabokat egy tételként regisztráljuk.

²¹⁰³ *: más hangjelzett forrásból nem ismert tételek. *Adorabo ad templum sanctum tuum*: H-Bu A 115, CantCsik. *Ascendens Christus in altum*: SK-Sk Mus 1, TR-Itks 68. *Beatus vir qui suffert tentationem*: H-Bn 172b, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115. *Beatus vir sanctus rex Ladislaus/Stephanus qui fulget*: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, TR-Itks 68. *Candor est lucis aeternae*: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, TR-Itks 68. *Cantate Domino canticum novum quia*: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115. *Confitemini Domino et invocate nomen eius*: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115. *Consolator miserorum**: HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6. *Crastina die delebitur*: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115. *Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)**: H-Bn Fol. lat. 3815, CantCsik. *Domine in virtute tua laetabitur rex*: H-Bn 172b, RO-AJ R. I. 96. *Elegit te Dominus sibi in sacerdotem*: H-Bn 172b, TR-Itks 68. *Gaudete iusti in Domino*: H-Bn 172b, H-Bn Ms. Mus 7240. *Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)*: H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, SK-Sk Mus 1. *Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)**: H-Bn Ms. Mus 7240, TR-Itks 68. *Omnes gentes plaudite manibus*: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115. *Oportebat pati Christum*: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115. *Post partum virgo*: H-Bn Fol. lat. 3522, CantCsik (2×). *Prophetae sancti praedicaverunt*: H-Efkö I. 3a, TR-Itks 68. *Qui timent Dominum sperent in eum*: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115. *Sancte rex Stephane succurre nobis*: H-Ba T 292, SK-BRM EC Lad. 3. *Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet**: RO-AJ R. I. 96, TR-Itks 68. *Senex puerum portabat (minor)**: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115. *Solve iubente Deo terrarum*: H-Bn Fol. lat. 3815, SK-Sk Mus 1. *Timebunt gentes nomen tuum*: H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115. *Tu es sacerdos in aeternum*: H-Bn Ms. Mus 7240, RO-Sb 759. *Veni electa mea et ponam in te*: H-Bn 172b, H-Efkö I. 1b. *Vox sancti Bartholomaei quasi tuba**: H-Bn 172b, H-Bn Fol. lat. 3815, TR-Itks 68.

²¹⁰⁴ *Aemulor enim vos, Beatus vir qui suffert tentationem, Beatus vir qui timet Dominum, Disposui testamentum electis meis, Domine in virtute tua laetabitur rex, Dorsa eorum plena sunt oculis (2×), Elegit te Dominus sibi in sacerdotem, Exsultent iusti in conspectu Dei, Fulgebunt iusti et tamquam scintillae, Gaudete iusti in Domino, Gloria et honore (minor), Haec est vera fraternitas quae numquam potuit, lam non estis hospites et advenae, Inveni David servum meum, Inventa una pretiosa margarita abiit, Iusti autem in perpetuum vivent, Iustum deduxit Dominus, Iustus germinabit sicut lilium, Mirabilis Dominus noster in sanctis suis, Posuisti Domine super caput eius, Pretiosa in conspectu Domini, Sancti tui Domine benedicent te, Sancti tui Domine florebut, Veni electa mea et ponam in te, Vox sancti Bartholomaei quasi tuba.*

²¹⁰⁵ H-Bn Ms. Mus 7240: *Amavit eum Dominus et ornavit eum, Bene fundata est domus Domini, Felix es sacra virgo Maria, Franciscus pauper et humilis, Gaudete iusti in Domino, Laudate pueri Dominum, Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior), Non vos relinquam orphanos, Tu es sacerdos in aeternum, Tu puer propheta Altissimi vocaberis*. H-Bu A 115: *Adorabo ad templum sanctum tuum, Christus resurgens ex mortuis, Cognoverunt discipuli Dominum, Corpora sanctorum in pace sepulta sunt, Eripe me de inimicis meis, Loquebantur variis linguis apostoli (minor), Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior), Regnavit Dominus super omnes gentes, Veni Domine et noli tardare*. Közös verzusok: *Beatus vir qui suffert tentationem, Candor est lucis aeternae, Cantate Domino canticum novum quia, Confitemini Domino et invocate nomen eius, Crastina die delebitur, Omnes gentes plaudite manibus, Oportebat pati Christum, Qui timent Dominum sperent in eum, Senex puerum portabat (minor), Timebunt gentes nomen tuum*.

²¹⁰⁶ *Ascendens Christus in altum, Beatus vir sanctus rex Ladislaus/Stephanus qui fulget, Candor est lucis aeternae, Elegit te Dominus sibi in sacerdotem, Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior), Martinus episcopus migravit, Prophetae sancti praedicaverunt, Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis, Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet, Sprevit torum coniugalem, Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum, Vox sancti Bartholomaei quasi tuba.*

²¹⁰⁷ *Adorabo ad templum sanctum tuum, Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior), Gaude virgo mater pia (2×), Isti sunt amici Dei qui viventes in carne, Laetamini in Domino et exsultate, Nativitas gloriosae Virginis Mariae, O Maria mater Christi montana quae adisti et cognatam, Post partum virgo (2×), Senex puerum portabat... quem virgo (maior) (2×).*

²¹⁰⁸ *Beatus vir sanctus rex Ladislaus/Stephanus qui fulget, Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior), Fundata est domus Domini, Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior), Misso Herodes spiculate, Post dies octo ianuis clausis, Solve iubente Deo terrarum, Virga lesse floruit, Vox sancti Bartholomaei quasi tuba.*

²¹⁰⁹ SK-Sk Mus 1: *Ascendens Christus in altum, Laudate Dominum omnes gentes, Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior), Solve iubente Deo terrarum*. H-Bn Fol. lat. 3522: *Beatus vir sanctus rex Ladislaus/Stephanus qui fulget, Levita Laurentius*

Ezek az egyedi dallamokkal társított szövegek – a fentebb említett hat verzus és a csíksomlyói kancionálában kétszer feljegyzett *Gaude virgo mater pia* kivételével – általánosan, vagy több forrásból ismert melodikus anyagaikkal is használatban voltak hazánkban. A jellemző, szélesebb körből adatolható dallam meghatározása néhány esetben nehézségbe ütközik a feljegyzések csekély, és/vagy az adott verzushoz rendelt zenei anyagok nagy száma miatt. Ez a helyzet a nyolc-nyolc különböző dallammal notált *Candor est lucis aeternae* és *Post partum virgo*, valamint a négy-négy zenei anyaggal élő *Solve iubente Deo terrarum* és *Veni electa mea et ponam in te* esetében is.

A fennmaradó tizennyolc verzus dallamai három szempont – liturgikus asszignáció, használói kör, stílus – szerint különíthetők el egymástól. A legegyszerűbb és legegértelműbb a *Confitemini Domino quoniam bonus* két zenei megoldásának az értelmezése. Mind az európai, mind a magyarországi úzusok liturgikus funkció szerint jelölték ki a két dallamot: az egyiket nagyszombatra és pünkösöd vigíliájára, a másikat pedig a rogációs misére. A rítusok és a stílusok szerinti meghatározás problematikusabb. Az előbbinél nehézséget jelent egyrészt az, hogy néhány consuetudóból nagyon kevés forrás áll rendelkezésünkre, másrészt pedig az, hogy a Zágrábban énekelt tételekről – a 13. századi missale notatum mellett – csak két olyan graduále szolgál információkkal, melyeknek tartalma és dallamai gyakran nem állíthatók párhuzamba a notált vagy hangjelzés nélküli misekönyvek adataival. Vagyis a bennük foglaltakat csak fenntartásokkal és részben tarthatjuk a déli püspökség egészére jellemző általános megoldásoknak. Harmadrészt pedig az úzusok szerinti dallamválasztás csak a legritkább esetben teljesen homogén, leggyakrabban csak tendenciák mutathatók ki, melyeket egy vagy több régió is követhet. A régi és az új stílusú dallamok használata elvértve hagyományhoz köthető, vagyis a két kategória – rítus, stílus – között átfedés lehetséges.

úzus	úzus	incipit	dallamtár
Esztergom	Felvidék, Erdély	<i>In omnem terram exivit sonus eorum</i>	11.1 95.10
Esztergom	Zágráb	<i>O quam gloriosum est regnum</i>	45.10 125
		<i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>	51 122
Esztergom, Zágráb	Felvidék, Erdély	<i>Lauda anima mea Dominum</i>	124.2 122.8
Esztergom, Zágráb	Felvidék, Erdély, ferences	<i>Hic est discipulus ille</i>	95.2 40.2
		<i>Video caelos apertos</i>	95.1 40.1
		<i>Vidimus stellam eius in oriente</i>	95.3 40.4
szekuláris	ferences	<i>Surrexit Christus et illuxit populo suo</i>	3.2 45.1
általános magyar	Erdély, ferences	<i>Dominus in Sina in sancto</i>	2.1 122.7
Felvidék, Erdély	ferences	<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	75.2 127.1
romanizált pálos	ferences	<i>Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi</i>	5.4 76
romanizált pálos	Felvidék, Erdély, ferences	<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	90.2 97

A dallamok úzusok szerinti megoszlása

Négy nagy ünnep – karácsony, húsvét, Úrnapja, Péter-Pál – öt tétele (*Dies sanctificatus illuxit nobis, Dominus regnavit decorem induit, Pascha nostrum immolatus est, Caro mea vere est cibus, Tu es Petrus et super hanc petram*) régi és új stílusú dallammal is szerepel szerkönyveinkben. Közülük kettő melodikus anyagainak a használata hagyományokhoz köthető. A második karácsonyi mise régi stílusú tételét felvidéki, erdélyi és ferences, az újat főként esztergomi és pálos énekeskönyveink választották. Az apostolfejedelmek alleluiája csak a zágrábi graduálékban kapott modern dallamot. Ugyanezek a kéziratok látnak el új stílusú melodikus anyagokkal három olyan verzust, melyek egy-két forrásunkban párhuzam nélküli dallamokkal tűnnek fel (*Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros [maior], Prophetiae sancti praedicaverunt, Sancti tui Domine florebut*). Az unikális zenei megoldással is ismert tételek közül kettőnek

bonum opus operatus est... et thesauros (maior), Post partum virgo. H-Efkö I. 1b: *Concussum est mare et contremuit terra, Specie tua et pulchritudine tua, Veni electa mea et ponam in te.* H-Efkö I. 3a: *Diffusa est gratia in labiis tuis, Prophetiae sancti praedicaverunt, Ut rosa prae spina praeferat.* RO-AJ R. I. 96: *Domine in virtute tua laetabitur rex, Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet.* RO-AJ R. IX. 57: *Dicite in gentibus, Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium.* RO-Sb 759: *Rutilantes rosas rosa, Tu es sacerdos in aeternum.* H-Es 2-36-4/7875: *Nimis honorati sunt amici tui.* RO-AJ R. I. 1: *Ae rex tu solus nostros miseratus errores (maior).* RO-BRbn I. F. 67: *Surrexit Dominus de sepulchro.*

két-két olyan, több forrásban szereplő dallama van, mely hagyomány,²¹¹⁰ egynek pedig két olyan, mely stílus szerint különül el egymástól (*Nativitas gloriosae Virginis Mariae*).

A százöt, több dallammal ismert verzus közül ötvenhét csak régi (54%), tizenhárom pedig kizárólag új stílusú (12%) melodikus anyagokat kapott.²¹¹¹ A mind régi, mind új stílusú dallamokkal közölt harmincöt vers (33%) közül tizenhétnek a modern változata csak egyetlen forrásban szerepel, héthez viszont több új zenei anyagot is rendeltek.²¹¹²

A verzusok közel kétharmada a szanktorále és a kommúne anyagához tartozik. A harmincyolc temporális tétel között csak kilenc olyat találunk, melynek új stílusú változata is létezett, ám közülük három csak egyetlen forrásban tűnik fel.²¹¹³ Mindezek a számok és arányok egy alapvetően konzervatív, az újításokat visszafogottan befogadó zenei beállítottságot tükröznek.

incipit	dallam régi stílus	új stílus
1. <i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	3	3
2. <i>Aemulor enim vos</i>	2	1 1
3. <i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	2	2
4. <i>Ascendens Christus in altum</i>	3	2 1
5. <i>Ave rex tu solus propter nostros miseratus sustinuisti (maior)</i>	2	1 1
6. <i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	4	4
7. <i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	2	2
8. <i>Beatus vir rex Ladislaus/Stephanus qui fulget</i>	4	1 3
9. <i>Bene fundata est domus Domini</i>	2	2
10. <i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	2	2
11. <i>Candor est lucis aeternae</i>	8	1 7
12. <i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	3	3
13. <i>Caro mea vere est cibus</i>	3	2 1
14. <i>Christus resurgens ex mortuis</i>	2	2
15. <i>Cognoverunt discipuli Dominum</i>	2	2
16. <i>Concussum est mare et contremuit terra</i>	2	1 1
17. <i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>	3	3
18. <i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>	2	2
19. <i>Consolator miserorum</i>	2	2
20. <i>Corpora sanctorum in pace sepulta sunt</i>	2	2
21. <i>Crastina die delebitur</i>	3	3
22. <i>Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	3	2 1
23. <i>Dicite in gentibus</i>	2	2

²¹¹⁰ *Diffusa est gratia in labiis tuis*: Esztergom, Erdély – Felvidék. *Martinus episcopus migravit*: Felvidék – Zágráb.

²¹¹¹ *Consolator miserorum, Gaude virgo mater pia, Isti sunt amici Dei qui viventes in carne, O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam, O quam gloriosum est regnum, Rutilantes rosas rosa, Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis, Sancte rex Ladislae/Stephane succurre nobis, Solve iubente Deo terrarum, Sprevit torum coniugalem, Transit ad aethera virgo puerpera, Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum, Virga lesse floruit.*

²¹¹² !: új stílusú dallam egyetlen forrásban. *: több új stílusú dallam. *Aemulor enim vos!*, *Ascendens Christus in altum!*, *Ave rex tu solus nostros miseratus errores (maior)!*, *Beatus vir rex Ladislaus/Stephanus qui fulget**, *Candor est lucis aeternae**, *Caro mea vere est cibus, Concussum est mare et contremuit terra!*, *Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)!*, *Dies sanctificatus illuxit nobis, Dominus regnavit decorem induit, Dorsa eorum plena sunt oculis**, *Elegit te Dominus sibi in sacerdotem!*, *Exsultent iusti in conspectu Dei!*, *Felix es sacra virgo Maria, Fundata est domus Domini, iam non estis hospites et advenae!*, *Inventa una pretiosa margarita dedit, Iustus germinabit sicut lilium!*, *Laetamini in Domino et exsultate, Laudate Dominum omnes gentes!*, *Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)**, *Misso Herodes spiculatore!*, *Nativitas gloriosae Virginis Mariae**, *Pascha nostrum immolatus est, Post partum virgo**, *Prophetae sancti praedicaverunt**, *Sancti tui Domine floreunt, Senex puerum portabat... quem virgo (maior)!*, *Specie tua et pulchritudine tua!*, *Surrexit Christus et illuxit populo suo, Tu es Petrus et super hanc petram, Ut rosa prae spina prae fulget!*, *Veni Domine et noli tardare!*, *Veni electa mea et ponam in te!*, *Vox sancti Bartholomaei quasi tuba!*.

²¹¹³ *: új stílusú dallammal is ismert verzus. !: egyetlen forrásban. *Adorabo ad templum sanctum tuum, Ascendens Christus in altum*!*, *Bene fundata est domus Domini, Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum, Cantate Domino canticum novum quia, Caro mea vere est cibus**, *Christus resurgens ex mortuis, Cognoverunt discipuli Dominum, Confitemini Domino et invocate nomen eius, Confitemini Domino quoniam bonus, Crastina die delebitur, Dicite in gentibus, Dies sanctificatus illuxit nobis**, *Domine in virtute tua laetabitur rex, Dominus in Sina in sancto, Dominus regnavit decorem induit**, *Eripe me de inimicis meis, Fundata est domus Domini**, *Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi, Lauda anima mea Dominum, Laudate Dominum omnes gentes*!*, *Laudate pueri Dominum, Loquebantur variis linguis apostoli (minor), Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior), Non vos relinquam orphanos, Omnes gentes plaudite manibus, Oportebat pati Christum, Pascha nostrum immolatus est**, *Post dies octo ianuis clausis, Qui timent Dominum sperent in eum, Regnavit Dominus super omnes gentes, Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet, Surrexit Christus et illuxit populo suo**, *Surrexit Dominus de sepulchro, Timebunt gentes nomen tuum, Veni Domine et noli tardare*!*, *Verbo Domini caeli firmati sunt, Vidimus stellam eius in oriente.*

incipit	dallam régi stílus új stílus		
24. <i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>	2	1	1
25. <i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	3	3	
26. <i>Disposui testamentum electis meis</i>	2	2	
27. <i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	3	3	
28. <i>Dominus in Sina in sancto</i>	2	2	
29. <i>Dominus regnavit decorem induit</i>	2	1	1
30. <i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	5	1	4
31. <i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i>	3	2	1
32. <i>Eripe me de inimicis meis</i>	2	2	
33. <i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i>	2	1	1
34. <i>Felix es sacra virgo Maria</i>	2	1	1
35. <i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae</i>	2	2	
36. <i>Fundata est domus Domini</i>	2	1	1
37. <i>Gaude virgo mater pia</i>	2		2
38. <i>Gaudete iusti in Domino</i>	3	3	
39. <i>Gloria et honore (minor)</i>	2	2	
40. <i>Haec est vera fraternitas quae vicit</i>	2	2	
41. <i>Hic est discipulus ille</i>	2	2	
42. <i>Hic Franciscus pauper et modicus</i>	2	2	
43. <i>Iam non estis hospites et advenae</i>	2	1	1
44. <i>In omnem terram exivit sonus eorum</i>	2	2	
45. <i>Inveni David servum meum</i>	2	2	
46. <i>Inventa una pretiosa margarita dedit</i>	2	1	1
47. <i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i>	2		2
48. <i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>	2	2	
49. <i>Iustum deduxit Dominus</i>	2	2	
50. <i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	3	2	1
51. <i>Laetamini in Domino et exsultate</i>	2	1	1
52. <i>Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi</i>	2	2	
53. <i>Lauda anima mea Dominum</i>	2	2	
54. <i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	2	1	1
55. <i>Laudate pueri Dominum</i>	2	2	
56. <i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	5	2	3
57. <i>Loquebantur variis linguis apostoli (minor)</i>	2	2	
58. <i>Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior)</i>	2	2	
59. <i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)</i>	2	2	
60. <i>Martinus episcopus migravit</i>	3	3	
61. <i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	2	2	
62. <i>Misso Herodes spiculatore</i>	2	1	1
63. <i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	3	1	2
64. <i>Nimis honorati sunt amici tui</i>	2	2	
65. <i>Non vos relinquam orphanos</i>	2	2	
66. <i>O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam</i>	2		2
67. <i>O quam gloriosum est regnum</i>	2		2
68. <i>Omnes gentes plaudite manibus</i>	3	3	
69. <i>Oportebat pati Christum</i>	3	3	
70. <i>Pascha nostrum immolatus est</i>	2	1	1
71. <i>Post dies octo ianuis clausis</i>	2	2	
72. <i>Post partum virgo</i>	8	1	7
73. <i>Posuisti Domine super caput eius</i>	2	2	
74. <i>Pretiosa est in conspectu Domini</i>	2	2	
75. <i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	4	1	3
76. <i>Qui timent Dominum sperent in eum</i>	3	3	
77. <i>Regnavit Dominus super omnes gentes</i>	2	2	
78. <i>Rutilantes rosas rosa</i>	2		2
79. <i>Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	2		2
80. <i>Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium</i>	2	2	
81. <i>Sancte rex Ladislai/Stephane succurre nobis</i>	3		3
82. <i>Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet</i>	2	2	
83. <i>Sancti tui Domine benedicent te</i>	2	2	
84. <i>Sancti tui Domine florebut</i>	3	2	1
85. <i>Senex puerum portabat (minor)</i>	2	2	
86. <i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i>	2	1	1

incipit	dallam régi stílus új stílus		
87. <i>Solve iubente Deo terrarum</i>	4		4
88. <i>Specie tua et pulchritudine tua</i>	2	1	1
89. <i>Sprevit torum coniugalem</i>	2		2
90. <i>Surrexit Christus et illuxit populo suo</i>	2	1	1
91. <i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	2	2	
92. <i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	3	3	
93. <i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>	2		2
94. <i>Tu es Petrus et super hanc petram</i>	2	1	1
95. <i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	3	3	
96. <i>Tu puer propheta Altissimi vocaberis</i>	2	2	
97. <i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i>	2		2
98. <i>Ut rosa prae spina praeifulget</i>	2	1	1
99. <i>Veni Domine et noli tardare</i>	2	1	1
100. <i>Veni electa mea et ponam in te</i>	4	3	1
101. <i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	2	2	
102. <i>Video caelos apertos</i>	2	2	
103. <i>Vidimus stellam eius in oriente</i>	2	2	
104. <i>Virga lesse floruit</i>	2		2
105. <i>Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>	3	2	1
összesen	260	174	86

Több dallammal ismert verzusok

ALLELUIÁK A KÖZÉPKORI MAGYARORSZÁGON

Az alleluia-repertoár magyar eredetű tételei

Az alleluia-k hazai készletének összeállítása, a liturgiai, szövegi és zenei jellegzetességek áttekintése mellett vizsgálataink fő célja azoknak a tételeknek a meghatározása volt, melyek magyar alkotásoknak tartathatók azért, mert jelenleg kizárólag magyarországi kéziratokból, nyomtatványokból ismertek. Számbavételük előtt néhány megjegyzést kell tennünk.

Az alább felsorolt alleluia-kat nem találtuk meg az általunk vizsgált külföldi szerkönyvekben.²¹¹⁴ Bár az európai forrásokkal való összehasonlítást igyekeztünk mind mennyiség, mind úzus szempontjából a lehető legnagyobb mértékben kiterjeszteni, a kéziratok és a nyomtatványok szinte felbecsülhetetlen száma és feldolgozatlansága miatt teljességre mégsem törekedhettünk. Ezért megállapításaink, melyek kizárólag az általunk áttekintett anyagra érvényesek, újabb adatok felbukkanásával módosulhatnak.

Elemzéseink és az alleluia-k rendszerezése közben egyértelművé vált, hogy a műfaj képlékenysége és alkotóelemeinek felcserélhetősége miatt a magyar eredet kifejezést különböző szempontok – szöveg, dallam, adaptáció, tonalitás, asszignáció – szerint kell használnunk, és a tételeket ezek alapján mintegy koncentrikus körönként elhelyeznünk. A legbelső körbe azok az alleluia-k tartoznak, melyeknek *szövegei* külföldről jelenleg nem adathatók, függetlenül attól, hogy a textus milyen – ismert vagy új – dallamhoz kapcsolódik. Harmincegy ilyen verzusnak csak a szövegét ismerjük, nyolcvanötnek a dallamát is.²¹¹⁵ Utóbbiak közül tizenhét régi, nyolcvankettő pedig új stílusú melodikus anyagot kapott. Míg a régi stílusú tételek mindegyike kontrafaktum, vagyis ismert zenei anyag újraszövegezése, addig az új stílusúak közül csak huszonhat. A verzusok között igen magas a kölcsönzött szövegek aránya. A százhat, ma más-honnan nem adatható textus közül negyvenkettő zsoltárméltól – zömében kantikumantifónákból vagy rezponzóriumokból, elvétve himnuszokból és verzikuluszokból – alakul át alleluivá, de előfordulnak kegyes énekekből, kanciókból vett idézetek is.²¹¹⁶

incipit

1. *Ave gemma virtuosa Dorothea**
2. *Contumelias terrores passus sum**
3. *Crucifixorum crucifixe tuos*
4. *De vultu tuo iudicium meum*
5. *Dei Genitrix sancta Maria*
6. *Deus Deus meus in te speravi exaudi*
7. *Diadema spineum veneremur quo coronavit eum*
8. *Diligam te Domine virtus mea... Deus meus (maior2)*
9. *Exaudi me Domine quoniam benigna es!**
10. *Exiit per clausam portam**
11. *Iste est sanctus qui ante Deum*
12. *Isti sunt amici Dei qui viventes in carne (minor)*
13. *Iubente rege adducti sunt viri illi*
14. *Iustus non commovebitur in aeternum*
15. *Maria pia Genitrix Iesu Christi*
16. *Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus**
17. *Non turbetur cor vestrum**
18. *O consolatrix miserorum*
19. *O flos paradisi*
20. *O Maria rubens rosa Trop. Maria candens lilium*
21. *Pulchra es et decora filia Ierusalem*

²¹¹⁴ A tételek között szerepel néhány olyan, külföldön is ismert verzus, amelynek terjedelme, vagy szövege a magyar forrásokban olyan jelentős mértékben módosul, ami indokoltá teszi önálló regisztrálásukat.

²¹¹⁵ Hangjelzett forrásainkban néhány verzus különböző dallamokkal szerepel (*Gaude virgo mater pia, Isti sunt amici Dei qui viventes in carne, Sancte rex Stephane succurre nobis, Sprevit torum coniugalem, Transit ad aethera virgo puerpera*), quasi kommúnis szövegek pedig névcserével több szent miséjében is feltűnnek (*Beatus vir [sanctus] rex Ladislaus/Stephanus qui fulget, Sancte [rex] Adalbert/Ladislau/Stephane succurre nobis*). Ezeket az alleluia-kat a szövegük alapján egy tételnek tekintjük, de a táblázatokban külön-külön is feltüntetjük.

²¹¹⁶ A kölcsönzött szövegeket a táblázatokban csillaggal (*) jelöljük.

incipit

22. *Quodcumque ligaveris super terram**
 23. *Repleti sumus mane misericordia tua*
 24. *Rigans montes de supernis*
 25. *Salve sancta Maria mundi domina*
 26. *Salve sidus nitens morum*
 27. *Sancta Dei famula prece (minor)*
 28. *Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni*
 29. *Sancte Adalberte succurre nobis*
 30. *Sidus caeli praeifulgidum laudis*
 31. *Veni in adiutorium sancte Elia*

Külföldön ismeretlen hangjelzés nélküli alleluiák

incipit	dallamtár
1. <i>Amavit hunc sanctum Dominus</i>	90.7
2. <i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum</i>	40.15
3. <i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget</i>	90.5
4. <i>Cum venerit Paraclitus</i>	2.3
5. <i>Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	2.12
6. <i>Dimissa sunt ei peccata multa*</i>	95.7
7. <i>Egregie confessor Christi Aegidi</i>	73.4
8. <i>Fundata est domus Domini... et venient (maior)*</i>	4.7
9. <i>Honor virtus et imperium</i>	90.1
10. <i>Levita hic sanctus Vincentius</i>	90.4
11. <i>Salve crux sancta salve mundi gloria*</i>	128.1
12. <i>Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole</i>	73.3a–b
13. <i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)*</i>	41.4
14. <i>Sophia mater sancta intercede pro nobis</i>	95.5
15. <i>Surrexit pastor bonus qui pro suo grege</i>	45.2
16. <i>Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium</i>	10.3
17. <i>Virgo Dei Catherina precibus venerandis</i>	3.3

Külföldön ismeretlen régi stílusú alleluiák

incipit	dallamtár
1. <i>Amo Christum... cui angeli serviunt (minor)*</i>	47.6a
2. <i>Amo Christum... cuius mihi organum (maior)*</i>	47.6b
3. <i>Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa</i>	61
4. <i>Ave flos nobilium*</i>	17.1
5. <i>Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem</i>	46.1
6. <i>Ave verbum incarnatum Trop. Iesu salutis hostia*</i>	30
7. <i>Beatus Gallus zelo pietatis armatus*</i>	113
8. <i>Beatus qui lingua sua</i>	78
9. <i>Beatus vir rex Ladislaus qui fulget</i>	129
10. <i>Beatus vir rex Stephanus qui fulget</i>	135
11. <i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget</i>	118
12. <i>Benedic Domine domum istam*</i>	146
13. <i>Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli*</i>	47.7
14. <i>Culminis angelici sublime fastigium</i>	94, 151
15. <i>Diadema spineam coronam veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	12
16. <i>Dico vobis gaudium est angelis Dei*</i>	141
17. <i>Ecce Maria quaerit medicum</i>	101
18. <i>Gaude virgo mater pia</i>	15.6
19. <i>Gaude virgo mater pia</i>	47.1
20. <i>Glorificamus te sancta Dei Genitrix*</i>	111
21. <i>Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit*</i>	42
22. <i>Hodie Christus natus est*</i>	152
23. <i>Iesu Christe auctor vitae</i>	84
24. <i>In Deo laudabitur et in caelo coronabitur</i>	55.1
25. <i>Induit me Dominus vestimento salutis*</i>	59
26. <i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i>	89

incipit	dallamtár
27. <i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i>	100
28. <i>Lauda dulci harmonia Trop. Corde gaude mente plaude</i>	83
29. <i>Laudemus Dominum qui antistitem egregium</i>	15.2
30. <i>Maria intacta virgo Deum nobis genuit*</i>	7
31. <i>Martyr Petre sidus vespertinum</i>	54.1
32. <i>Mediatrice vitæ datrix</i>	23
33. <i>Mirabilis Deus amabilis novit</i>	13
34. <i>Mons Gargane noli timere*</i>	107
35. <i>Nobilis et pulchra prudens Catherina*</i>	158
36. <i>O beate Dei athleta Iacobe*</i>	45.2
37. <i>O Catherina virgo Christi speciosa*</i>	117
38. <i>O decus Hispaniæ sanctissime Iacobe*</i>	144
39. <i>O dux et apostole Stephane</i>	45.4
40. <i>O felix Colonia</i>	132
41. <i>O floreola sine spina</i>	37
42. <i>O gemma pudicitiae*</i>	139
43. <i>O Iacobe omnium corde*</i>	52.1
44. <i>O ingens gregis præmium</i>	131
45. <i>O laudanda Christi clementia*</i>	64a-b
46. <i>O Maria mater pauperum</i>	95
47. <i>O Maria virgo dia ora tuum Filium</i>	15.5
48. <i>O Maria virgo praelecta</i>	36
49. <i>O praeclara stella maris*</i>	140
50. <i>O quam digne veneranda est beata Helena*</i>	86
51. <i>O quam suavis est Domine Spiritus tuus*</i>	45.1
52. <i>O rex et apostole Stephane</i>	45.5
53. <i>O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere*</i>	91
54. <i>Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae</i>	48.2
55. <i>Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt</i>	70
56. <i>Quem caelestis harmonia</i>	47.3
57. <i>Recole virgo Maria virginem parituram</i>	99
58. <i>Salve nobilis virga Iesse Trop. O Maria florens rosa</i>	119
59. <i>Salve rex benigne Ladislai laude digne Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	148.1
60. <i>Salve sancte Ladislai germen dulce</i>	57
61. <i>Salve virga Iesse Maria</i>	98
62. <i>Sancta Dei famula Elisabeth (maior)</i>	137
63. <i>Sancta Maria regina caelorum</i>	2.2
64. <i>Sancte Adalberte Christi martyr pretiose</i>	24
65. <i>Sancte Bartholomaei Indorum apostole</i>	28
66. <i>Sancte rex Ladislai succurre nobis</i>	1.2
67. <i>Sancte rex Stephane succurre nobis</i>	11
68. <i>Sancte rex Stephane succurre nobis</i>	48.4
69. <i>Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus</i>	108
70. <i>Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens</i>	114
71. <i>Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum</i>	48.3
72. <i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)*</i>	157
73. <i>Sprevit torum coniugalem</i>	45.8
74. <i>Sprevit torum coniugalem</i>	51.1
75. <i>Stella novae claritatis</i>	10
76. <i>Stirps Iesse virgam produxit*</i>	16.1
77. <i>Suscipe verbum virgo Maria*</i>	40
78. <i>Transit ad aethera virgo puerpera*</i>	51
79. <i>Transit ad aethera virgo puerpera*</i>	122
80. <i>Tribus miraculis ornatum diem*</i>	22
81. <i>Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem*</i>	123
82. <i>Veni sapientia rex et regalis pietas*</i>	15.7

Külföldön ismeretlen új stílusú alleluiaák

A következő körben olyan verzusok szerepelnek, melyek az európai hagyományokban is ismertek voltak, csakhogy azokban más zenei anyagokkal – vagy azok nélkül – tűntek fel a szövegek. A magyarországi notált források száz olyan régi stílusú *dallamot*, *dallamalkalmazást* (kontrafaktumot) tartalmaznak, melyeknek jelenleg nem tudunk külföldi párhuzamáról, így szöveg-dallam párosításukat jellegzetes hazai megoldásként tarthatjuk számon. A hetvenhárom kontrafaktum közül negyvenhárom szöveget kilenc dallamra adaptáltak. A legnépszerűbb zenei minta a *Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam* volt (nyolc szöveg), a *Iusti epulentur et exsultent*, a *Iustus ut palma florebit*, a *Laetabitur iustus in Domino* és a *Qui confidunt in Domino* öt-öt, a *Beatus vir sanctus Martinus*, a *Domine in virtute tua laetabitur rex* és a *Surrexit Dominus et occurrens mulieribus* pedig négy-négy új textust kapott. Az *Excita Domine potentiam tuam* dallamát három szöveg megzenésítéséhez használták fel.

A közül a hetvennégy új stílusú alleluia közül, melynek szöveg-dallam kapcsolódása külföldön ismeretlen, csak tizenkettő kontrafaktum. Itt a legtöbb új szöveget (négyet) a *Salve dulcis o Maria quae es stella matutina* dallamára alkalmazták.

incipit	alapidallam	dallamtár
1. <i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>		101
2. <i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>		120
3. <i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	<i>Beatus vir sanctus Martinus</i>	90.8
4. <i>Anna mater Genitricis Dei</i>	<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	102.7
5. <i>Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior)</i>	<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i>	3.1
6. <i>Ascendo ad Patrem meum</i>	<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	95.4
7. <i>Ave rex tu solus propter nostros miseratus sustinuisti (maior)</i>	<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i>	3.2a–b
8. <i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	<i>Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior)</i>	6.3
9. <i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	<i>Serve bone et fidelis (minor)</i>	134.1
10. <i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>		94
11. <i>Beatus vir qui timet Dominum</i>		59
12. <i>Bene fundata est domus Domini</i>	<i>Beatus vir sanctus Martinus</i>	90.3
13. <i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i>	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	73.14
14. <i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	<i>Beatus vir sanctus Martinus</i>	90.2
15. <i>Candor est lucis aeternae</i>	<i>Qui confidunt in Domino</i>	4.6, 89
16. <i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	44.1
17. <i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	<i>Domine exaudi orationem meam</i>	104.1
18. <i>Caro mea vere est cibus</i>		61
19. <i>Christus resurgens ex mortuis</i>	<i>Iustus ut palma florebit</i>	1.16
20. <i>Cognoverunt discipuli Dominum</i>	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	73.8
21. <i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>	<i>Dilexi quoniam exaudivit</i>	125.2
22. <i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>	<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>	131.1
23. <i>Corpora sanctorum in pace sepulta sunt</i>	<i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	7.3
24. <i>Crastina die delebitur</i>	<i>Iustus ut palma florebit</i>	1.14
25. <i>Crastina die delebitur</i>	<i>Adducentur regi virgines post eam</i>	62.4
26. <i>Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior)</i>	<i>Diligam te Domine virtus mea</i>	92.1a–b
27. <i>Diadema spineum veneremur hodie per aculeum (minor)</i>	<i>Dulce lignum dulces clavos</i>	126.2
28. <i>Dicite in nationibus</i>	<i>Excita Domine potentiam tuam</i>	74.5
29. <i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	<i>In die resurrectionis meae</i>	103.2
30. <i>Disposui testamentum electis meis</i>		72
31. <i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>		23
32. <i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>		60
33. <i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>		32
34. <i>Ego vos elegi de mundo</i>	<i>Non vos me elegistis</i>	8.3
35. <i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i>		87
36. <i>Eripe me de inimicis meis</i>	<i>Attendite popule meus in legem meam</i>	96.1
37. <i>Franciscus pauper et humilis</i>	<i>Beatus vir sanctus Martinus</i>	90.6
38. <i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae</i>		33
39. <i>Gaudete iusti in Domino</i>	<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	9.3
40. <i>Gaudete iusti in Domino</i>		147
41. <i>Georgi martyr Christi sanctissime</i>	<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	102.6a–b
42. <i>Gloria et honore (minor)</i>		88
43. <i>Gloria et honore... et constituisti (maior)</i>		141
44. <i>Haec est vera fraternitas quae numquam potuit</i>		27
45. <i>Haec est virgo sapiens et una de numero</i>	<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	2.11
46. <i>Hic est discipulus ille</i>	<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	95.2

incipit	alapdallam	dallamtár
47. <i>Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo</i>	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	73.5
48. <i>Inveni David servum meum</i>		56
49. <i>Inventa una pretiosa margarita abiit</i>		57
50. <i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>		58
51. <i>Iustum deduxit Dominus</i>		150
52. <i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	102.14
53. <i>Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi</i>	<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	5.4
54. <i>Lauda anima mea Dominum</i>	<i>Post partum virgo</i>	42.4, 124.2
55. <i>Laudate pueri Dominum</i>	<i>Excita Domine potentiam tuam</i>	74.7
56. <i>Levita Laurentius bonum opus operatus est (minor)</i>	<i>Adducentur regi virgines post eam</i>	62.3
57. <i>Loquebantur apostoli variis linguis (minor)</i>	<i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i>	64.1
58. <i>Loquebar de testimoniis tuis</i>	<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	102.5
59. <i>Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior)</i>	<i>Eripe me de inimicis meis</i>	43.3
60. <i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)</i>	<i>Qui confidunt in Domino</i>	4.2
61. <i>Martinus episcopus migravit</i>	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	73.6
62. <i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>		36
63. <i>Mittat vobis Dominus auxilium</i>	<i>Qui confidunt in Domino</i>	4.5
64. <i>Non vos relinquam orphanos</i>	<i>Non vos me elegistis</i>	8.2
65. <i>O felix Hedwigis</i>	<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	95.8
66. <i>O sidus summi regis</i>	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	73.2a–b
67. <i>Omnes gentes plaudite iubilate</i>	<i>Magnus Dominus et laudabilis</i>	12.1
68. <i>Omnes gentes plaudite manibus</i>	<i>Excita Domine potentiam tuam</i>	74.6
69. <i>Oportebat pati Christum</i>	<i>Iustus ut palma florebit</i>	1.12
70. <i>Oportebat pati Christum</i>	<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i>	3.5
71. <i>Post dies octo ianuis clausis</i>	<i>Dominus dixit ad me</i>	122.6
72. <i>Posuisti Domine super caput eius</i>		37
73. <i>Pretiosa in conspectu Domini</i>		85
74. <i>Qui sequitur me non ambulat in tenebris</i>	<i>Haec est vera fraternitas quae vicit</i>	133.1
75. <i>Qui timent Dominum speraverunt in eo</i>	<i>Qui sanat contritos corde</i>	65.1
76. <i>Qui timent Dominum sperent in eo</i>	<i>Qui confidunt in Domino</i>	4.4
77. <i>Regnavit Dominus super omnes gentes</i>	<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	2.10
78. <i>Rogavi pro te Petre</i>	<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>	40.8
79. <i>Sancte Michael archangele defende nos</i>	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	73.11
80. <i>Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium</i>		29
81. <i>Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet</i>	<i>Veni Sancte Spiritus</i>	41.1
82. <i>Sancti tui Domine benedicent te</i>		146
83. <i>Sancti tui Domine floreant</i>		86
84. <i>Senex puerum portabat (minor)</i>		138
85. <i>Serve bone et fidelis... intra in gaudium (maior)</i>		38
86. <i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	<i>Iustus ut palma florebit</i>	1.10
87. <i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	<i>Te martyrum candidatus</i>	91.4
88. <i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	<i>In exitu Israel de Aegypto</i>	132.1
89. <i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	<i>Veni Sancte Spiritus</i>	41.5
90. <i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	73.13
91. <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis</i>	<i>Qui confidunt in Domino</i>	4.3
92. <i>Tu puer propheta Altissimi vocaberis</i>	<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	2.5
93. <i>Veni electa mea et ponam in te</i>	<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	2.9
94. <i>Veni electa mea et ponam te in</i>	<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i>	3.4
95. <i>Veni regina nostra veni domina</i>	<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	102.4
96. <i>Venite ad me omnes qui laboratis</i>	<i>Iustus ut palma florebit</i>	1.13
97. <i>Vidimus stellam eius in oriente</i>	<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	95.3
98. <i>Virgo Iohannes a Domino est</i>	<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	2.4
99. <i>Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis</i>	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam</i>	73.10
100. <i>Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>	<i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	7.2

Külföldön ismeretlen régi stílusú dallamok és kontrafaktumok

incipit	alapdallam	dallamtár
1. <i>Aemulor enim vos</i>		32
2. <i>Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior)</i>		6
3. <i>Beatus vir Laurentius bonum opus operatus est</i>		110
4. <i>Benedicamus Patrem et Filium</i>	<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	48.1
5. <i>Candor est lucis aeternae</i>	<i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i>	47.5
6. <i>Candor est lucis aeternae</i>		77
7. <i>Candor est lucis aeternae</i>		79
8. <i>Candor est lucis aeternae</i>		81a–b
9. <i>Candor est lucis aeternae</i>		82
10. <i>Candor est lucis aeternae</i>		128
11. <i>Candor est lucis aeternae</i>		134
12. <i>Caro mea vere est cibus</i>		46
13. <i>Concussum est mare et contremuit terra</i>		97
14. <i>Consolator miserorum</i>		9
15. <i>Consolator miserorum</i>		80
16. <i>Dedisti Domine habitaculum</i>		145
17. <i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>	<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	1.1
18. <i>Dilexit Dominus sanctam Annam</i>		56
19. <i>Dominus regnavit decorem induit</i>		19
20. <i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>		142
21. <i>Ego sum vitis vera et vos palmites</i>		66
22. <i>Elegit Dominus sibi sacerdotem</i>		136
23. <i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i>		126
24. <i>Fax praecluse deitatis</i>		69
25. <i>Felix virgo quasi dum edita</i>		71
26. <i>Fundata est domus Domini (minor)</i>		115
27. <i>Iam non estis hospites et advena</i>		31
28. <i>Inventa una pretiosa margarita dedit</i>		2
29. <i>Iustus germinabit sicut lilium</i>		38
30. <i>Laudate Dominum omnes gentes</i>		14
31. <i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	<i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i>	47.4
32. <i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>		87
33. <i>Misso Herodes spiculatore</i>		121
34. <i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>		1
35. <i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>		90
36. <i>O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam</i>	<i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i>	47.2
37. <i>O pater pie Paule</i>		116
38. <i>O quam gloriosum est regnum</i>	<i>O consolatrix pauperum Maria</i>	45.10
39. <i>O quam gloriosum est regnum</i>		125
40. <i>Os iusti meditabitur sapientiam (minor)</i>		147
41. <i>Pascha nostrum immolatus est</i>		48
42. <i>Pastores loquebantur ad invicem</i>		105
43. <i>Post partum virgo</i>		3
44. <i>Post partum virgo</i>		44, 102
45. <i>Post partum virgo</i>		53
46. <i>Post partum virgo</i>		85
47. <i>Post partum virgo</i>		92
48. <i>Post partum virgo</i>		120
49. <i>Post partum virgo</i>		155
50. <i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	<i>Post partum virgo</i>	3.1
51. <i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	<i>Post partum virgo</i>	53.1
52. <i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	<i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i>	50.1
53. <i>Quinque prudentes virgines acceperunt oleum</i>	<i>O gloriosa mater Christi Maria</i>	18.1
54. <i>Regina caeli laetare quia quem meruisti</i>		103a–b
55. <i>Salvabo populum meum Israel</i>		88
56. <i>Salve decus angelorum salus orbis</i>		50a–b
57. <i>Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis</i>		33
58. <i>Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis</i>		148
59. <i>Sancti tui Domine florebut</i>		124
60. <i>Solve Deo terrarum</i>		93
61. <i>Solve iubente Deo terrarum</i>		65
62. <i>Solve iubente Deo terrarum</i>		96
63. <i>Solve iubente Deo terrarum</i>		109

incipit	alapidallam	dallamtár
64. <i>Specie tua et pulchritudine tua</i>		106
65. <i>Tanto tempore vobiscum sum</i>		54
66. <i>Tu es pastor ovium princeps apostolorum</i>	<i>Inventa una pretiosa margarita dedit</i>	2.1
67. <i>Tu es Petrus et super hanc petram</i>		76
68. <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in</i>		104
69. <i>Ut rosa prae spina praeifulget</i>		133
70. <i>Veni Domine et noli tardare</i>		143
71. <i>Veni electa mea et in te ponam</i>		43
72. <i>Virga lesse floruit</i>		16
73. <i>Viri Galilaei (minor, maior)</i>	<i>Laetamini in Domino et exsultate</i>	15.1a–b
74. <i>Vox sancti Bartholomaei qui tuba</i>		60

Külföldön ismeretlen új stílusú dallamok és kontrafaktumok

A magyar eredetű alleluiák legszélső körébe két olyan csoport tartozik, melyeknek tételei csak igen tág értelemben tekinthetők jellegzetes és párhuzam nélküli hazai alkotásoknak. Ezek az alleluiák nem egyediségükkel válnak ki európai társaik közül, hanem mint a korabeli gyakorlat, a regionális alakítás lehetséges lenyomatai. Az egyik csoportot sajátos, külföldről ma nem adatolható *tonális variánsok*, a másikat kommúnis vagy quasi kommúnis szövegek unikális *asszignációi* jellemzik.

incipit	dallamtár
1. <i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	55
2. <i>Domine refugium factus es nobis</i>	24
3. <i>Dulcis mater dulci nato</i>	99
4. <i>Laus tibi Christe Te martyrum candidatus</i>	121
5. <i>Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate (minor)</i>	12a
6. <i>Per manus autem apostolorum</i>	124.1
7. <i>Post partum virgo</i>	124

Külföldön ismeretlen tonális variánsok

incipit	külföldi asszignáció
1. <i>O beate Leonarde elegit te Dominus</i>	
2. <i>Ora pro nobis beate Onuphrii</i>	Kelemen
3. <i>Ornavit sanctus Stephanus tempora sua</i>	
4. <i>Sancta Elisabeth tu dulcedo pauperum</i>	Eligius, Mór
5. <i>Sancte Augustine tu dulcedo pauperum</i>	Eligius, Mór
6. <i>Sancte Benedicte tu dulcedo pauperum</i>	Eligius, Mór
7. <i>Sancte Nicolae tu dulcedo pauperum</i>	Eligius, Mór

Külföldön ismeretlen liturgikus asszignációk

A jelenleg kizárólag magyarországi forrásokból ismert tételek és zenei megoldások száma meglepően magas: százhat alleluia és százhetvennégy dallamalkalmazás. A hazai alkotások és adaptációk, melyek a hagyományos törzsanyagot érintetlenül hagyva elsősorban a szanktoráléban és a Mária-tételekben hoztak bővülést, többnyire rendszertelenül tűnnek fel szerkönyveinkben. S bár használatuk erősen lokális maradt, nem épültek be a közgyakorlatba, nem váltak kötelezővé, mégis egy hosszan tartó, folyamatos, széles körű és intenzív alkotótevékenységről tudósítanak. A 16–18. századi új tételek a gyarapodás időbeli, a különböző provenienciájú (Kassa, Pata, Gyergyó, Zágráb, stb.) és rendeltetésű (székesegyházi, plébániai, stb.) kéziratok pedig földrajzi és intézményi kereteinek a tágasságát jelzik. S egyben fényt vetnek hazai műveltségi, művelődési viszonyainkra is. Az officiumokból kölcsönzött szövegek zsolozsmaforrások meglétét és ismeretét feltételezik, az adaptációk és az új kompozíciók pedig az átöröklött, évszázados dallamok tartósságát és egyben a hazai alkotó-alakító-variálós gyakorlatot tükrözik egy olyan korban, melyben ennek személyi és intézményi feltételei már megszűnőben voltak.

FÜGGELÉK

Az alleluiák latin szövegeinek kritikai kiadása és magyar fordítása

Az alleluiák latin szövegeinek kritikai kiadása valamennyi ma ismert és hozzáférhető magyar eredetű forrás kottás és hangjelzés nélküli tételeinek textusát tartalmazza. Önállóan, külön tételként szerepelnek az azonosan kezdődő, de jelentősen különböző és/vagy eltérő terjedelmű, illetve tropusú verzusok (*Amo Christum, Anna mater, Ascendens Christus, Attendite popule meus, Ave Maria, Imperatrix egregia, O Maria rubens rosa*, stb.). A szövegek kritikai közlésének célja a tévesztésektől, szövegromlásoktól mentes, nyelv- és jelentéstani szempontból helyes alakok megállapítása. Több helytálló szövegváltozat esetén a gyakoriság, a hazai elterjedtség döntött a választásban. Az egy-két szerkönyvben fennmaradt verzusok nyilvánvalóan hibás lejegyzéseinek revideálása külföldi párhuzamokkal való összevetés és/vagy szemantikai elemzés alapján történt.

A szövegek betűrendes közreadásában a normalizált latin helyesírást követjük, a modern központosági jeleket pedig értelem- és szerkezet-tükröztető, szintaktikai alapon használjuk. A források eltérései, valamint a korrekciók a szövegeket követő jegyzetekben szerepelnek a következőképpen.

A szerkönyvekre a RISM-rendszer szerinti jelzettel, vagy – annak hiányában – a kézirat, illetve nyomtatvány azonosítására szolgáló rövidítéssel utalunk. Fóliószámmal (f.) pontosítjuk egy adott verzusnak azokat az eltéréseit, amelyek ugyanannak a forrásnak több, eltérő szövegű közléséből adódnak. A lapszelen megjelenő kiegészítések jelzésére in marg. (= in margine) rövidítést használunk.

A forrásjelzetek után értelmezés (elírás, hibás olvasat, variáns, stb.) nélkül, dőlt betűvel jelöljük az eltéréseket. Ha ezek nemcsak egy, hanem több szóra is kiterjednek, akkor a főszövegben mindig a legutolsó szónál utalunk a jegyzetre, melyben normál betűvel kiírjuk az utolsó azonos szót, amit a variánsok dőlt betűs közlése követ (nostros *errores eripiens*). Hasonlóan járunk el akkor is, ha az eltérés egy vagy több szó beszúrásából adódik. Ebben az esetben a többletet jelentő szót dőlt, az előtte és az utána szereplőt pedig normál betűtípussal szedjük (dispondi *enim* vos). Ha a tétel legvégén jelenik meg kiegészítés, akkor a jegyzetben a legutolsó szót normál, a többletet pedig dőlt betűvel jelöljük (*laetitia et exultatione*). A szórendcserékre a dőlt betűs szavakat követő X hívja fel a figyelmet. A hiányok jelzésére Ø jelet alkalmazunk. Ha a szimbólum önmagában áll, akkor csak egyetlen szóra vonatkozik. Rövidebb elhagyások esetében a Ø jel előtt dőlt betűvel kiírjuk a hiányzó szavakat, hosszabb szakaszok mellőzésére hosszú kötőjelet (-tól, -ig, *Ergo pia-caelesti patria* Ø), a második vers elhagyására pedig V2) Ø jelölést használunk.

A párhuzamos hasámban közölt magyar fordítás célja nem műfordítás, hanem a latin szövegek minél jobb megértése. Ennek érdekében igyekeztünk a verzusok jelentéséhez és mondattani szerkezetéhez a lehető leghűségesebben ragaszkodni, és – amennyire lehetett – a fordítást sorról sorra adni. A bibliai idézetek magyar nyelvű közléséhez Káldi György fordítását vettük alapul. Az igehelyeket csak abban az esetben tüntetjük fel, ha azok jól beazonosíthatók, a tágabb bibliai utalások jelzését mellőzzük. A kassai graduálék előadásra vonatkozó feliratait (organum, chorus) vastag, a tropusok szövegét dőlt betűvel szedjük.

organum¹

Alleluia

Alleluia

chorus

Ab arce siderum²

A csillagos fellegvárból

Gabriel intonuit,

Gábiel megszólalt,

verbum missum divinitus³

a rábízott igét

Mariae concinuit.⁴

Máriának átadta.

organum

Ait illa:

S az szól:

Sum ancilla,

Szolgálóleány vagyok,

puella humillima

alázatos leánya

Regis huius,

a királynak,

*defers⁵ cuius
mandata salubria.⁶*

chorus

*Ut ancillae
mandat ille
de superna curia,
Fiat⁷ parens,
licet carens
coniugali copula.*

organum

*Ad haec verba non superba,
sed mire⁸ fragrantia,⁹
mox intravit lux divina
Mariae praecordia.¹⁰*

chorus

*Ergo pia,
o, Maria,
te laudantes poscimus,¹¹
ora Patrem,
nam te¹² matrem
Natus audit optimus!*

organum

*Hora mortis
da,¹³ ut fortis¹⁴
sit cordis contritio,¹⁵
ne damnemur,
sed laetemur
in caelesti patria!¹⁶*

chorus

*Amen dicat¹⁷ mente tota
plebs cruore Christi lota,¹⁸
ut sit semper¹⁹ sine nota,²⁰
amen dicant omnia!²¹*

*akinek
üdvös üzenetét hozod.*

*Amint szolgálóleányának
meghagyja ő
a mennyei udvarból,
az már szülő is,
még ha nem él is
házastársi kötelékben.*

*E nem gőgös,
de csodálatosan illatozó szavakra
az isteni világosság szállott
Mária szíve alá.*

*Kegyess
Mária,
kérünk tehát, téged dicsérve,
imádkozz értünk
az Atyához,
hiszen a jóságos Fiú úgyis hallgat rád, anyjára!*

*Add, hogy halálunk óráján
erős legyen
szívünk töredelmes megbánása,
el ne kárhozzunk,
hanem vigadozzunk
az égi palotában!*

*Áment mondjon teljes szívvel
a Krisztus vérével tisztára mosott nép,
hogy mindig bűnfolt nélkül legyen,
áment mondjon mindenki!*

¹ feliratok: H-Bn 172a

² H-Bn 172a, H-Bn 172b, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 52: *siderea*

³ RO-Sb 759: Ø

⁴ H-Bn 172a, H-Bn 172b: *continuit* RO-Sb 759: *contiguit* CantCsik: *conticuit*

⁵ CantCsik: *ferens*

⁶ H-Bn 172a: *sulubria*

⁷ H-Bn 172b, H-Bn Fol. lat. 3522, RO-Sb 759: *fruit*

⁸ H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Bn Fol. lat. 3522: *mira* CantCsik: *viae*

⁹ H-Bn 172a, H-Efkö I. 3a: *flagrantia* RO-Sb 759: *fragrantiae*

¹⁰ H-Efkö I. 3a, TR-Itks 68: 3. *Ad haec verba...* 4. *Ut ancillae...* CantCsik: *praeconia*

¹¹ H-Bu A 114: *petimus*

¹² HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 52: *namque*

¹³ H-Bn 172a, H-Bu A 114, CantCsik: *det*

¹⁴ HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 52: *ut delicta maledicta*

¹⁵ HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 52: *nostra tollat omnia*

¹⁶ H-Bn 172a, CantCsik: *solio* H-Bn Fol. lat. 3522, RO-Sb 759: *in caeli palatio* H-Efkö I. 3a, TR-Itks 68: *Ergo pia-caelesti patria* Ø

¹⁷ H-Bu A 114, H-Efkö I. 3a, CantCsik: *dicant*

¹⁸ H-Bn 172a: *loca*

¹⁹ HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 52, TR-Itks 68: *salus*

²⁰ H-Bu A 114: *ut sit salus iuxta vota* H-Efkö I. 3a: *ut sit salua mente tota* TR-Itks 68: *mora*

²¹ RO-Sb 759: *nota o dulcis Maria*

Adducentur regi virgines post eam,¹
proximae eius offerentur² tibi³ in laetitia.⁴
(Ps 44,15,16)

Szüzeket vezetnek mögötte a királyhoz,
társai bevezettetnek hozzád, örömmel.
(Zsolt 44,15,16)

- ¹ H-Bn 94, H-Bn 220, RO-AJ R. II. 134, TR-Itks 68: *postea* SK-BRm EC Lad. 3, US-NYpm MS G.7: *ea*
² H-Bn 318, H-Bn Ms. Mus 7240, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511: *afferentur* H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *adducentur*
³ H-Bn 219: Ø
⁴ H-Bn 91, H-Bn 218, SK-BRm EL 11: *laetitia et exultatione* HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150 p. 653: *in laetitia* Ø MissQuin 1487 f. 231^r, MissQuin 1499 f. 217^r: *in templum regi*

Adorabo ad templum sanctum¹ tuum,²
et confitebor nomini tuo.³ (Ps 137,2)

Leborulok a te szentélyed előtt,
és hálát adok a te nevednek. (Zsolt 137,2)

- ¹ H-Bn 318 f. 159^v: Ø
² HR-Zu MR 133 f. 142^r: Ø
³ H-Bn 219: *nomini sancto* tuo H-Bn 359, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 115, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511 f. 155^r: *tuo Domine*

Aemulor enim¹ vos Dei aemulatione,
dispondi² vos³ uni⁴ viro virginem⁵ castam exhibere
Christo.
(2Cor 11,2)

Mert Isten féltékenységgel vagyok féltékeny rá-
tok, eljegyeztelek ugyanis titeket egy férfival, hogy
mint tiszta szüzet vezesselek titeket Krisztushoz.
(2Kor 11,2)

- ¹ H-Bn 222: Ø
² H-Bn 318 f. 152^r, H-Es 2-36-4/7875, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50 f. 206^r: *despondi*
³ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 222, H-Bn 318 f. 218^r, 219^v, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 50 f. 252^r, 337^v: *despondi enim* vos H-Bn 172b, H-Efkö I. 20, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EL 13, MissPaul 1514: *dispondi enim* vos
⁴ H-Bn 222: *Dei* H-Bn 318 f. 178^v: *despondi vos enim* uni
⁵ A-GÖ 107: *virgine*

Alter Mariae filius,
Christi sub cruce editus,
Iohannes, sis propitius,
filiolis divitatus!¹

Mária másik fia,
akit Krisztus keresztje alatt nyert,
János, légy hozzánk kegyes,
te, akinek sok fiacskája van!

- ¹ RO-Sb 595, MissGyer: *divinitus*

Amavit eum Dominus,¹ et ornavit eum,
stola² gloriae induit eum. (Ecli=Sir 45,9)

Szerette őt az Úr, és felékesítette,
a dicsőség köntösébe öltöztette. (Sir 45,9)

- ¹ H-Bn 92: Ø
² H-Bn 92: *eum Dominus stola* H-Bn 318, MissStrig 1511: *stolam*

Amavit hunc sanctum Dominus,
gemmis¹ honoris et² ornavit:
induit eum³ Dominus⁴ stola⁵ immortalis,⁶
et ad portas paradisi coronavit.⁷

Szerette e szentet az Úr,
a dicsőség gyöngyeivel fel is ékesítette,
beöltöztette őt az Úr halhatatlan köntösbe,
és a paradicsom kapujában megkoronázta.

- ¹ MissZag 1511: *geminis*
² A-Su M.III.23: Ø
³ HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 13: Ø

- ⁴ HR-Za III.d.182, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 133: *hodie*
⁵ MissQuin 1487, MissQuin 1499: Dominus *hodie* stola
⁶ H-Bn 219, H-EG U₂ VI. 5, TR-Itks 49: *immortalitatis*
⁷ H-Bn 395, H-Bu A 114, TR-Itks 49: *coronavit eum*

Amo Christum,
in cuius thalamum introivi,
cuius mater virgo est,
cuius pater feminam nescit,
cui angeli serviunt,
cuius pulchritudinem sol et luna mirantur,
ipsi soli servo fidem.

Krisztust szeretem,
kinek nácsszobájába beléptem,
kinek anyja szűz,
kinek atyja asszonyt nem ismer,
akit angyalok szolgálnak,
kinek szépségét csodálja a nap és a hold,
csakis neki szolgálok hűséggel.

Amo Christum,
in cuius thalamum¹ introivi,²
cuius mater virgo est,
cuius pater feminam nescit,
cuius mihi organum modulatis³ vocibus cantat,⁴
cui angeli serviunt,
cuius pulchritudinem sol et luna mirantur,
ipsi soli servo fidem.

Krisztust szeretem,
kinek nácsszobájába beléptem,
kinek anyja szűz,
kinek atyja asszonyt nem ismer,
kinek hangja változatos dallamokkal szól hozzám,
akit angyalok szolgálnak,
kinek szépségét csodálja a nap és a hold,
csakis neki szolgálok hűséggel.

- ¹ A-GÖ 107: *thalamo*
² A-GÖ 107, A-GÖ 234: *intravi*
³ A-GÖ 107, A-GÖ 234, PL-CZ III-3, TR-Itks 68: *modulantis*
⁴ H-Bn 395, TR-Itks 68: *cantant*

Angelus Domini descendit¹ de caelo,²
et accedens, revolvit lapidem,
et sedebat super eum.
V2)³ Respondens autem angelus, dixit⁴ mulieribus:
Quem quaeritis?
Illae⁵ autem⁶ dixerunt:⁷ Iesum⁸ Nazarenum.
(Mt 28,2,5)

Az Úr angyala leszállt az égből,
és odamenvén elhengerítette a követ,
és ráült.
Felelvén pedig az angyal, azt mondta az asszo-
nyoknak: Kit kerestek?
Ők pedig mondták: A Názáreti Jézust.
(Mt 28,2,5)

- ¹ HR-Zu MR 133 f. 107^r: Ø
² H-Bn 92 f. 119^v: *de caelo descendit X*
³ A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23 f. 195^v, H-Bn 218 f. 137^v, H-Bn 318, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 106, H-Bu Cod. lat. 123, H-DRt R 508, H-Es 2-36-4/7875, HR-Za III.d.23 f. 179^v, 180^r, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13 f. 178^r, 179^r, 249^r (V2 in marg.), 249^v, HR-Zu MR 26 f. 150^r, 150^v, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 62 f. 147^v, 148^r, HR-Zu MR 73 f. 128^r, 128^v, HR-Zu MR 133 f. 107^r, 145^v, 146^r, 198^v (V2 in marg.), 224^r (V2 in marg.), HR-Zu MR 168 f. 191^r, 191^v, 220^r (V2 in marg.), 220^v, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 2, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, SK-BRm EL 11 f. 126^v, GradCsik, MissStrig 1498 f. II/105^r, MissStrig 1500 f. 123^v, 124^r, MissStrig 1511 f. 158^r, 158^v, MissStrig 1513 f. 131^r, MissStrig 1514 f. 99^r, 99^v, MissZag 1511 f. 160^v, 161^r, 229^r: V2) Ø
⁴ MissQuin 1499: Ø
⁵ SK-BRm EL 13 f. 60^r: *illi*
⁶ H-Bn 92 f. 115^r, H-Bn 222, HR-Zu MR 133 f. 198^v: Ø
⁷ H-Efkö I. 20 f. 130^r, SK-BRm EL 13 f. 60^r: *responderunt MissHel: dixunt*
⁸ MissStrig 1498 f. II/101^r: Ø

Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum,
perducatque nos incolumes,
ut inveniamus omnia recta. (Tb 10,11)

Az Úr szent angyala legyen közöttünk,
és vezessen jó egészségben minket,
és találjunk mindent rendben. (Tób 10,11)

Angelus Michael descendit¹ de caelo,
et apparebit cum gloriosis insignis
et laudibus² dominicae passionis.

Szent Mihály angyal leszállt az égből,
és megjelent dicsőséges jelvényekkel
és az Úr szenvedését dicsérő szózáttal.

¹ A-Su M.III.23, RO-Sb 595, MissQuin 1499: *descendet*

² H-Bn 216: *et laudibus* Ø

Anna, mater Genitricis Dei,
ad te clamant omnes rei,
ora pro nobis filiam
clara ex stirpe David.

Anna, Isten Szülőjének anyja,
hozzád kiáltanak mind a bűnösök,
kérded érettünk leányod,
Dávid házának fényes sarját!

Anna, mater sancta,
genitrix Dei Genitricis,
ad te clamant omnes rei,
ora pro nobis filiam tuam,
matrem Dei, Mariam.

Anna, szent anya,
Isten Szülőjének szülője,
hozzád kiáltanak mind a bűnösök,
kérded érettünk leányod,
az Isten Anyját, Máriát!

Antoni, compar¹ inclite
nostri quondam itineris,
tu nobis adhuc miseris,
in patria iam praedite,
te glorioso comite
nos ora frui superis!

Antal, ki egykor jártad
a mi mai utunkat,
értünk, kik még a nyomorúság földjén élünk,
járd közben te, aki a fenti hazában főhelyen vagy,
hogy veled egykor közösen élvezhessük
az égi boldogságot!

¹ MissQuin 1487: *et par*

Apparuerunt apostolis dispertitae linguae
tamquam ignis, seditque supra singulos eorum.
(Ac 2,3)

Szétoszló nyelvek jelentek meg az apostoloknak,
olyanok, mint a tűzláng, és leereszkedtek minde-
gyikükre. (ApCsel 2,3)

Apprehende arma et scutum,
et afflige opprimantes nos,¹ Domine,
et contumeliam² facientes in superbiam³ prosterne,
Deus, salutaris noster! (Ps 34,2; 2Mc 1,28)

Ragadj vértet és pajzsot,
és azokra, Uram, akik erőszakoskodnak velünk,
és kevélyen gyalázkodnak, sújts le,
Isten, üdvösségünk! (Zsolt 34,2; 2Makk 1,28)

¹ PL-GNd 150: *scutum et opprime affligentes nos*

² PL-GNd 150, CantCsik: *contumelia*

³ PL-GNd 150: *superbia*

Ascendens Christus in altum
captivam duxit captivitatem. (Eph 4,8; Ps 67,19)

Krisztus, felmenvén a magasságba,
fogva vitte a fogságot. (Ef 4,8; Zsolt 67,19)

Ascendens Christus in altum
captivam duxit captivitatem,
dedit dona hominibus. (Eph 4,8; Ps 67,19)

Krisztus, felmenvén a magasságba,
fogva vitte a fogságot,
ajándékot adott az embereknek. (Ef 4,8; Zsolt 67,19)

Ascendit Deus in iubilatione,
et Dominus in voce tubae. (Ps 46,6)

Felment az Isten örvendéssel,
és az Úr harsona szavával. (Zsolt 46,6)

Ascendo ad Patrem meum et Patrem¹ vestrum,
Deum meum et Deum vestrum. (Jo 20,17)

Fölmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz,
az én Istenemhez és a ti Istenetekhez. (Jn 20,17)

¹ H-Bn 219: et *ad* Patrem

Assumpta est Maria in caelum,
gaudet¹ exercitus angelorum.

Mennyekbe vitetett Mária,
örvend az angyalok serege.

¹ H-Bn MNy 17, HR-Zu MR 26, PL-GNd 150, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67: *gaudent*

Assumpta est Maria in caelum,
gaudent angeli laudantes Deum,
benedicant¹ Dominum.

Mennyekbe vitetett Mária,
örülnek az angyalok, dicsérik az Istent,
áldják az Istent.

¹ H-Es 2-36-4/7875: angeli et *collaudantes benedicunt* RO-Sb 595: *benedicunt*

Attendite,¹ popule meus, in² legem meam. (Ps 77,1) Figyelmezz, én népem, tanításomra! (Zsolt 77,1)

¹ H-Bn 94, H-Bn 215, H-Bn 359: *attende*

² A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 219, H-Bn 222, H-Bn 318, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Efkö I. 20, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25, RO-BRbn I. F. 67, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13, TR-Itks 49, US-NYpm MS G.7, MissGyer, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499: Ø

Attendite, popule meus, legem meam,
incline aures vestras in verba oris mei!¹
(Ps 77,1)

Figyelmezz, én népem, tanításomra,
hajtsátok fületeket az én szám ígéire!
(Zsolt 77,1)

¹ H-Bn 218: *incline–mei* in marg.

Audi, filia, et vide,¹ et inclina aurem tuam,
quia concupivit rex speciem tuam!
(Ps 44,11.12)

Halljad, leányom, és lássad, és hajtsd ide füledet,
mert megkívánta a Király szépségedet!
(Zsolt 44,11.12)

¹ MissUlt 1480: et *vide* Ø

Augustine, flos praesulum,
qui clausa reserasti,
qui sacrae nobis poculum¹
doctrinae propinasti,
et haereses damnasti,
nos visita, nos suscita,
qui vitam praedicasti!

Ágoston, főpapok virága,
ki a zárt ajtót feltörted,
ki a szent tanítás poharát
nekünk átnyújtottad,
és az eretnekeket elítélted,
látogass minket, serkents minket,
te, ki az életet prédikáltad!

¹ H-Bn 219: *populum*

Ave, Anna, gratiosa,
salve, arbor tu frondosa,
tu virtutum speculum,
ex qua surgunt tres puellae
omnes dictae maris stellae,
quae illustrent saeculum!

Üdvöz légy, kegyes Anna,
üdvöz légy, terebélyes fa,
te, erények tüköre,
kitől három leány származik,
mindháromnak tenger csillaga a neve,
bevilágítják ezt a világot!

chorus¹

Ave, benedicta Maria,
Iesu Christi mater et filia,

Üdvöz légy, áldott Mária,
Jézus Krisztus anyja és leánya,

organum

flos pudoris,²
fons³ dulcoris,
dos amoris.⁴

szemérem virága,
édesség forrása,
szeretet dísze.

O, Maria,
caeli via,
virgo, candens⁵ liliom,
stella maris
appellaris,
ora tuum Filium.

Ó, Mária,
mennyei út,
szűz és fénylő liliom,
tengercsillag
a te neved,
kérjed értünk Fiadat.

organum

Sidus splendoris,
mater Salvatoris.

Ragyogás csillaga,
Üdvözítő anyja.

chorus

Tu dignare
deprecare,
virgo mater, Filium,
ne demergat,⁶
sed abstergat
labem prorsus criminum.

Méltóztassál
kérni,
szűz anyja, Fiadat,
nehogy elborítson
a bűnöknek szennye,
de hogy ő inkább azt letörölje rólunk.

organum

O, Maria,
omni⁷ plena gratia.

Ó, Mária,
minden kegyelemmel teljes.

¹ feliratok: H-Bn 172b

² H-Bn 215, H-Bn 218, SK-BRm EL 11: *candoris*

³ H-Bn 172b: *flos* H-Efkö I. 3a, MissHel: *ros*

⁴ H-Bn 172b: *dos amoris* Ø H-Kf Ms. 302, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 52, MissZag 1511: *flos candoris/odoris* (MR 52), *dos amoris*, *ros dulcoris* TR-Itks 68: *dos amoris*, *fons dulcoris* X

⁵ TR-Itks 68: *mater*

⁶ CantCsik: *dimergat*

⁷ MissZag 1511: *omnium*

Ave, flos nobilium,
rubens mundi rosula,
salve, spes humilium,
sidus sine macula,
vale, candens liliom,
lucerna fidelium,
solamen flebilium,
exaudi nos, miseros,

Üdvöz légy, nemesek virága,
világ vörös rózsája,
üdvöz légy, emberek reménye,
folttalan csillag,
áldott légy, hófehér liliom,
hívek világossága,
szomorúak vigasza,
hallgass meg minket, nyomorultakat,

ac prece nobis sedula
fer, Henrice, praemium,
repelle pericula!

buzgó imánknak,
Imre, hozd el jutalmát,
tartsd távol tőlünk a veszedelmet!

Ave, gemma virtuosa,
Dorothea, vernans rosa,
sis pro nobis speciosa,
interventrix gratiosa!

Üdvöz légy, erényes ékkő,
Dorottya, tavaszi rózsza,
légy nekünk drágakő,
kegyes közbenjárónk!

Ave, Maria, gratia plena,
Dominus tecum,
benedicta tu in mulieribus! (Lc 1,28)

Üdvöz légy, Mária, kegyelemmel teljes,
az Úr van teveled,
áldott vagy te az asszonyok között! (Lk 1,28)

Ave, Maria, gratia plena,
Dominus tecum,
benedicta tu in mulieribus,
et benedictus fructus ventris tui! (Lc 1,28.42)

Üdvöz légy, Mária, kegyelemmel teljes,
az Úr van teveled,
áldott vagy te az asszonyok között,
és áldott a te méhednek gyümölcse! (Lk 1,28.42)

Ave, plena gratia,
benedicta Maria,
Dominus tecum.

Üdvöz légy, kegyelemmel teljes,
áldott Mária,
az Úr van teveled.

Ave,¹ rex,
tu² solus nostros³ miseratus⁴ errores,⁵
Patri⁶ oboediens,⁷
ductus es⁸ ad crucem,⁹
ut agnus¹⁰ mansuetus¹¹ ad occisionem,
tibi gloria,¹² hosanna,¹³
tibi,¹⁴ summae¹⁵ laudis¹⁶
et¹⁷ honestatis¹⁸ corona!¹⁹

Üdvöz légy, Király,
egyedül te könyörültél meg tévelygésünkön,
az Atyának engedelmeskedve
úgy vitetted magad keresztrefeszítettet,
mint szelíd bárány a levágásra,
tiéd a dicsőség, hozsanna,
tiéd a legfőbb dicséret
és a tisztelet koronája!

¹ TR-Itks 60, MissGyer: *salve*

² H-Bn 334: *rex noster* tu HR-Zk 355: *rex summe* tu

³ H-Bn 214, H-Bn 359, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu Cod. lat. 124, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 1, SK-Sk Mus 1, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511: *solus propter nostros* H-Bn 222: Ø

⁴ H-Bn 318, H-Bn 334, RO-AJ R. II. 134, RO-AJ R. IX. 57: *miseratos* H-Bu Cod. lat. 124: Ø RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23: *miseros*

⁵ H-Bn 214, H-Bn 359, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu Cod. lat. 124, HR-Zk 355, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511: *miseratus sustinuit errores* HR-Zu MR 46: *erroris*

⁶ H-Bn 222: *errores nostros* Patri HR-Zk 355: *nostros errores eripiens* Patri RO-Sb 595: *errores corrige* Patri

⁷ MissUlt 1480: *Patri oboediens* Ø

⁸ RO-Sb 759: *est*

⁹ MissStrig 1484: *crucifigendum*

¹⁰ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 214, H-Bn 334, H-Bn 359, H-Bn Fol. lat. 3815, HR-Za IV.c.59, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511: *ovis*

¹¹ H-Bn 218, SK-BRm EL 11: Ø H-Bn 334: *mansuetus ut ovis* X RO-AJ R. IX. 57, TR-Itks 68: *ad crucem ut agnus mansuetus* Ø

¹² A-GÖ 107: *gloriam* H-Bn 218, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EL 11: *gratias* H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-Sb 595: *gratia* HR-Za IV.c.59: Ø

¹³ PL-GNd 150: *gloria tibi hosanna*

¹⁴ H-Bn 334: *hosanna triumphus et victoria tibi*

- ¹⁵ A-GÖ 107, A-GÖ 234, RO-AJ R. II. 134, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 595, RO-Sb 665, RO-Sb 759: *supremae* H-Efkö I. 20: *summo* HR-Zu MR 70, TR-Itks 60, MissGyer: Ø RO-AJ R. I. 1: *summa*
- ¹⁶ HR-Zu MR 70, RO-AJ R. I. 1, TR-Itks 60: *laus* RO-AJ R. I. 23, SK-Sk Mus 1: Ø
- ¹⁷ A-Su M.III.23, H-Bn 218, H-Bn 222, H-Bn 318, H-Bn 395, H-Bu A 114, HR-Za III.d.23, HR-Za IV.c.59, HR-Zk 355, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 133, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. II. 134, RO-Sb 665, RO-Sb 759, SK-BRm EL 11, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 49, TR-Itks 60, CantCsik, MissGyer, MissQuin 1487, MissQuin 1499: Ø
- ¹⁸ A-Su M.III.23, HR-Zu MR 13 f. 266^r, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 133: *honestatisque* PL-GNd 150: *honoris* SK-Sk Mus 1: *summae honestatis laudis* MissUlt 1480: Ø
- ¹⁹ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50: Ø H-Bn 334: *laudis honor et corona* RO-AJ R. I. 1: *et gloria per saecula* SK-Sk Mus 1: *honestatis laudis corona*

Ave, sancta¹ Maria,
caeli regina,
mundi et² domina,
suscipe tuorum
devotas laudes servorum!

Üdvöz légy, Szűz Mária,
égi királynő,
világ úrnője,
fogadd hűségess
híveid dicséretét!

¹ PL-GNd 150, RO-Sb 665: *virgo* SK-Sk Mus 1: *benedicta*

² RO-Sb 665: Ø

Ave, stillans melle¹ alvearium,²
ave, veri Salomonis ferculum,³
ave, Verbi⁴ Dei, tu⁵ sacrarium,⁶
ave, Deitatis⁷ receptaculum,⁸
Maria!⁹

Üdvöz légy, méztől csöpögő méhkas,
üdvöz légy, igaz Salomonnak hordozója,
üdvöz légy, te Isten Igéjének szentélye,
üdvöz légy, Istened befogadója,
Mária!

¹ H-Bn 92: Ø

² H-Bn 219: *alphearium*

³ H-Bn 359, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *ave veri Salomonis ferculum* Ø

⁴ H-EG U₂ VI. 5: *Verbum*

⁵ H-Bn 359: *tui* MissGyer: Ø

⁶ PL-GNd 150: *ave Verbi Dei tu sacrarium* Ø

⁷ H-Bn 91: *divinitatis* H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *Dei*

⁸ H-Bn 216: *Deitatis tu acceptaculum* CantCsik: *receptataculum*

⁹ H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 220, H-Efkö I. 20, SK-BRm EC Lad. 3 fragm., SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13: Ø

Ave, thronus Trinitatis,
iam sis mater pietatis,
nostrae memor paupertatis,
causam et infirmitatis
miserando respice!

Üdvöz légy, Szentháromság trónusa,
légy kegyes anya,
emlékezz meg nyomorúságunkról,
gyarlóságunk okára
könyörülettel tekints!

Ave, tu, Dei Genitrix,
in cuius laudem
vulgatione mense fervido
structuram fundamenti ecclesiae
in urbe Romana
nivium exiliens demonstravit.

Üdvöz légy, te, Isten Szülője,
kinek nagyobb dicsőségére
a forróság havában
a templom alapját
Róma városában
a megjelenő hó mutatta meg.

Ave, verbum incarnatum
ex Maria virgine,

Üdvöz légy, Máriától,
a Szűztől testet öltött Ige,

*Iesu, salutis hostia,
 salutis sacrificium,
 delens omne supplicium
 nos exaudi hodie,
 Iesu, rex clementiae,
 dans salutis remedium!*
 Vere passum, immolatum
 in cruce pro homine,
*Iesu, via rectissima,
 Iesu, porta tutissima,
 Iesu, salutis hostia,
 Iesu, Patris ingeniti,
 per te sumus liberati,
 qui es dux potentiae!*
 Esto nobis degustatum
 mortis in examine,
*Iesu, dulcis memoria,
 sitibunda beatis,
 et animae refectio,
 Iesu, nostra redemptio,
 nostra atque salvatio
 et sempiterna gaudia,
 ut regnemus cum beatis
 in caelesti lumine!*

*Jézus, üdvözítő áldozat,
 üdvös áldozat,
 ki eltörölte minden büntetésünket,
 hallgass meg minket ma,
 Jézus, kegyelem királya,
 aki az üdvösség orvosságát hozod!*
 Te valóban túrtél,
 keresztet szenvedtél az emberért.
*Jézus, igazság útja,
 Jézus, biztos kapu,
 Jézus, üdvözítő áldozat,
 Jézus, az Atya egyszülött Fia,
 általad lettünk szabaddá,
 ki hatalmas vezérünk vagy!*
 Értünk megízlelted
 a halál próbatételét,
*Jézus, édes emlékünknél,
 kire a szentek szomjaznak,
 és lelkek táplálója,
 Jézus, megváltásunk
 és üdvösségünk,
 és örök örömünk,
 hogy uralkodjunk a szentekkel
 a mennyei világosságban!*

Ave, virgo sacra, Barbara,
 Iesu Christi dotata cum arrha
 et corona
 astrisona,¹
 sis matrona!
*O, beata,
 sponso grata,
 sponsa Christi, Barbara,
 te adverte,
 ut nos per te
 evitemus tartara!*
 Mundi decorem
 saeclicum nitorem²
*refutasti,
 sed amasti
 angelorum Dominum!*
*Hunc implora
 et exora
 pro salute omnium,
 te devoto
 corde exorantium!*

Üdvöz légy, szent szűz, Barbara,
 Jézus Krisztus jegyajándékkal
 és aranykoszorúval
 eljegyzett menyasszonya,
 légy úrnőnk!
*Ó, áldott
 jegyessednek kedves,
 Krisztus menyasszonya, Barbara,
 ügyelj,
 hogy általad
 elkerülhessük az alvilágot!*
 E világ javait
 és a mulandó ragyogást
*elutasítottad,
 szeretted viszont
 az angyalok Urát!*
*Kérjed őt
 és kérelld
 mindazok üdvéért,
 akik téged igaz szívvel
 segítségül hívnak!*

¹ H-Efkö I. 3a: *aurisona*

² H-Efkö I. 3a: *decorem*

Beatus es, Simon Bar Iona,
quia caro et sanguis non revelavit tibi,
sed Pater meus, qui est in caelis.¹
(Mt 16,17)

Boldog vagy, Simon, Jónás fia,
mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked,
hanem az én Atyám, aki a mennyekben van.
(Mt 16,17)

¹ HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, MissZag 1511: *in caelis est X*

Beatus Gallus,
zelo pietatis armatus,
gratia Dei formatus,
exsultans cum caeli civibus
nos iungat eorum milibus!

Szent Gál,
kit az istenfélelem buzgósága védelmezett,
az Isten kegyelme formált,
az égi lakók boldog seregével együttműködve
csatloljon minket soraikhoz!

Beatus, qui lingua sua non est lapsus,
et qui non servivit indignis se. (Ecli=Sir 25,11)

Boldog, aki nem botlik nyelvével,
és aki nem szolgál hozzá méltatlanokat. (Sir 25,11)

Beatus rex¹ Stephanus,
qui fulgens,² ut sol, in caelo,
amplectens immortalitatem,
gaudet in aeternum in paradiso!

Boldogságos István király,
ki tündöklök, mint a nap az égen,
átölelvén a halhatatlanságot,
a paradicsomban mindörökké örvendezik!

¹ TR-Itks 68: *beatus vir rex*

² TR-Itks 68: *fulget*

Beatus vir, qui suffert tentationem,
quoniam¹ cum probatus fuerit,
accipiet coronam² vitae. (Jc 1,12)

Boldog ember, aki a kísértést kiállja,
mert hűnek találtatván,
elnyeri az élet koronáját. (Jak 1,12)

¹ H-Bn 91 f. 114^r, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *quia*

² H-Bn 218: Ø

Beatus vir, qui timet¹ Dominum,
in mandatis eius² cupit nimis. (Ps 111,1)

Boldog ember, aki az Urat féli,
parancsaiban igen kedvét leli. (Zsolt 111,1)

¹ HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 170, MissZag 1511: *metuit*

² H-Bn 318 f. 192^r: Ø

Beatus vir, sanctus¹ Martinus,
urbis² Turonis requievit,³
quem susceperunt⁴ angeli
atque⁵ archangeli,⁶
throni, dominationes⁷ et⁸ virtutes.⁹

A boldogságos férfiú, szent Márton,
Tours városában elnyugodott,
kit fogadtak az angyalok
és arkangyalok,
trónusok, hatalmasságok és erősségek.

¹ PL-CZ III-3, MissPaul 1514: Ø

² A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 94, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 220, H-Bn 222, H-Bn 359, H-Bn 435, H-Bu A 114, H-Efkö I. 20, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zk 355, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. II. 134, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *urbe* HR-Za III.d.182: *urbi*

³ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115: Turonis *episcopus* requievit HR-Zu MR 6: *requiescit*

⁴ H-Bn 218: *sceperunt*

- ⁵ H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: Ø
⁶ H-Bn 218, SK-BRm EL 11: *atque archangeli* Ø
⁷ H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115: *throni et dominationes*
⁸ PL-CZ III-3: *atque*
⁹ H-Bn 219 f. 167^v: *et virtutes* Ø

Beatus vir, sanctus¹ rex Ladislaus,
 qui fulget, ut sol in caelo,
 amplexens immortalitatem,
 gaudet in aeternum² in paradiso.

Boldogságos férfiú, szent László király,
 ki tündöklük, mint a nap az égen,
 átölelvén a halhatatlanságot,
 a paradicsomban mindörökké örvendezik.

- ¹ HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6: Ø
² H-Bn Fol. lat. 3815: *in aeternum* Ø

Bene fundata est domus Domini
 supra firmam petram.

Az Úr háza jó alapozást nyert,
 szilárd kősziklára épült.

Benedic, Domine, domum istam,
 quam aedificavi¹ nomini tuo:
 venientum² in locum istum
 exaudi preces in excelso
 solio gloriae tuae,
 ut cuncta se beneficia
 laentur³ impetrasse!

Áldd meg, Urunk, ezt a házat,
 melyet nevednek építettél:
 akik e helyre jönnek,
 azoknak könyörgését hallgasd meg
 dicsőséged magas trónusáról,
 hogy minden kívánságuk
 teljesülésének örvendezhessenek!

- ¹ TR-Itks 68, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *aedificasti*
² TR-Itks 68, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *venientem*
³ CantCsik: *laentur*

Benedicamus Patrem et Filium,
 atque Sancto Spiritui,
 laudemus et superexaltemus eum in saecula!
 (Dn 3,57)

Áldjuk az Atyát és a Fiút
 és a Szentlelket,
 dicsérjük, és mindenekfölött magasztaljuk őt min-
 dörökké! (Dán 3,57)

Benedicite Domino, omnes virtutes eius,
 ministri eius, qui facitis voluntatem eius!
 (Ps 102,21)

Áldjátok az Urat, minden seregei,
 ti szolgálai, kik az ő akaratát cselekszitek!
 (Zsolt 102,21)

Benedictus es, Dei Filius,
 qui¹ resurrexisti² a mortuis,
 miserere nobis!

Áldott vagy, Istennek Fia,
 ki feltámadtál a halottak közül,
 irgalmazz nekünk!

- ¹ TR-Itks 49 f. 106^v: *es Domine Deus* qui
² H-Bn 91, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *surrexisti*

Benedictus es, Domine,¹ Deus patrum nostrorum,
 et² laudabilis in³ saecula. (Dn 3,52)

Áldott vagy, Uram, atyáink Istene,
 és dicséretreméltó mindörökké. (Dán 3,52)

¹ HR-Zu MR 46: Ø² MissZag 1511: Ø³ H-Bn 318 f. 125^v, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 50 f. 167^r: *laudabilis et gloriosus* [H-Bn 318, RO-AJ R. I. 50: in marg.] in

Bernardine, Deum placa,
quem stirpe Senensi Massa parit,
quem Sena vetus dat religioni,
quem reddit superis urbs Aquilana choris!

Szent Bernardin, engeszteld az Istent,
te, kit sienai gyökérből Massa városa hozott világra,
kit az öreg Siena adott a vallás ügyének,
kit Aquila városa adott vissza az égiek karának!

Caeli enarrant gloriam Dei,
et opera manuum¹ eius annuntiat² firmamentum.³
(Ps 18,2)

Az egek az Isten dicsőségét hirdetik,
és kezének műveiről beszél a mennybolt.
(Zsolt 18,2)

¹ RO-AJ R. II. 134: Ø² MissStrig 1514 f. 146^v: *annuntiet*³ RO-AJ R. II. 134: *annuntiat manuum firmamentum*

Candor est¹ lucis aeternae
speculum² sine macula,
et³ imago bonitatis illius. (Sap 7,26)

Az örök világosság kisugárzása
folttalan tükör
és jóságának képmása. (Bölcs 7,26)

¹ A-GÜ 1/29: Ø² A-GÜ 1/29, H-Bu A 114, H-SYfk 6264: *aeternae et speculum*³ PL-CZ III-3: Ø

Cantate Domino canticum novum,
cantate Domino omnis terra! (Ps 95,1)

Énekeljete az Úrnak új éneket,
énekelj az Úrnak, mind egész föld! (Zsolt 95,1)

Cantate Domino canticum novum,
quia mirabilia fecit Dominus! (Ps 97,1)

Énekeljete az Úrnak új éneket,
mert csodadolgokat cselekedett az Úr! (Zsolt 97,1)

Caro mea¹ vere est cibus,
et sanguis meus vere est² potus,³
qui manducatur meam⁴ carnem
et bibit meum sanguinem,⁵
in me manet, et⁶ ego in eo. (Jn 6,56–57)

Az én testem valóban étel,
és az én vérem valóban ital,
aki eszi az én testemet
és issza az én véretem,
bennem marad, és én őbenne. (Jn 6,56–57)

¹ H-EG U₂ VI. 5: *meo*² H-Bu A 114, CantCsik f. 21^v: *vere est* Ø³ H-Bn 92: *potus est* X⁴ MissStrig 1498: *meum*⁵ RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50 f. 358^v: *sanguinem meum* X⁶ CantCsik f. 21^v: Ø

Catherina, flos rosarum,
consolatrix animarum,
tuae preces interventu,
angelorum nos concentu
fac gaudere iugiter!

Katalin, rózsák virága,
lelkek vigasza,
tégy róla, hogy közbenjárásodra
az angyalok karával
együtt örvendezhessünk!

Catherina, virginum
 praecelsa fulges laurea,
 funde preces ad Dominum
 pro nobis, sponsa Christi,
 pro fide cuius rumphaea
 in manu gentilium
 mater occubuisti!

Katalin, szüzek
 közt a legjelesebb, babérral vagy ékes,
 buzgón könyörögj az Úrnál
 értünk, Krisztus menyasszonya,
 kinek hitéért a hajítódárda
 a pogányok keze által
 megsebzett!

Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli,¹
 quia hodie ex persecutore
 effectus est vas electionis,
 unde exsultant angeli,
 laetantur archangeli
 et² collaudant Filium Dei!

Ünnepeljük szent Pál apostol megtérését,
 mert ma az üldöző kezéből
 kiragadtatott a választott edény,
 ezen örüljenek az angyalok,
 örvendjenek az arkangyalok,
 és dicsőítsék az Isten Fiát!

¹ MissGyer: Ø

² MissGyer: Ø

Christo confixus sum cruci,
 vivo ego, iam non ego,
 vivit vero in me Christus. (Gal 2,19–20)

Krisztussal együtt keresztre szegeztettem,
 élek én, de már nem én,
 hanem Krisztus él bennem. (Gal 2,19–20)

Christus, resurgens ex¹ mortuis,
 iam non² moritur,
 mors illi³ ultra⁴ non dominabitur. (Rm 6,9)

Krisztus feltámadván halottaiból,
 már meg nem hal,
 a halál órajta többé nem uralkodik. (Róm 6,9)

¹ RO-AJ R. I. 25 f. 137^v: resurgens *exurgens* ex TR-Itks 60: *a*

² H-Bn 92: Ø

³ H-Bn 91: Ø

⁴ H-Bn 92, H-Bn 222: Ø HR-Zu MR 62 f. 88^r: *mors illi ultra* Ø

Clamaverunt iusti, et Dominus exaudivit eos,
 et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos.
 (Ps 33,18)

Kiáltottak az igazak, és az Úr meghallgatta őket,
 és minden háborúságukból kiszabadította őket.
 (Zsolt 33,18)

Cognoverunt discipuli Dominum Iesum
 in fractione panis. (Lc 24,35)

Felismerték a tanítványok az Úr Jézust
 a kenyértörésben. (Lk 24,35)

Conceptio gloriosae Virginis Mariae,¹
 ex semine Abrahae,
 orta de tribu Iuda,
 clara ex stirpe David.

A dicsőséges Szűz Máriának fogantatása
 Ábrahám magvából,
 Júda törzséből támadt,
 Dávid fényes családjából.

¹ H-Bn 222, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *conceptio beatae Mariae Virginis*

Concipe, dum recolis
Francisci gaudia prolis:
hic Ludovicus,
Christi perfectus amicus,
qui prece nunc grata
procuret regna beata!

Vedd eszedbe, míg szent Ferenc
gyermekének örömeire emlékezel:
Ez itt Lajos,
Krisztus tökéletes barátja,
aki most kedves imájával
esdje ki nekünk az égi boldogságot!

Concussum est mare,
et contremuit terra,¹
ubi archangelus Michael
descendebat de caelo.²

Megveretett a tenger
és megremegett a föld,
ahol Mihály arkangyal
alászállott a mennyből.

¹ RO-AJ R. I. 24: *terrae*

² PL-GNd 150: *de caelo* Ø

*Concussum, percussum est mare,
fontes, saxa, et arva.*
Concussum est mare,
et contremuerit montes, et expavit,
et contremuit draco pestifer,
serpens antiquus,
terra, et eiectus est infra,
de paradiso in terra, terra,
ubi archangelus Michael
descendebat de caelo.

*Megveretett, felindult a tenger,
a források, a kövek és a föld.*
Megveretett a tenger,
és megrendültek a hegyek, és elsápadt
és megremegett a ragályhozó sárkány,
az ősi kígyó,
és alávettetett
a paradicsomból a földre, a föld,
ahol Mihály arkangyal
alászállott a mennyből.

Confessor pretiose, N.,
precibus tuis nobis suffragare,
et pro tuo grege Christum deprecare!

Drága hitvalló, N.,
siess segítségünkre közbenjárásoddal,
és híveidért engeszteld Krisztust!

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo,
et in conspectu angelorum psallam coram te.
(Ps 137,1)

Hálát adok neked, Uram, teljes szívemből,
és az angyalok színe előtt éneklek neked.
(Zsolt 137,1)

Confitebuntur caeli mirabilia tua, Domine,¹
etenim veritatem tuam in ecclesia sanctorum.
(Ps 88,6)

Megvallják, Uram, az egek a te csodáidat,
a szentek gyülekezete is a te igazságodat.
(Zsolt 88,6)

¹ H-Bn 334: Ø

Confitemini Domino,
et¹ invoke nomen eius,
annuntiate inter gentes opera² eius!
(Ps 104,1)

Hálát adjatok az Úrnak,
és hívjátok segítségül az ő nevét,
hirdessétek a pogányok között az ő cselekedeteit!
(Zsolt 104,1)

¹ RO-AJ R. I. 24: Ø

² PL-GNd 150: Ø

*Iam¹ domnus² optatas³ reddi⁴ laudes,⁵
pascha cum Christo⁶ adest,
favete cui canentes:⁷*

Confitemini⁸ Domino, quoniam bonus,
quoniam in saeculum misericordia eius!⁹ (Ps 105,1)

*Immár a pap visszaadja az áhított dicséretet,
mert érkezett a húsvét Krisztussal,
kedveskedjete hát neki az énekkel:
Hálát adjatok az Úrnak, mert jó,
mert az ő irgalmassága örökkévaló! (Zsolt 105,1)*

¹ H-Bn 94, H-Bn 218: *nam*

² H-Bn 94, H-Bn 218, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 1a, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 24, SK-BRm EL 11, SK-BRsa 67, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 68, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *domus* H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *Dominus*

³ H-Efkö I. 1a, HR-Zk 355, TR-Itks 68: *optata* RO-AJ R. I. 24: *apptata*

⁴ H-Bn Fol. lat. 3522, OrdAgr: *reddidit*

⁵ RO-AJ R. I. 24: *laudis*

⁶ H-Bn 94, H-Bn 218, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Efkö I. 1a, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zk 355, SK-BRm EL 11, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *Christus*

⁷ H-Bn Fol. lat. 3522, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *canentes Deo* H-EG U₂ VI. 5: *canetes* RO-AJ R. I. 24: *cantes*

⁸ H-Bn 92 f. 123^v: *confite*

⁹ HR-Zu MR 170 f. 103^r: Ø

Congregabo¹ populum in² medio Ierusalem,
et ero illis³ in Deum⁴ in⁵ veritate et iustitia.⁶
(Zc 8,8)

*Összegyűjtöm a népet Jeruzsálem közepén,
és én az ő Istenük leszek igazságban és hűségben.
(Zak 8,8)*

¹ H-Bn 395: *sanabo*

² A-Su M.III.23, H-Bn 395, HR-Zu MR 133, RO-Sb 759, TR-Itks 68, CantCsik, MissUlt 1480: *populum meum* in

³ A-Su M.III.23, PL-CZ III-3, PL-GNd 150, MissPaul 1514: *illi*

⁴ H-Bn 220, RO-AJ R. II. 134, CantCsik, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511: *Dominum* H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20: *testem*

⁵ H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20: *etiam*

⁶ H-Bn 359: *et iustitia* Ø PL-GNd 150: *et in iustitia*

Consolator miserorum,
palma fulgens victoriae,
nos ad regnum¹ duc caelorum,
Venceslae, martyr pie!

*Nyomorultak vigasza,
Diadal ragyogó pálmája,
vezess minket az égi királyságba,
Vencel, kegyes mártír!*

¹ HR-Zu MR 6: *regna*

Constitues eos principes super omnem terram,
memores erunt nominis tui, Domine.
(Ps 44,17–18)

*Fejedelmekké rendeled őket az egész földön,
megemlékeznek a te nevedről, Uram.
(Zsolt 44,17–18)*

Contumelias, terrores passus sum ab eis,
qui¹ erant pacifici mei,
et custodientes² latus meum.
Dicebant: Decipiamus eum, et praevaleamus,
sed tu, Domine, mecum es
tamquam bellator fortis. (Jr 20,10–11)

*Szidalmazásokat, rettenetet szenvedtem azoktól,
akik barátaim voltak
és oldalam őrzői.
Azt mondták: Csapjuk be és győzzük le,
de te, Uram, velem vagy,
mint erős hadakozó. (Jer 20,10–11)*

¹ H-Efkö I. 20: *quo*

² H-Bn MNy 17: *foedientes* H-Efkö I. 20: *foedentes*

Conversus Iesus ad Mariam dixit ei:
fides tua te salvam fecit, vade in pace.
(Mr 5,34; Lc 7,50 8,48)

Jézus Máriához fordult, és azt mondta neki:
a hited meggyógyított téged, menj békével.
(Mk 5,34; Lk 7,50 8,48)

Corona aurea super caput eius,
expressa signo sanctitatis. (Ecli=Sir 45,14)

Arany korona a fején,
melyre a szentségnek jele metszetett. (Sir 45,14)

Corona aurea super caput eius,
expressa signo¹ sanctitatis
gloriae et² honoris. (Ecli=Sir 45,14)

Arany korona a fején,
melyre a szentségnek jele
és a tisztességnek dicsősége metszetett. (Sir 45,14)

¹ H-Bn Fol. lat. 3815: *expressa est signo*

² SK-Sk Mus 1: Ø

Corpora sanctorum in pace sepulta¹ sunt,
et nomina eorum vivent²
in generatione et generationem.³ (Ecli=Sir 44,14)

A szentek testét békében eltemették,
de nevük él
nemzedékről nemzedékre. (Sir 44,14)

¹ CantCsik: *sepulchri*

² H-Bn 92, TR-Itks 49, TR-Itks 68, CantCsik: *vivent nomina eorum X*

³ H-Bn 92: in *aeternum* SK-BRm EL 11: *generatione* TR-Itks 49: in *saecula* TR-Itks 68, CantCsik: in *saeculum*

Crastina die delebitur iniquitas terrae,¹
et² regnabit super nos Salvator mundi.

A holnapi napon eltöröltetik a föld gonoszsága,
és fölöttünk a világ Megváltója fog uralkodni.

¹ H-Bu A 115: Ø

² HR-Zu MR 26: Ø

Crucifixorum crucifixe tuos
per eorum salva, Christe,
preces, et culpae dilue faeces.

Keresztre feszített tiéidet, Krisztus,
mentsd meg te, aki a Kereszten vagy,
könyörgéseik által, és a bűnnek mocskát mosd le.

Crucifixus surrexit a mortuis.

Keresztrefeszítettén feltámadt a halottak közül.

Culminis angelici
sublime fastigium
ferat nobis¹ caelici
numinis auxilium!

Angyali hegycsúcs
magasztos fensége
hozza meg nekünk az égi
hatalom segítségét!

¹ HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6: *nobis ferat X*

Cum autem venerit ille, Spiritus veritatis,
docebit vos omnem veritatem,
et quae ventura sunt, annuntiabit vobis. (Jo 16,13)

Amikor pedig eljön az igazság Lelke,
ő elvezet majd titeket a teljes igazságra,
és az eljövendő dolgokat hirdeti nektek. (Jn 16,13)

Cum essent discipuli in unum congregati
propter metum Iudaeorum,
Spiritus Sanctus venit super eos.
(Jo 20,19; Ac 2,1–3)

Amikor a tanítványok egybegyűltek
a zsidóktól való félelmükben,
a Szentlélek leszállt rájuk.
(Jn 20,19; ApCsel 2,1–3)

Cum venerit Paraclitus,
quem ego mittam vobis,
Spiritus veritatis, qui a Patre procedit,
ille testimonium perhibet de me. (Jo 15,26)

Amikor eljön a Vigasztaló,
akit én küldök hozzátok,
az igazság Lelke, aki az Atyától származik,
ő bizonyosságot tesz rólam. (Jn 15,26)

De profundis clamavi ad te, Domine,
Domine, exaudi vocem¹ meam! (Ps 129,1–2)

A mélységből kiáltok hozzád, Uram,
Uram, hallgasd meg az én szómat! (Zsolt 129,1–2)

¹ H-Bu A 115, HR-Za III.d.182, PL-GNd 150 p. 690, RO-AJ R. I. 24: *orationem*

De vultu tuo iudicium meum prodeat,
oculi tui videant aequitates! (Ps 16,2)

Tőled jöjjön elő az én ítéletem,
vizsgálják ki szemeid az igazságot! (Zsolt 16,2)

Dedisti, Domine, habitaculum
martyri tuo, Clementi, in mari,
in modum templi marmorei,
angelicis manibus praeparatum,
iter praebens populo tuo,
ut enarrent mirabilia tua.

Adtál, Uram, házat
mártírodnak, Kelemennek, a tengerben,
márványtemplomot,
melyet angyalaid keze készített,
utat adsz hozzá népednek,
hogy csodálatos tetteidről beszélhessenek.

Dei Genitrix,
sancta Maria,
virgo perpetua,
rogamus te,
ut intercedas pro nobis,
regina caeli,
ad tuum Filium
omnipotentem!

Isten Szülője,
Szűz Mária,
örökkön szűz,
téged kérünk,
járj közben értünk,
égi királyné,
mindenható
Fiadnál!

Deus, Deus meus, in te speravi,
exaudi orationem meam.
(Ps 7,2 101,2)

Istenem, én Istenem, tebenned bízom,
hallgasd meg az én könyörgésemet!
(Zsolt 7,2 101,2)

Deus iudex iustus,¹ fortis² et³ patiens,⁴
numquid irascetur⁵ per singulos dies? (Ps 7,12)

Az Isten igaz bíró, erős és hosszantűrő,
vajon örökké tart-e a haragja? (Zsolt 7,12)

¹ SK-BRm EL 13: *iustus iudex X*

² H-Bn 215: Ø

³ H-EG U₂ VI. 5: Ø

⁴ H-Bn 334: *longanimius*

⁵ H-Bn MNy 17: *irascetur*

Deus, qui sedes super thronum,
et¹ iudicas aequitatem.

Isten, ki trónodon ülsz,
és igazul ítélsz.

¹ GradCsik: *tu*

Deus, qui sedes super thronum,
et iudicas aequitatem,
esto refugium pauperum in tribulatione!

Isten, ki trónodon ülsz,
és igazul ítélsz,
légy menedéke a szegényeknek a bajban!

Dextera Dei¹ fecit virtutem,
dextera Domini exaltavit me.² (Ps 117,16)

Az Isten jobbja erőt cselekedett,
az Úr jobbja felmagasztalt engem. (Zsolt 117,16)

¹ A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 222, H-Bn 318, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 20, H-EG U₂ VI. 5, HR-Za III.d.23, HR-Zk 355, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, MissGyer, MissPaul 1514, MissUlt 1480, MissZag 1511: *Domini*

² H-Bn Fol. lat. 3522: *me dextera Domini fecit virtutem*

Diadema¹ spineum²
veneremur³ hodie:
cuius⁴ per⁵ aculeum
sertum datur⁶ gloriae.⁷

A töviskoszorút
ünnepeljük ma,
akinek tövisszúrása által
adatik a dicsőség koszorúja.

¹ A-GÖ 107, A-GÖ 234: *coronam*

² A-GÖ 107, A-GÖ 234: *spineam* PL-GNd 150: *spinea*

³ H-Bn 218, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EL 11, MissUlt 1480: *veneramur*

⁴ RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 665, MissGyer: Ø

⁵ H-Bn 218, H-Bn 220, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EL 11: Ø

⁶ RO-Sb 595: Ø MissQuin 1487, MissQuin 1499: *detur*

⁷ RO-Sb 665: *gloria*

Diadema spineum¹
veneremur hodie:
ut per eum mundemur
a culpa noxiae,
cuius per aculeum
sertum datur gloriae.²

A töviskoszorút
ünnepeljük ma,
hogy az által tisztuljunk meg
az ártalmas vétektől,
akinek tövisszúrása által
adatik a dicsőség koszorúja.

¹ CantCsik: *spineam coronam*

² MissStrig 1498: *cuius sertum per aculeum datur gloriae X*

Diadema¹ spineum veneremur,²
quo coronavit eum mater sua
in die dispensationis³ illius,
et in die laetitiae cordis eius. (Cn 3,11)

A töviskoszorút ünnepeljük,
mellyel édesanyja koszorúzta meg őt
elbocsáttatása napján,
és szíve örömének napján. (Én 3,11)

¹ H-Bn MNy 17: *diademam*

² H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *veneramur*

³ H-Bn MNy 17: *disponsationis*

Dicite in gentibus,¹
quia² Dominus³ regnavit a ligno! (Ps 95,10)

¹ A-GÜ 1/29 f. 197r, RO-AJ R. IX. 57: *nationibus*

² A-GÜ 1/43: *qua*

³ H-Bn 92: Ø

Hirdessétek a nemzetek között,
hogy az Úr uralkodik a keresztfáról! (Zsolt 95,10)

Dico vobis, gaudium est angelis Dei super uno
peccatore paenitentiam agente, quam super
nonaginta novem iustis, qui non indigent
paenitentia. (Lc 15,7)

Mondom nektek, jobban örülnek Isten angyalai
egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaz-
nak, akiknek nincs szükségük megtérésre.
(Lk 15,7)

Dies sanctificatus¹ illuxit nobis,
venite, gentes, et² adorare Dominum,
quia hodie³ descendit lux magna super terram!

¹ MissGyer: *sanctificationis*

² PL-CZ III-3: Ø

³ H-EG U₂ VI. 5 f. 15: *ego*

Megszentelt nap ragyogott fel nekünk,
jöjjetek, népek, és imádjátok az Urat,
mert a mai napon nagy fényesség szállt le a földre!

Diffusa est gratia in labiis tuis,
propterea benedixit te Deus in aeternum.¹
(Ps 44,3)

¹ RO-AJ R. I. 50 f. 252v: *aeternum et in saeculum saeculi*

Eláradt a kedvesség az ajkaidon,
azért megáldott téged az Isten mindörökké.
(Zsolt 44,3)

Dilectus meus candidus et rubicundus,
electus ex milibus. (Cn 5,10)

Az én kedvesem fehér és piros,
ezer közül kiválik. (Én 5,10)

Dilexi, quoniam exaudivit¹ Dominus vocem
meam.² (Ps 114,1)

¹ A-Su M.III.23, H-Bn 219, H-Bn Fol. lat. 3815, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, SK-BRm EL 11, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511: *exaudiet*

² H-Bn 92: *vocem orationis meae*

Szeretem én az Urat, mert meghallgatja szavamat.
(Ps 114,1)

Dilexisti iustitiam, et odisti iniquitatem,
propterea unxit te Deus,¹ Deus tuus,²
oleo laetitiae prae consortibus tuis. (Ps 44,8)

¹ HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 62: Ø

² HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 170: *Deus tuus* Ø

Szeretted az igazságot, és gyűlölted a gonzságot,
ezért kent fel téged az Isten, a te Istened,
az öröm olajával társaid fölé. (Zsolt 44,8)

Dilexit Andream Dominus,¹ in odorem suavitatis.

¹ HR-Zu MR 133: Ø

Szerette Andrást az Úr, mint édességes illatot.

Dilexit Dominus sanctam Annam,
et quaesivit eam sponsam assumere,
et rex caelorum amator factus est formae illius.
(Sap 8,2)

Szerette az Úr szent Annát,
és jegyesül kérte magának,
és az ég királya megszerette az ő szépségét.
(Bölcs 8,2)

Diligam te, Domine, virtus mea,¹
Dominus firmamentum meum
et refugium meum.² (Ps 17,2–3)

Szeretlek téged, Uram, én erősségem,
Uram, én kősziklám
és menedékem. (Zsolt 17,2–3)

¹ RO-AJ R. I. 1: virtus salutis mea

² H-Bn 94: Ø

Diligam te, Domine, virtus mea,
Dominus firmamentum meum
et refugium meum
et liberator meus. (Ps 17,2–3)

Szeretlek téged, Uram, én erősségem,
Uram, én kősziklám
és menedékem
és szabadítóm. (Zsolt 17,2–3)

Diligam te, Domine, virtus mea,
Dominus firmamentum meum
et refugium meum
et liberator meus,
Deus meus, adiutor meus. (Ps 17,2–3)

Szeretlek téged, Uram, én erősségem,
Uram, én kősziklám
és menedékem
és szabadítóm,
én Istenem, én segítóm. (Zsolt 17,2–3)

Dimissa sunt ei peccata multa,
quoniam dilexit multum. (Lc 7,47)

Sok bűne bocsánatot nyert,
mert nagyon szeretett. (Lk 7,47)

Disposui testamentum electis meis,
iuravi David, servo meo.
(Ps 88,4)

Elrendeltem szövetségemet az én választottaim-
mal, megesküdtem Dávidnak, az én szolgámnak.
(Zsolt 88,4)

Domine, Deus meus,¹ in te speravi,
salvum me fac ex² omnibus persequentibus me,³
et⁴ libera⁵ me!⁶ (Ps 7,2)

Uram, én Istenem, tebenned bízom,
ments meg minden üldözőmtől,
és szabadíts meg engem! (Zsolt 7,2)

¹ HR-Zu MR 168: Ø

² HR-Zu MR 73: a

³ H-Bn 92: Ø

⁴ MissGyer: Ø

⁵ H-Bn 222: eripe

⁶ H-Bn 94: mea

Domine, Deus salutis meae,
in die clamavi et nocte coram te. (Ps 87,2)

Uram, én szabadulásom Istene,
kiáltok nappal és éjjel teelőtted. (Zsolt 87,2)

Domine, exaudi orationem meam,¹
et clamor meus ad te perveniat!² (Ps 101,2)

Uram, hallgasd meg az én könyörgésemet,
és kiáltásom jusson el hozzád! (Zsolt 101,2)

¹ H-Bn 92: *mea* HR-Zu MR 73: Ø

² A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-Su M.III.23, H-Bn 92, H-Bn 172b, H-Bn 216, H-Bn 359 f. 191v, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 3a, H-Efkö I. 20, HR-Zu MR 133, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 23, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 60 f. 92r, GradCsik, MissStrig 1484: *veniat*

Domine, in virtute tua laetabitur rex,
et super salutare tuum exultabit vehementer.
(Ps 20,2)

Uram, a te erődön vigad a király,
és üdvösségeden ujjong szerfölött.
(Zsolt 20,2)

Domine, quinque talenta tradidisti mihi,
ecce, alia quinque superlucratus sum. (Mt 25,20)

Uram, öt talentumot adtál nekem,
íme, másik ötöt nyertem rajta. (Mt 25,20)

Domine, refugium factus es nobis
a generatione et progenie. (Ps 89,1)

Urunk, te lettél oltalmazónk
nemzedékről nemzedékre. (Zsolt 89,1)

Dominus dixit ad me,
Filius meus es¹ tu,
ego hodie genui te. (Ps 2,7)

Az Úr mondá nékem,
én Fiam vagy te,
én ma szültelek téged. (Zsolt 2,7)

¹ HR-Za IV.c.59: *meus meus es* MissZag 1511: *est*

Dominus in Sina¹ in² sancto,³
ascendens in altum,
captive duxit captivitatem. (Ps 67,18–19)

Az Úr Sinán, az ő szentélyében,
felmenvén a magasságba,
fogva vitte a fogságot. (Zsolt 67,18–19)

¹ H-EG U₂ VI. 5, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, PL-CZ III-3, RO-Sb 665, SK-BRsa 67: *Sinai*

² H-Bn 94: Ø

³ H-Bn 318, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1a, H-Efkö I. 3a, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 759, TR-Itks 68, MissGyer, MissHel, CantCsik, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissZag 1511: *in Sinai sancto*

Dominus regnavit, decorem¹ induit,²
induit Dominus³ fortitudinem,⁴
et praecinxit se virtute.⁵ (Ps 92,1)

Az Úr országol, ékességbe öltözött,
erősséget öltött az Úr,
és felövezte magát erővel. (Zsolt 92,1)

¹ MissGyer f. 15r: Ø

² H-Bn 218: *induit decorem X*

³ H-Bn 216 f. 27v, H-Bn 359 f. 21r: *decorem indutus est indutus est Dominus*

⁴ H-Bn 92: *fortitudine*

⁵ H-Bn 395: Ø

Dominus regnavit, exsultet terra,
laetentur insulae multae. (Ps 96,1)

Az Úr országol, ujjongjon a föld,
örvendezék a tömérdek sziget. (Zsolt 96,1)

Dorsa eorum plena sunt¹ oculis,
et scintillae ac² lampades in medio discurrentes.³
(Ez 1,13.18)

Hátuk tele van szemekkel,
köztük lángok és villámok cikáznak.
(Ez 1,13.18)

¹ H-Bu A 114: Ø

² H-Bn 215, RO-Sb 665: *et*

³ H-Bn 214, RO-Sb 595, TR-Itks 68, CantCszik, MissGyer: *discurrentis*

Dulce cordi nomen Iesu,
melos auri, mel in esu,
cor vertit in iubilum,
et fugat mundi sibilum.

Szívnek édes Jézus neve,
fülnék dallam, enni, mint a méz,
örömré indítja a szívet,
és lecsillapítja a világ zaját.

Dulce lignum, dulces¹ clavos,
dulcia ferens pondera,
quae sola fuisti digna sustinere²
regem caelorum et Dominum.³

Drága fa, drága szögeket,
drága terhet hordozó,
egyedül te találtattál méltónak,
hogy az egek Királyát és Urát hordozzad.

¹ HR-Zu MR 133 f. 166^v: *dulce*

² H-Bu A 114, HR-Za III.d.23 f. 182^v, HR-Zu MR 26 f. 152^r, HR-Zu MR 73 f. 130^v, HR-Zu MR 168 f. 194^r, MissZag 1511 f. 163^r: *portare*

³ A-GÖ 234, A-GÜ 1/29 f. 197^r, H-Bn 91 f. 103^v, H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 172b, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218 f. 212^v, H-Bn 219, H-Bn 220, H-Bn 222, H-Bn 395, H-Bn 435, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Es 2-36-4/7875, H-EG U₂ VI. 5, H-Kf Ms. 302, HR-Za III.d.23 f. 182^v, HR-Za IV.c.59, HR-Zu MR 26 f. 152^r, HR-Zu MR 73 f. 130^v, HR-Zu MR 168 f. 194^r, PL-CZ III-3 f. 219^r, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. II. 134, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 665, SK-BRm EL 11 f. 197^v, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 68, MissPaul 1514 f. 192^r: *hominum* H-Bn 172a: *hominem* HR-Zu MR 70: *et Dominum* Ø

Dulcis¹ mater,² dulci³ nato,⁴
dulcia praebens⁵ ubera,⁶
quae sola fuisti digna generare⁷
regem⁸ caelorum et Dominum.⁹

Édes anya édes fiadnak
édes emlőt adsz,
egyedül te voltál méltó megszülni
az egek királyát és Urát.

¹ PL-GNd 150: *o dulcis*

² H-Bn 214: *virgo*

³ H-Bn 214, H-Bn MNy 1: *dulcis*

⁴ H-Bn 214: *mater* H-Bn MNy 1: *virgo*

⁵ H-Bn 214, H-Bn MNy 1, HR-Zu MR 46: *ferens*

⁶ H-Bn 214: *pondera* CantCszik: *oscula*

⁷ H-Bn 214, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, MissZag 1511: *portare* H-Bn MNy 1: *lactare* CantCszik: *condolere*

⁸ CantCszik: *regi*

⁹ RO-Sb 665, MissHel, MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *hominum* CantCszik: *Domino*

Dum complerentur dies Pentecostes,
erant omnes pariter discipuli.¹ (Ac 2,1)

Amikor betelt az ötven nap ideje,
mind együtt voltak a tanítványok. (ApCsel 2,1)

¹ A-GÜ 1/29, H-Bn 218, H-DRt R 508, HR-Zk 355 f. 134^v, PL-GNd 150, SK-BRm EL 11, GradCszik: *dicentes* H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50: Ø H-Bu Cod. lat. 123: *sedentes* MissGyer: *discipuli in eo loco* MissUlt 1480: *discipuli in eodem loco*

Ecce, Maria quaerit medicum,
venerat aegra, sanata est.

Íme, Mária orvost keres,
betegén érkezik, gyógyultán távozik.

Ecce Dominus Iesus eam, quam sanaverat per pietatis suae, gratiam confirmat, dicens: Fides tua te salvam fecit, vade in pace!	Íme, az Úr Jézus azt, akit jóságában meggyógyított, megerősíti a kegyelemben, mondván: A te hited megtartott téged, menj békével!
Ecce, sacerdos magnus, qui quasi sol refulgens, sit efulsit in templo Dei. (Ecli=Sir 50,1.7)	Íme, a főpap, aki mint a ragyogó nap, úgy sugároz az Isten templomában. (Sir 50,1.7)
Eduxit Dominus populum suum in exultatione, et electos suos in laetitia. (Ps 104,43)	Kivitte az Úr az ő népét örvendéssel, és az ő választottait vigassággal. (Zsolt 104,43)
Ego sum panis vivus, qui de caelo descendi, si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in aeternum. (Jó 6,51–52)	Én vagyok az élő kenyér, ki a mennyből szálltam alá, ha valaki ebből a kenyérből eszik, örökké él. (Jn 6,51–52)
Ego sum pastor bonus: et cognosco oves meas, et cognoscunt me meae. (Jó 10,14)	Én vagyok a jó pásztor, és ismerem bárányaimat, és enyéim ismernek engem. (Jn 10,14)
Ego sum pastor bonus, qui pasco oves meas.	Én vagyok a jó pásztor, aki legeltetem bárányaimat.
Ego sum vitis vera, et ¹ vos palmites, qui manet in me et ego in eo, ² hic fert fructum multum in laetitia. ³ (Jó 15,5)	Én vagyok az igaz szőlőtő, és ti a szőlővesszők, aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz, örvendezve. (Jn 15,5)
¹ MissUlt 1480: Ø ² H-Bn 92: <i>et ego in eo</i> Ø ³ H-Bn 92, MissUlt 1480: <i>in laetitia</i> Ø	
Ego vos elegi de mundo, ut eatis et fructum afferatis, et fructus vester maneat. (Jó 15,16)	Én választottalak titeket a világból, hogy elmenvén, gyümölcsöt teremjete, és a ti gyümölcsötök megmaradjon. (Jn 15,16)
Egregia sponsa Christi, implora ¹ pro nobis ad ² Dominum, Iesum Christum! ³	Krisztus kiváló jegyese, könyörögj értünk az Úr Jézus Krisztusnál!
¹ HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150 p. 647, MissZag 1511: <i>ora</i> HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6: <i>exora</i> HR-Za III.d.204: <i>Christi Dorothea exora</i> HR-Zk 355: <i>Christi Catherina</i> [in margine] <i>implora</i> ² A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 92, H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Efkö I. 3a, PL-GNd 150 p. 633, 777, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 665, RO-Sb 759: Ø H-Bn 222: <i>nobis iugiter ad</i> RO-AJ R. I. 23: <i>semper</i> RO-AJ R. IX. 57, CantCsik: <i>nobis semper ad</i> ³ H-EG U ₂ VI. 5: Ø	

Egregie confessor Christi,¹ Aegidi,
suscipe vota pro omnibus nobis,
et pro tuo grege Deum deprecare!

Krisztus jeles hitvallója, Egyed,
fogadd az értünk elmondott imákat,
és híveidért engeszteld az Istent!

¹ RO-AJ R. I. 96: *Dei*

Egregie Dei¹ martyr, Sigismunde,
pro nobis ad Dominum preces funde,
ut tuis² intercessionibus
liberemus³ a nocentibus!

Isten jeles mártírja, Zsigmond,
könyörögj buzgón értünk az Úrhoz,
hogy közbenjárásod által
megszabaduljunk ártóinktól!

¹ PL-CZ III-3: *Christi*

² PL-CZ III-3: *eius*

³ PL-CZ III-3: *liberemur*

Elegit eam Deus,
et praelegit eam,
in tabernaculo suo
habitare facit eam.

Őt választotta az Úr,
születése előtt,
szentélyében
adott lakást néki.

Elegit te¹ Dominus sibi²
in³ sacerdotem magnum⁴ in⁵ populo suo.⁶

Téged választott az Úr magának,
hogy főpapja legyél népe élén.

¹ TR-Itks 68: Ø

² A-GÖ 107, A-GÖ 234, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, PL-CZ III-3, MissPaul 1514, MissZag 1511: Ø

³ TR-Itks 68: Ø

⁴ H-Bn 218, SK-BRm EL 11: Ø

⁵ H-Bn 222, SK-BRm EL 13: Ø

⁶ H-Bn 91: Ø

Emitte Spiritum tuum,¹ et² creabuntur,
et renovabis faciem terrae! (Ps 103,30)

Bocsásd ki a te Lelkedet, és életre kelnek,
és megújítod a földnek színét! (Zsolt 103,30)

¹ H-Bn 216: Ø

² H-Bn 218: Ø

Erat Iohannes praedicans in deserto¹
baptismum paenitentiae. (Mr 1,4)

János a pusztában hirdette
a bűnbánat keresztségét. (Mk 1,4)

¹ MissUlt 1480: *in deserto praedicans X*

Eripe me de¹ inimicis meis, Deus meus,²
et³ ab insurgentibus in⁴ me⁵ libera⁶ me!
(Ps 58,2)

Ments meg engem az ellenségeimtől, én Istenem,
és a reám támadóktól szabadíts meg engem!
(Zsolt 58,2)

¹ MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *me Domine de*

² H-EG U₂ VI. 5: *Deus meus* Ø HR-Zu MR 26: Ø

³ PL-CZ III-3: Ø

⁴ RO-AJ R. IX. 57: Ø

⁵ H-Bn 91, H-Bn Fol. lat. 3522, MissHel: *in me* Ø

⁶ H-Bn Fol. lat. 3522: *insurgentibus Domine libera*

Exaudi me, Domine,
quoniam benigna est misericordia tua,
secundum multitudinem miserationum tuarum
respice in me!
Intende animae meae, et libera eam,
propter inimicos meos eripe me!
(Ps 68,17.19)

Hallgass meg engem, Uram,
mert szelíd a te irgalmad,
könyörületednek sokasága szerint
tekints reám!
Fordítsd figyelmedet az én lelkeimre és mentsd
meg azt, ellenségeim közül ragadj ki engem!
(Zsolt 68,17.19)

Excita, Domine,¹ potentiam tuam,² et veni,³
ut salvos facias nos! (Ps 79,3)

Keltd fel, Uram, a te hatalmat, és jöjj el,
hogy szabaddá tégy minket! (Zsolt 79,3)

¹ H-EG U₂ VI. 5: Ø

² H-Bn 219: Ø

³ MissGyer: *et veni* Ø

Exivi a Patre, et veni in mundum,
iterum relinquo mundum, et vado ad Patrem.
(Jo 16,28)

Kijöttem az Atyától, és a világra jöttem,
ismét elhagyom e világot, és az Atyához megyek.
(Jn 16,28)

Exivit per clausam portam
Deus et homo,
conditor mundi.

Kilépett a zárt ajtón
az Isten-ember,
a világ Teremtője.

Exsultabunt sancti in gloria,
laetabuntur in cubilibus suis! (Ps 149,5)

Ujjongjanak a szentek a dicsőségben,
vigadozzanak nyugvóhelyükön! (Zsolt 149,5)

Exsultate Deo, adiutori nostro,
iubilate Deo Iacob!
V2)¹ Sumite psalmum² iucundum cum cithara!
(Ps 80,2–3)

Ujjongjatok az Istennek, a mi segítőnknek,
ujjongjatok Jákob Istenének!
Vegyétek elő a kedves hangú hárfát a citerával
együtt! (Zsolt 80,2–3)

¹ RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 595, MissQuin 1487, MissQuin 1499: V2) Ø

² H-Bn 318: *psalmum*

Exsultent iusti in conspectu Dei,
delectentur¹ in laetitia. (Ps 67,4)

Ujjongjanak az igazak az Isten előtt,
gyönyörködjenek örömmel! (Zsolt 67,4)

¹ H-Bn 172b, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 20, RO-AJ R. IX. 57, CantCsik: *Dei et delectentur*

Factus est repente de caelo sonus,
advenientis spiritus vehementis. (Ac 2,2)

Hirtelen zaj támadt az égből,
heves szélvész zúgása. (ApCsel 2,2)

Factus est repente de caelo sonus,
advenientis spiritus vehementis,
ubi erant sedentes. (Ac 2,2)

Hirtelen zaj támadt az égből,
heves szélvész zúgása,
ott, ahol ültek. (ApCsel 2,2)

Fasciculus myrrhae
Filius meus mihi,
in passione
candidus, et rubicundus
electusque ex milibus
in resurrectione
et ascensione.

Mírhának csomója
az én Fiam nekem,
szenvedésében hófehér,
feltámadásában
és mennybemenetelében
vérszínű,
ezer közül kitetszik.

Fax praecelse deitatis,
caeleste refrigerium,
Trinitatis unio,
mersis in peccatis,
Maria, fer auxilium,
tu, gratiarum fluxio!

A magasságos Isten világító fáklyája,
égi enyhület,
Szentháromság egysége,
a vétekbe merülteknek,
Mária, hozz segedelmet,
te, kegyelmek folyója!

Felix Anna,
quaedam matrona legitima
beato Ioachim promeruit
generare felicem filiam,
nomine Mariam.

Boldogságos Anna,
aki méltó volt rá,
hogy szent Joachimnak
áldott leányt szüljön,
Mária nevűt.

Felix es,¹ sacra virgo,² Maria,
et³ omni laude dignissima,
quia ex⁴ te ortus est⁵ sol iustitiae.⁶

Boldog vagy, szent szűz, Mária,
és minden dicséretre igen méltó,
mert belőled kelt fel az igazság napja.

¹ H-Bn 215: felix *namque* es

² A-GÜ 1/29: felix *namque sacra es virgo*

³ H-Bn 220: es *virgo sacra virgo* et

⁴ H-Bn 215: *de*

⁵ MissGyer: Ø

⁶ H-Bn 91, MissGyer: *iustitiae Christus Deus noster*

Felix et beata es Anna,
et omni laude digna,
quia ex te orta est mater Christi, Maria.

Boldog és szent vagy, Anna,
és minden dicséretre méltó,
mert belőled kelt fel Krisztus anyja, Mária.

Felix ex fructu triplici,
quem sub patre mirifico,
ex virtute multiplici
legit¹ sancto Dominico.

Háromszoros gyümölcssel áldott,
mit a csodálatos atya,
szent Domonkos pártfogása alatt takarított be,
sokszoros erényei által.

¹ H-Es 2-36-4/7875: *elegit*

Felix virgo,
quae¹ nondum edita,²
matris alvo

Boldogságos szűz,
ki nem szült még,
anyai méhében

repletur gratia,
et in templo
Dei reposita,
illustratur
summa peritia.

eltelik kegyelemmel,
és az Isten templomába
helyeztetve
nagy bölcsességről
tesz tanúságot.

¹ HR-Za III.d.23: *qui*

² HR-Zu MR 6, MissZag 1511: *virgo quasi dum edita*

Feneratur Domino,
qui miseretur pauperis,
et vicissitudinem suam reddet ei. (Pro 19,17)

Az Úrnak ad kölcsön,
aki megkönyörül a szegényen,
és ő megfizet neki tettéért. (Péld 19,17)

Franciscus pauper et humilis
caelum dives ingreditur,
hymnis caelestibus honoratur.

A szegény és alázatos Ferenc
gazdagon megy az égbe,
mennyei énekek köszöntik.

Fulgebunt iusti
et,¹ tamquam scintillae
in harundineti,² discurrent in³ aeternum.⁴ (Sap 3,7)

Az igazak ragyognak örökké,
és olyanok lesznek, mint a szikra,
mely az egész nádist felgyújtja. (Bölcs 3,7)

¹ H-Bn 215: Ø

² H-Bn 92: *harudnieto*

³ H-Bn 222, HR-Zu MR 26: *discurrent et regnabit* in H-Bn 318, H-Es 2-36-4/7875, HR-Za III.d.23, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 133, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, MissZag 1511: *discurrent et regnabunt* in

⁴ PL-GNd 150: *aeternum Domine*

Fulgebunt iusti
et, tamquam scintillae
in harundineti, discurrent
iudicabunt nationes
et regnabit Dominus illorum in perpetuum.¹
(Sap 3,7–8)

Az igazak ragyognak örökké,
és olyanok lesznek, mint a szikra,
mely az egész nádist felgyújtja,
ítélkeznek a nemzeteken,
és az Úr lesz a királyuk örökké.
(Bölcs 3,7–8)

¹ HR-Zu MR 62: *et regnabunt in aeternum*

Fundata est domus Domini
super¹ verticem montium,
et exaltata est super omnes colles. (Is 2,2)

Az Úr háza
hegyek tetején épült,
és kiemelkedik minden halom közül. (Iz 2,2)

¹ H-Bn Fol. lat. 3522: *supra*

Fundata est domus Domini
super verticem montium,
et exaltata est super omnes colles,
et venient ad eam omnes gentes. (Is 2,2)

Az Úr háza
hegyek tetején épült,
és kiemelkedik minden halom közül,
és odaözönlenek mind a nemzetek. (Iz 2,2)

Gaude, Maria,¹ virgo mater,
fac, ut tuus natus sacer
nos per tuam diram passionem
perducat Dei ad gloriam!

¹ MissPaul 1514: *martyr*

Örvendj, Mária, szűz anya,
add, hogy a te szent Fiad
minket a te nehéz szenvedésed által
az Isten dicsőségére elvezessen!

Gaude, virgo, mater pia,
Dei cella, o, Maria,
paradisi tuta via,
peccatorum remedium,
tuum nobis dona¹ Filium,
sanctorum verum gaudium!

¹ CantCsik f. 99r: *dones*

Örvendj, szűz, kegyes anya,
az Isten lakhelye, ó, Mária,
paradicsomba vezető biztos út,
vétkesek gyógyírja,
add nekünk Fiadat,
a szentek igaz örömét!

Gaude, virgo virginum,
Dei mater,
inter spinas lilium,
et pro nobis ora,
qui surrexit Filium.

Örvendj, szüzek szüze,
Isten anyja,
tövisek között lilium,
és könyörögj érettünk
Fiadnál, aki feltámadt.

Gaudeat ergo terra Austriae
tanti principis Leopoldi sublimata triumphalis!

Örvendjen Ausztria földje,
kinek ilyen diadalmas fejedelme van: Leopold!

Gaudete,¹ iusti, in Domino,
rectos decet collaudatio!² (Ps 32,1)

¹ RO-AJ R. I. 50 f. 359r: *exultate*

² A-GÜ 1/29 f. 148r: *laudatio*

Örvendezzettek, igazak, az Úrban,
az igazakhoz illik a dicséret! (Zsolt 32,1)

Gaudete, Sion filiae,
pastor reduxit hodie
ovem centesimam
in deserto perditam!

Örvendjete, Sion leányai,
a pásztor visszahozta ma
a pusztába kóborolt
századik juhót!

Georgi,¹ martyr² Christi³ sanctissime,⁴
sedule pro salute totius mundi⁵
Christum⁶ deprecare!⁷

György, Krisztus szent mártírja,
az egész világ üdvösségéért
buzgón kérleld Krisztust!

¹ A-GÜ 1/43, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Kf Ms. 302, HR-Za III.d.182, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 595, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 68, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *Georgius* H-Bn 222, H-Efkö I. 20: *Geori* TR-Itks 49: *Georius*

² H-Kf Ms. 302, HR-Za III.d.182, HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6: Ø

³ A-GÜ 1/43, H-Bn 222: *Christi martyr* X H-Bn 359, H-Bn 395, RO-Sb 595, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: Ø

⁴ H-EG U₂ VI. 5, RO-AJ R. I. 24: *egregie* H-Kf Ms. 302, HR-Za III.d.182, HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6: *Christi miles sanctissime*

⁵ H-Bn 395: *totius mundi salute* X SK-BRsa 67: *mundi*

⁶ A-GÖ 107, A-GÖ 234: Ø

⁷ H-Bn 216, H-Bn 218, H-Kf Ms. 302, HR-Za III.d.182, HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6, SK-BRm EL 11: *pro nobis deprecare*

Gloria et honore coronasti eum, Domine.
(Ps 8,6)

Dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg, Uram.
(Zsolt 8,6)

Gloria et honore coronasti eum,
et¹ constituisti eum super opera manuum tuarum.²
(Ps 8,6–7)

Dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg,
és kezed művei fölé állítottad.
(Zsolt 8,6–7)

¹ US-NYpm MS G.7, MissStrig 1498 f. 11^r, MissStrig 1500 f. 12^r, MissStrig 1511 f. 16^r, MissStrig 1513 f. 13^v, MissStrig 1514 f. 10^v: eum *Domine* et

² H-Bn 216, MissStrig 1513 f. 241^r, MissStrig 1514 f. 184^r: tuarum *Domine*

Glorificamus te, sancta Dei Genitrix,
virgo Maria,
quia ex te natus est Christus.
Salva omnes, qui te glorificant!

Téged dicsőítünk, Isternek szent Szülője,
Szűz Mária,
mert te szülted Krisztust.
Mentsd meg mindazokat, akik téged dicsérnek!

Haec dies, quam fecit Dominus,
exsultemus¹ et laetemur in ea! (Ps 117,24)

Ez az a nap, melyet az Úr megszabott,
ujjongjunk és vigadjunk rajta! (Zsolt 117,24)

¹ TR-Itks 49: Dominus *et* exsultemus

Haec est vera fraternitas,
quae numquam potuit violari certamine,
qui effuso sanguine secuti sunt Dominum.

Ez az igazi testvériség,
melyet semmiféle versengés nem ronthat meg,
vére ontása árán is az Urat követi.

Haec est vera fraternitas,
quae¹ vicit² mundi³ crimina,
Christum⁴ secuta est, inclita⁵
tenet⁶ regna⁷ caelestia.

Ez az igazi testvériség,
mely legyőzi a világ gonoszságait,
követi Krisztust,
és a mennyei ország dicsőségét bírja.

¹ H-Bn 92: *qui*

² H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 218, H-Efkő I. 1b, H-Efkő I. 20, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. II. 134, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRm EL 11, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *vincit*

³ PL-CZ III-3, PL-GNd 150: *mundum*

⁴ CantCsik: quae *vincit omnia crimina mundi* Christum

⁵ H-Bn 92: *inclina*

⁶ A-GÜ 1/29 f. 169^v, 180^v, H-Bn 91, H-Bn 215, H-Bn 216, H-Bn 218, H-Bn 334, H-Bn 359, HR-Zk 355, PL-GNd 150, SK-BRm EL 11: *tenens* H-Efkő I. 20: *tenent*

⁷ H-Bn 92: Ø

Haec est virgo sapiens,
et una de numero prudentum.¹

Bölcs szűz ő,
és az okosak közül való.

¹ PL-GNd 150, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *prudentium*

Haec est¹ virgo sapiens,
quam Dominus vigilantem invenit.

Bölcs szűz az,
akit az Úr virrasztva talál.

¹ H-Bn 222: Ø

Hic est discipulus ille,¹
qui testimonium perhibet² de his,
et scimus, quia verum est³ testimonium eius.
(Jo 21,24)

Ez az a tanítvány,
ki bizonyosságot tesz mindezekről,
és tudjuk, hogy igaz az ő bizonyossága.
(Jn 21,24)

¹ HR-Zu MR 13 f. 182r: Ø

² H-Efkö I. 1b: *peribet* MissQuin 1487, MissQuin 1499: *perhibebit*

³ H-Bn 94 f. 247r: Ø

Hic est sacerdos magnus,
qui in diebus suis placuit Deo,
et inventus est iustus.

Ez az a főpap,
ki életének napjaiban tetszett az Istennek,
és igaznak találtatott.

Hic est sacerdos, quem coronavit Dominus.

Ez az a pap, akit az Úr megkoronázott.

Hic Franciscus pauper et modicus
caelum dives ingreditur,
hymnis caelestibus honoratur.

Ez a szegény és alázatos Ferenc
gazdagon megy az égbe,
mennyei énekek köszöntik.

Hic Martinus pauper et modicus
caelum dives ingreditur,
hymnis caelestibus honoratur.

Ez a szegény és alázatos Márton
gazdagon megy az égbe,
mennyei énekek köszöntik.

Hic Nicolaus
Augustini patris vestigia
servans miraculis clarus
possidet caelestia regna.

Ez a Miklós
Ágoston atyánk nyomdokát követve
nyilvánvaló csodák tanúsága szerint
eljutott az égi királyságba.

Hii sunt,
qui cum mulieribus non sunt coinquinati,
virgines enim permanserunt. (Ap 14,4)

Ezek azok,
akik nem szennyezték be magukat asszonyokkal,
hanem szüzek maradtak. (Jel 14,4)

Hodie beata virgo Maria
puerum Iesum portavit in templum,
et Simeon repletus Spiritu Sancto,
accepit eum in ulnas suas,
et benedixit Deum in aeternum.

Ma a boldogságos Szűz Mária
a gyermek Jézust a templomba vitte,
és Simeon, eltelve a Szentlélekkel,
ölébe vette őt,
és áldotta az Istent mindörökké.

Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo,
quae posuit animam suam pro ipso,
et cum suo grege coronata est.

Ma egyesült égi jegyesével Orsolya, a szűz,
ki letette életét amazért,
és társaival együtt elnyerte a koszorút.

Hodie Christus natus est,
 hodie Salvator apparuit,
 hodie in terra canunt angeli,
 laetantur archangeli,
 hodie exsultent iusti dicentes:
 Gloria in excelsis Deo!

Ma Krisztus megszületett,
 ma a Megváltó megjelent,
 ma a földön énekelnek az angyalok,
 örvendeznek az arkangyalok,
 ma ujjonganak az igazak, mondván:
 Dicsőség a magasságban Istennek!

Hodie Iesus Christus facie
 resplenduit in monte ut sol,
 amictus tamquam nix candidus emicuit.

Ma Jézus Krisztus orcája
 felfénylett a hegyen, miként a nap,
 öltözéke pedig mint a hó, úgy ragyogott.

Hodie Maria virgo caelos ascendit, gaudete,
 quia cum Christo regnat in aeternum!

Ma Szűz Mária az egekbe ment, örvendeztetek,
 mert Krisztussal uralkodik mindörökké!

Hodie miraculis refulget
 verus confessor, Nicolaus,
 cum quo in caelis gaudet
 doctor Augustinus.

Ma ragyog fel a csodákkal ékes
 igaz hitvalló, Miklós,
 akivel együtt örül az égben
 tanítónk, Ágoston.

Hodie scietis, quia veniet Dominus,
 et mane videbitis gloriam eius. (Ex 16,6–7)

Ma megtudjátok, hogy eljő az Úr,
 és reggel meglátjátok az ő dicsőségét. (Kiv 16,6–7)

Hodie virginum chorus
 trucidatus est
 pro Christo, rege suo,
 qui posuit animam suam
 pro ovibus suis,
 et pro suo grege
 mori dignatus est.

Ma a szüzek kórusa
 megöletett
 Krisztusért, királyáért,
 aki életét adta
 juháiért,
 és nyájáért
 meghalni méltóztatott.

Honor, virtus et imperium,
 laus sit et decus et potestas
 per infinita saecula Sanctae Trinitati:¹
 Patri, Nato atque Sancto Spiritui.

Tisztelet, erő és uralom,
 dicséret legyen és ékesség és hatalom
 végtelen századokon át a Szentháromságnak:
 az Atyának, Szülöttének és a Szentléleknek.

¹ H-Bn Fol. lat. 3815: *Sanctae Trinitati* Ø

Iam non estis hospites et advenae,¹
 sed estis cives sanctorum et domestici Dei.
 (Eph 2,19)

Nem vagytok már idegenek és jövevények,
 hanem a szentek polgártársai és az Isten házanépe.
 (Ef 2,19)

¹ MissGyer: *et advenae* Ø

Iesu Christe, auctor vitae,
qui in festo Catherinae
laudes nobis concedis¹ promere,
eius nos precibus
in adversis tuere!

Jézus Krisztus, élet szerzője,
engedd nekünk, hogy Katalin ünnepén
dicséretet zengjünk,
az ő közbenjárására
a bajtól oltalmaz minket!

¹ SK-BRsa 67, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissStrig 1484: *concede*

Imperatrix egregia,
Iesu mater et filia,
ad nostra suspiria
porrige suffragia,
alleluia,
vitae via gravia,¹
delictorum vitia,
sancta² Maria!³

Jeles úrnő,
Jézus anyja és leánya,
könyörgésünkre
közbenjárásoddal felelj,
alleluia,
ki az élet útját hordoztad méhedben,
vétkes megrontója,
Szűz Mária!

¹ H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Bn 220: *gravida*

² HR-Zu MR 6: Ø

³ H-Bn 172a, H-Bn 172b: *sancta Maria* Ø

Imperatrix egregia,
Iesu mater et filia,
ave, Maria,
plena gratia,
tu, benedicta,
fructum vitae nobis da,
tu nos colloca
supra sidera
ad nostra suspiria
porrige suffragia!¹
*delens crimina,*²
Trinitatis cellula,
*ex stirpe*³ *regia*⁴
virgo progenita,
caeli regina,
mundi domina,
alleluia,
vitae via gaudia,
delictorum vitia,⁵
balsamus fragrantium,
plus sapis, quam Cherubim,
plus ardes, quam Seraphim,
plus gaudes, quam Beniamin,
tu planctu laetitia,
in bello victoria,
o, dulcedo pauperum,
flos es martyrurum,
rosa virginum,
sancta⁶ Maria!

Jeles úrnő,
Jézus anyja és leánya,
üdvöz légy, Mária,
kegyelemmel teljes,
te, áldott asszony,
add nekünk az élet gyümölcsét,
te helyezz minket
a csillagok fölé,
könyörgésünkre
közbenjárásoddal felelj,
töröld el vétkeinket,
Szentháromság szentélye,
királyi házból
származó szűz,
mennyek királynéja,
világ úrnője,
alleluia,
ki az élet útját hordoztad méhedben,
vétkes megrontója,
illatos balzsam,
ki bölcsőbb vagy a keruboknál,
nagyobb lánggal égsz a szeráfoknál,
örömd nagyobb, mint Benjámíné,
te, gyászunkban örömiünk,
küzdelemben győzelmünk,
ó, szegények édessége,
mártírok virága,
szüzek rózsája,
Szűz Mária!

- ¹ TR-Itks 68: *porrige suffragia* Ø
² CantCsik: *suffragia rosa primula*
³ CantCsik: *tirpe*
⁴ CantCsik: *genita*
⁵ TR-Itks 68: *alleluia-vitia* Ø
⁶ CantCsik: *vitia delens crimina, / quam tu domina, / sis propitia, / sanctis nos associa, / non pro crastina, / das solatia sancta*

Imperatrix egregia,
 Iesu mater et filia,
regina caeli inclita
ex nobili prosapia,
corona dignitatis,
alleluia, alleluia!
Tu, sola plena gratia,
tu, sidus claritatis,
 ad nostra suspiria
 porrige suffragia!
Aurora fulgens lucida,
tu, stella maris, Maria,
tu, mater pietatis,
alleluia, alleluia!
Micans corona steller,
tu, gemma castitatis,
 alleluia,
 vitae via gravia!
Tu, fons beatitudinis,
tu, turris fortitudinis,
tu, candor pietatis,
alleluia, alleluia!
Tu, lignum salutiferum,
tu, radius solaris,
 delictorum vitia,
Maria, thronus gratiae,
tu, vas misericordiae,
tu, templum Trinitatis,
alleluia, alleluia!
Tibi canentes subleva,
tu, arca sanctitatis,
 sancta Maria!

Jeles úrnó,
 Jézus anyja és leánya,
mennyek dicső királynéja,
nemes családból való leány,
méltóság koszorúja,
alleluia, alleluia!
Te, ki egyedül vagy kegyelemmel teljes,
te, ragyogó csillag,
 könnyörgésünkre
 közbenjárásoddal felelj!
Fényes hajnali csillag,
te, tengernek csillaga, Mária,
te, kegyesség édesanyja,
alleluia, alleluia!
Ragyogó csillagkoszorú,
te, tisztaság ékköve,
 alleluia,
 ki az élet útját hordoztad méhedben!
Te, boldogság forrása,
te, erős torony,
te, istenfélelem fénye,
alleluia, alleluia!
Te, üdvhozó fa,
te, ragyogó napsugár,
 vétkek megrontója,
Mária, kegyelem trónusa,
te, irgalom edénye,
te, Szentháromság szentélye,
alleluia, alleluia!
A hozzád fohászokodót segítsd,
te, szentség szekrénye,
 Szűz Mária!

In conspectu angelorum
 psallam tibi, Deus¹ meus. (Ps 137,1)

Az angyalok színe előtt
 éneklek néked, én Istenem. (Zsolt 137,1)

¹ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 50: *tibi Domine Deus*

In Deo laudabitur,
 et in caelo coronabitur
 milium decem caterva
 vincens pro Christo maxima.

Az Istenben dicsérik
 és az égben koronázzák
 a tízezer
 Krisztusban győztes vitéz nagy seregét.

In die resurrectionis meae,
dicit Dominus,
praecedam vos in Galilaeam.¹ (Mt 26,32)

Feltámadásom napján,
mondá az Úr,
előttetek megyek Galileába. (Mt 26,32)

¹ H-Bn 318 f. 165^v: *in Galilaeam* Ø

In exitu Israel de¹ Aegypto,
domus² Iacob de populo barbaro.
V2)³ Facta est Iudaea sanctificatio eius,⁴
Israel potestas eius.⁵ (Ps 113,1–2)

Izrael kijóvén Egyiptomból,
Jákob háza a barbár nép közül.
Lőn Júdea az Úrnak szentélye,
Izrael az ő birodalma. (Zsolt 113,1–2)

¹ A-GÜ 1/43, H-Bn 94, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 220, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 1a, H-Efkö I. 3a, HR-Za III.d.182, HR-Zk 355, PL-GNd 150 p. 436, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 96, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRsa 67, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, GradCsik: *ex*

² RO-AJ R. II. 134: *Dominus*

³ A-GÜ 1/29, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, PL-GNd 150 p. 460, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, GradCsik: V2) Ø

⁴ A-GÖ 107, H-Bn 172b: Ø

⁵ MissGyer: *potestas eius* Ø

In¹ Maria² benignitas³
per saecula commendatur,⁴
dum visitans⁵ Elisabeth,
ut subdita parabatur.⁶

Íme, Mária jóságát
örökké emlegetik,
hogy midőn Erzsébetet ő látogatta meg,
alázatról tett tanúságot.

¹ A-Su M.III.23, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, MissZag 1511: *en* H-Bn 395 f. 198^v: *iam* HR-Za III.d.23, CantCsik: Ø

² A-Su M.III.23, H-Bn 395 f. 198^v, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, CantCsik, MissZag 1511: *Mariae*

³ TR-Itks 49, TR-Itks 60: Ø

⁴ TR-Itks 49: *commendator* CantCsik: *commedatur*

⁵ A-GÜ 1/29: *visitat*

⁶ PL-GNd 150: *comprobatur* TR-Itks 49: *properator*

In omnem terram exivit sonus eorum,
et in fines orbis terrae¹ verba eorum. (Ps 18,5)

Minden földre eljut a zengésük,
és a földkerekség széléig az ő igéjük. (Zsolt 18,5)

¹ H-Bn 92: Ø

In resurrectione tua,¹ Christe,
caelum et terra laentur,
lux tua fulgebit super terram.

Feltáadásodon, Krisztus,
az ég és a föld örvendezik,
világosságod fénylik a földön.

¹ H-Bn 91: Ø

In te, Domine, speravi,
non confundar in aeternum,
in tua iustitia¹ libera me!
(Ps 30,2)

Tebenned bíztam, Uram,
meg nem szégyenülök mindörökké,
a te igazságod által szabadíts meg engem!
(Zsolt 30,2)

¹ A-Su M.III.23: *iustitia tua* X

In te, Domine, speravi,
non confundar in aeternum,
in tua iustitia libera me, et eripe me!
(Ps 30,2–3)

Tebenned bíztam, Uram,
meg nem szégyenülök mindörökké,
a te igazságod által szabadíts meg és ments meg
engem! (Zsolt 30,2–3)

In te, Domine, speravi,
non confundar in aeternum,
in tua iustitia¹ libera me, et² eripe me!
Inclina³ ad me⁴ aurem tuam,⁵
accelera, ut eripias⁶ me!⁷ (Ps 30,2–3)

Tebenned bíztam, Uram,
meg nem szégyenülök mindörökké,
a te igazságod által szabadíts meg és ments meg
engem! Hajtsd hozzám füledet,
siess, hogy kimentsél engem! (Zsolt 30,2–3)

¹ A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 91, H-Bn 219, H-Bn 222, H-Bn 318, H-Bn 395, H-Bu A 114, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13 f. 143^r, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168 f. 155^v, RO-AJ R. I. 23, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *iustitia tua* X

² H-Bn Fol. lat. 3522: Ø

³ H-Bn 222: me *et* inclina

⁴ H-Bn 91, H-Bn 219, MissGyer, MissUlt 1480: *ad me* Ø

⁵ HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26 f. 205^v: Ø

⁶ A-GÜ 1/29, H-Bn 92, H-Bn 218, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zu MR 170, PL-CZ III-3, SK-BRm EL 11, SK-BRsa 67, MissPaul 1514, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *eruas* H-Bn 94: *eripias*

⁷ HR-Za III.d.23 f. 252^r, MissZag 1511 f. 233^v: me *Domine* RO-AJ R. I. 23: *eripias nos* me RO-AJ R. IX. 57: *tuam et exaudi* me

Induit me Dominus vestimento salutis,
et indumento laetitiae circumdedit me,
et tamquam sponsam decoravit me corona.
(Is 61,10)

Felöltöztetett engem az Úr az üdvösség ruhájába,
és az örömezés palástját terítette rám,
és mint a menyasszonyt, felékesített engem koro-
nával. (Iz 61,10)

Inter natos¹ mulierum non surrexit maior
Iohanne Baptista.² (Mt 11,11)

Asszonyok szülöttei között nem támadt nagyobb
Keresztelő Jánosnál. (Mt 11,11)

¹ RO-AJ R. IX. 57, SK-BRm EL 13: *natus*

² H-Bn 222: maior *nisi Iohannes* Baptista

Inter natos mulierum non surrexit maior
Iohanne Baptista, qui viam Domino in eremo
[praeparavit]. (Mt 11,11.10)

Asszonyok szülöttei között nem támadt nagyobb
Keresztelő Jánosnál, aki az Úrnak utat készít a
pusztában. (Mt 11,11.10)

Intravit Dominus in quoddam castellum,
et mulier quaedam Martha
excepit illum in domum suam. (Lc 10,38)

Az Úr betért egy faluba,
és egy Márta nevű asszony
befogadta őt házába. (Lk 10,38)

Inveni David, servum meum,¹
oleo² sancto meo³ unxi eum. (Ps 88,21)

Megleltem Dávidot, az én szolgámat,
szent olajommal felkentem őt. (Zsolt 88,21)

¹ HR-Zu MR 26, SK-BRm EL 13: Ø

² A-Su M.III.23, TR-Itks 68: meum *et in* oleo H-Bn 94, H-Bn Ms. Mus 7240, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRm EL 18: meum *et* oleo RO-AJ R. I. 23: meum *in* oleo

³ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73: Ø

Inventa una pretiosa margarita,¹
abiit, et vendidit omnia, quae habuit,
et emit eam. (Mt 13,46)

Igazgyöngyöt találván
elment, és eladta minden vagyonát,
és megvette azt. (Mt 13,46)

¹ SK-BRm EL 13: *margarita pretiosa X*

Inventa una¹ pretiosa margarita,
dedit omnia sua² negotiator,³
et comparavit⁴ eam. (Mt 13,46)

Igazgyöngyöt találván
a kereskedő eladta minden vagyonát,
és megvette azt. (Mt 13,46)

¹ MissGyer, MissHel: *inventa autem una*

² MissGyer: *omnia bona sua*

³ H-Bn 219, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 595, TR-Itks 60, TR-Itks 68, MissGyer, MissHel: *negotiatori* H-Bn 435, PL-CZ III-3, MissPaul 1514: Ø RO-AJ R. I. 24: *negotia*

⁴ TR-Itks 68: *comparavit*

Iste est,¹
qui ante Deum magnas virtutes operatus est,
et² omnis terra doctrina eius repleta est.³

Ez az,
aki az Isten előtt sok jót tett,
és telve a föld az ő tanításával.

¹ US-NYpm MS G.7: *sanctus*

² MissQuin 1487, MissQuin 1499: *virtutes operatur et*

³ MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: Ø

Iste est sanctus¹ homo,
qui placuit Domino Deo in diebus suis,
et in templo Dei idem² sol refulsit.³

Ez az a szent,
ki életének napjaiban tetszett az Úristennek,
és Isten templomában ugyanő napként ragyog.

¹ H-Bn 95: *sanctus est X*

² H-Bn 395: *sicut* TR-Itks 60: *caeli*

³ TR-Itks 60: *effulsit*

Iste est sanctus,
qui ante Deum magnas operatus virtutes,
cuius doctrina plena est omnis ecclesia sanctorum.

Ez az a szent,
aki az Isten előtt sok jót tett,
akinek tanításával teljes a szentek minden egyháza.

Iste sanctus digne in memoriam vertitur hominum,
qui¹ ad gaudium² transiit angelorum.³

Méltán őrzik emlékülben az emberek ezt a szentet,
aki átment az angyalok örömébe.

¹ PL-CZ III-3: *quia*

² A-Su M.III.23, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 170, MissZag 1511: *gaudia*

³ H-Efkö I. 1b: *caelorum*

Iste sanctus pro lege Dei sui certavit
usque ad finem.

Ez a szent az Isten törvényéért küzdött
mindvégig.

Isti sunt amici Dei, qui viventes in carne,
plantaverunt ecclesiam Dei sanguine suo,

Ezek az Istennek barátai, akik testben élve
vérükkel plántálták az Isten egyházát,

modo coronantur,
et accipiunt palmam.

majd elnyerték a koszorút,
és megkapták a diadal pálmáját.

Isti sunt amici Dei, qui viventes in carne,
plantaverunt ecclesiam Dei sanguine suo,
modo coronantur,
et accipiunt palmam,
quorum doctrina fulget ecclesia,¹
ut sol et luna,²
quia per fidem et dilectionem
operati sunt iustitiam.

Ezek az Istennek barátai, akik testben élve
vérükkel plántálták az Isten egyházát,
majd elnyerték a koszorút,
és megkapták a diadal pálmáját,
tanításuk fénye úgy ragyogja be az egyházat,
mint a nap és a hold,
mert hittel és szeretettel
művelték az igazságot.

¹ CantCsik: *fulget doctrina X ecclesiam*

² HR-Zu MR 133: *ut sole luna*

Isti¹ sunt duae olivae
et duo candelabra² lucentia ante Dominum,
habent potestatem claudere caelum nubibus,
et aperire portas eius,
quia linguae eorum claves caeli factae sunt.
(Ap 11,4.6)

Ők a két olajfa
és a két világító mécses az Úr előtt,
hatalmuk van arra, hogy elzárják az eget a felhők
elől, és hogy megnyissák az ég kapuit,
mert nyelvük az ég kulcsává lett.
(Jel 11,4.6)

¹ HR-Zu MR 170: *hii*

² H-Bn 222: *candelebra*

Isti sunt, qui venerunt ex magna tribulatione,
et laverunt stolas suas,
et dealbaverunt eas¹ in sanguine Agni. (Ap 7,14)

Ezek azok, kik a nagy szorongatásból jöttek,
és fehérre mosták ruhájukat
a Bárány vérében. (Jel 7,14)

¹ HR-Zu MR 13: *et dealbaverunt eas* Ø

Iubente rege adducti sunt viri illi,
qui accusaverunt Danielelem,
et in lacum leonum missi sunt. (Dn 6,24)

A király parancsára előhozták azokat a férfiakat,
akik Dánielt vádolták,
és az oroszlánok vermébe vetették őket. (Dán 6,24)

Iubilate Deo, omnis terra,
servite Domino in laetitia! (Ps 99,2)

Ujjongj az Istennek, egész föld,
szolgáljátok az Urat örvendezve! (Zsolt 99,2)

Iudicabunt¹ sancti nationes,
et dominabuntur² populis,
et³ regnabit illorum rex⁴ in⁵ aeternum.⁶ (Sap 3,8)

A szentek ítélik a nemzeteken,
és uralkodnak a népeken,
és királyuk örökké uralkodik. (Bölcs 3,8)

¹ H-Bn 94, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, SK-BRm EC Lad. 3, MissZag 1511: *iudicant*

² H-Bn 94, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, SK-BRm EC Lad. 3, MissZag 1511: *dominantur* H-Bn 222: *dominabunt*

³ HR-Zu MR 133 f. 155: Ø

⁴ PL-GNd 150, US-NYpm MS G.7, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *rex illorum* X

- ⁵ HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133 f. 155^r, HR-Zu MR 168: regnabit *Dominus illorum* in HR-Zu MR 26: regnabit *Dominus Deus illorum* in MissZag 1511: regnabit *Dominus* in
⁶ HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 133 f. 155^r, MissZag 1511: *perpetuum*

Iuravit Dominus, et non paenitebit eum,
tu es sacerdos in aeternum. (Ps 109,4)

Megesküdött az Úr és meg nem bánja,
pap vagy te mindörökké. (Zsolt 109,4)

Iuravit Dominus, et non paenitebit eum,
tu es sacerdos in aeternum,¹
secundum ordinem Melchisedech. (Ps 109,4)

Megesküdött az Úr és meg nem bánja,
pap vagy te mindörökké
Melkizedek rendje szerint. (Zsolt 109,4)

¹ HR-Zu MR 73: *in aeternum* Ø

Iusti¹ autem in perpetuum vivent,
et apud Dominum² est merces eorum. (Sap 5,16)

Az igazak ellenben örökké élnek,
és jutalmuk az Úrnál van. (Bölcs 5,16)

¹ MissStrig 1500: *iustiti*

² MissQuin 1487, MissQuin 1499: *Deum*

Iusti epulentur et exsultent in conspectu Dei,¹
et² delectentur in laetitia. (Ps 67,4)

Az igazak lakomáznak és örvendeznek Isten színe
előtt, és gyönyörködnek vigasságban. (Zsolt 67,4)

¹ MissZag 1511: *Domini*

² A-GÖ 107, A-GÜ 1/43, A-Su M.III.23, H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Bn 215, H-Bn 218, H-Bn 219, H-Bn 220, H-Bn MNy 17, H-Efkö I. 1b, H-Efkö I. 3a, H-EG U₂ VI. 5, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 133, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 759, SK-BRm EC Lad. 3, SK-Sk Mus 1, MissPaul 1514: Ø

Iustorum animae in manu Dei sunt,
et non tanget illos tormentum malitiae. (Sap 3,1)

Az igazak lelkei Isten kezében vannak,
és a halál kínja nem éri őket. (Bölcs 3,1)

Iustum deduxit Dominus per vias rectas,
et ostendit illi regnum Dei. (Sap 10,10)

Az Úr egyenes úton vezérelte az igazat,
és megmutatta neki Isten országát. (Bölcs 10,10)

Iustus germinabit, sicut lilium,
et florebit¹ in aeternum² ante Dominum.³ (Os 14,6)

Virul majd az igaz, mint a liliom,
és virágozni fog az Úr előtt mindörökké. (Oz 14,6)

¹ HR-Zu MR 62 f. 193^r: *et florebit* Ø

² H-Bn 219: *in aeternum* Ø

³ H-Bn 172b, RO-AJ R. I. 1: *ante Dominum* Ø

Iustus non commovebitur in aeternum,
sed sperabit in Domino.

Az igaz meg nem inog mindörökké,
de bízik az Úrban.

Iustus non conturbabitur,
quia Dominus firmat¹ manum eius.²

Az igaz nem inog meg,
mert az Úr erősíti meg a kezét.

¹ H-Bn 318: *confirmat*

² RO-Sb 759: *suam*

Iustus, ut palma, florebit,
sicut¹ cedrus² Libani,³ multiplicabitur.⁴
(Ps 91,13)

Az igaz, mint pálmafa, virágzik,
s miként Libanon cédrusa, megsokasodik.
(Zsolt 91,13)

¹ H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Bn 215, H-Bn 318, H-Bu Cod. lat. 106, H-Efkö I. 3a, H-Efkö I. 20, H-Es 2-36-4/7875, H-EG U₂ VI. 5, HR-Za III.d.182, HR-Zk 355 f. 219^v, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13 f. 179^r, HR-Zu MR 62 f. 148^r, HR-Zu MR 133 f. 146^r, 175^r, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170 f. 126^r, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25 f. 154^v, 164^r, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 595, RO-Sb 759, SK-BRm EL 11, SK-BRm EL 13 f. 142^v, TR-Itks 60, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7 f. 310^r, CantCsik, MissGyer, MissHel: florebit *et* sicut H-Efkö I. 20 f. 233^v: florebit *florebit et* sicut

² H-Bn 91: *cedros*

³ A-GÜ 1/43, A-Su M.III.23, H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 172a, H-Bn 172b, H-Bn 214 f. 265^v, H-Bn 220, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Efkö I. 3a, H-Es 2-36-4/7875, HR-Za III.d.23 f. 219^r, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 25 f. 154^v, RO-AJ R. I. 50 f. 228^v, 242^v, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. II. 134, RO-Sb 595, RO-Sb 759, SK-BRm EL 18, TR-Itks 60, TR-Itks 68, CantCsik, MissGyer, MissHel: Ø

⁴ H-Bn 216 f. 293^r: *cedrus quae est in Libano* multiplicabitur H-Bn 218, SK-BRm EL 11: *cedrus in Libano* multiplicabitur HR-Za III.d.23 f. 223^v, HR-Zu MR 13 f. 224^v, HR-Zu MR 26 f. 184^r, HR-Zu MR 62 f. 193^v, HR-Zu MR 73 f. 163^r, HR-Zu MR 133 f. 179^r, HR-Zu MR 170 f. 148^v, MissUlt 1480, MissZag 1511 f. 206^v: *cedrus quae in Libano est* multiplicabitur

Laeta mente Stanislai
recolamus festa,
ut per eius preces
mundemur a sorde.

Szent Szaniszló ünnepét
örömmel ünnepeljük,
hogy közbenjárása által
megtisztuljunk a vétek mocskától.

Laetabitur iustus in Domino, et sperabit¹ in eo,²
et laudabuntur³ omnes recti corde.
(Ps 63,11)

Vigadozik az igaz az Úrban, és bízik benne,
és megdicsőíttetnek mind az igaz szívűek.
(Zsolt 63,11)

¹ PL-CZ III-3 f. 275^r: *laetabitur*

² H-Bn 94: *eum*

³ PL-CZ III-3 f. 275^r: *laudibuntur*

Laetamini in Domino, et exsultate, iusti,
et gloriamini, omnes recti corde!
(Ps 31,11)

Vígadjatok az Úrban, és ujjongjatok, ti igazak,
és legyen dicsőség nektek mind, igaz szívűek!
(Zsolt 31,11)

Laetatus sum in his, quae dicta sunt mihi:
In domum Domini ibimus.
V2)¹ Stantes erant pedes nostri in atriis Ierusalem.²
(Ps 121,1–2)

Vigadtam, mikor az mondatott nékem:
Az Úr házába megyünk.
Lábunk már itt áll udvaraidban, Jeruzsálem.
(Zsolt 121,1–2)

¹ A-GÜ 1/29, H-Bn 318, H-Bn 334, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 106, H-Bu Cod. lat. 123, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 50: V2) Ø

² H-Bn 222: *atriis tuis Ierusalem*

Lauda, anima mea, Dominum,
laudabo¹ Dominum² in vita mea,
psallam Deo meo,³ quamdiu ero!
(Ps 145,2)

Dicsérd, én lelkem, az Urat,
dicsérem az Urat én életemben,
zsoltározok az én Istenemnek, amíg csak vagyok!
(Zsolt 145,2)

¹ H-Bn 94: Ø

² H-Bn 92, PL-GNd 150: *Deum* H-Bn 94: Ø MissUlt 1480: *Deum meum*

³ RO-AJ R. I. 24 f. 107^r: *psallam Deo meo* Ø

Lauda dulci harmonia,
 et debita symphonia
 cum caelesti hierarchia,
 tu, devota Romania
 et beata Sclavonia,
corde gaude, mente plaude
iubilo laetitiae,
melos auge, caelos tange
sonora melodia!
 Ecclesia, mater pia,
voce clange, lingua pange,
dramatizans¹ dulcius,²
depromendo, personando
Hieronymi sollemnia,
 cuncta promat³ collegia!

¹ HR-Za III.d.204: *dragmatizans*

² HR-Za III.d.204: *dulciter*

³ HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6: *promant*

Dicsérd édes dallamokkal
 és köteles szimfóniával,
 égi karokkal és rendekkel,
 te, hívó Románia
 és boldog Szlavónia,
szívből örülj, lélekből tapsolj,
ujjongó örömmel,
dalolj buzgón, az egeket verje
zengzetes éneked!
 Szent Egyház, kegyes anyánk,
szavaddal kiálts, nyelveddel hódolj,
kedves ünnepet ülj,
hirdesd, zengjed
Jeromos napját,
 együtt vigadjon az egész társaság!

Lauda, Ierusalem, Dominum,
 lauda Deum tuum, Sion! (Ps 147,1)

Dicsérjed, Jeruzsálem, az Urat,
 dicsérjed, Sion, a te Istenedet! (Zsolt 147,1)

Laudate Deum,¹ omnes angeli eius,
 laudate eum,² omnes virtutes eius!³ (Ps 148,2)

Dicsérjétek az Istent angyalai mind,
 dicsérjétek őt, seregei mind! (Zsolt 148,2)

¹ A-GÖ 107, A-GÜ 1/29, H-Bn 92, H-Bn 215, H-Bn 219 f. 206^r, H-Bn 318, H-Bn 395 f. 177^v, H-Bn MNy 17, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 20, H-EG U₂ VI. 5, H-Sa Nr. 313, HR-Za III.d.23 f. 276^v, HR-Zk 355, HR-Zu MR 170, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 96 f. 6^r, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EL 13, US-NYpm MS G.7 f. 317^v, MissPaul 1514, MissQuin 1487 f. 25^v, MissQuin 1499 f. 22^r, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *Dominum* H-Bn 359 f. 184^v, PL-GNd 150: *eum*

² H-Bn 215, H-EG U₂ VI. 5: *Dominum* HR-Za III.d.23 f. 276^v, TR-Itks 60: *Deum*

³ RO-AJ R. I. 96 f. 6^v: *omnes populi*

Laudate Dominum in sanctis eius,¹
 laudate eum in firmamento virtutis eius! (Ps 150,1)

Dicsérjétek az Urat az ő szentélyében,
 dicsérjétek őt az ég erős boltozatában! (Zsolt 150,1)

¹ MissStrig 1511: Ø

Laudate Dominum,¹ omnes gentes,
 et² collaudate eum, omnes populi! (Ps 116,1)

Dicsérjétek az Urat, minden nemzetek,
 és dicsérjétek őt minden népek! (Zsolt 116,1)

¹ H-Bn 218 f. 277^r, SK-BRm EL 11 f. 256^r: *Deum*

² MissQuin 1487, MissQuin 1499: Ø

Laudate, pueri, Dominum,
 laudate nomen Domini!
 V2)¹ Sit nomen Domini benedictum
 ex hoc nunc et usque in saeculum!² (Ps 112,1–2)

Dicsérjétek, ti szolgái, az Urat,
 dicsérjétek az Úr nevét!
 Legyen áldott az Úr neve
 mostantól fogva és mindörökké! (Zsolt 112,1–2)

¹ A-GÜ 1/29, H-Bn 92 f. 184^r, H-Bn 215 f. 251^r, H-Bn 216 f. 255^v, 298^v, H-Bn 218 f. 225^r, 259^v, H-Bn 318, H-Bn 334, H-Bn 359, H-Bn 395 f. 167^r, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu Cod. lat. 106, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Za III.d.182, HR-Zk 355, HR-Zu MR 6 p. 285, PL-GNd 150 p. 24, RO-AJ R. I. 2, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, SK-BRm EL 11 f. 209^r, 240^v, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7 f. 306^v, GradCsik, MissStrig 1484 f. 169^v, MissStrig 1498 f. 192^v, MissStrig 1500 f. 228^v, MissStrig 1511 f. 293^v, MissStrig 1513 f. 244^v, MissStrig 1514 f. 187^r: V2) Ø

² HR-Zu MR 133 f. 155^v: *nunc et usque in saeculum* Ø

Laudemus Dominum,
qui antistitem egregium
post huius vitae terminum,
beavit Eligium.

Dicsérjük az Urat,
aki e kiváló főpapot, Eligiuszt
élete végeztével
boldogította.

Laus tibi, Christe!
Te martyrum candidatus laudat¹ exercitus,
Domine.²

Áldunk téged, Krisztus!
Téged dicsőít imádva a mártírok sokasága,
Uram.

¹ H-Bn 92, H-Bu A 114: *laudat* H-Bn 172a: *laudant*

² H-Bn 359, PL-CZ III-3, TR-Itks 49, MissGyer, MissStrig 1498: Ø

Laus tua, Deus!¹
Herodes iratus occidit multos pueros
in Bethlehem Iudae, civitate David. (Mt 2,16)

Dicsőség neked, Istenünk!
A haragvó Heródes megölt sok gyermeket
a júdeai Betlehemben, Dávid városában. (Mt 2,16)

¹ RO-AJ R. I. 25: *laus tibi Christe*

Levita hic sanctus Vincentius
morte triumphali insignis
hodie caelos petiit
cum palma victoriae,
atque laureatus sanguine.

Szent Vince diákonus
diadalmas mártírhallal ékesen
jutott ma fel az égbe,
győzelmi pálmával,
és véráldozat babérkoszorújával.

Levita Laurentius
bonum opus operatus est,
qui per signum crucis
caecos illuminavit.

Lőrinc diákonus
jó munkát végzett,
a kereszt jele által
visszaadta a vakok látását.

Levita¹ Laurentius
bonum opus operatus est,
qui per signum crucis²
caecos illuminavit,
et thesauros³ ecclesiae
dedit pauperibus.

Lőrinc diákonus
jó munkát végzett,
a kereszt jele által
visszaadta a vakok látását,
és az egyház kincseit
a szegényeknek adta.

¹ SK-Sk Mus 1 f. 118^r: *beatus vir*

² HR-Za III.d.182 f. 29^v, HR-Zu MR 6 p. 298: *signum sanctae crucis*

³ MissGyer: *thesaurus*

Loquebantur variis linguis apostoli¹ magnalia Dei. (Ac 2,4) Különféle nyelveken beszéltek az apostolok az Isten nagyságos dolgait. (ApCsel 2,4)

¹ H-Bn 218, H-Bu A 115, SK-BRm EL 11: *apostoli variis linguis X*

Loquebantur variis linguis apostoli magnalia Dei, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis. (Ac 2,4) Különféle nyelveken beszéltek az apostolok az Isten nagyságos dolgait, amint a Szentlélek adta nekik szólani. (ApCsel 2,4)

Loquebar de¹ testimoniis tuis in conspectu regum, et non confundebam.² (Ps 118,46) Beszélek bizonyosságaidról királyok előtt, és meg nem szégyenülök. (Zsolt 118,46)

¹ A-GÜ 1/29: loquebar *Domine* de

² MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1514: *confundar*

Magnificat anima mea Dominum, et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo. (Lc 1,46–47) Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendezik az én lelkem az én üdvözítő Istenemben. (Lk 1,46–47)

Magnus Dominus, et laudabilis valde¹ in civitate.² (Ps 47,2) Nagy az Úr, és igen dicséretes a városban. (Zsolt 47,2)

¹ H-Bn 216, RO-AJ R. II. 134, TR-Itks 49: *nimis*

² H-EG U₂ VI. 5: *in civitate* Ø MissU₁t 1480: *civitate Dei nostri*

Magnus Dominus, et laudabilis valde¹ in civitate Dei nostri,² in monte sancto eius. (Ps 47,2) Nagy az Úr, és igen dicséretes a mi Istenünknek városában, az ő szent hegyén. (Zsolt 47,2)

¹ H-Bn 92, H-Bn Fol. lat. 3815, TR-Itks 49: *nimis*

² H-Bu Cod. lat. 123, TR-Itks 49, GradCsik: Ø

Magnus sanctus Paulus, vas electionis, vere digne¹ est glorificandus. A nagy szent Pál, a választott edény valóban méltó a dicséretre.

¹ HR-Zu MR 13: *vere est digne* HR-Zu MR 62: *est digne X*

Magnus sanctus Paulus, vas electionis, vere digne est glorificandus, qui et meruit thronum duodecimum possidere. A nagy szent Pál, a választott edény valóban méltó a dicséretre, mert kiérdemelte, hogy övé legyen a tizenkettedik trónus.

Margareta, quae decreta praefecti damnas aspera, Margit, ki dacolsz a prefektus kegyetlen rendelkezéseivel,

nos secreto¹
caeli laeta,
perduc tecum ad supera!²

minket mennyei
titokkal örvendeztess,
és vezérelj az égbe!

¹ RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 665: *secreta*

² RO-Sb 665: *caelestia*

Maria, Dei Genitrix et virgo perennis,
intercede pro nobis!

Mária, Isten Szülője és örökkön szűz,
járd közben érettünk!

Maria haec est illa,¹
cui dimissa sunt peccata multa,
quoniam² dilexit multum.³ (Lc 7,47)

Ez az a Mária,
kinek sok bűne bocsánatot nyert,
mert nagyon szeretett. (Lk 7,47)

¹ H-Bn 218, PL-GNd 150, SK-BRm EL 11: *haec est illa Maria X*

² H-Bn 92, H-Bu A 114, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 595, RO-Sb 665, SK-Sk Mus 1, TR-Itks 68, MissGyer, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *quia*

³ RO-BRbn I. F. 67: *vehementer*

Maria haec est illa,
cui dimisisti multum,¹ Domine,
quia² te³ dilexit⁴ vehementer. (Lc 7,47)

Ez az a Mária,
akinek sokat megbocsátottál, Uram,
mert nagyon szeretett téged. (Lk 7,47)

¹ H-Bn 172b: *multa*

² A-GÜ 1/43: Ø H-Bn 172b, HR-Za III.d.204, HR-Zk 355, PL-GNd 150 p. 805: *Domine Iesu Christe quia*

³ H-Bn 172b, HR-Za III.d.204, HR-Zk 355, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, PL-GNd 150: Ø

⁴ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23: *dilexit te X*

Maria, intacta virgo
Deum nobis genuit,
teneris indutum membris,
quem lactare meruit.
Omnes Christum adoremus,
qui venit salvare nos. Alleluia.

Mária, érintetlen szűz,
nekünk Istent szült,
aki gyöngé emberi testet öltött,
akit méltó volt tejjel táplálni.
Mindnyájan imádjuk Krisztust,
aki eljött megváltani minket. Alleluia.

Maria, mater¹ Christi,
quae² montana adisti,
nobis assis in agone
tua³ intercessione!

Mária, Krisztus anyja,
ki a hegyekbe felmentél,
légy segítségünkre halálunk óráján
közbenjárásoddal!

¹ CantCsik: *mater Maria X*

² CantCsik: *qui*

³ CantCsik: *pia*

Maria, pia
Genitrix Iesu Christi,
unica imperatrix,
filia Patris aeterni,
Patri¹ paris beatrix!

Mária,
Jézus Krisztus drágalátos Szülője,
egyetlen királynő,
az örök Atya leánya,
az Atyához méltó áldásforrás!

Salve, legis datrix,
 et glossulae totius
 testamenti illuminatrix!
 Salve, coronatrix
 omnium virginum,
 et nostrae damnationis
 gloriosa recuperatrix!
 Salve, aurora verae lucis,
 quae ad veram salutis viam
 te devote laudantes ducis!
 Salve, nostra interventrix,
 salve, et iube nos apud Christum,
 tuum natum exaudiri,
 ut nos reos non confundat
 in hac vita repentina,
 sed te duce emundatos
 perducatur ad aeterna gaudia!

Üdvöz légy, törvény adója
 és a Szentírás egészének
 megvilágítója!
 Üdvöz légy,
 minden szüzek megkoronázója
 és az elkárhozott emberiség
 dicső megmentője!
 Üdvöz légy, igaz hajnal fénye,
 ki az igaz üdvösség útjára vezérel
 a téged áhítattal dicsérőket!
 Üdvöz légy, közbenjárónk,
 üdvöz légy, és tegyél róla, hogy Krisztusnál,
 Fiadnál meghallgatást nyerjünk,
 hogy minket, bűnösöket ebben az életben
 a gyorsan múló örömeink meg ne zavarjanak,
 hanem a te vezérleteddel juttasson el minket
 az égi örömeinkre, megigazultan!

¹ MissZag 1511: *Patrem*

Martha, cuius virtutibus
 tota fulget ecclesia,
 obtine tuis precibus
 beata nobis gaudia.

Márta, kinek erényei
 az egész egyházat beragyogják,
 közbenjárásod által szerezz
 nekünk boldogító örömet!

Martinus episcopus
 migravit a saeculo,
 vivit in Christo
 gemma sacerdotum.

Márton püspök
 eltávozott e világból,
 Krisztusban él
 a papok ékessége.

Martyr Petre, sidus vespertinum,
 qui specularis vultum divinum,
 fac intuitu! Patrem pietatis,
 et coniunge choro claritatis!
 Sparsi vox cruoris personet
 in aures Salvatoris, placet nobis.

Péter mártír, estéli csillag,
 ki az Isten orcáját láthatod,
 add, hogy az Atya jóságát szemlélhessük,
 és a fényes karhoz csatolj minket!
 Kiontott véred szava hangozzék
 Megváltónk fülébe.

¹ HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6: *ut tui*

Mediatrix, vitae datrix
 nobis fer auxilium,
 tuis natis tuum natum,
 pia mater, fac placatum
 nunc et post exilium!

Közbefordító, élet adója,
 légy segítségünkre,
 békítsd ki Fiadat velünk, fiaiddal,
 kegyes anya,
 most és ha földi száműzetésünk véget ér!

Memento, Domine, David,
 et omnis mansuetudinis eius! (Ps 131,1)

Emlékezzél meg, Uram, Dávidról,
 és engedelmes fáradozásáról! (Zsolt 131,1)

Mirabilis Deus,
amabilis novit
suis almis militibus
denis milibus
dare vestibus
albis, divinum bonum,
frui post vias passionum.
Concinnantes Christo regi
pangamus nova cantica,
laudes dante¹ suo gregi,
militum dena milia!

Csodálatos az Isten,
szeretetre méltó,
tudta jól, miért adja meg kedves vitézeinek,
a tízezernek,
ahogy fehér ruhába öltözve
élvezhessék az Isten jószágát,
miután megjárták a szenvedés útját.
Zengjünk Krisztus királynak,
énekeljünk neki új éneket,
míg nyája dicsőíti őt,
tízezer vitéz!

¹ RO-Mbe s. sign.: *dantes*

Mirabilis Deus in sanctis suis,
et gloriosus in maiestate sua.

Csodálatos az Isten az ő szentjeiben,
és dicsőséges az ő fönségében!

Mirabilis Dominus¹ noster² in sanctis suis.
(Ps 67,36)

Csodálatos a mi Urunk az ő szentjeiben!
(Zsolt 67,36)

¹ HR-Zk 355, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 23, TR-Itks 49: *Deus*

² A-GÜ 1/29 f. 180^v, H-Bn 215 f. 250^r, PL-GNd 150: Ø

Miserere mei,¹ Domine, quoniam infirmus sum,
sana me, Domine, per² misericordiam tuam.
(Ps 6,3)

Könyörülj rajtam, Uram, mert erőtlenségem van,
gyógyíts meg, Uram, irgalmasságod szerint!
(Zsolt 6,3)

¹ H-Bn 215: *mihi*

² H-EG U₂ VI. 5: *propter*

Misso Herodes¹ spiculatore praecepit² amputari³
caput Iohannis in carcere.⁴ (Mr 6,27)

Elküldte Heródes a hóhért azzal a paranccsal, hogy
vágja le János fejét a börtönben. (Mk 6,27)

¹ A-GÖ 107, H-Bn 219, H-Bn Fol. lat. 3815: *Herode*

² H-Bn 92: Ø

³ A-Su M.III.23, H-Bn 172b, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 3a, H-EG U₂ VI. 5, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 595, RO-Sb 665, RO-Sb 759, TR-Itks 60, MissGyer, MissZag 1511: *amputare* H-Bn 92: *amputavit*

⁴ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 92, H-Bn 172b, H-Bn 219, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 3a, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, SK-Sk Mus 1: *Iohannis Baptistae*

Mittat vobis Dominus auxilium de sancto,
et de Sion tueatur vos! (Ps 19,3)

Küldjön nektek az Úr segítséget az ő szentélyéből,
és Sionból védelmezzon titeket! (Zsolt 19,3)

Modicum, et non¹ videbitis me,
iterum² modicum, et videbitis³ me. (Jo 16,17)

Kis idő, és nem láttok engem,
ismét egy kis idő, és megláttok engem. (Jn 16,17)

¹ A-Su M.III.23, MissUlt 1480: *et iam non*

² A-Su M.III.23, H-Bn 92, H-Bn 215, H-Bn 395, HR-Za III.d.23, HR-Zk 355, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, TR-Itks 60, MissUlt 1480: *me et iterum*

³ HR-Zu MR 62: *et non videbitis*

Modicum, et non videbitis me, dicit Dominus,¹
iterum modicum, et videbitis me,
quia vado ad Patrem. (Jo 16,17)

Kis idő, és nem láttok engem, mondja az Úr,
ismét egy kis idő, és megláttok engem,
mert az Atyához megyek. (Jn 16,17)

¹ H-Bn 222: *dicit Dominus* Ø

Mons Gargane, noli timere,
quia ego sum, Michael archangelus,
missus sum a Domino aedificare templum Dei,
ubi saxa panduntur,
et peccata homini dimittuntur.

Gargano hegye, ne félj,
mert én vagyok, Mihály arkangyal,
kit az Úr küldött, hogy templomot építsek az Is-
tennek, ahol megnyílik a szikla,
és az ember vétke megbocsáttatik.

Multifarie olim¹ Deus² loquens patribus³ in
prophetis, novissime diebus istis locutus est nobis
in Filio suo.⁴ (Heb 1,1–2)

Sokféleképpen szólott hajdan az Isten az atyákhoz
a próféták által, legutóbb ezekben a napokban
szólott hozzánk Fia által. (Zsid 1,1–2)

¹ A-Su M.III.23, HR-Zu MR 73, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50: *multifarie multisque modis olim*

² A-GÜ 1/29: *Dominus*

³ PL-GNd 150, GradCsik: Ø

⁴ HR-Zu MR 73, PL-GNd 150: Ø

Nativitas gloriosae Virginis¹ Mariae,
ex semine Abrahae,
orta² de tribu Iuda,
clara ex stirpe³ David.⁴

A dicsőséges Szűz Máriának születése,
Ábrahám magvából,
Júda törzséből támadt,
Dávid fényes családjából.

¹ H-Bn 94 f. 286v: *gloriosae semper Virginis*

² HR-Zu MR 6 p. 306: *orte*

³ RO-AJ R. IX. 57, CantCsik: *tirpe*

⁴ PL-CZ III-3: *clara ex stirpe David* Ø

Natus est nobis hodie Salvator,
qui est Christus Dominus,
in civitate David. (Lc 2,11)

Ma megszületett a Megváltó nekünk,
Krisztus, az Úr,
Dávid városában. (Lk 2,11)

Ne timeas, Zacharia, ne timeas,¹
quia exaudita est oratio tua.
(Lc 1,13)

Ne félj, Zakariás, ne félj,
mert meghallgatást nyert a te könyörgésed.
(Lk 1,13)

¹ H-Bn 334: *Zacharia ne timeas* Ø

Nicolaus hic accensus
fuit sacro Pneumate,
nec fuit offensus
quisquam verbo aut opere.

Ezt a Miklóst lángra
lobbantotta a Szentlélek,
soha nem volt ártalmára senkinek
sem szóval, sem tettel.

Nimis honorati sunt amici tui, Deus,
nimis confortatus est¹ principatus eorum.
(Ps 138,17)

Mily tiszteletreméltók a te barátaid, Isten,
igen szilárd az ő uralmuk!
(Zsolt 138,17)

¹ US-NYpm MS G.7: *nimis confortati sunt*

Nobilis et pulchra,
prudens Catherina puella,
flagratur¹ amore Dei,
sprevit vana gaudia mundi.

Nemes és szép
a bölcs Katalin leányzó,
kit az Isten szeretete lobbantott lánggra,
megvetette e világ üres örömeit.

¹ HR-Zu MR 6: *flagrat*

Non turbetur cor vestrum, neque formidet,
creditis in me, credite,
in domo Patris mei mansiones multae sunt!
(Jo 14,27.1–2)

Ne nyugtalankodjék a szívetek, ne csüggedjen,
higgyetek bennem, higgyetek,
Atyám házában sok hely van!
(Jn 14,27.1–2)

Non vos me elegistis,¹
sed ego² vos elegi,³
et posui⁴ vos,⁵
ut eatis et fructum afferatis,⁶
et fructus vester maneat. (Jo 15,16)

Nem ti választottatok engem,
hanem én választottalak benneteket,
s arra rendeltelek,
hogy menjetek és teremjete gyümölcsöt,
maradandó gyümölcsöt. (Jn 15,16)

¹ H-Es 2-36-4/7875: *elegisti*

² H-Efkö I. 20: Ø

³ H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 216, H-Bn 218 f. 211^v, H-Bn 219, H-Bn 222, H-Bn 395, H-Bn 435, H-Efkö I. 20, HR-Zk 355, HR-Zu MR 26, RO-AJ R. I. 50 f. 256^r, 289^r, SK-BRm EL 11 f. 197^r; US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissUlt 1480, MissZag 1511: *elegi vos* X H-Es 2-36-4/7875: *elegigi*

⁴ PL-CZ III-3: Ø

⁵ H-Bn 91, H-Bn 92, H-Bn 318 f. 226^v, H-Bn 395, MissHel f. 212^r: *et posui vos* Ø RO-AJ R. II. 134: *posui et vos*

⁶ H-Bn 91, H-Bn 92, H-Es 2-36-4/7875, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 665: *auferatis*

Non vos relinquam orphanos,
vado et¹ venio² ad vos,
et gaudebit cor vestrum. (Jo 14,18)

Nem hagylak árván benneteket,
elmegyek és visszajövök hozzátok,
és örvendezni fog a szívetek. (Jn 14,18)

¹ H-Bn 219, H-Bn Fol. lat. 3815, HR-Zu MR 6, TR-Itks 68: *vado et* Ø

² A-Su M.III.23, H-Bn 219, H-Bn Fol. lat. 3815, HR-Zu MR 6, TR-Itks 68: *veniam*

Nonne cor nostrum ardens erat in nobis de Iesu¹
dum nobis loqueretur² in via? (Lc 24,32)

Nemde gerjedezett szívünk mibennünk Jézus mi-
att, midőn beszélt hozzánk az úton? (Lk 24,32)

¹ H-Bn 222 f. 123^v: *de Iesu* Ø

² H-Bn 222 f. 123^v, SK-BRm EL 11: *loqueretur nobis* X HR-Zu MR 26: *loquebatur*

Nos autem gloriari oportet in cruce Domini nostri
Iesu Christi! (Gal 6,14)

Mi pedig dicsekedjünk Urunk Jézus Krisztus ke-
resztjével! (Gal 6,14)

O, athleta Margareta,
sponsa Christi, quae vicisti
hostem corporis¹ et mundi,²
fac nos, mater, hunc immundum
mundum sic aspernare,
ut possumus transmeare,
tua³ adiuti gratia,
ad caeli palatia!

¹ RO-AJ R. I. 23: *corporem*

² RO-AJ R. I. 23: *mundum*

³ RO-AJ R. I. 23: *tui*

Ó, vitéz Margit,
Krisztus menyasszonya, ki legyőzted
a testi és evilági ellenséget,
add, anyánk, e tisztátalan
világot úgy szemlélnünk,
hogy eljuthassunk
a te segedelmeddel
az égi palotába!

O, Baptista, Christi testis,
par angelis, summa legis,
medius Trinitatis,
fidei disciplina,
peccatorum venia,
paenitentiae via,
exemplum castitatis,
tu, forma sanctitatis,
nos iunge beatis!

Ó, Keresztelő János, Krisztus tanúja,
angyalokkal méltóságban egyenlő, Törvény sum-
mája, Szentháromság közvetítője,
hit fegyelme,
vétkesek bocsánata,
bűnbocsánat útja,
tisztaság példája,
te, szentség megtestesítője,
csatolj minket a boldogok seregéhez!

O, beate confessor, Roche,
o,¹ quam magna apud Deum sunt merita tua,
quibus credimus nos
a morbo epidemiae posse liberari,
et aeris temperiem concedi!

¹ MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: Ø

Ó, szent hitvallónk, Rókus,
ó, mily nagyok a te érdemeid az Istennél,
hisszük, hogy általuk
menekülhetünk meg a ragály ártalmaitól,
és részesülhetünk a tiszta levegő áldásaiban!

O, beate Dei athleta, Iacobe,
o, praeclarum decus¹ apostolicae turmae,²
qui³ primus⁴ suavissima factus hostia
Christi ad⁵ regnum,⁶ protomartyr inclite,
pervenisti,⁷ tu pro⁸ nobis,
quaesumus, sacris praevenias precibus
maiestatem Dei!

¹ RO-AJ R. IX. 57: *sidus*

² H-Bn Fol. lat. 3522: *curiae*

³ MissGyer: *quoniam*

⁴ H-Bn Fol. lat. 3522, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 595, RO-Sb 759, MissGyer: *prima*

⁵ RO-Sb 595, RO-Sb 759, MissGyer: Ø

⁶ H-Bn Fol. lat. 3522: *regna*

⁷ RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 595, RO-Sb 759, MissGyer: *praevenisti*

⁸ H-Bn Fol. lat. 3522: Ø

Ó, Isten szent vitéze, Jakab,
ó, apostolok társaságának éke,
ki elsőként levén édes áldozattá,
Krisztus országába, jeles protomártír,
te eljutottál miérettünk,
kérünk, esd ki könyörgéseiddel, hajlítsd hozzánk
az Isten fölségét!

O, beate Leonarde,
elegit te Dominus
in sacerdotem sibi magnum in populo suo.

Ó, szent Lénárd,
téged választott az Úr magának,
hogy főpapja legyél népe élén.

O, castitate phalerata,
humilitate decorata,
patientia ornata,
virtutum floribus fulcita,
temperantia polita,
o, pretiosa margarita,
sancta virgo Dorothea,
statum nostrae paupertatis
clementer considera.

Ó, tisztasággal ékes,
alázattal díszes,
türelemmel fenséges,
erények virágaival tündöklő,
mérséklettel pompás,
ó, igazgyöngy,
szent szűz, Dorottya,
a mi szegénységünk állapotát
kegyesen tekintsd!

O, Catherina,
virgo Christi speciosa,
quae quinquagenos
oratores superatos
dirigit ad caelum
aurum velut igne probatos.

Ó, Katalin,
Krisztus szépséges szüze,
ki ötven
tudóst
vezérelt az égbe,
mintegy aranyként, mit a tűz próbált meg.

O, consolatrix miserorum,
sublevatrix oppressorum,
mater pupillorum,
spes orphanorum,
Sophia praeclara,
nobili ex prosapia¹
genita cum Fide,
Spe et Caritate
pro deviis orate
vos praelectae gemmae,
ut per nos deleta mora
salvemur mortis² in hora!

Ó, nyomorultak vigasza,
elnyomottak fölemelője,
kicsinyek édesanyja,
árvák reménye,
jeles Zsófia,
nemes családból való leány,
Hittel,
Reménnyel és Szeretettel együtt
könyörögjete az eltévelyedettekért,
ti, válogatott drágakövek,
hogy minden késedelem nélkül
üdvözülhessünk halálunk óráján!

¹ RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50: *prosapia ex X*

² RO-AJ R. I. 25 f. 186^v: Ø

O, consolatrix pauperum,
Maria: tuis precibus
auge tuorum¹ numerum²
in caritate Christi:
quos tu³ de mortis manibus⁴
per⁵ Filium humilium⁶
mater⁷ eripuisti.

Ó, szegények vigasztalója,
Mária, a te könyörgéseiddel
növeld a tieid számát
Krisztus szeretetében,
kiket a halál kezéből
Fiad által, alázatosak
anyja, kiragadtál.

¹ H-Bn 94, H-Bn 220 f. 352^r, HR-Zu MR 46, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, RO-AJ R. II. 134, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595: *virtutum*

² A-GÖ 234, H-Bn 91, H-Bn 92, H-Bn 220 f. 352^r, H-Bn 222, H-Efkö I. 3a, HR-Zu MR 133, MissGyer, MissHel: *munerum* H-Bn Fol. lat. 3815: *munera* H-Efkö I. 1b, CantCsik: *meritum* TR-Itks 68: *memorum*

³ H-Bn 92: Ø

⁴ H-Bn 92: *de morte tuis manibus*

⁵ HR-Zu MR 133: *pro*

⁶ A-GÖ 234, H-Bn 220, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 170, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 23, RO-AJ R. I. 96, MissUlt 1480: *humilium*

⁷ H-Bn 92: *per Filium humilium mater* Ø

O, decus Hispaniae,
 sanctissime Iacobe,
 qui inter apostolos
 primus martyrio laureatus,
 qui et meruisti videre
 Dominum Redemptorem
 adhuc mortalem
 transfiguratum,
 exaudi, exaudi, exaudi
 preces servorum tuorum!

Ó, Hispánia ékessége,
 szent Jakab,
 aki az apostolok közt
 elsőként nyerted el a mártíromság koszorúját,
 és méltó voltál arra, hogy láthassad
 Megváltó Urunkat
 még e halandó testben járva
 megdicsőülni színeváltozásában,
 hallgasd, hallgasd, hallgasd meg
 szolgálád könyörgését!

O, dux et apostole, Stephane,
 tuorum rex beate,
 tuis precibus perduc nos fideles
 usque ad contemplandam speciem Christi,
 quem te duce¹ cognovimus,
 quos tu etiam matri Christi
 moriens devote² commisisti!

Ó, vezérünk és apostolunk, István,
 szent királyunk,
 közbenjárásod által vezesd el híveidet
 Krisztus szépségének látására,
 kit a te vezérleteddel ismertünk meg,
 mi, akiket Krisztus Anyjának oltalmába
 ajánlottál halálod óráján is!

¹ RO-AJ R. IX. 57: *ducem*

² TR-Itks 60: *devoto*

O, felix Colonia,
 subter cuius moenia
 Barbarorum rabies
 enses, tela, frameas,¹
 cultros in virgineas
 cruentavit acies!²

Ó, boldog Köln,
 kinek falai alatt
 a barbárok ádáz dühe
 karddal, dárdával, hajítódárdával,
 késekkel támadt
 a szüzek soraira!

¹ MissGyer: *fameas*

² MissGyer: *facies*

O, felix Hedvigis,
 gaudens in caelis,
 solamen pauperum,
 intercede pro nobis
 ad Dominum!¹

Ó, boldog Hedvig,
 égi örököknek örvendesz,
 szegények vigasza,
 járj közben érettünk
 az Úrnál!

¹ RO-Sb 759: *Dominum Iesum Christum*

O, floreola sine spina,
 virens roseola, Ursula,
 nobili prosapia
 progenita,
 martyrum aurora,
 pro deviis ora,
 virgo decora,
 ut per te deleta mora
 salvemur mortis in hora!

Ó, tüske nélküli virágocska,
 viruló rózsácska, Orsolya,
 nemes család
 sarjadéka,
 mártírok hajnalcsillaga,
 az eltévelyedettekért könyörögj,
 szépséges szűz,
 hogy minden késedelem nélkül
 üdvözülhessünk halálunk óráján!

O, flos paradisi caelestis,
manum tuam porriga maestis,
adesto nobis, pia,
clemens, ac propitia,
virgo Maria.

Ó, égi paradicsom virága,
nyújtsd ki kezéd a gyászolóknak,
légy hozzánk kegyes,
irgalmas, légy hozzánk hajló,
Szűz Mária!

O, gemma pudicitiae,
flos virginitatis,
dux Emrice¹ gloriae,
cernens regem poli,
nobis prece sedula
opem fer, ingratiss!

Ó, szeméremetesség ékköve,
szüzesség virága,
dicső Imre herceg,
ki az égi királyt szemléled,
buzgó közbenjárásoddal hozz nekünk,
méltatlanoknak segedelmet!

¹ HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6: *Emerice*

O, gloriosa
mater Christi, Maria,
valde speciosa,
generosa rosa,
regis filia!
Mirifica caelica
gaudia, vivifica,
salvifica in hac via!
Pauperum medicina,
angelorum domina!

Ó, Krisztus dicsőséges
anyja, Mária,
szépséges szűz,
nagylelkű rózsa,
király leánya!
Csodás égi
öröm, éltesz minket,
ments meg minket ez úton!
Szegények orvossága,
angyalok úrnője!

O, gloriosa
mater Christi, Maria,
Maria, candens lilium,
virgo mater decora,
pro nobis ora Filium,
et gratiam implora,
valde speciosa,
generosa rosa,
regis filia!
Maria, spes debilium,
nos, debiles, defende,
et precibus humilium
humiliter intende!
Mirifica caelica
gaudia, vivifica,
salvifica in hac via!
O, Maria, virgo pia,¹
tu, rutilans aurora,
nunc ad regna caelestia
perduc nos sine mora,²
pauperum medicina,
angelorum domina!

Ó, Krisztus dicsőséges
anyja, Mária,
Mária, hófehér lilium,
szépséges szűz anya,
kérjed értünk Fiadat,
és esd ki nekünk kegyelmét,
szépséges szűz,
nagylelkű rózsa,
király leánya!
Mária, gyengék reménye,
minket, gyöngéket védelmezz,
és az alázatosak imájára
alázattal figyelmezz!
Csodás égi
öröm, éltesz minket,
ments meg minket ez úton!
Ó, Mária, kegyes szűz,
te, pirkadó hajnal,
vezérelj minket most az égi országba,
késelem nélkül,
szegények orvossága,
angyalok úrnője!

¹ H-Efkő I. 3a: via *Maria plena gratia*

² H-Efkő I. 3a: *aurora tu deitate socia / nos exitus in hora*

O, Iacobe,
omnium corde,
ore laudande,
o, patrone
singularis et amabilis,
intercede pro nobis ad Dominum!

Ó, Jakab,
kit mindenek szíve
és ajka dicsérjen,
ó, kivételes
és szeretetre méltó pártfogó,
járd közbe érettünk az Úrnál!

O, ingens¹ gregis praemium,
tu, Abrahae in gremium²
ducis³ ex caligine,
qui te pura fide quaerit,
dux Servati, nusquam perit
hostium formidine!

Ó, nyájad hatalmas jutalma,
te, ki Ábrahám ölébe
vezeted a homályból azt,
aki téged tiszta szívvel keres,
Szervác vezér, sehol sem lesz úrrá rajta
a félelmetes ellenség!

¹ MissGyer: *iungens*

² MissGyer: *gremio*

³ MissGyer: *dulcis*

O, laudanda
Christi clementia,
cuius veneranda¹
in beata Margarita
resplendent opera,
quia² vere fidei
constantia³
nulla⁴ tormentorum
expavit⁵ saevitia,⁶
ipsa nos prece sanctissima
in caelesti collocet patria!

Ó, Krisztus
drágalátos kegyelme,
amely szent Margit
tiszteletre méltó
tetteiben világol,
mert az igaz hit
szilárdságában
semmiféle ádáz
kínzásoktól nem félt,
ő vezéreljen minket szent közbenjárásával
az égi hazába!

¹ HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6: *miranda*

² H-Bn Fol. lat. 3815, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *quae*

³ H-Bn Fol. lat. 3815: *constantiam*

⁴ H-Bn Fol. lat. 3815, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: Ø

⁵ H-Bn Fol. lat. 3815, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *superavit* HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6: *mota est* US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484: Ø

⁶ H-Bn Fol. lat. 3815, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511: *saevitiam* MissStrig 1513, MissStrig 1514: *servitiam*

O, Ludovice,
tu gemmula cara minorum,
nos precibus famulos
ad gaudia duc supernorum!

Ó, Lajos,
te kicsinyek drága ékköve,
minket, szolgálodat közbenjárásoddal
vezérelj el az égi örömökre!

O, Maria, mater Christi,
montana quae¹ adiisti,
et cognatam salutasti,²
consilii mater casti,

Ó, Mária, Krisztus anyja,
ki a hegyekbe fölmentél,
és rokonodat meglátogattad,
tiszta tanács édesanyja,

audi nos, dulcis et pia,
Natum nobis³ concilia!

hallgass meg minket, édes és kegyes,
Fiadat velünk kibékítsed!

¹ RO-Sb 759: *quae montana X*

² MissStrig 1514: *salvasti*

³ H-Bn 359: Ø

O, Maria,
mater Christi, virgo pia,
maestorum consolatrix,
pauperum adiutrix,
perditorum restauratrix,
lapsorumque relevatrix,
languentium curatrix,
nostrae salutis adunatrix!¹
*Ave, domina,
deitatis cellula,
inter omnes virgines castissima,
o, Maria, dele nostra facinora,
quae es caelis altior,
terris latior,
stellis purior,
abyssos profundior,
o, Maria, cunctis sanctis es sanctor!
O, iucunda tu es, Aaron
virgula fructifera,
quae fructum vitae, Christum
nobis protulit!
O, sanctissima,
dele peccamina,
reprime noxia,
sensus nostros visita ac flagita
ut gaudia possideamus caelica
post carnis exilium,
o, Maria!*

Ó, Mária,
Krisztus anyja, kegyes szűz,
gyászosok vigasza,
szegények segedelme,
elveszettek megtalálója,
és elesettek könnyebbítője,
beteggyógyítója,
üdvösségünk szerzője!
*Üdvöz légy, úrnő,
isteni szentély,
legtisztább minden szüzek között,
ó, Mária, töröld el vétkeinket,
ki vagy az égnél magasabb,
a földnél tágasabb,
a csillagoknál tisztább,
a mélységnél mélyebb,
ó, Mária, mindeneknél szentebb szent vagy!
Ó, mily kedves vagy te, Áron
gyümölcsöző vesszeje,
ki az élet gyümölcsét, Krisztust
nekünk teremtet!
Ó, szent anya,
töröld el vétkeinket,
tartsd távol az ártalmakat tőlünk,
érzékeinket te élesítsd, te neveld,
hogy az égi örömeinkben részünk lehessen
e testi száműzetés után,
ó, Mária!*

¹ CantCsik: *adamatrix*

O,¹ Maria, mater pauperum,
candore elegans lilium,
per resurrectionem Filii
a culpa praesentis vitii
eripe, mater gratiae
nos iungens caeli patriae!

Ó, Mária, szegények anyja,
hófehér lilium,
Fiad feltámadása által
a jelenvaló gonosz vétkekből
ragadj ki minket, kegyelem anyja,
aki az égi hazához kapcsolsz minket!

¹ HR-Zu MR 133: Ø

O, Maria, rubens rosa,
delicatum lilium,
dulcis, mitis et formosa,

Ó, Mária, vörös rózsza,
szépséges lilium,
édes, szelíd és szépséges,

summum¹ caeli gaudium,
tu cella² Christi lucida,
tu vitis copiosa,³
exaudi nos, miseros,
et ora pro nobis, pia,
et perduc nos ad Filium
tuum,⁴ virgo Maria!⁵

mennyek nagy öröme,
te, Krisztus fényességes hajléka,
te, bőven termő szőlőtő,
hallgass meg minket, nyomorultakat,
és könyörögj érettünk, kegyes anya,
és vezérelj minket Fiadhoz,
Szűz Mária!

¹ H-Efkö I. 3a, MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *summi*

² TR-Itks 68, MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *stella*

³ TR-Itks 68: tu *mitis et copiosa*

⁴ MissPaul 1514, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: Ø

⁵ H-Efkö I. 1b: *et perduc-virgo Maria* Ø HR-Za IV.c.59: *virgo o Maria*

O, Maria, rubens rosa,
delicatum lilium,
madens Gedeonis ros,
te laudantes fove nos,
tu, virgula decora,
Gabrielis candens os
te salutat: Ave, flos,
tu rutilans aurora,
dulcis, mitis et formosa,
summum caeli gaudium,
summi Patris filia,
castitatis lilia,¹
nobis sis generosa,
vide, parens Christi, ne
nos corrumpat mortis vae
in valle lacrimosa!
Tu, cella Christi lucida,
tu, vitis copiosa,
Maria, spes humilium,
castitatis lilium,
tu, paradisi porta,
pro nobis ora Filium,
et confer auxilium,
ex te nam lux est orta!
Exaudi nos, miseros,
et ora pro nobis,
pia mater omnium,
es nam salus hominum,
o, virgo generosa,
tu da caeli copiam
per salutis hostiam
petentibus, o, rosa,
pia,
et perduc nos ad Filium
tuum, virgo Maria!

Ó, Mária, vörös rózsza,
szépséges liliom,
Gedeon csepegő harmatja,
a téged dicsérőket pártfogold,
te, ékes vesszőszál,
Gábrriel fényes ajka
téged üdvözöl: Üdvöz légy, virág,
te, pirkadó hajnal,
édes, szelíd és szépséges,
mennyek nagy öröme,
mindenható Atyának leánya,
tisztaság lilioma,
légy velünk nagylelkű,
ügyelj ránk, Krisztus anyja, nehogy
megrontson minket a halál jaja
e siralmas völgyben!
Te, Krisztus fényességes hajléka,
te, bőven termő szőlőtő,
Mária, alázatosak reménye,
tisztaság lilioma,
te, paradicsom kapuja,
kérjed értünk Fiadat,
és nyújts segítséget nekünk,
mert belőled támadt a világoosság!
Hallgass meg minket, nyomorultakat,
és könyörögj érettünk,
mindenek kegyes édesanyja,
mert te vagy az emberek üdve,
ó, nagylelkű szűz,
te juttasd nekünk, téged kérőknek az égi bőséget
az üdvözhozó áldozat által,
ó, rózsza,
kegyes anya,
és vezérelj minket Fiadhoz,
Szűz Mária!

¹ RO-AJ R. I. 96: *lilia*

O, Maria, rubens rosa,
 delicatum lilium,
Maria, candens lilium
pro nobis ora Filium,
tu, rosa sine spina,
 dulcis, mitis et formosa,
 summum caeli gaudium,
tu, sanctorum solatium,
et es eius palatium,
qui est creator rerum,
 tu, cella Christi lucida,
 tu, vitis copiosa,
te laudantes non despice,
sed tu clementer respice,
pia, astantem clerum!
 Exaudi nos, miseros,
 et ora pro nobis, pia,
ne hostis possit laedere,
tu stude intercedere
pro nobis, tuis servis,
 et perduc nos ad Filium tuum,
devoto in oramine,
ut cum tuo precamine
salvemur in aeternum,
 virgo Maria!

Ó, Mária, vörös rózsza,
 szépséges liliom,
Mária, hófehér liliom,
kérjed értünk Fiadat,
te, tüske nélküli rózsza,
 édes, szelíd és szépséges,
 mennyek nagy öröme,
te, szentek vigasza,
annak vagy palotája,
aki mindeneket teremtett,
 te, Krisztus fényességes hajléka,
 te, bőven termő szőlőtő,
ne vesd meg a téged dicsérőket,
hanem kegyesen tekints reánk,
kegyes anya, az itt álló papságra!
 Hallgass meg minket, nyomorultakat,
 és könyörögj érettünk, kegyes anya,
nehogy az ellenség árthasson nekünk,
járj közben buzgón
értünk, szolgálóidért,
 és vezérelj minket Fiadhoz,
buzgó könyörgéssel,
hogy közbenjárásodra
örök váltságot nyerhessünk,
 Szűz Mária!

O, Maria,
pandens Gedeonis ros,
te laudantes fove nos,
tu, virginum decora,
alleluia, alleluia,
tibi canentes subleva,
corda nostra mora,
 rubens rosa,
 delicatum lilium!
Maria, candens lilium,
placa tuum Filium,
o, dulcis et formosa,
vide, parens Christi, ne
nos corrumpat mortis vae,
in valle lacrimosa!
 Dulcis, mitis et formosa,
 summi caeli gaudium,
Gabrielis pandens os
te salutat: Ave, flos,
tu, rutilans aurora,
summi Patris filia,
castitatis lilia,
tu, paradisi porta,

Ó, Mária,
 Gedeon csepegő harmatja,
a téged dicsérőket pártfogold,
te, szüzek ékessége,
alleluia, alleluia,
a hozzád éneklőket segítsd meg,
szíveinket öntözd meg,
 vörös rózsza,
 szépséges liliom!
Mária, hófehér liliom,
engeszteld értünk Fiadat,
 ó, édes és szépséges,
 ügyelj ránk, Krisztus anyja, *nehogy*
megrontson minket a halál jaja,
e siralmas völgyben!
 Édes, szelíd és szépséges,
 mennyek nagy öröme,
Gábiel fényes ajka
téged üdvözöl: Üdvöz légy, virág,
te, pirkadó hajnal,
mindenható Atyának leánya,
tisztaság lilioma,
te, paradicsom kapuja,

tu, cella Christi lucida,
 tu, vitis et copiosa,
 tu¹ feras auxilium
 nobis post exilium,
 tu, mundi lacrimosa,
 summi caeli gaudium,
 esto spes sperantium,
 tu, virgula decora,
 exaudi nos, miseros,
 et ora pro nobis, pia,
 et perduc nos ad Filium
 tuum, virgo Maria!

¹ CantCsik: ut

te, Krisztus fényességes hajléka,
 te, bőven termő szőlőtő,
 te hozz segítséget
 nekünk e földi száműzetés után,
 te, világ könnye,
 mennyek nagy öröme,
 légy reménye a reménykedőknek,
 te, ékes vesszőszál,
 hallgass meg minket, nyomorultakat,
 és könyörögj érettünk, kegyes anya,
 és vezérelj minket Fiadhoz,
 Szűz Mária!

organa

Alleluia

chorus

O, Maria,
 summum caeli gaudium,
 es spes vitae credentium,
 o, virginum decora,

organa

alleluia, alleluia,
 tibi canentes subleua,
 praerutilans aurora!

chorus

Rubens rosa,
 delicatum lilium,
 qui natus es pro homine,
 salva nos, Christe Domine,
 in tuo nomine!

Quem agmina caelestia
 collaudant et terrestria,
 tu, virgo concepisti,
 dulcis,¹ mitis et formosa,
 summum caeli gaudium,
 Maria, candens lilium,
 tuum placando Filium,
 o, dulcis et formosa,

organa

alleluia, alleluia,
 [tibi canentes subleua,
 praerutilans aurora!]

chorus

Tu, stella Christi lucida,
 tu, vitis copiosa,
 o, Maria, virgo pia,
 tua nos per suffragia
 exposcimus salvari,

organa

alleluia, [alleluia,

Alleluia

Ó, Mária,
 mennyek nagy öröme,
 híveidnek élet reménye,
 ó, szépséges szűz,

alleluia, alleluia,
 segítsd a hozzád fohászcodót,
 pirkadó hajnal!

Vörös rózsa,
 szépséges liliom,
 ki az emberért születél,
 ments meg minket, Krisztus Urunk,
 nevedért!

Akit együtt dicsérnek
 égi és földi seregek,
 te fogantad, szűz anya,
 édes, szelíd és szépséges,
 mennyek nagy öröme,
 Mária, hófehér liliom,
 Fiadat engesztelve,
 ó, édes és szépséges,

alleluia, alleluia,
 [segítsd a hozzád fohászcodót,
 pirkadó hajnal!]

Te, Krisztus fényességes csillaga,
 te, bőven termő szőlőtő,
 ó, Mária, kegyes szűz,
 közbenjárásod üdvözítsen minket,
 könyörgünk,

alleluia, [alleluia,

*tibi canentes subleua,
praerutilans aurora!]*
Exaudi nos, miseros,
et ora pro nobis,
*et feras auxilium
nobis post hoc exilium²*
tu, mundi luminosa,

organa

*alleluia, [alleluia,
tibi canentes subleua,
praerutilans aurora!]*

Pia,
et perduc nos ad Filium tuum,
*succurre nobis, miseris,
dum dies instat flebilis,
in nostrae mortis hora,
spem, caritatem fidemque
nobis clementer tribue,
virgo mater decora,*

organa

virgo Maria!

¹ H-Bn 172a: *ulcis*

² H-Bn 172b: *nobis post hoc exilium* Ø

*segítsd a hozzád fohászcodót,
pirkadó hajnal!*
Hallgass meg minket, nyomorultakat,
és könyörögj érettünk,
*és hozz segítséget
nekünk e földi száműzetés után,
te, világ fényessége,*

*alleluia, [alleluia,
segítsd a hozzád fohászcodót,
pirkadó hajnal!]*
Kegyes anya,
és vezérelj minket Fiadhoz,
*segíts rajtunk, nyomorultakon,
mikor ránk tör majd a siralmas nap,
halálunk óráján,
reményt, szeretetet és hitet
adj nekünk kegyesen,
szépséges szűz anya,*

Szűz Mária!

O, Maria, virgo dia
ora tuum Filium,
ut post hoc exilium
nobis det solatium!

Ó, Mária, isteni szűz,
kérjed Fiadat,
hogy e földi száműzetés után
nyújtson nekünk vigaszt!

O, Maria, virgo pia,¹
orphanorum consolatrix,
damnatorum revocatrix,²
mater sole³ pulcherrima,
orat⁴ te gens pauperrima,
ut non sinas dominari⁵
hostem fraudis sed⁶ fugare,⁷
velis,⁸ rosa odorosa,
Christi mater et⁹ filia,
ut cum sanctis habitemus
nato tuo conregnemus,
o, Maria!

Ó, Mária, kegyes szűz,
árvák vigasza,
kárhozottak segítője,
csodálatos gyermek anyja,
téged kér e szegény nép,
ne hagyj rajtunk büntetlenül uralkodni
a hazug ellenséget,
tegyél róla, illatos rózsa,
Krisztus anyja és leánya,
hogy a szentekkel együtt lakjunk,
és Fiaddal uralkodjunk,
ó, Mária!

¹ CantCsik: Ø

² H-Efkö I. 3a: *evocatrix* CantCsik: *releatrix*

³ H-Efkö I. 3a: *sola* MissZag 1511: *prole*

⁴ CantCsik: *oret*

⁵ A-GÖ 234, TR-Itks 68, CantCsik: *dominare*

⁶ CantCsik, MissPaul 1514: *et*

⁷ MissGyer: *fugari*

⁸ A-GÖ 234: *vernans* H-Efkö I. 1b: *veris*

⁹ H-Efkö I. 3a, MissGyer, MissZag 1511: Ø

O, Maria,
virgo praelecta,
tu nobis impetra
a tuo Filio,
Iesu benignissimo,
dona caelica.

Ó, Mária,
választott szűz,
kéreledre részesítsen minket
Fiad,
kegyes Jézusunk,
égi ajándékokban!

O, oliva caritatis,
laeta mater Christi matris,
Anna, radix sanctitatis,
sis pro nobis interventrix,
tuae natae pro reatis
funde preces pietatis!

Ó, szeretet olajága,
Krisztus anyjának boldog anyja,
Anna, szentség gyökere,
légy értünk közbenjárónk,
leányoddal értünk, bűnösökért
ontsátok közbenjáró könyörgéseket!

O,¹ oliva pietatis,²
laeta mater Christi matris,
Anna, radix sanctitatis,
fons et³ ortus bonitatis,⁴
tu⁵ cum tua nata pia,⁶
matre Dei⁷ Maria
pro reatu suffragia
nostro funde eximia
summi Patris in praesentia!

Ó, istenfélelem olajága,
Krisztus anyjának boldog anyja,
Anna, szentség gyökere,
jóság forrása és kútfeje,
te, kegyes leányoddal,
Isten anyjával, Máriával
értünk, bűnösökért
bőségesen ontsd könyörgéseidet
a Mindenható Atyaisten jelenlétében!

¹ HR-Zu MR 26, MissQuin 1487, MissQuin 1499: Ø

² MissQuin 1487, MissQuin 1499: *caritatis*

³ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, MissZag 1511: Ø

⁴ HR-Zu MR 26: ortus *omnium* bonitatis

⁵ HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73, MissZag 1511: Ø

⁶ HR-Za III.d.23: *pura*

⁷ MissQuin 1487, MissQuin 1499: Ø

O, pater pie, Paule,
dux eremitarum,
lux anachoritarum,
exemplum¹ sanctitatis,²
monstrator viae veritatis,
rosa fulgens in deserto,
tu nos rege, gregem
Christi humillimum,³
esto pro nobis
apud Altissimum
cum tuis catervis,
duc nos ad conventum
supernorum!

Ó, kegyes atya, Pál,
remeték vezére,
anakoréták világossága,
szentségnek példája,
az igazság útjának megmutatója,
sivatagban ragyogó rózsza,
te kormányozz minket,
Krisztus szerény nyáját,
járd közben érettünk
a Magasságbelinél
seregeddel együtt,
vezess minket
az égiek gyülekezetébe!

¹ PL-CZ III-3, MissPaul 1514: *exemplar*

² H-Bu A 115: *sanctitas*

³ A-GÖ 107: *humilium*

O, patriarcha pauperum,
Francisce, tuis precibus
auge tuorum meritum¹
in caritate Christi,
quos cancellatis² manibus
caecutiens,³ ut⁴ moriens
Iacob, benedixisti.

Ó, szegények pátriárkája,
Ferenc, közbenjárásod által
növelj tiéd érdemeit
Krisztus szeretetében,
kiket keresztbe tett kezekkel,
immár vakon, miként a haldokló
Jákob tette, megáldottál.

¹ A-GÜ 1/29, RO-Sb 759: *munerum* H-Bn 91: *numerus*

² RO-AJ R. IX. 57: *quos tu cancellatis*

³ RO-AJ R. IX. 57: *percutiens*

⁴ RO-Sb 759: *et*

O, pia regum¹ filia,
felix² alumna pauperum,
Christo nos reconcilia!³
Elisabeth beata,
virtus tuorum operum
ad superum⁴ consortium
claret⁵ glorificata.

Ó, királyok kegyes leánya,
szegények boldog táplálója,
engesztelj ki minket Krisztussal!
Szent Erzsébet,
a te cselekedeteidnek erénye
a mennyeiek társaságában
megdicsőülve ragyog.

¹ SK-Sk Mus 1: *regis*

² RO-Sb 595: \emptyset

³ H-Bn 92: *pauperum auge tuorum munerum*

⁴ RO-Sb 665, SK-Sk Mus 1: *supernum*

⁵ H-Bn 92: *clare es*

O, praeclara stella maris,
virgo mater singularis,
quae cognatam visitasti,
Iohannem illuminasti
prole praeclarissima!
Te precamur in hoc festo,
sis solamen omni maestro,
fuga mortem, confer sortem
nobis in caeli patria!

Ó, tengernek ragyogó csillaga,
egyetlen szűz anya,
aki rokonodat látogattad,
Jánost megihletted
csodálatos sarjad által!
Téged kérünk ezen az ünnepen,
légy vigaszunk minden gyászban,
távoztasd el a halált, adj részt
nekünk az égi hazában!

O, quam bonus et suavis¹ est,
Domine, Spiritus tuus in nobis! (Sap 12,1)

Ó, mily jó és édességes,
Urunk, a te Lelked mibennünk! (Bölcs 12,1)

¹ H-Bn 218, SK-BRm EL 11: *suavis et bonus X*

O, quam digne veneranda
est beata Helena,
cuius anima
exsultantibus angelis
recepta in caelis,
et memoria miraculis
insignibus celebris
est in terris!

Ó, mily méltó a tiszteletre
szent Ilona,
kinek lelkét
ujjongó angyalsereg
fogadta az égben,
és emlékéét jeles
csodák őrzik
a földön!

O, quam gloriosum est regnum,
in quo cum Christo gaudent¹ omnes sancti
amicti stolis albis,
et² sequuntur Agnum, quocumque ierit!

Ó, mily dicsőséges az ország,
melyben Krisztussal örvendeznek a szentek,
fehér ruhába öltözöttek,
és követik a Bárányt, ahová megyen!

¹ H-Bu A 114: *gaudet*

² H-Bn 359, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114, US-NYpm MS G.7: Ø

O, quam pulchra es, casta generatio, cum caritate!¹
(Sap 4,1)

Ó, mily szép vagy, tiszta nemzedék, a szeretetben!
(Bölcs 4,1)

¹ A-GÜ 1/29: *claritate*

O, quam suavis est, Domine, Spiritus tuus,
qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares
pane suavissimo de caelo praestito
esurientes replens bonis fastidiosos,
divites dimittens inanes!

Ó, mily édes, Urunk, a te Lelked,
aki, hogy a te kedvességedet gyermekeid iránt
az égből adott édes kenyérrel mutasd meg,
eltölti a megvetett éhezőket jókkal,
a gazdagokat pedig üres kézzel küldi el!

O, rex et apostole
Stephane gentis tuae,
tuis precibus duc nos¹
ad contemplantam speciem
celsitudinis Christi,
quos elevatis
in caelum manibus²
tu moriens matri
Christi commisisti!³

Ó, István, népednek
királya és apostola,
közbenjárásod által vezess minket
Krisztus fenséges
képének szemlélésére,
minket, kiket az ég felé
emelt kézzel
halálodban Krisztus
Anyjának ajánlottál!

¹ H-Efkö I. 1b: Ø

² H-Bn Fol. lat. 3815, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-Sb 595, RO-Sb 665, MissGyer: *manibus in caelum X*

³ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1b: *moriens Christo commendasti*

O, sancte praesul et martyr Dei,
Erasme egregie,
te colentes a paupertate
corporis et animae
tuo gratioso patrocinio
semper eripe!

Ó, Istennek szent főpapja és mártírja,
jeles Erasmus,
híveidet a testi és lelki
szegénységből
nagylelkű pártfogásoddal
mindenkor ragadd ki!

O, sancte Stanislave,
vir Dei praeclare,
virtutum fons, artifex,
o, Cracoviae pontifex,
et splendor veri luminis,
nos solve a nexu criminis.

Ó, Szent Szaniszló,
Isten jeles embere,
erények kútja, mestere,
ó, Krakkó püspöke,
az igaz hit fénye,
oldozz el minket bűneinktől!

O, sanctitatis speculum,
divine legis aemulus,
Augustine, per saeculum
hunc rege gregem Christi,
ut¹ te sequatur² sedulus³
ad gaudia perennia,
pater,⁴ quo iam praeisti.

Ó, szentségnek tüköre,
az isteni törvénynek kutatója,
Ágoston, a jelen világon át
irányítsd Krisztus nyáját,
hogy téged buzgón követve eljusson
az örök örömhöz,
ahová te, atyánk, már előre mentél.

¹ A-GÖ 234: *quo*

² HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6: *sequamur*

³ H-Bu A 115, HR-Za III.d.182: *sedulis* HR-Zu MR 6: *seduli*

⁴ H-Bu A 115: *sedulus praecibus ad gaudia pater*

O, sidus Poloniae,
martyr gloriose,
Stanislae, opere,
fide generose,
tua gens vandalica
te deposcit vere
ut cum Dei Filio
sui miserere.

Ó, Lengyelhon csillaga,
dicső mártír,
Szaniszló, munkában
és hitben buzgó,
vad néped
téged kérlel,
hogy az Isten Fiával
rajta könyörülj!

O, sidus summi regis,
Margareta, tutrix gregis,
flos novae legis,
dona nobis, reis
regni solatia!

Ó, mennyei király ékes csillaga,
Margit, a nyáj védelmezője,
az új szövetség virága,
részeltess minket, bűnösöket
az égi királyság vigaszában!

O, sidus summi regis,
Margareta, tutrix gregis,
nos tua prece caeli,
coniunge beatis!

Ó, mennyei király ékes csillaga,
Margit, a nyáj védelmezője,
minket az égi boldogok közé
közbenjárásoddal eljuttass!

O, Thoma Didyme,
per Christum, quem meruisti tangere,
te precibus rogamus altisonis,
succurre nobis, miseris,
ne damnemur cum impiis in anima!

Ó, Tamás,
Krisztus által, kit megérinteni méltó voltál,
hangos könyörgéssel kérünk,
segíts rajtunk, nyomorultakon,
el ne kárhozzunk lélekben az istentelenekkel együtt!

O, Verbi ales, Christo cara,
Maria, rosula praeclara,
rectrix angelorum, mundo
vina olympi largiens,
Dei virga mitissima!
*Exaudi vocem flebilem,
in sorde cordis debilem,*

Ó, Szent Ige nevelőanyja, Krisztusnak kedves,
Mária, szépséges rózsza,
angyalok uralkodónője, ki e világnak
égi bort adtál inni,
Istennek szelíd szüze!
*Hallgasd meg sírásunknak
vétkeink miatt gyöngye szavát,*

*redde Deum placabilem,
se nobis exorabilem
suam¹ praestet clementiam!²
O, sponsa Trinitatis,
sis pro nobis vermis³ sceleris,
eripe nos ab inferis,
ut ne iungamur miseris
post haec, carnis absentia!
Aufer dira
mentis nostrae vitia,
tua, pia
virgo, per suffragia,
eia, mater, nos adiuva!
Maria, candens lilium,
exora tuum Filium
pro nobis, spes humilium,
ut et post hoc exilium
adipiscamur gaudium,
audi vota precantium,
ad te corda clamantium,
o, dux exorbitantium,
da nobis vitae spatium,
post hoc caeli palatium,
o, Maria!*

¹ RO-AJ R. I. 96: *sua*

² RO-AJ R. I. 96: *clementia*

³ RO-AJ R. I. 96: *vernens*

*engeszteld meg nekünk az Úristent,
hallgasson szavunkra,
adja meg kegyelmét!
Ó, Szentháromság jegyese,
légy nekünk a bűnök megrontója,
ments ki minket a pokolból,
nehogy a nyomorultak sorsára jussunk
ez élet után, ha levetettük a testet!
Távoztasd
lelkünk borzasztó vétkeit,
kegyes szűz,
közbenjárásod által,
jer, anyánk, segíts minket!
Mária, hófehér lilium,
kérjed Fiadat
értünk, alázatosak reménye,
hogy e földi száműzetés után
az örömben legyen részünk,
hallgasd meg a hozzád könyörgők kérését,
a hozzád kiáltók szívéhez hajolj,
ó, utat tévesztők vezére,
adj nekünk életet,
halálunk után égi lakhelyet,
ó, Mária!*

Obtulerunt discipuli Domino¹ partem piscis assi
et favum mellis. (Lc 24,42)

A tanítványok az Úr elé tettek egy darab sült halat
és lépesmézet. (Lk 24,42)

¹ MissUlt 1480: *Domino discipuli X*

Omnes gentes, plaudite manibus,¹
iubilate Deo in voce exultationis.
(Ps 46,2)

Minden népek, vígan tapsoljatok,
örvendeztetek az Istennek ujjongó szóval!
(Zsolt 46,2)

¹ H-Bu A 115: Ø

Omnipotenti Deo immensas gratias persolvere nos
oportet, quia cum sumus omnium meritorum
sublimatione privati,¹ ad speciale² suae Mariae³
obsequium nos dignatus est deputare.⁴

A Mindenható Istennek mérhetetlen hálaival tarto-
zunk, mert bár semmiféle érdemre nem hivatkoz-
hatnánk, tulajdon édesanyjának, Máriának külön-
leges engedelmességét kegyeskedik nekünk betudni.

¹ H-Bn Fol. lat. 3522: *primati*

² H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114: *specialem*

³ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114: *suae Genitricis Mariae*

⁴ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114: *deputari*

Omnis gloria eius, filiae regis¹ ab intus,
in fimbriis² aureis. (Ps 44,14)

Belül csupa szépség a király leánya,
kívül arannyal átszótt ruha takarja. (Zsolt 44,14)

¹ H-Efkö I. 3a: *regi*

² H-Bn 91, RO-BRbn I. F. 67: *fimbreis*

Oportebat pati Christum,¹
et resurgere a mortuis,
et ita intrare in gloriam suam. (Lc 24,46)

Kellett, hogy Krisztus szenvedjen,
és halottaiból feltámadjon,
és így menjen be az ő dicsőségébe. (Lk 24,46)

¹ H-Bn 318, RO-AJ R. I. 50: *Christum pati X*

Ora pro nobis, beate Onuphrii,
ut digni efficiamur promissionibus Christi!

Imádkozzál érettünk, szent Onufrius,
hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire!

Orietur stella ex Iacob,
et consurget¹ homo de Israel. (Nm 24,17)

Csillag kel Jákóbból,
és férfiú támad Izraelből. (Szám 24,17)

¹ US-NYpm MS G.7: *surget*

Ornavit hic sanctus tempora sua¹
usque ad consummationem vitae.

Ez a szent korának ékessége volt,
egészen életének fogytáig.

¹ H-Bn 395: Ø

Ornavit sanctus Stephanus tempora sua
usque ad consummationem vitae.

Szent István korának ékessége volt,
egészen életének fogytáig.

Os iusti meditabitur sapientiam,
et lingua eius loquetur iudicium. (Ps 36,30)

Bölcsességet szól az igaznak szája,
és igaz ítéletet mond az ő nyelve. (Zsolt 36,30)

Os iusti meditabitur sapientiam,
et lingua eius loquetur iudicium,
lex Dei eius in corde ipsius.
(Ps 36,30–31)

Bölcsességet szól az igaznak szája,
és igaz ítéletet mond az ő nyelve,
Istenének törvénye van az ő szívében.
(Zsolt 36,30–31)

Ostende nobis, Domine,¹ misericordiam tuam,
et salutare tuum da nobis! (Ps 84,8)

Mutasd meg nekünk, Uram, irgalmasságodat,
és üdvösségedet add meg nekünk! (Zsolt 84,8)

¹ H-Bn 91 f. 104v: Ø

Paracletus Spiritus Sanctus,¹
quem mittet² Pater³ in⁴ nomine⁵ meo,⁶
ille⁷ vos⁸ docebit⁹ omnem veritatem.
(Jo 14,26)

A Vigasztaló, a Szent Lélek,
akit az Atya küld az én nevemben,
ő majd megtanít nektek minden igazságot.
(Jn 14,26)

- ¹ HR-Zu MR 26 f. 117r: Ø
² H-Bn 219 f. 105r: *intendet*
³ HR-Za III.d.23 f. 139v, HR-Zu MR 13 f. 134r, HR-Zu MR 26 f. 117r, HR-Zu MR 62 f. 103r, HR-Zu MR 73 f. 95r, HR-Zu MR 168 f. 145v, RO-AJ R. II. 134 f. 140r: *Pater mittet X*
⁴ H-Bn 92 f. 131r: *Pater meus in*
⁵ A-GÖ 107 f. 165r: Ø
⁶ H-Bn 216 f. 169r, H-Bn 222: Ø
⁷ H-EG U₂ VI. 5 f. 97v: Ø
⁸ PL-CZ III-3: Ø
⁹ PL-CZ III-3: *vocebit*

Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum,
cantabo¹ et² psallam in³ gloria⁴ mea.⁵ (Ps 107,2)

Kész az én szívem, Isten, kész az én szívem,
éneklek és zsoltárt zengek. (Zsolt 107,2)

- ¹ H-Bn 219: *meum Deus cantabo*
² H-Efkö I. 20: Ø
³ A-GÜ 1/29, H-Bu Cod. lat. 123, GradCsik: *tibi*
⁴ H-Bn 91: *gloriam*
⁵ HR-Zk 355: Ø

Pascha nostrum immolatus est, Christus.
V2)¹ Epulemur² in azymis sinceritatis³ et veritatis!⁴
(1Kor 5,7–8)

A mi húsvéti Bárányunk feláldoztatott, Krisztus.
Lakomázzunk tehát a tisztaság és igazság kovász-
talan kenyerével! (1Kor 5,7–8)

- ¹ A-GÜ 1/29, H-Bn 222, H-Bn 334, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, H-Es 2-36-4/7875, RO-AJ R. I. 2, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, GradCsik: V2) Ø
² MissQuin 1499: *Christus itaque epulemur*
³ HR-Zu MR 133, MissHel: *azymis et sinceritatis*
⁴ MissHel: *et veritatis* Ø

Pastores loquebantur ad invicem:
Transeamus usque Bethlehem, et videamus hoc
verbum, quod factum est, quod Dominus ostendit
nobis! (Lc 2,15)

A pásztorok így szóltak egymáshoz:
Menjünk el Betlehembe, hadd lássuk a valóra vált
beszédet, amit az Úr tudtunkra adott!
(Lk 2,15)

Per manus autem¹ apostolorum fiebant² signa et³
prodigia multa⁴ in plebe.⁵ (Ac 5,12)

Az apostolok keze által sok jel történt és sok csoda
a nép között. (ApCsel 5,12)

- ¹ H-Bn 92, H-Bn 395: Ø
² RO-Sb 665: *fiabat*
³ H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 220, H-Bu A 115, H-Efkö I. 1b, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3: *signa magna et*
⁴ H-Bn 92: *malta* H-Bn 214, H-Bn 215, HR-Zk 355: *magna*
⁵ H-Bn 214, H-Bn 215, HR-Zk 355: *populo*

Pie pastor Hermolae,
cum grege militiae
pro nobis ora Deum hodie,
ne nos lapsos comprehendat¹
procella miseriae!

Kégyes pásztor, Hermolaus,
vitézeiddel együtt
kérdeld értünk az Istent ma,
nehogy elsodorjon minket, vétkeket,
a nyomorúság vihara!

- ¹ US-NYpm MS G.7: *comprehendet*

Pie pater, Dominice,
tuorum memor operum
sta coram summo iudice
pro tuo¹ caetu pauperum!

Kegyves atya, Domonkos,
emlékezz jócselekedeteidre,
állj az igaz Bíró elé
a te nyájadért, szegényeidért!

¹ A-Su M.III.23, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 73: *tuorum*

Post dies octo, ianuis clausis,
stetit Iesus in¹ medio discipulorum suorum,
et dixit: Pax² vobis! (Jo 20,26)

Nyolc nap múlva, zárva lévén az ajtók,
megállt Jézus tanítványai között,
és mondá: Békesség nektek! (Jn 20,26)

¹ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *clausis venit Iesus et stetit in*

² A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 216, HR-Zu MR 73, RO-AJ R. II. 134, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *dixit eis pax*

Post partum virgo inviolata permansisti,
Dei Genitrix, intercede¹ pro nobis!

Szülésed után sértetlen szűz maradtál,
Istennek Szülője, járj közben érettünk!

¹ A-Su M.III.23: Genitrix *Maria* intercede H-Bn 92: Genitrix *virgo* intercede

Posui adiutorium super¹ potentem,
et exaltavi electum de plebe mea. (Ps 88,20)

Oltalmamba vettem egy hőst,
és választottat emeltem népem közül. (Zsolt 88,20)

¹ H-Bn 318: *adiutorium meum super*

Posuisti, Domine, super caput eius¹
coronam de lapide pretioso. (Ps 20,4)

Fejére, Uram, koronát helyeztél
értékes drágakőből. (Zsolt 20,4)

¹ H-Bn 92: *Domine in capite eius*

Praesul Adalberte,
modus via vitaeque nostrae,¹
duc nos ad caelum tuum,
qui colimus festum praesens,
ut tecum laudemus
dignissimum Christum!

Adalbert főpap,
életünk és utunk példája,
vezess minket hozzád az égbe,
hogy akik jelen ünnepedet üljük,
veled dicsőíthessük
a dicséretre legméltóbb Krisztust!

¹ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bu A 114: *nostraeque vitae X*

Pretiosa in¹ conspectu Domini
mors sanctorum eius. (Ps 115,6)

Drágalátos az Úr szemében
az ő szentjeinek halála. (Zsolt 115,6)

¹ H-Efkö I. 1b, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *pretiosa est in*

Primus ad Sion dicit:¹
Ecce,² adsum,³

Először Sionnak mondja:
Íme, itt vagyok,

et⁴ Ierusalem evangelistam⁵ dabo.
(Is 41,27)

és Jeruzsálemnek örömhírt hozó hírnököt adok.
(Iz 41,27)

- ¹ H-Bn 215, H-Efkö I. 3a: *dicens* MissStrig 1498, MissStrig 1500 f. 224^v, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *dicet ad Sion* X
² H-Bn 218, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13 f. 223^r, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62 f. 192^r, HR-Zu MR 73 f. 162^r: Ø
³ H-Bn 218: Ø
⁴ MissHel: Sion *ecce adsum dicet* et X
⁵ HR-Zk 355: Ierusalem *ecce* evangelistam

Prophetae praedixerunt,
patriarchae conscripserunt
Christum nasci de virgine.
Elegit egregiam
in gratiam¹ plenissimam,
elegit egregiam
virginem Mariam.
Gabriel archangelus
fidelis fuit nuntius.
Ave, dicit angelus,
tecum manebit Dominus!
In Nazareth concipies,
in Bethlehem tu paries,
semper benediceris,
gratulaberis.
Vim natura patitur,
cursus permutabitur,
Deus incarnabitur,
humilis ancilla
virgo manet sedula
per aeterna saecula.

A próféták megmondták előre,
a pátriárkák megírták előre,
hogy Krisztus szűztől születik.
Kiválasztotta a kiváló szüzet
teljes kegyelemre,
kiválasztotta a kiváló szüzet,
Szűz Máriát.
Gábriel arkangyal
hűséges hírnök volt.
Üdvöz légy, mondja az angyal,
veled lesz az Úr!
Názáretben fogansz,
Betlehemben szülsz,
örökké áldanak,
örökké dicsérnek.
A természet enged az erőnek,
megváltozik a történelem folyása,
az Isten testet ölt,
a szűz megmarad alázatos
és szófogadó szolgálóleánynak
mindörökkön örökké.

- ¹ HR-Zu MR 6: *egregiam et gratia*

Prophetae sancti praedicaverunt
nasci Salvatorem de virgine matre,
sancta¹ Maria.

A szent próféták előre megmondották,
hogy az Üdvözítő szűz szent anyától,
Máriától születik.

- ¹ RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 665, RO-Sb 759, MissHel: *sancta matre* X

Propitius esto, Domine, peccatis nostris,
nequam¹ dicant gentes:
Ubi est Deus eorum? (Ps 78,9–10)

Légy elnéző, Uram, a mi bűneink miatt,
ne mondják a pogányok:
Hol van az ő Istenük? (Zsolt 78,9–10)

- ¹ HR-Zu MR 13: *nequando*

Protege, pastor bone,
sancte Erasme,
animas nostras
omnibus horis,
et pro grege tuo
ora ad Dominum!

Védelmezd, jó pásztor,
Szent Erasmus,
lelkünket
minden órában,
és tiedért járj közben
Urunknál!

Pulchra es et decora,
filia Ierusalem,
Sophia nomine,
gloriosa, ora¹
pro nobis ad Dominum
Iesum Christum!²

Szép vagy és ékes,
Jeruzsálem lánya,
Zsófia nevű,
dicsőséges, könyörögj
érettünk az Úr
Jézus Krisztusnál!

¹ HR-Za III.d.23: gloriosa pretiosa ora

² HR-Za III.d.23: ad aeterna

Quem caelestis harmonia,
et caelestis¹ ierarchia
dulci laudat symphonia,
huic sollemne trisagium
Stephani regis agens praeconium,
Christicolarum promat collegium!

Kit az égi ének
és az égi seregek
szépséges énekkel dicsérnek,
azt hirdesse ez ünnepi himnusz,
István királyt, és segítse elő
a Krisztus-hívók egységét!

¹ H-Efkö I. 3a: caelesti

Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion,
non commovebitur in aeternum,
qui habitat in Ierusalem. (Ps 124,1)

Kik az Úrban bíznak, olyanok, mint a Sion hegye,
meg nem inog az mindörökké,
ki Jeruzsálemben lakozik. (Zsolt 124,1)

Qui creavit omnia,
caelum terramque,¹ maria,²
vocavit ad caelestia
Catherinam³ cum gloria.⁴

Ki mindent megalkotott,
 eget és földet, tengereket,
 elhívta az égi hazába
 Katalint, dicsőséggel.

¹ H-Bn 222, H-Sa Nr. 313: caelum et terramque

² H-Bn 222: Ø

³ H-Bn 222: Catherina

⁴ H-Bn 92: cum gloria Catherina X H-EG U₂ VI. 5, RO-AJ R. I. 24: cum gloria Ø

Qui dat nivem sicut lanam,
nebulam sicut cinerem spargit. (Ps 147,5)

Ő az, ki mint gyapjút teríti szét a havat,
s mint a hamut, hinti a zúzmarát. (Zsolt 147,5)

Qui facit angelos suos spiritus,
et ministros suos flammam ignis.
(Heb 1,7; Ps 103,4)

Aki követeit szelekké teszi,
és szolgálait tűzlángokká.
(Zsid 1,7; Zsolt 103,4)

Qui posuit fines tuos pacem,¹
et² adipe frumenti satiat te. (Ps 147,3)

Ki határaidon békét teremt,
és a gabona javával elégít ki téged. (Zsolt 147,3)

¹ H-Bn 91: fines tuas pace

² MissHel: ex

Qui sanat contritos corde,
et alligat contritiones eorum. (Ps 146,3)

Ki meggyógyítja a megtört szíveket,
és bekötözi az ő sebeiket. (Zsolt 146,3)

Qui sequitur me, non ambulat in tenebris,
sed habebit lumen vitae aeternae. (Jo 8,12)

Aki engem követ, nem jár sötétben,
hanem övé lesz az örök élet világossága. (Jn 8,12)

Qui timent Dominum, sperent¹ in eum,²
adiutor et³ protector eorum est. (Ps 113,19)

Kik félik az Urat, benne bíznak,
ő segítőkük és oltalmazójuk. (Zsolt 113,19)

¹ H-Bu A 115: *speraverunt* PL-GNd 150: *sperant*

² A-GÜ 1/29, A-Su M.III.23, H-Bn 91, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, PL-GNd 150: *eo*

³ A-Su M.III.23, H-Bu A 115, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 168, MissZag 1511: *adiutor eorum et*

Quinque prudentes virgines
acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus,
media autem nocte clamor factus est:
Ecce, sponsus venit,
exite obviam Christo Domino! (Mt 25,4,6)

Az öt okos szűz
lámpásaival együtt olajat vitt edényében,
éjfélkor azután kiáltás hallatszott:
Íme, jön a vőlegény,
gyertek ki az Úr Krisztus elébe! (Mt 25,4,6)

Quodcumque ligaveris super terram,
erit ligatum et in caelis,
et quodcumque solveris super terram,
erit solutum et in caelis. (Mt 16,19)

Amit megkötsz a földön,
a mennyben is meg lesz kötve,
s amit feloldasz a földön,
a mennyben is fel lesz oldva. (Mt 16,19)

Quoniam Deus magnus Dominus
et¹ rex magnus super omnem terram.² (Ps 94,3)

Mert nagy úr az Isten,
és nagy Király ő az egész földön. (Zsolt 94,3)

¹ H-Bn 218, SK-BRm EL 11: Ø

² H-Bn 318, H-Bn 395, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, CantCsik, MissPaul 1514, MissStrig 1498 f. 212^r, MissStrig 1500 f. 250^v, MissStrig 1511 f. 320^r, MissStrig 1513 f. 266^v, MissStrig 1514 f. 203^v, MissUlt 1480: *super omnes deos*

Recole, virgo Maria,
virginem parituram,
quam in Isaia legisti,
et gaude, quia tu esse meruisti,
gaude, virgo mater, gaude,
et pro nobis intercede!

Emlékezz, Szűz Mária,
a szűz fiat szül,
amint Izajásnál olvastad,
és örvendj, mert méltó voltál, hogy te legyél az,
örvendj, szűz anya, örvendj,
és értünk közbenjárj!

Redemptionem misit Dominus populo¹ suo.
(Ps 110,9)

Megváltást küldött az Úr az ő népének.
(Zsolt 110,9)

¹ GradCsik: Dominus *in* populo

Regina caeli, laetare,
quia quem meruisti portare,

Mennynek királynéja, örvendj,
mert kit hordozni méltó voltál,

resurrexit, sicut dixit,
ora pro nobis Deum!

feltámadt, amint megmondotta,
könyörögj érettünk az Istennél!

Regnavit Dominus¹ super omnes gentes,
Deus sedet super sedem sanctam suam. (Ps 46,9)

Országol az Úr a népek fölött,
Isten ül az ő szent trónusán. (Zsolt 46,9)

¹ HR-Zk 355: *Deus*

Repleti sumus mane misericordia tua,
et exultavimus, et laetati sumus. (Ps 89,14)

Betöltesz minket reggel irgalmassággoddal,
és örvendezünk, és vígak vagyunk. (Zsolt 89,14)

Respondens angelus, dixit mulieribus:
Quem quaeritis?
Illae autem dixerunt: Iesum Nazarenum. (Mt 28,5)

Felelvén az angyal, azt mondta az asszonyoknak:
Kit kerestek?
Ők pedig mondták: A Názáreti Jézust. (Mt 28,5)

Rex noster adveniet,¹ Christus,²
quem Iohannes praedicabat³
Agnum esse venturum.

Eljön a mi Királyunk, Krisztus,
kit János előre hirdetett,
hogy ő az eljövendő Bárány.

¹ H-Bn 219: *veniet*

² H-Bn 218, SK-BRm EL 11: Ø

³ HR-Zu MR 6, MissUlt 1480: *praedicavit*

Rigans montes de supernis
imbribus scientiae,
Thoma, Deum nunc concernis,
fons intelligentiae,
veritatis doctor pie,
scriba sapientiae,
obscuratis, lux sophiae,
lucem posce gratiae!

Felülről öntözöd a hegyeket
a tudás esőjével,
Tamás, ki az Istent szemléled,
értelem forrása,
igazság kegyes tanítója,
bölcesség lejegyzője,
bölcesség világossága, a homályban lévőknek
kérjed a kegyelem fényét!

Rogavi pro te, Petre,
ut non deficiat fides tua,
et tu aliquando conversus confirma fratres tuos.
(Lc 22,32)

Könyörögtem érted, Péter,
hogy meg ne fogyatkozzék hited,
és egykoron megtérvén, megerősítsd testvéreidet.
(Lk 22,32)

Rosa vernans caritatis,
lilium virginitatis,
stella, Ludovicus,
vas sinceræ puritatis,
mitis dulcis pietatis,
pater et amicus.

Szeretet virágzó rózsája,
szüzesség lilioma,
csillag, Lajos,
romlatlan tisztaság edénye,
kedves istenfélelem forrása,
atya és barát.

Rutilantes rosas, rosa
caeli, dona speciosa,
Dorothea,¹ sponsa Christi,
scribe, mittis, ut spondisti,²
et sacratus fit legatus
matris pater atque natus,
Iesus Christus!

Vöröslő rózsákat, égi rózsza,
szép ajándékot küldj,
Dorottya, Krisztus jegyese,
írnoka, ahogy ígérted,
s a szent követ legyen az,
aki Anyjának atyja és fia egyszerre,
Jézus Krisztus!

¹ RO-Sb 595: Ø

² H-Efkö I. 3a, RO-Sb 595, RO-Sb 665: *spondisti*

Sacerdotes tui, Domine, induant iustitia
et sancti tui exsultent in aeternum! (Ps 131,9)

Papjaid, Uram, öltözzenek igazságba,
és szentjeid ujjongjanak mindörökké! (Zsolt 131,9)

Salvabo populum meum in die malo
et ero illi in Deum in veritate et iustitia.
(Zc 8,7–8)

Megmentem népemet a veszedelem napján,
és Istenük leszek hűségben és igazságban.
(Zak 8,7–8)

Salve, crux sancta,
salve, mundi gloria,¹
redemptio populi,
decus paradisi!²

Üdvöz légy, Szent Kereszt,
üdvöz légy, világ dicsősége,
népek megváltója,
paradicsom ékessége!

¹ H-Bn 222, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *gaudia*

² H-Bn 92: *populi apertio paradisi destructioque inferni*

Salve, decus angelorum,
salus orbis, spes reorum,¹
mater Christi, laus iustorum,
gemma clara virginum,
o, Maria, virga lesse,
fac nos nati cives esse,
nasci nobis ut prodesse
queat² apud Dominum!

Üdvöz légy, angyalok ékessége,
világ üdve, vétekesek reménye,
Krisztus anyja, igazak dicsősége,
szüzek ragyogó ékköve,
ó, Mária, Jessze ága,
hadd legyünk szülötted polgártársai,
hogy születésed javunkra szolgálhasson
az Úrnál!

¹ CantCsik: *spes et eorum*

² CantCsik: *quae sunt*

Salve, dulcis, o, Maria,
quae es stella matutina,
rosa florens¹ sine spina,
tuum pro nobis roga Filium,
ut sanctorum in aeternum
nobis² donet³ consortium!⁴

Üdvöz légy, ó, édes Mária,
ki hajnalcsillag vagy,
viruló rózsza tövis nélkül,
kérjed értünk a te Fiadat,
hogy a szentekkel mindörökké
nekünk részt adjon!

¹ HR-Zu MR 133: Ø

² A-GÖ 234: *tibi*

³ H-Bn 222: Ø HR-Za IV.c.59: *det*

⁴ H-Bn 92: *spina tu pro nobis, o regina, / placa tuum Filium, / ut deleat omnem molem peccaminum, / et donet sanctorum consortium / in curia caelestium.*

Salve, Maria, decus¹ pietatis,
mater misericordiae,
vita nostra et spes natis,²
tuis³ solamen tribue,
parens summae bonitatis
nos de lacu miseriae
duc, et socia beatis
in regno gloriae!⁴

¹ H-Efkö I. 3a: Ø

² RO-Sb 665: *nati*

³ RO-Sb 665: *tui*

⁴ H-Efkö I. 1b: *in regno gloriae* Ø

Üdvöz légy, Mária, kegyesség ékessége,
irgalomnak anyja,
nekünk, gyermekeidnek életünk és reményünk,
adj vigaszt tieidnek,
ki a legfőbb Jóság szülője vagy,
minket a nyomorúság tengeréből
kivezess, és a szentek társaságához csatolj
a dicsőség országában!

Salve, nobilis virga Iesse,
salve, flos campi Maria,
ex te ortus liliium convallium!
*O, Maria, florens rosa
tu es sine spina!
Virgo mater, Maria,
emunda corda nostra!
O, inclita David regis filia,
sancta Maria!
O, vera spes, Maria,
angelorum domina!
Exaudi nos, Maria,
da nobis vitae gaudia!
Beata Dei Genitrix,
virgo semper Maria,
intercede pro nobis
ad Dominum Iesum Christum!*

Üdvöz légy, Jessze nemes ága,
üdvöz légy, Mária, mezei virág,
tőled ered a völgyek lilioma!
*Ó, Mária, virágzó rózsza,
nincs benned tövis!
Szűz anyja, Mária,
tisztítsd meg szívünket!
Ó, Dávid király jeles leánya,
Szűz Mária!
Ó, igaz remény, Mária,
angyalok úrnője!
Hallgass meg, minket, Mária,
add meg nekünk az élet örömét!
Istennek szent Szülője,
örökkön szűz Mária,
könyörögj érettünk
Urunkhoz, Jézus Krisztushoz!*

Salve, regina caelorum,
sanctorum laetitia,
vita beatorum,
*dulcedo medicinae,
decus angelorum,
reparatrix gratiae,
spes desperatorum.
Ad te clamant filii
matris Evae flentes,
mater veri luminis,
respice gementes,
suspirans, Genitrix,
ad te, Salvatoris,
nobis ut sis adiutrix
in valle miseriae!*

Üdvöz légy, mennyei királyné,
szentek öröme,
boldogok élete,
*édes orvosság,
angyalok ékessége,
kegyelem helyreállítója,
kétségbeesettek reménye!
Hozzád kiáltanak
Éva anyja síró fiai,
igaz világoosság anyja,
tekints a szomorúakra,
hozzád sírunk fel,
Üdvözítőnk Szülője,
légy segítségünk
a nyomorúság völgyében!*

*Pietatis oculos
super nos inclina,
peccatorum vinculos
solvere festina,
nostrumque praemium,
fructum ventris tui,
benedictum Filium,
quo possimus frui
cum aeterno Domino!*
O, clemens, o, pia
absque ullo termino,
o, dulcis Maria!

*Kegyesszemeidet
reánk vedd,
a vétkesek bilincseit
feloldani siess,
nekünk a jutalmat,
méhed áldott gyümölcsét,
Fiadat megmutasd,
hogy örvendhessünk
az örök Úr társaságának!*
Ó, irgalmas, ó, kegyes,
ó, mindörökké drága,
ó, édes Mária!

*Salve, rex benigne,
Ladislave, laude digne!*
Salve, tu, firmissima¹ spes
tuae gentis ac consolator!
Salve, gratiarum
donis plenus Dei.²
*Ante thronum Trinitatis
miserorum sublevator,
pie patrone, consolator,
sis pro nobis intercessor
causa nostrae paupertatis,
gratiam Dei obtine!*

*Üdvöz légy, jóságos királyunk,
dicséretre méltó László!*
Üdvöz légy, te, szilárd reménye
népednek és vigasza!
Üdvöz légy, ki teljes vagy
az Isten kegyelmi ajándékaival,
ki a Szentháromság trónja előtt
segíted a nyomorultakat,
kegyes pártfogójuk, vigaszuk vagy,
légy nekünk, szegényeknek
közbenjárónk ügyünkben,
kérjed nekünk az Isten kegyelmét!

¹ MissUlt 1480: *firmata*

² H-Bu A 114, MissUlt 1480: *Dei plenus X*

*Salve, sancta¹ Maria,
mundi domina,
redemptio populi,
decus paradisi!*

*Üdvöz légy, Szűz Mária,
világ úrnője,
népek megváltása,
paradicsom ékessége!*

¹ H-Bn 359: *sacra*

*Salve, sancte Ladislave,
germen dulce, rex praeclare,
cuius pectus fuit pium,
Iesu Christi sacrarium!*

*Üdvöz légy, szent László,
atyád kedves sarja, jeles királyunk,
kinek szíve istenfélő volt,
Jézus Krisztus szentélye!*

*Salve, sidus nitens morum,
virtutum radix,
dux Emerice,
qui caelorum gaudes privilegiis,
te laudantes beatorum
locos in collegiis!*

*Üdvöz légy, erkölcsök ragyogó csillaga,
erények gyökere,
Imre herceg,
ki az égi lét kiváltságának örvendesz,
a téged dicsérőket csatold
a boldogok seregéhez!*

Salve, virga florens Aaron, Maria,
salve, tu firmata Sion, Maria,
salve, decora Maria,
ante thronum Trinitatis
miserorum miserata,
pia mater pietatis,
sis pro nobis advocata,
causam¹ nostrae paupertatis,
gratiam Dei obtine.²

Üdvöz légy, Áron kivirágzott vesszeje, Mária,
üdvöz légy, te, erős Sion, Mária,
üdvöz légy, szépséges Mária,
a Szentháromság trónusa előtt,
nyomorultak vigasza,
kegyesség kegyes anyja,
légy nekünk védnökünk,
nekünk, nyomorultaknak, ügyünkben
az Isten kegyelmét megszerezd!

¹ H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Efkö I. 1b, CantCsik: *causa*

² H-Efkö I. 1b: *optime* TR-Itks 68 f. 212r: *paupertatis coram Deo sustine / et veniam de peccatis / serois tuis obtine* f. 214r: *impetra* CantCsik: *sustinere*

Salve, virga florens Aaron,
salve, tu firmata in Sion,
salve, decora,
et pro nobis semper ora!

Üdvöz légy, Áron kivirágzott vesszeje,
üdvöz légy, te, erős Sion,
üdvöz légy, szépséges,
és értünk mindenkor könyörögj!

Salve, virga Iesse, Maria,
tu es virgo et maris stella,
Christum pro nobis interpella!

Üdvöz légy, Jessze ága, Mária,
te szűz és tenger csillaga vagy,
Krisztusnál érettünk közbenjárj!

Salve, virgo, flos regalis,
mulierum nulla talis,
verba cuius sunt argentum,
lingua laudis instrumentum,
ave, virgo, Deo cara,
pulchra, suavis, prudens, clara,
sola Dei salutare
digna mundo generare!

Üdvöz légy, fejedelmi virág,
asszonyok közt egyetlen,
kinek minden szava ezüst,
nyelve a dicséret hangszere,
üdvöz légy, szűz, Istennek kedves,
szép, édes, bölcs, jeles,
egyedül te voltál méltó,
hogy e világra szüld az Isten üdvözítőjét!

Sancta Dei¹ famula,
Elisabeth,
tu, virtutum regula,²
prece pia³ postula
nos te sequi iugiter,
vita⁴ mundi!⁵

Istennek szent szolgálóleánya,
Erzsébet,
te, erények vezére,
tisza imáddal esd ki nekünk,
hogy téged követhessünk,
világ élete!

¹ H-Bn 222: Ø

² H-Bn Fol. lat. 3815: *regulatrix*

³ PL-GNd 150: Ø

⁴ H-Bn Fol. lat. 3815: *vitam*

⁵ MissUlt 1480: *munda*

Sancta Dei famula,
prece pia postula
nos te sequi iugiter,
vita mundi!

Istennek szent szolgálóleánya,
tisza imáddal esd ki nekünk,
hogy téged követhessünk,
világ élete!

Sancta Dei Genitrix,
virgo semper Maria,
et omni laude dignissima,
quia ex te ortus est sol iustitiae.

Istennek szent Szülője,
örökkön szűz Mária,
és minden dicséretre igen méltó,
mert belőled kelt fel az igazság napja.

Sancta Dei Genitrix,
virgo semper Maria,¹
intercede pro nobis
ad Dominum Iesum² Christum!

Istennek szent Szülője,
örökkön szűz Mária,
könyörögj érettünk
az Úr Jézus Krisztushoz!

¹ H-Bn 214: *semper Maria* Ø

² H-Bn 214: *Dominum nostrum Iesum*

Sancta Elisabeth,
tu, dulcedo pauperum,
tu, fortitudo multorum debilium,
tu, pia consolatrix miserorum,
ora pro nobis!

Szent Erzsébet,
te, szegények édessége,
te, sok gyengélkedőnek erőssége,
te, nyomorultak kegyes vigasztalója,
könyörögj érettünk!

Sancta Maria, regina caelorum,
quae genuisti regem angelorum,
ora pro nobis Filium,
quem tu lactasti, parvulum!

Szűz Mária, mennyek királynéja,
ki szülted az angyalok királyát,
kérjed értünk Fiadat,
akit te tápláltál, kicsinyedet!

Sancte Adalberte,
Christi martyr pretiose,
suscipe vota fidelium
in tuo nomine congregantium,
et peccatis absolutos
duc ad aeterna gaudia!

Szent Adalbert,
Krisztus drága mártírja,
fogadd el híveid kéréseit,
kik a te nevedben gyűltek össze,
s miután a bűnök alól feloldozást nyertek,
vezesd el őket az örök örömökre!

Sancte Adalberte,
succurre nobis, tuis¹ devotis² famulis,
qui de tua semper sollemnitate gaudemus!

Szent Adalbert,
jőjj segítségére a te odaadó szolgálóidnak,
kik a te ünneped miatt mindenkor örvendezünk!

¹ A-GÖ 107: Ø

² MissStrig 1498 f. 183^r, MissStrig 1500 f. 217^v, MissStrig 1511 f. 279^r, MissStrig 1513 f. 232^r, MissStrig 1514 f. 177^r: Ø

Sancte Augustine,
tu, dulcedo pauperum,
tu, pius consolator filiorum,
ora pro nobis!

Szent Ágoston,
te, szegények édessége,
te, fiaid kegyes vigasztalója,
könyörögj érettünk!

Sancte Bartholomaeae,
Indorum apostole,

Szent Bertalan,
indusok apostola,

sis nobis propitius
ad Deum tuis sacris¹ precibus!

járj közben érettünk
az Istennél szent imáiddal!

¹ RO-Sb 759: *sanctis*

Sancte Benedicte,
tu, dulcedo pauperum,
tu, fortitudo multorum debilium,
tu, pius consolator miserorum,
ora pro nobis!

Szent Benedek,
te, szegények édessége,
te, sok gyengélkedőnek erőssége,
te, nyomorultak kegyes vigasztalója,
könyörögj érettünk!

Sancte Erasme,
martyr Christi gloriose,
ora pro nobis Deum!

Szent Erasmus,
Krisztus dicsőséges vértanúja,
könyörögj érettünk Istennél!

Sancte Michael archangele,
defende nos in proelio,
ut non pereamus
in tremendo iudicio!

Szent Mihály arkangyal,
védelmezz minket a harcban,
hogy el ne vesszünk
a félelmetes ítéletkor!

Sancte Nicolae,
tu,¹ dulcedo pauperum,
tu, fortitudo multorum² debilium,
tu, pius consolator miserorum,³
ora pro nobis!

Szent Miklós,
te, szegények édessége,
te, sok gyengélkedőnek erőssége,
te, nyomorultak kegyes vigasztalója,
könyörögj érettünk!

¹ H-Bn 222, SK-BRm EL 13: Ø

² H-Efkö I. 20: *mulierum*

³ TR-Itks 60: *misero*

Sancte Paule apostole,
praedicator veritatis
et doctor gentium,
intercede pro nobis!

Szent Pál apostol,
igazság hirdetője
és pogányok tanítója,
járj közben érettünk!

Sancte Paule apostole,
praedicator veritatis¹
et doctor² gentium,³
intercede⁴ pro nobis ad Deum,⁵
qui te elegit!

Szent Pál apostol,
igazság hirdetője
és pogányok tanítója,
járj közben érettünk Istennél,
ki téged kiválasztott!

¹ A-GÖ 107, A-GÖ 234, A-GÜ 1/43, H-Bn 94, H-Bn 95, H-Bn 214, H-Bn 215, H-Bn 218, H-Bn 220, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1b, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 96, RO-AJ R. II. 134, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRm EC Lad. 3, SK-BRm EL 11, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68: Ø

² H-Bn 92 f. 162^v: *et doctor* Ø

³ H-Bn 92 f. 180^v: *gen* H-Bn 219: *apostole doctor et praedicator gentium* H-Bn 222, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *gentium doctor* X

⁴ RO-AJ R. I. 96: *praedicator gentium et doctor intercede*

⁵ RO-AJ R. IX. 57: *Dominum*

Sancte¹ rex Ladislave,
succurre nobis, tuis² devotis³ famulis,
qui de tua semper⁴ sollemnitate
gaudemus⁵ exsultantes!⁶

Szent László király,
jőjj segítségére odaadó szolgálóidnak,
kik a te ünneped miatt mindenkor
ujjongva örvendezünk!

¹ RO-AJ R. IX. 57: *salve*

² TR-Itks 60: Ø

³ H-Bn 219: *devote* TR-Itks 68: Ø

⁴ RO-AJ R. IX. 57: Ø

⁵ RO-AJ R. I. 96, RO-BRbn I. F. 67, RO-Sb 595, RO-Sb 665, RO-Sb 759, MissGyer: *gaudeamus*

⁶ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-Bn 219, H-EG U₂ VI. 5, H-Sa Nr. 313, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 24, MissPaul 1514: Ø

Sancte rex Stephane,
succurre nobis, tuis devotis famulis,
qui de tua semper sollemnitate gaudemus!¹

Szent István király,
jőjj segítségére odaadó szolgálóidnak,
kik a te ünneped miatt mindenkor örvendezünk!

¹ H-Bn 94, H-Bn 215: *gaudeamus* H-Bn 216, H-Bn 218, SK-BRm EL 11: *gaudemus sollemnitate X*

Sancti et iusti, in¹ Domino gaudete,
vos elegit Deus² in hereditatem sibi!

Szentek és igazak, az Úrban örvendjete,
titeket választott az Isten örökségül magának!

¹ US-NYpm MS G.7: Ø

² A-GÖ 107 f. 278r: Ø H-Bn 219, RO-AJ R. I. 50 f. 280v, US-NYpm MS G.7: *Dominus*

Sancti Spiritus, Domine, corda nostra mundet
infusio, et sui roris intima
aspersione fecundet!

A Szentlélek ránk áradása tisztítsa meg, Urunk,
szívünket, és harmatja szívünk mélyéig hatolva
termékenyítse meg azt!

Sancti tui, Domine, benedicent te,¹
gloriam² regni tui dicent! (Ps 144,10.11)

A te szentjeid, Uram, áldjanak téged,
a te országod dicsőségét zengjék! (Zsolt 144,10.11)

¹ A-GÜ 1/43: Ø

² H-Bn Fol. lat. 3815, PL-CZ III-3, PL-GNd 150, MissPaul 1514: *te et gloriam*

Sancti tui, Domine, floreant, sicut liliam,
et¹ sicut odor balsami erunt ante te.²

A te szentjeid, Uram, virágoznak, miként a liliom,
és mint a balzsamillat, olyanok előtted.

¹ H-EG U₂ VI. 5: *sicut liliam et Ø*

² H-Bn 172b, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *ante te Ø*

Sancti tui, Domine,
nos ubique adiuvent,
et te semper propitium
nobis indignis efficiant.

A te szentjeid, Urunk,
mindenben segítenek minket,
és a te kegyelmedet
nekünk, méltatlanoknak mindenkor kiesdik.

Sanctissime¹ rex,² Stephane,
Hungarorum apostole,³
ave, doctor populorum⁴ Pannoniae,
tu pro nobis ora⁵ clementer ad Dominum!

Szent királyunk, István,
magyarok apostola,
üdvöz légy, Pannónia népeinek tanítója,
te könyörögj érettünk kegyesen az Úrhoz!

- ¹ MissQuin 1487, MissQuin 1499: *sancte*
² MissQuin 1499: \emptyset
³ HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6: *Hungarorum et apostole*
⁴ MissQuin 1487, MissQuin 1499: \emptyset
⁵ H-Bn Fol. lat. 3522: *intercede*

Sanctissimus Adalbertus
 est a Christo ter beatus,
 testem suae passionis
 et in omnis laesionis
 ipsum esse voluit.

Szent Adalbert,
 kit Krisztus háromszorosan is megáldott,
 őt akarta, hogy szenvedésének
 és embertelen kínzatásának
 tanúja legyen.

Sanctus martyr Demetrius,
 qui in carne existens
 plantavit ecclesiam
 Dei sanguine,
 suo modo coronatus
 est corona iustitiae.

Szent mártír, Demeter,
 ki e testben élvén
 az Isten egyházát
 vérével plántálta,
 elnyerte koszorúját,
 az igazság koszorúját.

Sanctus martyr Georgius
 spiritu operum¹
 iustorum plenus fuit,²
 quia gratiam
 singulis sanctorum
 divinitus collatam
 solus obtinebat.³

Szent György vértanú
 az igazak lelkiületével
 volt eltelve,
 mivel az isteni kegyelmet,
 mely a szenteket
 külön-külön eltöltötte,
 ő egymaga elnyerte.

- ¹ MissUlt 1480: *omnium*
² MissUlt 1480: *fuit plenus X*
³ MissUlt 1480: *obtinebat apud Deum*

Senex puerum portabat,¹
 puer autem² senem regebat.

Az agg a gyermeket tartotta,
 a gyermek pedig az aggot kormányozta.

- ¹ PL-GNd 150: *portabat puerum X*
² H-Bu A 115: \emptyset

Senex puerum portabat,
 puer autem senem regebat,
 quem virgo concepit,
 virgo peperit.¹

Az agg a gyermeket tartotta,
 a gyermek pedig az aggot kormányozta,
 akit szűz fogant,
 szűz szült.

- ¹ RO-AJ R. IX. 57: *permansit*

Serve bone¹ et fidelis,
 quia in pauca fuisti fidelis,
 supra multa te² constituam! (Mt 25,21)

Derék és hű szolgál,
 mivelhogy a kevésen hű voltál,
 sokat bízok rád! (Mt 25,21)

- ¹ PL-CZ III-3: *bono*
² H-EG U₂ VI. 5: *te multa X*

Serve bone et fidelis,
quia in¹ pauca fuisti fidelis,
supra multa te constituam,
intra in gaudium Domini tui! (Mt 25,21)

Derék és hű szolga,
mivelhogy a kevésen hű voltál,
sokat bízok rád,
menj be urad örömébe! (Mt 25,21)

¹ H-Bn 359: *super*

Sidus caeli fulgidum,
devotae plebis attende canticum,
ac promissa gaudia reposce,¹
sancta Barbara, prece pia.

Ragyogó mennyei csillag,
hű néped énekét fogadd,
s a megígért örömekeket esd ki nekünk,
szent Barbara, kegyes közbenjárásoddal!

¹ RO-Sb 665: *posce*

Sidus caeli praefulgidum,
laudis suscipe canticum,
tuae precis, Barbara,
iam effectum impetra.

Ragyogó mennyei csillag,
fogadd dicséretünk énekét,
közbenjárásodnak, Barbara,
legyen értünk foganatja!

Solve, iubente¹ Deo
terrarum, Petre, catenas,
qui² facis, ut pateant
caelestia regna³ beatis!

Oldd meg, Isten parancsára,
Péter, a földi kötelékeket,
aki megnyitod
a mennyországot a boldogoknak!

¹ SK-Sk Mus 1: Ø

² H-Bn 216: *quid*

³ H-Bn 222, SK-BRm EL 13, SK-Sk Mus 1: *regna caelestia X*

Sophia, mater sancta,
intercede pro nobis
miseris peccatoribus
ad Dominum Iesum Christum,
iram eius mitigando
vindicem.

Zsófia, szent anya,
járj közben értünk,
nyomorult bűnösökért
az Úr Jézus Krisztusnál,
bosszúálló haragját
engesztelvén!

Specie tua et pulchritudine tua
intende, prospere procede, et regna!
(Ps 44,5)

A te ékességgeddel és szépségeddel
indulj meg, szerencsével járj és országolj!
(Zsolt 44,5)

Spes datur¹ omni populo
Mariam mox invocare,
videnti hanc Elisabeth
humiliter visitare.

Remény adatik minden népnek,
hogy Máriát segítségül hívhatja,
midőn látják őt
alázattal látogatni Erzsébetet.

¹ TR-Itks 49: *dator*

Spiritus Domini replevit orbem terrarum,
et hoc, quod continet omnia,
scientiam habet vocis.¹ (Sap 1,7)

Az Úr lelke betölti a földkerekséget,
és ki mindeneket összetart,
annál van a szó értelme. (Bölcs 1,7)

¹ RO-AJ R. I. 50 f. 161^v: habet *habet* vocis

Spiritus eius ornavit caelos. (Jb 26,13)

Lehelete ékesítette fel az eget. (Jób 26,13)

Spiritus est Deus, et eos, qui adorant eum,
in spiritu et veritate oportet adorare. (Jn 4,24)

Az Isten Lélek, és akik őt imádják,
léleekben és igazságban kell őt imádniuk. (Jn 4,24)

Spiritus est, qui vivificat,
caro autem non prodest quicquam. (Jn 6,64)

A Lélek az, ami éltet,
a test nem használ semmit. (Jn 6,64)

Spiritus omnia scrutatur, etiam profunda Dei.
(1Kor 2,10)

A Lélek mindent kikutat, még az Isten mélységeit
is. (1Kor 2,10)

Spiritus Paraclitus, ille vos docebit omnia.
(Jn 14,26)

A Vigasztaló Lélek, az megtanít majd titeket min-
denre. (Jn 14,26)

Spiritus Sanctus docebit vos
quaecumque¹ dixero vobis. (Jn 14,26)

A Szentlélek eszetekbe juttat mindent,
amit mondtam nektek. (Jn 14,26)

¹ A-GÜ 1/29, H-Bn 218: vos *omnia* quaecumque

Spiritus Sanctus procedens
a throno apostolorum
pectora invisibili
hodie perlustravit potentia.

A Szentlélek
az apostolok trónusától kiáradva
a szíveket láthatatlan erejével
ma bevilágítja.

Spiritus Sanctus superveniet in te, Maria,
et virtus Altissimi obumbravit tibi.
(Lc 1,35)

A Szentlélek száll tereád, Mária,
és a Magasságbelinek ereje megárnnyékoz téged.
(Lk 1,35)

Sponsa veri Zachariae,
Elisabeth, hac in¹ die
nostrae laudis² harmoniae³
repraesentat⁴ Domino⁵

Igaz Zakariás jegyese,
Erzsébet, e napon
dicséretünk énekét
mutasd be az Úrnak!

¹ US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511: *in hac* X

² H-Bn 435, RO-AJ R. I. 23, SK-Sk Mus 1: *laudes*

³ A-GÖ 107, A-GÖ 234, H-EG U₂ VI. 5, PL-CZ III-3, MissPaul 1514: *harmoniam* US-NYpm MS G.7, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514, MissZag 1511: *harmonias* RO-AJ R. I. 24: *harmonia*

⁴ H-Bn 172b: *repraesentat*

⁵ RO-AJ R. I. 24: *Domine*

Sprevit torum coniugalem,
 intrat chorum virginalem
 confessor Christi, Emericus,
 Stephani regis unicus,
 inter choros angelorum
 fert coronam¹ confessorum,
 oret pro nobis in caelis,²
 cuius nos festa veneramur in terris!

Lenézte a hitves-ágyat,
 belépett a szüzek seregébe,
 Krisztus hitvallója, Imre,
 István királynak egyetlen fia,
 az angyalok karában
 a hitvallók koronáját viseli,
 ő könyörögjön értünk a mennyben,
 kinek ünnepét megüljük a földön!

¹ MissStrig 1514: *corona*

² H-Bn Fol. lat. 3815, US-NYpm MS G.7, MissQuin 1487, MissQuin 1499, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: *in caelis* Ø

Stabunt iusti in magna constantia adversus eos,
 qui se angustiaverunt. (Sap 5,1)

Az igazak nagy bátorsággal állnak azok ellenében,
 akik sanyargatták őket. (Bölcs 5,1)

Stabunt iusti in magna constantia adversus eos,
 qui se angustiaverunt,
 et qui¹ abstulerunt labores eorum.
 (Sap 5,1)

Az igazak nagy bátorsággal állnak azok ellenében,
 akik sanyargatták őket,
 és hiábavalónak gondolták fáradságukat.
 (Bölcs 5,1)

¹ RO-AJ R. I. 23: Ø

Stella novae claritatis
 caelestis apparuit,
 cuius partus castitatis
 tribus donis claruit:
 auro rex, thus deitati,
 mors in myrrha latuit.

Szokatlan fényességű csillag
 jelent meg az égen,
 kinek tiszta születését
 három ajándék tisztelte meg:
 arany a királynak, tömjén az Istennek,
 a mirrhában a halál rejtőzik.

Stirps Iesse virgam produxit¹ et² floruit,
 et super hunc florem requiescit³ Spiritus almus.

Jessze ága bimbót hozott és kivirágzott,
 és erre a virágra leszállt a tápláló Szentlélek.

¹ H-Bn Fol. lat. 3815, SK-Sk Mus 1: *protulit*

² H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, SK-Sk Mus 1: *quae*

³ H-Bn Fol. lat. 3522: *requievit*

Subveni, mater pia,
 ora Dominum,¹ Filium tuum pro populo tuo,²
 ex te enim nasci nobis³ dignatus⁴ est!

Jöjj segítségünkre, kegyes anya,
 kérd Urunkat, Fiadat népedért,
 mert tőled méltóztatott megszületni!

¹ RO-AJ R. IX. 57: Ø

² H-Kf Ms. 302: *pro ovibus suis* H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bu A 114, H-Efkö I. 1b, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, CantCsik: *suo*

³ H-Bn 359, RO-AJ R. IX. 57, TR-Itks 60, US-NYpm MS G.7, CantCsik, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: Ø MissZag 1511: *nobis nasci* X

⁴ HR-Zk 355: *tuo et pro suo grege mori dignatus* PL-GNd 150: *tuo qui pro nobis mori dignatus*

Surgens Iesus, Dominus¹ noster,²
stans³ in medio discipulorum,⁴ dixit:⁵
Pax⁶ vobis! (Jo 20,19)

Urunk, Jézus felemelkedett,
megállt a tanítványai között, és azt mondta:
Békesség nektek! (Jn 20,19)

¹ H-Bn 218 f. 127^v, SK-BRm EL 11 f. 117^v: *Dominus Iesus X*

² H-Bn 92 f. 116^r: Ø

³ H-Bn 218 f. 139^r: *surgens Dominus noster Iesus stans X H-EG U₂ VI. 5: noster et stans MissQuin 1487, MissQuin 1499: Ø*

⁴ HR-Zu MR 133: *medio suorum discipulorum*

⁵ A-Su M.III.23, H-Bn 92 f. 120^r, H-Bn 216, H-Bn 219, H-Bn 222 f. 78^v, H-EG U₂ VI. 5, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 26, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 23, US-NYpm MS G.7, MissGyer, MissHel, MissStrig 1484, MissUlt 1480, MissZag 1511: *discipulorum suorum dixit H-Bn Fol. lat. 3522, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: discipulorum suorum et dixit H-Bn Fol. lat. 3815: discipulorum et dixit*

⁶ H-Efkö I. 20: Ø SK-BRm EL 11 f. 128^r: *discipulorum suorum et dixit eis pax*

Surrexit Christus,
et illuxit populo suo,
quem¹ redemit² sanguine³ suo.

Feltámadt Krisztus,
és világosságot hozott népének,
melyet megváltott vérével.

¹ A-GÜ 1/29, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Zk 355, GradCsik: *illuxit nobis quem*

² PL-GNd 150: *redimit*

³ H-Bn 95: *redemit in sanguine H-Bn 318, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50: redemit ipse sanguine H-Bn 334: redemit ipse in sanguine*

Surrexit Christus,
qui creavit omnia,
et misertus est humano generi.

Feltámadt Krisztus,
ki a mindenséget teremtette,
és megkönyörült az emberi nemen.

Surrexit Dominus¹ de sepulchro,
qui pro nobis pendit in ligno.

Feltámadt az Úr a sírból,
aki értünk függött a keresztfán.

¹ A-GÜ 1/43, H-Bn 395, HR-Za III.d.23 f. 128^v, HR-Zu MR 6, HR-Zu MR 13 f. 122^r, HR-Zu MR 26 f. 107^r, HR-Zu MR 62 f. 90^r, HR-Zu MR 73 f. 85^v, HR-Zu MR 133 f. 104^r, HR-Zu MR 168 f. 132^v, HR-Zu MR 170 f. 99^r, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 24, RO-AJ R. IX. 57, RO-Sb 595 f. 101^v, MissUlt 1480, MissZag 1511 f. 104^r: *Altissimus*

Surrexit Dominus,
et occurrens mulieribus ait:
Avete!
Tunc accesserunt, et tenuerunt pedes eius.
(Mt 28,9)

Feltámadt az Úr,
és a hozzá szaladó asszonyokhoz így szólt:
Üdv nektek!
Ők pedig odamentek hozzá, és átkarolták a lábát.
(Mt 28,9)

Surrexit Dominus vere,
et apparuit Petro!¹ (Lc 24,34)

Valóban feltámadt az Úr,
és megjelent Péternek! (Lk 24,34)

¹ H-Bn 222, H-Efkö I. 20: *apparuit Simoni Petro*

Surrexit pastor bonus,
qui posuit animam suam
pro ovibus suis.

Feltámadt a jó pásztor,
ki életét adta
juhaiért.

Surrexit pastor bonus,
 qui posuit animam suam
 pro¹ ovibus² suis,
 et pro³ suo grege⁴
 mori dignatus est.⁵

Feltámadt a jó pásztor,
 ki életét adta
 juhaiért,
 és nyájáért
 meghalni méltóztatott.

¹ H-Efkö I. 20 f. 127r: suam et pro

² H-Bu A 114 f. I/38r: amicis

³ H-Bn 92: Ø

⁴ H-Bn 218, RO-AJ R. II. 134: grege suo X

⁵ H-Bn 222, PL-CZ III-3 f. 334v: es

*Ad cenam hodie,
 invitati, surgite,
 Agni paschalis occisi
 postes de sanguine
 propter angelum
 signantem, qui,
 Israelitas transiens,
 percussit Aegyptios!
 Superato¹ iam
 surrexit
 mortis imperio
 Messias, leo
 fortissimus
 piis humeris importans,
 quod perierat, sicut
 pastor bonus. Qui
 potestate
 divina posuit,
 quamdiu voluit,
 moriens
 animam suam, pro
 originali macula
 morte deditis
 et paenitus serpentino
 morsu prostratis,
 nisi succurreret,
 ovibus suis.
 Archimandrita, qui
 pro suo
 benignitatis
 piae studio,
 Patre Deo non parcente
 suo Filio,
 nullo nos
 praecedente merito, gregi,
 nobis in
 exemplo mori dignatus est.*

*Ma ide gyűljetek,
 meghívott vendégek,
 a megölt húsvéti bárány vacsorájára,
 mert vérvével
 az angyal
 megjelölte az ajtófélfákat, ki
 az izraelitákat megkímélve
 lesújtott az egyiptomiakra.
 Felülkerekedve
 föltámadt
 a halál hatalmán
 a Messiás, az erős
 oroszlán,
 jóságos vállaira vette azt,
 ami elveszett, mint
 jó pásztor. Aki
 isteni
 hatalmával letette,
 amikor akarta,
 meghalván,
 az ő lelkét, azokért,
 akik az áteredő bűn miatt
 a haláléi voltak,
 és a kígyó harapásától megsebezve
 tehetetlenül heverték volna,
 ha ő nem jön segítségükre,
 juhaiért.
 Főpap ő, aki
 az ő
 kegyes
 jóságát mindvégig megőrizve,
 mivel az Atyaisten nem kímélte
 tulajdon Fiát sem,
 bár mindenestül
 érdemtelenek voltunk rá, nyájának
 példát adván értünk
 meghalni méltóztatott.*

¹ Imperator

Surrexit pastor bonus,
qui pro suo grege
mori dignatus est.

Feltámadt a jó pásztor,
ki nyájáért
meghalni méltóztatott.

Suscipe verbum,
virgo Maria,
quod tibi a Domino
per angelum transmissum est,
concipies per aurem,
Deum paries et hominem,
ut benedicta dicaris
inter omnes mulieres!

Fogadd az Igét,
Szűz Mária,
mely neked az Úrtól
angyal által küldetett,
fogansz füled által,
Istent szülsz és embert,
hogy áldottnak mondass
minden asszonyok között!

Tanto tempore vobiscum sum,
et non cognovistis me?
Philippe, qui videt me, videt et Patrem meum.¹
(Jo 14,9)

Annyi idő óta veletek vagyok,
és nem ismertek engem?
Fülöp, aki engem lát, látja az én Atyámat is.
(Jn 14,9)

¹ H-Bn 334: Ø

Te decet hymnus,¹ Deus, in Sion,
et tibi reddetur votum in Ierusalem.
V2)² Replebimur in bonis domus tuae,
sanctum est³ templum tuum,
mirabile in aequitate! (Ps 64,2.5–6)

Téged illet a himnusz, Isten, a Sionon,
és neked adassék meg a fogadalom Jeruzsálemben.
Betelünk a te házad javaival,
szentséges a te templomod,
csodálatos igazságban! (Ps 64,2.5–6)

¹ RO-AJ R. I. 23: Ø

² H-Bn 318, H-Bn 395, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, H-Efkö I. 1a, HR-Zk 355, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 24 f. 104^v, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 49, TR-Itks 60, TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7, GradCsik, MissStrig 1484, MissStrig 1498, MissStrig 1500, MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: V2) Ø

³ A-GÜ 1/29: Ø SK-BRm EL 13: *in*

Te gloriosus apostolorum chorus laudat,
Domine.¹

Téged az apostolok dicsőséges kara dicsér,
Uram.

¹ H-Bn 216, CantCsik: laudat *exercitus* Domine

Te martyrurum candidatus laudat¹ exercitus,²
Domine.³

Téged a mártíroknak fényes serege dicsér,
Uram.

¹ H-Bn 172b: *laudant* RO-Sb 665: *gaudet* MissHel f. 213^v, MissStrig 1514: *laudat*

² H-Bn 91, H-Bn 216: Ø

³ PL-GNd 150: *angelorum*

Timebunt gentes nomen tuum, Domine,
et omnes reges terrae gloriam tuam.
(Ps 101,16)

Félik majd a pogányok a te nevedet, Uram,
és a föld minden királya a te dicsőségedet.
(Zsolt 101,16)

Tradiderunt corpora sua
propter Deum ad supplicia,
ideo¹ coronantur,
et accipiunt palmam.

Átadták testüket
az Úrnak áldozatul,
így nyerik el koszorújukat,
és kapják meg a diadal pálmáját.

¹ H-Bn 218, SK-BRm EL 11: *supplicia et ideo* PL-GNd 150: *iam*

Transit ad aethera
virgo puerpera,
virgula Iesse,
non sine corpore,
sed sine tempore
tendit adesse,
mater honoris,
virgo pudoris,
iam caput effert,
serta rosarum
candidularum¹
florida praefert.²

Az égbe költözik
a szűz anya,
Jessze ága,
nem test nélkül,
de örökre
ott időzik,
a tiszteletre méltó anya,
szemérmes szűz,
fejét magasra emeli,
rajta rózsakoszorú,
fehér
rózsából.

¹ H-Efkö I. 1b: *candiduarum*

² HR-Za III.d.182: *perfert*

Tres mirandae propagines
ex una vite generantur,
de quibus sex homines
et Dei Filius procreantur:
hae sunt sanctae Annae tres puellae,
omnes dignae maris stellae.

Három csodás hajtás nő
ugyanazon a szőlőtőn,
belőlük hat ember
és az Isten Fia:
ők szent Anna három leánya,
mind a tenger szépséges csillagai.

Tribus miraculis ornatum diem sanctum colimus.
Hodie stella magos duxit ad praeseptium.
Hodie vinum ex aqua factum est ad nuptias.
Hodie a Iohanne Christus baptizari voluit,
ut salvaret nos.

Három csodával ékes ünnepet ünneplünk.
Ma a csillag a bölcseket a jászolhoz vezérelte.
Ma lett borrá a víz a nász alkalmával.
Ma engedte magát Krisztus János által bemeztetni,
hogy minket megváltson.

Tu es pastor ovium,
princeps apostolorum,
tibi tradidit Deus
claves regni caelorum. (Mt 16,19)

Te vagy a nyáj pásztora,
az apostolok fejedelme,
neked adta Isten
a mennyek országa kulcsait. (Mt 16,19)

Tu es Petrus,
et super hanc petram aedificabo ecclesiam¹ meam!²
V2)³ Beatus es, Simon Petre,⁴
quia caro et sanguis non revelavit tibi,
sed Pater meus, qui est in caelis!⁵
(Mt 16,18.17)

Te Péter vagy,
és erre a kősziklára fogom építeni egyházamat!
Boldog vagy, Simon Péter,
mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked,
hanem az én Atyám, aki a mennyekben van!
(Mt 16,18.17)

¹ H-Bn 218: Ø

² H-Bn 94: *mea*

³ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 334, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 114, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 106, HR-Za III.d.182, HR-Zu MR 6, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, TR-Itks 68: V2) Ø

⁴ H-Bn 222: *Petrus* H-EG U₂ VI. 5, PL-CZ III-3, RO-AJ R. I. 24, MissPaul 1514: Simon *Bar Iona* SK-BRm EL 13: *Petro*

⁵ H-Bn 222, H-Bn 359: *in caelis est X*

Tu es sacerdos in aeternum,
secundum ordinem Melchisedech. (Ps 109,4)

Pap vagy te mindörökké,
Melkizedek rendje szerint. (Zsolt 109,4)

Tu es vas electionis,
beate Paule,
intercede pro nobis Deum!

Te vagy a választott edény,
boldogságos Pál,
járj közben érettünk Istennél!

Tu es vas electionis,
sancte Paule apostole,
gentium¹ doctor,
pro omnibus nobis²
ora ad³ Deum,⁴
qui te elegit!

Te vagy a választott edény,
szent Pál apostol,
pogányok tanítója,
mindnyájunkért
könyörögj az Istenhez,
ki téged kiválasztott!

¹ SK-BRm EL 11: apostole *praedicator gentium*

² A-GÖ 234: *nobis omnibus* X H-Bn 222, H-Efkö I. 20, HR-Zu MR 6, SK-BRm EL 13: *pro omnibus nobis* Ø

³ H-Bn 218, H-Efkö I. 3a, HR-Zk 355, RO-AJ R. I. 1, RO-AJ R. I. 23, SK-BRm EL 11: Ø H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: ora *pro nobis* ad

⁴ HR-Zu MR 6: ora *pro nobis* Deum SK-Sk Mus 1: *eum*

Tu es vas electionis,
sancte Paule apostole,
ora pro nobis!

Te vagy a választott edény,
szent Pál apostol,
könyörögj érettünk!

Tu es vas electionis,
sancte Paule apostole,
praedicator veritatis
in universo mundo,
intercede pro nobis ad Deum,
qui te elegit!

Te vagy a választott edény,
szent Pál apostol,
az igazság hirdetője
az egész világon,
járj közben érettünk Istennél,
ki téged kiválasztott!

Tu es vas electionis,
sancte Paule apostole,
praedicator veritatis,¹
et gentium doctor,
ora pro nobis ad Deum,²
qui te elegit!³

Te vagy a választott edény,
szent Pál apostol,
az igazság hirdetője
és a pogányok tanítója,
könyörögj érettünk Istennél,
ki téged kiválasztott!

¹ HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 170: *praedicator veritatis* Ø

² HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 133, HR-Zu MR 168, HR-Zu MR 170: *Dominum*

³ HR-Zu MR 13: *elegit te X*

Tu, puer,
 propheta¹ Altissimi vocaberis,
 praeibis ante² Dominum parare³ vias eius.
 V2)⁴ Ipse praeibit ante illum in spiritu et virtute
 Eliae, parare Domino plebem perfectam.
 (Lc 1,76.17)

Te, gyermek,
 a Magasságbeli prófétájának fogsz hívatni,
 az Úr előtt mégy, elkészíteni az ő útjait.
 Előtte fog járni Illés szellemével és erejével,
 az Úrnak alkalmas népet készítendő.
 (Lk 1,76.17)

¹ H-Bn 214: *prophetae*

² H-Bn 94, RO-AJ R. I. 23: *praeibis enim ante*

³ H-Bn 215, H-Bn Fol. lat. 3522, RO-AJ R. I. 23: *ante faciem Domini parare*

⁴ A-GÜ 1/29, H-Bn 91, H-Bn 95, H-Bn 215, H-Bn 334, H-Bn Fol. lat. 3522, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu Cod. lat. 106, H-Efkö I. 3a, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 23, SK-BRsa 67: V2) Ø

Tu¹ virtutum tumba,
 sine² felle columba,
 generosa³ Dorothea,
 nos tuere, ne rumphaea⁴
 daemonis⁵ succidant,⁶
 nec tartara⁷ collidat!⁸

Te, erények nyughelye,
 szelíd galamb,
 nagylelkű Dorottya,
 védelmezz minket, nehogy
 az ördög hajítódárdái eltaláljanak,
 és a pokolba taszítsanak!

¹ MissQuin 1487, MissQuin 1499: Ø

² RO-AJ R. I. 23: *tumba tu sine*

³ PL-GNd 150: *gloriosa*

⁴ HR-Zu MR 6, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *romphaea*

⁵ HR-Zu MR 6: *daemonum*

⁶ HR-Zu MR 6, MissZag 1511: *suffocet* HR-Zu MR 170, RO-AJ R. I. 23, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *succidat* PL-GNd 150: Ø

⁷ H-Efkö I. 1b, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *tartaro* RO-AJ R. I. 23: *succidant nectare*

⁸ HR-Zu MR 6, MissZag 1511: *collidant*

Tumba sancti Nicolai
 sacrum resudat oleum,¹
 quod² aegros³ sanat.

Szent Miklós sírja
 szent olajat áraszt magából,
 mely a betegeket meggyógyítja.

¹ H-Bn 91: *resudat semper oleum*

² TR-Itks 68: *et*

³ H-Bn 92: *quod omnis aegros*

Ursula, sponsa egregia,¹
 ora caelestem Filium,
 ut nobis auxilium
 in caeli det curia
 per aeterna saecula!

Orsolya, kiváló jegyes,
 kérd az égi Fiút,
 hogy nekünk segítséget nyújtson
 mennyei udvarából
 mindörökkön örökké!

¹ H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *sponsa Christi egregia*

Usquemodo non petistis quicquam¹ in nomine
 meo,² petite, et accipietis! (Jo 16,24)

Mindeddig nem kértetek semmit az én nevében,
 kérjétek, és megkapjátok! (Jn 16,24)

¹ PL-GNd 150: Ø

² H-Bn 92, H-Bn 395: *in nomine meo* Ø

Ut facta est vox salutationis tuae in auribus meis,
exsultavit in gaudio infans in utero meo. (Lc 1,44)

Amint fülembé hangzott köszöntésed szava,
örömtől repesett a magzat a méhében. (Lk 1,44)

Ut rosa prae¹ spina²
praefulget,³ sic, Catherina,
inter virgineas
caeli matrona, choreas!⁴

Miként rózsza a tövisék közül
kiragyog, úgy ragyogsz, Katalin,
az égiek szűzi karában
matrónaként!

¹ CantCsik: *inter*

² CantCsik: *spinas*

³ RO-AJ R. I. 96: *refulget* CantCsik: *fulget*

⁴ H-Efkö I. 3a: *virgineas duces patrona cateroas*

Vado ad eum, qui me misit,¹
et nemo ex vobis interrogat² me³:
Quo vadis? (Jo 16,5)

Elmegyek ahhoz, aki engem küldött,
és senki közületek nem kérdez engem:
Hová mégy? (Jn 16,5)

¹ A-Su M.III.23, H-Bn 92, HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 13, HR-Zu MR 62, HR-Zu MR 73, HR-Zu MR 168, PL-CZ III-3, MissZag 1511: *misit me X*

² A-GÜ 1/43, H-Bn 95, HR-Zu MR 26, MissStrig 1484: *interroget* H-Bn 222: *vobis quis interrogat*

³ MissQuin 1499: *me interrogat X*

Vado ad eum, qui misit me,
sed quia haec locutus sum vobis
tristitia implevit cor vestrum. (Jo 16,5.6)

Elmegyek ahhoz, aki engem küldött,
de mivel ezeket mondtam nektek,
szomorúság töltötte be szíveteket. (Jn 16,5.6)

Veni, Domine,
et noli tardare,
relaxa facinora
plebis¹ tuae!²

Jöjj el, Uram,
és ne késlekedjél,
tedd jóvá
népednek gonosztetteit!

¹ A-GÜ 1/29, H-Bn 92, H-Bn 94, H-Bn 214, H-EG U₂ VI. 5, HR-Zk 355, PL-GNd 150, SK-BRm EC Lad. 3: *plebi*

² A-GÜ 1/29, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Zk 355, GradCsik, MissUlt 1480: *tuae Israel*

Veni, electa mea,
et ponam in te¹ thronum meum,²
quia concupivit rex speciem tuam!

Jöjj, választottam,
hadd ültesselek trónomra,
mert megkívánta a király a te szépségedet!

¹ H-Bn 172b, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13: *in te ponam X* H-Bn 318, H-Es 2-36-4/7875, H-Efkö I. 1b, HR-Za III.d.204, HR-Zu MR 6: *te in X*

² US-NYpm MS G.7: Ø

Veni in adiutorium, sancte Elia, populo Dei,
qui in curru igneo translatus ad aethera,
et in amoena paradisi gaudia supplices tuos
collige!

Jöjj segítségére, szent Illés, az Isten népének,
ki tüzes szekérben ragadtattál az égbe,
és híveidet vezesd el a mennyei paradicsom örö-
mébe!

Veni, regina nostra,
veni, domina,
in hortum odoris
super omnia aromata!

Jöjj, királynénk,
jöjj, úrnő,
kertedbe,
mely minden fűszernél illatosabb!

Veni, Sancte Spiritus,
reple tuorum corda¹ fidelium,
et tui amoris in eis²
ignem accende!³

Jöjj el, Szentlélek,
töltsd be híveidnek lelkét,
és szerelmednek tüzét őbennük
gyújtsd fel!

¹ H-Bn 218 f. 149: Ø

² H-Bn 214 f. 252: *in eis* Ø

³ PL-CZ III-3 f. 292v: *accede*

Veni, Sancte Spiritus,
reple tuorum corda fidelium,
et tui amoris in eis
ignem accende,
qui per divinitatem linguarum cunctarum
gentes in unitatem fidei congregasti!

Jöjj el, Szentlélek,
töltsd be híveidnek lelkét,
és szerelmednek tüzét őbennük
gyújtsd fel,
ki a különböző nyelvek ajándéka által
a népeket a hit egységében összegyűjtötte!

Veni, sapientia,
rex et regalis pietas,
tu, semper vicens unitas,
novitas nos nova replens gratia!

Jöjj, bölcsesség,
fejedelem és királyi erény,
te, örök egység,
örök újság, tölts el minket új kegyelemmel!

Venite ad me omnes,
qui laboratis, et onerati estis,
et ego reficiam vos! (Mt 11,28)

Jöjjetek hozzám mindnyájan,
kik elfáradtatok és meg vagytok terhelve,
és én felüdítelek titeket! (Mt 11,28)

Venite, exsulemus¹ Domino,
iubilemus Deo, salutari nostro!
V2)² Praeoccupemus faciem eius³ in confessione,
et in psalmis⁴ iubilemus ei! (Ps 94,1–2)

Jöjjetek, örvendezzünk az Úrnak,
vigadjunk Istenünknek, a mi szabadítónknak!
Járuljunk orcája elé hálaadással,
és zsoltárokkal ujjongjunk néki! (Zsolt 94,1–2)

¹ HR-Zu MR 133: *venite et exsulemus*

² A-GÜ 1/29, H-Bn 318, H-Bn Fol. lat. 3815, H-Bn Ms. Mus 7240, H-Bu A 115, H-Bu Cod. lat. 123, HR-Zk 355, PL-GNd 150, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, RO-AJ R. IX. 57, SK-BRsa 67, GradCsik: V2) Ø

³ RO-AJ R. I. 96: *Domini*

⁴ H-Bn 359: *confessione in psalmis*

Verba mea auribus percipe, Domine,
intellige clamorem meum! (Ps 5,2)

Halljad meg, Uram, szavaimat,
értsd meg az én kiáltásomat! (Zsolt 5,2)

Verbo Domini caeli¹ firmati sunt,
et² spiritu oris eius omnes³ virtus eorum.
(Ps 32,6)

Az Úr igéje által lettek az egek,
és szájának lehelete által azoknak minden ékessége.
(Zsolt 32,6)

- ¹ H-Bn 92: *caeli Domini X*
² H-Bn 92: \emptyset
³ H-Bn 92, RO-AJ R. I. 23: *omnis*

Video caelos apertos,
 et Iesum stantem a dextris virtutis Dei!¹
 (Ac 7,55)

Látom a megnyílt egeket,
 és Jézust állni az Isten erejének jobbján!
 (Apcsel 7,55)

- ¹ H-Bn 219: *eius*

Vidimus stellam eius in oriente,¹
 et venimus cum muneribus,² adorare³ Dominum.⁴
 (Mt 2,2)

Láttuk az ő csillagát napkeleten,
 és eljöttünk adományokkal imádni az Urat.
 (Mt 2,2)

- ¹ RO-AJ R. I. 24 f. 6v: *in oriente* \emptyset
² MissQuin 1499: *cum muneribus* \emptyset
³ HR-Zu MR 168: *adorare cum muneribus X*
⁴ H-Bn 318, H-EG U₂ VI. 5, RO-AJ R. I. 25, RO-AJ R. I. 50, CantCsik: *eum*

Vincenti dabo manna absconditum
 et nomen novum. (Ap 2,17)

A győztesnek elrejtett mannát adok
 és új nevet. (Jel 2,17)

Vir Domini, Benedictus,
 spiritu omnium iustorum plenus fuit.

Az Úr embere, Benedek,
 teljes volt az igazak lelkével.

Virga lesse floruit,
 Virgo¹ Deum et hominem genuit,²
 pacem Deus³ reddidit,⁴
 in se⁵ reconcilians⁶ ima summis.⁷

Jessze vesszeje kihajtott,
 a Szűz Istent és embert szült,
 a békét Isten visszaadta,
 önmagában engesztelve ki az eget a földdel.

- ¹ HR-Zu MR 46: *floruit in qua flos apparuit virgo*
² PL-GNd 150: *Virgo Deum et hominem genuit* \emptyset
³ H-Bn 220, H-Efkö I. 1b, H-Sa Nr. 313, RO-AJ R. II. 134, SK-BRm EC Lad. 3 in marg., TR-Itks 68, US-NYpm MS G.7 f. 282v: *terris*
⁴ H-Bn 172b: *reddit* H-Bn Fol. lat. 3522: *reddidit Deus X*
⁵ HR-Za III.d.23, HR-Zu MR 26: *in se* \emptyset
⁶ H-Bn 216: *reconcilia* PL-GNd 150: *reconciliantibus*
⁷ H-Efkö I. 1b, H-Efkö I. 20, RO-AJ R. II. 134: *sumus*

Virgo Dei, Catherina,
 precibus venerandis
 nobis posce Deum
 pro criminibus miserandis!

Istennek szüze, Katalin,
 tiszteletre méltó kéréssel
 kérjed értünk az Istent,
 könyörüljön vétkeinken!

Virgo Iohannes
 a Domino est praelectus,
 et inter ceteros magis dilectus.

Jánost, a szüzet
 az Úr választotta,
 és mindenki másnál inkább kedvelte őt.

Viri Galilaei, quid admiramini, aspicientes in caelum? (Ac 1,11)	Galileai férfiak, mit néztek csodálkozva az égre? (ApCsel 1,11)
---	--

Viri Galilaei, quid admiramini, aspicientes in caelum? Sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in caelum. (Ac 1,11)	Galileai férfiak, mit néztek csodálkozva az égre? Úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a menny- be ment. (ApCsel 1,11)
--	---

Vitam petiit a te, tribuisti ei, Domine. (Ps 20,5)	Életet kért tőled, és megadtad neki, Uram. (Zsolt 20,5)
---	--

Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis, ego autem in medio vestrum sum ¹ sicut qui ministrat. (Lc 22,28.27)	Ti vagytok, akik kitartottatok velem kísértéseimben, én mégis úgy vagyok köztetek, mint aki szolgál. (Lk, 22,28.27)
--	--

¹ H-Bn 91: Ø

Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis, et ego vobis dispono regnum, ut sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus Israel. (Lc 22,28–29)	Ti vagytok, akik kitartottatok velem kísértéseimben, ezért adom át nektek az országot, hogy trónon ülve ítélkezzetek Izrael tizenkét törzse fölött. (Lk, 22,28–29)
--	--

Vox exultationis et salutis in tabernaculis iustorum. (Ps 117,15)	A vigasságnak és üdvösségnek szava az igazaknak sátraiban. (Zsolt 117,15)
--	--

Vox exultationis et salutis <i>in taberna, caelorum curia, aeterna pax et concordia, ibi nulla est tristitia dies una super milia, talía gaudia dantur</i> in tabernaculis iustorum. (Ps 117,15)	A vigasságnak és üdvösségnek szava <i>hangzik az égi sátorházban, a mennyei udvarban, örök ott a béke és az egyetértés, nincsen ott semmi bánat, egy nap olyan, mint ezer, ilyen nagy az öröm</i> az igazaknak sátraiban. (Zsolt 117,15)
--	--

Vox sancti Bartholomaei, quasi ¹ tuba, vehemens est, ambulant ² cum eo angeli Dei.	Szent Bertalan hangja, miként a trombitáé, erős, vele járnak az Isten angyalai.
---	--

¹ H-Efkö I. 20: *qui*

² H-Bn 172b: *ambulabunt* H-Bn 222, H-Efkö I. 20, SK-BRm EL 13, TR-Itks 68, MissQuin 1487, MissQuin 1499: *ambulabant*

Vox turturis audita est in terra,
ficus¹ protulit grossos suos. (Cn 2,12)

Gerlice hangja hallatszik a földön,
színesedik a füge első termése. (Én 2,12)

¹ MissStrig 1511, MissStrig 1513, MissStrig 1514: terra *nostra* ficus

Dallamtár

Régi stílusú tételek

1

Al-le - lu - ia. V) Iu - stus, ut
 pal - ma, flo - re - bit, sic - ut ce -
 - drus mul-ti - pli- ca - bi - tur.

1.1

Al-le - lu - ia. V) Mo - di - cum,
 et non vi - de - bi - tis me, i - te - rum mo -
 - di - cum, et vi - de - bi - tis me.

1.2

Al-le - lu - ia. V) Va - do ad
 e - um, qui me mi - sit, et ne - mo ex vo -
 - bis in - ter - ro - gat me: Quo va - dis?

1.3

Al-le - lu - ia. V) Us-que-mo-do
 non pe - ti - stis quic-quam in no - mi - ne me -
 - o, pe - ti - te, et ac - ci - pi - e - tis!

1.4

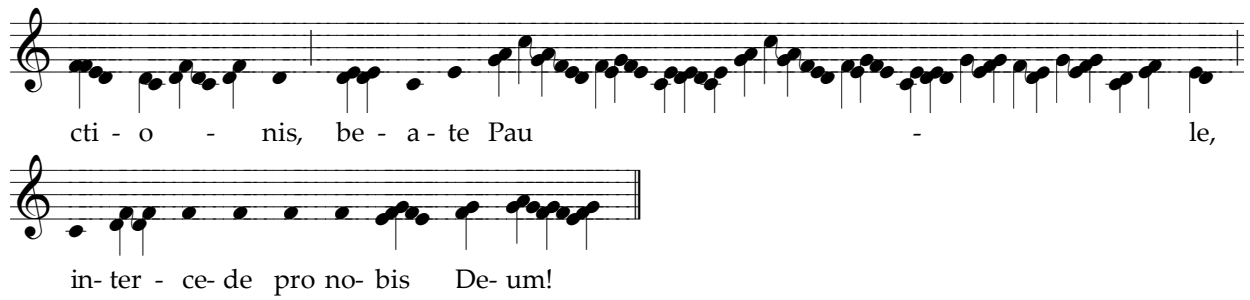
Al-le - lu - ia. V) Dum com-ple-ren-
 tur di - es Pen - te - co - stes, e - rant o -
 - mnes pa - ri - ter di - sci - pu - li.

1.5

Al-le - lu - ia. V) Di - le - xit
 An-dre - am Do - mi - nus, in o - do -
 - rem su - a - vi - ta - tis.

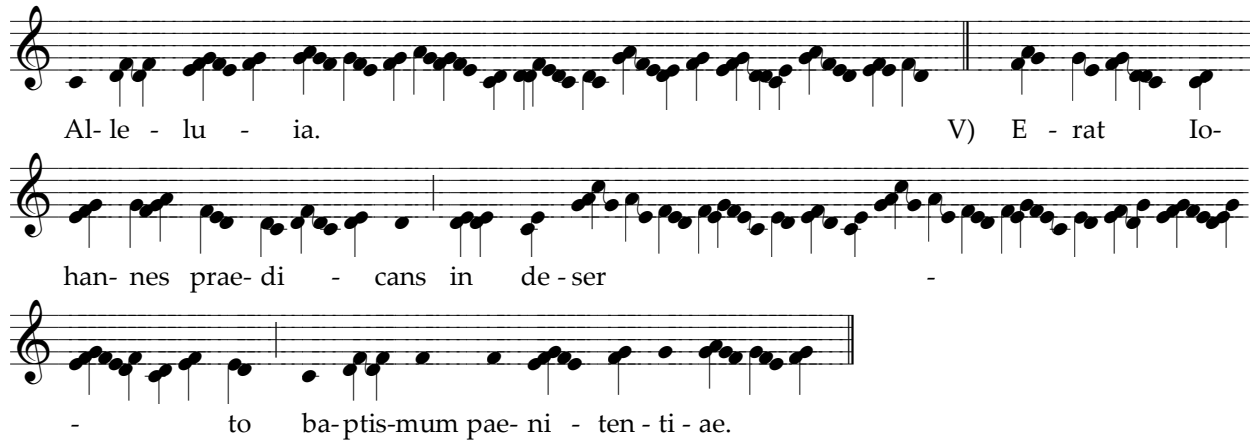
1.6

Al - le - lu - ia. V) Tu es vas e - le -

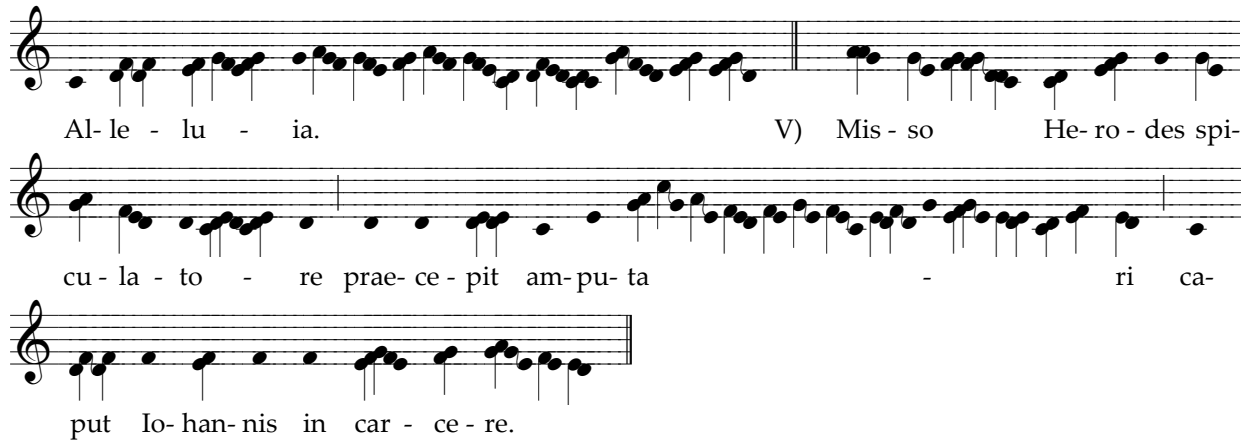
cti - o - nis, be - a - te Pau - le,
in - ter - ce - de pro no - bis De - um!

1.7

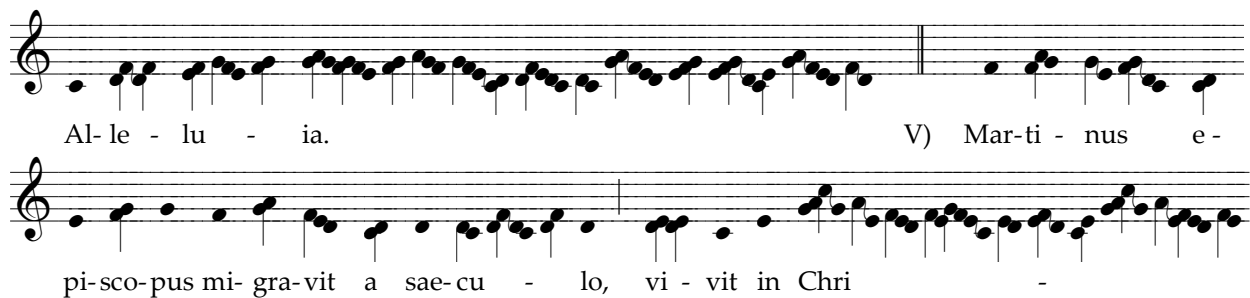
Al - le - lu - ia. V) E - rat Io -
han - nes prae - di - cans in de - ser -
to ba - ptis - mum pae - ni - ten - ti - ae.

1.8

Al - le - lu - ia. V) Mis - so He - ro - des spi -
cu - la - to - re prae - ce - pit am - pu - ta - ri ca -
put Io - han - nis in car - ce - re.

1.9

Al - le - lu - ia. V) Mar - ti - nus e -
pi - sco - pus mi - gra - vit a sae - cu - lo, vi - vit in Chri -

- sto gem-ma sa-cer - do - tum.

1.10

Al- le - lu - ia.

V) Sur-re - xit Do-mi-

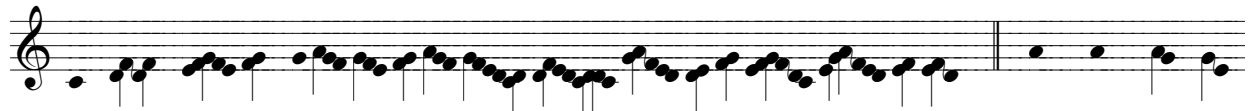

nus de se - pul - chro, qui pro no -

bis pe-pen- dit in li - gno.

1.11

Al- le - lu - ia.

V) O, quam bo-nus

et su-a-vis est, Do-mi - ne, Spi-ri - tus

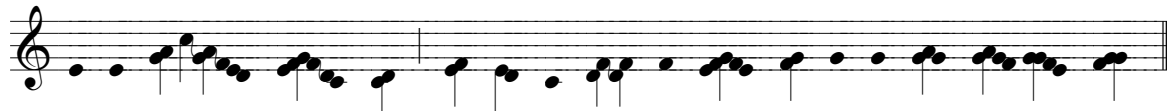
tu - us in no - bis!

1.12

Al- le - lu - ia.

V) O - por-te-bat pa - ti Chri - stum, et re-sur - ge-

re a mor - tu - is, et i - ta in - tra-re in glo-ri - am su - am.

1.13

Al- le - lu - ia.

V) Ve - ni - te ad me o - mnes, qui la - bo - ra -

tis, et o - ne - ra - ti e - stis, et e - go re - fi - ci - am vos!

1.14

Al - le - lu - ia. V) Cra - sti - na di - e de - le - bi - tur in - i - qui - tas
ter - rae, et re - gna - bit su - per nos Sal - va - tor mun - di.

1.15

Al - le - lu - ia. V) Se - nex pu - e - rum por - ta - bat, pu - er au -
tem se - nem re - ge - bat.

1.16

Al - le - lu - ia. V) Chri - stus, re - sur - gens ex mor - tu - is, iam non mo - ri - tur, mors
il - li ul - tra non do - mi - na - bi - tur.

2

Al - le - lu - ia. V) Iu - sti e - pu -
len - tur et ex - sul - tent in con - spe - ctu De - i, de - le -
cten - tur in lae - ti - ti - a.

2.1

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - nus in Si -
na in san - cto, a - scen - dens in al - tum, ca - pti - vam
du - xit ca - pti - vi - ta - tem.

2.2

Al - le - lu - ia. V) Pa - ra - cli - tus
Spi - ri - tus San - ctus, quem mit - tet Pa - ter in no - mi - ne me -
o, il - le vos do - ce - bit o - mnem ve - ri -
ta - tem.

2.3

Al - le - lu - ia. V) Cum ve - ne - rit Pa - ra - cli - tus, que me - go
mit - tam vo - bis, Spi - ri - tum ve - ri - ta - tis, qui a Pa - tre pro -
ce - dit, il - le te - sti - mo - ni - um per - hi - bet de me.

2.4

Al - le - lu - ia. V) Vir - go Io -
han - nes a Do - mi - no est prae - e - le - ctus, et in - ter ce -
- te - ros ma - gis di - le - ctus.

2.5

Al - le - lu - ia. V) Tu, pu - er, pro - phe - ta Al - tis - si - mi
vo - ca - be - ris, prae - i - bis an - te Do - mi - num pa - ra - re vi -
as e - ius.

2.6a

Al - le - lu - ia. V) Ma - gnus san - ctus Pau -
lus, vas e - le - cti - o - nis, ve - re di -
gne est glo - ri - fi - can - dus.

2.6b

Al - le - lu - ia. V) Ma - gnus san -

ctus Pau - lus, vas e - le - cti - o - nis, ve -
 - re di - gne est glo - ri - fi - can - dus.

2.7

Al - le - lu - ia. V) Mar - ti - nus e - pi - sco - pus mi -
 gra - vit a sae - cu - lo, vi - vit in Chri -
 - sto gem - ma sa - cer - do - tum.

2.8

Al - le - lu - ia. V) E - gre - gi - a
 spon - sa Chri - sti, im - plo - ra pro no - bis ad Do - mi - num,
 Ie - sum Chri - stum!

2.9

Al - le - lu - ia. V) Ve - ni, e - le -
 cta me - a, et po - nam in te thro - num me - um, qui - a con - cu -

pi - vit rex spe - ci - em tu - am!

2.10

Al - le - lu - ia. V) Re - gna - vit Do - mi - nus su - per o - mnes gen - tes,
De - us se - det su - per se - dem san - ctam su - am.

2.11

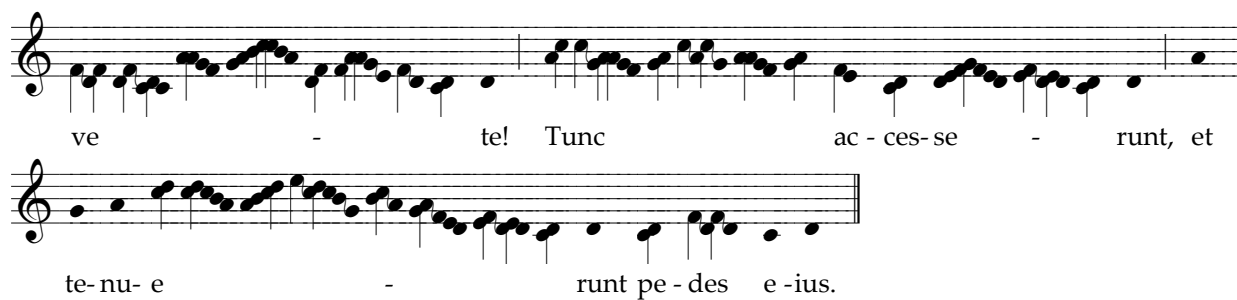
Al - le - lu - ia. V) Haec est vir - go sa - pi - ens, et u - na de nu - me - ro
pru - den - tum.

2.12

Al - le - lu - ia. V) Di - a - de - ma spi - ne - um ve - ne - re - mur
ho - di - e: ut per e - um mun - de - mur a cul - pa no - xi - ae, cu - ius
per a - cu - le - um ser - tum da - tur glo - ri - ae.

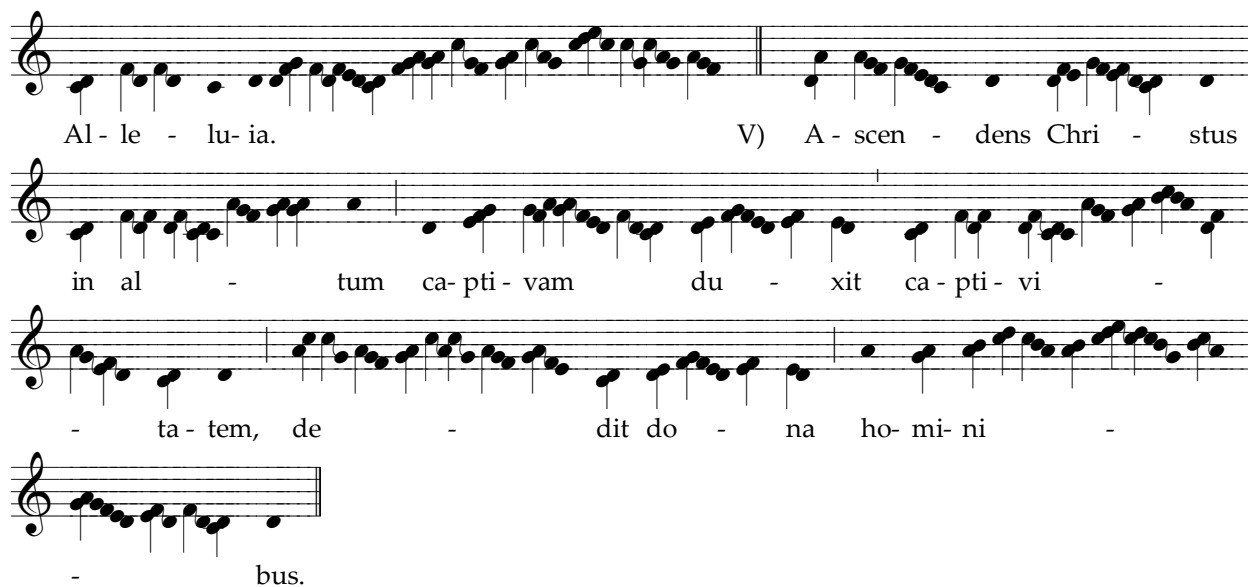
3

Al - le - lu - ia. V) Sur - re - xit Do -
mi - nus, et oc - cur - rens mu - li - e - ri - bus a - it: A -

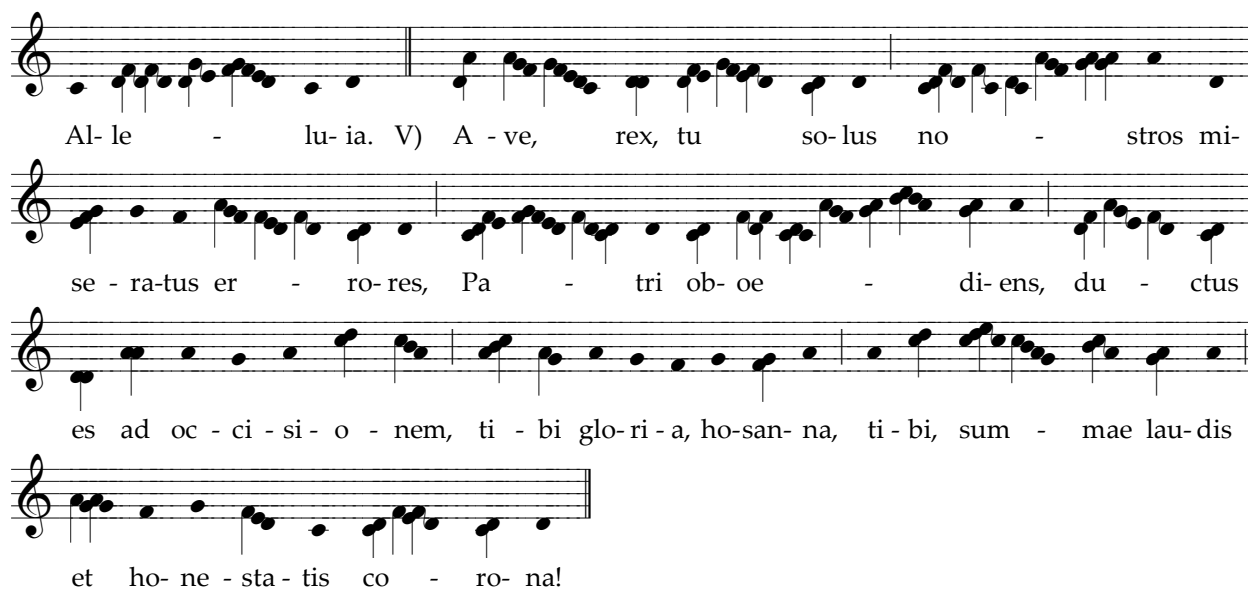
ve - te! Tunc ac - ces - se - runt, et
te - nu - e - runt pe - des e - ius.

3.1

Al - le - lu - ia. V) A - scen - dens Chri - stus
in al - tum ca - pti - vam du - xit ca - pti - vi -
ta - tem, de - dit do - na ho - mi - ni -
bus.

3.2a

Al - le - lu - ia. V) A - ve, rex, tu so - lus no - stros mi -
se - ra - tus er - ro - res, Pa - tri ob - oe - di - ens, du - ctus
es ad oc - ci - si - o - nem, ti - bi glo - ri - a, ho - san - na, ti - bi, sum - mae lau - dis
et ho - ne - sta - tis co - ro - na!

3.2b

Al-le - lu-ia. V) A - ve, rex, tu so-lus pro-pter no -
 stros mi-se-ra-tus su-sti-nu - i - sti er - ro-res, Pa - tri ob-
 oe - di - ens, du - ctus es ad cru-cem, ut o - vis man-sue-
 tus ad oc-ci-si-o - nem, ti - bi glo-ri - a, ho-san- na, ti - bi, sum - mae lau-dis et
 ho-ne-sta - tis co - ro-na!

3.3

Al-le - lu-ia. V) Vir - go De - i, Ca-the - ri - na, ... pre - ci-
 bus ve - ne-ran - dis no - bis po-sce De -
 - um pro cri-mi-ni - bus mi-se - ran-dis!

3.4

Al-le - lu-ia. V) Ve - ni, e - le-cta me -
 - a, et po-nam te in thro - num me -
 um, qui-a con-cu-pi - vit rexspe-ci - em tu-am!

3.5

Al - le - lu - ia. V) O - por - te - bat pa - ti Chri - stum, et re -
sur - ge - re a mor - tu - is, et i - ta in - tra - re in glo - ri - am su - am.

4

Al - le - lu - ia. V) Qui con - fi - dunt in Do - mi - no,
sic - ut mons Si - on, non com - mo - ve - bi - tur in ae - ter - num, qui ha -
bi - tat in Je - ru - sa - lem.

4.1

Al - le - lu - ia. V) San - cte Pau - le a - po - sto -
le, prae - di - ca - tor et do - ctor gen - ti - um, in - ter - ce - de pro
no - bis ad De - um, qui te e - le - git!

4.2

Al - le - lu - ia. V) Ma - gnus san - ctus Pa - u - lus, vas
e - le - cti - o - nis, ve - re di - gne est glo - ri - fi - can - dus, qui et me -

ru - it thro-num du - o - de - ci - mum pos - si - de - re.

4.3

Al - le - lu - ia. V) Tu es vas e - le - cti - o - nis, san - cte Pa - u - le a -

po - sto - le, o - ra pro no - bis!

4.4

Al - le - lu - ia. V) Qui ti - ment Do - mi - num, spe - rent in e - o, ad -

iu - tor et pro - te - ctor e - o - rum est.

4.5

Al - le - lu - ia. V) Mit - tat vo - bis Do - mi - nus au - xi - li - um de san - cto, et

de Si - on tu - e - ra - tur vos!

4.6

Al - le - lu - ia. V) Can - dor est lu - cis ae - ter - nae spe - cu - lum si - ne ma -

- cu - la, et i - ma - go bo - ni - ta - tis il -

li - us.

4.7

Al - le - lu - ia. V) [Fundata est domus Domini super verticem montium, et exaltata est super omnes]

col - les, et ve - ni - ent ad e - am o - mnes gen - tes.

5

Al - le - lu - ia. V) Po - su - i - sti, Do -

- mi - ne, su - per ca - put e - ius co - ro - nam

de la - pi - de pre - ti - o - so.

5.1

Al - le - lu - ia. V) Rex no - ster ad - ve -

ni - et, Chri - stus, quem Io - han - nes prae - di - ca - bat

A - gnum es - se ven - tu - rum.

5.2

Al - le - lu - ia. V) Hic Fran - cis - cus pau - per

et mo - di - cus cae - lum di - ves in - gre - di - tur, hy -

- mnis cae - le - sti-bus ho - no - ra - tur.

5.3

Al - le - lu - ia. V) Hic Mar - ti - nus pau -
per et mo - di - cus cae - lum di - ves in - gre - di - tur, hy -
- mnis cae - le - sti - bus ho - no - ra - tur.

5.4

Al - le - lu - ia. V) Lae - ta - tus sum in his, quae di - cta sunt
mi - hi: In do - mum Do - mi - ni i - bi - mus.

6

Al - le - lu - ia. V) A - scen - dens
Chri - stus in al - tum ca - pti - vam du - xit ca - pti - vi - ta -
- tem, de - dit do - na ho - mi - ni - bus.

6.1

Al - le - lu - ia. V) Iu - di - cant san -

cti na - ti - o - nes, et do-mi-nan - tur po - pu - lis, et re - gna -
- bit il - lo - rum rex in ae - ter-num.

6.2a

Al - le - lu - ia. V) Co - ro - na au - re - a su -
per ca - put e - ius, ex - pres - sa si - gno san -
- cti - ta - tis glo - ri - ae ho - no - ris.

6.2b

Al - le - lu - ia. V) Co - ro - na au - re - a su - per ca - put e -
ius, ex - pres - sa est si - gno san - cti - ta - tis glo - ri -
ae et ho - no - ris.

6.3

Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus vir, qui suf - fert ten - ta - ti -
o - nem, quo - ni - am cum pro - ba - tus fu - e - rit, ac - ci - pi - et co - ro - nam

vi - tae.

7

Al-le-lu - ia.

V) Iu - stus ger-

mi-na - bit, sic-ut li-li - um, et flo - re

- bit in ae - ter - num an - te Do - mi - num.

7.1

Al-le-lu - ia.

V) Vir Do - mi - ni, Be - ne - di - ctus, spi-

ri - tu o - mni - um

iu - sto - rum ple - nus fu -

it.

7.2

Al-le-lu - ia.

V) Vox san-cti Bar-tho-lo-mae - i, qua-si tu -

ba, ve-he-mens est, am-bu - la

bant cum e - o an-ge-

li De - i.

7.3

Al- le- lu - ia. V) Cor-po-ra san- cto- rum in pa - ce se- pul- ta sunt,
 et no- mi- na e - o - rum vi- vent in ge- ne- ra - ti- o - ne et ge- ne- ra - ti -
 o - nem.

8

Al- le - lu- ia. V) Non vos
 me e - le - gi - stis, sed e - go vos e - le - gi, et po- su- i vos,
 ut e - a - tis et fru - ctum af - fe - ra - tis,
 et fru - ctus ve - ster ma- ne - at.

8.1

Al- le - lu- ia. V) Ma- gnis san - ctus Pau - lus, vas e - le - cti-
 o - nis, ve- re di- gne est glo- ri - fi - can - dus, qui
 et me- ru- it thro - num du - o - de - ci- mum pos- si- de - re.

8.2

Al- le - lu- ia. V) Non vos re - lin- quam or - pha- nos, va -
do et ve - ni - o ad vos, et gau - de - bit cor ve -
- strum.

8.3

Al- le - lu- ia. V) E - go vos e - le - gi de mun - do, ut e -
a - tis et fru - ctum af - fe - ra - tis, et fru - ctus ve - ster ma - ne -
at.

9a

Al - le - lu - ia. V) Mi- ra- bi - lis Do -
mi - nus no - ster in san - ctis su - is.

9b

Al - le - lu - ia. V) Mi- ra- bi - lis Do - mi - nus no - ster in
san - ctis su - is.

9.1

Al - le - lu - ia. V) E - go sum pa -
stor bo - nus, qui pa - sco o - ves me - as.

9.2

Al - le - lu - ia. V) E - go sum pa -
stor bo - nus: et co - gno - sco o - ves me - as,
et co - gno - scunt me me - ae.

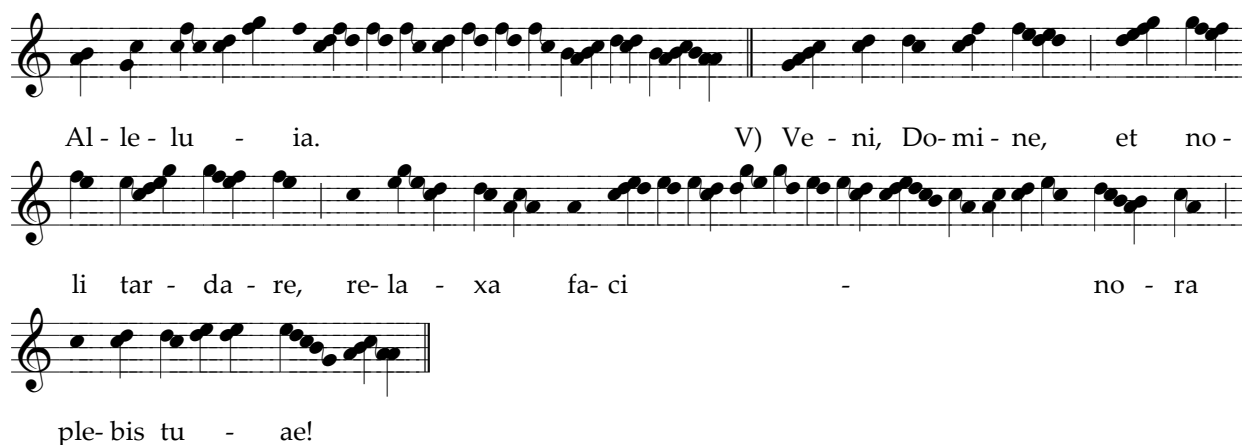
9.3

Al - le - lu - ia. V) Gau - de - te, iu - sti, in Do -
mi - no, re - ctos de - cet col - lau - da - ti - o!

10

Al - le - lu - ia. V) Ad - du - cen - tur re - gi vir - gi -
nes post e - am, pro - xi - mae e - ius of - fe - ren -
tur ti - bi in lae - ti - ti - a.

10.1

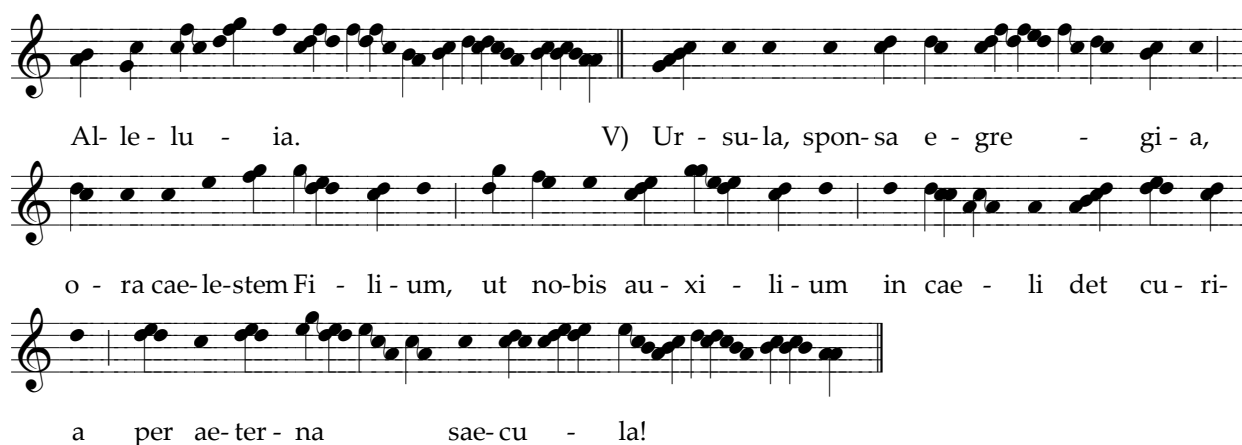
Al - le - lu - ia. V) Ve - ni, Do - mi - ne, et no -
li tar - da - re, re - la - xa fa - ci - no - ra
ple - bis tu - ae!

10.2

Al - le - lu - ia. V) Pa - ra - tum cor me - um, De -
us, pa - ra - tum cor me - um, can - ta - bo et psal - lam in glo -
ri - a me - a.

10.3

Al - le - lu - ia. V) Ur - su - la, spon - sa e - gre - gi - a,
o - ra cae - le - stem Fi - li - um, ut no - bis au - xi - li - um in cae - li det cu - ri -
a per ae - ter - na sae - cu - la!

11a

Al - le - lu - ia. V) Sur - re - xit Do - mi - nus

de se - pul - chro, qui pro no - bis pe-pen - dit in li - gno.

11b

Al-le-lu - ia. V) Sur-re-xit Al-

tis - si-mus de se - pul - chro, qui pro no - bis pe-pen -

- dit in li - gno.

11c

Al-le-lu - ia. V) Sur-re-xit

Do-mi - nus de se - pul - chro, qui pro no - bis pe -

pen - dit in li - gno.

11.1

Al-le-lu - ia. V) In o-mnem ter-ram

ex - i - vit so-nus e - o - rum, et in fi - nes

or-bis ter - rae ver-ba e - o - rum.

12a

Al - le - lu - ia. V) Ma - gnus Do -

mi - nus, et lau - da - bi - lis val - de in ci - vi - ta - te.

12b

Al - le - lu - ia. V) Ma - gnus Do - mi - nus, et lau - da - bi - lis ni - mis in ci -

vi - ta - te De - i no - stri, in mon - te san - cto e - ius.

12.1

Al - le - lu - ia. V) O - mnes gen - tes, plau - di - te, iu - bi - la - te De - o in vo - ce

ex - sul - ta - ti - o - nis.

13a

Al - le - lu - ia. V) Qui ti -

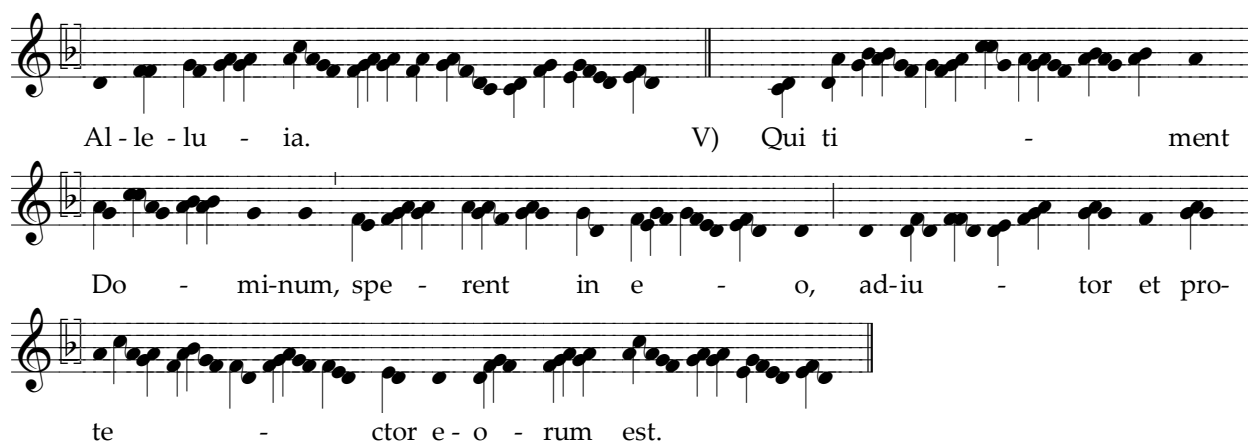

- ment Do - mi - num, spe - rent in e - o, ad - iu - tor et pro -

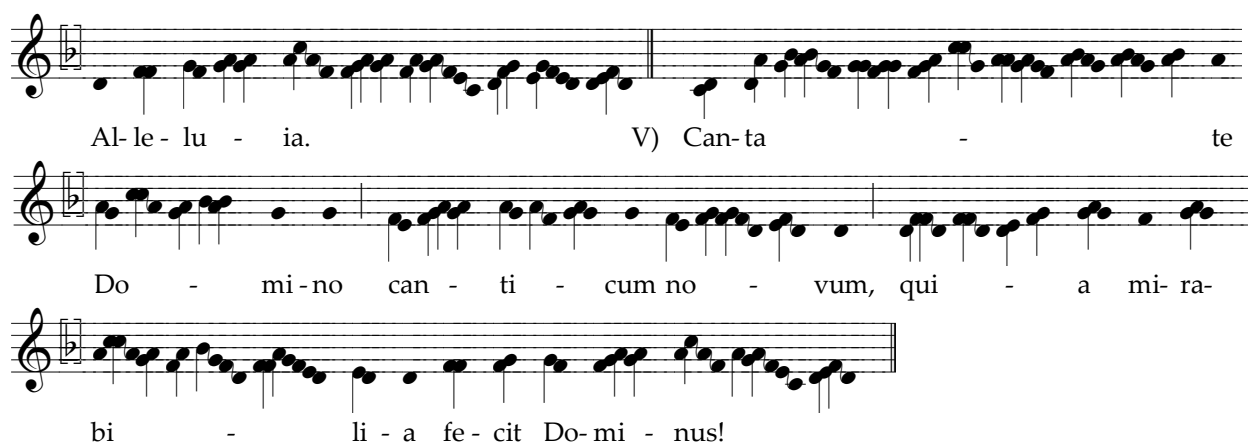
te - ctor e - o - rum est.

13b

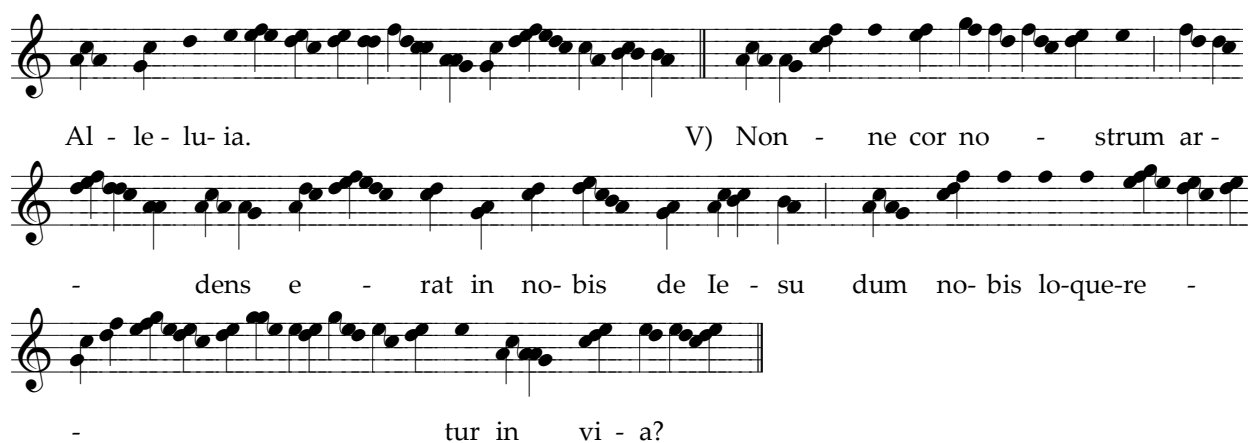
Al - le - lu - ia. V) Qui ti - ment
Do - mi-num, spe - rent in e - o, ad-iu - tor et pro-
te - ctor e - o - rum est.

13.1

Al - le - lu - ia. V) Can-ta - te
Do - mi-no can - ti - cum no - vum, qui - a mi - ra -
bi - li - a fe - cit Do-mi - nus!

14

Al - le - lu - ia. V) Non - ne cor no - strum ar -
dens e - rat in no - bis de Ie - su dum no - bis lo-que-re -
tur in vi - a?

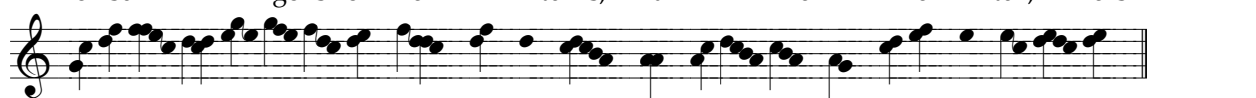
15

Al - le - lu - ia. V) Chri - stus,

re - sur - gens ex mor - tu - is, iam non mo - ri - tur, mors

il - li ul - tra non do - mi - na - bi - tur.

16

Al - le - lu - ia. V) In di - e re - sur - re - cti - o - nis me - ae, di -

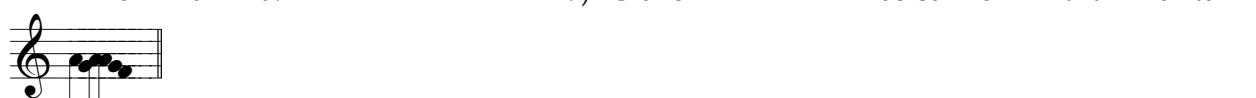

cit Do - mi - nus, prae - ce - dam vos in Ga - li - lae - am.

17

Al - le - lu - ia. V) Cru - ci - fi - xus sur - re - xit a mor - tu -

is.

18

Al - le - lu - ia. V) O - mnes gen -

tes, plau - di - te ma - ni - bus, iu - bi - la -

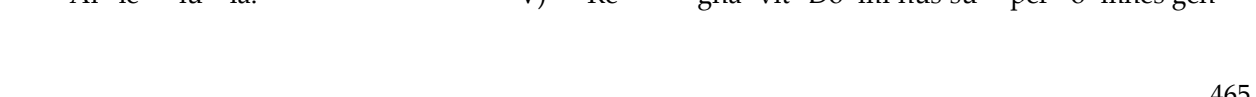

te De - o in vo - ce ex - sul - ta - ti - o - nis.

19

Al - le - lu - ia. V) Re - gna - vit Do - mi - nus su - per o - mnes gen -

tes, De - us se - det su - per se - dem san - ctam su - am.

20

Al - le - lu - ia. V) Lo - que - ban -
 tur va - ri - is lin - guis a - po - sto - li ma - gna - li - a
 De - i.

21a

Al - le - lu - ia. V) Non vos re - lin - quam or - pha - nos,
 ve - ni - am ad vos, et gau - de - bit cor ve - strum.

21b

Al - le - lu - ia. V) Non vos re - lin -
 quam or - pha - nos, va - do et ve - ni - o ad vos, et gau - de -
 - bit cor ve - strum.

22

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - ne, De -

us me - us, in te spe - ra - vi, sal - vum me fac ex o - mni -
- bus per - se-quen-ti - bus me, et li - be - ra me!

23

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - ne, in vir - tu -
te tu - a lae - ta - bi - tur rex, et su - per
sa - lu - ta - re tu - um ex - sul - ta - bit ve - he - men - ter.

24

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - ne, re - fu -
- gi - um fa - ctus es no - bis a ge - ne - ra - ti - o -
- ne et pro - ge - ni - e.

25

Al - le - lu - ia. V) Nos au - tem glo - ri - a - ri o - por - tet in cru - ce Do - mi - ni
no - stri Ie - su Chri - sti!

26a

Al - le - lu - ia. V) I - sti sunt du -
 - ae o - li - vae et du - o can - de - la - bra lu - cen - ti - a an - te Do - mi - num, ha -
 - bent po - te - sta - tem clau - de - re cae - lum nu - bi - bus, et a -
 pe - ri - re por - tas e - ius, qui - a lin - guae e - o - rum cla - ves cae - li
 fa - ctae sunt.

26b

Al - le - lu - ia. V) I - sti sunt du -
 ae o - li - vae et du - o can - de - la - bra lu - cen - ti - a an - te Do -
 mi - num, ha - bent po - te - sta - tem clau - de - re cae - lum
 nu - bi - bus, et a - pe - ri - re por - tas e - ius, qui - a lin - guae e - o - rum cla -
 ves cae - li fa - ctae sunt.

27

Al - le - lu - ia. V) Haec est ve - ra fra - ter - ni -

tas, quae num-quam po-tu-it vi-o-la-ri cer-ta-mi-ne, qui ef-fu-so san-

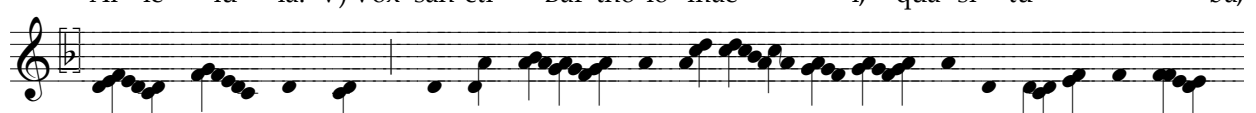

gui-ne se-cu-ti sunt Do-mi-num.

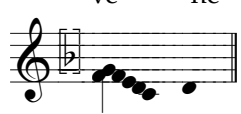
28

Al-le-lu-ia. V) Vox san-cti Bar-tho-lo-mae-i, qua-si tu-ba,

ve-he-mens est, am-bu-lant cum e-o an-ge-li De-

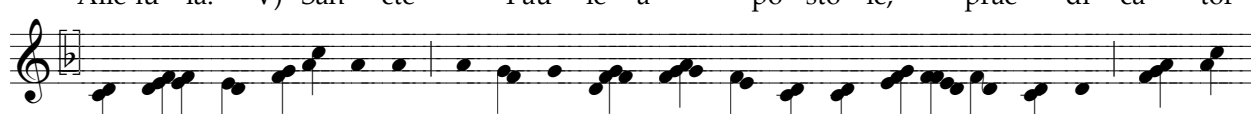

-i.

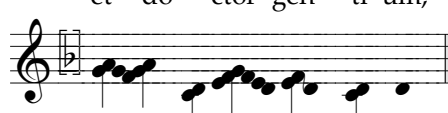
29

Alle-lu-ia. V) San-cte Pau-le a-po-sto-le, prae-di-ca-tor

et do-ctor gen-ti-um, in-ter-ce-de pro no-bis ad Do-mi-num, qui te

e-le-git!

30

Al-le-lu-ia. V) Ae-mu-lor e-nim vos

De-i ae-mu-la-ti-o-ne, dis-pon-di vos u-ni vi-ro vir-gi-nem

ca - stam ex - hi - be - re Chri - sto.

31

Al - le - lu - ia. V) Iu - ra - vit Do -

mi - nus, et non pae - ni - te - bit e - um, tu es sa - cer - dos in ae - ter - num,

se - cun - dum or - di - nem Mel - chi - se - dech.

32

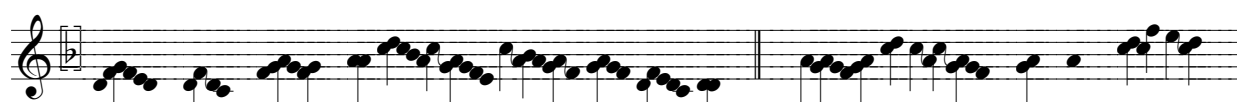

Al - le - lu - ia. V) Dor - sa e - o - rum ple - na sunt o - cu - lis,

et scin - til - lae ac lam - pa - des in me - di - o dis - cur - ren - tes.

33

Al - le - lu - ia. V) Ful - ge - bunt iu -

sti et, tam - quam scin - til - lae in ha - run - di - ne - to, dis - cur - rent in

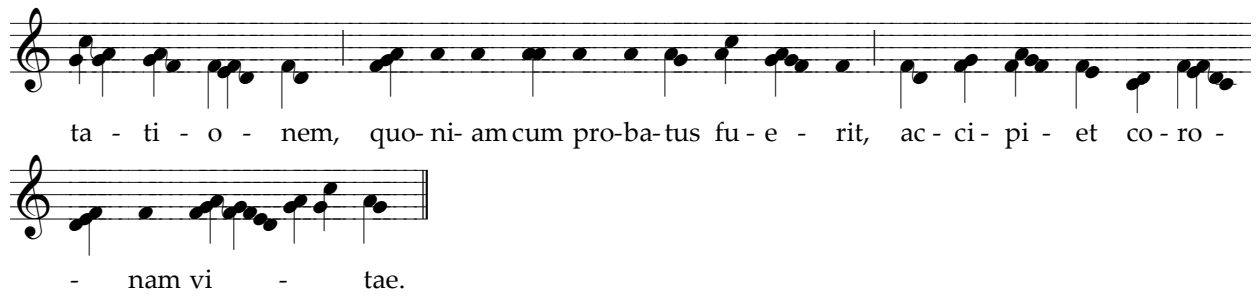

ae - ter - num.

34

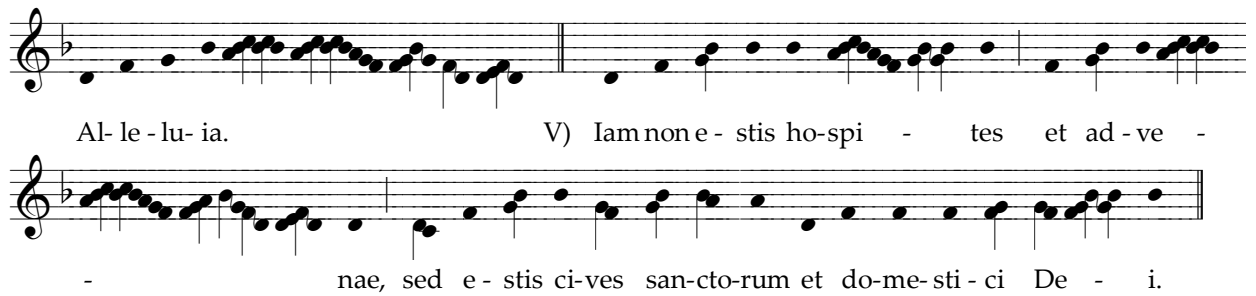

Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus vir, qui suf - fert ten -

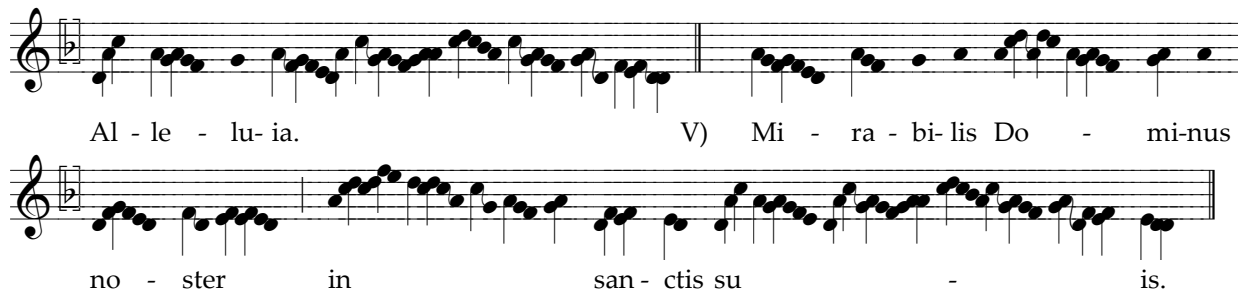
ta - ti - o - nem, quo - ni - am cum pro - ba - tus fu - e - rit, ac - ci - pi - et co - ro -
- nam vi - ta - e.

35

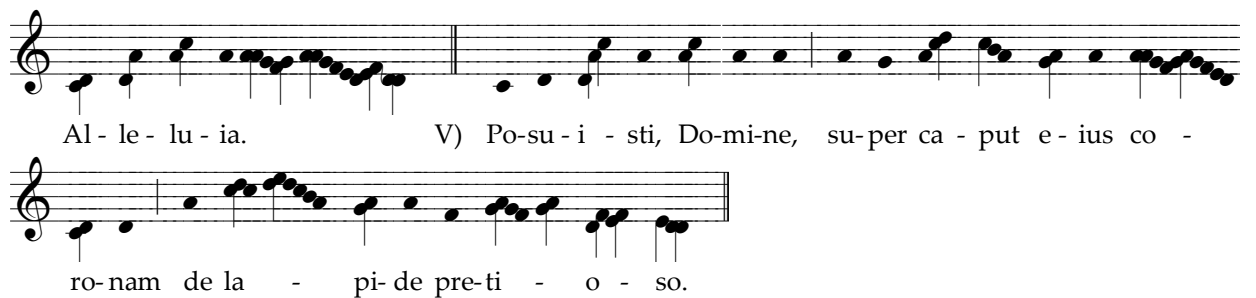
Al - le - lu - ia. V) Iam non e - stis ho - spi - tes et ad - ve -
- nae, sed e - stis ci - ves san - cto - rum et do - me - sti - ci De - i.

36

Al - le - lu - ia. V) Mi - ra - bi - lis Do - mi - nus
no - ster in san - ctis su - is.

37

Al - le - lu - ia. V) Po - su - i - sti, Do - mi - ne, su - per ca - put e - ius co -
ro - nam de la - pi - de pre - ti - o - so.

38

Al - le - lu - ia. V) Ser - ve bo - ne et fi - de - lis, qui - a in pau - ca fu - i -
sti fi - de - lis, su - pra mul - ta te con - sti - tu - am, in - tra in gau - di -

um Do-mi- ni tu - i!

39

Al- le- lu - ia.

V) Ve - ni, e - le-cta me -

- a,

et po - nam te in thro - num me -

um, qui-a con-cu-pi - vit rex spe-ci-em tu - am!

40

Al- le- lu- ia.

V) Di - es san-cti - fi - ca- tus il - lu- xit no-

- bis, ve - ni - te, gen-tes, et ad-o - ra- te Do-mi- num, qui-

a ho - di - e de-scen - dit lux ma - gna su- per ter - ram!

40.1

Al- le- lu- ia.

V) Vi - de - o cae-los a - per -

tos, et Ie- sum stan - tem a dex - tris vir- tu - tis

De - i!

40.2

Al-le-lu-ia. V) Hic est di-sci-pu-lus il -
 - le, qui te-sti-mo-ni-um per - hi-bet de his, et sci - mus, qui-
 a ve - rum est te-sti-mo-ni-um e - ius.

40.3

Al-le-lu-ia. V) Hii sunt, qui cum mu-li - e -
 - ri-bus non sunt co-in-qui-na - ti, vir-gi - nes e -
 nim per-man-se - runt.

40.4

Al-le-lu-ia. V) Vi - di - mus stel-lam e -
 ius in o - ri - en - te, et ve - ni - mus cum mu-ne - ri-
 bus, ad - o - ra - re Do - mi - num.

40.5

Al-le-lu-ia. V) Ob-tu - le - runt di-sci-pu-li Do - mi - no

par-tem pi - scis as - si et fa-vum mel - lis.

40.6

Al-le-lu-ia. V) Tu, pu - er, pro - phe - ta Al-
tis - si-mi vo - ca-be - ris, prae-i - bis an-te Do - mi-num
pa-ra-re vi-as e - ius. V) I - pse prae-i - bit an-te il - lum
in spi-ri-tu et vir-tu - te E-li - ae, pa-ra - re Do -
mi-no ple-bem per-fe - ctam.

40.7

Al-le-lu-ia. V) Tu es Pe - trus, et su-per hanc pe -
- tram ae-di-fi-ca - bo ec-cle-si-am me - am! V) Be-a - tus
es, Si-mon Pe - tre, qui - a ca-ro et san - guis non re-ve-la -
- vit ti - bi, sed Pa - ter me - us, qui est in cae - lis!

40.8

Al-le-lu-ia. V) Ro-ga-vi pro-te, Pe-tre, ut non de-
 fi-ci-at fi-des tu-a, et tu a-li-quan-do con-ver-sus con-fir-
 ma fra-tres tu-os.

40.9

Al-le-lu-ia. V) San-cti tu-i, Do-mi-
 ne, be-ne-di-cent te, glo-ri-am re-gni tu-i
 di-cent!

40.10

Al-le-lu-ia. V) Iu-stus non con-tur-ba-
 bi-tur, qui-a Do-mi-nus fir-mat ma-num e-ius.

40.11

Al-le-lu-ia. V) In-ve-ni Da-vid,
 ser-vum me-um, et o-le-o san-cto me-o un-xi

e - um.

40.12

Al-le-lu-ia. V) Iu - stum de-du-xit Do -

mi-nus per vi-as re - ctas, et o - sten-dit il - li re-

gnum De - i.

40.13

Al-le-lu-ia. V) Dis-po-su - i te-sta-men -

tum e - le-ctis me - is, iu - ra - vi Da - vid, ser-

vo me - o.

40.14

Al-le-lu-ia. V) Con-fi-te - bun - tur cae-li mi-ra - bi - li - a tu - a, Do-

mi-ne, et - e - nim ve-ri-ta - tem tu - am in ec - cle - si - a san-cto -

- rum.

40.15

Al - le - lu - ia. V) An - ge - lus Do - mi - ni san - ctus sit in me -
 di - o no - stro - rum, per - du - cat - que nos in - co - lu - mes, ut in - ve -
 ni - a - mus o - mni - a re - cta.

41

Al - le - lu - ia. V) Ve - ni, San - cte Spi - ri - tus,
 re - ple tu - o - rum cor - da fi - de - li - um, et tu - i a - mo -
 - ris in e - is i - gnem ac - cen - de!

41.1

Al - le - lu - ia. V) San - cti Spi - ri - tus, Do - mi - ne, cor -
 da no - stra mun - det in - fu - si - o, et su - i ro - ris in - ti - ma
 a - sper - si - o - ne fe - cun - det!

41.2

Al - le - lu - ia. V) A - ve, san - cta Ma - ri - a,

cae-li re-gi-na, mun-di et do-mi-na, su-sci-pe tu - o - rum
de - vo - tas lau-des ser - vo-rum!

41.3

Al - le - lu - ia. V) I - ste est, qui an-te De -
um ma-gnas vir-tu-tes o - pe - ra - tus est, et o-mnis ter -
- ra do - ctri - na e - ius re - ple - ta est.

41.4

Al - le - lu - ia. V) Se - nex pu - e - rum por - ta - bat, pu - er au-tem se-nem re -
- ge-bat, quem vir - go con - ce - pit, vir - go pe - pe - rit.

41.5

Al - le - lu - ia. V) Tu es sa - cer - dos in ae - ter - num, se-cun-dum or -
- di - nem Mel - chi - se - dech.

42

Al - le - lu - ia. V) Post par - tum vir - go in - vi -

o - la - ta per-man-si - sti, De - i Ge - ni - trix, in - ter -
ce - de pro no - bis!

42.1

Al - le - lu - ia. V) Pro - phe - tae san-cti prae-di - ca - ve -
runt na - sci Sal - va - to - rem de vir - gi - ne ma -
tre, san - cta Ma - ri - a.

42.2

Al - le - lu - ia. V) Ver - bo Do - mi - ni cae - li fir -
ma - ti sunt, et spi - ri - tu o - ris e - ius om - nis
vir - tus e - o - rum.

42.3

Al - le - lu - ia. V) Per ma - nus au - tem a - po - sto - lo - rum fi - e -
bantsi - gna et pro - di - gi - a mul - ta in ple - be.

42.4

Al - le - lu - ia. V) Lau - da, a - ni -
 ma me - a, Do - mi - num, lau - da - bo Do - mi - num in vi - ta me -
 - a, psal - lam De - o me - o, quam - di - u e - ro!

43

Al - le - lu - ia. V) E - ri - pe me de in - i - mi - cis
 me - is, De - us me - us, et ab in - sur - gen -
 - ti - bus in me li - be - ra me!

43.1

Al - le - lu - ia. V) Sur - gens Ie - sus, Do - mi - nus no -
 ster, stans in me - di - o di - sci - pu - lo -
 rum, di - xit: Pax vo - bis!

43.2

Al - le - lu - ia. V) A - ve, Ma - ri - a, gra - ti - a ple - na, Do - mi - nus

te - cum, be - ne - di - cta tu in mu - li - e - ri - bus!

43.3

Al - le - lu - ia. V) Ma - gnus Do - mi - nus, et lau - da - bi - lis val - de in ci -
vi - ta - te De - i no - stri, in mon - te san - cto e - ius.

44

Al - le - lu - ia. V) Lau - da - te Do - mi - num, o - mnes gen - tes,
et col - lau - da - te e - um, o - mnes po - pu - li!

44.1

Al - le - lu - ia. V) Can - ta - te Do - mi - no can - ti - cum no - vum, qui - a mi - ra -
bi - li - a fe - cit Do - mi - nus!

44.2

Al - le - lu - ia. V) Sur - re - xit Chri - stus, qui cre - a - vit o -
mni - a, et mi - ser - tus est hu - ma - no ge - ne - ri.

45

Al- le - lu- ia. V) Ful- ge - bunt iu- sti et,
 tam- quam scin - til - lae in ha - run- di- ne - to,
 dis - cur- rent in ae - ter- num.

45.1

Al- le - lu - ia. V) Sur- re - xit Chri- stus,
 et il- lu - xit no - bis, quos red- e - mit san - gui-
 ne su - o.

45.2

Al- le - lu - ia. V) Sur- re - xit pa- stor bo -
 - nus, qui pro su - o gre- ge mo - ri di - gna - tus
 est.

46

Al- le- lu - ia. V) Red- em- pti- o - nem mi - sit Do - mi-

nus po- pu- lo su - o.

46.1

Al- le - lu - ia.

V) E - le - git te Do - mi - nus si - bi in sa - cer -

do - tem ma - gnum in po - pu - lo su - o.

47

Al - le - lu - ia.

V) Do - mi - nus re - gna - vit, de -

co - rem in - du - it, in - du - it Do - mi - nus for - ti - tu - di -

nem, et prae - cin - xit se vir - tu - te.

48

Al - le - lu - ia.

V) Spi - ri - tus San - ctus pro - ce - dens a

thro - no a - po - sto - lo - rum pe - cto - ra in - vi - si - bi - li ho - di - e per -

lu - stra - vit po - ten - ti - a.

49

Al - le - lu - ia.

V) Ver - ba me - a au - ri - bus per - ci - pe, Do -

mi - ne, in - tel - li - ge cla - mo - rem me - um!

50

Al - le - lu - ia. V) Con - fi - te - mi - ni Do - mi - no, et in - vo - ca -
 te no - men e - ius, an - nun - ti - a - te in - ter gen - tes o - pe - ra e -
 ius!

51

Al - le - lu - ia. V) Dex - te - ra Do - mi - ni fe - cit vir -
 tu - tem, dex - te - ra Do - mi - ni ex - al - ta - vit me.

52

Al - le - lu - ia. V) Vox ex - sul -
 ta - ti - o - nis et sa - lu - tis in ta - ber - na -
 - cu - lis iu - sto - rum.

53a

Al - le - lu - ia. V) Sta - bunt iu - sti in ma - gna con -

stan-ti - a ad - ver - sus e - os, qui se an - gu - sti - a - ve - runt.

53b

Al - le - lu - ia. V) Sta - bunt iu - sti in ma - gna con - stan -
ti - a ad - ver - sus e - os, qui se an - gu - sti - a - ve - runt.

54

Al - le - lu - ia. V) Cor - po - ra san - cto - rum in pa - ce se - pul - ta sunt, et vi -
vent no - mi - na e - o - rum in sae - cu - lum.

55

Al - le - lu - ia. V) A - ma - vit e - um Do - mi - nus, et or - na - vit e - um, sto - la
glo - ri - ae in - du - it e - um.

56

Al - le - lu - ia. V) In - ve - ni Da - vid, ser - vum me - um, o - le -
o san - cto me - o un - xi e - um.

57

Al- le - lu- ia. V) In- ven- ta u- na pre - ti - o - sa mar- ga - ri -
ta, ab- i - it, et ven - di- dit o - mni- a, quae ha - bu- it, et e- mit e - am.

58

Al- le - lu- ia. V) Iu - sti au- tem in per- pe- tu- um
vi - vent, et a - pud Do - mi- num est mer- ces e - o - rum.

59

Al- le - lu- ia. V) Be- a- tus vir, qui ti- met Do- mi- num, in man- da-
tis e - ius cu - pit ni - mis.

60

Al- le - lu- ia. V) Do- mi- ne, in vir- tu - te tu - a lae- ta - bi- tur
rex, et su- per sa- lu - ta - re tu - um ex- sul- ta - bit ve - he- men- ter.

61

Al- le - lu- ia. V) Ca - ro me- a ve- re est ci- bus, et san- guis me- us po- tus, qui

man-du-cat me-am car-nem et bi-bit me-um san-gui-nem, in me ma-net, e-go in

e - o.

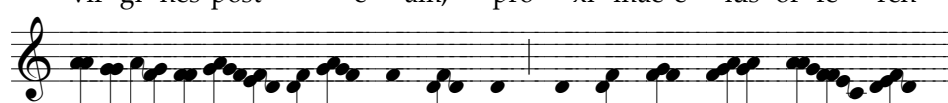
62

Al-le-lu - ia. V) Ad-du-cen - tur re - gi

vir-gi-nes post e - am, pro - xi-mae e - ius of-fe - ren -

- tur ti - bi in lae-ti - ti - a.

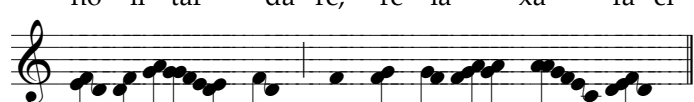
62.1a

Al-le-lu - ia. V) Ve - ni, Do-mi - ne, et

no - li tar - da-re, re - la - xa fa - ci - no -

- ra ple-bis tu - ae!

62.1b

Al-le-lu - ia. V) Ve - ni, Do-mi - ne, et no-li

tar - da - re, re - la - xa fa - ci - no - ra ple -

bis tu - ae, Is - ra - el!

62.2

Al - le - lu - ia.

V) Pa - ra - tum cor me - um, De -

us, pa - ra - tum cor me - um, can - ta - bo et psal - lam in glo -

- ri - a me - a.

62.3

Al - le - lu - ia. V) Le - vi - ta Lau - ren - ti - us bo - num

o - pus o - pe - ra - tus est, qui per si - gnum cru - cis cae -

cos il - lu - mi - na - vit.

62.4

Al - le - lu - ia. V) Cra - sti - na di - e de - le - bi - tur in - i - qui -

tas, et re - gna - bit su - per nos Sal - va - tor mun - di.

63

Al - le - lu - ia.

V) Do - mi - ne, De - us

sa - lu - tis me - ae, in di - e cla - ma - vi et no - cte co - ram te.

63.1

Al - le - lu - ia. V) Cae - li e - nar - rant glo -

ri - am De - i, et o - pe - ra ma - nu - um e - ius an - nun - ti - at fir - ma - men - tum.

63.2

Al - le - lu - ia. V) Co - gno - ve - runt

di - sci - pu - li Do - mi - num Ie - sum in fra - cti - o - ne pa - nis.

64

Al - le - lu - ia. V) Spi - ri - tus Do - mi - ni

re - ple - vit or - bem ter - ra - rum, et hoc, quod con - ti - net o - mni - a, sci -

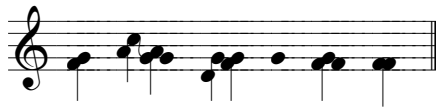

en - ti - am ha - bet vo - cis.

64.1

Al - le - lu - ia. V) Lo - que - ban - tur a - po - sto - li va - ri - is lin - guis

ma-gna - li - a De - i.

65

Al - le - lu - ia. V) Qui sa - nat con - tri-

tos cor - de, et al - li - gat con - tri - ti - o - nes e - o - rum.

65.1

Al - le - lu - ia. V) Qui ti - ment Do - mi - num, spe - ra - ve - runt in e - o,

ad - iu - tor e - o - rum et pro - te - ctor e - o - rum est.

66

Al - le - lu - ia. V) Iu - bi - la - te De - o, o - mnis ter -

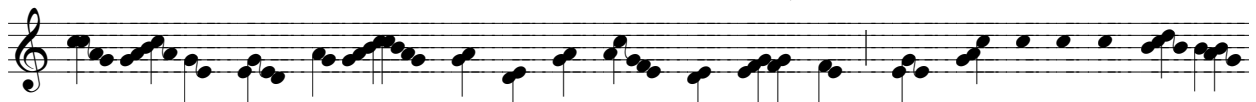

ra, ser - vi - te Do - mi - no in lae - ti - ti - a!

67

Al - le - lu - ia. V) Non - ne cor no - strum

ar - dens e - rat in no - bis de Ie - su dum no - bis lo - que - re -

- tur in vi - a?

68

Al-le - lu - ia. V) Chri- stus, re- sur -
 - gens ex mor - tu- is, iam non mo-ri - tur, mors
 il - li ul- tra non do - mi- na- bi - tur.

69

Al- le - lu - ia. V) In te, Do - mi - ne, spe - ra - vi, non
 con-fun - dar in ae - ter - num, in tu - a iu - sti - ti - a li - be - ra me, et
 e - ri - pe me! In - cli - na ad me au - rem tu - am, ac - ce - le - ra,
 ut e - ri - pi - as me!

70

Al - le - lu - ia. V) San - cte Ni - co - la -
 e, tu, dul - ce - do pau - pe - rum, tu, for - ti - tu - do mul - to -
 rum de - bi - li - um, tu, pi - us con - so - la - tor mi - se - ro - rum, o -
 - o - o - o - ra pro no -

bis!

71

Al - le - lu - ia.

V) Iam non e - stis ho - spi - tes et ad - ve -

- nae, sed e - stis ci - ves san - cto - rum et do - me - sti - ci De - i.

72

Al - le - lu - ia.

V) Dis - po - su - i te - sta - men - tum e - le - ctis me - is, iu - ra -

vi Da - vid, ser - vo me - o.

73

Al - le - lu - ia.

V) Sur - re - xit pa -

- stor bo - nus, qui po - su - it a - ni - mam su - am pro

o - vi - bus su - is, et pro su - o gre - ge mo - ri

di - gna - tus est.

73.1

Al - le - lu - ia.

V) Tu es vas e - le - cti - o -

nis, san - cte Pau - le a - po - sto - le, gen - ti - um do - ctor, pro
o - mni - bus no - bis o - ra ad De -
- um, qui te e - le - git!

73.2a

Al - le - lu - ia. V) O, si - dus sum -
- mi re - gis, Mar - ga - ri - ta, tu - trix gre - gis, flos
no - vae le - gis, do - na no - bis, re - is
re - gni so - la - ti - a!

73.2b

Al - le - lu - ia. V) O, si - dus sum - mi re - gis, Mar - ga - ri -
ta, tu - trix gre - gis, nos tu - a pre - ce cae - li, con -
iun - ge be - a - tis!

73.3a

Al - le - lu - ia. V) San - ctis - si - me rex,
 Ste - pha - ne, Hun - ga - ro - rum et a - po - sto - le, a - ve, do - ctor
 po - pu - lo - rum Pan - no - ni - ae, tu pro no - bis o -
 - ra cle - men - ter ad Do - mi - num!

73.3b

Al - le - lu - ia. V) San - ctis - si - me rex, Ste - pha - ne, Hun - ga - ro -
 rum a - po - sto - le, a - ve, do - ctor po - pu - lo - rum
 Pan - no - ni - ae, tu pro no - bis in - ter - ce - de cle - men - ter ad
 Do - mi - num!

73.4

Al - le - lu - ia. V) E - gre - gi - e con -
 - fes - sor De - i, Ae - gi - di, su - sci - pe vo - ta pro
 o - mni - bus no - bis, et pro tu - o gre -

ge De - um de - pre - ca - re!

73.5

Al - le - lu - ia.

V) Ho - di - e cae - le - sti spon -

so iun - cta Ur - su - la vir - go, quae po - su - it a - ni - mam su - am

pro i - pso, et cum su - o gre -

- ge co - ro - na - ta est.

73.6

Al - le - lu - ia.

V) Mar - ti - nus e - pi -

- sco - pus mi - gra - vit a sae - cu - lo, vi - vit in Chri -

- sto gem - ma sa - cer - do - tum.

73.7

Al - le - lu - ia.

V) Ut ro - sa prae

spi - na re - ful - get, sic, Ca - the - ri - na, in -

- ter vir-gi - ne - as cae - li ma-tro -
na cho-re - as.

73.8

Al - le - lu - ia. V) Co - gno - ve - runt di - sci - pu - li Do - mi - num Ie -
sum in fra - cti - o - ne pa - nis.

73.9

Al - le - lu - ia. V) I - ste est san - ctus ho - mo, qui pla - cu -
it Do - mi - no De - o in di - e - bus su - is, et in
tem - plo De - i cae - li sol ef - ful - sit.

73.10

Al - le - lu - ia. V) Vos e - stis, qui per - man - si - stis me - cum in
ten - ta - ti - o - ni - bus me - is, et e - go vo - bis dis - po - no
re - gnum, ut se - de - a - tis su - per thro - nos iu - di - can - tes du -

o - de-cim tri - bus Is - ra - el.

73.11

Al - le - lu - ia. V) San - cte Mi - cha-el arch - an - ge - le, de - fen - de

nos in proe - li - o, ut non per - e - a - mus in tre - men - do iu -

di - ci - o!

73.12

Al - le - lu - ia. V) Sub - ve - ni, ma - ter pi - a, o - ra Do -

mi - num, Fi - li - um tu - um pro po - pu - lo su - o, ex te

e - nim na - sci no - bis di - gna - tus est!

73.13

Al - le - lu - ia. V) Tu es sa - cer - dos in ae - ter - num, se - cun -

dum or - di - nem Mel - chi - se - dech.

73.14

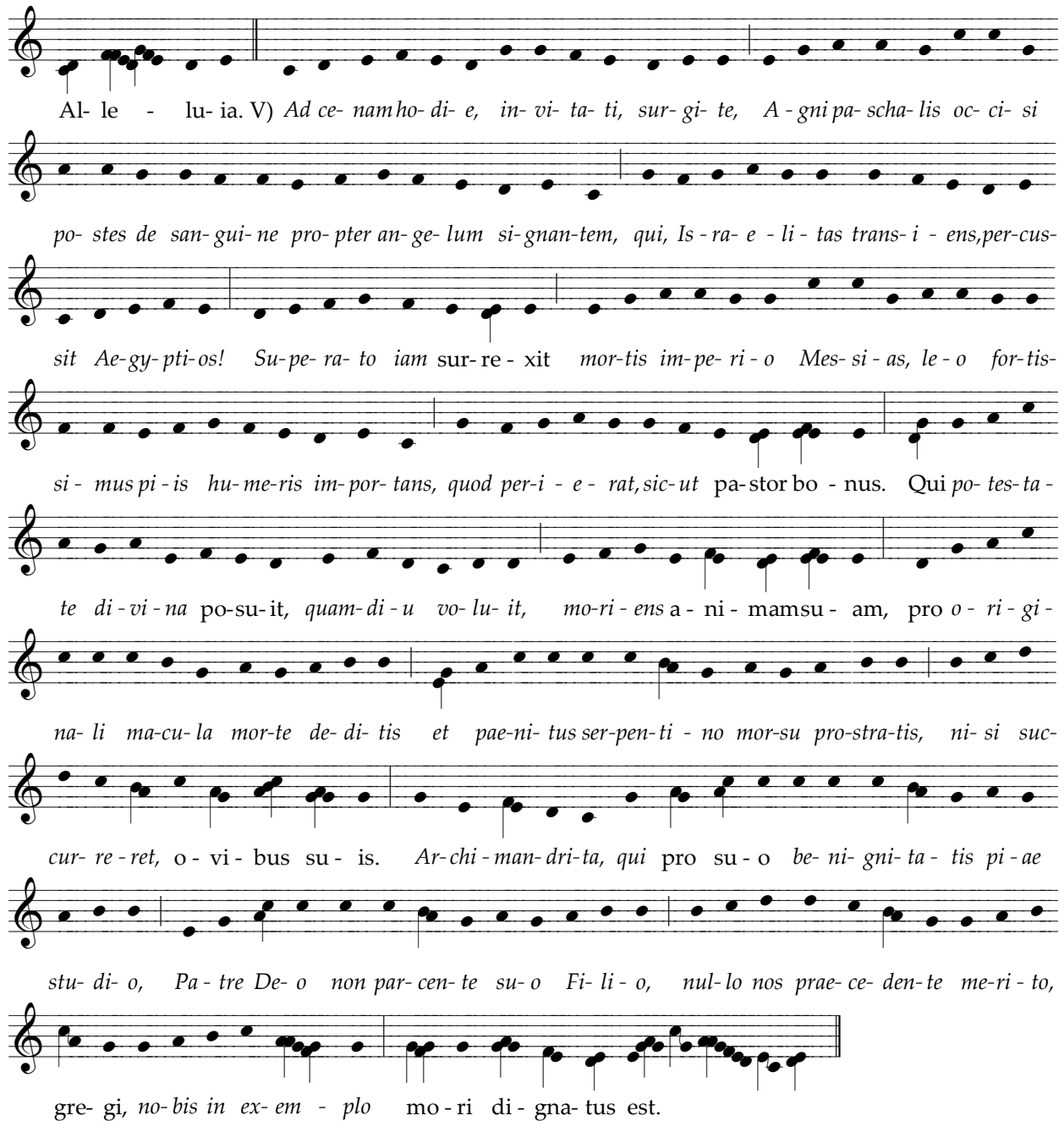

Al - le - lu - ia. V) Be - ne - di - ci - te Do - mi - no, o - mnes vir -

- tu - tes e - ius, mi - ni - stri e - ius, qui fa - ci - tis vo - lun - ta - tem
e - ius!

73.15

Al - le - lu - ia. V) Ad ce - nam ho - di - e, in - vi - ta - ti, sur - gi - te, A - gni pa - scha - lis oc - ci - si
po - stes de san - gui - ne pro - pter an - ge - lum si - gnan - tem, qui, Is - ra - e - li - tas trans - i - ens, per - cus -
sit Ae - gy - pti - os! Su - pe - ra - to iam sur - re - xit mor - tis im - pe - ri - o Mes - si - as, le - o for - tis -
si - mus pi - is hu - me - ris im - por - tans, quod per - i - e - rat, sic - ut pa - stor bo - nus. Qui po - tes - ta -
te di - vi - na po - su - it, quam di - u vo - lu - it, mo - ri - ens a - ni - mamsu - am, pro o - ri - gi -
na - li ma - cu - la mor - te de - di - tis et pae - ni - tus ser - pen - ti - no mor - su pro - stra - tis, ni - si suc -
cur - re - ret, o - vi - bus su - is. Ar - chi - man - dri - ta, qui pro su - o be - ni - gni - ta - tis pi - ae
stu - di - o, Pa - tre De - o non par - cen - te su - o Fi - li - o, nul - lo nos prae - ce - den - te me - ri - to,
gre - gi, no - bis in ex - em - plo mo - ri di - gna - tus est.

74

Al-le - lu - ia. V) Ex - ci - ta, Do - mi - ne, po - ten - ti - am tu -
am, et ve - ni, ut sal - vos fa - ci - as nos!

74.1

Al-le - lu - ia. V) Lau - da - te De - um, o - mnes an - ge - li e - ius,
lau - da - te e - um, o - mnes vir - tu - tes e - ius!

74.2

Al-le - lu - ia. V) A - scen - dit De - us in iu - bi - la - ti - o - ne,
et Do - mi - nus in vo - ce tu - bae.

74.3

Al-le - lu - ia. V) E - mit - te Spi - ri - tum tu - um, et cre - a -
bun - tur, et re - no - va - bis fa - ci - em ter - rae!

74.4

Al - le - lu - ia. V) Qui po - su - it fi - nes tu - os pa - cem,

et a - di - pe fru - men - ti sa - ti - at te.

74.5

Al - le - lu - ia. V) Di - ci - te in na - ti - o - ni - bus, qui - a Do - mi - nus re -

- gna - vit a li - gno!

74.6

Al - le - lu - ia. V) O - mnes gen - tes, plau - di - te ma - ni - bus, iu - bi - la - te

De - o in vo - ce ex - sul - ta - ti - o - nis.

74.7

Al - le - lu - ia. V) Lau - da - te, pu - e - ri, Do - mi - num, lau - da - te no - men Do -

mi - ni!

75

Al - le - lu - ia. V) Post par - tum vir - go in - vi - o - la -

ta per - man - si - sti, De - i Ge - ni - trix, in - ter - ce - de

pro no - bis!

75.1

Al - le - lu - ia. V) Pro - phe - tae san - cti prae - di - ca -
 ve - runt na - sci Sal - va - to - rem de vir - gi - ne ma - tre,
 san - cta Ma - ri - a.

75.2

Al - le - lu - ia. V) Ver - bo Do - mi - ni cae - li fir -
 ma - ti sunt, et spi - ri - tu o - ris e - ius o - mnis
 vir - tus e - o - rum.

75.3

Al - le - lu - ia. V) Per ma - nus au - tem a - po - sto - lo -
 rum fi - e - bant si - gna et pro - di - gi - a mul - ta in
 ple - be.

75.4

Al - le - lu - ia. V) As - sum - pta est Ma - ri - a in cae - lum,

gau - dent an - ge - li, et col - lau - dan - tes be - ne - di -
 cunt Do - mi - num.

76

Al - le - lu - ia. V) Lae - ta - tus sum in his, quae di -
 - cta sunt mi - hi: In do - mum Do - mi - ni i - bi -
 mus.

77a

Al - le - lu - ia. V) O - por - te - bat pa - ti Chri -
 - stum, et re - sur - ge - re a mor - tu - is, et i - ta in - tra -
 - re in glo - ri - am su - am.

77b

Al - le - lu - ia. V) O - por - te -
 bat pa - ti Chri - stum, et re - sur - ge - re a mor - tu - is, et i - ta in - tra -

re in glo - ri - am su - am.

78

Al - le - lu - ia. V) Lau - da - te, pu - e - ri, Do - mi - num,
 lau - da - te no - men Do - mi - ni! V) Sit no - men Do - mi - ni be - ne -
 di - ctum ex hoc nunc et us - que in sae - cu - lum!

79

Al - le - lu - ia. V) Ti - me - bunt gen -
 tes no - men tu - um, Do - mi - ne, et o - mnes re -
 - ges ter - rae glo - ri - am tu - am.

80

Al - le - lu - ia. V) Dex - te - ra De - i fe - cit
 vir - tu - tem, dex - te - ra Do - mi - ni ex - al - ta - vit me.

81

Al - le - lu - ia. V) Ex - sul - tent iu - sti in con - spe - ctu

De - i, de - le - cten - tur in lae - ti - ti - a.

82

Al - le - lu - ia. V) Gau - de - te, iu - sti, in Do - mi - no,
re - ctos de - cet col - lau - da - ti - o!

83

Al - le - lu - ia. V) Iu - sti au - tem in per - pe - tu - um vi - vent, et
a - pud Do - mi - num est mer - ces e - o - rum.

84

Al - le - lu - ia. V) A - ma - vit e - um Do - mi -
nus, et or - na - vit e - um, sto - la glo - ri - ae in - du - it e - um.

85

Al - le - lu - ia. V) Pre - ti - o - sa in con - spe - ctu Do - mi - ni mors san -
cto - rum e - ius.

86

Al - le - lu - ia. V) San - cti tu - i, Do - mi - ne, flo - re - bunt, sic - ut
li - li - um, et sic - ut o - dor bal - sa - mi e - runt.

87

Al - le - lu - ia. V) E - le - git te Do - mi - nus si - bi in sa - cer -
- do - tem ma - gnum in po - pu - lo su - o.

88

Al - le - lu - ia. V) Glo - ri - a et ho - no - re co -
ro - na - sti e - um, Do - mi - ne.

89

Al - le - lu - ia. V) Can - dor est lu - cis ae - ter - nae et spe - cu - lum si - ne
ma - cu - la, et i - ma - go bo - ni - ta - tis il - li - us.

90

Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus vir, san - ctus

Mar - ti - nus, ur - bis Tu - ro - nis re - qui - e - vit, quem su - sce - pe - runt an - ge -

li at - que arch - an - ge - li, thro - ni, do - mi - na - ti - o - nes et vir - tu - tes.

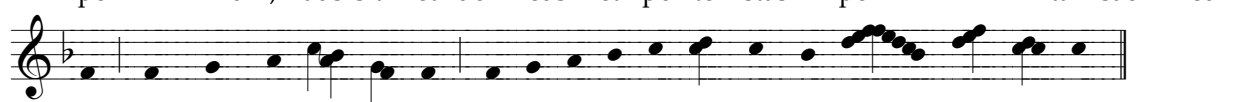
90.1

Al - le - lu - ia. V) Ho - nor, vir - tus et im -

pe - ri - um, laus sit et de - cus et po - te - stas per in - fi - ni - ta sae - cu -

la San - ctae Tri - ni - ta - ti: Pa - tri, Na - to at - que San - cto Spi - ri - tu - i.

90.2

Al - le - lu - ia. V) Be - ne - di - ctus es, Do - mi - ne, De - us pa - trum

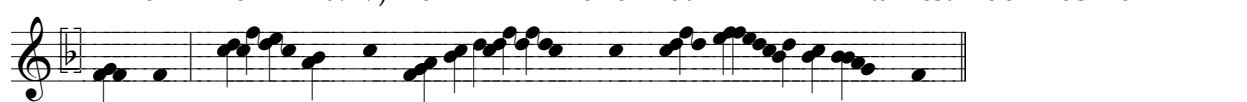

no - stro - rum, et lau - da - bi - lis in sae - cu - la.

90.3

Al - le - lu - ia. V) Be - ne fun - da - ta est do - mus Do -

mi - ni su - pra fir - mam pe - tram.

90.4

Al - le - lu - ia. V) Le - vi - ta hic san - ctus Vin -

cen - ti - us mor-te tri-um - pha - li in - si - gnis ho - di - e cae-los pe - ti - it

cum pal-ma vi-cto - ri - ae, at-que lau-re - a - tus san - gui - ne.

90.5

Al-le - lu - ia. V) Be-a - tus vir, san - ctus rex La - di - sla - us, qui ful -

get, ut sol in cae - lo, am - ple - ctens im - mor - ta - li - ta - tem, gau-det in ae -

ter-num in pa - ra - di - so.

90.6

Al-le - lu - ia. V) Fran - cis - cus pau - per et hu - mi - lis cae - lum di - ves

in - gre - di - tur, hy - mnis cae - le - sti - bus ho - no - ra - tur.

90.7

Al-le - lu - ia. V) A - ma - vit hunc san - ctum

Do - mi - nus, gem - mis ho - no - ris et or - na - vit: in - du - it e - um Do - mi - nus

sto - la im - mor - ta - li, et ad por - tas pa - ra - di - si co - ro - na - vit.

90.8

Al - le - lu - ia. V) A - ma - vit e - um Do - mi - nus, et or - na - vit
e - um, sto - la glo - ri - ae in - du - it e - um.

91

Al - le - lu - ia. V) Te mar - ty - rum can - di -
da - tus lau - dat ex - er - ci - tus, Do - mi - ne.

91.1

Laus ti - bi, Chri - ste! V) Te mar - ty - rum can - di -
da - tus lau - dat ex - er - ci - tus, Do - mi - ne.

91.2

Al - le - lu - ia. V) In - ter na - tos mu - li -
e - rum non sur - re - xit ma - ior Io - han - ne Ba - pti - sta.

91.3

Al - le - lu - ia. V) As - sum - pta est Ma - ri - a

in cae-lum, gau - det ex - er - ci - tus an - ge - lo - rum.

91.4

Al - le - lu - ia. V) Ti - me - bunt gen-tes no - men tu - um, Do - mi - ne,
et o - mnes re - ges ter - rae glo - ri - am tu - am.

91.5

Al - le - lu - ia. V) Te glo - ri - o - sus a - po - sto - lo - rum cho - rus lau -
dat ex - er - ci - tus, Do - mi - ne.

91.6

Al - le - lu - ia. V) Be - ne fun - da - ta est
do - mus Do - mi - ni su - pra fir - mam pe - tram.

92

Al - le - lu - ia. V) Di - li - gam te, Do - mi -
ne, vir - tus me - a, Do - mi - nus fir - ma - men - tum me - um et

re - fu - gi - um me - um.

92.1a

Al - le - lu - ia. V) De - us, qui se - des su - per thro - num, et iu -

di - cas ae - qui - ta - tem, e - sto re - fu - gi - um pau - pe - rum in tri - bu - la - ti - o -

ne!

92.1b

Al - le - lu - ia. V) De - us, qui se - des su - per thro - num, et iu - di - cas

ae - qui - ta - tem, e - sto re - fu - gi - um pau - pe - rum in tri - bu - la - ti - o - ne!

93

Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus vir, qui ti - met

Do - mi - num, in man - da - tis e - ius cu - pit ni - mis.

93.1

Al - le - lu - ia. V) Pri - mus ad Si - on di - cet: Ec - ce,

ad - sum, et le - ru - sa - lem e - van - ge - li - stam da - bo.

94

Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus vir, qui suf - fert ten - ta - ti - o - nem, quo -
ni - am cum pro - ba - tus fu - e - rit, ac - ci - pi - et co - ro - nam vi - tae.

95

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - ne, in vir -
tu - te tu - a lae - ta - bi - tur rex, et
su - per sa - lu - ta - re tu - um ex - sul - ta - bit ve - he -
men - ter.

95.1

Al - le - lu - ia. V) Vi - de - o cae - los
a - per - tos, et le - sum stan - tem a dex -
- tris vir - tu - tis De - i!

95.2

Al-le-lu - ia. V) Hic est di-sci - pu-lus
 il - le, qui te - sti - mo - ni - um per - hi - bet de his, et
 sci - mus, qui - a ve - rum est te - sti - mo - ni - um
 e - ius.

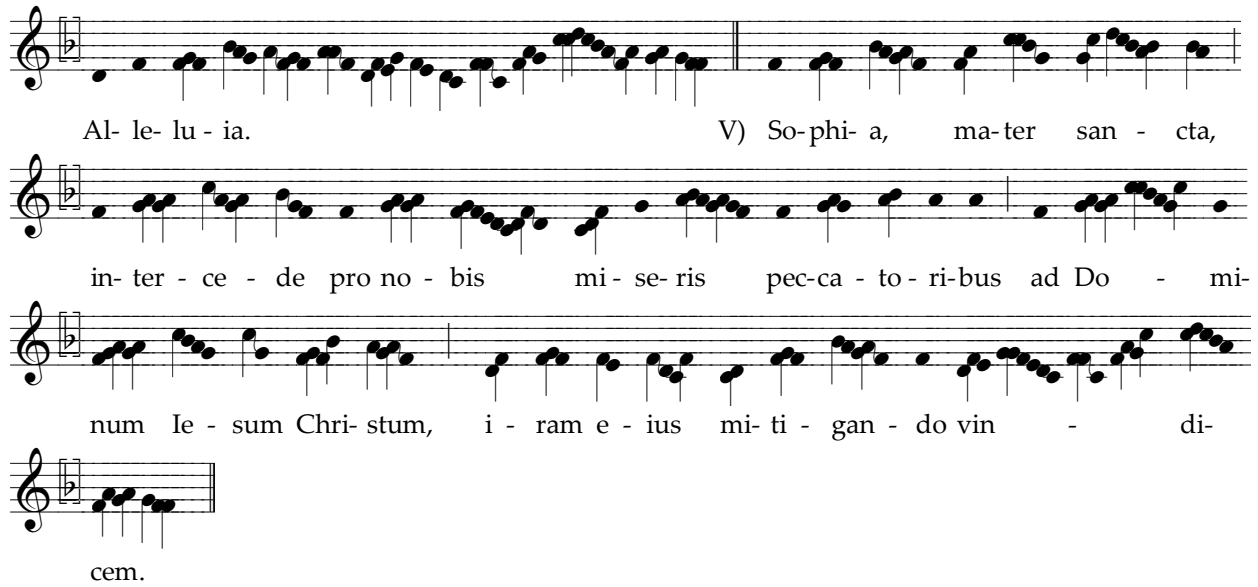
95.3

Al-le-lu - ia. V) Vi - di - mus stel - lam
 e - ius in o - ri - en - te, et ve - ni - mus cum mu - ne -
 ri - bus, ad - o - ra - re Do - mi - num.

95.4

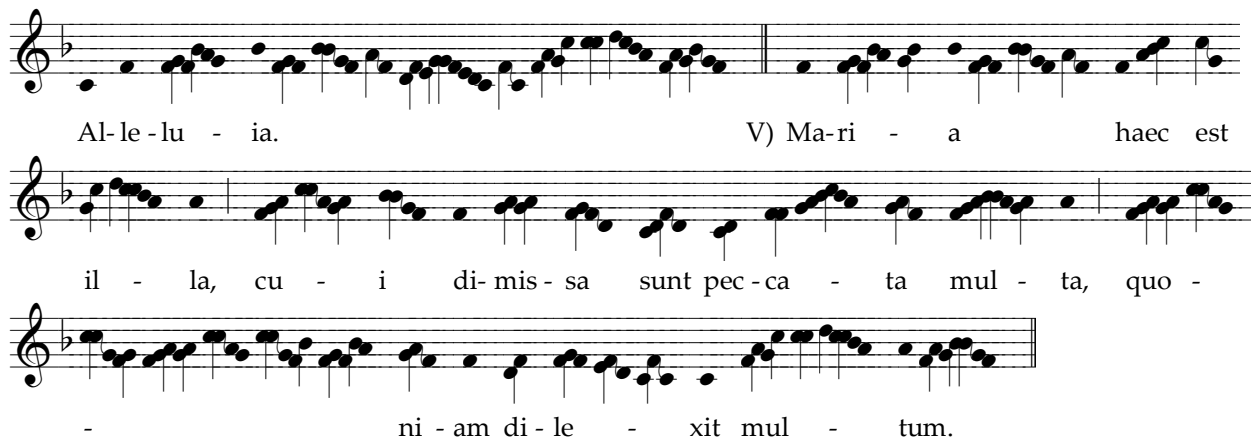
Al-le-lu - ia. V) A - scen - do ad Pa - trem me - um
 et Pa - trem ve - strum, De - um me - um
 et De - um ve - strum.

95.5

Al-le-lu-ia. V) So-phi-a, ma-ter san-cta,
 in-ter-ce-de pro no-bis mi-se-ris pec-ca-to-ri-bus ad Do-mi-
 num Ie-sum Chri-stum, i-ram e-ius mi-ti-gan-do vin-di-
 cem.

95.6a

Al-le-lu-ia. V) Ma-ri-a haec est
 il-la, cu-i di-mis-sa sunt pec-ca-ta mul-ta, quo-
 ni-am di-le-xit mul-tum.

95.6b

Al-le-lu-ia. V) Ma-ri-a haec est il-la, cu-i di-mi-
 si-sti mul-tum, Do-mi-ne, qui-a te di-le-xit ve-
 he-men-ter.

95.7

Al-le-lu - ia. V) Di-mis - sa sunt e -
 i pec - ca - ta mul - ta, quo -
 - ni - am di - le - xit mul - tum.

95.8

Al-le-lu - ia. V) O, fe - lix Hed-vi - gis, gau - dens in cae - lis,
 so - la - men pau - pe - rum, in - ter - ce - de pro no - bis ad Do - mi -
 num Ie - sum Chri - stum!

95.9

Al-le-lu - ia. V) San - cta De - i
 Ge - ni - trix, vir - go sem - per Ma - ri - a, in - ter -
 - ce - de pro no - bis ad Do - mi - num Ie - sum Chri - stum!

95.10

Al-le-lu - ia. V) In o - mnem ter -

ram ex - i - vit so - nus e - o - rum, et
in fi - nes or - bis ter - rae ver - ba e - o - rum.

95.11

Al - le - lu - ia. V) Au - di, fi - li - a, et vi -
- de, et in - cli - na au - rem tu -
- am, qui - a con - cu - pi - vit rex spe - ci - em tu -
- am!

96

Al - le - lu - ia. V) At - ten - di - te,
po - pu - le me - us, in le - gem me -
am.

96.1

Al - le - lu - ia. V) E - ri - pe me de in - i - mi - cis me - is, De - us me -

us, et ab in - sur - gen-ti - bus in me li - be-ra me!

97

Al - le - lu - ia. V) Be - ne - di - ctus es, Do - mi - ne, De - us pa -

trum no - stro - rum, et lau - da - bi - lis in sae - cu - la.

98

Al - le - lu - ia. V) De - us iu - dex iu -

stus, for - tis et pa - ti - ens, num - quid i - ra - sce - tur per sin - gu - los di - es?

99

Al - le - lu - ia. V) Dul - cis ma - ter, dul - ci na - to, dul - ci - a prae - bens

u - be - ra, quae so - la fu - i - sti di - gna ge - ne - ra - re re - gem cae -

lo - rum et Do - mi - num.

100

Al - le - lu - ia. V) O - mnis glo - ri - a e -

ius, fi - li - ae re - gis ab in - tus, in fim - bre - is au - re - is.

101

Al-le - lu-ia. V) Ad-o - ra - bo ad tem-plum san - ctum tu - um, et
con- fi - te- bor no- mi- ni tu - o, Do - mi - ne.

102

Al-le - lu - ia. V) Lae-ta - bi-tur iu - stus in
Do - mi - no, et spe - ra - bit in e - o, et lau-
da - bun-tur o - mnes re- cti cor - de.

102.1

Al-le - lu - ia. V) Lo- que - ban-tur va - ri - is
lin- guis a - po - sto- li ma - gna - li - a De - i,
pro - ut Spi - ri - tus San - ctus da - bat e - lo-qui il - lis.

102.2

Al-le - lu - ia. V) Ca-ro me-a ve-re est ci -
bus, et san - guis me-us ve - re est po - tus, qui man-du - cat me-

- am car-nem et bi - bit me - um san - gui-nem, in me ma -

net, et e - go in e - o.

102.3

Al-le - lu - ia. V) Con-ce - pti-o glo-ri - o - sae vir-gi - nis Ma-ri-

ae, ex se-mi- ne A - bra-hae, or-ta de tri - bu Iu -

- da, cla-ra ex stir-pe Da - vid.

102.4

Al-le - lu - ia. V) Ve - ni, re-gi - na no - stra, ve-ni, do - mi-na,

in hor-tum o - do-ris su-per o - mni-a a -

ro - ma-ta!

102.5

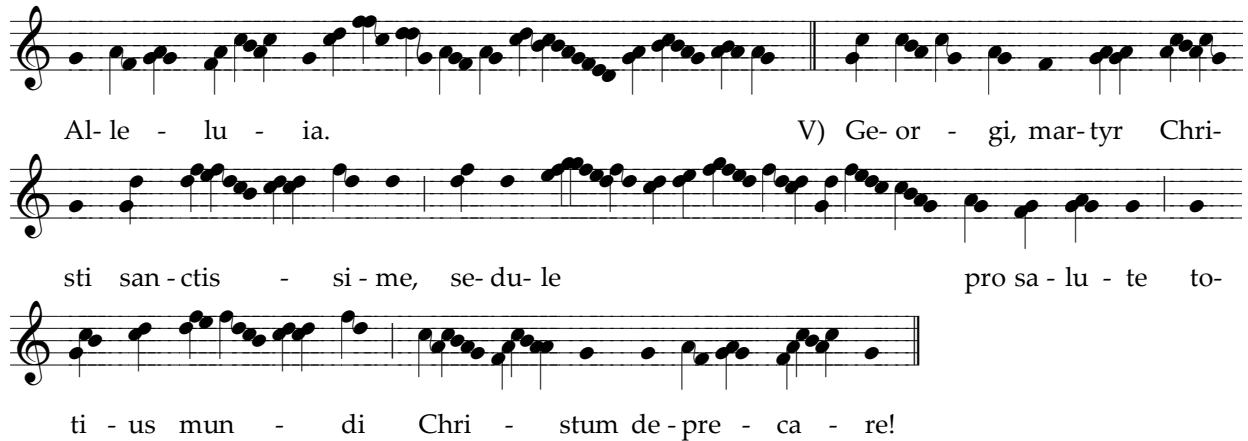

Al-le - lu - ia. V) Lo-que - bar de te - sti-mo - niis tu - is in con-spe -

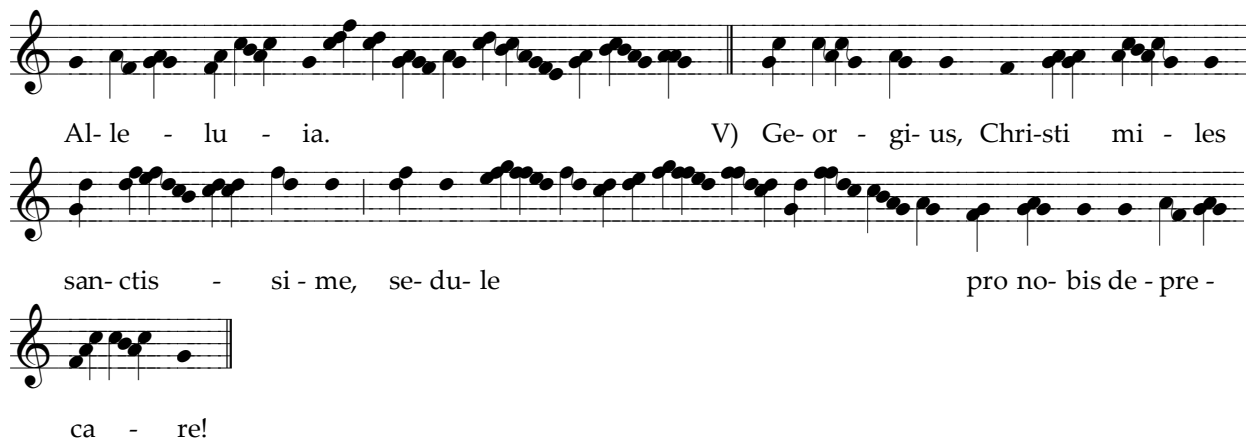
- ctu re-gum, et non con-fun - de - bar.

102.6a

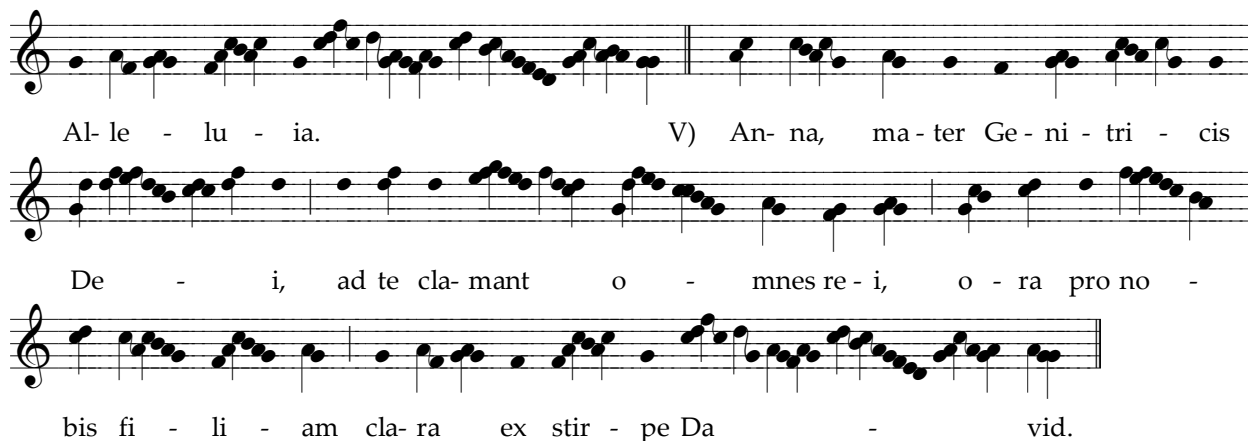
Al-le - lu - ia. V) Ge-or - gi, mar-tyr Chri-
sti san-ctis - si - me, se-du-le pro sa - lu - te to-
ti - us mun - di Chri - stum de-pre - ca - re!

102.6b

Al-le - lu - ia. V) Ge-or - gi-us, Chri-sti mi - les
san-ctis - si - me, se-du-le pro no- bis de - pre -
ca - re!

102.7

Al-le - lu - ia. V) An- na, ma-ter Ge- ni - tri - cis
De - i, ad te cla- mant o - mnes re - i, o - ra pro no -
bis fi - li - am cla- ra ex stir - pe Da - vid.

102.8

Al-le - lu - ia. V) Le- vi - ta Lau - ren - ti - us bo-num o - pus o -

pe - ra - tus est, qui per si - gnum cru - cis cae - cos

il - lu - mi - na - vit, et the - sau - ros ec - cle - si - ae de - dit pau - pe - ri - bus.

102.9

Al - le - lu - ia. V) Na - ti - vi - tas glo - ri - o - sae

vir - gi - nis Ma - ri - ae, ex se - mi - ne

A - bra - hae, or - ta de tri - bu Iu - da, cla - ra ex stir - pe Da -

- vid.

102.10

Al - le - lu - ia. V) Fe - lix es, sa - cra vir - go, Ma - ri - a, et o -

mni lau - de di - gnis - si - ma, qui - a ex te or - tus est sol iu -

- sti - ti - ae.

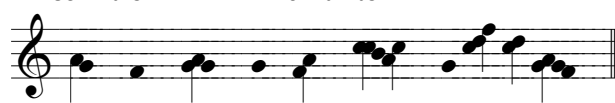
102.11a

Al - le - lu - ia. V) Con - cus - sum est ma - re, et

con- tre - mu- it ter - ra, u - bi arch- an - ge- lus Mi- cha- el

de- scen- de - bat de cae - lo.

102.11b

Al- le - lu - ia. V) Con- cus- sum, per- cus- sum est ma- re, fon- tes, sa- xa, et ar- va. Con-

cus - sum est ma - re, et con- tre - mu - e - rit mon- tes, et ex - pa - vit, et

con- tre - mu- it dra- co pe- sti- fer, ser- pens an- ti - quus, ter - ra, et

e - ie - ctus est in- fra, de pa- ra - di- so in ter- ra, ter - ra, u - bi arch-

an - ge - lus Mi - cha - el de - scen - de - bat de cae - lo.

102.12

Al- le - lu - ia. V) Con- gre - ga - bo po- pu - lum me - um in me - di - o

le- ru- sa - lem, et e- ro il - lis in De- um in ve - ri - ta - te et iu- sti - ti - a.

102.13

Al- le - lu - ia. V) Lae- ta - mi - ni in Do - mi - no, et ex - sul - ta -

te, iu - sti, et glo - ri - a - mi - ni, o - mnes re - cti
cor - de!

102.14

Al - le - lu - ia. V) Iu - stus ger - mi - na - bit, sic - ut li - li - um, et
flo - re - bit in ae - ter - num an - te Do - mi - num.

102.15

Al - le - lu - ia. V) Dif - fu - sa est gra - ti - a in
la - bi - is tu - is, pro - pter - e - a be - ne - di - xit
te De - us in ae - ter - num.

103

Al - le - lu - ia. V) In di - e re - sur - re - cti - o - nis me - ae, di - cit
Do - mi - nus, prae - ce - dam vos in Ga - li - lae - am.

103.1

Al - le - lu - ia. V) Le - vi - ta Lau - ren - ti - us bo - num o - pus o - pe -

ra - tus est, qui per si - gnum cru - cis cae - cos il - lu - mi - na - vit, et the - sau - ros
 ec - cle - si - ae de - dit pau - pe - ri - bus.

103.2

Al - le - lu - ia. V) Dif - fu - sa est gra - ti - a in la - bi - is tu - is,
 pro - pter - e - a be - ne - di - xit te De - us in ae - ter - num.

104

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - ne, ex - au - di o - ra - ti -
 o - nem me - am, et cla - mor me - us ad te per - ve - ni - at!

104.1

Al - le - lu - ia. V) Can - ta - te Do - mi - no can - ti - cum no - vum, qui - a mi - ra -
 bi - li - a fe - cit Do - mi - nus!

105

Al - le - lu - ia. V) Ad - o - ra - bo ad tem - plum san -

- ctum tu - um, et con-fi - te - bor no-mi- ni

tu - o.

105.1

Al- le - lu - ia. V) Po-su - i ad - iu- to - ri-um

su- per po - ten - tem, et ex- al- ta -

- vi e - le- ctum de ple - be me - a.

106

Al- le - lu - ia. V) San- cti

et iu- sti, in Do- mi- no gau- de - te, vos e - le - git De- us in

he- re- di- ta - tem si - bi!

107a

Al - le - lu - ia. V) Mul - ti - fa - ri - e o - lim De - us

lo- quens pa- tri- bus in pro- phe - tis, no- vis- si- me di- e - bus i - stis

lo - cu - tus est no - bis in Fi - li - o su -

- o.

107b

Al - le - lu - ia. V) Mul - ti - fa - ri - e o -

lim De - us lo - quens pa - tri - bus in pro - phe - tis, no - vis - si - me di - e -

- bus i - stis lo - cu - tus est no - bis in Fi - li - o su -

o.

107c

Al - le - lu - ia. V) Mul - ti - fa - ri - e o - lim De - us

lo - quens pa - tri - bus in pro - phe - tis, no - vis - si - me di - e - bus i - stis lo -

cu - tus est no - bis in Fi - li - o su - o.

107d

Al - le - lu - ia. V) Mul - ti -

fa - ri - e o - lim De - us lo - quens pa - tri - bus in pro - phe -
 tis, no - vis - si - me di - e - bus i - stis lo - cu - tus est no -
 bis in Fi - li - o.

108

Al - le - lu - ia. V) Pa - scha no - strum
 im - mo - la - tus est, Chri - stus. V) E -
 pu - le - mur in a - zy - mis sin - ce - ri - ta - tis et ve -
 ri - ta - tis!

109

Al - le - lu - ia. V) Post di - es o - cto,
 ia - nu - is clau - sis, ste - tit Ie - sus in me - di - o di - sci - pu - lo - rum su - o -
 rum, et di - xit: Pax vo - bis!

110

Al- le - lu - ia. V) Ex- i - vi
 a Pa - tre, et ve - ni in mun- dum, i - te -
 - rum re - lin- quo mun - dum, et va - do
 ad Pa - trem.

111

Al- le - lu- ia. V) San-cti Spi-ri- tus, Do - mi- ne, cor-
 da no-stra mun- det in - fu- si- o, et su- i ro - ris in- ti- ma a -
 - sper- si- o - ne fe - cun- det!

112

Al- le- lu - ia. V) De - us, qui se -
 - des su- per thro -
 num, et iu - di - cas ae- qui- ta - tem.

113

Al-le-lu - ia. V) Ma - gnus Do -
 mi - nus, et lau - da - bi - lis val - de in ci - vi - ta - te
 De - i, in mon - te san - cto e - ius.

114

Al-le-lu - ia. V) Te de - cet hy-mnus, De - us,
 in Si - on, et ti - bi red - de - tur vo - tum in Ie - ru -
 sa - lem. V) Re - ple - bi - mur in
 bo - nis do - mus tu - ae, san - ctum est tem - plum tu - um, mi -
 ra - bi - le in ae - qui - ta - te!

115

Al-le-lu - ia. V) Ex - sul - ta - te De - o, ad - iu - to -
 ri no - stro, iu - bi - la - te De - o Ia - cob! V) Su - mi - te psal -
 - mum iu - cun - dum cum ci - tha - ra!

116

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - ne, re - fu -
 - gi - um fa - ctus es no - bis a ge - ne - ra - ti -
 o - ne et pro - ge - ni - e.

117

Al - le - lu - ia. V) Ve - ni - te, ex - sul - te - mus Do - mi -
 no, iu - bi - le - mus De - o, sa - lu - ta - ri no - stro!
 V) Prae - oc - cu - pe - mus fa - ci - em e -
 ius in con - fes - si - o - ne, et in psal - mis iu - bi - le - mus e -
 i!

118

Al - le - lu - ia. V) Quo - ni - am De - us ma -
 gnus Do - mi - nus et rex ma - gnus su - per o -
 - mnem ter - ram.

119

Al - le - lu - ia. V) De pro - fun-
dis cla - ma - vi ad te, Do - mi - ne, Do - mi - ne, ex - au - di
vo - cem me - am!

120

Al - le - lu - ia. V) Ad - o - ra - bo ad tem - plum san - ctum tu - um, et con - fi -
te - bor no - mi - ni tu - o, Do - mi - ne.

121

Laus ti - bi, Chri - ste! V) Te mar - ty - rum can - di - da - tus lau - dat ex -
er - ci - tus, Do - mi - ne.

122

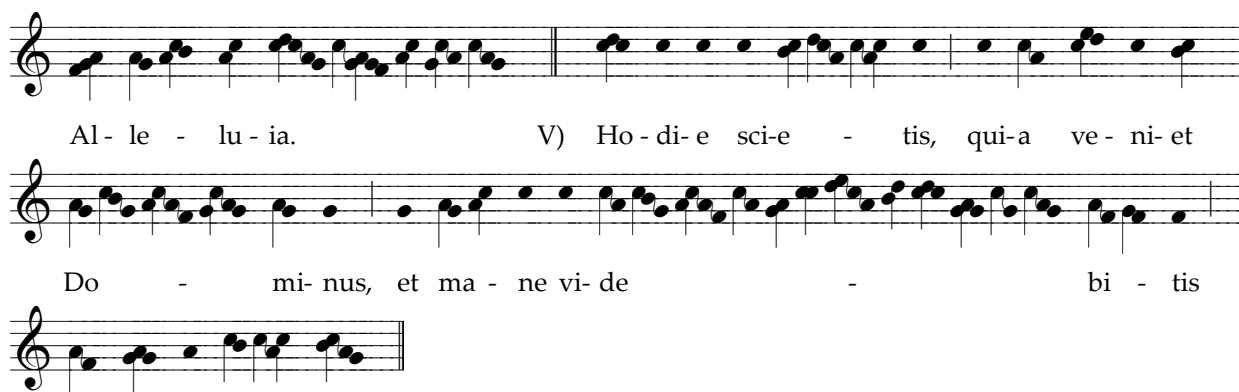
Al - le - lu - ia. V) Do - mi - nus di - xit ad me, Fi - li - us me -
us es tu, e - go ho - di - e ge -
nu - i te.

122.1

Al - le - lu - ia. V) O - sten-de no-bis, Do - mi-ne, mi-se-ri-
 cor - di - am tu - am, et sa-lu - ta - re tu -
 um da no - bis!

122.2

Al - le - lu - ia. V) Ho - di - e sci - e - tis, qui - a ve - ni - et
 Do - mi - nus, et ma - ne vi - de - bi - tis
 glo - ri - am e - ius.

122.3

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - nus re - gna - vit, ex - sul - tet
 ter - ra, lae - ten - tur in - su - lae mul -
 tae.

122.4

Al - le - lu - ia. V) Haec di - es, quam fe - cit Do - mi - nus,

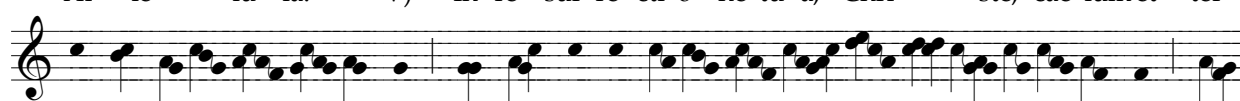
ex - sul - te - mus et lae - te - mur in e - a!

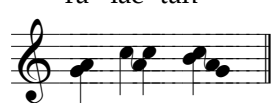
122.5

Al - le - lu - ia. V) In re - sur - re - cti - o - ne tu - a, Chri - ste, cae - lum et ter -

ra lae - tan - tur, lux tu - a ful - ge - bit su -

per ter - ram.

122.6

Al - le - lu - ia. V) Post di - es o - cto, ia - nu - is clau - sis, ve - nit Ie - sus, et

ste - tit in me - di - o di - sci - pu - lo - rum su - o - rum, et di - xit: Pax

vo - bis!

122.7

Al - le - lu - ia. V) Do - mi - nus in Si - na in san - cto, a - scen -

dens in al - tum, ca - pti - vam du - xit ca -

pti - vi - ta - tem.

122.8

Al - le - lu - ia. V) Lau-da, a - ni - ma me - a, Do - mi - num,

lau - da - bo Do - mi - num in vi - ta me - a, psal - lam De - o me -

- o quam - di - u e - ro!

122.9

Al - le - lu - ia. V) Ni - mis ho - no - ra - ti sunt a - mi - ci tu -

i, De - us, ni - mis con - for - ta - tus est

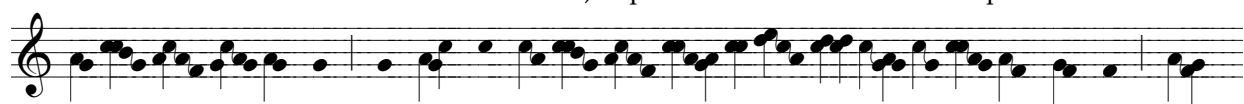

prin - ci - pa - tus e - o - rum.

122.10

Al - le - lu - ia. V) Spe - ci - e tu - a et pul - chri - tu - di - ne

tu - a in - ten - de, pro - spe - re pro -

ce - de, et re - gna!

122.11

Al - le - lu - ia. V) Dif - fu - sa est gra - ti - a in la - bi - is

tu - is, pro-pter-e - a be-ne-di-xit te De -

us in ae - ter - num.

123

Al- le - lu - ia. V) Be - ne - di-ctus es, Do- mi-ne, De-

us pa - trum no-stro- rum, et lau-da-bi - lis in sae-cu - la.

123.1

Al- le - lu - ia. V) Cra- sti- na di - e de-le- bi - tur in- i - qui - tas

ter - rae, et re- gna- bit su- per nos Sal- va- tor mun - di.

123.2

Al- le - lu - ia. V) Be- ne - di-ctus es, De- i Fi- li - us, qui re- sur- re - xi -

sti a mor- tu - is, mi- se- re- re no- bis!

123.3

Al- le - lu - ia. V) Spi- ri - tus San - ctus do- ce - bit vos quae-

cum- que di - xe - ro vo - bis.

124

Al - le - lu - ia. V) Post par - tum vir - go
 in - vi - o - la - ta per - man - si - sti, De - i Ge - ni - trix,
 in - ter - ce - de pro no - bis!

124.1

Al - le - lu - ia. V) Per ma - nus au - tem
 a - po - sto - lo - rum fi - e - bant si - gna ma - gna et pro - di - gi - a
 mul - ta in ple - be.

124.2

Al - le - lu - ia. V) Lau - da, a - ni - ma
 me - a, Do - mi - num, lau - da - bo Do - mi - num in vi - ta me
 - a, psal - lam De - o me - o, quam - di - u e - ro!

125

Al - le - lu - ia. V) Di - le - xi, quo -

- ni - am ex - au - di - vit Do - mi - nus vo - cem me - am.

125.1

Al - le - lu - ia. V) Sur - re - xit pa - stor bo - nus,

qui po - su - it a - ni - mam su - am pro o - vi - bus su - is.

125.2

Al - le - lu - ia. V) Con - fi - te - mi - ni Do - mi - no, et in - vo - ca - te no - men e -

ius, an - nun - ti - a - te in - ter gen - tes o - pe - ra e - ius!

126

Al - le - lu - ia. V) Dul - ce li - gnum, dul - ces cla - vos,

dul - ci - a fe - rens pon - de - ra, quae so - la fu - i - sti di - gna su - sti -

ne - re re - gem cae - lo - rum et Do - mi - num.

126.1

Al - le - lu - ia. V) Dul - cis ma - ter, dul - ci na - to, dul - ci - a prae - bens

os - cu - la, quae so - la fu - i - sti di - gna con - do - le - re re - gi cae - lo -

- rum et Do-mi - no.

126.2

Al-le-lu - ia. V) Di - a - de - ma spi-ne - um ve-ne-re -

- mur ho - di-e: per a - cu-le-um ser - tum da-tur glo-ri - ae.

127

Al-le - lu-ia. V) An-ge-lus Do-mi-ni de-scen - dit de cae - lo,

et ac-ce - dens, re-vol - vit la - pi-dem, et se-de-bat su - per e - um.

V) Re-spon-dens au-tem an-ge-lus, di-xit mu-li - e - ri - bus: Quem quae - ri - tis? Il-lae

au-tem di - xe-runt: Ie-sum Na-za - re-num.

127.1

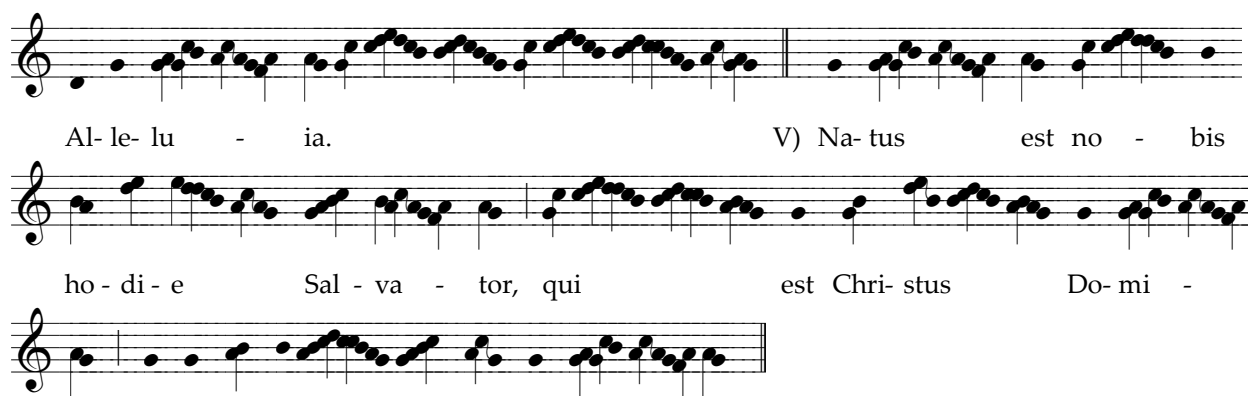

Al-le - lu-ia. V) Ver-bo Do-mi-ni cae - li fir - ma-

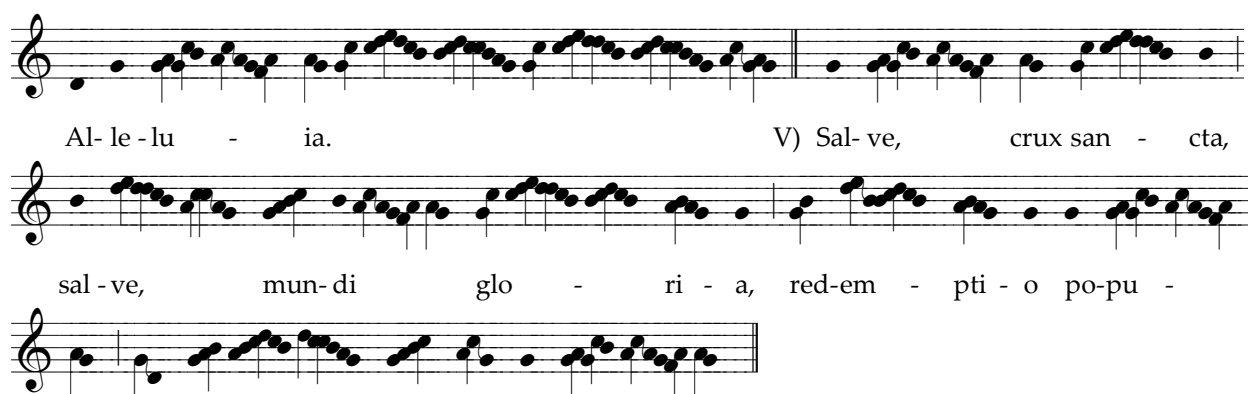
ti sunt, et spi-ri - tu o-ris e - ius om-nisvir-tus e - o - rum.

128

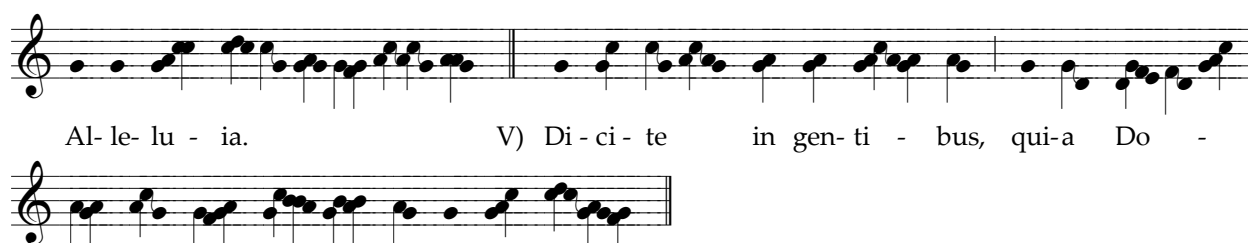
Al-le-lu - ia. V) Na-tus est no - bis
 ho - di - e Sal - va - tor, qui est Chri - stus Do - mi -
 nus, in ci - vi - ta - te Da - vid.

128.1

Al-le-lu - ia. V) Sal - ve, crux san - cta,
 sal - ve, mun - di glo - ri - a, red - em - pti - o po - pu -
 li, de - cus pa - ra - di - si!

129

Al-le-lu - ia. V) Di - ci - te in gen - ti - bus, qui - a Do -
 mi - nus re - gna - vit a li - gno!

129.1

Al-le-lu - ia. V) Spi - ri - tus est, qui vi - vi - fi - cat,
 ca - ro au - tem non prod - est quic - quam.

130a

Al - le - lu - ia. V) Sur - re - xit Do - mi - nus ve - re, et ap -

pa - ru - it Pe - tro!

130b

Al - le - lu - ia. V) Sur - re - xit Do - mi - nus ve - re, et ap -

pa - ru - it Pe - tro!

130.1

Al - le - lu - ia. V) Spi - ri - tus e - ius or - na - vit

cae - los.

131

Al - le - lu - ia. V) Con - fi - te - mi - ni Do - mi - no, quo - ni - am bo -

nus, quo - ni - am in sae - cu - lum mi - se - ri - cor - di - a e - ius!

131.1

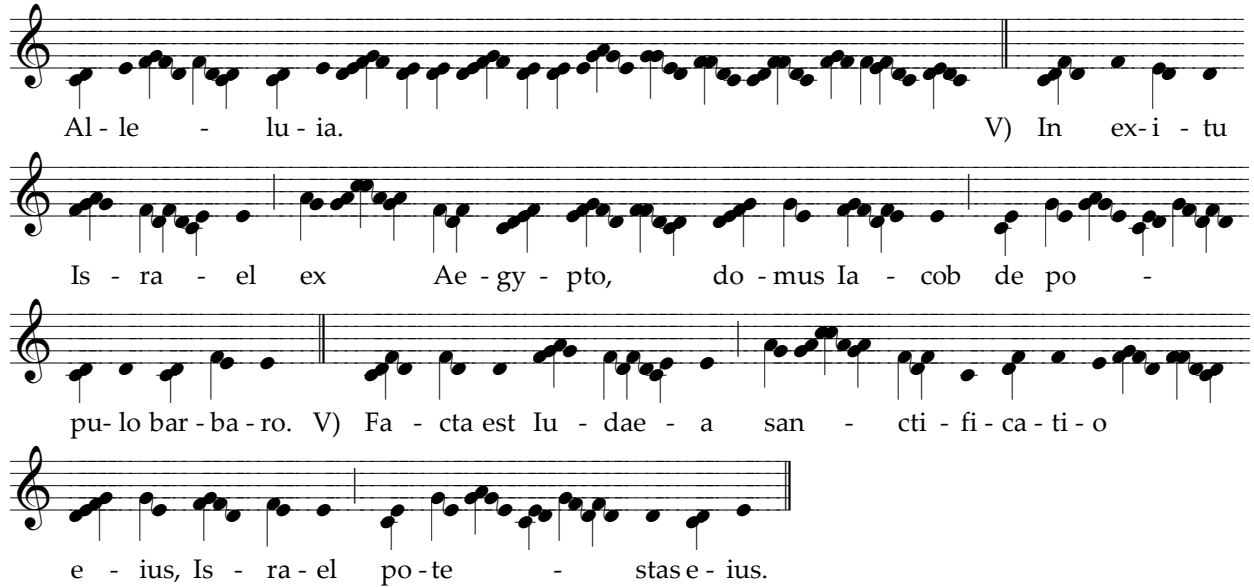

Al - le - lu - ia. V) Con - fi - te - mi - ni Do - mi - no, et in - vo - ca - te no - men

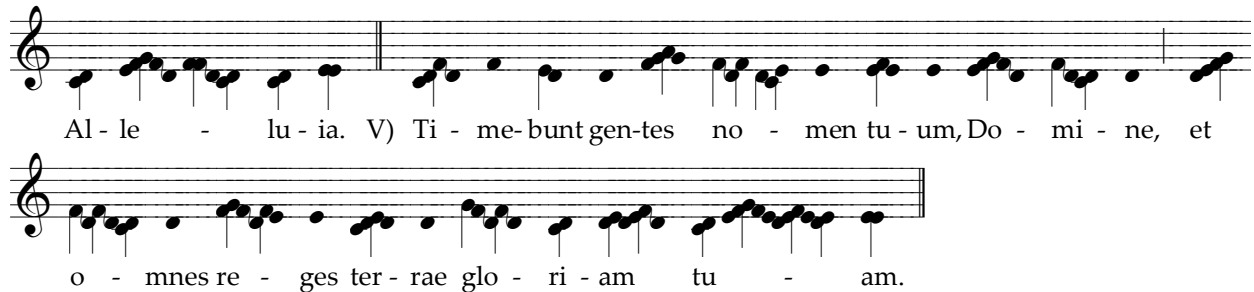
e - ius, an-nun - ti - a - te in - ter gen-tes o - pe - ra e - ius!

132

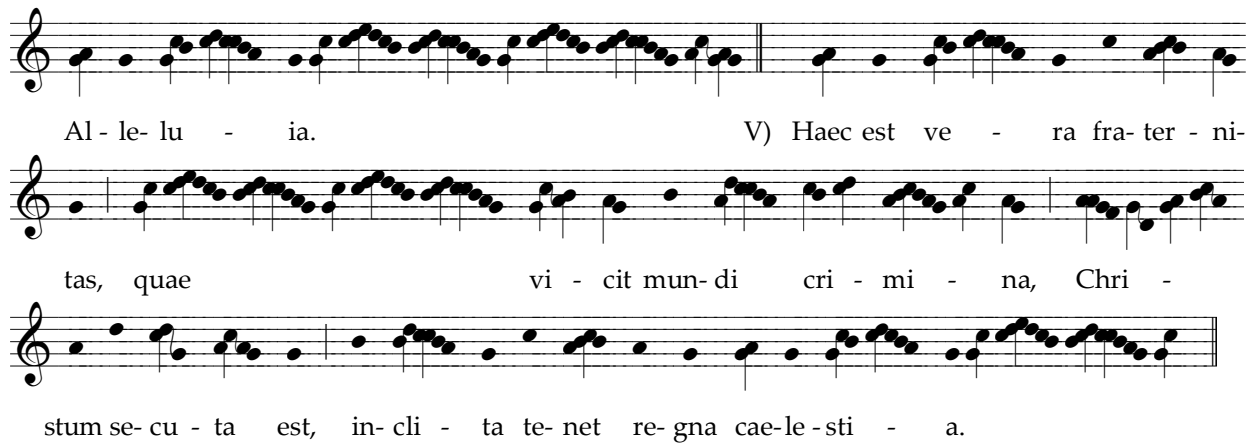
Al - le - lu - ia. V) In ex-i - tu
Is - ra - el ex Ae - gy - pto, do - mus Ia - cob de po -
pu - lo bar - ba - ro. V) Fa - cta est Iu - dae - a san - cti - fi - ca - ti - o
e - ius, Is - ra - el po - te - stas e - ius.

132.1

Al - le - lu - ia. V) Ti - me - bunt gen-tes no - men tu - um, Do - mi - ne, et
o - mnes re - ges ter - rae glo - ri - am tu - am.

133

Al - le - lu - ia. V) Haec est ve - ra fra - ter - ni -
tas, quae vi - cit mun - di cri - mi - na, Chri -
stum se - cu - ta est, in - cli - ta te - net re - gna cae - le - sti - a.

133.1

Al - le - lu - ia. V) Qui se - qui - tur me, non am - bu - lat in te - ne - bris,

sed ha - be - bit lu - men vi - tae ae - ter - nae.

134

Al - le - lu - ia.

V) Ser - ve bo -

ne et fi - de - lis, qui - a in pau - ca fu - i - sti fi - de - lis, su - pra mul - ta

te con - sti - tu - am!

134.1

Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus vir, qui suf - fert ten - ta - ti - o - nem, quo -

ni - am cum pro - ba - tus fu - e - rit, ac - ci - pi - et co - ro - nam vi - tae.

135

Iam do - mnus o - pta - tas red - dit lau - des, pa - scha cum Chri - sto ad - est, fa - ve - te cu - i

ca - nen - tes.

Al - le - lu - ia.

V) Con - fi - te - mi - ni Do - mi - no,

quo - ni - am bo -

nus, quo - ni - am in sae - cu - lum mi - se - ri - cor - di - a e - ius!

136

Al - le - lu - ia.

V) De - us iu - dex

iu - stus, for - tis et pa - ti - ens, num - quid i - ra - sce - tur per

sin - gu - los di - es?

137a

Al - le - lu - ia.

V) Vox ex - sul -

ta - ti - o - nis et sa - lu - tis in ta - ber - na -

- cu - lis iu - sto - rum.

137b

Al - le - lu - ia.

V) Vox ex - sul - ta - ti - o - nis et sa - lu -

- tis in ta - ber - na, cae - lo - rum cu - ri - a, ae - ter - na pax et con - cor - di - a, i - bi

nul - la est tri - sti - ti - a di - es u - na su - per mi - li - a, ta - li - a gau - di - a dan - tur in ta - ber -

na - cu - lis iu - sto - rum.

138

Al - le - lu - ia. V) Se - nex pu - e - rum por - ta - bat, pu - er se - nem

re - ge - bat.

139

Al - le - lu - ia. V) Ni - mis ho - no - ra - ti sunt a - mi -

ci tu - i, De - us, ni - mis con - for - ta - tus est prin - ci -

pa - tus e - o - rum.

140

Al - le - lu - ia. V) Glo - ri - a et ho - no - re co - ro - na - sti e -

um, Do - mi - ne.

141

Al - le - lu - ia. V) Glo - ri - a et ho - no - re co - ro - na - sti e - um, et

con - sti - tu - i - sti e - um su - per o - pe - ra ma - nu - um tu - a - rum.

142

Al - le - lu - ia. V) I - sti sunt, qui ve - ne - runt ex ma -
 gna tri - bu - la - ti - o - ne, et la - ve - runt sto - las su - as, et de - al - ba - ve - runt
 e - as in san - gui - ne A - gni.

143

Al - le - lu - ia. V) San - cti tu - i, Do - mi - ne, flo - re - bunt,
 sic - ut li - li - um, et sic - ut o - dor bal - sa - mi e - runt an - te
 te.

144

Al - le - lu - ia. V) Pre - ti - o - sa est in con - spe - ctu Do -
 mi - ni mors san - cto - rum e - ius.

145

Al - le - lu - ia. V) Tu es sa - cer - dos in ae - ter - num,
 se - cun - dum or - di - nem Mel - chi - se - dech.

146

Al - le - lu - ia. V) San - cti tu - i, Do - mi - ne, be - ne - di -

- cent te, glo - ri - am re - gni tu - i di - cent!

147

Al - le - lu - ia. V) Gau - de - te, iu - sti, in Do - mi - no, re -

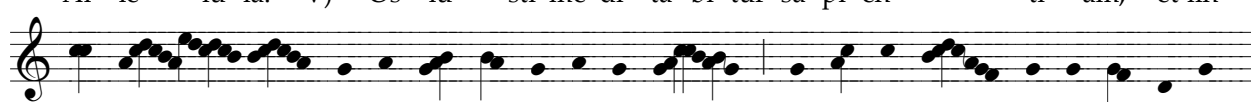

ctos de - cet col - lau - da - ti - o!

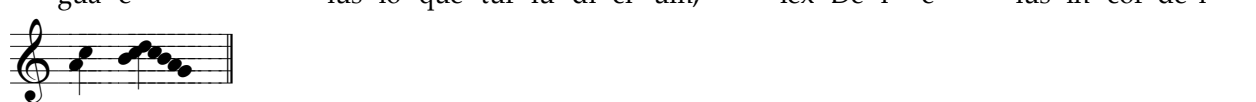
148

Al - le - lu - ia. V) Os iu - sti me - di - ta - bi - tur sa - pi - en - ti - am, et lin -

gua e - ius lo - que - tur iu - di - ci - um, lex De - i e - ius in cor - de i -

psi - us.

149

Al - le - lu - ia. V) I - ste san - ctus

di - gne in me - mo - ri - am ver - ti - tur ho - mi - num, qui ad gau -

- di - um trans - i - it an - ge - lo - rum.

150

Al - le - lu - ia. V) Iu - stum de - du - xit Do - mi - nus per vi - as re - ctas,

et o - sten - dit il - li re - gnum De - i.

151

Al - le - lu - ia. V) Ho - di - e

Ma - ri - a vir - go cae - los a - scen - dit, gau - dete, quia cum Christo
regnat in aeternum!

Új stílusú tételek

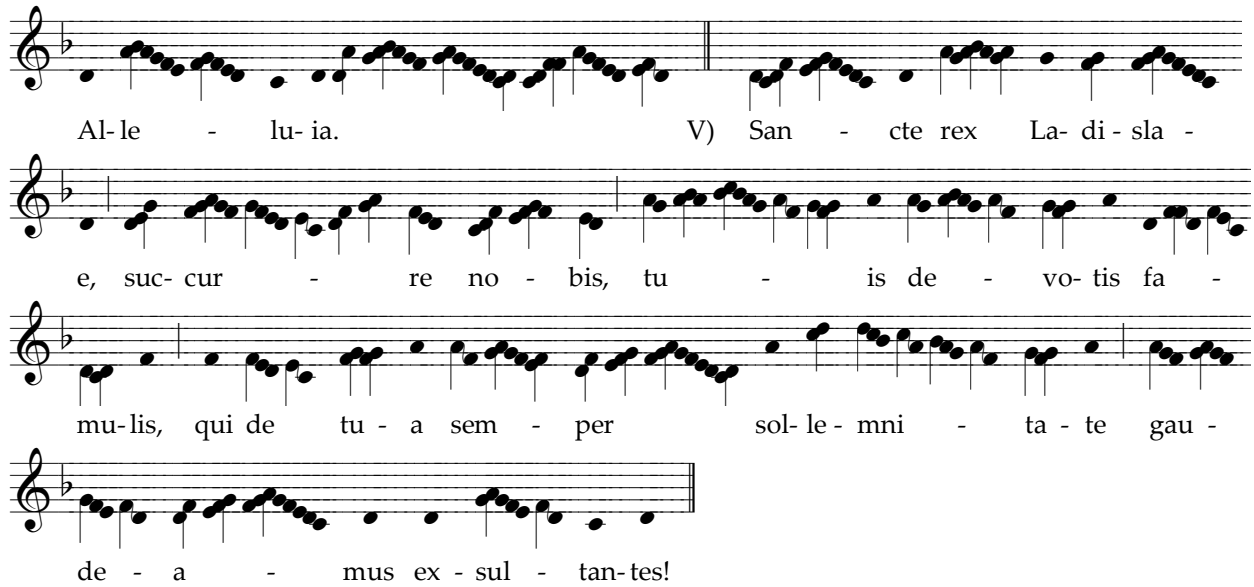
1

Al- le - lu- ia. V) Na- ti - vi - tas
 glo - ri - o - sae Vir- gi - nis Ma- ri - ae, ex
 se - mi - ne A- bra - hae, or - ta de tri - bu lu - da,
 cla- ra ex stir- pe
 Da - vid.

1.1

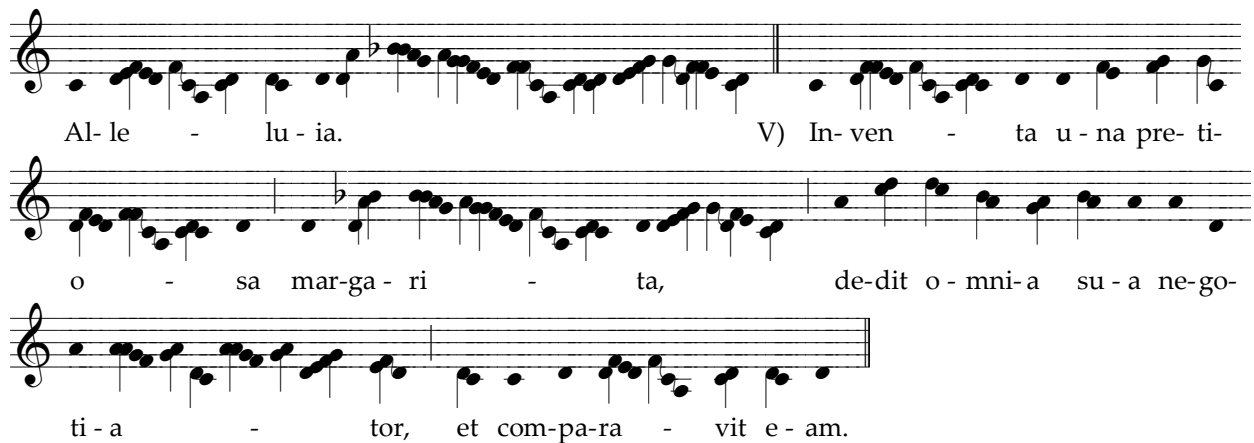
Al- le - lu- ia. V) Di - es san- cti- fi - ca -
 - tus il - lu - xit no - bis, ve - ni - te, gen - tes, et ad-
 o - ra - te Do - mi - num, qui - a ho - di - e de- scen -
 - dit lux ma - gna su- per ter -
 ram!

1.2

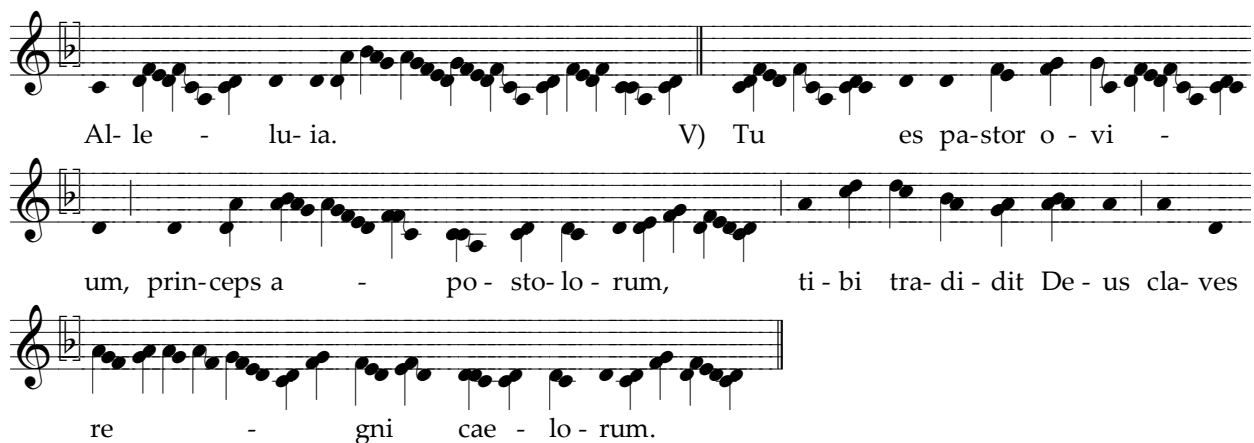
Al-le - lu-ia. V) San - cte rex La- di - sla -
e, suc- cur - re no - bis, tu - is de - vo- tis fa -
mu- lis, qui de tu - a sem - per sol- le - mni - ta - te gau -
de - a - mus ex - sul - tan-tes!

2

Al-le - lu-ia. V) In- ven - ta u - na pre- ti-
o - sa mar-ga- ri - ta, de-dit o - mni- a su - a ne-go-
ti - a - tor, et com- pa- ra - vit e - am.

2.1

Al-le - lu-ia. V) Tu es pa- stor o - vi -
um, prin- ceps a - po - sto- lo - rum, ti - bi tra- di - dit De - us cla- ves
re - gni cae - lo - rum.

2.2

Al-le - lu - ia. V) San-cta Ma - ri - a, re-gi - na cae - lo - rum,
 quae ge - nu - i - sti re-gem an - ge - lo - rum, o - ra pro no - bis
 Fi - li - um, quem tu la - cta-sti, par - vu-lum!

3

Al-le - lu - ia. V) Post par-tum vir - go in -
 vi - o - la - ta per - man - si - sti, De - i Ge - ni -
 trix, in - ter - ce - de pro no - bis!

3.1

Al-le - lu - ia. V) Pro-phe-tae san - cti prae-di - ca -
 - ve - runt na - sci Sal - va - to - rem de vir - gi - ne ma -
 tre, san-cta Ma-ri - a.

3.2

Al-le - lu - ia. V) Sur - re - xit Chri - stus, et il-

lu - xit po - pu - lo su - o, quem red - e -
- mit san - gui - ne su - o.

4

Al - le - lu - ia. V) O, Ver - bi a - les,
Chri - sto ca - ra, Ma - ri - a, ro - su - la prae - cla - ra, re - ctri - x an - ge - lo - rum, mun -
do vi - na o - lym - pi lar - gi - ens, De - i vir - ga mi - tis - si - ma! *Ex - au - di*
vo - cem fle - bi - lem, in sor - de cor - dis de - bi - lem, red - de De - um pla - ca - bi - lem, se no - bis ex - o -
ra - bi - lem su - am prae - stet cle - men - ti - am! O, spon - sa Tri - ni - ta - tis, sis pro no - bis ver - mis sce -
le - ris, e - ri - pe nos ab in - fe - ris, ut ne iun - ga - mur mi - se - ris post haec, car - nis ab - sen - ti - a!
Au - fer di - ra men - tis no - strae vi - ti - a, tu - a, pi - a vir - go, per suf - fra - gi - a, e -
ia, ma - ter, nos ad - iu - va! *Ma - ri - a, can - dens li - li - um, ex - o - ra tu - um Fi - li -*
um pro no - bis, spes hu - mi - li - um, ut et post hoc ex - si - li - um ad - i - pi - sca - mur gau - di - um, au -
di vo - ta pre - can - ti - um, ad te cor - da cla - man - ti - um, o, dux ex - or - bi - tan - ti - um, da no - bis

vi-tae spa-ti-um, post hoc cae-li pa-la-ti-um, o, Ma-ri-a!

5

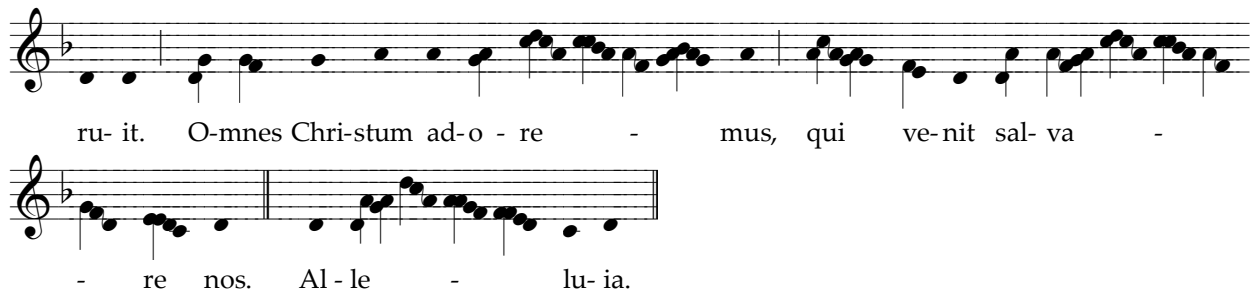
Al-le - lu - ia. V) In Ma - ri - a be - ni - gni - tas per sae - cu -
 la com - men - da - tur, dum vi - si - tans E - li - sa - beth, ut sub - di - ta
 pa - ra - ba - tur.

6

Al - le - lu - ia. V) A - scen - dens Chri -
 - stus in al - tum ca - pti - vam du - xit ca - pti - vi - ta -
 tem, de - dit do - na ho - mi - ni -
 - bus.

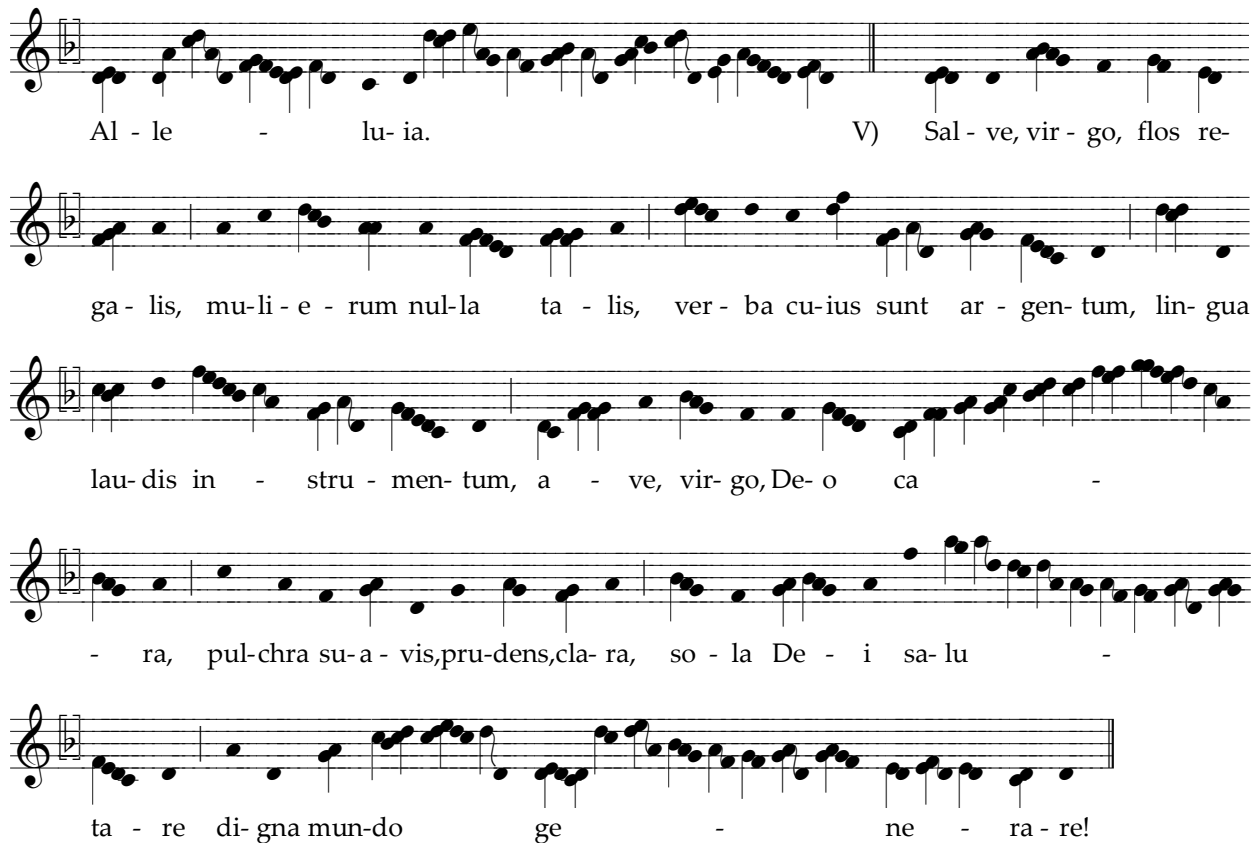
7

Al - le - lu - ia. V) Ma - ri - a, in - ta - cta vir - go De - um no - bis ge -
 nu - it, te - ne - ris in - du - tum mem - bris, quem la - cta - re me -

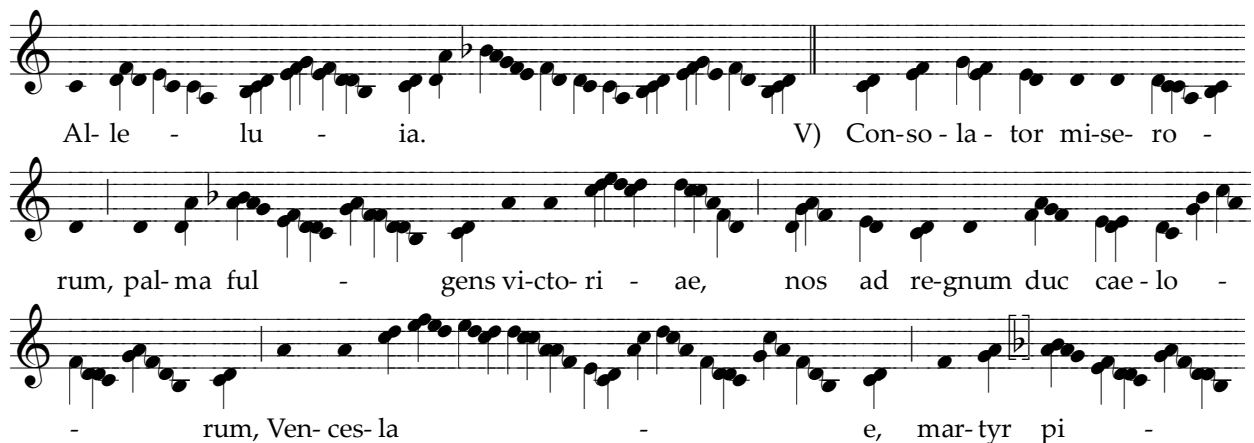
ru-it. Omnes Christum ad-o-re - mus, qui ve-nit sal-va -
- re nos. Al-le - lu-ia.

8

Al-le - lu-ia. V) Sal-ve, vir-go, flos re-
ga-lis, mu-li-e - rum nul-la ta - lis, ver-ba cu-ius sunt ar-gen-tum, lin-gua
lau-dis in - stru - men-tum, a - ve, vir-go, De-o ca -
- ra, pul-chra su-a - vis, pru-dens, cla-ra, so - la De - i sa-lu -
ta - re di-gna mun-do ge - ne - ra - re!

9

Al-le - lu-ia. V) Con-so-la-tor mi-se-ro -
rum, pal-ma ful - gens vi-cto-ri - ae, nos ad re-gnum duc cae-lo -
- rum, Ven-ces-la - e, mar-tyr pi -

10

Al - le - lu - ia. V) Stel - la no - vae cla - ri -
 ta - tis cae - le - stis ap - pa - ru - it, cu - ius par - tus ca - sti - ta - tis tri - bus
 do - nis cla - ru - it: au - ro rex, thus de -
 i - ta - ti, mors in myr - rha la - tu - it.

11

Al - le - lu - ia. V) San - cte
 rex Ste - pha - ne, suc - cur - re no - bis, tu - is de -
 vo - tis fa - mu - lis, qui de tu - a sem - per sol - le - mni -
 ta - te gau - de - mus!

12

Al - le - lu - ia. V) Di - a - de - ma spi - ne - am co -

ro- nam ve-ne- re - mur ho - di - e: ut per e - um mun- de -
 mur a cul- pa no - xi- ae: cu - ius per a - cu - le- um ser-
 tum da - tur glo - ri - ae.

13

Al- le - lu - ia. V) Mi - ra - bi - lis De - us,
 a- ma- bi- lis no - vit su- is al - mis mi- li - ti- bus de- nis mi - li - bus
 da - re ve- sti- bus al - bis, di- vi- num bo - num, fru - i post
 vi - as pas- si- o - num. Con- cin - nan - tes Chri-
 sto re- gi pan- ga - mus no - va can- ti - ca, lau- des dan- te su - o gre- gi,
 mi - li - tum de- na mi - li - a!

14

Al- le - lu - ia. V) Lau- da- te Do - mi - num, o-
 - mnes gen - tes, et col- lau- da- te e - um, o- mnes po -

- pu - li!

15

Al - le - lu - ia. V) Lae - ta - mi - ni
in Do - mi - no, et ex - sul - ta - te, iu - sti, et glo - ri - a - mi -
ni, o - mnes re - cti cor - de!

15.1a

Al - le - lu - ia. V) Vi - ri Ga - li - lae - i, quid ad -
mi - ra - mi - ni, a - spi - ci - en - tes in cae - lum? Sic ve - ni - et, quem - ad - mo - dum vi - di -
stis e - um e - un - tem in cae - lum.

15.1b

Al - le - lu - ia. V) Vi - ri Ga - li - lae - i, quid ad -
mi - ra - mi - ni a - spi - ci - en - tes in cae - lum?

15.2

Al- le - lu - ia. V) Lau - de - mus
 Do- mi-num, qui an- ti - sti - tem e - gre - gi - um post hu - ius vi - tae ter- mi - num,
 be - a - vit E - li - gi - um.

15.3

Al- le - lu - ia. V) Tum- ba san - cti Ni - co - la - i sa -
 - crum re - su - dat o - le - um, et ae - gros sa - nat.

15.4

Al - le - lu - ia. V) Or - na -
 vit hic san - ctus tem - po - ra su - a us - que ad con -
 sum - ma - ti - o - nem vi - tae.

15.5

Al- le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a, vir- go di - a, o -
 ra tu - um Fi - li - um, ut post hoc ex - si - li - um no- bis det so -

la - ti - um!

15.6

Al-le - lu - ia. V) Gau-de, vir - go, ma-ter pi - a,

De-i cel - la, o, Ma - ri - a, pa - ra-di-si tu-ta vi-a, pec - ca-

to - rum re - me - di - um, tu - um no - bis do - na Fi - li - um, san - cto - rum

ve - rum gau - di - um!

15.7

Al-le - lu - ia. V) Ve - ni, sa - pi - en - ti - a, rex et

re - ga - lis pi - e - tas, tu, sem - per vi - gens u - ni - tas,

no - vi - tas nos no - va re - plens gra - ti - a!

16

Al-le - lu - ia. V) Vir - ga Ies-se flo - ru - it, Vir-go De - um

et ho - mi - nem ge - nu - it, pa - cem De - us red - di - dit, in

se re-con-ci - li - ans i - ma sum - mis.

16.1

Al-le - lu - ia. V) Stirps Ies - se vir - gam pro - du - xit et flo - ru - it, et su -
per hunc flo - rem re - qui - e - scit Spi - ri - tus al - mus.

17

Al-le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a, ru - bens ro - sa,
de - li - ca - tum li - li - um, dul - cis, mi - tis et for - mo - sa, sum - mum cae - li
gau - di - um, tu cel - la Chri - sti lu - ci - da, tu vi - tis co - pi - o - sa, ex -
au - di nos, mi - se - ros, et o - ra pro no - bis pi - a.

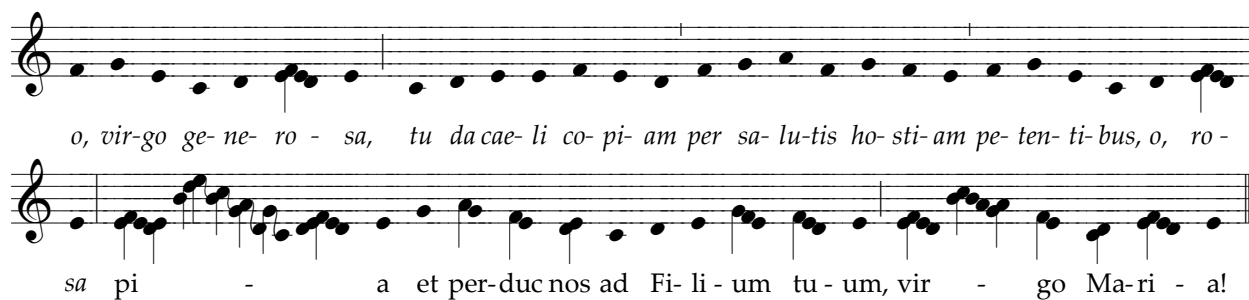
17a

Al-le - lu - ia. V) O,
Ma - ri - a, ru - bens ro - sa, de - li - ca - tum li - li - um, dul - cis, mi -
tis et for - mo - sa, sum - mum cae - li gau - di - um, tu cel - la Chri - sti lu - ci -

da, tu vi-tis co-pi-o - sa, ex-au - di nos, mi-se - ros, et o-ra pro no-bis
 pi - a, et per-duc nos ad Fi-li - um tu - um, vir - go Ma-ri -
 - a.

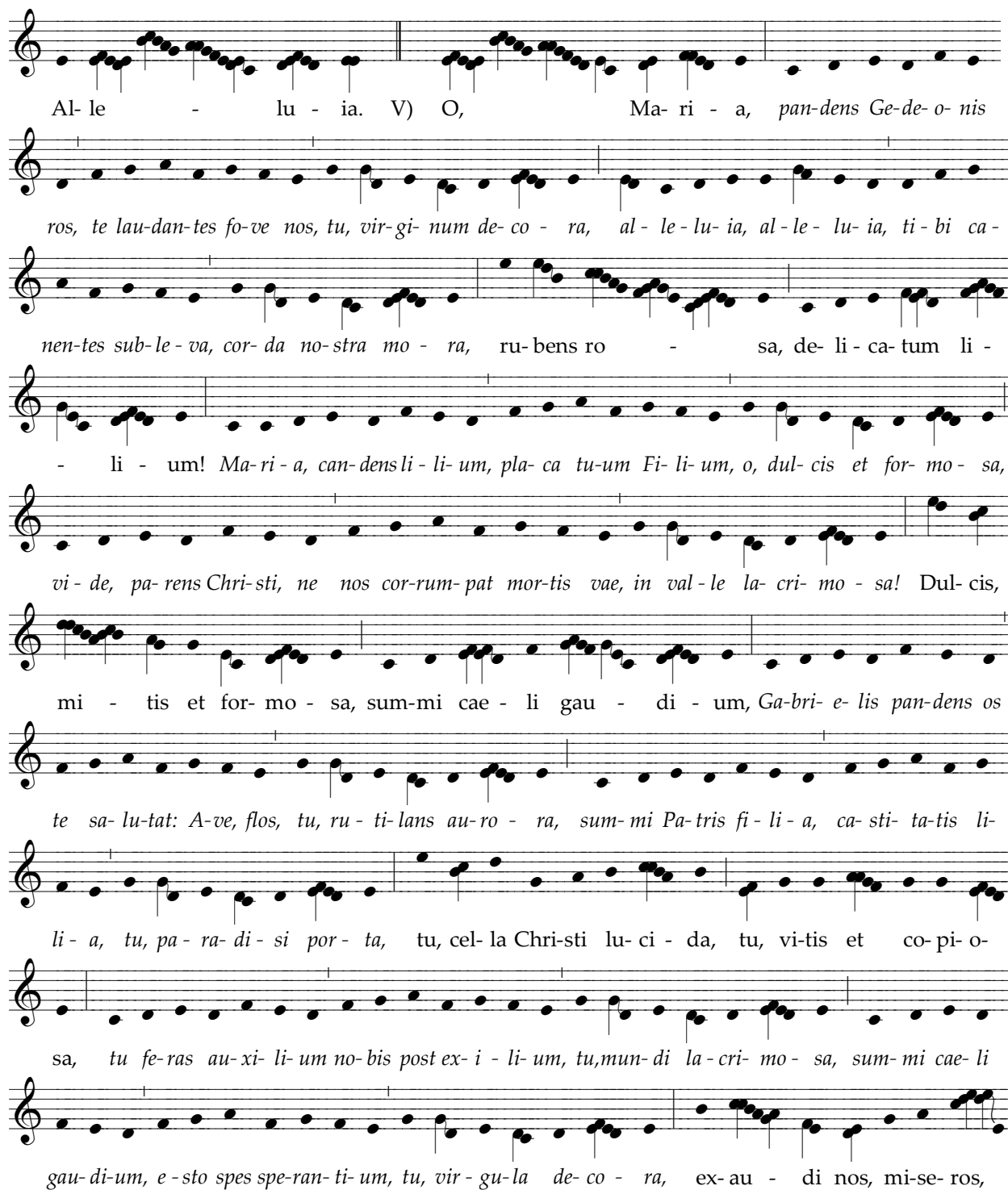
17b

Al-le - lu - ia. V) O, Ma-ri - a, ru-
 bens ro - sa, de-li - ca-tum li - li - um, ma-dens Ge-de - o - nis ros, te lau-dan-tes fo-
 ve nos, tu vir-gu - la de-co - ra, Ga-bri - e - lis can-dens os te sa-lu-tat: A-ve, flos, tu ru-ti-
 lans au-ro - ra, dul-cis, mi - tis et for-mo - sa, sum-mi cae-li gau-di - um,
 sum-mi Pa-tris fi - li - a, ca-sti - ta-tis coe-li - a, no-bis sis ge-ne-ro - sa, vi - de, pa-rens Chri-sti,
 ne nos cor-rum-pat mor-tis vae in val-le la-cri - mo - sa! Tu, cel-la Chri-sti lu-ci - da, tu,
 vi-tis co-pi-o - sa, Ma-ri - a, spes hu-mi - li - um, ca-sti - ta-tis li - li - um, tu, pa-ra-di - si por-
 ta, pro no-bis o - ra Fi-li - um, et con-fer au-xi - li - um, ex te nam lux est or - ta! Ex-au -
 di nos, mi-se - ros, et o-ra pro no-bis, pi - a ma-ter o - mni - um, es nam sa-lus ho-mi - num,

o, vir-go ge-ne-ro - sa, tu da cae-li co-pi-am per sa-lu-tis ho-sti-am pe-ten-ti-bus, o, ro -
sa pi - a et per-duc nos ad Fi-li-um tu-um, vir - go Ma-ri - a!

17c

Al-le - lu - ia. V) O, Ma-ri - a, pan-dens Ge-de-o-nis
ros, te lau-dan-tes fo-ve nos, tu, vir-gi-num de-co - ra, al - le - lu - ia, al - le - lu - ia, ti - bi ca -
nen-tes sub-le - va, cor-da no-stra mo - ra, ru-bens ro - sa, de-li-ca-tum li -
- li - um! Ma-ri - a, can-dens li - li - um, pla-ca tu-um Fi-li-um, o, dul-cis et for-mo - sa,
vi - de, pa-rens Chri-sti, ne nos cor-rum-pat mor-tis vae, in val - le la - cri - mo - sa! Dul - cis,
mi - tis et for - mo - sa, sum-mi cae - li gau - di - um, Ga-bri - e - lis pan-dens os
te sa-lu-tat: A-ve, flos, tu, ru - ti - lans au-ro - ra, sum-mi Pa-tris fi - li - a, ca - sti - ta - tis li -
li - a, tu, pa - ra - di - si por - ta, tu, cel - la Chri-sti lu - ci - da, tu, vi-tis et co-pi - o -
sa, tu fe-ras au-xi - li - um no-bis post ex - i - li - um, tu, mun - di la - cri - mo - sa, sum - mi cae - li
gau-di-um, e - sto spes spe-ran-ti-um, tu, vir - gu - la de - co - ra, ex - au - di nos, mi-se-ros,

et o - ra pro no - bis, pi - a, et per-duc nos ad Fi - li - um
tu - um, vir - go Ma - ri - a!

17d

organa *chorus*
Al - le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a, *sum-mum cae-li gau-di-um,*
organa
es spes vi-tae cre-den-ti-um, o, vir-gi-num de-co-ra, al-le-lu-ia, al-le-lu-ia, ti-bi
chorus
ca-nen-tes sub-le-va prae-ru-ti-lans au-ro-ra! Ru-bens ro - sa, de-li-ca-tum
li-li - um, qui na-tus es pro ho-mi-ne, sal-va nos, *Chri-ste Do-mi-ne, in tu-o*
no-mi-ne! *Quem a-gmi-na cae-le-sti-a col-lau-dant et ter-re-stri-a,* tu, vir-go con-ce-
pi - sti, dul-cis, mi - tis et for-mo - sa, *sum-mum cae-li gau-di-um,* Ma-
organa ut supra
ri - a, can-dens li - li - um, tu-um pla-can-do Fi - li - um, o, dul-cis et for-mo - sa, al-le-
chorus
lu - ia, al - le - lu - ia, [ti - bi ca - nen - tes sub - le - va prae - ru - ti - lans au - ro - ra!] Tu, stel - la
Chri - sti lu - ci - da, tu, vi - tis co - pi - o - sa, o, Ma - ri - a, vir - go pi - a, tu - a nos per

organa ut supra

suf-fra-gi-a ex-po-sci-mus sal-va-ri, al-le-lu-ia, [al-le-lu-ia, ti-bi ca-nen-tes

chorus

sub-le-va, prae-ru-ti-lans au-ro-ra!] Ex-au-di nos, mi-se-ros, et o-ra pro no-

organa ut supra

bis, et fe-ras au-xi-li-um no-bis post hoc ex-i-li-um, tu, mun-di lu-mi-no-sa, al-

chorus

le-lu-ia, [al-le-lu-ia, ti-bi ca-nen-tes sub-le-va, prae-ru-ti-lans au-ro-ra!] Pi-

- a, et per-duc nos ad Fi-li-um tu-um, suc-cur-re no-bis, mi-se-

ris, dum di-es in-stat fle-bi-lis, in no-strae mor-tis ho-ra, spem, ca-ri-ta-tem fi-dem-que

organa

no-bis cle-men-ter tri-bu-e, vir-go ma-ter de-co-ra, vir-go Ma-ri-

- a!

17.1

Al-le-lu-ia. V) A-ve, flos

no-bi-li-um, ru-bens mun-di ro-su-la, sal-ve, spes hu-mi-li-um,

si-dus si-ne ma-cu-la, va-le, can-dens li-li-um, lu-cer-na fi-de-

li - um, so - la - men fle - bi - li - um, ex - au - di nos, mi - se - ros, ac pre - ce
 no - bis se - du - la fer, Hen - ri - ce, prae - mi - um, re - pel - le
 pe - ri - cu - la!

18a

Al - le - lu - ia. V) O, glo - ri - o - sa ma - ter Chri - sti, Ma -
 ri - a, Ma - ri - a, can - dens li - li - um, vir - go ma - ter de - co - ra, pro no - bis o - ra Fi - li -
 um, et gra - ti - am im - plo - ra, val - de spe - ci - o - sa, ge - ne - ro - sa ro - sa, re - gis
 fi - li - a! Ma - ri - a, spes de - bi - li - um, nos, de - bi - les, de - fen - de, et pre - ci - bus hu - mi -
 li - um hu - mi - li - ter in - ten - de! Mi - ri - fi - ca cae - li - ca gau - di - a, vi - vi - fi - ca, sal -
 vi - fi - ca, in hac vi - a. O, Ma - ri - a, vir - go pi - a, tu, ru - ti - lans au - ro - ra, nunc ad re -
 gna cae - le - sti - a per - duc nos si - ne mo - ra, pau - pe - rum me - di - ci - na, an - ge - lo - rum
 do - mi - na!

18b

Al-le - lu - ia. V) O, glo-ri - o -
 - sa ma-ter Chri- sti, Ma-ri - a, val-despe-ci-o - sa, ge-ne-ro - sa ro - sa,
 re-gis fi - li - a! Mi-ri - fi - ca cae-li - ca gau-di - a, vi-vi - fi - ca, sal-vi - fi - ca in
 hac vi - a! Pau-pe - rum me-di - ci - na, an-ge - lo - rum do - mi - na!

Prosa

Ma - ri - a, can - dens li - li - um, vir - go ma - ter de - co - ra,
 pro no - bis o - ra Fi - li - um et gra - ti - am im - plo - ra.
 Ma - ri - a, spes de - bi - li - um, nos, de - bi - les, de - fen - de,
 et pre - ci - bus hu - mi - li - um hu - mi - li - ter in - ten - de!
 Ma - ri - a, ple - na gra - ti - a, tu, ru - ti - lans au - ro - ra,
 tu, de - i - ta - te so - ci - a nos ex - i - tus in ho - ra.

18.1

Al-le - lu - ia. V) Quin- que pru-den-tes vir - gi-nes ac-ce-pe -
 runt o - le-um in va-sis su - is cum lam - pa - di - bus, me-di - a au-tem no-cte cla-mor
 fa-ctus est: Ec-ce, spon-sus ve - nit, ex - i - te ob - vi - am Chri-sto Do - mi-no!

19

Al-le - lu - ia. V) Do - mi - nus re - gna - vit, de - co - rem in-

du - it, in - du - it Do - mi - nus for - ti - tu - di - nem, et prae - cin - xit se vir -
tu - te.

20

Al - le - lu - ia. V) Ru - ti - lan - tes ro - sas, ro -
sa cae - li, do - na spe - ti - o - sa, Do - ro - the - a, spon - sa Chri - sti, scri - ba,
mit - tis, ut spo - pon - di - sti, et sa - cra - tus fit le - ga - tus ma - tris pa - ter at -
que na - tus, Ie - sus Chri - stus!

21

Al - le - lu - ia. V) Ru -
ti - lan - tes ro - sas, ro - sa cae - li, do - na spe - ti - o -
- sa, Do - ro - the - a, spon - sa Chri - sti, scri - ba, mi - tis, ut spo - pon - di - sti, et
sa - cra - tus fit le - ga - tus ma - tris pa - ter at - que na - tus, Ie - sus
Chri - stus!

22

Al - le - lu - ia. V) Tri - bus mi - ra - cu - lis or - na - tum di - em san - ctum co -
 li - mus. Ho - di - e stel - la ma - gos du - xit ad prae - se - pi - um. Ho - di - e
 vi - num ex a - qua fa - ctum est ad nu - pti - as. Ho - di - e a Io - han - ne Chri -
 stus ba - pti - za - ri vo - lu - it, ut sal - va - ret nos.

23

Al - le - lu - ia. V) Me - di - a - trix, vi -
 tae da - trix no - bis fer au - xi - li - um, tu - is na - tis tu - um na - tum, pi - a
 ma - ter, fac pla - ca - tum nunc et post ex - i - li - um!

24

Al - le - lu - ia. V) San - cte Ad - al - ber - te, Chri - sti mar - tyr pre - ti -
 o - se, su - sci - pe vo - ta fi - de - li - um in tu - o no - mi - ne con - gre -
 gan - ti - um, et pec - ca - tis ab - so - lu - tos duc ad ae - ter - na gau -
 di - a!

25

Al - le - lu - ia. V) A - ve, stil - lans mel - le al - ve - a - ri - um,
 a - ve, ve - ri Sa - lo - mo - nis fer - cu - lum, a - ve, Ver - bi De - i, tu sa - cra - ri -
 um, a - ve, De - i - ta - tis re - ce - pta - cu - lum, Ma - ri - a!

26

Al - le - lu - ia. V) Sal - ve, re - gi - na cae - lo -
 rum, san - cto - rum lae - ti - ti - a, vi - ta be - a - to - rum, dul - ce - do - me - di - ci - nae,
 de - cus an - ge - lo - rum, re - pa - ra - trix gra - ti - ae, spes de - spe - ra - to - rum. Ad te cla - mant fi - li - i
 ma - tris E - vae flen - tes, ma - ter ve - ri lu - mi - nis, re - spi - ce ge - men - tes, su - spi - rans, Ge - ni -
 trix, ad te, Sal - va - to - ris, no - bis ut sis ad - iu - trix in val - le mi - se - ri - ae! Pi - e - ta -
 tis o - cu - los su - per nos in - cli - na, pec - ca - to - rum vin - cu - los sol - ve - re fe - sti - na, no - strum -
 que prae - mi - um, fru - ctum ven - tris tu - i, be - ne - di - ctum Fi - li - um, quo pos - si - mus fru - i cum
 ae - ter - no Do - mi - no! O, cle - mens, o, pi - a abs - que ul - lo ter - mi - no, o, dul -

cis Ma- ri - a!

27a

Al- le - lu - ia. V) Sal- ve, Ma- ri - a, de - cus pi - e - ta -

- tis, ma - ter mi- se- ri - cor- di - ae, vi- ta no- stra et spes na - tis,

tu - is so - la- men tri- bu - e, pa - rens sum- mae bo - ni - ta - tis nos de

la - cu mi- se - ri - ae duc, et so - ci - a be - a - tis!

27b

Al- le - lu - ia. V) Sal- ve,

Ma- ri - a, pi - e - ta - tis, ma - ter mi- se- ri-

cor- di - ae, vi- ta no- stra et spes na- tis, tu - is so - la- men tri- bu - e, pa -

rens sum- mae bo - ni - ta - tis nos de la - cu mi- se- ri - ae duc, et so - ci - a be - a -

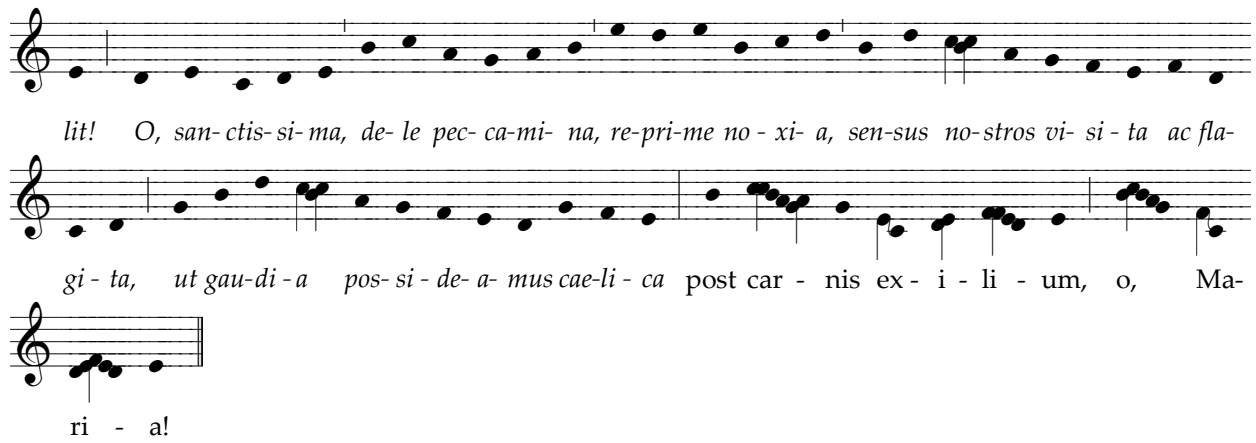
tis in re - gno glo- ri - ae!

28

Al - le - lu - ia. V) San - cte Bar -
 - tho - lo - mae - e, In - do - rum a - po - sto -
 le, sis no - sis - bis pro - pi - ti - us ad
 De - um tu - is sa - cris pre - ci - bus!

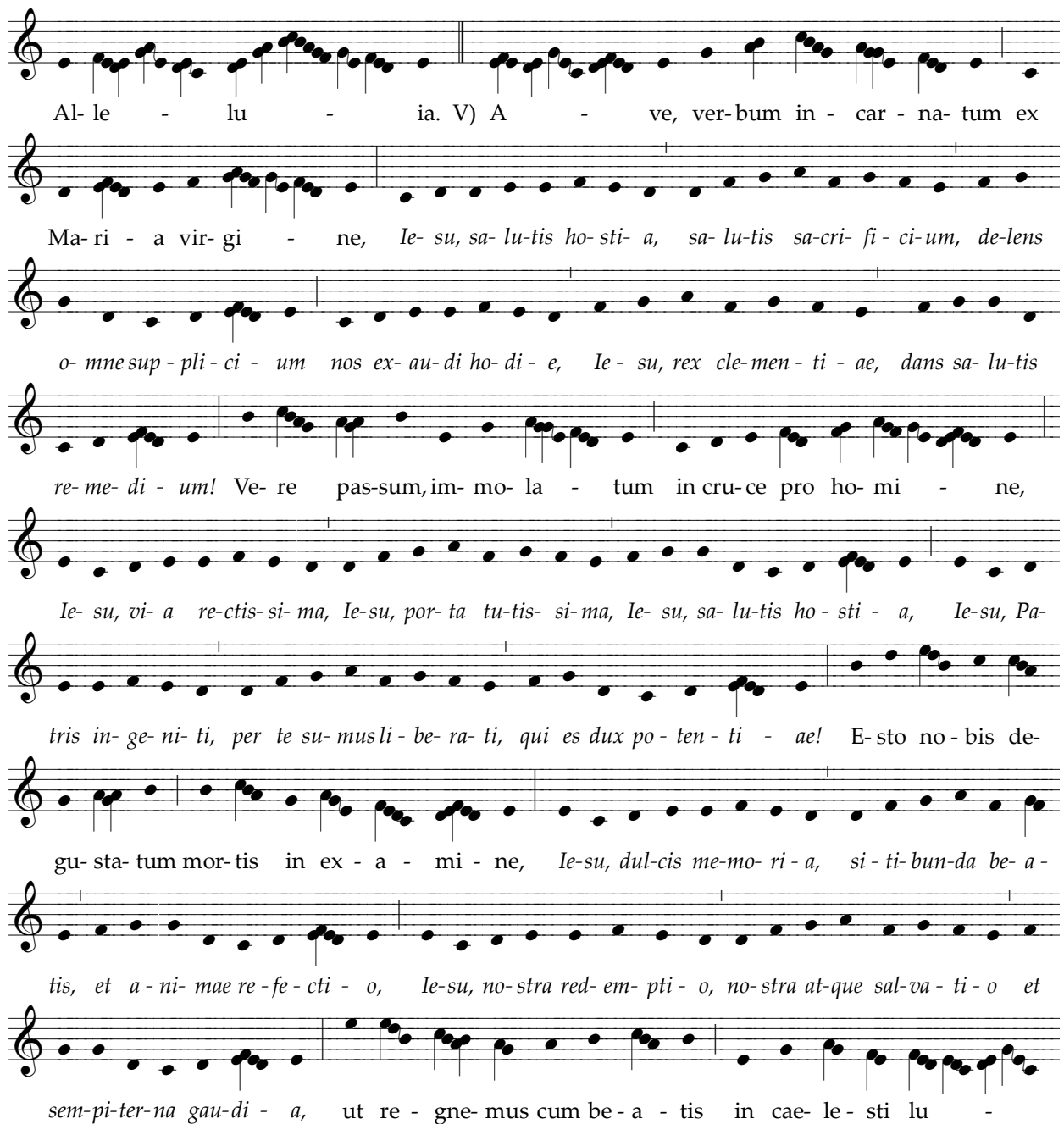
29

Al - le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a, ma - ter Chri - sti, vir - go pi -
 a, mae - sto - rum con - so - la - trix, pau - pe - rum ad - iu - trix, per - di - to - rum
 re - stau - ra - trix, la - pso - rum - que re - le - va - trix, lan - guen - ti - um cu - ra - trix, no - strae
 sa - lu - tis ad - u - na - trix! *A - ve, do - mi - na, de - i - ta - tis cel - lu - la, in - ter o - mnes vir - gi - nes*
ca - stis - si - ma, o, Ma - ri - a, de - le no - stra fa - ci - no - ra, quae es cae - lis al - ti - or, ter - ris la - ti -
or, stel - lis pu - ri - or, ab - ys - so pro - fun - di - or, o, Ma - ri - a, cun - ctis san - ctis es san - cti - or! O,
 iu - cun - da tu es, A - a - ron vir - gu - la fru - cti - fe - ra, quae fru - ctum vi - tae, Chri - stum no - bis pro - tu -

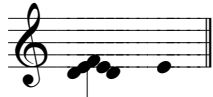

lit! *O, san-ctis-si-ma, de-le pec-ca-mi-na, re-pri-me no-xi-a, sen-sus no-stros vi-si-ta ac fla-*
gi-ta, ut gau-di-a pos-si-de-a-mus cae-li-ca post car-nis ex-i-li-um, o, Ma-
 ri - a!

30

Al-le - lu - ia. V) A - ve, ver-bum in - car - na - tum ex
 Ma-ri - a vir-gi - ne, *Ie-su, sa-lu-tis ho-sti-a, sa-lu-tis sa-cri-fi-ci-um, de-lens*
o-mne sup-pli-ci-um nos ex-au-di ho-di-e, Ie-su, rex cle-men-ti-ae, dans sa-lu-tis
re-me-di-um! Ve-re pas-sum, im-mo-la - tum in cru-ce pro ho-mi - ne,
Ie-su, vi-a re-ctis-si-ma, Ie-su, por-ta tu-tis-si-ma, Ie-su, sa-lu-tis ho-sti-a, Ie-su, Pa-
tris in-ge-ni-ti, per te su-mus li-be-ra-ti, qui es dux po-ten-ti - ae! E-sto no-bis de-
gu-sta-tum mor-tis in ex-a - mi - ne, Ie-su, dul-cis me-mo-ri-a, si-ti-bun-da be-a -
tis, et a-ni-mae re-fe-cti-o, Ie-su, no-stra red-em-pti-o, no-stra at-que sal-va-ti-o et
sem-pi-ter-na gau-di-a, ut re-gne-mus cum be-a - tis in cae-le-sti lu -

mi - ne!

31

Al- le - lu- ia. V) Iam non e- stis ho- spi-tes et ad- ve-nae, sed e- stis

ci- ves san- cto-rum et do- me-sti- ci De- i.

32

Al- le - lu- ia. V) Ae- mu-lor e- nim vos De- i ae- mu- la- ti- o- ne, dis-

pon- di e- nim vos u- ni vi- ro vir- gi- nem ca- stam ex- hi- be- re Chri- sto.

33

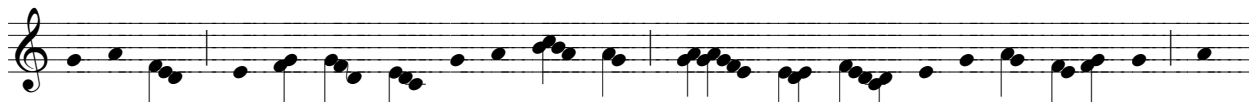
Al- le - lu- ia. V) Sal - ve, vir - ga flo - rens Aa-

ron, Ma- ri - a, sal- ve, tu, fir - ma- ta Si - on, Ma - ri - a, sal - ve,

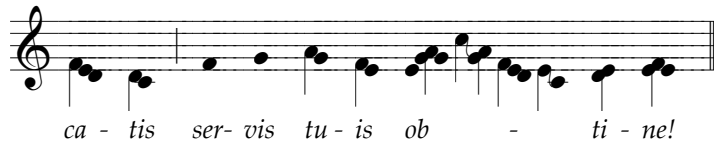
de - co - ra Ma - ri - a, an - te thro - num Tri - ni - ta - tis, mi - se - ro - rum mi-

se - ra - ta, pi - a ma - ter pi - e - ta - tis, sis pro no - bis ad - vo - ca - ta, cau-

sam no - strae pau - per - ta - tis co - ram De - o su - sti - ne, et ve - ni - am de pec-

34

Al - le - lu - ia. V) Im - pe - ra - trix e -
gre - gi - a, Ie - su ma - ter et fi - li - a, ad no - stra su - spi - ri -
a por - ri - ge suf - fra - gi - a, al - le - lu - ia, vi - tae vi - a gra - vi - da, de - li - cto -
- rum vi - ti - a, san - cta
Ma - ri - a!

34a

Al - le - lu - ia. V) Im - pe - ra - trix e - gre - gi -
a, Ie - su ma - ter et fi - li - a, a - ve, Ma - ri - a, ple - na gra - ti - a, tu, be - ne - di - cta,
fru - ctum vi - tae no - bis da, tu nos col - lo - ca su - pra si - de - ra ad no - stra
su - spi - ri - a, de - lens cri - mi - na, Tri - ni - ta - tis cel - lu - la, ex stir - pe re - gi - a vir - go pro -
ge - ni - ta, cae - li re - gi - na, mun - di do - mi - na, bal - sa - mus fra - gran - ti - um, plus sa - pis, quam Che -

ru - bim, plus ar - des, quam Se - ra - phim, plus gau - des, quam Be - ni - a - min, tu plan -
 ctu lae - ti - ti - a, in bel - lo vi - cto - ri - a, o, dul - ce - do pau - pe - rum, flos es mar - ty - rum, ro - sa vir -
 gi - num, san - cta Ma - ri - a!

34b

Al - le - lu - ia. V) Im - pe - ra - trix e - gre - gi -
 a, Ie - su ma - ter et fi - li - a, a - ve, Ma - ri - a, ple - na gra - ti - a, tu, be - ne - di - cta,
 fru - ctum vi - tae no - bis da, tu nos col - lo - ca su - pra si - de - ra ad no - stra su -
 spi - ri - a por - ri - ge suf - fra - gi - a, ro - sa pri - mu - la, Tri - ni - ta - tis cel - lu - la, ex
 stir - pe ge - ni - ta vir - go pro - ge - ni - ta, cae - li re - gi - na, mun - di do - mi - na, al - le - lu - ia, vi - tae
 vi - a gra - vi - da, de - li - cto - rum vi - ti - a, de - lens cri - mi - na,
 quam tu do - mi - na, sis pro - pi - ti - a, san - ctis nos as - so - ci - a, non pro cra - sti - na, das so - la - ti - a,
 san - cta Ma - ri - a!

35

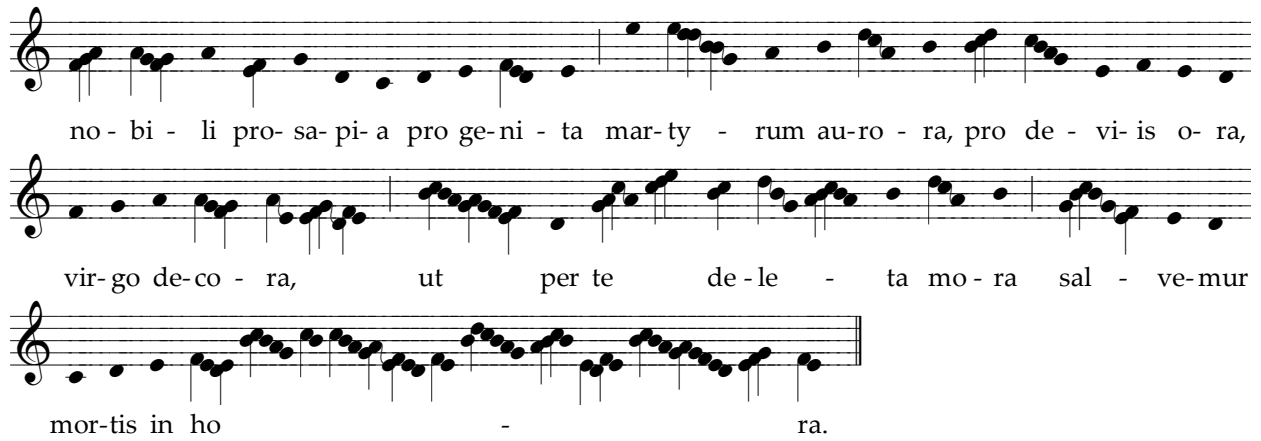
Al- le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a,
 vir - go pi - a, or-pha-no- rum con - so - la - trix, da-mna- to - rum re-vo-
 ca - trix, ma-ter pro-le pul-cher-ri - ma, o-ret te gens pau-per-ri - ma, ut
 non si - nas do- mi - na - re ho-stem frau - dis et fu - ga - re, ve- lis,
 ro - sa o- do- ro - sa, Chri- sti ma-ter et fi - li - a, ut cum san-ctis ha- bi - te - mus
 na- to tu - o con-re- gne-mus, o, Ma - ri - a!

36

Al- le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a, vir - go prae- e-
 le-cta, tu no - bis im - pe - tra a tu - o fi - li -
 o, Ie - su be - ni- gnis - si - mo, do - na cae - li - ca.

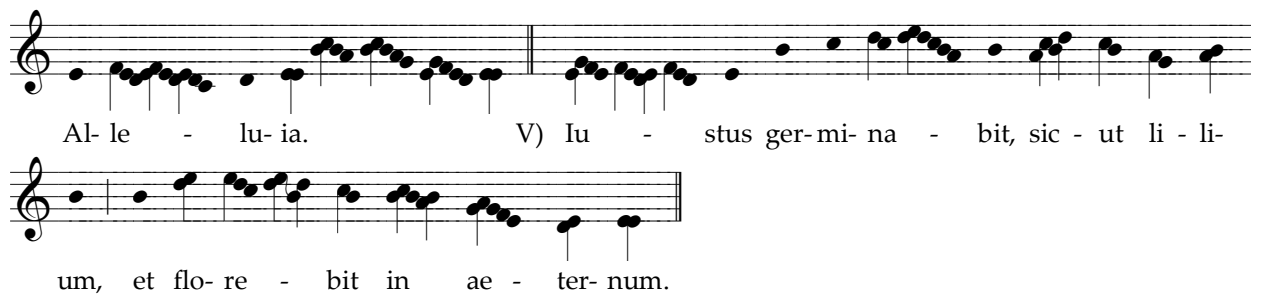
37

Al- le - lu - ia. V) O, flo -
 re - o - la si - ne spi - na, vi - rens ro - se - o - la, Ur - su - la,

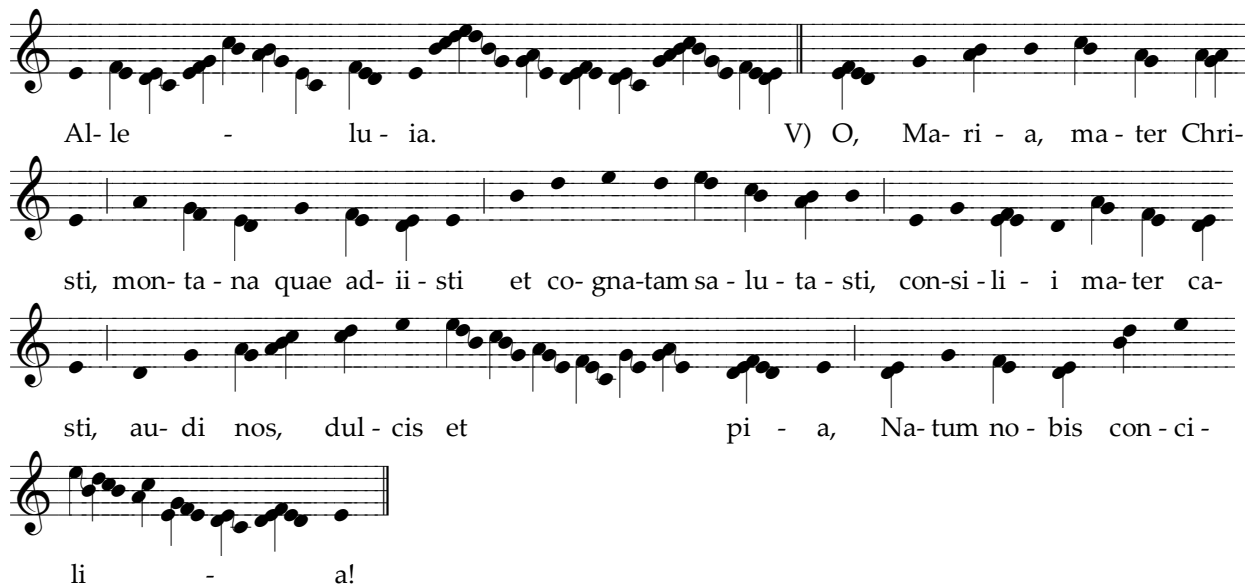
no - bi - li pro - sa - pi - a pro ge - ni - ta mar - ty - rum au - ro - ra, pro de - vi - is o - ra,
vir - go de - co - ra, ut per te de - le - ta mo - ra sal - ve - mur
mor - tis in ho - ra.

38

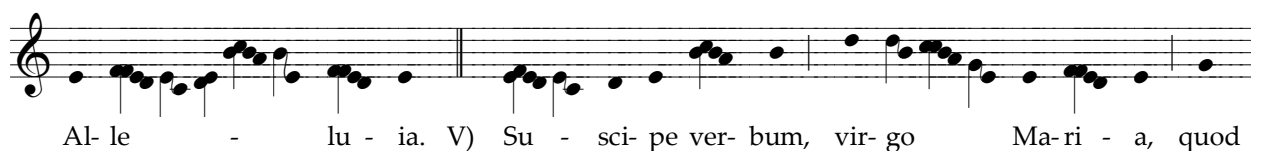
Al - le - lu - ia. V) Iu - stus ger - mi - na - bit, sic - ut li - li -
um, et flo - re - bit in ae - ter - num.

39

Al - le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a, ma - ter Chri -
sti, mon - ta - na quae ad - ii - sti et co - gna - tam sa - lu - ta - sti, con - si - li - i ma - ter ca -
sti, au - di nos, dul - cis et pi - a, Na - tum no - bis con - ci -
li - a!

40

Al - le - lu - ia. V) Su - sci - pe ver - bum, vir - go Ma - ri - a, quod

ti - bi a Do - mi - no per an - ge - lum trans - mis - sum est, con - ci - pi - es
 per au - rem, De - um pa - ri - es et ho - mi - nem, ut be - ne - di - cta di - ca - ris
 in - ter o - mnes mu - li - e - res!

41

Al - le - lu - ia. V) Mar - ga - re -
 ta, quae de - cre - ta prae - fe - cti da - mnas a - spe - ra, nos se - cre - to cae -
 li lae - ta, per - duc te - cum ad su - pe - ra!

42

Al - le - lu - ia. V) Ho - di - e be - a - ta vir - go Ma - ri - a
 pu - e - rum Ie - sum por - ta - vit in tem - plum, et Si - me - on re - ple - tus
 Spi - ri - tu San - cto, ac - ce - pit e - um in ul - nas su - as, et be - ne -
 - di - xit De - um in ae - ter - num.

43

Al - le - lu - ia. V) Ve - ni, e - le - cta me - a, et in te po - nam thro -
num me - um, qui - a con - cu - pi - vit rex spe - ci - em tu - am!

44

Al - le - lu - ia. V) Post par - tum vir - go
in - vi - o - la - ta per - man - si - sti,
De - i Ge - ni - trix, in - ter - ce - de pro no - bis!

45

Al - le - lu - ia. V) O, con - so - la - trix pau - pe - rum, Ma -
ri - a: tu - is pre - ci - bus au - ge tu - o - rum nu - me - rum in ca - ri - ta - te Chri - sti:
quos tu de mor - tis ma - ni - bus per Fi - li - um hu - mi - li - um ma -
- ter e - ri - pu - i - sti.

45.1

Al - le - lu - ia. V) O, quam su - a - vis est, Do - mi - ne, Spi - ri -

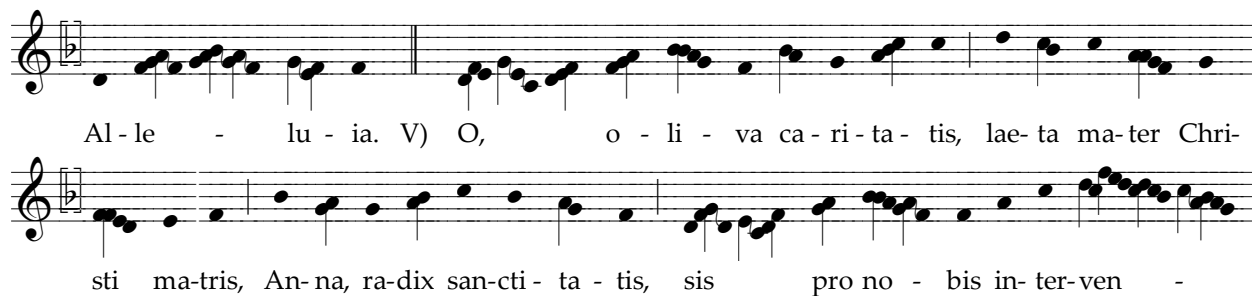
tus tu - us, qui ut dul-ce - di-nem tu - am in fi - li - os de - mon-stra-
res pa - ne su - a - vis - si - mo de cae - lo prae-sti - to e - su - ri - en -
- tes re - plens bo - nis fa - sti - di - o - sos, di - vi - tes di -
mit - tens in - a - nes!

45.2

Al - le - lu - ia. V) O, be - a - te De - i ath - le - ta, Ia - co - be,
o, prae - cla - rum de - cus a - po - sto - li - cae tur - mae qui pri - mus su - a - vis - si - ma fa -
ctus ho - sti - a Chri - sti ad re - gnum, pro - to - mar - tyr in - cli - te, per - ve -
ni - sti, tu pro no - bis, quae - su - mus, sa - cris prae - ve - ni - as pre - ci -
bus ma - ie - sta - tem De - i!

45.3

Al - le - lu - ia. V) O, o - li - va ca - ri - ta - tis, lae - ta ma - ter Chri -
sti ma - tris, An - na, ra - dix san - cti - ta - tis, sis pro no - bis in - ter - ven -

trix, tu - ae na - tae pro re - a - tis fun - de pre - ces pi - e - ta -

- tis!

45.4

Al - le - lu - ia. V) O, dux et a - po - sto - le, Ste - pha - ne, tu - o - rum

rex be - a - te, tu - is pre - ci - bus per - duc nos fi - de - les us - que ad con - tem - plan -

dam spe - ci - em Chri - sti, quem te du - ce co - gno - vi - mus, quos tu e - ti - am

ma - tri Chri - sti mo - ri - ens de - vo - te com - mi - si - sti!

45.5

Al - le - lu - ia. V) O, rex et a -

po - sto - le Ste - pha - ne, gen - tis tu - ae, tu - is pre - ci - bus duc nos ad con - tem - plan -

damspe - ci - em cel - si - tu - di - nis Chri - sti, quos e - le - va -

tis in cae - lum ma - ni - bus tu mo - ri - ens ma - tri Chri -

- sti com - mi - si - sti!

45.6

Al-le - lu - ia. V) O, san-cti - ta - tis spe - cu - lum,
 di - vi - ne le - gis ae - mu - lus, Au - gus - ti - ne, per sae - cu - lum hunc re - ge gre -
 gem Chri - sti, ut te se - qua - tur se - du - lus ad gau - di - a per - en -
 ni - a, pa - ter, quo iam prae - i - sti.

45.7

Al-le - lu - ia. V) O, pa - tri - ar - cha pau - pe - rum, Fran - ci -
 sce, tu - is pre - ci - bus au - ge tu - o - rum me - ri - tum in ca - ri - ta - te Chri - sti,
 quos can - cel - la - tis ma - ni - bus cae - cu - ti - ens, ut mo - ri - ens Ia -
 - cob, be - ne - di - xi - sti.

45.8

Al-le - lu - ia. V) Spre - vit to - rum con - iu - ga - lem, in - trat cho -
 rum vir - gi - na - lem con - fes - sor Chri - sti, E - me - ri - cus, Ste - pha - ni re - gis u - ni -

cus, in-ter cho-ros an-ge-lo - rum fert co-ro-nam con-fes - so-rum, o-
ret pro no-bis in cae-lis, cu-ius nos fe -
sta ve-ne-ra-mur in ter-ris!

45.9

Al-le - lu - ia. V) A - ve, rex, tu so - lus pro- pter no - stros mi-
se-ros er-ro-res, Pa - tri ob-oe-di - ens, du-ctus es ad cru-cem, ut a- gnus man -
sue - tus ad oc - ci - si - o - nem, ti - bi glo - ri - a, ho - san - na, ti - bi, sum-
ma laus et glo- ri - a per sae - cu - la!

45.10

Al-le - lu - ia. V) O, quam glo-ri - o - sum est re - gnum, in
quo cum Chri - sto gau-dent o-mnes san - cti a - mi-cti sto-lis al - bis, et
se-quun- tur A - gnum, quo-cum-que i - e - rit!

45.11

Al - le - lu - ia. V) O, pi - a re - gum fi - li -
 a, fe - lix a - lu - mna pau - pe - rum, Chri - sto nos re - con - ci - li - a! E - li - sa -
 beth be - a - ta, vir - tus tu - o - rum o - pe - rum ad su - pe - rum
 con - sor - ti - um cla - ret glo - ri - fi - ca - ta.

46

Al - le - lu - ia. V) Ca - ro me - a ve - re
 est ci - bus, et san - guis me - us ve - re est
 po - tus, qui man - du - cat me - am car - nem et bi - bit me - um san -
 gui - nem, in me ma - net, et e - go in e - o.

46.1

Al - le - lu - ia. V) A - ve, tu, De - i Ge - ni -
 - trix, in cu - ius lau - dem vul - ga - ti -
 o - ne men - se fer - vi - do stru - ctu - ram fun - da - men - ti ec - cle - si - ae

in ur-be Ro-ma-na ni - vi-um ex - i - li - ens de - mon - stra - vit.

47

Al - le - lu - ia. V) Sal - ve, dul -

cis, o, Ma - ri - a, quae es stel - la ma - tu - ti - na, ro - sa flo -

rens si - ne spi - na, tu - um pro no - bis ro - ga Fi - li -

um, ut san - cto - rum in ae - ter - num no - bis do - net con - sor -

- ti - um!

47.1

Al - le - lu - ia. V) Gau - de, vir - go, ma - ter pi - a, De - i cel -

- la, o, Ma - ri - a, pa - ra - di - si tu - ta vi - a,

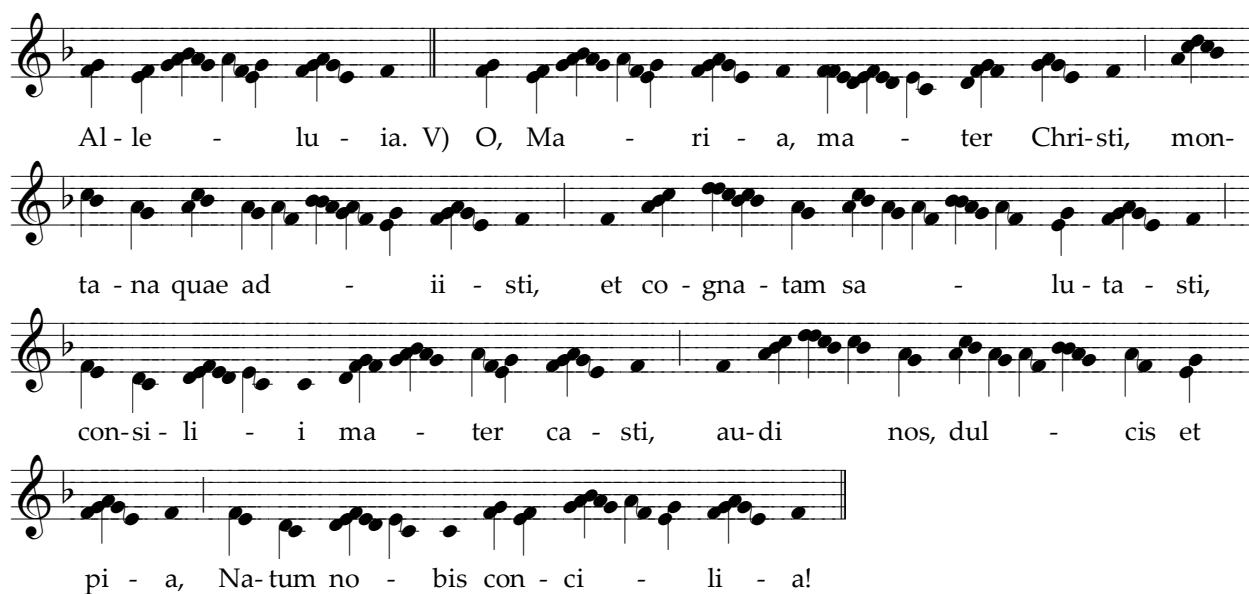

pec - ca - to - rum re - me - di - um, tu - um no - bis do - nes Fi - li - um,

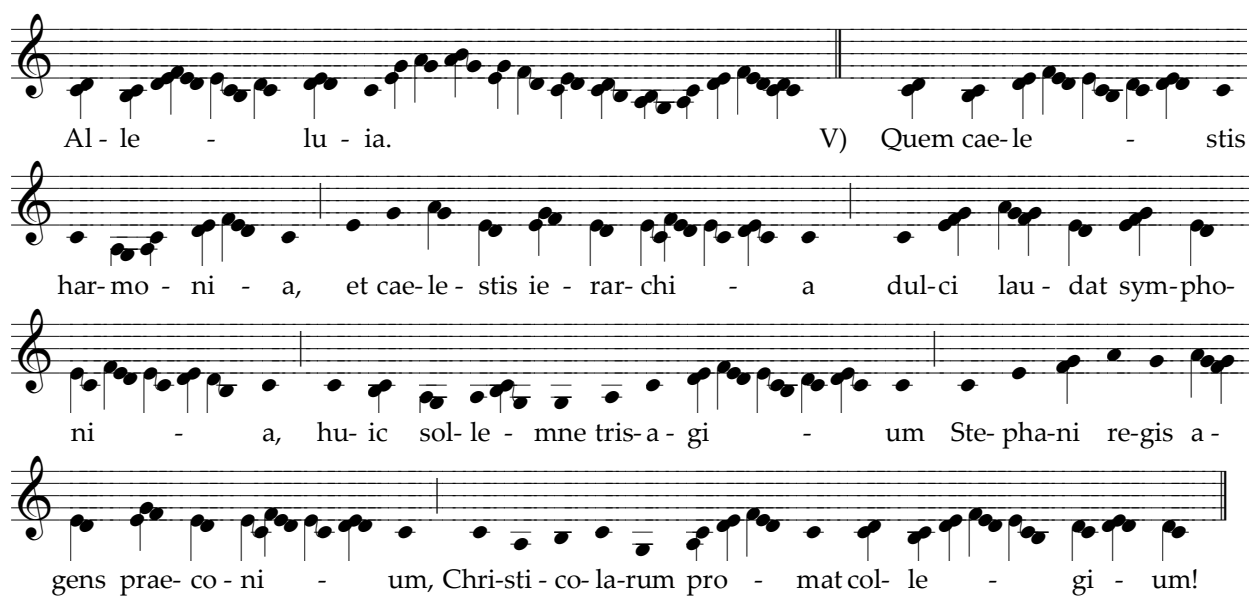
san - cto - rum ve - rum gau - di - um!

47.2

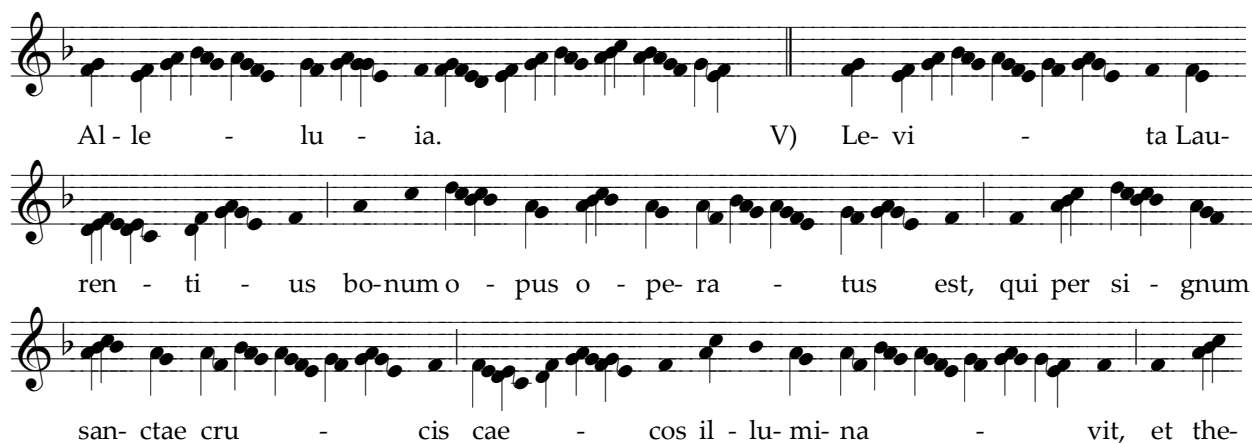
Al-le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a, ma - ter Chri-sti, mon-
ta - na quae ad - ii - sti, et co - gna - tam sa - lu - ta - sti,
con-si - li - i ma - ter ca - sti, au-di nos, dul - cis et
pi - a, Na-tum no - bis con - ci - li - a!

47.3

Al-le - lu - ia. V) Quem cae-le - stis
har-mo - ni - a, et cae-le - stis ie - rar-chi - a dul-ci lau - dat sym-pho-
ni - a, hu-ic sol - le - mne tris-a - gi - um Ste-pha-ni re-gis a -
gens prae - co - ni - um, Chri-sti - co - la - rum pro - mat col - le - gi - um!

47.4

Al-le - lu - ia. V) Le - vi - ta Lau-
ren - ti - us bo-num o - pus o - pe - ra - tus est, qui per si - gnum
san - ctae cru - cis cae - cos il - lu - mi - na - vit, et the-

sau - ros ec - cle - si - ae de - dit pau - pe - ri - bus.

47.5

Al - le - lu - ia. V) Can - dor est lu - cis ae - ter - nae spe -
 - cu - lum si - ne ma - cu - la, et i - ma - go bo - ni - ta -
 tis il - li - us.

47.6a

Al - le - lu - ia. V) A - mo Chri - stum, in cu -
 ius tha - la - mum in - tro - i - vi, cu - ius ma - ter Vir - go est, cu - ius
 pa - ter fe - mi - nam ne - scit, cu - i an - ge - li ser - vi - unt, cu - ius pul -
 chri - tu - di - nem sol et lu - na mi - ran - tur, i - psi so - li ser - vo fi -
 - dem.

47.6b

Al - le - lu - ia. V) A - mo Chri - stum, in cu - ius tha - la -

mum in - tro - i - vi, cu - ius ma - ter Vir - go est, cu - ius pa - ter fe - mi - nam
 ne - scit, cu - ius mi - hi or - ga - num mo - du - la - tis vo - ci - bus can -
 tant cu - i an - ge - li ser - vi - unt, cu - ius pul - chri - tu - di - nem sol et lu - na mi -
 ran - tur, i - psi so - li ser - vo fi - dem.

47.7

Al - le - lu - ia. V) Ce - le - bre - mus con - ver - si - o - nem san -
 cti Pau - li a - po - sto - li, qui - a ho - di - e ex - per - se - cu - to - re ef -
 fe - ctus est vas e - le - cti - o - nis, un - de ex - sul - tant an - ge - li, lae - tan -
 tur arch - an - ge - li et col - lau - dant Fi - li - um De - i!

48

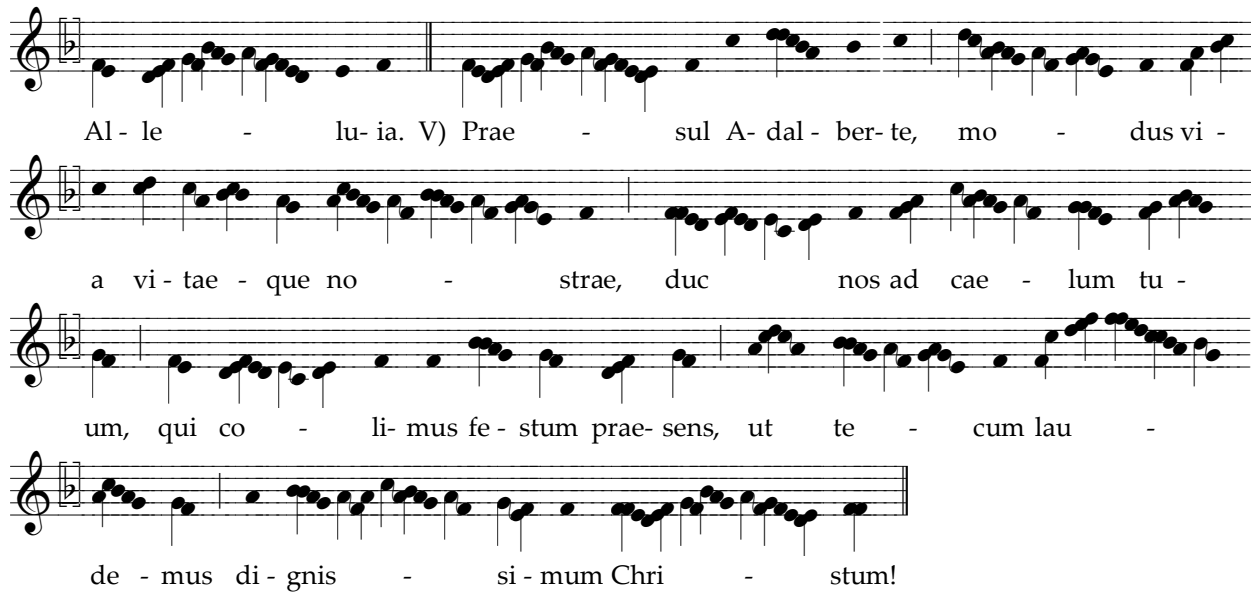
Al - le - lu - ia. V) Pa - scha no - strum im - mo - la - tus est,
 Chri - stus. V) E - pu - le - mur in a - zy - mis sin - ce -
 ri - ta - tis et ve - ri - ta - tis!

48.1

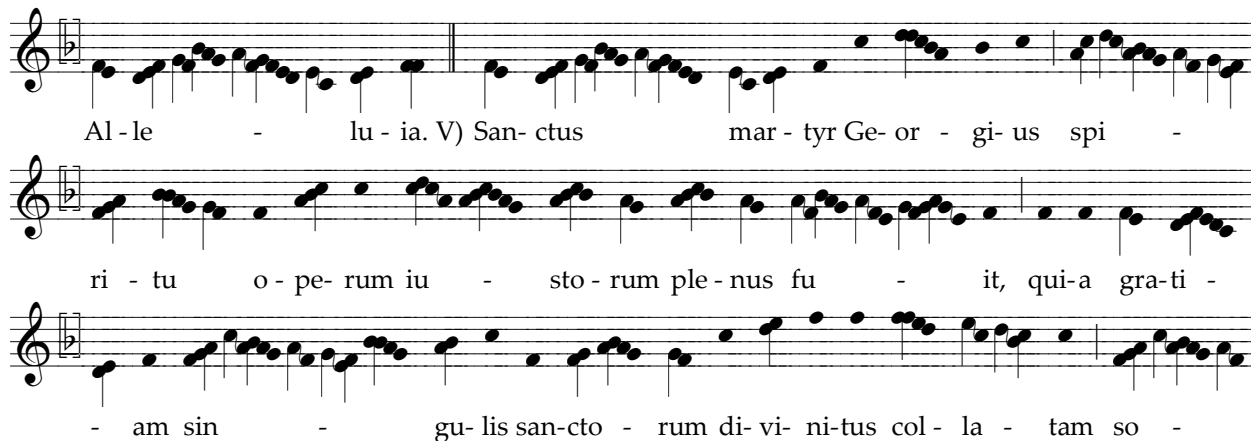
Al - le - lu - ia. V) Be - ne - di - ca - mus Pa - trem et
 Fi - li - um, at-que San - cto Spi-ri - tu - i, lau - de-mus
 et su - per-ex - al - te - mus e - um
 in sae - cu - la!

48.2

Al - le - lu - ia. V) Prae - sul A - dal - ber - te, mo - dus vi -
 a vi - tae - que no - strae, duc nos ad cae - lum tu -
 um, qui co - li - mus fe - stum prae - sens, ut te - cum lau -
 de - mus di - gnis - si - mum Chri - stum!

48.3

Al - le - lu - ia. V) San - ctus mar - tyr Ge - or - gi - us spi -
 ri - tu o - pe - rum iu - sto - rum ple - nus fu - it, qui - a gra - ti -
 - am sin - gu - lis san - cto - rum di - vi - ni - tus col - la - tam so -

- lus ob-ti - ne - bat.

48.4

Al-le - lu-ia. V) San-cte rex Ste-pha - ne, suc -
 - cur-re no-bis, tu - is de-vo - tis fa - mu - lis, qui de tu -
 a sem - per sol-le-mni-ta - te gau-de -
 - mus!

49

Al-le - lu - ia. V) A - ve, be - ne - di - cta Ma-ri -
 a, Ie - su Chri-sti ma-ter et fi - li - a, flos pu - do - ris, fons dul- co - ris,
 dos a - mo - ris. O, Ma-ri - a, cae - li vi - a, vir-go, can-dens li - li - um, stel-la ma-ris ap -
 pel - la-ris, o - ra tu - um Fi - li - um. Si - dus splen - do - ris, ma-ter Sal - va -
 to - ris. Tu di-gna-re de-pre-ca-re, vir-go ma-ter, Fi - li - um, ne de-mer-gat, sed ab -
 ster-gat la-bem pror-sus cri - mi-num. O, Ma-ri - a, o-mni ple-na gra -

ti - a.

49.1

Al-le - lu - ia. V) A - ve, vir- go sa - cra, Bar-

ba - ra, Ie- su Chri- sti do- ta- ta cum ar- rha et co- ro - na au- ri - so - na,

sis ma- tro - na! O, be- a - ta, spon- so gra- ta, spon- sa Chri- sti, Bar- ba- ra, te ad- ver- te,

ut nos per te e - vi- te - mustar- ta- ra! Mun- di de- co - rem, sae- cli- que ni-

to - rem re- fu- ta- sti, sed a- ma- sti an- ge- lo- rum Do- mi - num! Hunc im- plo- ra et ex-

o- ra pro sa- lu- te o- mni- um, te de- vo - to cor- de ex- o- ran -

ti- um!

50a

Al- le - lu - ia. V) Sal- ve, de - cus an - ge- lo -

rum, sa- lus or - bis, spes re - o - rum, ma- ter Chri - sti, laus

iu - sto - rum, gem- ma cla- ra vir - gi- num, o, Ma - ri - a, vir -

ga Ies - se, fac nos na-ti ci-ves es - se, na-sci no-bis ut prod-es -

- se que - at a - pud Do - mi - num!

50b

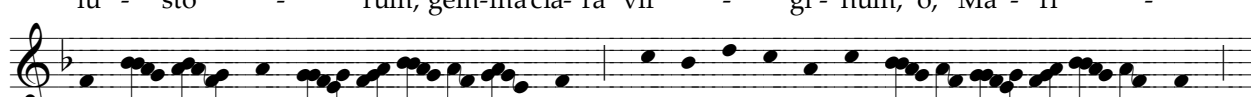
Al - le - lu - ia. V) Sal - ve, de - cus an - ge - lo - rum,

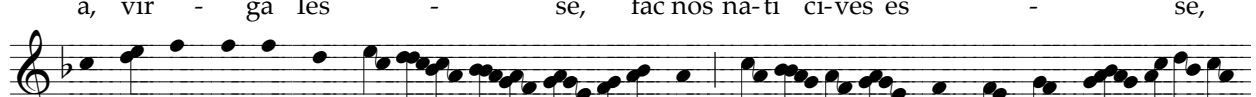
sa - lus or - bis, spes et e - o - rum, ma - ter Chri - sti, laus

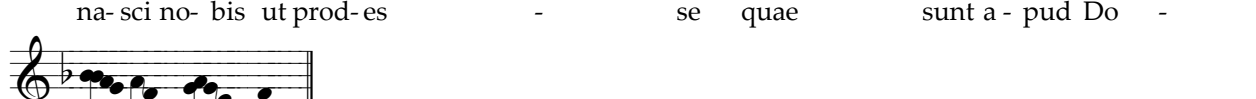
iu - sto - rum, gem - ma - cla - ra vir - gi - num, o, Ma - ri -

a, vir - ga Ies - se, fac nos na-ti ci-ves es - se,

na - sci no - bis ut prod - es - se quae sunt a - pud Do -

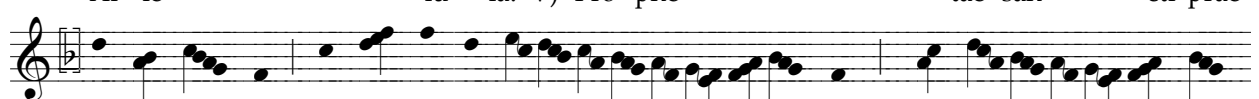

- mi - num!

50.1

Al - le - lu - ia. V) Pro - phe - tae san - cti prae -

di - ca - ve - runt na - sci Sal - va - to - rem de vir - gi -

ne ma - tre, san - cta Ma - ri - a.

51

Al - le - lu - ia. V) Trans-it ad ae - the - ra vir-go pu - er - pe - ra,
vir - gu - la Ies - se, non si - ne cor - po - re, sed si - ne tem - po - re ten - dit
ad - es - se, ma - ter ho - no - ris, vir - go pu - do - ris, iam ca - put ef - fert,
ser - ta ro - sa - rum can - di - du - a - rum flo - ri - da per - fert.

51.1

Al - le - lu - ia. V) Spre - vit to - rum con - iu - ga - lem,
in - trat cho - rum vir - gi - na - lem con - fes - sor Chri - sti, E - me - ri -
cus, Ste - pha - ni re - gis u - ni - cus, in - ter cho - ros an - ge -
lo - rum fert co - ro - nam con - fes - so - rum, o - ret pro no - bis in cae - lis: cu -
ius nos fe - sta ve - ne - ra - mur in ter - ris.

52

Al - le - lu - ia. V) Fe - lix es, sa -
- cra vir - go, Ma - ri - a, et o - mni lau - de di - gnis - si -

ma, qui - a ex te or - tus est sol iu - sti - ti - ae.

52.1

Al - le - lu - ia. V) O, Ia - co -
 be, o - mni - um cor - de, o - re lau - dan - de, o, pa - tro - ne sin - gu -
 la - ris et a - ma - bi - lis, in - ter - ce - de pro no - bis ad Do -
 - mi - num.

53

Al - le - lu - ia.
 V) Post par - tum vir - go in - vi - o - la - ta per - man -
 - si - sti, De - i Ge - ni - trix, in - ter -
 - ce - de pro no - bis!

53.1

Al - le - lu - ia. V) Pro - phe - tae san - cti

prae-di-ca - ve - runt na-sci Sal - va - to -
 rem de vir - gi - ne ma - tre, san - cta Ma -
 ri - a.

54

Al - le - lu - ia. V) Tan - to tem - po - re vo -
 bis-cum sum, et non co - gno - vi - stis me? Phi-lip-
 pe, qui vi - det me, vi-det et Pa - trem
 me - um.

54.1

Al - le - lu - ia. V) Mar - tyr
 Pe - tre, si - dus ve - sper-ti - num, qui
 spe-cu - la - ris vul-tum di - vi - num, fac in - tu - i Pa -
 - trem pi - e - ta - tis, et con - iun-

ge cho - ro cla - ri - ta - tis! Spar-si vox cru - o - ris per - so - net in
 au - res Sal - va - to - ris, pla - cet no - bis.

55

Al - le - lu - ia. V) Dor - sa e -
 o - rum ple - na sunt o - cu - lis, et scin - til -
 - lae ac lam - pa - des in me - di - o dis - cur -
 ren - tes.

55.1

Al - le - lu - ia. V) In De - o lau - da - bi - tur, et
 in cae - lo co - ro - na - bi - tur mi - li - um de - cem ca - ter -
 va vin - cens pro Chri - sto ma - xi - ma.

56

Al - le - lu - ia. V) Di - le - xit Do -

mi- nus san - ctam An - nam, et quae- si- vit e - am spon- sam as - su -
 - me - re, et rex cae - lo- rum a - ma - tor fa - ctus est for -
 mae il - li - us.

57

Al- le - lu - ia. V) Sal - ve, san-cte La - di-
 sla - e, ger- men dul- ce, rex prae - cla - re, cu- ius pe -
 - ctus fu - it pi - um, Ie - su Chri - sti
 sa- cra - ri - um!

58

Al- le - lu - ia. V) Pi - e pa - ter, Do - mi -
 ni- ce, tu - o- rum me - mor o - pe- rum sta co - ram sum- mo iu -
 - di - ce pro tu - o cae - tu pau - pe -
 rum!

59

Al- le - lu- ia. V) In - du- it me

Do-mi-nus ve- sti - men- to sa - lu - tis, et in-du-men-to lae - ti - ti - ae

cir- cum - de - dit me, et tam-quam spon - sam de -

- co - ra - vit me co - ro - na.

60

Al- le - lu- ia. V) Vox san - cti Bar-tho- lo - mae- i,

qui tu- ba, ve- he- mens est, am- bu - la- bant cum e - o an- ge- li De - i.

61

Al- le - lu - ia. V) A - ve, An- na, gra- ti - o - sa, sal- ve, ar-

bor tu fron - do - sa, tu vir- tu- tum spe - cu - lum, ex qua sur- gunt tres

pu - el- lae om- nes di- ctae ma- ris stel - lae, quae il - lu - strant sae - cu-

lum!

62

Al - le - lu - ia. V) Qui cre - a - vit o-mni-
a, cae-lum ter-ram-que, ma - ri - a, vo-ca - vit ad cae-le-sti - a Ca-the - ri -
na cum glo - ri - a.

63

Al - le - lu - ia. V) Dor - sa e - o - rum ple - na
sunt o - cu - lis, et scin-til - lae ac lam-pa - des in me-di - o
dis-cur - ren-tes.

64a

Al - le - lu - ia. V) O, lau - dan-da Chri -
sti cle-men-ti - a, cu-ius mi - ran-da in be-a - ta Mar-ga-ri - ta re -
splen-dent o - pe-ra, qui-a ve - re fi - de - i
con-stan-ti - a nul-la tor-men - to-rum mo - ta est sae-vi - ti - a,
i - psa nos pre - ce san-ctis - si-ma in cae-le - sti col-lo

- cet pa - tri - a!

64b

Al-le - lu-ia. V) O, lau - dan-da Chri - sti cle-
men - ti - a, cu-ius ve - ne - ran - da in be-a - ta Mar-ga-re - ta re -
- splen-dent o - pe-ra, quae ve - re fi - de - i con-stan-ti -
a [nul-la] tor - men - to-rum su - pe - ra-vit sae - vi - ti - a, i - psa nos
pre - ce san - ctis - si - ma in cae - le - sti col - lo - cet
pa - tri - a!

65

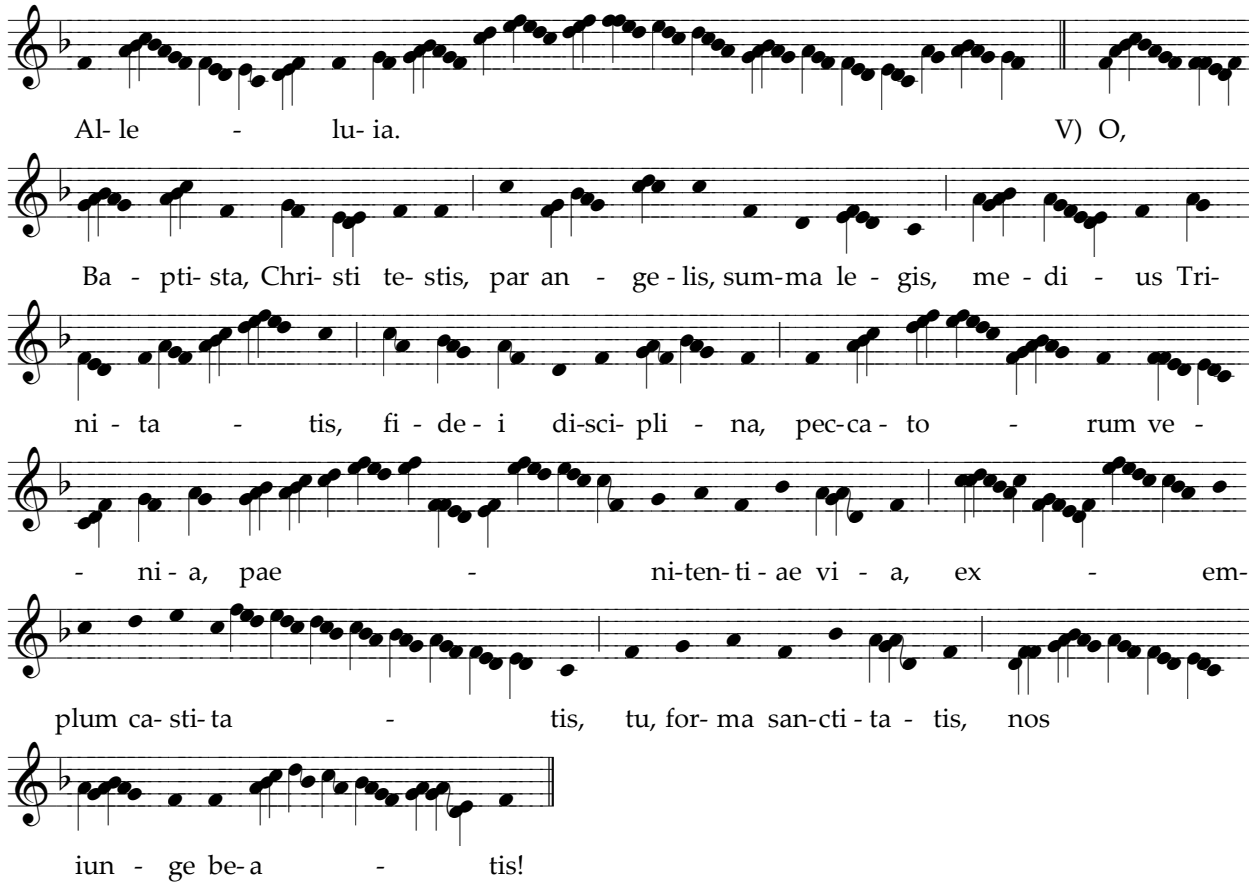
Al-le - lu-ia. V) Sol -
ve, iu - ben - te De - o ter - ra-rum, Pe - tre, ca - te - nas, qui
fa - cis, ut pa - te - ant cae - le - sti - a re -
- gna be - a - tis!

66

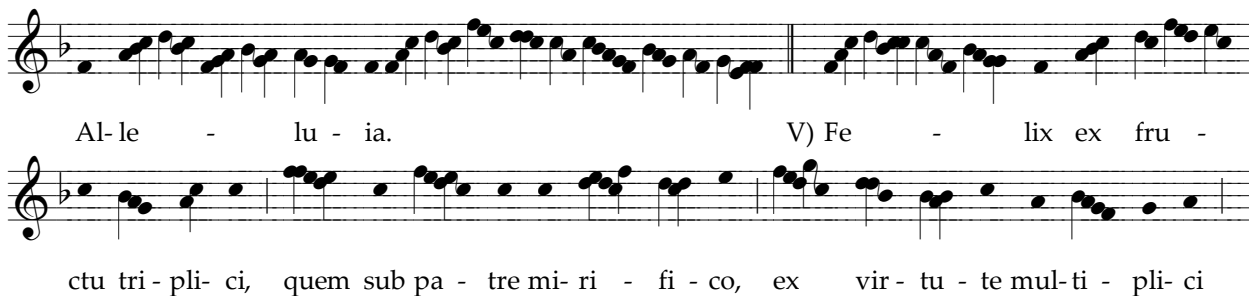
Al-le - lu - ia. V) E - go sum vi - tis ve - ra,
et vos pal - mi - tes, qui ma - net in me et e - go in e - o, hic
fert fru - ctum mul - tum in lae - ti - ti - a.

67

Al-le - lu - ia. V) O,
Ba - pti - sta, Chri - sti te - stis, par an - ge - lis, sum - ma le - gis, me - di - us Tri -
ni - ta - tis, fi - de - i di - sci - pli - na, pec - ca - to - rum ve -
ni - a, pae - ni - ten - ti - ae vi - a, ex - em -
plum ca - sti - ta - tis, tu, for - ma san - cti - ta - tis, nos
iun - ge be - a - tis!

68

Al-le - lu - ia. V) Fe - lix ex fru -
ctu tri - pli - ci, quem sub pa - tre mi - ri - fi - co, ex vir - tu - te mul - ti - pli - ci

e - le - git san - cto Do - mi - ni - co.

69

Al - le - lu - ia. V) Fax prae - cel - se de -

i - ta - tis, cae - le - ste re - fri - ge - ri - um, Tri - ni - ta - tis u - ni - o, mer - sis in

pec - ca - tis, Ma - ri - a, fer au - xi - li - um, tu, gra - ti - a - rum flu -

xi - o!

70

Al - le - lu - ia. V) Pro - phe - tae prae - di - xe - runt, pa - tri -

ar - chae con - scri - pse - runt Chri - stum na - sci de vir - gi - ne. E - le - git e - gre - gi - am in

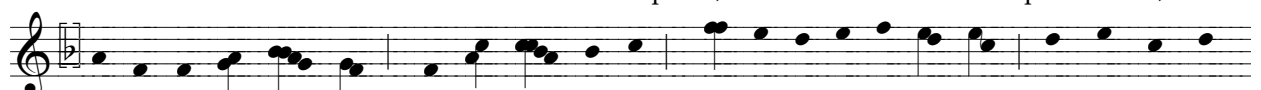
gra - ti - am ple - nis - si - mam, e - le - git e - gre - gi - am vir - gi - nem Ma - ri - am.

Ga - bri - el arch - an - ge - lus fi - de - lis fu - it nun - ti - us. A - ve, di - cit an - ge - lus, te - cum

ma - ne - bit Do - mi - nus! In Na - za - reth con - ci - pi - es, in Beth - le - hem tu pa - ri - es, sem -

per be - ne - di - ce - ris, gra - tu - la - be - ris. Vim na - tu - ra pa - ti - tur, cur - sus per - mu -

ta - bi-tur, De-us in-car-na-bi-tur, hu-mi-lis an-cil-la vir-go ma-net se-du-la

per ae-ter-na sae - cu - la.

71

Al-le - lu - ia. V) Fe-lix vir - go, qua-si dum e - di-ta,

ma-tris al - vo re-ple - tur gra - ti - a, et in tem-plo De -

i re-po - si - ta, il-lu-stra - tur sum - ma pe - ri - ti - a.

72a

Al-le - lu - ia. V) Ma-ter Ma-ri-a Chri-sti, qui mon-ta - na ad - i - sti,

no-bis as-sis in a - go - ne pi-a in-ter-ces-si - o - ne!

72b

Al-le - lu - ia. V) Ma-ri - a, ma-

ter Chri - sti, quae mon - ta - na ad - i - sti, no - bis as - sis in a - go - ne tu - a in-ter-

ces - si - o - ne!

73

Al - le - lu - ia. V) Spon - sa ve - ri Za -
 cha - ri - ae, E - li - sa - beth, hac in di - e no - strae lau - dis har -
 mo - ni - ae re - prae - sen - ta Do - mi - no!

74a

Al - le - lu - ia. V) Tu vir - tu - tum tum - ba,
 si - ne fel - le co - lum - ba, ge - ne - ro - sa Do - ro - the - a, nos
 tu - e - re, ne rom - phae - a dae - mo - nis suc - ci - dant, nec tar - ta - ro col -
 li - dant!

74b

Al - le - lu - ia. V) Tu vir - tu - tum
 tum - ba, si - ne fel - le co - lum - ba, ge - ne - ro - sa Do - ro - the - a, nos tu -
 e - re, ne rom - phae - a dae - mo - num suf - fo - cet, nec tar - ta - ra
 col - li - dant!

75

organum chorus

Al - le - lu - ia. V) Ab ar - ce si - de - re - a Ga - bri - el in - to - nu - it,

organum

ver - bum mis - sum di - vi - ni - tus Ma - ri - ae con - ci - nu - it. A - it il - la: Sum an - cil -

chorus

la, pu - el - la hu - mil - li - ma Re - gis hu - ius, de - fers cu - ius man - da - ta sa - lu - bri - a. Ut

an - cil - lae man - dat il - le de su - per - na cu - ri - a, Fi - at pa - rens, li - cet ca - rens con - iu - ga -

organum

li - co - pu - la. Ad haec ver - ba non su - per - ba, sed mi - re fra - gran - ti - a, mox in - tra - vit

chorus

lux di - vi - na Ma - ri - ae prae - cor - di - a. Er - go pi - a, o, Ma - ri - a, te lau - dan - tes

organum

po - sci - mus, o - ra Pa - trem, nam te ma - trem Na - tus au - dit o - pti - mus! Ho - ra mor - tis det

ut for - tis sit cor - dis con - tri - ti - o, ne da - mne - mur, sed lae - te - mur in cae - le - sti so -

chorus

li - o! A - men di - cat men - te to - ta plebs cru - o - re Chri - sti lo - ta, ut sit sem - per

organum

si - ne no - ta, A - men di - cant o - mni - a.

76

Al- le - lu - ia. V) Tu es Pe - trus,
 et su - per hanc pe - tram ae - di - fi - ca - bo ec - cle - si -
 am me - am!

77

Al- le - lu - ia. V) Can - dor est lu - cis ae - ter - nae spe -
 - cu - lum si - ne ma - cu - la, et i - ma - go bo - ni - ta -
 - tis il - li - us.

78

Al- le - lu - ia. V) Be - a - tus, qui lin - gua su - a
 non est la - psus, et qui non ser - vi - vit in - di - gnis se.

79

Al- le - lu - ia. V) Can - dor est lu - cis ae - ter - nae spe -
 cu - lum si - ne ma - cu - la, et i - ma - go bo - ni - ta - tis

il - li - us.

80

Al-le - lu-ia. V) Con-so - la-tor mi-se-ro - rum,
 pal - ma ful - gens vi-cto - ri - ae, nos ad re - gna duc
 cae-lo - rum, Ven-ces - la - e, mar - tyr pi - e!

81a

Al-le - lu - ia. V) Can-dor est lu - cis ae - ter-nae spe - cu-
 lum si - ne ma - cu-la, et i - ma-go bo - ni - ta-
 tis il - li - us.

81b

Al-le - lu - ia. V) Can-dor est lu - cis
 ae - ter-nae spe - cu-lum si - ne ma - cu - la, et i - ma - go
 bo - ni-ta - tis il - li - us.

82

Al - le - lu - ia. V) Can - dor est lu - cis ae -
 ter - nae et spe - cu - lum si - ne ma - cu - la, et i - ma - go bo - ni - ta - tis
 il - li - us.

83

Al - le - lu - ia. V) Lau - da dul - ci har - mo - ni - a, et de - bi - ta
 sym - pho - ni - a cum cae - le - sti hi - e - rar - chi - a, tu, de - vo - ta Ro - ma - ni -
 a, et be - a - ta Scla - vo - ni - a, *cor-de gau-de, men-te plau-de iu-bi-lo lae-ti-ti-ae,*
me-los au-ge, cae-los tan-ge so-no-ra me-lo-di-a! Ec - cle - si - a, ma - ter pi -
 - a, *vo-ce clan-ge, lin-gua pan-ge, dra-ma-ti-zans dul-ci-us,* de - pro - men - do, per - so -
 nan - do Hi - e - ro - ny - mi sol - le - mni - a, cun - cta pro - mat col - le -
 gi - al

84

Al - le - lu - ia. V) Ie - su Chri - ste, au - ctor vi - tae, qui in fe -

sto Ca-the-ri - nae lau-des no - bis con-ce - de pro - me-re, e -
 ius nos prae - ci-bus in ad-ver - sis tu-e - re!

85

Al - le - lu - ia. V) Post par-tum vir - go in - vi - o -
 la - ta per-man-si - sti, De - i Ge - ni - trix, in - ter - ce - de pro
 no - bis!

86

Al - le - lu - ia. V) O, quam di - gne ve-ne-ran - da est be - a - ta He - le -
 na, cu - ius a - ni - ma ex - sul - tan - ti - bus an - ge - lis re - ce - pta in cae - lis, et me -
 mo - ri - a mi - ra - cu - lis in - si - gni - bus ce - le - bris est in ter - ris!

87

Al - le - lu - ia. V) Le - vi - ta Lau - ren - ti - us bo -
 - num o - pus o - pe - ra - tus est, qui per si - gnum cru - cis cae - cos

il- lu- mi- na - vit, et the- sau - ros ec- cle - si - ae

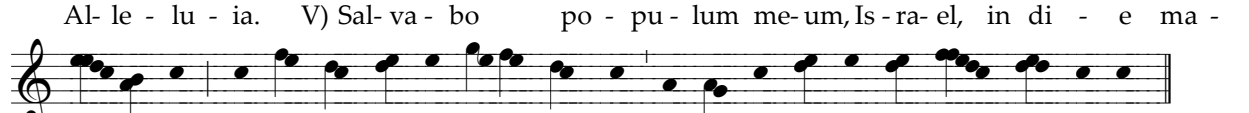

de- dit pau - pe- ri - bus.

88

Al- le - lu - ia. V) Sal- va - bo po - pu - lum me- um, Is - ra - el, in di - e ma -

- lo et e - ro il - li in De- um in ve- ri - ta - te et iu - sti - ti - a.

89

Al- le - lu - ia. V) I - sti sunt a - mi - ci De - i,

qui vi - ven - tes in car - ne, plan- ta - ve - runt ec - cle - si - am De -

i san - gui - ne su - o, mo - do co - ro - nan - tur, et ac - ci - pi - unt pal -

mam, quo - rum ful - get do - ctri - na ec - cle - si - a, ut sol et

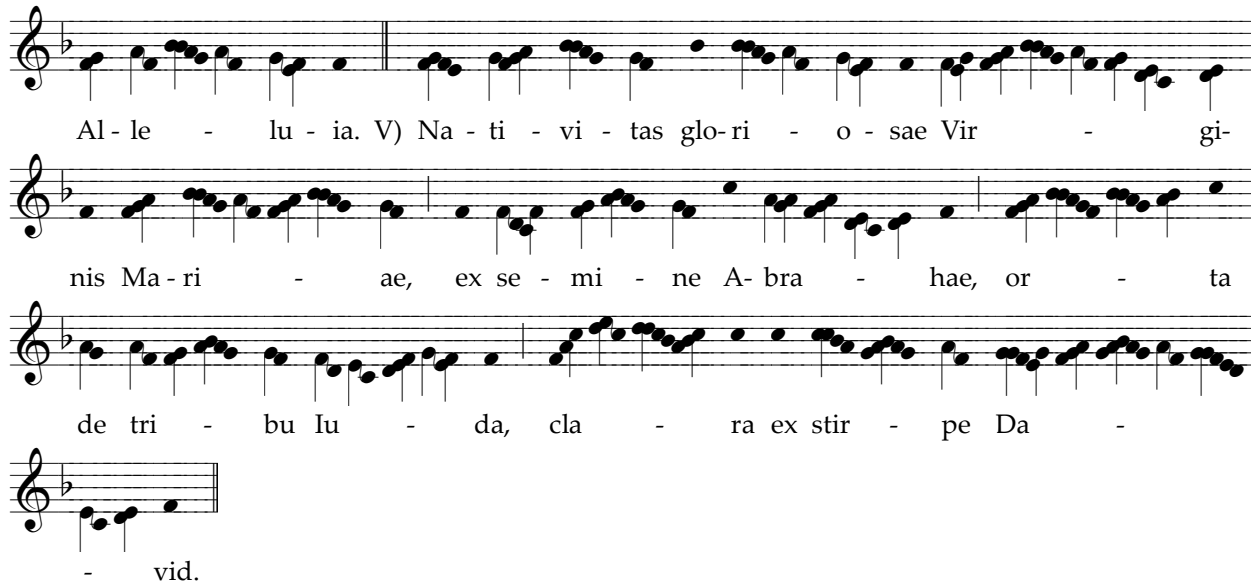

lu - na, qui - a per fi - dem et di - le - cti - o - nem o - pe - ra - ti

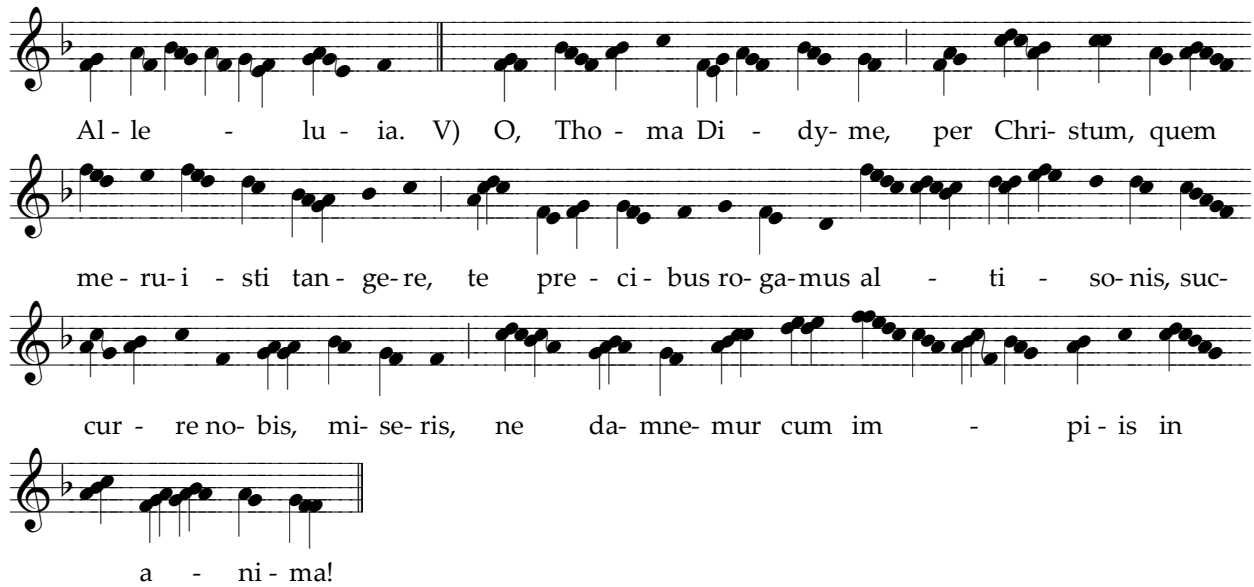
sunt iu - sti - ti - am.

90

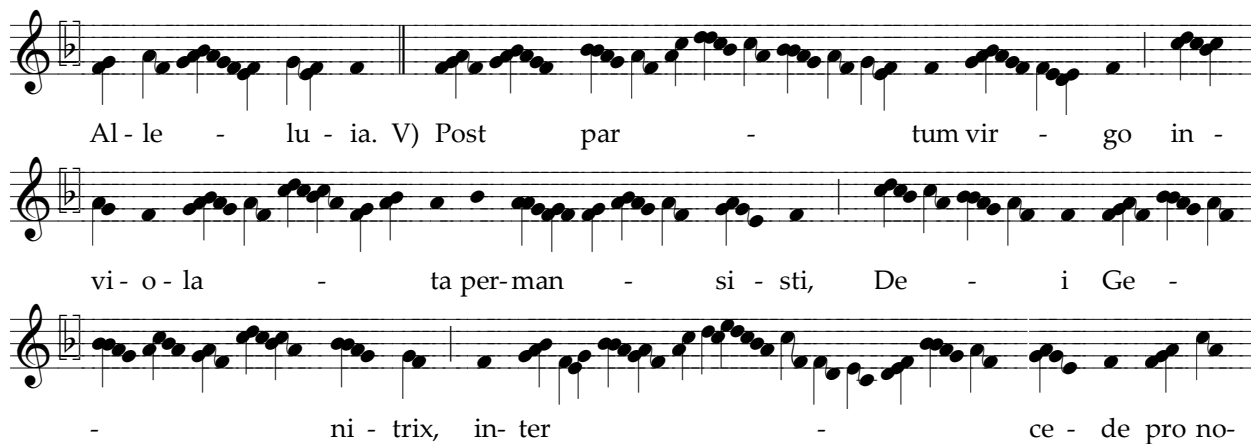
Al - le - lu - ia. V) Na - ti - vi - tas glo - ri - o - sae Vir - gi -
nis Ma - ri - ae, ex se - mi - ne A - bra - hae, or - ta
de tri - bu Iu - da, cla - ra ex stir - pe Da -
vid.

91

Al - le - lu - ia. V) O, Tho - ma Di - dy - me, per Chri - stum, quem
me - ru - i - sti tan - ge - re, te pre - ci - bus ro - ga - mus al - ti - so - nis, suc -
cur - re no - bis, mi - se - ris, ne da - mne - mur cum im - pi - is in
a - ni - ma!

92

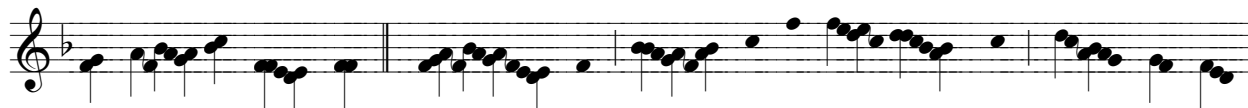

Al - le - lu - ia. V) Post par - tum vir - go in -
vi - o - la - ta per - man - si - sti, De - i Ge -
ni - trix, in - ter - ce - de pro no -

- bis!

93

Al - le - lu - ia. V) Sol - ve, De - o ter - ra - rum, Pe - tre, ca -

te - nas, qui fa - cis, ut pa - te - ant re - gna cae - le - sti - a be - a -

- tis!

94

Al - le - lu - ia. V) Cul - mi - nis an -

ge - li - ci sub - li - me

fa - sti - gi - um fe - rat no - bis cae - li - ci

nu - mi - nis au - xi - li - um!

95

Al - le - lu - ia. V) O, Ma - ri - a, ma - ter pau -

- pe - rum, can - do - re e - le - gans li - li -

um, per re - sur - re - cti - o - nem Fi - li - i a cul - pa prae -
 sen - tis vi - ti - i e - ri - pe, ma - ter gra - ti -
 ae nos iun - gens cae - li pa - tri - ae!

96

Al - le - lu - ia. V) Sol - ve, iu - ben - te
 De - o ter - ra - rum, Pe - tre, ca -
 - te - nas, qui fa - cis, ut pa - te - ant cae - le - sti - a re - gna
 be - a - tis!

97

Al - le - lu - ia. V) Con - cus - sum est
 ma - re, et con - tre - mu - it ter -
 - ra, u - bi arch - an - ge - lus Mi - cha - el de - scen - de -
 - bat de cae - lo.

98

Al - le - lu - ia. V) Sal - ve, vir - ga Ies -
se, Ma - ri - a, tu es vir - go et ma - ris stel - la, Chri - stum pro
no - bis in - ter - pel - la!

99

Al - le - lu - ia. V) Re - co - le, vir -
go Ma - ri - a, vir - gi - nem pa - ri - tu - ram,
quam in I - sa - ia le - gi - sti, et gau - de, qui - a tu
es - se me - ru - i - sti, gau - de, vir - go ma - ter, gau - de, et pro no -
bis in - ter - ce - de!

100

Al - le - lu - ia. V) I - sti
sunt a - mi - ci De - i, qui vi - ven - tes in car - ne, plan - ta -
ve - runt ec - cle - si - am De - i san - gui - ne su - o, mo - do co - ro - nan -

tur, et ac - ci - pi - unt pal - mam, quo - rum do - ctri - na ful - get ec - cle - si - a,

ut sol et lu - na, qui - a per fi - dem et di - le - cti - o - nem o - pe - ra -

ti sunt iu - sti - ti - am.

101

Al - le - lu - ia. V) Ec - ce, Ma -

- ri - a quae - rit me - di - cum, ve - ne - rat ae - gra, sa - na - ta est. Ec - ce

Do - mi - nus Ie - sus e - am, quam sa - na - ve - rat per pi - e - ta - tis su - ae,

gra - ti - am con - fir - mat, di - cens: Fi - des tu - a

te sal - vam fe - cit, va - de in pa -

ce!

102

Al - le - lu - ia. V) Post par - tum vir -

go in - vi - o - la - ta per - man - si - sti, De - i

Ge - ni - trix, in - ter - ce - de pro no - bis!

103a

Al - le - lu - ia. V) Re - gi - na cae - li, lae - ta - re, qui - a
quem me - ru - i - sti por - ta - re, re - sur - re - xit, sic - ut di - xit, o - ra pro no - bis
De - um!

103b

Al - le - lu - ia. V) Re - gi - na cae - li, lae - ta - re, qui -
a quem me - ru - i - sti por - ta - re, re - sur - re - xit, sic - ut di -
- xit, o - ra pro no - bis De - um!

104

Al - le - lu - ia. V) Tu es vas e - le - cti - o -
nis, san - cte Pau - le a - po - sto - le, prae - di - ca - tor ve - ri - ta - tis in u - ni - ver - so
mun - do, in - ter - ce - de pro no - bis ad De - um, qui te e - le - git!

105

Al - le - lu - ia. V) Pa - sto - res lo - que - ban - tur ad in - vi - cem:
 Trans - e - a - mus us - que Beth - le - hem, et vi - de - a - mus hoc ver - bum, quod fa - ctum
 est, quod Do - mi - nus o - sten - dit no - bis!

106

Al - le - lu - ia. V) Spe - ci - e tu - a et pul -
 - chri - tu - di - ne tu - a in - ten - de, pro -
 spe - re pro - ce - de, et re - gna!

107

Al - le - lu - ia. V) Mons Gar - ga - ne, no - li ti - me -
 re, qui - a e - go sum, Mi - cha - el arch - an - ge - lus, mis - sus sum a
 Do - mi - no ae - di - fi - ca - re tem - plum De - i, u - bi sa -
 - xa pan - dun - tur, et pec - ca - ta ho - mi - ni di - mit -
 tun - tur.

108

Al - le - lu - ia. V) San - ctis - si - mus Ad - al - ber -
 tus est a Chri - sto ter be - a - tus, te - stem su - ae pas - si -
 o - nis et in o - mnislac - si - o - nis i - psum es - se vo - lu - it.

109

Al - le - lu - ia. V) Sol - ve, iu - ben - te De - o ter - ra - rum,
 Pe - tre, ca - te - nas, qui fa - cis, ut pa - te - ant cae -
 - le - sti - a re - gna be - a - tis!

110

Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus vir Lau - ren - ti -
 us bo - num o - pus o - pe - ra - tus est, qui per si -
 gnum cru - cis cae - cos il - lu - mi - na - vit, et the -
 sau - ros ec - cle - si - ae de - dit pau - pe - ri - bus.

111

Al - le - lu - ia. V) Glo - ri - fi - ca - mus te, san - cta De - i Ge - ni - trix, vir - go Ma -
ri - a, qui - a ex te na - tus est Christ - us. Sal -
- va o - mnes, qui te glo - ri - fi - cant!

112

Al - le - lu - ia. V) Ap - pre - hen - de ar - ma et scu - tum, et af - fli - ge op -
pri - man - tes nos, Do - mi - ne, et con - tu - me - li - am fa - ci - en - tes in su - per - bi -
am pro - ster - ne, De - us, sa - lu - ta - ris no - ster!

113

Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus Gal - lus,
ze - lo pi - e - ta - tis ar - ma - tus, gra - ti - a De - i for -
ma - tus, ex - sul - tans cum cae - li ci - vi - bus nos iun - gat e -
o - rum mi - li - bus!

114

Al - le - lu - ia. V) San - tus mar -
 tyr De - me - tri - us, qui in car - ne ex - i - stens plan - ta - vit ec - cle -
 si - am De - i san - gui - ne, su - o mo - do co - ro - na -
 - tus est co - ro - na iu - sti - ti - ae.

115

Al - le - lu - ia. V) Fun - da - ta est do - mus Do - mi -
 ni su - per ver - ti - cem mon - ti - um, et ex - al - ta - ta est su -
 per o - mnes col - les.

116

Al - le - lu - ia. V) O, pa - ter pi - e, Pa - u - le, dux e -
 re - mi - ta - rum, lux a - na - cho - ri - ta - rum, ex - em - plum san - cti - ta - tis, mon -
 stra - tor vi - ae ve - ri - ta - tis, ro - sa ful - gens in de - ser - to, tu nos re - ge, gre - gem Chri -
 sti hu - mil - li - mum, e - sto pro no - bis a - pud Al - tis - si - mum cum tu - is

ca-ter-vis, duc nos ad con-ven-tum su-per - no-rum!

117

Al-le - lu - ia. V) O, Ca-the-ri - na, vir-
go Chri-sti spe-ci - o - sa, quae quin-qua - ge - nos o - ra - to-
res su-pe - ra - tos di - ri - git ad cae-lum au - rum vel - ut i - gne
pro - ba - tos.

118

Al-le - lu - ia. V) Be - a - tus vir, san-ctus
rex La-di - sla - us, qui ful - get, ut sol, in
cae - lo: am-ple - ctens im-mor-ta - li - ta - tem, gau -
- det in pa - ra - di - so.

119

Al-le - lu - ia. V) Sal - ve, no-bi- lis vir- ga

Ies - se, sal - ve, flos cam-pi Ma-ri - a, ex te or-tus li - li - um con-val - li -
 um! *O, Ma-ri - a, flo-rens ro - sa tu es si - ne spi - na! Vir - go ma - ter, Ma - ri - a, e - mun - da cor - da*
no - stra! O, in - cli - ta Da - vid re - gis fi - li - a, san - cta Ma - ri - a! O, ve - ra spes, Ma -
ri - a, an - ge - lo - rum do - mi - na! Ex - au - di nos, Ma - ri - a, da no - bis vi - tae gau - di - a! Be - a -
 ta De - i Ge - ni - trix, vir - go sem - per Ma - ri - a, in - ter - ce - de pro no - bis ad Do -
 mi - num Ie - sum Chri - stum!

120

Al - le - lu - ia. V) Post
 par - tum vir - go in - vi - o - la - ta per -
 man - si - sti, De - i Ge - ni - trix, in - ter - ce -
 de pro no - bis!

121

Al - le - lu - ia. V) Mis - so He - ro - des spi - cu - la - to - re prae - ce - pit am -

pu - ta - re ca - put Io - han - nis Ba - pti - stae.

122

Al - le - lu - ia. V) Trans - it ad ae - the -
 ra vir - go pu - er - pe - ra, vir - gu - la les - se, non si - ne cor - po - re,
 sed si - ne tem - po - re ten - dit ad - es - se, ma - ter ho -
 no - ris, vir - go pu - do - ris, iam ca - put ef - fert, ser - ta ro - sa - rum
 can - di - du - a - rum flo - ri - da per - fert.

123

Al - le - lu - ia. V) Ve - ni, San - cte Spi - ri - tus,
 re - ple tu - o - rum cor - da fi - de - li - um, et tu - i a -
 mo - ris in e - is i - gnem ac - cen - de, qui per di -
 vi - si - ta - tem lin - gua - rum cun - cta - rum gen -
 - tes in u - ni - ta - tem fi - de - i con - gre - ga -

124

Al - le - lu - ia. V) San - cti tu - i, Do - mi - ne,
flo - re - bunt, sic - ut li - li - um, et sic - ut o - dor bal - sa - mi
e - runt an - te te.

125

Al - le - lu - ia. V) O, quam glo - ri - o - sum
est re - gnum, in quo cum Chri - sto gau - dent o - mnes
san - cti: a - mi - cti sto - lis al - bis, et se - quun - tur a - gnum,
quo - cum - que i - e - rit.

126

Al - le - lu - ia. V) Ex - sul - tent iu - sti in con - spe - ctu
De - i, et de - le - cten - tur in lae - ti - ti - a.

127a

Al-le-lu - ia. V) Vir - ga Ies-se flo-ru-
 - it, Vir-go De - um et ho-mi-nem ge-nu - it, pa-cem
 ter-ris red-di - dit, in se-re-con-ci-li - ans i-ma sum -
 - mis.

127b

Al-le - lu - ia. V) Vir - ga Ies - se flo-ru - it,
 Vir - go De - um et ho - mi-nem ge - nu-it, pa -
 cem ter - ris red-di - dit, in se-re-con-ci - li - ans i - ma sum-
 - mis.

127c

Al-le - lu - ia. V) Vir - ga Ies-se flo-ru - it,
 Vir - go De - um et ho-mi - nem ge - nu-it, pa-cem
 De - us red-di - dit, in se-re-con-ci - li - ans i - ma sum -

- mis.

128

Al-le-lu - ia. V) Can - dor est lu - cis ae - ter - nae spe - cu - lum
si - ne ma - cu - la, et i - ma - go bo - ni - ta - tis il - li - us.

129

Al-le-lu - ia. V) Be - a - tus vir, rex La -
di - sla - us, qui ful - get, ut sol, in cae - lo: am - ple -
- ctens im - mor - ta - li - ta - tem, gau - det in ae - ter -
- num in pa - ra - di - so.

130

Al-le-lu - ia. V) Con-ver - sus Ie -
sus ad Ma - ri - am di - xit e - i: fi - des tu - a te sal -
vam fe - cit, va - de in pa - ce.

131

Al - le - lu - ia. V) O, in - gens gre - gis prae - mi - um, tu, A -
 bra - hae in gre - mi - um du - cis ex ca - li - gi - ne, qui te pu - ra fi - de
 quae - rit, dux Ser - va - ti, nus - quam pe - rit ho - sti -
 - um for - mi - di - ne!

132

Al - le - lu - ia. V) O, fe - lix Co - lo - ni - a, sub - ter cu -
 ius moe - ni - a Bar - ba - ro - rum ra - bi - es en - ses, te - la, fra - me - as, cul -
 tros in vir - gi - ne - as cru - en - ta - vit a - ci - es!

133

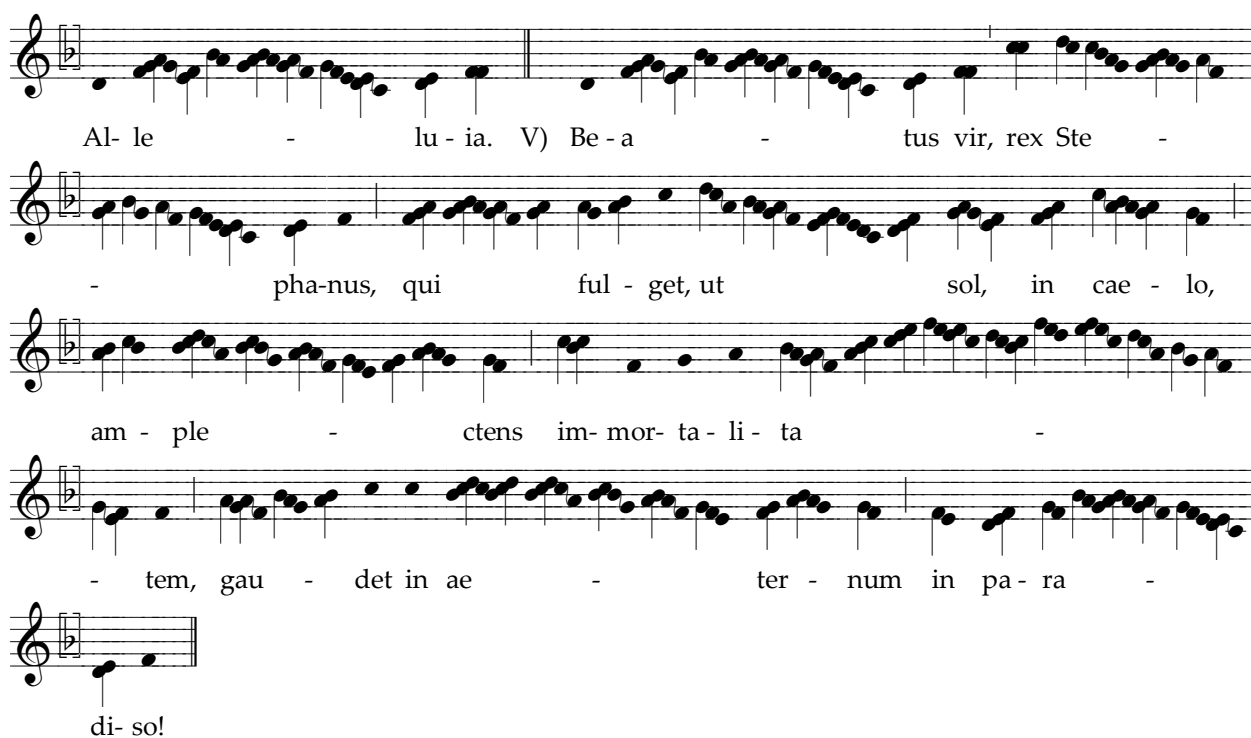
Al - le - lu - ia. V) Ut ro - sa
 prae spi - na prae - ful - get, sic, Ca - the - ri - na, in - ter vir - gi - ne - as
 du - ces, pa - tro - na, ca - ter - vas!

134

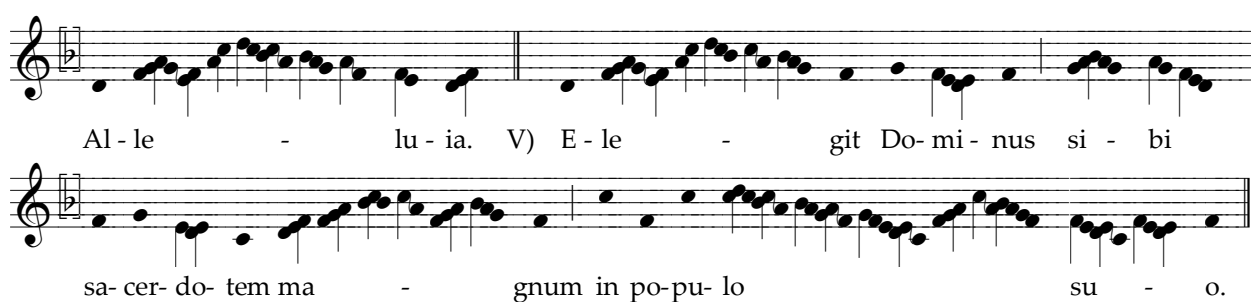
Al-le - lu - ia. V) Can - dor est lu - cis ae - ter - nae spe - cu - lum si - ne
ma - cu - la, et i - ma - go bo - ni - ta - tis il - li - us.

135

Al - le - lu - ia. V) Be - a - tus vir, rex Ste -
pha - nus, qui ful - get, ut sol, in cae - lo,
am - ple - ctens im - mor - ta - li - ta -
tem, gau - det in ae - ter - num in pa - ra -
di - so!

136

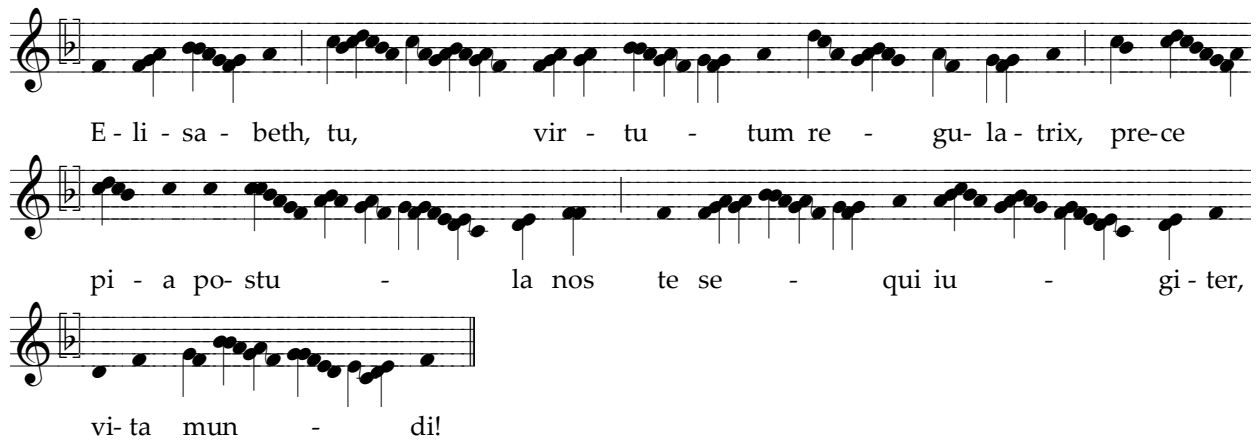

Al - le - lu - ia. V) E - le - git Do - mi - nus si - bi
sa - cer - do - tem ma - gnum in po - pu - lo su - o.

137

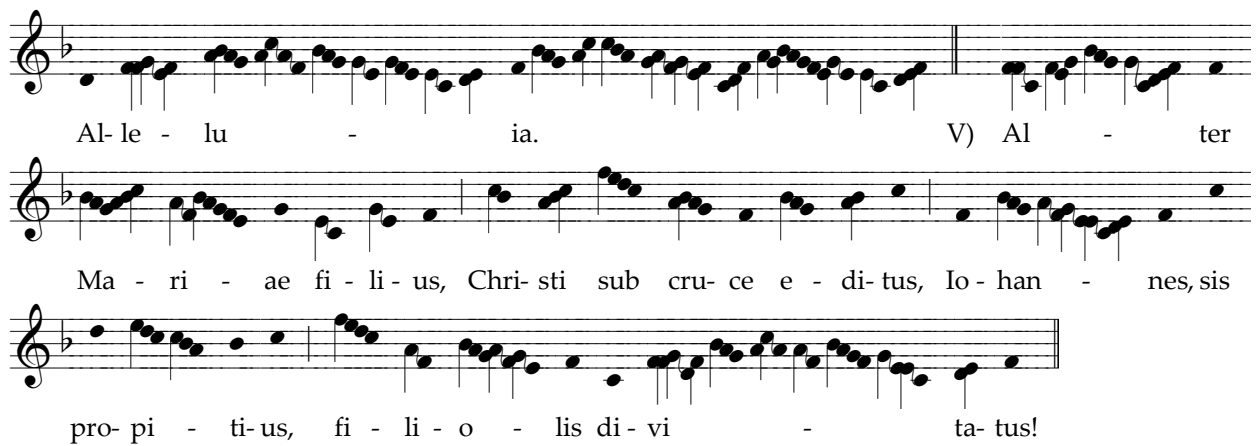

Al - le - lu - ia. V) San - cta De - i fa - mu - la,

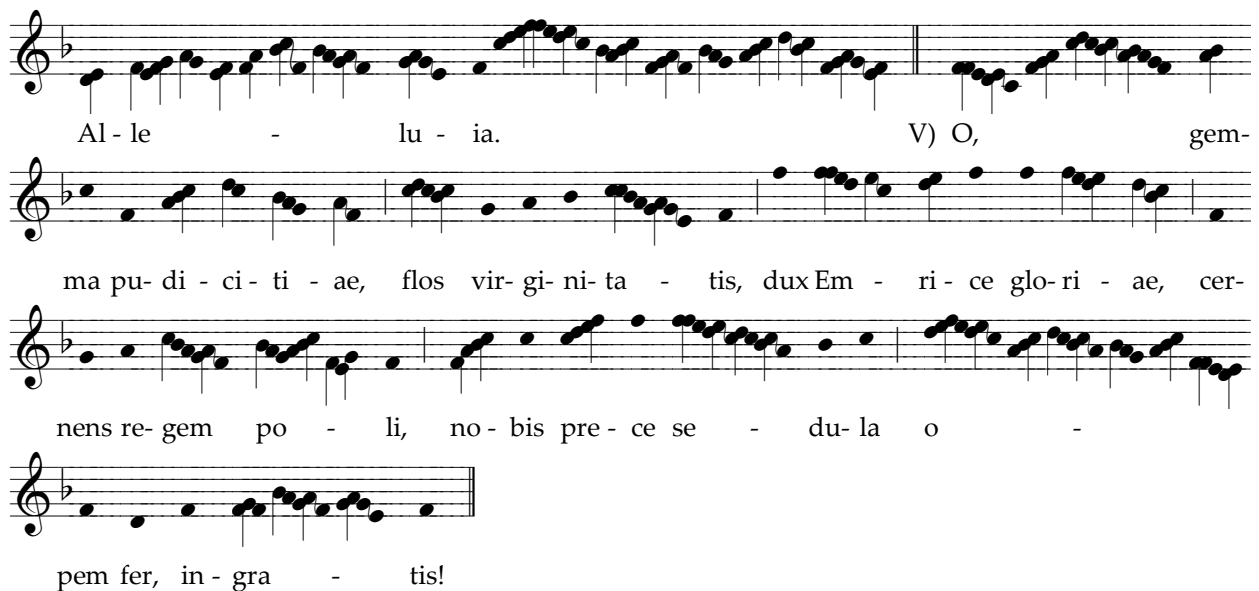
E - li - sa - beth, tu, vir - tu - tum re - gu - la - trix, pre - ce
 pi - a po - stu - la nos te se - qui iu - gi - ter,
 vi - ta mun - di!

138

Al - le - lu - ia. V) Al - ter
 Ma - ri - ae fi - li - us, Chri - sti sub cru - ce e - di - tus, Io - han - nes, sis
 pro - pi - ti - us, fi - li - o - lis di - vi - ta - tus!

139

Al - le - lu - ia. V) O, gem -
 ma pu - di - ci - ti - ae, flos vir - gi - ni - ta - tis, dux Em - ri - ce glo - ri - ae, cer -
 nens re - gem po - li, no - bis pre - ce se - du - la o -
 pem fer, in - gra - tis!

140

Al - le - lu - ia. V) O, prae - cla - ra stel - la ma - ris, vir - go
 ma - ter sin - gu - la - ris, quae co - gna - tam vi - si - ta -
 sti, Io - han - nem il - lu - mi - na - sti pro - le prae - cla - ris - si - ma! Te
 pre - ca - mur in hoc fe - sto, sis so - la - men o - mni mae -
 - sto, fu - ga mor - tem, con - fer sor - tem no - bis in cae -
 - li pa - tri - a!

141

Al - le - lu - ia. V) Di - co vo - bis, gau - di -
 um est an - ge - lis De - i su - per u - no pec - ca - to - re pae - ni - ten - ti - am a - gen - te,
 quam su - per no - na - gin - ta no - vem iu - stis, qui non in - di -
 gent pae - ni - ten - ti - a.

142

Al - le - lu - ia. V) Dor - sa e - o - rum ple - na sunt o -

- cu-lis, et scin-til-lae ac lam-pa-des in me-di-o dis-cur -
ren-tes.

143

Al-le-lu-ia. V) Ve-ni, Do-mi-ne, et no-li tar-da-re, re-
la-xa fa-ci-no-ra ple-bis tu-ae, Is-ra-el!

144

Al-le-lu-ia. V) O,
de-cus Hi-spa-ni-ae, san-ctis-si-me la-co-be, qui in-ter a-po-sto-
los pri-mus mar-ty-ri-o la-u-re-a-tus, qui et me-ru-i-sti
vi-de-re Do-mi-num Red-em-pto-rem ad-huc mor-ta-lem trans-fi-gu-ra-
tum, ex-au-di, ex-au-di, ex-au-di
pre-ces ser-vo-rum tu-o-rum!

145

Al - le - lu - ia. V) De - di - sti, Do -
mi - ne, ha - bi - ta - cu - lum mar - ty - ri tu - o, Cle - men - ti, in ma - ri,
in mo - dum tem - pli mar - mo - re - i, an - ge - li - cis ma - ni - bus prae - pa - ra - tum, i -
ter prae - bens po - pu - lo tu - o, ut e - nar - rent mi - ra - bi - li - a
tu - a.

146

Al - le - lu - ia. V) Be - ne - dic, Do -
mi - ne, do - mum i - stam, quam ae - di - fi - ca - vi no - mi - ni
tu - o: ve - ni - en - tum in lo - cum i - stum ex - au -
di pre - ces in ex - cel - so so - li - o glo - ri - ae tu - ae,
ut cun - cta se be - ne - fi - ci - a lae - ten - tur im -
pe - tras - se!

147

Al - le - lu - ia. V) Os iu - sti me - di - ta - bi - tur sa - pi - en - ti - am, et
lin - gua e - ius lo - que - tur iu - di - ci - um.

148

Al - le - lu - ia. V) Sal - ve, vir - ga flo - rens Aa - ron, Ma -
ri - a, sal - ve, tu fir - ma - ta Si - on, Ma - ri - a, sal - ve, de - co - ra
Ma - ri - a, *an - te thro - num Tri - ni - ta - tis mi - se - ro - rum mi - se - ra - ta, pi - a ma - ter pi -*
e - ta - tis, sis pro no - bis ad - vo - ca - ta, cau - sa no - strae pau - per - ta - tis, gra - ti - am
De - i ob - ti - ne.

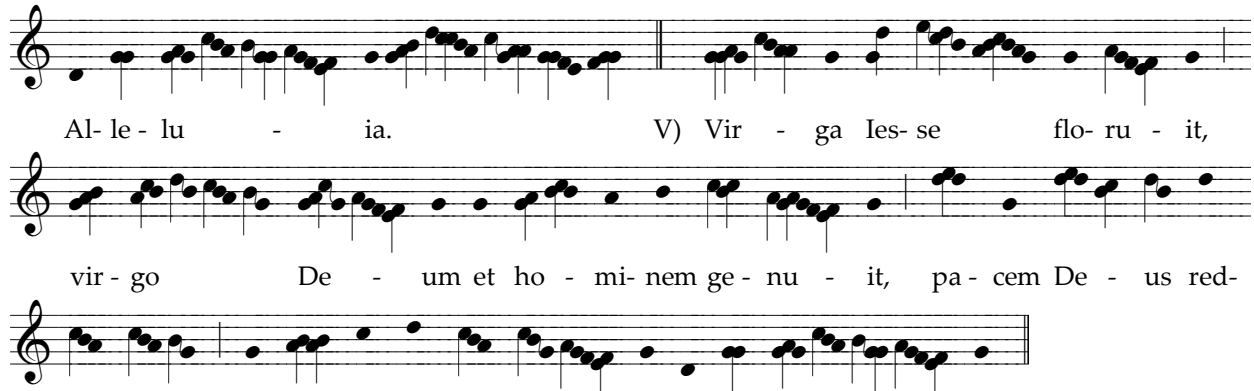
148.1

Al - le - lu - ia. V) Sal - ve, rex be - ni - gne, La - di - sla - e,
lau - de di - gne! Sal - ve, tu, fir - mis - si - ma spes tu - ae gen - tis ac con - so - la - tor!
Sal - ve, gra - ti - a - rum do - nis ple - nus De - i. *An - te thro - num Tri - ni - ta - tis mi - se - ro -*
rum sub - le - va - tor, pi - e pa - tro - ne, con - so - la - tor, sis pro no - bis in - ter - ces - sor cau - sa no -

strae pau-per-ta - tis, gra-ti-am De - i ob - ti - ne!

149

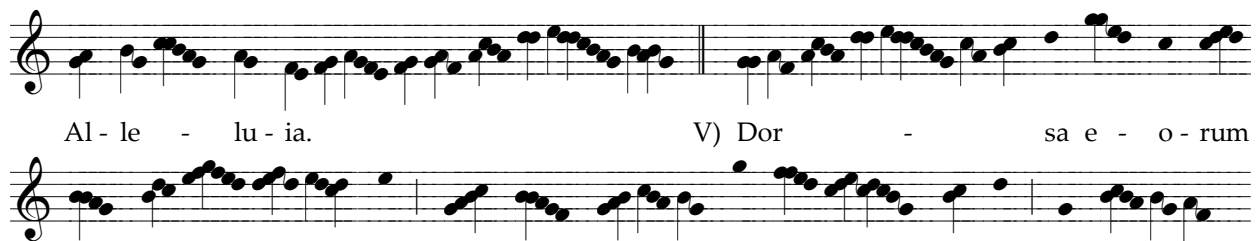
Al-le-lu - ia. V) Vir - ga les-se flo-ru - it,
vir - go De - um et ho - mi-nem ge - nu - it, pa - cem De - us red-
di - dit, in se re-con-ci - li - ans i - ma sum - mis.

149.1

Al-le-lu - ia. V) O-mni-po - ten - ti De - o im-men - sas gra - ti - as
per - sol - ve-re nos o - por - tet, qui - a cum su-mus o-mni-um me-ri-to - rum
sub-li-ma-ti-o - ne pri-va - ti, adspe-ci-a - le su - ae Ma-ri - ae ob-se-qui-um
nos di - gna - tus est de - pu - ta - re.

150a

Al - le - lu - ia. V) Dor - sa e - o - rum
ple - na sunt o - cu - lis, et scin - til-lae ac lam -

pa - des in me-di - o dis-cur - ren-tes.

150b

Al-le - lu-ia.

V) Dor - sa e - o - rum

ple-na sunt o - cu - lis, et scin-til - lae ac lam-pa-des in me - di -

- o dis-cur - ren-tes.

150c

Al-le - lu - ia. V) Dor - sa e - o - rum ple - na sunt o - cu - lis,

et scin - til - lae ac lam-pa - des in me-di - o dis - cur - ren-

- tes.

151

Al-le - lu-ia.

V) Cul-mi - nis an - ge -

- li - ci sub - li - me fa - sti - gi - um no-bis

fe-rat cae-li - ci nu-mi - nis au - xi - li - um!

152

Al-le - lu - ia. V) Ho-di-e Chri - stus na - tus est, ho - di-
e Sal-va-tor ap - pa - ru-it, ho - di-e in ter - ra ca - nunt an - ge - li, lae - tan - tur
arch - an - ge - li, ho - di - e ex - sul - tent iu - sti di - cen - tes: Glo - ri - a in
ex - cel - sis De - o!

153

Al-le - lu - ia. V) Ma - ri - a, De - i Ge-
ni - trix et vir - go per - en - nis, in - ter - ce - de pro no -
- bis!

154

Al-le - lu - ia. V) Vi - tam pe - ti - it a te,
tri - bu - i - sti e - i, Do - mi - ne.

155

Al-le - lu - ia. V) Post par - tum vir - go in - vi - o - la-

ta per - man - si - sti, De - i Ge - ni - trix, in - ter - ce -
de pro no - bis!

156

Al - le - lu - ia. V) Tum - ba san - cti Ni - co - la - i
sa - crum re - su - dat o - le - um, quod ae - gros sa - nat.

157

Al - le - lu - ia. V) Se - nex pu - e - rum por - ta - bat, pu - er au -
tem se - nem re - ge - bat, quem vir - go con - ce - pit, vir -
go pe - pe - rit. Al - le - lu - ia.

158

Al - le - lu - ia. V) No - bi - lis et pul -
chra, pru - dens Ca - the - ri - na pu -
- el - la, fla - gra - tur a - mo - re De -

FÜGGELÉK

The image shows a musical score for a piece titled 'FÜGGELÉK'. It consists of two staves of music in treble clef. The first staff contains a melodic line with lyrics underneath: '- i, spre - vit va - na gau - di-'. The second staff continues the melody with the lyrics 'a mun - di.'. The music is written in a simple, folk-like style with a clear melodic contour.

- i, spre - vit va - na gau - di-
a mun - di.

A dallamtár forrásai

Régi stílusú tételek

sorszám	incipit	forrás
1	<i>Iustus ut palma florebit</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^r [321 ^r]
1.1	<i>Modicum et non videbitis me</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 151 ^v
1.2	<i>Vado ad eum qui me misit et nemo</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 152 ^v
1.3	<i>Usquemodo non petistis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 153 ^v
1.4	<i>Dum complerentur dies Pentecostes</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 169 ^r
1.5	<i>Dilexit Andream Dominus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 295 ^v
1.6	<i>Tu es vas electionis beate Paule intercede</i>	H-Efkö I. 1b f. 39 ^v
1.7	<i>Erat Iohannes praedicans in deserto</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 95 ^r
1.8	<i>Misso Herodes spiculatore</i>	HR-Za III.d.182 f. 32 ^r
1.9	<i>Martinus episcopus migravit</i>	H-Efkö I. 3a f. 243 ^r
1.10	<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 164 ^r
1.11	<i>O quam bonus et suavis est</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 251 ^v
1.12	<i>Oportebat pati Christum</i>	H-Bu A 115 f. I/27 ^r
1.13	<i>Venite ad me omnes qui laboratis</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 141 ^r
1.14	<i>Crastina die delebitur</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 9 ^r
1.15	<i>Senex puerum portabat (minor)</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 116 ^v
1.16	<i>Christus resurgens ex mortuis</i>	H-Bu A 115 f. I/27 ^v
2	<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^v [320 ^v]
2.1	<i>Dominus in Sina in sancto</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 164 ^r
2.2	<i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 169 ^v
2.3	<i>Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis</i>	RO-AJ R. IX. 57 f. 41 ^{bisv}
2.4	<i>Virgo Iohannes a Domino est</i>	H-Bn 172a f. 289 ^v
2.5	<i>Tu puer propheta Altissimi vocaberis</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 125 ^v
2.6a	<i>Magnus sanctus Paulus (minor)</i>	HR-Za III.d.182 f. 24 ^r
2.6b	<i>Magnus sanctus Paulus (minor)</i>	H-Bn 172a f. 307 ^v
2.7	<i>Martinus episcopus migravit</i>	TR-Itks 68 f. 193 ^v
2.8	<i>Egregia sponsa Christi</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^v [321 ^v]
2.9	<i>Veni electa mea et ponam in te</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 100 ^r
2.10	<i>Regnavit Dominus super omnes gentes</i>	H-Bu A 115 f. I/30 ^v
2.11	<i>Haec est virgo sapiens et una de numero</i>	H-Bu A 115 f. II/10 ^r
2.12	<i>Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 127 ^v
3	<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 150 ^v
3.1	<i>Ascendens Christus in altum</i>	TR-Itks 68 f. 121 ^v
3.2a	<i>Ave rex tu solus nostros miseratus errores (minor)</i>	TR-Itks 68 f. 206 ^r
3.2b	<i>Ave rex tu solus propter nostros miseratus sustinuisti (maior)</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 127 ^r
3.3	<i>Virgo Dei Catherina precibus venerandis</i>	TR-Itks 68 f. 227 ^r
3.4	<i>Veni electa mea et ponam te in</i>	H-Efkö I. 1b f. 46 ^v
3.5	<i>Oportebat pati Christum</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 62 ^r
4	<i>Qui confidunt in Domino</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 198 ^r
4.1	<i>Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 251 ^v
4.2	<i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 114 ^v
4.3	<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis</i>	H-Bu A 115 f. I/49 ^v
4.4	<i>Qui timent Dominum sperent in eo</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 106 ^r
4.5	<i>Mittat vobis Dominus auxilium</i>	CantCsik f. 33 ^v
4.6	<i>Candor est lucis aeternae</i>	CantCsik f. 13 ^v
4.7	<i>Fundata est domus Domini</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 86 ^v
5	<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^r [320 ^r]
5.1	<i>Rex noster adveniet Christus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 2 ^v
5.2	<i>Hic Franciscus pauper et modicus</i>	HR-Za III.d.182 f. 34 ^v
5.3	<i>Hic Martinus pauper et modicus</i>	HR-Za III.d.182 f. 36 ^v
5.4	<i>Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 5 ^r
6	<i>Ascendens Christus in altum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 163 ^r
6.1	<i>Iudicant sancti nationes</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^r [321 ^r]
6.2a	<i>Corona aurea super caput eius</i>	SK-Sk Mus 1 f. 76 ^r
6.2b	<i>Corona aurea super caput eius</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 130 ^v
6.3	<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	H-Bu A 115 f. II/8 ^r
7	<i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^r [320 ^r]
7.1	<i>Vir Domini Benedictus</i>	TR-Itks 68 f. 175 ^v

sorszám	incipit	forrás
7.2	<i>Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>	TR-Itks 68 f. 186 ^v
7.3	<i>Corpora sanctorum in pace sepulta sunt</i>	H-Bu A 115 f. II/7 ^r
8	<i>Non vos me elegistis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 319 ^v
8.1	<i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)</i>	TR-Itks 68 f. 155 ^r
8.2	<i>Non vos relinquam orphanos</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 68 ^r
8.3	<i>Ego vos elegi de mundo</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 148 ^v
9a	<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^v [320 ^v]
9b	<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	CantCsik f. 82 ^v
9.1	<i>Ego sum pastor bonus qui pasco</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 150 ^v
9.2	<i>Ego sum pastor bonus et cognosco</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 229 ^v
9.3	<i>Gaudete iusti in Domino</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 112 ^r
10	<i>Adducentur regi virgines post eam</i>	H-Bn 172a f. 327 ^v
10.1	<i>Veni Domine et noli tardare</i>	H-Bn 172a f. 53 ^r
10.2	<i>Paratum cor meum Deus</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 79 ^v
10.3	<i>Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium</i>	H-Bn 172b f. 235 ^r
11a	<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	TR-Itks 68 f. 112 ^r
11b	<i>Surrexit Altissimus de sepulchro</i>	A-GŰ 1/43 f. 137 ^v
11c	<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	RO-AJ R. I. 2 f. 97 ^r
11.1	<i>In omnem terram exiit sonus eorum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 319 ^v
12a	<i>Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate (minor)</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 182 ^v
12b	<i>Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior)</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 76 ^r
12.1	<i>Omnnes gentes plaudite iubilate</i>	H-Bu A 115 f. I/38 ^r
13a	<i>Qui timent Dominum sperent in eo</i>	SK-Sk Mus 1 f. 68 ^v
13b	<i>Qui timent Dominum sperent in eo</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 290 ^r
13.1	<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 279 ^r
14	<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 54 ^v
15	<i>Christus resurgens ex mortuis</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 56 ^v
16	<i>In die resurrectionis meae</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 146 ^r
17	<i>Crucifixus surrexit a mortuis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 147 ^r
18	<i>Omnnes gentes plaudite manibus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 162 ^r
19	<i>Regnavit Dominus super omnes gentes</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 241 ^v
20	<i>Loquebantur variis linguis apostoli (minor)</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 247 ^r
21a	<i>Non vos relinquam orphanos</i>	TR-Itks 68 f. 127 ^v
21b	<i>Non vos relinquam orphanos</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 241 ^v
22	<i>Domine Deus meus in te speravi</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 178 ^r
23	<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 59 ^v
24	<i>Domine refugium factus es nobis</i>	H-Bn 172b f. 79 ^v
25	<i>Nos autem gloriari</i>	TR-Itks 60 f. 140 ^r
26a	<i>Isti sunt duae olivae</i>	HR-Za III.d.182 f. 22 ^v
26b	<i>Isti sunt duae olivae</i>	H-Bn 172a f. 301 ^v
27	<i>Haec est vera fraternitas quae numquam potuit</i>	H-Bn 172b f. 198 ^v
28	<i>Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 117 ^v
29	<i>Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium</i>	RO-AJ R. IX. 57 f. 69 ^v
30	<i>Aemulor enim vos</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^v [321 ^v]
31	<i>Iuravit Dominus et non paenitebit eum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. f. 204 ^r
32	<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	H-Bn 172b f. 256 ^r
33	<i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae</i>	H-Bn 172b f. 264 ^v
34	<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	TR-Itks 68 f. 189 ^r
35	<i>Iam non estis hospites et advenae</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 319 ^v
36	<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	H-Bn 172b f. 264 ^r
37	<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	H-Bn 172b f. 260 ^r
38	<i>Serve bone et fidelis... intra in gaudium (maior)</i>	H-Bn 172b f. 266 ^v
39	<i>Veni electa mea et ponam te in</i>	HR-Zu MR 6 p. 367
40	<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 13 ^r
40.1	<i>Video caelos apertos</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 1 ^r
40.2	<i>Hic est discipulus ille</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 15 ^r <i>Hic ms. dc def ggfef</i>
40.3	<i>Hii sunt qui cum mulieribus</i>	HR-Za III.d.182 f. 12 ^v
40.4	<i>Vidimus stellam eius in oriente</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 20 ^r
40.5	<i>Obtulerunt discipuli Domino</i>	TR-Itks 68 f. 103 ^v
40.6	<i>Tu puer propheta Altissimi vocaberis</i>	H-Efkö I. 1b f. 75 ^v
40.7	<i>Tu es Petrus et super hanc petram</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 250 ^r
40.8	<i>Rogavi pro te Petre</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 127 ^v

sorszám	incipit	forrás
40.9	<i>Sancti tui Domine benedicent te</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^v [320 ^v]
40.10	<i>Iustus non conturbabitur quia Dominus</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^v [321 ^v]
40.11	<i>Inveni David seruum meum</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^v [321 ^v]
40.12	<i>Iustum deduxit Dominus</i>	SK-Sk Mus 1 f. 91 ^r
40.13	<i>Disposui testamentum electis meis</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 96 ^v
40.14	<i>Confitebuntur caeli mirabilia tua</i>	H-Bu A 115. f. II/5 ^r
40.15	<i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum</i>	CantCsik f. 31 ^r
41	<i>Veni Sancte Spiritus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 168 ^r
41.1	<i>Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 55 ^v
41.2	<i>Ave sancta Maria caeli regina</i>	H-Bn 172a f. 317 ^r
41.3	<i>Iste est qui ante Deum magnas virtutes</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 96 ^r
41.4	<i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i>	CantCsik f. 5 ^v
41.5	<i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	RO-Sb 759 f. 281 ^v
42	<i>Post partum virgo</i>	H-Efkö I. 1b f. 30 ^r
42.1	<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	H-Efkö I. 1a f. 6 ^v
42.2	<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	H-Efkö I. 3a f. 156 ^v
42.3	<i>Per manus autem apostolorum</i>	TR-Itks 68 f. 201 ^r
42.4	<i>Lauda anima mea Dominum</i>	MissZag 1511 f. 247 ^r [vita me] ^a ms. <i>afe</i>
43	<i>Eripe me de inimicis meis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. f. 183 ^r
43.1	<i>Surgens Iesus Dominus noster</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. f. 143 ^v
43.2	<i>Ave Maria gratia plena (minor)</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 143 ^v
43.3	<i>Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior)</i>	H-Bu A 115 f. I/38 ^r
44	<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 173 ^v
44.1	<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 96 ^v
44.2	<i>Surrexit Christus qui creavit omnia</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 222 ^r
45	<i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^v [320 ^v]
45.1	<i>Surrexit Christus et illuxit nobis</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 235 ^r
45.2	<i>Surrexit pastor bonus qui pro suo grege</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 235 ^r
46	<i>Redemptionem misit Dominus</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 231 ^v
46.1	<i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^r [321 ^r]
47	<i>Dominus regnavit decorem induit</i>	H-Bn 172a f. 60 ^r
48	<i>Spiritus Sanctus procedens a throno</i>	H-Bn 172a f. 235 ^v
49	<i>Verba mea auribus percipe</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 177 ^r
50	<i>Confitemini Domino et invocare nomen eius</i>	GradCsik f. 168 ^v
51	<i>Dextera Domini fecit virtutem</i>	TR-Itks 68 f. 144 ^v
52	<i>Vox exultationis et salutis</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 92 ^r
53a	<i>Stabunt iusti in magna constantia</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 230 ^v
53b	<i>Stabunt iusti in magna constantia</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 104 ^v
54	<i>Corpora sanctorum in pace sepulta sunt</i>	TR-Itks 68 f. 119 ^r
55	<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	RO-Sb 759 f. 277 ^v
56	<i>Inveni David seruum meum</i>	H-Bn 172b f. 267 ^r
57	<i>Inventa una pretiosa margarita abiit</i>	H-Bn 172b f. 271 ^r
58	<i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>	H-Bn 172b f. 263 ^r
59	<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	H-Bn 172b f. 256 ^v
60	<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	H-Bn 172b f. 260 ^v
61	<i>Caro mea vere est cibus</i>	CantCsik f. 21 ^v
62	<i>Adducentur regi virgines post eam</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^v [321 ^v]
62.1a	<i>Veni Domine et noli tardare</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 8 ^v
62.1b	<i>Veni Domine et noli tardare</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 20 ^v
62.2	<i>Paratum cor meum Deus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 190 ^v
62.3	<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est (minor)</i>	TR-Itks 68 f. 186 ^r
62.4	<i>Crastina die delebitur</i>	H-Bu A 115 f. I/3 ^v
63	<i>Domine Deus salutis meae</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 186 ^v
63.1	<i>Caeli enarrant gloriam Dei</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 319 ^v
63.2	<i>Cognoverunt discipuli Dominum</i>	GradCsik f. 113 ^r
64	<i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 170 ^r
64.1	<i>Loquebantur apostoli variis linguis (minor)</i>	H-Bu A 115 f. I/31 ^v
65	<i>Qui sanat contritos corde</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 200 ^v
65.1	<i>Qui timent Dominum speraverunt in eo</i>	H-Bu A 115 f. I/46 ^r
66	<i>Iubilare Deo omnis terra</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 21 ^r
67	<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 142 ^v
68	<i>Christus resurgens ex mortuis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 144 ^v

sorszám	incipit	forrás
69	<i>In te Domine speravi... inclina (maior)</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 181 ^v
70	<i>Sancte Nicolae tu dulcedo pauperum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 296
71	<i>Iam non estis hospites et advenae</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 84 ^v
72	<i>Disposui testamentum electis meis</i>	H-Bn 172b f. 267 ^r
73	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam... et pro suo (maior)</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. f. 151 ^v
73.1	<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 239 ^v [322 ^v]
73.2a	<i>O sidus summi regis... flos</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 98 ^r
73.2b	<i>O sidus summi regis... nos</i>	RO-Sb 759 f. 215 ^v <i>caeli coniunge beatis ms. 2↓</i>
73.3a	<i>Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole</i>	HR-Za III.d.182 f. 31 ^r
73.3b	<i>Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole</i>	H-Bn Fol. lat. 3522 f. 106 ^v
73.4	<i>Egregie confessor Dei Aegidi</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 80 ^r
73.5	<i>Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo</i>	H-SYfk 6264 p. 112
73.6	<i>Martinus episcopus migravit</i>	HR-Za III.d.182 f. 37 ^r
73.7	<i>Ut rosa prae spina refulget</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 82 ^v
73.8	<i>Cognoverunt discipuli Dominum</i>	H-Bu A 115 f. I/26 ^v
73.9	<i>Iste est sanctus homo qui placuit Domino</i>	TR-Itks 60 f. 129 ^v
73.10	<i>Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 128 ^v
73.11	<i>Sancte Michael archangele defende nos</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 137 ^r
73.12	<i>Subveni mater pia ora Dominum</i>	H-Efkö I. 1b f. 57 ^v
73.13	<i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 159 ^r
73.14	<i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 109 ^v
73.15	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam Trop. Ad cenam hodie</i>	CantCsik f. 60 ^r
74	<i>Excita Domine potentiam tuam</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 3 ^v
74.1	<i>Laudate Deum omnes angeli eius</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 22 ^v
74.2	<i>Ascendit Deus in iubilatione</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 163 ^r
74.3	<i>Emitte Spiritum tuum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 167 ^v
74.4	<i>Qui posuit fines tuos pacem</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 67 ^v
74.5	<i>Dicite in nationibus</i>	RO-AJ R. IX. 57 f. 67 ^r
74.6	<i>Omnes gentes plaudite manibus</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 84 ^r
74.7	<i>Laudate pueri Dominum</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 17 ^v
75	<i>Post partum virgo</i>	H-Efkö I. 3a f. 40 ^r
75.1	<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 106 ^r
75.2	<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 68 ^v
75.3	<i>Per manus autem apostolorum</i>	H-Bn 172a f. 324 ^r
75.4	<i>Assumpta est Maria in caelum gaudent angeli et collaudantes (maior)</i>	H-Es 2-36-4/7875 f. 85 ^r <i>Assumpta est Maria in caelum ms. 3↓</i>
76	<i>Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 6 ^r
77a	<i>Oportebat pati Christum</i>	H-Efkö I. 3a f. 140 ^v
77b	<i>Oportebat pati Christum</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 231 ^v
78	<i>Laudate pueri Dominum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 148 ^r
79	<i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 284 ^v
80	<i>Dextera Dei fecit virtutem</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 197 ^r
81	<i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i>	TR-Itks 68 f. 166 ^r
82	<i>Gaudete iusti in Domino</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 227 ^r
83	<i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^v [320 ^v]
84	<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 96 ^r
85	<i>Pretiosa in conspectu Domini</i>	H-Bn 172b f. 265 ^v
86	<i>Sancti tui Domine florebunt</i>	H-Bn 172b f. 265 ^v
87	<i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i>	H-Bn 172b f. 267 ^v
88	<i>Gloria et honore (minor)</i>	H-Bn 172b f. 261 ^r
89	<i>Candor est lucis aeternae</i>	H-Bu A 114 f. II/17 ^v
90	<i>Beatus vir sanctus Martinus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 291 ^v
90.1	<i>Honor virtus et imperium</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 75 ^r
90.2	<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 72 ^v
90.3	<i>Bene fundata est domus Domini</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 170 ^r
90.4	<i>Levita hic sanctus Vincentius</i>	H-Efkö I. 1b f. 37 ^r
90.5	<i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget</i>	H-Bn Fol. lat. 3522 f. 99 ^v <i>Alleluia-amplectens, paradiso ms. 3↓</i>
90.6	<i>Franciscus pauper et humilis</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 138 ^v
90.7	<i>Amavit hunc sanctum Dominus</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^r [321 ^r]
90.8	<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 163 ^r
91	<i>Te martyrum candidatus</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 105 ^r

sorszám	incipit	forrás
91.1	<i>Laus tibi Christe Te martyrurum candidatus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 16 ^r
91.2	<i>Inter natos mulierum (minor)</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 246 ^r
91.3	<i>Assumpta est Maria in caelum (minor)</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 267 ^r
91.4	<i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 99
91.5	<i>Te gloriosus apostolorum chorus</i>	CantCsik f. 87 ^v
91.6	<i>Bene fundata est domus Domini</i>	H-Bu Cod. lat. 124 f. 3 ^r
92	<i>Diligam te Domine virtus mea (minor)</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 179 ^v
92.1a	<i>Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior)</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 80 ^r
92.1b	<i>Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior)</i>	H-Bu A 115 f. I/36 ^r
93	<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 319 ^v
93.1	<i>Primus ad Sion dicet</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 319 ^v
94	<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	H-Bn 172b f. 268 ^r
95	<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 180 ^v
95.1	<i>Video caelos apertos</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 14 ^r
95.2	<i>Hic est discipulus ille</i>	HR-Za III.d.182 f. 12 ^r [Allelu]ia ms. <i>fag bb bcbag</i> H-Efkö I. 1b f. 32 ^r
95.3	<i>Vidimus stellam eius in oriente</i>	CantCsik f. 66 ^v
95.4	<i>Ascendo ad Patrem meum</i>	H-Bn 172a f. 424 ^r
95.5	<i>Sophia mater sancta intercede pro nobis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 256 ^v
95.6a	<i>Maria haec est illa cui dimissa sunt</i>	RO-Sb 759 f. 219 ^v
95.6b	<i>Maria haec est illa cui dimisisti multum</i>	[mul]tum-dilexit ms. 3↓
95.7	<i>Dimissa sunt ei peccata multa</i>	H-Efkö I. 3a f. 227 ^r
95.8	<i>O felix Hedvigis</i>	RO-Sb 759 f. 244 ^r
95.9	<i>Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria intercede</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 120 ^r
95.10	<i>In omnem terram exiit sonus eorum</i>	H-Efkö I. 3a f. 257 ^r
95.11	<i>Audi filia et vide</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 240 ^r [322 ^r]
96	<i>Attendite popule meus in legem meam (minor)</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 185 ^r
96.1	<i>Eripe me de inimicis meis</i>	H-Bu A 115 f. I/39 ^v
97	<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	H-Bn 172b f. 51 ^r
98	<i>Deus iudex iustus fortis</i>	H-Efkö I. 1a f. 178 ^v
99	<i>Dulcis mater dulci nato</i>	RO-Sb 759 f. 161 ^v <i>ubera-Dominum</i> ms. 3↓
100	<i>Omnis gloria eius filiae regis</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 116 ^v
101	<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	H-Bu A 115 f. II/12 ^v
102	<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^r [320 ^r]
102.1	<i>Loquebantur variis linguis apostoli... prout (maior)</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 171 ^v
102.2	<i>Caro mea vere est cibus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 176 ^r
102.3	<i>Conceptio gloriosae Virginis Mariae</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 89 ^v
102.4	<i>Veni regina nostra veni domina</i>	CantCsik f. 2 ^r
102.5	<i>Loquebar de testimoniis tuis</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 93 ^v
102.6a	<i>Georgi martyr Christi sanctissime</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 92 ^r
102.6b	<i>Georgius Christi miles sanctissime</i>	HR-Za III.d.182 f. 18 ^v
102.7	<i>Anna mater Genitricis Dei</i>	H-Bn 172b f. 198 ^r
102.8	<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 116 ^r
102.9	<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 274 ^v
102.10	<i>Felix es sacra virgo Maria</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 134 ^{bisr}
102.11a	<i>Concussum est mare et contremuit terra</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 281 ^r
102.11b	<i>Concussum est mare et contremuit terra Trop. Concussum percussum est mare</i>	CantCsik f. 34 ^r
102.12	<i>Congregabo populum meum in medio Ierusalem</i>	TR-Itks 68 f. 314 ^v
102.13	<i>Laetamini in Domino et exsultate</i>	CantCsik f. 38 ^r
102.14	<i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 162 ^v
102.15	<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^v [321 ^v]
103	<i>In die resurrectionis meae</i>	H-Efkö I. 1b f. 63 ^v [Allelu]ia, [Galilae]am ms. <i>d ah cdchagchahca</i>
103.1	<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 264 ^r
103.2	<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	H-Efkö I. 3a f. 263 ^r
104	<i>Domine exaudi orationem meam</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 190 ^r
104.1	<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	H-Bu A 115 f. I/43 ^r
105	<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 216 ^v
105.1	<i>Posui adiutorium super potentem</i>	H-Es 2-36-4/7875 f. 91 ^r
106	<i>Sancti et iusti in Domino gaudent</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^v [320 ^v]
107a	<i>Multifarie olim Deus</i>	TR-Itks 68 f. 0 ^v

sorszám	incipit	forrás
107b	<i>Multifarie olim Deus</i>	HR-Zu MR 6 p. 28
107c	<i>Multifarie olim Deus</i>	CantCsik f. 55 ^v
107d	<i>Multifarie olim Deus</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 38 ^r
108	<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 141 ^r
109	<i>Post dies octo ianuis clausis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 149 ^r
110	<i>Exiui a Patre et veni in mundum</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 235 ^v
111	<i>Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet</i>	TR-Itks 68 f. 126 ^r
112	<i>Deus qui sedes super thronum (minor)</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 263 ^v
113	<i>Magnus Dominus et laudabilis... Dei (maior)</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 269 ^r
114	<i>Te decet hymnus Deus in Sion</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 184 ^r
115	<i>Exsultate Deo adiutori nostro</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 185 ^v
116	<i>Domine refugium factus es nobis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 187 ^r
117	<i>Venite exsultemus Domino</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 188 ^r
118	<i>Quoniam Deus magnus Dominus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 189 ^r
119	<i>De profundis clamavi ad te</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 199 ^r
120	<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	CantCsik f. 85 ^r
121	<i>Laus tibi Christe Te martyrurum candidatus</i>	SK-BRsa 67 f. 12
122	<i>Dominus dixit ad me</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 10 ^v
122.1	<i>Ostende nobis Domine</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 1 ^r
122.2	<i>Hodie scietis quia veniet Dominus</i>	H-Efkö I. 3a f. 25 ^v
122.3	<i>Dominus regnavit exsultet terra</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 24 ^r
122.4	<i>Haec dies quam fecit Dominus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 148 ^r
122.5	<i>In resurrectione tua Christe</i>	TR-Itks 68 f. 108 ^v
122.6	<i>Post dies octo ianuis clausis</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 63 ^r
122.7	<i>Dominus in Sina in sancto</i>	TR-Itks 68 f. 121 ^v
122.8	<i>Lauda anima mea Dominum</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 85 ^v
122.9	<i>Nimis honorati sunt amici tui</i>	TR-Itks 68 f. 201 ^r
122.10	<i>Specie tua et pulchritudine tua</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^v [321 ^v]
122.11	<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	H-Efkö I. 3a f. 263 ^v <i>aeternum</i> ms. <i>efa afa gaffe</i>
123	<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 70 ^r
123.1	<i>Crastina die delebitur</i>	HR-Zu MR 6 p. 17
123.2	<i>Benedictus es Dei Filius qui resurrexisti</i>	TR-Itks 68 f. 109 ^r
123.3	<i>Spiritus Sanctus docebit vos</i>	H-DRt R 508
124	<i>Post partum virgo</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 18 ^r
124.1	<i>Per manus autem apostolorum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 319 ^v
124.2	<i>Lauda anima mea Dominum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 311 ^r
125	<i>Dilexi quoniam exaudivit</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 196 ^v
125.1	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam (minor)</i>	TR-Itks 68 f. 109 ^v
125.2	<i>Confitemini Domino et invocare nomen eius</i>	H-Bu A 115 f. I/44 ^{bisr} [Allelu]ia ms. <i>hh, V</i>) 3↑
126	<i>Dulce lignum dulces clavos</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 231 ^v
126.1	<i>Dulcis mater dulci nato</i>	CantCsik f. 25 ^r
126.2	<i>Diadema spineum veneremur hodie per aculeum (minor)</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 164 ^r
127	<i>Angelus Domini descendit de caelo</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 142 ^r
127.1	<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 250 ^r
128	<i>Natus est nobis hodie Salvator</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 10 ^v
128.1	<i>Salve crux sancta salve mundi gloria</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 231 ^v
129	<i>Dicite in gentibus</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 58 ^r
129.1	<i>Spiritus est qui vivificat</i>	H-DRt R 508
130a	<i>Surrexit Dominus vere</i>	TR-Itks 68 f. 110 ^v
130b	<i>Surrexit Dominus vere</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 220 ^r
130.1	<i>Spiritus eius ornavit caelos</i>	H-Bu Cod. lat. 123 f. 253 ^r
131	<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 154 ^r
131.1	<i>Confitemini Domino et invocare nomen eius</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 101 ^r
132	<i>In exitu Israel de Aegypto</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 195 ^v
132.1	<i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	H-Bu A 115 f. I/44 ^v
133	<i>Haec est vera fraternitas quae vicit</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^r [320 ^r]
133.1	<i>Qui sequitur me non ambulat in tenebris</i>	H-Bu A 115 f. II/5 ^r
134	<i>Serve bone et fidelis (minor)</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^r [321 ^r]
134.1	<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 163 ^r
135	<i>Confitemini Domino quoniam bonus Trop. Iam domnus optatas</i>	TR-Itks 68 f. 96 ^v
136	<i>Deus iudex iustus fortis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 179 ^r

sorszám	incipit	forrás
137a	<i>Vox exsultationis et salutis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 200 ^v
137b	<i>Vox exsultationis et salutis Trop. In taberna caelorum curia</i>	RO-Sb 759 f. 139 ^r [cae]lorum–iustorum ms. 3↓
138	<i>Senex puerum portabat (minor)</i>	H-Bu A 115 f. 1/50 ^r
139	<i>Nimis honorati sunt amici tui</i>	H-Es 2-36-4/7875 f. 88 ^v
140	<i>Gloria et honore (minor)</i>	H-Efkö I. 1b f. 69 ^r
141	<i>Gloria et honore... et constituisti (maior)</i>	TR-Itks 68 f. 193 ^r
142	<i>Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione</i>	HR-Za III.d.182 f. 46 ^r
143	<i>Sancti tui Domine florebut</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^v [320 ^v]
144	<i>Pretiosa est in conspectu Domini</i>	H-Efkö I. 1b f. 68 ^v
145	<i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	H-Efkö I. 1b f. 19 ^v
146	<i>Sancti tui Domine benedicent te</i>	H-Bn 172b f. 264 ^{bisr}
147	<i>Gaudete iusti in Domino</i>	H-Bn 172b f. 263 ^v
148	<i>Os iusti meditabitur sapientiam... lex Dei (maior)</i>	TR-Itks 49 f. 158 ^r
149	<i>Iste sanctus digne in memoriam</i>	SK-BRm EL 18 f. 4 ^r [321 ^r]
150	<i>Iustum deduxit Dominus</i>	H-Bn 172b f. 268 ^v
151	<i>Hodie Maria virgo caelos ascendit</i>	H-Es 2-36-4/7875 f. 85 ^v

Új stílusú tételek

sorszám	incipit	forrás
1	<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 240 ^v [322 ^v]
1.1	<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>	SK-BRm EL 18 f. 44 ^v [369 ^v]
1.2	<i>Sancte rex Ladislai succurre nobis</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 95 ^v
2	<i>Inventa una pretiosa margarita dedit</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 240 ^v [322 ^v]
2.1	<i>Tu es pastor ovium princeps apostolorum</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 99 ^r
2.2	<i>Sancta Maria regina caelorum</i>	HR-Zu MR 6 p. 382
3	<i>Post partum virgo</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 240 ^r [322 ^r]
3.1	<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	HR-Za III.d.182 f. 90 ^r
3.2	<i>Surrexit Christus et illuxit populo suo</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 152 ^v
4	<i>O Verbi ales Christo cara Maria Trop. Exaudi vocem flebilem</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 103 ^v
5	<i>In Maria benignitas</i>	SK-Sk Mus 1 f. 90 ^v
6	<i>Ascendens Christus in altum</i>	SK-Sk Mus 1 f. 48 ^r
7	<i>Maria intacta virgo Deum nobis genuit</i>	CantCsik f. 56 ^v
8	<i>Salve virgo flos regalis</i>	H-Efkö I. 3a f. 254 ^r
9	<i>Consolator miserorum</i>	HR-Za III.d.182 f. 33 ^v
10	<i>Stella novae claritatis</i>	HR-Zu MR 6 p. 29
11	<i>Sancte rex Stephane succurre nobis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 268 ^v
12	<i>Diadema spineam coronam veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	CantCsik f. 23 ^v
13	<i>Mirabilis Deus amabilis novit</i>	RO-Mbe s. sign. p. 135
14	<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	SK-Sk Mus 1 f. 69 ^v
15	<i>Laetamini in Domino et exsultate</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 104 ^v
15.1a	<i>Viri Galilaei</i>	CantCsik f. 66 ^v
15.1b	<i>Viri Galilaei</i>	A-Gü 1/43 f. 259 ^r
15.2	<i>Laudemus Dominum qui antistitem egregium</i>	H-Bn 377 f. 17 ^r
15.3	<i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i>	TR-Itks 68 f. 196 ^r
15.4	<i>Ornavit hic sanctus tempora sua</i>	HR-Za III.d.182 f. 51 ^r
15.5	<i>O Maria virgo dia ora tuum Filium</i>	RO-Sb 759 f. 160 ^r
15.6	<i>Gaude virgo mater pia</i>	CantCsik f. 98 ^v
15.7	<i>Veni sapientia rex et regalis pietas</i>	CantCsik f. 33 ^r
16	<i>Virga Iesse floruit</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 115 ^r
16.1	<i>Stirps Iesse virgam produxit</i>	CantCsik f. 99 ^r
17	<i>O Maria rubens rosa</i>	H-Efkö I. 1b f. 100 ^v
17a	<i>O Maria rubens rosa</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 121 ^r
17b	<i>O Maria rubens rosa Trop. Madens Gedeonis</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 104 ^r
17c	<i>O Maria rubens rosa Trop. Pandens Gedeonis</i>	CantCsik f. 97 ^r corruptat mortis vae ms. 3↓
17d	<i>O Maria rubens rosa Trop. Summum caeli gaudium</i>	H-Bn 172a f. 314 ^v
17.1	<i>Ave flos nobilium</i>	H-Efkö I. 3a f. 340 ^v
18a	<i>O gloriosa mater Christi Maria Trop. Maria candens lilium</i>	H-Efkö I. 1b f. 101 ^v
18b	<i>O gloriosa mater Christi Maria Trop. Maria candens lilium</i>	H-Efkö I. 3a f. 253 ^r
18.1	<i>Quinque prudentes virgines acceperunt oleum</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 165 ^v

sorszám	incipit	forrás
19	<i>Dominus regnavit decorem induit</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 11 ^v
20	<i>Rutilantes rosas rosa</i>	RO-Sb 759 f. 191 ^v
21	<i>Rutilantes rosas rosa</i>	H-Efkö I. 3a f. 301 ^v
22	<i>Tribus miraculis ornatum diem</i>	CantCsik f. 57 ^v
23	<i>Mediatrix vitae datrix</i>	H-Efkö I. 3a f. 253 ^v
24	<i>Sancte Adalberte Christi martyr pretiose</i>	H-Efkö I. 1b f. 61 ^v
25	<i>Ave stillans melle aloearium</i>	H-Efkö I. 1b f. 82 ^v
26	<i>Salve regina caelorum Trop. Dulcedo medicinae</i>	CantCsik f. 96 ^r
27a	<i>Salve Maria decus pietatis</i>	H-Efkö I. 1b f. 103 ^r <i>Alleluia Salve Maria</i> ms. 3†
27b	<i>Salve Maria pietatis</i>	H-Efkö I. 3a f. 252 ^v
28	<i>Sancte Bartholomaeae Indorum apostole</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 80 ^r
29	<i>O Maria mater Christi virgo pia Trop. Ave domina deitatis cellula</i>	CantCsik f. 98 ^r
30	<i>Ave verbum incarnatum Trop. Iesu salutis hostia</i>	SK-Sk Mus 1 f. 53 ^v
31	<i>Iam non estis hospites et advenae</i>	H-Bn 172b f. 259 ^r
32	<i>Aemulor enim vos</i>	H-Bn 172b f. 271 ^v
33	<i>Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	TR-Itks 68 f. 212 ^r
34	<i>Imperatrix egregia</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 104 ^v <i>et filia</i> ms. 3†
34a	<i>Imperatrix egregia Trop. Ave Maria plena gratia</i>	TR-Itks 68 f. 210 ^v
34b	<i>Imperatrix egregia Trop. Ave Maria plena gratia</i>	CantCsik f. 97 ^v
35	<i>O Maria virgo pia orphanorum consolatrix</i>	H-Efkö I. 1b f. 103 ^v
36	<i>O Maria virgo praelecta</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 125 ^v
37	<i>O floreola sine spina</i>	HR-Za III.d.182 f. 35 ^r
38	<i>Iustus germinabit sicut lilium</i>	H-Bn 172b f. 261 ^r <i>Alleluia</i> ms. 3↓
39	<i>O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam</i>	RO-Sb 665 f. 111 ^r
40	<i>Suscipe verbum virgo Maria</i>	CantCsik f. 54 ^v
41	<i>Margareta quae decreta praefecti damnas aspera</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 77 ^v
42	<i>Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit</i>	CantCsik f. 58 ^v
43	<i>Veni electa mea et in te ponam</i>	H-Bn 172b f. 270 ^v
44	<i>Post partum virgo</i>	HR-Zu MR 6 p. 259
45	<i>O consolatrix pauperum Maria</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 240 ^r [322 ^r]
45.1	<i>O quam suavis est Domine Spiritus tuus</i>	CantCsik f. 72 ^r
45.2	<i>O beate Dei athleta Iacobe</i>	RO-AJ R. IX. 57 f. 70 ^v
45.3	<i>O oliva caritatis</i>	H-Efkö I. 1b f. 89 ^r
45.4	<i>O dux et apostole Stephane</i>	RO-AJ R. IX. 57 f. 73 ^r
45.5	<i>O rex et apostole Stephane</i>	HR-Za III.d.182 f. 31 ^v
45.6	<i>O sanctitatis speculum</i>	HR-Za III.d.182 f. 31 ^v
45.7	<i>O patriarcha pauperum Francisce</i>	CantCsik f. 36 ^v
45.8	<i>Sprevit torum coniugalem</i>	TR-Itks 68 f. 203 ^v
45.9	<i>Ave rex tu solus propter nostros miseros errores (maior)</i>	RO-AJ R. I. 1 f. 208 ^v
45.10	<i>O quam gloriosum est regnum</i>	H-Efkö I. 1b f. 5 ^r
45.11	<i>O pia regum filia</i>	HR-Za III.d.182 f. 37 ^r
46	<i>Caro mea vere est cibus</i>	CantCsik f. 11 ^v
46.1	<i>Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem</i>	CantCsik f. 76 ^r
47	<i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 240 ^r [322 ^r]
47.1	<i>Gaude virgo mater pia</i>	CantCsik f. 99 ^r
47.2	<i>O Maria mater Christi montana quae adisti et cognatam</i>	CantCsik f. 74 ^r
47.3	<i>Quem caelestis harmonia</i>	H-Efkö I. 3a f. 337 ^v
47.4	<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	HR-Za III.d.182 f. 29 ^v
47.5	<i>Candor est lucis aeternae</i>	H-Bn Ms. Mus 7240 f. 130 ^v
47.6a	<i>Amo Christum... cui angeli serviunt (minor)</i>	HR-Za III.d.182 f. 13 ^r
47.6b	<i>Amo Christum... cuius mihi organum (maior)</i>	TR-Itks 68 f. 202 ^r
47.7	<i>Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli</i>	RO-Sb 759 f. 185 ^r
48	<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	TR-Itks 68 f. 101 ^v
48.1	<i>Benedicamus Patrem et Filium</i>	CantCsik f. 71 ^r
48.2	<i>Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae</i>	H-Efkö I. 1b f. 61 ^r
48.3	<i>Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum</i>	H-Efkö I. 1b f. 62 ^v
48.4	<i>Sancte rex Stephane succurre nobis</i>	H-Ba T 292 f. 10 ^r
49	<i>Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 105 ^r [Salvato]ris ms. 2↓
49.1	<i>Ave virgo sacra Barbara Trop. O beata sponso grata</i>	H-Efkö I. 3a f. 358 ^r

sorszám	incipit	forrás
50a	<i>Salve decus angelorum salus orbis</i>	TR-Itks 68 f. 211 ^v
50b	<i>Salve decus angelorum salus orbis</i>	CantCsik f. 95 ^r
50.1	<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	TR-Itks 68 f. 244 ^r
51	<i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>	H-Efkö I. 1b f. 107 ^r
51.1	<i>Sprevit torum coniugalem</i>	H-Efkö I. 1b f. 10 ^v
52	<i>Felix es sacra virgo Maria</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 120 ^v
52.1	<i>O Iacobe omnium corde</i>	H-SYfk 6264 p. 60
53	<i>Post partum virgo</i>	H-Efkö I. 1b f. 100 ^r
53.1	<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	H-Efkö I. 3a f. 13 ^v
54	<i>Tanto tempore vobiscum sum</i>	HR-Za III.d.182 f. 19 ^v
54.1	<i>Martyr Petre sidus vespertinum</i>	HR-Za III.d.182 f. 19 ^r [pieta]tis et (hcha hg) ms. 2↓
55	<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	HR-Za III.d.182 f. 41 ^v
55.1	<i>In Deo laudabitur et in caelo coronabitur</i>	HR-Zu MR 6 p. 276
56	<i>Dilexit Dominus sanctam Annam</i>	HR-Zu MR 6 p. 289
57	<i>Salve sancte Ladislai germen dulce</i>	HR-Za III.d.182 f. 27 ^r
58	<i>Pie pater Dominice tuorum memor operum</i>	HR-Za III.d.182 f. 27 ^v
59	<i>Induit me Dominus vestimento salutis</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 129 ^v
60	<i>Vox sancti Bartholomaei qui tuba</i>	H-Bn 172b f. 217 ^r
61	<i>Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa</i>	RO-Sb 759 f. 221 ^v frondosa–dictae ms. 3↓
62	<i>Qui creavit omnia caelum</i>	SK-Sk Mus 1 f. 130 ^r
63	<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	RO-Mbe s. sign. p. 86
64a	<i>O laudanda Christi clementia</i>	HR-Za III.d.182 f. 25 ^r
64b	<i>O laudanda Christi clementia</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 113 ^r
65	<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	HR-Za III.d.182 f. 27 ^r
66	<i>Ego sum vitis vera et vos palmites</i>	HR-Za III.d.182 f. 19 ^r
67	<i>O Baptista Christi testis</i>	HR-Za III.d.182 f. 22 ^v
68	<i>Felix ex fructu triplici</i>	H-Es 2-36-4/7875 f. 87 ^v
69	<i>Fax praecelse deitatis</i>	H-Efkö I. 3a f. 255 ^v
70	<i>Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt</i>	TR-Itks 68 f. 1 ^r
71	<i>Felix virgo quasi dum edita</i>	HR-Zu MR 6 p. 321
72a	<i>Mater Maria Christi qui montana adisti nobis assis</i>	CantCsik f. 74 ^v
72b	<i>Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis</i>	RO-Sb 665 f. 112 ^v
73	<i>Sponsa veri Zachariae Elisabeth</i>	H-Bn 172b f. 239 ^v
74a	<i>Tu virtutum tumba sine felle columba</i>	H-Efkö I. 1b f. 47 ^v
74b	<i>Tu virtutum tumba sine felle columba</i>	HR-Zu MR 6 p. 261
75	<i>Ab arce sidera Trop. Ait illa sum ancilla</i>	H-Bn 172a f. 317 ^v
76	<i>Tu es Petrus et super hanc petram</i>	HR-Za III.d.182 f. 23 ^v
77	<i>Candor est lucis aeternae</i>	H-Bu A 115 f. I/53 ^v
78	<i>Beatus qui lingua sua</i>	HR-Zu MR 6 p. 275
79	<i>Candor est lucis aeternae</i>	H-Efkö I. 1b f. 92 ^v
80	<i>Consolator miserorum</i>	HR-Zu MR 6 p. 308
81a	<i>Candor est lucis aeternae</i>	H-Efkö I. 1b f. 92 ^r
81b	<i>Candor est lucis aeternae</i>	HR-Zu MR 6 p. 294 [Allelu]ia ms. 3↑
82	<i>Candor est lucis aeternae</i>	H-SYfk 6264 p. 62
83	<i>Lauda dulci harmonia Trop. Corde gaude mente plaude</i>	HR-Zu MR 6 p. 311
84	<i>Iesu Christe auctor vitae</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 123 ^v
85	<i>Post partum virgo</i>	CantCsik f. 99 ^r
86	<i>O quam digne veneranda est beata Helena</i>	RO-Mbe s. sign. p. 132
87	<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	H-Bn Fol. lat. 3522 f. 104 ^r
88	<i>Salvabo populum meum</i>	CantCsik f. 27 ^r
89	<i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i>	CantCsik f. 87 ^r
90	<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	CantCsik f. 78 ^v
91	<i>O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere</i>	HR-Zu MR 6 p. 244
92	<i>Post partum virgo</i>	H-Bn Fol. lat. 3522 f. 92 ^r
93	<i>Solve Deo terrarum</i>	SK-Sk Mus 1 f. 113 ^v
94	<i>Culminis angelici sublime fastigium</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 240 ^r [322 ^r]
95	<i>O Maria mater pauperum</i>	HR-Zu MR 6 p. 378
96	<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 114 ^r Petre–caelestia ms. 5↓
97	<i>Concussum est mare et contremuit terra</i>	H-Efkö I. 1b f. 114 ^v

sorszám	incipit	forrás
98	<i>Salve virga Iesse Maria</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 121 ^v
99	<i>Recole virgo Maria virginem parituram</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 240 ^v [322 ^v]
100	<i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i>	SK-BRm EL 18 f. 3 ^r [320 ^r]
101	<i>Ecce Maria quaerit medicum</i>	HR-Zu MR 6 p. 287
102	<i>Post partum virgo</i>	HR-Za III.d.182 f. 15 ^r
103a	<i>Regina caeli laetare quia quem meruisti</i>	CantCsik f. 65 ^v
103b	<i>Regina caeli laetare quia quem meruisti</i>	HR-Zu MR 6 p. 378
104	<i>Tu es vas electionis sancte Paule praedicator veritatis</i>	HR-Zu MR 6 p. 253
105	<i>Pastores loquebantur ad invicem</i>	H-Bn Fol. lat. 3522 f. 18 ^v [loqueban]tur–no[bis] ms. 3↓
106	<i>Specie tua et pulchritudine tua</i>	H-Efkö I. 1b f. 15 ^v
107	<i>Mons Gargane noli timere</i>	CantCsik f. 80 ^r
108	<i>Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus</i>	RO-AJ R. IX. 57 f. 65 ^v Alleluia–Adalbertus ms. 3↓, [vo]luit ms. 3↑
109	<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 260 ^r
110	<i>Beatus vir Laurentius bonum opus operatus est</i>	SK-Sk Mus 1 f. 118 ^r
111	<i>Glorificamus te sancta Dei Genitrix</i>	CantCsik f. 56 ^v
112	<i>Apprehende arma et scutum</i>	CantCsik f. 28 ^r
113	<i>Beatus Gallus zelo pietatis armatus</i>	HR-Za III.d.182 f. 35 ^r
114	<i>Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens</i>	HR-Za III.d.182 f. 35 ^v
115	<i>Fundata est domus Domini</i>	CantCsik f. 84 ^v
116	<i>O pater pie Paule</i>	H-Bu A 115 f. I/48 ^v
117	<i>O Catherina virgo Christi speciosa</i>	HR-Za III.d.182 f. 38 ^r
118	<i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 110 ^v
119	<i>Salve nobilis virga Iesse Trop. O Maria florens rosa</i>	CantCsik f. 95 ^r
120	<i>Post partum virgo</i>	CantCsik f. 99 ^r [perman]sisti ms. 2↑
121	<i>Misso Herodes spiculatore</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 118 ^r
122	<i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>	HR-Za III.d.182 f. 30 ^v
123	<i>Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem</i>	CantCsik f. 20 ^v
124	<i>Sancti tui Domine florebunt</i>	HR-Za III.d.182 f. 17 ^v
125	<i>O quam gloriosum est regnum</i>	HR-Za III.d.182 f. 36 ^r
126	<i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i>	H-Bn 172b f. 264 ^r
127a	<i>Virga Iesse floruit</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 240 ^v [322 ^v]
127b	<i>Virga Iesse floruit</i>	H-Efkö I. 1b f. 90 ^v
127c	<i>Virga Iesse floruit</i>	CantCsik f. 13 ^r
128	<i>Candor est lucis aeternae</i>	TR-Itks 68 f. 176 ^{bisv}
129	<i>Beatus vir rex Ladislaus qui fulget</i>	HR-Za III.d.182 f. 23 ^r
130	<i>Conversus Iesus ad Mariam</i>	H-Efkö I. 3a f. 227 ^r
131	<i>O ingens gregis praemium</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 142 ^r
132	<i>O felix Colonia</i>	RO-AJ R. I. 1 f. 226 ^r
133	<i>Ut rosa prae spina praefulget</i>	H-Efkö I. 3a f. 354 ^r
134	<i>Candor est lucis aeternae</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 115 ^v [ae]ternae ms. 2↓
135	<i>Beatus vir rex Stephanus qui fulget</i>	TR-Itks 68 f. 203 ^r
136	<i>Elegit Dominus sibi sacerdotem</i>	TR-Itks 68 f. 199 ^v
137	<i>Sancta Dei famula Elisabeth (maior)</i>	H-Bn Fol. lat. 3815 f. 123 ^r
138	<i>Alter Mariae filius</i>	RO-AJ R. I. 96 f. 74 ^r
139	<i>O gemma pudicitiae</i>	HR-Za III.d.182 f. 89 ^r
140	<i>O praeclara stella maris</i>	H-Efkö I. 1b f. 83 ^r
141	<i>Dico vobis gaudium est angelis Dei</i>	TR-Itks 68 f. 202 ^v
142	<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	H-Bn 172b f. 229 ^r
143	<i>Veni Domine et noli tardare</i>	H-Bu A 115 f. I/3 ^r
144	<i>O decus Hispaniae sanctissime Iacobe</i>	HR-Zu MR 6 p. 288
145	<i>Dedisti Domine habitaculum</i>	HR-Za III.d.182 f. 37 ^v
146	<i>Benedic Domine domum istam</i>	TR-Itks 68 f. 204 ^v
147	<i>Os iusti meditabitur sapientiam (minor)</i>	H-Bn 172b f. 268 ^r
148	<i>Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	H-Efkö I. 1b f. 102 ^v
148.1	<i>Salve rex benigne Ladislae laude digne Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	H-Bn Fol. lat. 3522 f. 99 ^r
149	<i>Virga Iesse floruit</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 120 ^v
149.1	<i>Omnipotenti Deo immensa gratias</i>	RO-Sb 759 f. 225 ^v
150a	<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	SK-BRm EC Lad. 3 f. 319 ^v
150b	<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	H-Efkö I. 3a f. 258 ^r

sorszám	incipit	forrás
150c	<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	A-GŰ 1/43 f. 261 ^v
151	<i>Culminis angelici sublime fastigium</i>	HR-Za III.d.182 f. 34 ^r
152	<i>Hodie Christus natus est</i>	CantCsik f. 55 ^r
153	<i>Maria Dei Genitrix et virgo</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 120 ^v
154	<i>Vitam petiit a te</i>	H-Efkö I. 1b f. 12 ^v
155	<i>Post partum virgo</i>	TR-Itks 68 f. 16 ^r
156	<i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i>	RO-BRbn I. F. 67 f. 86 ^v
157	<i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i>	CantCsik f. 59 ^r
158	<i>Nobilis et pulchra prudens Catherina</i>	HR-Za III.d.182 f. 37 ^v <i>et-mundi</i> ms. 5 [†]

A magyarországi források alleluáiának betűrendes jegyzéke

Az alleluiaik betűrendes jegyzéke valamennyi ma ismert és hozzáférhető magyarországi forrás (kézirat, nyomtatott, töredékes) tételeinek alapvető adatait tartalmazza. Az incipit után – amennyiben vannak – a verzusra vonatkozó legfontosabb szakirodalmi utalások sor-, illetve oldalszámait szerepelnek.²¹¹⁷ A jegyzék a verzusszövegeket veszi számba, ezért a dallamoktól és a liturgikus funkciótól (mise- vagy zsolozsmatétel) függetlenül a textusok minden szakirodalmi előfordulását regisztrálja, szögletes zárójelben tüntetve fel azokat a szöveghelyeket, melyeknek csak egy szakaszát használták alleluiaverzusként, vagy amelyek nem szó szerinti átfedések, de egyértelmű rokonságban állnak az adott verssel. Ezt a szerkönyveinkben leggyakoribb liturgikus funkció megjelölése követi szögletes zárójelben szerepeltetve a hiányzó, de valószínűsíthető asszignációt. Egy-egy szöveg pontos, fólió-, illetve oldalszámmal ellátott forrásadatait – a dallamalkalmazástól függetlenül – három csoportban – hangjelzett, kotta nélküli kézirat, kotta nélküli nyomtatott – adjuk, mindháromban betűrendben. Külön jelezzük, ha a tétel vagy annak egy részlete kiegészítésként a kottasorok között (in syst.) vagy a lapszálon (in marg.) tűnik fel. A jegyzékben csak a teljes terjedelmében közölt szövegek forrásadatai szerepelnek, az incipittel jelzetteké nem. Az ordináriuskönyvek és pontifikálék utalásai – fontosságuknál és hiánypótló jellegüknél fogva – ez alól kivettelt képeznek. Zárójelben (rövidítve vagy kiírva) tüntetjük fel a legáltalánosabb asszignációtól való eltéréseket, a votívmisékben történő alkalmazást, illetve a kommúnis tételek közlési helyét. A rövidítések latin-magyar feloldását és – ha van – az ünnep dátumát a votívmisék feliratainak fordításával együtt az alábbi táblázat tartalmazza. A szentek, ünnepek teljes mutatóját a mellékletekben közöljük.

rövidítés	latin elnevezés	magyar elnevezés	dátum
7 fr.	Septem fratres	Hét testvér	07. 10.
10.000 mil.	Decem milia militum	Tízezer katona	06. 22.
	Ad consecrationem altaris	Az oltár felszentelésére	
Adalb.	Adalbertus	Adalbert	04. 23.
Adv.	Adventus Domini	Ádvent, Úrjövét	
Agn.	Agnes	Ágnes	01. 21.
And.	Andreas apostolus	András apostol	11. 30.
	Angeli custodi	Őrzőangyalok (votívmise)	
Annunt.	Annuntiatio Beatae Mariae Virginis	Szűz Mária hírvétele	03. 25.
ap.	apostolus	apostol	
app.	apostoli	apostolok	
App. Mich.	Apparitio Michaelis archangeli	Mihály arkangyal megjelenése	05. 08.
Asc.	Ascensio Domini	Mennybemenetel	
Ass.	Assumptio Beatae Mariae Virginis	Szűz Mária mennybevétele	08. 15.
August.	Augustinus	Ágoston	08. 28.
Basil. et soc.	Basilides et socii	Basilides és társai	06. 10.

²¹¹⁷ **AH:** Dreves, Guido Maria–Blume, Clemens–Bannister, Henry Marriott (ed.), *Analecta Hymnica Medii Aevi I–LV.* (Leipzig: O. R. Reisland, 1886–1922.) **AMS:** Hesbert, René-Jean (ed.), *Antiphonale Missarum Sextuplex.* (Rome: Herder, 1985.) **CAO III:** Hesbert, René-Jean, *Corpus Antiphonalium Officii III. Invitoria et antiphonae.* [Rerum ecclesiasticarum documenta. Series maior. Fontes IX.] (Roma: Herder, 1968.) **CAO IV:** Hesbert, René-Jean, *Corpus Antiphonalium Officii IV. Responsoria, versus, hymni et varia.* [Rerum ecclesiasticarum documenta. Series maior. Fontes X.] (Roma: Herder, 1970.) **Ch:** Chevalier, Ulysse (ed.), *Repertorium hymnologicum. Catalogue des chants, hymnes, proses, séquences, tropes en usage dans l'église latine depuis les origines jusqu'à nos jours I–VI.* (Louvain: Imprimerie Lefever, Imprimerie Polleunis & Ceuterick, Imprimerie François Ceuterick, Brussels: Société des Bollandistes, 1892–1920.) **GrTr:** *Graduale Triplex.* (Solesmes, 1979.) **Holl:** Holl, Béla, *Repertorium Hymnologicum Medii Aevi Hungariae. Initia Hymnorum, Officiorum Rhythmicorum, Sequentiarum, Troporum, Versuum Alleluaticorum Cationumque.* Ed. Körmendy, Kinga [Fragmenta et codices in bibliothecis Hungariae Subsidia 1.] (Budapest: Országos Széchényi Könyvtár, 2012.) **KatSchlag:** Schlager, Karl-Heinz, *Thematischer Katalog der ältesten Alleluia-Melodien aus Handschriften des 10. und 11. Jahrhunderts, ausgenommen das ambrosianische, alt-römische und alt-spanische Repertoire.* [Erlanger Arbeiten zur Musikwissenschaft Band 2.] (München: Walter Rieke, 1965.) **MMMAe II:** Stäblein, Bruno–Landwehr–Melnicki, Margareta (hrsg.), *Die Gesänge des altrömischen Graduale Vat. lat. 5319.* [Monumenta Monodica Medii Aevi Band II.] (Kassel, Basel, etc.: Bärenreiter, 1970.) **MMMAe VII:** Schlager, Karlheinz (hrsg.), *Alleluia-Melodien I bis 1100.* [Monumenta Monodica Medii Aevi Band VII.] (Kassel, Basel, etc.: Bärenreiter, 1968.) **MMMAe VIII:** Schlager, Karlheinz (hrsg.), *Alleluia-Melodien II ab 1100.* [Monumenta Monodica Medii Aevi Band VIII.] (Kassel, Basel, etc.: Bärenreiter, 1987.) **MSH 5:** Kovács Andrea, *A középkori liturgikus költészet magyarországi emlékei. Alleluiaik. Kritikai dallamkiadás.* [Musica Sacra Hungarica 5.] (Budapest: Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzenei Kutatócsoport, 2022.)

rövidítés	latin elnevezés	magyar elnevezés	dátum
BMV	Beata Maria Virgo	Boldogságos Szűz Mária	
BMV de Nive	Beata Maria Virgo de Nive	Havas Boldogasszony	08. 05.
CC	Corpus Christi	Úrnapja, Krisztus Teste	
cf.	confessor	hitvalló	
cf. eccl. reg.	confessor ecclesiasticus regularis	szereztes hitvalló	
cf. eccl. saec.	confessor ecclesiasticus saecularis	egyházmegyes hitvalló	
cf. et doct.	confessor et doctor	egyházdoktor hitvalló	
cf. et pont.	confessor et pontifex	főpap hitvalló	
cf. et proph.	confessor et propheta	hitvalló próféta	
cf. saec.	confessor saecularis	világi hitvalló	
cff.	confessores	hitvallók	
Circ.	Circumcisio Domini	Urunk körülmetélése	01. 01.
Comm.	Commemoratio Pauli apostoli	Pál apostol emlékezete	06. 30.
	Contra caducum morbum	Halálos kórság ellen (votívmise)	
	Contra febres	Hideglelés ellen (votívmise)	
Contra furtum	De sancto Gratiano contra furtum	Szent Gráciánról tolvajlás ellen (votívmise)	
	Contra hostes	Ellenség ellen (votívmise)	
	Contra malas cogitationes	Gonosz gondolatok ellen (votívmise)	
	Contra morbum	Kórság ellen (votívmise)	
	Contra mortalitatem seu pestem	Járvány avagy dögvész ellen (votívmise)	
	Contra oblocutores et detractores	A szidalmazók és gyalázkodók ellen (votívmise)	
Contra pag.	Contra paganos	A pogányok ellen (votívmise)	
	Contra raptores	A rablók ellen (votívmise)	
Conv.	Conversio Pauli apostoli	Pálforduló	01. 25.
D, 1D, 2D, etc.	Dominica, Dominica prima, Dominica secunda, etc.	vasárnap, 1. vasárnap, 2. vasárnap, stb.	
DD	Dominicae	vasárnapok	
De 3 reg.	De tribus regibus	A Háromkirályokról (votívmise)	
De 7 gaud.	De septem gaudiis Beatae Mariae Virginis	Szűz Mária hét öröméről (votívmise)	
De 14 aux.	De decima quarta auxiliatoribus	A tizennégy segítőszentéről (votívmise)	
De 24 senioribus	De vigesima quarta senioribus	A huszonnégy öregről (votívmise)	
De Adalb.	De Adalberto	Adalbertről (votívmise)	
	De altaris portatilis consecratione	Hordozható oltár felszenteléséről	
De ang.	De angelis	Az angyalokról (votívmise)	
	De caritate	A szeretetről (votívmise)	
De compass.	De compassione Beatae Mariae Virginis	Szűz Mária együtt szenvedéséről (votívmise)	
	De compunctione cordis	A szív töredelméről (votívmise)	
	De Corpore Christi	Krisztus Testéről (votívmise)	
	De facie Domini	Az Úr arcáról (votívmise)	
	De fure	A tolvajról (votívmise)	
De Iob	De Iob contra morbum Gallicum	Jóbról vérbaj ellen (votívmise)	
De Ioh. Bapt.	De Iohanne Baptista	Keresztelő Jánosról (votívmise)	
De lanc. et clav.	De lancea et clavibus	A lándzsáról és a szegekről (votívmise)	
	De necessitatibus	A szükségéről (votívmise)	
	De nomine Iesu	Jézus nevééről (votívmise)	
	De ordinatione diaconi	Diakónus szenteléséről	
	De ordinatione presbyteri	Pap szenteléséről	
	De Paulo	Pálról (votívmise)	
	De quinque vulneribus Domini,	Az Úr öt sebéről,	
	De passione Domini	Az Úr szenvedéséről (votívmise)	
	De Raphaelae	Rafaélról (votívmise)	
	De resurrectione Domini	Az Úr feltámadásáról (votívmise)	
De SCru.	De Sancta Cruce	A Szent Keresztről (votívmise)	
	De sancta sapientia	A szent bölcsességről (votívmise)	
	De Sancta Trinitate	A Szentháromságról (votívmise)	
	De sanctis	A szentekről	
	De sanctis in necessitate et tribulatione	A szentekről szükségben és megpróbáltatásban (votívmise)	
	De Sigismundo pro febricitantibus	Zsigmondról a lázas betegekért (votívmise)	
	De Simeone	Simeonról (votívmise)	
De Spi. cor.	De Spinea corona	A töviskoronáról (votívmise)	
De SSpi.	De Sancto Spiritu	A Szentlélekről (votívmise)	
	De Sophia	Zsófiáról (votívmise)	

rövidítés	latin elnevezés	magyar elnevezés	dátum
De Steph. rege	De Stephano rege	István királyról (votívmise)	
De Trin.	De Sancta Trinitate	A Szentháromságról	
De Trin. super sponsum et sponsam	De Sancta Trinitate super sponsum et sponsam	A Szentháromságról nászmisében	
Decoll.	Decollatio Iohannis Baptistae	Egy szentről	
Ded.	Dedicatio ecclesiae	Keresztelő János fővétele	08. 29.
Ded. altaris	Dedicatio altaris	templomszentelés	
Depos.	Depositio	oltárszentelés	
Div. app. doct.	Divisio apostolorum doctor	temetés	
ep.	episcopus	Az apostolok széteszlása	07. 15.
Epi.	Epiphania Domini	egyházdoktor	
Exalt.	Exaltatio Crucis	püspök	
f2, f3, etc.	feria secunda, feria tertia, etc.	Vízkereszt, Az Úr megjelenése	01. 06.
Fab. et Seb.	Fabianus et Sebastianus	A Szent Kereszt felmagasztalása	09. 14.
ff	feriae	hétfő, kedd, stb.	
Georg.	Georgius	Fábián és Sebestyén	01. 20.
Gerv. et Prot.	Gervasius et Protasius	hétköznapok	
Gord. et Epim.	Gordianus et Epimachus	György	04. 24.
h, h1	hebdomada, hebdomada prima	Gervasius és Protasius	06. 19.
Hieron.	Hieronymus	Gordianus és Epimachus	05. 10.
Iac. ap.	Iacobus apostolus	hét, 1. hét	
in marg.	in aestate	Jeromos	09. 30.
in syst.	in margine	Jakab apostol	07. 25.
In trib.	in systema	nyáron	
Innoc.	In tribulationibus	lapszélien, margón	
Inv. corp. Steph. m.	Innocentes	kottasorok között	
Inv. Crucis	Inventio corporis Stephani protomartyris	Megróbáltatásokban (votívmise)	
Inv. dext. Steph. r.	Inventio Crucis	Aprószentek	12. 28.
Ioh. ante port. Lat.	Inventio dextrae Stephani regis	István első vértanú testének megtalálása	08. 03.
Ioh. Bapt.	Iohannes ante portam Latinam	A Szent Kereszt megtalálása	05. 03.
Ioh. et Paul.	Iohannes Baptista	István király jobbjának megtalálása	05. 30.
Laurent.	Iohannes et Paulus	János a Latin kapu előtt	05. 06.
m.	Laurentius	Keresztelő János	06. 24.
m. et pont.	martyr	János és Pál	06. 26.
Marc.	martyr et pontifex	Lőrinc	08. 10.
Marc. et Marcel.	Marcus evangelista	vértanú	
Marc. p.	Marcus et Marcellianus	vértanú főpap	
Marcel. et Petr.	Marcus papa	Márk evangélista	04. 25.
Marcel. p.	Marcellinus et Petrus	Márk és Marcellianus	06. 18.
Maur. et soc.	Marcellus papa	Márk pápa	10. 06.
mm.	Mauritius et socii	Marcellinus és Péter	06. 02.
Nat.	martyres	Marcell pápa	01. 16.
Nat. BMV	Nativitas Domini	Móric és társai	09. 22.
Ner. et soc.	Nativitas Beatae Mariae Virginis	karácsony	12. 25.
O. Ss.	Nereus et socii	Szűz Mária születése	09. 08.
oct.	Omnes sancti	Nereus és társai	05. 12.
P	octava	Mindenszentek	11. 01.
p.	Pascha	nyolcad	
Paul. er.	papa	húsvét	
Pent.	Paulus eremita	pápa	
Petr. et Paul.	Pentecostes	Remete Pál	01. 10.
Petr. Ver.	Petrus et Paulus apostoli	püünkösd	
Phil. et Iac.	Petrus Veronensis	Péter és Pál apostolok	06. 29.
pontifex	Philippus et Iacobus apostoli	Veronai Péter	04. 29.
Prim. et Fel.	pontifex	Fülöp és Jakab apostolok	05. 01.
Pro con.	Primus et Felicianus	főpap	
Pro cong.	Pro amico	Primus és Felicianus	06. 09.
Pro daem.	Pro concordia	A barátért (votívmise)	
	Pro congregatione	Egyetértésért (votívmise)	
	Pro daemoniaco	A közösségért (votívmise)	
	Pro devotis	A megszállottért (votívmise)	
		Az istenfélőkért (votívmise)	

rövidítés	latin elnevezés	magyar elnevezés	dátum
Pro elem.	Pro eleemosynariis Pro familia Pro febricitantibus	Az alamizsnálkodókért (votívmise) A rokonokért (votívmise) A lázas betegekért (votívmise)	
Pro inf.	Pro infirmis	A betegekért (votívmise)	
Pro inf. qui prope sunt ad mortem	Pro infirmis qui prope sunt ad mortem	A haldokló betegekért (votívmise)	
Pro it. ag.	Pro iter agentibus	Az utazókért (votívmise)	
Pro nav.	Pro navigantibus	A tengeren járókért (votívmise)	
Pro omni gradu Eccl.	Pro omni gradu Ecclesiae	Minden egyházi rendért (votívmise)	
Pro p.	Pro pace	A békéért (votívmise)	
Pro p. vel ep.	Pro papa	A pápáért (votívmise)	
Pro pecc.	Pro papa vel episcopo	A pápáért vagy megyéspüspökért (votívmise)	
Pro peccat.	Pro peccatis	A bűnökért (votívmise)	
Pro peccatr.	Pro peccatrice	A bűnös asszonyért (votívmise)	
Pro pluv.	Pro peregrinis	A zarándokokért (votívmise)	
Pro pop. Christ.	Pro pluvia	Esőért (votívmise)	
	Pro populo Christiano	A keresztény népért (votívmise)	
	Pro quacumque necessitate	Minden szükségben (votívmise)	
	Pro rege	A királyért (votívmise)	
	Pro religiosis	A szerzetesekért (votívmise)	
Pro sac. se.	Pro sacerdote seipso	A pap önmagáért (votívmise)	
Pro sal. viv.	Pro salute vivorum	Az élők üdvéért (votívmise)	
Pro ser.	Pro serenitate	Derús időért (votívmise)	
Proc. et Mart. proph.	Pro sponsis	A házasulandókért, Nászmise	
Purif.	Processus et Martinianus	Processus és Martinianus	07. 02.
QT	propheta	próféta	
Qu.	Purificatio Beatae Mariae Virginis	Szűz Mária tisztulása	02. 02.
Res.	Quattuor Temporum	évnegyedes idő, kántorböjt	
Rog.	Quadragesima	nagyböjt	
Sabb.	Resurrectio Domini	Az Úr feltámadása	
saec.	Missa in rogationibus	Mise keresztyjaro napokon	
SS	Sabbato	szombat	
Steph. rex	saecularis	világi	
Steph. p.	Sabbato Sancto	Nagyszombat	
TAdv	Stephanus rex	István király	08. 20.
TAnn	Stephanus papa	István pápa	08. 02.
TAsc	Super invasores Ecclesiae	Az egyház ellenségei ellen (votívmise)	
Thom. ap.	Tempus Adventus	ádventi idő	
Thom. Cant.	Tempus per Annum	évközi idő	
Tiburt. et Val.	Tempus Ascensionis	mennybemeneteli idő	
Tiburt. m.	Thomas apostolus	Tamás apostol	12. 21.
TP	Thomas Cantuariensis	Becket Tamás	12. 29.
TPent	Tiburtius et Valerianus	Tiburtius és Valerianus	04. 14.
Transfig.	Tiburtius martyr	Tiburtius	08. 11.
transl.	Tempus Paschalis	húsvéti idő	
Trin.	Tempus Pentecostes	pünkösdi idő	
trop.	Transfiguratio Domini	Az Úr színeváltozása	08. 06.
v.	translatio	ereklyeátvitel	
v. et m.	Sancta Trinitas	Szentháromság	
vid.	tropus	tropus	
Vig.	virgo	szűz	
Vincent.	virgo et martyr	vértanú szűz	
Vincent. Ferrer	Veronica Domini	Az Úr képmása (votívmise)	
Visit.	vidua	özvegy	
Vit. et Mod.	viduae	özvegyek	
	Vigilia	vigília	
	Vincentius	Vince	01. 22.
	Vincentius Ferrer	Ferreri Vince domonkos hitvalló	04. 05.
	Visitatio Beatae Mariae Virginis	Szűz Mária látogatása	07. 02.
	Vitus et Modestus	Vitus és Modestus	06. 15.

1. **Ab arce siderum – Trop. Ait illa sum ancilla**
AH 20:166 Ch 22296 Holl 6, 34 MMAe VIII 5, 577 MSH 5 II/90
 BMV
 H-Bn 172a f. 317^v – H-Bn 172b f. 252^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 4^v – H-Bu A 114 f. II/31^v (Adv.) – H-Efkö I. 3a f. 10^r – HR-Zu MR 6 p. 371 (Adv.) – HR-Zu MR 52 p. 4 (Adv.) – RO-Sb 759 f. 174^v – TR-Itks 68 f. 244^v (Adv.) – CantCsik f. 52^v (Adv.)
2. **Adducentur regi virgines post eam**
AMS 25, 29b, 127, 140, 165b, 199b CAO IV Nr. 6029 GrTr 500 KatSchlag 203 MMAe VII 6, 617 MSH 5 I/10, I/51
 Commune virginum
 H-Bn 172a f. 327^v – H-Bn 172b f. 268^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 165^r – H-Bu A 115 f. II/9^v (v. et m.) – H-Efkö I. 1b f. 118^r (Ursula) – HR-Zu MR 6 p. 370 – RO-AJ R. I. 96 f. 99^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 116^v – SK-BRm EL 18 f. 4^v [321^v] – SK-Sk Mus 1 f. 97^r – TR-Itks 49 f. 161^v – TR-Itks 68 f. 187^v (Sabina)
 A-GÖ 107 f. 291^r (v. et m.) – A-GÖ 234 f. 216^v (v. et m.) – A-GÜ 1/29 f. 188^v – A-Su M.III.23 f. 263^v – H-Bn 91 f. 162^r – H-Bn 92 f. 213^r – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 262^v – H-Bn 216 f. 310^r – H-Bn 218 f. 269^r – H-Bn 219 f. 188^r (Ursula) – H-Bn 220 f. 352^r – H-Bn 222 f. 163^v – H-Bn 318 f. 157^v (Agn.) – H-Bn 359 f. 179^r – H-Bn 395 f. 171^v – H-Efkö I. 20 f. 238^v – H-Sa Nr. 313 f. 63^r – HR-Za III.d.23 f. 235^r – HR-Zk 355 f. 224^r – HR-Zu MR 13 f. 236^v – HR-Zu MR 26 f. 192^v – HR-Zu MR 46 f. 346^v – HR-Zu MR 133 f. 188^v – HR-Zu MR 170 f. 156^v – PL-CZ III-3 f. 289^r (v. et m.) – PL-GNd 150 p. 634, 653 – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 25 f. 146^v (Agn.) – RO-AJ R. I. 50 f. 215^r (Agn.) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 198^v – RO-Sb 665 f. 80^v – SK-BRm EL 11 f. 249^r – SK-BRm EL 13 f. 150^v – US-NYpm MS G.7 f. 313^r – MissGyer f. 221^v – MissHel f. 214^v
 MissPaul 1514 f. 252^r (v. et m.) – MissQuin 1487 f. 231^r (Ursula), 256^v – MissQuin 1499 f. 217^r (Ursula), 239^v – MissStrig 1484 f. 176^v – MissStrig 1498 f. II/181^r (Ursula), II/200^r – MissStrig 1500 f. 214^v (Ursula), 238^v – MissStrig 1511 f. 275^r (Ursula), 304^v – MissStrig 1513 f. 183^r (Perpetua et Felicitas), 229^r (Ursula), 254^r – MissStrig 1514 f. 139^r (Perpetua et Felicitas), 174^v (Ursula), 194^r – MissUlt 1480 f. 323^r – MissZag 1511 f. 215^v – OrdAgr 582 (Ursula) – OrdStrig f. 122^r (Ursula)
3. **Adorabo ad templum sanctum tuum**
AMS 29b, 100, 194b, 195, 199a, 199b CAO IV Nr. 7707 GrTr 270 KatSchlag 183, 382 MMAe II 210 MMAe VII 7, 610, 672 MSH 5 I/100, I/101, II/174
 Purificatio BMV, Dedicatio ecclesiae
 H-Bn A 11 (Ded.) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 92^r – H-Bu A 114 f. II/5^r – H-Bu A 115 f. II/12^v (Ded.) – H-Bu Cod. lat. 124 f. 2^v (Ded.) – H-Efkö I. 1b f. 43^r – HR-Za III.d.182 f. 11^r (Ded.), 15^r – HR-Zu MR 6 p. 236 (Ded.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 216^v – TR-Itks 68 f. 157^v – CantCsik f. 85^r (Ded.)
 A-GÖ 107 f. 208^v – A-GÖ 234 f. 155^v – A-GÜ 1/29 f. 195^v (Ded.) – A-GÜ 1/43 f. 199^r – A-Su M.III.23 f. 175^v (Ded.) – H-Bn 94 f. 231^r – H-Bn 95 f. 112^v – H-Bn 214 f. 178^v – H-Bn 219 f. 151^r – H-Bn 220 f. 233^r – H-Bn 318 f. 149^r (Ded.), 159^v – H-Bn 359 f. 129^r – H-Bn 435 f. 34^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 82^r (Ded.) – H-Sa Nr. 313 f. 12^r – HR-Za III.d.23 f. 163^v (Ded.) – HR-Za IV.c.59 f. 24^v – HR-Zu MR 13 f. 160^v (Ded.) – HR-Zu MR 25 f. 143^v (Ded.) – HR-Zu MR 26 f. 137^r (Ded.) – HR-Zu MR 46 f. 340^v (Ded.) – HR-Zu MR 62 f. 129^v (Ded.) – HR-Zu MR 73 f. 114^v (Ded.) – HR-Zu MR 133 f. 133^r (Ded.), 142^r – HR-Zu MR 168 f. 173^r (Ded.) – PL-CZ III-3 f. 209^r – PL-GNd 150 p. 638 (Ded.) – RO-AJ R. I. 25 f. 137^v (Ded.), 149^v – RO-AJ R. I. 50 f. 200^v (Ded.), 219^v – RO-AJ R. II. 134 f. 175^v – US-NYpm MS G.7 f. 280^r
 MissPaul 1514 f. 183^v – MissQuin 1487 f. 237^r (Ded.) – MissQuin 1499 f. 222^r (Ded.) – MissStrig 1484 f. 120^r – MissStrig 1498 f. II/143^v – MissStrig 1500 f. 168^v – MissStrig 1511 f. 215^v – MissStrig 1513 f. 178^v – MissStrig 1514 f. 135^v – MissUlt 1480 f. 225^r (Ded.) – MissZag 1511 f. 140^r (Ded.), 155^r
4. **Aemulor enim vos**
KatSchlag 45 MMAe VII 9, 569 MSH 5 I/30, II/49
 Commune virginum
 H-Bn 172b f. 271^v – H-Efkö I. 1b f. 118^v (Ursula) – H-Es 2-36-4/7875 f. 92^r – SK-BRm EL 18 f. 4^v [321^v]
 A-GÖ 107 f. 291^r (v. et m.) – A-GÖ 234 f. 216^v (v. et m.) – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 222 f. 163^v – H-Bn 318 f. 152^r (Lucia), 178^v (Margarita), 218^r (Barbara), 219^v (Apollonia) – H-Bn 395 f. 171^v – H-Efkö I. 20 f. 238^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 164^r – PL-CZ III-3 f. 289^r (v. et m.) – RO-AJ R. I. 25 f. 140^v (Lucia) – RO-AJ R. I. 50 f. 206^r (Lucia), 252^r (Margarita), 337^r (Ursula) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – SK-BRm EL 13 f. 150^v
 MissPaul 1514 f. 252^r (v. et m.)
5. **Alter Mariae filius**
MMAe VIII 30, 583 MSH 5 II/156
 Iohannes ante portam Latinam
 RO-AJ R. I. 96 f. 74^r – RO-Sb 759 f. 201^v
 RO-Sb 595 f. 160^r – MissGyer f. 171^r
6. **Amavit eum Dominus et ornavit eum**
CAO III Nr. 1360 CAO IV Nr. 6081 GrTr 495 KatSchlag 174 MMAe VII 11, 607 MSH 5 I/72, I/73.8
 Commune confessorum
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 163^r (cf.) – RO-AJ R. I. 96 f. 96^r – RO-Sb 759 f. 277^v (cf.)
 A-GÜ 1/29 f. 184^v (cf. et pont.), 186^v (cf.) – H-Bn 91 f. 136^r (Calixtus p.) – H-Bn 92 f. 211^r (cf.) – H-Bn 215 f. 257^r (cf. et pont.), 261^v (cf.) – H-Bn 216 f. 305^r (cf. et pont.) – H-Bn 222 f. 160^r – H-Bn 318 f. 182^v (Steph. p.) – H-Bn 359 f. 175^v – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 106^r (Urbanus p.) – HR-Zk 355 f. 219^v (cf. et pont.) – PL-GNd 150 p. 620 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 50 f. 262^r (Steph. p.) – RO-Sb 595 f. 195^v – RO-Sb 665 f. 78^r (cf.) – US-NYpm MS G.7 f. 310^r – MissGyer f. 217^v – MissHel f. 214^r

MissStrig 1484 f. 129^v (Urbanus p.), 173^v – MissStrig 1498 f. II/154^r (Urbanus p.), II/196^v – MissStrig 1500 f. 180^r (Urbanus p.), 234^r – MissStrig 1511 f. 230^r (Urbanus p.), 299^v – MissStrig 1513 f. 191^v (Urbanus p.), 249^v – MissStrig 1514 f. 145^r (Urbanus p.), 190^v

7. **Amavit hunc sanctum Dominus**

[CAO IV Nr. 6081] MSH 5 I/73.7

Commune confessorum

H-Bn Fol. lat. 3522 f. 122^r (cf. et pont.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 118^v (Aegidius) – H-Bu A 114 f. II/30^r – H-Efkö I. 1b f. 66^v (Urbanus p.) – HR-Za III.d.182 f. 51^v (cf. saec.) – HR-Zu MR 6 p. 360 (cf. saec.) – RO-AJ R. IX. 57 f. 82^v – SK-BRm EL 18 f. 4^r [321^r] – SK-BRsa 67 f. 117^r – SK-Sk Mus 1 f. 90^r – TR-Itks 49 f. 158^r – TR-Itks 60 f. 169^r – TR-Itks 68 f. 191^r (Hieron.) – CantCsik f. 18^v (cf.)

A-GÖ 107 f. 284^v (cf. et pont.), 288^r (cf.) – A-GÖ 234 f. 149^v (Paul. er.), 198^v (cf. et pont.) – A-Su M.III.23 f. 259^v (cf. saec.) – H-Bn 92 f. 212^r – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 214 f. 265^v (cf.) – H-Bn 219 f. 201^r (cf.) – H-Bn 220 f. 351^v – H-Bn 359 f. 175^v – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 162^r (cf.) – H-Sa Nr. 313 f. 57^v (cf. et pont.) – HR-Za III.d.23 f. 231^v (cf. saec.) – HR-Za IV.c.59 f. 110^v (De Steph. rege) – HR-Zk 355 f. 222^r – HR-Zu MR 13 f. 233^r (cf. saec.) – HR-Zu MR 26 f. 190^r (cf. saec.) – HR-Zu MR 62 f. 203^r (cf. saec.) – HR-Zu MR 133 f. 186^r (cf. saec.) – HR-Zu MR 170 f. 154^r (cf. saec.) – PL-CZ III-3 f. 201^v (Paul. er.), 284^v (cf. et pont.) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – US-NYpm MS G.7 f. 310^r

MissPaul 1514 f. 176^v (Paul. er.), 248^r (cf. et pont.) – MissQuin 1487 f. 253^r (cf.) – MissQuin 1499 f. 236^v (cf.) – MissStrig 1484 f. 130^r (Inv. dext. Steph. r.), 173^v – MissStrig 1498 f. II/154^r (Inv. dext. Steph. r.), II/196^v – MissStrig 1500 f. 180^v (Inv. dext. Steph. r.), 234^r – MissStrig 1511 f. 231^r (Inv. dext. Steph. r.), 299^v – MissStrig 1513 f. 191^v (Inv. dext. Steph. r.), 249^v – MissStrig 1514 f. 145^r (Inv. dext. Steph. r.), 191^r – MissUlt 1480 f. 267^r (Udalricus) – MissZag 1511 f. 213^r (cf. saec.) – OrdAgr 426 (Maurus), 469 (Ambrosius), 474 (cf. in TP), 501 (Antonius Patavinus), 521 (transl. Benedicti), 526 (Alexius), 573 (Hieron.), 583 (Severus), 604 (Iohannes Eleemosynarius), 606 (Othmarus) – OrdStrig f. 24^r (Maurus), 101^v (Alexius), 113^r (Aegidius), 119^r (Franciscus), 121^r (Gallus), 132^v (Othmarus)

8. **Amo Christum... cui angeli serviunt (minor)**

[CAO IV Nr. 6084] MSH 5 II/64.6a

Agnes

HR-Za III.d.182 f. 13^r – HR-Zu MR 6 p. 251

9. **Amo Christum... cuius mihi organum (maior)**

CAO IV Nr. 6084 MSH 5 II/64.6b

Commune virginum

H-Bn Fol. lat. 3815 f. 95^v (Agn.) – TR-Itks 68 f. 202^r (vid.) – CantCsik f. 92^v

A-GÖ 107 f. 203^v (Agn.) – A-GÖ 234 f. 151^r (Agn.) – H-Bn 395 f. 171^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 122^v (Agn.) – PL-CZ III-3 f. 203^v (Agn.) – RO-AJ R. I. 24 f. 133^r (Agn.) – US-NYpm MS G.7 f. 313^r

MissPaul 1514 f. 178^v (Agn.) – MissStrig 1484 f. 176^v – MissStrig 1498 f. II/200^r – MissStrig 1500 f. 238^v – MissStrig 1511 f. 304^v – MissStrig 1513 f. 254^r – MissStrig 1514 f. 194^r – OrdAgr 432 (Agn.)

10. **Angelus Domini descendit de caelo V2) Respondens autem angelus**

CAO III Nr. 1408 CAO IV Nr. 6093 GrTr 201 KatSchlag 292, 389 MMMAe II 186 MMMAe VII 12, 645 MSH 5 I/106

Feria secunda post Pascha

A-GÜ 1/43 f. 134^r – H-Bn 172a f. 201^v (f4 post P) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 59^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 58^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 56^r – H-Bu A 114 f. I/35^v – H-Bu A 115 f. I/25^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 216^r – H-DRt R 508 – H-Efkö I. 1a f. 142^r – H-Efkö I. 1b f. 57^r (De BMV in TP) – H-Efkö I. 3a f. 138^v (f4 post P) – H-Es 2-36-4/7875 f. 83^r (6f post P) – H-Kf Ms. 302 f. 103^v (De BMV in TP), 113^r (De BMV in TP) – HR-Zu MR 6 p. 180 (5D post P) – RO-AJ R. I. 2 f. 95^v – RO-AJ R. I. 96 f. 46^v (f3 post P) – RO-AJ R. IX. 57 f. 35^{br} – RO-BRbn I. F. 67 f. 55^v (f3 post P) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 142^r – SK-BRsa 67 f. 55^v – SK-Sk Mus 1 f. 36^r (f3 post P) – TR-Itks 49 f. 84^v – TR-Itks 60 f. 94^v – TR-Itks 68 f. 108^r (1D post P) – CantCsik f. 8^v (De BMV in TP) – GradCsik f. 102^r

A-GÖ 107 f. 145^v – A-GÖ 234 f. 107^r – A-GÜ 1/29 f. 104^v – A-Su M.III.23 f. 126^v (5D post P), 195^v (mm. in TP), 279^r (De BMV in TP) – H-Bn 91 f. 56^v – H-Bn 92 f. 115^r, 119^v (De BMV in TP) – H-Bn 94 f. 145^v – H-Bn 95 f. 99^r – H-Bn 214 f. 106^v – H-Bn 215 f. 106^r – H-Bn 216 f. 148^r, 154^r (1D post P), 155^r (De BMV in TP), 313^v (De BMV in TP) – H-Bn 218 f. 126^v, 132^v (De BMV in TP), 137^v (3D post P) – H-Bn 219 f. 90^v – H-Bn 220 f. 150^v – H-Bn 222 f. 74^v – H-Bn 318 f. 108^v (f6 post P), 164^v (Ambrosius), 165^r (Georg.) – H-Bn 359 f. 184^r (De BMV in TP) – H-Bn 377 f. 5^r (De BMV in TP) – H-Bn 395 f. 88^v, 176^v (De BMV in TP) – H-Bu Cod. lat. 73 f. 25^r (ferialis) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 46^r – H-Efkö I. 20 f. 123^r, 130^r (3D post P), 243^v (De BMV in TP) – H-EG U₂ VI. 5 f. 86^v, 166^r in marg. (De BMV in TP) – HR-Za III.d.23 f. 132^r (5D post P), 179^v (De sanctis in TP), 180^r (De sancto in TP), 247^r (De BMV in TP) – HR-Za IV.c.59 f. 26^v (De BMV in TP), 109^r (De ang. in TP), 115^r (De BMV in P et in oct. P) – HR-Zk 355 f. 117^v, 229^r (De BMV in TP) – HR-Zu MR 13 f. 126^r (5D post P), 178^r (De sanctis in TP), 179^r (De sancto in TP), 249^r (De BMV in TP), 249^v (De ang. in TP) – HR-Zu MR 26 f. 110^v (5D post P), 150^r (De sanctis in TP), 150^v (De sancto in TP), 201^v (De BMV in TP) – HR-Zu MR 46 f. 349^r (De BMV in TP) – HR-Zu MR 62 f. 94^v (5D post P), 147^v (De sanctis in TP), 148^r (De sancto in TP) – HR-Zu MR 73 f. 88^v (5D post P), 128^r (De sanctis in TP), 128^v (De sancto in TP) – HR-Zu MR 133 f. 107^r (5D post P), 145^v (De sanctis in TP), 146^r (De sancto in TP), 198^v (De BMV in TP), 224^r (De BMV in P et in oct. P) – HR-Zu MR 168 f. 137^r (5D post P), 191^r (De sanctis in TP), 191^v (De sancto in TP), 220^r (De BMV in TP), 220^v (De ang. in TP) – HR-Zu MR 170 f. 102^v (5D post P), 125^v (De sanctis in TP), 164^r (De BMV in TP), 164^v (De ang. in TP), 185^r (De BMV in P et in oct. P) – PL-CZ III-3 f. 145^v – PL-GNd 150 p. 332 – RO-AJ R. I. 23 f. II/88^v (1D post P) – RO-AJ R. I. 24 f. 82^r – RO-AJ R. I. 25 f. 99^r (f6 post P), 154^v (Georg.) – RO-AJ R. I. 50 f. 144^r (f6 post P), 227^v (Ambrosius), 228^v (Georg.) – RO-AJ R. II. 134 f. 124^r, 129^r (1D post P) – RO-Sb 595 f. 95^v (f3 post P) – RO-Sb 665 f. 89^v (De BMV in TP) – SK-BRm EL 11 f. 116^v, 122^r (De BMV in TP), 126^v (3D post P) – SK-BRm EL 13 f. 53^r, 60^r (3D post P), 155^v (De BMV in TP) – TR-Itks 60 f. 90^r (De BMV in TP) – US-NYpm MS G.7 f. 249^v – MissGyer f. 111^r (f3 post P), 229^r (De BMV in TP) – MissHel f. 103^v (f4 post P)

- MissPaul 1514 f. 130^r – MissQuin 1487 f. 127^r, 241^v (De BMV in TP) – MissQuin 1499 f. 122^v, 226^v (De BMV in TP) – MissStrig 1484 f. 81^r, 181^v (De BMV in TP) – MissStrig 1498 f. II/101^r, II/105^r (oct. P, 1D post P), II/205^v (De BMV in TP) – MissStrig 1500 f. 119^r, 123^v (oct. P), 124^r (1D post P), 245^v (De BMV in TP) – MissStrig 1511 f. 152^r, 158^r (oct. P), 158^v (1D post P), 313^r (De BMV in TP) – MissStrig 1513 f. 126^r, 131^r (oct. P, 1D post P), 261^r (De BMV in TP) – MissStrig 1514 f. 95^v, 99^r (oct. P), 99^v (1D post P), 199^r (De BMV in TP) – MissUlt 1480 f. 172^v (1D post P) – MissZag 1511 f. 108^r (5D post P), 160^v (mm. in TP), 161^r (m. in TP), 228^v (De BMV in TP), 229^r (De ang. in TP), 272^r (De BMV in TP) – OrdAgr 619 (De BMV in TP) – OrdStrig f. 57^r (De BMV in Sabb. post P), 58^r (DD post P), 59^r (1D post P), 59^v (2D post P), 61^r (De BMV in TP), 62^r (5D post P)
11. **Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum**
MSH 5 I/32.15
Pro peregrinis
CantCsik f. 31^r
12. **Angelus Michael descendit de caelo**
De lancea et clavibus
A-Su M.III.23 f. 281^r – H-Bn 216 f. 328^r – H-Bn 222 f. 79^r – PL-GNd 150 p. 789 – RO-Sb 595 f. 204^v
MissQuin 1487 f. 239^v – MissQuin 1499 f. 224^v
13. **Anna mater Genitricis Dei**
MSH 5 I/83.7
Anna
H-Bn 172b f. 198^r
14. **Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis**
Anna
H-Bn 92 f. 186^v
15. **Antoni compar inclite**
Ch 1202 MMMAe VIII 37, 586
Antonius Patavinus
A-GÜ 1/29 f. 149^v – H-Bn 91 f. 118^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 86^v
MissQuin 1487 f. 199^r – MissQuin 1499 f. 187^v
16. **Apparuerunt apostolis dispertitae linguae**
CAO III Nr. 1454 CAO IV Nr. 6110, 6717 KatSchlag 15, 249, 271, 274 MMMAe VII 13, 14, 561, 634
Sabbato post Pentecostes
MissUlt 1480 f. 189^v
17. **Apprehende arma et scutum**
MSH 5 II/129
Contra paganos
RO-Sb 759 f. 144^v – CantCsik f. 28^r
PL-GNd 150 p. 794
18. **Ascendens Christus in altum (minor)**
CAO III Nr. 1039 CAO IV Nr. 6120
Ascensio Domini
HR-Zu MR 46 f. 341^r (Ded. in TAsc) – RO-AJ R. I. 25 f. 138^r (Ded. in TAsc) – RO-AJ R. II. 134 f. 134^v
19. **Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior)**
CAO III Nr. 1487 CAO IV Nr. 6121 KatSchlag 77, 97 MMMAe VII 17, 585 MSH 5 I/3.1, I/6, II/6
Ascensio Domini
A-GÜ 1/43 f. 259^r in marg. – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 65^v (D post Asc.) – H-Efkö I. 1a f. 162^v – HR-Zu MR 6 p. 186 – SK-BRm EC Lad. 3 f. 163^r – SK-Sk Mus 1 f. 48^r – TR-Itks 68 f. 121^v, 122^v (D post Asc.) – CantCsik f. 66^v
A-GÖ 107 f. 158^v – A-GÖ 234 f. 116^v – A-Su M.III.23 f. 129^v, 175^v (Ded. in TAsc), 195^v (mm. in TAsc), 199^r (Inv. Crucis), 200^v (App. Mich.), 301^v (De Trin. in TAsc) – H-Bn 94 f. 160^r – H-Bn 95 f. 104^v – H-Bn 214 f. 119^r – H-Bn 215 f. 120^v – H-Bn 216 f. 161^v – H-Bn 220 f. 167^r – H-Bn 318 f. 115^v, 149^r (Ded. in TAsc), 166^v (Phil. et Iac.), 169^v (Inv. Crucis), 168^r (De Spi. cor.), 169^v (transl. Dominici), 211^r (De BMV in TAsc) – H-Bn 334 f. 190^v (De Spi. cor.) – H-Bn 359 f. 100^r (D post Asc.) – H-Bn 435 f. 52^v – H-Efkö I. 20 f. 134^v, 135^v (D post Asc.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 94^r – H-Sa Nr. 313 f. 6^r – HR-Za III.d.23 f. 134^r, 163^v (Ded. in TAsc), 179^v (De sanctis in TAsc), 180^r (De sancto in TAsc), 182^v (Inv. Crucis), 183^v (App. Mich.), 243^v (De Trin. in TAsc), 246^v (De BMV in TAsc) – HR-Za IV.c.59 f. 26^r (De BMV in TAsc), 106^v (De Trin. in TAsc) – HR-Zu MR 13 f. 128^v, 160^v (Ded. in TAsc), 178^v (De sanctis in TAsc), 179^r (De sancto in TAsc), 181^v (Inv. Crucis), 182^v (App. Mich.), 245^v (De Trin. in TAsc), 248^v (De BMV in TAsc) – HR-Zu MR 26 f. 112^r, 137^r (Ded. in TAsc), 150^r (De sanctis in TAsc), 150^v (De sancto in TAsc), 152^v (Inv. Crucis), 153^r (App. Mich.), 199^r (De Trin. in TAsc), 201^v (De BMV in TAsc) – HR-Zu MR 46 f. 338^v, 348^v (De BMV in TAsc) – HR-Zu MR 62 f. 97^r, 129^v (Ded. in TAsc), 147^v (De sanctis in TAsc), 148^r (De sancto in TAsc), 150^v (Inv. Crucis), 151^v (App. Mich.) – HR-Zu MR 73 f. 90^v, 114^v (Ded. in TAsc), 128^r (De sanctis in TAsc), 128^v (De sancto in TAsc), 130^v (Inv. Crucis), 131^v (App. Mich.) – HR-Zu MR 133 f. 109^r, 133^r (Ded. in TAsc), 145^v (De sanctis in TAsc), 146^r (De sancto in TAsc), 148^r (Inv. Crucis), 148^v (App. Mich.), 195^v (De Trin. in TAsc), 198^r (De BMV in TAsc) – HR-Zu MR 168 f. 139^v, 173^r (Ded. in TAsc), 191^r (De sanctis in TAsc), 191^v (De sancto in TAsc), 194^r (Inv. Crucis), 195^v (App. Mich.), 216^r (De Trin. in TAsc), 219^v (De BMV in TAsc) – HR-Zu MR 170 f. 104^r, 125^v (De sanctis in TAsc), 128^v (Inv. Crucis), 163^r (De BMV in TAsc) – PL-CZ III-3 f. 157^v – PL-GNd 150 p. 694 (De Trin. in TAsc) – RO-AJ R. I. 25 f. 105^r, 158^r (transl. Dominici) – RO-AJ R. I. 50 f. 153^r, 200^v (Ded. in TAsc),

- 231^r (Phil. et Iac.), 232^v (Inv. Crucis), 234^r (De Spi. cor.), 236^v (transl. Dominici), 313^v (De BMV in TAsc) – SK-BRm EL 13 f. 64^v, 65^r (D post Asc.) – US-NYpm MS G.7 f. 256^v (D post Asc.)
 MissPaul 1514 f. 140^r – MissStrig 1484 f. 88^r (D post Asc.) – MissStrig 1498 f. II/109^v – MissStrig 1500 f. 128^v – MissStrig 1511 f. 165^r – MissStrig 1513 f. 136^v – MissStrig 1514 f. 103^v – MissZag 1511 f. 109^r, 140^r (Ded. in TAsc), 160^v (mm. in TAsc), 161^r (m. in TAsc), 163^r (Inv. Crucis), 164^r (App. Mich.), 223^v (De Trin. in TAsc), 228^v (De BMV in TAsc) – OrdStrig f. 64^v
20. **Ascendit Deus in iubilatione**
 AMS 102a, 103, 199a CAO III Nr. 1490 CAO IV Nr. 6121, 6123, 7952 GrTr 236 KatSchlag 123, 205 MMMAe II 182 MSH 5 I/62.2
 Ascensio Domini
 A-GÜ 1/43 f. 146^v – H-Bn 172a f. 224^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 64^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 66^v – H-Bu A 114 f. I/43^v – H-Bu A 115 f. I/30^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 239^r – H-Efkö I. 1a f. 162^v – H-Efkö I. 3a f. 152^r – HR-Zu MR 6 p. 185 – RO-AJ R. I. 1 f. 152^r – RO-AJ R. I. 96 f. 53^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 41^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 64^r – RO-Sb 759 f. 103^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 163^r – SK-BRsa 67 f. 64^v – TR-Itks 49 f. 92^v – TR-Itks 60 f. 103^r – TR-Itks 68 f. 121^v – CantCsik f. 9^v
 A-GÖ 107 f. 158^v – A-GÖ 234 f. 116^v – A-GÜ 1/29 f. 110^v – A-Su M.III.23 f. 129^v, 200^r (Ioh. ante port. Lat.) – H-Bn 91 f. 67^v – H-Bn 92 f. 125^r – H-Bn 94 f. 160^r – H-Bn 95 f. 104^v – H-Bn 214 f. 119^r – H-Bn 215 f. 120^v – H-Bn 216 f. 161^v, 163^r (D post Asc.) – H-Bn 218 f. 143^r – H-Bn 220 f. 167^r – H-Bn 222 f. 83^v – H-Bn 318 f. 115^v, 168^v (Ioh. ante port. Lat.), 171^v (Barnabas) – H-Bn 334 f. 74^v – H-Bn 359 f. 99^r – H-Bn 395 f. 96^r – H-Bn 435 f. 52^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 51^v – H-Efkö I. 20 f. 134^v – H-EG U2 VI. 5 f. 94^r – H-Sa Nr. 313 f. 6^r – HR-Za III.d.23 f. 134^r, 183^v (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zk 355 f. 127^v – HR-Zu MR 13 f. 128^v, 182^r (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 26 f. 112^r, 153^r (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 46 f. 338^v – HR-Zu MR 62 f. 97^r, 151^r (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 73 f. 90^v, 131^r (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 133 f. 109^r, 148^v (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 168 f. 139^v, 195^r (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 170 f. 104^r, 129^r (Ioh. ante port. Lat.) – PL-CZ III-3 f. 157^v – PL-GNd 150 p. 367, 369 (D post Asc.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/96^r – RO-AJ R. I. 25 f. 105^r, 105^v (D post Asc.), 157^v in marg. (Ioh. ante port. Lat.), 160^r in marg. (Barnabas) – RO-AJ R. I. 50 f. 153^r, 154^r (D post Asc.), 234^r (Ioh. ante port. Lat.), 239^v (Barnabas) – RO-AJ R. II. 134 f. 134^v, 135^v (D post Asc.) – RO-Sb 595 f. 106^v – RO-Sb 665 f. 35^r – SK-BRm EL 11 f. 132^r – SK-BRm EL 13 f. 64^v – US-NYpm MS G.7 f. 256^r – MissGyer f. 120^v – MissHel f. 112^r
 MissPaul 1514 f. 140^r – MissQuin 1487 f. 141^v – MissQuin 1499 f. 135^r – MissStrig 1484 f. 87^v – MissStrig 1498 f. II/109^v – MissStrig 1500 f. 128^v – MissStrig 1511 f. 165^r – MissStrig 1513 f. 136^v, 137^v (D post Asc.) – MissStrig 1514 f. 103^v, 104^r (D post Asc.) – MissZag 1511 f. 110^r, 110^v (D post Asc.), 164^r (Ioh. ante port. Lat.) – OrdStrig f. 64^v, 65^v (D post Asc.)
21. **Ascendo ad Patrem meum**
 CAO III Nr. 1493 CAO IV Nr. 7171, 7954 KatSchlag 292, 386 MMMAe VII 19, 674 MSH 5 I/78.4
 Ascensio Domini
 HR-Zu MR 6 p. 185 – CantCsik f. 66^v
 H-Bn 219 f. 100^r (D post Asc.)
22. **Assumpta est Maria in caelum (minor)**
 [CAO III Nr. 1503 CAO IV Nr. 6851] GrTr 591 KatSchlag 397 MMMAe VII 20, 21, 622, 649 MMMAe VIII 639 MSH 5 I/74.3
 Assumptio BMV
 A-GÜ 1/43 f. 227^v – H-Ba T 292 f. 11^r – H-Bn 172a f. 309^r – H-Bn 172b f. 213^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 106^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 117^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 133^r – H-Bu A 114 f. II/20^v – H-Bu A 115 f. I/54^v – H-Efkö I. 1b f. 106^v – H-Efkö I. 3a f. 236^v – HR-Za III.d.182 f. 30^r – HR-Zu MR 6 p. 300 – RO-AJ R. I. 1 f. 220^v – RO-AJ R. I. 96 f. 79^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 73^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 100^v – RO-Sb 759 f. 231^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 267^r – SK-BRsa 67 f. 111^v – SK-Sk Mus 1 f. 123^r – TR-Itks 60 f. 151^r – TR-Itks 68 f. 185^r – CantCsik f. 13^v
 A-GÖ 107 f. 244^r – A-GÖ 234 f. 181^r – A-GÜ 1/29 f. 160^v – A-Su M.III.23 f. 224^r – H-Bn 91 f. 130^r – H-Bn 92 f. 191^r – H-Bn 94 f. 278^v – H-Bn 95 f. 138^v – H-Bn 214 f. 220^v – H-Bn 215 f. 218^v – H-Bn 216 f. 266^r – H-Bn 218 f. 233^v – H-Bn 219 f. 176^r – H-Bn 220 f. 296^v – H-Bn 222 f. 137^r – H-Bn 334 f. 91^r – H-Bn 359 f. 151^v – H-Bn 377 f. 5^v – H-Bn 395 f. 147^r – H-Bn 435 f. 70^v – H-Bn MNy 17 f. 78^v – H-Efkö I. 20 f. 201^v – H-EG U2 VI. 5 f. 145^v – H-Sa Nr. 313 f. 14^v – HR-Za III.d.23 f. 203^r – HR-Za IV.c.59 f. 28^v – HR-Zk 355 f. 191^r – HR-Zu MR 13 f. 201^r – HR-Zu MR 26 f. 168^r – HR-Zu MR 62 f. 170^v – HR-Zu MR 73 f. 147^r – HR-Zu MR 133 f. 162^r – HR-Zu MR 168 f. 214^r – PL-CZ III-3 f. 248^r – PL-GNd 150 p. 540 – RO-AJ R. I. 23 f. II/177^r – RO-AJ R. I. 24 f. 159^r – RO-AJ R. II. 134 f. 211^r – RO-Sb 665 f. 56^r – SK-BRm EL 11 f. 216^v – SK-BRm EL 13 f. 114^v – US-NYpm MS G.7 f. 293^v – MissHel f. 176^v
 MissPaul 1514 f. 214^v – MissQuin 1487 f. 218^v – MissQuin 1499 f. 205^r – MissStrig 1484 f. 147^v – MissStrig 1498 f. II/171^v – MissStrig 1500 f. 200^v – MissStrig 1511 f. 257^v – MissStrig 1513 f. 213^v – MissStrig 1514 f. 163^r – MissUlt 1480 f. 280^v – MissZag 1511 f. 185^v
23. **Assumpta est Maria in caelum gaudent angeli laudantes (maior)**
 CAO III Nr. 1503 CAO IV Nr. 6851 KatSchlag 164, 203, 209, 306
 Assumptio BMV
 H-Es 2-36-4/7875 f. 85^r
 RO-Sb 595 f. 174^r – MissGyer f. 189^r
24. **Attendite popule meus in legem meam (minor)**
 AMS 199a KatSchlag 224 MMMAe VII 24, 626 MSH 5 I/79
 Dominica decima post Trinitatem
 A-GÜ 1/43 f. 170^r (9D) – H-Bn 172b f. 72^r (9D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 78^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 77^r (11D) – H-Bu A 114 f. I/59^r – H-Efkö I. 1a f. 184^v (11D) – H-Efkö I. 3a f. 168^r (9D) – HR-Za III.d.182 f. 4^v – HR-Zu MR 6 p. 215 – RO-AJ R. I. 1 f. 175^v – RO-AJ R. I. 96 f. 60^r (5D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 47^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 76^r (9D) – RO-Sb 759 f. 128^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 185^r – SK-BRsa 67 f. 81^r (11D) – SK-Sk Mus 1 f. 59^v (9D) – TR-Itks 49 f. 113^r – TR-Itks 60 f. 117^r – TR-Itks 68 f. 135^v

- A-GÖ 107 f. 180^v – A-GÖ 234 f. 131^v – A-Su M.III.23 f. 159^r – H-Bn 94 f. 189^v – H-Bn 214 f. 143^v – H-Bn 215 f. 149^r – H-Bn 216 f. 194^v – H-Bn 218 f. 169^v (9D) – H-Bn 219 f. 127^r (9D) – H-Bn 220 f. 195^r – H-Bn 222 f. 97^v (9D) – H-Bn 318 f. 132^v (8D) – H-Bn 359 f. 111^v – H-Bn 395 f. 109^r (9D) – H-Efkö I. 20 f. 154^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 107^v – HR-Za III.d.23 f. 150^r – HR-Zu MR 13 f. 146^r – HR-Zu MR 26 f. 126^r – HR-Zu MR 62 f. 115^r – HR-Zu MR 73 f. 103^v – HR-Zu MR 133 f. 122^r – HR-Zu MR 170 f. 113^v (9D) – PL-CZ III-3 f. 179^v – PL-GNd 150 p. 420 – RO-AJ R. I. 23 f. II/119^v (9D) – RO-AJ R. I. 24 f. 104^v (8D) – RO-AJ R. I. 25 f. 121^v (8D) – RO-AJ R. I. 50 f. 175^v (8D) – RO-AJ R. II. 134 f. 152^r – RO-Sb 595 f. 123^r (6D) – SK-BRm EL 11 f. 157^r (9D) – SK-BRm EL 13 f. 80^v – US-NYpm MS G.7 f. 267^r (11D) – MissGyer f. 141^r – MissHel f. 133^v
MissPaul 1514 f. 157^v – MissQuin 1487 f. 161^r (11D) – MissQuin 1499 f. 153^r (11D) – MissStrig 1484 f. 101^r (11D) – MissStrig 1498 f. II/123^v (11D) – MissStrig 1500 f. 145^r (11D) – MissStrig 1511 f. 186^r (11D) – MissStrig 1513 f. 154^v (11D) – MissStrig 1514 f. 117^r (11D) – MissZag 1511 f. 126^v
25. **Attendite popule meus legem meam inclinate (maior)**
CAO IV Nr. 6138
Dominica decima post Trinitatem
HR-Zu MR 168 f. 158^v
MissUlt 1480 f. 203^r
26. **Audi filia et vide**
CAO IV Nr. 6142, 7826 **KatSchlag** 66, 141, 222, 288 **MMMAe VII** 25, 26, 575, 599 **MSH 5 I/78.11**
Commune virginum
H-Bn Fol. lat. 3522 f. 109^r (Elisabeth) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 90^v (Lucia) – H-Bu A 114 f. II/23^v (Elisabeth) – H-Efkö I. 1b f. 17^v (Caecilia) – RO-AJ R. IX. 57 f. 83^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 240^r [322^r] – TR-Itks 68 f. 193^v (Elisabeth) – CantCsik f. 92^v
A-GÖ 107 f. 291^r (v. et m.) – A-GÖ 234 f. 216^v (v. et m.) – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 216 f. 310^r – H-Bn 218 f. 269^r – H-Bn 395 f. 174^v – PL-CZ III-3 f. 289^r (v. et m.) – SK-BRm EL 11 f. 249^r – TR-Itks 49 f. 161^v – US-NYpm MS G.7 f. 313^r
MissPaul 1514 f. 252^r (v. et m.) – MissQuin 1487 f. 256^v – MissQuin 1499 f. 239^v – MissStrig 1484 f. 176^v – MissStrig 1498 f. II/200^r – MissStrig 1500 f. 238^v – MissStrig 1511 f. 305^r – MissStrig 1513 f. 254^r – MissStrig 1514 f. 194^r – MissUlt 1480 f. 323^r – OrdStrig f. 26^v (Prisca), 31^v (Brigitta), 91^r (Petronella), 130^v (Elisabeth)
27. **Augustine flos praesulum**
Ch 1546 **Holl** 60 **MMMAe VIII** 698
Augustinus
H-Bn 219 f. 178^r – PL-CZ III-3 f. 251^r
MissPaul 1514 f. 217^r
28. **Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa**
MSH 5 II/77
Anna
RO-Sb 759 f. 221^v
29. **Ave benedicta Maria Iesu Christi mater – Trop. O Maria caeli via**
Ch 41882 **Holl** 69, 540 **MMMAe VIII** 46, 587 **MSH 5 II/66**
BMV
H-Bn 172b f. 247^r – H-Efkö I. 3a f. 255^r – H-Kf Ms. 302 f. 114^r (TP) – HR-Zu MR 6 p. 372 – HR-Zu MR 52 p. 8 (Adv.) – RO-AJ R. I. 96 f. 105^r – RO-Sb 759 f. 165^r (Sabb.) – TR-Itks 68 f. 213^v (Sabb.) – CantCsik f. 94^v
H-Bn 215 f. 269^r in marg. – H-Bn 218 f. 278^v – SK-BRm EL 11 f. 257^v – MissHel f. 215^v
MissZag 1511 f. 272^r
30. **Ave flos nobilium**
AH 5:166 **Ch** 1795 **Holl** 75 **MMMAe VIII** 732 **MSH 5 II/29.1**
Emericus
H-Efkö I. 3a f. 340^v
31. **Ave gemma virtuosa Dorothea**
AH 5:163 **Ch** 1824
Dorothea
HR-Zu MR 133 f. 26^v
32. **Ave Maria gratia plena (minor)**
CAO III Nr. 1042, 1539 **GrTr** 412 **MMMAe VIII** 60, 593 **MSH 5 I/34.2**
BMV
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 143^v (Adv.) – H-Bu A 115 f. II/16^v (TP)
A-GÜ 1/29 f. 144^r (Annunt.), 197^v (Adv.) – H-Bn 334 f. 49^r (Annunt.), 137^v (Adv.), 140^r (TP) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 23^r (Adv.)
33. **Ave Maria gratia plena... et benedictus (maior)**
CAO IV Nr. 6156 **KatSchlag** 26, 68, 77, 169, 271 **MMMAe VII** 27, 575 **MMMAe VIII** 58, 59, 61, 593
BMV
H-Bu Cod. lat. 106 f. 64^v (Visit.) – H-Sa Nr. 313 f. 13^r (Annunt.)
34. **Ave plena gratia benedicta Maria**
[**CAO III** Nr. 1042, 1539] **MMMAe VIII** 67, 597
BMV
PL-GNd 150 p. 781

35. **Ave rex tu solus nostros miseratus errores**
Holl 94 MMMAe VIII 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 598, 599 MSH 5 I/3.2a, I/3.2b, II/63.8
 De quinque vulneribus Domini, De passione Domini
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 112^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 127^r – H-Bu A 114 f. I/74^v – H-Bu Cod. lat. 124 f. 40^v – RO-AJ R. I. 1 f. 208^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 84^v – RO-Sb 759 f. 141^v – SK-Sk Mus 1 f. 220^v – TR-Itks 68 f. 206^r – CantCsik f. 24^r
 A-GÖ 107 f. 296^r – A-GÖ 234 f. 220^r – A-Su M.III.23 f. 280^r – H-Bn 214 f. 1^v – H-Bn 218 f. 288^r – H-Bn 219 f. 204^r – H-Bn 222 f. 173^v – H-Bn 318 f. 217^v – H-Bn 334 f. 188^v – H-Bn 359 f. 182^r – H-Bn 395 f. 179^r – H-Bn MNy 17 f. 31^r – H-Efkö I. 20 f. 254^r – H-Sa Nr. 313 f. 33^v – HR-Za III.d.23 f. 247^v – HR-Za IV.c.59 f. 10^v – HR-Zk 355 f. 226^v – HR-Zu MR 13 f. 2^r, 266^r – HR-Zu MR 26 f. 223^r – HR-Zu MR 46 f. 347^v – HR-Zu MR 70 f. 295^v in marg. – HR-Zu MR 133 f. 209^v in marg. – HR-Zu MR 170 f. 171^r – PL-CZ III-3 f. 291^v – PL-GNd 150 p. 645 – RO-AJ R. I. 23 f. I/15^v – RO-AJ R. I. 25 f. 190^v – RO-AJ R. I. 50 f. 339^r – RO-AJ R. II. 134 f. 234^v – RO-Sb 595 f. 236^r – RO-Sb 665 f. 97^v – SK-BRm EL 11 f. 264^r – SK-BRm EL 13 f. 165^v – TR-Itks 49 f. 75^v – TR-Itks 60 f. 91^v – US-NYpm MS G.7 f. 315^v – MissGyer f. 262^r
 MissPaul 1514 f. 254^r – MissQuin 1487 f. 239^r – MissQuin 1499 f. 224^r – MissStrig 1484 f. 179^v – MissStrig 1498 f. II/203^r – MissStrig 1500 f. 242^r – MissStrig 1511 f. 309^v – MissStrig 1513 f. 258^r – MissStrig 1514 f. 197^r – MissUlt 1480 f. 328^r – MissZag 1511 f. 225^v
36. **Ave sancta Maria caeli regina**
MSH 5 I/33.2
 BMV
 H-Bn 172a f. 317^r – H-Bn 172b f. 252^r – SK-Sk Mus 1 f. 122^v (Vig. Ass.)
 RO-Sb 665 f. 88^r – PL-GNd 150 p. 762 (TP)
37. **Ave stillans melle alvearium**
AH 48:426 Ch 35747 Holl 98 MMMAe VIII 78, 79, 81, 600–602, 623, 676, 822 MSH 5 II/36
 Visitatio BMV
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 100^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 112^r – H-Bu A 114 f. II/15^v – H-Efkö I. 1b f. 82^v – H-Efkö I. 3a f. 263^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 70^r – RO-Sb 665 f. 107^v – RO-Sb 759 f. 213^v – SK-BRsa 67 f. 109^r – TR-Itks 68 f. 174^r – CantCsik f. 12^v
 H-Bn 91 f. 176^r – H-Bn 92 f. 182^r – H-Bn 94 f. 130^r – H-Bn 216 f. 252^v – H-Bn 218 f. 222^v – H-Bn 219 f. 166^v – H-Bn 220 f. 372^r – H-Bn 222 f. 129^v – H-Bn 359 f. 143^v – H-Efkö I. 20 f. 191^v – H-EG U2 VI. 5 f. 1^r – HR-Zk 355 f. 181^v – PL-GNd 150 p. 761 – RO-Sb 595 f. 166^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 252^v in marg. – SK-BRm EC Lad. 3 fragm. – SK-BRm EL 11 f. 206^v – SK-BRm EL 13 f. 104^v – US-NYpm MS G.7 f. 289^v – MissGyer f. 179^v – MissHel f. 217^v
 MissQuin 1487 f. 205^r – MissQuin 1499 f. 193^r – MissStrig 1484 f. 137^v – MissStrig 1498 f. II/161^v – MissStrig 1500 f. 189^r – MissStrig 1511 f. 242^r – MissStrig 1513 f. 201^r – MissStrig 1514 f. 153^v – OrdStrig f. 98^v
38. **Ave thronus Trinitatis**
 De gaudiis caelestibus BMV, De quinque gaudiis BMV
 MissPaul 1514 f. 277^v, 278^r
39. **Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem**
MSH 5 II/63.10
 Maria de Nive
 CantCsik f. 76^r
40. **Ave verbum incarnatum – Trop. Iesu salutis hostia**
[AH 37:40, 54:257 Ch 2175, 23932, 35768] MSH 5 II/46
 Corpus Christi
 SK-Sk Mus 1 f. 53^v
41. **Ave virgo sacra Barbara – Trop. O beata sponso grata**
Holl 103 MMMAe VIII 587 MSH 5 II/66.1
 Barbara
 H-Efkö I. 3a f. 358^r
42. **Beatus es Simon Bar Iona**
AMS 122b, 199b CAO IV Nr. 6206, 7467 KatSchlag 27, 46, 90, 228, 302 MMMAe VII 38, 583
 Petrus et Paulus apostoli
 A-Su M.III.23 f. 209^r – H-Bn 318 f. 176^r – HR-Za III.d.23 f. 190^v – HR-Zu MR 13 f. 189^v – HR-Zu MR 26 f. 158^v – HR-Zu MR 62 f. 159^r – HR-Zu MR 73 f. 137^r – HR-Zu MR 133 f. 154^r – HR-Zu MR 168 f. 202^r – HR-Zu MR 170 f. 134^v – RO-AJ R. I. 50 f. 247^v – MissZag 1511 f. 172^r
43. **Beatus Gallus zelo pietatis armatus**
CAO IV Nr. 6210 MSH 5 II/130
 Gallus
 HR-Za III.d.182 f. 35^r – HR-Zu MR 6 p. 313
44. **Beatus qui lingua sua**
MSH 5 II/93
 Iohannes Nepomucenus
 HR-Zu MR 6 p. 275 in marg.

45. **Beatus rex Stephanus qui fulget**
Holl 111 MSH 5 II/153
 Stephanus rex
 TR-Itks 68 f. 203^r
 US-NYpm MS G.7 f. 293^v
 MissStrig 1484 f. 148^r – MissStrig 1498 f. II/172^r – MissStrig 1500 f. 201^v – MissStrig 1511 f. 258^v – MissStrig 1513 f. 214^v – MissStrig 1514 f. 164^r – OrdStrig f. 110^v
46. **Beatus vir qui suffert tentationem**
CAO III Nr. 1677 CAO IV Nr. 6323 GrTr 511 KatSchlag 62 MMMAe VII 45, 573 MSH 5 I/6.3, I/27, I/77, I/116.1
 Commune martyris, Commune confessorum
 H-Bn 172b f. 268^r (cf. et pont.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 163^r (cf.) – H-Bu A 115 f. II/8^r (cf.) – TR-Itks 68 f. 189^r (Gorgonius)
 A-GÜ 1/29 f. 144^v (Georg.), 186^v (cf.) – H-Bn 91 f. 114^r (Georg.), 147^v (cf.) – H-Bn 215 f. 246^v (m.) – H-Bn 218 f. 255^v (m.) – H-Bn 334 f. 69^r (Georg.) – H-Bn 395 f. 163^v (m.) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 97^r (cf.) – H-Efkö I. 20 f. 234^r (cf.) – HR-Zk 355 f. 222^r (cf.) – PL-GNd 150 p. 627 (cf.) – SK-BRm EL 11 f. 237^r (m.) – SK-BRm EL 13 f. 145^r (cf.) – US-NYpm MS G.7 f. 304^v (m.)
 MissStrig 1484 f. 167^r (m.) – MissStrig 1498 f. II/190^r (m.) – MissStrig 1500 f. 226^r (m.) – MissStrig 1511 f. 289^v (m.) – MissStrig 1513 f. 241^r (m.) – MissStrig 1514 f. 184^r (m.) – MissZag 1511 f. 164^v (lob cf. et proph.)
47. **Beatus vir qui timet Dominum**
AMS 26, 27b, 93a, 119, 136, 141, 144, 147, 148b, 152, 154, 161, 163, 166, 171ter, 177ter, 199a, 199b CAO III Nr. 1676, 1678 CAO IV Nr. 6231 GrTr 511 KatSchlag 227 MMMAe II 184 MMMAe VII 46, 627 MSH 5 I/49, I/76
 Commune martyris
 H-Bn 172b f. 256^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 104^r (Vitalis) – H-Bu A 115 f. II/8^v (cf.) – H-Efkö I. 3a f. 258^v – HR-Za III.d.182 f. 25^v (Elia proph.) – HR-Zu MR 6 p. 286 (Elia proph.) – RO-AJ R. I. 1 f. 252^v – RO-AJ R. I. 96 f. 87^r – RO-Mbe s. sign. fragm. – RO-Sb 759 f. 267^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 319^v – SK-Sk Mus 1 f. 75^v – TR-Itks 68 f. 154^v (Vincent.)
 A-GÖ 107 f. 272^r (m. et pont.), 302^v (Pro elem.) – A-GÖ 234 f. 203^r (m. et pont.) – A-GÜ 1/29 f. 177^v, 186^v (cf.) – A-GÜ 1/43 f. 194^v (Vincent.) – A-Su M.III.23 f. 214^r (Elia proph.) – H-Bn 92 f. 206^r, 211^r (cf.) – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 19^v (Thom. Cant.), 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 246^v – H-Bn 218 f. 255^v – H-Bn 219 f. 195^r (m. et pont.) – H-Bn 220 f. 351^v – H-Bn 222 f. 151^v – H-Bn 318 f. 185^r (Vig. Laurent.), 192^r (Vig. Matthaues) – H-Bn 334 f. 117^r (cf.) – H-Bn 359 f. 169^v – H-Bn 395 f. 163^v – H-Bn MNy 1 f. 107^v (Pro p.), 111^r (Pro amico) – H-Efkö I. 20 f. 234^r (cf.), 252^r (Pro elem.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 159^r – H-Sa Nr. 313 f. 38^r (Pro elem.), 53^r – HR-Za III.d.23 f. 195^v (Elia proph.) – HR-Zk 355 f. 210^v – HR-Zu MR 13 f. 194^r (Elia proph.) – HR-Zu MR 26 f. 162^r (Elia proph.) – HR-Zu MR 62 f. 163^r (Elia proph.) – HR-Zu MR 73 f. 141^r (Elia proph.) – HR-Zu MR 133 f. 156^v (Elia proph.) – HR-Zu MR 168 f. 206^r (Elia proph.) – HR-Zu MR 170 f. 138^r (Elia proph.) – PL-CZ III-3 f. 275^r (m. et pont.), 297^r (Pro elem.) – PL-GNd 150 p. 595 – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 24 f. 175^r – RO-AJ R. I. 50 f. 266^r (Vig. Laurent.), 278^v (Vig. Matthaues) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 188^v – SK-BRm EL 11 f. 237^r – SK-BRm EL 13 f. 145^r (cf.), 163^v (Pro elem.) – US-NYpm MS G.7 f. 304^v – MissGyer f. 208^v – MissHel f. 213^r
 MissPaul 1514 f. 238^r (m. et pont.), 260^r (Pro elem.) – MissQuin 1487 f. 192^v (Vitalis) – MissQuin 1499 f. 181^v (Vitalis) – MissStrig 1484 f. 126^r (Vitalis), 167^r – MissStrig 1498 f. II/150^r (Vitalis), II/189^v – MissStrig 1500 f. 176^r (Vitalis), 226^r – MissStrig 1511 f. 225^r (Vitalis), 289^r – MissStrig 1513 f. 186^v (Vitalis), 241^r – MissStrig 1514 f. 141^v (Vitalis), 184^r – MissUlt 1480 f. 304^v – MissZag 1511 f. 177^r (Elia proph.)
48. **Beatus vir sanctus Martinus**
GrTr 621 KatSchlag 396 MMMAe VII 46, 678 MSH 5 I/73
 Martinus
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 109^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 122^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 142^r – H-Bu A 114 f. II/25^v – H-Bu A 115 f. I/57^r – H-Efkö I. 1b f. 14^r – HR-Za III.d.182 f. 36^v – HR-Zu MR 6 p. 318 – RO-AJ R. IX. 57 f. 76^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 291^v – SK-BRsa 67 f. 114^v – SK-Sk Mus 1 f. 90^r in syst., 128^r in marg. – TR-Itks 60 f. 158^v – TR-Itks 68 f. 175^r (transl.)
 A-GÖ 107 f. 234^r (transl.), 264^r – A-GÖ 234 f. 173^v (transl.), 196^v – A-GÜ 1/29 f. 170^r – H-Bn 92 f. 202^r – H-Bn 94 f. 306^r – H-Bn 95 f. 154^r – H-Bn 214 f. 243^v – H-Bn 215 f. 235^v – H-Bn 218 f. 248^v – H-Bn 219 f. 167^v (transl.), 192^r – H-Bn 220 f. 325^r – H-Bn 222 f. 146^r – H-Bn 334 f. 102^r – H-Bn 359 f. 164^v – H-Bn 435 f. 80^r – H-Efkö I. 20 f. 215^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 156^r – HR-Zk 355 f. 204^r – PL-CZ III-3 f. 266^v – PL-GNd 150 p. 569 – RO-AJ R. I. 24 f. 170^v – RO-AJ R. II. 134 f. 228^v – SK-BRm EL 11 f. 230^r – SK-BRm EL 13 f. 128^r – US-NYpm MS G.7 f. 300^v
 MissPaul 1514 f. 231^v – MissQuin 1487 f. 333^v – MissQuin 1499 f. 220^r – MissStrig 1484 f. 162^r – MissStrig 1498 f. II/184^r – MissStrig 1500 f. 218^v – MissStrig 1511 f. 280^r – MissStrig 1513 f. 233^r – MissStrig 1514 f. 178^r – MissUlt 1480 f. 299^v
49. **Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget**
Holl 112 MSH 5 I/73.5, II/135, II/146
 Ladislaus rex
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 99^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 110^v – HR-Za III.d.182 f. 23^r – HR-Zu MR 6 p. 281
 H-Bn 359 f. 140^v – US-NYpm MS G.7 f. 287^v
 MissStrig 1484 f. 135^r – MissStrig 1498 f. II/158^v – MissStrig 1500 f. 185^v – MissStrig 1511 f. 237^v – MissStrig 1513 f. 197^v – MissStrig 1514 f. 149^v
50. **Bene fundata est domus Domini**
CAO III Nr. 1680 GrTr 399 KatSchlag 397 MSH 5 I/73.3, I/74.6
 Dedicatio ecclesiae
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 170^r – H-Bu Cod. lat. 124 f. 3^r
 A-GÜ 1/29 f. 195^v – H-Bn 334 f. 123^r – H-Bu Cod. lat. 106 f. 82^r – PL-GNd 150 p. 638

51. **Benedic Domine domum istam**
 CAO III Nr. 1685 CAO IV Nr. 6235 MSH 5 II/166
 Dedicatio ecclesiae
 H-Efkö I. 1a f. 202^r – TR-Itks 68 f. 204^v – CantCsik f. 84^v
 MissQuin 1487 f. 237^r – MissQuin 1499 f. 222^r
52. **Benedicamus Patrem et Filium**
 CAO IV Nr. 6239, 7966 KatSchlag 140, 184 MSH 5 II/65.1
 De Sancta Trinitate
 CantCsik f. 71^r
53. **Benedicite Domino omnes virtutes eius**
 CAO III Nr. 1699 GrTr 612 MSH 5 I/61.14
 Angeli custodi
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 109^v
54. **Benedictus es Dei Filius qui resurrexisti**
 KatSchlag 302 MSH 5 I/104.2
 Tempus Paschalis
 TR-Itks 49 f. 106^v (Sabb. post Pent.) – TR-Itks 68 f. 109^r (2D post P)
 H-Bn 91 f. 65^v (5D post P) – H-Efkö I. 20 f. 130^r (3D post P) – SK-BRm EL 13 f. 60^r (3D post P) – TR-Itks 49 f. 89^r in marg. (2D post P)
55. **Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum**
 AMS 172bis, 199a GrTr 375 KatSchlag 106, 302 MMAe VII 48, 51, 589, 648 MSH 5 I/73.2, I/104
 Sabbato post Pentecostes, Sancta Trinitas
 A-GÜ 1/43 f. 156^v (Trin.) – H-Bn 172a f. 237^v (Trin.) – H-Bn 172b f. 51^r (Trin.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 72^v (Trin.) – H-Bu A 115 f. I/33^v (Trin.) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 254^r (Sabb. post Pent.), 256^r (Trin.) – H-Efkö I. 3a f. 159^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 6 p. 196 (Sabb. post Pent.) – RO-AJ R. I. 1 f. 162^v (Trin.) – RO-AJ R. I. 96 f. 57^v (Trin.) – RO-BRbn I. F. 67 f. 70^r (Trin.) – TR-Itks 68 f. 128^v (Trin.) – CantCsik f. 33^v (De Trin.) – GradCsik f. 132^v (Sabb. post Pent.)
 A-GÜ 1/29 f. 115^v (Sabb. post Pent.), 195^r (De Trin.) – A-Su M.III.23 f. 141^r (Sabb. post Pent.), 141^v (Trin.), 275^v (De Trin.) – H-Bn 91 f. 77^r (Trin.) – H-Bn 92 f. 135^r (Trin.) – H-Bn 94 f. 173^v (Trin.) – H-Bn 95 f. 108^r (Trin.) – H-Bn 216 f. 175^v (Trin.) – H-Bn 218 f. 153^v (Sabb. post Pent.), 154^v (Trin.) – H-Bn 219 f. 105^r (Sabb. post Pent.) – H-Bn 220 f. 183^v (Trin.) – H-Bn 222 f. 90^r (Sabb. post Pent.) – H-Bn 318 f. 125^v (Sabb. post Pent.), 126^v (Trin.), 208^r (De Trin.) – H-Bn 334 f. 133^v (De Trin.) – H-Bn 395 f. 102^r (Sabb. post Pent.) – H-Bn 435 f. 56^r (Trin.) – H-Bn MNy 1 f. 99^v (De Trin.) – H-Bn MNy 17 f. 53^v (Trin.) – H-Efkö I. 20 f. 260^r (Pro sponsis) – HR-Za III.d.23 f. 142^r (Sabb. post Pent.), 142^v (Trin.), 243^v (De Trin.) – HR-Za IV.c.59 f. 106^v (De Trin.) – HR-Zk 355 f. 134^{bisr} (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 13 f. 137^r (Sabb. post Pent.), 137^v (Trin.), 245^v (De Trin.) – HR-Zu MR 26 f. 119^r (Sabb.), 119^v (Trin.), 199^r (De Trin.) – HR-Zu MR 46 f. 339^v (Trin.) – HR-Zu MR 62 f. 105^v (Sabb. post Pent.), 106^r (Trin.) – HR-Zu MR 73 f. 97^r (Sabb. post Pent.), 97^v (Trin.) – HR-Zu MR 133 f. 115^r (Sabb. post Pent.), 115^v (Trin.), 195^v (De Trin.) – HR-Zu MR 168 f. 148^v (Sabb. post Pent.), 149^v (Trin.), 216^r (De Trin.) – PL-GNd 150 p. 396 (Trin.), 694 (De Trin.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/107^r (Trin.) – RO-AJ R. I. 25 f. 114^r (Sabb. post Pent.), 115^r (Trin.), 172^r (De Trin.) – RO-AJ R. I. 50 f. 166^r (Sabb. post Pent.), 167^r (Trin.), 308^r (De Trin.) – RO-AJ R. II. 134 f. 145^r (Trin.) – RO-Sb 595 f. 114^v (Trin.) – RO-Sb 665 f. 36^v (Trin.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 175^r (Trin.) – SK-BRm EL 11 f. 141^v (Sabb. post Pent.), 142^v (Trin.) – SK-BRm EL 13 f. 73^{ar} (Sabb. post Pent.), 73^{bv} (Trin.), 166^r (Pro sponsis) – MissGyer f. 130^v (Sabb. post Pent.), 132^v (Trin.) – MissHel f. 126^r (Trin.)
 MissQuin 1487 f. 150^r (Sabb. post Pent.), 289^v (Pro sponsis) – MissQuin 1499 f. 143^r (Sabb. post Pent.), 292^v (Pro sponsis) – MissUlt 1480 f. 191^r (Sabb. post Pent.) – MissZag 1511 f. 117^v (Sabb. post Pent.), 118^v (Trin.), 223^v (De Trin.)
56. **Bernardine Deum placa**
 Bernardinus Senensis
 A-GÜ 1/29 f. 193^r
57. **Caeli enarrant gloriam Dei**
 AMS 123 KatSchlag 185, 194, 337 MMAe VII 55, 615 MSH 5 I/52.1
 Commune apostolorum
 H-Efkö I. 1b f. 71^r (Barnabas) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 319^v – TR-Itks 68 f. 199^r
 A-GÖ 107 f. 269^v – A-GÖ 234 f. 201^r – H-Bn 91 f. 161^v – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 218 f. 252^v – H-Bn 219 f. 194^r – H-Bn 395 f. 162^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 107^r (Barnabas) – H-Efkö I. 20 f. 185^v (Barnabas), 220^r – H-Sa Nr. 313 f. 49^v – PL-CZ III-3 f. 272^v – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – SK-BRm EL 11 f. 234^r – SK-BRm EL 13 f. 131^v – US-NYpm MS G.7 f. 302^v
 MissPaul 1514 f. 236^v – MissStrig 1484 f. 132^r (Barnabas), 165^r – MissStrig 1498 f. II/155^v (Barnabas), II/187^v – MissStrig 1500 f. 182^v (Barnabas), 223^r – MissStrig 1511 f. 233^r (Barnabas) – MissStrig 1513 f. 193^v (Barnabas), 238^r – MissStrig 1514 f. 146^v (Barnabas), 182^r – MissUlt 1480 f. 303^r – OrdStrig f. 92^r (Barnabas)
58. **Candor est lucis aeternae**
 GrTr 585 MMAe VIII 97, 98, 99, 100, 606, 607, 676, 810, 834 MSH 5 II/24, II/64.5, II/92, II/94, II/96a, II/96b, II/97, II/145, II/152
 Transfiguratio Domini
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 103^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 115^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 130^v – H-Bu A 114 f. II/17^v – H-Bu A 115 f. I/53^v – H-Efkö I. 1b f. 92^r, 92^v – H-Efkö II. 395 f. 39^v – H-SYfk 6264 p. 62 – HR-Zu MR 6 p. 294 – RO-Sb 759 f. 227^r – TR-Itks 68 f. 176^{bisv} – CantCsik f. 13^v

- A-GÜ 1/29 f. 192^v – H-Bn 219 f. 230^r – H-Bn 359 f. 195^r – HR-Zk 355 f. 188^r – PL-CZ III-3 f. 243^v – PL-GNd 150 p. 810 – US-NYpm MS G.7 f. 292^r
 MissPaul 1514 f. 211^v – MissStrig 1484 f. 144^r – MissStrig 1498 f. II/168^r – MissStrig 1500 f. 197^r – MissStrig 1511 f. 253^r – MissStrig 1513 f. 209^v – MissStrig 1514 f. 160^r – MissUlt 1480 f. 276^r – MissZag 1511 f. 181^v – OrdStrig f. 106^v
59. **Cantate Domino canticum novum cantate**
CAO IV 6901 KatSchlag 123 MMAe II 179
 Feria quinta post Pascha, Dominica quarta post Pascha
 H-Efkö I. 20 f. 131^r (4D) – SK-BRm EL 13 f. 60^v (4D)
 MissQuin 1487 f. 130^r (f5 post P) – MissQuin 1499 f. 125^v (f5 post P)
60. **Cantate Domino canticum novum quia**
[AMS 91, 181, 199a] GrTr 276, 330 KatSchlag 120, 121, 220 MMAe II 180, 194 MMAe VII 61, 63, 592 MSH 5 I/13.1, I/35.1, I/87.1
 Dominica decima sexta post Trinitatem
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 96^v – H-Bu A 115 f. I/43^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 279^r – GradCsik f. 162^v
 A-GÜ 1/29 f. 126^r
61. **Caro mea vere est cibus**
GrTr 378 MMAe VIII 104, 105, 107, 609, 610, 616, 676, 655, 698 MSH 5 I/83.2, II/15, II/63.9
 Corpus Christi
 H-Bn 172a f. 239^r – H-Bn 172b f. 52^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 71^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 73^v – H-Bu A 114 f. I/49^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 257^v – H-Efkö I. 1a f. 174^r, 174^v – H-Efkö I. 3a f. 160^r – HR-Zu MR 6 p. 201 (2×) – RO-AJ R. I. 1 f. 163^v – RO-AJ R. I. 96 f. 57^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 43^{bisr} – RO-BRbn I. F. 67 f. 70^v – RO-Sb 759 f. 117^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 176^r – SK-BRsa 67 f. 70^v – SK-Sk Mus 1 f. 53^r (2×) – TR-Itks 49 f. 108^r – TR-Itks 60 f. 111^r – TR-Itks 68 f. 129^v – CantCsik f. 11^v (De CC), 21^v (De CC 2×) – GradCsik f. 135^v
 A-GÖ 107 f. 171^v – A-GÖ 234 f. 127^r – A-GÜ 1/29 f. 102^v – A-Su M.III.23 f. 142^v – H-Bn 91 f. 103^r – H-Bn 92 f. 135^v – H-Bn 94 f. 174^r – H-Bn 95 f. 108^v – H-Bn 214 f. 130^r – H-Bn 215 f. 133^r – H-Bn 216 f. 176^v – H-Bn 218 f. 155^r – H-Bn 220 f. 184^v – H-Bn 222 f. 92^r – H-Bn 334 f. 166^r – H-Bn 395 f. 104^r – H-Bn 435 f. 57^v – H-Bn MNy 17 f. 55^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 102^r – H-Sa Nr. 313 f. 9^r – HR-Za III.d.23 f. 143^v – HR-Zk 355 f. 135^v – HR-Zu MR 13 f. 138^v – HR-Zu MR 26 f. 120^v – HR-Zu MR 46 f. 340^r – HR-Zu MR 62 f. 107^r – HR-Zu MR 73 f. 98^r – HR-Zu MR 133 f. 116^r – HR-Zu MR 168 f. 150^v – PL-CZ III-3 f. 171^r – PL-GNd 150 p. 398 – RO-AJ R. I. 23 f. II/107^v – RO-AJ R. I. 24 f. 99^r – RO-AJ R. I. 25 f. 116^r – RO-AJ R. I. 50 f. 330^r (De CC), 358^v (De CC) – RO-AJ R. II. 134 f. 145^v – RO-Sb 595 f. 115^v – RO-Sb 665 f. 37^v – SK-BRm EL 11 f. 143^r – SK-BRm EL 13 f. 73^r – US-NYpm MS G.7 f. 261^v – MissGyer f. 133^r – MissHel f. 126^v
 MissPaul 1514 f. 150^v – MissQuin 1487 f. 152^r – MissQuin 1499 f. 145^r – MissStrig 1484 f. 95^r – MissStrig 1498 f. II/117^r – MissStrig 1500 f. 137^v – MissStrig 1511 f. 176^v – MissStrig 1513 f. 146^r – MissStrig 1514 f. 110^v – MissUlt 1480 f. 193^r – MissZag 1511 f. 119^v, 224^v (De CC) – OrdStrig f. 73^v
62. **Catherina flos rosarum**
Ch 24305 MMAe VIII 750
 Catherina
 H-Bn MNy 17 f. 79^r
63. **Catherina virginum praeclsa fulges laurea**
MMAe VIII 709
 Catherina
 H-Efkö I. 20 f. 216^v – SK-BRm EL 13 f. 129^v
64. **Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli**
CAO III Nr. 1777 CAO IV Nr. 6272 MSH 5 II/64.7
 Conversio Pauli apostoli
 RO-Sb 759 f. 185^r
 RO-Sb 595 f. 152^r – MissGyer f. 161^v
65. **Christo confixus sum cruci**
MMAe VIII 113, 114, 612, 703
 Festum stigmatum Francisci Assisiensis
 A-GÜ 1/29 f. 165^v
66. **Christus resurgens ex mortuis**
CAO III Nr. 1796 GrTr 226 KatSchlag 91, 140, 193 MMAe VII 69, 70, 71, 583, 598, 614 MSH 5 I/1.16, I/15, I/57
 Feria quarta post Pascha
 A-GÜ 1/43 f. 136^r, 141^v (2D post P) – H-Bn 172a f. 198^v (f3 post P) – H-Bn A 4 – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 61^v (f6 post P) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 63^v (4D post P) – H-Bu A 115 f. I/27^v (4D post P) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 233^v (4D post P) – H-Efkö I. 1a f. 145^v – H-Efkö I. 3a f. 138^v – H-Es 2-36-4/7875 f. 77^r – HR-Zu MR 6 p. 167 – RO-AJ R. I. 1 f. 135^v – RO-AJ R. I. 96 f. 47^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 56^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 144^v – SK-Sk Mus 1 f. 37^r – TR-Itks 49 f. 86^r – TR-Itks 60 f. 96^r – TR-Itks 68 f. 104^v – GradCsik f. 116^r (4D post P)
 A-GÖ 107 f. 147^v – A-GÖ 234 f. 108^v – A-GÜ 1/29 f. 108^r (4D post P) – A-Su M.III.23 f. 120^r, 175^v (Ded. in TP) – H-Bn 91 f. 57^v (f3 post P) – H-Bn 92 f. 116^v – H-Bn 94 f. 147^r – H-Bn 95 f. 99^v – H-Bn 214 f. 108^r – H-Bn 215 f. 107^r (f3 post P) – H-Bn 216 f. 150^v – H-Bn 218 f. 128^v – H-Bn 219 f. 92^r – H-Bn 220 f. 153^v – H-Bn 222 f. 76^r – H-Bn 318 f. 106^v, 149^r (Ded. in TP), 169^v (transl.)

- Dominici) – H-Bn 395 f. 91^v (f6 post P), 132^r (Inv. Crucis) – H-Bn 435 f. 51^r (De BMV in TP) – H-Efkö I. 20 f. 125^r, 131^r (4D post P) – H-Es 2-36-4/7875 f. 80^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 88^r – HR-Za III.d.23 f. 127^r, 163^v (Ded. in TP) – HR-Zk 355 f. 119^r – HR-Zu MR 13 f. 120^r, 160^v (Ded. in TP) – HR-Zu MR 26 f. 105^v, 137^r (Ded. in TP) – HR-Zu MR 46 f. 341^r (Ded. in TP) – HR-Zu MR 62 f. 88^r, 129^v (Ded. in TP) – HR-Zu MR 73 f. 84^r, 114^v (Ded. in TP) – HR-Zu MR 133 f. 102^v, 133^r (Ded. in TP) – HR-Zu MR 168 f. 130^v, 173^r (Ded. in TP) – HR-Zu MR 170 f. 97^v – PL-CZ III-3 f. 147^v – PL-GNd 150 p. 336 (f3 post P) – RO-AJ R. I. 23 f. II/85^v – RO-AJ R. I. 24 f. 83^v – RO-AJ R. I. 25 f. 97^v, 137^v (Ded. in TP), 158^v (transl. Dominici) – RO-AJ R. I. 50 f. 141^v, 200^v (Ded. in TP), 236^v (transl. Dominici) – RO-AJ R. II. 134 f. 125^v – RO-Sb 595 f. 96^r – SK-BRm EL 11 f. 118^v – SK-BRm EL 13 f. 55^r, 60^v (4D post P) – US-NYpm MS G.7 f. 250^r (f3 post P) – MissGyer f. 113^r (f5 post P) – MissHel f. 103^r (f3 post P) – MissPaul 1514 f. 131^v – MissQuin 1487 f. 132^v (1D post P) – MissQuin 1499 f. 127^v (1D post P) – MissStrig 1484 f. 82^r (f3 post P), 125^v (Georg.) – MissStrig 1498 f. II/102^r (f3 post P) – MissStrig 1500 f. 120^v (f3 post P) – MissStrig 1511 f. 153^v (f3 post P) – MissStrig 1513 f. 127^r (f3 post P) – MissStrig 1514 f. 96^v (f3 post P) – MissZag 1511 f. 102^v, 140^r (Ded. in TP)
67. **Clamaverunt iusti et Dominus exaudivit eos**
CAO III Nr. 1823 **KatSchlag** 187 **MMMAe VII** 72, 612
 Commune martyrum
 MissUlt 1480 f. 310^r
68. **Cogoverunt discipuli Dominum**
CAO III Nr. 1848 **GrTr** 220 **KatSchlag** 185 **MSH 5 I/52.2, I/61.8**
 Dominica secunda post Pascha
 H-Bu A 115 f. I/26^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 229^r – GradCsik f. 113^r
 A-GÜ 1/29 f. 107^r
69. **Conceptio gloriosae Virginis Mariae**
MSH 5 I/83.3
 Conceptio BMV
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 89^v – H-Efkö I. 1b f. 21^v – RO-Sb 759 f. 180^r – SK-BRsa 67 f. 97^r
 H-Bn 222 f. 114^v – H-Bn MNy 17 f. 73^v – H-Efkö I. 20 f. 171^v – PL-GNd 150 p. 777 – SK-BRm EL 13 f. 91^v – MissGyer f. 158^v
 MissStrig 1484 f. 112^v – MissStrig 1498 f. II/136^v – MissStrig 1500 f. 160^r – MissStrig 1511 f. 205^r – MissStrig 1514 f. 129^r – OrdStrig f. 8^r
70. **Concipe dum recolis**
MMMAe VIII 118, 614
 Ludovicus episcopus
 A-GÜ 1/29 f. 161^v
71. **Concussum est mare et contremuit terra**
CAO III Nr. 1864 **KatSchlag** 46, 274 **MMMAe VII** 73, 640 **MSH 5 I/83.11a, II/114**
 Michael archangelus
 A-GÜ 1/43 f. 235^v – H-Bn 172b f. 232^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 107^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 120^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 124^r (App. Mich.) – H-Bu A 114 f. II/22^v – H-Bu A 115 f. I/56^r – H-Efkö I. 1b f. 114^v (2×) – H-Efkö I. 3a f. 241^v – HR-Za III.d.182 f. 34^r – HR-Zu MR 6 p. 309 – RO-AJ R. I. 1 f. 224^v – RO-AJ R. I. 96 f. 81^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 75^r – RO-Sb 759 f. 240^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 281^r – SK-BRsa 67 f. 112^v – SK-Sk Mus 1 f. 127^v – TR-Itks 60 f. 155^v – TR-Itks 68 f. 190^v – CantCsik f. 14^v
 A-GÜ 107 f. 255^v – A-GÜ 234 f. 189^v – A-GÜ 1/29 f. 167^r – A-Su M.III.23 f. 200^v (App. Mich.), 233^v – H-Bn 91 f. 135^r – H-Bn 92 f. 197^v – H-Bn 94 f. 294^v – H-Bn 95 f. 148^v – H-Bn 214 f. 233^r – H-Bn 215 f. 228^v – H-Bn 216 f. 275^v – H-Bn 218 f. 241^v – H-Bn 219 f. 184^r – H-Bn 220 f. 313^r – H-Bn 222 f. 142^v – H-Bn 334 f. 98^r – H-Bn 359 f. 159^r – H-Bn 395 f. 153^r – H-Bn 435 f. 76^v – H-Bn MNy 1 f. 100^v (De ang.) – H-Bn MNy 17 f. 79^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 69^r (De ang.) – H-Efkö I. 20 f. 209^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 151^r – H-Sa Nr. 313 f. 10^r – HR-Za III.d.23 f. 183^v (App. Mich.), 211^r – HR-Zk 355 f. 198^v – HR-Zu MR 13 f. 182^v (App. Mich.), 211^r – HR-Zu MR 26 f. 153^r (App. Mich.), 174^r – HR-Zu MR 62 f. 151^v (App. Mich.), 179^r – HR-Zu MR 73 f. 131^v (App. Mich.), 153^r – HR-Zu MR 133 f. 148^v (App. Mich.), 168^v – HR-Zu MR 168 f. 195^v (App. Mich.) – HR-Zu MR 170 f. 129^v (App. Mich.) – PL-CZ III-3 f. 258^v – PL-GNd 150 p. 558 – RO-AJ R. I. 23 f. II/185^r – RO-AJ R. I. 24 f. 165^v – RO-AJ R. II. 134 f. 220^v – RO-Sb 595 f. 179^v – RO-Sb 665 f. 67^r – SK-BRm EL 11 f. 223^v – SK-BRm EL 13 f. 122^r – US-NYpm MS G.7 f. 297^r – MissGyer f. 196^r, 224^v (De ang.) – MissHel f. 184^r
 MissPaul 1514 f. 224^r – MissQuin 1487 f. 228^r – MissQuin 1499 f. 213^v – MissStrig 1484 f. 156^r – MissStrig 1498 f. II/178^r – MissStrig 1500 f. 211^r – MissStrig 1511 f. 270^v – MissStrig 1513 f. 225^r – MissStrig 1514 f. 171^v – MissUlt 1480 f. 291^v – MissZag 1511 f. 164^r (App. Mich.), 194^r
72. **Concussum est mare et contremuit terra – Trop. Concussum percussum est mare**
MSH 5 I/83.11b
 De angelis sive de sancto Michael
 CantCsik f. 34^r
73. **Confessor pretiose N. precibus tuis**
AH 28:311
 Commune confessorum
 US-NYpm MS G.7 f. 310^r
 MissStrig 1484 f. 173^v – MissStrig 1498 f. II/196^v – MissStrig 1500 f. 234^r – MissStrig 1511 f. 299^v – MissStrig 1513 f. 249^v – MissStrig 1514 f. 191^r

74. **Confitebor tibi Domine**
AMS 194b, 199a CAO III Nr. 1875 CAO IV Nr. 6318 **KatSchlag** 353 **MMMAe II** 210 **MMMAe VII** 76, 662
Dominica vigesima prima post Trinitatem
RO-Sb 595 f. 143^r
75. **Confitebuntur caeli mirabilia tua**
AMS 93a, 116 GrTr 478 **KatSchlag** 27, 205, 220, 271, 376 **MMMAe II** 183 **MMMAe VII** 77, 79, 80, 620, 624, 669 **MSH 5 I/32.14**
Commune martyris
H-Bu A 115 f. II/5^r
A-GÜ 1/29 f. 144^v (Georg.), 148^v (Prim. et Fel.), 178^r (m. in TP) – H-Bn 91 f. 113^v (m. in TP), 117^v (Prim. et Fel.) – H-Bn 215 f. 249^v (m. in TP) – H-Bn 216 f. 294^v (De uno sancto in TP) – H-Bn 334 f. 69^r (Georg.), 110^r (De uno sancto in TP) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 92^v (m. in TP) – PL-GNd 150 p. 597 (m. in TP)
76. **Confitemini Domino et invocate nomen eius**
AMS 88a, 91, 176, 183, 199a GrTr 340 **KatSchlag** 58 **MMMAe II** 191 **MMMAe VII** 81, 572 **MSH 5 I/42, I/108.2, I/112.1**
Dominica decima nona post Trinitatem
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 101^r – H-Bu A 115 f. I/44^{bisr} – H-Bu Cod. lat. 123 f. 286^r – GradCsik f. 168^v
A-GÜ 1/29 f. 132^r – A-GÜ 1/43 f. 175^r (15D) – H-Bn 318 f. 138^r (16D) – PL-GNd 150 p. 457 (20D) – RO-AJ R. I. 24 f. 110^r (17D) – RO-AJ R. I. 25 f. 127^r (16D) – RO-AJ R. I. 50 f. 183^r (16D) – RO-Sb 595 f. 133^r (15D)
77. **Confitemini Domino quoniam bonus – Trop. Iam domnus optatas**
AMS 79b, 88a, 94a, 105, 199a GrTr 191, 239 **KatSchlag** 254, 277 **MMMAe II** 187, 188 **MMMAe VII** 83, 84, 635, 641 **MSH 5 I/112, I/117**
Sabbato Sancto, Missa in Rogationibus, Vigilia Pentecostes
A-GÜ 1/43 f. 130^r (SS), 144^v (Rog.) – H-Bn 172a f. 217^v (Rog.) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 54^r (SS, trop.), 63^r (Rog.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 56^v (SS, trop.), 66^r (Rog.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 53^v (SS) – H-Bu A 114 f. I/33^v (SS), I/42^r (Rog.) – H-Bu A 115 f. I/23^r (SS), I/29^r (Rog.) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 211^v (SS), 237^r (Rog.) – H-Efkö I. 1a f. 133^v (SS, trop.), 158^v (Rog.) – H-Efkö I. 3a f. 130^r (SS), 150^r (Rog. f2) – HR-Za 158 f. 38^r (Rog.) – HR-Za II.a.25 f. 41^r (Rog.) – HR-Za II.a.31 f. 46^v (Rog.) – HR-Za III.d.175 p. 77 (Rog.) – HR-Za VII. 104 f. 37^v (Rog.) – HR-Zu MR 6 p. 182 (Rog.) – HR-Zu MR 108 f. 33^r (Rog.) – HR-Zu MR 191 p. 73 (Rog.) – HR-Zu R 4175 f. 33^v (SS) – RO-AJ R. I. 1 f. 126^r (SS), 147^r (Rog.) – RO-AJ R. I. 2 f. 91^v (SS) – RO-AJ R. I. 96 f. 43^v (SS), 52^r (Rog.) – RO-BRbn I. F. 67 f. 51^v (SS), 62^v (Rog.) – RO-Sb 759 f. 86^r (SS), 101^v (Rog.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 154^r (Rog.) – SK-BRsa 67 f. 50^v (SS, trop.) – SK-Sk Mus 1 f. 32^r (SS, trop.), 45^r (Rog.) – TR-Itks 49 f. 72^r (SS), 91^r (Rog.) – TR-Itks 60 f. 84^r (SS) – TR-Itks 68 f. 96^v (SS, trop.), 114^v (Rog.) – GradCsik f. 97^v (SS), 120^r (Rog.)
A-GÖ 107 f. 118^r (SS), 156^r (Rog.), 162^v (Vig. Pent.) – A-GÖ 234 f. 89^r (SS), 115^r (Rog.), 119^v (Vig. Pent.) – A-GÜ 1/29 f. 88^v (SS), 92^r (Vig. Pent.), 109^v (Rog.) – A-Su M.III.23 f. 116^r (SS), 127^v (Rog.), 283^r (Pro omni gradu Eccl.) – H-Bn 91 f. 54^r (SS), 66^r (Rog.) – H-Bn 92 f. 112^v (SS), 123^v (Rog.) – H-Bn 94 f. 127^v (SS, trop.), 157^v (Rog.) – H-Bn 95 f. 103^r (Rog.) – H-Bn 214 f. 99^v (SS), 117^v (Rog.) – H-Bn 215 f. 104^v (SS), 119^r (Rog.) – H-Bn 216 f. 131^r (SS), 159^r (Rog.), 166^r (Vig. Pent.) – H-Bn 218 f. 113^r (SS, trop.), 141^v (Rog.), 147^v (Vig. Pent.) – H-Bn 219 f. 89^r (SS), 99^v (Rog.) – H-Bn 220 f. 139^r (SS), 165^r (Rog.) – H-Bn 222 f. 73^r (SS), 82^r (Rog.) – H-Bn 318 f. 91^v (SS), 114^r (Rog.), 119^r (Vig. Pent.) – H-Bn 359 f. 87^r (SS), 98^r (Rog.) – H-Bn 395 f. 79^v (SS, trop.), 95^r (Rog.), 98^r (Vig. Pent.) – H-Bn MNy 1 f. 60^r (Vig. Pent.) – H-Efkö I. 20 f. 110^v (SS, trop.), 132^r (Rog.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 78^r (SS, trop.), 93^r (Rog.), 96^v (Vig. Pent.) – HR-Za III.d.23 f. 123^v (SS), 133^r (Rog.), 137^r (Vig. Pent.), 249^r (Pro omni gradu Eccl.) – HR-Zk 355 f. 105^r (SS, trop.), 125^v (Rog.), 129^v (Vig. Pent.) – HR-Zu MR 13 f. 116^v (SS), 127^r (Rog.), 131^r (Vig. Pent.), 250^v (Pro omni gradu Eccl.) – HR-Zu MR 25 f. 241^v (SS) – HR-Zu MR 26 f. 101^v (SS), 111^r (Rog.), 114^v (Vig. Pent.), 202^v (Pro omni gradu ecc.) – HR-Zu MR 62 f. 71^r (SS), 95^v (Rog.), 100^r (Vig. Pent.) – HR-Zu MR 73 f. 81^v (SS), 89^r (Rog.), 93^r (Vig. Pent.) – HR-Zu MR 133 f. 100^r (SS), 107^v (Rog.), 111^r (Vig. Pent.), 199^v (Pro omni gradu Eccl.) – HR-Zu MR 165 f. 94^r (SS) – HR-Zu MR 168 f. 110^v (SS), 137^v (Rog.), 142^v (Vig. Pent.), 221^v (Pro omni gradu Eccl.) – HR-Zu MR 170 f. 94^r (SS), 103^r (Rog.), 106^v (Vig. Pent.), 165^r (Pro omni gradu Eccl.) – PL-CZ III-3 f. 124^v (SS), 155^v (Rog.), 162^r (Vig. Pent.) – PL-GNd 150 p. 362 (Rog.), 371 (Vig. Pent.), 706 (Pro omni gradu Eccl.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/81^v (SS), II/94^v (Rog.) – RO-AJ R. I. 24 f. 80^r (SS, trop.) – RO-AJ R. I. 25 f. 80^v (SS), 103^v (Rog.), 108^v (Vig. Pent.) – RO-AJ R. I. 50 f. 124^r (SS), 151^r (Rog.), 158^r (Vig. Pent.) – RO-AJ R. II. 134 f. 108^r (SS), 133^r (Rog.), 138^r (Vig. Pent.) – RO-Sb 595 f. 92^r (SS), 105^r (Rog.) – SK-BRm EL 11 f. 103^r (SS, trop.), 130^r (Rog.), 136^r (Vig. Pent.) – SK-BRm EL 13 f. 43^r (SS, trop.), 62^r (Rog.) – TR-Itks 60 f. 102^r (Rog. f2) – US-NYpm MS G.7 f. 255^v (Rog.) – MissGyer f. 98^v (SS), 119^r (Rog.), 124^v (Vig. Pent.) – MissHel f. 99^v (SS), 110^v (Rog.)
MissPaul 1514 f. 100^r (SS), 138^v (Rog.), 143^v (Vig. Pent.) – MissQuin 1487 f. 115^v (SS, trop.), 138^r (Rog.) – MissQuin 1499 f. 101^v (SS, trop.), 132^v (Rog.) – MissStrig 1484 f. 71^r (SS, trop.), 86^v (Rog.), 90^r (Vig. Pent.) – MissStrig 1498 f. II/85^v (SS, trop.), II/108^r (Rog.), II/111^r (Vig. Pent.) – MissStrig 1500 f. 97^v (SS, trop.), 127^r (Rog.), 130^v (Vig. Pent.) – MissStrig 1511 f. 128^r (SS, trop.), 162^v (Rog.), 167^r (Vig. Pent.) – MissStrig 1513 f. 105^r (SS, trop.), 135^r (Rog.), 138^v (Vig. Pent.) – MissStrig 1514 f. 78^v (SS, trop.), 102^r (Rog.), 104^v (Vig. Pent.) – MissUlt 1480 f. 147^r (SS), 178^v (Rog.) – MissZag 1511 f. 97^v (SS), 108^v (Rog.), 112^v (Vig. Pent.), 230^r (Pro omni gradu Eccl.) – OrdAgr 233 (SS, trop.), 266 (Rog.), 288 (Vig. Pent.) – OrdStrig f. 53^r (SS), 62^v (Rog.), 67^v (Vig. Pent.)
78. **Congregabo populum in medio Ierusalem**
MMMAe VIII 120, 437, 438, 439, 440, 441, 614, 641, 769 **MSH 5 I/83.12**
Contra mortalitatem seu pestem
RO-AJ R. I. 96 f. 108^r – RO-Sb 759 f. 149^r – TR-Itks 68 f. 314^v – CantCsik f. 26^v
A-Su M.III.23 f. 294^r – H-Bn 218 f. 286^v – H-Bn 220 f. 370^r – H-Bn 222 f. 170^r – H-Bn 359 f. 189^v – H-Bn 395 f. 182^r – H-Bn MNy 17 f. 69^v – H-Efkö I. 20 f. 255^v – HR-Zu MR 133 f. 223^v – PL-CZ III-3 f. 309^r – PL-GNd 150 p. 668 in marg. – RO-AJ R. II. 134 f. 238^r

- MissPaul 1514 f. 272^v – MissQuin 1487 f. 268^r – MissQuin 1499 f. 250^r – MissStrig 1484 f. 186^v – MissStrig 1498 f. II/214^r – MissStrig 1500 f. 252^v – MissStrig 1511 f. 322^r – MissStrig 1513 f. 268^v – MissStrig 1514 f. 205^r – MissUlt 1480 f. 332^r – MissZag 1511 f. 237^v
79. **Consolator miserorum**
Ch 3818 **MMMAe VIII** 121, 122, 615, 616 **MSH 5 II/14, II/95**
Venceslaus
HR-Za III.d.182 f. 33^v – HR-Zu MR 6 p. 308
80. **Constitues eos principes**
CAO III Nr. 1902 CAO IV Nr. 6329, 6330, 6331 GrTr 428 **KatSchlag 9, 71, 172, 354 MMMAe VII** 85, 86, 87, 559, 607, 663
Commune apostolorum
H-Bn 92 f. 204^v
81. **Contumelias terrores passus sum**
CAO III Nr. 1913 CAO IV Nr. 6335
De lancea et clavibus
H-Bn MNy 17 f. 21^r – H-Efkö I. 20 f. 258^r
82. **Conversus Iesus ad Mariam**
MMMAe VIII 123, 616 **MSH 5 II/147**
Maria Magdalena
H-Efkö I. 3a f. 227^r
MissHel f. 171^r
83. **Corona aurea super caput eius (minor)**
CAO IV Nr. 6898 **KatSchlag 97**
Commune martyris
MissQuin 1487 f. 246^r – MissQuin 1499 f. 230^v
84. **Corona aurea super caput eius... glorie (maior)**
CAO IV Nr. 6341 **KatSchlag 97 MSH 5 I/6.2a, I/6.2b**
Commune martyris
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 130^v – SK-Sk Mus 1 f. 76^r
MissUlt 1480 f. 248^r (Adalb.), 304^v
85. **Corpora sanctorum in pace sepulta sunt**
CAO III Nr. 1935 CAO IV Nr. 6343, 6344 GrTr 459 **KatSchlag 60, 109, 146, 153 MMMAe VII** 89, 91, 92, 573, 589, 600, 602
MSH 5 I/7.3, I/45
Commune martyrum
H-Bu A 115 f. II/7^r – TR-Itks 49 f. 154^r – TR-Itks 68 f. 119^r (Ner. et soc.) – CantCsik f. 82^v (O. Ss.)
A-GÜ 1/29 f. 149^r (Basil. et soc.), 180^v – H-Bn 91 f. 118^r (Basil. et soc.) – H-Bn 92 f. 183^v (oct. Petr. et Paul.) – H-Bn 215 f. 251^r – H-Bn 216 f. 298^v – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 395 f. 167^r – HR-Zk 355 f. 214^v – PL-GNd 150 p. 606 – SK-BRm EL 11 f. 240^v – US-NYpm MS G.7 f. 306^v
MissStrig 1484 f. 169^v – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 293^v – MissStrig 1513 f. 244^v – MissStrig 1514 f. 187^r
86. **Crastina die delebitur**
AMS 8 CAO III Nr. 1058, 1940 CAO IV Nr. 7593, 7998 GrTr 39 **KatSchlag 48, 184, 271, 302, 383, 386, 395 MMMAe VII** 93, 570 **MSH 5 I/1.14, I/51.4, I/104.1**
Vigilia Nativitatis Domini
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 9^r – H-Bu A 115 f. I/3^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 22^v – HR-Zu MR 6 p. 17 – GradCsik f. 9^v
A-GÜ 1/29 f. 7^r – A-Su M.III.23 f. 9^v – H-Bn 318 f. 12^v – HR-Za III.d.23 f. 37^v – HR-Za IV.c.59 f. 18^r – HR-Zk 355 f. 13^v – HR-Zu MR 13 f. 29^v – HR-Zu MR 26 f. 25^v – HR-Zu MR 73 f. 15^r – HR-Zu MR 133 f. 32^r – HR-Zu MR 168 f. 19^v – HR-Zu MR 170 f. 26^r – PL-GNd 150 p. 13 – RO-AJ R. I. 25 f. 4^v – RO-AJ R. I. 50 f. 10^v
MissZag 1511 f. 7^r
87. **Crucifixorum crucifixe tuos**
Decem milia militum
HR-Zu MR 46 f. 347^r
88. **Crucifixus surrexit a mortuis**
CAO III Nr. 1957 **KatSchlag 59, 168, 223 MMMAe VII** 94, 95, 573, 606 **MSH 5 I/17**
Feria sexta post Pascha
H-Efkö I. 1a f. 149^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 147^r – TR-Itks 60 f. 98^r
A-GÖ 107 f. 150^r – A-GÖ 234 f. 110^v – H-Bn 94 f. 149^r – H-Bn 95 f. 100^v – H-Bn 214 f. 110^r – H-Bn 215 f. 110^r – H-Bn 216 f. 152^v – H-Bn 220 f. 156^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 89^r – HR-Zk 355 f. 121^r – PL-CZ III-3 f. 149^v – PL-GNd 150 p. 352 (2D post P) – RO-AJ R. II. 134 f. 127^v – TR-Itks 49 f. 87^v – US-NYpm MS G.7 f. 252^r
MissPaul 1514 f. 133^v – MissStrig 1484 f. 83^v – MissStrig 1498 f. II/104^r – MissStrig 1500 f. 122^v – MissStrig 1511 f. 156^v – MissStrig 1513 f. 129^v – MissStrig 1514 f. 98^v

89. **Culminis angelici sublimis fastigium**
MSH 5 II/111, II/171
Michael archangelus, De angelis
HR-Za III.d.182 f. 34^r – HR-Zu MR 6 p. 310 – SK-BRm EC Lad. 3 f. 240^r [322^r] (De ang.)
H-Bn 94 f. 337^v (De ang.)
90. **Cum autem venerit ille**
CAO III Nr. 1990 KatSchlag 32 MMMAe VII 96, 565
Dominica quarta post Pascha
PL-GNd 150 p. 357
91. **Cum essent discipuli in unum congregati**
CAO IV 6536, 7694
Feria tertia post Pentecostes
MissUlt 1480 f. 186^r
92. **Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis**
CAO III Nr. 1991, 2043, 2477 KatSchlag 2, 283 MMMAe VII 142, 643 MSH 5 II/76
Dominica infra octavam Ascensionis Domini
RO-AJ R. IX. 57 f. 41^{bisv}
93. **De profundis clamavi ad te**
AMS 199a CAO III Nr. 2116 CAO IV Nr. 6495, 7143 GrTr 367 KatSchlag 380 MMMAe VII 104, 671 MSH 5 I/99
Dominica vigesima secunda post Trinitatem
A-GÜ 1/43 f. 184^v – H-Bn 172b f. 119^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 87^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 84^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 108^r (23D) – H-Bu A 114 f. I/71^v – H-Bu A 115 f. I/46^v (24D) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 292^v (23D) – H-Efkö I. 1a f. 199^v – H-Efkö I. 3a f. 182^r – HR-Za III.d.182 f. 10^v (23D) – HR-Zu MR 6 p. 234 (23D) – RO-AJ R. I. 1 f. 189^v – RO-AJ R. I. 96 f. 65^v (20D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 53^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 83^v (21D) – RO-Sb 759 f. 137^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 199^r – SK-BRsa 67 f. 92^v – TR-Itks 49 f. 121^v – TR-Itks 60 f. 127^v
A-GÖ 234 f. 144^r – A-GÜ 1/29 f. 135^r (23D), 200^r in marg. (Pro pecc.) – A-Su M.III.23 f. 174^r (23D), 289^r (Pro amico), 293^r (Pro sac. se.) – H-Bn 91 f. 97^r (21D) – H-Bn 92 f. 155^r – H-Bn 94 f. 211^v – H-Bn 214 f. 162^v – H-Bn 215 f. 170^r – H-Bn 216 f. 216^v (21D) – H-Bn 218 f. 191^r (21D) – H-Bn 219 f. 139^r (21D) – H-Bn 220 f. 213^v – H-Bn 222 f. 109^r (21D) – H-Bn 318 f. 146^r (21D) – H-Bn 359 f. 122^r – H-Bn 395 f. 118^v (21D) – H-Bn 435 f. 94^r (In trib.) – H-Efkö I. 20 f. 167^v – H-EG U2 VI. 5 f. 117^r – HR-Za III.d.23 f. 162^r (23D), 253^v (Pro amico), 256^v (Pro sac. se.) – HR-Zk 355 f. 155^v – HR-Zu MR 13 f. 159^r (23D), 255^r (Pro amico), 258^r (Pro sac. se.) – HR-Zu MR 26 f. 136^r (23D), 206^r (Pro amico), 208^r (Pro sac. se.) – HR-Zu MR 62 f. 128^r (23D) – HR-Zu MR 73 f. 113^r (23D) – HR-Zu MR 133 f. 132^r (23D), 203^v (Pro amico) – HR-Zu MR 168 f. 172^r (23D), 226^r (Pro amico), 229^r (Pro sac. se.) – HR-Zu MR 170 f. 168^v (Pro amico), 171^r (Pro sac. se.) – PL-CZ III-3 f. 193^v – PL-GNd 150 p. 461bis, 463 (23D), 690 (Pro amico), 796 (De fure) – RO-AJ R. I. 23 f. II/137^r – RO-AJ R. I. 24 f. 116^v – RO-AJ R. I. 25 f. 134^v (21D) – RO-AJ R. I. 50 f. 195^v (21D) – RO-AJ R. II. 134 f. 163^r – RO-Sb 595 f. 135^v (17D) – SK-BRm EL 11 f. 177^r (21D) – SK-BRm EL 13 f. 88^r – US-NYpm MS G.7 f. 275^r – MissGyer f. 154^r, 234^v (Pro inf.) – MissHel f. 143^v (18D)
MissPaul 1514 f. 170^r – MissQuin 1487 f. 173^r, 266^r (Pro sac. se.) – MissQuin 1499 f. 163^v, 248^v (Pro sac. se.) – MissStrig 1484 f. 109^v – MissStrig 1498 f. II/133^v – MissStrig 1500 f. 156^v – MissStrig 1511 f. 200^v – MissStrig 1513 f. 166^r, 167^r (23D) – MissStrig 1514 f. 126^r, 126^v (23D) – MissUlt 1480 f. 221^v – MissZag 1511 f. 138^v (23D), 234^v (Pro amico), 237^r (Pro sac. se.)
94. **De vultu tuo iudicium meum**
Dominica decima post Trinitatem
HR-Zk 355 f. 143^r
95. **Dedisti Domine habitaculum**
CAO III Nr. 2132 CAO IV Nr. 6402 MSH 5 II/165
Clemens
HR-Za III.d.182 f. 37^v – HR-Zu MR 6 p. 320
96. **Dei Genitrix sancta Maria**
De BMV in Tempore Paschali
MissQuin 1487 f. 241^v – MissQuin 1499 f. 226^v
97. **Deus Deus meus in te speravi exaudi**
De necessitatibus
RO-AJ R. I. 24 f. 178^r
98. **Deus iudex iustus fortis**
AMS 189b, 199a CAO III Nr. 2172 GrTr 286 KatSchlag 288 MMMAe VII 107, 644 MSH 5 I/80, I/118
Dominica tertia post Trinitatem
A-GÜ 1/43 f. 161^v (2D) – H-Bn 172b f. 55^v (2D) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 74^r (4D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 78^v – H-Bu A 114 f. I/52^v – H-Bu A 115 f. I/35^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 262^v – H-Efkö I. 1a f. 178^v (4D) – H-Efkö I. 3a f. 162^r (2D) – HR-Zu MR 6 p. 206 – RO-AJ R. I. 1 f. 169^r – RO-AJ R. I. 96 f. 58^v (1D) – RO-BRbn I. F. 67 f. 72^v – RO-Sb 759 f. 122^v (2D) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 179^r – SK-BRsa 67 f. 74^r – SK-Sk Mus 1 f. 55^r (2D) – TR-Itks 49 f. 109^v – TR-Itks 60 f. 113^r – TR-Itks 68 f. 132^r – CantCsik f. 29^r (Pro pecc.) – GradCsik f. 141^r
A-GÖ 107 f. 174^v, 302^r (Pro pecc.) – A-GÖ 234 f. 129^v – A-GÜ 1/29 f. 117^v – A-GÜ 1/43 f. 248^v in marg. (Pro pecc.) – A-Su M.III.23 f. 153^r, 288^r (Pro pecc.) – H-Bn 91 f. 79^r (2D) – H-Bn 92 f. 138^r – H-Bn 94 f. 178^r – H-Bn 214 f. 133^v – H-Bn 215 f. 137^v –

- H-Bn 216 f. 182^r – H-Bn 218 f. 157^v (2D) – H-Bn 219 f. 120^v, 207^r (Pro pecc.) – H-Bn 220 f. 187^v – H-Bn 222 f. 93^v (2D) – H-Bn 318 f. 128^r (2D) – H-Bn 334 f. 147^r (Pro pecc.) – H-Bn 359 f. 107^r, 187^v (Pro pecc.) – H-Bn 395 f. 105^r (2D), 179^v (Pro pecc.) – H-Bn 435 f. 100^r (Pro pecc.) – H-Bn MNy 17 f. 65^r (Pro pecc.) – H-Efkö I. 20 f. 248^v (Pro pecc.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 103^v (2D, 3D) – H-Sa Nr. 313 f. 37^r (Pro pecc.) – HR-Za III.d.23 f. 145^v, 252^v (Pro pecc.) – HR-Zk 355 f. 138^r, 236^r (Pro pecc.) – HR-Zu MR 13 f. 141^r, 254^r (Pro pecc.) – HR-Zu MR 26 f. 122^v, 205^r (Pro pecc.) – HR-Zu MR 46 f. 348^r (Pro pecc.) – HR-Zu MR 62 f. 110^r – HR-Zu MR 73 f. 100^r – HR-Zu MR 133 f. 118^r, 202^v (Pro pecc.) – HR-Zu MR 168 f. 153^r, 225^r (Pro pecc.) – HR-Zu MR 170 f. 110^v, 167^v (Pro pecc.) – PL-CZ III-3 f. 173^v, 296^r (Pro pecc.) – PL-GNd 150 p. 401 (2D), 668 (Pro pecc.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/110^r (2D) – RO-AJ R. I. 24 f. 100^v (2D) – RO-AJ R. I. 25 f. 117^v (2D) – RO-AJ R. I. 50 f. 169^v (2D) – RO-AJ R. II. 134 f. 147^r – RO-Sb 595 f. 117^v (2D) – RO-Sb 665 f. 85^v (Pro pecc.) – SK-BRm EL 11 f. 145^v (2D) – SK-BRm EL 13 f. 75^r (2D), 160^r (Pro pecc.) – TR-Itks 60 f. 170^v – US-NYpm MS G.7 f. 263^r, 320^r (Pro pecc.) – MissGyer f. 135^r (2D), 225^r (Pro pecc.) – MissHel f. 128^r (2D) – MissPaul 1514 f. 153^r, 259^r (Pro pecc.) – MissQuin 1487 f. 155^r, 257^r (Pro pecc.) – MissQuin 1499 f. 147^v, 240^v (Pro pecc.) – MissStrig 1484 f. 97^r, 184^r (Pro pecc.) – MissStrig 1498 f. II/119^v (4D), II/209^r (Pro pecc.) – MissStrig 1500 f. 140^r (4D), 249^v (Pro pecc.) – MissStrig 1511 f. 180^r (4D), 318^v (Pro pecc.) – MissStrig 1513 f. 149^r (4D), 265^v (Pro pecc.) – MissStrig 1514 f. 113^r (4D), 202^v (Pro pecc.) – MissUlt 1480 f. 196^r – MissZag 1511 f. 121^v, 234^r (Pro pecc.)
99. **Deus qui sedes super thronum (minor)**
[CAO IV Nr. 6433] **KatSchlag 381 MMMAe VII 113, 671 MSH 5 I/92**
Dominica quarta post Trinitatem
H-Bu Cod. lat. 123 f. 263^v – GradCsik f. 143^v
A-GÜ 1/29 f. 118^r
100. **Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior)**
CAO IV Nr. 6433 **GrTr 289 MMMAe VIII 822 MSH 5 I/75.1a, I/75.1b**
Dominica quarta post Trinitatem
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 80^r – H-Bu A 115 f. I/36^r
101. **Dextera Dei fecit virtutem**
AMS 198, 199a CAO III Nr. 2185 GrTr 226 KatSchlag 184 MMMAe VII 116, 610 MSH 5 I/68
Dominica vigesima post Trinitatem
A-GÜ 1/43 f. 182^v (19D) – H-Bn 172b f. 113^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 85^v – H-Bu A 114 f. I/69^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 233^r (4D post P) – H-Efkö I. 1a f. 196^r – H-Efkö I. 3a f. 179^r – HR-Zu MR 6 p. 230 (21D) – RO-AJ R. I. 1 f. 186^v – RO-AJ R. I. 96 f. 64^r (18D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 51^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 82^v (19D) – RO-Sb 759 f. 135^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 197^r – SK-BRsa 67 f. 90^r – SK-Sk Mus 1 f. 70^v (21D) – TR-Itks 49 f. 120^v – TR-Itks 60 f. 126^r – TR-Itks 68 f. 144^v (21D) – GradCsik f. 115^v (4D post P) – A-GÖ 107 f. 194^v – A-GÖ 234 f. 142^v – A-GÜ 1/29 f. 108^r (4D post P) – A-Su M.III.23 f. 172^r (21D) – H-Bn 91 f. 94^v (19D) – H-Bn 94 f. 208^v – H-Bn 214 f. 159^v – H-Bn 215 f. 166^v – H-Bn 216 f. 213^r (19D) – H-Bn 218 f. 187^v (19D) – H-Bn 219 f. 137^v – H-Bn 220 f. 211^v – H-Bn 222 f. 108^r (19D) – H-Bn 318 f. 144^v (19D) – H-Bn 359 f. 120^v – H-Bn 395 f. 117^v (19D) – H-Efkö I. 20 f. 167^r (21D) – H-EG U₂ VI. 5 f. 116^r – HR-Za III.d.23 f. 161^r (21D) – HR-Zk 355 f. 124^v (4D post P), 154^r – HR-Zu MR 13 f. 157^v (21D) – HR-Zu MR 26 f. 134^r (21D) – HR-Zu MR 62 f. 126^v (21D) – HR-Zu MR 73 f. 112^r (21D) – HR-Zu MR 133 f. 131^r (21D) – HR-Zu MR 168 f. 170^v (21D) – PL-CZ III-3 f. 192^r – PL-GNd 150 p. 455 (19D) – RO-AJ R. I. 23 f. II/134^v – RO-AJ R. I. 24 f. 115^r – RO-AJ R. I. 25 f. 133^r (19D) – RO-AJ R. I. 50 f. 192^v (19D) – RO-AJ R. II. 134 f. 162^r – SK-BRm EL 11 f. 174^r (19D) – SK-BRm EL 13 f. 87^r (21D) – MissGyer f. 152^v
MissPaul 1514 f. 168^v – MissUlt 1480 f. 219^v – MissZag 1511 f. 137^v (21D)
102. **Diadema spineum veneremur hodie cuius per aculeum (minor)**
Ch 4559 Holl 189 MMMAe VIII 139, 623, 822 MSH 5 I/114.2
De Spinea corona
RO-BRbn I. F. 67 f. 164^r
A-GÖ 107 f. 297^r – A-GÖ 234 f. 220^v – H-Bn 218 f. 287^r – H-Bn 220 f. 369^v – H-Bn 318 f. 168^r – H-Bn 334 f. 190^v – PL-CZ III-3 f. 220^v – PL-GNd 150 p. 641 – RO-AJ R. I. 23 f. II/213^r – RO-AJ R. I. 25 f. 157^r – RO-AJ R. I. 50 f. 234^r – RO-AJ R. II. 134 f. 234^r – RO-Sb 595 f. 204^r – RO-Sb 665 f. 90^v – SK-BRm EL 11 f. 263^r – TR-Itks 49 f. 163^r – TR-Itks 60 f. 171^r – MissGyer f. 229^v
MissPaul 1514 f. 193^r – MissQuin 1487 f. 195^r – MissQuin 1499 f. 184^r – MissUlt 1480 f. 327^r
103. **Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)**
Holl 189 MSH 5 I/2.11, II/19
De Spinea corona
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 127^v – CantCsik f. 23^v
H-Bn 359 f. 182^v – H-Bn 395 f. 176^v – US-NYpm MS G.7 f. 316^r
MissStrig 1484 f. 180^r – MissStrig 1498 f. II/203^v – MissStrig 1500 f. 243^r – MissStrig 1511 f. 311^v – MissStrig 1513 f. 259^r – MissStrig 1514 f. 197^v – MissZag 1511 f. 226^r
104. **Diadema spineum veneremur quo coronavit eum**
De Spinea corona
H-Bn MNy 17 f. 29^r – H-Efkö I. 20 f. 253^r – SK-BRm EL 13 f. 164^v
105. **Dicite in gentibus**
GrTr 212 KatSchlag 151, 347 MMMAe VII 117, 659 MSH 5 I/62.5, I/110
Feria sexta post Pascha
H-Bn 172a f. 206^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 224^r – H-DRt R 508 – H-Efkö I. 3a f. 142^v – RO-AJ R. I. 1 f. 141^v (1D post P) – RO-AJ R. I. 2 f. 103^r – RO-AJ R. I. 96 f. 48^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 67^r (Inv. Crucis) – RO-BRbn I. F. 67 f. 58^r – SK-Sk Mus 1 f. 39^v – GradCsik f. 108^r

- A-GÜ 1/29 f. 146^v (Inv. Crucis), 197^r in marg. (De SCru.) – A-GÜ 1/43 f. 138^v – H-Bn 91 f. 60^r, 115^v (Inv. Crucis) – H-Bn 92 f. 118^r – H-Bn 334 f. 71^v (Inv. Crucis) – PL-GNd 150 p. 344, 499 (Inv. Crucis) – RO-AJ R. I. 23 f. 87^v – RO-Sb 595 f. 98^r – MissGyer f. 114^r – MissHel f. 105^v
106. **Dico vobis gaudium est angelis Dei**
CAO III Nr. 2208 **MSH 5** II/159
 Pro peccatis
 TR-Itks 68 f. 202^v
107. **Dies sanctificatus illuxit nobis**
AMS 11b, 199^a **CAO IV** Nr. 6444 **GrTr 49 KatSchlag 23**, 27, 339 **MMMAe II 171 MMMAe VII 117**, 118, 120, 562, 564, 656 **MMMAe VIII 141**, 624 **MSH 5** I/32, II/1.1
 Nativitas Domini tertia missa
 A-GÜ 1/43 f. 30^r – H-Bn 172a f. 61^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 13^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 3^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 12^v – H-Bu A 114 f. I/1^v – H-Bu A 115 f. I/5^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 29^r – H-Efkö I. 1a f. 12^v – H-Efkö I. 3a f. 29^v – HR-Zu MR 6 p. 22, 23 – RO-Sb 759 f. 14^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 13^r – SK-BRm EL 18 f. 44^v [369^v] – SK-BRsa 67 f. 9^r – TR-Itks 49 f. 9^v – TR-Itks 60 f. 10^v – TR-Itks 68 f. 11^r – CantCsik f. 3^v – GradCsik f. 16^r
 A-GÖ 107 f. 12^v – A-GÖ 234 f. 13^r – A-GÜ 1/29 f. 9^r – A-Su M.III.23 f. 13^r – H-Bn 91 f. 21^r – H-Bn 92 f. 26^v, 30^v (Circ.) – H-Bn 94 f. 18^v – H-Bn 95 f. 158^v – H-Bn 214 f. 16^v – H-Bn 215 f. 20^v – H-Bn 216 f. 22^r – H-Bn 218 f. 21^r – H-Bn 219 f. 19^v – H-Bn 220 f. 25^v – H-Bn 222 f. 10^v – H-Bn 318 f. 15^r, 228^v (Transfig.) – H-Bn 334 f. 30^v – H-Bn 359 f. 18^r – H-Bn 395 f. 15^v – H-Bn 435 f. 26^r, 68^r (Transfig.) – H-Bn MNy 17 f. 48^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 30^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 15^r, 143^r (Transfig.) – HR-Za III.d.23 f. 40^r – HR-Za IV.c.59 f. 21^v – HR-Zk 355 f. 16^v – HR-Zu MR 13 f. 32^r – HR-Zu MR 26 f. 27^v – HR-Zu MR 46 f. 334^r – HR-Zu MR 73 f. 17^r – HR-Zu MR 133 f. 34^r – HR-Zu MR 168 f. 22^v – HR-Zu MR 170 f. 28^r – PL-CZ III-3 f. 20^v – PL-GNd 150 p. 19 – RO-AJ R. I. 23 f. II/9^v – RO-AJ R. I. 24 f. 1^v, 5^r (Circ.), 156^v (Transfig.) – RO-AJ R. I. 25 f. 7^r – RO-AJ R. I. 50 f. 14^v, 347^r (Transfig.) – RO-AJ R. II. 134 f. 19^v – RO-Sb 595 f. 11^v – RO-Sb 665 f. 24^v – SK-BRm EL 11 f. 11^v – US-NYpm MS G.7 f. 228^r – MissGyer f. 11^v – MissHel f. 12^r – MissPaul 1514 f. 10^r – MissQuin 1487 f. 13^v – MissQuin 1499 f. 11^v – MissStrig 1484 f. 7^v – MissStrig 1498 f. II/8^v – MissStrig 1500 f. 9^v – MissStrig 1511 f. 12^v – MissStrig 1513 f. 10^v, 14^v (Circ.) – MissStrig 1514 f. 8^v, 11^r (Circ.) – MissUlt 1480 f. 21^r – MissZag 1511 f. 9^v – OrdStrig f. 13^v
108. **Diffusa est gratia in labiis tuis**
AMS 3, 23b, 28, 127, 145b, 165b, 199^b **CAO III** Nr. 2216 **CAO IV** Nr. 6446 **GrTr 413 KatSchlag 31**, 271, 274 **MMMAe II 214 MSH 5** I/83.15, I/84.2, I/103.11
 Commune virginum
 H-Bn 172a f. 328^v – H-Bn 172b f. 269^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 106^r (Helena) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 168^r (sanctae mulieres) – H-Efkö I. 3a f. 263^r, 263^v – RO-AJ R. I. 96 f. 99^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 116^v – RO-Sb 759 f. 286^r – SK-BRm EL 18 f. 4^v [321^v] – SK-BRsa 67 f. 117^v – SK-Sk Mus 1 f. 97^r – TR-Itks 49 f. 161^v – TR-Itks 60 f. 161^r (Lucia) – TR-Itks 68 f. 196^v (Lucia) – CantCsik f. 40^r
 A-GÖ 107 f. 291^r (v. et m.) – A-GÖ 234 f. 216^v (v. et m.) – A-GÜ 1/29 f. 188^v – H-Bn 91 f. 107^v (Lucia), 150^r – H-Bn 92 f. 213^r – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 215 f. 262^v – H-Bn 216 f. 310^r – H-Bn 218 f. 269^r – H-Bn 222 f. 163^v – H-Bn 318 f. 160^v (Agatha), 178^v (Praxedis), 220^v (Dorothea), 227^v (Anna) – H-Bn 334 f. 121^r – H-Bn 359 f. 179^r – H-Bn 395 f. 171^v – H-Bn MNy 17 f. 39^r (De Sophia) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 22^r (v. et m.) – H-Efkö I. 20 f. 238^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 164^r – H-Sa Nr. 313 f. 63^r – HR-Za III.d.23 f. 253^r (Pro peccatr.) – HR-Zk 355 f. 224^r – HR-Zu MR 13 f. 254^v (Pro peccatr.) – HR-Zu MR 26 f. 205^v (Pro peccatr.) – HR-Zu MR 133 f. 203^r (Pro peccatr.) – HR-Zu MR 168 f. 225^v (Pro peccatr.) – HR-Zu MR 170 f. 168^r (Pro peccatr.) – PL-CZ III-3 f. 289^r (v. et m.) – PL-GNd 150 p. 634, 688 (Pro peccatr.) – RO-AJ R. I. 25 f. 150^r (Agatha) – RO-AJ R. I. 50 f. 221^r (Agatha), 252^v (Praxedis), 335^v (Anna) – RO-Sb 595 f. 198^v – RO-Sb 665 f. 80^v – SK-BRm EL 11 f. 249^v – SK-BRm EL 13 f. 150^v – US-NYpm MS G.7 f. 313^r – MissGyer f. 221^v – MissHel f. 215^r
 MissPaul 1514 f. 252^r (v. et m.) – MissQuin 1487 f. 256^v – MissQuin 1499 f. 239^v – MissStrig 1484 f. 176^v – MissStrig 1498 f. II/200^r – MissStrig 1500 f. 238^v – MissStrig 1511 f. 304^v – MissStrig 1513 f. 254^r, 273^v (De Sophia) – MissStrig 1514 f. 194^r, 208^v (De Sophia) – MissUlt 1480 f. 323^r – MissZag 1511 f. 234^v (Pro peccatr.) – OrdAgr 450 (Apollonia), 495 (Petronella), 527 (Praxedis), 532 (Anna) – OrdStrig f. 103^v (Anna)
109. **Dilectus meus candidus**
CAO III Nr. 2227 **Holl 201 MMMAe VIII 144**, 625
 De septem doloribus BMV
 MissPaul 1514 f. 281^v – MissStrig 1511 f. 359^r – MissStrig 1513 f. 296^v – MissStrig 1514 f. 226^r
110. **Dilexi quoniam exaudivit**
CAO III Nr. 2228 **KatSchlag 307 MMMAe VII 122**, 650 **MSH 5** I/108
 Dominica decima nona post Trinitatem
 A-GÜ 1/43 f. 181^v (18D) – H-Bn 172b f. 108^v (18D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 84^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 83^r (20D) – H-Bu A 114 f. I/68^r – H-Efkö I. 1a f. 196^r – H-Efkö I. 3a f. 179^r – HR-Za III.d.182 f. 9^v – HR-Zu MR 6 p. 228 – RO-AJ R. I. 1 f. 186^r – RO-AJ R. I. 96 f. 63^r (16D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 51^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 82^r (18D) – RO-Sb 759 f. 134^v (18D) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 196^v – SK-BRsa 67 f. 89^r – SK-Sk Mus 1 f. 69^r – TR-Itks 49 f. 120^r – TR-Itks 60 f. 125^v – TR-Itks 68 f. 143^v
 A-GÖ 107 f. 194^r – A-GÖ 234 f. 142^r – A-Su M.III.23 f. 170^v – H-Bn 91 f. 93^r (17D) – H-Bn 92 f. 153^r – H-Bn 94 f. 206^v – H-Bn 214 f. 158^v – H-Bn 215 f. 165^v – H-Bn 218 f. 181^v (17D) – H-Bn 219 f. 136^v – H-Bn 220 f. 210^v – H-Bn 222 f. 103^r (17D) – H-Bn 359 f. 120^r – H-Bn 395 f. 113^v (17D) – H-Efkö I. 20 f. 165^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 115^v – HR-Za III.d.23 f. 159^v – HR-Zk 355 f. 153^v – HR-Zu MR 13 f. 156^r – HR-Zu MR 26 f. 134^r – HR-Zu MR 62 f. 125^r – HR-Zu MR 73 f. 111^r – HR-Zu MR 133 f. 129^v – HR-Zu MR 168 f. 169^r – PL-CZ III-3 f. 191^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/133^r (18D) – RO-AJ R. I. 24 f. 114^v – RO-AJ R. II. 134 f. 161^r – SK-BRm EL 11 f. 168^v (17D) – SK-BRm EL 13 f. 85^v – US-NYpm MS G.7 f. 274^r (20D) – MissGyer f. 151^r (18D) – MissHel f. 143^r (17D)

- MissPaul 1514 f. 168^r – MissQuin 1487 f. 171^v (20D) – MissQuin 1499 f. 162^r (20D) – MissStrig 1484 f. 108^v (20D) – MissStrig 1498 f. II/132^r (20D) – MissStrig 1500 f. 155^r (20D) – MissStrig 1511 f. 198^v (20D) – MissStrig 1513 f. 164^v (20D) – MissStrig 1514 f. 125^r (20D) – MissUlt 1480 f. 218^v – MissZag 1511 f. 136^r
111. **Dilexisti iustitiam**
CAO IV Nr. 6450, 7634 **KatSchlag** 2, 288, 307 **MMMAe VII** 123, 557 **MMMAe VIII** 145, 625
 Elisabeth
 HR-Za III.d.23 f. 218^r – HR-Za IV.c.59 f. 112^r – HR-Zu MR 13 f. 218^v – HR-Zu MR 26 f. 180^r – HR-Zu MR 62 f. 187^v – HR-Zu MR 73 f. 159^r – HR-Zu MR 133 f. 174^v – HR-Zu MR 170 f. 145^v
112. **Dilexit Andream Dominus**
CAO III Nr. 2229 **CAO IV** Nr. 6451 **GrTr** 625 **KatSchlag** 38, 74 **MSH 5 I/1.5**
 Andreas apostolus
 A-GÜ 1/43 f. 243^r – H-Bn 172a f. 246^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 88^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 111^r – H-Bu A 114 f. II/25^v – H-Bu A 115 f. I/48^r – H-Efkö I. 3a f. 245^r – HR-Zu MR 6 p. 242 – RO-AJ R. I. 1 f. 193^r – RO-AJ R. I. 96 f. 68^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 56^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 86^r – RO-Sb 759 f. 177^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 295^v – SK-BRsa 67 f. 94^v – TR-Itks 49 f. 124^r – TR-Itks 60 f. 160^v – TR-Itks 68 f. 195^v – CantCsik f. 36^r
 A-GÖ 107 f. 198^v – A-GÖ 234 f. 146^v – A-GÜ 1/29 f. 137^r – A-Su M.III.23 f. 178^r – H-Bn 91 f. 107^r – H-Bn 92 f. 158^v – H-Bn 94 f. 310^r – H-Bn 95 f. 156^r – H-Bn 214 f. 247^v – H-Bn 215 f. 239^v – H-Bn 216 f. 225^v – H-Bn 218 f. 199^r – H-Bn 219 f. 144^v – H-Bn 220 f. 330^v – H-Bn 318 f. 151^r – H-Bn 334 f. 23^v – H-Bn 395 f. 160^v – H-Efkö I. 20 f. 170^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 119^v – HR-Za III.d.23 f. 165^v – HR-Zk 355 f. 158^v – HR-Zu MR 13 f. 162^v – HR-Zu MR 26 f. 138^v – HR-Zu MR 62 f. 131^v – HR-Zu MR 73 f. 116^r – HR-Zu MR 133 f. 134^v – HR-Zu MR 168 f. 175^v – HR-Zu MR 170 f. 121^r – PL-CZ III-3 f. 197^v – PL-GNd 150 p. 470 – RO-AJ R. I. 23 f. II/195^v – RO-AJ R. I. 24 f. 129^v – RO-AJ R. I. 25 f. 139^v – RO-AJ R. I. 50 f. 204^v – RO-Sb 595 f. 149^r – RO-Sb 665 f. 38^v – SK-BRm EL 11 f. 185^v – SK-BRm EL 13 f. 90^v – US-NYpm MS G.7 f. 277^r – MissGyer f. 157^v – MissHel f. 149^r
 MissPaul 1514 f. 173^r – MissQuin 1487 f. 176^v – MissQuin 1499 f. 167^r – MissStrig 1484 f. 111^v – MissStrig 1498 f. II/135^v – MissStrig 1500 f. 159^r – MissStrig 1511 f. 203^v – MissStrig 1513 f. 169^r – MissStrig 1514 f. 128^r – MissUlt 1480 f. 228^r – MissZag 1511 f. 142^v – OrdStrig f. 3^r
113. **Dilexit Dominus sanctam Annam**
MMMAe VIII 146, 625, 639 **MSH 5 II/71**
 Anna
 HR-Zu MR 6 p. 289
114. **Diligam te Domine virtus mea (minor)**
AMS 174, 199a **CAO IV** Nr. 6453 **KatSchlag** 228 **MMMAe VII** 124, 628 **MSH 5 I/75**
 Dominica quarta post Trinitatem
 H-Bn 172b f. 57^v (3D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 72^v (3D) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 73^v (3D) – H-Efkö I. 3a f. 163^r (3D) – HR-Za III.d.182 f. 2^r – HR-Zu MR 6 p. 207 – RO-AJ R. I. 1 f. 170^r – RO-AJ R. I. 96 f. 59^r (2D) – RO-BRbn I. F. 67 f. 73^r – RO-Sb 759 f. 124^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 179^v – SK-BRsa 67 f. 75^r – TR-Itks 49 f. 110^r – TR-Itks 60 f. 113^v – TR-Itks 68 f. 132^v
 A-GÖ 107 f. 175^v – A-GÖ 234 f. 130^r – A-GÜ 1/43 f. 165^v (3D) – A-Su M.III.23 f. 154^r – H-Bn 91 f. 80^r (3D) – H-Bn 92 f. 139^r – H-Bn 94 f. 180^r – H-Bn 214 f. 135^r – H-Bn 215 f. 139^r – H-Bn 216 f. 184^v – H-Bn 218 f. 159^v (3D) – H-Bn 219 f. 122^r – H-Bn 220 f. 188^v – H-Bn 222 f. 94^r (3D) – H-Bn 359 f. 108^r – H-Bn 395 f. 105^v (3D) – H-Bn MNy 1 f. 101^v in marg. (De caritate) – H-EG U₂ VI. 5 f. 104^v – HR-Za III.d.23 f. 146^v – HR-Zu MR 13 f. 141^v – HR-Zu MR 26 f. 123^r – HR-Zu MR 62 f. 110^v – HR-Zu MR 73 f. 100^v – HR-Zu MR 133 f. 118^v – HR-Zu MR 168 f. 154^r – HR-Zu MR 170 f. 111^r – PL-CZ III-3 f. 174^v – PL-GNd 150 p. 403 (3D) – RO-AJ R. I. 23 f. II/111^v (3D) – RO-AJ R. I. 24 f. 101^r (3D) – RO-AJ R. II. 134 f. 148^r – SK-BRm EL 11 f. 147^v (3D) – SK-BRm EL 13 f. 75^v (3D) – US-NYpm MS G.7 f. 263^v – MissGyer f. 136^v, 234^r (Pro sponsis) – MissHel f. 129^r
 MissPaul 1514 f. 153^v – MissQuin 1487 f. 156^r – MissQuin 1499 f. 148^v – MissStrig 1484 f. 97^v – MissStrig 1498 f. II/118^v (3D) – MissStrig 1500 f. 139^v (3D) – MissStrig 1511 f. 179^r (3D) – MissStrig 1513 f. 148^v (3D) – MissStrig 1514 f. 112^v (3D) – MissZag 1511 f. 122^v
115. **Diligam te Domine virtus mea... et liberator meus (maior1)**
CAO IV Nr. 6453 **KatSchlag** 228 **MMMAe VII** 124, 628
 Dominica tertia post Trinitatem
 H-Bn 318 f. 128^v – RO-AJ R. I. 25 f. 118^r – RO-AJ R. I. 50 f. 170^v
 MissUlt 1480 f. 197^r (4D)
116. **Diligam te Domine virtus mea... Deus meus (maior2)**
 Dominica quarta post Trinitatem
 HR-Zk 355 f. 138^v
117. **Dimissa sunt ei peccata multa**
CAO IV Nr. 6017 **MSH 5 I/78.7**
 Maria Magdalena
 H-Efkö I. 3a f. 227^r
118. **Disposui testamentum electis meis**
AMS 20, 22, 129a, 151, 171bis, 199a, 199b **GrTr** 489 **KatSchlag** 27 **MMMAe II** 169 **MSH 5 I/32.13, II/40**
 Commune confessorum
 H-Bn 172b f. 267^r (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 96 f. 96^v – TR-Itks 68 f. 175^{bisv} (Steph. p.)
 A-GÜ 1/29 f. 184^v (cf. et pont.) – H-Bn 91 f. 108^v (Felix) – H-Bn 222 f. 160^r – H-Bn 318 f. 155^v (Felix), 156^v (Antonius abbas),

181^v (Felix et socii) – H-Efkö I. 20 f. 233^v (cf.) – PL-GNd 150 p. 620 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 25 f. 144^r (Felix), 145^v (Antonius abbas) – RO-AJ R. I. 50 f. 212^r (Felix), 213^v (Antonius abbas), 258^v (Felix et socii) – RO-Sb 595 f. 195^v – SK-BRm EL 13 f. 145^v – US-NYpm MS G.7 f. 310^r – MissGyer f. 217^v

MissStrig 1484 f. 173^v – MissStrig 1498 f. II/196^v – MissStrig 1500 f. 234^r – MissStrig 1511 f. 299^v – MissStrig 1513 f. 249^v – MissStrig 1514 f. 190^v

119. **Domine Deus meus in te speravi**

AMS 199a CAO III Nr. 2334 GrTr 282 KatSchlag 132 MMAe VII 127, 596 MSH 5 I/22

Dominica secunda post Trinitatem

A-GÜ 1/43 f. 160^v (1D) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 73^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 77^r – H-Bu A 114 f. I/51^v – H-Bu A 115 f. I/34^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 261^v – H-Efkö I. 1a f. 177^r – H-Efkö I. 3a f. 161^v (1D) – HR-Zu MR 6 p. 205 – RO-AJ R. I. 1 f. 168^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 72^r – RO-Sb 759 f. 123^r (3D) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 178^r – SK-BRsa 67 f. 73^r – TR-Itks 49 f. 109^r – TR-Itks 60 f. 112^v – TR-Itks 68 f. 131^v – GradCsik f. 139^v

A-GÖ 107 f. 173^v – A-GÖ 234 f. 128^v – A-GÜ 1/29 f. 117^r – A-Su M.III.23 f. 152^v – H-Bn 91 f. 78^r (1D), 105^r (Pro sac. se.) – H-Bn 92 f. 137^v – H-Bn 94 f. 176^v – H-Bn 214 f. 132^r – H-Bn 215 f. 135^v – H-Bn 216 f. 180^v – H-Bn 219 f. 119^v – H-Bn 220 f. 186^v – H-Bn 222 f. 93^r (1D) – H-Bn 359 f. 106^v – H-Bn 395 f. 104^v (1D) – HR-Za III.d.23 f. 145^r – HR-Zk 355 f. 137^r – HR-Zu MR 13 f. 140^v – HR-Zu MR 26 f. 122^r – HR-Zu MR 62 f. 109^r – HR-Zu MR 73 f. 99^v – HR-Zu MR 133 f. 117^v – HR-Zu MR 168 f. 152^v – HR-Zu MR 170 f. 110^r – PL-CZ III-3 f. 173^r, 302^v (Pro sac. se.) – PL-GNd 150 p. 400 in marg. (1D) – RO-AJ R. I. 23 f. II/109^r (1D) – RO-AJ R. II. 134 f. 164^v – SK-BRm EL 13 f. 74^r (1D) – US-NYpm MS G.7 f. 262^v – MissGyer f. 135^v (3D) – MissHel f. 127^v (1D)

MissPaul 1514 f. 152^v, 265^v (Pro sac. se.) – MissQuin 1487 f. 154^v – MissQuin 1499 f. 147^r – MissStrig 1484 f. 96^v – MissStrig 1498 f. II/118^r – MissStrig 1500 f. 139^r – MissStrig 1511 f. 178^v – MissStrig 1513 f. 147^v – MissStrig 1514 f. 112^r – MissUlt 1480 f. 195^r – MissZag 1511 f. 121^r

120. **Domine Deus salutis meae**

AMS 187, 199a CAO III Nr. 2339 GrTr 317 KatSchlag 185 MMAe VII 128, 611 MSH 5 I/52

Dominica decima secunda post Trinitatem

A-GÜ 1/43 f. 171^v (11D) – H-Bn 172b f. 77^r (11D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 79^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 78^r (13D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 90^v – H-Bu A 114 f. I/60^v – H-Bu A 115 f. I/40^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 274^r – H-Efkö I. 1a f. 186^v – H-Efkö I. 3a f. 169^r (11D) – HR-Za III.d.182 f. 5^v – HR-Zu MR 6 p. 217 – RO-AJ R. I. 1 f. 177^v – RO-AJ R. I. 96 f. 61^r (11D) – RO-BRbn I. F. 67 f. 77^r (11D) – RO-Sb 759 f. 129^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 186^v – SK-BRsa 67 f. 81^v – SK-Sk Mus 1 f. 60^v (11D) – TR-Itks 49 f. 114^r – TR-Itks 60 f. 118^r – TR-Itks 68 f. 136^v – GradCsik f. 154^r

A-GÖ 107 f. 182^r – A-GÖ 234 f. 132^v – A-GÜ 1/29 f. 123^r – A-Su M.III.23 f. 160^v, 284^r (Pro p.) – H-Bn 92 f. 145^r – H-Bn 94 f. 192^v – H-Bn 214 f. 146^r – H-Bn 215 f. 152^r – H-Bn 216 f. 198^r – H-Bn 218 f. 172^v (11D) – H-Bn 220 f. 197^r – H-Bn 222 f. 99^r (11D) – H-Bn 318 f. 134^v (11D) – H-Bn 359 f. 112^v – H-Bn 395 f. 110^r (11D) – H-Bn MNy 1 f. 110^r (De compunctione cordis) – H-Efkö I. 20 f. 155^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 108^v – HR-Za III.d.23 f. 151^v, 249^v (Pro p.) – HR-Zk 355 f. 144^v – HR-Zu MR 13 f. 147^r, 251^r (Pro p.) – HR-Zu MR 26 f. 127^r, 203^r (Pro p.) – HR-Zu MR 62 f. 116^v – HR-Zu MR 73 f. 104^v – HR-Zu MR 133 f. 123^r, 200^r (Pro p.) – HR-Zu MR 168 f. 160^r, 222^r (Pro p.) – HR-Zu MR 170 f. 115^r (11D), 165^v (Pro p.) – PL-CZ III-3 f. 181^r – PL-GNd 150 p. 424, 664 (Pro p.), 775 (Contra malas cogitationes) – RO-AJ R. I. 23 f. II/121^v (11D) – RO-AJ R. I. 24 f. 105^v (10D) – RO-AJ R. I. 25 f. 123^v (11D) – RO-AJ R. I. 50 f. 178^r (11D) – RO-AJ R. II. 134 f. 153^r – RO-Sb 595 f. 116^r (1D) – SK-BRm EL 11 f. 159^v (11D) – US-NYpm MS G.7 f. 268^r (13D) – MissGyer f. 142^r – MissHel f. 134^v (11D)

MissPaul 1514 f. 159^r, 287^v (De Iob) – MissQuin 1487 f. 162^v (13D) – MissQuin 1499 f. 154^r (13D) – MissStrig 1484 f. 102^r (13D) – MissStrig 1498 f. II/124^v (13D) – MissStrig 1500 f. 146^v (13D) – MissStrig 1511 f. 187^v (13D), 355^r (De Iob) – MissStrig 1513 f. 156^r (13D), 293^v (De Iob) – MissStrig 1514 f. 118^r (13D), 224^r (De Iob) – MissUlt 1480 f. 205^r – MissZag 1511 f. 127^v, 230^v (Pro p. vel ep.) – OrdStrig f. 79^v

121. **Domine exaudi orationem meam**

CAO IV Nr. 6495 GrTr 334 KatSchlag 343 MMAe VII 132, 657 MSH 5 I/87

Dominica decima sexta post Trinitatem

H-Bn 172b f. 88^r (15D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 80^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 79^v (17D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 98^r (17D) – H-Bu A 114 f. I/65^r – H-Bu A 115 f. I/44^r (17D) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 280^r (17D) – H-Efkö I. 1a f. 190^v – H-Efkö I. 3a f. 173^r (15D) – HR-Za III.d.182 f. 7^r – HR-Zu MR 6 p. 221 – RO-AJ R. I. 1 f. 181^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 49^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 79^r (15D) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 190^r – SK-BRsa 67 f. 86^r – SK-Sk Mus 1 f. 64^r (15D) – TR-Itks 49 f. 116^r – TR-Itks 60 f. 121^r – TR-Itks 68 f. 140^r – GradCsik f. 164^v (17D)

A-GÖ 107 f. 186^r – A-GÖ 234 f. 136^r – A-GÜ 1/29 f. 126^v (17D) – A-Su M.III.23 f. 168^v – H-Bn 91 f. 153^r (Pro amico) – H-Bn 92 f. 148^r (17D) – H-Bn 94 f. 199^r – H-Bn 214 f. 151^v – H-Bn 215 f. 158^v – H-Bn 216 f. 205^r – H-Bn 219 f. 131^r – H-Bn 220 f. 202^r – H-Bn 359 f. 115^r, 191^v (Contra furtum) – H-Bn MNy 1 f. 109^v (Pro sac. se.) – H-Efkö I. 20 f. 159^r, 255^r (Contra furtum) – H-EG U₂ VI. 5 f. 111^r – HR-Za III.d.23 f. 158^r – HR-Zk 355 f. 147^v – HR-Zu MR 13 f. 154^r – HR-Zu MR 26 f. 132^v – HR-Zu MR 62 f. 123^v – HR-Zu MR 73 f. 109^v – HR-Zu MR 133 f. 128^v – HR-Zu MR 168 f. 167^r – PL-CZ III-3 f. 184^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/126^r (15D) – RO-AJ R. I. 24 f. 109^r (15D) – RO-AJ R. II. 134 f. 156^r – TR-Itks 60 f. 92^r (Contra furtum) – US-NYpm MS G.7 f. 270^r (17D)

MissPaul 1514 f. 162^r, 286^v (Contra furtum) – MissQuin 1487 f. 165^v (17D) – MissQuin 1499 f. 157^r (17D) – MissStrig 1484 f. 104^r (17D), 188^v (Contra furtum) – MissStrig 1498 f. II/127^r (17D) – MissStrig 1500 f. 149^r (17D) – MissStrig 1511 f. 191^v (17D) – MissStrig 1513 f. 159^r (17D) – MissStrig 1514 f. 120^r (17D) – MissUlt 1480 f. 209^v – MissZag 1511 f. 134^r, 240^v (Contra furtum)

122. **Domine in virtute tua laetabitur rex**

AMS 199a GrTr 292 KatSchlag 222 MMAe VII 132, 625 MSH 5 I/23, I/50, I/78

Dominica quinta post Trinitatem

A-GÜ 1/43 f. 166^r (4D) – H-Bn 172b f. 60^r (4D), 260^v (m.) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 73^r (4D) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 74^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 81^r – H-Bu A 114 f. I/54^r – H-Bu A 115 f. I/36^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 265^r – H-Efkö I. 1a f. 179^v – H-Efkö I. 3a f. 164^r (4D) – HR-Za III.d.182 f. 2^v – HR-Zu MR 6 p. 208 – RO-AJ R. I. 1 f. 171^r – RO-AJ R. I. 96 f. 59^v (3D) – RO-BRbn I. F. 67 f. 73^v – RO-Sb 759 f. 124^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 180^v – SK-BRsa 67 f. 75^v – SK-Sk Mus 1 f. 56^r (4D) – TR-Itks 49 f. 110^v – TR-Itks 60 f. 114^r – TR-Itks 68 f. 1^r – CantCsik f. 30^v (Pro rege)

A-GÖ 107 f. 176^r – A-GÜ 1/29 f. 119^r – A-Su M.III.23 f. 155^r, 284^v (Pro rege) – H-Bn 91 f. 81^v (4D) – H-Bn 92 f. 140^r – H-Bn 94 f. 181^v – H-Bn 214 f. 136^v – H-Bn 215 f. 141^r – H-Bn 216 f. 186^r – H-Bn 218 f. 161^v (4D) – H-Bn 220 f. 189^v – H-Bn 222 f. 94^v (4D) – H-Bn 318 f. 129^v (4D) – H-Bn 359 f. 108^v, 186^v (Pro rege) – H-Bn 395 f. 106^r (4D), 145^r (Oswaldus) – H-Bn MNY 1 f. 107^r (Pro rege) – H-Efkö I. 20 f. 230^v (m.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 105^r – HR-Za III.d.23 f. 147^r, 250^r (Pro rege) – HR-Zk 355 f. 139^v – HR-Zu MR 13 f. 142^v, 251^v (Pro rege) – HR-Zu MR 26 f. 123^v, 203^v (Pro rege) – HR-Zu MR 62 f. 111^v – HR-Zu MR 73 f. 101^r – HR-Zu MR 133 f. 119^r, 200^v (Pro rege) – HR-Zu MR 168 f. 154^v, 222^v (Pro rege) – HR-Zu MR 170 f. 111^v, 166^r (Pro rege) – PL-CZ III-3 f. 175^r – PL-GNd 150 p. 406 (4D), 686 (Pro rege) – RO-AJ R. I. 23 f. II/113^r (4D) – RO-AJ R. I. 24 f. 102^r (4D) – RO-AJ R. I. 25 f. 118^v in marg. (4D) – RO-AJ R. I. 50 f. 171^v (4D) – RO-AJ R. II. 134 f. 148^v – RO-Sb 595 f. 120^v (4D) – SK-BRm EL 11 f. 149^r (4D) – SK-BRm EL 13 f. 76^v (4D), 142^v (m.) – US-NYpm MS G.7 f. 264^r, 319^v (Pro rege) – MissGyer f. 137^r – MissHel f. 130^r MissPaul 1514 f. 154^r, 263^v (Pro rege) – MissQuin 1487 f. 156^v – MissQuin 1499 f. 149^r – MissStrig 1484 f. 98^r, 183^v (Pro rege) – MissStrig 1498 f. II/120^r, II/208^r (Pro rege) – MissStrig 1500 f. 141^r, 248^v (Pro rege) – MissStrig 1511 f. 181^r, 317^v (Pro rege) – MissStrig 1513 f. 150^r, 264^v (Pro rege) – MissStrig 1514 f. 113^v, 201^v (Pro rege) – MissUlt 1480 f. 198^r – MissZag 1511 f. 123^r, 231^v (Pro rege)

123. **Domine quinque talenta tradidisti mihi**

CAO III Nr. 2370 CAO IV Nr. 6677 KatSchlag 302

Commune confessorum

A-GÜ 1/29 f. 184^v (cf. et pont.) – PL-GNd 150 p. 620 (cf. et pont.) – US-NYpm MS G.7 f. 310^r

MissStrig 1484 f. 173^v – MissStrig 1498 f. II/196^v – MissStrig 1500 f. 234^r – MissStrig 1511 f. 299^v – MissStrig 1513 f. 249^v – MissStrig 1514 f. 190^v

124. **Domine refugium factus es nobis**

AMS 178b, 199a CAO IV Nr. 6509 GrTr 321 KatSchlag 383 MMAe II 205 MMAe VII 135, 672 MSH 5 I/96

Dominica decima tertia post Trinitatem

A-GÜ 1/43 f. 172^v (12D) – H-Bn 172b f. 79^v (12D) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 78^v (14D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 92^v – H-Bu A 114 f. I/62^r – H-Bu A 115 f. I/41^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 275^v – H-Efkö I. 1a f. 187^v – H-Efkö I. 3a f. 170^v (12D) – HR-Za III.d.182 f. 6^v – HR-Zu MR 6 p. 218 – RO-AJ R. I. 1 f. 178^v – RO-AJ R. I. 96 f. 61^v (12D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 48^{bisr} – RO-BRbn I. F. 67 f. 77^v (12D) – RO-Sb 759 f. 130^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 187^r – SK-BRsa 67 f. 83^r – SK-Sk Mus 1 f. 61^v (12D) – TR-Itks 49 f. 114^v – TR-Itks 60 f. 118^v – TR-Itks 68 f. 137^v – CantCsik f. 31^v (Pro peregrinis) – GradCsik f. 157^r

A-GÖ 107 f. 183^r, 304^r (Pro it. ag.) – A-GÖ 234 f. 133^v – A-GÜ 1/29 f. 124^r – A-Su M.III.23 f. 161^r, 285^v (Pro con.) – H-Bn 91 f. 84^r (12D) – H-Bn 92 f. 145^v – H-Bn 94 f. 194^r – H-Bn 214 f. 147^r – H-Bn 215 f. 153^v – H-Bn 216 f. 199^v – H-Bn 218 f. 174^r (12D) – H-Bn 220 f. 198^r – H-Bn 222 f. 99^v (12D) – H-Bn 318 f. 135^r (12D) – H-Bn 359 f. 113^r, 189^r (Pro it. ag.) – H-Bn 395 f. 110^v (12D) – H-Bn MNY 1 f. 108^v (Pro cong.), 115^r (Pro it. ag.) – H-Efkö I. 20 f. 156^v, 250^v (Pro it. ag.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 109^r, 167^v (Pro it. ag.) – HR-Za III.d.23 f. 152^r, 250^v (Pro con.) – HR-Zk 355 f. 145^r – HR-Zu MR 13 f. 148^r, 252^r (Pro con.) – HR-Zu MR 26 f. 128^r, 204^r (Pro con.) – HR-Zu MR 62 f. 117^r – HR-Zu MR 73 f. 105^r – HR-Zu MR 133 f. 123^v, 201^r (Pro con.) – HR-Zu MR 168 f. 160^v, 223^r (Pro con.) – HR-Zu MR 170 f. 115^r (12D), 166^v (Pro con.) – PL-CZ III-3 f. 181^v, 297^v (Pro it. ag.) – PL-GNd 150 p. 427, 678 (Pro ser.), 687 (Pro con.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/122^v (12D) – RO-AJ R. I. 25 f. 124^r (12D) – RO-AJ R. I. 50 f. 179^r (12D) – RO-AJ R. II. 134 f. 154^r – RO-Sb 595 f. 124^v (7D) – SK-BRm EL 11 f. 161^r (12D) – SK-BRm EL 13 f. 162^r (Pro it. ag.) – US-NYpm MS G.7 f. 268^v (14D), 321^v (Pro it. ag.) – MissGyer f. 143^r – MissHel f. 135^r (12D)

MissPaul 1514 f. 159^v, 260^v (Pro it. ag.) – MissQuin 1487 f. 163^v (14D) – MissQuin 1499 f. 155^r (14D) – MissStrig 1484 f. 102^v (14D), 186^r (Pro it. ag.) – MissStrig 1498 f. II/125^v (14D), II/211^v (Pro it. ag.) – MissStrig 1500 f. 147^r (14D), 252^r (Pro it. ag.) – MissStrig 1511 f. 189^r (14D), 321^v (Pro it. ag.) – MissStrig 1513 f. 156^v (14D), 268^r (Pro it. ag.) – MissStrig 1514 f. 118^v (14D), 204^v (Pro it. ag.) – MissUlt 1480 f. 206^r – MissZag 1511 f. 128^r, 232^r (Pro con.)

125. **Dominus dixit ad me**

AMS 9a CAO III Nr. 2406 GrTr 43 KatSchlag 190, 271 MMAe II 217 MMAe VII 137, 138, 614, 638 MSH 5 I/102

Nativitas Domini prima missa

H-Bn 172a f. 57^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 2^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 10^r – H-Bu A 115 f. I/4^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 25^r – H-Efkö I. 1a f. 9^v – H-Efkö I. 3a f. 27^r – HR-Zu MR 6 p. 19 – RO-Sb 759 f. 12^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 10^v – SK-BRsa 67 f. 7^r – TR-Itks 49 f. 8^r – TR-Itks 60 f. 8^v – TR-Itks 68 f. 9^v – GradCsik f. 11^v

A-GÖ 107 f. 10^r – A-GÖ 234 f. 11^v – A-GÜ 1/29 f. 7^v – A-GÜ 1/43 f. 27^r – A-Su M.III.23 f. 10^v – H-Bn 91 f. 19^r – H-Bn 92 f. 24^r – H-Bn 94 f. 16^v – H-Bn 95 f. 158^r – H-Bn 214 f. 15^r – H-Bn 215 f. 18^v – H-Bn 216 f. 19^v – H-Bn 218 f. 19^r – H-Bn 219 f. 17^v – H-Bn 220 f. 22^v – H-Bn 222 f. 8^v – H-Bn 318 f. 13^r – H-Bn 334 f. 26^v – H-Bn 359 f. 16^v – H-Bn 395 f. 11^r – H-Bn 435 f. 118^r – H-Bu Cod. lat. 106 f. 26^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 13^v – HR-Za III.d.23 f. 38^r – HR-Za IV.c.59 f. 18^v – HR-Zk 355 f. 14^v – HR-Zu MR 13 f. 30^r – HR-Zu MR 26 f. 25^v – HR-Zu MR 46 f. 332^v – HR-Zu MR 73 f. 15^v – HR-Zu MR 133 f. 32^v – HR-Zu MR 168 f. 20^v – HR-Zu MR 170 f. 26^v – PL-CZ III-3 f. 18^r – PL-GNd 150 p. 14 – RO-AJ R. I. 23 f. II/8^r – RO-AJ R. I. 25 f. 5^r – RO-AJ R. I. 50 f. 11^v – RO-AJ R. II. 134 f. 17^v – RO-Sb 595 f. 9^v – RO-Sb 665 f. 22^v – SK-BRm EL 11 f. 10^r – US-NYpm MS G.7 f. 226^v – MissGyer f. 9^r – MissHel f. 9^v MissPaul 1514 f. 8^r – MissQuin 1487 f. 11^r – MissQuin 1499 f. 9^v – MissStrig 1484 f. 6^r – MissStrig 1498 f. II/7^r – MissStrig 1500 f. 7^v – MissStrig 1511 f. 10^r – MissStrig 1513 f. 8^v – MissStrig 1514 f. 6^v – MissUlt 1480 f. 18^r – MissZag 1511 f. 7^v

126. **Dominus in Sina in sancto**

AMS 102a, 199a GrTr 236 KatSchlag 77, 271 MMAe II 216 MSH 5 I/2.1, I/103.7

Ascensio Domini

A-GÜ 1/43 f. 146^v – H-Bn 172a f. 224^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 65^r – H-Bu A 114 f. I/44^v (D post Asc.) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 239^v – H-Efkö I. 1a f. 164^r (D post Asc.) – H-Efkö I. 3a f. 152^r – HR-Zu MR 6 p. 188 (D post Asc.) – RO-AJ R. I. 1 f. 152^v, 153^v (D post Asc.) – RO-AJ R. I. 96 f. 53^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 41^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 64^v – RO-Sb 759 f. 103^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 164^r (D post Asc.) – SK-BRsa 67 f. 64^v – TR-Itks 49 f. 92^v – TR-Itks 60 f. 103^r – TR-Itks 68 f. 121^v, 122^v – CantCsik f. 10^r, 66^v

A-GÖ 107 f. 159^r (D post Asc.) – A-GÖ 234 f. 117^v (D post Asc.) – A-GÜ 1/29 f. 110^v – A-Su M.III.23 f. 130^r (D post Asc.) – H-Bn 91 f. 67^v – H-Bn 92 f. 125^r – H-Bn 94 f. 161^r (D post Asc.) – H-Bn 95 f. 105^r (D post Asc.) – H-Bn 214 f. 119^v (D post Asc.) – H-Bn 215 f. 121^v (D post Asc.) – H-Bn 216 f. 163^r (D post Asc.) – H-Bn 218 f. 143^v, 144^r (D post Asc.) – H-Bn 220 f. 168^v (D post Asc.) – H-Bn 222 f. 83^v, 112^r (Ded. in TAsc) – H-Bn 318 f. 116^r (D post Asc.) – H-Bn 334 f. 74^v – H-Bn 377 f. 5^r (De BMV in TP vel TAsc) – H-Bn 359 f. 99^r – H-Bn 395 f. 96^r – H-Bu Cod. lat. 106 f. 51^v – H-Efkö I. 20 f. 135^v (D post Asc.) – H-EG U2 VI. 5 f. 94^v (D post Asc.) – HR-Za III.d.23 f. 135^r (D post Asc.) – HR-Zk 355 f. 127^v – HR-Zu MR 13 f. 129^r (D post Asc.) – HR-Zu MR 26 f. 112^v (D post Asc.) – HR-Zu MR 62 f. 97^v (D post Asc.) – HR-Zu MR 73 f. 91^r (D post Asc.) – HR-Zu MR 133 f. 109^r (D post Asc.) – HR-Zu MR 168 f. 140^r (D post Asc.) – HR-Zu MR 170 f. 104^v (D post Asc.) – PL-CZ III-3 f. 158^v (D post Asc.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/96^r – RO-AJ R. I. 25 f. 105^v (D post Asc.) – RO-AJ R. I. 50 f. 154^r (D post Asc.) – RO-AJ R. II. 134 f. 135^v (D post Asc.) – RO-Sb 595 f. 106^v – RO-Sb 665 f. 34^r – SK-BRm EL 11 f. 132^r – SK-BRm EL 13 f. 65^r (D post Asc.) – MissGyer f. 120^v – MissHel f. 112^r

MissPaul 1514 f. 141^r (D post Asc.) – MissQuin 1487 f. 141^v – MissQuin 1499 f. 135^r – MissStrig 1484 f. 87^v – MissStrig 1498 f. II/110^r (D post Asc.) – MissStrig 1500 f. 129^v (D post Asc.) – MissStrig 1511 f. 165^v (D post Asc.) – MissStrig 1513 f. 137^v (D post Asc.) – MissStrig 1514 f. 104^r (D post Asc.) – MissUlt 1480 f. 180^v – MissZag 1511 f. 110^v (D post Asc.) – OrdStrig f. 65^v (D post Asc.)

127. **Dominus regnavit decorem induit**

AMS 10, 17, 17bis, 81a, 88a, 103, 173, 174, 178b, 185b, 199a GrTr 46 KatSchlag 34 MMAe II 197, 198 MMAe VII 139, 565 MSH 5 I/39, II/30

Nativitas Domini secunda missa, Dominica infra octavam Nativitatis Domini

A-GÜ 1/43 f. 28^r (Nat.) – H-Bn 172a f. 60^r, 70^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 12^r (Nat.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 11^v (Nat.) – H-Bu A 115 f. I/4^v (Nat.) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 27^r (Nat.) – H-Efkö I. 1a f. 11^r (Nat.) – H-Efkö I. 3a f. 28^v (Nat.) – HR-Zu MR 6 p. 25 (D post Nat.) – RO-Sb 759 f. 13^r (Nat.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 11^v (Nat.) – SK-BRsa 67 f. 8^r (Nat.) – TR-Itks 68 f. 0^v (Nat.) – CantCsik f. 2^v (Nat.) – GradCsik f. 14^r (Nat.)

A-GÖ 107 f. 11^r (Nat.) – A-GÖ 234 f. 12^v (Nat.) – A-GÜ 1/29 f. 8^v, 12^r – A-Su M.III.23 f. 11^v, 14^r, 15^v (Vig. Epi.) – H-Bn 91 f. 20^r (Nat.) – H-Bn 92 f. 30^r (D post Nat.) – H-Bn 94 f. 17^v, 22^v – H-Bn 95 f. 81^v (D post Nat.), 158^v (Nat.) – H-Bn 214 f. 15^v (Nat.) – H-Bn 215 f. 19^v (Nat.) – H-Bn 216 f. 20^v, 27^v – H-Bn 218 f. 20^r (Nat.) – H-Bn 219 f. 18^v, 22^v – H-Bn 220 f. 24^r (Nat.) – H-Bn 222 f. 9^r, 13^r – H-Bn 318 f. 14^r, 16^r, 17^r (Vig. Epi.) – H-Bn 334 f. 28^r (Nat.) – H-Bn 359 f. 17^r, 21^r – H-Bn 395 f. 14^v, 17^v – H-Bn 435 f. 118^v (Nat.) – H-Bn MNy 17 f. 46^r (Nat.) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 27^v (Nat.) – H-EG U2 VI. 5 f. 14^r (Nat.) – HR-Za III.d.23 f. 39^r, 41^r, 42^v (Vig. Epi.) – HR-Za IV.c.59 f. 20^v (Nat.) – HR-Zk 355 f. 15^v, 20^r – HR-Zu MR 13 f. 31^r, 32^v, 34^r (Vig. Epi.) – HR-Zu MR 26 f. 26^v, 28^v – HR-Zu MR 46 f. 333^v (Nat.) – HR-Zu MR 73 f. 16^r, 17^v, 18^v (Vig. Epi.) – HR-Zu MR 133 f. 33^r, 34^v, 35^v (Vig. Epi.) – HR-Zu MR 168 f. 21^v, 23^v, 25^v (Vig. Epi.) – HR-Zu MR 170 f. 27^v, 28^v, 30^r (Vig. Epi.) – PL-CZ III-3 f. 19^r, 23^v – PL-GNd 150 p. 17, 27 – RO-AJ R. I. 23 f. II/8^v (Nat.) – RO-AJ R. I. 24 f. 4^r (Nat.) – RO-AJ R. I. 25 f. 6^r, 8^r, 9^r (Vig. Epi.) – RO-AJ R. I. 50 f. 13^r, 15^v, 17^v (Vig. Epi.) – RO-AJ R. II. 134 f. 18^r, 22^v – RO-Sb 595 f. 10^v (Nat.) – RO-Sb 665 f. 23^v, 27^v – SK-BRm EL 11 f. 10^v, 15^r – TR-Itks 49 f. 9^r (Nat.) – US-NYpm MS G.7 f. 227^v, 230^r – MissGyer f. 10^r, 15^r – MissHel f. 11^r (Nat.)

MissPaul 1514 f. 9^r, 13^r – MissQuin 1487 f. 12^r, 18^v – MissQuin 1499 f. 11^v, 16^v – MissStrig 1484 f. 7^r, 10^r – MissStrig 1498 f. II/8^r, II/11^v, II/12^v (Vig. Epi.) – MissStrig 1500 f. 8^v, 13^r, 14^r (Vig. Epi.) – MissStrig 1511 f. 11^r, 16^v, 18^r (Vig. Epi.) – MissStrig 1513 f. 9^v, 14^r, 15^r (Vig. Epi.) – MissStrig 1514 f. 7^v, 11^r, 11^v (Vig. Epi.) – MissUlt 1480 f. 19^v (Nat.) – MissZag 1511 f. 8^v, 10^v, 12^r (Vig. Epi.) – OrdStrig f. 17^r (D post Nat.)

128. **Dominus regnavit exsultet terra**

AMS 26, 83, 90, 199a GrTr 266 KatSchlag 271 MSH 5 I/103.3

Dominica tertia post Epiphaniam Domini

A-GÜ 1/43 f. 41^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 22^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 24^r – H-Bu A 114 f. I/2^v (D post Nat.) – H-Bu A 115 f. I/9^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 48^v – H-Efkö I. 1a f. 17^v (2D) – HR-Zu MR 6 p. 36 – RO-BRbn I. F. 67 f. 5^v – RO-Sb 759 f. 26^v (2D) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 24^r – SK-BRsa 67 f. 18^r – TR-Itks 60 f. 16^v – TR-Itks 68 f. 15^r – GradCsik f. 33^r

A-GÖ 107 f. 21^r – A-GÖ 234 f. 20^r – A-GÜ 1/29 f. 15^v – A-Su M.III.23 f. 19^r (2D) – H-Bn 92 f. 35^v – H-Bn 94 f. 28^r – H-Bn 95 f. 82^r (2D) – H-Bn 214 f. 26^v – H-Bn 215 f. 29^v – H-Bn 216 f. 35^r – H-Bn 218 f. 29^r – H-Bn 219 f. 28^r – H-Bn 220 f. 36^r (2D) – H-Bn 222 f. 17^v – H-Bn 318 f. 20^v – H-Bn 359 f. 25^v – H-Bn 395 f. 21^r – H-EG U2 VI. 5 f. 17^r (D post Nat.), 20^v (2D) – HR-Za III.d.23 f. 45^r (2D) – HR-Zk 355 f. 24^r (2D) – HR-Zu MR 13 f. 36^v (2D) – HR-Zu MR 26 f. 32^r (2D) – HR-Zu MR 73 f. 20^v (2D) – HR-Zu MR 133 f. 37^v (2D) – HR-Zu MR 168 f. 28^r (2D) – HR-Zu MR 170 f. 32^r (2D) – PL-CZ III-3 f. 29^r (2D) – PL-GNd 150 p. 35 – RO-AJ R. I. 23 f. II/15^r – RO-AJ R. I. 24 f. 10^v, 108^r (14D) – RO-AJ R. I. 25 f. 13^r – RO-AJ R. I. 50 f. 22^v – RO-AJ R. II. 134 f. 27^r – RO-Sb 595 f. 19^r – SK-BRm EL 11 f. 20^r – US-NYpm MS G.7 f. 233^r (2D) – MissGyer f. 20^r – MissHel f. 19^v (2D)

MissPaul 1514 f. 17^v (2D) – MissQuin 1487 f. 24^r (2D) – MissQuin 1499 f. 21^r (2D) – MissStrig 1484 f. 13^r (2D) – MissStrig 1498 f. II/15^r (2D) – MissStrig 1500 f. 16^v (2D) – MissStrig 1511 f. 22^r (2D) – MissStrig 1513 f. 18^r (2D) – MissStrig 1514 f. 14^r (2D) – MissUlt 1480 f. 26^r (D post Nat.), 32^v (2D), 34^r (3D) – MissZag 1511 f. 14^v (2D)

129. **Dorsa eorum plena sunt oculis**
MMMAe VIII 149, 626 **MSH 5** II/8, II/79, II/104, II/160, II/170a, II/170b, II/178
 Commune evangelistarum
 A-GÜ 1/43 f. 261^v in marg. – H-Bn 172b f. 229^r (Matthaeus), 256^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 96^v (Marc.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 119^r (Matthaeus) – H-Bu A 114 f. II/23^r (Lucas) – H-Efkö I. 1b f. 112^v (Matthaeus) – H-Efkö I. 3a f. 258^r – HR-Za III.d.182 f. 41^v – HR-Zu MR 6 p. 332 – RO-AJ R. I. 1 f. 233^r – RO-AJ R. I. 96 f. 85^v – RO-Mbe s. sign. p. 86 – SK-BRm EC Lad. 3 f. 319^v – TR-Itks 60 f. 162^v – TR-Itks 68 f. 201^r – CantCsik f. 16^v
 A-Su M.III.23 f. 247^r – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v, 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 243^r – H-Bn 216 f. 239^r (Marc.) – H-Bn 218 f. 210^v (Marc.) – H-Bn 219 f. 194^v – H-Bn 220 f. 351^v – H-Bn 222 f. 150^v in marg. – H-Bn 359 f. 158^r (Matthaeus), 168^v – H-Bn 395 f. 152^r in marg. (Matthaeus), 155^r (Lucas) – H-Efkö I. 20 f. 181^r (Marc.), 207^r (Matthaeus), 220^r – H-EG U2 VI. 5 f. 157^v – HR-Za III.d.23 f. 222^r – HR-Zk 355 f. 197^v (Matthaeus) – HR-Zu MR 13 f. 223^r – HR-Zu MR 26 f. 183^r – HR-Zu MR 62 f. 192^r – HR-Zu MR 73 f. 162^r – HR-Zu MR 133 f. 177^v – HR-Zu MR 170 f. 147^v – PL-CZ III-3 f. 261^v (Lucas) – RO-AJ R. I. 23 f. II/154^r (Marc.) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 187^r – RO-Sb 665 f. 73^r – SK-BRm EL 11 f. 196^r (Marc.) – SK-BRm EL 13 f. 120^v (Matthaeus), 131^v – US-NYpm MS G.7 f. 296^v (Matthaeus), 303^r – MissGyer f. 169^r (Marc.), 206^r – MissHel f. 212^r
 MissPaul 1514 f. 226^v (Lucas) – MissQuin 1487 f. 243^v – MissQuin 1499 f. 228^v – MissStrig 1484 f. 154^v (Matthaeus), 159^r (Lucas), 166^r – MissStrig 1498 f. II/176^r (Matthaeus), II/180^v (Lucas), II/188^v – MissStrig 1500 f. 209^r (Matthaeus), 214^v (Lucas), 224^v – MissStrig 1511 f. 268^r (Matthaeus), 274^v (Lucas) – MissStrig 1513 f. 222^v (Matthaeus), 228^v (Lucas), 239^v – MissStrig 1514 f. 170^r (Matthaeus), 174^v (Lucas), 183^r – MissZag 1511 f. 205^r – OrdAgr 566 (Matthaeus) – OrdStrig f. 121^v (Lucas)
130. **Dulce cordi nomen Iesu**
Holl 205
 De nomine Iesu
 MissPaul 1514 f. 282^v – MissStrig 1511 f. 351^r – MissStrig 1513 f. 290^v – MissStrig 1514 f. 221^v
131. **Dulce lignum dulces clavos**
CAO III Nr. 2432 **CAO IV** Nr. 6530 **GrTr** 598 **Holl** 207, 208, 209 **KatSchlag** 242 **MMMAe VII** 140, 631 **MSH 5** I/114
 Inventio sanctae Crucis, Exaltatio sanctae Crucis, De sancta Cruce
 A-GÜ 1/43 f. 205^v (Inv.) – H-Bn 172a f. 288^r (Inv.) – H-Bn 172b f. 227^r (Exalt.) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 97^v (Inv.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 105^r (Inv.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 135^r (Exalt.) – H-Bu A 114 f. II/12^r (Inv.) – H-Bu A 115 f. I/55^v (Exalt.) – H-Efkö I. 1b f. 65^r (Inv.) – H-Efkö I. 3a f. 212^v (Inv.) – H-Es 2-36-4/7875 f. 92^v – H-Kf Ms. 302 f. 99^r (Inv.) – HR-Za III.d.182 f. 20^r (Inv.) – HR-Zu MR 6 p. 271 (Inv.) – RO-AJ R. I. 1 f. 207^v (Inv.) – RO-AJ R. I. 96 f. 73^v (Inv.) – RO-AJ R. IX. 57 f. 74^r (Exalt.) – RO-BRbn I. F. 67 f. 93^r (Inv.) – RO-Sb 759 f. 197^v (Inv.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 231^v (Inv.) – SK-BRsa 67 f. 106^r (Inv.) – SK-Sk Mus 1 f. 126^v (Inv.) – TR-Itks 49 f. 131^v (Inv.) – TR-Itks 60 f. 154^r (Inv.) – TR-Itks 68 f. 117^r (Inv.) – CantCsik f. 23^r (De SCru.)
 A-GÖ 107 f. 298^r (De SCru.) – A-GÖ 234 f. 221^r (De SCru.) – A-GÜ 1/29 f. 146^v (Inv.), 164^v (Exalt.), 197^r (De SCru.) – A-Su M.III.23 f. 199^r (Inv.), 277^r (De SCru.) – H-Bn 91 f. 103^v (De SCru.), 115^v (Inv.) – H-Bn 92 f. 172^r (Inv.) – H-Bn 94 f. 245^r (Inv.) – H-Bn 95 f. 120^v (Inv.) – H-Bn 214 f. 190^v (Inv.), 251^v in marg. (De SCru.) – H-Bn 215 f. 199^r (Inv.), 268^v (De SCru.) – H-Bn 216 f. 240^v (Inv.) – H-Bn 218 f. 212^v (Inv.), 278^r (De SCru.) – H-Bn 219 f. 181^v (Exalt.) – H-Bn 220 f. 252^r (Inv.) – H-Bn 222 f. 123^r (Inv.) – H-Bn 318 f. 167^r (Inv.), 191^r (Exalt.), 209^v (De SCru.) – H-Bn 334 f. 71^v (Inv.), 136^v (De SCru.) – H-Bn 359 f. 135^r (Inv.), 181^v (De SCru.) – H-Bn 395 f. 132^r (Inv.), 178^v (De SCru.) – H-Bn 435 f. 84^v (De SCru.) – H-Bn MNy 1 f. 102^r (De SCru.) – H-Efkö I. 20 f. 182^v (Inv.), 242^r (De SCru.) – H-EG U2 VI. 5 f. 131^v (Inv.) – H-Sa Nr. 313 f. 34^v (De SCru.) – HR-Za III.d.23 f. 182^v (Inv.), 208^v (Exalt.), 244^v (De SCru.) – HR-Za IV.c.59 f. 108^r (De SCru.) – HR-Zk 355 f. 172^v (Inv.), 226^r (De SCru.) – HR-Zu MR 13 f. 181^v (Inv.), 208^v (Exalt.), 246^v (De SCru.) – HR-Zu MR 26 f. 152^r (Inv.), 172^v (Exalt.), 200^r (De SCru.) – HR-Zu MR 62 f. 150^v (Inv.), 176^v (Exalt.) – HR-Zu MR 70 f. 291^r in marg. (De SCru.) – HR-Zu MR 73 f. 130^v (Inv.), 151^v (Exalt.) – HR-Zu MR 133 f. 148^r (Inv.), 166^v (Exalt.), 196^v (De SCru.) – HR-Zu MR 168 f. 194^r (Inv.), 217^r (De SCru.) – HR-Zu MR 170 f. 128^v (Inv.) – PL-CZ III-3 f. 219^r (Inv.), 293^r (De SCru.) – PL-GNd 150 p. 499 (Inv.), 787 (Veronica Domini) – RO-AJ R. I. 23 f. II/156^r (Inv.) – RO-AJ R. I. 24 f. 142^r (Inv.) – RO-AJ R. I. 25 f. 156^v (Inv.), 173^r (De SCru.) – RO-AJ R. I. 50 f. 232^r (Inv.), 277^r (Exalt.), 310^r (De SCru.) – RO-AJ R. II. 134 f. 185^v (Inv.) – RO-Sb 595 f. 159^v (Inv.) – RO-Sb 665 f. 86^v (De SCru.) – SK-BRm EL 11 f. 197^v (Inv.), 257^r (De SCru.) – SK-BRm EL 13 f. 154^r (De SCru.) – TR-Itks 60 f. 170^v – US-NYpm MS G.7 f. 284^v (Inv.), 315^r (De SCru.) – MissGyer f. 171^r (Inv.), 227^r (De SCru.)
 MissPaul 1514 f. 192^r (Inv.), 256^r (De SCru.), 284^r (De facie Domini) – MissQuin 1487 f. 193^r (Inv.), 238^r (De SCru.) – MissQuin 1499 f. 183^r (Inv.), 223^v (De SCru.) – MissStrig 1484 f. 127^r (Inv.), 179^r (De SCru.) – MissStrig 1498 f. II/151^v (Inv.), II/175^r (Exalt.), II/202^v (De SCru.) – MissStrig 1500 f. 177^v (Inv.), 207^v (Exalt.), 241^v (De SCru.) – MissStrig 1511 f. 227^v (Inv.), 266^r (Exalt.), 308^v (De SCru.), 353^r (De facie Domini) – MissStrig 1513 f. 188^v (Inv.), 221^r (Exalt.), 257^v (De SCru.), 292^r (De facie Domini) – MissStrig 1514 f. 142^v (Inv.), 168^v (Exalt.), 196^v (De SCru.), 223^r (De facie Domini) – MissUlt 1480 f. 251^v (Inv.) – MissZag 1511 f. 163^r (Inv.), 191^v (Exalt.), 225^r (De SCru.) – OrdAgr 485 (Inv.), 562 (Exalt.) – OrdStrig f. 86^r (Inv.), 107^r (Cyriacus et socii), 115^v (Exalt.)
132. **Dulcis mater dulci nato**
Ch 25745 **Holl** 211 **MSH 5** I/81, I/114.1
 BMV
 H-Bn 172a f. 317^r – H-Bn 172b f. 251^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 105^r (Vig. Ass.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 126^r – H-Bn MNy 1 f. 101^v in marg. – H-Bu A 114 f. II/19^r (Vig. Ass.) – HR-Zu MR 6 p. 381 – RO-Sb 759 f. 161^v (TAnn f6) – CantCsik f. 25^r (De compass.)
 H-Bn 214 f. 266^r (De compass.) – HR-Zu MR 46 f. 354^r – HR-Zu MR 133 f. 222^v – HR-Zu MR 170 f. 186^v (TAnn f6) – PL-GNd 150 p. 782 – RO-Sb 665 f. 88^r – MissHel f. 215^v
 MissPaul 1514 f. 279^r (De 7 gaud.) – MissStrig 1511 f. 357^v (De 7 gaud.) – MissStrig 1513 f. 295^v (De 7 gaud.) – MissStrig 1514 f. 225^r (De 7 gaud.) – MissZag 1511 f. 273^v

133. **Dum complerentur dies Pentecostes**
CAO III Nr. 2438, 2442 **CAO IV** Nr. 6536 **GrTr** 250 **KatSchlag** 38, 323 **MMMAe II** 167, **MMMAe VII** 141, 653 **MSH 5 I/4**
 Sabbato post Pentecostes
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 67^v (f2) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 70^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 253^v – H-DRt R 508 – H-Efkö I. 1a f. 168^v (f4) – HR-Zu MR 6 p. 193 (f3) – RO-AJ R. I. 1 f. 159^r (f4) – RO-AJ R. IX. 57 f. 43^r (f4) – RO-BRbn I. F. 67 f. 69^r (f6) – RO-Sb 759 f. 112^r (f4) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 169^r (f2) – SK-Sk Mus 1 f. 52^r (f6) – TR-Itks 49 f. 105^v (f6) – TR-Itks 60 f. 108^v (f6) – TR-Itks 68 f. 125^r (f3) – GradCsik f. 132^r
 A-GÖ 107 f. 166^r (f4) – A-GÖ 234 f. 122^v (f4) – A-GÜ 1/29 f. 115^r – A-GÜ 1/43 f. 153^r (f4) – A-Su M.III.23 f. 134^v (f3) – H-Bn 92 f. 132^r (f6) – H-Bn 94 f. 166^r (f2) – H-Bn 95 f. 106^v (f2) – H-Bn 214 f. 124^r (f2) – H-Bn 215 f. 126^v (f2) – H-Bn 216 f. 168^v (f2), 172^r – H-Bn 218 f. 153^r – H-Bn 219 f. 105^r – H-Bn 220 f. 174^v (f2) – H-Bn 222 f. 90^r – H-Bn 318 f. 123^v (f6) – H-Bn 359 f. 102^v (f2) – H-Bn 395 f. 102^r – H-Efkö I. 20 f. 140^r (f3) – H-EG U₂ VI. 5 f. 97^v (f2), 99^v – HR-Za III.d.23 f. 138^v (f3) – HR-Zk 355 f. 131^v (f3), 134^v – HR-Zu MR 13 f. 133^r (f3) – HR-Zu MR 26 f. 116^r (f3) – HR-Zu MR 62 f. 102^r (f3) – HR-Zu MR 73 f. 94^v (f3) – HR-Zu MR 133 f. 112^v (f3) – HR-Zu MR 168 f. 144^v (f3) – HR-Zu MR 170 f. 108^r (f3) – PL-CZ III-3 f. 165^v (4f), 168^v – PL-GNd 150 p. 374 (Pent.), 393 – RO-AJ R. I. 24 f. 94^r (f3) – RO-AJ R. I. 25 f. 112^v (f6) – RO-AJ R. I. 50 f. 163^v (f6) – RO-AJ R. II. 134 f. 139^v (f2), 142^v – SK-BRm EL 11 f. 141^v – SK-BRm EL 13 f. 69^v (f3) – TR-Itks 49 f. 107^r – US-NYpm MS G.7 f. 260^r – MissGyer f. 128^r (f4)
 MissPaul 1514 f. 146^r (f4), 149^r – MissStrig 1484 f. 93^v – MissStrig 1498 f. II/115^r – MissStrig 1500 f. 135^v – MissStrig 1511 f. 173^v – MissStrig 1513 f. 144^r – MissStrig 1514 f. 109^r – MissUlt 1480 f. 188^r (f5) – MissZag 1511 f. 114^v (f3)
134. **Ecce Maria quaerit medicum**
[CAO IV Nr. 6296] **MSH 5 II/118**
 Maria Magdalena
 HR-Zu MR 6 p. 287
135. **Ecce sacerdos magnus qui quasi sol**
MMMAe VIII 153, 629
 Commune confessorum
 H-Bn 95 f. 170^v
136. **Eduxit Dominus populum suum**
AMS 79b, 89, 199a **KatSchlag** 123 **MMMAe VII** 152, 593
 Tempus Paschalis
 H-Efkö I. 20 f. 131^v (5D post P), 133^r (Rog. f3) – PL-GNd 150 p. 342 (f5 post P) – SK-BRm EL 13 f. 61^v (5D post P), 62^v (Rog. f3)
 MissQuin 1487 f. 131^r (f6 post P) – MissQuin 1499 f. 126^r (f6 post P)
137. **Ego sum panis vivus qui de caelo descendi**
CAO III Nr. 2594
 De Corpore Christi
 MissGyer f. 239^r
138. **Ego sum pastor bonus et cognosco**
GrTr 223 **KatSchlag** 128, 203, 263, 299 **MMMAe VII** 159, 647 **MMMAe VIII** 158, 632 **MSH 5 I/9.2**
 Dominica secunda post Pascha
 H-Bu Cod. lat. 123 f. 229^v – GradCsik f. 113^v
 A-GÜ 1/29 f. 107^r – H-Bn 94 f. 21^v (Thom. Cant.) – H-Bn 318 f. 111^r – H-Bn 334 f. 37^v (Thom. Cant.) – H-Bn 359 f. 20^v (Thom. Cant.) – H-Bn 435 f. 122^r – PL-GNd 150 p. 26 (Thom. Cant.) – RO-AJ R. I. 25 f. 101^r – RO-AJ R. I. 50 f. 147^r
139. **Ego sum pastor bonus qui pasco**
CAO III Nr. 2596 **KatSchlag** 128, **MSH 5 I/9.1**
 Dominica secunda post Pascha
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 63^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 59^v – H-Efkö I. 1a f. 153^r – H-Efkö I. 1b f. 116^r (Stanislaus) – RO-AJ R. I. 1 f. 142^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 150^v – TR-Itks 68 f. 109^r
 A-GÖ 107 f. 152^v – A-GÖ 234 f. 112^v – H-Bn 94 f. 152^v – H-Bn 95 f. 101^v – H-Bn 214 f. 113^r – H-Bn 215 f. 113^v – H-Bn 216 f. 156^r – H-Bn 219 f. 95^v – H-Bn 220 f. 160^v – H-Bn 222 f. 79^v – H-Bn 359 f. 96^r – H-Bn 395 f. 93^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 91^r – HR-Zk 355 f. 123^r – PL-CZ III-3 f. 152^v – RO-AJ R. I. 24 f. 87^r – RO-AJ R. II. 134 f. 130^r – RO-Sb 665 f. 41^r (Thom. Cant.) – TR-Itks 49 f. 89^r in marg. – US-NYpm MS G.7 f. 253^v – MissGyer f. 159^r (Thom. Cant.)
 MissPaul 1514 f. 136^r – MissQuin 1487 f. 134^r – MissQuin 1499 f. 128^v – MissStrig 1484 f. 85^r – MissStrig 1498 f. II/106^r – MissStrig 1500 f. 124^v – MissStrig 1511 f. 159^v – MissStrig 1513 f. 132^r – MissStrig 1514 f. 100^r – MissUlt 1480 f. 174^v – OrdStrig f. 16^r (Thom. Cant.), 60^r, 119^v (Stanislaus)
140. **Ego sum vitis vera et vos palmites**
CAO IV Nr. 6635 **KatSchlag** 1 **MMMAe VII** 161, 557 **MSH 5 II/82**
 Commune apostolorum
 H-Kf Ms. 302 f. 97^v – HR-Za III.d.182 f. 19^r (Marc.) – HR-Zu MR 6 p. 268 (Marc.)
 H-Bn 92 f. 170^r (Adalb.)
 MissUlt 1480 f. 303^r
141. **Ego vos elegi de mundo**
CAO III Nr. 2609 **CAO IV** Nr. 6637 **GrTr** 429 **KatSchlag** 77, 320 **MMMAe VII** 162, 652 **MSH 5 I/8.3**
 Commune apostolorum
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 148^v

- A-GÜ 1/29 f. 148^v (Marcel. et Petr.), 174^r – H-Bn 91 f. 117^r (Marcel. et Petr.) – H-Bn 215 f. 243^r – H-Bn 216 f. 290^r – H-Bn 334 f. 105^v – H-Bn 359 f. 168^r – HR-Zk 355 f. 208^v – PL-GNd 150 p. 582 – US-NYpm MS G.7 f. 302^v
 MissStrig 1484 f. 165^r – MissStrig 1498 f. II/187^v – MissStrig 1500 f. 223^r – MissStrig 1513 f. 230^r (Simon et Iuda), 238^r – MissStrig 1514 f. 175^v (Simon et Iuda), 182^r – OrdStrig f. 123^r (Simon et Iuda)
142. **Egredia sponsa Christi**
KatSchlag 77 MSH 5 I/2.7
 Commune virginum
 H-Bn 172a f. 328^r – H-Bn 172b f. 269^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 123^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 90^v (Lucia) – H-Bu A 114 f. II/31^r – H-Efkö I. 1b f. 67^r (Petronella) – H-Efkö I. 3a f. 262^r – HR-Za III.d.182 f. 53^r (v. et m.) – HR-Za III.d.204 p. 15 (Dorothea) – HR-Zu MR 6 p. 363 (v. et m.) – RO-AJ R. I. 96 f. 99^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 83^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 117^r – RO-Sb 759 f. 286^v – SK-BRm EL 18 f. 4^v [321^v] – SK-BRsa 67 f. 117^v – SK-Sk Mus 1 f. 96^v – TR-Itks 68 f. 194^r (Elisabeth) – CantCsik f. 93^r
 A-GÖ 107 f. 291^v (v. et m.) – A-GÖ 234 f. 216^v (v. et m.) – A-Su M.III.23 f. 261^r (v. et m.) – H-Bn 91 f. 162^r – H-Bn 92 f. 213^r – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 214 f. 265^v – H-Bn 216 f. 310^r – H-Bn 220 f. 352^r – H-Bn 222 f. 163^v – H-Bn 395 f. 171^v – H-Efkö I. 20 f. 238^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 164^r – H-Sa Nr. 313 f. 63^r – HR-Za III.d.23 f. 233^r (v. et m.) – HR-Zk 355 f. 224^r – HR-Zu MR 13 f. 234^v (v. et m.) – HR-Zu MR 26 f. 191^r (v. et m.) – HR-Zu MR 46 f. 345^v (v. et m.) – HR-Zu MR 62 f. 205^r – HR-Zu MR 133 f. 187^r (v. et m.) – HR-Zu MR 170 f. 155^r (v. et m.) – PL-CZ III-3 f. 289^r (v. et m.) – PL-GNd 150 p. 633, 647, 777 (Barbara) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 198^v – RO-Sb 665 f. 80^v – SK-BRm EL 13 f. 150^v – US-NYpm MS G.7 f. 313^r – MissGyer f. 211^v – MissHel f. 215^r
 MissPaul 1514 f. 252^r (v. et m.) – MissStrig 1484 f. 176^v – MissStrig 1498 f. II/200^r – MissStrig 1500 f. 238^v – MissStrig 1511 f. 305^r – MissStrig 1513 f. 254^r – MissStrig 1514 f. 194^r, 228^r (Maria Aegyptiaca) – MissZag 1511 f. 214^r – OrdAgr 414 (Barbara), 419 (Lucia), 448 (Agatha) – OrdStrig f. 7^r (Barbara), 9^r (Lucia), 27^v (Agn.), 28^v (Emerentiana), 102^r (Praxedis), 131^r (Caecilia)
143. **Egredie confessor Christi Aegidi**
MSH 5 I/61.4
 Aegidius
 RO-AJ R. I. 1 f. 222^v – RO-AJ R. I. 96 f. 80^r – RO-Sb 759 f. 238^v
 RO-Sb 595 f. 176^v – RO-Sb 665 f. 58^v – MissGyer f. 192^r
144. **Egredie Dei martyr Sigismunde**
Ch 5264 MMMAe VIII 822
 Sigismundus
 PL-CZ III-3 f. 218^v – RO-Sb 595 f. 159^r
145. **Elegit eam Deus et praelegit eam**
KatSchlag 296 MMMAe VII 163, 647
 Commune virginum
 H-Bn 95 f. 170^v
146. **Elegit te Dominus sibi in sacerdotem**
AMS 132, 158, 164, 170, 199a KatSchlag 28, 134, 253 MMMAe VII 164, 165, 597, 635 MSH 5 I/38.1, II/42, II/154
 Commune confessorum
 H-Bn 172b f. 267^v (cf. et pont.) – H-Efkö I. 1b f. 118^r (Gallus) – HR-Za III.d.182 f. 49^r (cf. et pont.) – HR-Zu MR 6 p. 354 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 96 f. 96^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 112^v – SK-BRm EL 18 f. 4^r [321^r] – TR-Itks 49 f. 158^r – TR-Itks 68 f. 199^v (cf. et pont.)
 A-GÖ 107 f. 284^v (cf. et pont.), 288^r (cf.) – A-GÖ 234 f. 212^v (cf. et pont.) – A-Su M.III.23 f. 256^r (cf. et pont.) – H-Bn 91 f. 162^r – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 214 f. 265^v in marg. (cf. et pont.) – H-Bn 216 f. 305^r (cf. et pont.) – H-Bn 218 f. 264^r (cf. et pont.) – H-Bn 222 f. 131^r (Willibaldus) – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.) – H-Efkö I. 20 f. 193^r (Willibaldus), 233^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 161^v (cf. et pont.) – HR-Za III.d.23 f. 229^r (cf. et pont.) – HR-Zu MR 13 f. 230^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 26 f. 188^r (cf. et pont.) – HR-Zu MR 62 f. 200^r (cf. et pont.) – HR-Zu MR 73 f. 167^r (cf. et pont.) – HR-Zu MR 133 f. 183^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 170 f. 152^r (cf. et pont.) – PL-CZ III-3 f. 285^r (cf. et pont.) – RO-Sb 595 f. 195^v – SK-BRm EL 11 f. 244^v (cf. et pont.) – SK-BRm EL 13 f. 106^r (Willibaldus), 145^r – MissGyer f. 217^v – MissHel f. 214^r
 MissPaul 1514 f. 248^r (cf. et pont.) – MissZag 1511 f. 211^r (cf. pont.) – OrdStrig f. 17^v (Silvester), 115^r (Maurilius)
147. **Emitte Spiritum tuum**
AMS 106, 107, 110a, 172ter, 199a CAO III Nr. 2643 CAO IV Nr. 8051 GrTr 249, 252 KatSchlag 205 MMMAe II 181 MSH 5 I/62.3
 Pentecostes, Infra octavam Pentecostes
 A-GÜ 1/43 f. 150^v (Pent.) – H-Bn 172a f. 229^r (Pent.) – H-Bn 172b f. 49^r (Pent.) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 66^v (Pent.) – H-Bu A 114 f. I/45^v (Pent.) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 245^r (Pent.) – H-Efkö I. 1a f. 165^v (Pent.) – H-Efkö I. 3a f. 154^v (Pent.) – HR-Za III.d.182 f. 54^r (De BMV in TPent) – RO-AJ R. I. 1 f. 156^r (Pent.) – RO-AJ R. I. 96 f. 55^r (Pent.) – RO-BRbn I. F. 67 f. 67^v (Pent.) – RO-Sb 759 f. 108^r (Pent.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 167^v (Pent.) – SK-BRsa 67 f. 66^v (Pent.) – SK-Sk Mus 1 f. 49^r (Pent.) – TR-Itks 49 f. 103^v (Pent.) – TR-Itks 60 f. 106^r (Pent.) – TR-Itks 68 f. 123^v (Pent.) – CantCsik f. 10^v (De SSpi.) – GradCsik f. 125^r (Pent.)
 A-GÖ 107 f. 164^r (Pent.), 168^v (Sabb. post Pent.) – A-GÖ 234 f. 120^v (Pent.), 124^v (Sabb. post Pent.) – A-GÜ 1/29 f. 111^v (Pent.), 194^r (De SSpi.) – A-Su M.III.23 f. 133^v (Pent.), 301^v (De Trin. in TPent) – H-Bn 91 f. 71^v (Pent.) – H-Bn 92 f. 128^v (Pent.) – H-Bn 94 f. 165^v (Pent.) – H-Bn 95 f. 106^r (Pent.) – H-Bn 214 f. 123^v (Pent.) – H-Bn 215 f. 125^v (Pent.) – H-Bn 216 f. 167^v (Pent.) – H-Bn 218 f. 148^v (Pent.) – H-Bn 219 f. 104^v (Sabb. post Pent.) – H-Bn 220 f. 173^v (Pent.) – H-Bn 222 f. 86^v (Pent.) – H-Bn 318 f. 120^r (Pent.), 123^r (f5 post Pent.), 124^r (Sabb. post Pent.) – H-Bn 334 f. 76^r (Pent.) – H-Bn 395 f. 98^v (Pent.), 101^v (Sabb. post Pent.) – H-Bn 435 f. 54^v (Pent.) – H-Bn MNy 17 f. 56^v (De SSpi.) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 54^r (Pent.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 97^r (Pent.) – H-Sa Nr. 313 f. 7^r (Pent.) – HR-Za III.d.23 f. 137^v (Pent.), 139^v (f4 post Pent.), 141^v (Sabb. post Pent.), 243^v (De Trin. in TPent), 246^v

- (De BMV in TPent) – HR-Za IV.c.59 f. 26^r (De BMV in TPent), 106^v (De Trin. in TPent) – HR-Zk 355 f. 130^v (Pent.) – HR-Zu MR 13 f. 132^r (Pent.), 134^r (f4 post Pent.), 136^r (Sabb. post Pent.), 245^v (De Trin. in TPent), 248^v (De BMV in TPent) – HR-Zu MR 26 f. 115^r (Pent.), 116^v (f4 post Pent.), 118^v (Sabb. post Pent.), 199^r (De Trin. in TPent), 201^v (De BMV in TPent) – HR-Zu MR 46 f. 339^r (Pent.), 348^v (De BMV in TPent) – HR-Zu MR 62 f. 100^v (Pent.), 102^v (f4 post Pent.), 104^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 73 f. 95^r (f4 post Pent.), 96^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 133 f. 111^v (Pent.), 113^r (f4 post Pent.), 114^v (Sabb. post Pent.), 195^v (De Trin. in TPent), 198^r (De BMV in TPent) – HR-Zu MR 168 f. 143^r (Pent.), 216^r (De Trin. in TPent), 219^v (De BMV in TPent) – HR-Zu MR 170 f. 107^r (Pent.), 163^r (De BMV in TPent) – PL-CZ III-3 f. 163^r (Pent.), 167^v (Sabb. post Pent.) – PL-GNd 150 p. 374 (Pent.), 383 (f4 post Pent.), 385 (f5 post Pent.), 387 (f6), 694 (De Trin. in TPent) – RO-AJ R. I. 23 f. II/101^r (Pent.) – RO-AJ R. I. 24 f. 93^r (Pent.) – RO-AJ R. I. 25 f. 109^r (Pent.), 111^v (f5 post Pent.), 113^r (Sabb. post Pent.) – RO-AJ R. I. 50 f. 159^r (Pent.), 162^v (f5 post Pent.), 164^v (Sabb. post Pent.) – RO-AJ R. II. 134 f. 139^r (Pent.) – RO-Sb 595 f. 110^r (Pent.) – RO-Sb 665 f. 36^r (Pent.) – SK-BRm EL 11 f. 137^r (Pent.) – SK-BRm EL 13 f. 72^v (Sabb. post Pent.) – TR-Itks 49 f. 106^r (Sabb. post Pent.) – US-NYpm MS G.7 f. 257^r (Pent.) – MissGyer f. 125^v (Pent.), 127^v (f4 post Pent.), 129^v (Sabb. post Pent.) – MissHel f. 119^v (Pent.)
- MissPaul 1514 f. 148^r (Sabb. post Pent.) – MissQuin 1487 f. 145^v (Pent.) – MissQuin 1499 f. 139^r (Pent.) – MissStrig 1484 f. 90^v (Pent.), 92^r (f4 post Pent.), 93^r (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1498 f. II/111^v (Pent.), II/113^r (f4 post Pent.), II/114^v (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1500 f. 131^r (Pent.), 133^r (f4 post Pent.), 135^r (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1511 f. 168^v (Pent.), 170^v (f4 post Pent.), 173^r (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1513 f. 139^r (Pent.), 141^v (f4 post Pent.), 142^r (f5 post Pent.), 143^v (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1514 f. 105^v (Pent.), 107^r (f4 post Pent.), 107^v (f5 post Pent.), 108^v (Sabb. post Pent.) – MissUlt 1480 f. 184^v (Pent.) – MissZag 1511 f. 113^v (Pent.), 115^r (f4 post Pent.), 116^v (Sabb. post Pent.), 223^v (De Trin. in TPent), 228^v (De BMV in TPent) – OrdAgr 305 (f4 post Pent.) – OrdStrig f. 69^r (Pent.), 70^r (f4 post Pent.)
148. **Erat Iohannes praedicans in deserto**
CAO IV Nr. 6750, 6837 **KatSchlag 38 MSH 5 I/1.7**
 Iohannes Baptista
 H-Bn 172a f. 299^r – H-Bn 172b f. 171^r – RO-AJ R. I. 1 f. 213^r – RO-AJ R. I. 96 f. 75^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 95^r – RO-Sb 759 f. 207^r – SK-Sk Mus 1 f. 112^r
 RO-AJ R. I. 23 f. II/162^v (Vig. Ioh. Bapt.) – RO-Sb 595 f. 163^r – RO-Sb 665 f. 49^r
 MissUlt 1480 f. 259^r
149. **Eripe me de inimicis meis**
CAO IV Nr. 6036, 6038, 6427 **GrTr 308 KatSchlag 26 MMAe VII 168, 563 MSH 5 I/34, I/79.1**
 Dominica octava post Trinitatem
 A-GÜ 1/43 f. 168^v (7D) – H-Bn 172b f. 67^r (7D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 75^r (6D) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 76^v (9D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 87^r (9D) – H-Bu A 114 f. I/57^r – H-Bu A 115 f. I/39^v (10D) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 270^v (9D) – H-Efkö I. 1a f. 183^r – H-Efkö I. 3a f. 165^v (7D) – HR-Za III.d.182 f. 4^r – HR-Zu MR 6 p. 212 – RO-AJ R. I. 1 f. 173^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 45^{bisv} (7D) – RO-BRbn I. F. 67 f. 75^r (7D) – RO-Sb 759 f. 126^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 183^r – SK-BRsa 67 f. 78^v – SK-Sk Mus 1 f. 58^r (7D) – TR-Itks 49 f. 112^r – TR-Itks 60 f. 115^v – TR-Itks 68 f. 134^v – GradCsik f. 149^r (9D)
 A-GÖ 107 f. 178^v, 309^r (In trib.), 312^r (Pro daem.) – A-GÖ 234 f. 130^{terr} – A-GÜ 1/29 f. 121^r (9D) – A-Su M.III.23 f. 157^r – H-Bn 91 f. 152^r (In trib.) – H-Bn 92 f. 143^r (9D) – H-Bn 94 f. 186^v – H-Bn 214 f. 140^v – H-Bn 215 f. 145^v – H-Bn 216 f. 191^r – H-Bn 218 f. 166^v (7D) – H-Bn 219 f. 125^r (7D) – H-Bn 220 f. 192^v – H-Bn 222 f. 96^v (7D) – H-Bn 318 f. 131^r (6D) – H-Bn 359 f. 110^r – H-Bn 395 f. 2^r, 108^r (7D) – H-Bn MNy 1 f. 113^r (In trib.), 114^r (Contra hostes) – H-Efkö I. 20 f. 152^v – H-EG U2 VI. 5 f. 106^v – HR-Za III.d.23 f. 149^r – HR-Zk 355 f. 141^v – HR-Zu MR 13 f. 144^v – HR-Zu MR 26 f. 125^r – HR-Zu MR 62 f. 113^v – HR-Zu MR 73 f. 102^v – HR-Zu MR 133 f. 120^v – HR-Zu MR 168 f. 157^r – PL-CZ III-3 f. 177^v, 301^r (In trib.), 303^v (Pro daem.) – PL-GNd 150 p. 415 – RO-AJ R. I. 23 f. II/117^r (7D) – RO-AJ R. I. 24 f. 103^v (6D) – RO-AJ R. I. 25 f. 120^r (6D) – RO-AJ R. I. 50 f. 173^v (6D) – RO-AJ R. II. 134 f. 150^v – RO-Sb 595 f. 128^r (10D) – SK-BRm EL 11 f. 154^r (7D) – SK-BRm EL 13 f. 79^r – US-NYpm MS G.7 f. 266^r (9D) – MissGyer f. 139^v, 231^r (Pro pace), 232^r (Pro sac. se.) – MissHel f. 132^r
 MissPaul 1514 f. 156^v, 264^r (In trib.), 267^r (Pro daem.) – MissQuin 1487 f. 159^v (9D) – MissQuin 1499 f. 151^v (9D) – MissStrig 1484 f. 100^r (9D) – MissStrig 1498 f. II/122^r (9D) – MissStrig 1500 f. 143^v (9D) – MissStrig 1511 f. 184^v (9D) – MissStrig 1513 f. 153^r (9D) – MissStrig 1514 f. 115^v (9D) – MissUlt 1480 f. 201^r – MissZag 1511 f. 125^r, 239^v (Contra raptos) – OrdStrig f. 79^r
150. **Exaudi me Domine quoniam benigna est**
CAO III Nr. 2770
 Contra oblocutores et detractores
 MissZag 1511 f. 239^r
151. **Excita Domine potentiam tuam**
AMS 4, 8, 199a GrTr 23 KatSchlag 205 MMAe II 178 MMAe VII 175, 619 MSH 5 I/62
 Dominica tertia in Adventu Domini
 A-GÜ 1/43 f. 18^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 6^v – H-Bu A 115 f. I/2^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 8^v – H-Efkö I. 1a f. 3^r – H-Efkö I. 3a f. 18^r – HR-Zu MR 6 p. 6 – RO-Sb 759 f. 4^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 3^v – SK-BRsa 67 f. 5^r – TR-Itks 49 f. 3^r – TR-Itks 60 f. 3^v – TR-Itks 68 f. 3^v
 A-GÖ 107 f. 4^r – A-GÖ 234 f. 6^v – A-GÜ 1/29 f. 3^r – A-Su M.III.23 f. 3^v – H-Bn 91 f. 14^v – H-Bn 92 f. 18^v – H-Bn 94 f. 11^r – H-Bn 214 f. 9^r – H-Bn 215 f. 12^r – H-Bn 216 f. 13^r – H-Bn 218 f. 12^v – H-Bn 219 f. 11^r – H-Bn 220 f. 14^r – H-Bn 222 f. 3^v – H-Bn 318 f. 7^v – H-Bn 334 f. 13^r – H-Bn 395 f. 10^r – H-Bn 435 f. 23^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 102^v – H-EG U2 VI. 5 f. 9^r – HR-Za III.d.23 f. 32^v – HR-Zk 355 f. 9^r – HR-Zu MR 13 f. 23^v – HR-Zu MR 26 f. 20^r – HR-Zu MR 73 f. 11^r – HR-Zu MR 133 f. 28^r – HR-Zu MR 168 f. 14^v – HR-Zu MR 170 f. 21^v – PL-CZ III-3 f. 11^v – PL-GNd 150 p. 3 – RO-AJ R. I. 23 f. II/3^r – RO-AJ R. I. 50 f. 3^v – RO-AJ R. II. 134 f. 12^r – RO-Sb 595 f. 3^v – RO-Sb 665 f. 21^v – SK-BRm EL 11 f. 4^r – US-NYpm MS G.7 f. 223^r – MissGyer f. 3^r – MissHel f. 3^r

- MissPaul 1514 f. 3^r – MissQuin 1487 f. 4^v – MissQuin 1499 f. 4^r – MissStrig 1484 f. 2^r – MissStrig 1498 f. II/2^v – MissStrig 1500 f. 2^v – MissStrig 1511 f. 3^v – MissStrig 1513 f. 3^r – MissStrig 1514 f. 2^v – MissUlt 1480 f. 10^v – MissZag 1511 f. 3^r
152. **Exivi a Patre et veni in mundum**
CAO III Nr. 2793 **GrTr** 230 **KatSchlag** 4, 121, 408 **MMMAe VII** 176, 680 **MMMAe VIII** 162, 163, 633 **MSH 5 I/90**
 Dominica quinta post Pascha, Vigilia Ascensionis
 H-Bu Cod. lat. 123 f. 235^v (5D post P) – GradCsik f. 117^v (5D post P)
 A-GÜ 1/29 f. 108^v (5D post P) – H-Bn 318 f. 114^v (Vig. Asc.) – RO-AJ R. I. 25 f. 104^r (Vig. Asc.) – RO-AJ R. I. 50 f. 152^r (Vig. Asc.)
153. **Exivit per clausam portam**
CAO IV Nr. 6410
 De Nativitate Domini sive de BMV
 HR-Za IV.c.59 f. 115^r – HR-Zu MR 133 f. 224^r
 MissZag 1511 f. 271^v
154. **Exsultabunt sancti in gloria**
AMS 92, 98, 113b, 114, 116, 124, 130, 143, 149, 156, 159, 162, 199a, 199b **CAO III** Nr. 2812 **CAO IV** Nr. 6703 **KatSchlag** 362
MMMAe II 182 **MMMAe VII** 179, 665 **MMMAe VIII** 165, 634
 Commune martyrum
 A-GÜ 1/29 f. 180^v – H-Bn 91 f. 116^r (Gord. et Epim.) – H-Bn 215 f. 251^r – H-Bn 216 f. 298^v – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 359 f. 172^r – H-Bn 395 f. 167^r – HR-Zk 355 f. 214^v – PL-GNd 150 p. 606 – SK-BRm EL 11 f. 240^v – US-NYpm MS G.7 f. 306^v
 MissStrig 1484 f. 169^v – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 293^v – MissStrig 1513 f. 244^v – MissStrig 1514 f. 187^r
155. **Exsultate Deo adiutori nostro V2) Sumite psalmum**
AMS 87, 184, 199a **GrTr** 312 **KatSchlag** 337 **MMMAe VII** 180, 655 **MSH 5 I/95**
 Dominica decima prima post Trinitatem
 A-GÜ 1/43 f. 171^r (10D) – H-Bn 172b f. 74^v (10D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 78^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 77^v (12D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 89^r – H-Bu A 114 f. I/60^r – H-Bu A 115 f. I/40^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 272^r – H-Efkö I. 1a f. 185^r – H-Efkö I. 3a f. 168^v (10D) – HR-Za III.d.182 f. 5^r – HR-Zu MR 6 p. 215 – RO-AJ R. I. 1 f. 176^r – RO-AJ R. I. 96 f. 61^r (10D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 47^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 76^v (10D) – RO-Sb 759 f. 128^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 185^v – SK-BRsa 67 f. 80^r (10D) – SK-Sk Mus 1 f. 60^r (10D) – TR-Itks 49 f. 113^v – TR-Itks 60 f. 117^v – TR-Itks 68 f. 136^r – GradCsik f. 152^v
 A-GÜ 107 f. 181^v – A-GÜ 234 f. 132^r – A-GÜ 1/29 f. 122^v – A-Su M.III.23 f. 159^v – H-Bn 92 f. 144^v – H-Bn 94 f. 191^r – H-Bn 214 f. 144^v – H-Bn 215 f. 150^r – H-Bn 216 f. 196^r – H-Bn 218 f. 171^r (10D) – H-Bn 220 f. 196^r – H-Bn 222 f. 98^v (10D) – H-Bn 318 f. 133^v (10D) – H-Bn 359 f. 112^r – H-Bn 395 f. 109^v (10D) – H-Efkö I. 20 f. 155^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 108^r – HR-Za III.d.23 f. 151^r – HR-Zk 355 f. 143^v – HR-Zu MR 13 f. 146^v – HR-Zu MR 26 f. 126^v – HR-Zu MR 62 f. 115^v – HR-Zu MR 73 f. 104^r – HR-Zu MR 133 f. 122^v – HR-Zu MR 168 f. 159^r – HR-Zu MR 170 f. 114^r (10D) – PL-CZ III-3 f. 180^r – PL-GNd 150 p. 422 – RO-AJ R. I. 23 f. II/120^v (10D) – RO-AJ R. I. 24 f. 105^r (9D) – RO-AJ R. I. 25 f. 123^r (10D) – RO-AJ R. I. 50 f. 177^v (10D) – RO-AJ R. II. 134 f. 152^v – RO-Sb 595 f. 142^v (12D) – SK-BRm EL 11 f. 158^r (10D) – US-NYpm MS G.7 f. 267^v (12D) – MissGyer f. 141^v – MissHel f. 144^r (19D)
 MissPaul 1514 f. 158^v – MissQuin 1487 f. 161^v (12D) – MissQuin 1499 f. 153^v (12D) – MissStrig 1484 f. 101^v (12D) – MissStrig 1498 f. II/124^r (12D) – MissStrig 1500 f. 145^v (12D) – MissStrig 1511 f. 187^r (12D) – MissStrig 1513 f. 155^r (12D) – MissStrig 1514 f. 117^v (12D) – MissUlt 1480 f. 204^r – MissZag 1511 f. 127^r
156. **Exsultent iusti in conspectu Dei**
CAO IV Nr. 6705, 8070 **KatSchlag** 166, 203 **MMMAe VII** 181, 606 **MSH 5 I/69, II/143**
 Commune martyrum
 H-Bn 172b f. 264^r – TR-Itks 68 f. 166^r (Marc. et Marcel.)
 H-Bn 395 f. 167^r – H-Efkö I. 20 f. 225^v – SK-BRm EL 13 f. 138^r
157. **Factus est repente (minor)**
CAO III Nr. 2847 **KatSchlag** 4, 38, 383
 Feria quarta et Sabbato post Pentecostes
 H-Bn 318 f. 122^v, 125^r – RO-AJ R. I. 25 f. 111^v, 113^v – RO-AJ R. I. 50 f. 162^r, 165^v
158. **Factus est repente... ubi erant (maior)**
CAO IV Nr. 6717
 Feria sexta post Pentecostes
 SK-BRm EL 13 f. 71^v
159. **Fasciculus mirre filius meus**
 Compassio BMV
 PL-GNd 150 p. 791
160. **Fax praecluse deitatis**
MMMAe VIII 396, 749 **MSH 5 II/84**
 BMV
 H-Efkö I. 3a f. 255^v
161. **Felix Anna quaedam matrona**
 Anna
 MissUlt 1480 f. 272^v

162. **Felix es sacra virgo Maria**
CAO III Nr. 2861 **CAO IV** Nr. 6725 **GrTr** 414 **Holl** 240 **KatSchlag** 71, 356 **MMMAe VII** 182, 663 **MMMAe VIII** 176, 639
MSH 5 I/83.10, II/69
 BMV
 H-Bn 172a f. 313^r – H-Bn 172b f. 246^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 134^{bisr} (Nat. BMV) – H-Efkö I. 1b f. 104^v (Vig. Ass.) – H-Efkö I. 3a f. 250^r – RO-AJ R. I. 96 f. 103^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 120^v – SK-Sk Mus 1 f. 121^r
 A-GÜ 1/29 f. 163^v (Nat. BMV) – H-Bn 91 f. 161^v – H-Bn 214 f. 265^v – H-Bn 215 f. 306^r – H-Bn 220 f. 337^v in marg. – H-Bn 334 f. 94^v (Nat. BMV) – H-Bn 435 f. 87^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/213^v – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 202^v – RO-Sb 665 f. 87^v – MissGyer f. 227^v
163. **Felix et beata es Anna**
MMMAe VIII 639
 Anna
 PL-GNd 150 p. 808
164. **Felix ex fructu triplici**
AH 55:327 **Ch** 37316 **MMMAe VIII** 177, 641
 Petrus Veronensis
 H-Es 2-36-4/7875 f. 87^v
 A-Su M.III.23 f. 198^r – H-Bn 318 f. 166^r – HR-Za III.d.23 f. 181^v – HR-Zu MR 13 f. 180^v – HR-Zu MR 26 f. 151^v – HR-Zu MR 62 f. 149^v – HR-Zu MR 73 f. 129^v – HR-Zu MR 133 f. 147^r – HR-Zu MR 168 f. 193^r – HR-Zu MR 170 f. 128^r – RO-AJ R. I. 25 f. 155^v – RO-AJ R. I. 50 f. 230^r
 MissZag 1511 f. 162^r
165. **Felix virgo quae nondum edita**
Holl 244 **MMMAe VIII** 178, 179, 642–643 **MSH 5** II/86
 Praesentatio BMV
 HR-Zu MR 6 p. 321
 HR-Za III.d.23 f. 2^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 292^v in marg.
 MissPaul 1514 f. 232^v – MissZag 1511 f. 201^r
166. **Feneratur Domino qui miseretur pauperis**
 Iohannes Eleemosynarius
 PL-CZ III-3 f. 267^v
167. **Franciscus pauper et humilis**
GrTr 613 **MSH 5** I/73.6
 Franciscus Assisiensis
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 138^r – HR-Za III.d.204 p. 53
168. **Fulgebunt iusti et tamquam scintillae (minor)**
AMS 99 **GrTr** 460 **KatSchlag** 41 **MMMAe VII** 185, 568 **MSH 5** I/36, II/9
 Commune martyrum
 A-GÜ 1/43 f. 224^r (Cyriacus et socii) – H-Bn 172b f. 264^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 94^v (Fab. et Seb.) – H-Efkö I. 1b f. 35^r (Fab. et Seb.) – H-Es 2-36-4/7875 f. 90^v (m.) – HR-Za III.d.182 f. 52^r (cff.) – HR-Zu MR 6 p. 361 (cff.) – RO-AJ R. I. 1 f. 243^r – RO-AJ R. I. 96 f. 91^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 79^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 104^v – SK-BRm EL 18 f. 3^v [320^v] – TR-Itks 49 f. 153^v – TR-Itks 60 f. 167^r – TR-Itks 68 f. 201^v – CantCsik f. 37^v (Fab. et Seb.), 90^r
 A-GÖ 107 f. 278^r – A-GÖ 234 f. 208^r – A-GÜ 1/29 f. 180^v – A-Su M.III.23 f. 260^v (cff.) – H-Bn 92 f. 208^r – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 251^r – H-Bn 216 f. 298^v – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 219 f. 197^v – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn 318 f. 171^r (Marcel. et Petr.), 193^v (Cosma et Damianus), 198^r (Vig. O. Ss.) – H-Bn 359 f. 172^r – H-Bn 395 f. 167^r – H-Bn 435 f. 111^r – H-Efkö I. 20 f. 225^v – H-EG U2 VI. 5 f. 122^v (Fab. et Seb.), 160^v – H-Sa Nr. 313 f. 55^v – HR-Za III.d.23 f. 232^r (cff.) – HR-Zk 355 f. 214^v – HR-Zu MR 13 f. 234^r (cff.) – HR-Zu MR 26 f. 190^v (cff.) – HR-Zu MR 46 f. 345^r (cff.) – HR-Zu MR 133 f. 186^v (cff.) – PL-CZ III-3 f. 280^r – PL-GNd 150 p. 606 – RO-AJ R. I. 24 f. 133^r (Fab. et Seb.) – RO-AJ R. I. 25 f. 159^v (Marcel. et Petr.) – RO-AJ R. I. 50 f. 238^v (Marcel. et Petr.), 281^v (Cosma et Damianus), 290^v (Vig. O. Ss.) – RO-Sb 595 f. 191^v – SK-BRm EL 11 f. 240^v – SK-BRm EL 13 f. 138^r – US-NYpm MS G.7 f. 306^v – MissGyer f. 212^v – MissHel f. 213^v
 MissPaul 1514 f. 243^v – MissQuin 1487 f. 190^v (Tiburt. et Val.), 249^r – MissQuin 1499 f. 179^v (Tiburt. et Val.), 233^r – MissStrig 1484 f. 116^v (Fab. et Seb.), 131^v (Prim. et Fel.), 169^v – MissStrig 1498 f. II/140^r (Fab. et Seb.), II/155^v (Prim. et Fel.), II/192^v – MissStrig 1500 f. 164^r (Fab. et Seb.), 182^r (Prim. et Fel.), 229^v – MissStrig 1511 f. 210^r (Fab. et Seb.), 233^r (Prim. et Fel.), 293^v – MissStrig 1513 f. 174^r (Fab. et Seb.), 193^r (Prim. et Fel.), 227^r (Sergius et Bacchus), 244^v – MissStrig 1514 f. 132^r (Fab. et Seb.), 146^v (Prim. et Fel.), 173^r (Sergius et Bacchus), 187^r – MissUlt 1480 f. 310^r – MissZag 1511 f. 213^v (cff.) – OrdAgr 431 (Fab. et Seb.), 500 (Basil. et soc.), 525 (Andreas et Benedictus) – OrdStrig f. 91^v (Prim. et Fel.), 92^r (Basil. et soc.), 93^v (10.000 mil.), 100^v (Kilianus et socii), 117^r (Maur. et soc.), 118^r (Cyprianus et Iustina), 119^v (Sergius et Bacchus)
169. **Fulgebunt iusti et tamquam scintillae... iudicabunt (maior)**
CAO III Nr. 2907 **CAO IV** Nr. 6753
 Commune martyrum
 HR-Zu MR 62 f. 204^r (cff.) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r

170. **Fundata est domus Domini (minor)**
CAO III Nr. 2914 **CAO IV** Nr. 6800 **KatSchlag** 131, 353 **MMMAe VII** 188, 596 **MSH 5** II/132
 Dedicatio ecclesiae
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 111^v – H-Kf Ms. 302 f. 282^v – CantCsik f. 84^v
171. **Fundata est domus Domini... et venient (maior)**
CAO III Nr. 2426 **CAO IV** Nr. 6756, 6897 **MSH 5** II/25
 Dedicatio ecclesiae
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 86^v
172. **Gaude Maria virgo mater**
Holl 273
 Compassio BMV
 MissPaul 1514 f. 280^v – MissQuin 1487 f. 153^r – MissQuin 1499 f. 145^v
173. **Gaude virgo mater pia**
MSH 5 II/27.5, II/64.1
 BMV
 CantCsik f. 98^v, 99^r
174. **Gaude virgo virginum**
 BMV [in Tempore Paschali]
 PL-GNd 150 p. 701
175. **Gaudeat ergo terra Austriae**
MMMAe VIII 186, 646
 Leopoldus
 MissPaul 1514 f. 285^v – MissStrig 1511 f. 356^r – MissStrig 1513 f. 294^v – MissStrig 1514 f. 224^v
176. **Gaudete iusti in Domino**
AMS 92, 96, 99, 120b, 123, 124, 133, 138, 199b **CAO III** Nr. 2815 **CAO IV** Nr. 6766 **GrTr** 430 **KatSchlag** 178 **MMMAe II** 177
MMMAe VII 190, 609 **MSH 5** I/9.3, I/70, II/180
 Commune martyrum
 H-Bn 172b f. 263^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 112^r (Thom. ap.) – H-Efkö I. 1b f. 59^r (De sanctis in TP) – H-Efkö I. 3a f. 261^r – RO-AJ R. I. 1 f. 204^r (Tiburt. et Val.) – RO-AJ R. I. 96 f. 91^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 105^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 227^r (Tiburt. et Val.) – SK-BRm EL 18 f. 3^r [320^r] – SK-Sk Mus 1 f. 84^r, 108^r (Tiburt. et Val.) – TR-Itks 60 f. 138^r – TR-Itks 68 f. 113^r (Tiburt. et Val.)
 A-GÖ 107 f. 214^r (Tiburt. et Val.), 278^r – A-GÖ 234 f. 160^v (Tiburt. et Val.), 208^r – A-GÜ 1/29 f. 137^v (Thom. ap.), 144^r (Tiburt. et Val.), 148^r (Ner. et soc.), 180^v – A-GÜ 1/43 f. 200^v (Tiburt. et Val.) – H-Bn 91 f. 107^v (Thom. ap.), 113^r (Tiburt. et Val.), 116^v (Ner. et soc.) – H-Bn 92 f. 169^r (Tiburt. et Val.) – H-Bn 94 f. 240^v (Tiburt. et Val.), 337^r – H-Bn 95 f. 118^r (Tiburt. et Val.), 170^r – H-Bn 214 f. 187^r (Tiburt. et Val.), 265^v, 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 196^v (Tiburt. et Val.), 251^r – H-Bn 216 f. 238^r (Tiburt. et Val.), 295^v (De uno sancto in TP), 298^v – H-Bn 218 f. 210^r (Tiburt. et Val.), 259^v – H-Bn 219 f. 154^v (Tiburt. et Val.) – H-Bn 220 f. 245^v (Tiburt. et Val.), 351^v – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn 318 f. 164^v (Tiburt. et Val.), 169^r (Ner. et soc.) – H-Bn 334 f. 25^r (Thom. ap.), 112^r – H-Bn 395 f. 130^r (Tiburt. et Val.) – H-Efkö I. 20 f. 180^v (Tiburt. et Val.), 225^v – H-EG U2 VI. 5 f. 129^v (Tiburt. et Val.) – H-Sa Nr. 313 f. 55^v – HR-Zk 355 f. 214^r – PL-CZ III-3 f. 216^v (Tiburt. et Val.), 280^r – PL-GNd 150 p. 606 – RO-AJ R. I. 23 f. II/152^v (Tiburt. et Val.) – RO-AJ R. I. 24 f. 140^v (Tiburt. et Val.) – RO-AJ R. I. 25 f. 158^r (Tiburt. et Val.), 158^r (Ner. et soc.) – RO-AJ R. I. 50 f. 228^r (Tiburt. et Val.), 235^v (Ner. et soc.), 359^r (Sophia) – RO-AJ R. II. 134 f. 182^v (Tiburt. et Val.), 245^r – RO-Sb 595 f. 191^v – RO-Sb 665 f. 75^r – RO-Sb 759 f. 289^r – SK-BRm EL 11 f. 195^v (Tiburt. et Val.), 240^v – SK-BRm EL 13 f. 137^v – TR-Itks 49 f. 130^r (Tiburt. et Val.) – US-NYpm MS G.7 f. 305^r (mm. in TP), 306^v – MissGyer f. 212^v – MissHel f. 213^v
 MissPaul 1514 f. 190^r (Tiburt. et Val.), 243^v – MissStrig 1484 f. 168^r (mm. in TP), 169^v – MissStrig 1498 f. II/191^r (mm. in TP), II/192^v – MissStrig 1500 f. 227^r (mm. in TP), f. 229^v – MissStrig 1511 f. 291^r (mm. in TP), 293^v – MissStrig 1513 f. 242^v (mm. in TP), 244^v – MissStrig 1514 f. 185^r (mm. in TP), 187^r – MissUlt 1480 f. 310^v – OrdStrig f. 88^r (Gord. et Epim.)
177. **Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie**
Ch 7161 **MMMAe VIII** 191, 649, 822
 Afra
 H-Bn 215 f. 215^r
178. **Georgi martyr Christi sanctissime**
MSH 5 I/83.6a, I/83.6b
 Georgius
 A-GÜ 1/43 f. 201^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 104^r – H-Kf Ms. 302 f. 97^v – HR-Za III.d.182 f. 18^v – HR-Za III.d.204 p. 19 – HR-Zu MR 6 p. 268 – RO-AJ R. I. 1 f. 205^r – RO-AJ R. I. 96 f. 72^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 66^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 92^r – RO-Sb 759 f. 195^r – SK-BRsa 67 f. 105^r – TR-Itks 49 f. 130^v – TR-Itks 60 f. 138^r – TR-Itks 68 f. 113^v
 A-GÖ 107 f. 214^v – A-GÖ 234 f. 161^r – H-Bn 216 f. 238^v – H-Bn 218 f. 210^v – H-Bn 219 f. 155^v – H-Bn 222 f. 121^v – H-Bn 359 f. 133^v – H-Bn 395 f. 131^r – H-Efkö I. 20 f. 181^r – H-EG U2 VI. 5 f. 130^r – H-Sa Nr. 313 f. 70^v – HR-Zk 355 f. 170^v – PL-CZ III-3 f. 216^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/153^r – RO-AJ R. I. 24 f. 141^r – RO-Sb 595 f. 157^v – SK-BRm EL 11 f. 196^r – US-NYpm MS G.7 f. 283^r – MissGyer f. 168^v
 MissPaul 1514 f. 190^v – MissQuin 1487 f. 192^r – MissQuin 1499 f. 180^v – MissStrig 1484 f. 125^v – MissStrig 1498 f. II/150^r – MissStrig 1500 f. 175^v – MissStrig 1511 f. 224^v – MissStrig 1513 f. 186^r – MissStrig 1514 f. 141^r

179. **Gloria et honore (minor)**
 AMS 93a, 137, 142b, 148b, 163, 167, 199b **KatSchlag** 303, 347, 355 **MMMAe VII** 196, 197, 198, 649, 656, 659 **MSH 5 I/121, II/43**
 Commune martyris
 H-Bn 172b f. 261^r – H-Efkö I. 1b f. 69^r (Quirinus)
 A-GÜ 1/29 f. 177^v – H-Bn 216 f. 294^v – H-Efkö I. 20 f. 230^v – HR-Zk 355 f. 210^v – PL-GNd 150 p. 595 – SK-BRm EL 13 f. 142^v
180. **Gloria et honore... et constituisti (maior)**
 CAO IV Nr. 6774, 6775, 6776 **KatSchlag** 173, 240, 339 **MMMAe VII** 194, 195, 196, 607, 631, 656 **MSH 5 I/122**
 Commune martyris
 TR-Itks 68 f. 193^r [Leonardus?]
 H-Bn 216 f. 26^v (Thom. Cant.) – US-NYpm MS G.7 f. 304^v
 MissStrig 1484 f. 9^v (Thom. Cant.), 167^r – MissStrig 1498 f. II/11^r (Thom. Cant.), II/190^r – MissStrig 1500 f. 12^r (Thom. Cant.), 226^r – MissStrig 1511 f. 16^r (Thom. Cant.), 289^v – MissStrig 1513 f. 13^v (Thom. Cant.), 241^r – MissStrig 1514 f. 10^v (Thom. Cant.), 184^r
181. **Glorificamus te sancta Dei Genitrix**
 CAO III Nr. 2952 **MSH 5 II/128**
 De BMV post octavam Nativitatis Domini
 CantCsik f. 56^v
182. **Haec dies quam fecit Dominus**
 AMS 86, 87, 106, 199a CAO IV Nr. 6797 GrTr 214 **KatSchlag** 271, 351 **MMMAe II** 184 **MSH 5 I/103.4**
 Sabbato post Pascha
 A-GÜ 1/43 f. 139^v – H-Bn 172a f. 208^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 62^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 226^r – H-Efkö I. 1a f. 150^r – H-Efkö I. 3a f. 143^v – HR-Zu MR 6 p. 172 – RO-AJ R. I. 1 f. 140^r – RO-AJ R. I. 2 f. 104^v – RO-AJ R. I. 96 f. 49^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 59^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 148^r – SK-Sk Mus 1 f. 40^v – TR-Itks 49 f. 88^r – TR-Itks 68 f. 107^v – GradCsik f. 110^r
 A-GÖ 107 f. 150^v – A-GÖ 234 f. 111^r – A-Su M.III.23 f. 122^v – H-Bn 91 f. 60^v – H-Bn 94 f. 149^v – H-Bn 95 f. 100^v – H-Bn 214 f. 110^v – H-Bn 215 f. 110^v – H-Bn 216 f. 153^v – H-Bn 218 f. 131^v – H-Bn 219 f. 94^r – H-Bn 220 f. 157^v – H-Bn 318 f. 109^v – H-Bn 395 f. 92^r – H-Efkö I. 20 f. 128^r, 129^v (2D post P) – H-EG U₂ VI. 5 f. 89^v – HR-Za III.d.23 f. 129^r – HR-Zk 355 f. 121^v – HR-Zu MR 13 f. 122^v – HR-Zu MR 26 f. 107^v – HR-Zu MR 62 f. 91^r – HR-Zu MR 73 f. 86^r – HR-Zu MR 133 f. 104^v – HR-Zu MR 165 f. 106^v – HR-Zu MR 168 f. 133^r – HR-Zu MR 170 f. 99^v – PL-CZ III-3 f. 150^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/88^r – RO-AJ R. I. 24 f. 85^v – RO-AJ R. I. 25 f. 99^v – RO-AJ R. I. 50 f. 145^r – RO-AJ R. II. 134 f. 128^r – RO-Sb 595 f. 98^v – SK-BRm EL 11 f. 121^r – SK-BRm EL 13 f. 57^v, 59^r (2D post P) – TR-Itks 60 f. 98^v – US-NYpm MS G.7 f. 252^v – MissGyer f. 114^v – MissHel f. 106^v
 MissPaul 1514 f. 134^r – MissQuin 1487 f. 131^v – MissQuin 1499 f. 126^v – MissStrig 1484 f. 84^r – MissStrig 1498 f. II/104^v – MissStrig 1500 f. 123^v – MissStrig 1511 f. 157^v – MissStrig 1513 f. 130^v – MissStrig 1514 f. 99^r – MissUlt 1480 f. 172^r – MissZag 1511 f. 104^v – OrdAgr 250, 255 (DD post P)
183. **Haec est vera fraternitas quae numquam potuit**
 CAO III Nr. 3003 CAO IV Nr. 6804, 6805 **MSH 5 II/18**
 Commune martyrum
 H-Bn 172b f. 198^v (7 dormientes), 262^v
 H-Bn 222 f. 125^v (Vit. et Mod.) – SK-BRm EL 13 f. 137^v
184. **Haec est vera fraternitas quae vicit**
 CAO III Nr. 3004 GrTr 460 **KatSchlag** 348 **MMMAe VII** 202, 659 **MMMAe VIII** 822 **MSH 5 I/115**
 Commune martyrum
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 107^v (Vit. et Mod.) – H-Efkö I. 1b f. 66^r (Ner. et soc.) – HR-Za III.d.182 f. 45^r – HR-Za III.d.204 p. 40 (Cosma et Damianus) – HR-Zu MR 6 p. 343 – RO-AJ R. IX. 57 f. 79^v – SK-BRm EL 18 f. 3^r [320^r] – SK-Sk Mus 1 f. 112^r (Ioh. et Paul.) – TR-Itks 49 f. 154^r – TR-Itks 68 f. 169^r (Ioh. et Paul.) – CantCsik f. 90^r
 A-GÖ 107 f. 278^r – A-GÖ 234 f. 208^r – A-GÜ 1/29 f. 152^v (Ioh. et Paul.), 169^v (O. Ss.), 180^v – A-Su M.III.23 f. 250^r – H-Bn 91 f. 120^v (Ioh. et Paul.), 124^r (7 fr.) – H-Bn 92 f. 208^r – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 251^r – H-Bn 216 f. 299^r – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 219 f. 164^r (Ioh. et Paul.), 197^v – H-Bn 334 f. 101^v (O. Ss.) – H-Bn 359 f. 172^r – H-Bn 395 f. 167^r – H-Efkö I. 20 f. 225^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 160^v – H-Sa Nr. 313 f. 55^v – HR-Za III.d.23 f. 224^v – HR-Zk 355 f. 214^v – HR-Zu MR 13 f. 226^r – HR-Zu MR 26 f. 185^r – HR-Zu MR 62 f. 195^v – HR-Zu MR 73 f. 164^r – HR-Zu MR 133 f. 180^r – HR-Zu MR 170 f. 149^v – PL-CZ III-3 f. 280^r – PL-GNd 150 p. 606 – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – SK-BRm EL 11 f. 240^v – US-NYpm MS G.7 f. 306^v
 MissPaul 1514 f. 243^v – MissQuin 1487 f. 249^r – MissQuin 1499 f. 233^r – MissStrig 1484 f. 133^r (Vit. et Mod.), 138^v (oct. Petr. et Paul.), 170^r – MissStrig 1498 f. II/156^v (Vit. et Mod.), II/162^v (oct. Petr. et Paul.), II/192^v – MissStrig 1500 f. 183^r (Vit. et Mod.), 190^r (oct. Petr. et Paul.), 229^v – MissStrig 1511 f. 234^r (Vit. et Mod.), 243^v (oct. Petr. et Paul.), 294^r – MissStrig 1513 f. 194^v (Vit. et Mod.), 202^r (oct. Petr. et Paul.), 245^r – MissStrig 1514 f. 147^v (Vit. et Mod.), 154^v (oct. Petr. et Paul.), 187^r – MissUlt 1480 f. 310^r – MissZag 1511 f. 207^v – OrdAgr 510 (Ioh. et Paul.), 519 (oct. Petr. et Paul.) – OrdStrig f. 27^r (Marius, Martha et Audifax), 27^v (Fab. et Seb.), 89^r (Ner. et soc.), 91^r (Marcel. et Petr.), 92^v (Vit. et Mod.), 93^r (Gerv. et Prot.), 95^r (Ioh. et Paul.), 99^v (oct. Petr. et Paul.), 101^v (Andreas et Benedictus), 103^v (7 dormientes), 117^v (Maur. et soc.), 118^v (Cosma et Damianus), 120^r (Dionysius et socii)
185. **Haec est virgo sapiens et una de numero**
 CAO III Nr. 3006, CAO IV Nr. 6807 GrTr 501 **KatSchlag** 177 **MMMAe VII** 203, 609 **MSH 5 I/2.10**
 Commune virginum
 H-Bu A 115 f. II/10^r (v. et m.)
 A-GÜ 1/29 f. 188^v – H-Bn 359 f. 179^r – PL-GNd 150 p. 634 – US-NYpm MS G.7 f. 313^r

- MissStrig 1484 f. 176^v – MissStrig 1498 f. II/200^r – MissStrig 1500 f. 238^v – MissStrig 1511 f. 305^r – MissStrig 1513 f. 254^r – MissStrig 1514 f. 194^r
186. **Haec est virgo sapiens quam Dominus**
CAO III Nr. 3007 **CAO IV** Nr. 6809, 7669 **KatSchlag** 128 **MMMAe VIII** 202, 654
 Commune virginum
 A-GÜ 1/43 f. 191^v (Prisca) – H-Bn 222 f. 163^v – H-Bn 318 f. 191^v (Eufemia) – RO-AJ R. I. 50 f. 278^r (Eufemia)
187. **Hic est discipulus ille**
AMS 14, 199a **CAO III** Nr. 3051 **CAO IV** Nr. 6822 **GrTr** 636 **KatSchlag** 27, 119 **MMMAe II** 167, 171, **MMMAe VIII** 639
MSH 5 I/32.2, I/78.2
 Iohannes apostolus
 A-GÜ 1/43 f. 32^v – H-Bn 172a f. 65^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 15^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 4^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 15^v – H-Bu A 114 f. II/2^r – H-Bu A 115 f. I/6^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 34^r – H-Efkö I. 1b f. 25^r – H-Efkö I. 3a f. 32^v – HR-Za III.d.182 f. 12^r – HR-Zu MR 6 p. 248 – RO-AJ R. I. 96 f. 1^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 2^r – RO-Sb 759 f. 18^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 15^r – SK-BRsa 67 f. 11^v – TR-Itks 49 f. 11^r – TR-Itks 60 f. 11^v – TR-Itks 68 f. 13^r – CantCsik f. 35^v – GradCsik f. 20^v
 A-GÖ 107 f. 14^r – A-GÖ 234 f. 14^v – A-GÜ 1/29 f. 10^v – A-Su M.III.23 f. 181^v, 200^r (Ioh. ante port. Lat.) – H-Bn 91 f. 22^r – H-Bn 92 f. 28^r – H-Bn 94 f. 20^r, 247^r (Ioh. ante port. Lat.) – H-Bn 95 f. 159^r – H-Bn 214 f. 18^r – H-Bn 215 f. 22^v – H-Bn 216 f. 24^v – H-Bn 218 f. 22^v – H-Bn 219 f. 21^r – H-Bn 220 f. 28^r – H-Bn 222 f. 11^v – H-Bn 318 f. 153^v, 168^v (Ioh. ante port. Lat.) – H-Bn 334 f. 34^r – H-Bn 359 f. 19^v – H-Bn 395 f. 16^v – H-Bn 435 f. 28^v – H-Bn MNy 17 f. 58^r – H-Bu Cod. lat. 106 f. 34^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 16^r – H-Sa Nr. 313 f. 1^r – HR-Za III.d.23 f. 168^r, 183^r (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zk 355 f. 18^r – HR-Zu MR 13 f. 165^v, 182^r (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 26 f. 141^r, 152^v (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 46 f. 335^v – HR-Zu MR 62 f. 134^v, 151^r (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 73 f. 118^v, 131^r (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 133 f. 136^v, 148^v (Ioh. ante port. Lat.) – HR-Zu MR 168 f. 178^v, 195^r (Ioh. ante port. Lat.) – PL-CZ III-3 f. 22^r – PL-GNd 150 p. 23 – RO-AJ R. I. 23 f. II/10^v – RO-AJ R. I. 24 f. 3^r – RO-AJ R. I. 25 f. 142^r, 157^v (Ioh. ante port. Lat.) – RO-AJ R. I. 50 f. 208^v, 234^v (Ioh. ante port. Lat.) – RO-AJ R. II. 134 f. 21^r – RO-Sb 595 f. 13^r – RO-Sb 665 f. 26^r – SK-BRm EL 11 f. 13^r – US-NYpm MS G.7 f. 229^r – MissGyer f. 13^r – MissHel f. 14^r
 MissPaul 1514 f. 11^v – MissQuin 1487 f. 15^r – MissQuin 1499 f. 13^v – MissStrig 1484 f. 8^v, 128^r (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1498 f. II/10^r, II/152^v (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1500 f. 11^r, 178^v (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1511 f. 14^v, 228^v (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1513 f. 12^r, 189^v (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1514 f. 9^v, 143^v (Ioh. ante port. Lat.) – MissUlth 1480 f. 23^v – MissZag 1511 f. 145^r, 164^r (Ioh. ante port. Lat.) – OrdStrig f. 15^r, 87^r (Ioh. ante port. Lat.)
188. **Hic est sacerdos magnus qui in diebus**
CAO III Nr. 2544 **CAO IV** Nr. 6609, 7843 **KatSchlag** 99, 363 **MMMAe VII** 149, 150, 586, 665
 Commune confessoris pontificis
 H-Bn 216 f. 305^r
189. **Hic est sacerdos quem coronavit**
GrTr 449 **KatSchlag** 27, 347 **MMMAe VIII** 205, 656
 Commune martyris pontificis
 A-GÜ 1/29 f. 171^r in marg., 176^r, 184^r – H-Bn 91 f. 139^v (Clemens) – H-Bn 216 f. 293^r – H-Bn 334 f. 108^r – H-Bu A 115 f. II/3^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 91^r, 96^r – HR-Zk 355 f. 219^v (cf. et pont.) – PL-GNd 150 p. 620
190. **Hic Franciscus pauper et modicus**
GrTr 613 **MSH** 5 I/5.2
 Franciscus Assisiensis
 HR-Za III.d.182 f. 34^v – HR-Zu MR 6 p. 312
 A-GÜ 1/29 f. 103^r – A-Su M.III.23 f. 235^r – H-Bn 91 f. 135^v – HR-Za III.d.23 f. 212^r – HR-Zu MR 13 f. 212^r – HR-Zu MR 26 f. 175^r – HR-Zu MR 62 f. 181^r – HR-Zu MR 73 f. 154^r – HR-Zu MR 133 f. 169^v
 MissStrig 1484 f. 157^r – MissStrig 1498 f. II/179^r – MissStrig 1500 f. 212^v – MissStrig 1511 f. 272^r – MissStrig 1513 f. 226^v – MissStrig 1514 f. 172^v – MissZag 1511 f. 194^v
191. **Hic Martinus pauper et modicus**
KatSchlag 38, 46 **MMMAe VIII** 272, 688 **MSH** 5 I/5.3
 Martinus
 H-SYfk 6264 p. 116 – HR-Za III.d.182 f. 36^v – HR-Zu MR 6 p. 317 – TR-Itks 68 f. 193^v
 H-Bn 318 f. 202^v – RO-AJ R. I. 50 f. 294^r
192. **Hic Nicolaus Augustini patris**
MMMAe VIII 206, 657
 Nicolaus de Tolentino
 H-Bn MNy 17 f. 89^r
193. **Hii sunt qui cum mulieribus**
CAO III Nr. 3044 **CAO IV** Nr. 6082, 6273, 6617, 6816, 7011, 7021 **MMMAe II** 170 **MSH** 5 I/32.3
 Innocentes
 HR-Za III.d.182 f. 12^v – HR-Zu MR 6 p. 249
 A-Su M.III.23 f. 182^r – H-Bn 318 f. 154^r – HR-Za III.d.23 f. 169^r – HR-Zu MR 13 f. 166^r – HR-Zu MR 26 f. 141^v – HR-Zu MR 46 f. 336^r – HR-Zu MR 62 f. 135^r – HR-Zu MR 73 f. 119^r – HR-Zu MR 133 f. 137^r – HR-Zu MR 168 f. 179^r – RO-AJ R. I. 25 f. 143^r – RO-AJ R. I. 50 f. 209^v – MissGyer f. 13^v
 MissZag 1511 f. 146^r

194. **Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit**
CAO III Nr. 3089 **MSH 5** II/60
 Purificatio BMV
 CantCsik f. 58^v
195. **Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo**
MSH 5 I/61.5
 Ursula
 H-SYfk 6264 p. 112
196. **Hodie Christus natus est**
CAO III Nr. 3093 **KatSchlag** 265 **MMMAe VII** 211, 637 **MSH 5** II/172
 [Nativitas Domini]
 CantCsik f. 55^r
197. **Hodie Iesus Christus facie**
CAO III Nr. 3097 **KatSchlag** 308 **MMMAe VII** 213, 650 **MMMAe VIII** 212, 659
 Transfiguratio Domini
 A-Su M.III.23 f. 219^v
198. **Hodie Maria virgo caelos ascendit**
CAO III Nr. 3105 **CAO IV** Nr. 6851 **KatSchlag** 246 **MMMAe VII** 214, 633 **MMMAe VIII** 211, 658
 Assumptio BMV
 H-Es 2-36-4/7875 f. 85^v
 H-Bn 318 f. 186^v – RO-AJ R. I. 50 f. 269^v
199. **Hodie miraculis refulget**
 Nicolaus de Tolentino
 H-Bn MNy 17 f. 89^r
200. **Hodie scietis quia veniet Dominus**
CAO III Nr. 1084, 3119 **CAO IV** Nr. 6866, 7594, 8089 **KatSchlag** 271 **MSH 5** I/103.2
 Vigilia Nativitatis Domini
 H-Efkö I. 3a f. 25^v
 RO-AJ R. I. 23 f. II/7^r
201. **Hodie virginum chorus trucidatus est**
 Ursula
 H-Bn 92 f. 199^r
202. **Honor virtus et imperium**
MSH 5 I/73.1
 Sancta Trinitas
 A-GÜ 1/43 f. 156^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 69^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 70^v – H-Bn MNy 1 f. 116^v in marg. (De Trin. super sponsum et sponsam) – H-Bu A 114 f. I/48^v – H-Efkö I. 1a f. 172^v – H-Efkö I. 3a f. 396^v – HR-Za III.d.204 p. 23 – HR-Zu MR 6 p. 198 – RO-AJ R. IX. 57 f. 43^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 175^r – SK-BRsa 67 f. 70^r – TR-Itks 49 f. 107^v – TR-Itks 60 f. 110^v – TR-Itks 68 f. 128^r – CantCsik f. 11^r (De Trin.)
 A-GÖ 107 f. 170^v – A-GÖ 234 f. 126^v – H-Bn 94 f. 173^v – H-Bn 214 f. 129^v – H-Bn 215 f. 132^v – H-Bn 220 f. 183^v – H-Bn 222 f. 91^v, 165^r (De Trin.) – H-Bn 395 f. 103^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 101^v – H-Sa Nr. 313 f. 8^r – HR-Zk 355 f. 135^r – PL-CZ III-3 f. 170^r – RO-AJ R. I. 96 f. 57^v-58^r in marg. – RO-AJ R. I. 24 f. 98^v – RO-AJ R. II. 134 f. 145^r – US-NYpm MS G.7 f. 261^r
 MissPaul 1514 f. 150^r – MissQuin 1487 f. 151^v – MissQuin 1499 f. 144^v – MissStrig 1484 f. 94^v – MissStrig 1498 f. II/116^r – MissStrig 1500 f. 136^v – MissStrig 1511 f. 175^v – MissStrig 1513 f. 145^r – MissStrig 1514 f. 110^r – MissUlt 1480 f. 192^r – OrdStrig f. 72^r
203. **Iam non estis hospites et advenae**
KatSchlag 197 **MMMAe VII** 252, 616 **MSH 5** I/28, I/60, II/47
 Commune apostolorum
 H-Bn 172b f. 259^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 91^v (Thom. ap.) – H-Bu A 115 f. II/1^v – H-Efkö I. 1b f. 22^v (Thom. ap.), 120^r – RO-AJ R. I. 1 f. 232^v – RO-AJ R. I. 96 f. 84^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 319^v
 A-GÖ 107 f. 269^v – A-GÖ 234 f. 201^r – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 218 f. 252^v – H-Bn 219 f. 194^r – H-Bn 359 f. 123^v (Thom. ap.) – H-Bn 395 f. 162^r – H-Efkö I. 20 f. 220^r – PL-CZ III-3 f. 272^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 186^r – SK-BRm EL 11 f. 234^r – SK-BRm EL 13 f. 131^v – US-NYpm MS G.7 f. 278^r (Thom. ap.), 302^v – MissGyer f. 204^v – MissHel f. 212^r
 MissPaul 1514 f. 236^v – MissStrig 1484 f. 114^r (Thom. ap.), 165^r – MissStrig 1498 f. II/138^r (Thom. ap.), II/187^v – MissStrig 1500 f. 161^v (Thom. ap.), 223^r – MissStrig 1511 f. 207^r (Thom. ap.) – MissStrig 1513 f. 171^v (Thom. ap.), 238^r – MissStrig 1514 f. 130^r (Thom. ap.), 182^r – MissUlt 1480 f. 303^r
204. **Iesu Christe auctor vitae**
Holl 350 **MSH 5** II/99
 Catherina
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 109^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 123^v – H-Bu A 114 f. II/24^r – SK-BRsa 67 f. 114^v – CantCsik f. 36^v
 US-NYpm MS G.7 f. 301^r

- MissStrig 1484 f. 163^v – MissStrig 1498 f. II/185^v – MissStrig 1500 f. 220^v – MissStrig 1511 f. 282^v – MissStrig 1513 f. 235^r – MissStrig 1514 f. 179^v
205. **Imperatrix egregia**
Holl 364 MMAe VIII 220, 663 MSH 5 II/51
 BMV
 H-Bn 172a f. 314^r – H-Bn 172b f. 248^r – H-Efkö I. 3a f. 250^v – HR-Zu MR 6 p. 382 – RO-AJ R. I. 96 f. 104^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 121^v
 H-Bn 220 f. 337^v in marg. – RO-Sb 595 f. 202^v – RO-Sb 665 f. 87^r – MissGyer f. 227^v
 MissZag 1511 f. 274^v
206. **Imperatrix egregia – Trop. Ave Maria plena gratia**
Holl 84, 364 MMAe VIII 220, 663 MSH 5 II/51a, II/51b
 BMV
 TR-Itks 68 f. 210^v (Dominicis diebus) – CantCsik f. 97^v
207. **Imperatrix egregia – Trop. Regina caeli inclita**
Holl 365 MMAe VIII 220, 663
 BMV
 MissZag 1511 f. 274^v
208. **In conspectu angelorum**
CAO III Nr. 3215 CAO IV Nr. 6893, 7707 KatSchlag 119, 151, 165, 397 MMAe VII 218, 605
 De angelis
 A-Su M.III.23 f. 282^r – H-Bn 318 f. 194^r (Michael archangelus) – HR-Za III.d.23 f. 248^r – HR-Za IV.c.59 f. 109^r – HR-Zu MR 13 f. 249^v – HR-Zu MR 26 f. 202^r – HR-Zu MR 133 f. 199^r – HR-Zu MR 168 f. 220^v – HR-Zu MR 170 f. 164^v – PL-GNd 150 p. 703 – RO-AJ R. I. 50 f. 283^r (Michael archangelus)
 MissZag 1511 f. 229^r
209. **In Deo laudabitur et in caelo coronabitur**
MSH 5 II/105
 Decem milia militum
 HR-Za III.d.204 p. 29 – HR-Zu MR 6 p. 276
210. **In die resurrectionis meae**
GrTr 216 KatSchlag 4, 351 MMAe VII 219, 661 MSH 5 I/16, I/84
 Feria quinta post Pascha
 A-CÜ 1/43 f. 140^v (f2 post P) – H-Bn 172a f. 204^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 60^v (1D post P) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 61^r – H-Bu A 114 f. II/29^r (mm. in TP) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 227^v (1D post P) – H-Efkö I. 1a f. 147^v – H-Efkö I. 1b f. 63^v (Vitalis) – H-Efkö I. 3a f. 140^v – H-Es 2-36-4/7875 f. 81^r – HR-Zu MR 6 p. 169 – RO-AJ R. I. 1 f. 137^r – RO-AJ R. I. 2 f. 106^v (1D post P) – RO-AJ R. I. 96 f. 48^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 37^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 57^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 146^r – SK-BRsa 67 f. 58^r (1D post P) – SK-Sk Mus 1 f. 38^v – TR-Itks 49 f. 87^r – TR-Itks 60 f. 97^r – TR-Itks 68 f. 106^v (f6 post P) – CantCsik f. 63^r (De Res.) – GradCsik f. 111^v (1D post P)
 A-GÖ 107 f. 149^r, 151^v (1D post P), 282^r (m. in TP) – A-GÖ 234 f. 109^v, 111^v (1D post P), 211^r (m. in TP) – A-GÜ 1/29 f. 106^v (1D post P) – A-Su M.III.23 f. 121^r, 126^r (4D post P), 197^v (Marc.), 200^r (Ioh. ante port. Lat.), 200^v (App. Mich.), 301^v (De Trin. in TP) – H-Bn 91 f. 59^r – H-Bn 92 f. 117^v – H-Bn 94 f. 148^r – H-Bn 95 f. 100^r – H-Bn 214 f. 109^v – H-Bn 215 f. 109^r – H-Bn 216 f. 152^r, 158^v (5D post P) – H-Bn 218 f. 130^r, 141^r (5D post P) – H-Bn 219 f. 93^r – H-Bn 220 f. 155^r – H-Bn 222 f. 77^r – H-Bn 318 f. 108^r, 165^v (Marc.), 166^v (Phil. et Iac.), 168^v (Ioh. ante port. Lat.) – H-Bn 395 f. 92^v (1D post P), 130^r (Tiburt. et Val.) – H-Bn 435 f. 122^r in marg. – H-Efkö I. 20 f. 126^v, 131^v (5D post P), 133^r (Rog. f3) – H-EG U₂ VI. 5 f. 88^v – H-Sa Nr. 313 f. 70^r (Adalb.) – HR-Za III.d.23 f. 128^r, 131^v (4D post P), 181^r (Marc.), 183^r (Ioh. ante port. Lat.), 183^v (App. Mich.), 243^v (De Trin. in TP) – HR-Za IV.c.59 f. 106^v (De Trin. in TP) – HR-Zk 355 f. 120^v, 122^v (1D post P) – HR-Zu MR 13 f. 121^r, 125^v (4D post P), 180^r (Marc.), 182^r (Ioh. ante port. Lat.), 182^v (App. Mich.), 245^v (De Trin. in TP) – HR-Zu MR 26 f. 106^v, 109^v (4D post P), 151^r (Marc.), 152^v (Ioh. ante port. Lat.), 153^r (App. Mich.), 199^r (De Trin. in TP) – HR-Zu MR 62 f. 89^v, 94^r (4D post P), 149^r (Marc.), 151^r (Ioh. ante port. Lat.), 151^v (App. Mich.) – HR-Zu MR 73 f. 85^r, 88^r (4D post P), 129^v (Marc.), 131^r (Ioh. ante port. Lat.), 131^v (App. Mich.) – HR-Zu MR 133 f. 103^v, 106^v (4D post P), 147^r (Marc.), 148^v (Ioh. ante port. Lat., App. Mich.), 195^v (De Trin. in TP) – HR-Zu MR 168 f. 131^v, 136^r (4D post P), 192^v (Marc.), 195^r (Ioh. ante port. Lat., App. Mich.), 216^r (De Trin. in TP) – HR-Zu MR 170 f. 98^v, 102^r (5D post P), 127^v (Marc.), 129^r (Ioh. ante port. Lat.) – PL-CZ III-3 f. 148^v, 151^r (1D post P), 283^r (m. in TP) – PL-GNd 150 p. 338 (f4 post P), 694 (De Trin. in TP) – RO-AJ R. I. 23 f. II/86^v – RO-AJ R. I. 24 f. 83^r (f3 post P) – RO-AJ R. I. 25 f. 98^v, 155^r (Marc.), 155^v (Phil. et Iac.), 157^v (Ioh. ante port. Lat.) – RO-AJ R. I. 50 f. 143^r, 229^r (Marc.), 231^r (Phil. et Iac.), 234^v (Ioh. ante port. Lat.) – RO-AJ R. II. 134 f. 127^r, 132^r (5D post P) – RO-Sb 595 f. 97^r – SK-BRm EL 11 f. 119^v, 129^v (5D post P) – SK-BRm EL 13 f. 56^r, 61^v (5D post P), 62^v (Rog. f3) – US-NYpm MS G.7 f. 251^v – MissGyer f. 115^r (1D post P) – MissHel f. 107^r (1D post P) – MissPaul 1514 f. 133^r, 135^r (1D post P), 246^r (m. in TP) – MissQuin 1487 f. 140^v (Vig. Asc.), 241^v (De BMV in TP) – MissQuin 1499 f. 134^v (Vig. Asc.), 226^v (De BMV in TP) – MissStrig 1484 f. 83^r, 86^r (5D post P), 125^r (Adalb.), 126^r (Vitalis), 128^r (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1498 f. II/103^v, II/107^v (5D post P), II/149^v (Adalb.), II/150^r (Vitalis), II/151^r (Phil. et Iac.), II/152^v (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1500 f. 122^r, 126^v (5D post P), 175^r (Adalb.), 176^r (Vitalis), 176^v (Phil. et Iac.), 178^v (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1511 f. 155^v, 162^r (5D post P), 224^r (Adalb.), 225^r (Vitalis), 226^r (Phil. et Iac.), 228^v (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1513 f. 129^r, 134^v (5D post P), 185^v (Adalb.), 186^v (Vitalis), 187^r (Phil. et Iac.), 189^v (Ioh. ante port. Lat.) – MissStrig 1514 f. 97^v, 101^v (5D post P), 140^v (Adalb.), 141^v (Vitalis), 142^r (Phil. et Iac.), 143^v (Ioh. ante port. Lat.), 228^r (Maria Aegyptiaca) – MissUlt 1480 f. 170^r, 175^v (3D post P), 177^v (5D post P) – MissZag 1511 f. 103^v, 107^r (4D post P), 162^r (Marc.), 164^r (Ioh. ante port. Lat., App. Mich.), 223^v (De Trin. in TP) – OrdAgr 469 (Ambrosius), 474 (mm. in TP), 490 (App. Mich.) – OrdStrig f. 62^r (5D post P), 82^v (Tiburt. et Val.), 85^r (Phil. et Iac.), 87^r (Ioh. ante port. Lat.), 88^r (Gord. et Epim.)

211. **In exitu Israel de Aegypto V2) Facta est Iudaea**
AMS 199a GrTr 348 KatSchlag 27, 52, 217 MMAe II 202 MMAe VII 221, 224, 571, 624 MMAe VIII 228, 667 MSH 5 I/113
 Dominica decima octava post Trinitatem
 A-GÜ 1/43 f. 176^v (17D) – H-Bn 172b f. 93^r (17D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 84^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 82^v (19D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 104^v (21D) – H-Bu A 114 f. I/67^r – H-Bu A 115 f. I/45^v (21D) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 288^v (21D) – H-Efkö I. 1a f. 195^r – H-Efkö I. 3a f. 174^r (16D) – HR-Za III.d.182 f. 9^r – HR-Zu MR 6 p. 227 – RO-AJ R. I. 1 f. 185^v – RO-AJ R. I. 96 f. 63^r (15D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 50^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 80^r (17D) – RO-Sb 759 f. 132^r (17D) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 195^v – SK-BRsa 67 f. 88^r – SK-Sk Mus 1 f. 65^v (17D) – TR-Itks 49 f. 119^v – TR-Itks 60 f. 125^r – TR-Itks 68 f. 143^r – GradCsik f. 173^v (21D)
 A-GÖ 107 f. 193^r – A-GÖ 234 f. 141^v – A-GÜ 1/29 f. 133^v (21D) – A-Su M.III.23 f. 170^r – H-Bn 91 f. 89^r (16D) – H-Bn 92 f. 153^v (20D) – H-Bn 94 f. 205^v – H-Bn 214 f. 157^r – H-Bn 215 f. 164^r – H-Bn 218 f. 180^r (16D) – H-Bn 219 f. 135^v – H-Bn 220 f. 209^v – H-Bn 222 f. 102^v (16D) – H-Bn 395 f. 113^r (16D) – H-Efkö I. 20 f. 164^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 115^r – HR-Za III.d.23 f. 159^r – HR-Zk 355 f. 153^r – HR-Zu MR 13 f. 155^v – HR-Zu MR 26 f. 133^v – HR-Zu MR 62 f. 124^v – HR-Zu MR 73 f. 110^v – HR-Zu MR 133 f. 129^r – HR-Zu MR 168 f. 168^v – PL-CZ III-3 f. 190^v – PL-GNd 150 p. 436 (17D), 460 (21D) – RO-AJ R. I. 23 f. II/128^r (17D) – RO-AJ R. I. 24 f. 114^r – RO-AJ R. II. 134 f. 160^v – RO-Sb 595 f. 144^v (22D) – SK-BRm EL 11 f. 167^v (16D) – SK-BRm EL 13 f. 85^r – US-NYpm MS G.7 f. 273^v (19D) – MissGyer f. 150^v (17D) – MissHel f. 142^r (16D)
 MissPaul 1514 f. 167^r – MissQuin 1487 f. 171^r (19D) – MissQuin 1499 f. 161^v (19D) – MissStrig 1484 f. 108^r (19D) – MissStrig 1498 f. II/131^v (19D) – MissStrig 1500 f. 154^v (19D) – MissStrig 1511 f. 198^r (19D) – MissStrig 1513 f. 164^r (19D) – MissStrig 1514 f. 124^v (19D) – MissUlt 1480 f. 217^v – MissZag 1511 f. 135^v
212. **In Maria benignitas**
Ch 28075 Holl 374 MMAe VIII 230, 231, 600, 608, 616, 639, 667, 668, 822 MSH 5 II/5
 Visitatio BMV
 H-Bn 172b f. 183^r – HR-Zu MR 6 p. 284 – SK-Sk Mus 1 f. 90^v – CantCsik f. 74^r
 A-GÖ 107 f. 232^v – A-GÖ 234 f. 172^v – A-GÜ 1/29 f. 209^r – A-Su M.III.23 f. 210^v – H-Bn 395 f. 188^v, 198^v – H-Sa Nr. 313 f. 13^v – HR-Za III.d.23 f. 192^r – HR-Zu MR 26 f. 159^v – HR-Zu MR 46 f. 341^v – HR-Zu MR 73 f. 138^r – HR-Zu MR 168 f. 1^r – HR-Zu MR 170 f. 136^r – PL-CZ III-3 f. 234^v – PL-GNd 150 p. 782 – RO-AJ R. I. 23 f. 165^v in marg. – RO-AJ R. I. 24 f. 150^v – TR-Itks 49 f. 73^v – TR-Itks 60 f. 90^v
 MissPaul 1514 f. 204^r – MissZag 1511 f. 174^r
213. **In omnem terram exivit sonus eorum**
AMS 96 CAO III Nr. 3262 CAO IV Nr. 6289, 6919, 7014, 7019, 7216, 7907, 8097 KatSchlag 64, 74, 159, 222, 258, 271, 274 MMAe VII 225, 226, 229, 574, 579, 636 MSH 5 I/11.1, I/78.10
 Commune apostolorum
 H-Bn 172a f. 323^v – H-Bn 172b f. 257^v – H-Efkö I. 3a f. 257^r – RO-AJ R. I. 1 f. 232^r – RO-AJ R. I. 96 f. 84^r – RO-Sb 759 f. 261^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 319^v – TR-Itks 68 f. 198^r (ap.)
 H-Bn 91 f. 161^v – H-Bn 92 f. 204^v – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 219 f. 194^r – H-Bn 222 f. 150^r – H-Bn 318 f. 192^v (Matthaeus) – H-Bn 395 f. 162^r – H-Efkö I. 20 f. 220^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 24 f. 173^r – RO-AJ R. I. 50 f. 279^v (Matthaeus) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 186^r – RO-Sb 665 f. 72^v – SK-BRm EL 13 f. 131^v – US-NYpm MS G.7 f. 302^v – MissGyer f. 204^v – MissHel f. 212^r
 MissStrig 1484 f. 165^r – MissStrig 1498 f. II/187^v – MissStrig 1500 f. 223^r – MissStrig 1513 f. 238^r – MissStrig 1514 f. 182^r
214. **In resurrectione tua Christe**
CAO III Nr. 2118, 3280 CAO IV Nr. 6933 KatSchlag 271, 302, 397 MMAe VIII 232, 669 MSH 5 I/103.5
 Dominica prima post Pascha
 TR-Itks 68 f. 108^v
 H-Bn 91 f. 61^r – H-Bn 218 f. 135^v (2D post P) – H-Bn 219 f. 94^v – H-Bn 395 f. 93^r (2D post P) – H-Efkö I. 20 f. 128^v – SK-BRm EL 11 f. 124^v (2D post P) – SK-BRm EL 13 f. 58^v
 MissUlt 1480 f. 173^r
215. **In te Domine speravi (minor1)**
 Dominica sexta post Trinitatem
 A-Su M.III.23 f. 292^r (Pro nav.) – H-Bn 216 f. 188^r – H-Bn 220 f. 191^r – RO-AJ R. II. 134 f. 149^v
216. **In te Domine speravi... et eripe me (minor2)**
MSH 5 I/58
 Dominica sexta post Trinitatem
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 75^r
217. **In te Domine speravi... inclina (maior)**
AMS 82, 89, 173, 199a GrTr 296 KatSchlag 211 MMAe VII 230, 622 MSH 5 I/58
 Dominica sexta post Trinitatem
 A-GÜ 1/43 f. 167^r (5D) – H-Bn 172b f. 62^v (5D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 74^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 83^r – H-Bu A 114 f. I/55^v – H-Bu A 115 f. I/37^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 266^v – H-Efkö I. 1a f. 181^r – H-Efkö I. 3a f. 165^r (5D) – HR-Za III.d.182 f. 3^r – HR-Zu MR 6 p. 210 – RO-AJ R. I. 1 f. 172^r – RO-AJ R. I. 96 f. 59^v (4D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 45^{bisv} – RO-BRbn I. F. 67 f. 74^v – RO-Sb 759 f. 125^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 181^v – SK-BRsa 67 f. 76^v – SK-Sk Mus 1 f. 56^v (5D) – TR-Itks 49 f. 111^r – TR-Itks 60 f. 115^r – TR-Itks 68 f. 133^v – GradCsik f. 145^r

- A-GÖ 107 f. 177^r – A-GÜ 1/29 f. 119^v – A-Su M.III.23 f. 155^v, 287^r (Pro inf.) – H-Bn 91 f. 82^v (5D) – H-Bn 92 f. 141^r – H-Bn 94 f. 183^r – H-Bn 214 f. 137^v – H-Bn 215 f. 142^v – H-Bn 218 f. 163^r (5D) – H-Bn 219 f. 123^r (5D) – H-Bn 222 f. 95^v (5D) – H-Bn 318 f. 130^r (5D) – H-Bn 359 f. 109^r – H-Bn 395 f. 106^v (5D) – H-EG U₂ VI. 5 f. 105^v – HR-Za III.d.23 f. 148^r, 252^r (Pro inf.), 255^v (Pro nav.) – HR-Zk 355 f. 140^r – HR-Zu MR 13 f. 143^r, 253^v (Pro inf.), 256^v (Pro nav.) – HR-Zu MR 26 f. 124^r, 205^r (Pro inf.), 207^v (Pro nav.) – HR-Zu MR 62 f. 112^r – HR-Zu MR 73 f. 101^v – HR-Zu MR 133 f. 119^v, 202^v (Pro inf.), 205^r (Pro nav.) – HR-Zu MR 168 f. 155^v, 224^v (Pro inf.) – HR-Zu MR 170 f. 112^r, 167^v (Pro inf.) – PL-CZ III-3 f. 176^r – PL-GNd 150 p. 408 (5D), 670 (Pro inf.), 676 (Pro nav.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/114^r (5D) – RO-AJ R. I. 24 f. 102^v (5D) – RO-AJ R. I. 25 f. 119^v (5D) – RO-AJ R. I. 50 f. 172^v (5D) – RO-Sb 595 f. 121^v (5D) – SK-BRm EL 11 f. 151^r (5D) – SK-BRm EL 13 f. 77^r (5D) – US-NYpm MS G.7 f. 264^v – MissGyer f. 138^r – MissHel f. 128^v (3D)
MissPaul 1514 f. 155^r – MissQuin 1487 f. 157^v – MissQuin 1499 f. 150^r – MissStrig 1484 f. 98^v – MissStrig 1498 f. II/120^v – MissStrig 1500 f. 141^v – MissStrig 1511 f. 182^r – MissStrig 1513 f. 150^v – MissStrig 1514 f. 114^r – MissUlt 1480 f. 199^v – MissZag 1511 f. 123^v, 233^v (Pro inf.), 236^v (Pro nav.)
218. **Induit me Dominus vestimento salutis**
CAO IV Nr. 6955 **MSH 5** II/74
Agnes
RO-AJ R. I. 96 f. 68^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 129^v – RO-Sb 759 f. 183^v
RO-Sb 595 f. 151^r – RO-Sb 665 f. 41^v – MissGyer f. 160^v
219. **Inter natos mulierum (minor)**
CAO III Nr. 3370 **KatSchlag 77**, 165, 284, 397 **MMMAe VIII** 241, 672 **MSH 5** I/74.2
Iohannes Baptista
A-GÜ 1/43 f. 213^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 109^v – H-Bu A 114 f. II/13^r – H-Bu A 115 f. I/52^r – H-Efkö I. 1b f. 76^r – H-Kf Ms. 302 f. 281^v – HR-Za III.d.182 f. 22^r – HR-Zu MR 6 p. 278 – RO-AJ R. IX. 57 f. 68^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 246^r – TR-Itks 60 f. 143^r – TR-Itks 68 f. 168^v – CantCsik f. 35^v
A-GÖ 107 f. 227^v – A-GÖ 234 f. 169^r – A-Su M.III.23 f. 206^r, 282^v (De Ioh. Bapt.) – H-Bn 94 f. 259^v – H-Bn 95 f. 128^r – H-Bn 214 f. 203^v – H-Bn 215 f. 204^r – H-Bn 216 f. 247^v – H-Bn 218 f. 218^r – H-Bn 219 f. 163^v – H-Bn 220 f. 270^r – H-Bn 222 f. 127^r – H-Bn 318 f. 174^r – H-Bn 359 f. 140^r – H-Bn 395 f. 137^v – H-Bn 435 f. 59^r – H-Efkö I. 20 f. 188^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 136^r – HR-Za III.d.23 f. 188^v, 248^v (De Ioh. Bapt.) – HR-Za IV.c.59 f. 109^v (De Ioh. Bapt.) – HR-Zk 355 f. 177^v – HR-Zu MR 13 f. 187^r, 250^r (De Ioh. Bapt.) – HR-Zu MR 26 f. 156^v, 202^v (De Ioh. Bapt.) – HR-Zu MR 62 f. 156^v – HR-Zu MR 73 f. 135^r – HR-Zu MR 133 f. 152^r, 199^v (De Ioh. Bapt.) – HR-Zu MR 168 f. 200^r, 221^r (De Ioh. Bapt.) – HR-Zu MR 170 f. 133^r, 164^v (De Ioh. Bapt.) – PL-CZ III-3 f. 229^v – PL-GNd 150 p. 704 (De Ioh. Bapt.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/162^v – RO-AJ R. I. 24 f. 147^r – RO-AJ R. I. 25 f. 163^r – RO-AJ R. II. 134 f. 195^v – SK-BRm EL 11 f. 200^v – SK-BRm EL 13 f. 101^r – US-NYpm MS G.7 f. 287^r – MissGyer f. 175^v – MissHel f. 166^r
MissPaul 1514 f. 200^v – MissQuin 1487 f. 200^v – MissQuin 1499 f. 189^v – MissStrig 1484 f. 134^v – MissStrig 1498 f. II/158^r – MissStrig 1500 f. 185^r – MissStrig 1511 f. 236^v – MissStrig 1513 f. 196^v – MissStrig 1514 f. 149^r – MissUlt 1480 f. 260^r – MissZag 1511 f. 170^r, 229^v (De Ioh. Bapt.)
220. **Inter natos mulierum... qui viam Domino (maior)**
CAO IV Nr. 6979 **KatSchlag 77**, 165, 284, 397
Iohannes Baptista
H-Bn 92 f. 177^v
221. **Intravit Dominus in quoddam castellum**
CAO III Nr. 3382 **MMMAe VIII** 616
Martha
H-Bn 92 f. 186^v
222. **Inveni David servum meum**
AMS 16a, 20, 22, 128, 131, 132, 137, 139, 142b, 155, 158, 161, 164, 170, 199b **CAO IV** Nr. 6986, 7411 **GrTr 446 KatSchlag 27**, 316 **MMMAe II** 169 **MMMAe VII** 233, 651 **MSH 5** I/32.11, I/46
Commune confessorum
H-Bn 172b f. 267^r (cf. et pont.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 118^r (August.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 158^v (cf. et pont.) – H-Bu A 115 f. II/9^r (doct.) – H-Efkö I. 3a f. 262^r – HR-Za III.d.182 f. 50^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 6 p. 357 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 96 f. 96^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 81^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 112^v – RO-Sb 759 f. 281^r (cf. et pont.) – SK-BRm EL 18 f. 4^v [321^v] – TR-Itks 49 f. 157^v – TR-Itks 68 f. 149^v (Felix)
A-GÖ 107 f. 284^v (cf. et pont.) – A-GÖ 234 f. 212^v (cf. et pont.) – A-GÜ 1/29 f. 184^v (cf. et pont.) – A-GÜ 1/43 f. 190^r (Felix), 284^v – A-Su M.III.23 f. 257^r (cf. et pont.) – H-Bn 91 f. 162^r – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 215 f. 257^r (cf. et pont.) – H-Bn 222 f. 160^r – H-Bn 318 f. 155^r (Silvester), 164^v (Ambrosius) – H-Bn 359 f. 175^v – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.) – H-Efkö I. 20 f. 233^v (cf.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 121^v (Felix), 161^v (cf. et pont.) – HR-Za III.d.23 f. 229^v (cf. et pont.) – HR-Zk 355 f. 219^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 13 f. 231^r (cf. et pont.) – HR-Zu MR 26 f. 188^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 62 f. 201^r (cf. et pont.) – HR-Zu MR 73 f. 167^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 133 f. 184^r (cf. et pont.) – HR-Zu MR 170 f. 152^v (cf. et pont.) – PL-CZ III-3 f. 285^v (cf. et pont.) – PL-GNd 150 p. 620 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 24 f. 132^r (Felix) – RO-AJ R. I. 25 f. 143^v (Silvester), 154^r (Ambrosius) – RO-AJ R. I. 50 f. 211^r (Silvester), 227^v (Ambrosius) – RO-Sb 595 f. 195^v – RO-Sb 665 f. 78^r (cf.) – SK-BRm EL 13 f. 145^r – US-NYpm MS G.7 f. 310^r – MissGyer f. 217^v – MissHel f. 214^r
MissPaul 1514 f. 248^r (cf. et pont.) – MissQuin 1487 f. 252^v (cf.) – MissQuin 1499 f. 236^v (cf.) – MissStrig 1484 f. 173^v – MissStrig 1498 f. II/196^v – MissStrig 1500 f. 234^r – MissStrig 1511 f. 299^v – MissStrig 1513 f. 249^v – MissStrig 1514 f. 190^v – MissUlt 1480 f. 316^v – MissZag 1511 f. 211^v (cf. et pont.)

223. **Inventa una pretiosa margarita abiit**
CAO III Nr. 3396 **CAO IV** Nr. 6809 **MSH 5 I/47**
 Commune virginum
 H-Bn 172b f. 271^r
 H-Bn 222 f. 116^r (Agn.) – H-Efkö I. 20 f. 238^v – SK-BRm EL 13 f. 150^v
224. **Inventa una pretiosa margarita dedit**
CAO III Nr. 3396 **CAO IV** Nr. 6809 **MMMAe VIII** 243, 673 **MSH 5 II/2**
 Commune virginum
 H-Ba T 292 f. 1^r (Margarita) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 101^v (Margarita) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 130^r – H-Bu A 114 f. II/15^v (Margarita) – H-Efkö I. 1b f. 87^r (Margarita) – RO-AJ R. I. 96 f. 99^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 240^v [322^v] – TR-Itks 60 f. 169^v – TR-Itks 68 f. 176^r (Margarita) – CantCsik f. 40^r
 A-GÖ 107 f. 236^r – H-Bn 92 f. 213^r – H-Bn 94 f. 338^r – H-Bn 219 f. 169^r (Margarita) – H-Bn 435 f. 62^v (Margarita) – H-EG U₂ VI. 5 f. 140^r (Margarita) – H-Sa Nr. 313 f. 68^r (Margarita) – PL-CZ III-3 f. 238^r (Margarita) – RO-AJ R. I. 24 f. 152^v – RO-Sb 595 f. 198^v – MissGyer f. 221^v – MissHel f. 215^r
 MissPaul 1514 f. 207^r (Margarita) – OrdAgr 492 (Helena), 532 (Anna)
225. **Iste est qui ante Deum magnas virtutes**
CAO III Nr. 3426 **CAO IV** Nr. 6828, 6998, 7002, 7003 **KatSchlag** 13, 247 **MMMAe VII** 235, 634 **MSH 5 I/33.3**
 Commune confessorum
 H-Bn 172a f. 327^r (cf. et pont.) – H-Bn 172b f. 272^r (cf.) – H-Efkö I. 3a f. 261^v – RO-AJ R. I. 96 f. 96^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 112^v – RO-Sb 759 f. 278^r (cf.) – SK-Sk Mus 1 f. 90^r
 H-Bn 91 f. 162^r – H-Bn 216 f. 305^r (cf. et pont.) – H-Bn 218 f. 264^r (cf. et pont.) – H-Bn 222 f. 160^r – H-Bn 395 f. 163^v (m.), 171^v (cf. et pont.) – H-Efkö I. 20 f. 234^r – HR-Zk 355 f. 219^v (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-Sb 595 f. 195^v – RO-Sb 665 f. 78^r (cf.) – SK-BRm EL 11 f. 244^v (cf. et pont.) – SK-BRm EL 13 f. 145^r – US-NYpm MS G.7 f. 310^r – MissGyer f. 217^v – MissHel f. 214^r
 MissQuin 1487 f. 253^r (cf.) – MissQuin 1499 f. 236^v (cf.) – MissStrig 1484 f. 173^v – MissStrig 1498 f. II/196^v – MissStrig 1500 f. 234^r – MissStrig 1511 f. 299^v – MissStrig 1513 f. 249^v – MissStrig 1514 f. 191^r
226. **Iste est sanctus homo qui placuit Domino**
MSH 5 I/61.9
 Commune confessorum
 TR-Itks 60 f. 129^v (Silvester)
 H-Bn 95 f. 170^v (cf.) – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.)
227. **Iste est sanctus qui ante Deum**
 Commune confessorum
 H-Bn 92 f. 211^r
228. **Iste sanctus digne in memoriam**
CAO III Nr. 3432 **CAO IV** Nr. 7009 **KatSchlag** 294, 390 **MMMAe VII** 239, 241, 646, 676 **MSH 5 I/127**
 Commune confessorum
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 115^r (Dominicus) – H-Efkö I. 1b f. 119^r – HR-Za III.d.182 f. 51^v (cf. eccl. reg.) – HR-Zu MR 6 p. 359 (cf. eccl. reg.) – SK-BRm EL 18 f. 4^r [321^r] – TR-Itks 49 f. 158^r – TR-Itks 60 f. 168^r – TR-Itks 68 f. 174^{bisr} (Apollinaris)
 A-GÖ 107 f. 284^v (cf. et pont.), 286^r (cf. et doct.), 288^r (cf.) – A-GÖ 234 f. 208^r (cf. et pont.) – A-Su M.III.23 f. 258^v (cf. eccl. reg.) – H-Bn 92 f. 211^r (cf.) – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 214 f. 265^v in marg. (cf.) – H-Bn 216 f. 305^r (cf. et pont.) – H-Bn 219 f. 200^v (cf.) – H-Bn 222 f. 152^v (m.) – H-Bn 318 f. 195^r (Marc. p.), 196^r (Edwardus), 200^r (Theodorus), 229^r (Steph. rex) – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.) – H-Sa Nr. 313 f. 57^v (cf. et pont.) – HR-Za III.d.23 f. 231^r (cf. eccl. reg.) – HR-Zu MR 13 f. 232^v (cf. eccl. reg.) – HR-Zu MR 26 f. 189^v (cf. eccl. reg.) – HR-Zu MR 62 f. 202^v (cf. eccl. reg.) – HR-Zu MR 73 f. 168^v (cf. eccl. reg.) – HR-Zu MR 133 f. 185^v (cf. eccl. reg.) – HR-Zu MR 170 f. 154^r (cf. eccl. reg.) – PL-CZ III-3 f. 284^v (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 50 f. 285^v (Marc. p.), 286^v (Edwardus), 293^v (Theodorus) – US-NYpm MS G.7 f. 310^r
 MissPaul 1514 f. 248^r (cf. et pont.) – MissQuin 1487 f. 253^r (cf.) – MissQuin 1499 f. 236^v (cf.) – MissStrig 1484 f. 173^v – MissStrig 1498 f. II/196^v – MissStrig 1500 f. 234^r – MissStrig 1511 f. 299^v – MissStrig 1513 f. 209^r (Dominicus), 249^v – MissStrig 1514 f. 159^v (Dominicus), 191^r – MissZag 1511 f. 212^v – OrdAgr 575 (Franciscus)
229. **Iste sanctus pro lege Dei**
CAO III Nr. 3434 **CAO IV** Nr. 6830, 6831, 7010 **KatSchlag** 82 **MMMAe VII** 238, 582
 Commune confessoris et doctoris
 PL-CZ III-3 f. 286^r
230. **Isti sunt amici Dei qui viventes in carne (minor)**
 Commune martyrum
 H-Bn 214 f. 265^v in marg.
231. **Isti sunt amici Dei qui viventes in carne... quorum doctrina (maior)**
MSH 5 II/106, II/117
 Commune apostolorum
 H-Efkö I. 1b f. 119^r – HR-Za III.d.182 f. 39^r – HR-Zu MR 6 p. 326 – SK-BRm EL 18 f. 3^r [320^r] (mm.) – CantCsik f. 87^r
 A-Su M.III.23 f. 245^v – H-Bn 94 f. 337^r (mm.) – H-Bn 95 f. 170^r (mm.) – H-Bn 220 f. 351^v (mm.) – H-Bn 359 f. 168^r – H-Bn 395 f. 162^r – HR-Za III.d.23 f. 220^v – HR-Zk 355 f. 208^v – HR-Zu MR 13 f. 221^v – HR-Zu MR 26 f. 182^r – HR-Zu MR 46 f. 342^r – HR-Zu MR 62 f. 190^v – HR-Zu MR 73 f. 160^v – HR-Zu MR 133 f. 176^v – HR-Zu MR 170 f. 146^v
 MissZag 1511 f. 204^r

232. **Isti sunt duae olivae**
CAO III Nr. 3438 **CAO IV** Nr. 7014 **KatSchlag** 95 **MMMAe VII** 242, 583 **MSH 5** I/25a, I/25b
 Iohannes et Paulus
 H-Bn 172a f. 301^v – H-Bn 172b f. 174^r – HR-Za III.d.182 f. 22^v – HR-Zu MR 6 p. 280
 A-Su M.III.23 f. 207^r – H-Bn 222 f. 155^v (mm.) – H-Bn 318 f. 174^v, 177^v (oct. Petr. et Paul.) – HR-Za III.d.23 f. 189^r, 193^v (oct. Petr. et Paul.) – HR-Zu MR 13 f. 188^r, 191^v (oct. Petr. et Paul.) – HR-Zu MR 26 f. 157^r, 160^v (oct. Petr. et Paul.) – HR-Zu MR 62 f. 157^r, 161^r (oct. Petr. et Paul.) – HR-Zu MR 73 f. 135^v, 139^r (oct. Petr. et Paul.) – HR-Zu MR 133 f. 152^v, 155^v (oct. Petr. et Paul.) – HR-Zu MR 168 f. 200^v, 204^r (oct. Petr. et Paul.) – HR-Zu MR 170 f. 133^v – RO-AJ R. I. 25 f. 163^v – RO-AJ R. I. 50 f. 245^r, 250^v (oct. Petr. et Paul.)
 MissZag 1511 f. 170^v, 175^r (oct. Petr. et Paul.) – OrdAgr 510 – OrdStrig f. 95^r
233. **Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione**
CAO III Nr. 3045 **CAO IV** Nr. 6266, 7025, 7300 **KatSchlag** 163, 231 **MMMAe VII** 247, 248, 604, 628 **MSH 5** I/107
 Commune martyrum
 HR-Za III.d.182 f. 46^r – HR-Zu MR 6 p. 345
 A-Su M.III.23 f. 251^v – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn 318 f. 181^r (Nazarius et Celsus), 199^v (Quattuor coronati) – HR-Za III.d.23 f. 225^v – HR-Zu MR 13 f. 226^v – HR-Zu MR 26 f. 185^v – HR-Zu MR 62 f. 196^r – HR-Zu MR 73 f. 164^v – HR-Zu MR 133 f. 180^v – HR-Zu MR 170 f. 150^r – RO-AJ R. I. 50 f. 257^r (Nazarius et Celsus), 293^r (Quattuor coronati)
 MissZag 1511 f. 208^r
234. **Iubente rege adducti sunt viri illi**
 Daniel propheta
 MissQuin 1487 f. 209^v – MissQuin 1499 f. 197^r
235. **Iubilare Deo omnis terra**
AMS 19b, 83, 89, 182, 186, 199a **GrTr** 258 **KatSchlag** 198 **MMMAe II** 176 **MMMAe VII** 255, 616 **MSH 5** I/55
 Dominica prima post Epiphaniam
 A-GÜ 1/43 f. 38^v – H-Bn 172a f. 75^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 19^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 8^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 21^r – H-Bu A 114 f. I/4^r – H-Bu A 115 f. I/8^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 42^v – H-Efkö I. 1a f. 15^v – H-Efkö I. 3a f. 38^r – HR-Zu MR 6 p. 32 – RO-AJ R. I. 96 f. 4^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 4^r – RO-Sb 759 f. 25^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 21^r – SK-BRsa 67 f. 15^v – TR-Itks 60 f. 15^r – TR-Itks 68 f. 19^r
 A-GÖ 107 f. 19^r – A-GÖ 234 f. 18^v – A-GÜ 1/29 f. 14^r – A-Su M.III.23 f. 17^r – H-Bn 92 f. 33^r – H-Bn 94 f. 25^v – H-Bn 95 f. 81^v – H-Bn 214 f. 23^r – H-Bn 215 f. 26^r – H-Bn 216 f. 31^v – H-Bn 218 f. 26^r – H-Bn 219 f. 25^v – H-Bn 220 f. 34^r – H-Bn 222 f. 15^v – H-Bn 318 f. 18^v – H-Bn 359 f. 23^v – H-Bn 395 f. 19^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 19^v – HR-Za III.d.23 f. 43^v – HR-Zk 355 f. 22^v – HR-Zu MR 13 f. 35^v – HR-Zu MR 26 f. 31^r – HR-Zu MR 73 f. 19^v – HR-Zu MR 133 f. 36^v – HR-Zu MR 168 f. 26^v – HR-Zu MR 170 f. 31^r – PL-CZ III-3 f. 27^v – PL-GNd 150 p. 31 – RO-AJ R. I. 23 f. II/12^v – RO-AJ R. I. 24 f. 7^v – RO-AJ R. I. 25 f. 10^v – RO-AJ R. I. 50 f. 19^v – RO-AJ R. II. 134 f. 25^r – RO-Sb 595 f. 16^r – SK-BRm EL 11 f. 17^r – US-NYpm MS G.7 f. 232^r – MissGyer f. 17^v – MissHel f. 18^v
 MissPaul 1514 f. 16^v – MissQuin 1487 f. 22^v – MissQuin 1499 f. 19^v – MissStrig 1484 f. 12^r – MissStrig 1498 f. II/13^v – MissStrig 1500 f. 15^v – MissStrig 1511 f. 20^r – MissStrig 1513 f. 16^v – MissStrig 1514 f. 12^v – MissUlt 1480 f. 30^v – MissZag 1511 f. 13^v
236. **Iudicabunt sancti nationes**
KatSchlag 97 **MMMAe VII** 256, 586 **MSH 5** I/6.1
 Commune martyrum
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 130^r – HR-Za III.d.182 f. 24^v (Proc. et Mart.) – RO-AJ R. I. 96 f. 91^r – SK-BRm EL 18 f. 4^r [321^r] – TR-Itks 49 f. 153^v – TR-Itks 68 f. 189^v (Protus et Hyacinthus)
 A-GÜ 1/29 f. 180^v – H-Bn 91 f. 123^r (Proc. et Mart.) – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 215 f. 251^r – H-Bn 216 f. 299^r – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn 318 f. 195^v (Dionysius et socii), 199^r (O. Ss.), 224^r (10.000 mil.) – H-Bn 395 f. 167^r – HR-Za III.d.23 f. 193^r (Proc. et Mart.) – HR-Zk 355 f. 214^v – HR-Zu MR 13 f. 191^r (Proc. et Mart.) – HR-Zu MR 26 f. 160^v (Proc. et Mart.) – HR-Zu MR 62 f. 160^v (Proc. et Mart.) – HR-Zu MR 73 f. 139^r (Proc. et Mart.) – HR-Zu MR 133 f. 155^r (Proc. et Mart.), 172^v (O. Ss.) – HR-Zu MR 168 f. 203^v (Proc. et Mart.) – PL-GNd 150 p. 606 – RO-AJ R. I. 25 f. 161^v (10.000 mil.) – RO-AJ R. I. 50 f. 286^r (Dionysius et socii), 291^v (O. Ss.), 332^r (10.000 mil.) – RO-Sb 595 f. 191^v – SK-BRm EL 11 f. 240^v – US-NYpm MS G.7 f. 306^v – MissGyer f. 212^v – MissHel f. 213^v
 MissQuin 1487 f. 249^r – MissQuin 1499 f. 233^r – MissStrig 1484 f. 170^r – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 294^r – MissStrig 1513 f. 245^r – MissStrig 1514 f. 187^r – MissUlt 1480 f. 310^r – MissZag 1511 f. 174^v (Proc. et Mart.)
237. **Iuravit Dominus et non paenitebit eum (minor)**
CAO III Nr. 3522
 Commune confessoris pontificis
 H-Bn 216 f. 305^r – HR-Zu MR 46 f. 344^v
238. **Iuravit Dominus et non paenitebit eum... secundum ordinem (maior)**
CAO IV Nr. 7046 **GrTr** 489 **KatSchlag** 71 **MMMAe VII** 259, 575 **MSH 5** I/29
 Commune confessoris
 H-Bn 172a f. 326^v (cf. et pont.) – H-Bn 172b f. 265^r, 266^r (cf. et pont.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 92^r (Silvester) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 159^r (cf. et pont.) – H-Bu A 115 f. II/3^r (m. et pont.) – H-Efkö I. 1b f. 14^v (Briectius) – H-Efkö I. 3a f. 261^v – HR-Za III.d.182 f. 48^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 6 p. 352 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 96 f. 96^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 112^r – RO-Sb 759 f. 281^r (cf. et pont.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 204^r (Silvester) – SK-BRm EL 18 f. 4^r [321^r] – SK-Sk Mus 1 f. 90^v – TR-Itks 49 f. 157^v – TR-Itks 68 f. 148^r (Silvester) – CantCsik f. 19^r (cff.)

- A-GÖ 107 f. 284^v (cf. et pont.), 288^r – A-GÖ 234 f. 212^v (cf. et pont.) – A-GÜ 1/29 f. 184^v (cf. et pont.) – A-Su M.III.23 f. 254^v (cf. et pont.) – H-Bn 91 f. 125^v (Apollinaris), 148^v (cf. et pont.), 162^r (cf. et pont.) – H-Bn 92 f. 211^r – H-Bn 94 f. 219^v (Silvester), 337^v – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 214 f. 170^v (Silvester), 173^r in marg. (Marcel. p.), 265^v in marg. (cf. et pont.) – H-Bn 215 f. 257^r (cf. et pont.) – H-Bn 218 f. 264^r (cf. et pont.) – H-Bn 219 f. 199^r (cf. et pont.) – H-Bn 220 f. 219^r (Silvester), 351^v – H-Bn 222 f. 160^r – H-Bn 318 f. 194^v (Remigius) – H-Efkö I. 20 f. 233^v – H-EG U2 VI. 5 f. 121^r (Silvester), 161^v (cf. et pont.) – H-Sa Nr. 313 f. 57^v (cf. et pont.) – HR-Za III.d.23 f. 228^r (cf. et pont.) – HR-Zk 355 f. 219^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 13 f. 229^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 26 f. 187^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 62 f. 199^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 73 f. 166^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 133 f. 183^r (cf. et pont.) – PL-CZ III-3 f. 284^v (cf. et pont.) – PL-GNd 150 p. 620 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 24 f. 131^r (Silvester) – RO-AJ R. I. 50 f. 284^v (Remigius) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 195^v – SK-BRm EL 11 f. 244^v (cf. et pont.) – SK-BRm EL 13 f. 145^r – US-NYpm MS G.7 f. 310^r – MissGyer f. 217^v – MissHel f. 214^r – MissPaul 1514 f. 248^r (cf. et pont.) – MissQuin 1487 f. 252^v – MissQuin 1499 f. 236^v – MissStrig 1484 f. 114^v (Silvester), 173^v – MissStrig 1498 f. II/138^v (Silvester), II/196^v – MissStrig 1500 f. 162^r (Silvester), 234^r – MissStrig 1511 f. 207^v (Silvester), 299^v – MissStrig 1513 f. 172^r (Silvester), 208^r (Steph. p.), 249^v – MissStrig 1514 f. 130^v (Silvester), 158^v (Steph. p.), 190^v – MissUlt 1480 f. 316^v – MissZag 1511 f. 210^v (cf. et pont.), 240^r (Wolfgang) – OrdAgr 427 (Marcel. p.) – OrdStrig f. 8^v (Damasus), 26^r (Marcel. p., Sulpicius), 30^v (Iulianus), 93^v (Paulinus), 102^v (Apollinaris), 105^r (Steph. p.), 113^v (Evertius), 120^v (Carbonius), 122^r (Severinus), 122^v (Maglorius), 128^v (Briccius), 134^r (Anianus ep.)
239. **Iusti autem in perpetuum vivent**
AMS 112, 134 CAO III Nr. 3534 CAO IV Nr. 6754, 7014, 7023, 7053, 7054, 7111 KatSchlag 65, 148, 212 MMAe VII 262, 263, 264, 574, 601, 623 MSH 5 I/48, I/71
 Commune martyrum
 H-Bn 172b f. 263^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 130^v – H-Efkö I. 1b f. 116^v (Sergius et Bacchus) – SK-BRm EL 18 f. 3^v [320^v] – TR-Itks 49 f. 154^r – TR-Itks 68 f. 165^r (Prim. et Fel.)
 A-GÖ 107 f. 278^r – A-GÖ 234 f. 208^r – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 219 f. 197^v – H-Bn 359 f. 172^r – H-Bn 395 f. 167^r – H-Efkö I. 20 f. 225^v – H-EG U2 VI. 5 f. 160^v – HR-Zk 355 f. 214^v – PL-CZ III-3 f. 280^r – SK-BRm EL 13 f. 137^v – US-NYpm MS G.7 f. 306^v
 MissPaul 1514 f. 243^v – MissQuin 1487 f. 197^r (Gord. et Epim.), 249^r – MissQuin 1499 f. 185^v (Gord. et Epim.), 233^r – MissStrig 1484 f. 169^v – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 293^v – MissStrig 1513 f. 244^v – MissStrig 1514 f. 187^r – MissUlt 1480 f. 310^v
240. **Iusti epulentur et exsultent**
AMS 114, 199b CAO IV Nr. 6703 GrTr 461 KatSchlag 77 MMAe VII 266, 580 MSH 5 I/2
 Commune martyrum
 H-Bn 172a f. 326^r – H-Bn 172b f. 262^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 121^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 106^r (Marcel. et Petr.) – H-Bu A 115 f. II/7^r – H-Efkö I. 1b f. 71^r (Basil. et soc.) – H-Efkö I. 3a f. 260^v – HR-Za III.d.182 f. 47^r – HR-Zu MR 6 p. 348 – RO-AJ R. I. 1 f. 243^r – RO-AJ R. I. 96 f. 91^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 79^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 105^r – RO-Sb 759 f. 273^r – SK-BRm EL 18 f. 3^v [320^v] – SK-Sk Mus 1 f. 83^v – CantCsik f. 18^r
 A-GÖ 107 f. 278^r, 290^r (cff.) – A-GÖ 234 f. 208^r – A-GÜ 1/29 f. 150^v (Marc. et Marcel.), 180^v – A-GÜ 1/43 f. 204^v (Alexander et socii) – A-Su M.III.23 f. 253^v – H-Bn 91 f. 118^v (Marc. et Marcel.), 162^r – H-Bn 92 f. 208^r – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 251^r, 290^v (De 24 senioribus) – H-Bn 216 f. 298^v – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 219 f. 197^v – H-Bn 220 f. 351^v – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn 318 f. 172^v (Gerv. et Prot.) – H-Bn 359 f. 172^r – H-Bn 395 f. 167^r – H-Bn MNy 1 f. 90^r (Abraham, Isaac et Iacob) – H-Bn MNy 17 f. 35^v (De 24 senioribus) – H-Efkö I. 20 f. 225^v – H-EG U2 VI. 5 f. 160^v – HR-Za III.d.23 f. 226^v – HR-Zk 355 f. 214^v – HR-Zu MR 13 f. 228^r – HR-Zu MR 26 f. 186^v – HR-Zu MR 62 f. 197^v – HR-Zu MR 73 f. 165^v – HR-Zu MR 133 f. 181^v – HR-Zu MR 170 f. 151^r – PL-CZ III-3 f. 280^r – PL-GNd 150 p. 606, 784 (De 14 aux.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 25 f. 161^r (Gerv. et Prot.) – RO-AJ R. I. 50 f. 241^v (Gerv. et Prot.) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 191^v – SK-BRm EL 11 f. 240^v – SK-BRm EL 13 f. 137^v – US-NYpm MS G.7 f. 306^v – MissGyer f. 212^v – MissHel f. 213^v
 MissPaul 1514 f. 243^v – MissQuin 1487 f. 249^r – MissQuin 1499 f. 233^r – MissStrig 1484 f. 169^v – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 293^v – MissStrig 1513 f. 244^v – MissStrig 1514 f. 187^r – MissUlt 1480 f. 310^v – MissZag 1511 f. 209^r, 242^v (De 24 senioribus) – OrdAgr 430 (Marius, Martha et Audifax) – OrdStrig f. 92^v (Marc. et Marcel.), 106^r (Sixtus et socii), 108^r (Hippolytus), 112^v (Felix et Adauctus)
241. **Iustorum animae in manu Dei sunt**
CAO III Nr. 3539 CAO IV Nr. 6013, 7056, 7111 GrTr 462 KatSchlag 117, 133, 151, 196 MMAe VII 267, 270, 591, 616 MMAe VIII 245, 674
 Commune martyrum
 A-GÜ 1/29 f. 180^v – H-Bn 215 f. 251^v – H-Bn 216 f. 299^r – H-Bn 218 f. 260^r – H-Bu Cod. lat. 106 f. 94^v – HR-Zk 355 f. 214^v – PL-GNd 150 p. 606 – SK-BRm EL 11 f. 240^v – US-NYpm MS G.7 f. 307^r
 MissStrig 1484 f. 170^r – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 294^r – MissStrig 1513 f. 245^r – MissStrig 1514 f. 187^r
242. **Iustum deduxit Dominus**
CAO III Nr. 3541, 3542 CAO IV Nr. 6830, 7008, 7058, 7059 KatSchlag 27, 38, 77, 271, 321, 329, 383 MMAe VII 271, 272, 652, 654 MSH 5 I/32.12, I/128
 Commune confessorum
 H-Bn 172b f. 268^v (cf. et pont.) – SK-Sk Mus 1 f. 91^r – TR-Itks 49 f. 158^r – CantCsik f. 91^v
 H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.) – H-Efkö I. 20 f. 234^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – SK-BRm EL 13 f. 145^r
 MissUlt 1480 f. 316^v

243. **Iustus germinabit sicut lilium**

CAO III Nr. 3549 CAO IV Nr. 7060, 8116 GrTr 496 KatSchlag 75, 119 MMAe VII 274, 592 MSH 5 I/7, I/83.14, II/55

Commune martyris

H-Bn 172b f. 261^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 120^v (Hieron.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 162^v (cf.) – H-Efkö I. 1b f. 45^r (Blasius) – HR-Za III.d.182 f. 43^v (m. et pont.), 47^v (cf. doct. et pont.) – HR-Zu MR 6 p. 336 (m. et pont.), 350 (cf. doct. et pont.) – RO-AJ R. I. 1 f. 252^r – RO-AJ R. I. 96 f. 86^v – SK-BRm EL 18 f. 3^r [320^r] – SK-Sk Mus 1 f. 75^v, 90^v (cf.) – TR-Itks 68 f. 114^r (Adalb.) – CantCsik f. 90^v

A-GÖ 107 f. 272^r (m. et pont.), 274^r, 284^v (cf. et pont.), 288^r (cf.) – A-GÖ 234 f. 203^r (m. et pont.), 212^v (cf. et pont.) – A-GÜ 1/29 f. 178^r (m. in TP), 184^v (cf. et pont.), 186^v (cf.) – A-Su M.III.23 f. 248^v (m. et pont.), 255^v (cf. doct. et pont.) – H-Bn 91 f. 131^v (Decoll. Ioh. Bapt.), 162^r (cf.) – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 215 f. 246^v – H-Bn 216 f. 239^v (Vitalis), 295^r (De uno sancto in TP), 305^r (cf. et pont.) – H-Bn 218 f. 255^v, 266^v (cf.) – H-Bn 219 f. 195^v – H-Bn 222 f. 160^r (cf.) – H-Bn 318 f. 151^v (Nicolaus), 188^v (Bernardus), 195^r (Franciscus), 227^r (Alexius), 230^r (Ludovicus rex), 213^v (Emericus) – H-Bn 334 f. 92^v (Decoll. Ioh. Bapt.) – H-Bn 359 f. 175^v (cf.) – H-Bn 395 f. 163^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 86^v (Antonius cf.), 92^v (m. in TP) – H-Efkö I. 20 f. 230^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 159^r – H-Sa Nr. 313 f. 53^r – HR-Za III.d.23 f. 205^v (August.), 223^r (m. et pont.), 227^v (cf. doct. et pont.) – HR-Zk 355 f. 219^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 13 f. 204^v (August.), 224^r (m. et pont.), 229^r (cf. doct. et pont.) – HR-Zu MR 26 f. 169^v (August.), 183^v (m. et pont.), 187^r (cf. doct. et pont.) – HR-Zu MR 62 f. 173^r (August.), 193^r (m. et pont.), 198^v (cf. doct. et pont.) – HR-Zu MR 73 f. 148^v (August.), 162^v (m. et pont.), 166^r (cf. doct. et pont.) – HR-Zu MR 133 f. 164^r (August.), 178^v (m. et pont.), 182^v (cf. doct. et pont.) – HR-Zu MR 170 f. 148^r (m. et pont.) – PL-CZ III-3 f. 275^r (m. et pont.), 276^v, 284^v (cf. et pont.) – PL-GNd 150 p. 620 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r (cf.) – RO-AJ R. I. 25 f. 140^r (Nicolaus), 189^v (Ludovicus rex), 190^r (Emericus) – RO-AJ R. I. 50 f. 205^v (Nicolaus), 272^v (August.), 285^r (Franciscus), 335^r (Alexius), 336^v (Ludovicus rex), 338^r (Emericus) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 188^v – SK-BRm EL 11 f. 237^r, 246^v (cf.) – SK-BRm EL 13 f. 142^v – US-NYpm MS G.7 f. 304^v, 310^r (cf.) – MissGyer f. 208^v – MissHel f. 213^r

MissPaul 1514 f. 238^v (m. et pont.), 240^r, 248^r (cf. et pont.) – MissQuin 1487 f. 246^r – MissQuin 1499 f. 230^v – MissStrig 1484 f. 120^v (Blasius), 150^r (Decoll. Ioh. Bapt.), 156^v (Hieron.), 167^r, 173^v (cff.) – MissStrig 1498 f. II/144^r (Blasius), II/178^v (Hieron.), II/189^v, II/196^v (cff.) – MissStrig 1500 f. 169^v (Blasius), 204^r (Decoll. Ioh. Bapt.), 211^v (Hieron.), 226^r, 234^r (cff.) – MissStrig 1511 f. 216^r (Blasius), 261^v (Decoll. Ioh. Bapt.), 271^v (Hieron.), 289^v, 299^v (cff.) – MissStrig 1513 f. 179^v (Blasius), 217^r, (Decoll. Ioh. Bapt.), 225^v (Hieron.), 241^r, 249^v (cff.) – MissStrig 1514 f. 136^r (Blasius), 166^r (Decoll. Ioh. Bapt.), 172^r (Hieron.), 184^r, 190^v (cff.) – MissUlt 1480 f. 304^v – MissZag 1511 f. 164^v (Iob cf. et proph.), 188^v (August.), 206^r (m. et pont.), 210^r (cf. doct. et pont.), 241^r (Ioseph) – OrdAgr 568 (Gerardus) – OrdStrig f. 113^v (Decoll. Ioh. Bapt.), 114^v (Gorgonius), 118^r (Gerardus), 118^v (Venceslaus), 119^r (Hieron.), 122^v (Demetrius), 127^r (Theodorus)

244. **Iustus non commovebitur in aeternum**

Commune martyris

H-Bn 92 f. 206^r

245. **Iustus non conturbabitur quia Dominus**

AMS 95, 139, 152, 199b CAO III Nr. 3551 GrTr 479 KatSchlag 27 MMAe II 170 MSH 5 I/32.10

Commune martyris

RO-AJ R. I. 1 f. 252^r – RO-AJ R. I. 96 f. 87^r – RO-Mbe s. sign. fragm. – RO-Sb 759 f. 268^r – SK-BRm EL 18 f. 4^r [321^v] (cf.) – TR-Itks 68 f. 180^r (Eusebius cf.)

A-GÜ 1/29 f. 177^v – A-GÜ 1/43 f. 226^v (Eusebius cf.) – H-Bn 91 f. 128^r (Donatus), 162^v – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 214 f. 265^v in marg. (m. et pont.) – H-Bn 216 f. 294^v – H-Bn 222 f. 151^v – H-Bn 318 f. 165^v (Vitalis) – H-Bn 359 f. 169^v – H-Bn 395 f. 163^v – HR-Zk 355 f. 210^v – PL-GNd 150 p. 595 – RO-AJ R. I. 50 f. 229^v (Vitalis) – RO-Sb 595 f. 188^v – RO-Sb 665 f. 73^v – US-NYpm MS G.7 f. 304^r – MissGyer f. 208^v – MissHel f. 213^r

MissStrig 1484 f. 167^r – MissStrig 1498 f. II/189^v – MissStrig 1500 f. 226^r – MissStrig 1511 f. 289^r – MissStrig 1513 f. 241^r – MissStrig 1514 f. 184^r

246. **Iustus ut palma florebit**

AMS 95, 141, 147, 155, 199b CAO III Nr. 3552 CAO IV Nr. 7062 GrTr 516 KatSchlag 38 MMAe VII 276, 567 MMAe VIII 246, 674 MSH 5 I/1

Commune martyris

H-Bn 172a f. 325^r – H-Bn 172b f. 259^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 162^v (cf.) – H-Bu A 114 f. II/28^v – H-Bu A 115 f. II/9^r (doct.) – H-Efkö I. 3a f. 259^r – H-Es 2-36-4/7875 f. 90^r – HR-Za III.d.182 f. 18^r (De sancto in TP), 44^v – HR-Zu MR 6 p. 267 (De sancto in TP), 339 – RO-AJ R. I. 1 f. 251^v – RO-AJ R. I. 96 f. 86^v – RO-Sb 759 f. 267^v – SK-BRm EL 18 f. 4^r [321^r] (cf.) – TR-Itks 60 f. 164^r – TR-Itks 68 f. 175^{bisv} (Steph. p.) – CantCsik 17^r

A-GÖ 107 f. 272^r (m. et pont.) – A-GÖ 234 f. 203^r (m. et pont.) – A-GÜ 1/29 f. 176^r (m. et pont.), 178^r (m. in TP), 184^v (cf. et pont.), 186^v (cf.) – A-GÜ 1/43 f. 188^r (Thom. ap.) – A-Su M.III.23 f. 196^r (m. in TP), 249^r – H-Bn 91 f. 162^r – H-Bn 92 f. 206^r – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 214 f. 265^v (cf.), 265^v in marg. (m. et pont.) – H-Bn 215 f. 246^r, 257^r (cf. et pont.) – H-Bn 216 f. 293^r (m. et pont.), 305^r (cf. et pont.) – H-Bn 218 f. 255^v – H-Bn 219 f. 195^r (m. et pont.) – H-Bn 220 f. 351^v (cff.) – H-Bn 222 f. 151^v – H-Bn 318 f. 165^r (Georg.), 173^r (Vig. Ioh. Bapt.), 201^v (Clemens) – H-Bn 359 f. 169^v – H-Bn 395 f. 163^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 92^v (m. in TP) – H-Efkö I. 20 f. 230^v, 233^v (cf. 2x) – H-EG U₂ VI. 5 f. 159^r – H-Sa Nr. 313 f. 53^r – HR-Za III.d.23 f. 180^r (De sancto in TP), 219^r (Clemens), 223^v – HR-Zk 355 f. 210^v, 219^v (cf. et pont.) – HR-Zu MR 13 f. 179^r (De sancto in TP), 220^r (Clemens), 224^v – HR-Zu MR 26 f. 150^v (De sancto in TP), 180^v (Clemens), 184^r – HR-Zu MR 62 f. 148^r (De sancto in TP), 188^v (Clemens), 193^v – HR-Zu MR 73 f. 128^v (De sancto in TP), 159^v (Clemens), 163^r – HR-Zu MR 133 f. 146^r (De sancto in TP), 175^r (Clemens), 179^r – HR-Zu MR 168 f. 191^v (De sancto in TP) – HR-Zu MR 170 f. 126^r (De sancto in TP), 148^v – PL-CZ III-3 f. 275^r (m. et pont.) – PL-GNd 150 p. 620 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 24 f. 175^r – RO-AJ R. I. 25 f. 154^v (Georg.), 162^r

- (Vig. Ioh. Bapt.), 164^r (Clemens) – RO-AJ R. I. 50 f. 228^v (Georg.), 242^v (Vig. Ioh. Bapt.), 296^v (Clemens) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r (cf.) – RO-Sb 595 f. 188^v – SK-BRm EL 11 f. 237^r – SK-BRm EL 13 f. 142^v, 145^r (cf.) – US-NYpm MS G.7 f. 304^r, 310^r (cf.) – MissGyer f. 208^v – MissHel f. 212^v
MissPaul 1514 f. 238^v (m. et pont.) – MissQuin 1487 f. 246^r – MissQuin 1499 f. 230^v – MissStrig 1484 f. 167^r, 173^v (cff.) – MissStrig 1498 f. II/189^v, II/196^v (cff.) – MissStrig 1500 f. 226^r, 234^r (cff.) – MissStrig 1511 f. 289^r, 299^v (cff.) – MissStrig 1513 f. 241^r, 249^v (cff.) – MissStrig 1514 f. 184^r, 190^v (cff.) – MissUlt 1480 f. 304^v – MissZag 1511 f. 161^r (m. in TP), 202^r (Clemens), 206^v – OrdStrig f. 120^v (Colomannus)
247. **Laeta mente Stanislai recolamus festa**
Translatio Stanislai
PL-CZ III-3 f. 257^v
248. **Laetabitur iustus in Domino**
CAO III Nr. 3560 CAO IV Nr. 7063, 7064 GrTr 479 KatSchlag 274 MMMAe VII 277, 640 MSH 5 I/83
Commune martyris
H-Bn 172a f. 324^v – H-Bn 172b f. 259^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 119^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 103^v (Adalb.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 151^v – H-Bu A 114 f. II/28^r – H-Efkö I. 1b f. 48^v (Valentinus) – H-Efkö I. 3a f. 259^v – H-Es 2-36-4/7875 f. 90^r – HR-Za III.d.182 f. 42^v (m. et pont.) – HR-Zu MR 6 p. 335 (m. et pont.) – RO-AJ R. I. 1 f. 251^v – RO-AJ R. I. 96 f. 86^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 80^v – RO-Sb 759 f. 267^v – SK-BRm EL 18 f. 3^r [320^r] – SK-BRsa 67 f. 116^r – SK-Sk Mus 1 f. 75^v – TR-Itks 60 f. 165^r – TR-Itks 68 f. 113^v (Georg.), 201^v – CantCsik f. 17^r
A-GÖ 107 f. 272^r (m. et pont.) – A-GÖ 234 f. 203^r (m. et pont.) – A-GÜ 1/29 f. 177^v – A-Su M.III.23 f. 248^r (m. et pont.) – H-Bn 91 f. 143^v, 162^r (cf.) – H-Bn 92 f. 29^v (Thom. Cant.), 206^r – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v – H-Bn 215 f. 246^v – H-Bn 216 f. 238^v (Adalb.), 294^v – H-Bn 218 f. 210^v (Adalb.), 255^v – H-Bn 219 f. 195^r (m. et pont.) – H-Bn 220 f. 351^v – H-Bn 222 f. 151^v – H-Bn 318 f. 154^v (Thom. Cant.), 157^v (Vincent.), 160^v (Blasius), 230^v (Gerardus) – H-Bn 359 f. 169^v – H-Bn 395 f. 130^v (Adalb.), 163^v – H-Efkö I. 20 f. 230^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 123^r (Vincent.), 159^r – H-Sa Nr. 313 f. 53^r – HR-Za III.d.23 f. 222^r (m. et pont.) – HR-Zk 355 f. 210^v – HR-Zu MR 13 f. 223^v (m. et pont.) – HR-Zu MR 26 f. 183^r (m. et pont.) – HR-Zu MR 46 f. 343^r (m. et pont.) – HR-Zu MR 62 f. 192^v (m. et pont.) – HR-Zu MR 73 f. 162^r (m. et pont.) – HR-Zu MR 133 f. 178^r (m. et pont.) – HR-Zu MR 170 f. 148^r (m. et pont.) – PL-CZ III-3 f. 275^r (m. et pont.), 309^v (Contra caducum morbum) – PL-GNd 150 p. 595 – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 24 f. 133^v (Vincent.), 175^r – RO-AJ R. I. 25 f. 143^v (Thom. Cant.), 146^v (Vincent.), 150^r (Blasius) – RO-AJ R. I. 50 f. 210^v (Thom. Cant.), 215^v (Vincent.), 220^v (Blasius), 282^r (Venceslaus) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 188^v – RO-Sb 665 f. 73^v – SK-BRm EL 11 f. 195^v (Adalb.), 237^r – SK-BRm EL 13 f. 142^v – US-NYpm MS G.7 f. 304^r – MissGyer f. 208^v – MissHel f. 212^v
MissPaul 1514 f. 238^v (m. et pont.), 266^v (Contra caducum morbum) – MissQuin 1487 f. 246^r – MissQuin 1499 f. 230^v – MissStrig 1484 f. 125^r (Adalb.), 167^r – MissStrig 1498 f. II/189^v – MissStrig 1500 f. 226^r – MissStrig 1511 f. 289^r – MissStrig 1513 f. 211^v (Tiburt. m.), 241^r – MissStrig 1514 f. 161^v (Tiburt. m.), 184^r – MissUlt 1480 f. 304^v – MissZag 1511 f. 205^v, 238^r (Contra febres) – OrdAgr 433 (Vincent.), 446 (Blasius), 452 (Valentinus), 474 (m. in TP), 493 (Urbanus p.), 568 (Gerardus), 586 (Demetrius) – OrdStrig f. 24^r (Felix), 28^r (Vincent.), 81^v (Adalb.), 88^v (Stanislaus), 90^r (Urbanus p.), 107^r (Donatus), 108^r (Tiburt. m.), 121^r (Calixtus p.), 121^v (Leodegarius), 127^v (Martinus p.)
249. **Laetamini in Domino et exsultate**
CAO III Nr. 3564 CAO IV Nr. 6063, 7065, 7066, 8120 KatSchlag 274, 284 MMMAe VII 278, 643 MMMAe VIII 248, 249, 675, 676 MSH 5 I/83.13, II/27
Commune martyrum
H-Bn 172a f. 325^v – H-Bn 172b f. 261^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 108^v (10.000 mil.) – H-Efkö I. 3a f. 260^r – RO-AJ R. I. 1 f. 242^v – RO-AJ R. I. 96 f. 91^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 104^v – RO-Sb 759 f. 273^v – SK-BRsa 67 f. 116^v – SK-Sk Mus 1 f. 83^v – TR-Itks 49 f. 154^r – CantCsik f. 38^r (De 14 aux.)
A-GÜ 1/29 f. 150^v (Gerv. et Prot.), 180^v – H-Bn 91 f. 105^v (De 24 senioribus), 119^r (Gerv. et Prot.), 162^v – H-Bn 92 f. 208^r – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 214 f. 265^v – H-Bn 215 f. 251^r – H-Bn 216 f. 299^r – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 219 f. 197^v – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn 359 f. 172^r – H-Bn 395 f. 167^r – H-Efkö I. 20 f. 225^v – HR-Zk 355 f. 214^v – PL-GNd 150 p. 606, 765 (10.000 mil.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 191^v – RO-Sb 665 f. 75^r – SK-BRm EL 11 f. 240^v – SK-BRm EL 13 f. 137^v – US-NYpm MS G.7 f. 306^v – MissGyer f. 212^v – MissHel f. 213^v
MissPaul 1514 f. 284^v (De 14 aux.) – MissQuin 1487 f. 249^r – MissQuin 1499 f. 233^r – MissStrig 1484 f. 170^r – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 294^r – MissStrig 1513 f. 245^r – MissStrig 1514 f. 187^r – OrdAgr 474 (mm. in TP), 506 (10.000 mil.), 582 (Ursula)
250. **Laetatus sum in his V2) Stantes erant pedes nostri**
AMS 2, 8, 182, 199a GrTr 19 KatSchlag 113 MMMAe II 183, 188 MMMAe VII 280, 590 MSH 5 I/5.4, I/64
Dominica secunda in Adventu Domini
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 5^r – H-Bu A 115 f. I/2^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 6^r
A-GÜ 1/29 f. 2^v – H-Bn 91 f. 14^r – H-Bn 215 f. 10^v – H-Bn 218 f. 11^r – H-Bn 222 f. 2^v, 167^v (Pro it. ag.) – H-Bn 318 f. 7^r – H-Bn 334 f. 11^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 101^v – PL-GNd 150 p. 1 – RO-AJ R. I. 50 f. 2^v – SK-BRm EL 11 f. 3^r
251. **Lauda anima mea Dominum**
AMS 103, 196a, 199a GrTr 355 KatSchlag 271 MMMAe II 215 MSH 5 I/37.4, I/103.8, I/105.2
Dominica vigesima tertia post Trinitatem, Pro sponsis
A-GÜ 1/43 f. 185^v – H-Bn 172b f. 122^r – H-Efkö I. 3a f. 183^v – H-Kf Ms. 302 f. 29^v (Pro sponsis) – HR-Za III.d.182 f. 55^v (Pro sponsis) – HR-Zu MR 6 p. 390 (Pro sponsis) – RO-AJ R. I. 96 f. 66^r (21D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 53^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 85^v – RO-Sb 759 f. 138^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 311^r (Pro sponsis) – TR-Itks 68 f. 147^r [D24] – MissZag 1511 f. 247^r (Pro sponsis)

- A-Su M.III.23 f. 296^r (Pro sponsis) – H-Bn 91 f. 98^r (22D) – H-Bn 92 f. 156^v (25D) – H-Bn 94 f. 328^v (Pro sponsis) – H-Bn 216 f. 218^r (22D) – H-Bn 218 f. 192^r (22D) – H-Bn 219 f. 140^r (22D) – H-Bn 222 f. 110^r (22D) – H-Bn 395 f. 119^r (22D) – H-Bn MNy 1 f. 120^v (Pro inf. qui prope sunt ad mortem) – HR-Za III.d.23 f. 258^r (Pro sponsis) – HR-Zu MR 13 f. 260^r (Pro sponsis) – HR-Zu MR 26 f. 209^r (Pro sponsis) – HR-Zu MR 133 f. 207^r (Pro sponsis) – HR-Zu MR 170 f. 171^v (Pro sponsis) – PL-GNd 150 p. 710 (Pro sponsis) – RO-AJ R. I. 24 f. 107^r (12D), 117^v – RO-Sb 595 f. 139^v (18D) – SK-BRm EL 11 f. 178^v (22D) – MissGyer f. 155^r, 225^v (De sancta sapientia) – MissHel f. 144^v (20D)
MissQuin 1487 f. 174^v (25D) – MissQuin 1499 f. 165^r (25D) – MissUlt 1480 f. 224^r (25D)
252. **Lauda dulci harmonia – Trop. Corde gaude mente plaude**
MSH 5 II/98
Hieronymus
HR-Za III.d.204 p. 48 – HR-Zu MR 6 p. 311
253. **Lauda Ierusalem Dominum**
AMS 84, 85, 199a GrTr 358 KatSchlag 205 MMMAe II 216 MMMAe VII 281, 620
Dominica vigesima secunda post Trinitatem
MissHel f. 146^r
254. **Laudate Deum omnes angeli eius**
AMS 21a, 157 CAO III Nr. 1326 GrTr 262 KatSchlag 205 MSH 5 I/62.1
Dominica secunda post Epiphaniam, De angelis
A-GÜ 1/43 f. 40^r – H-Bn 172a f. 77^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 21^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 9^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 22^v – H-Bu A 114 f. I/5^r – H-Bu A 115 f. I/9^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 45^v – H-Efkö I. 1a f. 19^v (3D) – H-Efkö I. 3a f. 3^r – HR-Zu MR 6 p. 34 – RO-AJ R. I. 96 f. 5^r, 6^r (3D) – RO-BRbn I. F. 67 f. 4^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 22^v – SK-BRsa 67 f. 17^r – TR-Itks 60 f. 16^r – TR-Itks 68 f. 21^v – CantCsik f. 35^r (De ang.) – GradCsik f. 31^v
A-GÖ 107 f. 20^v, 301^r (De ang.) – A-GÖ 234 f. 19^v – A-GÜ 1/29 f. 15^r – A-Su M.III.23 f. 20^r (3D) – H-Bn 92 f. 34^r – H-Bn 94 f. 27^r – H-Bn 95 f. 82^v (3D) – H-Bn 214 f. 25^r – H-Bn 215 f. 28^r – H-Bn 218 f. 28^v – H-Bn 219 f. 26^v, 206^r (De ang.) – H-Bn 220 f. 37^r (3D) – H-Bn 222 f. 17^r – H-Bn 318 f. 20^r – H-Bn 359 f. 24^v, 184^v (De ang.) – H-Bn 395 f. 20^v, 177^v (De ang.) – H-Bn MNy 17 f. 33^r (De Raphaelae), 83^v (De ang.) – H-Efkö I. 20 f. 241^v (De ang.) – H-EG U2 VI. 5 f. 20^r (3D), 166^v (De ang.) – H-Sa Nr. 313 f. 36^v (De ang.) – HR-Za III.d.23 f. 45^v (3D), 276^v (De ang.) – HR-Zk 355 f. 24^v (3D) – HR-Zu MR 13 f. 37^v (3D) – HR-Zu MR 26 f. 33^r (3D) – HR-Zu MR 73 f. 21^r (3D) – HR-Zu MR 133 f. 38^r (3D) – HR-Zu MR 168 f. 29^r (3D) – HR-Zu MR 170 f. 32^v (3D) – PL-CZ III-3 f. 29^v (3D) – PL-GNd 150 p. 34 – RO-AJ R. I. 23 f. II/14^r – RO-AJ R. I. 24 f. 9^r – RO-AJ R. I. 25 f. 12^r – RO-AJ R. I. 50 f. 21^v – RO-AJ R. II. 134 f. 26^v – RO-Sb 595 f. 17^v – RO-Sb 665 f. 85^r (De ang.) – SK-BRm EL 11 f. 18^v – SK-BRm EL 13 f. 153^v (De ang.) – US-NYpm MS G.7 f. 233^v (3D), 317^v (De ang.) – MissGyer f. 19^r – MissHel f. 20^v (3D)
MissPaul 1514 f. 18^v (3D), 259^r (De ang.) – MissQuin 1487 f. 25^v (3D), 242^r (De ang.) – MissQuin 1499 f. 22^r (3D), 227^r (De ang.) – MissStrig 1484 f. 13^v (3D), 182^r (De ang.) – MissStrig 1498 f. II/15^v (3D), II/206^r (De ang.) – MissStrig 1500 f. 17^r (3D), 246^r (De ang.) – MissStrig 1511 f. 22^v (3D), 314^r (De ang.) – MissStrig 1513 f. 18^v (3D), 261^v (De ang.) – MissStrig 1514 f. 14^v (3D), 199^v (De ang.) – MissZag 1511 f. 15^v (3D)
255. **Laudate Dominum in sanctis eius**
AMS 199a KatSchlag 59, 205 MMMAe VIII 251, 678
Commune martyrum
A-GÜ 1/29 f. 180^v – H-Bn 91 f. 138^r (Claudius et socii) – H-Bn 215 f. 251^v – H-Bn 216 f. 299^r – H-Bn 218 f. 260^r – HR-Zk 355 f. 214^v – PL-GNd 150 p. 606 – SK-BRm EL 11 f. 240^v – US-NYpm MS G.7 f. 307^r
MissStrig 1484 f. 170^r – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 294^r – MissStrig 1513 f. 245^r – MissStrig 1514 f. 187^r
256. **Laudate Dominum omnes gentes**
AMS 91, 188, 199a GrTr 273 KatSchlag 4, 211 MMMAe II 179 MMMAe VII 283, 557 MSH 5 I/35, II/26
Sabbato post Pentecostes
H-Bn 172b f. 110^v (19D post Trin.), 187^v (7 fr.) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 69^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 70^r – H-Efkö I. 1a f. 170^v – HR-Za III.d.182 f. 9^v (20D post Trin.) – HR-Zu MR 6 p. 196, 228 (20D post Trin.) – RO-AJ R. I. 1 f. 161^r – RO-AJ R. I. 96 f. 63^v (17D post Trin.) – RO-BRbn I. F. 67 f. 69^v – RO-Sb 759 f. 126^r (7D post Trin.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 173^v – SK-Sk Mus 1 f. 69^v (20D post Trin.) – TR-Itks 68 f. 143^v (20D post Trin.)
A-GÖ 107 f. 170^r – A-GÖ 234 f. 125^v – A-GÜ 1/43 f. 184^r (21D post Trin.) – A-Su M.III.23 f. 141^r, 171^v (20D post Trin.) – H-Bn 91 f. 75^v, 93^v (18D post Trin.) – H-Bn 92 f. 134^v – H-Bn 94 f. 170^v – H-Bn 95 f. 107^v – H-Bn 214 f. 128^r – H-Bn 215 f. 131^r – H-Bn 216 f. 173^v, 212^r (18D post Trin.) – H-Bn 218 f. 186^r (18D post Trin.), 277^r (De ang.) – H-Bn 219 f. 105^v – H-Bn 220 f. 181^v – H-Bn 222 f. 90^v, 107^r (18D post Trin.) – H-Bn 318 f. 125^v – H-Bn 395 f. 102^v, 117^r (18D post Trin.) – H-Efkö I. 20 f. 137^v (Vig. Pent.), 166^r (20D post Trin.) – H-EG U2 VI. 5 f. 100^v – HR-Za III.d.23 f. 142^r, 160^r (20D post Trin.) – HR-Zk 355 f. 134^{bisv} – HR-Zu MR 13 f. 137^r, 156^v (20D post Trin.) – HR-Zu MR 26 f. 119^v, 134^v (20D post Trin.) – HR-Zu MR 62 f. 106^r, 126^r (20D post Trin.) – HR-Zu MR 73 f. 97^v, 111^v (20D post Trin.) – HR-Zu MR 133 f. 115^r, 130^r (20D post Trin.) – HR-Zu MR 168 f. 149^r, 170^r (20D post Trin.) – PL-CZ III-3 f. 169^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/133^v (19D post Trin.) – RO-AJ R. I. 25 f. 114^v – RO-AJ R. I. 50 f. 166^v – RO-AJ R. II. 134 f. 143^v – SK-BRm EL 11 f. 173^r (18D post Trin.), 256^r (De ang.) – SK-BRm EL 13 f. 67^r (Vig. Pent.), 86^v (20D post Trin.) – US-NYpm MS G.7 f. 260^v – MissGyer f. 131^r, 138^v (7D post Trin.)
MissPaul 1514 f. 149^v – MissQuin 1487 f. 150^v – MissQuin 1499 f. 143^v – MissStrig 1484 f. 94^r – MissStrig 1498 f. II/116^r – MissStrig 1500 f. 136^r – MissStrig 1511 f. 174^v – MissStrig 1513 f. 144^v – MissStrig 1514 f. 109^v – MissZag 1511 f. 117^v, 136^v (20D post Trin.) – OrdAgr 306

257. **Laudate pueri Dominum V2) Sit nomen Domini**
AMS 86, 89, 126a, 199a GrTr 215 KatSchlag 186 MMAe II 180 MMAe VII 284, 612 MSH 5 I/62.7, I/66
 Sabbato post Pascha
 A-GÜ 1/43 f. 139^v – H-Bn 172a f. 208^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 62^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 17^v (Innoc.) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 226^v – H-Efkö I. 1a f. 150^v – H-Efkö I. 3a f. 144^r – HR-Za III.d.182 f. 25^r – HR-Zu MR 6 p. 172, 285 (7 fr.) – RO-AJ R. I. 1 f. 140^v – RO-AJ R. I. 2 f. 105^r – RO-AJ R. I. 96 f. 49^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 59^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 148^r – SK-Sk Mus 1 f. 40^v – TR-Itks 49 f. 88^r – TR-Itks 60 f. 98^v – TR-Itks 68 f. 107^v – GradCsik f. 23^r (Innoc.), 110^r
 A-GÖ 107 f. 150^v – A-GÖ 234 f. 111^r – A-GÜ 1/29 f. 11^r (Innoc.), 180^v (mm.) – A-Su M.III.23 f. 122^v – H-Bn 91 f. 60^v in marg. – H-Bn 92 f. 118^v, 184^r (7 fr.) – H-Bn 94 f. 149^v – H-Bn 95 f. 100^v – H-Bn 214 f. 110^v – H-Bn 215 f. 110^v, 209^r (7 fr.), 251^r (mm.) – H-Bn 216 f. 153^v, 255^v (7 fr.), 298^v (mm.) – H-Bn 218 f. 131^v, 225^r (7 fr.), 259^v (mm.) – H-Bn 219 f. 94^r, 168^v (7 fr.) – H-Bn 220 f. 157^v – H-Bn 222 f. 78^r – H-Bn 318 f. 109^v, 178^r (7 fr.) – H-Bn 334 f. 36^r (Innoc.) – H-Bn 359 f. 172^r – H-Bn 395 f. 92^r, 167^r (mm.) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 36^v (Innoc.) – H-Efkö I. 20 f. 128^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 90^r, 139^v (7 fr.) – HR-Za III.d.23 f. 129^r, 194^r (7 fr.) – HR-Zk 355 f. 121^v, 214^v (mm.) – HR-Zu MR 13 f. 122^v, 192^v (7 fr.) – HR-Zu MR 26 f. 107^v, 161^r (7 fr.) – HR-Zu MR 62 f. 91^r, 162^r (7 fr.) – HR-Zu MR 73 f. 86^r, 140^r (7 fr.) – HR-Zu MR 133 f. 104^v, 155^v (7 fr.) – HR-Zu MR 165 f. 106^v – HR-Zu MR 168 f. 133^r, 205^r (7 fr.) – HR-Zu MR 170 f. 99^v, 137^v (7 fr.) – PL-CZ III-3 f. 150^v – PL-GNd 150 p. 24 (Innoc.), 347 – RO-AJ R. I. 23 f. II/88^r – RO-AJ R. I. 24 f. 85^v, 152^v (7 fr.) – RO-AJ R. I. 25 f. 99^v – RO-AJ R. I. 50 f. 145^r, 251^v (7 fr.) – RO-AJ R. II. 134 f. 128^r – RO-Sb 595 f. 98^v – SK-BRm EL 11 f. 121^r, 209^r (7 fr.), 240^v (mm.) – SK-BRm EL 13 f. 57^v – US-NYpm MS G.7 f. 252^v, 306^v (mm.) – MissGyer f. 114^v, 181^v (7 fr.) – MissHel f. 106^v
 MissPaul 1514 f. 134^r – MissQuin 1487 f. 131^v – MissQuin 1499 f. 126^v – MissStrig 1484 f. 84^r, 169^v (mm.) – MissStrig 1498 f. II/104^v, II/192^v (mm.) – MissStrig 1500 f. 123^v, 229^v (mm.) – MissStrig 1511 f. 157^v, 293^v (mm.) – MissStrig 1513 f. 130^v, 244^v (mm.) – MissStrig 1514 f. 99^r, 187^r (mm.) – MissZag 1511 f. 104^v, 175^v (7 fr.) – OrdAgr 250
258. **Laudemus Dominum qui antistitem egregium**
MSH 5 II/27.2
 Eligius
 H-Bn 377 f. 17^r
259. **Laus tibi Christe Te martyrum candidatus**
AMS 146, 199b GrTr 465 KatSchlag 397 MMAe VII 498, 678 MSH 5 I/74.1, I/102
 Innocentes
 A-GÜ 1/43 f. 33^v – H-Bn 172a f. 68^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 16^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 5^v – H-Bu A 114 f. II/3^r – H-Efkö I. 1b f. 27^r – H-Efkö I. 3a f. 34^r – HR-Za III.d.182 f. 12^v – HR-Zu MR 6 p. 249 – RO-AJ R. I. 96 f. 2^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 2^v – RO-Sb 759 f. 20^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 16^r – SK-BRsa 67 f. 12^v – TR-Itks 49 f. 11^v – TR-Itks 68 f. 14^r
 A-GÖ 107 f. 14^v – A-GÖ 234 f. 15^r – A-Su M.III.23 f. 182^r – H-Bn 91 f. 22^r – H-Bn 92 f. 28^r – H-Bn 94 f. 21^r – H-Bn 95 f. 159^v – H-Bn 214 f. 19^r – H-Bn 216 f. 25^v – H-Bn 219 f. 21^v – H-Bn 220 f. 29^r – H-Bn 222 f. 12^v – H-Bn 359 f. 20^r – H-Bn 395 f. 17^r – H-Bn 435 f. 30^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 16^v – H-Sa Nr. 313 f. 2^r – HR-Za III.d.23 f. 169^r – HR-Zk 355 f. 19^r – HR-Zu MR 13 f. 166^r – HR-Zu MR 26 f. 141^v – HR-Zu MR 46 f. 336^r – HR-Zu MR 62 f. 135^r – HR-Zu MR 73 f. 119^r – HR-Zu MR 133 f. 137^r – HR-Zu MR 168 f. 179^r – PL-CZ III-3 f. 22^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/11^r – RO-AJ R. I. 24 f. 4^r – RO-AJ R. II. 134 f. 21^v – RO-Sb 595 f. 13^v – RO-Sb 665 f. 27^r – US-NYpm MS G.7 f. 229^v – MissGyer f. 13^v – MissHel f. 14^v
 MissPaul 1514 f. 12^r – MissQuin 1487 f. 17^r – MissQuin 1499 f. 15^r – MissStrig 1484 f. 9^r – MissStrig 1498 f. II/10^v – MissStrig 1500 f. 11^v – MissStrig 1511 f. 15^r – MissStrig 1513 f. 13^r – MissStrig 1514 f. 10^r – MissUlt 1480 f. 25^r – MissZag 1511 f. 146^r
260. **Laus tua Deus Herodes iratus**
CAO III Nr. 3032 KatSchlag 77
 Innocentes
 H-Bn 318 f. 154^r – RO-AJ R. I. 25 f. 143^r – RO-AJ R. I. 50 f. 209^v
261. **Levita hic sanctus Vincentius**
MSH 5 I/73.4
 Vincentius
 H-Efkö I. 1b f. 37^r
262. **Levita Laurentius bonum opus operatus est (minor)**
CAO III Nr. 3597, 3609 CAO IV Nr. 7088 GrTr 588 KatSchlag 115, 270, 274 MMAe VII 288, 638 MSH 5 I/51.3
 Laurentius
 TR-Itks 68 f. 186^r (oct.)
 H-Bn 215 f. 216^v – H-Bn 318 f. 185^v – H-Bn 334 f. 89^v – PL-GNd 150 p. 536 – RO-AJ R. I. 50 f. 266^v
263. **Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)**
CAO IV Nr. 7089 KatSchlag 351 MMAe VII 289, 661 MSH 5 I/83.8, I/84.1, II/64.4, II/102, II/127
 Laurentius
 A-GÜ 1/43 f. 225^v – H-Bn 172b f. 210^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 104^r (2^x) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 116^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 131^v – H-Bu A 114 f. II/18^r – H-Bu A 115 f. I/54^r – H-Efkö I. 1b f. 96^v – H-Efkö I. 3a f. 232^v – HR-Za III.d.182 f. 29^r, 29^v – HR-Zu MR 6 p. 297, 298 – RO-AJ R. I. 1 f. 220^r – RO-AJ R. I. 96 f. 79^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 71^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 100^r – RO-Sb 759 f. 229^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 264^r – SK-BRsa 67 f. 110^v – SK-Sk Mus 1 f. 118^r, 118^v – TR-Itks 60 f. 150^r – TR-Itks 68 f. 179^r
 A-GÖ 107 f. 241^v – A-GÖ 234 f. 179^v – A-GÜ 1/29 f. 159^v – A-Su M.III.23 f. 222^r – H-Bn 91 f. 128^v – H-Bn 92 f. 189^r – H-Bn 94 f. 276^r – H-Bn 95 f. 137^v – H-Bn 214 f. 218^v – H-Bn 215 f. 218^v (oct.) – H-Bn 216 f. 263^v – H-Bn 218 f. 231^v – H-Bn 219 f. 174^v – H-Bn 220 f. 293^r – H-Bn 222 f. 135^v – H-Bn 359 f. 150^r – H-Bn 395 f. 146^r – H-Bn 435 f. 69^v – H-Efkö I. 20 f. 200^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 144^r – HR-Za III.d.23 f. 201^v – HR-Zk 355 f. 189^v – HR-Zu MR 13 f. 200^v – HR-Zu MR 26 f. 167^r – HR-Zu MR 62 f. 169^r – HR-Zu MR 73 f. 145^v – HR-Zu MR 133 f. 161^r, 162^v (oct.) – HR-Zu MR 168 f. 212^v – PL-CZ III-3 f. 245^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/171^r –

- RO-AJ R. I. 24 f. 157^v – RO-AJ R. II. 134 f. 209^r – RO-Sb 595 f. 172^v – RO-Sb 665 f. 55^v – SK-BRm EL 11 f. 215^r – SK-BRm EL 13 f. 113^r – US-NYpm MS G.7 f. 292^v – MissGyer f. 187^r – MissHel f. 174^v
MissPaul 1514 f. 213^r – MissQuin 1487 f. 216^v – MissQuin 1499 f. 203^v – MissStrig 1484 f. 146^r – MissStrig 1498 f. II/169^v – MissStrig 1500 f. 198^v – MissStrig 1511 f. 255^r – MissStrig 1513 f. 211^v – MissStrig 1514 f. 161^v – MissUlt 1480 f. 278^r – MissZag 1511 f. 183^v, 186^v (oct.)
264. **Loquebantur variis linguis apostoli (minor)**
CAO III Nr. 3634 CAO IV Nr. 6110, 7100, 7531, 7693, 8126 GrTr 430 KatSchlag 149, 268 MMAe VII 290, 293, 601, 637 MSH 5 I/20, I/53.1
Feria secunda post Pentecostes
H-Bu A 115 f. I/31^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 247^r – GradCsik f. 127^v
A-GÜ 1/29 f. 112^r – H-Bn 218 f. 149^r – H-Bn 318 f. 121^v (f3 post Pent.), 124^v (Sabb. post Pent.) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 56^v – HR-Zu MR 170 f. 109^v (f6 post Pent.) – RO-AJ R. I. 23 f. 104^r (f6 post Pent.) – RO-AJ R. I. 24 f. 95^v (f6 post Pent.) – RO-AJ R. I. 25 f. 110^v (f3 post Pent.), 113^v (Sabb. post Pent.) – RO-AJ R. I. 50 f. 160^v (f3 post Pent.), 165^r (Sabb. post Pent.) – SK-BRm EL 11 f. 137^v
265. **Loquebantur variis linguis apostoli... prout (maior)**
CAO IV Nr. 7101 MSH 5 I/83.1
Feria sexta post Pentecostes
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 69^v – H-Efkö I. 1a f. 169^v – RO-AJ R. I. 1 f. 160^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 68^r (f4 post Pent.) – RO-Sb 759 f. 113^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 171^v – SK-BRsa 67 f. 69^r (f3 post Pent.) – TR-Itks 49 f. 105^r (f4 post Pent.) – TR-Itks 60 f. 105^r (f4 post Pent.) – TR-Itks 68 f. 126^r (f4 post Pent.) – CantCsik f. 69^r (De SSpi.)
A-GÖ 107 f. 167^v – A-GÖ 234 f. 123^v – H-Bn 92 f. 130^r (f3 post Pent.) – H-Bn 94 f. 168^v – H-Bn 95 f. 107^v – H-Bn 214 f. 126^r – H-Bn 215 f. 129^r – H-Bn 216 f. 171^r, 173^r (Sabb.) – H-Bn 220 f. 178^v – H-Bn 222 f. 89^r – H-Bn 359 f. 104^v – H-Bn 395 f. 100^v (f5 post Pent.), 101^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 99^r, 100^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zk 355 f. 132^v (f4 post Pent.) – PL-CZ III-3 f. 166^v – RO-AJ R. II. 134 f. 142^r, 143^v (Sabb. post Pent.) – US-NYpm MS G.7 f. 259^r – MissGyer f. 129^r – MissHel f. 122^v
MissPaul 1514 f. 147^v – MissQuin 1487 f. 146^r (f2 post Pent.) – MissQuin 1499 f. 139^v (f2 post Pent.) – MissStrig 1484 f. 92^v – MissStrig 1498 f. II/114^r – MissStrig 1500 f. 134^r – MissStrig 1511 f. 172^r – MissStrig 1513 f. 142^v – MissStrig 1514 f. 108^r – OrdStrig f. 70^v
266. **Loquebar de testimoniis tuis**
GrTr 528 KatSchlag 81, 143, 359 MMAe VII 294, 295, 297, 581, 599, 664 MSH 5 I/83.5
Commune virginum
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 93^v (Prisca)
A-GÜ 1/29 f. 188^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 98^v (viduae) – HR-Zk 355 f. 224^r – US-NYpm MS G.7 f. 313^r
MissStrig 1484 f. 176^v – MissStrig 1498 f. II/200^r – MissStrig 1500 f. 238^v – MissStrig 1511 f. 304^v – MissStrig 1513 f. 254^r – MissStrig 1514 f. 194^r
267. **Magnificat anima mea Dominum**
MMAe VIII 262, 641, 683
Visitatio BMV
H-Bn 318 f. 225^r – RO-AJ R. I. 25 f. 189^r
268. **Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate (minor)**
CAO III Nr. 3680 MSH 5 I/12
Dominica septima post Trinitatem
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 85^v (8D) – H-Bu A 114 f. I/56^r – H-Efkö I. 1a f. 182^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 182^v – SK-BRsa 67 f. 77^v
A-GÖ 107 f. 178^r – A-GÖ 234 f. 130^{bisr} – H-Bn 94 f. 185^r – H-Bn 214 f. 139^v – H-Bn 215 f. 144^v – H-Bn 216 f. 189^v – H-Bn 220 f. 191^v – H-Efkö I. 20 f. 152^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 106^r – HR-Zk 355 f. 141^r – PL-CZ III-3 f. 177^r – PL-GNd 150 p. 413 – RO-AJ R. II. 134 f. 150^r – SK-BRm EL 13 f. 78^v – US-NYpm MS G.7 f. 265^v (8D)
MissPaul 1514 f. 155^v – MissQuin 1487 f. 159^r (8D) – MissQuin 1499 f. 151^r (8D) – MissStrig 1484 f. 99^v (8D) – MissUlt 1480 f. 200^r
269. **Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior)**
CAO IV Nr. 6891, 7836, 7872 GrTr 302 KatSchlag 409 MMAe VII 298, 680 MSH 5 I/34.3, I/93, II/13
Dominica octava post Trinitatem
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 76^r – H-Bu A 115 f. I/38^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 269^r – GradCsik f. 148^r
A-GÜ 1/29 f. 120^v – H-Bn 92 f. 142^r – H-Bn 359 f. 109^v (7D) – TR-Itks 49 f. 111^v (7D) – [TR-Itks 60 f. 115^r (7D)]
MissStrig 1498 f. II/121^v – MissStrig 1500 f. 143^r – MissStrig 1511 f. 183^v – MissStrig 1513 f. 152^r – MissStrig 1514 f. 115^r
270. **Magnus sanctus Paulus (minor)**
CAO IV Nr. 6643, 7789 MSH 5 I/2.5a, I/2.5b
Conversio Pauli apostoli
H-Bn 172a f. 307^v (Comm.) – H-Bn 172b f. 180^v (Comm.) – HR-Za III.d.182 f. 24^r (Comm.) – HR-Zu MR 6 p. 283 (Comm.)
A-Su M.III.23 f. 186^r – H-Bn 318 f. 177^r (Comm.) – HR-Za III.d.23 f. 172^v – HR-Zu MR 13 f. 170^r – HR-Zu MR 26 f. 144^r – HR-Zu MR 62 f. 139^r – HR-Zu MR 73 f. 122^r – HR-Zu MR 133 f. 140^r – HR-Zu MR 168 f. 183^r – RO-AJ R. I. 25 f. 147^v – RO-AJ R. I. 50 f. 217^r, 249^r (Comm.)
MissZag 1511 f. 149^r

271. **Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)**
 CAO III Nr. 3683 CAO IV Nr. 7123 GrTr 537 KatSchlag 27, 47, 77, 79 MMAe II 172 MMAe VII 300, 570 MSH 5 I/4.2, I/8.1
 Conversio Pauli apostoli
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 114^v – TR-Itks 68 f. 155^r
272. **Margareta quae decreta praefecti damnas aspera**
 Holl 469 MMAe VIII 264, 684 MSH 5 II/59
 Margarita
 H-Efkö I. 3a f. 325^v – RO-AJ R. I. 96 f. 77^v
 RO-Sb 665 f. 52^r
273. **Maria Dei Genitrix et virgo perennis**
 MMAe VIII 265, 684 MSH 5 II/173
 BMV
 H-Bn 172a f. 313^r – H-Bn 172b f. 246^r – RO-AJ R. I. 96 f. 102^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 120^v
 H-Bn 215 f. 306^r – H-Bn 216 f. 310^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/213^v – RO-Sb 595 f. 202^v – RO-Sb 665 f. 87^v – MissGyer f. 227^v
274. **Maria haec est illa cui dimissa sunt**
 KatSchlag 222 MSH 5 I/78.6
 Maria Magdalena
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 101^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 113^v – H-Bu A 114 f. II/16^r – H-Efkö I. 1b f. 88^v – HR-Zu MR 6 p. 287 – RO-AJ R. I. 1 f. 217^r – RO-AJ R. I. 96 f. 77^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 70^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 98^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 256^v – SK-BRsa 67 f. 110^r – SK-Sk Mus 1 f. 116^r – TR-Itks 60 f. 148^r – TR-Itks 68 f. 174bis
 A-GÖ 107 f. 237^v – A-GÖ 234 f. 175^v – H-Ba T 292 f. 1^r – H-Bn 92 f. 185^v – H-Bn 94 f. 269^r – H-Bn 95 f. 132^v – H-Bn 214 f. 212^v – H-Bn 216 f. 258^r – H-Bn 218 f. 226^v – H-Bn 219 f. 170^r – H-Bn 220 f. 284^r – H-Bn 222 f. 132^v – H-Bn 359 f. 146^v – H-Bn 395 f. 142^r – H-Bn 435 f. 64^v – H-Efkö I. 20 f. 195^r – H-EG U2 VI. 5 f. 141^r – H-Sa Nr. 313 f. 69^r – HR-Zu MR 168 f. 207^r – PL-CZ III-3 f. 239^r – PL-GNd 150 p. 527 – RO-AJ R. I. 23 f. II/170^r – RO-AJ R. I. 24 f. 153^v – RO-AJ R. II. 134 f. 204^r – RO-Sb 595 f. 169^v – RO-Sb 665 f. 53^v – SK-BRm EL 11 f. 210^v – SK-BRm EL 13 f. 108^r – US-NYpm MS G.7 f. 291^r – MissGyer f. 183^r
 MissPaul 1514 f. 208^r – MissQuin 1487 f. 210^v – MissQuin 1499 f. 197^v – MissStrig 1484 f. 140^v – MissStrig 1498 f. II/164^v – MissStrig 1500 f. 192^v – MissStrig 1511 f. 246^v – MissStrig 1513 f. 205^r – MissStrig 1514 f. 156^v – MissUlt 1480 f. 270^v
275. **Maria haec est illa cui dimisisti multum**
 KatSchlag 222 MSH 5 I/78.6
 Maria Magdalena
 A-GÜ 1/43 f. 220^r – H-Bn 172b f. 193^r – HR-Za III.d.204 p. 33 – RO-Sb 759 f. 219^v
 A-Su M.III.23 f. 215^r – HR-Za III.d.23 f. 196^r – HR-Zk 355 f. 185^r – HR-Zu MR 13 f. 195^r – HR-Zu MR 26 f. 162^v – HR-Zu MR 62 f. 164^r – HR-Zu MR 73 f. 141^v – HR-Zu MR 133 f. 157^r – HR-Zu MR 170 f. 138^v – PL-GNd 150 p. 805
 MissZag 1511 f. 177^v
276. **Maria intacta virgo Deum nobis genuit**
 CAO III Nr. 3104 MSH 5 II/7
 [De BMV post octavam Nativitatis Domini]
 CantCsik f. 56^v
277. **Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis**
 AH 48:427 MMAe VIII 267, 268, 686 MSH 5 II/87a, II/87b
 Visitatio BMV
 CantCsik f. 74^v – RO-Sb 665 f. 112^v (oct.)
278. **Maria pia Genitrix Iesu Christi**
 Holl 472
 BMV
 MissZag 1511 f. 275^r
279. **Martha cuius virtutibus**
 MMAe VIII 271, 687
 Martha
 PL-CZ III-3 f. 241^r
280. **Martinus episcopus migravit**
 CAO III Nr. 1044, 3713 CAO IV Nr. 7132 KatSchlag 38, 77, 288, 407 MMAe VII 304, 680 MSH 5 I/1.9, I/2.6, I/61.6
 Martinus
 H-Bn 172b f. 237^v – H-Efkö I. 3a f. 243^r – HR-Za III.d.182 f. 37^r – HR-Zu MR 6 p. 318 – RO-AJ R. I. 1 f. 227^r – RO-AJ R. I. 96 f. 82^r – RO-Sb 759 f. 251^v – SK-Sk Mus 1 f. 128^r – TR-Itks 68 f. 193^v
 H-Bn 91 f. 138^v – H-Bn 216 f. 283^v – H-Bn 395 f. 158^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/192^v – RO-Sb 595 f. 183^v – RO-Sb 665 f. 70^v – MissGyer f. 180^v (transl.), 201^r – MissHel f. 188^v
281. **Martyr Petre sidus vespertinum**
 MSH 5 II/163
 Petrus Veronensis
 HR-Za III.d.182 f. 19^r – HR-Zu MR 6 p. 269

282. **Mediatrix vitae datrix**
MMMAe VIII 579 MSH 5 II/34
 BMV
 H-Efkö I. 3a f. 253^v
283. **Memento Domine David**
AMS 104, 199a, 199b GrTr 490 KatSchlag 225, 312, 335 MMMAe VII 309, 310, 627, 650, 655
 Commune confessorum
 A-GÜ 1/29 f. 148^r (Urbanus p.), 184^v (cf. et pont.) – H-Bn 91 f. 117^r (Urbanus p.) – PL-GNd 150 p. 620 (cf. et pont.) – US-NYpm MS G.7 f. 310^r
 MissStrig 1484 f. 173^v – MissStrig 1498 f. II/196^v – MissStrig 1500 f. 234^r – MissStrig 1511 f. 299^v – MissStrig 1513 f. 249^v – MissStrig 1514 f. 190^v
284. **Mirabilis Deus amabilis novit**
MSH 5 II/22
 Decem milia militum
 RO-Mbe s. sign. p. 135
285. **Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus**
 Commune martyrum
 A-GÖ 107 f. 278^r – A-GÖ 234 f. 208^r – PL-CZ III-3 f. 280^r
 MissPaul 1514 f. 243^v
286. **Mirabilis Dominus noster in sanctis suis**
AMS 24b, 99, 199b GrTr 462 KatSchlag 128 MMMAe VII 312, 595 MSH 5 I/9a, I/9b, II/23
 Commune martyrum
 H-Bn 172b f. 264^r – H-Efkö I. 1b f. 116^r (Sergius et Bacchus) – H-Efkö I. 3a f. 260^r – RO-AJ R. I. 96 f. 91^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 105^r – SK-BRm EL 18 f. 3^v [320^v] – TR-Itks 49 f. 154^r – CantCsik f. 82^v (O. Ss.)
 A-GÜ 1/29 f. 178^r in marg. (mm. in TP), 180^v – A-GÜ 1/43 f. 206^v (Gord. et Epim.) – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 215 f. 250^r (mm. in TP), 251^r – H-Bn 216 f. 298^v – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn 318 f. 171^r (Prim. et Fel.) – H-Bn 395 f. 167^r – H-Efkö I. 20 f. 225^v – HR-Zk 355 f. 214^v – PL-GNd 150 p. 606, 765 (10.000 mil.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 25 f. 159^v (Prim. et Fel.) – RO-AJ R. I. 50 f. 239^r (Prim. et Fel.) – RO-AJ R. II. 134 f. 247^r – RO-Sb 595 f. 191^v – SK-BRm EL 11 f. 240^v – SK-BRm EL 13 f. 138^r – MissGyer f. 212^v – MissHel f. 213^v
 MissUlt 1480 f. 310^v
287. **Miserere mei Domine quoniam infirmus sum**
 Pro infirmis
 H-Bn 94 f. 326^r – H-Bn 214 f. 259^v – H-Bn 215 f. 277^r – H-Bn 218 f. 285^v – H-Bn 220 f. 343^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 167^v – RO-AJ R. II. 134 f. 237^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 309^r
288. **Misso Herodes spiculatore**
CAO III Nr. 3790 CAO IV Nr. 6014, 7036, 7169 KatSchlag 38 MSH 5 I/1.8, II/138
 Decollatio Iohannis Baptistae
 H-Bn 172b f. 218^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 118^r – H-Efkö I. 3a f. 238^v – HR-Za III.d.182 f. 32^r – HR-Zu MR 6 p. 304 – RO-AJ R. I. 1 f. 222^r – RO-AJ R. I. 96 f. 80^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 73^v – RO-Sb 759 f. 237^r – SK-Sk Mus 1 f. 125^r
 A-GÖ 107 f. 247^v – A-GÖ 234 f. 184^r – A-Su M.III.23 f. 227^r – H-Bn 92 f. 193^r – H-Bn 219 f. 178^v – H-Bn 318 f. 188^v – H-Bn 395 f. 149^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 147^r – HR-Za III.d.23 f. 206^r – HR-Zk 355 f. 193^r – HR-Zu MR 13 f. 205^r – HR-Zu MR 26 f. 170^r – HR-Zu MR 62 f. 173^v – HR-Zu MR 73 f. 149^r – HR-Zu MR 133 f. 164^v – HR-Zu MR 170 f. 141^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/179^v – RO-AJ R. I. 24 f. 161^r – RO-AJ R. I. 50 f. 273^r – RO-Sb 595 f. 175^v – RO-Sb 665 f. 58^r – TR-Itks 60 f. 152^v – MissGyer f. 191^r – MissHel f. 179^r
 MissQuin 1487 f. 222^r – MissQuin 1499 f. 208^v – MissZag 1511 f. 189^r
289. **Mittat vobis Dominus auxilium**
AMS 171, 199a, 199b GrTr 646 KatSchlag 119, 271 MMMAe II 217 MSH 5 I/4.5
 Pro sponsis
 CantCsik f. 33^v
 MissPaul 1514 f. 288^r – MissStrig 1511 f. 360^v – MissStrig 1513 f. 297^v – MissStrig 1514 f. 227^r
290. **Modicum et non videbitis me (minor)**
MSH 5 I/1.1
 Dominica tertia post Pascha
 H-Bn 172a f. 213^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 64^v – H-Efkö I. 1a f. 154^v – H-Efkö I. 3a f. 146^v – HR-Zu MR 6 p. 177 – RO-AJ R. I. 1 f. 143^v – RO-AJ R. I. 96 f. 50^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 39^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 60^v – RO-Sb 759 f. 99^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 151^v – SK-BRsa 67 f. 60^r – SK-Sk Mus 1 f. 43^r – TR-Itks 49 f. 89^v – TR-Itks 60 f. 100^v – TR-Itks 68 f. 110^v
 A-GÖ 107 f. 153^v – A-GÖ 234 f. 113^r – A-Su M.III.23 f. 125^r – H-Bn 92 f. 121^v – H-Bn 94 f. 153^v – H-Bn 95 f. 102^r – H-Bn 214 f. 114^v – H-Bn 215 f. 115^r – H-Bn 216 f. 157^r – H-Bn 219 f. 96^v – H-Bn 220 f. 161^v – H-Bn 359 f. 96^v – H-Bn 395 f. 93^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 91^v – HR-Za III.d.23 f. 131^r – HR-Zk 355 f. 123^v – HR-Zu MR 13 f. 124^v – HR-Zu MR 26 f. 109^r – HR-Zu MR 62 f. 93^r – HR-Zu MR 73 f. 87^v – HR-Zu MR 133 f. 106^r – HR-Zu MR 168 f. 135^v – HR-Zu MR 170 f. 101^v – PL-CZ III-3 f. 153^r – PL-GNd 150 p. 354 – RO-AJ R. I. 23 f. II/91^v – RO-AJ R. I. 24 f. 87^v – RO-AJ R. II. 134 f. 131^r – US-NYpm MS G.7 f. 254^r – MissGyer f. 116^v – MissHel f. 108^v

- MissPaul 1514 f. 136^v – MissQuin 1487 f. 135^r – MissQuin 1499 f. 129^v – MissStrig 1484 f. 85^v – MissStrig 1498 f. II/106^v – MissStrig 1500 f. 125^v – MissStrig 1511 f. 160^r – MissStrig 1513 f. 133^r – MissStrig 1514 f. 100^v – MissUlt 1480 f. 175^v – MissZag 1511 f. 106^v – OrdStrig f. 60^v
291. **Modicum et non videbitis me... quia vado (maior)**
CAO III Nr. 3802, 3803 **CAO IV** Nr. 7171 **KatSchlag** 38, 246 **MMMAe VII** 316, 633
 Dominica tertia post Pascha
 H-Bn 222 f. 80^r – H-Bn 318 f. 111^v – RO-AJ R. I. 25 f. 101^v – RO-AJ R. I. 50 f. 148^r
292. **Mons Gargane noli timere**
CAO IV Nr. 7175 **MSH 5** II/124
 Michael archangelus
 CantCsik f. 80^r
293. **Multifarie olim Deus**
GrTr 52 **KatSchlag** 389 **MMMAe II** 208 **MMMAe VII** 319, 675 **MSH 5** I/86a, I/86b, I/86c, I/86d
 Circumcisio Domini
 H-Bu Cod. lat. 123 f. 38^r (in oct. Nat.) – HR-Zu MR 6 p. 28 (2. missa) – TR-Itks 60 f. 13^v (in oct. Nat.) – TR-Itks 68 f. 0^v – CantCsik f. 55^v (in oct. Nat.) – GradCsik f. 26^r (in oct. Nat.)
 A-GÜ 1/29 f. 12^v (in oct. Nat.) – A-Su M.III.23 f. 15^r (in maiori missa) – H-Bn 318 f. 16^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 38^r – HR-Za III.d.23 f. 42^r (in maiori missa) – HR-Za IV.c.59 f. 23^r (in maiori missa) – HR-Zu MR 13 f. 33^v (in maiori missa) – HR-Zu MR 26 f. 29^r (in maiori missa) – HR-Zu MR 46 f. 336^v (in maiori missa) – HR-Zu MR 73 f. 18^r (in maiori missa) – HR-Zu MR 133 f. 35^r (in maiori missa) – HR-Zu MR 168 f. 24^v (in maiori missa) – HR-Zu MR 170 f. 29^v (in maiori missa) – PL-GNd 150 p. 28 (in oct. Nat.) – RO-AJ R. I. 25 f. 8^v – RO-AJ R. I. 50 f. 16^v – TR-Itks 49 f. 12^v (in oct. Nat.)
 MissZag 1511 f. 11^v (in maiori missa)
294. **Nativitas gloriosae Virginis Mariae**
CAO III Nr. 3850 **CAO IV** Nr. 7198 **GrTr** 597 **KatSchlag** 274 **MSH 5** I/83.9, II/1, II/107
 Nativitas BMV
 A-GÜ 1/43 f. 231^r – H-Bn 172b f. 223^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 107^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 118^v – H-Bu A 114 f. II/21^v – H-Bu A 115 f. I/55^r – H-Efkö I. 1b f. 111^r, 111^v – H-Efkö I. 3a f. 240^r – HR-Za III.d.182 f. 32^v, 33^r – HR-Zu MR 6 p. 306, 307 – RO-AJ R. I. 1 f. 223^r – RO-AJ R. I. 96 f. 80^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 74^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 274^v, 240^v [322^v] – SK-BRsa 67 f. 112^r – SK-Sk Mus 1 f. 125^r, 125^v – TR-Itks 60 f. 153^v – TR-Itks 68 f. 188^v (2×) – CantCsik f. 13^v, 78^v
 A-GÖ 107 f. 250^r – A-GÖ 234 f. 186^r – A-Su M.III.23 f. 229^r – H-Bn 92 f. 194^r – H-Bn 94 f. 286^v, 338^r (BMV) – H-Bn 95 f. 144^r – H-Bn 214 f. 227^r – H-Bn 215 f. 224^r – H-Bn 216 f. 270^v – H-Bn 218 f. 237^v – H-Bn 219 f. 180^v – H-Bn 220 f. 305^v – H-Bn 222 f. 139^v – H-Bn 318 f. 190^r – H-Bn 359 f. 155^v – H-Bn 395 f. 150^r – H-Bn 435 f. 74^r – H-Efkö I. 20 f. 206^r – H-EG U2 VI. 5 f. 148^v – H-Sa Nr. 313 f. 15^v – HR-Za III.d.23 f. 207^v – HR-Za IV.c.59 f. 29^v – HR-Zk 355 f. 195^r – HR-Zu MR 13 f. 207^r – HR-Zu MR 26 f. 171^v – HR-Zu MR 62 f. 175^v – HR-Zu MR 70 f. 240^v in marg. – HR-Zu MR 73 f. 150^v – HR-Zu MR 133 f. 165^v – HR-Zu MR 170 f. 142^r – PL-CZ III-3 f. 253^v – PL-GNd 150 p. 549 – RO-AJ R. I. 23 f. II/181^r – RO-AJ R. I. 24 f. 162^v – RO-AJ R. I. 50 f. 275^r – RO-AJ R. II. 134 f. 216^r – RO-Sb 595 f. 177^r – RO-Sb 665 f. 59^r – SK-BRm EL 11 f. 220^r – US-NYpm MS G.7 f. 295^v – MissGyer f. 192^v – MissHel f. 180^v
 MissPaul 1514 f. 219^v – MissQuin 1487 f. 224^r – MissQuin 1499 f. 210^r – MissStrig 1484 f. 152^r – MissStrig 1498 f. II/173^v – MissStrig 1500 f. 206^r – MissStrig 1511 f. 264^r – MissStrig 1513 f. 219^v – MissStrig 1514 f. 167^v – MissUlt 1480 f. 286^v – MissZag 1511 f. 190^v – OrdStrig f. 114^v
295. **Natus est nobis hodie Salvator**
CAO III Nr. 3857 **CAO IV** Nr. 6820, 6855, 7201, 7470 **KatSchlag** 34, 38, 244, 271 **MMMAe VII** 323, 632 **MSH 5** I/109
 Nativitas Domini
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 11^v (1. missa) – H-Bu A 114 f. I/1^r (1. missa) – HR-Zu MR 6 p. 20 (2. missa) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 10^v (1. missa) – TR-Itks 68 f. 10^r (2. missa)
 H-Bn 94 f. 16^v (1. missa) – H-Bn 214 f. 15^r (1. missa)
 MissQuin 1487 f. 13^v (3. missa) – MissQuin 1499 f. 11^v (3. missa)
296. **Ne timeas Zacharia**
CAO III Nr. 3864 **KatSchlag** 395 **MMMAe VII** 328, 677
 Iohannes Baptista
 A-GÜ 1/29 f. 151^v – H-Bn 334 f. 78^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 60^r
297. **Nicolaus hic accensus fuit sacro Pneumate**
 Nicolaus de Tolentino
 H-Bn MNy 17 f. 89^r
298. **Nimis honorati sunt amici tui**
AMS 96, 122b, 160, 169, 199b **CAO IV** Nr. 7216 **GrTr** 431 **KatSchlag** 271, 289 **MMMAe II** 218 **MMMAe VII** 330, 645 **MSH 5** I/103.9
 Commune apostolorum
 H-Bn 172a f. 324^r – H-Efkö I. 3a f. 257^v – H-Es 2-36-4/7875 f. 88^v – RO-AJ R. I. 1 f. 233^r – TR-Itks 68 f. 201^r – CantCsik f. 87^v
 A-GÜ 1/29 f. 174^r – A-GÜ 1/43 f. 189^r (Thom. ap.), 221^r (Iac. ap.) – H-Bn 215 f. 243^r, 243^r – H-Bn 216 f. 290^r – H-Bn 222 f. 149^v – H-Bn 318 f. 152^v (Thom. ap.), 171^v (Barnabas), 175^r (Vig. Petr. et Paul.) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 89^r – H-Efkö I. 20 f. 220^r – PL-GNd 150 p. 582 – RO-AJ R. I. 25 f. 141^r (Thom. ap.), 160^r (Barnabas) – RO-AJ R. I. 50 f. 206^v (Thom. ap.), 239^v (Barnabas), 246^r

- (Vig. Petr. et Paul.), 271^v (Bartholomaeus) – SK-BRm EL 13 f. 131^v – US-NYpm MS G.7 f. 302^v – MissGyer f. 204^v – MissHel f. 212^r
MissStrig 1484 f. 165^r – MissStrig 1498 f. II/187^v – MissStrig 1500 f. 223^r – MissStrig 1513 f. 238^r – MissStrig 1514 f. 182^r
299. **Nobilis et pulchra prudens Catherina**
AH 26:197 MSH 5 II/151
Catherina
HR-Za III.d.182 f. 37^v – HR-Zu MR 6 p. 322
300. **Non turbetur cor vestrum**
CAO III Nr. 3938 CAO IV Nr. 7232
Philippus et Iacobus apostoli
H-Bn 92 f. 171^r
301. **Non vos me elegistis**
CAO III Nr. 3940 CAO IV Nr. 7233 KatSchlag 79 MMAe VII 335, 581 MSH 5 I/8
Commune apostolorum
A-GÜ 1/43 f. 203^v (Phil. et Iac.) – H-Bn 172a f. 322^v – H-Bn 172b f. 257^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 117^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 113^r
(Div. app.) – H-Bu A 114 f. II/27^r – H-Bu A 115 f. II/1^v – H-Efkö I. 3a f. 256^v – H-Es 2-36-4/7875 f. 89^r – HR-Za III.d.182 f. 40^r –
HR-Zu MR 6 p. 329 – RO-AJ R. I. 1 f. 232^r – RO-AJ R. I. 96 f. 84^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 77^r – RO-Sb 759 f. 262^r – SK-BRm EC Lad.
3 f. 319^v – SK-BRsa 67 f. 115^r – TR-Itks 60 f. 162^r – TR-Itks 68 f. 116^r (Phil. et Iac.), 200^v – CantCsik f. 16^r
A-GÖ 107 f. 269^v – A-GÖ 234 f. 201^r – A-Su M.III.23 f. 246^v – H-Bn 91 f. 142^r, 161^v – H-Bn 92 f. 204^v – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95
f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v – H-Bn 215 f. 243^r – H-Bn 216 f. 240^r (Phil. et Iac.) – H-Bn 218 f. 211^v (Phil. et Iac.), 252^v – H-Bn 219 f.
194^r – H-Bn 220 f. 351^v – H-Bn 222 f. 150^r – H-Bn 318 f. 180^v (Iac. ap.), 197^v (Simon et Iuda), 226^v (Div. app.) – H-Bn 359 f. 168^r
– H-Bn 395 f. 162^r – H-Bn 435 f. 66^v (Iac. ap.) – H-Bn MNy 17 f. 52^r – H-Efkö I. 20 f. 219^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 158^v – HR-Za
III.d.23 f. 221^r – HR-Zk 355 f. 208^v – HR-Zu MR 13 f. 222^v – HR-Zu MR 26 f. 182^v – HR-Zu MR 46 f. 343^r – HR-Zu MR 62 f. 191^r –
HR-Zu MR 73 f. 161^v – HR-Zu MR 133 f. 177^r – HR-Zu MR 170 f. 147^r – PL-CZ III-3 f. 272^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ
R. I. 24 f. 173^r – RO-AJ R. I. 50 f. 256^r (Iac. ap.), 289^r (Simon et Iuda), 334^r (Div. app.) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f.
186^r – RO-Sb 665 f. 72^v – SK-BRm EL 11 f. 197^r (Phil. et Iac.), 234^r – SK-BRm EL 13 f. 131^v – US-NYpm MS G.7 f. 302^v –
MissGyer f. 204^v – MissHel f. 171^v in marg., 212^r
MissPaul 1514 f. 236^v – MissQuin 1487 f. 243^v – MissQuin 1499 f. 228^v – MissStrig 1484 f. 140^r (Div. app.), 141^r (Iac. ap.), 165^r –
MissStrig 1498 f. II/164^r (Div. app.), II/165^v (Iac. ap.), II/187^v – MissStrig 1500 f. 192^r (Div. app.), 193^v (Iac. ap.), 223^r – MissStrig
1511 f. 245^v (Div. app.), 247^v (Iac. ap.) – MissStrig 1513 f. 203^r (Div. app.), 205^v (Iac. ap.), 230^v (Simon et Iuda), 238^r – MissStrig
1514 f. 155^v (Div. app.), 157^r (Iac. ap.), 175^v (Simon et Iuda), 182^r – MissUlt 1480 f. 303^r – MissZag 1511 f. 167^r (Barnabas), 204^v
– OrdAgr 588 (Simon et Iuda) – OrdStrig f. 11^r (Thom. ap.), 101^r (Div. app.), 103^r (Iac. ap.)
302. **Non vos relinquam orphanos**
CAO III Nr. 3941 CAO IV Nr. 7230, 7234 GrTr 242 KatSchlag 133, 352 MMAe VII 337, 338, 596, 662 MSH 5 I/8.2, I/21a,
I/21b
Feria sexta post Pentecostes
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 67^r (Vig. Asc.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 68^r (D post Asc.) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 241^v (D post Asc.) – HR-
Zu MR 6 p. 195 – TR-Itks 68 f. 127^v (oct. Pent.) – GradCsik f. 123^r (D post Asc.)
A-GÜ 1/29 f. 111^r (D post Asc.) – A-GÜ 1/43 f. 154^v in marg. – A-Su M.III.23 f. 139^r – H-Bn 219 f. 103^r (f4 post Pent.) – H-Bn
318 f. 121^v (f3 post Pent.) – HR-Za III.d.23 f. 140^v – HR-Zk 355 f. 127^{bisr} (D post Asc.) – HR-Zu MR 13 f. 135^r – HR-Zu MR 26 f.
117^v – HR-Zu MR 62 f. 104^r – HR-Zu MR 73 f. 96^r – HR-Zu MR 133 f. 113^v – HR-Zu MR 168 f. 146^v – PL-GNd 150 p. 367 (Asc.)
– RO-AJ R. I. 25 f. 110^v (f3 post Pent.) – RO-AJ R. I. 50 f. 160^v (f3 post Pent.)
MissQuin 1487 f. 148^v – MissQuin 1499 f. 141^v – MissZag 1511 f. 116^r
303. **Nonne cor nostrum ardens erat**
CAO III Nr. 3943 CAO IV Nr. 7236 KatSchlag 115, 129, 152 MMAe VII 332, 333, 334, 590, 595, 602 MSH 5 I/14, I/56
Feria secunda post Pascha
H-Bn 172a f. 196^v – H-Efkö I. 3a f. 141^v – H-Efkö I. 3a f. 135^v – H-Es 2-36-4/7875 f. 72^r – HR-Zu MR 6 p. 163 – RO-AJ R. I. 1 f.
132^v – RO-AJ R. I. 96 f. 46^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 54^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 142^v – SK-Sk Mus 1 f. 34^v – TR-Itks 68 f. 102^v
A-Su M.III.23 f. 117^v – H-Bn 94 f. 145^v – H-Bn 95 f. 99^r – H-Bn 214 f. 106^v – H-Bn 216 f. 148^v – H-Bn 218 f. 131^r (f6 post P) – H-
Bn 220 f. 150^v – H-Bn 222 f. 77^v (f6 post P), 123^v (Ioh. ante port. Lat.) – H-Bn 318 f. 104^v – HR-Za III.d.23 f. 125^r – HR-Zu MR 13
f. 118^r – HR-Zu MR 26 f. 104^r – HR-Zu MR 62 f. 86^v – HR-Zu MR 73 f. 82^v – HR-Zu MR 133 f. 101^v – HR-Zu MR 168 f. 128^v –
HR-Zu MR 170 f. 96^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/84^r – RO-AJ R. I. 25 f. 95^v – RO-AJ R. I. 50 f. 139^r – RO-AJ R. II. 134 f. 124^r – RO-Sb
595 f. 94^v – SK-BRm EL 11 f. 120^v (f6 post P) – MissGyer f. 110^r – MissHel f. 102^r
MissUlt 1480 f. 165^v – MissZag 1511 f. 101^r
304. **Nos autem gloriari**
CAO III Nr. 3953, 3954 CAO IV Nr. 7238, 8152 KatSchlag 61, 73, 292 MMAe VII 339, 340, 573, 577 MSH 5 I/24
Inventio sanctae Crucis
TR-Itks 60 f. 140^r
A-GÜ 1/29 f. 164^v – TR-Itks 49 f. 131^v
305. **O athleta Margareta**
Margarita
RO-AJ R. I. 23 f. II/168^v

306. **O Baptista Christi testis**
Ch 12664 MMMAe VIII 298, 698, 727 MSH 5 II/83
Iohannes Baptista
HR-Za III.d.182 f. 22^v – HR-Zu MR 6 p. 279
307. **O beate confessor Roche**
MMMAe VIII 305, 306, 701
Rochus
MissPaul 1514 f. 286^r – MissStrig 1511 f. 355^v – MissStrig 1513 f. 294^r – MissStrig 1514 f. 224^r – MissZag 1511 f. 186^r
308. **O beate Dei athleta Iacobe**
MSH 5 II/63.2
Iacobus apostolus
H-Bn Fol. lat. 3522 f. 102^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 70^v – RO-Sb 759 f. 221^v
RO-Sb 595 f. 170^r – MissGyer f. 183^v
309. **O beate Leonarde elegit te Dominus**
Leonardus
HR-Zu MR 70 f. 247^v in marg.
310. **O castitate phalerata**
AH 5:163 Ch 12737
Dorothea
A-Su M.III.23 f. 191^r
311. **O Catherina virgo Christi speciosa**
AH 26:198 MSH 5 II/134
Catherina
HR-Za III.d.182 f. 38^r – HR-Zu MR 6 p. 321
312. **O consolatrix miserorum**
Sophia
RO-AJ R. I. 25 f. 186^v, 187^v – RO-AJ R. I. 50 f. 0k^v, 328^v
313. **O consolatrix pauperum Maria**
Ch 12827 Holl 526 MMMAe VIII 310, 703 MSH 5 II/63
BMV
H-Bn 172a f. 311^v – H-Bn 172b f. 245^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 5^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 125^v – H-Efkö I. 1b f. 101^r (Vig. Ass.) – H-Efkö I. 3a f. 251^v – H-Kf Ms. 302 f. 104^v (TP) – HR-Zu MR 6 p. 380 – RO-AJ R. I. 96 f. 103^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 85^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 121^r – RO-Sb 759 f. 158^r (TAnn f3) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 240^r [322^r] – SK-Sk Mus 1 f. 122^r – TR-Itks 68 f. 182^r (Vig. Ass.) – CantCsik f. 98^v
A-GÖ 234 f. 222^v – H-Bn 91 f. 161^v – H-Bn 92 f. 214^v – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 215 f. 306^r – H-Bn 220 f. 337^v in marg., 352^r – H-Bn 222 f. 166^r (a Purif. usque ad P) – HR-Za IV.c.59 f. 116^v (TAnn f3) – HR-Zu MR 46 f. 353^v (TAnn ff) – HR-Zu MR 133 f. 222^r – HR-Zu MR 170 f. 185^v (TAnn f3) – PL-GNd 150 p. 700 – RO-AJ R. I. 23 f. II/213^v – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 202^v – RO-Sb 665 f. 87^v – MissGyer f. 227^v – MissHel f. 215^v
MissPaul 1514 f. 279^v (De compass.) – MissUlt 1480 f. 329^r – MissZag 1511 f. 273^r
314. **O decus Hispaniae sanctissime Iacobe**
MSH 5 II/164
Iacobus apostolus
HR-Za III.d.204 p. 38 – HR-Zu MR 6 p. 288
315. **O dux et apostole Stephane**
MSH 5 II/63.4
Stephanus rex
RO-AJ R. IX. 57 f. 73^r – TR-Itks 60 f. 151^v
316. **O felix Colonia**
AH 55:369 MSH 5 II/149
Ursula
RO-AJ R. I. 1 f. 226^r – RO-Sb 759 f. 245^v
RO-Sb 595 f. 181^r – MissGyer f. 198^r
317. **O felix Hedvigis**
MMMAe VIII 321, 712 MSH 5 I/78.8
Hedviga
RO-Sb 759 f. 244^r
H-Bn 216 f. 328^v – PL-CZ III-3 f. 261^r – PL-GNd 150 p. 799
318. **O floreola sine spina**
MSH 5 II/54
Ursula
HR-Za III.d.182 f. 35^r – HR-Za III.d.204 p. 58 – HR-Zu MR 6 p. 313

319. **O flos paradisi**
BMV
RO-Sb 665 f. 88^r
320. **O gemma pudicitiae**
AH 5:168 MSH 5 II/157
Emericus
HR-Za III.d.182 f. 89^r – HR-Za III.d.204 p. 67 – HR-Zu MR 6 p. 316
321. **O gloriosa mater Christi Maria**
Ch 41867 Holl 534 MMAe VIII 331, 716 MSH 5 II/44a
BMV
RO-Sb 759 f. 153^r (DD in aestate)
PL-GNd 150 p. 780 – RO-Sb 665 f. 87^v – MissGyer f. 227^v
MissZag 1511 f. 273^v
322. **O gloriosa mater Christi Maria – Trop. Maria candens lilium**
Ch 41867 Holl 470, 534 MMAe VIII 331, 716 MSH 5 II/44a, II/44b
BMV
H-Bn Fol. lat. 3522 f. 6^v – H-Efkö I. 1b f. 101^v (Vig. Ass.) – H-Efkö I. 3a f. 253^r – TR-Itks 68 f. 212^v (TAnn f5) – CantCsik f. 96^v
MissZag 1511 f. 275^r
323. **O Iacobe omnium corde**
MSH 5 II/69.1
Iacobus apostolus
H-SYfk 6264 p. 60
324. **O ingens gregis praemium**
MSH 5 II/148
Servatius
RO-AJ R. I. 1 f. 210^r – RO-AJ R. I. 96 f. 74^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 142^r – RO-Sb 759 f. 203^r
RO-Sb 595 f. 160^v – MissGyer f. 172^r
325. **O laudanda Christi clementia**
AH 28:23 Holl 536 MSH 5 II/80a, II/80b
Margarita
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 113^r – HR-Za III.d.182 f. 25^r – HR-Zu MR 6 p. 285
US-NYpm MS G.7 f. 290^v
MissQuin 1487 f. 207^v – MissQuin 1499 f. 195^r – MissStrig 1484 f. 139^v – MissStrig 1498 f. II/163^v – MissStrig 1500 f. 191^v –
MissStrig 1511 f. 245^r – MissStrig 1513 f. 203^v – MissStrig 1514 f. 155^v – OrdStrig f. 100^v
326. **O Ludovice tu gemmula cara**
MMAe VIII 337, 720
Ludovicus episcopus
H-Bu Cod. lat. 106 f. 87^r
327. **O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam**
AH 48:427 Ch 13195, 39423 Holl 541 MMAe VIII 345, 724 MSH 5 II/56, II/64.2
Visitatio BMV
H-Efkö I. 1b f. 83^v – RO-Sb 665 f. 111^r – RO-Sb 759 f. 214^v (oct.) – CantCsik f. 74^r
H-Bn 359 f. 144^v (oct.) – US-NYpm MS G.7 f. 290^r
MissStrig 1484 f. 137^v – MissStrig 1498 f. II/161^v – MissStrig 1500 f. 189^r – MissStrig 1511 f. 242^r – MissStrig 1513 f. 201^r –
MissStrig 1514 f. 153^v
328. **O Maria mater Christi virgo pia – Trop. Ave domina deitatis cellula**
Ch 13196 MMAe VIII 64, 346, 595, 725 MSH 5 II/45
BMV
CantCsik f. 98^r
329. **O Maria mater pauperum**
Holl 542 MSH 5 II/112
De BMV in Tempore Paschali
HR-Zu MR 6 p. 378
A-Su M.III.23 f. 279^r – HR-Za III.d.23 f. 247^r – HR-Za IV.c.59 f. 115^r, 117^v – HR-Zu MR 13 f. 249^r in marg. – HR-Zu MR 26 f.
201^v – HR-Zu MR 133 f. 224^r – HR-Zu MR 168 f. 220^r in marg. – HR-Zu MR 170 f. 164^r, 185^r (h1)
MissZag 1511 f. 228^v, 272^r
330. **O Maria rubens rosa**
Ch 13217 Holl 543 MMAe VIII 351, 727 MSH 5 II/29, II/29a
BMV
H-Efkö I. 1b f. 100^v (Vig. Ass.) – H-Efkö I. 3a f. 251^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 121^r – SK-Sk Mus 1 f. 121^r – TR-Itks 68 f. 212^r (TAnn
f3)

- HR-Za IV.c.59 f. 116^r (TAnn DD) – HR-Zu MR 46 f. 353^v (TAnn DD) – HR-Zu MR 133 f. 224^v – HR-Zu MR 170 f. 185^v (TAnn f3) – RO-Sb 595 f. 202^v – RO-Sb 665 f. 87^v – MissGyer f. 227^v
MissPaul 1514 f. 279^r (De 7 gaud.) – MissStrig 1511 f. 357^v (De 7 gaud.) – MissStrig 1513 f. 295^v (De 7 gaud.) – MissStrig 1514 f. 225^r (De 7 gaud.) – MissZag 1511 f. 272^v
331. **O Maria rubens rosa – Trop. Madens Gedeonis**
MMMAe VIII 351, 727 MSH 5 II/29b
BMV
RO-AJ R. I. 96 f. 104^r
332. **O Maria rubens rosa – Trop. Maria candens lilium**
Holl 470 MMMAe VIII 351, 727
BMV
MissZag 1511 f. 275^v
333. **O Maria rubens rosa – Trop. Pandens Gedeonis**
MMMAe VIII 351, 727 MSH 5 II/29c
BMV
CantCsik f. 97^r
334. **O Maria rubens rosa – Trop. Summum caeli gaudium**
MMMAe VIII 351, 727 MSH 5 II/29d
BMV
H-Bn 172a f. 314^v – H-Bn 172b f. 248^v
335. **O Maria virgo dia ora tuum Filium**
MSH 5 II/27.4
BMV
RO-Sb 759 f. 160^r (TAnn f5)
RO-Sb 665 f. 88^r
336. **O Maria virgo pia orphanorum consolatrix**
Ch 41891 Holl 545 MMMAe VIII 355, 733 MSH 5 II/52
BMV
H-Efkö I. 1b f. 103^v (Vig. Ass.) – H-Efkö I. 3a f. 254^v – TR-Itks 68 f. 211^r (Dominicis et festivis diebus) – CantCsik f. 96^v
A-GÖ 234 f. 222^r – MissGyer f. 228^r
MissPaul 1514 f. 256^v in marg. – MissZag 1511 f. 274^r
337. **O Maria virgo praelecta**
MSH 5 II/53
BMV
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 125^v
338. **O oliva caritatis**
Ch 41906 Holl 569 MSH 5 II/63.3
Anna
H-Efkö I. 1b f. 89^r
339. **O oliva pietatis**
Ch 41906 Holl 569 MMMAe VIII 360, 703, 734
Anna
A-Su M.III.23 f. 216^v – HR-Za III.d.23 f. 197^v – HR-Zu MR 13 f. 196^v – HR-Zu MR 26 f. 164^r – HR-Zu MR 62 f. 165^v – HR-Zu MR 73 f. 142^v – HR-Zu MR 168 f. 208^v – HR-Zu MR 170 f. 139^r
MissQuin 1487 f. 212^r – MissQuin 1499 f. 199^r – MissZag 1511 f. 179^r
340. **O pater pie Paule**
Holl 552 MSH 5 II/133
Paulus eremita
H-Bu A 115 f. I/48^v
A-GÖ 107 f. 201^v – A-GÖ 234 f. 149^r – H-Sa Nr. 313 f. 67^v – PL-CZ III-3 f. 201^r
MissPaul 1514 f. 176^v
341. **O patriarcha pauperum Francisce**
MMMAe VIII 310, 703 MSH 5 II/63.6
Franciscus Assisiensis
RO-AJ R. IX. 57 f. 75^v – RO-Sb 759 f. 242^r – CantCsik f. 36^v
A-GÜ 1/29 f. 103^r – H-Bn 91 f. 135^v
342. **O pia regum filia**
Ch 41917 Holl 554 MMMAe VIII 703 MSH 5 II/63.13
Elisabeth
HR-Za III.d.182 f. 37^r – HR-Za III.d.204 p. 71 – HR-Zu MR 6 p. 319 – RO-AJ R. I. 1 f. 227^r – RO-AJ R. I. 96 f. 82^v – RO-Sb 759 f. 253^v – SK-Sk Mus 1 f. 128^v
H-Bn 92 f. 202^v – RO-Sb 595 f. 183^v – RO-Sb 665 f. 71^r – MissGyer f. 201^v

343. **O praeclara stella maris**
AH 48:428 Ch 13423 MSH 5 II/158
 Visitatio BMV
 H-Efkö I. 1b f. 83^r – TR-Itks 68 f. 174^v – CantCsik f. 74^r
344. **O quam bonus et suavis est**
GrTr 517 KatSchlag 174 MSH 5 I/1.11
 Feria sexta post Pentecostes
 H-Bu Cod. lat. 123 f. 251^v
 A-GÜ 1/29 f. 114^r – H-Bn 218 f. 151^v – SK-BRm EL 11 f. 140^r
345. **O quam digne veneranda est beata Helena**
MSH 5 II/101
 Helena
 RO-Mbe s. sign. p. 132
346. **O quam gloriosum est regnum**
CAO III Nr. 4063 CAO IV Nr. 7285 KatSchlag 378 MMMAe VII 358, 670 MSH 5 II/63.12, II/142
 Omnes sancti
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 108^v – H-Bu A 114 f. II/24^v – H-Bu A 115 f. I/56^v – H-Efkö I. 1b f. 5^r – HR-Za III.d.182 f. 36^r – HR-Za III.d.204 p. 62 – HR-Zu MR 6 p. 316 – RO-AJ R. IX. 57 f. 76^r – SK-BRsa 67 f. 114^r – SK-Sk Mus 1 f. 127^v in marg. – TR-Itks 68 f. 192^v – CantCsik f. 15^v
 H-Bn 359 f. 163^v – TR-Itks 49 f. 153^v in marg. – TR-Itks 60 f. 158^r in marg. – US-NYpm MS G.7 f. 299^v
 MissPaul 1514 f. 229^v – MissQuin 1487 f. 233^r – MissQuin 1499 f. 219^r – MissStrig 1484 f. 161^r – MissStrig 1498 f. II/182^v – MissStrig 1500 f. 217^r – MissStrig 1511 f. 278^r – MissStrig 1513 f. 231^v – MissStrig 1514 f. 176^v – OrdAgr 593 – OrdStrig f. 124^v
347. **O quam pulchra es casta generatio**
CAO III Nr. 4069 GrTr 501 KatSchlag 176, 409 MMMAe VII 361, 608 MMMAe VIII 368, 737
 Commune virginum
 A-GÜ 1/29 f. 148^r (Potentiana), 188^v – H-Bn 91 f. 116^v (Potentiana) – H-Bn 359 f. 179^r – PL-GNd 150 p. 634 – US-NYpm MS G.7 f. 313^r
 MissStrig 1484 f. 176^v – MissStrig 1498 f. II/200^r – MissStrig 1500 f. 238^v – MissStrig 1511 f. 305^r – MissStrig 1513 f. 254^r – MissStrig 1514 f. 194^r
348. **O quam suavis est Domine Spiritus tuus**
MSH 5 II/63.1
 De Corpore Christi
 CantCsik f. 72^r
349. **O rex et apostole Stephane**
Holl 560 MSH 5 II/63.11
 Stephanus rex
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 106^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 117^v – H-Bu A 114 f. II/21^r – H-Efkö I. 1b f. 108^r – HR-Za III.d.182 f. 31^v – HR-Zu MR 6 p. 303 – RO-AJ R. I. 1 f. 217^v – RO-AJ R. I. 96 f. 79^v
 RO-Sb 595 f. 174^v – RO-Sb 665 f. 57^r – MissGyer f. 189^v
350. **O sancte praesul et martyr Dei Erasme**
 Erasmus
 MissPaul 1514 f. 288^v
351. **O sanctitatis speculum**
MMMAe VIII 310, 703 MSH 5 II/63.5
 Augustinus
 H-Ba T 292 f. 10^r – H-Bu A 115 f. I/54^v – H-Efkö I. 1b f. 109^r – HR-Za III.d.182 f. 31^v – HR-Zu MR 6 p. 303
 A-GÖ 234 f. 183^v
 MissStrig 1500 f. 203^v – MissStrig 1511 f. 261^r – MissStrig 1513 f. 217^r – MissStrig 1514 f. 165^v – OrdStrig f. 112^r
352. **O sancte Stanislave vir Dei praeclare**
 Stanislaus
 PL-CZ III-3 f. 334^v
353. **O sidus Poloniae**
MMMAe VIII 372, 739
 Stanislaus
 PL-CZ III-3 f. 221^r
354. **O sidus summi regis... flos**
MSH 5 I/61.2
 Margarita
 RO-BRbn I. F. 67 f. 98^r
 RO-Sb 595 f. 168^v – MissGyer f. 182^r

355. **O sidus summi regis... nos**
MSH 5 I/61.2
Margarita
RO-Sb 759 f. 215^v
356. **O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere**
CAO III Nr. 4083 Ch 13822 MSH 5 II/108
Thomas apostolus
HR-Zu MR 6 p. 244
357. **O Verbi ales Christo cara Maria – Trop. Exaudi vocem flebilem**
Ch 41946 MMMAe VIII 379, 742 MSH 5 II/4
BMV
RO-AJ R. I. 96 f. 103^v
358. **Obtulerunt discipuli Domino**
CAO III Nr. 4103 KatSchlag 27, 210 MSH 5 I/32.5
Feria tertia post Pascha
A-GÜ 1/43 f. 135^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 59^v – TR-Itks 68 f. 103^v
H-Bn 395 f. 90^r (f4 post P) – RO-AJ R. IX. 57 f. 53^v
MissQuin 1487 f. 128^r – MissQuin 1499 f. 123^v – MissUlt 1480 f. 167^r
359. **Omnes gentes plaudite manibus**
AMS 101bis, 199a GrTr 298 KatSchlag 144 MMMAe II 196 MMMAe VII 349, 600 MSH 5 I/12.1, I/18, I/62.6
Vigilia Ascensionis Domini, Dominica septima post Trinitatem
A-GÜ 1/43 f. 145^r – H-Bn 172a f. 221^v – H-Bn 172b f. 65^r (6D post Trin.) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 64^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 67^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 84^r (7D post Trin.) – H-Bu A 115 f. I/38^r (7D post Trin.) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 267^v (7D post Trin.) – H-Efkö I. 1a f. 160^v – H-Efkö I. 3a f. 151^v – HR-Za III.d.182 f. 3^v (7D post Trin.) – HR-Zu MR 6 p. 183, 211 (7D post Trin.) – RO-AJ R. I. 1 f. 150^v – RO-AJ R. I. 96 f. 52^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 41^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 63^r – RO-Sb 759 f. 102^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 162^r – SK-Sk Mus 1 f. 47^r – TR-Itks 49 f. 91^v – TR-Itks 68 f. 120^v – GradCsik f. 146^r (7D post Trin.)
A-GÜ 107 f. 157^r – A-GÜ 234 f. 115^v – A-GÜ 1/29 f. 120^r (7D post Trin.) – A-Su M.III.23 f. 128^r, 156^v (7D post Trin.) – H-Bn 91 f. 83^v (6D post Trin.) – H-Bn 92 f. 124^r, 141^v (7D post Trin.) – H-Bn 94 f. 159^r – H-Bn 95 f. 104^r – H-Bn 214 f. 118^r – H-Bn 215 f. 120^r – H-Bn 216 f. 160^v – H-Bn 218 f. 142^v, 165^r (6D post Trin.) – H-Bn 219 f. 124^r (6D post Trin.) – H-Bn 220 f. 166^r – H-Bn 222 f. 82^v, 96^r (6D post Trin.) – H-Bn 359 f. 98^r – H-Bn 395 f. 95^v, 107^v (6D post Trin.) – H-Efkö I. 20 f. 133^v, 151^r (6D post Trin.) – H-EG U2 VI. 5 f. 93^v – HR-Za III.d.23 f. 133^v, 148^v (7D post Trin.) – HR-Zk 355 f. 126^v – HR-Zu MR 13 f. 127^v, 144^r (7D post Trin.) – HR-Zu MR 26 f. 111, 124^r (7D post Trin.) – HR-Zu MR 62 f. 96^r, 112^v (7D post Trin.) – HR-Zu MR 73 f. 89^v, 102^r (7D post Trin.) – HR-Zu MR 133 f. 108^r, 120^r (7D post Trin.) – HR-Zu MR 168 f. 138^v, 156^r (7D post Trin.) – HR-Zu MR 170 f. 103^v, 112^v (7D post Trin.) – PL-CZ III-3 f. 156^v – PL-GNd 150 p. 411 (6D post Trin.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/95^r, II/115^v (6D post Trin.) – RO-AJ R. II. 134 f. 134^r – RO-Sb 595 f. 105^v – SK-BRm EL 11 f. 131^r, 152^v (6D post Trin.) – SK-BRm EL 13 f. 63^r, 78^r (6D post Trin.) – TR-Itks 60 f. 102^v – US-NYpm MS G.7 f. 265^r (7D post Trin.) – MissGyer f. 119^v – MissHel f. 111^r
MissPaul 1514 f. 139^r – MissQuin 1487 f. 140^v, 158^r (7D post Trin.) – MissQuin 1499 f. 134^v, 150^v (7D post Trin.) – MissStrig 1484 f. 87^r, 99^r (7D post Trin.) – MissStrig 1498 f. II/108^v, II/121^r (7D post Trin.) – MissStrig 1500 f. 128^r, 142^v (7D post Trin.) – MissStrig 1511 f. 163^v, 182^v (7D post Trin.) – MissStrig 1513 f. 135^v, 151^v (7D post Trin.) – MissStrig 1514 f. 102^v, 114^v (7D post Trin.) – MissUlt 1480 f. 179^r – MissZag 1511 f. 109^r, 124^v (7D post Trin.) – OrdStrig f. 64^r
360. **Omnipotenti Deo immensas gratias**
MMMAe VIII 822 MSH 5 II/169.1
Maria de Nive
H-Bn Fol. lat. 3522 f. 103^r – H-Bu A 114 f. II/16^v – RO-Sb 759 f. 225^v
361. **Omnis gloria eius filiae regis**
KatSchlag 216 MMMAe VII 351, 624 MSH 5 I/82
Commune virginum
H-Bn 172a f. 329^v – H-Bn 172b f. 270^v – H-Efkö I. 3a f. 263^r – RO-AJ R. I. 96 f. 99^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 116^v – SK-Sk Mus 1 f. 97^r – H-Bn 91 f. 162^r – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 216 f. 310^r – H-Bn 218 f. 269^r – H-Bn 222 f. 163^v – H-Bn 395 f. 171^v – H-Bn 435 f. 62^v (Margarita) – H-Efkö I. 20 f. 238^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-Sb 595 f. 198^v – SK-BRm EL 11 f. 249^v – SK-BRm EL 13 f. 150^v – MissGyer f. 221^v – MissHel f. 215^r
362. **Oportebat pati Christum**
CAO III Nr. 4163 GrTr 220 KatSchlag 189, 284 MMMAe VII 353, 613 MMMAe VIII 391, 392, 747 MSH 5 I/1.12, I/3.5, I/65a, I/65b
Dominica tertia post Pascha
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 62^r – H-Bu A 115 f. I/27^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 231^v – H-Efkö I. 3a f. 140^v (f5 post P) – TR-Itks 68 f. 122^r (5D post P) – GradCsik f. 175^v
A-GÜ 1/29 f. 107^v – H-Bn 91 f. 58^r (f4 post P) – H-Bn 318 f. 221^r (Vincent. Ferrer) – RO-AJ R. I. 50 f. 346^v (Vincent. Ferrer)
363. **Ora pro nobis beate Onuphrii**
CAO III Nr. 4169 CAO IV Nr. 7326 KatSchlag 27, 46, 73
Onuphrius
H-Bn 334 f. 201^v

364. **Orietur stella ex Iacob**
CAO IV Nr. 7338 **KatSchlag** 242
 Vigilia Epiphaniae
 HR-Zk 355 f. 21^r – US-NYpm MS G.7 f. 231^r – MissGyer f. 16^v
 MissQuin 1487 f. 20^v – MissQuin 1499 f. 17^v – MissStrig 1484 f. 11^r
365. **Ornavit hic sanctus tempora sua**
MMMAe VIII 676 **MSH 5 II/39**
 Commune confessorum
 HR-Za III.d.182 f. 51^r (cf. eccl. saec.) – HR-Zu MR 6 p. 359 (cf. eccl. saec.)
 A-Su M.III.23 f. 257^v (cf. eccl. saec.) – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.) – HR-Za III.d.23 f. 230^r (cf. eccl. saec.) – HR-Zu MR 13 f. 232^r (cf. eccl. saec.) – HR-Zu MR 26 f. 189^r (cf. eccl. saec.) – HR-Zu MR 62 f. 201^v (cf. eccl. saec.) – HR-Zu MR 73 f. 168^r (cf. eccl. saec.) – HR-Zu MR 133 f. 184^v (cf. eccl. saec.) – HR-Zu MR 170 f. 153^r (cf. ecc. saec.)
 MissZag 1511 f. 212^r (cf. ecc. saec.)
366. **Ornavit sanctus Stephanus tempora sua**
 Stephanus rex
 MissUlt 1480 f. 281^v
367. **Os iusti meditabitur sapientiam (minor)**
KatSchlag 63 **MMMAe VII** 362, 574 **MSH 5 II/167**
 Commune confessorum pontificum
 H-Bn 172b f. 268^r
 H-Bn 222 f. 160^r (cf.) – H-Bn 318 f. 156^r (Maurus), 223^r (Antonius Patavinus), 226^r (Procopius) – H-Efkö I. 20 f. 234^r (cf.) – RO-AJ R. I. 25 f. 144^v (Maurus), 188^v (Antonius Patavinus) – RO-AJ R. I. 50 f. 212^v (Maurus), 270^v (Bernardus), 331^v (Antonius Patavinus) – SK-BRm EL 13 f. 145^r (cf.)
368. **Os iusti meditabitur sapientiam... lex Dei (maior)**
KatSchlag 372 **MMMAe VII** 364, 667 **MSH 5 I/126**
 Commune confessorum
 TR-Itks 49 f. 158^r
369. **Ostende nobis Domine**
AMS 1a, 8, 199a **CAO IV** Nr. 7343 **GrTr 16 KatSchlag** 271 **MMMAe II** 212 **MMMAe VII** 368, 639 **MSH 5 I/103.1**
 Dominica prima in Adventu Domini
 A-GÜ 1/43 f. 15^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 7^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 3^v – H-Bu A 115 f. I/0^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 4^r – H-Efkö I. 3a f. 11^v – RO-Sb 759 f. 1^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 1^r – SK-BRsa 67 f. 1^v – TR-Itks 49 f. 1^r – TR-Itks 60 f. 1^r – TR-Itks 68 f. 2^v – CantCsik f. 30^r (Pro pace)
 A-GÖ 107 f. 2^v, 304^v (Pro pace), 306^r (Pro pluv.), 309^v (Pro pop. Christ.) – A-GÖ 234 f. 5^r – A-GÜ 1/29 f. 2^r, 200^r (Pro pecc.) – A-Su M.III.23 f. 1^v, 286^v (Pro sal. viv.), 289^v (Pro ser.), 291^r (Pro it. ag.) – H-Bn 91 f. 13^r, 104^v (Pro pecc.), 151^r (Pro cong.) – H-Bn 92 f. 16^r, 215^r (Pro pecc.) – H-Bn 94 f. 9^r – H-Bn 214 f. 6^r – H-Bn 215 f. 8^v – H-Bn 216 f. 11^r, 314^v (Pro pecc.) – H-Bn 218 f. 9^r – H-Bn 219 f. 8^r, 207^r (Pro pace) – H-Bn 220 f. 11^r – H-Bn 222 f. 1^r – H-Bn 318 f. 6^r – H-Bn 334 f. 3^v – H-Bn 359 f. 187^v (Pro pace), 191^v (De 3 reg.) – H-Bn 395 f. 9^r – H-Bn 435 f. 19^v – H-Bn MNy 1 f. 112^v (Pro devotis), 114^r (Pro pecc.), 118^r (Pro pluv.), 118^v (Pro ser.) – H-Bn MNy 17 f. 23^v (De 3 reg.) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 71^r (super invasores Ecclesiae), 99^v – H-Efkö I. 20 f. 249^r (Pro pace), 257^r (De 3 reg.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 8^r, 182^v (De 3 reg.) – H-Sa Nr. 313 f. 38^v (Pro pace) – HR-Za III.d.23 f. 31^r, 251^v (Pro sal. viv.), 254^r (Pro ser.), 255^r (Pro it. ag.), 272^r (De 3 reg.) – HR-Zk 355 f. 7^r – HR-Zu MR 13 f. 23^r, 253^r (Pro sal. viv.), 255^v (Pro ser.), 256^v (Pro it. ag.) – HR-Zu MR 26 f. 19^r, 204^v (Pro sal. viv.), 206^v (Pro ser.), 207^r (Pro it. ag.), 214^r (De 3 reg.) – HR-Zu MR 46 f. 331^v – HR-Zu MR 70 f. 295^r in marg. (Pro pecc.) – HR-Zu MR 73 f. 10^r – HR-Zu MR 133 f. 27^r, 202^r (Pro sal. viv.), 204^r (Pro ser.), 205^r (Pro it. ag.) – HR-Zu MR 168 f. 12^v, 224^r (Pro sal. viv.), 226^v (Pro ser.), 227^v (Pro it. ag.), 229^v – HR-Zu MR 170 f. 20^r, 167^r (Pro sal. viv.), 168^v (Pro ser.), 169^v (Pro it. ag.) – PL-CZ III-3 f. 9^v, 298^r (Pro pace), 299^r (Pro pluv.), 301^v (Pro pop. Christ.) – PL-GNd 150 p. 672 (Pro sal. viv.), 675 (Pro it. ag.), 691 [Pro pecc.], 769 (In trib.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/1^r – RO-AJ R. I. 50 f. 1^r – RO-AJ R. II. 134 f. 10^r – RO-Sb 595 f. 1^r – RO-Sb 665 f. 20^r – SK-BRm EL 11 f. 1^r – SK-BRm EL 13 f. 160^v (Pro pace) – US-NYpm MS G.7 f. 222^r, 323^r (De 3 reg.) – MissGyer f. 1^v – MissHel f. 1^r
 MissPaul 1514 f. 1^v, 261^r (Pro pace), 262^r (Pro pluv.), 264^v (Pro pop. Christ.), 272^r (De 3 reg.), 273^r (Pro religiosis) – MissQuin 1487 f. 1^r, 266^v (De 3 reg.) – MissQuin 1499 f. 1^r, 249^r (De 3 reg.) – MissStrig 1484 f. 1^r, 188^r (De 3 reg.) – MissStrig 1498 f. II/1^r, II/209^v (Pro pace), II/212^v (Pro pluv.), II/214^r (De 3 reg.) – MissStrig 1500 f. 1^r, 250^r (Pro pace), 251^v (Pro pluv.), 255^r (De 3 reg.) – MissStrig 1511 f. 319^r (Pro pace), 320^v (Pro pluv.), 325^v (De 3 reg.) – MissStrig 1513 f. 1^r, 266^r (Pro pace), 267^r (Pro pluv.), 271^v (De 3 reg.) – MissStrig 1514 f. 1^r, 203^r (Pro pace), 204^r (Pro pluv.), 207^r (De 3 reg.) – MissUlt 1480 f. 7^r, 333^r (Pro pecc.) – MissZag 1511 f. 1^v, 231^r (De 3 reg.), 233^r (Pro sal. viv.), 235^r (Pro ser.), 236^r (Pro it. ag.) – OrdAgr 15 – OrdStrig f. 4^v
370. **Paraclitus Spiritus Sanctus**
CAO III Nr. 4212 **KatSchlag** 77 **MSH 5 I/2.2**
 Feria tertia post Pentecostes
 A-GÜ 1/43 f. 151^v (f2 post Pent.) – H-Bn 172a f. 232^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 68^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 68^v – H-Bu A 114 f. I/47^v – H-Efkö I. 1a f. 167^v – H-Efkö I. 3a f. 155^v (f2 post Pent.) – HR-Zu MR 6 p. 194 (f4 post Pent.) – RO-AJ R. I. 1 f. 157^r (f2 post Pent.) – RO-AJ R. I. 96 f. 56^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 42^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 67^v – RO-Sb 759 f. 111^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 169^v – SK-Sk Mus 1 f. 50^v – TR-Itks 49 f. 104^v – TR-Itks 60 f. 107^v – TR-Itks 68 f. 126^v (f6 post Pent.)

A-GÖ 107 f. 165^r, 169^r (Sabb. post Pent.) – A-GÖ 234 f. 122^r, 125^r (Sabb. post Pent.) – A-Su M.III.23 f. 134^v (f4 post Pent.), 140^v (Sabb. post Pent.) – H-Bn 91 f. 73^r (f4 post Pent.) – H-Bn 92 f. 131^r (f4 post Pent.), 133^r (Sabb. post Pent.) – H-Bn 94 f. 166^v – H-Bn 95 f. 106^v – H-Bn 214 f. 124^v – H-Bn 215 f. 127^r – H-Bn 216 f. 169^r, 172^r (Sabb. post Pent.) – H-Bn 219 f. 104^r (f6 post Pent.), 105^r (Sabb. post Pent.) – H-Bn 220 f. 175^v – H-Bn 222 f. 87^v – H-Bn 318 f. 123^r (f5 post Pent.) – H-Bn 359 f. 102^v – H-Bn 395 f. 100^v (f4 post Pent.), 102^r (Sabb. post Pent.) – H-Efkö I. 20 f. 139^r (Pent.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 97^v, 100^r (Sabb. post Pent.) – HR-Za III.d.23 f. 139^v (f4 post Pent.), 141^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zk 355 f. 133^v (f6 post Pent.), 134^{bisr} (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 13 f. 134^r (f4 post Pent.), 136^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 26 f. 117^r, (f4 post Pent.), 119^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 62 f. 103^r (f4 post Pent.), 105^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 73 f. 95^r (f4 post Pent.), 97^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 133 f. 113^r (f4 post Pent.), 114^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 168 f. 145^v (f4 post Pent.), 148^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 170 f. 108^v (f4 post Pent.) – PL-CZ III-3 f. 164^v, 168^r (Sabb. post Pent.) – PL-GNd 150 p. 381 (f4 post Pent.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/101^r – RO-AJ R. I. 24 f. 94^v (f4 post Pent.) – RO-AJ R. I. 25 f. 112^r (f5 post Pent.) – RO-AJ R. I. 50 f. 162^v (f5 post Pent.) – RO-AJ R. II. 134 f. 140^r, 143^r (Sabb. post Pent.) – RO-Sb 595 f. 111^r – SK-BRm EL 13 f. 68^v (Pent.) – TR-Itks 49 f. 106^v (Sabb. post Pent.) – US-NYpm MS G.7 f. 258^r – MissGyer f. 127^r, 130^v (Sabb. post Pent.), 226^r (De caritate) – MissHel f. 121^r – MissPaul 1514 f. 145^v, 148^v (Sabb. post Pent.) – MissQuin 1487 f. 147^v (f4 post Pent.) – MissQuin 1499 f. 141^r (f4 post Pent.) – MissStrig 1484 f. 91^v – MissStrig 1498 f. II/112^v, II/115^v (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1500 f. 132^v, 136^r (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1511 f. 170^r, 174^r (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1513 f. 140^v, 144^v (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1514 f. 106^v, 109^v (Sabb. post Pent.) – MissUlt 1480 f. 185^v (f2 post Pent.) – MissZag 1511 f. 115^r (f4 post Pent.), 117^r (Sabb. post Pent.) – OrdStrig f. 69^v

371. **Paratum cor meum Deus**

AMS 103, 183, 199a CAO IV Nr. 7350 GrTr 344 KatSchlag 203 MMMAe II 192, 213, 214 MMMAe VII 372, 618 MSH 5 I/10.2, I/51.2

Dominica decima septima post Trinitatem

A-GÜ 1/43 f. 176^r (16D) – H-Bn 172b f. 90^v (16D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 81^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 82^r (18D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 102^v (20D) – H-Bu A 114 f. I/66^r – H-Bu A 115 f. I/45^r (20D) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 286^v (20D) – H-Efkö I. 1a f. 191^r – H-Efkö I. 3a f. 174^v (16D) – HR-Za III.d.182 f. 7^r – HR-Zu MR 6 p. 222 – RO-AJ R. I. 1 f. 181^v – RO-AJ R. I. 96 f. 62^v (14D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 49^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 79^v (16D) – RO-Sb 759 f. 81^r (16D) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 190^v – SK-BRsa 67 f. 87^r – SK-Sk Mus 1 f. 64^v (16D) – TR-Itks 49 f. 116^v – TR-Itks 60 f. 121^v – TR-Itks 68 f. 140^v – GradCsik f. 171^v (20D)

A-GÖ 107 f. 187^r – A-GÖ 234 f. 136^v – A-GÜ 1/29 f. 133^r (20D) – A-Su M.III.23 f. 169^r – H-Bn 91 f. 87^v (15D) – H-Bn 92 f. 152^v (18D) – H-Bn 94 f. 200^r – H-Bn 214 f. 153^r – H-Bn 215 f. 159^v (18D) – H-Bn 216 f. 206^v – H-Bn 218 f. 178^v (15D) – H-Bn 219 f. 131^v – H-Bn 220 f. 202^v – H-Bn 222 f. 101^v (15D) – H-Bn 318 f. 138^v – H-Bn 359 f. 115^v – H-Bn 395 f. 112^v (15D) – H-Efkö I. 20 f. 159^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 111^v – HR-Za III.d.23 f. 157^v (16D), 158^v – HR-Zk 355 f. 148^r – HR-Zu MR 13 f. 154^v – HR-Zu MR 26 f. 133^r – HR-Zu MR 62 f. 124^r – HR-Zu MR 73 f. 110^r – HR-Zu MR 133 f. 128^v – HR-Zu MR 168 f. 167^v – PL-CZ III-3 f. 185^r – PL-GNd 150 p. 434 (16D) – RO-AJ R. I. 23 f. II/127^r (16D) – RO-AJ R. I. 24 f. 109^v (16D) – RO-AJ R. I. 25 f. 127^v – RO-AJ R. I. 50 f. 184^r – RO-AJ R. II. 134 f. 156^v – RO-Sb 595 f. 128^v (11D) – SK-BRm EL 11 f. 166^r (15D) – US-NYpm MS G.7 f. 273^r (18D) – MissGyer f. 150^r (16D) – MissHel f. 141^v (15D)

MissPaul 1514 f. 162^v – MissQuin 1487 f. 170^r (18D) – MissQuin 1499 f. 161^r (18D) – MissStrig 1484 f. 107^v (18D) – MissStrig 1498 f. II/131^r (18D) – MissStrig 1500 f. 153^v (18D) – MissStrig 1511 f. 197^r (18D) – MissStrig 1513 f. 163^v (18D) – MissStrig 1514 f. 124^r (18D) – MissUlt 1480 f. 210^r – MissZag 1511 f. 134^v

372. **Pascha nostrum immolatus est V2) Epulemur in azymis**

AMS 80, 87, 199a CAO IV Nr. 7355 GrTr 197 KatSchlag 53, 151, 346 MMMAe II 211, 219 MMMAe VII 373, 375, 376, 571, 602, 658 MSH 5 I/88, II,65

Pascha

A-GÜ 1/43 f. 132^v – H-Bn 92 f. 114^r – H-Bn 172a f. 194^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 58^r (2×) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 58^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 55^v – H-Bu A 114 f. I/34^v – H-Bu A 115 f. I/24^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 214^r – H-Efkö I. 1a f. 140^r – H-Efkö I. 3a f. 134^r – H-Es 2-36-4/7875 f. 69^v – HR-Zu MR 6 p. 161 (2×) – RO-AJ R. I. 1 f. 131^r – RO-AJ R. I. 2 f. 93^v – RO-AJ R. I. 96 f. 45^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 53^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 141^r – SK-BRsa 67 f. 54^r – SK-Sk Mus 1 f. 33^r, 33^v – TR-Itks 49 f. 84^r – TR-Itks 60 f. 93^v – TR-Itks 68 f. 101^v (2×) – CantCsik f. 8^r – GradCsik f. 100^r

A-GÖ 107 f. 144^v – A-GÖ 234 f. 106^v – A-GÜ 1/29 f. 104^r – A-Su M.III.23 f. 117^r, 124^v (2D post P) – H-Bn 91 f. 56^r – H-Bn 94 f. 144^v – H-Bn 95 f. 99^r – H-Bn 214 f. 106^r – H-Bn 215 f. 105^v – H-Bn 216 f. 147^v – H-Bn 218 f. 125^v, 133^v (1D post P) – H-Bn 219 f. 90^r – H-Bn 220 f. 149^v – H-Bn 222 f. 74^r – H-Bn 318 f. 104^r – H-Bn 334 f. 68^r – H-Bn 395 f. 87^v – H-Bn 435 f. 50^r – H-Bn MNy 1 f. 56^r – H-Bu Cod. lat. 106 f. 44^r – H-Efkö I. 20 f. 122^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 86^r – H-Sa Nr. 313 f. 4^v – HR-Za III.d.23 f. 124^v – HR-Zk 355 f. 116^r – HR-Zu MR 13 f. 117^v – HR-Zu MR 26 f. 103^r – HR-Zu MR 46 f. 337^v – HR-Zu MR 62 f. 85^v – HR-Zu MR 73 f. 82^r – HR-Zu MR 133 f. 101^r – HR-Zu MR 165 f. 100^v, 105^v, 106^r – HR-Zu MR 168 f. 127^v – HR-Zu MR 170 f. 95^v – PL-CZ III-3 f. 144^v – PL-GNd 150 p. 329 – RO-AJ R. I. 23 f. II/83^v – RO-AJ R. I. 24 f. 81^v – RO-AJ R. I. 25 f. 95^r – RO-AJ R. I. 50 f. 138^r – RO-AJ R. II. 134 f. 123^r – RO-Sb 595 f. 94^r – RO-Sb 665 f. 34^r – SK-BRm EL 11 f. 115^v, 122^v (1D post P) – US-NYpm MS G.7 f. 249^r – MissGyer f. 109^r, 115^r (1D post P) – MissHel f. 101^r

MissPaul 1514 f. 129^v – MissQuin 1487 f. 125^v – MissQuin 1499 f. 121^v – MissStrig 1484 f. 80^v – MissStrig 1498 f. II/100^v, II/105^r (oct. P) – MissStrig 1500 f. 118^v, 123^v (oct. P) – MissStrig 1511 f. 151^v, 158^r (oct. P) – MissStrig 1513 f. 125^r, 131^r (oct. P) – MissStrig 1514 f. 95^r, 99^r (oct. P) – MissUlt 1480 f. 164^v – MissZag 1511 f. 100^r, 106^r (2D post P) – OrdAgr 255 (DD post P) – OrdStrig f. 58^r (DD post P), 60^r (2D post P), 62^r (5D post P)

373. **Pastores loquebantur ad invicem**

CAO III Nr. 4225 MSH 5 II/122

De BMV post octavam Nativitatis Domini

H-Bn Fol. lat. 3522 f. 18^v

374. **Per manus autem apostolorum****KatSchlag** 164 **MSH 5** I/37.3, I/63.3, I/105.1

Commune apostolorum

H-Bn 172a f. 324^r – H-Bn 172b f. 258^r – H-Bu A 115 f. II/1^v – H-Efkö I. 1b f. 120^r – H-Efkö I. 3a f. 257^r – RO-AJ R. I. 96 f. 84^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 77^v – RO-Sb 759 f. 261^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 319^v – TR-Itks 68 f. 201^rA-GÖ 107 f. 269^v – A-GÖ 234 f. 201^r – H-Bn 91 f. 161^v – H-Bn 92 f. 204^v – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 243^v – H-Bn 216 f. 290^r – H-Bn 218 f. 252^v – H-Bn 219 f. 194^r – H-Bn 220 f. 351^v – H-Bn 222 f. 148^v (Vig. app.), 150^r – H-Bn 318 f. 150^r (Vig. Andr.), 177^r (oct. Petr. et Paul.), 197^r (Vig. Simonis et Iudae) – H-Bn 359 f. 168^r – H-Bn 395 f. 162^r – H-Efkö I. 20 f. 220^r – HR-Zk 355 f. 208^v – PL-CZ III-3 f. 272^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 24 f. 173^r – RO-AJ R. I. 25 f. 138^v (Vig. Andr.) – RO-AJ R. I. 50 f. 203^r (Vig. Andr.), 250^r (oct. Petr. et Paul.), 288^v (Vig. Simonis et Iudae) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 186^r – RO-Sb 665 f. 72^v – SK-BRm EL 11 f. 234^r – SK-BRm EL 13 f. 131^v – US-NYpm MS G.7 f. 302^v – MissGyer f. 204^v – MissHel f. 212^rMissPaul 1514 f. 236^v – MissQuin 1487 f. 243^v – MissQuin 1499 f. 228^v – MissStrig 1484 f. 165^r – MissStrig 1498 f. II/187^v – MissStrig 1500 f. 223^r – MissStrig 1513 f. 238^r – MissStrig 1514 f. 182^r – MissUlt 1480 f. 303^r375. **Pie pastor Hermolae cum grege militiae****Ch** 39972 **MMMAe VIII** 364, 365, 398, 724, 736, 750

Decem milia militum

US-NYpm MS G.7 f. 286^rMissStrig 1484 f. 133^v – MissStrig 1498 f. II/157^r – MissStrig 1500 f. 183^v – MissStrig 1511 f. 235^r – MissStrig 1513 f. 195^r – MissStrig 1514 f. 148^r376. **Pie pater Dominice tuorum memor operum****Ch** 39973 **MMMAe VIII** 399, 750 **MSH 5** II/73

Dominicus

H-Es 2-36-4/7875 f. 88^r – HR-Za III.d.182 f. 27^vA-Su M.III.23 f. 219^r – H-Bn 215 f. 213^v – H-Bn 318 f. 169^v (transl.), 184^r – H-Bn 395 f. 134^r (transl.) – HR-Za III.d.23 f. 199^v – HR-Zu MR 13 f. 198^v – HR-Zu MR 26 f. 165^r – HR-Zu MR 62 f. 166^v – HR-Zu MR 73 f. 144^r – HR-Zu MR 133 f. 159^v – HR-Zu MR 168 f. 210^v – RO-AJ R. I. 25 f. 158^v (transl.) – RO-AJ R. I. 50 f. 236^v (transl.), 264^rMissZag 1511 f. 181^v377. **Post dies octo ianuis clausis****CAO III** Nr. 4326 **GrTr** 217 **KatSchlag** 77, 385 **MMMAe II** 206 **MMMAe VII** 382, 383, 580, 673 **MSH 5** I/89, I/103.6

Dominica prima post Pascha

H-Bn Fol. lat. 3522 f. 60^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 63^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 58^v – H-Bu A 115 f. I/26^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 228^r – H-Efkö I. 1a f. 152^r – HR-Zu MR 6 p. 174 – RO-AJ R. I. 2 f. 106^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 149^r – GradCsik f. 112^rA-GÖ 107 f. 151^v – A-GÖ 234 f. 111^v – A-GÜ 1/29 f. 106^v – A-Su M.III.23 f. 123^v – H-Bn 94 f. 150^r – H-Bn 95 f. 101^r – H-Bn 214 f. 111^v – H-Bn 215 f. 111^v – H-Bn 216 f. 154^r – H-Bn 220 f. 158^v – H-Bn 318 f. 110^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 90^v – HR-Za III.d.23 f. 129^v – HR-Zu MR 13 f. 123^r – HR-Zu MR 26 f. 108^r – HR-Zu MR 62 f. 91^v – HR-Zu MR 73 f. 86^v – HR-Zu MR 133 f. 105^r – HR-Zu MR 168 f. 134^r – HR-Zu MR 170 f. 100^r – PL-CZ III-3 f. 151^r – PL-GNd 150 p. 349 – RO-AJ R. I. 25 f. 100^v – RO-AJ R. I. 50 f. 145^v – RO-AJ R. II. 134 f. 129^r – US-NYpm MS G.7 f. 253^rMissPaul 1514 f. 135^r – MissStrig 1484 f. 84^v – MissStrig 1498 f. II/105^r – MissStrig 1500 f. 124^r – MissStrig 1511 f. 158^v – MissStrig 1513 f. 131^r – MissStrig 1514 f. 99^v – MissZag 1511 f. 105^r – OrdStrig f. 59^r378. **Post partum virgo****CAO III** Nr. 4332 **CAO IV** Nr. 7400, 7401 **GrTr** 414 **KatSchlag** 164, 209 **MMMAe VII** 387, 604 **MMMAe VIII** 407, 754 **MSH 5** I/37, I/63, I/105, II/3, II/70, II/100, II/109, II/119, II/137, II/176

BMV

A-GÜ 1/43 f. 227^r (Vig. Ass.) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 19^r (TNat), 92^r (Purif.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 99^r (Purif.), 124^r (Adv.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 144^v (TNat), 147^v (TAnn) – H-Bu A 114 f. II/32^v (TNat) – H-Bu A 115 f. II/15^r (TNat), II/17^r (TAnn) – H-Efkö I. 1b f. 30^r (TNat), 100^r (Vig. Ass.), 100^v (Vig. Ass.) – H-Efkö I. 3a f. 1^r (Purif.), 40^r (TNat), 40^v (TNat) – H-Kf Ms. 302 f. 112^r [TNat] – HR-Za III.d.182 f. 15^r (Purif.) – HR-Zu MR 6 p. 27 (Circ.), 259 (Purif.), 376 (TAnn), 381 – RO-AJ R. I. 1 f. 197^v (Purif.) – RO-AJ R. I. 96 f. 70^r (Purif.), 106^r (TNat) – RO-AJ R. IX. 57 f. 72^v (Vig. Ass.) – RO-BRbn I. F. 67 f. 88^v (Purif. 2×) – RO-Sb 759 f. 188^v (Purif.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 18^r (Circ.), 240^r [322^r] – SK-BRsa 67 f. 101^r (Purif.), 118^v (in aestate) – SK-Sk Mus 1 f. 102^r (Purif. 2×) – TR-Itks 60 f. 13^v (TNat) – TR-Itks 68 f. 16^r (TNat 2×), 243^r (TNat) – CantCsik f. 4^r (TNat), 6^v, 99^r (*Magnum, Parvum*), 99^vA-GÖ 107 f. 299^r – A-GÖ 234 f. 222^r – A-GÜ 1/29 f. 141^v (Purif.), 198^v (TNat), 199^v (TAnn) – A-GÜ 1/43 f. 159^v in marg. – A-Su M.III.23 f. 14^v (Circ. 1. missa), 190^r (Purif.), 278^r (TNat) – H-Bn 91 f. 24^r (Circ.), 161^v – H-Bn 92 f. 165^r (Purif.), 214^v – H-Bn 94 f. 23^r (Circ.), 337^r – H-Bn 95 f. 160^r (Circ.) – H-Bn 214 f. 20^v (Circ.), 265^v – H-Bn 215 f. 24^r, 192^r (Purif.), 251^r – H-Bn 216 f. 28^r (TNat), 155^v (TP), 232^v (Purif.) – H-Bn 218 f. 23^v (TNat), 132^v (TP), 205^r (Purif.), 278^v – H-Bn 219 f. 205^r – H-Bn 220 f. 31^r (Circ.), 352^r – H-Bn 222 f. 13^v (TNat), 118^r (Purif.) – H-Bn 334 f. 44^r (Purif.), 94^v (Nat. BMV), 138^r (TNat) – H-Bn 359 f. 22^r (TNat), 183^r, 184^r (TNat) – H-Bn 395 f. 127^r (Purif.), 176^r (TNat) – H-Bn 435 f. 31^v (Circ.), 86^v – H-Bn MNy 1 f. 103^r – H-Bn MNy 17 f. 21^r (in aestate), 76^v (Purif.) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 42^r (Purif.) – H-Efkö I. 20 f. 176^v (Purif.), 242^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 126^r (Purif.), 166^r – H-Sa Nr. 313 f. a^r (TP), 3^r (Circ. 1. missa), 35^r (Purif.–, TAnn) – HR-Za III.d.23 f. 41^v (Circ. 1. missa), 175^r (Purif.), 245^v (TNat) – HR-Za IV.c.59 f. 23^v (TNat), 24^v (Purif.), 114^v – HR-Zk 355 f. 20^v (TNat), 166^r (Purif.), 228^r (TNat) – HR-Zu MR 13 f. 33^r (Circ. 1. missa), 173^r (Purif.), 248^r (TNat) – HR-Zu MR 26 f. 28^v (Circ. 1. missa), 146^v (Purif.), 201^r (TNat) – HR-Zu MR 62 f. 142^r (Purif.) – HR-Zu MR 73 f. 17^v (Circ. 1. missa), 124^r (Purif.) – HR-Zu MR 133 f. 35^r (Circ. 1. missa), 142^r (Purif.) – HR-Zu MR 168 f. 24^r (Circ. 1. missa), 186^r (Purif.), 218^v (TNat) – HR-Zu MR 170 f. 29^r (Circ. 1. missa), 185^v (TAnn f₂) – PL-CZ III-3 f. 24^v

- (Circ. 1. missa), 293^v – PL-GNd 150 p. 699 (TNat) – RO-AJ R. I. 23 f. II/147^r (Purif.) – RO-AJ R. I. 24 f. 5^v (TNat), 136^v (Purif.) – RO-AJ R. II. 134 f. 23^r (Circ.), 129^v (TP), 245^r – RO-Sb 595 f. 154^r (Purif.), 203^v (TNat) – RO-Sb 665 f. 43^r (Purif.), 89^v (TNat) – SK-BRm EL 11 f. 14^v, 122^r (TP), 191^r (Purif.), 257^r – SK-BRm EL 13 f. 96^v (Purif.), 154^v – TR-Itks 49 f. 13^r (TNat) – TR-Itks 60 f. 170^r – US-NYpm MS G.7 f. 316^v, 317^r (TNat) – MissGyer f. 15^v (oct. Nat.), 164^r (Purif.), 228^v (TNat) – MissHel f. 216^r (TNat) – MissPaul 1514 f. 13^v (Circ. 1. missa), 257^r (TAnn) – MissQuin 1487 f. 19^v (TNat), 241^r (TAnn) – MissQuin 1499 f. 17^r (TNat), 226^r (TAnn) – MissStrig 1484 f. 10^v, 180^v, 181^r (TNat) – MissStrig 1498 f. II/12^r, II/204^r, II/205^r (TNat) – MissStrig 1500 f. 13^v, 243^v, 245^r (TNat) – MissStrig 1511 f. 17^v, 312^v (TNat) – MissStrig 1513 f. 259^v, 260^v (TNat), 261^r (TP) – MissStrig 1514 f. 198^r, 198^v (TNat), 199^r (TP) – MissUlt 1480 f. 27^v (TNat), 240^v (Purif.) – MissZag 1511 f. 11^r (Circ. 1. missa), 155^r (Purif.), 227^v (TNat), 228^r (Purif.–, TPent) – OrdStrig f. 19^r (TNat)
379. **Posui adiutorium super potentem**
AMS 104, 128 CAO IV Nr. 7411 KatSchlag 27, 382
 Commune confessorum
 H-Es 2-36-4/7875 f. 91^r
 H-Bn 222 f. 160^r – H-Bn 318 f. 156^v (Marcel. p.), 182^r (Germanus), 194^v (Hieron.), 221^v (Servatius), 223^v (Martialis), 224^v (Ladislaus) – RO-AJ R. I. 25 f. 145^r (Marcel. p.) – RO-AJ R. I. 50 f. 213^r (Marcel. p.), 259^v (Germanus), 284^r (Hieron.), 332^v (Ladislaus)
380. **Posuisti Domine super caput eius**
CAO III Nr. 4344 CAO IV Nr. 6412, 6776, 7414, 8170 GrTr 480 KatSchlag 21, 46, 74, 252 MMAe VII 388, 389, 391, 562, 569, 635 MSH 5 I/5, II/21
 Commune martyris
 H-Bn 172b f. 260^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 121^r (Georg.) – H-Bu A 115 f. II/4^v – H-Efkö I. 1b f. 69^v (Bonifatius) – H-Efkö I. 3a f. 259^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 80^v – SK-BRm EL 18 f. 3^r [320^r] – TR-Itks 68 f. 115^r (Vitalis)
 A-GÖ 107 f. 272^r (m. et pont.) – A-GÖ 234 f. 203^r (m. et pont.) – A-GÜ 1/29 f. 145^r in marg. (Marc.), 145^v (Vitalis), 177^v, 178^r (m. in TP) – H-Bn 91 f. 113^v (m. in TP) – H-Bn 92 f. 206^r – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 249^v (m. in TP) – H-Bn 216 f. 294^v – H-Bn 222 f. 151^v – H-Bn 318 f. 161^r (Valentinus), 170^v (Urbanus p.), 180^r (Apollinaris), 223^r (Erasmus) – H-Bn 334 f. 109^v, 110^r (De uno sancto in TP) – H-Bn 359 f. 169^v – H-Bn 395 f. 163^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 92^r – H-Efkö I. 20 f. 230^v – H-Sa Nr. 313 f. 53^r – HR-Zk 355 f. 210^v – PL-CZ III-3 f. 275^r (m. et pont.) – PL-GNd 150 p. 595 – RO-AJ R. I. 24 f. 175^r – RO-AJ R. I. 25 f. 159^r (Urbanus p.) – RO-AJ R. I. 50 f. 221^v (Valentinus), 237^r (Urbanus p.), 255^r (Apollinaris), 336^r (Steph. rex) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – SK-BRm EL 13 f. 142^v – US-NYpm MS G.7 f. 304^r
 MissPaul 1514 f. 238^v (m. et pont.) – MissQuin 1487 f. 246^r – MissQuin 1499 f. 230^v – MissStrig 1484 f. 167^r – MissStrig 1498 f. II/189^v – MissStrig 1500 f. 225^v – MissStrig 1511 f. 289^r – MissStrig 1513 f. 241^r – MissStrig 1514 f. 184^r – MissUlt 1480 f. 304^v – OrdStrig f. 90^v, 93^r (Albanus), 104^r (Panthaleon), 108^r (Tiburt. m.), 111^v (Genesius), 133^r (Chrysogonus)
381. **Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae**
MSH 5 II/65.2
 Adalbertus
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 95^v – H-Bu A 114 f. II/10^r – H-Efkö I. 1b f. 61^r
 OrdStrig f. 83^r
382. **Pretiosa in conspectu Domini**
CAO III Nr. 4371 CAO IV Nr. 7429 GrTr 463 KatSchlag 28, 200, 282 MMAe VII 392, 394, 617, 643 MSH 5 I/124, II/61
 Commune martyrum
 H-Bn 172b f. 265^v (cf.) – H-Efkö I. 1b f. 68^v (Marcel. et Petr.) – TR-Itks 68 f. 118^v (Gord. et Epim.)
 A-CÜ 1/29 f. 178^r (mm. in TP) – H-Bn 91 f. 116^r (Gord. et Epim.) – H-Bn 215 f. 201^r (Marcel. et Petr.), 250^r (mm. in TP), 251^r – H-Bn 216 f. 295^v (mm. in TP) – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 222 f. 124^r (Ner. et soc.) – H-Bn 395 f. 167^r – H-Efkö I. 20 f. 225^v – HR-Zk 355 f. 214^v – PL-GNd 150 p. 606 – SK-BRm EL 11 f. 240^v – SK-BRm EL 13 f. 138^r – US-NYpm MS G.7 f. 306^v
 MissStrig 1484 f. 170^r – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 293^v – MissStrig 1513 f. 244^v – MissStrig 1514 f. 187^r – MissUlt 1480 f. 310^v
383. **Primus ad Sion dicit**
KatSchlag 227 MSH 5 I/76.1
 Commune evangelistarum
 H-Bn 172a f. 322^v – H-Bn 172b f. 255^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 117^v (ap.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 104^r (Marc.) – H-Efkö I. 1b f. 63^r (Marc.) – H-Efkö I. 3a f. 258^v – H-Es 2-36-4/7875 f. 89^v – HR-Za III.d.182 f. 41^v – HR-Zu MR 6 p. 332 – RO-AJ R. I. 1 f. 206^r (Marc.) – RO-AJ R. I. 96 f. 73^r (Marc.), 85^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 76^r (Lucas) – RO-BRbn I. F. 67 f. 92^v (Marc.) – RO-Sb 759 f. 259^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 319^v – SK-BRsa 67 f. 115^v – TR-Itks 68 f. 192^r (Lucas) – CantCsik f. 16^r
 A-GÖ 107 f. 271^r – A-GÖ 234 f. 202^r – A-Su M.III.23 f. 197^v (Marc.), 247^r – H-Bn 92 f. 171^r (Marc.), 196^v (Matthaeus) – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 231^r in marg. (Matthaeus), 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 243^r – H-Bn 218 f. 254^r – H-Bn 219 f. 194^v – H-Bn 220 f. 248^v in marg. (Marc.) – H-Bn 222 f. 150^r (app.) – H-Bn 318 f. 165^r (Marc.), 196^v (Lucas) – H-Bn 359 f. 133^v (Marc.), 168^v – H-Bn 395 f. 131^r (Marc.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 130^r (Marc.), 157^v – H-Sa Nr. 313 f. 51^r – HR-Za III.d.23 f. 181^r (Marc.), 222^r – HR-Zk 355 f. 171^r (Marc.) – HR-Zu MR 13 f. 180^r (Marc.), 223^r – HR-Zu MR 26 f. 151^r (Marc.), 183^r – HR-Zu MR 62 f. 149^r (Marc.), 192^r – HR-Zu MR 73 f. 129^v (Marc.), 162^r – HR-Zu MR 133 f. 147^r (Marc.), 177^v – HR-Zu MR 168 f. 192^v (Marc.) – HR-Zu MR 170 f. 127^v (Marc.), 147^v – PL-CZ III-3 f. 217^r (Marc.), 274^r – RO-AJ R. I. 24 f. 141^r (Marc.), 173^r (app.) – RO-AJ R. I. 25 f. 155^r (Marc.) – RO-AJ R. I. 50 f. 229^r (Marc.), 287^v (Lucas) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 187^r – RO-Sb 665 f. 73^r – US-NYpm MS G.7 f. 283^v (Marc.), 303^r – MissGyer f. 206^r – MissHel f. 212^r

- MissPaul 1514 f. 190^v (Marc.), 238^r – MissQuin 1487 f. 192^v (Marc.), 230^v (Lucas), 243^v – MissQuin 1499 f. 181^r (Marc.), 216^r (Lucas), 228^v – MissStrig 1484 f. 126^r (Marc.), 166^r – MissStrig 1498 f. II/150^r (Marc.), II/188^v – MissStrig 1500 f. 175^v (Marc.), 224^v – MissStrig 1511 f. 225^r (Marc.) – MissStrig 1513 f. 186^r (Marc.), 239^v – MissStrig 1514 f. 141^r (Marc.), 183^r – MissUlt 1480 f. 303^r (ap.) – MissZag 1511 f. 162^r (Marc.), 205^r – OrdAgr 479 (Marc.), 566 (Matthaeus) – OrdStrig f. 84^r (Marc.), 116^v (Matthaeus), 121^v (Lucas)
384. **Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt**
MSH 5 II/85
De BMV in Adventu Domini
H-Bn Fol. lat. 3522 f. 5^v – HR-Zu MR 6 p. 373 – HR-Zu MR 52 p. 6 – TR-Itks 68 f. 1^r – CantCsik f. 53^r
385. **Prophetae sancti praedicaverunt**
CAO III Nr. 4392 **KatSchlag** 164 **MMMAe VIII** 406, 407, 754 **MSH 5** I/37.1, I/63.1, II/3.1, II/67.1, II/70.1
De BMV in Adventu Domini
A-GÜ 1/43 f. 19^r – H-Efkö I. 1a f. 6^v (Adv. 4D) – H-Efkö I. 3a f. 13^v (2×) – HR-Za III.d.182 f. 90^r – HR-Zu MR 6 p. 375 – RO-AJ R. I. 96 f. 106^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 124^r – RO-Sb 759 f. 169^r – SK-BRsa 67 f. 3^r – TR-Itks 49 f. 2^r – TR-Itks 60 f. 2^r – TR-Itks 68 f. 4^r (QT f4), 244^r – CantCsik f. 1^r, 53^r
A-GÖ 107 f. 299^v – A-GÖ 234 f. 159^v (Annunt.), 223^r (Adv.) – A-Su M.III.23 f. 277^v – H-Bn 91 f. 161^v – H-Bn 92 f. 214^v – H-Bn 218 f. 9^v – H-Bn 219 f. 205^v – H-Bn 359 f. 183^v – H-Bn 377 f. 4^v – H-Bn 395 f. 175^v – H-Bn 435 f. 21^r – H-Bn MNY 17 f. 50^r – H-Bu Cod. lat. 106 f. 73^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 9^v in marg. – HR-Za III.d.23 f. 245^r – HR-Za IV.c.59 f. 16^r, 114^v – HR-Zk 355 f. 181^r (Vig. Visit.), 227^v – HR-Zu MR 13 f. 247^r – HR-Zu MR 26 f. 20^v (QT f4), 200^v – HR-Zu MR 133 f. 197^r, 219^v (2×) – HR-Zu MR 168 f. 218^r – PL-CZ III-3 f. 294^r – RO-Sb 595 f. 203^r – RO-Sb 665 f. 89^r – SK-BRm EL 11 f. 1^v – US-NYpm MS G.7 f. 317^r – MissGyer f. 4^r (QT f4), 228^v – MissHel f. 216^r
MissPaul 1514 f. 257^v – MissQuin 1487 f. 240^v – MissQuin 1499 f. 225^v – MissStrig 1484 f. 180^v – MissStrig 1498 f. II/204^v – MissStrig 1500 f. 244^r – MissStrig 1511 f. 312^r – MissStrig 1513 f. 200^v (Vig. Visit.), 260^r (Adv.) – MissStrig 1514 f. 153^r (Vig. Visit.), 198^v (Adv.) – MissUlt 1480 f. 8^r – MissZag 1511 f. 227^r (Adv.), 270^v (DD Adv.) – OrdAgr 467 (Annunt.), 517 (Vig. Visit.) – OrdStrig f. 6^r, 98^r (Vig. Visit.)
386. **Propitius esto Domine peccatis nostris**
CAO III Nr. 4393 **GrTr** 345 **KatSchlag** 54 **MMMAe VII** 396, 571
Pro quacumque necessitate
A-Su M.III.23 f. 292^v – H-Bn 318 f. 133^r (9D post Trin.), 211^v – H-Efkö I. 20 f. 256^v – HR-Za III.d.23 f. 256^r – HR-Zu MR 13 f. 257^v – HR-Zu MR 26 f. 207^v – HR-Zu MR 133 f. 205^v – HR-Zu MR 168 f. 228^v – HR-Zu MR 170 f. 170^v – RO-AJ R. I. 25 f. 122^r (9D post Trin.), 175^v – RO-AJ R. I. 50 f. 176^r (9D post Trin.), 315^r
MissZag 1511 f. 237^r
387. **Protege pastor bone sancte Erasme**
Erasmus
PL-CZ III-3 f. 222^r
388. **Pulchra es et decora filia Ierusalem**
Sophia
HR-Za III.d.23 f. 276^r
MissZag 1511 f. 241^r
389. **Quem caelestis harmonia**
Holl 623 **MMMAe VIII** 413, 756 **MSH 5** II/64.3
Stephanus rex
H-Efkö I. 3a f. 337^v
390. **Qui confidunt in Domino**
AMS 199a **KatSchlag** 159, 202, 226, 243 **MMMAe II** 185 **MMMAe VII** 405, 408, 603, 627, 632 **MSH 5** I/4
Dominica vigesima prima post Trinitatem
A-GÜ 1/43 f. 183^r (20D) – H-Bn 172b f. 116^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 86^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 83^v – H-Bu A 114 f. I/70^r – H-Efkö I. 1a f. 197^v – H-Efkö I. 3a f. 180^r – HR-Za III.d.182 f. 10^r (22D) – HR-Zu MR 6 p. 232 (22D) – RO-AJ R. I. 1 f. 187^v – RO-AJ R. I. 96 f. 64^v (19D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 52^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 82^v (20D) – RO-Sb 759 f. 135^r (19D) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 198^r – SK-BRsa 67 f. 91^r – TR-Itks 49 f. 121^r – TR-Itks 60 f. 126^v
A-GÖ 107 f. 195^v – A-GÖ 234 f. 143^v – A-Su M.III.23 f. 173^r (22D) – H-Bn 91 f. 95^v (20D) – H-Bn 92 f. 154^v – H-Bn 94 f. 210^r – H-Bn 214 f. 161^r – H-Bn 215 f. 168^v – H-Bn 216 f. 214^v (20D) – H-Bn 218 f. 189^r (20D) – H-Bn 220 f. 212^v – H-Bn 222 f. 108^v (20D) – H-Bn 318 f. 145^r (20D) – H-Bn 359 f. 121^v – H-Bn 395 f. 118^r (20D) – H-EG U₂ VI. 5 f. 116^r – HR-Za III.d.23 f. 161^v (22D) – HR-Zk 355 f. 155^r – HR-Zu MR 13 f. 158^r (22D) – HR-Zu MR 26 f. 135^v (22D) – HR-Zu MR 62 f. 127^v (22D) – HR-Zu MR 73 f. 112^v (22D) – HR-Zu MR 133 f. 131^r (22D) – HR-Zu MR 168 f. 171^v (22D) – PL-CZ III-3 f. 193^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/136^r – RO-AJ R. I. 24 f. 116^r – RO-AJ R. I. 25 f. 134^r (20D) – RO-AJ R. I. 50 f. 193^v (20D) – RO-AJ R. II. 134 f. 162^v – RO-Sb 595 f. 134^r (16D) – SK-BRm EL 11 f. 175^v (20D) – US-NYpm MS G.7 f. 274^v – MissGyer f. 152^r (19D)
MissPaul 1514 f. 169^r – MissQuin 1487 f. 172^v – MissQuin 1499 f. 163^r – MissStrig 1484 f. 109^r – MissStrig 1498 f. II/133^r – MissStrig 1500 f. 155^v – MissStrig 1511 f. 199^v – MissStrig 1513 f. 165^v – MissStrig 1514 f. 125^v – MissUlt 1480 f. 220^v – MissZag 1511 f. 138^r (22D) – OrdStrig f. 81^r

391. **Qui creavit omnia caelum**
Ch 16388 MMAe VIII 416, 757 MSH 5 II/78
 Catherina
 H-Bn 172b f. 242^v – H-Efkö I. 3a f. 244^v – RO-AJ R. I. 1 f. 228^v – SK-Sk Mus 1 f. 130^r
 A-GÖ 107 f. 266^r – A-GÖ 234 f. 198^r – H-Bn 91 f. 139^v in marg. – H-Bn 92 f. 203^r – H-Bn 95 f. 155^v – H-Bn 215 f. 238^r – H-Bn 216 f. 286^v – H-Bn 218 f. 249^v – H-Bn 219 f. 193^v – H-Bn 222 f. 147^v – H-Bn 435 f. 82^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 157^r – H-Sa Nr. 313 f. 67^v – PL-CZ III-3 f. 269^v – PL-GNd 150 p. 572 in marg. – RO-AJ R. I. 23 f. II/195^r – RO-AJ R. I. 24 f. 172^r – SK-BRm EL 11 f. 231^v MissPaul 1514 f. 234^r – MissQuin 1487 f. 236^v – MissQuin 1499 f. 222^r
392. **Qui dat nivem sicut lanam nebulam**
 Maria de Nive
 MissUlt 1480 f. 275^r
393. **Qui facit angelos suos spiritus**
CAO IV Nr. 7392 KatSchlag 175 MMAe VII 412, 608
 Michael archangelus
 H-Bn MNy 17 f. 79^v – H-Bn 334 f. 98^r
394. **Qui posuit fines tuos pacem**
AMS 88a, 101bis, 193, 199a GrTr 364 KatSchlag 205 MMAe II 183 MMAe VII 416, 619 MMAe VIII 418, 760 MSH 5 I/62.4
 Dominica vigesima tertia post Trinitatem
 RO-AJ R. I. 96 f. 67^v
 H-Bn 91 f. 151^v (Pro pace) – H-Bn 215 f. 268^r (De caritate) – H-Bn 216 f. 219^v – H-Bn 218 f. 277^v (De caritate) – H-Bn 219 f. 206^v (De caritate) – H-Bn 222 f. 167^r (Pro pace) – H-Bn 318 f. 147^r, 148^r (24D) – RO-AJ R. I. 25 f. 136^r – RO-AJ R. I. 50 f. 198^r, 198^v (24D), 198^{bisv} (25D) – RO-Sb 595 f. 141^v (20D) – SK-BRm EL 11 f. 256^v (De caritate) – MissHel f. 147^r
395. **Qui sanat contritos corde**
AMS 91, 181, 197, 199a KatSchlag 202 MMAe II 176 MMAe VII 417, 617 MSH 5 I/54
 Dominica vigesima quarta post Trinitatem, Pro infirmis
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 87^v (23D) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 85^v (23D) – H-Bu A 114 f. I/72^r (23D) – H-Efkö I. 1a f. 201^v – RO-AJ R. I. 1 f. 191^r (23D) – RO-AJ R. I. 96 f. 66^v (22D) – RO-BRbn I. F. 67 f. 84^v (22D) – RO-Sb 759 f. 136^r (21D) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 200^v (25D) – SK-BRsa 67 f. 93^r (23D) – TR-Itks 49 f. 122^v (23D) – TR-Itks 60 f. 128^v (23D) – TR-Itks 68 f. 147^r – CantCsik f. 32^v (Pro inf.)
 A-GÖ 107 f. 197^r, 303^r (Pro inf.) – A-GÖ 234 f. 145^r – H-Bn 91 f. 100^v (25D), 153^v (Pro inf.) – H-Bn 94 f. 215^v (25D) – H-Bn 214 f. 166^r (25D) – H-Bn 215 f. 174^r (25D) – H-Bn 218 f. 196^v (25D) – H-Bn 219 f. 141^v – H-Bn 220 f. 216^r (25D) – H-Bn 222 f. 110^v (23D) – H-Bn 318 f. 146^v (22D) – H-Bn 359 f. 190^r (Pro inf.) – H-Bn 395 f. 120^r – H-Efkö I. 20 f. 168^v (23D), 169^r, 252^v (Pro inf.), 259^r (De Sigismundo pro febricitantibus) – H-EG U₂ VI. 5 f. 118^r – HR-Zk 355 f. 157^r – PL-CZ III-3 f. 195^r, 297^r (Pro inf.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/139^r (25D) – RO-AJ R. I. 24 f. 118^r – RO-AJ R. I. 25 f. 135^r (22D) – RO-AJ R. I. 50 f. 197^v (22D) – RO-AJ R. II. 134 f. 164^v (25D) – RO-Sb 595 f. 140^v (19D) – SK-BRm EL 11 f. 182^r (25D) – SK-BRm EL 13 f. 88^v (23D), 89^r, 164^r (Pro inf.) – US-NYpm MS G.7 f. 276^r, 322^r (Pro inf.) – MissGyer f. 153^v (21D), 233^r (In trib.) – MissHel f. 145^v (21D) MissPaul 1514 f. 171^r (23D), 260^r (Pro inf.) – MissStrig 1484 f. 110^v, 187^r (Pro inf.) – MissStrig 1498 f. II/134^v, II/212^v (Pro inf.) – MissStrig 1500 f. 157^v, 253^r (Pro inf.) – MissStrig 1511 f. 201^v, 323^r (Pro inf.) – MissStrig 1513 f. 167^v, 269^r (Pro inf.) – MissStrig 1514 f. 127^r, 205^v (Pro inf.) – MissUlt 1480 f. 222^v (23D)
396. **Qui sequitur me non ambulat in tenebris**
CAO III Nr. 4496 GrTr 480 KatSchlag 88 MMAe VII 418, 582 MMAe VIII 419, 761 MSH 5 I/115.1
 Commune martyris
 H-Bu A 115 f. II/5^r
 A-GÜ 1/29 f. 177^v – PL-GNd 150 p. 595 – US-NYpm MS G.7 f. 304^v
 MissStrig 1484 f. 167^r – MissStrig 1498 f. II/189^v – MissStrig 1500 f. 226^r – MissStrig 1511 f. 289^v – MissStrig 1513 f. 241^r – MissStrig 1514 f. 184^r
397. **Qui timent Dominum sperent in eum**
AMS 97, 177, 199a GrTr 352 KatSchlag 121 MMAe VII 420, 593 MSH 5 I/4.4, I/13a, I/13b, I/54.1
 Dominica vigesima secunda post Trinitatem
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 106^r – H-Bu A 115 f. I/46^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 290^r – SK-Sk Mus 1 f. 68^v (18D)
 A-GÜ 1/29 f. 134^v – A-Su M.III.23 f. 286^r (Pro pace) – H-Bn 91 f. 152^v (Pro familia) – H-Bn 318 f. 143^v (18D) – HR-Za III.d.23 f. 251^r (Pro pace) – HR-Zu MR 13 f. 252^v (Pro pace) – HR-Zu MR 26 f. 204^r (Pro pace) – HR-Zu MR 133 f. 201^v (Pro pace) – HR-Zu MR 168 f. 223^v (Pro pace) – HR-Zu MR 170 f. 166^v (Pro pace) – PL-GNd 150 p. 680 (Pro pace) – RO-AJ R. I. 25 f. 132^v (18D) – RO-AJ R. I. 50 f. 191^v (18D) – RO-Sb 595 f. 132^r (14D)
 MissZag 1511 f. 232^v (Pro pace)
398. **Quinque prudentes virgines acceperunt oleum**
CAO III Nr. 4543 CAO IV Nr. 7496 GrTr 502 KatSchlag 350 MMAe VII 413, 660 MMAe VIII 420, 421, 422, 761, 762 MSH 5 II/48
 Commune virginum
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 165^v
 A-GÜ 1/29 f. 188^v – HR-Zk 355 f. 224^r – PL-GNd 150 p. 633

399. **Quodcumque ligaveris super terram**
CAO III Nr. 4561 **CAO IV** Nr. 7483, 7503, 7674, 7678, 7787, 7788
 Cathedra Petri apostoli
 H-Bn 222 f. 119^v – SK-BRm EL 13 f. 98^r
400. **Quoniam Deus magnus Dominus**
AMS 83, 84, 85, 88a, 90, 176, 180b, 199a **CAO III** Nr. 1062, 1123, 1124 **GrTr** 327 **KatSchlag** 377 **MMMAe II** 173 **MMMAe VII** 423, 670 **MSH 5 I/98**
 Dominica decima quinta post Trinitatem
 A-GÜ 1/43 f. 174^r (14D) – H-Bn 172b f. 85^v (14D) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 79^v (16D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 95^r – H-Bu A 114 f. I/64^r – H-Bu A 115 f. I/42^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 278^r – H-Efkö I. 1a f. 189^v – H-Efkö I. 3a f. 172^v (14D) – HR-Za III.d.182 f. 6^v – HR-Zu MR 6 p. 220 – RO-AJ R. I. 1 f. 180^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 49^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 79^r (14D) – RO-Sb 759 f. 131^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 189^r – SK-BRsa 67 f. 85^r – SK-Sk Mus 1 f. 63^v (14D) – TR-Itks 49 f. 115^v – TR-Itks 60 f. 120^r – TR-Itks 68 f. 139^v – CantCsik f. 28^v (Contra pag.) – GradCsik f. 161^r
 A-GÖ 107 f. 185^r – A-GÖ 234 f. 135^r – A-GÜ 1/29 f. 125^v – A-Su M.III.23 f. 167^v – H-Bn 91 f. 86^v (14D) – H-Bn 92 f. 147^r – H-Bn 94 f. 197^v – H-Bn 214 f. 150^v – H-Bn 215 f. 156^v – H-Bn 216 f. 203^v – H-Bn 218 f. 177^r (14D) – H-Bn 219 f. 129^v – H-Bn 220 f. 200^v – H-Bn 222 f. 101^r (14D) – H-Bn 318 f. 136^v (14D) – H-Bn 359 f. 114^v – H-Bn 395 f. 112^r (14D) – H-Efkö I. 20 f. 158^r – H-EG U2 VI. 5 f. 110^v – HR-Za III.d.23 f. 157^r – HR-Zk 355 f. 146^v – HR-Zu MR 13 f. 153^v – HR-Zu MR 26 f. 132^r – HR-Zu MR 62 f. 122^v – HR-Zu MR 73 f. 109^r – HR-Zu MR 133 f. 127^v – HR-Zu MR 168 f. 166^v – HR-Zu MR 170 f. 116^v (14D), 117^r – PL-CZ III-3 f. 183^v – PL-GNd 150 p. 432 – RO-AJ R. I. 23 f. II/125^r (14D) – RO-AJ R. I. 24 f. 107^v (13D) – RO-AJ R. I. 25 f. 125^v (14D) – RO-AJ R. I. 50 f. 181^r (14D) – RO-AJ R. II. 134 f. 155^v – RO-Sb 595 f. 127^r (9D) – SK-BRm EL 11 f. 164^v (14D) – US-NYpm MS G.7 f. 269^v (16D) – MissGyer f. 149^r – MissHel f. 137^r (14D)
 MissPaul 1514 f. 161^v, 269^v (Contra pag.) – MissQuin 1487 f. 165^r (16D) – MissQuin 1499 f. 156^v (16D) – MissStrig 1484 f. 103^v (16D) – MissStrig 1498 f. II/126^v (16D), II/212^r (Contra pag.) – MissStrig 1500 f. 148^v, 250^v (16D), 250^v (Contra pag.) – MissStrig 1511 f. 190^v (16D), 320^r (Contra pag.) – MissStrig 1513 f. 158^v (16D), 266^v (Contra pag.) – MissStrig 1514 f. 120^r (16D), 203^v (Contra pag.) – MissUlt 1480 f. 208^v – MissZag 1511 f. 133^v – OrdStrig f. 80^v
401. **Recole virgo Maria virginem parituram**
MSH 5 II/116
 BMV
 SK-BRm EC Lad. 3 f. 239^v [322^v]
 H-Bn 94 f. 337^v
402. **Redemptionem misit Dominus**
AMS 82, 83, 89, 91, 150, 197, 199a **CAO III** Nr. 4587 **GrTr** 223 **KatSchlag** 28 **MMMAe VII** 428, 564 **MSH 5 I/38**
 Dominica tertia post Pascha
 H-Bu Cod. lat. 123 f. 231^v – GradCsik f. 175^v
 A-GÜ 1/29 f. 107^v
403. **Regina caeli laetare quia quem meruisti**
CAO III Nr. 4597 **Ch** 17170 **MSH 5 II/120a**, II/120b
 De BMV in Tempore Paschali
 HR-Zu MR 6 p. 378 – CantCsik f. 65^v
404. **Regnavit Dominus super omnes gentes**
AMS 103 **GrTr** 242 **KatSchlag** 114, 351 **MMMAe VII** 430, 590 **MSH 5 I/2.9**, I/19
 Dominica infra octavam Ascensionis Domini
 H-Bu A 115 f. I/30^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 241^v – GradCsik f. 123^r
 A-GÜ 1/29 f. 111^r – HR-Zk 355 f. 127^{bisr}
405. **Repleti sumus mane misericordia tua**
 Alexander et socii
 MissQuin 1487 f. 193^r – MissQuin 1499 f. 182^v
406. **Respondens angelus**
 Maria Iacobi et Maria Salome
 MissStrig 1514 f. 227^v
407. **Rex noster adveniet Christus**
CAO III Nr. 1155, 4655 **CAO IV** Nr. 7547 **KatSchlag** 46 **MSH 5 I/5.1**
 Dominica secunda in Adventu Domini
 A-GÜ 1/43 f. 17^r – H-Ba T 292 p. 3 – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 8^v – H-Efkö I. 3a f. 16^v – HR-Zu MR 6 p. 4 – RO-Sb 759 f. 2^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 2^v – SK-BRsa 67 f. 4^r – TR-Itks 49 f. 2^v – TR-Itks 60 f. 3^r
 A-GÖ 107 f. 3^v – A-GÖ 234 f. 6^r – A-Su M.III.23 f. 2^v – H-Bn 91 f. 14^r in marg. – H-Bn 92 f. 17^v – H-Bn 94 f. 10^r – H-Bn 214 f. 7^v – H-Bn 215 f. 10^v in marg. – H-Bn 216 f. 12^v – H-Bn 218 f. 11^r – H-Bn 219 f. 10^r – H-Bn 220 f. 2^r, 13^r – H-Bn 395 f. 9^v – H-Bn 435 f. 22^v – H-EG U2 VI. 5 f. 8^v – HR-Za III.d.23 f. 32^r – HR-Zk 355 f. 8^r – HR-Zu MR 13 f. 24^r – HR-Zu MR 26 f. 19^v – HR-Zu MR 73 f. 10^v – HR-Zu MR 133 f. 27^v – HR-Zu MR 168 f. 13^v – HR-Zu MR 170 f. 21^r – PL-CZ III-3 f. 10^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/2^v – RO-AJ R. II. 134 f. 11^r – RO-Sb 595 f. 2^v – RO-Sb 665 f. 21^r – SK-BRm EL 11 f. 3^r – US-NYpm MS G.7 f. 222^v – MissGyer f. 2^v – MissHel f. 2^v

- MissPaul 1514 f. 2^r – MissQuin 1487 f. 3^r – MissQuin 1499 f. 3^r – MissStrig 1484 f. 2^r – MissStrig 1498 f. II/2^r – MissStrig 1500 f. 2^r – MissStrig 1511 f. 3^r – MissStrig 1513 f. 2^r – MissStrig 1514 f. 2^r – MissUlt 1480 f. 9^v – MissZag 1511 f. 2^v
408. **Rigans montes de supernis**
Thomas de Aquino
H-Bn 318 f. 219^r
409. **Rogavi pro te Petre**
CAO III Nr. 2583, 4663 CAO IV Nr. 6630 GrTr 549 MSH 5 I/32.8
Infra octavam Petri et Pauli apostoli
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 127^v
410. **Rosa vernans caritatis**
Ch 32994 MMMAe VIII 433, 766
Ludovicus episcopus
A-GÜ 1/29 f. 161^v
411. **Rutilantes rosas rosa**
Holl 742 MMMAe VIII 435, 768 MSH 5 II/31, II/32
Dorothea
H-Efkö I. 3a f. 301^v – RO-AJ R. I. 96 f. 70^v – RO-Sb 759 f. 191^v
RO-AJ R. I. 23 f. II/148^v – RO-Sb 595 f. 155^r – RO-Sb 665 f. 43^v – MissGyer f. 165^r
412. **Sacerdotes tui Domine induant iustitia**
CAO III Nr. 4676 CAO IV Nr. 7557 KatSchlag 210 MMMAe VII 436, 622
Felix confessor
A-GÜ 1/43 f. 221^v
413. **Salvabo populum meum Israel**
MMMAe VIII 437, 438, 439, 440, 441, 641, 769, 770 MSH 5 II/103
Contra morbum
CantCsik f. 27^r
414. **Salve crux sancta salve mundi gloria**
[AH 50:291] Holl 669, 670 MSH 5 I/109.1
Inventio sanctae Crucis
H-Bn Fol. lat. 3522 f. 97^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 231^v – TR-Itks 68 f. 117^r
A-GÖ 107 f. 217^r – A-GÖ 234 f. 162^r – H-Bn 92 f. 172^r – H-Bn 94 f. 245^r – H-Bn 95 f. 120^r – H-Bn 214 f. 190^v – H-Bn 219 f. 156^v – H-Bn 220 f. 252^r – H-Bn 222 f. 123^r – H-Bn 359 f. 135^r – H-Efkö I. 20 f. 182^v, 206^v (Exalt.) – HR-Zk 355 f. 172^v – PL-CZ III-3 f. 219^r – RO-AJ R. II. 134 f. 185^v – SK-BRm EL 13 f. 119^r (Exalt.) – US-NYpm MS G.7 f. 284^v
MissPaul 1514 f. 192^r – MissQuin 1487 f. 225^r (Exalt.) – MissQuin 1499 f. 211^r (Exalt.) – MissStrig 1484 f. 127^r – MissStrig 1498 f. II/151^v, II/175^r (Exalt.) – MissStrig 1500 f. 177^v, 207^v (Exalt.) – MissStrig 1511 f. 227^r, 266^r (Exalt.) – MissStrig 1513 f. 188^v, 221^r (Exalt.) – MissStrig 1514 f. 142^v, 168^v (Exalt.) – OrdAgr 485 – OrdStrig f. 86^r
415. **Salve decus angelorum salus orbis**
Holl 675 MSH 5 II/67a, II/67b
BMV
TR-Itks 68 f. 211^v (TAnn f2) – CantCsik f. 95^r
HR-Zu MR 133 f. 222^v – HR-Zu MR 170 f. 186^v (TAnn f5)
416. **Salve dulcis o Maria quae es stella matutina**
Holl 676 MMMAe VIII 444, 772 MSH 5 II/64
BMV
H-Bn Fol. lat. 3522 f. 5^r – HR-Zu MR 6 p. 379 – SK-BRm EC Lad. 3 f. 240^r [322^r] – TR-Itks 49 f. 163^v – TR-Itks 68 f. 213^r (TAnn f6) – CantCsik f. 95^v
A-GÖ 234 f. 222^v – A-GÜ 1/43 f. 2^v – H-Bn 92 f. 214^v – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 219 f. 205^r – H-Bn 222 f. 166^v (TP) – HR-Za IV.c.59 f. 116^r (TAnn f2) – HR-Zu MR 133 f. 222^r, 224^v – HR-Zu MR 170 f. 185^v (TAnn f2)
MissPaul 1514 f. 256^v in marg. – MissZag 1511 f. 272^v
417. **Salve Maria decus pietatis mater**
MMMAe VIII 449, 775 MSH 5 II/38a, II/38b
BMV
H-Efkö I. 1b f. 103^r (Vig. Ass.) – H-Efkö I. 3a f. 252^v
RO-Sb 665 f. 88^r
418. **Salve nobilis virga Iesse – Trop. O Maria florens rosa**
CAO IV Nr. 7564 Ch 18081 MMMAe VIII 461, 779 MSH 5 II/136
BMV
CantCsik f. 95^r
419. **Salve regina caelorum – Trop. Dulcedo medicinae**
MMMAe VIII 457, 777 MSH 5 II/37
BMV
CantCsik f. 96^r

420. **Salve rex benigne Ladislæ laude digne – Trop. Ante thronum Trinitatis**
Holl 46, 686 MSH 5 II/168.1
 Ladislaus rex
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 99^r – H-Bu A 114 f. II/13^v
 MissUlt 1480 f. 261^r
421. **Salve sancta Maria mundi domina**
Holl 689
 Vigilia Assumptionis BMV
 H-Bn 219 f. 205^r (BMV) – H-Bn 359 f. 150^v – HR-Zk 355 f. 190^v
422. **Salve sancte Ladislæ germen dulce**
MSH 5 II/72
 Depositio Ladislai regis
 HR-Za III.d.182 f. 27^r – HR-Zu MR 6 p. 290
423. **Salve sidus nitens morum**
Holl 690
 Emericus
 MissQuin 1487 f. 233^v – MissQuin 1499 f. 219^r
424. **Salve virga florens Aaron Maria – Trop. Ante thronum Trinitatis**
Ch 18265 Holl 47, 692 MMMAe VIII 466, 780 MSH 5 II/50, II/168
 BMV
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 5^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 125^v – H-Efkö I. 1b f. 102^v (Vig. Ass.) – TR-Itks 68 f. 212^r (TAnn f4), 214^r (Festivis diebus) – CantCsik f. 95^v
425. **Salve virga florens Aaron salve**
Ch 18265 Holl 692 MMMAe VIII 466, 780
 Anna
 RO-AJ R. I. 23 f. II/171^v
426. **Salve virga Iesse Maria**
MSH 5 II/115
 BMV
 RO-BRbn I. F. 67 f. 121^v
427. **Salve virgo flos regalis**
AH 35:172 MMMAe VIII 468, 785 MSH 5 II/11
 BMV
 H-Efkö I. 3a f. 254^r
428. **Sancta Dei famula prece (minor)**
 Elisabeth
 H-Efkö I. 20 f. 216^r – SK-BRm EL 13 f. 128^v
429. **Sancta Dei famula Elisabeth (maior)**
Holl 694 MSH 5 II/155
 Elisabeth
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 123^r
 H-Bn 222 f. 146^v – PL-GNd 150 p. 569
 MissUlt 1480 f. 300^r
430. **Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni**
 De BMV in Tempore Paschali
 H-Bn 395 f. 176^v
431. **Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria intercede**
CAO III Nr. 4699 CAO IV Nr. 7568 KatSchlag 222 MSH 5 I/78.9
 BMV
 RO-AJ R. I. 96 f. 104^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 120^r
 H-Bn 91 f. 104^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – RO-Sb 595 f. 202^v – RO-Sb 665 f. 87^v – MissGyer f. 227^v – MissHel f. 215^r
432. **Sancta Elisabeth tu dulcedo pauperum**
KatSchlag 199 MMMAe VII 438, 617
 Elisabeth
 H-Bn 219 f. 192^v
433. **Sancta Maria regina caelorum**
Holl 695 MSH 5 II/2.2
 BMV
 HR-Zu MR 6 p. 382
 HR-Zu MR 133 f. 223^r – HR-Zu MR 170 f. 187^r (TAnn Sabb. in missa maiori)
 MissZag 1511 f. 275^r

434. **Sancte Adalberte Christi martyr pretiose**
MSH 5 II/35
Adalbertus
H-Efkö I. 1b f. 61^v
435. **Sancte Adalberte succurre nobis**
Adalbertus
A-GÖ 107 f. 263^r (transl.) – H-Bn 219 f. 191^r (transl.) – H-Bn 359 f. 185^r (De Adalb.) – US-NYpm MS G.7 f. 300^r (transl.), 318^r (De Adalb.)
MissStrig 1484 f. 161^v (transl.), 182^r (De Adalb.) – MissStrig 1498 f. II/149^v, II/183^r (transl.), II/206^r (De Adalb.) – MissStrig 1500 f. 175^r, 217^v (transl.), 246^r (De Adalb.) – MissStrig 1511 f. 224^r, 279^r (transl.), 314^v (De Adalb.) – MissStrig 1513 f. 185^v, 232^r (transl.), 262^r (De Adalb.) – MissStrig 1514 f. 141^r, 177^r (transl.), 199^v (De Adalb.)
436. **Sancte Augustine tu dulcedo pauperum**
KatSchlag 199 MMMAe VII 438, 617
Augustinus
Pl-GNd 150 p. 544
437. **Sancte Bartholomaeae Indorum apostole**
MSH 5 II/41
Bartholomaeus apostolus
RO-AJ R. I. 1 f. 221^v – RO-AJ R. I. 96 f. 80^r – RO-Sb 759 f. 235^v
RO-Sb 595 f. 175^r – RO-Sb 665 f. 57^v – MissGyer f. 190^r
438. **Sancte Benedicte tu dulcedo pauperum**
KatSchlag 199 MMMAe VII 438, 617
Benedictus
MissQuin 1487 f. 207^v – MissQuin 1499 f. 195^r
439. **Sancte Erasme martyr Christi gloriose**
Erasmus
Pl-GNd 150 p. 504
440. **Sancte Michael archangele defende nos**
CAO III Nr. 4716 CAO IV Nr. 6117, 7175, 7578 GrTr 609 KatSchlag 7, 172, 237, 248 MMMAe VII 440, 441, 558, 634 MSH 5 I/61.11
Michael archangelus
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 137^r
A-GÜ 1/29 f. 167^r – H-Bn 91 f. 135^r – H-Bn 334 f. 98^r – H-Bn MNy 17 f. 79^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 69^r (De ang.)
441. **Sancte Nicolae tu dulcedo pauperum**
Holl 701 KatSchlag 199 MMMAe VII 438, 617 MSH 5 I/59
Nicolaus
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 88^v – H-Bu A 114 f. II/26^r – H-Efkö I. 1b f. 20^{bisr} – HR-Zu MR 6 p. 244 – RO-AJ R. IX. 57 f. 57^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 296^v – SK-BRsa 67 f. 95^v – TR-Itks 49 f. 124^v – TR-Itks 60 f. 161^r – TR-Itks 68 f. 195^v
A-GÖ 107 f. 199^r – A-GÖ 234 f. 147^r – A-GÜ 1/43 f. 17^r in marg. – A-Su M.III.23 f. 178^v – H-Bn 94 f. 310^v – H-Bn 95 f. 156^v – H-Bn 214 f. 248^r – H-Bn 215 f. 240^r – H-Bn 219 f. 144^v – H-Bn 220 f. 331^r – H-Bn 222 f. 114^v – H-Bn 435 f. 83^r – H-Efkö I. 20 f. 171^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 121^r – HR-Za III.d.23 f. 166^r – HR-Zu MR 13 f. 163^r – HR-Zu MR 26 f. 139^r – HR-Zu MR 62 f. 132^r – HR-Zu MR 73 f. 116^v – HR-Zu MR 133 f. 135^r – HR-Zu MR 168 f. 176^r – HR-Zu MR 170 f. 121^v – PL-CZ III-3 f. 198^r – RO-AJ R. I. 24 f. 130^r – RO-AJ R. II. 134 f. 230^r – SK-BRm EL 13 f. 91^r – US-NYpm MS G.7 f. 277^v
MissPaul 1514 f. 173^v – MissQuin 1487 f. 177^v – MissQuin 1499 f. 167^v – MissStrig 1484 f. 112^r – MissStrig 1498 f. II/136^r – MissStrig 1500 f. 159^v – MissStrig 1511 f. 204^r – MissStrig 1513 f. 169^v – MissStrig 1514 f. 128^v – MissUlt 1480 f. 229^r – MissZag 1511 f. 143^r
442. **Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium (minor)**
[CAO III Nr. 1160, 4720 CAO IV Nr. 7582, 7583] GrTr 666 KatSchlag 77, 237, 281 MMMAe VII 443, 630
Commemoratio Pauli apostoli
H-Bn 91 f. 122^v – H-Bn 334 f. 83^r – HR-Zk 355 f. 180^v – PL-GNd 150 p. 521
443. **Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium... ad Deum (maior)**
CAO III Nr. 1160, 4720 CAO IV Nr. 7582, 7583 MSH 5 I/4.1, II/10
Commemoratio Pauli apostoli
A-GÜ 1/43 f. 196^r (Conv.), 217^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 90^v (Conv.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 97^v (Conv.) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 127^r – H-Bu A 114 f. II/15^r – H-Efkö I. 1b f. 80^v – RO-AJ R. I. 1 f. 216^r – RO-AJ R. I. 96 f. 77^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 69^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 251^v – SK-BRsa 67 f. 98^r (Conv.) – TR-Itks 49 f. 126^r (Conv.) – TR-Itks 60 f. 132^r (Conv.) – TR-Itks 68 f. 173^r
A-GÖ 107 f. 232^r – A-GÖ 234 f. 172^r – A-GÜ 1/29 f. 154^v – H-Bn 92 f. 162^v (Conv.), 180^v – H-Bn 94 f. 263^v – H-Bn 95 f. 129^v – H-Bn 214 f. 207^v – H-Bn 215 f. 207^r – H-Bn 216 f. 251^v – H-Bn 218 f. 221^r – H-Bn 219 f. 166^r – H-Bn 220 f. 276^v – H-Bn 222 f. 129^v – H-Bn 359 f. 142^v – H-Bn 395 f. 124^v (Conv.) – H-Efkö I. 20 f. 191^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 124^r (Conv.) – PL-CZ III-3 f. 233^v – RO-AJ R. I. 24 f. 134^r (Conv.) – RO-AJ R. II. 134 f. 199^v – SK-BRm EL 11 f. 205^v – SK-BRm EL 13 f. 104^r – US-NYpm MS G.7 f. 289^r
MissPaul 1514 f. 203^v – MissQuin 1487 f. 182^r (Conv.) – MissQuin 1499 f. 172^r (Conv.) – MissStrig 1484 f. 136^v – MissStrig 1498 f. II/160^v – MissStrig 1500 f. 188^r – MissStrig 1511 f. 240^v – MissStrig 1513 f. 176^r (Conv.), 200^r – MissStrig 1514 f. 133^v (Conv.), 152^v – MissUlt 1480 f. 236^r (Conv.)

444. **Sancte rex Ladislave succurre nobis**
Holl 702 MSH 5 II/1.2
 Ladislaus rex
 RO-AJ R. I. 96 f. 76^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 68^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 95^v – RO-Sb 759 f. 208^v – TR-Itks 60 f. 144^r – TR-Itks 68 f. 203^r – A-GÖ 107 f. 229^r – A-GÖ 234 f. 169^v – H-Bn 219 f. 164^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 136^v – H-Sa Nr. 313 f. 69^r – PL-CZ III-3 f. 230^v – RO-AJ R. I. 24 f. 148^r – RO-Sb 595 f. 164^r – RO-Sb 665 f. 50^r – MissGyer f. 176^r
 MissPaul 1514 f. 201^r
445. **Sancte rex Stephane succurre nobis**
Holl 703 MSH 5 II/17
 Stephanus rex
 H-Ba T 292 f. 10^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 268^v
 A-GÖ 107 f. 245^v – A-GÖ 234 f. 182^r – H-Bn 94 f. 280^r – H-Bn 95 f. 140^r – H-Bn 214 f. 222^r – H-Bn 215 f. 219^v – H-Bn 216 f. 267^r – H-Bn 218 f. 234^v – H-Bn 219 f. 177^r – H-Bn 220 f. 298^v – H-Bn 435 f. 72^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 146^r – HR-Zu MR 70 f. 237^r in marg. – PL-CZ III-3 f. 249^v – RO-AJ R. I. 24 f. 160^r – RO-AJ R. II. 134 f. 212^r – SK-BRm EL 11 f. 217^v
 MissPaul 1514 f. 215^v
446. **Sancti et iusti in Domino gaudente**
CAO III Nr. 3536, 4729 CAO IV Nr. 7588 KatSchlag 370, 391 MMMAe VII 445, 446, 667, 676 MSH 5 I/85
 Commune martyrum
 H-Efkö I. 1b f. 59^v (De sanctis in TP) – HR-Za III.d.182 f. 46^v – HR-Za III.d.204 p. 24 (Gerv. et Prot.) – HR-Zu MR 6 p. 346 – SK-BRm EL 18 f. 3^v [320^v] – TR-Itks 68 f. 164^r (Marcel. et Petr.)
 A-GÖ 107 f. 278^r, 282^r (m. in TP) – A-GÖ 234 f. 208^r, 211^r (m. in TP) – A-Su M.III.23 f. 252^v, 264^r (De sanctis) – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 219 f. 155^r (Adalb.) – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn 318 f. 169^r (Gord. et Epim.), 172^r (Marc. et Marcel.), 185^v (Hippolytus), 193^r (Maur. et soc.) – H-Bn 435 f. 112^v (cff.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 130^r (Adalb.) – H-Sa Nr. 313 f. 70^r (Adalb.) – HR-Za III.d.23 f. 226^r, 235^r (De sanctis) – HR-Zu MR 13 f. 227^v, 237^r (De sanctis), 267^r (De 14 aux.) – HR-Zu MR 26 f. 186^r, 193^r (De sanctis) – HR-Zu MR 62 f. 197^r – HR-Zu MR 73 f. 165^r – HR-Zu MR 133 f. 181^r, 189^r (De sanctis) – HR-Zu MR 170 f. 150^v, 157^r (De sanctis) – PL-CZ III-3 f. 216^v (Adalb.), 280^r, 283^r (m. in TP) – RO-AJ R. I. 24 f. 140^v (Adalb.) – RO-AJ R. I. 25 f. 158^r (Gord. et Epim.), 161^r (Marc. et Marcel.), 195^v (De 14 aux.) – RO-AJ R. I. 50 f. 235^v (Gord. et Epim.), 241^r (Marc. et Marcel.), 280^v (Maur. et soc.) – US-NYpm MS G.7 f. 305^r (mm. in TP)
 MissPaul 1514 f. 190^r (Adalb.), 243^v, 246^r (m. in TP) – MissStrig 1484 f. 168^r (mm. in TP) – MissStrig 1498 f. II/191^r (mm. in TP) – MissStrig 1500 f. 227^r (mm. in TP) – MissStrig 1511 f. 291^r (mm. in TP) – MissStrig 1513 f. 242^v (mm. in TP) – MissStrig 1514 f. 185^r (mm. in TP) – MissZag 1511 f. 208^v, 216^r (De sanctis), 242^r (De sanctis in necessitate et tribulatione) – OrdStrig f. 39^v (Ambrosius), 82^v (Tiburt. et Val.), 88^r (Gord. et Epim.), 89^v (Bonifatius)
447. **Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet**
KatSchlag 340 MMMAe VII 449, 657 MSH 5 I/33.1, I/91
 Feria secunda post Pentecostes
 RO-AJ R. I. 96 f. 55^v – TR-Itks 68 f. 126^r (f5 post Pent.)
 H-Bn 219 f. 102^r – H-Bn 222 f. 89^v (Sabb. post Pent.) – H-Efkö I. 20 f. 139^v – SK-BRm EL 13 f. 69^r – US-NYpm MS G.7 f. 260^r (Sabb. post Pent.)
 MissStrig 1484 f. 93^v (Sabb. post Pent.)
448. **Sancti tui Domine benedicent te**
AMS 24b, 92, 97, 112, 113b, 124, 125, 129a, 133, 138, 143, 146, 149, 160, 162, 199b CAO IV Nr. 7591 GrTr 463 KatSchlag 27 MMMAe II 168 MSH 5 I/32.9, II/179
 Commune martyrum
 H-Bn 172b f. 264^{bisr} – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 130^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 154^r – H-Efkö I. 1b f. 117^r (Dionysius et socii) – H-Efkö I. 3a f. 261^r – RO-AJ R. I. 96 f. 92^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 105^v – RO-Sb 759 f. 273^v – SK-BRm EL 18 f. 3^v [320^v] – TR-Itks 68 f. 153^r [Fab. et Seb.]
 A-GÖ 107 f. 278^r – A-GÖ 234 f. 208^r – A-GÜ 1/29 f. 180^v – A-GÜ 1/43 f. 193^r (Fab. et Seb.) – H-Bn 91 f. 146^r – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 215 f. 251^r – H-Bn 216 f. 298^v – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn 318 f. 157^r (Fab. et Seb.) – H-Bn 359 f. 172^r – H-Bn 395 f. 167^r – H-Bn MNy 17 f. 60^v – H-Efkö I. 20 f. 225^v – HR-Zk 355 f. 214^r – PL-CZ III-3 f. 280^r – PL-GNd 150 p. 606 – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 25 f. 146^r (Fab. et Seb.) – RO-AJ R. I. 50 f. 214^v (Fab. et Seb.), 267^r (Hippolytus) – RO-Sb 595 f. 191^v – SK-BRm EL 11 f. 240^v – SK-BRm EL 13 f. 138^r – US-NYpm MS G.7 f. 306^v – MissGyer f. 212^v – MissHel f. 213^v
 MissPaul 1514 f. 243^v – MissStrig 1484 f. 169^v – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 293^v – MissStrig 1513 f. 244^v – MissStrig 1514 f. 187^r – MissUlt 1480 f. 310^r – OrdStrig f. 39^v (Ambrosius), 85^r (Vitalis), 87^v (Stanislaus), 104^r (Abdon et Sennen), 120^r (Gereon)
449. **Sancti tui Domine florebunt**
CAO III Nr. 4736 GrTr 464 KatSchlag 272, 361 MMMAe VII 450, 451, 639, 665 MSH 5 I/123, II/58, II/141
 Commune martyrum
 H-Bn 172b f. 265^v (cf.) – H-Bu A 115 f. II/6^r (mm. in TP) – H-Efkö I. 1b f. 63^v (Vitalis) – HR-Za III.d.182 f. 17^v (De sanctis in TP) – HR-Zu MR 6 p. 265 (De sanctis in TP) – SK-BRm EL 18 f. 3^v [320^v] – TR-Itks 68 f. 167^r (Gerv. et Prot.)
 A-GÖ 107 f. 278^r – A-GÖ 234 f. 208^r – A-GÜ 1/29 f. 144^r (Tiburt. et Val.), 178^r (mm. in TP) – A-Su M.III.23 f. 195^v (mm. in TP) – H-Bn 91 f. 113^v (Tiburt. et Val.), 114^r (mm. in TP) – H-Bn 92 f. 173^v (Gord. et Epim.) – H-Bn 94 f. 337^r – H-Bn 95 f. 170^r – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 250^r (mm. in TP) – H-Bn 216 f. 295^v (mm. in TP) – H-Bn 219 f. 197^v – H-Bn 395 f. 167^r – H-Efkö I. 20 f. 225^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 160^v – H-Sa Nr. 313 f. 55^v – HR-Za III.d.23 f. 179^v (De sanctis in TP) – HR-Zu MR 13 f. 178^r

- (De sanctis in TP) – HR-Zu MR 26 f. 150^r (mm. in TP) – HR-Zu MR 62 f. 147^v (De sanctis in TP) – HR-Zu MR 73 f. 128^r (De sanctis in TP) – HR-Zu MR 133 f. 145^v (De sanctis in TP) – HR-Zu MR 168 f. 191^r (De sanctis in TP) – HR-Zu MR 170 f. 125^v (De sanctis in TP), 151^v – PL-CZ III-3 f. 280^r – PL-GNd 150 p. 598 (m. in TP) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – SK-BRm EL 13 f. 138^r MissPaul 1514 f. 243^v – MissZag 1511 f. 160^v (mm. in TP)
450. **Sancti tui Domine nos ubique adiuvent**
KatSchlag 169
 Basilides et socii
 H-Bn 395 f. 167^r (mm.)
 MissQuin 1487 f. 199^r – MissQuin 1499 f. 187^v
451. **Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole**
Holl 708 **MSH 5** I/61.3a, I/61.3b
 Stephanus rex
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 106^v – HR-Za III.d.182 f. 31^r – HR-Zu MR 6 p. 302
 MissQuin 1487 f. 220^r – MissQuin 1499 f. 206^v
452. **Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus**
MSH 5 II/125
 Adalbertus
 RO-AJ R. IX. 57 f. 65^v
453. **Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens**
MSH 5 II/131
 Demetrius
 HR-Za III.d.182 f. 35^v – HR-Zu MR 6 p. 314
454. **Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum**
MSH 5 II/65.3
 Georgius
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 96^v – H-Bu A 114 f. II/11^r – H-Efkö I. 1b f. 62^v
 MissUlt 1480 f. 249^r
455. **Senex puerum portabat (minor)**
 [CAO III Nr. 4864 CAO IV Nr. 7635] GrTr 544 **KatSchlag** 38 **MSH 5** I/1.15, I/120
 Purificatio BMV
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 116^v – H-Bu A 115 f. I/50^r
 A-CÜ 1/29 f. 141^v – H-Bn 334 f. 44^r, 203^v (Simeon) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 42^r – PL-GNd 150 p. 486
 MissZag 1511 f. 243^r (De Simeone)
456. **Senex puerum portabat... quem virgo (maior)**
 CAO III Nr. 4864 CAO IV Nr. 7635 **MSH 5** I/33.4, II/181
 Purificatio BMV
 RO-AJ R. IX. 57 f. 60^r – CantCsik f. 5^v, 59^r
457. **Serve bone et fidelis (minor)**
 CAO III Nr. 2732 **KatSchlag** 215, 326 **MMMAe VII** 453, 455, 624, 653 **MSH 5** I/116
 Commune confessorum
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 93^r (Paul. er.) – H-Efkö I. 1b f. 33^r (Paul. er.) – SK-BRm EL 18 f. 4^r [321^r] – TR-Itks 68 f. 186^v (Steph. rex) – CantCsik f. 91^v
 A-GÖ 107 f. 284^v (cf. et pont.), 288^r – A-GÖ 234 f. 212^v (cf. et pont.) – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 214 f. 265^v in marg. (cf. et pont.) – H-Bn 219 f. 201^r – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 161^v (cf. et pont.) – H-Sa Nr. 313 f. 57^v (cf. et pont.) – PL-CZ III-3 f. 284^v (cf. et pont.) – US-NYpm MS G.7 f. 310^r
 MissPaul 1514 f. 248^r (cf. et pont.) – MissQuin 1487 f. 253^r – MissQuin 1499 f. 236^v – MissStrig 1484 f. 115^r (Paul. er.), 173^v – MissStrig 1498 f. II/138^v (Paul. er.), II/196^v – MissStrig 1500 f. 162^v (Paul. er.), 234^r – MissStrig 1511 f. 208^r (Paul. er.), 299^v – MissStrig 1513 f. 172^v (Paul. er.), 249^v – MissStrig 1514 f. 130^v (Paul. er.), 191^r
458. **Serve bone et fidelis... intra in gaudium (maior)**
 CAO III Nr. 4872 CAO IV Nr. 6677 **MSH 5** II/20
 Commune confessorum
 H-Bn 172b f. 266^v (cf. et pont.)
 H-Bn 359 f. 175^v – H-Efkö I. 20 f. 233^v – SK-BRm EL 13 f. 145^r
459. **Sidus caeli fulgidum devotae**
Holl 716 **MMMAe VIII** 822
 Barbara
 H-Bn 219 f. 144^v – RO-Sb 665 f. 39^r
460. **Sidus caeli praefulgidum laudis**
 Barbara
 RO-Sb 595 f. 149^v

461. **Solve iubente Deo terrarum**
CAO III Nr. 4981 **CAO IV** Nr. 7678, 8200 **Ch** 19205 **GrTr** 665 **Holl** 724 **KatSchlag** 43, 93 **MMMAe VII** 457, 569 **MSH 5** II/81, II/110, II/113, II/126
 Vincula Petri apostoli
 H-Ba T 292 f. 1^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 102^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 114^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 129^v – H-Bu A 115 f. I/53^r – H-Efkö I. 1b f. 79^v (Petr. et Paul.) – HR-Za III.d.182 f. 27^r – HR-Zu MR 6 p. 291 – SK-BRm EC Lad. 3 f. 260^r – SK-Sk Mus 1 f. 113^v in marg. – TR-Itks 68 f. 175^{bisr}
 A-GÖ 107 f. 240^r – A-GÖ 234 f. 177^v – A-GÜ 1/29 f. 158^r – A-Su M.III.23 f. 218^r – H-Bn 91 f. 127^r – H-Bn 94 f. 272^v – H-Bn 95 f. 135^r – H-Bn 214 f. 215^r – H-Bn 216 f. 261^r – H-Bn 218 f. 229^r – H-Bn 220 f. 288^r – H-Bn 222 f. 133^v – H-Bn 318 f. 182^r – H-Bn 359 f. 148^r – H-Bn 395 f. 144^v – H-Bn 435 f. 115^r – H-Efkö I. 20 f. 197^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 142^r – HR-Za III.d.23 f. 198^r – HR-Zk 355 f. 187^r – HR-Zu MR 13 f. 197^v – HR-Zu MR 26 f. 164^v – HR-Zu MR 62 f. 166^r – HR-Zu MR 73 f. 143^v – HR-Zu MR 133 f. 159^r – HR-Zu MR 168 f. 209^v – PL-CZ III-3 f. 242^r – PL-GNd 150 p. 531 – RO-AJ R. I. 24 f. 155^v – RO-AJ R. I. 50 f. 261^r – RO-AJ R. II. 134 f. 206^r – SK-BRm EL 11 f. 212^v – SK-BRm EL 13 f. 110^r – US-NYpm MS G.7 f. 291^v
 MissPaul 1514 f. 210^r – MissQuin 1487 f. 213^v – MissQuin 1499 f. 200^v – MissStrig 1484 f. 142^v – MissStrig 1498 f. II/166^v – MissStrig 1500 f. 195^r – MissStrig 1511 f. 250^v – MissStrig 1513 f. 207^v – MissStrig 1514 f. 158^v – MissZag 1511 f. 180^r – OrdStrig f. 104^v
462. **Sophia mater sancta intercede pro nobis**
MSH 5 I/78.5
 Sophia
 H-Bn 172a f. 424^r
463. **Specie tua et pulchritudine tua**
AMS 3, 23bis, 25, 101, 140, 153, 199^b **CAO III** Nr. 4987 **CAO IV** Nr. 6308, 6446, 6450, 6994, 7452, 7680, 8201 **GrTr** 416 **KatSchlag** 96, 151, 271 **MMMAe VII** 459, 585 **MMMAe VIII** 486, 791 **MSH 5** I/103,10, II/123
 Commune virginum
 A-CÜ 1/43 f. 187^v (Lucia) – H-Bn 172a f. 329^r – H-Bn 172b f. 270^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 168^v (sanctae mulieres) – H-Bu A 115 f. II/11^r (m. non v.) – H-Efkö I. 1b f. 15^v (Elisabeth), 20^r (Catherina) – H-Efkö I. 3a f. 262^v – HR-Zu MR 6 p. 369 – RO-AJ R. I. 96 f. 99^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 83^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 116^v – RO-Sb 759 f. 286^v – SK-BRm EL 18 f. 4^v [321^v] – SK-Sk Mus 1 f. 96^v – TR-Itks 49 f. 161^v – TR-Itks 68 f. 151^v (Prisca) – CantCsik f. 40^r
 A-GÖ 107 f. 291^r (v. et m.) – A-GÖ 234 f. 216^v (v. et m.) – A-GÜ 1/29 f. 188^v – A-Su M.III.23 f. 262^v – H-Bn 91 f. 162^r – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 95 f. 170^v – H-Bn 214 f. 265^v – H-Bn 215 f. 262^v – H-Bn 216 f. 310^r – H-Bn 218 f. 269^r – H-Bn 220 f. 352^r – H-Bn 222 f. 163^v – H-Bn 318 f. 159^r (oct. Agn.), 218^v (Ottilia), 222^v (Helena) – H-Bn 334 f. 121^r – H-Bn 359 f. 179^r – H-Bn 395 f. 171^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 22^r (v. et m.) – H-Efkö I. 20 f. 238^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 164^r – HR-Za III.d.23 f. 173^r (oct. Agn.), 234^r – HR-Zk 355 f. 224^r – HR-Zu MR 13 f. 170^v (oct. Agn.), 235^v – HR-Zu MR 26 f. 144^v (oct. Agn.), 192^r – HR-Zu MR 46 f. 346^r (v. et m.) – HR-Zu MR 62 f. 139^v (oct. Agn.) – HR-Zu MR 73 f. 122^v (oct. Agn.) – HR-Zu MR 133 f. 140^r (oct. Agn.), 187^v – HR-Zu MR 168 f. 183^v (oct. Agn.) – HR-Zu MR 170 f. 156^r – PL-CZ III-3 f. 289^r (v. et m.) – PL-GNd 150 p. 634, 650 – RO-AJ R. I. 23 f. II/226^r – RO-AJ R. I. 25 f. 148^v (oct. Agn.), 188^r (Helena) – RO-AJ R. I. 50 f. 218^r (oct. Agn.), 329^r (Helena) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 198^v – RO-Sb 665 f. 80^v – SK-BRm EL 11 f. 249^r – SK-BRm EL 13 f. 150^v – MissGyer f. 221^v – MissHel f. 215^r – MissPaul 1514 f. 252^r (v. et m.) – MissQuin 1487 f. 256^v – MissQuin 1499 f. 239^v – MissStrig 1513 f. 191^r (Helena) – MissStrig 1514 f. 144^v (Helena) – MissUlt 1480 f. 323^r – MissZag 1511 f. 149^v (oct. Agn.), 215^r (v. non m.)
464. **Spes datur omni populo**
MMMAe VIII 488, 489, 490, 491, 633, 663, 792
 Visitatio BMV
 A-GÖ 107 f. 232^v – H-Bn 395 f. 188^v – HR-Za IV.c.59 f. 9^v – HR-Zu MR 13 f. 1^r, 268^r – RO-AJ R. I. 24 f. 150^v – TR-Itks 49 f. 73^v
465. **Spiritus Domini replevit orbem terrarum**
AMS 106, 107, 108, 172ter, 199^a **CAO IV** Nr. 6460, 7690 **KatSchlag** 206, 346 **MMMAe II** 177 **MMMAe VII** 463, 621 **MSH 5** I/53
 Feria secunda post Pentecostes
 A-GÜ 1/43 f. 152^r (f3 post Pent.) – H-Bn 172a f. 231^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 68^v (f4 post Pent.) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 68^r – H-Bu A 114 f. I/46^v – H-Efkö I. 1a f. 166^v – H-Efkö I. 3a f. 157^v (f4 post Pent.) – HR-Zu MR 6 p. 192 – RO-AJ R. I. 1 f. 158^r (f3 post Pent.) – RO-AJ R. I. 96 f. 56^v (f4 post Pent.) – RO-AJ R. IX. 57 f. 42^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 67^r – RO-Sb 759 f. 111^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 170^r (f4 post Pent.) – SK-BRsa 67 f. 68^r – SK-Sk Mus 1 f. 50^r – TR-Itks 49 f. 104^r – TR-Itks 60 f. 107^r – TR-Itks 68 f. 124^v
 A-GÖ 107 f. 164^v, 168^v (Sabb. post Pent.) – A-GÖ 234 f. 121^v, 124^v (Sabb. post Pent.) – A-Su M.III.23 f. 134^r, 140^r (Sabb. post Pent.) – H-Bn 91 f. 73^r (f4 post Pent.) – H-Bn 92 f. 129^v – H-Bn 94 f. 167^v (f4 post Pent.) – H-Bn 95 f. 107^r (f4 post Pent.) – H-Bn 214 f. 125^r (f4 post Pent.) – H-Bn 215 f. 127^v (f4 post Pent.) – H-Bn 216 f. 169^v (f4 post Pent.), 172^v (Sabb. post Pent.) – H-Bn 219 f. 103^r (f4 post Pent.) – H-Bn 220 f. 176^v (f4 post Pent.) – H-Bn 222 f. 87^r – H-Bn 318 f. 121^r, 122^r (f4 post Pent.) – H-Bn 359 f. 103^v (f4 post Pent.) – H-Bn 395 f. 99^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 98^v (f4 post Pent.), 100^r (Sabb. post Pent.) – HR-Za III.d.23 f. 138^r, 141^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zk 355 f. 131^r – HR-Zu MR 13 f. 132^v, 136^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 26 f. 115^v, 118^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 62 f. 101^v, 105^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 73 f. 94^r, 96^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 133 f. 112^r, 114^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 168 f. 144^r, 148^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 170 f. 107^v – PL-CZ III-3 f. 164^r, 168^r (Sabb. post Pent.) – PL-GNd 150 p. 379 (f3 post Pent.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/101^v – RO-AJ R. I. 24 f. 93^v – RO-AJ R. I. 25 f. 110^r, 111^r (f4 post Pent.) – RO-AJ R. I. 50 f. 160^r, 161^v (f4 post Pent.) – RO-AJ R. II. 134 f. 140^v (f4 post Pent.), 143^r (Sabb. post Pent.) – RO-Sb 595 f. 111^r – SK-BRm EL 13 f. 70^v (f4 post Pent.) – TR-Itks 49 f. 105^r (f4 post Pent.), 106^v (Sabb. post Pent.) – US-NYpm MS G.7 f. 257^v – MissGyer f. 126^v, 130^r (Sabb. post Pent.) – MissHel f. 120^v

- MissPaul 1514 f. 148^v (Sabb. post Pent.) – MissQuin 1487 f. 148^r (f5 post Pent.) – MissQuin 1499 f. 141^r (f5 post Pent.) – MissStrig 1484 f. 91^r, 93^v (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1498 f. II/112^r, II/115^r (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1500 f. 131^v, 135^r (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1511 f. 169^v, 173^v (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1513 f. 140^r, 143^v (Sabb. post Pent.) – MissStrig 1514 f. 106^r, 109^r (Sabb. post Pent.) – MissUlt 1480 f. 188^v (f6 post Pent.) – MissZag 1511 f. 114^r, 117^r (Sabb. post Pent.) – OrdStrig f. 69^v
466. **Spiritus eius ornavit caelos**
KatSchlag 281 **MMMAe VIII** 494, 793, 794 **MSH 5 I/111.1**
 Sabbato post Pentecostes
 H-Bu Cod. lat. 123 f. 253^r – H-DRt R 508 – GradCsik f. 132^r
 A-GÜ 1/29 f. 114^v – PL-GNd 150 p. 391 – SK-BRm EL 11 f. 141^r
467. **Spiritus est Deus et eos qui adorant eum**
KatSchlag 271
 Sabbato post Pentecostes
 MissUlt 1480 f. 191^r
468. **Spiritus est qui vivificat**
GrTr 245 **KatSchlag** 347 **MMMAe VIII** 494, 794 **MSH 5 I/110.1**
 Sabbato post Pentecostes
 H-Bu Cod. lat. 123 f. 252^v – H-DRt R 508 – GradCsik f. 131^v
 A-GÜ 1/29 f. 114^v – H-Bn 218 f. 152^v – PL-GNd 150 p. 390 – SK-BRm EL 11 f. 140^v
469. **Spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei**
CAO IV Nr. 7690 **KatSchlag** 38, 126, 264, 313, 358 **MMMAe VII** 464, 465, 466, 594, 637, 650, 664
 Sabbato post Pentecostes
 MissUlt 1480 f. 190^v
470. **Spiritus Paraclitus ille vos docebit omnia**
CAO III Nr. 1354, 5002 **KatSchlag** 47 **MMMAe VII** 466, 570
 Sabbato post Pentecostes
 MissUlt 1480 f. 190^r
471. **Spiritus Sanctus docebit vos**
CAO III Nr. 5005 **CAO IV** Nr. 7691 **GrTr** 432 **KatSchlag** 174, 285, 302 **MMMAe VII** 470, 644 **MMMAe VIII** 495, 794 **MSH 5 I/104.3**
 Feria tertia post Pentecostes
 H-Bu Cod. lat. 123 f. 248^r – H-DRt R 508 – GradCsik f. 128^v
 A-GÜ 1/29 f. 112^v – H-Bn 218 f. 149^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 58^r – SK-BRm EL 11 f. 138^r
472. **Spiritus Sanctus procedens a throno**
CAO III Nr. 5007 **CAO IV** Nr. 7693 **KatSchlag** 3 **MMMAe VII** 472, 557 **MSH 5 I/40**
 Feria secunda post Pentecostes
 H-Bn 172a f. 235^v (f6 post Pent.)
 H-Bn 318 f. 121^r – PL-GNd 150 p. 374 (Pent.) – RO-AJ R. I. 25 f. 110^r – RO-AJ R. I. 50 f. 160^r
473. **Spiritus Sanctus superveniet in te Maria**
CAO IV Nr. 6156, 6469
 De BMV in Adventu Domini
 H-Bn 222 f. 165^r
474. **Sponsa veri Zachariae Elisabeth**
Holl 733 **MMMAe VIII** 496, 497, 795, 796 **MSH 5 II/88**
 Elisabeth
 H-Bn 172b f. 239^v – SK-Sk Mus 1 f. 128^r
 A-GÜ 107 f. 265^r – A-GÜ 234 f. 197^r – H-Bn 435 f. 81^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 156^v – PL-CZ III-3 f. 268^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/193^r – RO-AJ R. I. 24 f. 171^r – US-NYpm MS G.7 f. 300^v
 MissPaul 1514 f. 232^v – MissStrig 1484 f. 162^v – MissStrig 1498 f. II/184^v – MissStrig 1500 f. 219^r – MissStrig 1511 f. 281^r – MissStrig 1513 f. 234^r – MissStrig 1514 f. 178^v – MissZag 1511 f. 201^r
475. **Sprevit torum coniugalem**
Holl 735 **MSH 5 II/63.7, II/68.1**
 Emericus
 H-Ba T 1028 – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 108^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 122^v – H-Bu A 114 f. II/25^r – H-Efkö I. 1b f. 10^v, 109^v (Depos.) – TR-Itks 68 f. 203^v
 US-NYpm MS G.7 f. 295^r (Depos.)
 MissQuin 1487 f. 223^v (Depos.) – MissQuin 1499 f. 209^v (Depos.) – MissStrig 1484 f. 151^r (Depos.) – MissStrig 1498 f. II/173^r (Depos.) – MissStrig 1500 f. 205^r (Depos.) – MissStrig 1511 f. 263^r (Depos.) – MissStrig 1513 f. 218^v (Depos.) – MissStrig 1514 f. 167^r (Depos.) – OrdStrig f. 126^r

476. **Stabunt iusti in magna constantia (minor)**
KatSchlag 103, 397 **MMMAe VII** 474, 587 **MSH 5 I/44, II/12**
 Philippus et Iacobus apostoli
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 97^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 104^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 122^v – H-Bu A 114 f. II/11^v – H-Bu A 115 f. I/51^r – RO-AJ R. I. 96 f. 73^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 92^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 230^v – SK-BRsa 67 f. 105^v – TR-Itks 49 f. 131^r – TR-Itks 60 f. 139^v – TR-Itks 68 f. 116^r
 A-GÖ 107 f. 215^v, 278^v (mm.) – A-GÖ 234 f. 208^r (mm.) – H-Bn 92 f. 208^v (mm.) – H-Bn 94 f. 243^v – H-Bn 95 f. 119^v – H-Bn 214 f. 189^v, 265^v in marg. (mm.) – H-Bn 216 f. 295^r (De uno sancto in TP) – H-Bn 219 f. 156^r – H-Bn 220 f. 250^r – H-Bn 318 f. 166^v – H-Bn 359 f. 134^r – H-Bn 395 f. 131^v – H-Efkö I. 20 f. 181^v – H-Sa Nr. 313 f. 55^v (mm.) – PL-CZ III-3 f. 217^v, 280^r (mm.) – RO-AJ R. I. 24 f. 141^v – RO-AJ R. I. 25 f. 155^v – RO-AJ R. I. 50 f. 231^r – RO-AJ R. II. 134 f. 184^v – RO-Sb 595 f. 158^v – RO-Sb 665 f. 46^v – US-NYpm MS G.7 f. 284^r – MissGyer f. 170^r
 MissPaul 1514 f. 191^v, 243^v (mm.) – MissQuin 1487 f. 193^r – MissQuin 1499 f. 182^r – MissStrig 1484 f. 126^v – MissStrig 1498 f. II/151^r – MissStrig 1500 f. 176^v – MissStrig 1511 f. 226^r – MissStrig 1513 f. 187^r – MissStrig 1514 f. 142^r – OrdStrig f. 85^v
477. **Stabunt iusti in magna constantia... et qui abstulerunt (maior)**
CAO III Nr. 5012 **KatSchlag** 103 **MMMAe VII** 475, 587
 Commune martyrum in Tempore Paschali
 A-GÜ 1/29 f. 178^r – H-Bn 91 f. 114^r – H-Bn 215 f. 197^v (Marc.), 250^r – H-Bn 216 f. 295^v – PL-GNd 150 p. 598 – RO-AJ R. I. 23 f. II/155^r (Phil. et Iac.)
478. **Stella novae claritatis**
MSH 5 II/16
 Epiphania
 HR-Zu MR 6 p. 29
479. **Stirps Iesse virgam produxit**
CAO IV Nr. 7709 **MSH 5 II/28.1**
 BMV
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 5^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 126^r – SK-Sk Mus 1 f. 120^v – CantCsik f. 99^r
480. **Subveni mater pia ora Dominum**
Holl 746 **MSH 5 I/61.12**
 De BMV in Tempore Paschali
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 123^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 125^r – H-Bu A 114 f. II/33^r – H-Efkö I. 1b f. 57^v – H-Efkö I. 3a f. 256^r – H-Kf Ms. 302 f. 122^r – HR-Zu MR 6 p. 381 – RO-AJ R. IX. 57 f. 85^v – TR-Itks 68 f. 108^v – CantCsik f. 9^r
 H-Bn 359 f. 184^r – HR-Zk 355 f. 229^r – PL-GNd 150 p. 762 – RO-AJ R. I. 23 f. 89^v in marg. – TR-Itks 60 f. 90^r – US-NYpm MS G.7 f. 317^v
 MissStrig 1484 f. 181^v – MissStrig 1498 f. II/205^v – MissStrig 1500 f. 245^v – MissStrig 1511 f. 313^r – MissStrig 1513 f. 261^r – MissStrig 1514 f. 199^r – MissZag 1511 f. 275^v – OrdAgr 619 – OrdStrig f. 57^r (Sabb. post P), 61^r
481. **Surgens Iesus Dominus noster**
CAO IV Nr. 7734 **KatSchlag** 26, 132, 138 **MMMAe VII** 479, 480, 596, 598 **MMMAe VIII** 510, 801 **MSH 5 I/34.1**
 Feria tertia post Pascha
 H-Bn 172a f. 199^r (1D post P), 210^r (1D post P) – H-Bn A 4 – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 60^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 60^r (f4 post P) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 57^v – H-Bu A 114 f. I/36^v – H-Bu A 115 f. I/25^v – H-Efkö I. 1a f. 144^r – H-Efkö I. 3a f. 137^r – HR-Zu MR 6 p. 165 – RO-AJ R. I. 1 f. 134^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 143^v – SK-BRsa 67 f. 56^v – SK-Sk Mus 1 f. 41^v (1D post P) – TR-Itks 60 f. 95^v – TR-Itks 68 f. 105^v (f5 post P)
 A-GÖ 107 f. 147^r – A-GÖ 234 f. 108^r – A-Su M.III.23 f. 119^r – H-Bn 91 f. 65^v (5D post P) – H-Bn 92 f. 116^r, 120^r (1D post P) – H-Bn 94 f. 146^v – H-Bn 95 f. 99^v – H-Bn 214 f. 107^v – H-Bn 215 f. 108^r (f4 post P) – H-Bn 216 f. 150^r – H-Bn 218 f. 127^v, 133^v (1D post P), 139^r (4D post P) – H-Bn 219 f. 91^v – H-Bn 220 f. 152^r – H-Bn 222 f. 75^v, 78^v (1D post P) – H-Bn 395 f. 89^v – H-Efkö I. 20 f. 124^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 87^v – HR-Za III.d.23 f. 126^r – HR-Zk 355 f. 118^v, 122^v (1D post P) – HR-Zu MR 13 f. 119^r – HR-Zu MR 26 f. 104^v – HR-Zu MR 62 f. 87^v – HR-Zu MR 73 f. 83^v – HR-Zu MR 133 f. 102^r – HR-Zu MR 168 f. 129^v – HR-Zu MR 170 f. 97^r – PL-CZ III-3 f. 146^v – RO-AJ R. I. 23 f. II/85^r – RO-AJ R. I. 24 f. 84^v (f5 post P) – RO-AJ R. II. 134 f. 125^r – SK-BRm EL 11 f. 117^v, 122^v (1D post P), 128^r (4D post P) – SK-BRm EL 13 f. 54^v – TR-Itks 49 f. 85^v – US-NYpm MS G.7 f. 250^v (f4 post P) – MissGyer f. 112^r (f4 post P) – MissHel f. 105^r (f5 post P)
 MissPaul 1514 f. 131^r – MissQuin 1487 f. 193^r (Alexander et socii) – MissQuin 1499 f. 182^v (Alexander et socii) – MissStrig 1484 f. 82^r (f4 post P) – MissStrig 1498 f. II/102^v (f4 post P) – MissStrig 1500 f. 121^r (f4 post P) – MissStrig 1511 f. 154^v (f4 post P) – MissStrig 1513 f. 128^r (f4 post P) – MissStrig 1514 f. 97^r (f4 post P) – MissUlt 1480 f. 176^v (4D post P) – MissZag 1511 f. 102^r
482. **Surrexit Christus et illuxit populo suo**
CAO III Nr. 5077 **CAO IV** Nr. 7737 **GrTr** 230 **Holl** 755 **KatSchlag** 26, 41 **MMMAe VII** 486, 682 **MMMAe VIII** 511, 802 **MSH 5 I/36.1, II/3.2**
 Dominica quarta post Pascha
 A-GÜ 1/43 f. 142^r (3D post P) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 65^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 64^v (5D post P) – H-Bu A 115 f. I/28^r (5D post P) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 235^r (5D post P) – H-Efkö I. 1a f. 156^r – HR-Zu MR 6 p. 177 (3D post P) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 152^v – GradCsik f. 117^r (5D post P)

- A-GÖ 107 f. 154^r – A-GÖ 234 f. 113^v – A-GÜ 1/29 f. 108^v (5D post P) – A-Su M.III.23 f. 125^r (3D post P) – H-Bn 94 f. 155^v – H-Bn 95 f. 102^v – H-Bn 214 f. 115^v – H-Bn 215 f. 117^r – H-Bn 216 f. 157^v – H-Bn 219 f. 98^r – H-Bn 220 f. 162^v – H-Bn 318 f. 111^r (2D post P), 168^r (De Spi. cor.) – H-Bn 334 f. 190^v (De Spi. cor.) – H-Bn 359 f. 97^r – H-Bn 395 f. 94^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 92^r – HR-Za III.d.23 f. 131^r (3D post P) – HR-Zk 355 f. 125^r (5D post P) – HR-Zu MR 13 f. 124^v (3D post P) – HR-Zu MR 26 f. 109^r (3D post P) – HR-Zu MR 62 f. 93^r (3D post P) – HR-Zu MR 73 f. 87^v (3D post P) – HR-Zu MR 133 f. 106^r (3D post P) – HR-Zu MR 168 f. 135^v (3D post P) – HR-Zu MR 170 f. 101^v (3D post P) – PL-CZ III-3 f. 154^r – PL-GNd 150 p. 641 (De Spi. cor.) – RO-AJ R. I. 25 f. 101^r (2D post P), 157^r (De Spi. cor.) – RO-AJ R. I. 50 f. 147^r (2D post P), f. 234^r (De Spi. cor.) – RO-AJ R. II. 134 f. 131^v – US-NYpm MS G.7 f. 254^v
MissPaul 1514 f. 137^r – MissQuin 1487 f. 134^r (2D post P), 193^r (Inv. Crucis) – MissQuin 1499 f. 128^v (2D post P), 183^r (Inv. Crucis) – MissStrig 1484 f. 85^v – MissStrig 1498 f. II/107^r – MissStrig 1500 f. 126^r – MissStrig 1511 f. 161^r – MissStrig 1513 f. 133^v – MissStrig 1514 f. 101^r – MissUlt 1480 f. 168^r (f4 post P) – MissZag 1511 f. 106^v (3D post P) – OrdStrig f. 61^v
483. **Surrexit Christus qui creavit omnia**
GrTr 209 KatSchlag 4 MSH 5 I/35.2
Feria quinta post Pascha
H-Bu Cod. lat. 123 f. 222^r – RO-AJ R. I. 2 f. 101^r – GradCsik f. 106^v
PL-GNd 150 p. 349 (1D post P)
484. **Surrexit Dominus de sepulchro**
AMS 85, 88a, 199a CAO III Nr. 5079 CAO IV Nr. 7734, 7738, 7739, 7742, 8212 GrTr 203 KatSchlag 74, 165, 383 MMAe VII 482, 578 MMAe VIII 512, 513, 802, 803 MSH 5 I/1.10, I/11a, I/11b, I/11c
Feria sexta post Pascha
A-GÜ 1/43 f. 137^v (f5 post P) – H-Bu Cod. lat. 123 f. 218^r (f3 post P) – HR-Zu MR 6 p. 171 – RO-AJ R. I. 2 f. 97^r (f3 post P) – RO-AJ R. IX. 57 f. 36^v (f4 post P) – RO-BRbn I. F. 67 f. 164^r (De Spi. cor.) – TR-Itks 68 f. 112^r (5D post P) – GradCsik f. 104^r (f3 post P)
A-GÜ 1/29 f. 105^v (f3 post P) – A-Su M.III.23 f. 122^r, 199^r (Inv. Crucis) – H-Bn 318 f. 110^r (1D post P), 112^v (4D post P), 167^r (Inv. Crucis) – H-Bn 395 f. 91^r (f5 post P) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 49^v (f3 post P) – HR-Za III.d.23 f. 128^v, 182^v (Inv. Crucis) – HR-Zu MR 13 f. 122^r, 181^v (Inv. Crucis) – HR-Zu MR 26 f. 107^r, 152^r (Inv. Crucis) – HR-Zu MR 62 f. 90^r, 150^v (Inv. Crucis) – HR-Zu MR 73 f. 85^v, 130^v (Inv. Crucis) – HR-Zu MR 133 f. 104^r, 148^r (Inv. Crucis) – HR-Zu MR 168 f. 132^v, 194^r (Inv. Crucis) – HR-Zu MR 170 f. 99^r, 128^v (Inv. Crucis) – PL-GNd 150 p. 359 (5D post P) – RO-AJ R. I. 24 f. 85^r – RO-AJ R. I. 25 f. 100^v (1D post P), 102^v (4D post P), 156^v (Inv. Crucis) – RO-AJ R. I. 50 f. 145^v (1D post P), 148^v (4D post P), 232^v (Inv. Crucis) – RO-Sb 595 f. 101^v (3D post P), 204^r (De Spi. cor.) – RO-Sb 665 f. 90^v (De Spi. cor.) – MissGyer f. 229^v (De Spi. cor.)
MissUlt 1480 f. 171^r – MissZag 1511 f. 104^r, 163^r (Inv. Crucis)
485. **Surrexit Dominus et occurrens mulieribus**
KatSchlag 10 MMAe VII 488, 559 MSH 5 I/3
Dominica tertia post Pascha
H-Bn Fol. lat. 3815 f. 64^r – H-Bu A 114 f. I/39^r – H-Efkö I. 1a f. 154^v – H-Es 2-36-4/7875 f. 74^v (f3 post P) – HR-Zu MR 6 p. 174 (1D post P) – RO-AJ R. I. 1 f. 138^v (f6 post P) – RO-AJ R. IX. 57 f. 38^r (1D post P) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 150^v (2D post P) – SK-BRsa 67 f. 58^v (2D post P) – TR-Itks 49 f. 88^v (1D post P) – TR-Itks 60 f. 99^r (1D post P) – TR-Itks 68 f. 111^r (4D post P)
A-GÖ 107 f. 153^v – A-GÖ 234 f. 113^r – A-Su M.III.23 f. 123^v (1D post P), 194^v (Annunt.) – H-Bn 94 f. 152^v (2D post P) – H-Bn 95 f. 101^v (2D post P) – H-Bn 214 f. 113^r (2D post P) – H-Bn 215 f. 113^v (2D post P) – H-Bn 216 f. 156^r (2D post P) – H-Bn 219 f. 96^v – H-Bn 220 f. 160^v (2D post P) – H-Bn 222 f. 80^r – H-Bn 318 f. 105^r (f3 post P), 113^r (5D post P), 164^r (Annunt.), 179^v (Maria Magdalena), 211^r (De BMV in TP), 222^v (Helena) – H-Bn 359 f. 96^r (2D post P) – H-Bn 395 f. 93^r (4D post P) – H-EG U₂ VI. 5 f. 91^v – HR-Za III.d.23 f. 129^v (1D post P), 179^r (Annunt.) – HR-Za IV.c.59 f. 16^v (De BMV in TP) – HR-Zu MR 13 f. 123^v (1D post P), 177^r (Annunt.) – HR-Zu MR 26 f. 108^r (1D post P), 149^v (Annunt.) – HR-Zu MR 62 f. 91^v (1D post P), 146^r (Annunt.) – HR-Zu MR 73 f. 86^v (1D post P), 127^v (Annunt.) – HR-Zu MR 133 f. 105^r (1D post P), 144^v (Annunt.) – HR-Zu MR 168 f. 134^r (1D post P), 190^r (Annunt.) – HR-Zu MR 170 f. 100^r (1D post P) – PL-CZ III-3 f. 153^r – RO-AJ R. I. 25 f. 96^v (f3 post P), 103^r (5D post P), 154^v (Annunt.) – RO-AJ R. I. 50 f. 140^v (f3 post P), 149^v (5D post P), 226^v (Annunt.), 254^r (Maria Magdalena), 313^v (De BMV in TP) – RO-AJ R. II. 134 f. 130^r (2D post P) – US-NYpm MS G.7 f. 254^r
MissPaul 1514 f. 136^v – MissQuin 1487 f. 136^v (4D post P) – MissQuin 1499 f. 131^r (4D post P) – MissStrig 1484 f. 85^v, 126^v (Phil. et Iac.) – MissStrig 1498 f. II/106^v – MissStrig 1500 f. 125^v – MissStrig 1511 f. 160^r – MissStrig 1513 f. 133^r – MissStrig 1514 f. 100^v – MissZag 1511 f. 105^r (1D post P), 159^v (Annunt.) – OrdStrig f. 60^v
486. **Surrexit Dominus vere**
AMS 90 CAO III Nr. 5080 CAO IV Nr. 7740, 7741, 8213 GrTr 206 KatSchlag 27, 281 MMAe VII 490, 642 MSH 5 I/111a, I/111b
Feria quarta post Pascha
H-Bu Cod. lat. 123 f. 220^r – RO-AJ R. I. 2 f. 99^r – TR-Itks 68 f. 110^v (3D post P) – GradCsik f. 105^v
H-Bn 91 f. 64^v (4D post P) – H-Bn 222 f. 122^v (Phil. et Iac.) – H-Bn 395 f. 93^v (3D post P) – H-Efkö I. 20 f. 181^v (Phil. et Iac.) – HR-Zk 355 f. 123^v (3D post P) – PL-GNd 150 p. 354 (3D post P)
MissQuin 1487 f. 129^r – MissQuin 1499 f. 124^v
487. **Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam (minor)**
[CAO IV Nr. 7742] KatSchlag 307 MSH 5 I/108.1
Dominica secunda post Pascha
TR-Itks 68 f. 109^v

488. **Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam... et pro suo (maior)**
CAO IV Nr. 7742 **KatSchlag** 26, 169, 307 **MMMAe VII** 491, 492, 563, 606 **MMMAe VIII** 514, 803 **MSH 5** I/61
 Dominica secunda post Pascha
 A-GÜ 1/43 f. 142^r (3D post P) – H-Bn 172a f. 211^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 63^v – H-Bu A 114 f. I/38^r, II/10^r (Adalb.) – H-Efkö I. 1a f. 152^v – H-Efkö I. 1b f. 59^r (De sanctis in TP) – H-Efkö I. 3a f. 145^v – HR-Zu MR 6 p. 175 – RO-AJ R. I. 1 f. 142^v – RO-AJ R. I. 96 f. 50^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 38^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 60^r – RO-Sb 759 f. 98^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 151^v (3D post P) – SK-BRsa 67 f. 59^v (3D post P) – SK-Sk Mus 1 f. 42^r – TR-Itks 49 f. 89^r – TR-Itks 60 f. 99^v – TR-Itks 68 f. 110^r (3D post P) – CantCsik f. 9^r (De sanctis in TP)
 A-GÖ 107 f. 152^v – A-GÖ 234 f. 112^v – A-Su M.III.23 f. 124^v, 281^r (De lanc. et clav.) – H-Bn 91 f. 62^v – H-Bn 92 f. 120^v – H-Bn 94 f. 153^v (3D post P) – H-Bn 95 f. 102^r (3D post P) – H-Bn 214 f. 114^v (3D post P) – H-Bn 215 f. 115^r (3D post P) – H-Bn 216 f. 157^r (3D post P) – H-Bn 218 f. 135^v, 137^v (3D post P) – H-Bn 219 f. 95^v – H-Bn 220 f. 161^v (3D post P) – H-Bn 222 f. 79^r (De lanc. et clav.) – H-Bn 318 f. 111^v (3D post P), 166^r (Petr. Ver.) – H-Bn 359 f. 96^v (3D post P) – H-Bn 395 f. 92^v (1D post P), 130^v (Adalb.) – H-Bu Cod. lat. 73 f. 25^r (TP ff, De sanctis in TP), 26^r (3D–5D post P) – H-Efkö I. 20 f. 127^r (f6 post P), 129^v, 132^r (Rog. f2), 133^v (Vig. Asc.) – H-EG U2 VI. 5 f. 91^r – H-Sa Nr. 313 f. 70^v (Georg.) – HR-Za III.d.23 f. 130^v – HR-Zk 355 f. 123^r – HR-Zu MR 13 f. 124^r – HR-Zu MR 26 f. 108^v – HR-Zu MR 62 f. 92^v – HR-Zu MR 73 f. 87^r – HR-Zu MR 133 f. 105^v – HR-Zu MR 168 f. 134^v – HR-Zu MR 170 f. 101^r – PL-CZ III-3 f. 152^v, 334^v (Stanislaus) – PL-GNd 150 p. 352, 766 (Adalb.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/90^v – RO-AJ R. I. 24 f. 86^r (1D post P) – RO-AJ R. I. 25 f. 101^v (3D post P), 155^v (Petr. Ver.) – RO-AJ R. I. 50 f. 148^r (3D post P), 230^r (Petr. Ver.) – RO-AJ R. II. 134 f. 131^r – RO-Sb 595 f. 100^v – SK-BRm EL 11 f. 124^v, 126^v (3D post P) – SK-BRm EL 13 f. 57^r (f6 post P), 59^r, 62^r (Rog.), 63^r (Vig. Asc.) – US-NYpm MS G.7 f. 253^v – MissGyer f. 116^r – MissHel f. 107^v
 MissPaul 1514 f. 136^r – MissQuin 1487 f. 135^r (3D post P), 239^v (De lanc. et clav.) – MissQuin 1499 f. 129^v (3D post P), 224^v (De lanc. et clav.) – MissStrig 1484 f. 85^r, 126^r (Marc.) – MissStrig 1498 f. II/106^r, II/150^r (Georg., Marc.) – MissStrig 1500 f. 124^v, 175^v (Georg., Marc.) – MissStrig 1511 f. 159^v, 224^v (Georg., Marc.) – MissStrig 1513 f. 132^r, 186^r (Georg., Marc.) – MissStrig 1514 f. 100^r, 141^r (Georg., Marc.) – MissUlt 1480 f. 174^v, 248^r (Adalb.) – MissZag 1511 f. 106^r, 226^v (De lanc. et clav.) – OrdAgr 474 (mm. in TP) – OrdStrig f. 39^v (Ambrosius), 60^r, 83^r (Adalb.), 83^v (Georg.), 84^r (Marc.), 85^r (Vitalis), 87^v (Stanislaus), 89^v (Bonifatius)
489. **Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam – Trop. Ad cenam hodie invitati surgite**
AH 49:231 CAO IV Nr. 7742 **MSH 5** I/61.15
 De resurrectione Domini
 CantCsik f. 60^r
490. **Surrexit pastor bonus qui pro suo grege**
[CAO IV Nr. 7742] MSH 5 I/36.2
 Dominica quinta post Pascha
 H-Bu Cod. lat. 123 f. 235^r
491. **Suscipe verbum virgo Maria**
CAO IV Nr. 7744 **MSH 5** II/57
 [De BMV in Adventu Domini]
 CantCsik f. 54^v
492. **Tanto tempore vobiscum sum**
CAO III Nr. 5113 **CAO IV** Nr. 7754 **GrTr** 560 **KatSchlag** 302 **MMMAe VIII** 515, 804 **MSH 5** II/162
 Philippus et Iacobus apostoli
 H-Kf Ms. 302 f. 99^r – HR-Za III.d.182 f. 19^v – HR-Zu MR 6 p. 270
 A-GÜ 1/29 f. 145^v – A-Su M.III.23 f. 198^r – H-Bn 91 f. 115^r – H-Bn 334 f. 70^r – HR-Za III.d.23 f. 182^r – HR-Zk 355 f. 171^v – HR-Zu MR 13 f. 180^v – HR-Zu MR 26 f. 151^v – HR-Zu MR 62 f. 149^v – HR-Zu MR 73 f. 130^r – HR-Zu MR 133 f. 147^r – HR-Zu MR 168 f. 193^v – HR-Zu MR 170 f. 128^r – PL-GNd 150 p. 497
 MissZag 1511 f. 162^v
493. **Te decet hymnus Deus in Sion V2) Replebimur in bonis**
AMS 89, 177, 199a CAO III Nr. 4612 **GrTr** 305 **KatSchlag** 133, 360 **MMMAe II** 204, 206 **MMMAe VII** 495, 664 **MSH 5** I/94
 Dominica nona post Trinitatem
 A-GÜ 1/43 f. 169^r (8D) – H-Bn 172b f. 69^v (8D) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 77^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 76^v (10D) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 88^r (10D) – H-Bu A 114 f. I/58^r – H-Bu A 115 f. I/38^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 271^v (10D) – H-Efkö I. 1a f. 184^r – H-Efkö I. 3a f. 166^v (8D) – HR-Za III.d.182 f. 4^v – HR-Zu MR 6 p. 214 – RO-AJ R. I. 1 f. 175^r – RO-AJ R. I. 96 f. 60^v (6D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 47^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 75^r (8D) – RO-Sb 759 f. 127^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 184^r – SK-BRsa 67 f. 79^v – SK-Sk Mus 1 f. 58^v (8D) – TR-Itks 49 f. 112^v – TR-Itks 60 f. 116^v – TR-Itks 68 f. 135^r – GradCsik f. 150^v (10D)
 A-GÖ 107 f. 179^v – A-GÖ 234 f. 130^{terv} – A-GÜ 1/29 f. 121^v (10D) – A-Su M.III.23 f. 158^r – H-Bn 92 f. 143^v (10D) – H-Bn 94 f. 188^r – H-Bn 214 f. 142^r – H-Bn 215 f. 147^v – H-Bn 216 f. 193^r – H-Bn 218 f. 168^r (8D) – H-Bn 219 f. 126^r (8D) – H-Bn 220 f. 194^r – H-Bn 222 f. 97^r (8D) – H-Bn 318 f. 131^v (7D) – H-Bn 359 f. 111^r – H-Bn 395 f. 108^v (8D) – H-Efkö I. 20 f. 153^v – H-EG U2 VI. 5 f. 107^r – HR-Za III.d.23 f. 149^v – HR-Zk 355 f. 142^r – HR-Zu MR 13 f. 145^r – HR-Zu MR 26 f. 125^v – HR-Zu MR 62 f. 114^r – HR-Zu MR 73 f. 103^r – HR-Zu MR 133 f. 121^r – HR-Zu MR 168 f. 157^v – HR-Zu MR 170 f. 113^r (8D) – PL-CZ III-3 f. 178^v – PL-GNd 150 p. 418 – RO-AJ R. I. 23 f. II/118^v (8D) – RO-AJ R. I. 24 f. 104^r (7D), 104^v in marg. – RO-AJ R. I. 25 f. 120^v (7D) – RO-AJ R. I. 50 f. 174^v (7D) – RO-AJ R. II. 134 f. 151^r – SK-BRm EL 11 f. 155^v (8D) – SK-BRm EL 13 f. 80^r – US-NYpm MS G.7 f. 266^v (10D) – MissGyer f. 140^r – MissHel f. 133^r
 MissPaul 1514 f. 157^r – MissQuin 1487 f. 160^v (10D) – MissQuin 1499 f. 152^v (10D) – MissStrig 1484 f. 100^v (10D) – MissStrig 1498 f. II/123^r (10D) – MissStrig 1500 f. 144^v (10D) – MissStrig 1511 f. 185^r (10D) – MissStrig 1513 f. 153^v (10D) – MissStrig 1514 f. 116^v (10D) – MissUlt 1480 f. 202^r – MissZag 1511 f. 125^v

494. **Te gloriosus apostolorum chorus**
CAO III Nr. 5118 **GrTr** 432 **KatSchlag** 41, 397 **MMMAe VIII** 516, 793, 804 **MSH 5** I/74.5
 Commune apostolorum
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 149^r – CantCsik f. 87^v
 A-GÜ 1/29 f. 166^r (Matthaeus), 174^r – H-Bn 91 f. 131^r (Bartholomaeus) – H-Bn 216 f. 290^r – H-Bn 334 f. 96^v (Matthaeus) – H-Bu
 Cod. lat. 106 f. 89^r – PL-GNd 150 p. 582
495. **Te martyrum candidatus**
AMS 146, 199b **GrTr** 465 **KatSchlag** 397 **MMMAe VII** 498, 678 **MSH 5** I/74
 Commune martyrum
 A-GÜ 1/43 f. 208^v (Marcel. et Petr.) – H-Bn 172b f. 264^{bisv} – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 154^v – H-Bu A 115 f. I/7^r (Innoc.) – HR-Zu
 MR 6 p. 341 – RO-AJ R. I. 1 f. 243^v – RO-AJ R. I. 96 f. 92^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 105^r – RO-Sb 759 f. 273^v
 A-GÖ 107 f. 224^v (Marc. et Marcel.) – A-GÖ 234 f. 167^r (Marc. et Marcel.) – A-GÜ 1/29 f. 148^r (Ner. et soc.), 180^v – A-Su
 M.III.23 f. 251^r – H-Bn 91 f. 116^v (Ner. et soc.) – H-Bn 215 f. 251^r – H-Bn 216 f. 298^v – H-Bn 218 f. 259^v – H-Bn 222 f. 155^v – H-Bn
 318 f. 171^v (Basil. et soc.), 181^v (Abdon et Sennen), 222^r (Sophia) – H-Bn 395 f. 167^r – H-Efkö I. 20 f. 225^v – HR-Za III.d.23 f.
 224^r – HR-Zk 355 f. 214^v – HR-Zu MR 13 f. 225^r – HR-Zu MR 26 f. 184^v – HR-Zu MR 46 f. 343^v – HR-Zu MR 62 f. 194^v – HR-Zu
 MR 73 f. 163^v – HR-Zu MR 133 f. 179^v – HR-Zu MR 170 f. 149^r – PL-CZ III-3 f. 227^r (Marc. et Marcel.) – PL-GNd 150 p. 606 –
 RO-AJ R. I. 25 f. 160^r (Basil. et soc.) – RO-AJ R. I. 50 f. 240^r (Basil. et soc.), 259^r (Abdon et Sennen) – RO-Sb 595 f. 191^v – RO-Sb
 665 f. 75^r – SK-BRm EL 11 f. 240^v – SK-BRm EL 13 f. 137^v – US-NYpm MS G.7 f. 306^v – MissGyer f. 212^v – MissHel f. 213^v
 MissPaul 1514 f. 198^v (Marc. et Marcel.) – MissQuin 1487 f. 200^r (10.000 mil.) – MissQuin 1499 f. 188^v (10.000 mil.) – MissStrig
 1484 f. 139^r (7 fr.), 170^r – MissStrig 1498 f. II/163^v (7 fr.), II/192^v – MissStrig 1500 f. 191^r (7 fr.), 229^v – MissStrig 1511 f. 244^v (7
 fr.), 293^v – MissStrig 1513 f. 203^r (7 fr.), 244^v – MissStrig 1514 f. 155^r (7 fr.), 187^r – MissUlt 1480 f. 310^v – MissZag 1511 f. 207^r
496. **Timebunt gentes nomen tuum**
GrTr 337 **KatSchlag** 167, 194 **MMMAe VII** 499, 501, 606, 614 **MMMAe VIII** 524, 807 **MSH 5** I/67, I/74.4, I/113.1
 Dominica decima octava post Trinitatem
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 99^v – H-Bu A 115 f. I/44^v – H-Bu Cod. lat. 123 f. 284^v – GradCsik f. 166^v
 A-GÜ 1/29 f. 131^v – H-Bn 318 f. 137^r (15D) – H-Bn 359 f. 119^v – PL-GNd 150 p. 453 – RO-AJ R. I. 25 f. 126^v (15D) – RO-AJ R. I.
 50 f. 182^r (15D)
497. **Tradiderunt corpora sua propter Deum**
CAO III Nr. 5112, 5166 **CAO IV** Nr. 6748, 7836 **KatSchlag** 122, 157 **MMMAe VII** 504, 505, 593, 603
 Commune martyrum
 A-GÜ 1/29 f. 180^v – H-Bn 91 f. 127^v (Sixtus et socii), 130^v (Timotheus et socii) – H-Bn 215 f. 251^v – H-Bn 216 f. 299^r – H-Bn 218
 f. 260^r – HR-Zk 355 f. 214^v – PL-GNd 150 p. 606 – SK-BRm EL 11 f. 240^v – US-NYpm MS G.7 f. 307^r
 MissStrig 1484 f. 170^r – MissStrig 1498 f. II/192^v – MissStrig 1500 f. 229^v – MissStrig 1511 f. 294^r – MissStrig 1513 f. 245^r –
 MissStrig 1514 f. 187^r
498. **Transit ad aethera virgo puerpera**
AH 15:86, 18:7 **Ch** 34048 **MSH 5** II/68, II/139
 Assumptio BMV
 H-Bn Fol. lat. 3522 f. 106^r – H-Efkö I. 1b f. 107^r – HR-Za III.d.182 f. 30^v – HR-Zu MR 6 p. 300 – SK-Sk Mus 1 f. 123^r – CantCsik
 f. 77^r
499. **Tres mirandae propagines**
Holl 771
 Maria Iacobi et Maria Salome
 MissStrig 1514 f. 227^r
500. **Tribus miraculis ornatum diem**
CAO III Nr. 5184 **MSH 5** II/33
 [Epiphania]
 CantCsik f. 57^v
501. **Tu es pastor ovium princeps apostolorum**
CAO III Nr. 1167, 5207 **CAO IV** Nr. 7787 **KatSchlag** 77 **MSH 5** II/2.1
 Vincula Petri apostoli
 RO-AJ R. I. 96 f. 78^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 99^r – RO-Sb 759 f. 224^v
 RO-Sb 595 f. 170^v – MissGyer f. 184^v
502. **Tu es Petrus et super hanc petram V2) Beatus es Simon Petre**
AMS 122b, 199b **CAO III** Nr. 5208 **CAO IV** Nr. 6206, 7788, 8227 **GrTr** 576 **KatSchlag** 27, 151, 302 **MMMAe II** 173 **MSH 5**
 I/32.7, II/91
 Petrus et Paulus apostoli
 A-GÜ 1/43 f. 216^r – H-Bn 172a f. 304^v – H-Bn 172b f. 177^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 100^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 111^v – H-Bn Ms.
 Mus 7240 f. 126^v – H-Bu A 114 f. II/14^v – H-Bu A 115 f. I/52^v – H-Efkö I. 1b f. 79^r – H-Efkö I. 3a f. 224^r – HR-Za III.d.182 f. 23^v –
 HR-Zu MR 6 p. 283 – RO-AJ R. I. 1 f. 214^v – RO-AJ R. I. 96 f. 76^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 69^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 96^v – SK-BRm EC
 Lad. 3 f. 250^r – SK-BRsa 67 f. 108^v – SK-Sk Mus 1 f. 113^v – TR-Itks 60 f. 146^r – TR-Itks 68 f. 172^r

- A-GÖ 107 f. 231^r – A-GÖ 234 f. 171^r – A-GÜ 1/29 f. 154^r – H-Bn 91 f. 122^r – H-Bn 92 f. 180^r – H-Bn 94 f. 263^r – H-Bn 95 f. 129^r – H-Bn 214 f. 206^v – H-Bn 215 f. 206^v – H-Bn 216 f. 250^v – H-Bn 218 f. 220^v – H-Bn 219 f. 165^v – H-Bn 220 f. 275^r – H-Bn 222 f. 129^r – H-Bn 334 f. 81^r – H-Bn 359 f. 142^r – H-Bn 395 f. 139^v – H-Bn 435 f. 61^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 62^v – H-Efkö I. 20 f. 190^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 137^v – HR-Zk 355 f. 180^r – PL-CZ III-3 f. 232^v – PL-GNd 150 p. 519 – RO-AJ R. I. 23 f. II/165^r – RO-AJ R. I. 24 f. 149^r – RO-AJ R. II. 134 f. 198^v – RO-Sb 595 f. 165^r – RO-Sb 665 f. 51^r – SK-BRm EL 11 f. 205^r – SK-BRm EL 13 f. 103^v – US-NYpm MS G.7 f. 288^v – MissGyer f. 177^v – MissHel f. 168^r
MissPaul 1514 f. 202^v – MissQuin 1487 f. 203^v – MissQuin 1499 f. 191^v – MissStrig 1484 f. 136^r – MissStrig 1498 f. II/160^r – MissStrig 1500 f. 187^r – MissStrig 1511 f. 239^v – MissStrig 1513 f. 199^r – MissStrig 1514 f. 152^r – MissUlt 1480 f. 262^v
503. **Tu es sacerdos in aeternum**
GrTr 449 KatSchlag 239 MMAe VII 510, 630 MMAe VIII 632, 810 MSH 5 I/33.5, I/61.13, I/125
Commune confessorum
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 159^r (cf. et pont.) – H-Bu A 115 f. II/3^r (m. et pont.) – H-Efkö I. 1b f. 19^v (Clemens) – RO-Sb 759 f. 281^v (cf. et pont.)
A-GÖ 107 f. 265^v (Clemens) – A-GÖ 234 f. 197^v (Clemens) – A-GÜ 1/29 f. 184^r (cf. et pont.) – H-Bn 91 f. 127^v (Steph. p.) – H-Bn 215 f. 257^r (cf. et pont.) – H-Bn 216 f. 293^r (m. et pont.), 305^r (cf. et pont.) – H-Bn 219 f. 199^r (cf. et pont.) – H-Bn 222 f. 121^v (Ambrosius) – H-Bn 334 f. 84^v (Elia proph.), 115^r (cf. et pont.) – H-Bn 359 f. 175^v – H-Bn 395 f. 171^v (cf. et pont.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 122^r (Marcel. p.) – HR-Zk 355 f. 219^v (cf. et pont.) – PL-CZ III-3 f. 242^v (Steph. p.), 285^r (cf. et pont.) – PL-GNd 150 p. 620 (cf. et pont.) – RO-AJ R. I. 24 f. 132^r (Marcel. p.) – US-NYpm MS G.7 f. 310^r – MissGyer f. 13^v (Silvester)
MissPaul 1514 f. 210^v (Steph. p.), 248^r (cf. et pont.) – MissQuin 1487 f. 18^r (Silvester), 180^r (Marcel. p.), 219^v (Ludovicus ep.) – MissQuin 1499 f. 15^v (Silvester), 170^r (Marcel. p.), 206^r (Ludovicus ep.) – MissStrig 1484 f. 173^v – MissStrig 1498 f. II/196^v – MissStrig 1500 f. 234^r – MissStrig 1511 f. 299^v – MissStrig 1513 f. 249^v – MissStrig 1514 f. 190^v – MissUlt 1480 f. 316^v – OrdAgr 436 (Iohannes Chrysostomus) – OrdStrig f. 131^v (Clemens)
504. **Tu es vas electionis beate Paule intercede**
CAO IV Nr. 7583 MSH 5 I/1.6
Conversio Pauli apostoli
H-Efkö I. 1b f. 39^v
505. **Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor**
[CAO III Nr. 5211 CAO IV Nr. 7583, 7789] MSH 5 I/61.1
Conversio Pauli apostoli
H-Efkö I. 3a f. 199^r – HR-Zu MR 6 p. 253 – RO-AJ R. I. 1 f. 194^r – RO-AJ R. I. 96 f. 69^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 97^v (Comm.) – RO-Sb 759 f. 213^r (Comm.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 239^v [322^v] (De Paulo) – SK-Sk Mus 1 f. 115^r (Comm.)
A-GÖ 107 f. 205^v – A-GÖ 234 f. 152^v – H-Bn 94 f. 338^r (De Paulo) – H-Bn 216 f. 231^v – H-Bn 218 f. 204^r – H-Bn 219 f. 148^v – H-Bn 220 f. 352^r (De Paulo) – H-Bn 222 f. 117^r – H-Efkö I. 20 f. 175^v – HR-Zk 355 f. 163^r – PL-CZ III-3 f. 205^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/166^r (Comm.) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r (De Paulo) – RO-Sb 595 f. 165^v (Comm.) – RO-Sb 665 f. 51^v (Comm.) – SK-BRm EL 11 f. 190^r – SK-BRm EL 13 f. 95^v – MissGyer f. 178^v (Comm.) – MissHel f. 153^r
MissPaul 1514 f. 180^r
506. **Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis**
[CAO IV Nr. 7583] KatSchlag 38 MSH 5 I/4.3
Conversio Pauli apostoli
H-Bu A 115 f. I/49^v
A-GÜ 1/29 f. 140^r – H-Bn 334 f. 43^v
507. **Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et**
[CAO III Nr. 5211 CAO IV Nr. 7583, 7789]
Commemoratio Pauli apostoli
HR-Za III.d.23 f. 191^v – HR-Zu MR 13 f. 190^v – HR-Zu MR 26 f. 159^r – HR-Zu MR 62 f. 160^r – HR-Zu MR 73 f. 137^v – HR-Zu MR 133 f. 154^v – HR-Zu MR 168 f. 203^r – HR-Zu MR 170 f. 135^r
MissZag 1511 f. 173^r
508. **Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in**
CAO III Nr. 5211 CAO IV Nr. 7583, 7789 KatSchlag 223 MSH 5 II/121
Conversio Pauli apostoli
HR-Za III.d.204 p. 10 – HR-Zu MR 6 p. 253
509. **Tu puer propheta Altissimi vocaberis V2) Ipse praeibit ante illum**
[AMS 119] CAO III Nr. 3403, 5218 CAO IV Nr. 6580, 6979, 6991, 7420, 7791 GrTr 571 KatSchlag 27, 30 MMAe VII 234, 565 MSH 5 I/2.4, I/32.6
Iohannes Baptista
H-Bn Fol. lat. 3522 f. 98^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 125^v – H-Efkö I. 1b f. 75^v – H-Efkö I. 3a f. 220^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 245^r (1. missa) – SK-BRsa 67 f. 107^r – TR-Itks 68 f. 168^v
A-GÜ 1/29 f. 151^v – H-Bn 91 f. 120^r – H-Bn 94 f. 258^v (1. missa) – H-Bn 95 f. 127^v (1. missa) – H-Bn 214 f. 203^r (1. missa) – H-Bn 215 f. 203^v (1. missa) – H-Bn 334 f. 78^v – H-Bu Cod. lat. 106 f. 60^r – PL-GNd 150 p. 511 – RO-AJ R. I. 23 f. II/162^v

510. **Tu virtutum tumba sine felle columba**
AH 33:72 Holl 810 MMAe VIII 537, 812 MSH 5 II/89a, II/89b
 Dorothea
 H-Efkö I. 1b f. 47^v – HR-Zu MR 6 p. 261
 HR-Zu MR 170 f. 122^v – PL-GNd 150 p. 771 – RO-AJ R. I. 23 f. II/148^v
 MissQuin 1487 f. 186^r – MissQuin 1499 f. 175^r – MissZag 1511 f. 156^r
511. **Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum**
Ch 34165 KatSchlag 329 MMAe VIII 539, 597, 676, 750, 813 MSH 5 II/27.3, II/177
 Nicolaus
 H-Bn 172a f. 248^v – H-Efkö I. 3a f. 246^r – RO-AJ R. I. 1 f. 193^r – RO-AJ R. I. 96 f. 68^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 86^v – RO-Sb 759 f. 180^r
 – TR-Itks 68 f. 196^r
 H-Bn 91 f. 107^r – H-Bn 92 f. 159^r – H-Bn 216 f. 226^v – H-Bn 218 f. 200^r – H-Bn 395 f. 121^r – HR-Zk 355 f. 159^r – RO-AJ R. I. 23 f. II/196^r – RO-Sb 595 f. 149^v – RO-Sb 665 f. 39^v – SK-BRm EL 11 f. 186^r – MissGyer f. 158^r
512. **Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium**
MSH 5 I/10.3
 Ursula
 H-Bn 172b f. 235^r
 H-Efkö I. 20 f. 212^r – SK-BRm EL 13 f. 125^r
513. **Usquemodo non petistis**
CAO III Nr. 5284, 5285 KatSchlag 38, 164, 250, 382 MMAe VII 512, 634 MSH 5 I/1.3
 Dominica quinta post Pascha
 A-GÜ 1/43 f. 143^v – H-Bn 172a f. 216^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 62^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 65^v – H-Bu A 114 f. I/41^r – H-Efkö I. 1a f. 157^v – H-Efkö I. 3a f. 149^r – HR-Zu MR 6 p. 180 – RO-AJ R. I. 1 f. 146^r – RO-AJ R. I. 96 f. 51^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 40^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 61^v (4D post P) – RO-Sb 759 f. 100^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 153^v – SK-BRsa 67 f. 61^v – SK-Sk Mus 1 f. 44^v – TR-Itks 49 f. 90^v – TR-Itks 60 f. 101^v – TR-Itks 68 f. 112^r
 A-GÖ 107 f. 155^r – A-GÖ 234 f. 114^v – A-Su M.III.23 f. 126^v – H-Bn 92 f. 122^v – H-Bn 94 f. 157^r – H-Bn 95 f. 102^v – H-Bn 214 f. 117^r – H-Bn 215 f. 118^v – H-Bn 216 f. 158^v – H-Bn 219 f. 99^r – H-Bn 220 f. 164^r – H-Bn 222 f. 81^v – H-Bn 318 f. 113^r – H-Bn 359 f. 97^v – H-Bn 395 f. 94^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 92^v – HR-Za III.d.23 f. 132^r – HR-Zk 355 f. 125^r – HR-Zu MR 13 f. 126^r – HR-Zu MR 26 f. 110^v – HR-Zu MR 62 f. 94^v – HR-Zu MR 73 f. 88^v – HR-Zu MR 133 f. 107^r – HR-Zu MR 168 f. 137^r – HR-Zu MR 170 f. 102^v – PL-CZ III-3 f. 155^r – PL-GNd 150 p. 359 – RO-AJ R. I. 23 f. II/94^r – RO-AJ R. I. 24 f. 88^v – RO-AJ R. I. 25 f. 103^r – RO-AJ R. I. 50 f. 149^v – RO-AJ R. II. 134 f. 132^v – RO-Sb 595 f. 104^v – US-NYpm MS G.7 f. 255^r – MissGyer f. 118^r – MissHel f. 109^v
 MissPaul 1514 f. 138^r – MissQuin 1487 f. 137^r – MissQuin 1499 f. 132^r – MissStrig 1484 f. 86^r – MissStrig 1498 f. II/107^r – MissStrig 1500 f. 126^v – MissStrig 1511 f. 162^r – MissStrig 1513 f. 134^v – MissStrig 1514 f. 101^v – MissUlt 1480 f. 177^v – MissZag 1511 f. 108^r – OrdStrig f. 62^r
514. **Ut facta est vox salutationis tuae**
CAO III Nr. 2750 MMAe VIII 544, 816
 Visitatio BMV
 MissUlt 1480 f. 265^r
515. **Ut rosa prae spina prae fulget**
Holl 782 MMAe VIII 545, 816 MSH 5 I/61.7, II/150
 Catherina
 H-Efkö I. 3a f. 354^r – RO-AJ R. I. 96 f. 82^v – RO-Sb 759 f. 255^v – CantCsik f. 110^r
 RO-Sb 595 f. 184^v – RO-Sb 665 f. 71^v – MissGyer f. 202^v
516. **Vado ad eum qui me misit et nemo**
CAO III Nr. 5305 KatSchlag 38, 271 MMAe VIII 546, 817 MSH 5 I/1.2
 Dominica quarta post Pascha
 A-GÜ 1/43 f. 143^r – H-Bn 172a f. 214^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 62^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 65^r – H-Bu A 114 f. I/40^r – H-Efkö I. 1a f. 156^v – H-Efkö I. 3a f. 148^r – HR-Zu MR 6 p. 179 – RO-AJ R. I. 1 f. 145^r – RO-AJ R. I. 96 f. 51^r – RO-AJ R. IX. 57 f. 40^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 62^r (5D post P) – RO-Sb 759 f. 99^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 152^v – SK-BRsa 67 f. 61^r – SK-Sk Mus 1 f. 43^v – TR-Itks 49 f. 90^r – TR-Itks 60 f. 101^r – TR-Itks 68 f. 111^v
 A-GÖ 107 f. 154^v – A-GÖ 234 f. 113^v – A-Su M.III.23 f. 126^r – H-Bn 92 f. 122^r – H-Bn 94 f. 155^v – H-Bn 95 f. 102^v – H-Bn 214 f. 115^v – H-Bn 215 f. 117^r – H-Bn 216 f. 157^v – H-Bn 219 f. 98^r – H-Bn 220 f. 162^v – H-Bn 222 f. 81^r – H-Bn 359 f. 79^r – H-Bn 395 f. 93^r – H-EG U₂ VI. 5 f. 92^r – HR-Za III.d.23 f. 131^v – HR-Zk 355 f. 124^v – HR-Zu MR 13 f. 125^v – HR-Zu MR 26 f. 109^v – HR-Zu MR 62 f. 94^r – HR-Zu MR 73 f. 88^r – HR-Zu MR 133 f. 106^v – HR-Zu MR 168 f. 136^r – HR-Zu MR 170 f. 102^r – PL-CZ III-3 f. 154^r – PL-GNd 150 p. 357 – RO-AJ R. I. 23 f. II/93^r – RO-AJ R. I. 24 f. 88^r – RO-AJ R. II. 134 f. 131^v – US-NYpm MS G.7 f. 254^r – MissGyer f. 117^v – MissHel f. 109^r
 MissPaul 1514 f. 137^r – MissQuin 1487 f. 136^v – MissQuin 1499 f. 131^r – MissStrig 1484 f. 85^v – MissStrig 1498 f. II/107^r – MissStrig 1500 f. 126^r – MissStrig 1511 f. 161^r – MissStrig 1513 f. 133^v – MissStrig 1514 f. 101^r – MissUlt 1480 f. 176^v – MissZag 1511 f. 107^r – OrdStrig f. 61^v
517. **Vado ad eum qui misit me sed quia**
CAO III Nr. 5306 KatSchlag 147 MMAe VII 513, 600
 Dominica quarta post Pascha
 H-Bn 318 f. 112^v – RO-AJ R. I. 25 f. 102^v – RO-AJ R. I. 50 f. 148^v

518. **Veni Domine et noli tardare**
AMS 7bis, 8 CAO III Nr. 5320 CAO IV Nr. 7824 GrTr 36 KatSchlag 203 MSH 5 I/10.1, I/51.1a, I/51.1b, II/161
 Dominica quarta in Adventu Domini
 H-Bn 172a f. 53^r – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 10^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 1^r – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 7^v – H-Bu A 115 f. I/3^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 20^v – H-Efkö I. 1a f. 6^r – H-Efkö I. 3a f. 25^r – HR-Zu MR 6 p. 16 – RO-Sb 759 f. 10^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 8^v – SK-BRsa 67 f. 6^v – TR-Itks 49 f. 7^r – TR-Itks 60 f. 7^v – TR-Itks 68 f. 7^v – GradCsik f. 7^v
 A-GÖ 107 f. 8^v – A-GÖ 234 f. 10^r – A-GÜ 1/29 f. 6^v – A-Su M.III.23 f. 8^v – H-Bn 91 f. 15^r – H-Bn 92 f. 22^v – H-Bn 94 f. 15^r – H-Bn 95 f. 81^r – H-Bn 214 f. 13^r – H-Bn 215 f. 16^r – H-Bn 216 f. 17^v – H-Bn 218 f. 16^v – H-Bn 219 f. 15^v, 17^r (Vig. Nat.) – H-Bn 220 f. 20^r – H-Bn 222 f. 7^r – H-Bn 318 f. 11^v – H-Bn 334 f. 21^v – H-Bn 359 f. 15^r – H-Bn 395 f. 13^r – H-Bn 435 f. 24^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 12^v – HR-Za III.d.23 f. 36^v – HR-Zk 355 f. 13^r – HR-Zu MR 13 f. 28^v – HR-Zu MR 26 f. 24^r – HR-Zu MR 73 f. 14^r – HR-Zu MR 133 f. 31^r – HR-Zu MR 165 f. 20^v – HR-Zu MR 168 f. 18^v – HR-Zu MR 170 f. 25^r – PL-CZ III-3 f. 16^r – PL-GNd 150 p. 12 – RO-AJ R. I. 23 f. II/3^v – RO-AJ R. I. 24 f. 177^r [Pro pecc.] – RO-AJ R. I. 25 f. 3^v – RO-AJ R. I. 50 f. 9^v – RO-AJ R. II. 134 f. 16^r – RO-Sb 595 f. 7^v – RO-Sb 665 f. 22^r – SK-BRm EL 11 f. 8^r – US-NYpm MS G.7 f. 225^v – MissGyer f. 7^v – MissHel f. 8^r
 MissPaul 1514 f. 6^v – MissQuin 1487 f. 9^v – MissQuin 1499 f. 8^r – MissStrig 1484 f. 5^r – MissStrig 1498 f. II/6^r – MissStrig 1500 f. 6^v – MissStrig 1511 f. 8^v – MissStrig 1513 f. 7^r – MissStrig 1514 f. 5^v – MissUlt 1480 f. 16^r – MissZag 1511 f. 6^r
519. **Veni electa mea et ponam in te**
CAO III Nr. 5323 CAO IV Nr. 6728, 7826, 7828 KatSchlag 75, 274 MMAE VII 517, 579 MMAE VIII 547, 817 MSH 5 I/2.8, I/3.4, I/31, II/62
 Commune virginum
 H-Bn 172b f. 270^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 130^v – H-Efkö I. 1b f. 46^v (Agatha) – H-Es 2-36-4/7875 f. 91^v – HR-Za III.d.204 p. 75 – HR-Zu MR 6 p. 367 (v. et m.) – RO-AJ R. I. 96 f. 100^r – TR-Itks 68 f. 202^r
 A-Su M.III.23 f. 262^r (v. et m.) – H-Bn 222 f. 163^v – H-Bn 318 f. 157^r (Prisca), 201^r (Caecilia), 202^r (Catherina), 227^v (Martha), 231^r (Hedviga) – H-Bn 334 f. 167^v (Helena) – H-Bn 395 f. 171^v – H-Efkö I. 20 f. 238^v – HR-Za III.d.23 f. 233^v (v. et m.) – HR-Zu MR 13 f. 235^v (v. et m.) – HR-Zu MR 26 f. 191^v (v. et m.) – HR-Zu MR 62 f. 205^v – HR-Zu MR 133 f. 187^v (v. et m.) – HR-Zu MR 170 f. 155^v (v. et m.) – PL-GNd 150 p. 649 (v. et m.) – RO-AJ R. I. 25 f. 145^v (Prisca), 164^r (Caecilia) – RO-AJ R. I. 50 f. 214^r (Prisca), 258^r (Martha), 295^r (Elisabeth), 297^r (Catherina) – RO-Sb 595 f. 198^v – SK-BRm EL 13 f. 150^v – US-NYpm MS G.7 f. 313^r – MissGyer f. 221^v – MissHel f. 215^r
 MissStrig 1484 f. 176^v – MissStrig 1498 f. II/200^r – MissStrig 1500 f. 238^v – MissStrig 1511 f. 305^r – MissStrig 1513 f. 254^r – MissStrig 1514 f. 194^r – MissZag 1511 f. 214^v (v. et m.)
520. **Veni in adiutorium sancte Elia**
 Elia propheta
 MissQuin 1487 f. 209^r – MissQuin 1499 f. 196^r
521. **Veni regina nostra veni domina**
MSH 5 I/83.4
 Conceptio BMV
 CantCsik f. 2^r
 A-GÜ 1/29 f. 193^v
 MissPaul 1514 f. 174^r – MissStrig 1513 f. 170^r – MissUlt 1480 f. 230^r
522. **Veni Sancte Spiritus**
GrTr 253 KatSchlag 13 MMAE VII 519, 560 MSH 5 I/33
 Pentecostes
 A-GÜ 1/43 f. 150^v – H-Bn 172a f. 229^v – H-Bn 172b f. 49^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 66^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 69^r – H-Bu A 115 f. I/31^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 245^r – H-Efkö I. 1a f. 166^r – H-Efkö I. 3a f. 155^r – RO-AJ R. I. 1 f. 156^r – RO-AJ R. I. 96 f. 55^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 66^v – RO-Sb 759 f. 108^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 168^r – SK-BRsa 67 f. 67^r – SK-Sk Mus 1 f. 49^r – TR-Itks 49 f. 103^v – TR-Itks 60 f. 106^v – TR-Itks 68 f. 124^r – CantCsik f. 10^v (De SSpi.) – GradCsik f. 125^v
 A-GÖ 107 f. 164^r, 297^v (De SSpi.) – A-GÖ 234 f. 120^v, 221^v (De SSpi.) – A-GÜ 1/29 f. 111^v, 112^r (f2 post Pent.), 194^r (De SSpi.) – A-Su M.III.23 f. 133^v, 276^r (De SSpi.) – H-Bn 91 f. 71^v – H-Bn 92 f. 128^v – H-Bn 94 f. 165^v – H-Bn 95 f. 106^r – H-Bn 214 f. 123^v, 252^r in marg. (De SSpi.) – H-Bn 215 f. 125^v – H-Bn 216 f. 167^v, 168^v (f2 post Pent.), 169^v (f4 post Pent.), 171^r (f6 post Pent.), 174^v (oct. Pent.), 311^v (De SSpi.) – H-Bn 218 f. 148^v, 149^r (f2 post Pent.) – H-Bn 220 f. 173^v – H-Bn 222 f. 86^v, 112^r (Ded. in TPent.) – H-Bn 317 f. 62^r in marg. (Ded. in TPent.), 137^v in marg. (Ad consecrationem altaris) – H-Bn 318 f. 120^r, 123^v (f6 post Pent.), 125^r (Sabb. post Pent.), 209^r (De SSpi.) – H-Bn 334 f. 76^v, 135^r (De SSpi.) – H-Bn 359 f. 181^r (De SSpi.) – H-Bn 395 f. 98^v, 101^v (Sabb. post Pent.), 178^r (De SSpi.) – H-Bn 435 f. 54^v, 85^v (De SSpi.) – H-Bn MNy 17 f. 56^v (De SSpi.) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 54^r, 56^v (f2 post Pent.), 58^r (f3 post Pent.) – H-Efkö I. 20 f. 139^r, 241^r (De SSpi.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 97^r – H-Sa Nr. 313 f. 7^r, 36^r (De SSpi.) – HR-Za III.d.23 f. 137^v, 142^r (Sabb. post Pent.), 244^r (De SSpi.) – HR-Za IV.c.59 f. 107^v (De SSpi.) – HR-Zk 355 f. 130^v, 226^r (De SSpi.) – HR-Zu MR 13 f. 132^r, 137^r (Sabb. post Pent.), 246^r (De SSpi.) – HR-Zu MR 25 f. 20^v (De ordinatione diaconi), 31^r (De ordinatione presbyteri), 155^v (De altaris consecratione), 164^r (De altaris portatilis consecratione) – HR-Zu MR 26 f. 115^r, 119^r (Sabb. post Pent.), 199^v (De SSpi.) – HR-Zu MR 46 f. 339^r – HR-Zu MR 62 f. 100^v, 105^v (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 73 f. 97^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 133 f. 111^v, 115^r (Sabb. post Pent.) – HR-Zu MR 168 f. 143^r, 148^v (Sabb. post Pent.), 216^v (De SSpi.) – HR-Zu MR 170 f. 107^r – PL-CZ III-3 f. 163^r, 292^v (De SSpi.) – PL-GNd 150 p. 374, 377 (f2 post Pent.), 696 (De SSpi.), 768 (De SSpi.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/101^r – RO-AJ R. I. 24 f. 93^r – RO-AJ R. I. 25 f. 109^r, 112^v (f6 post Pent.), 114^r (Sabb. post Pent.), 172^r (De SSpi.) – RO-AJ R. I. 50 f. 159^r, 163^v (f6 post Pent.), 166^r (Sabb. post Pent.), 309^r (De SSpi.) – RO-AJ R. II. 134 f. 139^r, 141^r (f4 post Pent.), 142^r (f6 post Pent.), 144^r (oct. Pent.) – RO-Sb 595 f. 110^r – RO-Sb 665 f. 36^r, 86^r (De SSpi.) – SK-BRm EL 11 f. 137^r, 137^v (f2 post Pent.) – SK-BRm EL 13 f. 68^v, 153^r (De SSpi.) – US-NYpm MS G.7 f. 257^r, 314^v (De SSpi.) – MissGyer f. 125^v, 130^r (Sabb. post Pent.), 226^v (De SSpi.) – MissHel f. 119^v

- MissPaul 1514 f. 255^v (De SSpi.) – MissQuin 1487 f. 145^v, 238^r (De SSpi.) – MissQuin 1499 f. 139^r, 223^r (De SSpi.) – MissStrig 1484 f. 90^v, 178^v (De SSpi.) – MissStrig 1498 f. II/111^v, II/202^r (De SSpi.) – MissStrig 1500 f. 131^r, 241^r (De SSpi.) – MissStrig 1511 f. 168^v, 308^r (De SSpi.) – MissStrig 1513 f. 139^r, 140^r (f2 post Pent.), 140^v (f3 post Pent.), 141^v (f4 post Pent.), 142^r (f5 post Pent.), 257^r (De SSpi.) – MissStrig 1514 f. 105^v, 106^r (f2 post Pent.), 106^v (f3 post Pent.), 107^r (f4 post Pent.), 107^v (f5 post Pent.), 196^r (De SSpi.) – MissUlt 1480 f. 184^v – MissZag 1511 f. 113^v, 117^v (Sabb. post Pent.), 224^r (De SSpi.) – OrdAgr 293, 304 (in oct. Pent.) – OrdStrig f. 69^r, 69^v (f2 et f3 post Pent.), 70^r (f4 post Pent.), 70^v (f6 post Pent.)
523. **Veni Sancte Spiritus... qui per divisitatem**
CAO III Nr. 5327 **MSH 5** II/140
 De Sancto Spiritu
 CantCsik f. 20^v
524. **Veni sapientia rex et regalis pietas**
AH 21:12 MSH 5 II/27.6
 De sancta sapientia
 CantCsik f. 33^r
525. **Venite ad me omnes qui laboratis**
CAO IV Nr. 7590, 7770 **GrTr** 619 **KatSchlag** 132, 357 **MMMAe VII** 525, 663 **MMMAe VIII** 550, 818 **MSH 5** I/1.13
 Omnes sancti
 H-Bn Ms. Mus 7240 f. 141^r
 A-GÜ 1/29 f. 169^v – PL-GNd 150 p. 567
526. **Venite exultemus Domino V2) Praeoccupemus faciem**
AMS 26bis, 90, 175, 179, 199a **CAO III** Nr. 1180 **CAO IV** Nr. 7562 **GrTr** 324 **KatSchlag** 375 **MMMAe II** 203 **MMMAe VII** 529, 668 **MSH 5** I/97
 Dominica decima quarta post Trinitatem
 A-GÜ 1/43 f. 173^r (13D) – H-Bn 172b f. 83^r (13D) – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 78^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 93^v – H-Bu A 114 f. I/63^r – H-Bu A 115 f. I/42^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 276^v – H-Efkö I. 1a f. 188^v – H-Efkö I. 3a f. 171^v (13D) – HR-Za III.d.182 f. 6^r – HR-Zu MR 6 p. 219 – RO-AJ R. I. 1 f. 179^v – RO-AJ R. I. 96 f. 62^r (13D) – RO-AJ R. IX. 57 f. 48^{bisv} – RO-BRbn I. F. 67 f. 78^r (13D) – RO-Sb 759 f. 130^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 188^r – SK-BRsa 67 f. 84^r – SK-Sk Mus 1 f. 62^v (13D) – TR-Itks 49 f. 115^r – TR-Itks 60 f. 119^v – TR-Itks 68 f. 138^v – GradCsik f. 159^r
 A-GÖ 107 f. 184^r – A-GÖ 234 f. 134^v – A-GÜ 1/29 f. 124^v – A-Su M.III.23 f. 162^r – H-Bn 91 f. 85^r (13D) – H-Bn 92 f. 146^v, 147^v (16D) – H-Bn 94 f. 196^r – H-Bn 214 f. 149^r – H-Bn 215 f. 155^r – H-Bn 216 f. 201^v – H-Bn 218 f. 175^v (13D) – H-Bn 219 f. 128^v – H-Bn 220 f. 199^v – H-Bn 222 f. 100^r (13D) – H-Bn 318 f. 135^v (13D) – H-Bn 359 f. 114^r – H-Bn 395 f. 111^r (13D) – H-Efkö I. 20 f. 157^v – H-EG U₂ VI. 5 f. 110^r – HR-Za III.d.23 f. 153^r – HR-Zk 355 f. 146^r – HR-Zu MR 13 f. 149^r – HR-Zu MR 26 f. 128^v – HR-Zu MR 62 f. 118^r – HR-Zu MR 73 f. 105^v – HR-Zu MR 133 f. 124^r – HR-Zu MR 168 f. 161^v – HR-Zu MR 170 f. 116^r (13D) – PL-CZ III-3 f. 182^v – PL-GNd 150 p. 430 – RO-AJ R. I. 23 f. II/123^v (13D) – RO-AJ R. I. 24 f. 106^r (11D) – RO-AJ R. I. 25 f. 125^r (13D) – RO-AJ R. I. 50 f. 180^r (13D) – RO-AJ R. II. 134 f. 154^v – RO-Sb 595 f. 125^v (8D) – SK-BRm EL 11 f. 162^v (13D) – US-NYpm MS G.7 f. 269^r (15D) – MissGyer f. 144^r – MissHel f. 136^r (13D)
 MissPaul 1514 f. 160^v – MissQuin 1487 f. 164^r (15D) – MissQuin 1499 f. 155^v (15D) – MissStrig 1484 f. 103^r (15D) – MissStrig 1498 f. II/126^r (15D) – MissStrig 1500 f. 148^r (15D) – MissStrig 1511 f. 189^v (15D) – MissStrig 1513 f. 157^v (15D) – MissStrig 1514 f. 119^v (15D) – MissUlt 1480 f. 207^r – MissZag 1511 f. 129^r – OrdStrig f. 80^r (15D)
527. **Verba mea auribus percipe**
GrTr 280 **KatSchlag** 7, 136 **MMMAe VII** 533, 534, 558, 598 **MSH 5** I/41
 Dominica prima post Trinitatem
 H-Bn Fol. lat. 3815 f. 72^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 75^v – H-Bu A 114 f. I/50^v – H-Bu A 115 f. I/34^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 260^v – H-Efkö I. 1a f. 176^v – HR-Zu MR 6 p. 204 – RO-AJ R. I. 1 f. 167^v – RO-AJ R. IX. 57 f. 44^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 72^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 177^r – SK-BRsa 67 f. 72^r – TR-Itks 49 f. 108^v – TR-Itks 60 f. 112^r – TR-Itks 68 f. 131^r – GradCsik f. 137^r
 A-GÖ 107 f. 172^v, 311^v (Pro febricitantibus) – A-GÖ 234 f. 128^r – A-GÜ 1/29 f. 116^r – A-Su M.III.23 f. 151^v, 290^r (Pro pluv.) – H-Bn 92 f. 136^v – H-Bn 94 f. 175^r – H-Bn 214 f. 130^v – H-Bn 215 f. 134^r – H-Bn 216 f. 178^r – H-Bn 218 f. 156^r – H-Bn 219 f. 118^r – H-Bn 220 f. 185^v – H-Bn 318 f. 127^v – H-Bn 359 f. 106^r – H-Bn MNy 1 f. 120^r (Pro inf.) – H-EG U₂ VI. 5 f. 102^v – HR-Za III.d.23 f. 144^v, 254^v (Pro pluv.) – HR-Zk 355 f. 136^r – HR-Zu MR 13 f. 139^v, 256^r (Pro pluv.) – HR-Zu MR 26 f. 121^r, 206^v (Pro pluv.) – HR-Zu MR 62 f. 108^v – HR-Zu MR 73 f. 99^r – HR-Zu MR 133 f. 117^r – HR-Zu MR 168 f. 151^v, 227^r (Pro pluv.) – HR-Zu MR 170 f. 169^r (Pro pluv.) – PL-CZ III-3 f. 172^r, 303^v (Pro febricitantibus) – PL-GNd 150 p. 400, 680 (Pro pluv.) – RO-AJ R. I. 24 f. 100^r – RO-AJ R. I. 25 f. 116^v – RO-AJ R. I. 50 f. 168^v – RO-AJ R. II. 134 f. 146^r – SK-BRm EL 11 f. 144^r – US-NYpm MS G.7 f. 262^r – MissGyer f. 134^r
 MissPaul 1514 f. 151^v, 266^r (Pro febricitantibus) – MissQuin 1487 f. 153^v – MissQuin 1499 f. 146^v – MissStrig 1484 f. 95^v – MissStrig 1498 f. II/117^v – MissStrig 1500 f. 138^r – MissStrig 1511 f. 177^v – MissStrig 1513 f. 146^v – MissStrig 1514 f. 111^v – MissUlt 1480 f. 194^r – MissZag 1511 f. 120^r, 235^v (Pro pluv.) – OrdStrig f. 78^r
528. **Verbo Domini caeli firmati sunt**
CAO IV Nr. 7837 **GrTr** 361 **KatSchlag** 26, 164, 292 **MSH 5** I/37.2, I/63.2, I/106.1
 Feria quarta post Pentecostes
 H-Bn 172a f. 234^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 250^r – H-Efkö I. 3a f. 156^v (f3 post Pent.) – RO-AJ R. I. 1 f. 161^r (Sabb. post Pent.) – RO-AJ R. I. 96 f. 56^v (f6 post Pent.) – RO-BRbn I. F. 67 f. 68^v (f5 post Pent.) – SK-Sk Mus 1 f. 51^v – GradCsik f. 129^v
 A-GÜ 1/29 f. 113^r – H-Bn 92 f. 133^v (Sabb. post Pent.) – H-Bn 218 f. 150^v – H-Bn 219 f. 102^v (f3 post Pent.) – H-Bn 222 f. 90^r (Sabb. post Pent.) – H-Bn 395 f. 99^v (f3 post Pent.) – PL-GNd 150 p. 394 (Sabb. post Pent.) – RO-AJ R. I. 23 f. 102^r – RO-Sb 595 f. 111^v – SK-BRm EL 11 f. 139^r – US-NYpm MS G.7 f. 260^v (Sabb. post Pent.) – MissHel f. 123^v (Sabb. post Pent.)

- MissQuin 1487 f. 146^v (f3 post Pent.) – MissQuin 1499 f. 140^r (f3 post Pent.) – MissStrig 1484 f. 94^r (Sabb. post Pent.) – MissUlt 1480 f. 187^r
529. **Video caelos apertos**
AMS 12, 199a CAO III Nr. 2554 CAO IV Nr. 7865 GrTr 634 KatSchlag 27, 77, 165, 222, 274 MMAe II 173 MSH 5 I/32.1, I/78.1
 Stephanus protomartyr
 A-GÜ 1/43 f. 31^v – H-Bn 172a f. 63^r – H-Bn 172b f. 204^v (Inv. corp. Steph. m.) – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 14^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 3^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 14^r – H-Bu A 114 f. II/1^r – H-Bu A 115 f. I/6^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 31^v – H-Efkö I. 1b f. 24^r – H-Efkö I. 3a f. 31^r – HR-Zu MR 6 p. 246 – RO-AJ R. I. 96 f. 1^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 1^r – RO-Sb 759 f. 15^v – SK-BRm EC Lad. 3 f. 14^r – SK-BRsa 67 f. 10^r – TR-Itks 49 f. 10^v – TR-Itks 60 f. 11^r – TR-Itks 68 f. 12^r – GradCsik f. 18^r
 A-GÖ 107 f. 13^r – A-GÖ 234 f. 14^r – A-GÜ 1/29 f. 9^v – A-Su M.III.23 f. 180^v – H-Bn 91 f. 21^v – H-Bn 92 f. 27^v – H-Bn 94 f. 19^v – H-Bn 95 f. 159^r – H-Bn 214 f. 17^v – H-Bn 215 f. 21^v – H-Bn 216 f. 23^v – H-Bn 218 f. 21^v – H-Bn 219 f. 20^v – H-Bn 220 f. 27^r – H-Bn 222 f. 11^r – H-Bn 318 f. 153^r, 183^r (Inv. corp. Steph. m.) – H-Bn 334 f. 32^v – H-Bn 359 f. 19^r – H-Bn 395 f. 16^r – H-Bu Cod. lat. 106 f. 32^v – H-EG U2 VI. 5 f. 15^v – HR-Za III.d.23 f. 167^v – HR-Zk 355 f. 17^v – HR-Zu MR 13 f. 164^v – HR-Zu MR 26 f. 140^v – HR-Zu MR 46 f. 335^r – HR-Zu MR 62 f. 134^r – HR-Zu MR 73 f. 118^r – HR-Zu MR 133 f. 136^r – HR-Zu MR 168 f. 178^r – PL-CZ III-3 f. 21^r – PL-GNd 150 p. 21 – RO-AJ R. I. 23 f. II/10^r – RO-AJ R. I. 24 f. 2^v – RO-AJ R. I. 25 f. 141^v – RO-AJ R. I. 50 f. 208^r, 263^r (Inv. corp. Steph. m.) – RO-AJ R. II. 134 f. 20^r – RO-Sb 595 f. 12^r – RO-Sb 665 f. 25^v – SK-BRm EL 11 f. 12^v – US-NYpm MS G.7 f. 228^v – MissGyer f. 12^r – MissHel f. 13^r
 MissPaul 1514 f. 11^r – MissQuin 1487 f. 14^r – MissQuin 1499 f. 12^v – MissStrig 1484 f. 8^r – MissStrig 1498 f. II/9^v – MissStrig 1500 f. 10^v – MissStrig 1511 f. 13^v – MissStrig 1513 f. 11^v – MissStrig 1514 f. 9^r – MissUlt 1480 f. 22^v – MissZag 1511 f. 144^v – OrdStrig f. 14^v
530. **Vidimus stellam eius in oriente**
AMS 18, 199a CAO III Nr. 5411 GrTr 58 KatSchlag 27, 77 MMAe II 174 MMAe VIII 624 MSH 5 I/32.4, I/78.3
 Epiphania
 A-GÜ 1/43 f. 36^v – H-Bn 172a f. 72^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 17^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 7^v – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 19^v – H-Bu A 114 f. I/3^v – H-Bu A 115 f. I/8^r – H-Bu Cod. lat. 123 f. 40^r – H-Efkö I. 1b f. 32^r – H-Efkö I. 3a f. 37^r – HR-Zu MR 6 p. 30 – RO-AJ R. I. 96 f. 3^v – RO-BRbn I. F. 67 f. 3^r – RO-Sb 759 f. 23^r – SK-BRm EC Lad. 3 f. 20^r – SK-BRsa 67 f. 14^v – TR-Itks 49 f. 13^v – TR-Itks 60 f. 14^v – TR-Itks 68 f. 18^r – CantCsik f. 4^v – GradCsik f. 27^v
 A-GÖ 107 f. 18^r – A-GÖ 234 f. 17^v – A-GÜ 1/29 f. 13^r – A-Su M.III.23 f. 16^r – H-Bn 92 f. 32^r – H-Bn 94 f. 25^r – H-Bn 95 f. 160^v – H-Bn 214 f. 22^v – H-Bn 215 f. 25^r – H-Bn 216 f. 30^r – H-Bn 218 f. 25^r – H-Bn 219 f. 24^r – H-Bn 220 f. 33^r – H-Bn 222 f. 14^v – H-Bn 318 f. 17^v, 19^r (oct. Epi.) – H-Bn 334 f. 39^r – H-Bn 359 f. 23^r – H-Bn 395 f. 18^v – H-Bn 435 f. 32^v – H-Bn MNy 17 f. 44^r – H-Bu Cod. lat. 106 f. 39^v – H-EG U2 VI. 5 f. 18^v – H-Sa Nr. 313 f. 3^v – HR-Za III.d.23 f. 43^r – HR-Zk 355 f. 21^v – HR-Zu MR 13 f. 34^v – HR-Zu MR 26 f. 30^r – HR-Zu MR 46 f. 337^r – HR-Zu MR 73 f. 19^r – HR-Zu MR 133 f. 36^r – HR-Zu MR 168 f. 25^v – HR-Zu MR 170 f. 30^r – PL-CZ III-3 f. 26^v – PL-GNd 150 p. 29 – RO-AJ R. I. 23 f. II/12^r – RO-AJ R. I. 24 f. 6^v, 8^v (oct. Epi.) – RO-AJ R. I. 25 f. 9^v, 11^r (oct. Epi.) – RO-AJ R. I. 50 f. 18^r, 20^v (oct. Epi.) – RO-AJ R. II. 134 f. 24^r – RO-Sb 595 f. 15^r – RO-Sb 665 f. 28^v – SK-BRm EL 11 f. 16^r – US-NYpm MS G.7 f. 231^v – MissGyer f. 17^r – MissHel f. 17^v
 MissPaul 1514 f. 15^v – MissQuin 1487 f. 21^v – MissQuin 1499 f. 18^v – MissStrig 1484 f. 11^v – MissStrig 1498 f. II/13^r – MissStrig 1500 f. 14^v – MissStrig 1511 f. 19^r – MissStrig 1513 f. 16^r – MissStrig 1514 f. 12^r – MissUlt 1480 f. 29^r – MissZag 1511 f. 13^r
531. **Vincenti dabo manna**
MMAe VIII 554, 820
 Vincentius Ferrer
 H-Bn 318 f. 221^r – RO-AJ R. I. 50 f. 0^v, 346^v
532. **Vir Domini Benedictus**
CAO III Nr. 5435 CAO IV Nr. 6665 GrTr 870 KatSchlag 50, 119 MMAe VII 43, 570 MMAe VIII 558, 821 MSH 5 I/7.1
 Translatio Benedicti
 TR-Itks 68 f. 175^v
533. **Virga Iesse floruit**
Ch 21612 GrTr 416 Holl 798 KatSchlag 259 MMAe VIII 560, 822 MSH 5 II/28, II/144a, II/144b, II/144c, II/169
 BMV
 H-Bn 172a f. 312^v – H-Bn 172b f. 245^v – H-Bn Fol. lat. 3522 f. 5^v – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 115^r (BMV de Nive) – H-Bn Ms. Mus 7240 f. 145^v (Purif.–) – H-Bu A 115 f. II/15^v (Purif.–) – H-Efkö I. 1b f. 90^v (BMV de Nive) – H-Efkö I. 3a f. 250^r – H-Es 2-36-4/7875 f. 87^r – RO-AJ R. I. 96 f. 103^r – RO-BRbn I. F. 67 f. 120^v – RO-Sb 759 f. 158^v (TAnn f4) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 240^v [322^v] – SK-Sk Mus 1 f. 121^r – TR-Itks 68 f. 214^r (TP) – CantCsik f. 13^r (Visit.)
 A-GÖ 107 f. 299^r – A-GÖ 234 f. 159^v (Annunt.), 223^v (TP) – A-GÜ 1/29 f. 144^r (Annunt.), 199^r (Purif.–) – A-Su M.III.23 f. 194^v (Annunt.), 278^r (Purif.–, TAnn) – H-Bn 94 f. 337^v – H-Bn 214 f. 265^v in marg. – H-Bn 215 f. 306^r – H-Bn 216 f. 313^v (TP) – H-Bn 219 f. 205^r – H-Bn 220 f. 352^r – H-Bn 318 f. 164^r (Annunt.), 186^r (Vig. Ass.), 210^r (TAdv), 210^v (TNat) – H-Bn 334 f. 49^r (Annunt.), 139^r (Purif.–) – H-Bn 377 f. 4^r – H-Bn 395 f. 143^v (Anna), 177^v (TAnn) – H-Bu Cod. lat. 106 f. 67^r (Nat. BMV) – H-Efkö I. 20 f. 242^v – H-Sa Nr. 313 f. a^r (TP), 5^r (TP) – HR-Za III.d.23 f. 179^r (Annunt.), 246^v (Purif.–, TAnn) – HR-Za IV.c.59 f. 16^v (TP), 25^v (Purif.–, TAnn), 26^v (TP), 115^v (TP) – HR-Zk 355 f. 228^v (Purif.–) – HR-Zu MR 13 f. 177^r (Annunt.), 248^v (Purif.–, TAnn), 248^r (TP) – HR-Zu MR 26 f. 149^v (Annunt.), 201^v (Purif.–, TAnn) – HR-Zu MR 46 f. 348^v (Purif.–, TAnn) – HR-Zu MR 62 f. 146^r (Annunt.) – HR-Zu MR 70 f. 292^v in marg. – HR-Zu MR 73 f. 127^v (Annunt.) – HR-Zu MR 133 f. 144^v (Annunt.), 198^r (Purif.–, TAnn), 222^r, 224^v – HR-Zu MR 168 f. 190^r (Annunt.), 219^v (Purif.–, TAnn) – HR-Zu MR 170 f. 163^r, 185^r (TP 2D–Pent.) – PL-CZ III-3 f. 295^r (TP) – PL-GNd 150 p. 781 – RO-AJ R. I. 23 f. II/213^v – RO-AJ R. I. 25 f. 154^v (Annunt.), 173^v, 174^v (TNat) –

- RO-AJ R. I. 50 f. 226^v (Annunt.), 268^r (Vig. Ass.), 311^v (TAdv), 312^v (TNat) – RO-AJ R. II. 134 f. 245^r – RO-Sb 595 f. 202^v – RO-Sb 665 f. 87^v, 89^v (TP) – SK-BRm EL 13 f. 154^v – US-NYpm MS G.7 f. 282^v (Annunt.), 291^v (BMV de Nive) – MissGyer f. 227^v – MissHel f. 215^r
MissPaul 1514 f. 258^v (TP) – MissQuin 1487 f. 214^r (BMV de Nive) – MissQuin 1499 f. 201^r (BMV de Nive) – MissStrig 1484 f. 143^v (BMV de Nive) – MissStrig 1498 f. II/167^v (BMV de Nive) – MissStrig 1500 f. 196^r – MissStrig 1511 f. 251^v (BMV de Nive) – MissStrig 1513 f. 208^v (BMV de Nive) – MissStrig 1514 f. 159^v (BMV de Nive) – MissZag 1511 f. 159^v (Annunt.), 181^r (BMV de Nive), 228^r (Purif.–, TPent) – OrdStrig f. 105^v (BMV de Nive)
534. **Virgo Dei Catherina precibus venerandis**
MSH 5 I/3.3
Catherina
TR-Itks 68 f. 227^r
535. **Virgo Iohannes a Domino est**
[CAO IV Nr. 7901] MSH 5 I/2.3
Iohannes ante portam Latinam
H-Bn 172a f. 289^v
H-Bn 395 f. 132^v
536. **Viri Galilaei (minor)**
MSH 5 II/27b
Ascensio Domini
A-GÜ 1/43 f. 259^r in marg.
537. **Viri Galilaei... sic veniet (maior)**
CAO III Nr. 5458 CAO IV Nr. 7904 KatSchlag 261, 319 MMMAe II 208 MMMAe VII 543, 545, 637, 651 MSH 5 II/27a
Ascensio Domini
CantCsik f. 66^v
US-NYpm MS G.7 f. 256^r
538. **Vitam petiit a te**
CAO III Nr. 5478 CAO IV Nr. 7414 MMMAe VIII 568, 831 MSH 5 II/175
Commune martyris
H-Efkö I. 1b f. 12^v (transl. Adalberti) – TR-Itks 68 f. 180^v (Eusebius presbyter)
MissQuin 1487 f. 222^r (Decoll. Ioh. Bapt.) – MissQuin 1499 f. 208^v (Decoll. Ioh. Bapt.)
539. **Vos estis qui permansistis mecum... ego autem**
CAO III Nr. 5499 KatSchlag 328 MMMAe VII 549, 653
Commune apostolorum
A-GÜ 1/29 f. 174^r – H-Bn 91 f. 123^r (oct. Petr. et Paul.) – HR-Zk 355 f. 208^v – PL-GNd 150 p. 582 – US-NYpm MS G.7 f. 302^v
MissStrig 1484 f. 165^r – MissStrig 1498 f. II/187^v – MissStrig 1500 f. 223^r – MissStrig 1513 f. 238^r – MissStrig 1514 f. 182^r
540. **Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis**
MSH 5 I/61.10
Octava Petri et Pauli apostolorum
H-Bn Ms. Mus 7240 f. 128^v
541. **Vox exultationis et salutis**
CAO III Nr. 5509 KatSchlag 223 MMMAe VII 552, 626 MMMAe VIII 573, 834 MSH 5 I/43, I/119a
Dedicatio ecclesiae, Omnes sancti, Commune martyrum
H-Bn 172b f. 124^r (Ded.), 166^r (10.000 mil.) – H-Bn 317 f. 66^r (Ded.) – H-Bu A 114 f. I/73^r (Ded.), II/29^v (mm.) – H-Efkö I. 1b f. 117^r (Dionysius et socii) – H-Efkö I. 3a f. 185^r (Ded.) – HR-Za III.d.182 f. 36^r (O. Ss.) – HR-Zu MR 6 p. 315 (O. Ss.) – RO-AJ R. I. 1 f. 242^v (mm.) – RO-AJ R. I. 96 f. 92^r (mm.) – RO-AJ R. IX. 57 f. 54^v (Ded.) – RO-BRbn I. F. 67 f. 119^r (Ded.) – SK-BRm EC Lad. 3 f. 200^v (Ded.) – SK-BRsa 67 f. 63^v (Ded.) – TR-Itks 49 f. 123^r (Ded.) – TR-Itks 60 f. 158^r (O. Ss.) – TR-Itks 68 f. 118^r (Alexander et socii) – CantCsik f. 15^r (Ded.)
A-GÖ 107 f. 262^v (O. Ss.), 278^r (mm.), 295^r (Ded.) – A-GÖ 234 f. 208^r (mm.), 219^r (Ded.) – H-Bn 91 f. 102^r (Ded.), 138^r (O. Ss.), 162^r (mm.) – H-Bn 92 f. 157^r (Ded.) – H-Bn 94 f. 217^r (Ded.) – H-Bn 214 f. 169^r (Ded.) – H-Bn 215 f. 187^r (Ded.), 234^r in marg. (O. Ss.) – H-Bn 216 f. 223^v (Ded.), 246^r (10.000 mil.), 282^r (O. Ss.) – H-Bn 218 f. 197^r (Ded.), 216^v (10.000 mil.), 247^v (O. Ss.), 260^r (mm.) – H-Bn 219 f. 106^r (Ded.), 190^v (O. Ss.) – H-Bn 220 f. 217^r (Ded.) – H-Bn 222 f. 111^v (Ded.) – H-Bn 359 f. 180^v (Ded.) – H-Bn 395 f. 120^v (Ded.), 167^r (mm.) – H-Bn 435 f. 78^v (O. Ss.), 101^r (Ded.) – H-Efkö I. 20 f. 186^v (10.000 mil.), 214^r (O. Ss.), 225^v (mm.), 240^r (Ded.) – H-EG U2 VI. 5 f. 118^v (Ded.), 155^r (O. Ss.) – H-Sa Nr. 313 f. 11^r (O. Ss.) – HR-Za III.d.23 f. 216^r (O. Ss.) – HR-Zk 355 f. 203^r (O. Ss.), 225^r (Ded.) – HR-Zu MR 13 f. 216^v (O. Ss.) – HR-Zu MR 26 f. 178^r (O. Ss.) – HR-Zu MR 62 f. 185^r (O. Ss.) – HR-Zu MR 73 f. 157^r (O. Ss.) – HR-Zu MR 133 f. 172^v (O. Ss.) – HR-Zu MR 170 f. 144^r (O. Ss.) – PL-CZ III-3 f. 196^r (Ded.), 265^r (O. Ss.), 280^r (mm.) – RO-AJ R. I. 23 f. II/140^r (Ded.), II/140^v (Ded. altaris) – RO-AJ R. I. 24 f. 169^v (O. Ss.) – RO-AJ R. II. 134 f. 165^r (Ded.) – RO-Sb 595 f. 191^v (mm.) – RO-Sb 665 f. 75^r (mm.) – SK-BRm EL 11 f. 183^v (Ded.), 201^v (10.000 mil.), 229^r (O. Ss.), 240^v (mm.) – SK-BRm EL 13 f. 99^v (10.000 mil.), 127^r (O. Ss.), 138^r (mm.), 152^r (Ded.) – TR-Itks 49 f. 154^r in marg. (mm.) – US-NYpm MS G.7 f. 314^r (Ded.) – MissGyer f. 212^v (mm.), 223^r (Ded.), 223^v (Ded. altaris) – MissHel f. 211^r (Ded.), 213^v (mm.) – MissPaul 1514 f. 171^v (Ded.), 229^v (O. Ss.), 243^v (mm.) – MissQuin 1487 f. 233^r (O. Ss.) – MissQuin 1499 f. 219^r (O. Ss.) – MissStrig 1484 f. 178^r (Ded.) – MissStrig 1498 f. II/201^v (Ded.) – MissStrig 1500 f. 240^r (Ded.) – MissStrig 1511 f. 307^r (Ded.) – MissStrig 1513 f. 256^r (Ded.) – MissStrig 1514 f. 195^v (Ded.) – MissUlt 1480 f. 298^r (O. Ss.) – MissZag 1511 f. 198^v (O. Ss.)

542. **Vox exultationis et salutis – Trop. In taberna caelorum curia**
MSH 5 I/119b
 Dedicatio ecclesiae
 RO-Sb 759 f. 139^r
543. **Vox sancti Bartholomaei quasi tuba**
KatSchlag 165 MSH 5 I/7.2, I/26, II/75
 Bartholomaeus apostolus
 H-Bn 172b f. 217^r – H-Bn Fol. lat. 3815 f. 117^v – TR-Itks 68 f. 186^v
 H-Bn 222 f. 138^r – H-Bn 359 f. 152^v – H-Efkö I. 20 f. 203^v – HR-Zk 355 f. 192^v – SK-BRm EL 13 f. 116^v – US-NYpm MS G.7 f. 294^r
 MissQuin 1487 f. 221^r – MissQuin 1499 f. 233^r – MissStrig 1484 f. 149^r – MissStrig 1500 f. 202^v – MissStrig 1511 f. 260^r – MissStrig 1513 f. 216^r – MissStrig 1514 f. 164^v – OrdStrig f. 111^v
544. **Vox turturis audita est**
CAO III Nr. 5510 MMAe VIII 574, 834
 De septem doloribus BMV
 MissPaul 1514 f. 281^v – MissStrig 1511 f. 359^r – MissStrig 1513 f. 296^v – MissStrig 1514 f. 226^r

MUTATÓK

Verzusok mutatója

- Ab arce siderum – Trop. Ait illa sum ancilla – 112, 114, 133, 141, 309, 311, 315, 319, 348, 602, 644, 651
- Adducentur regi virgines post eam – 43, 107, 128, 131, 143, 169–171, 185–187, 198, 226, 230, 231, 255, 256, 344, 345, 350, 459, 486, 637, 638, 651
- Adorabo ad templum sanctum tuum – 44, 95, 110, 111, 128, 131, 145, 211, 218, 219, 243, 244, 258, 259, 266, 336, 338, 344, 350, 516, 522, 529, 640, 641, 651
- Aemulor enim vos – 107, 130, 243, 244, 302, 303, 336, 338, 346, 350, 468, 570, 637, 643, 651
- Alter Mariae filius – 46, 101, 102, 138, 309, 312, 350, 626, 645, 651
- Amavit eum Dominus et ornavit eum – 107, 108, 128, 131, 132, 147, 198, 201, 224, 230, 239, 243, 336, 338, 344, 347, 350, 484, 503, 507, 638, 639, 651
- Amavit hunc sanctum Dominus – 43, 107, 108, 124, 125, 132, 198, 201, 342, 350, 506, 639, 652
- Amo Christum... cui angeli serviunt (minor) – 48, 53, 101, 126, 132, 280, 288, 289, 342, 348, 351, 584, 643, 652
- Amo Christum... cuius mihi organum (maior) – 99, 107, 126, 132, 280, 288, 289, 342, 348, 351, 584, 643, 652
- Angelus Domini descendit de caelo – 43, 71, 76–82, 126, 130, 131, 206, 220, 225, 226, 248, 265, 351, 536, 641, 652
- Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum – 46, 51, 117, 123, 129, 172, 177, 342, 351, 476, 638, 653
- Angelus Michael descendit de caelo – 42, 59, 60, 117, 118, 123, 352, 653
- Anna mater Genitricis Dei – 46, 52, 69, 105, 126, 139, 211, 215, 344, 348, 352, 518, 640, 653
- Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis – 42, 46, 51, 69, 105, 126, 139, 348, 352, 653
- Antoni compar inclite – 42, 60, 100, 138, 140, 352, 653
- Apparuerunt apostolis dispartitae linguae – 42, 51, 67, 87, 89, 130, 131, 352, 653
- Apprehende arma et scutum – 46, 117, 123, 128, 309, 312, 352, 616, 645, 653
- Ascendens Christus in altum (minor) – 42, 55, 126, 129, 130, 131, 348, 352, 653
- Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior) – 43, 55, 81, 126, 129, 130, 131, 143, 157, 163–165, 300, 336, 338, 344, 346, 348, 352, 449, 454, 550, 636, 642, 653
- Ascendit Deus in iubilatione – 43, 81, 82, 127, 131, 190, 195, 196, 353, 498, 639, 654
- Ascendo ad Patrem meum – 81, 129, 131, 148, 186, 205, 206, 344, 353, 511, 640, 654
- Assumpta est Maria in caelum (minor) – 43, 111, 126, 132, 198, 199, 202, 237, 353, 507, 640, 654
- Assumpta est Maria in caelum gaudent angeli laudantes (maior) – 46, 110, 111, 126, 132, 190, 198, 353, 500, 639, 654
- Attendite popule meus in legem meam (minor) – 43, 56, 90, 91, 95, 126, 127, 131, 205, 210, 344, 348, 353, 514, 640, 654
- Attendite popule meus legem meam inclinate (maior) – 42, 54, 56, 126, 127, 131, 348, 353, 655
- Audi filia et vide – 107, 128, 131, 205, 209, 353, 514, 640, 655
- Augustine flos praesulum – 42, 49, 60, 101, 140, 353, 655
- Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa – 46, 52, 105, 136, 138, 140, 309, 312, 342, 354, 595, 644, 655
- Ave benedicta Maria Iesu Christi mater – Trop. O Maria caeli via – 112–115, 138, 140, 178, 280, 291, 311, 315, 319, 354, 587, 643, 655
- Ave flos nobilium – 51, 103, 132, 133, 141, 271, 277, 278, 342, 354, 561, 642, 655
- Ave gemma virtuosa Dorothea – 42, 48, 53, 75, 103, 132, 133, 138, 341, 355, 655
- Ave Maria gratia plena (minor) – 50, 110, 111, 112–115, 126, 130, 131, 137, 173, 180, 355, 479, 638, 655
- Ave Maria gratia plena... et benedictus (maior) – 42, 50, 54, 56, 110, 111, 115, 126, 130, 131, 355, 655
- Ave plena gratia benedicta Maria – 42, 50, 51, 68, 114, 137, 138, 273, 355, 655
- Ave rex tu solus nostros miseratus errores – 43, 117, 122, 143, 157, 280, 284, 337, 338, 344, 449, 450, 580, 636, 643, 656
- Ave sancta Maria caeli regina – 46, 110, 111, 113–115, 139, 172, 178, 356, 476, 638, 656
- Ave stillans melle alvearium – 45, 66, 111, 139, 298, 301, 303, 308, 356, 566, 643, 656
- Ave thronus Trinitatis – 42, 49, 52, 71, 111, 112, 139, 356, 656
- Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem – 46, 51, 111, 280, 286, 342, 356, 581, 643, 656
- Ave verbum incarnatum – Trop. Iesu salutis hostia – 46, 53, 133, 134, 140, 303, 304, 342, 356, 569, 643, 656
- Ave virgo sacra Barbara – Trop. O beata sponso grata – 51, 102, 140, 280, 291, 311, 315, 319, 357, 588, 643, 656
- Beatus es Simon Bar Iona – 42, 48, 60, 102, 130, 131, 358, 656
- Beatus Gallus zelo pietatis armatus – 48, 53, 100, 132, 309, 319, 342, 358, 616, 645, 656
- Beatus qui lingua sua – 48, 51, 99, 106, 128, 309, 313, 342, 358, 603, 644, 656
- Beatus rex Stephanus qui fulget – 45, 309, 314, 315, 317, 336, 338, 341, 342, 358, 625, 645, 657
- Beatus vir qui suffert tentationem – 33, 108, 130, 131, 143, 164, 165, 220, 229, 243, 244, 258, 336, 338, 344, 358, 455, 469, 510, 540, 636, 637, 640, 641, 657
- Beatus vir qui timet Dominum – 33, 43, 108, 122, 123, 127, 131, 199, 204, 243, 250–252, 336, 338, 344, 358, 485, 509, 638, 640, 657
- Beatus vir sanctus Martinus – 45, 100, 101, 198–202, 344, 358, 504, 639, 657
- Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget – 45, 137, 198, 200, 309, 313–315, 342, 359, 506, 618, 623, 639, 645, 657
- Bene fundata est domus Domini – 50, 132, 198–200, 203, 336, 338, 344, 359, 505, 508, 639, 640, 657
- Benedic Domine domum istam – 132, 309, 315, 342, 359, 629, 645, 658
- Benedicamus Patrem et Filium – 46, 51, 117, 118, 123, 129, 131, 280, 289, 290, 313, 315, 346, 359, 586, 643, 658
- Benedicite Domino omnes virtutes eius – 49, 52, 117, 122, 128, 131, 190, 194, 195, 344, 359, 496, 639, 658

- Benedictus es Dei Filius qui resurrexisti — 83, 220, 223, 359, 533, 641, 658
 Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum — 43, 85, 87, 88, 118, 120, 123, 129, 131, 148, 175, 186, 198–200, 220, 221, 223, 224, 230, 241, 243, 294, 336–338, 344, 359, 505, 515, 533, 639, 640, 641, 658
 Bernardine Deum placa — 42, 49, 52, 70, 100, 360, 658
- Caeli enarrant gloriam Dei — 106, 127, 131, 185, 187, 360, 488, 638, 658
 Candor est lucis aeternae — 70, 101, 128, 143, 230, 234, 280, 288, 298, 309, 310, 314, 315, 319, 336–338, 344, 346, 360, 452, 504, 584, 603–605, 623, 625, 636, 639, 643–645, 658
 Cantate Domino canticum novum cantate — 42, 60, 78–80, 127, 131, 360, 659
 Cantate Domino canticum novum quia — 50, 127, 131, 144, 172, 173, 181, 182, 211, 218, 336, 338, 344, 360, 463, 480, 522, 637, 638, 640, 659
 Caro mea vere est cibus — 43, 113, 120, 123, 129, 211, 243, 252, 280, 285, 286, 298, 303, 337, 338, 344, 346, 485, 516, 581, 638, 640, 643, 659
 Catherina flos rosarum — 42, 52, 69, 105, 139, 360, 659
 Catherina virginum praecelsa fulges laurea — 42, 53, 61, 105, 140, 361, 659
 Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli — 46, 104, 105, 132, 280, 289, 342, 361, 585, 643, 659
 Christo confixus sum cruci — 42, 49, 52, 70, 100, 101, 130, 361, 659
 Christus resurgens ex mortuis — 43, 76–82, 129, 130, 131, 143, 149, 151, 230, 233, 243, 246, 290, 336, 338, 344, 361, 444, 463, 490, 636–638, 659
 Clamaverunt iusti et Dominus exaudivit eos — 42, 51, 67, 106, 128, 131, 361, 660
 Cognoverunt discipuli Dominum — 50, 82, 130, 131, 185, 187, 190, 193, 336, 338, 344, 361, 488, 495, 638, 639, 660
 Conceptio gloriosae Virginis Mariae — 112, 137, 211, 212, 361, 517, 640, 660
 Concipe dum recolis — 42, 49, 52, 70, 102, 136, 362, 660
 Concussus est mare et contremuit terra — 43, 46, 51, 103, 104, 121, 124, 132, 211, 215, 310, 316, 337, 338, 346, 362, 519, 610, 640, 644, 660
 Concussus est mare et contremuit terra – Trop. Concussus percussus est mare — 46, 51, 216, 362, 520, 640, 660
 Confessor pretiose N. precibus tuis — 42, 45, 61, 107, 138, 362, 660
 Confitebor tibi Domine — 42, 46, 52, 71, 94, 95, 127, 131, 161, 362, 661
 Confitebuntur caeli mirabilia tua — 50, 108, 127, 131, 172, 177, 362, 475, 638, 661
 Confitemini Domino et invocate nomen eius — 50, 83, 94, 95, 127, 131, 220, 224, 228, 243, 252, 336, 338, 344, 362, 483, 535, 538, 638, 641, 661
 Confitemini Domino quoniam bonus — 43, 118, 120, 122, 127, 131, 220, 228, 244, 262, 337, 338, 344, 363, 538, 540, 641, 661
 Confitemini Domino quoniam bonus – Trop. iam domnus optatas — 262, 263, 363, 540, 641, 661
 Congregabo populum in medio Ierusalem — 117, 122, 129, 211, 216, 328, 363, 520, 640, 661
 Consolator miserorum — 48, 53, 99, 137, 138, 298, 300, 310, 315, 316, 336, 338, 346, 363, 551, 604, 642, 644, 662
 Constitues eos principes — 42, 46, 51, 69, 106, 127, 131, 194, 363, 662
 Contumelias terrores passus sum — 42, 54, 74, 117, 123, 129, 131, 341, 363, 662
 Conversus Iesus ad Mariam — 46, 54, 103, 130, 252, 301, 310, 316, 364, 417, 623, 645, 662
 Corona aurea super caput eius (minor) — 42, 53, 55, 106, 126, 128, 131, 364, 662
 Corona aurea super caput eius... gloriae (maior) — 46, 55, 106, 126, 128, 131, 143, 164, 364, 455, 636, 662
 Corpora sanctorum in pace sepulta sunt — 107, 108, 128, 131, 143, 166, 167, 243, 253, 336, 338, 344, 364, 457, 484, 637, 638, 662
 Crastina die delebitur — 48, 96, 98, 143, 148, 185–187, 220, 223, 336, 338, 344, 364, 444, 487, 533, 636, 638, 641, 662
 Crucifixorum crucifixe tuos — 42, 48, 53, 75, 103, 301, 341, 364, 662
 Crucifixus surrexit a mortuis — 45, 77, 132, 243, 245, 364, 464, 637, 662
 Culminis angelici sublime fastigium — 104, 121, 124, 139, 298, 310, 316, 333, 342, 364, 609, 632, 644, 646, 663
 Cum autem venerit ille — 42, 50, 51, 68, 129, 131, 364, 663
 Cum essent discipuli in unum congregati — 42, 51, 67, 87, 129, 131, 365, 663
 Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis — 46, 52, 82, 129, 131, 143, 150, 151, 342, 365, 445, 636, 663
- De profundis clamavi ad te — 43, 90, 91, 95, 119, 120, 122, 123, 124, 127, 131, 244, 259, 365, 529, 641, 663
 De vultu tuo iudicium meum — 42, 52, 75, 90, 127, 341, 365, 663
 Dedisti Domine habitaculum — 48, 53, 100, 132, 310, 316, 346, 365, 629, 645, 663
 Dei Genitrix sancta Maria — 42, 53, 74, 112, 114, 140, 341, 365, 663
 Deus Deus meus in te speravi exaudi — 42, 46, 53, 74, 75, 120, 122, 126, 341, 365, 663
 Deus iudex iustus fortis — 43, 90, 91, 95, 119, 120, 124, 127, 131, 153, 209, 230, 241, 243, 317, 365, 515, 541, 640, 641, 663
 Deus qui sedes super thronum (minor) — 49, 126, 132, 203, 244, 259, 344, 366, 526, 641, 664
 Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior) — 49, 53, 126, 132, 199, 203, 204, 344, 366, 509, 640, 664
 Dexteram Dei fecit virtutem — 43, 84, 90, 91, 95, 127, 131, 148, 186, 224, 230, 239, 243, 290, 366, 483, 502, 638, 639, 664
 Diadema spineum veneremur hodie cuius per aculeum (minor) — 117, 118, 123, 126, 139, 156, 220, 225, 303, 344, 366, 536, 641, 664
 Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior) — 117, 118, 123, 126, 140, 143, 156, 300, 303, 336, 338, 342, 366, 448, 552, 636, 664
 Diadema spineum veneremur quo coronavit eum — 42, 74, 117, 118, 123, 126, 129, 156, 303, 341, 366, 664
 Dicite in gentibus — 46, 77–79, 80, 82, 118, 120, 123, 127, 190, 197, 220, 226, 227, 263, 337, 338, 344, 367, 499, 537, 639, 641, 664
 Dico vobis gaudium est angelis Dei — 52, 117, 124, 130, 131, 310, 317, 342, 367, 627, 645, 665

- Dies sanctificatus illuxit nobis — 43, 70, 96–98, 132, 151, 152, 172, 173, 175–177, 206, 219, 225–228, 235, 263, 266, 267, 298, 300, 332, 337–339, 345, 346, 367, 637, 471, 546, 642, 665
- Diffusa est gratia in labiis tuis — 43, 107, 122, 124, 125, 128, 131, 211, 217, 218, 220, 223, 337–339, 344, 367, 521, 522, 532, 640, 641, 665
- Dilectus meus candidus — 42, 45, 61, 111, 112, 129, 131, 367, 665
- Dilexi quoniam exaudivit — 43, 91, 95, 127, 131, 191, 220, 224, 344, 367, 534, 641, 665
- Dilexisti iustitiam — 42, 48, 61, 99, 106, 128, 131, 150, 367, 666
- Dilexit Andream Dominus — 43, 100, 132, 143, 145, 367, 441, 636, 666
- Dilexit Dominus sanctam Annam — 17, 48, 51, 105, 128, 310, 317, 319, 321, 329, 346, 368, 593, 644, 666
- Diligam te Domine virtus mea (minor) — 33, 43, 57, 90, 91, 95, 120, 123, 126, 127, 131, 199, 203, 204, 344, 368, 508, 640, 666
- Diligam te Domine virtus mea... et liberator meus (maior1) — 33, 42, 43, 49, 57, 90, 91, 95, 126, 127, 131, 368, 666
- Diligam te Domine virtus mea... Deus meus (maior2) — 33, 42, 43, 52, 57, 75, 90, 91, 95, 126, 127, 341, 368, 666
- Dimissa sunt ei peccata multa — 51, 103, 130, 131, 205, 208, 342, 368, 513, 640, 666
- Disposui testamentum electis meis — 107, 108, 128, 131, 172, 177, 243, 255, 336, 339, 344, 368, 475, 491, 638, 639, 666
- Domine Deus meus in te speravi — 43, 73, 89, 91–95, 120, 126, 127, 131, 148, 179, 243, 245, 246, 368, 465, 637, 667
- Domine Deus salutis meae — 43, 91, 95, 119, 120, 122, 124, 125, 127, 131, 185, 187, 259, 368, 487, 638, 667
- Domine exaudi orationem meam — 43, 74, 91, 94, 95, 120, 122, 123, 126, 127, 131, 211, 218, 344, 369, 522, 640, 667
- Domine in virtute tua laetabitur rex — 43, 90, 91, 94, 95, 119, 120, 122, 127, 131, 146, 164, 171, 173, 205–209, 243, 245, 246, 250–252, 301, 327, 336–339, 344, 345, 369, 466, 485, 510, 637, 638, 640, 668
- Domine quinque talenta tradidisti mihi — 42, 45, 61, 107, 130, 131, 369, 668
- Domine refugium factus es nobis — 43, 91, 95, 119, 120, 122, 123, 127, 131, 148, 171, 176, 186, 230, 235, 243, 312, 347, 369, 466, 528, 637, 641, 668
- Dominus dixit ad me — 43, 96, 98, 127, 131, 144, 148, 149, 160, 171, 176, 177, 180, 186, 217, 220, 221–223, 226, 263, 345, 369, 529, 641, 668
- Dominus in Sina in sancto — 43, 81, 82, 127, 131, 143, 149, 155, 220, 222, 337–339, 369, 445, 531, 636, 641, 669
- Dominus regnavit decorem induit — 43, 96–98, 127, 131, 158, 226, 243, 253, 303, 304, 337–339, 346, 369, 482, 563, 638, 643, 669
- Dominus regnavit exsultet terra — 43, 97, 98, 127, 131, 220, 221, 369, 530, 641, 669
- Dorsa eorum plena sunt oculis — 43, 106, 129, 243, 246, 280, 295, 296, 298, 310, 317, 319, 333, 335, 336, 338, 344, 346, 370, 469, 593, 596, 627, 631, 632, 637, 644–646, 670
- Dulce cordi nomen Iesu — 42, 45, 61, 117, 122, 139, 370, 670
- Dulce lignum dulces clavos — 43, 101, 102, 121–123, 132, 137, 156, 158, 220, 225, 230, 241, 248, 301, 344, 370, 535, 641, 670
- Dulcis mater dulci nato — 110–115, 137, 139, 220, 230, 241, 347, 370, 515, 535, 640, 641, 670
- Dum complerentur dies Pentecostes — 43, 85–89, 129, 130, 131, 143, 145, 370, 441, 636, 671
- Ecce Maria quaerit medicum — 48, 52, 103, 132, 310, 317, 319, 342, 370, 612, 645, 671
- Ecce sacerdos magnus qui quasi sol — 42, 45, 52, 70, 72, 107, 128, 371, 671
- Eduxit Dominus populum suum — 42, 61, 78–80, 127, 131, 195, 371, 671
- Ego sum panis vivus qui de caelo descendi — 42, 46, 53, 72, 117, 118, 123, 130, 131, 371, 671
- Ego sum pastor bonus et cognosco — 33, 50, 129, 143, 169–171, 371, 459, 637, 671
- Ego sum pastor bonus qui pasco — 33, 80–82, 132, 143, 169, 371, 459, 637, 671
- Ego sum vitis vera et vos palmites — 109, 129, 131, 310, 317, 346, 371, 598, 644, 671
- Ego vos elegi de mundo — 107, 108, 129, 131, 143, 168, 169, 344, 371, 458, 637, 671
- Egregia sponsa Christi — 43, 107, 143, 153, 154, 371, 447, 636, 672
- Egregie confessor Christi Aegidi — 46, 99, 190, 192, 342, 372, 493, 672
- Egregie Dei martyr Sigismunde — 42, 54, 62, 99, 139, 372, 672
- Elegit eam Deus et praelegit eam — 42, 45, 52, 70, 136, 372, 672
- Elegit te Dominus sibi in sacerdotem — 43, 73, 107, 131, 137, 173, 184, 243, 256, 310, 317, 336, 338, 339, 344, 346, 372, 482, 504, 625, 638, 639, 645, 672
- Emitte Spiritum tuum — 43, 85–89, 118, 120, 123, 127, 131, 190, 196, 372, 498, 639, 672
- Erat Iohannes praedicans in deserto — 46, 104, 105, 130, 131, 143, 146, 372, 442, 636, 673
- Eripe me de inimicis meis — 43, 90, 91, 95, 120, 122, 123, 127, 131, 173, 179, 180, 183, 191, 205, 210, 226, 254, 255, 336, 338, 339, 344, 345, 372, 479, 514, 638, 640, 673
- Exaudi me Domine quoniam benigna est — 42, 48, 52, 74, 117, 122, 128, 131, 341, 373, 673
- Excita Domine potentiam tuam — 43, 98, 127, 131, 177, 190, 194–198, 221, 256, 257, 344, 345, 373, 498, 639, 673
- Exivi a Patre et veni in mundum — 50, 84, 129, 131, 244, 259, 373, 526, 641, 674
- Exivit per clausam portam — 42, 48, 74, 114, 132, 341, 373, 674
- Exsultabunt sancti in gloria — 42, 62, 106, 128, 131, 373, 674
- Exsultate Deo adiutori nostro — 43, 91, 95, 126, 127, 131, 187, 244, 259, 373, 527, 641, 674
- Exsultent iusti in conspectu Dei — 106, 128, 243, 256, 310, 318, 336, 338, 339, 346, 373, 502, 621, 639, 645, 674
- Factus est repente (minor) — 42, 49, 57, 126, 130, 131, 373, 674
- Factus est repente... ubi erant (maior) — 42, 45, 53, 57, 126, 130, 131, 373, 674
- Fasciculus mirre filius meus — 42, 50, 51, 68, 111, 112, 374, 674
- Fax praecelse deitatis — 51, 114, 140, 310, 318, 326, 327, 346, 374, 599, 644, 674
- Felix Anna quaedam matrona — 42, 51, 67, 105, 135, 374, 674

- Felix es sacra virgo Maria — 69, 73, 111, 112, 115, 126, 132, 137, 211, 215, 280, 293, 298, 301, 317, 318, 336, 338, 339, 374, 519, 590, 640, 644, 675
- Felix et beata es Anna — 42, 50, 51, 69, 105, 137, 374, 675
- Felix ex fructu triplici — 48, 101, 138, 294, 310, 318, 374, 598, 644, 675
- Felix virgo quae nondum edita — 112, 140, 310, 318, 346, 374, 600, 644, 675
- Feneratur Domino qui miseretur pauperis — 42, 49, 51, 67, 100, 129, 375, 675
- Franciscus pauper et humilis — 53, 100, 162, 198, 201, 336, 344, 375, 506, 639, 675
- Fulgebunt iusti et tamquam scintillae (minor) — 43, 57, 107, 108, 126, 128, 131, 173, 182, 183, 203, 243, 246, 336, 339, 344, 375, 469, 481, 637, 638, 675
- Fulgebunt iusti et tamquam scintillae... iudicabunt (maior) — 42, 43, 54, 57, 109, 126, 128, 131, 336, 375, 675
- Fundata est domus Domini (minor) — 126, 129, 131, 143, 161, 310, 313, 315, 318, 319, 336, 338, 339, 346, 375, 617, 645, 676
- Fundata est domus Domini... et venient (maior) — 46, 52, 126, 129, 131, 161, 336, 338, 339, 342, 375, 453, 636, 676
- Gaude Maria virgo mater — 42, 62, 111, 12, 139, 376, 676
- Gaude virgo mater pia — 46, 51, 114, 139, 271, 275, 280, 286, 336–339, 341, 342, 376, 556, 582, 642, 643, 676
- Gaude virgo virginum — 42, 50, 51, 68, 112, 114, 139, 376, 676
- Gaudeat ergo terra Austriae — 24, 42, 45, 62, 100, 376, 676
- Gaudete iusti in Domino — 45, 107, 108, 128, 131, 143, 170, 243, 244, 256, 257, 263, 336, 339, 344, 376, 459, 503, 544, 637, 639, 642, 676
- Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie — 42, 45, 52, 72, 100, 138, 139, 376, 676
- Georgi martyr Christi sanctissime — 99, 137, 211, 213, 214, 344, 376, 518, 640, 676
- Gloria et honore (minor) — 106, 126, 127, 131, 173, 243, 244, 256, 263, 336, 339, 344, 377, 504, 542, 639, 642, 677
- Gloria et honore... et constituisti (maior) — 45, 106, 126, 127, 131, 173, 244, 263, 344, 377, 542, 642, 677
- Glorificamus te sancta Dei Genitrix — 46, 51, 112, 114, 132, 310, 319, 342, 377, 616, 645, 677
- Haec dies quam fecit Dominus — 43, 82, 83, 127, 131, 220, 221, 377, 530, 641, 677
- Haec est vera fraternitas quae numquam potuit — 106, 126, 132, 243, 247, 336, 344, 377, 467, 637, 677
- Haec est vera fraternitas quae vicit — 43, 108, 126, 132, 220, 228, 229, 247, 339, 345, 377, 539, 641, 677
- Haec est virgo sapiens et una de numero — 33, 62, 107, 143, 155, 156, 344, 377, 448, 636, 677
- Haec est virgo sapiens quam Dominus — 33, 42, 62, 107, 132, 377, 678
- Hic est discipulus ille — 43, 101, 102, 129, 131, 172, 173, 205, 206, 337, 339, 344, 378, 472, 511, 637, 640, 678
- Hic est sacerdos magnus qui in diebus — 42, 45, 52, 72, 107, 132, 378, 678
- Hic est sacerdos quem coronavit — 42, 63, 107, 108, 378, 678
- Hic Franciscus pauper et modicus — 99, 100, 137, 143, 162, 201, 339, 378, 453, 636, 678
- Hic Martinus pauper et modicus — 99, 100, 137, 143, 162, 298, 378, 454, 636, 678
- Hic Nicolaus Augustini patris — 42, 52, 70, 102, 378, 678
- Hii sunt qui cum mulieribus — 48, 101, 130, 131, 172, 174, 378, 472, 637, 678
- Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit — 46, 51, 111, 132, 303, 304, 342, 378, 575, 643, 679
- Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo — 52, 104, 137, 190, 192, 345, 378, 494, 639, 679
- Hodie Christus natus est — 46, 51, 96, 98, 132, 333, 334, 342, 379, 633, 646, 679
- Hodie Iesus Christus facie — 42, 48, 52, 71, 101, 132, 379, 679
- Hodie Maria virgo caelos ascendit — 49, 110, 111, 132, 198, 244, 264, 379, 545, 642, 679
- Hodie miraculis refulget — 42, 52, 70, 102, 139, 379, 679
- Hodie sciatis quia veniet Dominus — 46, 54, 96, 98, 129, 131, 220, 379, 530, 641, 679
- Hodie virginum chorus trucidatus est — 42, 46, 51, 69, 104, 137, 379, 679
- Honor virtus et imperium — 45, 118, 120, 122, 123, 198–200, 342, 379, 505, 639, 679
- Iam non estis hospites et advenae — 45, 106, 129, 130, 230, 234, 243, 303–305, 336, 338, 339, 346, 379, 470, 491, 570, 637, 639, 643, 679
- Iesu Christe auctor vitae — 45, 105, 139, 310, 319, 342, 380, 605, 644, 679
- Imperatrix egregia — 72, 113, 114, 140, 303, 305, 348, 380, 571, 643, 680
- Imperatrix egregia – Trop. Ave Maria plena gratia — 53, 114, 140, 305–307, 380, 571, 572, 643, 680
- Imperatrix egregia – Trop. Regina caeli inclita — 42, 48, 52, 72, 114, 140, 305, 381, 680
- In conspectu angelorum — 42, 48, 63, 121, 124, 128, 131, 166, 171, 173, 202, 250, 381, 680
- In Deo laudabitur et in caelo coronabitur — 48, 53, 103, 139, 280, 295, 296, 301, 342, 381, 593, 644, 680
- In die resurrectionis meae — 43, 76–82, 118, 120, 123, 130, 155, 185, 186, 211, 217, 218, 221, 230, 235, 243, 320, 344, 382, 464, 521, 637, 640, 680
- In exitu Israel de Aegypto — 43, 90, 91, 94, 95, 126, 127, 131, 220, 228, 345, 382, 539, 641, 681
- In Maria benignitas — 66, 111, 138, 300, 301, 382, 550, 642, 681
- In omnem terram exivit sonus eorum — 45, 106, 127, 131, 143, 171, 205, 209, 337, 339, 382, 461, 513, 637, 640, 681
- In resurrectione tua Christe — 80, 82–84, 132, 220, 221, 382, 531, 641, 681
- In te Domine speravi (minor1) — 33, 42, 43, 56, 91, 95, 119, 120, 122, 126, 127, 382, 681
- In te Domine speravi... et eripe me (minor2) — 33, 43, 46, 52, 91, 95, 126, 127, 255, 383, 681
- In te Domine speravi... inclina (maior) — 33, 43, 56, 91, 95, 119, 120, 122, 123, 126, 127, 131, 158, 180, 243, 255, 383, 490, 639, 681
- Induit me Dominus vestimento salutis — 46, 101, 129, 131, 310, 319, 342, 383, 595, 644, 682
- Inter natos mulierum (minor) — 44, 105, 124–126, 130, 131, 199, 202, 383, 507, 640, 682

- Inter natos mulierum... qui viam Domino (maior) — 42, 44, 46, 51, 57, 105, 124, 126, 130, 131, 383, 682
- Intravit Dominus in quoddam castellum — 42, 46, 51, 69, 101, 130, 131, 383, 682
- Inveni David servum meum — 43, 107, 128, 131, 172, 176, 243, 250, 251, 268, 336, 339, 345, 383, 474, 484, 638, 682
- Inventa una pretiosa margarita abiit — 107, 126, 130, 131, 243, 250, 251, 268, 336, 345, 384, 485, 638, 683
- Inventa una pretiosa margarita dedit — 107, 126, 130, 131, 267–269, 338, 339, 346, 347, 384, 547, 642, 683
- Iste est qui ante Deum magnas virtutes — 73, 108, 126, 132, 172, 178, 384, 477, 638, 683
- Iste est sanctus homo qui placuit Domino — 107, 190, 193, 384, 495, 639, 683
- Iste est sanctus qui ante Deum — 42, 46, 51, 74, 107, 126, 341, 384, 683
- Iste sanctus digne in memoriam — 44, 107, 108, 132, 244, 264, 384, 544, 642, 683
- Iste sanctus pro lege Dei — 42, 49, 51, 68, 107, 132, 384, 683
- Isti sunt amici Dei qui viventes in carne (minor) — 42, 52, 73, 75, 106, 126, 341, 384, 683
- Isti sunt amici Dei qui viventes in carne... quorum doctrina (maior) — 107, 108, 126, 310, 317, 319, 320, 321, 325, 336, 338, 339, 341, 342, 343, 385, 607, 611, 644, 645, 683
- Isti sunt duae olivae — 99, 108, 130, 131, 243, 247, 385, 467, 637, 684
- Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione — 48, 106, 130, 131, 244, 264, 265, 319, 385, 543, 642, 684
- Iubente rege adducti sunt viri illi — 42, 53, 74, 100, 129, 341, 385, 684
- Iubilare Deo omnis terra — 43, 95, 98, 127, 131, 243, 255, 385, 489, 638, 684
- Iudicabunt sancti nationes — 43, 106, 128, 143, 163, 385, 454, 636, 684
- Iuravit Dominus et non paenitebit eum (minor) — 42, 43, 54, 56, 107, 126, 128, 131, 386, 684
- Iuravit Dominus et non paenitebit eum... secundum ordinem (maior) — 43, 107, 108, 126, 128, 131, 175, 215, 243, 247, 386, 469, 637, 684
- Iusti autem in perpetuum vivent — 106, 128, 131, 243, 250, 251, 257, 336, 339, 345, 386, 485, 503, 638, 639, 685
- Iusti epulentur et exsultent — 43, 108, 124, 125, 128, 131, 143, 149–157, 159, 168, 173, 176, 180, 202, 222, 235, 246, 268, 344, 345, 386, 444, 636, 685
- Iustorum animae in manu Dei sunt — 42, 63, 107, 128, 131, 386, 685
- Iustum deduxit Dominus — 107, 128, 131, 172, 176, 244, 265, 273, 336, 339, 345, 386, 475, 545, 638, 642, 685
- Iustus germinabit sicut liliium — 43, 108, 129, 131, 143, 160, 165–167, 173, 211, 217, 235, 303, 306, 336, 338, 339, 344–346, 386, 456, 521, 574, 636, 640, 643, 686
- Iustus non commovebitur in aeternum — 42, 46, 51, 74, 106, 341, 386, 686
- Iustus non conturbabitur quia Dominus — 107, 108, 132, 172, 176, 386, 474, 638, 686
- Iustus ut palma florebit — 43, 108, 127, 131, 143–149, 153, 158, 162, 176, 186, 226, 270, 344, 345, 387, 440, 636, 686
- Laeta mente Stanislai recolamus festa — 42, 49, 51, 67, 101, 102, 139, 387, 687
- Laetabitur iustus in Domino — 43, 87, 89, 108, 122, 123, 128, 131, 148, 154, 165, 171, 173, 185, 186, 198, 211–217, 235, 252, 266, 267, 285, 301, 344, 345, 387, 516, 640, 687
- Laetamini in Domino et exsultate — 45, 107, 108, 124, 125, 128, 131, 148, 186, 202, 211, 217, 235, 252, 271–275, 303, 336, 338, 339, 347, 387, 520, 554, 640, 642, 687
- Laetatus sum in his — 50, 95, 96, 98, 120, 123, 126, 127, 131, 143, 161, 162, 243, 257, 336–339, 345, 387, 454, 501, 636, 639, 687
- Lauda anima mea Dominum — 43, 90, 91, 93–95, 119, 120, 122, 123, 127, 131, 173, 220, 222, 230, 239, 337–339, 345, 387, 479, 532, 534, 638, 641, 687
- Lauda dulci harmonia – Trop. Corde gaude mente plaude — 48, 53, 100, 140, 310, 311, 319, 320, 343, 388, 605, 644, 688
- Lauda Ierusalem Dominum — 42, 46, 53, 71, 95, 127, 131, 388, 688
- Laudate Deum omnes angeli eius — 43, 97, 98, 119, 120, 124, 125, 127, 131, 190, 195, 197, 388, 498, 639, 688
- Laudate Dominum in sanctis eius — 42, 64, 107, 128, 131, 388, 688
- Laudate Dominum omnes gentes — 43, 86, 88, 90–95, 120, 124, 127, 131, 173, 180–182, 235, 259, 300, 301, 336, 338, 339, 344, 346, 388, 480, 553, 638, 642, 688
- Laudate pueri Dominum — 43, 76–78, 80, 95, 99, 126, 127, 131, 190, 197, 243, 257, 336, 338, 339, 345, 388, 499, 502, 639, 689
- Laudemus Dominum qui antistitem egregium — 53, 100, 139, 271, 343, 389, 555, 642, 689
- Laus tibi Christe Te martyrur candidatus — 43, 99, 174, 199, 230, 240, 347, 389, 507, 529, 640, 641, 689
- Laus tua Deus Herodes iratus — 42, 49, 64, 101, 130, 131, 174, 389, 689
- Levita hic sanctus Vincentius — 52, 100, 198, 200, 342, 389, 505, 639, 689
- Levita Laurentius bonum opus operatus est (minor) — 33, 43, 101, 126, 132, 185, 345, 389, 487, 638, 689
- Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior) — 33, 43, 101, 126, 132, 185, 186, 211, 215, 217, 218, 280, 287, 310, 313, 320, 336–339, 346, 389, 518, 521, 583, 606, 640, 643, 644, 689
- Loquebantur variis linguis apostoli (minor) — 45, 85–89, 126, 129, 130, 131, 185, 188, 189, 243, 248, 336, 338, 339, 345, 390, 465, 488, 637, 638, 690
- Loquebantur variis linguis apostoli... prout (maior) — 45, 85–89, 118, 120, 123, 126, 129, 130, 131, 188, 211, 390, 516, 640, 690
- Loquebar de testimoniis tuis — 107, 128, 211, 213, 345, 390, 517, 640, 690
- Magnificat anima mea Dominum — 42, 49, 64, 66, 111, 130, 390, 690
- Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate (minor) — 90, 91, 93–95, 126, 127, 131, 144, 171, 172, 180, 230, 236, 243, 345, 347, 390, 462, 637, 690
- Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior) — 90, 91, 93–95, 126, 127, 131, 173, 180, 230, 236, 251, 336, 338, 339, 345, 390, 462, 480, 527, 637, 638, 641, 690

- Magnus sanctus Paulus (minor) — 48, 104, 105, 126, 132, 143, 152, 159, 390, 446, 636, 690
Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior) — 54, 104, 105, 126, 132, 143, 160, 167, 336, 339, 345, 390, 451, 457, 636, 637, 691
Margareta quae decreta praefecti damnas aspera — 46, 103, 138, 140, 303, 304, 306, 390, 575, 643, 691
Maria Dei Genitrix et virgo perennis — 46, 114, 334, 391, 691
Maria haec est illa cui dimissa sunt — 43, 103, 126, 129, 130, 205, 207, 208, 317, 391, 512, 640, 691
Maria haec est illa cui dimisisti multum — 48, 103, 126, 208, 391, 512, 640, 691
Maria intacta virgo Deum nobis genuit — 47, 51, 112, 114, 132, 300, 301, 343, 391, 550, 642, 691
Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis — 47, 53, 66, 110, 111, 139, 310, 320, 391, 600, 644, 691
Maria pia Genitrix Iesu Christi — 42, 48, 52, 74, 113, 114, 341, 391, 691
Martha cuius virtutibus — 42, 49, 51, 68, 101, 138, 392, 691
Martinus episcopus migravit — 47, 100, 132, 190, 193, 336, 338, 339, 345, 392, 442, 447, 494, 636, 639, 691
Martyr Petre sidus vespertinum — 48, 53, 101, 139, 280, 294, 295, 298, 343, 392, 592, 644, 691
Mediatrix vitae datrix — 51, 114, 139, 303, 306, 343, 392, 565, 643, 692
Memento Domine David — 42, 45, 64, 83, 84, 95, 107, 108, 128, 131, 392, 692
Mirabilis Deus amabilis novit — 47, 52, 103, 136, 141, 300, 301, 343, 393, 553, 642, 692
Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus — 42, 49, 74, 136, 341, 393, 692
Mirabilis Dominus noster in sanctis suis — 45, 63, 74, 107, 128, 131, 136, 143, 169, 170, 243, 248, 336, 339, 344, 345, 393, 458, 470, 637, 692
Miserere mei Domine quoniam infirmus sum — 42, 45, 64, 117, 123, 128, 393, 692
Misso Herodes spiculatore — 44, 104, 105, 130, 131, 143, 146, 310, 320, 328, 336, 338, 339, 346, 393, 619, 636, 645, 692
Mittat vobis Dominus auxilium — 117, 123, 128, 131, 143, 160, 345, 393, 452, 636, 692
Modicum et non videbitis me (minor) — 43, 80–84, 126, 129, 143–45, 148, 393, 440, 636, 692
Modicum et non videbitis me... quia vado (maior) — 42, 49, 57, 83, 84, 126, 129, 131, 394, 693
Mons Gargane noli timere — 47, 51, 104, 132, 310, 320, 330, 343, 394, 614, 645, 693
Multifarie olim Deus — 97, 98, 130, 225, 244, 259, 394, 523, 524, 640, 641, 693
- Nativitas gloriosae Virginis Mariae — 33, 44, 111, 132, 211, 212, 215, 267, 268, 310, 320, 321, 325, 336, 338, 339, 346, 394, 519, 546, 608, 640, 642, 644, 693
Natus est nobis hodie Salvator — 96, 98, 130, 131, 220, 226, 394, 537, 641, 693
Ne timeas Zacharia — 42, 64, 105, 130, 131, 148, 186, 394, 693
Nicolaus hic accensus fuit sacro Pneumate — 42, 52, 70, 102, 139, 394, 693
Nimis honorati sunt amici tui — 106, 127, 131, 220, 223, 244, 265, 337, 339, 395, 532, 542, 641, 642, 693
Nobilis et pulchra prudens Catherina — 48, 53, 105, 133, 134, 139, 333, 335, 343, 395, 634, 646, 694
Non turbetur cor vestrum — 42, 47, 51, 74, 101, 129, 131, 341, 395, 694
Non vos me elegistis — 44, 106, 129, 131, 143, 152, 160, 167–169, 344, 345, 395, 457, 637, 694
Non vos relinquam orphanos — 82, 87–89, 129, 131, 143, 167, 169, 243, 248, 261, 336, 338, 339, 345, 395, 458, 465, 637, 694
Nonne cor nostrum ardens erat — 44, 76–80, 85, 129, 130, 131, 185, 230, 232, 243, 395, 463, 489, 637, 638, 694
Nos autem gloriarum — 101, 102, 130, 131, 243, 248, 395, 466, 637, 694
- O athleta Margareta — 42, 47, 52, 71, 103, 140, 396, 694
O Baptista Christi testis — 48, 53, 105, 140, 252, 310, 321, 396, 598, 644, 695
O beate confessor Roche — 42, 65, 100, 396, 695
O beate Dei athleta Iacobe — 47, 102, 135, 280, 282, 343, 396, 577, 643, 695
O beate Leonarde elegit te Dominus — 42, 48, 53, 73, 75, 99, 137, 347, 396, 695
O castitate phalerata — 42, 48, 52, 71, 103, 132, 133, 140, 397, 695
O Catherina virgo Christi speciosa — 48, 53, 105, 133, 134, 139, 310, 321, 335, 343, 397, 618, 645, 695
O consolatrix miserorum — 42, 49, 74, 75, 103, 137, 138, 141, 306, 341, 397, 695
O consolatrix pauperum Maria — 44, 110–115, 140, 280–286, 290, 312, 317, 323, 324, 326, 328, 329, 346, 397, 576, 643, 695
O decus Hispaniae sanctissime Iacobe — 48, 53, 102, 135, 141, 310, 322, 325, 343, 398, 628, 645, 695
O dux et apostole Stephane — 47, 54, 102, 280, 282, 283, 343, 398, 578, 643, 695
O felix Colonia — 47, 104, 136, 140, 310, 322, 343, 398, 624, 645, 695
O felix Hedvigis — 100, 139, 205, 208, 209, 345, 398, 513, 640, 695
O florea sine spina — 48, 104, 137, 138, 140, 303, 306, 307, 343, 398, 573, 643, 695
O flos paradisi — 42, 47, 53, 75, 114, 139, 341, 399, 696
O gemma pudicitiae — 48, 103, 132, 133, 140, 284, 310, 322, 343, 399, 626, 645, 696
O gloriosa mater Christi Maria — 113, 114, 278, 279, 308, 346, 696
O gloriosa mater Christi Maria – Trop. Maria candens lilium — 113, 114, 115, 141, 271, 278–280, 399, 642, 696
O Iacobe omnium corde — 52, 102, 135, 136, 280, 293, 343, 400, 591, 644, 696
O ingens gregis praemium — 47, 100, 138, 140, 310, 322, 343, 400, 624, 645, 696
O laudanda Christi clementia — 103, 132, 134, 141, 310, 322, 330, 343, 400, 596, 597, 644, 696
O Ludovice tu gemmula cara — 42, 49, 53, 72, 102, 138, 139, 400, 696
O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam — 66, 110, 111, 139, 280, 286, 303, 306, 336, 338, 339, 346, 400, 574, 583, 643, 696
O Maria mater Christi virgo pia – Trop. Ave domina deitatis cellula — 47, 51, 115, 141, 303, 305, 307, 401, 568, 643, 696

- O Maria mater pauperum — 48, 112, 114, 139, 310, 323, 343, 401, 609, 644, 696
O Maria rubens rosa — 111–115, 141, 271, 276–278, 303–305, 307, 308, 348, 401, 557, 642, 696
O Maria rubens rosa – Trop. Madens Gedeonis — 47, 52, 115, 141, 277, 402, 558, 642, 697
O Maria rubens rosa – Trop. Maria candens lilium — 42, 48, 52, 74, 115, 141, 276, 341, 403, 697
O Maria rubens rosa – Trop. Pandens Gedeonis — 47, 51, 115, 141, 276, 277, 403, 559, 642, 697
O Maria rubens rosa – Trop. Summum caeli gaudium — 47, 54, 115, 141, 276, 277, 404, 560, 642, 697
O Maria virgo dia ora tuum Filium — 47, 54, 113–115, 139, 271, 274, 275, 343, 405, 555, 642, 697
O Maria virgo pia orphanorum consolatrix — 115, 141, 303, 306, 307, 405, 573, 643, 697
O Maria virgo praelecta — 47, 52, 115, 139, 303, 307, 343, 406, 573, 643, 697
O oliva caritatis — 52, 58, 105, 126, 139, 280, 282, 406, 577, 643, 697
O oliva pietatis — 42, 48, 58, 105, 126, 140, 282, 406, 697
O pater pie Paule — 27, 49, 100, 141, 310, 323, 346, 406, 617, 645, 697
O patriarcha pauperum Franciscus — 101, 140, 280, 283, 407, 579, 643, 697
O pia regum filia — 47, 102, 140, 280, 285, 407, 581, 643, 697
O praeclara stella maris — 66, 111, 133, 140, 310, 323, 324, 343, 407, 627, 645, 698
O quam bonus et suavis est — 128, 143, 147, 281, 407, 443, 636, 698
O quam digne veneranda est beata Helena — 47, 52, 100, 135, 140, 310, 324, 343, 407, 606, 644, 698
O quam gloriosum est regnum — 100, 132, 280, 285, 310, 325, 337–339, 346, 408, 580, 621, 643, 645, 698
O quam pulchra es casta generatio — 42, 65, 107, 128, 131, 408, 698
O quam suavis est Domine Spiritus tuus — 47, 51, 117, 118, 123, 135, 280, 281, 343, 408, 576, 643, 698
O rex et apostole Stephane — 102, 140, 280, 282, 283, 343, 408, 578, 643, 698
O sancte praesul et martyr Dei Erasme — 42, 49, 52, 71, 100, 140, 408, 698
O sanctitatis speculum — 101, 140, 280, 283, 409, 579, 643, 698
O sancte Stanislae vir Dei praeclare — 42, 49, 51, 67, 102, 139, 408, 698
O sidus Poloniae — 42, 49, 51, 67, 102, 140, 409, 698
O sidus summi regis... flos — 47, 103, 126, 139, 190, 192, 345, 409, 492, 639, 698
O sidus summi regis... nos — 47, 52, 103, 126, 138, 190, 192, 345, 409, 492, 639, 699
O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere — 48, 52, 100, 132, 310, 319, 321, 325, 343, 409, 608, 644, 699
O Verbi ales Christo cara Maria – Trop. Exaudi vocem flebilem — 47, 52, 115, 141, 300, 302, 409, 549, 642, 699
Obtulerunt discipuli Domino — 76, 78–80, 130, 131, 172, 174, 410, 472, 637, 699
Omnes gentes plaudite manibus — 44, 90–95, 127, 131, 144, 171, 172, 190, 197, 243, 248, 249, 336, 338, 339, 345, 410, 462, 464, 499, 637, 639, 699
Omnipotenti Deo immensas gratias — 111, 296, 410, 631, 645, 699
Omnis gloria eius filiae regis — 107, 128, 244, 258, 411, 515, 640, 699
Oportebat pati Christum — 50, 80, 82, 130, 131, 143, 147, 158, 243, 257, 336, 338, 339, 345, 411, 443, 451, 501, 636, 639, 699
Ora pro nobis beate Onuphrii — 42, 49, 53, 73, 75, 99, 132, 347, 411, 699
Orietur stella ex Jacob — 42, 65, 97, 98, 129, 131, 411, 700
Ornavit hic sanctus tempora sua — 48, 73, 107, 137, 271, 274, 411, 555, 642, 700
Ornavit sanctus Stephanus tempora sua — 42, 51, 73, 75, 99, 137, 274, 347, 411, 700
Os iusti meditabitur sapientiam (minor) — 107, 126, 128, 265, 310, 325, 346, 411, 630, 645, 700
Os iusti meditabitur sapientiam... lex Dei (maior) — 47, 53, 107, 126, 128, 244, 266, 411, 544, 642, 700
Ostende nobis Domine — 44, 98, 119, 121–125, 127, 131, 220, 317, 411, 530, 641, 700
- Paraclitus Spiritus Sanctus** — 44, 85–89, 118, 120, 123, 129, 131, 143, 150, 411, 445, 636, 700
Paratum cor meum Deus — 44, 91, 95, 127, 131, 143, 185, 230, 232, 412, 460, 487, 637, 638, 701
Pascha nostrum immolatus est — 33, 44, 76–78, 80–83, 126, 129–131, 175, 187, 197, 223, 244, 260, 280, 289–291, 313, 315, 318, 323, 330, 337–339, 346, 412, 525, 585, 641, 643, 701
Pastores loquebantur ad invicem — 45, 53, 112, 114, 130, 131, 310, 325, 328, 332, 346, 412, 614, 645, 701
Per manus autem apostolorum — 45, 106, 129, 130, 173, 190, 220, 237, 347, 412, 478, 500, 534, 638, 639, 641, 702
Pie pastor Hermolae cum grege militiae — 42, 45, 65, 103, 139, 298, 301, 412, 702
Pie pater Dominice tuorum memor operum — 48, 100, 138, 273, 310, 313, 326, 413, 594, 644, 702
Post dies octo ianuis clausis — 44, 80–82, 84, 129, 131, 220, 222, 244, 260, 336, 338, 339, 345, 413, 525, 531, 641, 702
Post partum virgo — 44, 97, 110–115, 132, 145, 173, 183, 190, 198, 220, 226, 230, 236, 238, 267, 269, 270, 280, 293, 298, 303, 310, 315, 326, 333, 335–339, 345, 347, 413, 477, 499, 534, 548, 576, 591, 606, 608, 612, 619, 633, 638, 639, 641, 642, 644, 646, 702
Posui adiutorium super potentem — 49, 108, 128, 131, 211, 219, 413, 523, 640, 703
Posuisti Domine super caput eius — 45, 108, 128, 131, 143, 161–163, 201, 215, 231, 243, 249, 250, 336, 339, 345, 413, 453, 470, 636, 637, 703
Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae — 45, 101, 140, 280, 290, 291, 313, 343, 413, 586, 643, 703
Pretiosa in conspectu Domini — 107, 108, 128, 131, 243, 244, 257, 258, 336, 339, 345, 413, 503, 543, 639, 642, 703
Primus ad Sion dicet — 44, 107, 108, 129, 199, 204, 205, 413, 509, 640, 703
Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt — 112, 114, 141, 298, 310, 326, 327, 343, 414, 599, 644, 704
Prophetae sancti praedicaverunt — 44, 110–112, 114, 116, 132, 173, 190, 230, 238, 267, 269, 270, 280, 291, 292, 294, 298, 315, 336–339, 346, 414, 478, 500, 548, 589, 591, 638, 639, 642, 644, 704
Propitius esto Domine peccatis nostris — 42, 48, 65, 117, 122, 128, 131, 317, 414, 704

Protege pastor bone sancte Erasme — 42, 49, 51, 68, 99, 140, 414, 704

Pulchra es et decora filia Ierusalem — 42, 48, 54, 74, 103, 139, 341, 415, 704

Quem caelestis harmonia — 51, 99, 139, 280, 286, 343, 415, 583, 643, 704

Qui confidunt in Domino — 44, 90, 91, 94, 95, 127, 131, 143, 159–161, 167, 171, 230, 235, 248, 344, 345, 415, 451, 636, 704

Qui creavit omnia caelum —, 105, 138, 298, 310, 327, 415, 596, 644, 705

Qui dat nivem sicut lanam nebulam — 42, 51, 67, 111, 128, 415, 705

Qui facit angelos suos spiritus — 42, 54, 66, 104, 130, 131, 415, 705

Qui posuit fines tuos pacem — 90, 93, 95, 120, 123, 127, 131, 190, 196, 197, 415, 498, 639, 705

Qui sanat contritos corde — 45, 90, 91, 94, 95, 119, 120, 123–125, 127, 131, 159, 185, 189, 190, 345, 416, 489, 638, 705

Qui sequitur me non ambulat in tenebris — 106, 129, 131, 220, 229, 345, 416, 540, 641, 705

Qui timent Dominum sperent in eum — 94, 95, 119, 120, 122, 123, 127, 131, 143, 144, 160, 172, 185, 189, 190, 259, 336, 338, 339, 345, 416, 452, 462, 463, 489, 636–638, 705

Quinque prudentes virgines acceperunt oleum — 50, 107, 130, 131, 271, 279, 280, 346, 416, 563, 642, 705

Quodcumque ligaveris super terram — 42, 54, 74, 101, 102, 130, 131, 342, 416, 706

Quoniam Deus magnus Dominus — 44, 91, 95, 119, 120, 123, 127, 131, 244, 260, 416, 528, 641, 706

Recole virgo Maria virginem parituram — 45, 54, 115, 139, 310, 319, 327, 343, 416, 611, 645, 706

Redemptionem misit Dominus — 49, 95, 127, 131, 173, 184, 258, 263, 416, 481, 638, 706

Regina caeli laetare quia quem meruisti — 53, 112, 114, 310, 325, 327, 332, 346, 416, 613, 645, 706

Regnavit Dominus super omnes gentes — 50, 82, 127, 131, 143, 155, 156, 243, 250, 336, 338, 339, 345, 448, 464, 636, 637, 706

Repleti sumus mane misericordia tua — 42, 53, 74, 99, 106, 128, 342, 417, 706

Respondens angelus — 42, 45, 52, 71, 101, 130, 417, 706

Rex noster adveniet Christus — 44, 96, 98, 132, 143, 161, 163, 417, 453, 636, 706

Rigans montes de supernis — 42, 49, 53, 74, 75, 100, 138, 140, 342, 417, 707

Rogavi pro te Petre — 49, 52, 101, 102, 130, 131, 172, 175, 345, 417, 474, 637, 707

Rosa vernans caritatis — 42, 49, 52, 70, 102, 138, 140, 417, 707

Rutilantes rosas rosa — 47, 103, 140, 303, 308, 337–339, 418, 564, 643, 707

Sacerdotes tui Domine induant iustitia — 42, 48, 52, 72, 99, 106, 128, 131, 175, 418, 707

Salvabo populum meum Israel — 47, 51, 117, 123, 129, 310, 328, 346, 418, 607, 644, 707

Salve crux sancta salve mundi gloria — 45, 102, 133, 137, 139, 220, 226, 342, 418, 537, 641, 707

Salve decus angelorum salus orbis — 113, 114, 116, 140, 280, 291, 292, 315, 332, 333, 346, 418, 588, 589, 644, 707

Salve dulcis o Maria quae es stella matutina — 113, 114, 116, 139, 275, 280, 286–289, 306, 344, 346, 418, 582, 643, 707

Salve Maria decus pietatis mater — 115, 140, 303, 308, 419, 567, 643, 707

Salve nobilis virga Iesse – Trop. O Maria florens rosa — 47, 51, 115, 132, 310, 328, 329, 343, 419, 618, 645, 707

Salve regina caelorum – Trop. Dulcedo medicinae — 47, 51, 115, 133, 134, 141, 303, 308, 419, 566, 643, 707

Salve rex benigne Ladislave laude digne – Trop. Ante thronum Trinitatis — 101, 140, 296, 343, 420, 630, 645, 708

Salve sancta Maria mundi domina — 42, 75, 110, 111, 116, 137, 139, 342, 420, 708

Salve sancte Ladislave germen dulce — 48, 53, 100, 101, 138, 310, 317, 319, 321, 325, 329, 343, 420, 594, 644, 708

Salve sidus nitens morum — 42, 53, 74, 103, 140, 342, 420, 708

Salve virga florens Aaron Maria – Trop. Ante thronum Trinitatis — 113, 114, 116, 126, 138, 296, 303, 308, 336, 338, 339, 346, 421, 570, 630, 643, 645, 708

Salve virga florens Aaron salve — 42, 47, 52, 71, 105, 126, 139, 421, 708

Salve virga Iesse Maria — 47, 53, 115, 138, 310, 329, 343, 421, 611, 645, 708

Salve virgo flos regalis — 51, 115, 133, 140, 300, 302, 421, 551, 642, 708

Sancta Dei famula prece (minor) — 42, 53, 74, 102, 126, 139, 329, 342, 421, 708

Sancta Dei famula Elisabeth (maior) — 74, 102, 126, 139, 310, 329, 343, 421, 625, 645, 708

Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni — 42, 53, 75, 112, 114, 126, 342, 422, 708

Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria intercede — 47, 115, 205, 209, 422, 513, 640, 708

Sancta Elisabeth tu dulcedo pauperum — 42, 46, 52, 73, 75, 255, 347, 422, 708

Sancta Maria regina caelorum — 48, 113, 114, 116, 136, 139, 267, 269, 343, 422, 548, 642, 708

Sancte Adalberte Christi martyr pretiose — 46, 52, 99, 139, 303, 308, 343, 422, 565, 643, 709

Sancte Adalberte succurre nobis — 42, 46, 73, 74, 124, 125, 342, 422, 709

Sancte Augustine tu dulcedo pauperum — 42, 50, 51, 75, 347, 422, 709

Sancte Bartholomaeae Indorum apostole — 47, 101, 139, 303, 308, 343, 422, 568, 643, 709

Sancte Benedicte tu dulcedo pauperum — 42, 53, 68, 73, 74, 255, 347, 423, 709

Sancte Erasme martyr Christi gloriose — 42, 50, 51, 68, 99, 423, 709

Sancte Michael archangele defende nos — 50, 104, 121, 124, 132, 190, 194, 195, 345, 423, 496, 639, 709

Sancte Nicolae tu dulcedo pauperum — 44, 72, 243, 255, 347, 423, 490, 639, 709

Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium (minor) — 42, 56, 104, 105, 132, 194, 423, 709

Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium... ad Deum (maior) — 45, 56, 104, 105, 132, 194, 423, 709

Sancte rex Ladislave succurre nobis — 73, 267, 268, 338, 339, 343, 424, 547, 642, 710

Sancte rex Stephane succurre nobis — 46, 73, 268, 280, 291, 300, 302, 313, 315, 336, 338, 339, 341, 343, 424, 552, 587, 642, 643, 710

- Sancti et iusti in Domino gaudente — 44, 107, 108, 122, 124, 128, 132, 244, 260, 261, 424, 523, 640, 710
- Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet — 85, 87, 136, 172, 178, 244, 261, 336–339, 345, 424, 476, 526, 638, 641, 710
- Sancti tui Domine benedicent te — 45, 108, 128, 131, 172, 175, 244, 266, 336, 339, 345, 424, 474, 544, 638, 642, 710
- Sancti tui Domine florebunt — 44, 108, 132, 243, 244, 256, 266, 310, 330, 336–339, 345, 346, 424, 504, 543, 621, 639, 642, 645, 710
- Sancti tui Domine nos ubique adiuvent — 42, 66, 99, 107, 139, 424, 711
- Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole — 102, 138, 190, 192, 342, 424, 493, 639, 711
- Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus — 47, 52, 101, 139, 311, 320, 330, 343, 425, 615, 645, 711
- Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens — 48, 53, 100, 140, 311, 313, 330, 343, 425, 617, 645, 711
- Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum — 46, 100, 137, 138, 280, 290, 291, 313, 315, 343, 425, 586, 643, 711
- Senex puerum portabat (minor) — 50, 111, 124–126, 132, 143, 149, 179, 244, 266, 336, 339, 345, 425, 444, 542, 636, 642, 711
- Senex puerum portabat... quem virgo (maior) — 47, 53, 111, 126, 132, 172, 179, 333, 335, 336, 338, 339, 342, 343, 425, 634, 638, 646, 711
- Serve bone et fidelis (minor) — 107, 126, 130, 131, 220, 229, 344, 425, 540, 641, 711
- Serve bone et fidelis... intra in gaudium (maior) — 107, 126, 130, 131, 229, 243, 250, 345, 426, 470, 637, 711
- Sidus caeli fulgidum devotae — 42, 54, 58, 102, 126, 139, 426, 711
- Sidus caeli praeefulgidum laudis — 42, 47, 52, 58, 75, 102, 126, 138, 139, 342, 426, 711
- Solve iubente Deo terrarum — 44, 101, 102, 311, 320, 330, 331, 336–338, 340, 346, 426, 597, 609, 610, 615, 644, 645, 712
- Sophia mater sancta intercede pro nobis — 47, 52, 103, 140, 205, 207, 342, 426, 640, 512, 712
- Specie tua et pulchritudine tua — 44, 107, 128, 131, 220, 223, 311, 331, 337, 338, 340, 347, 426, 532, 614, 641, 645, 712
- Spes datur omni populo — 42, 66, 111, 138, 301, 426, 712
- Spiritus Domini replevit orbem terrarum — 44, 85–89, 128, 131, 185, 187–189, 345, 427, 488, 638, 712
- Spiritus eius ornavit caelos — 50, 129, 220, 227, 427, 538, 641, 713
- Spiritus est Deus et eos qui adorant eum — 42, 51, 67, 87, 129, 427, 713
- Spiritus est qui vivificat — 50, 129, 220, 227, 427, 537, 641, 713
- Spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei — 42, 51, 67, 87, 130, 131, 427, 713
- Spiritus Paraclitus ille vos docebit omnia — 42, 51, 67, 87, 129, 131, 427, 713
- Spiritus Sanctus docebit vos — 49, 59, 129, 131, 152, 220, 224, 364, 427, 533, 641, 713
- Spiritus Sanctus procedens a throno — 50, 87, 132, 243, 252, 253, 427, 482, 638, 713
- Spiritus Sanctus superveniet in te Maria — 42, 46, 52, 72, 112, 114, 130, 131, 427, 713
- Sponsa veri Zachariae Elisabeth — 99, 138, 311, 318, 331, 427, 601, 644, 713
- Sprevit torum coniugalem — 21, 103, 134, 140, 280, 284, 292, 293, 336, 340, 343, 395, 428, 579, 590, 643, 644, 713
- Stabunt iusti in magna constantia (minor) — 45, 58, 99, 107, 108, 126, 128, 243, 253, 428, 483, 484, 638, 714
- Stabunt iusti in magna constantia... et qui abstulerunt (maior) — 42, 58, 107, 108, 126, 128, 253, 311, 428, 714
- Stella novae claritatis — 48, 52, 97, 98, 140, 300, 302, 343, 428, 552, 642, 714
- Stirps lesse virgam produxit — 47, 115, 132, 271, 275, 276, 343, 428, 557, 642, 714
- Subveni mater pia ora Dominum — 113, 114, 190, 195, 428, 496, 639, 714
- Surgens Iesus Dominus noster — 44, 76–78, 81–84, 129, 131, 173, 179, 429, 479, 638, 714
- Surrexit Christus et illuxit populo suo — 44, 78, 79, 81, 82, 132, 173, 183, 184, 267, 270, 337, 338, 340, 429, 481, 548, 638, 642, 714
- Surrexit Christus qui creavit omnia — 50, 83, 84, 173, 182, 429, 480, 638, 715
- Surrexit Dominus de sepulchro — 44, 78, 79, 118, 120, 123, 132, 143, 161, 249, 337, 338, 340, 345, 443, 460, 461, 636, 637, 715
- Surrexit Dominus et occurrens mulieribus — 44, 77, 80–82, 84, 130, 143, 156–159, 344, 345, 429, 448, 636, 715
- Surrexit Dominus vere — 78–80, 83, 84, 130, 131, 159, 220, 227, 228, 429, 538, 641, 715
- Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam (minor) — 52, 126, 132, 190, 191, 220, 224, 429, 535, 641, 715
- Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam... et pro suo (maior) — 44, 60, 80–84, 118, 120, 123, 126, 132, 137, 168, 180, 184, 190–195, 201, 215, 273, 301, 309, 344, 345, 430, 491, 639, 716
- Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam – Trop. Ad cenam hodie invitati surgite — 47, 51, 120, 123, 190, 191, 430, 439, 469, 716
- Surrexit pastor bonus qui pro suo grege — 49, 53, 137, 173, 184, 342, 431, 481, 638, 716
- Suscipe verbum virgo Maria — 47, 51, 112, 114, 132, 303, 308, 309, 343, 431, 574, 643, 716
- Tanto tempore vobiscum sum — 48, 101, 129, 131, 280, 294, 295, 347, 431, 592, 644, 716
- Te decet hymnus Deus in Sion — 44, 91, 95, 126, 127, 131, 244, 261, 431, 527, 641, 716
- Te gloriosus apostolorum chorus — 106, 132, 199, 203, 431, 508, 640, 717
- Te martyrum candidatus — 44, 107, 108, 131, 198–203, 221, 230, 240, 254, 335, 345, 431, 507, 639, 717
- Timebunt gentes nomen tuum — 50, 90, 127, 187, 199, 202, 220, 228, 243, 258, 336, 338, 340, 345, 431, 502, 508, 539, 639–641, 717
- Tradiderunt corpora sua propter Deum — 42, 66, 107, 132, 432, 717
- Transit ad aethera virgo puerpera — 110, 111, 133, 141, 280, 292, 293, 311, 332, 333, 337, 338, 340, 341, 343, 432, 590, 620, 644, 645, 717
- Tres mirandae propagines — 42, 46, 52, 71, 101, 133, 134, 136, 140, 432, 717
- Tribus miraculis ornatum diem — 47, 51, 97, 98, 132, 303, 309, 343, 432, 565, 643, 717
- Tu es pastor ovium princeps apostolorum — 47, 101, 102, 130, 131, 267–269, 347, 432, 547, 642, 717
- Tu es Petrus et super hanc petram — 45, 60, 102, 126, 130, 131, 172, 175, 311, 315, 319, 332, 337, 338, 340, 347, 432, 473, 603, 637, 644, 717
- Tu es sacerdos in aeternum — 108, 128, 172, 179, 190, 195, 244, 266, 336, 337, 340, 345, 386, 433, 496, 543, 638, 639, 642, 718
- Tu es vas electionis beate Paule intercede — 52, 58, 104, 105, 126, 132, 143, 145, 160, 433, 441, 636, 718

- Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor — 58, 59, 104, 105, 124–126, 132, 160, 190, 191, 433, 491, 639, 718
 Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis — 50, 58, 104, 105, 126, 132, 143, 345, 433, 452, 636, 718
 Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et — 42, 48, 58, 59, 104, 105, 126, 132, 433, 718
 Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in — 48, 53, 58, 104, 105, 126, 132, 332, 347, 433, 613, 718
 Tu puer propheta Altissimi vocaberis — 105, 126, 130, 131, 143, 151, 152, 172, 175, 336, 340, 345, 446, 473, 636, 637, 718
 Tu virtutum tumba sine felle columba — 103, 133, 135, 139, 311, 333, 434, 601, 644, 719
 Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum — 47, 100, 138, 271, 273, 274, 333, 336, 338, 340, 434, 555, 634, 642, 646, 719
- Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium — 104, 139, 143, 170, 171, 342, 434, 460, 637, 719
 Usquemodo non petistis — 44, 80–84, 129, 131, 143, 145, 270, 434, 441, 636, 719
 Ut facta est vox salutationis tuae — 42, 51, 66, 67, 111, 130, 131, 435, 719
 Ut rosa prae spina praefulget — 47, 105, 138, 139, 190, 193, 311, 333, 337, 338, 340, 347, 435, 494, 624, 639, 645, 719
- Vado ad eum qui me misit et nemo — 44, 59, 80–84, 126, 129, 131, 143, 144, 149, 298, 435, 440, 636, 719
 Vado ad eum qui misit me sed quia — 42, 49, 59, 84, 126, 129, 131, 144, 435, 719
 Veni Domine et noli tardare — 44, 96, 98, 120, 124, 132, 143, 148, 185, 187, 220, 230, 231, 311, 333, 336, 338, 340, 347, 435, 460, 486, 628, 637, 638, 645, 720
 Veni electa mea et ponam in te — 44, 107, 132, 143, 154, 158, 165, 243, 250, 303, 309, 336–338, 340, 345, 347, 435, 447, 450, 471, 576, 636, 637, 643, 720
 Veni in adiutorium sancte Elia — 42, 53, 74, 100, 342, 435, 720
 Veni regina nostra veni domina — 111, 112, 139, 211, 212, 345, 436, 517, 640, 720
 Veni Sancte Spiritus — 44, 85–89, 118, 120, 123, 126, 132, 172, 177–179, 237, 252, 301, 333, 335, 345, 436, 476, 638, 720
 Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem — 47, 51, 117, 118, 123, 132, 311, 333, 343, 436, 620, 645, 721
 Veni sapientia rex et regalis pietas — 47, 51, 117, 123, 133, 135, 138, 139, 271, 275, 343, 436, 556, 642, 721
 Venite ad me omnes qui laboratis — 50, 99, 130, 131, 143, 148, 345, 436, 443, 636, 721
 Venite exultemus Domino — 44, 90, 91, 95, 126, 127, 131, 244, 262, 436, 528, 641, 721
 Verba mea auribus percipe — 44, 89–91, 93–95, 119, 120, 122, 123, 127, 194, 243, 254, 436, 482, 638, 721
 Verbo Domini caeli firmati sunt — 85–89, 127, 131, 173, 190, 220, 225, 230, 238, 337, 338, 340, 436, 438, 439, 478, 500, 536, 641, 721
 Video caelos apertos — 44, 100, 129–131, 172–174, 205, 206, 337, 340, 437, 471, 510, 637, 640, 722
 Vidimus stellam eius in oriente — 44, 97, 98, 130, 131, 172, 173, 205, 206, 302, 337, 338, 340, 345, 437, 472, 511, 637, 640, 722
 Vincenti dabo manna — 42, 49, 66, 100, 130, 437, 722
 Vir Domini Benedictus — 52, 100, 132, 137, 138, 143, 166, 437, 456, 636, 722
 Virga lesse floruit — 44, 99, 110–114, 116, 138, 271, 275, 276, 296–301, 303, 311, 314, 315, 317, 318, 322, 329, 333, 336, 338, 340, 347, 437, 556, 622, 631, 642, 645, 722
 Virgo Dei Catherina precibus venerandis — 52, 105, 139, 143, 158, 342, 437, 450, 636, 723
 Virgo Iohannes a Domino est — 47, 54, 101, 102, 132, 143, 151, 345, 437, 446, 626, 723
 Viri Galilaei (minor) — 48, 52, 126, 130, 271, 272, 347, 438, 554, 642, 723
 Viri Galilaei... sic veniet (maior) — 53, 126, 131, 271, 273, 347, 438, 554, 642, 723
 Vitam petiit a te — 106, 128, 131, 333, 335, 438, 633, 646, 723
 Vos estis qui permansistis mecum... ego autem — 42, 59, 106, 126, 130, 131, 193, 438, 723
 Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis — 49, 52, 59, 99, 106, 126, 130, 193, 345, 438, 495, 639, 723
 Vox exultationis et salutis — 44, 99, 107, 127, 131, 230, 235, 240, 243, 245, 285, 438, 483, 541, 638, 642, 723
 Vox exultationis et salutis – Trop. In taberna caelorum curia — 47, 52, 240, 438, 541, 642, 724
 Vox sancti Bartholomaei quasi tuba — 101, 139, 143, 166, 243, 250, 311, 333, 336, 338, 340, 345, 347, 438, 456, 468, 595, 637, 644, 724
 Vox turturis audita est — 42, 46, 66, 111, 112, 129, 131, 439, 724

Tropusok mutatója

Ad cenam hodie invitati surgite — 47, 51, 120, 123, 190, 191, 430, 439, 469, 716

Ait illa sum ancilla — 114, 141, 309, 311, 312, 319, 348, 602, 644, 651

Ante thronum Trinitatis — 101, 114, 116, 138, 140, 296, 303, 308, 336, 338, 339, 343, 346, 420, 421, 570, 630, 643, 645, 708

Ave domina deitatis cellula — 47, 51, 115, 141, 303, 305, 307, 401, 568, 643, 696

Ave Maria plena gratia — 53, 114, 140, 305–307, 380, 571, 572, 643, 680

Concussum percussum est mare — 46, 51, 216, 362, 520, 640, 660

Corde gaude mente plaude — 48, 53, 100, 140, 310, 311, 319, 343, 388, 605, 644, 688

Dulcedo medicinae — 47, 51, 115, 134, 141, 303, 308, 419, 566, 643, 707

Exaudi vocem flebilem — 47, 52, 115, 141, 300, 302, 409, 549, 642, 699

Iam dominus optatas — 262, 263, 363, 540, 641, 661

Iesu salutis hostia — 46, 53, 140, 303, 304, 342, 356, 569, 643, 656

In taberna caelorum curia — 47, 52, 240, 438, 541, 642, 724

Madens Gedeonis — 47, 52, 115, 141, 277, 402, 558, 642, 697

Maria candens lilium — 42, 48, 52, 74, 114, 115, 141, 271, 276, 278–280, 341, 399, 403, 562, 563, 642, 696, 697

O beata sponso grata — 51, 102, 140, 280, 291, 311, 319, 357, 588, 643, 656

O Maria caeli via — 112–115, 140, 280, 291, 311, 319, 354, 587, 643, 655

O Maria florens rosa — 47, 51, 115, 310, 328, 343, 419, 618, 645, 707

Pandens Gedeonis — 47, 51, 115, 141, 276, 277, 403, 559, 642, 697

Regina caeli inclita — 42, 48, 52, 72, 114, 140, 305, 381, 680

Summum caeli gaudium — 47, 54, 115, 141, 276, 277, 404, 560, 642, 697

Szentelek mutatója

- Abdon és Sennen / Abdon et Sennen (08. 30.) — 710, 717
 Ábrahám, Izsák és Jákob / Abraham, Isaac et Iacob (10. 06.) — 685
 Adalbert / Adalbertus (04. 23.) — 27, 28, 45–47, 52, 73, 74, 99, 101, 105, 106, 108, 109, 124, 125, 191, 214, 283, 290, 291, 308, 320, 330, 413, 422, 425, 647, 648, 703, 709, 711, 723
 – ereklyeátvitel / translatio (11. 06.) — 73, 106, 124, 710, 724
 Afra (08. 07.) — 45, 52, 72, 100, 676
 Ágnes / Agnes (01. 21.) — 46, 48, 53, 99, 101, 105, 129, 288, 319, 647, 652, 682
 Ágoston / Augustinus (08. 28.) — 49, 50, 51, 60, 68, 73, 75, 99, 101, 105, 214, 255, 283, 327, 353, 378, 379, 400, 422, 647, 655, 698, 709
 Ágota / Agatha (02. 05.) — 23, 319, 665, 672, 720
 Alamizsnás János / Iohannes Eleemosynarius (11. 12.) — 49, 51, 67, 100, 129, 652, 675
 Albanus (04. 21.) — 703
 Ambrus / Ambrosius (04. 04., 12. 07.) — 108, 256, 652, 680, 682, 710, 716, 718
 András apostol / Andreas apostolus (11. 30.) — 42, 43, 100, 145, 226, 367, 647, 666
 András és Benedek / Andreas et Benedictus (07. 17.) — 27, 675, 677
 Anna (07. 26.) — 23, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 67, 68, 69, 71, 99, 104, 105, 128, 135, 137, 215, 241, 282, 312, 317, 318, 329, 331, 352, 354, 368, 374, 406, 432, 653, 655, 665, 666, 674, 675, 683, 697, 708, 722
 Ányos püspök / Anianus episcopus (11. 17.) — 685
 Apollinaris (07. 23.) — 108, 683, 685, 703
 Apollónia / Apollonia (02. 09.) — 651, 665
 Apostolok szétoszlása / Divisio apostolorum (07. 15.) — 649, 694
 Aprószenetek / Innocentes (12. 28.) — 42, 43, 48, 49, 55, 64, 99, 101, 105, 130, 146, 174, 197, 240, 649, 678, 689
 Aquinói Tamás / Thomas de Aquino (03. 07.) — 49, 53, 74, 75, 100, 707
 Aranyszájú János / Iohannes Chrysostomus (01. 27.) — 718
 Assisi Ferenc / Franciscus Assisiensis (10. 04.) — 49, 52, 53, 68, 99, 100, 101, 105, 162, 201, 283, 362, 375, 378, 407, 675, 678, 697
 – stigmatizáció / Festum stigmatum (09. 17.) — 70, 100, 130, 659
- Balázs / Blasius (02. 03.) — 686, 687
 Bálint / Valentinus (02. 14.) — 687, 703
 Barbara (12. 04.) — 47, 51, 52, 54, 58, 75, 102, 291, 357, 426, 651, 656, 672, 711
 Barnabás / Barnabas (06. 11.) — 654, 658, 693, 694
 Basilides és társai / Basilides et socii (06. 12.) — 647, 711
 Becket Tamás / Thomas Cantuariensis (12. 29.) — 170, 650, 657, 671, 677, 687
 Benedek, ereklyeátvitel / Benedictus, translatio (07. 11.) — 52, 53, 68, 73, 74, 99, 100, 105, 137, 166, 255, 287, 293, 423, 437, 653, 723
 Berec / Brictius (11. 13.) — 684, 685
 Bernát / Bernardus (08. 20.) — 49, 52, 100, 686, 700
 Bertalan apostol / Bartholomaeus apostolus (08. 24.) — 47, 101, 166, 250, 308, 333, 422, 438, 694, 709, 717, 724
 Bonifác / Bonifatius (06. 05.) — 108, 703, 710, 716
 Brigitta (02. 01.) — 655
- Calixtus pápa / Calixtus papa (10. 14.) — 108, 651, 687
 Cecília / Caecilia (11. 22.) — 655, 672, 720
 Cerbonius (10. 15.) — 685
 Ciprián és Jusztina / Cyprianus et Iustina (09. 26.) — 675
 Círják és társai / Cyriacus et socii (08. 08.) — 670, 675
- Damasus (12. 11.) — 108, 685
 Dániel próféta / Daniel propheta (07. 21.) — 53, 74, 100, 129, 385, 684
 Demeter / Demetrius (10. 26.) — 28, 47, 48, 53, 100, 330, 425, 687, 688
 Dénes és társai / Dionysius et socii (10. 09.) — 677, 684, 710, 723
 Domonkos / Dominicus (08. 05.) — 48, 100, 326, 374, 413, 683, 702
 – ereklyeátvitel / translatio (05. 24.) — 100, 654, 655, 660, 661, 703
 Donát / Donatus (08. 07.) — 686, 687
 Dorottyá / Dorothea (02. 06.) — 47, 48, 52, 53, 71, 75, 103, 132, 308, 333, 355, 397, 418, 434, 655, 672, 695, 707, 719
- Edvárd / Edwardus (10. 13.) — 683
 Egyed / Aegidius (09. 01.) — 46, 99, 192, 193, 372, 652, 672
 Egyiptomi Mária / Maria Aegyptiaca (04. 09.) — 672, 680
 Elek / Alexius (07. 17.) — 652, 686
 Eligius (12. 01.) — 53, 72, 100, 255, 256, 273, 347, 389, 689
 Emerencia / Emerentiana (01. 23.) — 672
 Erasmus (06. 02.) — 49, 50–52, 68, 71, 99, 100, 105, 293, 408, 414, 423, 698, 703, 704, 709

Erzsébet / Elisabeth (11. 19.) – 23, 46–48, 52, 53, 61, 73–75, 99, 102, 105, 106, 128, 255, 285, 329, 331, 382, 407, 421, 422, 426, 427, 655, 666, 672, 697, 708, 712, 713, 720

Eufémia / Eufemia (09. 16.) – 678

Evurtius (11. 07.) – 685

Fábián és Sebestyén / Fabianus et Sebastianus (01. 20.) – 649, 675, 677, 710

Félix és Adauctus / Felix et Adauctus (08. 30.) – 685

Félix és társai / Felix et socii (07. 29.) – 108, 667

Félix hitvalló / Felix confessor (01. 14.) – 48, 52, 99, 106, 128, 707

Ferreri Vince / Vincentius Ferrer (04. 05.) – 49, 66, 100, 130, 147, 650, 699, 722

Fülöp és Jakab apostolok / Philippus et Iacobus apostoli (05. 01.) – 45, 47, 48, 51, 74, 99, 101, 105, 108, 128, 129, 253, 294, 649, 653, 654, 680, 694, 714–716

Gál / Gallus (10. 16.) – 47, 48, 53, 100, 300, 313, 314, 358, 652, 656, 672

Gellért / Gerardus (09. 24.) – 686, 687

Genesisius (08. 25.) – 703

Gereon (10. 10.) – 108, 710

Germanus (07. 31.) – 703

Gervasius és Protasius / Gervasius et Protasius (06. 19.) – 649, 677, 685, 687, 710

Gordianus és Epimachus / Gordianus et Epimachus (05. 10.) – 649, 674, 676, 680, 685, 692, 703, 710

Gorgonius (09. 09.) – 657, 686

György / Georgius (04. 24.) – 46, 99, 100, 105, 137, 290, 213, 214, 290, 291, 376, 425, 649, 652, 657, 660, 661, 676, 686, 687, 703, 711, 716

Hedvig / Hedviga (10. 15.) – 100, 208, 398, 695, 720

Hét alvó szent / Septem dormientes (07. 27.) – 677

Hét testvér / Septem fratres (07. 10.) – 99, 197, 257, 647, 677, 688, 689, 717

Illés próféta / Elia propheta (07. 20.) – 23, 53, 74, 100, 108, 434, 435, 720

Ilona / Helena (05. 22.) – 23, 47, 52, 100, 135, 324, 407, 665, 683, 698, 712, 715, 720

Imre / Emericus (11. 05.) – 21–23, 47, 48, 51, 53, 74, 103, 132, 277, 284, 292, 322, 355, 399, 420, 428, 655, 686, 696, 708, 713

– temetés / depositio (09. 02.) – 103, 714

Ipoly / Hippolytus (08. 13.) – 685, 710

István első vértanú / Stephanus protomartyr (12. 26.) – 42, 44, 100, 129, 130, 173, 206, 722

– István első vértanú testének megtalálása / Inventio corporis Stephani protomartyris (08. 03.) – 649, 722

István király / Stephanus rex (08. 20.) – 22, 23, 27, 28, 45–47, 51, 54, 75, 99, 102, 103, 105, 108, 124, 125, 192, 201, 274, 282, 286, 291, 302, 314, 358, 415, 424, 428, 649, 650, 653, 657, 683, 695, 698, 700, 703, 704, 710, 711

– István király jobbjának megtalálása / Inventio dextrae Stephani regis (05. 30.) – 649, 652

István pápa / Stephanus papa (08. 02.) – 108, 650, 651, 666, 685, 686, 718

Jakab apostol / Iacobus apostolus (07. 25.) – 47, 48, 52, 53, 102, 135, 214, 282, 293, 322, 396, 398, 400, 649, 693–696

János apostol / Iohannes apostolus (12. 27.) – 42, 43, 101, 102, 129, 173, 206, 678

– a Latin kapu előtt / ante portam Latinam (05. 06.) – 46, 47, 54, 101, 102, 132, 151, 312, 649, 651, 654, 678, 680, 694, 723

János és Pál / Iohannes et Paulus (06. 26.) – 99, 108, 130, 649, 677, 684

Jeromos / Hieronymus (09. 30.) – 47, 48, 53, 100, 319, 388, 649, 652, 686, 688, 703

Jób próféta / Iob propheta (05. 10.) – 119, 124, 125, 648, 657, 667, 686

Julián / Iulianus (01. 27.) – 685

Kálmán / Colomannus (10. 13.) – 687

Karácsony / Nativitas Domini (12. 25.) – 43, 46, 48, 51, 54, 70, 71, 96–98, 112, 114–116, 127, 129, 130, 148, 152, 173, 175, 176, 186, 206, 220, 222, 223, 226, 227, 253, 259, 263, 267, 301, 304, 319, 325–327, 334, 337, 649, 665, 668, 669, 679, 693, 703, 720

Katalin / Catherina (11. 25.) – 45, 47, 48, 52, 53, 61, 69, 104, 105, 133, 158, 193, 264, 273, 274, 319, 321, 327, 333, 335, 360, 361, 380, 395, 397, 415, 435, 437, 659, 679, 694, 695, 705, 712, 719, 720, 723

Kelemen / Clemens (11. 23.) – 47, 48, 53, 73, 100, 108, 316, 347, 365, 663, 678, 686, 687, 718

Keresztelő János / Iohannes Baptista (06. 24.) – 44, 46, 47, 48, 51, 53, 57, 64, 105, 124, 125, 129, 130, 146, 151, 175, 202, 321, 331, 383, 396, 648, 649, 673, 682, 686, 687, 693, 695, 718

– fővétele / decollatio (08. 29.) – 44, 55, 104, 106, 130, 146, 164, 320, 649, 686, 723

Kilián és társai / Kilianus et socii (07. 08.) – 675

Klaudiusz és társai / Claudius et socii (11. 08.) – 688

Kozma és Damján / Cosma et Damianus (09. 27.) – 675, 677

Krizogon / Chrysogonus (11. 24.) – 703

Kvirin / Quirinus (06. 04.) – 677

- Lajos király / Ludovicus rex (08. 25.) – 686
 Lajos püspök / Ludovicus episcopus (08. 19.) – 49, 52, 53, 70, 72, 102, 362, 400, 417, 660, 696, 707
 László király / Ladislaus rex (06. 27.) – 23, 25, 28, 45, 47, 48, 53, 73, 99, 100, 101, 105, 200, 268, 291, 296, 313–315, 359, 420, 424, 657, 703, 708, 710
 – temetés / depositio (07. 29.) – 100, 317, 329, 420, 709
 Lénárd / Leonardus (11. 06.) – 48, 53, 73, 75, 99, 396, 677, 695
 Leodegarius (10. 02.) – 687
 Lipót / Leopoldus (11. 15.) – 45, 62, 100, 676
 Lőrinc / Laurentius (08. 10.) – 42, 43, 100, 101, 185, 186, 215, 217, 287, 313, 320, 389, 649, 657, 689
 Luca / Lucia (12. 13.) – 319, 651, 655, 665, 672, 712
 Lukács evangélista / Lucas evangelista (10. 18.) – 670, 703, 704
- Maglorius (10. 24.) – 685
 Marcell pápa / Marcellus papa (01. 16.) – 108, 649, 685, 703, 718
 Marcellinus és Péter / Marcellinus et Petrus (06. 02.) – 108, 649, 672, 675, 677, 685, 703, 710, 717
 Margit / Margarita (07. 13.) – 46, 47, 52, 58, 71, 103, 132, 192, 268, 269, 306, 318, 322, 330, 390, 396, 400, 409, 651, 683, 691, 694, 696, 698, 699
 Mária Jakab anyja és Mária Szalóme / Maria Iacobi et Maria Salome (05. 26.) – 45, 46, 52, 71, 101, 130, 706, 717
 Mária Magdolna / Maria Magdalena (07. 22.) – 43, 46, 48, 51, 52, 54, 103, 129, 130, 132, 207, 316, 317, 663, 667, 672, 692, 716
 Máriusz, Márta és Audifax / Marius, Martha et Audifax (01. 19.) – 678, 686
 Márk és Marcellianus / Marcus et Marcellianus (06. 18.) – 650, 675, 686, 711, 718
 Márk evangélista / Marcus evangelista (04. 25.) – 108, 109, 650, 671, 672, 681, 704, 705, 715, 717
 Márk pápa / Marcus papa (10. 07.) – 650, 684
 Márta / Martha (07. 29.) – 46, 49, 51, 68, 69, 101, 130, 384, 393, 683, 692, 721
 Martialis (06. 16.) – 704
 Márton / Martinus (11. 11.) – 23, 45, 47, 99–101, 105, 153, 162, 193, 199, 200, 202, 359, 379, 393, 658, 679, 692
 – ereklyeátvitel / translatio (07. 04.) – 100, 658, 692
 Márton pápa / Martinus papa (11. 10.) – 688
 Máté apostol és evangélista / Matthaues apostolus et evangelista (09. 21.) – 108, 317, 658, 671, 682, 704, 705, 718
 Maurilius (09. 13.) – 673
 Mihály arkangyal / Michael archangelus (09. 29.) – 42, 43, 46, 47, 48, 50, 51, 54, 63, 66, 103, 104, 121, 130, 194, 215, 216, 250, 298, 316, 353, 363, 395, 424, 661, 664, 681, 706, 710
 – megjelenése / apparitio (05. 08.) – 55, 63, 103, 320, 330, 648, 654, 655, 661, 681, 694
 Miklós / Nicolaus (12. 06.) – 42, 44, 47, 61, 72, 99, 100, 105, 153, 255, 273, 423, 434, 686, 709, 719
 Mindenszentek / Omnes sancti (11. 01.) – 50, 99, 100, 103, 105, 130, 148, 240, 285, 325, 649, 662, 675, 677, 684, 692, 698, 721, 723
 Mór / Maurus (01. 15.) – 72, 255, 347, 652, 700
 Móric és társai / Mauritius et socii (09. 22.) – 649, 675, 677, 710
- Nazarius és Celsus / Nazarius et Celsus (07. 28.) – 685
 Négy megkoronázott / Quattuor coronati (11. 08.) – 685
 Nepomuki János / Iohannes Nepomucenus (05. 16.) – 48, 51, 99, 106, 128, 313, 657
 Nereus és társai / Nereus et socii (05. 12.) – 650, 663, 677, 678, 704, 718
- Onufrius / Onuphrius (06. 12.) – 49, 53, 73, 75, 99, 412, 700
 Orbán pápa / Urbanus papa (05. 25.) – 71, 108, 652, 653, 688, 693, 704
 Orsolya / Ursula (10. 21.) – 46–48, 51, 52, 69, 104, 107, 108, 136, 137, 170, 192, 306, 322, 379, 399, 435, 652, 680, 688, 696, 720
 Oszwald / Oswaldus (08. 05.) – 669
 Otília / Ottilia (12. 13.) – 713
 Otmár / Othmarus (11. 16.) – 137, 300, 653
- Özséb / Eusebius (08. 14.) – 106, 108, 687, 724
- Páduai Antal / Antonius Patavinus (06. 13.) – 60, 100, 653, 654, 701
 Pál apostol / Paulus apostolus – 45, 58, 104, 105, 145, 152, 191, 424, 434
 – emlékezete / commemoratio (06. 30.) – 56, 104, 105, 649, 691, 710, 719
 – Pálforduló / Conversio (01. 25.) – 46, 48, 50, 52–54, 56, 104, 105, 160, 289, 332, 362, 649, 660, 691, 692, 710, 719
 Pantaleon / Panthaleon (07. 28.) – 704
 Paulinus (06. 22.) – 686
 Perpétua és Felicitász / Perpetua et Felicitas (03. 07.) – 652
 Péter apostol / Petrus apostolus – 44, 47, 54, 102, 418
 – székhelye / Cathedra (02. 22.) – 47, 54, 74, 101, 102, 130, 707
 – bilincsei / Vincula (08. 01.) – 44, 101, 102, 130, 268, 320, 330, 427, 713, 718

- Péter és Pál apostolok / Petrus et Paulus apostoli (06. 29.) — 45, 48, 49, 52, 60, 90, 101, 102, 105, 106, 108, 130, 175, 193, 332, 650, 657, 663, 678, 685, 694, 695, 703, 713, 718, 724
- Petronella (05. 31.) — 656, 666, 673
- Piroska / Prisca (01. 18.) — 656, 679, 691, 713, 721
- Potentiana (05. 19.) — 699
- Praxedis (07. 21.) — 666, 673
- Primus és Felicianus / Primus et Felicianus (06. 09.) — 108, 650, 662, 676, 686, 693
- Processus és Martinianus / Processus et Martinianus (07. 02.) — 651, 685
- Procopius (07. 11.) — 701
- Protus és Jácint / Protus et Hyacinthus (09. 11.) — 685
- Remete Antal / Antonius abbas (01. 17.) — 283, 667, 668**
- Remete Pál / Paulus eremita (01. 10.) — 27, 49, 100, 323, 650, 653, 698, 712
- Remig / Remigius (10. 01.) — 686
- Rókus / Rochus (08. 16.) — 65, 100, 397, 696
- Sándor és társai / Alexander et socii (05. 03.) — 53, 74, 99, 106, 128, 686, 707, 715, 724**
- Sergius és Bacchus / Sergius et Bacchus (10. 07.) — 676, 686, 693
- Severinus (10. 23.) — 686
- Severus (10. 22.) — 653
- Sienai Bernardin / Bernardinus Senensis (05. 20.) — 49, 52, 70, 100, 659
- Simeon (10. 08.) — 124, 125, 149, 379, 649, 712
- Simon és Júdás Tádé apostolok / Simon et Iuda apostoli (10. 28.) — 673, 695
- Sixtus és társai / Sixtus et socii (08. 06.) — 686, 718
- Sulpicius (01. 17.) — 686
- Szabina / Sabina (08. 29.) — 652**
- Szaniszló / Stanislaus (05. 08.) — 49, 51, 67, 102, 108, 388, 409, 410, 672, 688, 699, 711, 717
- ereklyeátvitel / translatio (10. 06.) — 101, 688
- Szent Kereszt / Sancta Crux — 42, 43, 45, 101, 102, 118, 120, 121, 123, 133, 137, 147, 197, 225, 226, 419, 649, 666, 671
- megtalálása / Inventio (05. 03.) — 55, 101, 102, 130, 147, 197, 225, 248, 650, 654, 655, 661, 665, 666, 671, 695, 708, 716
- felmagasztalása / Exaltatio (09. 14.) — 197, 225, 650, 671, 708
- Szervác / Servatius (05. 13.) — 46, 47, 100, 322, 401, 697, 704
- Szilveszter / Silvester (12. 31.) — 673, 683–686, 719
- Szűz Mária / Maria Beata Virgo — 42–54, 62, 68, 69, 72, 73, 97, 99, 110, 112–114, 116, 133, 136, 137, 178, 195, 209, 215, 236, 238, 239, 341, 267–269, 274–278, 281, 282, 285, 286, 291, 293, 296, 298, 299, 301–303, 305–308, 311, 314, 318, 319, 323, 325–329, 334, 335, 347, 350, 351, 354–357, 366, 375, 377–383, 392, 398, 400–407, 410, 411, 417, 419–423, 428, 432, 649, 652–657, 661, 664, 670, 671, 673–678, 681, 692–694, 696–700, 702, 703, 705, 707–709, 714–717, 723, 725
- hírvétele / Annuntiatio (03. 25.) — 110, 111, 115, 116, 648, 656, 705, 716, 723, 724
- mennybevétele / Assumptio (08. 15.) — 75, 110, 111, 115, 116, 133, 198, 264, 292, 648, 655, 657, 671, 676, 680, 696–698, 703, 708, 709, 718, 723, 724
- fogantatása / Conceptio (12. 08.) — 111, 112, 137, 212, 362, 661, 721
- Havas Boldogasszony / de Nive (08. 05.) — 67, 110, 111, 116, 128, 275, 286, 296, 649, 657, 700, 706, 723, 724
- születése / Nativitas / Kisboldogasszony (09. 08.) — 103, 111, 112, 115, 116, 137, 217, 275, 320, 395, 650, 676, 694, 703, 723
- bemutatása / Praesentatio (11. 21.) — 111, 112, 264, 318, 676
- tisztulása / Purificatio / Gyertyaszentelő Boldogasszony (02. 02.) — 97, 110–112, 115, 124, 128, 149, 218, 266, 298, 304, 326, 651, 652, 680, 696, 703, 704, 712, 723, 724
- látogatása / Visitatio / Sarlós Boldogasszony (07. 02.) — 64, 66, 67, 110, 111, 115, 116, 130, 133, 301, 303, 320, 323, 651, 656, 657, 682, 691, 692, 697, 699, 705, 713, 720, 723
- Tamás apostol / Thomas apostolus (12. 21.) — 48, 52, 100, 108, 234, 325, 651, 677, 680, 687, 694, 695, 700**
- Tibor / Tiburtius (08. 11.) — 651, 688, 704
- Tibor és Valerianus / Tiburtius et Valerianus (04. 14.) — 651, 676, 677, 681, 711
- Timót és társai / Timotheus et socii (08. 22.) — 718
- Tízezer katona vértanú / Decem milia militum (06. 22.) — 45, 47, 48, 52, 53, 65, 75, 103, 295, 301, 382, 394, 648, 663, 676, 681, 685, 688, 693, 703, 718, 724
- Tódor / Theodorus (11. 09.) — 108, 684, 687
- Tolentinói Miklós / Nicolaus de Tolentino (09. 10.) — 52, 69, 70, 102, 679, 680, 694
- Udalricus (07. 04.) — 653**
- Urunk körülmetélése / Circumcisio Domini (01. 01.) — 96, 97, 130, 649, 666, 694, 703, 704
- Urunk színeváltozása / Transfiguratio Domini (08. 06.) — 21, 31, 48, 52, 70, 71, 101, 128, 234, 288, 315, 399, 651, 659, 660, 680

Vencel / Venceslaus (09. 28.) — 47, 48, 53, 99, 137, 300, 316, 364, 663, 687, 688

Veronai Péter / Petrus Veronensis (04. 29.) — 47, 48, 53, 101, 294, 318, 650, 676, 692, 717

Vid és Modestus / Vitus et Modestus (06. 15.) — 651, 678

Vince / Vincentius (01. 22.) — 52, 100, 200, 390, 651, 658, 688, 690

Vitalis (04. 28.) — 108, 235, 658, 681, 687, 704, 711, 717

Vízkereszt / Epiphania Domini (01. 06.) — 44, 47, 48, 51, 52, 65, 97, 98, 129, 130, 173, 192, 206, 302, 309, 650, 670, 701, 715, 718, 723

Willibaldus (07. 07.) — 274, 673

Wolfgang (10. 31.) — 68, 686

Zsigmond / Sigismundus (05. 02.) — 54, 62, 99, 119, 124, 125, 280, 281, 373, 649, 673

Zsófia / Sophia (05. 15.) — 46–49, 52, 54, 74, 75, 103, 107, 108, 124, 137, 207, 306, 396, 418, 427, 649, 666, 677, 696, 705, 713, 718

Az alleluiák ünnepek szerinti mutatója

A betegekért / Pro infirmis	<i>Miserere mei Domine quoniam infirmus sum</i>
A bűnökért / Pro peccatis	<i>Dico vobis gaudium est angelis Dei</i>
A házasulandókért / Pro sponsis	<i>Mittat vobis Dominus auxilium</i>
A lándzsáról és a szegekről / De lancea et clavibus	<i>Angelus Michael descendit de caelo</i> <i>Contumelias terrores passus sum</i>
A szent bölcsességről / De sancta sapientia	<i>Veni sapientia rex et regalis pietas</i>
A Szentlélekről / De Sancto Spiritu	<i>Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem</i>
A szükségékről / De necessitatibus	<i>Deus Deus meus in te speravi</i>
A töviskoronáról / De Spinea corona	<i>Diadema spineum veneremur hodie cuius per aculeum (minor)</i> <i>Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)</i> <i>Diadema spineum veneremur quo coronavit eum</i>
A zarándokokért / Pro peregrinis	<i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum</i>
Az angyalokról / De angelis	<i>Culminis angelici sublimis fastigium</i> <i>In conspectu angelorum</i>
Az Úr feltámadásáról / De resurrectione Domini	<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam Trop. Ad cenam hodie invitati surgite</i>
Az Úr öt sebéről / De quinque vulneribus Domini	<i>Ave rex tu solus nostros miseratus errores</i>
Adalbert / Adalbertus (04. 23., 11. 06.)	<i>Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae</i> <i>Sancte Adalberte Christi martyr pretiose</i> <i>Sancte Adalberte succurre nobis</i> <i>Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus</i>
Ádvent 1. vasárnapja / Dominica I. in Adventu Domini	<i>Ostende nobis Domine</i>
Ádvent 2. vasárnapja / Dominica II. in Adventu Domini	<i>Laetatus sum in his</i> <i>Rex noster adveniet Christus</i>
Ádvent 3. vasárnapja / Dominica III. in Adventu Domini	<i>Excita Domine potentiam tuam</i>
Ádvent 4. vasárnapja / Dominica IV. in Adventu Domini	<i>Veni Domine et noli tardare</i>
Afra (08. 07.)	<i>Gaudete Sion filiae pastor reduxit hodie</i>
Ágnes / Agnes (01. 21.)	<i>Amo Christum... cui angeli serviunt (minor)</i> <i>Induit me Dominus vestimento salutis</i>
Ágoston / Augustinus (08. 28.)	<i>Augustine flos praesulum</i> <i>O sanctitatis speculum</i> <i>Sancte Augustine tu dulcedo pauperum</i>
Alamizsnás János / Iohannes Eleemosynarius (11. 12.)	<i>Feneratur Domino qui miseretur pauperis</i>
András apostol / Andreas apostolus (11. 30.)	<i>Dilexit Andream Dominus</i>
Anna (07. 26.)	<i>Anna mater Genitricis Dei</i> <i>Anna mater sancta Genitrix Dei Genitricis</i> <i>Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa</i> <i>Dilexit Dominus sanctam Annam</i> <i>Felix Anna quaedam matrona</i> <i>Felix et beata es Anna</i> <i>O oliva caritatis</i> <i>O oliva pietatis</i> <i>Salve virga florens Aaron salve</i> <i>Virga lesse floruit</i>
Apostolok / Commune apostolorum	<i>Caeli enarrant gloriam Dei</i> <i>Constitues eos principes</i> <i>Ego sum vitis vera et vos palmites</i> <i>Ego vos elegi de mundo</i> <i>Iam non estis hospites et advenae</i> <i>In omnem terram exiit sonus eorum</i> <i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne... quorum doctrina (maior)</i> <i>Nimis honorati sunt amici tui</i> <i>Non vos me elegistis</i> <i>Per manus autem apostolorum</i> <i>Te gloriosus apostolorum chorus</i>

(Apostolok)	<i>Vos estis qui permansistis mecum... ego autem</i>
Aprószentek / Innocentes (12. 28.)	<i>Hii sunt qui cum mulieribus Laus tibi Christe Te martyrum candidatus Laus tua Deus Herodes iratus</i>
Aquinói Tamás / Thomas de Aquino (03. 07.)	<i>Rigans montes de supernis</i>
Assisi Ferenc / Franciscus Assisiensis (09. 17., 10. 04.)	<i>Christo confixus sum cruci Franciscus pauper et humilis Hic Franciscus pauper et modicus O patriarcha pauperum Francisce</i>
Barbara (12. 04.)	<i>Ave virgo sacra Barbara Trop. O beata sponso grata Sidus caeli fulgidum devotae Sidus caeli praeifulgidum laudis</i>
Basilides és társai / Basilides et socii (06. 12.)	<i>Sancti tui Domine nos ubique adiuvent</i>
Benedek / Benedictus (07. 11.)	<i>Sancte Benedicte tu dulcedo pauperum Vir Domini Benedictus</i>
Bertalan apostol / Bartholomaeus apostolus (08. 24.)	<i>Sancte Bartholomaeae Indorum apostole Vox sancti Bartholomaei quasi tuba Iubente rege adducti sunt viri illi</i>
Dániel próféta / Daniel propheta (07. 21.)	<i>Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens</i>
Demeter / Demetrius (10. 26.)	<i>Pie pater Dominice tuorum memor operum</i>
Domonkos / Dominicus (08. 05.)	<i>Ave gemma virtuosa Dorothea O castitate phalerata Rutilantes rosas rosa Tu virtutum tumba sine felle columba</i>
Dorottya / Dorothea (02. 06.)	<i>Beatus vir qui suffert tentationem Beatus vir qui timet Dominum Confitebuntur caeli mirabilia tua Corona aurea super caput eius (minor) Corona aurea super caput eius... gloriae (maior) Gloria et honore (minor) Gloria et honore... et constituisti (maior) Iustus non commovebitur in aeternum Iustus ut palma florebit Laetabitur iustus in Domino Posuisti Domine super caput eius Qui sequitur me non ambulat in tenebris Vitam petiit a te</i>
Egy vértanú / Commune unius martyris	
Egy vértanú főpap / Commune unius martyris pontificis	<i>Hic est sacerdos quem coronavit Egregie confessor Christi Aegidi Laudemus Dominum qui antistitem egregium O sancte praesul et martyr Dei Erasme Protege pastor bone sancte Erasme Sancte Erasme martyr Christi gloriose Dilexisti iustitiam O pia regum filia Sancta Dei famula prece (minor) Sancta Dei famula Elisabeth (maior) Sancta Elisabeth tu dulcedo pauperum Sponsa veri Zachariae Elisabeth</i>
Egyed / Aegidius (09. 01.)	
Eligius (12. 01.)	
Erasmus (06. 02.)	
Erzsébet / Elisabeth (11. 19.)	
Evangélisták / Commune evangelistarum	<i>Dorsa eorum plena sunt oculis Primus ad Sion dicet Sacerdotes tui Domine induant iustitia Vincenti dabo manna</i>
Félix hitvalló / Felix confessor (07. 29.)	
Ferreri Vince / Vincentius Ferrer (04. 05.)	
Főpap hitvalló / Commune confessorum pontificum	<i>Os iusti meditabitur sapientiam (minor)</i>
Fülöp és Jakab apostolok / Philippus et Iacobus apostoli (05. 01.)	<i>Non turbetur cor vestrum Stabunt iusti in magna constantia (minor) Tanto tempore vobiscum sum Beatus Gallus zelo pietatis armatus</i>
Gál / Gallus (10. 16.)	

György / Georgius (04. 24.)	<i>Georgi martyr Christi sanctissime Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum O felix Hedvigis</i>
Hedvig / Hedviga (10. 15.)	<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum Amavit hunc sanctum Dominus Beatus vir qui suffert tentationem Confessor pretiose N. precibus tuis Disposui testamentum electis meis Domine quinque talenta tradidisti mihi Ecce sacerdos magnus qui quasi sol Elegit te Dominus sibi in sacerdotem Hic est sacerdos magnus qui in diebus Inveni David servum meum Iste est qui ante Deum magnas virtutes Iste est sanctus homo qui placuit Domino Iste est sanctus qui ante Deum Iste sanctus digne in memoriam Iste sanctus pro lege Dei Iuravit Dominus et non paenitebit eum (minor) Iuravit Dominus et non paenitebit eum... secundum ordinem (maior) Iustum deduxit Dominus Memento Domine David Ornavit hic sanctus tempora sua Os iusti meditabitur sapientiam... lex Dei (maior) Posui adiutorium super potentem Serve bone et fidelis (minor) Serve bone et fidelis... intra in gaudium (maior)</i>
Hitvallók / Commune confessorum	<i>Tu es sacerdos in aeternum Pascha nostrum immolatus est Nonne cor nostrum ardens erat Obtulerunt discipuli Domino Surrexit Dominus vere In die resurrectionis meae Surrexit Christus qui creavit omnia Crucifixus surrexit a mortuis Dicite in gentibus Haec dies quam fecit Dominus Laudate pueri Dominum</i>
Húsvét / Pascha	
Húsvét utáni hétfő / Feria II. post Pascha	<i>In resurrectione tua Christe Post dies octo ianuis clausis</i>
Húsvét utáni kedd / Feria III. post Pascha	<i>Cognoverunt discipuli Dominum Ego sum pastor bonus et cognosco Ego sum pastor bonus qui pasco Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam (minor)</i>
Húsvét utáni szerda / Feria IV. post Pascha	<i>Modicum et non videbitis me (minor) Modicum et non videbitis me... quia vado (maior) Redemptionem misit Dominus</i>
Húsvét utáni csütörtök / Feria V. post Pascha	<i>Cum autem venerit ille Vado ad eum qui me misit et nemo Vado ad eum qui misit me sed quia</i>
Húsvét utáni péntek / Feria VI. post Pascha	<i>Exivi a Patre et veni in mundum Surrexit pastor bonus qui pro suo grege Usquemodo non petistis</i>
Húsvét utáni szombat / Sabbato post Pascha	<i>Angelus Domini descendit de caelo Benedictus es Dei Filius qui resurrexisti Cantate Domino canticum novum cantate Christus resurgens ex mortuis Eduxit Dominus populum suum In die resurrectionis meae</i>
Húsvét utáni 1. vasárnap / Dominica I. post Pascha	
Húsvét utáni 2. vasárnap / Dominica II. post Pascha	
Húsvét utáni 3. vasárnap / Dominica III. post Pascha	
Húsvét utáni 4. vasárnap / Dominica IV. post Pascha	
Húsvét utáni 5. vasárnap / Dominica V. post Pascha	
Húsvéti idő / Tempus Paschalis	

(Húsvéti idő)	<i>Oportebat pati Christum Surgens Iesus Dominus noster Surrexit Christus et illuxit populo suo Surrexit Dominus de sepulchro Surrexit Dominus et occurrens mulieribus Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam... et pro suo (maior)</i>
Illés próféta / Elia propheta (07. 20.)	<i>Veni in adiutorium sancte Elia</i>
Ilona / Helena (05. 22.)	<i>O quam digne veneranda est beata Helena</i>
Imre / Emericus (09. 02., 11. 05.)	<i>Ave flos nobilium O gemma pudicitiae Salve sidus nitens morum Sprevit torum coniugalem</i>
István első vértanú / Stephanus protomartyr (08. 03., 12. 26.)	<i>Video caelos apertos</i>
István király / Stephanus rex (08. 20.)	<i>Beatus rex Stephanus qui fulget O dux et apostole Stephane O rex et apostole Stephane Ornavit sanctus Stephanus tempora sua Quem caelestis harmonia Sancte rex Stephane succurre nobis Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole</i>
Jakab apostol / Iacobus apostolus (07. 25.)	<i>O beate Dei athleta Iacobe O decus Hispaniae sanctissime Iacobe O Iacobe omnium corde</i>
János apostol / Iohannes apostolus (05. 06., 12. 27.)	<i>Alter Mariae filius Hic est discipulus ille Virgo Iohannes a Domino est</i>
János és Pál / Iohannes et Paulus (06. 26.)	<i>Isti sunt duae olivae</i>
Járvány avagy dögvész ellen / Contra mortalitatem seu pestem	<i>Congregabo populum in medio Ierusalem</i>
Jeromos / Hieronymus (09. 30.)	<i>Lauda dulci harmonia Trop. Corde gaude mente plaude</i>
Jézus nevééről / De nomine Iesu	<i>Dulce cordi nomen Iesu</i>
Karácsony / Nativitas Domini	<i>Exiit per clausam portam Hodie Christus natus est Natus est nobis hodie Salvator</i>
Karácsony 1. mise / Nativitas Domini prima missa (12. 25.)	<i>Dominus dixit ad me</i>
Karácsony 2. mise / Nativitas Domini secunda missa (12. 25.)	<i>Dominus regnavit decorem induit</i>
Karácsony 3. mise / Nativitas Domini tertia missa (12. 25.)	<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>
Karácsony vigíliája / Vigilia Nativitatis Domini (12. 24.)	<i>Crastina die delebitur Hodie scietis quia veniet Dominus</i>
Katalin / Catherina (11. 25.)	<i>Catherina flos rosarum Catherina virginum praeclsa fulges laurea Iesu Christe auctor vitae Nobilis et pulchra prudens Catherina O Catherina virgo Christi speciosa Qui creavit omnia caelum Ut rosa prae spina praeifulget Virgo Dei Catherina precibus venerandis</i>
Kelemen / Clemens (11. 23.)	<i>Dedisti Domine habitaculum</i>
Keresztelő János / Iohannes Baptista (06. 24., 08. 29.)	<i>Erat Iohannes praedicans in deserto Inter natos mulierum (minor) Inter natos mulierum... qui viam Domino (maior) Misso Herodes spiculatore Ne timeas Zacharia O Baptista Christi testis Tu puer propheta Altissimi vocaberis</i>
Kórság ellen / Contra morbum	<i>Salvabo populum meum Israel</i>
Krisztus Testéről / De Corpore Christi	<i>Ego sum panis vivus qui de caelo descendi</i>

Lajos püspök / Ludovicus episcopus (08. 19.)	<i>Concipe dum recolis O Ludovice tu gemmula cara Rosa vernans caritatis</i>
László király / Ladislaus rex (06. 27., 07. 29.)	<i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget Salve rex benigne Ladislae laude digne Trop. Ante thronum Trinitatis Salve sancte Ladislae germen dulce Sancte rex Ladislae succurre nobis</i>
Lénárd / Leonardus (11. 06.)	<i>O beate Leonarde elegit te Dominus</i>
Lipót / Leopoldus (11. 15.)	<i>Gaudeat ergo terra Austriae</i>
Lőrinc / Laurentius (08. 10.)	<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est (minor) Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>
Margit / Margarita (07. 13.)	<i>Margareta quae decreta praefecti damnas aspera O athleta Margareta O laudanda Christi clementia O sidus summi regis... flos O sidus summi regis... nos</i>
Mária Jakab anyja és Mária Szalóme / Maria Iacobi et Maria Salome (04. 24.)	<i>Respondens angelus Tres mirandae propagines</i>
Mária Magdolna / Maria Magdalena (07. 22.)	<i>Conversus Iesus ad Mariam Dimissa sunt ei peccata multa Ecce Maria quaerit medicum Maria haec est illa cui dimissa sunt Maria haec est illa cui dimisisti multum</i>
Márta / Martha (07. 29.)	<i>Intravit Dominus in quoddam castellum Martha cuius virtutibus</i>
Márton / Martinus (07. 04., 11. 11.)	<i>Beatus vir sanctus Martinus Hic Martinus pauper et modicus Martinus episcopus migravit</i>
Mennybemenetel / Ascensio Domini	<i>Ascendens Christus in altum (minor) Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior) Ascendit Deus in iubilatione Ascendo ad Patrem meum Dominus in Sina in sancto Viri Galilaei (minor) Viri Galilaei... sic veniet (maior)</i>
Mennybemenetel utáni vasárnap / Dominica infra octavam Ascensionis Domini	<i>Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis Regnavit Dominus super omnes gentes</i>
Mennybemenetel vigíliája / Vigilia Ascensionis Domini	<i>Exivi a Patre et veni in mundum Omnes gentes plaudite manibus</i>
Mihály arkangyal / Michael archangelus (05. 08., 09. 29.)	<i>Concussum est mare et contremuit terra Concussum est mare et contremuit terra Trop. Concussum percussum est mare Culminis angelici sublime fastigium Mons Gargane noli timere Qui facit angelos suos spiritus Sancte Michael archangele defende nos</i>
Miklós / Nicolaus (12. 06.)	<i>Sancte Nicolae tu dulcedo pauperum Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i>
Minden szükségben / Pro quacumque necessitate	<i>Propitius esto Domine peccatis nostris</i>
Mindenszentek / Omnes sancti (11. 01.)	<i>O quam gloriosum est regnum Venite ad me omnes qui laboratis Vox exsultationis et salutis</i>
Nagyszombat / Sabbato Sancto	<i>Confitemini Domino quoniam bonus Trop. Iam domnus optatas</i>
Nepomuki János / Iohannes Nepomucenus (05. 16.)	<i>Beatus qui lingua sua</i>
Onufrius / Onuphrius (06. 12.)	<i>Ora pro nobis beate Onuphrii</i>
Orsolya / Ursula (10. 21.)	<i>Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo Hodie virginum chorus trucidatus est O felix Colonia O floreola sine spina Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium</i>

Őrzőangyalok / Angeli custodi	<i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i>
Páduai Antal / Antonius Patavinus (06. 13.)	<i>Antoni compar inclite</i>
Pál apostol / Paulus apostolus (01. 25., 06. 30.)	<i>Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli</i> <i>Magnus sanctus Paulus (minor)</i> <i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)</i> <i>Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium (minor)</i> <i>Sancte Paule apostole praedicator veritatis et doctor gentium... ad Deum</i> <i>Tu es vas electionis beate Paule intercede</i> <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor</i> <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis</i> <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis et</i> <i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in</i>
Péter apostol / Petrus apostolus (02. 22., 08. 01.)	<i>Quodcumque ligaveris super terram</i> <i>Solve iubente Deo terrarum</i> <i>Tu es pastor ovium princeps apostolorum</i>
Péter és Pál apostolok / Petrus et Paulus apostoli (06. 29.)	<i>Beatus es Simon Bar Iona</i> <i>Rogavi pro te Petre</i> <i>Tu es Petrus et super hanc petram</i> <i>Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis</i>
Pogányok ellen / Contra paganos	<i>Apprehende arma et scutum</i>
Pünkösöd / Pentecostes	<i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Veni Sancte Spiritus</i>
Pünkösöd nyolcadában / Infra octavam Pentecostes	<i>Dum complerentur dies Pentecostes</i> <i>Emitte Spiritum tuum</i> <i>Loquebantur variis linguis apostoli (minor)</i> <i>Loquebantur variis linguis apostoli... prout (maior)</i> <i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i> <i>Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet</i> <i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i> <i>Veni Sancte Spiritus</i> <i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>
Pünkösöd utáni hétfő / Feria II. post Pentecostes	<i>Spiritus Sanctus procedens a throno</i>
Pünkösöd utáni kedd / Feria III. post Pentecostes	<i>Cum essent discipuli in unum congregati</i> <i>Spiritus Sanctus docebit vos</i>
Pünkösöd utáni szerda és szombat / Feria IV. et Sabbato post Pentecostes	<i>Factus est repente (minor)</i>
Pünkösöd utáni péntek / Feria VI. post Pentecostes	<i>Factus est repente... ubi erant (maior)</i> <i>Non vos relinquam orphanos</i> <i>O quam bonus et suavis est</i>
Pünkösöd utáni szombat / Sabbato post Pentecostes	<i>Apparuerunt apostolis dispertitae linguae</i> <i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i> <i>Dum complerentur dies Pentecostes</i> <i>Laudate Dominum omnes gentes</i> <i>Spiritus eius ornavit caelos</i> <i>Spiritus est Deus et eos qui adorant eum</i> <i>Spiritus est qui vivificat</i> <i>Spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei</i> <i>Spiritus Paraclitus ille vos docebit omnia</i>
Remete Pál / Paulus primus eremita (01. 10.)	<i>O pater pie Paule</i>
Rogációs mise / Missa in Rogationibus	<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>
Rókus / Rochus (08. 16.)	<i>O beate confessor Roche</i>
Sándor és társai / Alexander et socii (05. 03.)	<i>Repleti sumus mane misericordia tua</i>
Sienai Bernardin / Bernardinus Senensis (05. 20.)	<i>Bernardine Deum placa</i>
Szaniszló / Stanislaus (05. 08., 10. 06.)	<i>Laeta mente Stanislai recolamus festa</i> <i>O sancte Stanislai vir Dei praeclare</i> <i>O sidus Poloniae</i>

Szent Kereszt / Sancta Crux (05. 03., 09. 14.)	<i>Dulce lignum dulces clavos Nos autem gloriari Salve crux sancta salve mundi gloria</i>
Szentháromság / Sancta Trinitas	<i>Benedicamus Patrem et Filium Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum Honor virtus et imperium</i>
Szentháromság utáni 1. vasárnap / Dominica I. post Trinitatem	<i>Verba mea auribus percipe</i>
Szentháromság utáni 2. vasárnap / Dominica II. post Trinitatem	<i>Domine Deus meus in te speravi</i>
Szentháromság utáni 3. vasárnap / Dominica III. post Trinitatem	<i>Deus iudex iustus fortis Diligam te Domine virtus mea... et liberator meus (maior1)</i>
Szentháromság utáni 4. vasárnap / Dominica IV. post Trinitatem	<i>Deus qui sedes super thronum (minor) Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior) Diligam te Domine virtus mea (minor) Diligam te Domine virtus mea... Deus meus (maior2)</i>
Szentháromság utáni 5. vasárnap / Dominica V. post Trinitatem	<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>
Szentháromság utáni 6. vasárnap / Dominica VI. post Trinitatem	<i>In te Domine speravi (minor1) In te Domine speravi... et eripe me (minor2) In te Domine speravi... inclina (maior)</i>
Szentháromság utáni 7. vasárnap / Dominica VII. post Trinitatem	<i>Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate (minor) Omnes gentes plaudite manibus</i>
Szentháromság utáni 8. vasárnap / Dominica VIII. post Trinitatem	<i>Eripe me de inimicis meis Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior)</i>
Szentháromság utáni 9. vasárnap / Dominica IX. post Trinitatem	<i>Te decet hymnus Deus in Sion</i>
Szentháromság utáni 10. vasárnap / Dominica X. post Trinitatem	<i>Attendite popule meus in legem meam (minor) Attendite popule meus in legem meam inclinate (maior) De vultu tuo iudicium meum</i>
Szentháromság utáni 11. vasárnap / Dominica XI. post Trinitatem	<i>Exsultate Deo adiutori nostro</i>
Szentháromság utáni 12. vasárnap / Dominica XII. post Trinitatem	<i>Domine Deus salutis meae</i>
Szentháromság utáni 13. vasárnap / Dominica XIII. post Trinitatem	<i>Domine refugium factus es nobis</i>
Szentháromság utáni 14. vasárnap / Dominica XIV. post Trinitatem	<i>Venite exsultemus Domino</i>
Szentháromság utáni 15. vasárnap / Dominica XV. post Trinitatem	<i>Quoniam Deus magnus Dominus</i>
Szentháromság utáni 16. vasárnap / Dominica XVI. post Trinitatem	<i>Cantate Domino canticum novum quia Domine exaudi orationem meam</i>
Szentháromság utáni 17. vasárnap / Dominica XVII. post Trinitatem	<i>Paratum cor meum Deus</i>
Szentháromság utáni 18. vasárnap / Dominica XVIII. post Trinitatem	<i>In exitu Israel de Aegypto Timebunt gentes nomen tuum</i>
Szentháromság utáni 19. vasárnap / Dominica XIX. post Trinitatem	<i>Confitemini Domino et invocate nomen eius Dilexi quoniam exaudivit</i>
Szentháromság utáni 20. vasárnap / Dominica XX. post Trinitatem	<i>Dextera Dei fecit virtutem</i>
Szentháromság utáni 21. vasárnap / Dominica XXI. post Trinitatem	<i>Confitebor tibi Domine Qui confidunt in Domino</i>

Szentháromság utáni 22. vasárnap / Dominica XXII. post Trinitatem	<i>De profundis clamavi ad te Lauda Ierusalem Dominum Qui timent Dominum sperent in eum</i>
Szentháromság utáni 23. vasárnap / Dominica XXIII. post Trinitatem	<i>Lauda anima mea Dominum Qui posuit fines tuos pacem</i>
Szentháromság utáni 24. vasárnap / Dominica XXIV. post Trinitatem	<i>Qui sanat contritos corde</i>
Szervác / Servatius (05. 13.)	<i>O ingens gregis praemium</i>
Szidalmazók és gyalázkodók ellen / Contra oblocutores et detractores	<i>Exaudi me Domine quoniam benigna est Ab arce siderum Trop. Ait illa sum ancilla Adorabo ad templum sanctum tuum Assumpta est Maria in caelum (minor) Assumpta est Maria in caelum gaudent angeli laudantes (maior) Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via Ave Maria gratia plena (minor) Ave Maria gratia plena... et benedictus (maior) Ave plena gratia benedicta Maria Ave sancta Maria caeli regina Ave stillans melle alvearium Ave thronus Trinitatis Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem Conceptio gloriosae Virginis Mariae Dei Genitrix sancta Maria Dilectus meus candidus Dulcis mater dulci nato Exiit per clausam portam Fasciculus mirre filius meus Fax praecluse deitatis Felix es sacra virgo Maria Felix virgo quae nondum edita Gaude Maria virgo mater Gaude virgo mater pia Gaude virgo virginum Glorificamus te sancta Dei Genitrix Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit Hodie Maria virgo caelos ascendit Imperatrix egregia Imperatrix egregia Trop. Ave Maria plena gratia Imperatrix egregia Trop. Regina caeli inclita In Maria benignitas Magnificat anima mea Dominum Maria Dei Genitrix et virgo perennis Maria intacta virgo Deum nobis genuit Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis Maria pia Genitrix Iesu Christi Mediatrix vitae datrix Nativitas gloriosae Virginis Mariae O consolatrix pauperum Maria O flos paradisi O gloriosa mater Christi Maria O gloriosa mater Christi Maria Trop. Maria candens lilium O Maria mater Christi montana quae adisti et cognatam O Maria mater Christi virgo pia Trop. Ave domina deitatis cellula O Maria mater pauperum O Maria rubens rosa O Maria rubens rosa Trop. Madens Gedeonis O Maria rubens rosa Trop. Maria candens lilium O Maria rubens rosa Trop. Pandens Gedeonis O Maria rubens rosa Trop. Summum caeli gaudium O Maria virgo dia ora tuum Filium O Maria virgo pia orphanorum consolatrix</i>
Szűz Mária / Beata Maria Virgo	

(Szűz Mária)	<i>O Maria virgo praelecta</i> <i>O praeclara stella maris</i> <i>O Verbi ales Christo cara Maria Trop. Exaudi vocem flebilem</i> <i>Omnipotenti Deo immensas gratias</i> <i>Pastores loquebantur ad invicem</i> <i>Post partum virgo</i> <i>Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt</i> <i>Prophetae sancti praedicaverunt</i> <i>Qui dat nivem sicut lanam nebulam</i> <i>Recole virgo Maria virginem parituram</i> <i>Regina caeli laetare quia quem meruisti</i> <i>Salve decus angelorum salus orbis</i> <i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i> <i>Salve Maria decus pietatis mater</i> <i>Salve nobilis virga lesse Trop. O Maria florens rosa</i> <i>Salve regina caelorum Trop. Dulcedo medicinae</i> <i>Salve sancta Maria mundi domina</i> <i>Salve virga florens Aaron Maria Trop. Ante thronum Trinitatis</i> <i>Salve virga lesse Maria</i> <i>Salve virgo flos regalis</i> <i>Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria et omni</i> <i>Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria intercede</i> <i>Sancta Maria regina caelorum</i> <i>Senex puerum portabat (minor)</i> <i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i> <i>Spes datur omni populo</i> <i>Spiritus Sanctus superveniet in te Maria</i> <i>Stirps lesse virgam produxit</i> <i>Subveni mater pia ora Dominum</i> <i>Suscipe verbum virgo Maria</i> <i>Transit ad aethera virgo puerpera</i> <i>Ut facta est vox salutationis tuae</i> <i>Veni regina nostra veni domina</i> <i>Virga lesse floruit</i> <i>Vox turturis audita est</i>
Szűzek / Commune virginum	<i>Adducentur regi virgines post eam</i> <i>Aemulor enim vos</i> <i>Amo Christum... cuius mihi organum (maior)</i> <i>Audi filia et vide</i> <i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i> <i>Egregia sponsa Christi</i> <i>Elegit eam Dominus et praelegit eam</i> <i>Haec est virgo sapiens et una de numero</i> <i>Haec est virgo sapiens quam Dominus</i> <i>Inventa una pretiosa margarita abiit</i> <i>Inventa una pretiosa margarita dedit</i> <i>Loquebar de testimoniis tuis</i> <i>O quam pulchra es casta generatio</i> <i>Omnis gloria eius filiae regis</i> <i>Quinque prudentes virgines acceperunt oleum</i> <i>Specie tua et pulchritudine tua</i> <i>Veni electa mea et ponam in te</i>
Tamás apostol / Thomas apostolus (12. 21.) Templomszentelés / Dedicatio ecclesiae	<i>O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere</i> <i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i> <i>Bene fundata est domus Domini</i> <i>Benedic Domine domum istam</i> <i>Fundata est domus Domini (minor)</i> <i>Fundata est domus Domini... et venient (maior)</i> <i>Vox exsultationis et salutis</i> <i>Vox exsultationis et salutis Trop. In taberna caelorum curia</i>
Tízezer katona vértanú / Decem milia militum (06. 22.)	<i>Crucifixorum crucifixe tuos</i> <i>In Deo laudabitur et in caelo coronabitur</i> <i>Mirabilis Deus amabilis novit</i> <i>Pie pastor Hermolae cum grege militiae</i>

Tolentinói Miklós / Nicolaus de Tolentino (09. 10.)	<i>Hic Nicolaus Augustini patris Hodie miraculis refulget Nicolaus hic accensus fuit sacro Pneumate</i>
Úrnapja / Corpus Christi	<i>Ave verbum incarnatum Trop. Iesu salutis hostia Caro mea vere est cibus O quam suavis est Domine Spiritus tuus</i>
Urunk körülmetélése / Circumcisio Domini (01. 01.)	<i>Multifarie olim Deus</i>
Urunk színeváltozása / Transfiguratio Domini (08. 06.)	<i>Candor est lucis aeternae Dies sanctificatus illuxit nobis Hodie Iesus Christus facie Consolator miserorum</i>
Vencel / Venceslaus (09. 28.)	<i>Felix ex fructu triplici</i>
Veronai Péter / Petrus Veronensis (04. 29.)	<i>Martyr Petre sidus vespertinum</i>
Vértanúk / Commune martyrum	<i>Clamaverunt iusti et Dominus exaudivit eos Corpora sanctorum in pace sepulta sunt Exsultabunt sancti in gloria Exsultent iusti in conspectu Dei Fulgebunt iusti et tamquam scintillae (minor) Fulgebunt iusti et tamquam scintillae... iudicabunt (maior) Gaudete iusti in Domino Haec est vera fraternitas quae numquam potuit Haec est vera fraternitas quae vicit Isti sunt amici Dei qui viventes in carne (minor) Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione Iudicabunt sancti nationes Iusti autem in perpetuum vivent Iusti epulentur et exsultent Iustorum animae in manu Dei sunt Iustus germinabit sicut lilium Iustus non conturbabitur quia Dominus Laetamini in Domino et exsultate Laudate Dominum in sanctis eius Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus Mirabilis Dominus noster in sanctis suis Pretiosa in conspectu Domini Sancti et iusti in Domino gaudete Sancti tui Domine benedicent te Sancti tui Domine florebut Stabunt iusti in magna constantia... et qui abstulerunt (maior) Te martyrum candidatus Tradiderunt corpora sua propter Deum</i>
Vince / Vincentius (01. 22.)	<i>Levita hic sanctus Vincentius</i>
Vízkereszt / Epiphania Domini (01. 06.)	<i>Stella novae claritatis Tribus miraculis ornatum diem Vidimus stellam eius in oriente</i>
Vízkereszt utáni 1. vasárnap / Dominica I. post Epiphaniam	<i>Iubilare Deo omnis terra</i>
Vízkereszt utáni 2. vasárnap / Dominica II. post Epiphaniam	<i>Laudate Deum omnes angeli eius</i>
Vízkereszt utáni 3. vasárnap / Dominica III. post Epiphaniam	<i>Dominus regnavit exsultet terra</i>
Vízkereszt vigíliája / Vigilia Epiphaniae	<i>Orietur stella ex Iacob</i>
Zsigmond / Sigismundus (05. 02., 10. 16.)	<i>Egregie Dei martyr Sigismunde</i>
Zsófia / Sophia (05. 15.)	<i>O consolatrix miserorum Pulchra es et decora filia Ierusalem Sophia mater sancta intercede pro nobis</i>

A dallamtár alleluiáinak mutatója

<i>Ab arce siderea Trop. Ait illa sum ancilla</i>	75	603
<i>Adducentur regi virgines post eam</i>	10	460
<i>Adducentur regi virgines post eam</i>	62	487
<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	101	517
<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	105	523
<i>Adorabo ad templum sanctum tuum</i>	120	530
<i>Aemulor enim vos</i>	30	469
<i>Aemulor enim vos</i>	32	571
<i>Alter Mariae filius</i>	138	627
<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	55	485
<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	84	504
<i>Amavit eum Dominus et ornavit eum</i>	90.8	508
<i>Amavit hunc sanctum Dominus</i>	90.7	507
<i>Amo Christum... cui angeli serviunt (minor)</i>	47.6a	585
<i>Amo Christum... cuius mihi organum (maior)</i>	47.6b	585
<i>Angelus Domini descendit de caelo</i>	127	537
<i>Angelus Domini sanctus sit in medio nostrorum</i>	40.15	477
<i>Anna mater Genitricis Dei</i>	102.7	519
<i>Apprehende arma et scutum</i>	112	617
<i>Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior)</i>	3.1	450
<i>Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior)</i>	6	455
<i>Ascendens Christus in altum... dedit dona (maior)</i>	6	551
<i>Ascendit Deus in iubilatione</i>	74.2	499
<i>Ascendo ad Patrem meum</i>	95.4	512
<i>Assumpta est Maria in caelum (minor)</i>	91.3	508
<i>Assumpta est Maria in caelum gaudent angeli et collaudantes (maior)</i>	75.4	501
<i>Attendite popule meus in legem meam (minor)</i>	96	515
<i>Audi filia et vide</i>	95.11	515
<i>Ave Anna gratiosa salve arbor tu frondosa</i>	61	596
<i>Ave benedicta Maria Iesu Christi mater Trop. O Maria caeli via</i>	49	588
<i>Ave flos nobilium</i>	17.1	562
<i>Ave Maria gratia plena (minor)</i>	43.2	480
<i>Ave rex tu solus nostros miseratus errores (minor)</i>	3.2a	450
<i>Ave rex tu solus propter nostros miseratus sustinuisti (maior)</i>	3.2b	451
<i>Ave rex tu solus propter nostros miseros errores (maior)</i>	45.9	581
<i>Ave sancta Maria caeli regina</i>	41.2	477
<i>Ave stillans melle alvearium</i>	25	567
<i>Ave tu Dei Genitrix in cuius laudem</i>	46.1	582
<i>Ave verbum incarnatum Trop. Iesu salutis hostia</i>	30	570
<i>Ave virgo sacra Barbara Trop. O beata sponso grata</i>	49.1	589
<i>Beatus Gallus zelo pietatis armatus</i>	113	617
<i>Beatus qui lingua sua</i>	78	604
<i>Beatus vir Laurentius bonum opus operatus est</i>	110	616
<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	6.3	456
<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	34	470
<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	94	511
<i>Beatus vir qui suffert tentationem</i>	134.1	541
<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	59	486
<i>Beatus vir qui timet Dominum</i>	93	510
<i>Beatus vir rex Ladislaus qui fulget</i>	129	624
<i>Beatus vir rex Stephanus qui fulget</i>	135	626
<i>Beatus vir sanctus Martinus</i>	90	505
<i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget</i>	90.5	507
<i>Beatus vir sanctus rex Ladislaus qui fulget</i>	118	619
<i>Bene fundata est domus Domini</i>	90.3	506
<i>Bene fundata est domus Domini</i>	91.6	509
<i>Benedic Domine domum istam</i>	146	630
<i>Benedicamus Patrem et Filium</i>	48.1	587
<i>Benedicite Domino omnes virtutes eius</i>	73.14	497
<i>Benedictus es Dei Filius qui resurrexisti</i>	123.2	534
<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	90.2	506

<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	97	516
<i>Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum</i>	123	534
<i>Caeli enarrant gloriam Dei</i>	63.1	489
<i>Candor est lucis aeternae</i>	4.6	453
<i>Candor est lucis aeternae</i>	89	505
<i>Candor est lucis aeternae</i>	47.5	585
<i>Candor est lucis aeternae</i>	77	604
<i>Candor est lucis aeternae</i>	79	604
<i>Candor est lucis aeternae</i>	81a	605
<i>Candor est lucis aeternae</i>	81b	605
<i>Candor est lucis aeternae</i>	82	606
<i>Candor est lucis aeternae</i>	128	624
<i>Candor est lucis aeternae</i>	134	626
<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	13.1	464
<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	44.1	481
<i>Cantate Domino canticum novum quia</i>	104.1	523
<i>Caro mea vere est cibus</i>	61	486
<i>Caro mea vere est cibus</i>	102.2	517
<i>Caro mea vere est cibus</i>	46	582
<i>Celebremus conversionem sancti Pauli apostoli</i>	47.7	586
<i>Christus resurgens ex mortuis</i>	1.16	445
<i>Christus resurgens ex mortuis</i>	15	464
<i>Christus resurgens ex mortuis</i>	68	491
<i>Cognoverunt discipuli Dominum</i>	63.2	489
<i>Cognoverunt discipuli Dominum</i>	73.8	496
<i>Conceptio gloriosae Virginis Mariae</i>	102.3	518
<i>Concussum est mare et contremuit terra</i>	102.11a	520
<i>Concussum est mare et contremuit terra</i>	97	611
<i>Concussum est mare et contremuit terra Trop. Concussum percussum est mare</i>	102.11b	521
<i>Confitebuntur caeli mirabilia tua</i>	40.14	476
<i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>	50	484
<i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>	125.2	536
<i>Confitemini Domino et invocate nomen eius</i>	131.1	539
<i>Confitemini Domino quoniam bonus</i>	131	539
<i>Confitemini Domino quoniam bonus Trop. Iam dominus optatas</i>	135	541
<i>Congregabo populum meum in medio Ierusalem</i>	102.12	521
<i>Consolator miserorum</i>	9	552
<i>Consolator miserorum</i>	80	605
<i>Conversus Iesus ad Mariam</i>	130	624
<i>Corona aurea super caput eius</i>	6.2a	456
<i>Corona aurea super caput eius</i>	6.2b	456
<i>Corpora sanctorum in pace sepulta sunt</i>	7.3	458
<i>Corpora sanctorum in pace sepulta sunt</i>	54	485
<i>Crastina die delebitur</i>	1.14	445
<i>Crastina die delebitur</i>	62.4	488
<i>Crastina die delebitur</i>	123.1	534
<i>Crucifixus surrexit a mortuis</i>	17	465
<i>Culminis angelici sublime fastigium</i>	94	610
<i>Culminis angelici sublime fastigium</i>	151	633
<i>Cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis</i>	2.3	446
<i>De profundis clamaui ad te</i>	119	530
<i>Dedisti Domine habitaculum</i>	145	630
<i>Deus iudex iustus fortis</i>	98	516
<i>Deus iudex iustus fortis</i>	136	542
<i>Deus qui sedes super thronum (minor)</i>	112	527
<i>Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior)</i>	92.1a	510
<i>Deus qui sedes super thronum... esto refugium (maior)</i>	92.1b	510
<i>Dextera Dei fecit virtutem</i>	80	503
<i>Dextera Domini fecit virtutem</i>	51	484
<i>Diadema spineam coronam veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	12	553
<i>Diadema spineum veneremur hodie per aculeum (minor)</i>	126.2	537
<i>Diadema spineum veneremur hodie ut per eum (maior)</i>	2.12	449

<i>Dicite in gentibus</i>	129	538
<i>Dicite in nationibus</i>	74.5	500
<i>Dico vobis gaudium est angelis Dei</i>	141	628
<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>	40	472
<i>Dies sanctificatus illuxit nobis</i>	1.1	547
<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	102.15	522
<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	103.2	523
<i>Diffusa est gratia in labiis tuis</i>	122.11	533
<i>Dilexi quoniam exaudivit</i>	125	535
<i>Dilexit Andream Dominus</i>	1.5	442
<i>Dilexit Dominus sanctam Annam</i>	56	594
<i>Diligam te Domine virtus mea (minor)</i>	92	509
<i>Dimissa sunt ei peccata multa</i>	95.7	514
<i>Disposui testamentum electis meis</i>	40.13	476
<i>Disposui testamentum electis meis</i>	72	492
<i>Domine Deus meus in te speravi</i>	22	466
<i>Domine Deus salutis meae</i>	63	488
<i>Domine exaudi orationem meam</i>	104	523
<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	23	467
<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	60	486
<i>Domine in virtute tua laetabitur rex</i>	95	511
<i>Domine refugium factus es nobis</i>	24	467
<i>Domine refugium factus es nobis</i>	116	529
<i>Dominus dixit ad me</i>	122	530
<i>Dominus in Sina in sancto</i>	2.1	446
<i>Dominus in Sina in sancto</i>	122.7	532
<i>Dominus regnavit decorem induit</i>	47	483
<i>Dominus regnavit decorem induit</i>	19	564
<i>Dominus regnavit exsultet terra</i>	122.3	531
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	32	470
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	55	594
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	63	597
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	142	628
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	150a	632
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	150b	633
<i>Dorsa eorum plena sunt oculis</i>	150c	633
<i>Dulce lignum dulces clavos</i>	126	536
<i>Dulcis mater dulci nato</i>	99	516
<i>Dulcis mater dulci nato</i>	126.1	536
<i>Dum complerentur dies Pentecostes</i>	1.4	442
<i>Ecce Maria quaerit medicum</i>	101	613
<i>Ego sum pastor bonus et cognosco</i>	9.2	460
<i>Ego sum pastor bonus qui pasco</i>	9.1	460
<i>Ego sum vitis vera et vos palmites</i>	66	599
<i>Ego vos elegi de mundo</i>	8.3	459
<i>Egregia sponsa Christi</i>	2.8	448
<i>Egregie confessor Dei Aegidi</i>	73.4	494
<i>Elegit Dominus sibi sacerdotem</i>	136	626
<i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i>	46.1	483
<i>Elegit te Dominus sibi in sacerdotem</i>	87	505
<i>Emitte Spiritum tuum</i>	74.3	499
<i>Erat Iohannes praedicans in deserto</i>	1.7	443
<i>Eripe me de inimicis meis</i>	43	480
<i>Eripe me de inimicis meis</i>	96.1	515
<i>Excita Domine potentiam tuam</i>	74	499
<i>Exivi a Patre et veni in mundum</i>	110	527
<i>Exsultate Deo adiutori nostro</i>	115	528
<i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i>	81	503
<i>Exsultent iusti in conspectu Dei</i>	126	622
<i>Fax praecelse deitatis</i>	69	600
<i>Felix es sacra virgo Maria</i>	102.10	520
<i>Felix es sacra virgo Maria</i>	52	591

<i>Felix ex fructu triplici</i>	68	599
<i>Felix virgo quasi dum edita</i>	71	601
<i>Franciscus pauper et humilis</i>	90.6	507
<i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae</i>	33	470
<i>Fulgebunt iusti et tamquam scintillae</i>	45	482
<i>Fundata est domus Domini (minor)</i>	115	618
<i>Fundata est domus Domini... et venient (maior)</i>	4.7	454
<i>Gaude virgo mater pia</i>	15.6	557
<i>Gaude virgo mater pia</i>	47.1	583
<i>Gaudete iusti in Domino</i>	9.3	460
<i>Gaudete iusti in Domino</i>	82	504
<i>Gaudete iusti in Domino</i>	147	545
<i>Georgi martyr Christi sanctissime</i>	102.6a	519
<i>Georgius Christi miles sanctissime</i>	102.6b	519
<i>Gloria et honore (minor)</i>	88	505
<i>Gloria et honore (minor)</i>	140	543
<i>Gloria et honore... et constituisti (maior)</i>	141	543
<i>Glorificamus te sancta Dei Genitrix</i>	111	617
<i>Haec dies quam fecit Dominus</i>	122.4	531
<i>Haec est vera fraternitas quae numquam potuit</i>	27	468
<i>Haec est vera fraternitas quae vicit</i>	133	540
<i>Haec est virgo sapiens et una de numero</i>	2.11	449
<i>Hic est discipulus ille</i>	40.2	473
<i>Hic est discipulus ille</i>	95.2	512
<i>Hic Franciscus pauper et modicus</i>	5.2	454
<i>Hic Martinus pauper et modicus</i>	5.3	455
<i>Hii sunt qui cum mulieribus</i>	40.3	473
<i>Hodie beata virgo Maria puerum Iesum portavit</i>	42	576
<i>Hodie caelesti sponso iuncta Ursula virgo</i>	73.5	495
<i>Hodie Christus natus est</i>	152	634
<i>Hodie Maria virgo caelos ascendit</i>	151	546
<i>Hodie scietis quia veniet Dominus</i>	122.2	531
<i>Honor virtus et imperium</i>	90.1	506
<i>Iam non estis hospites et advenae</i>	35	471
<i>Iam non estis hospites et advenae</i>	71	492
<i>Iam non estis hospites et advenae</i>	31	571
<i>Iesu Christe auctor vitae</i>	84	606
<i>Imperatrix egregia</i>	34	572
<i>Imperatrix egregia Trop. Ave Maria plena gratia</i>	34a	572
<i>Imperatrix egregia Trop. Ave Maria plena gratia</i>	34b	573
<i>In Deo laudabitur et in caelo coronabitur</i>	55.1	594
<i>In die resurrectionis meae</i>	16	465
<i>In die resurrectionis meae</i>	103	522
<i>In exitu Israel de Aegypto</i>	132	540
<i>In Maria benignitas</i>	5	551
<i>In omnem terram exiit sonus eorum</i>	11.1	462
<i>In omnem terram exiit sonus eorum</i>	95.10	514
<i>In resurrectione tua Christe</i>	122.5	532
<i>In te Domine speravi... inclina (maior)</i>	69	491
<i>Induit me Dominus vestimento salutis</i>	59	596
<i>Inter natos mulierum (minor)</i>	91.2	508
<i>Inveni David servum meum</i>	40.11	475
<i>Inveni David servum meum</i>	56	485
<i>Inventa una pretiosa margarita abiit</i>	57	486
<i>Inventa una pretiosa margarita dedit</i>	2	548
<i>Iste est qui ante Deum magnas virtutes</i>	41.3	478
<i>Iste est sanctus homo qui placuit Domino</i>	73.9	496
<i>Iste sanctus digne in memoriam</i>	149	545
<i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i>	89	608
<i>Isti sunt amici Dei qui viventes in carne</i>	100	612
<i>Isti sunt duae olivae</i>	26a	468

<i>Isti sunt duae olivae</i>	26b	468
<i>Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione</i>	142	544
<i>Iubilate Deo omnis terra</i>	66	490
<i>Iudicant sancti nationes</i>	6.1	455
<i>Iuravit Dominus et non paenitebit eum</i>	31	470
<i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>	58	486
<i>Iusti autem in perpetuum vivent</i>	83	504
<i>Iusti epulentur et exsultent</i>	2	445
<i>Iustum deduxit Dominus</i>	40.12	476
<i>Iustum deduxit Dominus</i>	150	546
<i>Iustus germinabit sicut liliam</i>	7	457
<i>Iustus germinabit sicut liliam</i>	102.14	522
<i>Iustus germinabit sicut liliam</i>	38	575
<i>Iustus non conturbabitur quia Dominus</i>	40.10	475
<i>Iustus ut palma florebit</i>	1	441
<i>Laetabitur iustus in Domino</i>	102	517
<i>Laetamini in Domino et exsultate</i>	102.13	521
<i>Laetamini in Domino et exsultate</i>	15	555
<i>Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi</i>	5.4	455
<i>Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi</i>	76	502
<i>Lauda anima mea Dominum</i>	42.4	480
<i>Lauda anima mea Dominum</i>	122.8	533
<i>Lauda anima mea Dominum</i>	124.2	535
<i>Lauda dulci harmonia Trop. Corde gaude mente plaude</i>	83	606
<i>Laudate Deum omnes angeli eius</i>	74.1	499
<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	44	481
<i>Laudate Dominum omnes gentes</i>	14	554
<i>Laudate pueri Dominum</i>	74.7	500
<i>Laudate pueri Dominum</i>	78	503
<i>Laudemus Dominum qui antistitem egregium</i>	15.2	556
<i>Laus tibi Christe Te martyrum candidatus</i>	91.1	508
<i>Laus tibi Christe Te martyrum candidatus</i>	121	530
<i>Levita hic sanctus Vincentius</i>	90.4	506
<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est (minor)</i>	62.3	488
<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	102.8	519
<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	103.1	522
<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	47.4	584
<i>Levita Laurentius bonum opus operatus est... et thesauros (maior)</i>	87	607
<i>Loquebantur apostoli variis linguis (minor)</i>	64.1	489
<i>Loquebantur variis linguis apostoli (minor)</i>	20	466
<i>Loquebantur variis linguis apostoli... prout (maior)</i>	102.1	517
<i>Loquebar de testimoniis tuis</i>	102.5	518
<i>Magnus Dominus et laudabilis valde in civitate (minor)</i>	12a	463
<i>Magnus Dominus et laudabilis... Dei in (maior)</i>	113	528
<i>Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior)</i>	12b	463
<i>Magnus Dominus et laudabilis... Dei nostri (maior)</i>	43.3	481
<i>Magnus sanctus Paulus (minor)</i>	2.6a	447
<i>Magnus sanctus Paulus (minor)</i>	2.6b	447
<i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)</i>	4.2	452
<i>Magnus sanctus Paulus... qui et meruit (maior)</i>	8.1	458
<i>Margareta quae decreta praefecti damnas aspera</i>	41	576
<i>Maria Dei Genitrix et virgo</i>	153	634
<i>Maria haec est illa cui dimisisti multum</i>	95.6b	513
<i>Maria haec est illa cui dimissa sunt</i>	95.6a	513
<i>Maria intacta virgo Deum nobis genuit</i>	7	551
<i>Maria mater Christi quae montana adisti nobis assis</i>	72b	601
<i>Martinus episcopus migravit</i>	1.9	443
<i>Martinus episcopus migravit</i>	2.7	448
<i>Martinus episcopus migravit</i>	73.6	495
<i>Martyr Petre sidus vespertinum</i>	54.1	593
<i>Mater Maria Christi qui montana adisti nobis assis</i>	72a	601
<i>Mediatrix vitae datrix</i>	23	566

<i>Mirabilis Deus amabilis novit</i>	13	554
<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	9a	459
<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	9b	459
<i>Mirabilis Dominus noster in sanctis suis</i>	36	471
<i>Misso Herodes spiculatore</i>	1.8	443
<i>Misso Herodes spiculatore</i>	121	620
<i>Mittat vobis Dominus auxilium</i>	4.5	453
<i>Modicum et non videbitis me</i>	1.1	441
<i>Mons Gargane noli timere</i>	107	615
<i>Multifarie olim Deus</i>	107a	524
<i>Multifarie olim Deus</i>	107b	525
<i>Multifarie olim Deus</i>	107c	525
<i>Multifarie olim Deus</i>	107d	525
<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	102.9	520
<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	1	547
<i>Nativitas gloriosae Virginis Mariae</i>	90	609
<i>Natus est nobis hodie Salvator</i>	128	538
<i>Nimis honorati sunt amici tui</i>	122.9	533
<i>Nimis honorati sunt amici tui</i>	139	543
<i>Nobilis et pulchra prudens Catherina</i>	158	635
<i>Non vos me elegistis</i>	8	458
<i>Non vos relinquam orphanos vado</i>	8.2	459
<i>Non vos relinquam orphanos vado</i>	21b	466
<i>Non vos relinquam orphanos veniam</i>	21a	466
<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>	14	464
<i>Nonne cor nostrum ardens erat</i>	67	490
<i>Nos autem gloriari</i>	25	467
<i>O Baptista Christi testis</i>	67	599
<i>O beate Dei athleta Iacobe</i>	45.2	578
<i>O Catherina virgo Christi speciosa</i>	117	619
<i>O consolatrix pauperum Maria</i>	45	577
<i>O decus Hispaniae sanctissime Iacobe</i>	144	629
<i>O dux et apostole Stephane</i>	45.4	579
<i>O felix Colonia</i>	132	625
<i>O felix Hedvigis</i>	95.8	514
<i>O floreola sine spina</i>	37	574
<i>O gemma pudicitiae</i>	139	627
<i>O gloriosa mater Christi Maria Trop. Maria candens liliium</i>	18a	563
<i>O gloriosa mater Christi Maria Trop. Maria candens liliium</i>	18b	564
<i>O Iacobe omnium corde</i>	52.1	592
<i>O ingens gregis praemium</i>	131	625
<i>O laudanda Christi clementia</i>	64a	597
<i>O laudanda Christi clementia</i>	64b	598
<i>O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam</i>	39	575
<i>O Maria mater Christi montana quae adiisti et cognatam</i>	47.2	584
<i>O Maria mater Christi virgo pia Trop. Ave domina deitatis cellula</i>	29	569
<i>O Maria mater pauperum</i>	95	610
<i>O Maria rubens rosa</i>	17	558
<i>O Maria rubens rosa</i>	17a	558
<i>O Maria rubens rosa Trop. Madens Gedeonis</i>	17b	559
<i>O Maria rubens rosa Trop. Pandens Gedeonis</i>	17c	560
<i>O Maria rubens rosa Trop. Summum caeli gaudium</i>	17d	561
<i>O Maria virgo dia ora tuum Filium</i>	15.5	556
<i>O Maria virgo pia orphanorum consolatrix</i>	35	574
<i>O Maria virgo praelecta</i>	36	574
<i>O oliva caritatis</i>	45.3	578
<i>O pater pie Paule</i>	116	618
<i>O patriarcha pauperum Francisce</i>	45.7	580
<i>O pia regum filia</i>	45.11	582
<i>O praeclara stella maris</i>	140	628
<i>O quam bonus et suavis est</i>	1.11	444
<i>O quam digne veneranda est beata Helena</i>	86	607

<i>O quam gloriosum est regnum</i>	45.10	581
<i>O quam gloriosum est regnum</i>	125	622
<i>O quam suavis est Domine Spiritus tuus</i>	45.1	577
<i>O rex et apostole Stephane</i>	45.5	579
<i>O sanctitatis speculum</i>	45.6	580
<i>O sidus summi regis... flos</i>	73.2a	493
<i>O sidus summi regis... nos</i>	73.2b	493
<i>O Thoma Didyme per Christum quem meruisti tangere</i>	91	609
<i>O Verbi ales Christo cara Maria Trop. Exaudi vocem flebilem</i>	4	550
<i>Obtulerunt discipuli Domino</i>	40.5	473
<i>Omnes gentes plaudite iubilate</i>	12.1	463
<i>Omnes gentes plaudite manibus</i>	18	465
<i>Omnes gentes plaudite manibus</i>	74.6	500
<i>Omnipotenti Deo immensas gratias</i>	149.1	632
<i>Omnis gloria eius filiae regis</i>	100	516
<i>Oportebat pati Christum</i>	1.12	444
<i>Oportebat pati Christum</i>	3.5	452
<i>Oportebat pati Christum</i>	77a	502
<i>Oportebat pati Christum</i>	77b	502
<i>Ornavit hic sanctus tempora sua</i>	15.4	556
<i>Os iusti meditabitur sapientiam (minor)</i>	147	631
<i>Os iusti meditabitur sapientiam... lex Dei (maior)</i>	148	545
<i>Ostende nobis Domine</i>	122.1	531
<i>Paraclitus Spiritus Sanctus</i>	2.2	446
<i>Paratum cor meum Deus</i>	10.2	461
<i>Paratum cor meum Deus</i>	62.2	488
<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	108	526
<i>Pascha nostrum immolatus est</i>	48	586
<i>Pastores loquebantur ad invicem</i>	105	615
<i>Per manus autem apostolorum</i>	42.3	479
<i>Per manus autem apostolorum</i>	75.3	501
<i>Per manus autem apostolorum</i>	124.1	535
<i>Pie pater Dominice tuorum memor operum</i>	58	595
<i>Post dies octo ianuis clausis</i>	109	526
<i>Post dies octo ianuis clausis</i>	122.6	532
<i>Post partum virgo</i>	42	478
<i>Post partum virgo</i>	75	500
<i>Post partum virgo</i>	124	535
<i>Post partum virgo</i>	3	549
<i>Post partum virgo</i>	44	577
<i>Post partum virgo</i>	53	592
<i>Post partum virgo</i>	85	607
<i>Post partum virgo</i>	92	609
<i>Post partum virgo</i>	102	613
<i>Post partum virgo</i>	120	620
<i>Post partum virgo</i>	155	634
<i>Posui adiutorium super potentem</i>	105.1	524
<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	5	454
<i>Posuisti Domine super caput eius</i>	37	471
<i>Praesul Adalberte modus via vitaeque nostrae</i>	48.2	587
<i>Pretiosa est in conspectu Domini</i>	144	544
<i>Pretiosa in conspectu Domini</i>	85	504
<i>Primus ad Sion dicit</i>	93.1	510
<i>Prophetae praedixerunt patriarchae conscripserunt</i>	70	600
<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	42.1	479
<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	75.1	501
<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	3.1	549
<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	50.1	590
<i>Prophetae sancti praedicaverunt</i>	53.1	592
<i>Quem caelestis harmonia</i>	47.3	584
<i>Qui confidunt in Domino</i>	4	452
<i>Qui creavit omnia caelum</i>	62	597

<i>Qui posuit fines tuos pacem</i>	74.4	499
<i>Qui sanat contritos corde</i>	65	490
<i>Qui sequitur me non ambulat in tenebris</i>	133.1	541
<i>Qui timent Dominum speraverunt in eo</i>	65.1	490
<i>Qui timent Dominum sperent in eo</i>	4.4	453
<i>Qui timent Dominum sperent in eo</i>	13a	463
<i>Qui timent Dominum sperent in eo</i>	13b	464
<i>Quinque prudentes virgines acceperunt oleum</i>	18.1	564
<i>Quoniam Deus magnus Dominus</i>	118	529
<i>Recole virgo Maria virginem parituram</i>	99	612
<i>Redemptionem misit Dominus</i>	46	482
<i>Regina caeli laetare quia quem meruisti</i>	103a	614
<i>Regina caeli laetare quia quem meruisti</i>	103b	614
<i>Regnavit Dominus super omnes gentes</i>	2.10	449
<i>Regnavit Dominus super omnes gentes</i>	19	465
<i>Rex noster adveniet Christus</i>	5.1	454
<i>Rogavi pro te Petre</i>	40.8	475
<i>Rutilantes rosas rosa</i>	20	565
<i>Rutilantes rosas rosa</i>	21	565
<i>Salvabo populum meum Israel</i>	88	608
<i>Salve crux sancta salve mundi gloria</i>	128.1	538
<i>Salve decus angelorum salus orbis</i>	50a	589
<i>Salve decus angelorum salus orbis</i>	50b	590
<i>Salve dulcis o Maria quae es stella matutina</i>	47	583
<i>Salve Maria decus pietatis</i>	27a	568
<i>Salve Maria pietatis</i>	27b	568
<i>Salve nobilis virga Iesse Trop. O Maria florens rosa</i>	119	619
<i>Salve regina caelorum Trop. Dulcedo medicinae</i>	26	567
<i>Salve rex benigne Ladislai laude digne Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	148.1	631
<i>Salve sancte Ladislai germen dulce</i>	57	595
<i>Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	33	571
<i>Salve virga florens Aaron Trop. Ante thronum Trinitatis</i>	148	631
<i>Salve virga Iesse Maria</i>	98	612
<i>Salve virgo flos regalis</i>	8	552
<i>Sancta Dei famula Elisabeth (maior)</i>	137	626
<i>Sancta Dei Genitrix virgo semper Maria intercede</i>	95.9	514
<i>Sancta Maria regina caelorum</i>	2.2	549
<i>Sancte Adalberte Christi martyr pretiose</i>	24	566
<i>Sancte Bartholomaeae Indorum apostole</i>	28	569
<i>Sancte Michael archangele defende nos</i>	73.11	497
<i>Sancte Nicolae tu dulcedo pauperum</i>	70	491
<i>Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium</i>	4.1	452
<i>Sancte Paule apostole praedicator et doctor gentium</i>	29	469
<i>Sancte rex Ladislai succurre nobis</i>	1.2	548
<i>Sancte rex Stephane succurre nobis</i>	11	553
<i>Sancte rex Stephane succurre nobis</i>	48.4	588
<i>Sancti et iusti in Domino gaudent</i>	106	524
<i>Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet</i>	41.1	477
<i>Sancti Spiritus Domine corda nostra mundet</i>	111	527
<i>Sancti tui Domine benedicent te</i>	40.9	475
<i>Sancti tui Domine benedicent te</i>	146	545
<i>Sancti tui Domine floreant</i>	86	505
<i>Sancti tui Domine floreant</i>	143	544
<i>Sancti tui Domine floreant</i>	124	622
<i>Sanctissime rex Stephane Hungarorum apostole</i>	73.3b	494
<i>Sanctissime rex Stephane Hungarorum et apostole</i>	73.3a	494
<i>Sanctissimus Adalbertus est a Christo ter beatus</i>	108	616
<i>Sanctus martyr Demetrius qui in carne existens</i>	114	618
<i>Sanctus martyr Georgius spiritu operum iustorum</i>	48.3	587
<i>Senex puerum portabat (minor)</i>	1.15	445
<i>Senex puerum portabat (minor)</i>	138	543
<i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i>	41.4	478

<i>Senex puerum portabat... quem virgo (maior)</i>	157	635
<i>Serve bone et fidelis (minor)</i>	134	541
<i>Serve bone et fidelis... intra in gaudium (maior)</i>	38	471
<i>Solve Deo terrarum</i>	93	610
<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	65	598
<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	96	611
<i>Solve iubente Deo terrarum</i>	109	616
<i>Sophia mater sancta intercede pro nobis</i>	95.5	513
<i>Specie tua et pulchritudine tua</i>	122.10	533
<i>Specie tua et pulchritudine tua</i>	106	615
<i>Spiritus Domini replevit orbem terrarum</i>	64	489
<i>Spiritus eius ornavit caelos</i>	130.1	539
<i>Spiritus est qui vivificat</i>	129.1	538
<i>Spiritus Sanctus docebit vos</i>	123.3	534
<i>Spiritus Sanctus procedens a throno</i>	48	483
<i>Sponsa veri Zachariae Elisabeth</i>	73	602
<i>Sprevit torum coniugalem</i>	45.8	580
<i>Sprevit torum coniugalem</i>	51.1	591
<i>Stabunt iusti in magna constantia</i>	53a	484
<i>Stabunt iusti in magna constantia</i>	53b	485
<i>Stella novae claritatis</i>	10	553
<i>Stirps Iesse virginam produxit</i>	16.1	558
<i>Subveni mater pia ora Dominum</i>	73.12	497
<i>Surgens Iesus Dominus noster</i>	43.1	480
<i>Surrexit Altissimus de sepulchro</i>	11b	462
<i>Surrexit Christus et illuxit nobis</i>	45.1	482
<i>Surrexit Christus et illuxit populo suo</i>	3.2	549
<i>Surrexit Christus qui creavit omnia</i>	44.2	481
<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	1.10	444
<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	11a	461
<i>Surrexit Dominus de sepulchro</i>	11c	462
<i>Surrexit Dominus et occurrens mulieribus</i>	3	449
<i>Surrexit Dominus vere</i>	130a	539
<i>Surrexit Dominus vere</i>	130b	539
<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam Trop. Ad cenam hodie</i>	73.15	498
<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam (minor)</i>	125.1	536
<i>Surrexit pastor bonus qui posuit animam suam... et pro suo (maior)</i>	73	492
<i>Surrexit pastor bonus qui pro suo grege</i>	45.2	482
<i>Suscipe verbum virgo Maria</i>	40	575
<i>Tanto tempore vobiscum sum</i>	54	593
<i>Te decet hymnus Deus in Sion</i>	114	528
<i>Te gloriosus apostolorum chorus</i>	91.5	509
<i>Te martyrum candidatus</i>	91	508
<i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	79	503
<i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	91.4	509
<i>Timebunt gentes nomen tuum</i>	132.1	540
<i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>	51	591
<i>Transit ad aethera virgo puerpera</i>	122	621
<i>Tribus miraculis ornatum diem</i>	22	566
<i>Tu es pastor ovium princeps apostolorum</i>	2.1	548
<i>Tu es Petrus et super hanc petram</i>	40.7	474
<i>Tu es Petrus et super hanc petram</i>	76	604
<i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	41.5	478
<i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	73.13	497
<i>Tu es sacerdos in aeternum</i>	145	544
<i>Tu es vas electionis beate Paule intercede</i>	1.6	442
<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole gentium doctor</i>	73.1	492
<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole ora pro nobis</i>	4.3	453
<i>Tu es vas electionis sancte Paule apostole praedicator veritatis in</i>	104	614
<i>Tu puer propheta Altissimi vocaberis</i>	2.5	447
<i>Tu puer propheta Altissimi vocaberis</i>	40.6	474
<i>Tu virtutum tumba sine felle columba</i>	74a	602
<i>Tu virtutum tumba sine felle columba</i>	74b	602

<i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i>	15.3	556
<i>Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum</i>	156	635
<i>Ursula sponsa egregia ora caelestem Filium</i>	10.3	461
<i>Usquemodo non petistis</i>	1.3	442
<i>Ut rosa prae spina prae fulget</i>	133	625
<i>Ut rosa prae spina refulget</i>	73.7	495
<i>Vado ad eum qui me misit et nemo</i>	1.2	441
<i>Veni Domine et noli tardare</i>	10.1	461
<i>Veni Domine et noli tardare</i>	62.1a	487
<i>Veni Domine et noli tardare</i>	62.1b	487
<i>Veni Domine et noli tardare</i>	143	629
<i>Veni electa mea et in te ponam</i>	43	577
<i>Veni electa mea et ponam in te</i>	2.9	448
<i>Veni electa mea et ponam te in</i>	3.4	451
<i>Veni electa mea et ponam te in</i>	39	472
<i>Veni regina nostra veni domina</i>	102.4	518
<i>Veni Sancte Spiritus</i>	41	477
<i>Veni Sancte Spiritus... qui per divinitatem</i>	123	621
<i>Veni sapientia rex et regalis pietas</i>	15.7	557
<i>Venite ad me omnes qui laboratis</i>	1.13	444
<i>Venite exsultemus Domino</i>	117	529
<i>Verba mea auribus percipe</i>	49	483
<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	42.2	479
<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	75.2	501
<i>Verbo Domini caeli firmati sunt</i>	127.1	537
<i>Video caelos apertos</i>	40.1	472
<i>Video caelos apertos</i>	95.1	511
<i>Vidimus stellam eius in oriente</i>	40.4	473
<i>Vidimus stellam eius in oriente</i>	95.3	512
<i>Vir Domini Benedictus</i>	7.1	457
<i>Virga Iesse floruit</i>	16	557
<i>Virga Iesse floruit</i>	127a	623
<i>Virga Iesse floruit</i>	127b	623
<i>Virga Iesse floruit</i>	127c	623
<i>Virga Iesse floruit</i>	149	632
<i>Virgo Dei Catherina precibus venerandis</i>	3.3	451
<i>Virgo Iohannes a Domino est</i>	2.4	447
<i>Viri Galilaei (minor)</i>	15.1b	555
<i>Viri Galilaei... sic veniet (maior)</i>	15.1a	555
<i>Vitam petiit a te</i>	154	634
<i>Vos estis qui permansistis mecum... et ego vobis</i>	73.10	496
<i>Vox exsultationis et salutis</i>	52	484
<i>Vox exsultationis et salutis</i>	137a	542
<i>Vox exsultationis et salutis Trop. In taberna caelorum curia</i>	137b	542
<i>Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>	7.2	457
<i>Vox sancti Bartholomaei quasi tuba</i>	28	469
<i>Vox sancti Bartholomaei qui tuba</i>	60	596

MUSICA SACRA HUNGARICA

- 1 Kovács Andrea: A középkori liturgikus költészet magyarországi emlékei. Szekvenciák. Kritikai dallamkiadás.
Andrea Kovács: Monuments of medieval liturgical poetry in Hungary. Sequences. Critical edition of melodies.
- 2 Kovács Andrea: Szekvenciák a középkori Magyarországon. Repertoár, tradíciók, dallamok.
- 3 Hock Bertalan – Enyedi Pál: A Pazsiczky-hagyaték. Rajzok és dokumentumok egy XVIII–XIX. századi felső-magyarországi orgonaépítő műhelyből. Pozostalostř rodiny Pařických. Kresby a dokumenty z organárskej dielne pôsobiacej na Hornom Uhorsku v 18. – 19. storočí. Der Pazsiczky-Nachlass. Zeichnungen und Dokumente einer oberungarischen Orgelwerkstatt im XVIII. und XIX. Jahrhundert.
- 4/1 Kovács Andrea: Graduale Francisci de Futhak 1463. Monográfia.
- 4/2 Kovács Andrea: Graduale Francisci de Futhak 1463. Átírás.
Andrea Kovács: Ferenc Futaki's gradual 1463. Monograph.
Andrea Kovács: Ferenc Futaki's gradual 1463. Transcription.
- 5 Kovács Andrea: A középkori liturgikus költészet magyarországi emlékei. Alleluiák. Kritikai dallamkiadás.